

BANK GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ S.A.

(spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie i adresem: ul. Kasprzaka 10/16, zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod nr. 0000011571)

Oferta do 16 046 596 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda oraz dopuszczenie do 43 136 764 akcji zwykłych do obrotu na rynku podstawowym

Niniejszy prospekt emisyjny (**Prospekt**) został sporządzony w związku z pierwszą ofertą publiczną (**Oferta**) do 16 046 596 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda (**Akcje Sprzedawane**) Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. (**Spółka** lub **Bank**), spółki akcyjnej utworzonej i działającej zgodnie z prawem polskim, z siedzibą w Warszawie, przeprowadzaną przez Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa (**Akcjonariusz Sprzedający**) oraz w związku z ubieganiem się o dopuszczenie i wprowadzenie do 43 136 764 akcji Spółki do obrotu na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (**GPW**).

Inwestorzy Indywidualni będą mogli składać zapisy na Akcje Sprzedawane w terminie od dnia 5 maja 2011 r. do dnia 16 maja 2011 r. (do godziny 23:59). Inwestorzy Instytucjonalni będą mogli składać zapisy po zakończeniu budowania księgi popytu w okresie od dnia 18 maja 2011 r. do dnia 19 maja 2011 r.

Akcjonariusz Sprzedający w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz Domem Maklerskim PKO Banku Polskiego, działającym w charakterze Współoferującego ustali cenę maksymalną sprzedaży Akcji Sprzedawanych na potrzeby składania zapisów przez Inwestorów Indywidualnych (**Cena Maksymalna**). Cena Maksymalna, zgodnie z przewidywanym harmonogramem Oferty, zostanie przekazana do publicznej wiadomości dnia 4 maja 2011 r. w formie aneksu do niniejszego Prospektu w trybie przewidzianym w art. 51 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (**Ustawa o Ofercie Publicznej**) przy założeniu, że zatwierdzenie powyższego aneksu do Prospektu nastąpi nie później niż w dniu 4 maja 2011 r.

Cena sprzedaży Akcji Sprzedawanych (**Cena Sprzedaży**) dla Inwestorów Indywidualnych oraz Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych zostanie ustalona przez Akcjonariusza Sprzedającego w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz Domem Maklerskim PKO Banku Polskiego, działającym w charakterze Współoferującego po zakończeniu budowania księgi popytu wśród Inwestorów Instytucjonalnych. Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych może zostać ustalona na poziomie wyższym niż Cena Maksymalna. Cena Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych nie będzie wyższa niż Cena Maksymalna. W przypadku, gdy Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych zostanie ustalona na poziomie nie wyższym niż Cena Maksymalna, Inwestorzy Indywidualni nabędą Akcje Sprzedawane po Cenie Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych.

Najpóźniej w dniu ustalenia Ceny Sprzedaży, Akcjonariusz Sprzedający w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz Domem Maklerskim PKO Banku Polskiego, działającym w charakterze Współoferującego podejmie decyzję o ostatecznej liczbie Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty. W dniu ustalenia Ceny Sprzedaży zostanie ustalona liczba Akcji Sprzedawanych oferowanych Inwestorom Instytucjonalnym i Inwestorom Indywidualnym.

Informacja o ostatecznej liczbie Akcji Sprzedawanych oferowanych w Ofercie, ostatecznej liczbie Akcji Sprzedawanych oferowanych Inwestorom Indywidualnym i Inwestorom Instytucjonalnym zostanie podana do publicznej wiadomości wraz z informacją o Cenie Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych oraz Cenie Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych w trybie przewidzianym w art. 54 ust. 3 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Przed Ofertą Akcje Banku nie były i nie są przedmiotem do obrotu na jakimkolwiek rynku regulowanym. Niezwłocznie po zatwierdzeniu Prospektu przez KNF, Bank zamierza złożyć do KDPW wniosek o rejestrację do 43 136 764 akcji zwykłych na okaziciela. Rejestracja Akcji w KDPW nastąpi przed rozpoczęciem przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych. Zamiarem Banku jest, aby pierwszy dzień notowań akcji na GPW nastąpił w dniu 27 maja 2011 r.

Prospekt stanowi prospekt w formie jednolitego dokumentu w rozumieniu art. 5 ust. 3 Dyrektywy 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (**Dyrektywa Prospektowa**) oraz został przygotowany zgodnie z Ustawą o Ofercie Publicznej i Rozporządzeniem Komisji WE nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wdrażającym Dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam (**Rozporządzenie Prospektowe**).

W związku z Ofertą mogą zostać podjęte ograniczone działania promocyjne mające na celu przekazanie informacji o Ofercie kwalifikowanym inwestorom instytucjonalnym (*Qualified Institutional Buyers, QIBs, Kwalifikowani Inwestorzy Instytucjonalni*) w Stanach Zjednoczonych Ameryki zgodnie z Przepisem 144A (*Rule 144A*) wydanym na podstawie amerykańskiej ustawy o papierach wartościowych z 1933 r. ze zm. (*U.S. Securities Act of 1933, as amended*), Amerykańska Ustawa o Papierach Wartościowych) oraz innym inwestorom instytucjonalnym poza Stanami Zjednoczonymi Ameryki (z wyłączeniem Polski) zgodnie z Regulacją S (*Regulation S*) wydaną na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych oraz zgodnie z właściwymi przepisami prawa jurysdykcji, gdzie takie działania będą podejmowane, w celu przeprowadzenia powyższych ograniczonych działań promocyjnych został sporządzony międzynarodowy dokument marketingowy w języku angielskim (*International Offering Circular*), który nie będzie podlegał zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Finansowego (**KNF**) ani inny organ nadzoru w żadnej jurysdykcji. Inwestorzy powinni uwzględnić fakt, iż Oferta opisana w niniejszym Prospekcie jest przeprowadzana wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a jedynym prawnie wiążącym dokumentem sporządzonym na potrzeby tej Oferty, zawierającym informacje na temat Spółki oraz Akcji Sprzedawanych, jest niniejszy Prospekt.

Prospekt nie stanowi oferty sprzedaży ani nabycia Akcji Sprzedawanych przez, ani nie dąży do pozyskania ofert sprzedaży ani nabycia Akcji Sprzedawanych od osób znajdujących się w jakichkolwiek jurysdykcjach, w których składanie tego rodzaju ofert takim osobom jest niezgodne z prawem. Oferta publiczna Akcji Sprzedawanych jest dokonywana wyłącznie na terytorium Polski. Ani Prospekt, ani Akcje Sprzedawane nie zostały zarejestrowane ani zatwierdzone, ani nie są przedmiotem zawiadomienia złożonego jakimkolwiek organowi regulacyjnemu w jakiegokolwiek jurysdykcji poza terytorium Polski.

Inwestowanie w papiery wartościowe objęte niniejszym Prospektem łączy się z wysokim ryzykiem właściwym dla instrumentów rynku kapitałowego o charakterze udziałowym oraz ryzykiem związanym z działalnością Banku oraz otoczeniem, w jakim Bank prowadzi działalność. Opis czynników ryzyka, które należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji o dokonaniu inwestycji w Akcje Sprzedawane, znajduje się w rozdziale „Czynniki ryzyka”.

AKCJE SPRZEDAWANE NIE ZOSTAŁY I NIE ZOSTANĄ ZAREJESTROWANE ZGODNIE Z AMERYKAŃSKĄ USTAWĄ O PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH, ANI PRZEZ ŻADEN WŁAŚCIWY ORGAN REGULUJĄCY OBRÓT PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI KTÓREGOKOLWIEK STANU LUB INNEJ JURYSDYKCJI W STANACH ZJEDNOCZONYCH AMERYKI. AKCJE SPRZEDAWANE NIE MOGĄ BYĆ OFEROWANE, SPRZEDAWANE, ZASTAWIANE LUB W INNY SPOSÓB ZBYWANE NA TERYTORIUM STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI, CHYBA ŻE W RAMACH WYJĄTKU OD WYMAGU REJSTRACJI PRZEWIDZIANEGO W AMERYKAŃSKIEJ USTAWIE O PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH LUB W RAMACH TRANSAKCJI WYŁĄCZONYCH SPOD TEGO WYMAGU, POD WARUNKIEM ZACHOWANIA ZGODNOŚCI Z WŁAŚCIWYMI PRZEPISAMI PRAWA REGULUJĄCYMI OBRÓT PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI W KTÓRYMKOLWIEK STANIE LUB JURYSDYKCJI W STANACH ZJEDNOCZONYCH AMERYKI. W STANACH ZJEDNOCZONYCH AMERYKI AKCJE SPRZEDAWANE OFEROWANE SĄ WYŁĄCZNIE KWALIFIKOWANYM INWESTOROM INSTYTUCJONALNYM W RAMACH WYJĄTKU OD WYMAGU REJSTRACJI PRZEWIDZIANEGO W AMERYKAŃSKIEJ USTAWIE O PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH. POZA STANAMI ZJEDNOCZONYMI AMERYKI AKCJE SPRZEDAWANE SĄ OFEROWANE W OPARCIU O REGULACJĘ S WYDANĄ NA PODSTAWIE AMERYKAŃSKIEJ USTAWY O PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH. INFORMUJE SIĘ NINIEJSZYM POTENCJALNYM INWESTORÓW, ŻE SPRZEDAJĄCY WPROWADZAJĄCY AKCJE SPRZEDAWANE MOGĄ POLEGAĆ NA ZWOLNIENIU Z OBOWIĄZYWANIA POSTANOWIENI ARTYKUŁU 5 AMERYKAŃSKIEJ USTAWY O PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH, OKREŚLONYM W PRZEPISIE 144A. ZOB. „OGRANICZENIA SPRZEDAŻY AKCJI SPRZEDAWANYCH”. ANI KOMISJA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH I GIEŁD STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI ANI ŻADNA STANOWA KOMISJA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W STANACH ZJEDNOCZONYCH AMERYKI NIE ZATWIERDZIŁA ANI NIE ZGŁOSIŁA SPRZECIWU WOBEC OFERTY AKCJI SPRZEDAWANYCH, ANI NIE WYDAŁA UCHWAŁY W SPRAWIE ADEKWATNOŚCI LUB RZETELNOŚCI MIĘDZYNARODOWEGO DOKUMENTU MARKETINGOWEGO.

Globalni Koordynatorzy

Citi

UBS Investment Bank

Współprowadzący Księgę Popytu

Citi

UBS Investment Bank

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego

Espirito Santo Investment Bank

Współoferujący

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego

Biuro Maklerskie Banku BGZ S.A.

Akcjonariusz Sprzedający przewiduje, że w związku z Ofertą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie i Banco Espirito Santo de Investimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce będą pełnić funkcję menedżerów stabilizujących (Menedżerowie Stabilizujący i osobno Menedżer Stabilizujący) i będą mogli nabywać do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty w celu stabilizacji ich kursu giełdowego na poziomie wyższym niż poziom, który ustaliby się w innych okolicznościach, gdyby takie działania nie były podejmowane.

Nabywanie Akcji Banku w ramach działań stabilizacyjnych będzie podlegało przepisom Rozporządzenia Komisji (WE) nr 2273/2003 z 22 grudnia 2003 r. wykonującego dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zwolnień dla programów odkupu i stabilizacji instrumentów finansowych. Transakcje nabycia Akcji będą mogły być dokonywane w okresie nie dłuższym niż 30 dni od dnia rozpoczęcia notowań akcji Banku na GPW (Okres Stabilizacji) po cenie nie wyższej niż Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych. Menedżerowie Stabilizujący nie będą jednak zobowiązani do podjęcia jakichkolwiek działań stabilizacyjnych. Jeśli działania takie zostaną podjęte przez Menedżerów Stabilizujących, mogą one zostać przerwane w każdym czasie, jednak nie później niż z upływem Okresu Stabilizacji. Nie ma pewności, że jeśli działania stabilizacyjne zostaną podjęte, to przyniosą one przewidywane skutki.

W związku z transakcjami stabilizacyjnymi, które Menedżerowie Stabilizujący mogą przeprowadzać na GPW oraz pod warunkiem zawieszającym, że co najmniej 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty zostanie ostatecznie przydzielonych zagranicznym Inwestorom Instytucjonalnym, Akcjonariusz Sprzedający dokona sprzedaży Menedżerom Stabilizującym do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty pod warunkiem rozwiązującym nabycia Akcji przez Menedżerów Stabilizujących w transakcjach stabilizujących (Opcja Stabilizacyjna). Nabycie Akcji przez Menedżerów Stabilizujących w transakcjach stabilizujących, stanowiące spełnienie się warunku rozwiązującego zawartego w Umowie o Stabilizację, będzie skutkowało zwrotnym przeniesieniem ich własności na Akcjonariusza Sprzedającego podczas trwania lub po zakończeniu Okresu Stabilizacji. Zwrotne przeniesienie Akcji może nastąpić w ramach jednej lub więcej transakcji.

Prospekt w wersji elektronicznej będzie udostępniony do publicznej wiadomości na stronie internetowej Banku pod adresem: www.bgz.pl oraz DM PKO BP pełniącego rolę Współoferującego: www.dm.pkobp.pl.

SPIS TREŚCI

Rozdział	Strona
PODSUMOWANIE	5
Podsumowanie działalności Banku	5
Otoczenie rynkowe i możliwości rozwoju działalności Banku	5
Przewagi konkurencyjne	6
Strategia biznesowa	7
Historia i bieżące wydarzenia	10
Podsumowanie czynników ryzyka	10
Podsumowanie Oferty	12
Wybrane dane finansowe i operacyjne	19
CZYNNIKI RYZYKA	20
Czynniki ryzyka związane z sytuacją makroekonomiczną	20
Czynniki ryzyka związane z działalnością Banku oraz sektorem, w którym prowadzi działalność	21
Ryzyko związane z przepisami ustawowymi i wykonawczymi	31
Ryzyko związane z Ofertą Akcji	34
ISTOTNE INFORMACJE	42
Działania stabilizacyjne	44
Dostępne informacje	45
Dochodzenie roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej	45
Prezentacja informacji finansowych i innych danych	45
Informacje rynkowe, ekonomiczne i branżowe	46
Stwierdzenia dotyczące przyszłości	46
WYKORZYSTANIE WPŁYWÓW Z OFERTY	48
DYWIDENDA I POLITYKA W ZAKRESIE DYWIDENDY	49
KAPITALIZACJA I ZADŁUŻENIE	50
KURSY WYMIANY WALUT	51
WYBRANE HISTORYCZNE INFORMACJE FINANSOWE	52
Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat	52
Wybrane pozycje skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów	52
Wybrane pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	53
Wybrane pozycje rachunku przepływu środków pieniężnych	54
Wybrane wskaźniki finansowe	54
Adekwatność kapitałowa	54
OTOCZENIE RYNKOWE I PRAWNE	55
Gospodarka Polski	55
Dynamika i elementy składowe PKB (% , zmiana rok do roku)	56
Prognozy wskaźników makroekonomicznych	56
Sektor bankowy w Polsce	57
Tendencje w rozwoju polskiego sektora bankowego	62
Regulacja sektora bankowego w Polsce	65
OPIS DZIAŁALNOŚCI BANKU	67
Ogólna charakterystyka	67
Historia i rozwój Banku	67
Otoczenie rynkowe i możliwości rozwoju działalności Banku	68
Przewagi konkurencyjne	68
Strategia biznesowa	69

Działalność operacyjna	72
Kanały dystrybucji	73
Segment klientów instytucjonalnych	76
Segment detaliczny	88
Inne źródła przychodów	93
Istotne umowy	94
Znaczące środki trwałe i wartości niematerialne	97
Kwestie środowiskowe	97
Ochrona ubezpieczeniowa	98
Kwestie regulacyjne	98
Postępowania sądowe i administracyjne	98
Prawa własności intelektualnej	99
Technologia informatyczna	99
Zatrudnienie	100
Rating Banku	101
WYBRANE INFORMACJE STATYSTYCZNE I INNE INFORMACJE	102
Depozyty oraz pozostałe źródła finansowania zewnętrznego	102
Portfel kredytowy	105
Inwestycje	111
PRZEGLĄD SYTUACJI OPERACYJNEJ I FINANSOWEJ	113
Wprowadzenie	113
Czynniki wpływające na wyniki operacyjne i finansowe	113
Sprawozdawczość segmentowa	120
Skonsolidowany rachunek zysków i strat za lata kończące się 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r.	123
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za lata kończące się 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r.	123
Sytuacja finansowa na 31 grudnia 2008, 2009 i 2010 r.	133
Ograniczenia w wykorzystaniu źródeł finansowania	138
Przepływy pieniężne	138
Nakłady inwestycyjne	139
Planowane nakłady inwestycyjne	140
Zobowiązania warunkowe	140
Adekwatność kapitałowa	142
Tendencje roku bieżącego	143
Podstawowe zasady rachunkowości i oszacowania	143
ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	146
Wprowadzenie	146
Organizacja Zarządzania Ryzykiem	146
Ryzyko kredytowe	148
Jakość portfela kredytowego	152
Ryzyko kraju i ryzyko kontrahenta	156
Ryzyko płynności	157
Ryzyko rynkowe	159
Ryzyko operacyjne	163
Ryzyko utraty reputacji	164
Wymogi kapitałowe i kapitał ekonomiczny	164
Departament Compliance	164
Audyt wewnętrzny	164
OGÓLNE INFORMACJE O BANKU	166
Bank	166
Przedmiot działalności	166

Kapitał	167
Grupa BGŻ	168
ZARZĄDZANIE I ŁĄD KORPORACYJNY	169
Zarząd	169
Rada Nadzorcza	172
Akcje lub opcje na akcje będące w posiadaniu członków Zarządu, Rady Nadzorczej lub kluczowych osób zarządzających	177
Udział członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej w Ofercie	177
Wynagrodzenie i warunki umów o świadczenie usług	177
Zasady ładu korporacyjnego dla spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych	179
GŁÓWNI AKCJONARIUSZE I AKCJONARIUSZ SPRZEDAJĄCY	180
Główni akcjonariusze	180
Struktura akcjonariatu po przeprowadzeniu Oferty	180
Akcjonariusz Sprzedający	181
Umowy w sprawie przeprowadzenia pierwszej oferty publicznej akcji Banku	181
Kontrola nad Bankiem	181
Współpraca z Rabobank	182
Zobowiązania Rabobank względem KNF	183
Udział głównych akcjonariuszy w Ofercie	184
TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	185
Charakter relacji z podmiotami powiązаныmi	185
Transakcje z Rabobank Nederland, RIH	185
Transakcje z De Lage Landen International B.V.	186
Transakcje z BGŻ Leasing	186
Transakcje z Athlon Car Lease	187
Transakcje z Fundacją BGŻ	187
Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej	187
Transakcje ze Skarbem Państwa	188
Wartość transakcji z podmiotami powiązаныmi	188
AKCJE ORAZ PRAWA I OBOWIĄZKI ZWIĄZANE Z AKCJAMI	190
Kapitał zakładowy	190
Historyczne informacje na temat kapitału zakładowego	190
Publiczne oferty przejęcia	190
Umorzenie Akcji	190
Zmiana praw akcjonariuszy	191
Prawa związane z Akcjami	191
Prawo do dywidendy	191
Warunki wypłaty dywidendy	191
Prawo poboru	192
Prawo do udziału w majątku w przypadku likwidacji Banku	192
Prawo do żądania wyboru Rady Nadzorczej oddzielnymi grupami	192
Prawa i obowiązki związane z Walnym Zgromadzeniem	192
Prawo do uzyskania informacji	194
Kompetencje Walnego Zgromadzenia	194
Prawo do zaskarżania uchwał Walnego Zgromadzenia	195
Powództwo o uchylenie uchwały	195
Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały	195
Prawo do żądania wyboru rewidenta do spraw szczególnych	195
Prawo do zbywania Akcji	196
WARUNKI OFERTY	197
Oferta	197

Przewidywany harmonogram Oferty	197
Warunki odstąpienia od przeprowadzenia Oferty lub jej zawieszenia	198
Cena Maksymalna	199
Ustalenie Ceny Sprzedaży	200
Ostateczna liczba Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty	200
Zasady składania zapisów	201
Przydział Akcji Sprzedawanych	203
Rozliczenie	205
Notowanie Akcji	205
SUBEMISJA, STABILIZACJA I UMOWNE OGRANICZENIE ZBYWALNOŚCI AKCJI BANKU	206
Umowa o Plasowanie i Umowa o Gwarantowanie Oferty	206
Koszty Oferty	207
Działania stabilizacyjne	207
Umowne ograniczenia zbywalności Akcji	208
Konflikt interesów	209
OGRANICZENIA SPRZEDAŻY AKCJI SPRZEDAWANYCH	210
Oferta publiczna Akcji Sprzedawanych w Polsce	210
Stany Zjednoczone Ameryki	210
Europejski Obszar Gospodarczy	211
Wielka Brytania	212
Kanada	212
Japonia	212
Szwajcaria	212
BIEGLI REWIDENCI	214
REGULACJE RYNKU KAPITAŁOWEGO W POLSCE	215
Ustawa o Obrocie Instrumentami Finansowymi	215
Ustawa o Ofercie Publicznej – prawa i obowiązki związane z nabywaniem oraz zbywaniem znacznych pakietów akcji	217
Ustawa Prawo bankowe	223
Ustawa o Ochronie Konkurencji i Konsumentów	225
OPODATKOWANIE	226
Opodatkowanie dochodów uzyskiwanych z tytułu dywidend	226
Opodatkowanie dochodów uzyskiwanych z tytułu sprzedaży akcji	227
Podatek od spadków i darowizn	228
Niektóre kwestie dotyczące federalnego podatku dochodowego w Stanach Zjednoczonych	229
INFORMACJE DODATKOWE	233
Prospekt	233
Dokumenty dostępne do wglądu	233
Podmioty zaangażowane w Ofertę	233
Interesy osób fizycznych i prawnych zaangażowanych w Ofertę	235
OSOBY ODPOWIEDZIALNE	236
Oświadczenie Banku	236
Oświadczenie Akcjonariusza Sprzedającego	237
Oświadczenie Współoferującego jako podmiotu biorącego udział w sporządzeniu informacji zawartych w określonych częściach Prospektu	238
Oświadczenie Doradcy Prawnego Emitenta jako podmiotu biorącego udział w sporządzeniu informacji zawartych w określonych częściach Prospektu	239
ZAŁĄCZNIK I. DEFINICJE	A-1
SPRAWOZDANIA FINANSOWE	F-1

PODSUMOWANIE

Niniejsze podsumowanie należy traktować wyłącznie jako wprowadzenie do Prospektu. Informacje zawarte w podsumowaniu znajdują się również w innych częściach tego Prospektu. Jakikolwiek decyzje inwestycyjne powinny być podejmowane w oparciu o treść całego Prospektu. Przed podjęciem decyzji potencjalni inwestorzy powinni uważnie przeczytać cały Prospekt, w szczególności rozdział „Czynniki ryzyka”, Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe i inne informacje finansowe wraz z notami objaśniającymi. Bank nie ponosi żadnej odpowiedzialności w związku z niniejszym podsumowaniem (w tym podsumowaniem danych finansowych i operacyjnych), chyba że wprowadza ono w błąd lub jest niedokładne w świetle informacji zawartych w innych częściach Prospektu lub jest sprzeczne z innymi częściami Prospektu.

Podsumowanie działalności Banku

BGŻ jest bankiem uniwersalnym oferującym szeroką gamę produktów i usług bankowych klientom instytucjonalnym i detalicznym. Historia i tradycja świadczenia usług na rzecz społeczności lokalnych, w szczególności sektora rolno-spożywczego, nadały BGŻ charakter banku lokalnego, co wyróżnia go spośród innych dużych banków w Polsce. Model bankowości lokalnych społeczności wpływa na strategię Banku, geograficzne położenie placówek i segmentację klientów. Według stanu na 31 grudnia 2010 r., Bank zajmował 11. pozycję w Polsce pod względem łącznej wartości kredytów i pod względem łącznej wartości depozytów, a jego udziały w rynku wynosiły odpowiednio 2,7% i 3,0%.

Bank prowadzi działalność w dwóch podstawowych segmentach: instytucjonalnym i detalicznym. W ubiegłych latach Bank oferował swoje produkty i usługi przede wszystkim klientom z sektora rolno-spożywczego, w którym posiada wieloletnie doświadczenie i który stanowił znaczną część portfela kredytowego BGŻ. Na 31 grudnia 2010 r. wartość kredytów udzielonych klientom z tego sektora odpowiadała ok. 38,5% łącznej wartości portfela Banku.

Dystrybucja produktów Banku odbywa się za pośrednictwem szeregu kanałów dystrybucyjnych, w tym sieci 364 oddziałów, jak również kanałów elektronicznych i telefonicznych.

Model bankowości lokalnych społeczności Banku został doceniony w wielu niezależnych publikacjach, w tym przez dzienniki „Gazetę Wyborczą” i „Dziennik Gazetę Prawną” oraz popularny portal finansowy Money.pl. Ponadto w 2011 r. BGŻ zajął szóste miejsce w konkursie „Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców”.

Siedziba Banku znajduje się w Warszawie.

Otoczenie rynkowe i możliwości rozwoju działalności Banku

Polska, kraj, w którym Bank prowadzi swoją działalność, jest największą gospodarką Europy Środkowo-Wschodniej (w 2010 r. wartość PKB Polski w cenach bieżących wyniosła 1,413 mld PLN według danych GUS) i krajem o jednym z najwyższych poziomów zaludnienia spośród państw Europy Środkowo-Wschodniej (38,2 miliona osób na dzień 30 czerwca 2010 r. według danych GUS). W okresie ostatnich pięciu lat zakończonych 31 grudnia 2009 r. Polska rozwijała się ze średnioroczną stopą wzrostu PKB na poziomie 4,7%, jak również wykazała relatywnie wyższą skuteczność w zmaganiach ze światowym kryzysem gospodarczym w porównaniu do innych krajów europejskich.

Polski rynek bankowy jest w dalszym ciągu względnie słabo nasycony. Według danych Europejskiego Banku Centralnego (EBC) stosunek sumy aktywów banków do PKB Polski w 2009 r. wyniósł 78,7%, czyli znacznie poniżej wartości analogicznego wskaźnika dla UE wynoszącego 333,6%. Rozwój polskiej gospodarki jest czynnikiem sprzyjającym rozwojowi rynku bankowego. Według KNF w latach 2008–2010 wolumen kredytów udzielonych podmiotom sektora niefinansowego oraz depozytów pochodzących od tych podmiotów wzrósł o, odpowiednio 17,7% i 25,6%, co stanowi znacznie wyższy wzrost w porównaniu do unijnego rynku bankowego.

Dużą część populacji Polski stanowią mieszkańcy małych i średnich miast (ok. 76% według danych GUS). Liczba oddziałów banków oraz gama produktów i usług bankowych dostępnych obecnie w miastach małej i średniej wielkości są niższe niż w dużych miastach. Z uwagi na powyższe, Zarząd Banku uważa, że zapotrzebowanie na usługi i produkty bankowe potencjalnych klientów pozostają niezaspokojone, co stwarza możliwości dalszego rozwoju działalności Banku na tych rynkach. Ponadto, Zarząd uważa, że konkurencja na tych obszarach jest słabsza niż w większych miastach ze względu na bardziej ograniczoną obecność największych konkurentów Banku w tych społecznościach oraz uboższą ofertę produktową wielu banków działających na lokalnych rynkach.

Sektor rolno-spożywczy, reprezentujący według danych Eurostat ok. 7% wartości PKB Polski, stanowi ważny segment polskiej gospodarki, który zdaniem Zarządu będzie się dalej rozwijać w wyniku wzrostu globalnego popytu na produkty rolno-spożywcze, konsolidacji oraz przeprowadzanych modernizacji w tym segmencie, jak również dostępu do stałego wsparcia ze strony UE i rządu polskiego.

Zarząd uważa, że Bank ma duże szanse na stabilny i rentowny wzrost w oparciu o rozwój gospodarczy kraju oraz stały wzrost popytu na produkty i usługi bankowe w Polsce wśród klientów należących do zdefiniowanych przez Bank docelowych segmentów rynku.

Przewagi konkurencyjne

Zarząd uważa, że następujące przewagi konkurencyjne umożliwią Bankowi rozwój działalności oraz osiągnięcie zamierzonych celów strategicznych:

Pozycja lidera rynku usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego w Polsce

Bank posiada ugruntowaną pozycję na atrakcyjnym rynku usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego i jest czołowym dostawcą produktów i usług bankowych dla tego sektora.

Zarząd uważa, że posiadana przez Bank wiedza specjalistyczna na temat sektora rolno-spożywczego, rozległa sieć placówek obsługujących sektor rolno-spożywczy oraz wsparcie ze strony Grupy Rabobank (dostawcy usług bankowych skoncentrowanym na sektorze rolno-spożywczym na całym świecie), pozwoliły Bankowi stworzyć dostosowane do potrzeb klientów produkty i procedury podejmowania decyzji kredytowych, jak również zbudować najlepszy zespół analityczny zajmujący się prowadzeniem badań rynku rolno-spożywczego. Powyższe przewagi konkurencyjne pozwalają Bankowi na utrzymywanie i dalsze umacnianie pozycji lidera, a w efekcie na wykorzystywanie rosnących możliwości rozwoju usług bankowych w sektorze rolno-spożywczym.

Silna pozycja w Małych i średnich miastach

Bank posiada rozbudowaną infrastrukturę w Małych i średnich miastach, a jego ogólnopolska sieć oddziałów i bankomatów jest nastawiona na obsługę tego segmentu rynku. Ponadto, ze względu na ugruntowaną pozycję i długotrwałą obecność w Małych i średnich miastach marka Banku jest powszechnie rozpoznawana i cieszy się zaufaniem w tych społecznościach. Zdaniem Zarządu rozbudowana infrastruktura oraz rozpoznawalność marki pozwalają Bankowi na wykorzystanie możliwości dalszego rozwoju, jakie istnieją w Małych i średnich miastach.

Wyróżniający model biznesowy nastawiony na obsługę społeczności lokalnych

Bank posiada wyróżniający się model biznesowy nastawiony na obsługę społeczności lokalnych, który oparty jest na ugruntowanej pozycji w zakresie obsługi bankowej klientów w Małych i średnich miastach. Model ten zapewnia połączenie wszechstronnej oferty produktów i usług oraz unowocześnionej sieci dystrybucji cechującej bank uniwersalny z utrzymywaniem relacji z klientem w stylu banku spółdzielczego. Bank rozwija relacje z klientami poprzez utrzymywanie szerokiej sieci oddziałów zlokalizowanych blisko klientów, aktywne zatrudnianie lokalnych pracowników dobrze znających lokalną społeczność oraz odgrywanie istotnej roli w procesie rozwoju społeczności lokalnej.

Zgodnie ze swoim modelem biznesowym nastawionym na obsługę społeczności lokalnych, Bank stosuje zdecentralizowany proces podejmowania decyzji kredytowych, w ramach którego dyrektorzy oddziałów ponoszą znaczną odpowiedzialność za działalność operacyjną i posiadają znaczny zakres autonomii. Takie podejście pozwala na skrócenie czasu reakcji na zgłaszane przez klientów potrzeby oraz umacnianie relacji z klientami, co przekłada się na wzrost poziomu zadowolenia klientów z usług bankowych.

Zarząd uważa, że stosowany przez Bank model biznesowy nastawiony na obsługę społeczności lokalnych doprowadził do ugruntowania poczucia wysokiej jakości świadczonych przez Bank usług wśród klientów oraz wzmocnienia lojalności i podniesienia poziomu zadowolenia klientów. Ponadto, model ten stanowi podstawę strategii Banku przewidującej dalszy rozwój działalności w tych społecznościach.

Współpraca z Rabobank, większościovym akcjonariuszem Banku

Rabobank Niderland to jeden z największych banków uniwersalnych w Holandii, koncentrujący swoją działalność na obsłudze sektora rolno-spożywczego na całym świecie. Posiada silną, ugruntowaną pozycję w sektorze rolno-spożywczym, co jest także cechą charakteryzującą Bank. Rabobank historycznie uzyskuje stabilne i solidne wyniki finansowe, a agencje ratingowe przyznały Rabobank najwyższy możliwy do uzyskania przez banki rating kredytowy (AAA). Rabobank wspomaga Bank w jego rozwoju, udostępniając posiadaną wiedzę na temat sektora rolno-spożywczego oraz know-how operacyjny. Główne obszary współpracy obejmują świadczenie wspólnie wykorzystywanych usług, prace nad rozwojem działalności i produktów oraz zarządzanie ryzykiem i najlepsze praktyki.

Strategia biznesowa

Celem Banku jest utrzymanie pozycji jednego z czołowych banków uniwersalnych w Polsce, obsługującego zrównoważoną bazę klientów indywidualnych i instytucjonalnych (nastawionego na obsługę MSP oraz Mikroprzedsiębiorstw), jak również dużego udziału rynkowego posiadanego w segmencie usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego. Bank planuje wzrost w tempie wyższym niż średnie tempo wzrostu rynku oraz zwiększenie udziału w rynku przy dalszym wykorzystaniu swojego wyjątkowego modelu biznesowego nastawionego na obsługę społeczności lokalnych, szerokiej obecności w Małych i średnich miastach, jak również silnej pozycji w sektorze rolno-spożywczym oraz specjalistycznej wiedzy w odniesieniu do tego sektora. Strategią Banku jest uzyskiwanie szybszego tempa wzrostu przychodów niż kosztów operacyjnych, co powinno przełożyć się na sukcesywne polepszenie się wskaźnika kosztów do przychodów Banku. Bank działa w celu wytworzenia wartości dodanej dla akcjonariuszy oraz kontynuacji działań w zakresie poprawy wskaźnika rentowności oraz zwrotu z kapitałów. Główne elementy strategii Banku to:

Rozwój sieci oddziałów ze szczególnym zwróceniem uwagi na zwiększanie obecności w Małych i średnich miastach

Bank zamierza zwiększać przychody, docierając do większej liczby klientów za pośrednictwem rozbudowanej sieci oddziałów. Dodatkowo do liczby 129 oddziałów otwartych przez Bank w okresie od 2008 do 2010 roku, Zarząd zatwierdził strategię otwarcia 75 nowych oddziałów w latach 2011 i 2012, stawiając sobie za cel dalszą rozbudowę sieci dystrybucji w strategicznych lokalizacjach blisko klientów. Bank wykorzystuje ściśle zdefiniowany proces dla rozbudowy sieci oddziałów, koncentrując się na obszarach zamieszkiwanych przez społeczności stanowiące atrakcyjną grupę docelową, w których nie jest jeszcze obecny, jak również na poszerzaniu swojej działalności w lokalizacjach, w których dotychczasowy zasięg istniejącej sieci dystrybucyjnej jest niewystarczająca do pełnego zaspokojenia potrzeb bankowych klientów. Celem tej strategii jest umożliwienie Bankowi ugruntowania swojej obecności w Małych i średnich miastach oraz zajęcie pozycji pozwalającej na pełne wykorzystanie możliwości rozwoju w segmencie rynku, w którym zapotrzebowanie klientów na usługi i produkty bankowe nie zostało zaspokojone, a konkurencja ze strony dużych banków komercyjnych jest stosunkowo słabsza.

Zwiększanie przychodów poprzez pozyskiwanie nowych klientów oraz cross-selling produktów niewymagających dużego zaangażowania kapitałowego Banku i produktów o wyższych marżach

Zarząd uważa, że produkty niewymagające dużego zaangażowania kapitałowego Banku i produkty o wyższych marżach będą ważnymi czynnikami wzrostu, jak również istotną przyczyną utrzymania dotychczasowych i pozyskiwania nowych klientów. Zapotrzebowanie na usługi i produkty bankowe ze strony dotychczasowych 900 000 klientów Banku zmieniały się dynamicznie na przestrzeni ostatnich lat wraz z rozwojem polskiej gospodarki. Przewiduje się dalszy wzrost popytu na produkty niewymagające dużego zaangażowania kapitałowego Banku i produkty o wyższych marżach, takie jak usługi bankowości transakcyjnej, produkty inwestycyjne, produkty skarbowe, finansowanie transakcji handlowych, leasing i produkty ubezpieczeniowe. Zjawisko to można zaobserwować we wszystkich docelowych segmentach klientów Banku: klientów detalicznych, segmentu MSP oraz Mikroprzedsiębiorstw, w tym podmiotów działających w sektorze rolno-spożywczym. Ponadto, produkty mogą być wykorzystywane do *cross-sellingu* adresowanego do istniejącej bazy klientów Banku, a przy wykorzystaniu odpowiednio nakierowanych działań marketingowych mogą być oferowane jako atrakcyjne produkty, na bazie których Bank może pozyskiwać nowych klientów.

Bank zamierza w dalszym ciągu rozwijać swoją pozycję w zakresie oferowania tych produktów i przewiduje się, że znacząca część spodziewanego wzrostu przychodów będzie wynikiem *cross-sellingu* powyższych produktów.

Wzmocnienie pozycji Banku w docelowym segmencie klientów detalicznych w wyniku pozyskiwania nowych klientów oraz zwiększenia poziomu cross-sellingu

Bank zamierza znacząco zwiększyć swoją bazę klientów detalicznych poprzez koncentrację swoich działań na wybranych grupach klientów. Bank planuje realizację tego celu poprzez zwiększenie zasięgu swojej sieci oddziałów w Małych i średnich miastach oraz podniesienie poziomu skuteczności sprzedaży produktów w swoich oddziałach. Proces pozyskiwania nowych klientów będzie wspomagany zwiększonymi nakładami na efektywne kampanie marketingowe oraz reklamy atrakcyjnych produktów mających na celu pozyskiwanie nowych klientów w sposób zgodny z całościową ofertą adresowaną do docelowych segmentów rynku.

Jednocześnie, w celu rozbudowy długotrwałych lokalnych relacji z klientami oraz zminimalizowania rotacji klientów, Bank zamierza kontynuować swoje zorientowane na klienta działania poprzez dalsze wdrażanie programu „Po Pierwsze Klient”. Inicjatywy w ramach tego programu obejmują: rozbudowę sieci oddziałów, koncepcję oferowania klientom kompleksowej obsługi finansowej, rozwój systemu zarządzania relacjami z klientami (*CRM – Client Relationship Management*), zapewnienie najwyższego standardu procesów oraz doskonałość w zarządzaniu ryzykiem kredytowym. W oparciu o relacje z klientami zgodne z programem „Po Pierwsze Klient”, Bank zamierza wykorzystać swoją bogatą

oferę produktową i platformę dystrybucji, aby stać się bankiem pierwszego wyboru dla swojej docelowej grupy klientów, w tym w Małych i Średnich miastach.

Bank zamierza w dalszym ciągu rozwijać swoją ofertę produktową, koncentrując się zarówno na pozyskiwaniu nowych klientów, jak i zwiększaniu zakresu *cross-sellingu*. Bank przewiduje, że większość przychodów z bankowości detalicznej będzie związana ze sprzedażą produktów kredytowych, takich jak kredyty hipoteczne, karty kredytowe i kredyty konsumenckie. Jednocześnie Bank planuje urozmaicenie swojej oferty depozytowej przy zapewnieniu stabilnego poziomu rentowności tych produktów dla Banku w perspektywie długoterminowej.

Dalsza koncentracja na obsłudze MSP oraz Mikroprzedsiębiorstw w ramach segmentu klientów instytucjonalnych

Bank przewiduje, że motorem rozwoju usług bankowych w sektorze klientów instytucjonalnych będą kredyty, depozyty i pozostałe produkty finansowe, takie jak m.in. leasing, factoring i usługi finansowania strukturyzowanego przeznaczone dla MSP oraz Mikroprzedsiębiorstw.

Bank zamierza koncentrować się w dalszym ciągu na obsłudze klientów instytucjonalnych. Aby poprawić efektywność działania i lepiej dostosować swój model usługowy oraz produkty do potrzeb swoich klientów, Bank zamierza m.in. skorygować dotychczas stosowaną segmentację klientów. Bank planuje podwyższenie górnych wartości progowych stanowiących podstawę tej klasyfikacji dla Mikroprzedsiębiorstw oraz MSP. Bank zamierza także wzmocnić swoje wystandaryzowane pakiety produktów przeznaczonych dla Mikroprzedsiębiorstw, zapewniając jednocześnie najlepsze wśród dostępnych na rynku rozwiązania w takich kategoriach jak finansowanie zabezpieczone aktywami, obsługa operacji skarbowych, bankowość transakcyjna i oferując funkcjonalność on-line klientom z sektora MSP.

Ponadto, Bank dostosowuje swój system zarządzania relacjami z klientami do potrzeb swoich klientów poprzez oferowanie Dużym Przedsiębiorstwom obsługi przez doradców klienta w regionalnych centrach korporacyjnych oraz oferowanie MSP oraz Mikroprzedsiębiorstwom obsługi przez doradców klienta w oddziałach. Aby zwiększyć poziom *cross-sellingu* produktów o wyższych marżach i produktów niewymagających dużego zaangażowania kapitałowego, sieć sprzedaży Banku obsługująca MSP oraz Duże Przedsiębiorstwa wspomagana jest przez regionalnych specjalistów produktowych.

Umocnienie pozycji lidera rynku w obszarze usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego

W okresie najbliższych kilku lat, w wyniku wzrostu wydajności pracy i utrzymujących się wysokich cen żywności oraz wobec zmieniających się trendów makroekonomicznych i demograficznych, prognozowany jest silny wzrost sektora rolno-spożywczego. Przewiduje się, że konsolidacja i modernizacja sektora rolno-spożywczego w Polsce spowoduje wzrost potrzeb w zakresie finansowania w całym łańcuchu wartości sektora rolno-spożywczego. Wraz z rozwojem tego sektora potrzeby bankowe klientów powinny się zwiększać, a ich poziom wyrafinowania powinien wzrastać. Bank zamierza wykorzystać posiadaną wiedzę na temat sektora rolno-spożywczego, swoją pozycję lidera rynku, szeroką ofertę produktową, wysoki poziom rozpoznawalności marki oraz swoją reputację, aby powiększyć swój udział w rynku w okresie jego przewidywanego wzrostu.

Bank będzie w dalszym ciągu koncentrował się na sektorze rolno-spożywczym, zwracając szczególną uwagę na rolników będących właścicielami dużych i średniej wielkości gospodarstw rolnych, a także na MSP oraz Duże Przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem rolno-spożywczym. Klienci tego typu są najbardziej atrakcyjni ze względu na wyższy poziom przychodów generowany przez jednego klienta niż w przypadku pozostałych segmentów rynku, jak również ze względu na przewidywania, że tacy klienci skorzystają najwięcej na rozwoju sektora rolno-spożywczego. Ponadto, potrzeby bankowe tradycyjnych klientów z sektora rolno-spożywczego, wśród których dominowały dotychczas produkty kredytowe, ulegają stopniowym zmianom, a rosnący poziom wyrafinowania ich wymagań w zakresie bankowości stwarza możliwości *cross-sellingu* innych produktów, w szczególności produktów niewymagających dużego zaangażowania kapitałowego, takich jak na przykład leasing, usługi bankowości skarbowej i transakcyjnej czy finansowanie transakcji handlowych.

Dzięki stałemu zwiększaniu poziomu kompetencji w obrębie sektora rolno-spożywczego oraz rozbudowie zespołów specjalistów zajmujących się strukturyzowaniem produktów, Bank zamierza utrzymać pozycję lidera rynku w segmencie kredytów preferencyjnych i strukturalnych. Wykorzystując te produkty jako bazowe w procesie *cross-sellingu*, Bank zamierza także dalej rozwijać kredyty komercyjne, doskonalić i rozwijać ofertę produktów niekredytowych, takich jak produkty niewymagające dużego zaangażowania kapitałowego banku (leasing, usługi bankowości skarbowej i transakcyjnej oraz finansowanie transakcji handlowych), co pozwoli zaspokajać rosnące potrzeby klientów w zakresie bankowości.

Ponadto Bank dostrzega znaczące możliwości rozwoju w sektorach powiązanych z sektorem rolno-spożywczym, takich jak energia odnawialna (np. biogaz i biomasa) oraz projekty związane z budową systemów samowystarczalnych energetycznie. Opierając się na swojej znajomości sektora rolno-spożywczego i posiadanej sieci oddziałów,

w przyszłości Bank zamierza dalej wzmocniać swoją pozycję zarówno w tych, jak i w innych sektorach związanych z sektorem rolno-spożywczym.

Zgodnie ze swoim modelem biznesowym nastawionym na obsługę lokalnych społeczności, Bank będzie w dalszym ciągu koncentrował się na budowie silnych relacji z klientami z sektora rolno-spożywczego za pośrednictwem doradców klienta. Ponadto eksperci Banku z zakresu sektora rolno-spożywczego będą nadal działać w sposób proaktywny, wykorzystując posiadaną przez Bank kadre specjalistyczną oraz silne relacje z klientami celem zwiększania sprzedaży w modelu *cross-sellingu*.

Dodatkowo, Bank zamierza w dalszym ciągu regularnie sporządzać i publikować raporty analityczne, które według Banku są uznawane za obowiązujący na rynku standard i często cytowane w prasie.

Stworzenie i rozwinięcie internetowej bankowości bezpośredniej, co zwiększy poziom finansowania Banku

Bank zamierza wykorzystać przewidywany wzrost zapotrzebowania na usługi w zakresie bankowości bezpośredniej w Polsce. Bank uważa, że na rynku istnieje zapotrzebowanie na usługi bankowości bezpośredniej obejmujące przede wszystkim produkty oszczędnościowe i inwestycyjne adresowane do klasy średniej i zamożnych klientów z dużych miast. Uważa się, że tego typu klienci mają wystarczającą wiedzę na temat dystrybucji produktów bankowych w formie elektronicznej, aby zaakceptować model usług bankowych oparty tylko na bankowości internetowej. Usługi z zakresu bankowości bezpośredniej, mające na celu zaspokojenie potrzeb tych klientów, zostaną wprowadzone przez Bank w drugiej połowie 2011 roku. Bank uważa, że klienci ci zapewnią Bankowi atrakcyjne źródło depozytów oraz zwiększą poziom finansowania Banku. Aby zainteresować klientów docelowych oraz pozyskać ich depozyty, Bank zamierza przeprowadzić w środkach masowego przekazu szeroko zakrojoną kampanię prezentującą ofertę rachunków oszczędnościowych o konkurencyjnych marżach. Bank wykorzystuje know-how swojego akcjonariusza Rabobank Nederland, który uruchomił już taką działalność w czterech innych krajach. Usługi bankowości bezpośredniej będą oferowane pod odrębną od BGŻ i Rabobank marką, która jednak będzie oparta na podobnych kluczowych wartościach: zaufaniu i zadowoleniu klienta.

Stala poprawa efektywności operacyjnej

Podejście Banku do kwestii zwiększania efektywności operacyjnej, opiera się na podniesieniu efektywności funkcjonowania oddziałów oraz poprawie efektywności procesu sprzedaży. Aby zapewnić sprawność i wysoki poziom jakości procesów realizowanych w sieci oddziałów, Bank zdefiniował cele w zakresie efektywności (np. poziomy przychodów, efektywność kosztowa, liczba klientów, portfel produktowy klientów) wyznaczone do zrealizowania przez poszczególne oddziały. Przewiduje się, że jasno określone cele na poziomie oddziału, w połączeniu z odpowiednim systemem motywacyjnym, doprowadzą do podniesienia poziomu efektywności funkcjonowania oddziałów. Aby podnieść poziom efektywności procesu sprzedaży, Bank zamierza zwiększyć poziom wydajności pracy doradców klienta poprzez doskonalenie systemów motywacyjnych obejmujących ściśle określone cele, wdrożenie programu zwiększenia sprzedaży przeznaczonego dla doradców klientów, stworzenie i zrealizowanie skutecznych kampanii marketingowych dostosowanych do potrzeb poszczególnych segmentów wraz z atrakcyjnymi produktami przyciągającymi klientów i realizowanymi następnie dzięki skutecznym procesom *cross-sellingu*.

Utrzymanie ścisłej kontroli kosztów oraz dalsza poprawa efektywności kosztowej

Bank zamierza realizować program ścisłej kontroli kosztów przy jednoczesnym zwiększaniu przychodów oraz wdrożeniu kluczowych programów strategicznych. W ostatnich latach Bank był w stanie utrzymać koszty na, w przybliżeniu, stałym poziomie, z wyłączeniem wydatków związanych z rozwojem działalności, przy skumulowanej rocznej stopie wzrostu wynoszącej jedynie 0,2% w latach 2006–2010.

Bank planuje wykorzystać w pełni potencjał swojej platformy operacyjnej, na chwilę obecną działającej przy częściowym wykorzystaniu, oraz skorzystać z efektu skali w momencie, kiedy rozbudowana sieć oddziałów zapewni zwiększenie sprzedaży i przychodów. Bank zamierza zmniejszyć koszt obsługi klientów poprzez podjęcie szeregu działań, w tym: (i) wprowadzenie innowacyjnego, zautomatyzowanego procesu podejmowania decyzji kredytowych (w tym na podstawie scoringu) w przypadku standardowych kredytów, (ii) wprowadzenie ekonomicznego przetwarzania danych umożliwiającego doradcom klienta budowanie większych portfeli klientów, co pozwoli obniżyć koszt obsługi przypadający na jednego klienta, oraz (iii) wykorzystanie alternatywnych kanałów dystrybucji, w szczególności platformy bankowości internetowej.

Utrzymanie rozważnych procedur w zakresie zarządzania ryzykiem

Ważną częścią organizacji i kultury działania Banku jest rozważne działanie w zakresie zarządzania ryzykiem. Stała koncentracja Banku na zarządzaniu ryzykiem oraz współpraca z Rabobank w zakresie stosowania najlepszych praktyk w tym zakresie doprowadziła do historycznie małych strat z tytułu utraty wartości kredytów. Bank zamierza utrzymać stosowane rozważne procedury w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z działalnością operacyjną Banku.

Historia i bieżące wydarzenia

BGŻ powstał w 1975 r. jako bank państwowo-spółdzielczy, którego głównym zadaniem było świadczenie usług finansowych oraz udzielanie kredytów dla rolnictwa, przemysłu rolno-spożywczego oraz leśnictwa. W 1994 r. Bank został przekształcony w spółkę akcyjną. W wyniku tego przekształcenia Skarb Państwa otrzymał 65,9% akcji w kapitale zakładowym Banku, a pozostałe 34,1% znalazło się w posiadaniu banków spółdzielczych. W 2002 r. przyjęto nową strategię rozwoju BGŻ jako uniwersalnego banku komercyjnego.

W 2004 r. akcjonariuszami mniejszościowymi Banku został EBOR oraz za pośrednictwem spółki zależnej RIH, Rabobank Nederland. W wyniku szeregu transakcji przeprowadzonych w 2007 r. i 2008 r. Rabobank objął dodatkowe akcje BGŻ, w tym wszystkie akcje należące do EBOR, stając się akcjonariuszem większościowym Banku.

W chwili obecnej Rabobank posiada 25 601 279 akcji stanowiących 59,35% kapitału zakładowego BGŻ, co zapewnia mu pozycję akcjonariusza większościowego.

Podsumowanie czynników ryzyka

Czynniki ryzyka związane z sytuacją makroekonomiczną

- Wydarzenia zachodzące w gospodarkach innych krajów oraz sposób postrzegania związanego z nimi ryzyka mogą doprowadzić do pogorszenia koniunktury gospodarczej w Europie i na świecie
- Zmiany sytuacji makroekonomicznej w Polsce mają istotny wpływ na działalność Banku
- Bank narażony jest na czynniki ryzyka pozostające poza jego kontrolą, w tym na skutki klęsk żywiołowych, epidemie, ataki terrorystyczne oraz działania wojenne

Czynniki ryzyka związane z działalnością Banku oraz sektorem, w którym prowadzi działalność

- Zaostrzenie regulacji dotyczących sektora usług finansowych i bankowości w Polsce i na świecie może mieć negatywny wpływ na działalność Banku
- Bank narażony jest na konkurencję w polskim sektorze bankowym
- Tempo wzrostu polskiego sektora bankowego może ulec znacznemu obniżeniu
- Bank może stanąć przed koniecznością pozyskania kapitału w bliskiej przyszłości, aby utrzymać wartość docelową wskaźnika adekwatności kapitałowej
- Bank może nie być w stanie pozyskać dodatkowego kapitału na korzystnych warunkach
- Bank może nie być w stanie wdrożyć swojej strategii
- Wprowadzenie nowych produktów i usług bankowych oraz zaoferowanie ich nowym grupom klientów, a także rozpoczęcie działalności na nowych rynkach może być obciążone zwiększonym ryzykiem
- Bank może nie być w stanie utrzymać swojej bazy klientów i obecnego poziomu rentowności w sektorze rolno-spożywczym, będącym jednym z głównych obszarów jego działalności
- Bank jest narażony na wahania stóp procentowych kredytów preferencyjnych
- Bank jest narażony na wpływ negatywnych zmian w krajowym i światowym sektorze rolno-spożywczym
- Bank może nie być w stanie utrzymać aktualnego tempa wzrostu portfela kredytowego i depozytów
- Bank jest narażony na ryzyko kredytowe i może nie być w stanie utrzymać jakości swojego portfela kredytowego
- Stosowane przez Bank metody zarządzania ryzykiem mogą okazać się nieskuteczne w zakresie ograniczania ryzyka kredytowego
- Odpisy Banku z tytułu utraty wartości mogą nie być wystarczające do pokrycia faktycznych strat, jakie w przyszłości Bank może ponieść w ramach portfela kredytowego
- Bank może nie być w stanie zwiększyć lub utrzymać obecnego poziomu marż odsetkowych
- Duży udział długoterminowych kredytów hipotecznych dla klientów detalicznych w portfelu Banku utrudnia dostosowanie marż kredytów do warunków rynkowych
- Bank jest narażony na ryzyko związane z udzielaniem, finansowaniem oraz zabezpieczaniem kredytów denominowanych w walutach obcych
- Wpływ poziomu cen i płynności papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa na wartość portfela papierów wartościowych
- Wpływ zmian sytuacji rynkowej na wartość aktywów w księdze handlowej banku

- Bank narażony jest na ryzyko płynności
- Bank narażony jest na ryzyko wynikające z koncentracji depozytów klientów
- Spadek cen nieruchomości może mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki działalności Banku
- Obniżenie ratingu kredytowego może zwiększyć koszty finansowania ponoszone przez Bank i mieć negatywny wpływ na jego marże odsetkowe
- Bank narażony jest na ryzyko operacyjne związane z prowadzoną działalnością
- Bank narażony jest na ryzyko awarii systemów informatycznych lub naruszenia ich bezpieczeństwa
- Bank może nie być w stanie zatrudnić, przeszkolić lub zatrzymać wystarczającej liczby wykwalifikowanych pracowników, w szczególności członków kierownictwa i ekspertów bankowych ds. sektora rolno-spożywczego
- Działalność Banku jest uzależniona od siły jego marki i reputacji
- Rabobank sprawuje kontrolę korporacyjną nad Bankiem
- Wsparcie ze strony akcjonariuszy Banku może nie być wystarczające
- Bank może nie wypłacać dywidendy
- Bank może nie osiągnąć minimalnego poziomu współczynnika adekwatności kapitałowej i innych współczynników adekwatności kapitałowej
- W Polsce proces ustanawiania i egzekwowania zabezpieczeń jest często złożony i czasochłonny

Ryzyko związane z przepisami ustawowymi i wykonawczymi

- Przepisy polskich ustaw i rozporządzeń oraz wymogi regulacyjne mogą być niejasne i podlegać częstym zmianom
- Interpretacja polskich przepisów ustawowych i wykonawczych z zakresu prawa podatkowego może być niejasna, a przepisy te mogą ulegać zmianom
- Postępowania sądowe, administracyjne lub inne postępowania mogą mieć negatywny wpływ na Bank lub Grupę
- Bank może być zobowiązany do dokonania znaczących wpłat do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
- Bank może nie spełnić wymagań określonych w Dyrektywie MiFID
- Inwestorzy mogą nie być w stanie egzekwować orzeczeń sądów zagranicznych przeciwko Bankowi
- Ryzyko związane z decyzjami organów antymonopolowych
- Ryzyko związane z uznaniem niektórych praktyk stosowanych przez Bank za ograniczające konkurencję
- Ryzyko związane z naruszeniem przez Bank zbiorowych interesów konsumentów

Ryzyko związane z Ofertą Akcji

- Oferta może zostać odwołana, zaś Akcje Sprzedawane mogą zostać zwrótnie przeniesione na Akcjonariusza Sprzedającego
- Oferta może zostać zawieszona
- Uchwała zatwierdzająca Ofertę lub uchwała wprowadzająca zmiany w Statucie Banku przyjęta w związku z Ofertą może być zaskarżona
- W wypadku naruszenia lub podejrzenia naruszenia przepisów prawa w związku z ofertą publiczną lub ubieganiem się o dopuszczenie lub wprowadzenie akcji do obrotu na rynku regulowanym KNF może, między innymi, zakazać przeprowadzenia oferty publicznej albo wstrzymać lub przerwać przeprowadzanie oferty oraz wydać nakaz wstrzymania lub zakaz ubiegania się o dopuszczenie lub wprowadzenie akcji do obrotu na rynku regulowanym
- Niespełnienie przez Bank wymogów określonych w Regulaminie Giełdy, Szczegółowych Zasadach Obrotu Giełdowego lub Ustawie o Ofercie Publicznej może prowadzić do nałożenia na Bank przez KNF sankcji wykluczenia akcji z obrotu
- Akcje Banku mogą nie zostać dopuszczone do obrotu na GPW
- Obrót Akcjami na GPW może zostać zawieszony
- Kurs Akcji może ulegać wahaniom
- Akcje nie były dotychczas przedmiotem publicznego obrotu, dlatego płynność i kurs notowań Akcji mogą się wahać

- Potencjalne połączenie Banku i Rabobank Polska może doprowadzić do rozwodnienia akcjonariatu Banku oraz może mieć negatywny wpływ na kurs rynkowy i płynność Akcji
- Bank może w przyszłości dokonywać kolejnych emisji akcji, co może mieć negatywny wpływ na rynkowy kurs Akcji oraz doprowadzić do rozwodnienia akcjonariuszy Banku
- Przyszła sprzedaż znacznej ilości Akcji Banku przez akcjonariuszy Banku może mieć niekorzystny wpływ na pozyskanie środków finansowych
- Zagraniczni inwestorzy Banku ponoszą dodatkowe ryzyko w związku z Akcjami z powodu wahań kursu wymiany złotego
- Umowa o gwarantowanie oferty podlega zwyczajowym warunkom mającym zastosowanie do tego typu umów
- Na Bank mogą zostać nałożone sankcje administracyjne za naruszenie przepisów prawa
- Posiadacze Akcji Sprzedawanych w niektórych jurysdykcjach mogą podlegać ograniczeniom w zakresie wykonywania praw poboru w ramach przysyłanych ofert

Podsumowanie Oferty

<i>Bank</i>	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. z siedzibą w Warszawie.
<i>Akcjonariusz Sprzedający</i>	Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa.
<i>Akcje Sprzedawane</i>	<p>Do 16 046 596 akcji Banku będących własnością Akcjonariusza Sprzedającego stanowiących do 37,20% kapitału zakładowego Banku i uprawniających do nie więcej niż 37,20% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.</p> <p>Najpóźniej w dniu ustalenia Ceny Sprzedaży Akcjonariusz Sprzedający w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego ustali ostateczną liczbę Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty oraz ostateczną liczbę Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów.</p>
<i>Oferta</i>	<p>Oferta publiczna Akcji Sprzedawanych przeprowadzana na podstawie niniejszego Prospektu na terytorium Polski.</p> <p>W związku z Ofertą mogą zostać podjęte ograniczone działania promocyjne mające na celu przekazanie informacji o Ofercie Kwalifikowanym Inwestorom Instytucjonalnym w Stanach Zjednoczonych Ameryki zgodnie z Przepisem 144A wydanym na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych oraz innym Inwestorom Instytucjonalnym poza Stanami Zjednoczonymi Ameryki (z wyłączeniem Polski) zgodnie z Regulacją S wydaną na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych.</p> <p>W celu prowadzenia powyższych ograniczonych działań promocyjnych, w każdym przypadku zgodnie z właściwymi przepisami prawa jurysdykcji, w których takie działania będą podejmowane, został sporządzony międzynarodowy dokument marketingowy w języku angielskim (<i>International Offering Circular</i>), który nie będzie podlegał zatwierdzeniu przez KNF ani inny organ nadzoru w żadnej jurysdykcji. Prospekt nie będzie podlegał zatwierdzeniu przez organ nadzoru inny niż KNF ani nie będzie przedmiotem rejestracji, ani zgłoszenia do organu nadzoru w żadnym innym państwie niż Polska.</p> <p>Oferta jest skierowana do Inwestorów Indywidualnych oraz Inwestorów Instytucjonalnych.</p>

*Przewidywany harmonogram
Oferty*

Poniższy opis przedstawia przewidywany harmonogram Oferty:

- 28 kwietnia 2011 r. Ustalenie Ceny Maksymalnej
- 29 kwietnia 2011 r. Złożenie wniosku o zatwierdzenie aneksu do Prospektu zawierającego informację o Cenie Maksymalnej
- 4 maja 2011 r. Zawarcie Umowy o Plasowanie
- 4 maja 2011 r. Publikacja aneksu do Prospektu zawierającego informację o Cenie Maksymalnej
- 4 maja 2011 r. Rozpoczęcie budowania książki popytu wśród Inwestorów Instytucjonalnych
- 5 maja 2011 r. Rozpoczęcie przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych
- 16 maja 2011 r. Zakończenie przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych (do godz. 23:59)
- 17 maja 2011 r. Zakończenie budowania książki popytu wśród Inwestorów Instytucjonalnych (do godz. 13:00)
- Ustalenie ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty, ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów, a także Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych oraz Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych
- Podpisanie aneksu do Umowy o Plasowanie określającego Cenę Sprzedaży oraz ostateczną liczbę Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty oraz Umowy o Gwarantowanie Oferty
- 17 maja 2011 r. lub około tej daty Opublikowanie Ceny Sprzedaży, ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty oraz liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów
- Od 18 maja 2011 r. do 19 maja 2011 r. Przyjmowanie zapisów od Inwestorów Instytucjonalnych
- Do 20 maja 2011 r. Przyjmowanie ewentualnych zapisów składanych przez Gwarantów Oferty w wykonaniu zobowiązań wynikających z Umowy o Gwarantowanie Oferty
- Przydział Akcji Sprzedawanych w Ofercie
- 23 maja 2011 r. Złożenie zlecenia sprzedaży Akcji Sprzedawanych na rzecz Inwestorów Indywidualnych za pośrednictwem systemu GPW
- 24 maja 2011 Zapisanie Akcji Sprzedawanych na rachunkach papierów wartościowych Inwestorów Indywidualnych
- Do 26 maja 2011 r. Zapisanie Akcji Sprzedawanych na rachunkach papierów wartościowych Inwestorów Instytucjonalnych (pod warunkiem, że dane przekazane przez inwestorów na potrzeby zapisania Akcji Sprzedawanych na ich rachunkach papierów wartościowych będą kompletne i prawidłowe)
- 27 maja 2011 r. Pierwszy dzień notowania Akcji Sprzedawanych na GPW.

<i>Cena Maksymalna</i>	Maksymalna cena sprzedaży Akcji Sprzedawanych na potrzeby składania zapisów przez Inwestorów Indywidualnych zostanie ustalona przez Akcjonariusza Sprzedającego, w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego oraz zostanie zgodnie z przewidywanym harmonogramem Oferty, udostępniona do publicznej wiadomości w dniu 4 maja 2011 r. w formie aneksu do Prospektu.
<i>Cena Sprzedaży</i>	Cena sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych i cena sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych zostanie ustalona przez Akcjonariusza Sprzedającego w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego po zakończeniu procesu budowania księgi popytu wśród Inwestorów Instytucjonalnych. Informacja na temat Ceny Sprzedaży zostanie przekazana przez Bank do publicznej wiadomości w trybie określonym w art. 54 ust. 3 Ustawy o Ofercie Publicznej. Cena sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych może zostać ustalona na poziomie wyższym niż Cena Maksymalna.
<i>Prawo głosu</i>	Każda Akcja Sprzedawana uprawnia do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.
<i>Prawo do dywidendy</i>	Wszystkie Akcje, w tym Akcje Sprzedawane, mają równe uprawnienia w zakresie wypłaty dywidendy i uprawniają do udziału w zysku Banku od dnia ich nabycia, pod warunkiem podjęcia przez Walne Zgromadzenie Banku uchwały o podziale zysku i ustalenia dnia dywidendy na dzień przypadający po dniu nabycia Akcji Sprzedawanych.
<i>Citi</i>	Citigroup Global Markets Limited, Bank Handlowy w Warszawie S.A. oraz Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.
<i>Globalni Koordynatorzy</i>	Citi oraz UBS Limited.
<i>Współprowadzący Księgę Popytu</i>	Citigroup Global Markets Limited, UBS Limited, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, Banco Espirito Santo de Investimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce.
<i>Współoferujący</i>	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie („DM PKO BP”) i Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. – Biuro Maklerskie („BM BGŻ”, „Biuro Maklerskie Banku BGŻ S.A.”).
<i>Menedżerowie</i>	Globalni Koordynatorzy oraz Współprowadzący Księgę Popytu.

Umowa o Plasowanie

W dniu 4 maja 2011 r. Akcjonariusz Sprzedający oraz Bank zamierzają zawrzeć z Menedżerami umowę o plasowanie (**Umowa o Plasowanie**).

Na podstawie Umowy o Plasowanie każdy Menedżer z osobna zobowiąże się do podjęcia działań zmierzających do pozyskania nabywców na Akcje Sprzedawane. Umowa o Plasowanie będzie zawierała standardowe warunki zawieszające i rozwiązujące znajdujące się w umowach tego typu zawieranych w międzynarodowych ofertach podobnych do Oferty, w tym warunki związane z wystąpieniem określonych zdarzeń określanych jako siła wyższa, wystąpieniem istotnej negatywnej zmiany w sytuacji Grupy oraz na rynkach kapitałowych i w gospodarce, warunki związane z prawdziwością, kompletnością i rzetelnością oświadczeń i zapewnień udzielonych przez Akcjonariusza Sprzedającego i Bank w Umowie o Plasowanie.

Umowa o Plasowanie będzie zawierała zwyczajowe w międzynarodowych ofertach podobnych do Oferty oświadczenia i zapewnienia Akcjonariusza Sprzedającego oraz Banku. Akcjonariusz Sprzedający oraz Bank zobowiążą się do zwolnienia Menedżerów oraz innych określonych osób z odpowiedzialności i obowiązku świadczenia w związku z określonymi działaniami (tzw. klauzula indemnifikacyjna)

Umowa o Gwarantowanie Oferty

Dodatkowo, zgodnie z przewidywanym harmonogramem Oferty, w dniu 17 maja 2011 r. Akcjonariusz Sprzedający i Menedżerowie zamierzają zawrzeć umowę o gwarantowanie zapisów Inwestorów Instytucjonalnych na zasadach subemisji inwestycyjnej (Umowa o Gwarantowanie Oferty).

Na podstawie tej umowy Gwarantanci Oferty, każdy z osobna, zobowiążą się, z zastrzeżeniem ziszczenia się określonych warunków, do nabycia i opłacenia Akcji Sprzedawanych (bądź spowodowania nabycia i opłacenia Akcji Sprzedawanych przez ich podmioty powiązane), które nie zostały nabyte i opłacone przez Inwestorów Instytucjonalnych, którym przydzielono Akcje Sprzedawane.

Zobowiązania Gwarantów Oferty, o których mowa w Umowie o Gwarantowanie Oferty, wejdą w życie po spełnieniu się warunków określonych w Umowie o Plasowanie, a w szczególności pod warunkiem, iż Umowa o Plasowanie nie zostanie rozwiązana lub wypowiedziana zgodnie z jej postanowieniami oraz zgodnie z postanowieniami Umowy o Gwarantowanie Oferty.

Umowa o Gwarantowanie Oferty zostanie rozwiązana w przypadku rozwiązania lub wypowiedzenia Umowy o Plasowanie.

Stabilizacja

Akcjonariusz Sprzedający przewiduje, że w związku z Ofertą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie i Banco Espirito Santo de Inwestimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce będą pełnić funkcję menedżerów stabilizujących (**Menedżerowie Stabilizujący i osobno Menedżer Stabilizujący**) i będą mogli nabywać na GPW Akcje w liczbie stanowiącej do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty w celu stabilizacji ich kursu giełdowego na poziomie wyższym niż poziom, który ustaliliby się w innych okolicznościach, gdyby działania takie nie były podejmowane.

Nabywanie Akcji w ramach transakcji stabilizacyjnych będzie dokonywane na zasadach określonych w Rozporządzeniu w Sprawie Stabilizacji. Transakcje nabycia Akcji będą mogły być dokonywane w okresie nie dłuższym niż 30 dni od dnia rozpoczęcia notowań akcji Banku na GPW (**Okres Stabilizacji**) po cenie nie wyższej niż Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych. Menedżerowie Stabilizujący nie będą jednak zobowiązani do podjęcia jakichkolwiek działań stabilizacyjnych. Jeśli działania takie zostaną podjęte przez Menedżerów Stabilizujących, mogą one zostać przerwane w każdym czasie, jednak nie później niż z upływem Okresu Stabilizacji.

Nie ma pewności, że jeśli działania stabilizacyjne zostaną podjęte, to przyniosą one przewidywane skutki.

W związku z transakcjami stabilizacyjnymi, które Menedżerowie Stabilizujący mogą przeprowadzać na GPW oraz pod warunkiem zawieszającym, że co najmniej 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty zostanie ostatecznie przydzielonych zagranicznym Inwestorom Instytucjonalnym, Akcjonariusz Sprzedający dokona sprzedaży Menedżerom Stabilizującym do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty pod warunkiem rozwiązującym nabycia Akcji przez Menedżerów Stabilizujących w transakcjach stabilizujących (**Opcja Stabilizacyjna**). Nabycie Akcji przez Menedżerów Stabilizujących w transakcjach stabilizujących, stanowiące spełnienie się warunku rozwiązującego zawartego w Umowie o Stabilizację, będzie skutkowało zwrotnym przeniesieniem ich własności na Akcjonariusza Sprzedającego podczas trwania lub po zakończeniu Okresu Stabilizacji. Zwrotne przeniesienie Akcji może nastąpić w ramach jednej lub więcej transakcji.

Możliwość zbycia do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty przez Akcjonariusza Sprzedającego na rzecz Menedżerów Stabilizujących, o których mowa powyżej, będzie zależała od uzyskania przez Akcjonariusza Sprzedającego zgody Rady Ministrów na zbycie tych akcji zgodnie z art. 33 ust. 3 Ustawy o Komerccjalizacji i Prywatyzacji. Akcjonariusz Sprzedający przewiduje, że uzyskanie zgody Rady Ministrów nastąpi nie później niż w dniu 17 maja 2011 r. Informacja o wydaniu zgody przez Radę Ministrów nie później niż w dniu 17 maja 2011 r. albo o jej niewydaniu w tym terminie zostanie podana do publicznej wiadomości przez Bank i Akcjonariusza Sprzedającego w formie aneksu do Prospektu zgodnie z art. 51 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Informacje na temat działań stabilizacyjnych będą upublicznione zgodnie z przepisami Rozporządzenia w Sprawie Stabilizacji.

*Umowne ograniczenia zbywalności
(lock-up)*

Akcjonariusz Sprzedający

W Umowie o Plasowanie Akcjonariusz Sprzedający zobowiąże się wobec Menedżerów Oferty, iż w okresie od dnia zawarcia tej umowy do upływu 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW ani Akcjonariusz Sprzedający, ani jakakolwiek osoba działająca w jego imieniu, nie będzie, bez pisemnej zgody Globalnych Koordynatorów (z zastrzeżeniem określonych wyjątków), oferować, sprzedawać, obciążać ani w inny sposób rozporządzać, ani publicznie ogłaszać emisji, oferty, sprzedaży ani zbycia lub zamiaru podjęcia takich działań lub podejmować działań zmierzających do lub mogących skutkować emisją, ofertą, sprzedażą lub zbyciem Akcji lub papierów wartościowych wymiennych bądź zamiennych na Akcje lub umożliwiających ich uzyskanie w drodze realizacji praw związanych z takimi papierami wartościowymi, innych praw umożliwiających nabycie Akcji, ani innych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, których wartość jest ustalana bezpośrednio lub pośrednio przez odniesienie do ceny powyższych papierów wartościowych stanowiących ich instrument bazowy, włącznie ze swapami na akcje, kontraktami terminowymi i opcjami.

Ponadto, Akcjonariusz Sprzedający zobowiąże się, że do dnia przypadającego 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW (lub innej późniejszej daty, która może zostać określona w Umowie o Plasowanie), bez zgody Gwarantów Oferty nie zawrze żadnej innej transakcji, która może skutkować emisją, ofertą, sprzedażą lub zbyciem papierów wartościowych Banku podobnych do papierów wartościowych oferowanych w Ofercie.

Bank

W Umowie o Plasowanie Bank zobowiąże się wobec Menedżerów Oferty, iż w okresie od dnia zawarcia tej umowy do upływu 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW, ani Bank, ani spółki z jej Grupy, ani jakakolwiek osoba działająca w ich imieniu nie będą, bez pisemnej zgody Gwarantów Oferty, dokonywać emisji, oferować, sprzedawać, obciążać ani w inny sposób rozporządzać, ani publicznie ogłaszać emisji, oferty, sprzedaży ani zbycia lub zamiaru podjęcia takich działań lub podejmować działań zmierzających do lub mogących skutkować emisją akcji Banku lub papierów wartościowych wymiennych bądź zamiennych na akcje Banku lub umożliwiających ich uzyskanie w drodze realizacji praw związanych z takimi papierami wartościowymi, innych praw umożliwiających nabycie Akcji, ani innych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, których wartość jest ustalana bezpośrednio lub pośrednio przez odniesienie do ceny powyższych papierów wartościowych stanowiących ich instrument bazowy, włącznie ze swapami na akcje, kontraktami terminowymi i opcjami.

Bank zobowiąże się również wobec Menedżerów Oferty, iż w okresie od dnia zawarcia Umowy o Plasowanie do upływu 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW, Bank nie będzie (oraz spowoduje, że jego spółki z Grupy nie będą), bez pisemnej zgody Gwarantów Oferty, ani nabywać lub publicznie ogłaszać zamiaru nabycia Akcji, ani obniżyć lub publicznie ogłaszać zamiar obniżenia swojego kapitału zakładowego jak również nie zawrze żadnej innej transakcji, która może skutkować emisją, ofertą, sprzedażą lub zbyciem papierów wartościowych Banku podobnych do papierów wartościowych oferowanych w Ofercie.

RIH oraz Rabobank Nederland

RIH oraz Rabobank Nederland zobowiążą się wobec Globalnych Koordynatorów, że w okresie 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW, z zastrzeżeniem pewnych wyjątków, RIH, Rabobank Nederland oraz żaden z ich podmiotów zależnych nie będą, bez pisemnej zgody Globalnych Koordynatorów (przy czym Globalni Koordynatorzy nie odmówią zgody bez uzasadnionego powodu)

(i) dokonywać czynności mogących powodować ofertę, sprzedaż, obciążenie lub inne rozporządzenie akcjami Banku posiadanymi przez RIH i Rabobank Nederland na dzień podpisania umowy ograniczającej zbywalność akcji (Akcje Rabobank);

(ii) ogłaszać publicznie wiążącego lub planowanego oferowania, sprzedaży lub rozporządzenia Akcjami Rabobank;

(iii) podejmować działań mających na celu lub mogących zasadnie powodować emisję, ofertę, sprzedaż lub rozporządzenie Akcjami Rabobank lub innych papierów wartościowych wymiennych bądź zamiennych na akcje Banku lub innych praw, jak również papierów wartościowych lub instrumentów finansowych i opcjami, umożliwiających nabycie lub objęcie akcji Banku w drodze realizacji praw związanych z takimi papierami wartościowymi lub instrumentami finansowymi (Ograniczenie Zbywalności Akcji).

Ograniczenie Zbywalności Akcji nie obowiązuje, jeżeli pierwszy dzień notowania Akcji na GPW nie nastąpi do dnia 22 stycznia 2012 r.

Rozwodnienie

Oferta nie będzie skutkować jakimkolwiek rozwodnieniem obecnego akcjonariatu Banku.

Notowanie Akcji

Akcje Banku nie były i nie są notowane na jakimkolwiek rynku regulowanym. Niezwłocznie po zatwierdzeniu Prospektu Bank zamierza złożyć wniosek do KDPW o rejestrację w KDPW do 43 136 764 Akcji Banku, w tym Akcji Sprzedawanych. Rejestracja do 43 136 764 Akcji w KDPW nastąpi przed rozpoczęciem przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych. Ponadto Bank zamierza złożyć wniosek do GPW o dopuszczenie i wprowadzenie do 43 136 764 Akcji Banku, w tym wszystkich Akcji Sprzedawanych, do obrotu na rynku podstawowym GPW w systemie notowań ciągłych.

Ograniczenia możliwości sprzedaży Akcji Sprzedawanych

Akcje Sprzedawane nie zostały ani nie zostaną zarejestrowane zgodnie z Amerykańską Ustawą o Papierach Wartościowych ani przez żaden organ nadzoru nad obrotem papierami wartościowymi w którymkolwiek stanie bądź na jakimkolwiek obszarze podlegającym jurysdykcji Stanów Zjednoczonych Ameryki i – poza pewnymi wyjątkami – nie mogą być przedmiotem oferty ani sprzedaży prowadzonej na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki lub prowadzonej na rzecz lub w imieniu podmiotów amerykańskich (*U.S. persons* w rozumieniu Regulacji S), z wyjątkiem oferty lub sprzedaży w ramach pewnych transakcji, które nie podlegają obowiązkowi rejestracji określonego w Amerykańskiej Ustawie o Papierach Wartościowych. Więcej informacji na temat ograniczeń możliwości nabycia Akcji Sprzedawanych znajduje się w rozdziale „Ograniczenia sprzedaży Akcji Sprzedawanych”.

Wybrane dane finansowe i operacyjne

Poniższa tabela przedstawia wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z sytuacji finansowej za lata zakończone 31 grudnia 2010 r., 31 grudnia 2009 r. oraz 31 grudnia 2008 r.

<i>(w mln PLN)</i>	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Wynik z tytułu odsetek	604,3	462,0	664,9
Wynik z tytułu opłat i prowizji	271,5	248,4	216,8
Wynik na działalności operacyjnej	125,2	116,6	274,9
Zysk (strata) brutto	126,9	116,6	274,7
Zysk (strata) netto	112,3	100,6	213,0
Całkowite dochody ogółem	108,7	108,1	208,5
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19 869,2	18 301,4	17 066,2
Depozyty klientów	21 051,7	19 598,5	18 141,0
Aktywa razem	28 629,6	24 545,5	24 067,4
Zobowiązania razem	26 134,6	22 159,1	21 789,1
Kapitał akcyjny	43,1	43,1	43,1
Kapitał własny razem	2 495,0	2 386,4	2 278,2

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

CZYNNIKI RYZYKA

Potencjalni inwestorzy powinni przed podjęciem decyzji o inwestycji w Akcje Sprzedawane dokładnie zapoznać się z informacjami zawartymi w niniejszym Prospekcie, w szczególności z przedstawionymi poniższymi czynnikami ryzyka. Omówione poniżej czynniki ryzyka wpływały w przeszłości i nadal mogą mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku. W wypadku wystąpienia któregokolwiek z tych czynników może dojść do spadku wartości kursu Akcji, a w rezultacie utraty przez inwestorów części lub całości zainwestowanych środków. Poniżej omówiono czynniki ryzyka, które Bank uważa za istotne, przy czym nie są to jedyne czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku. Do obniżenia przychodów, zwiększenia kosztów oraz innych zdarzeń, które mogą doprowadzić do spadku wartości Akcji, mogą przyczynić się także inne czynniki ryzyka, w tym także te, których Bank nie jest obecnie świadomy albo takie, które uważa za nieistotne. Kolejność prezentacji czynników ryzyka poniżej nie odzwierciedla ich względnego znaczenia, prawdopodobieństwa ich wystąpienia ani ich potencjalnego wpływu na działalność Banku.

Czynniki ryzyka związane z sytuacją makroekonomiczną

Wydarzenia zachodzące w gospodarkach innych krajów oraz sposób postrzegania związanego z nimi ryzyka mogą doprowadzić do pogorszenia koniunktury gospodarczej w Europie i na świecie

Globalna sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynkach światowych mają wpływ na działalność oraz wyniki Banku. W 2008 r. gospodarka światowa zanotowała największy spadek koniunktury w okresie ostatnich 80 lat, przy czym branża usług finansowych przeżywała niespotykane wcześniej trudności. Niedostateczna płynność, ograniczone możliwości finansowania, niewystarczający poziom kapitałów oraz duża zmienność cen w szerokim zakresie klas aktywów postawiły instytucje finansowe w bardzo trudnej sytuacji. Wiele gospodarek rozwiniętych znalazło się w recesji, a jednocześnie gospodarki rozwijające się doświadczyły spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego.

Kryzysowi finansowemu towarzyszył szereg powiązanych zjawisk, w tym między innymi spadek zaufania do instytucji finansowych. Zjawiska te zakłóciły funkcjonowanie globalnych rynków finansowych poprzez negatywny wpływ na płynność oraz możliwości finansowania międzynarodowego systemu bankowego. Dostęp do rynków kapitałowych i kredytowych oraz innych dostępnych form zapewnienia płynności został w znacznym stopniu ograniczony, przy jednoczesnym istotnym wzroście kosztów finansowania. Sytuacja ta miała istotny negatywny wpływ na wyceny aktywów oraz wartość pozycji kapitałowych wielu instytucji finansowych na całym świecie.

W latach 2009 i 2010 sytuacja na rynkach światowych poprawiła się, jednak pojawiły się nowe negatywne okoliczności, takie jak kryzys lub ryzyko kryzysu finansów publicznych w niektórych państwach UE (zwłaszcza w Grecji, Hiszpanii, Irlandii i Portugalii) i nie można wykluczyć, że tego rodzaju kryzysy mogą w przyszłości wystąpić w innych państwach w Europie i na świecie.

Wskazane powyżej wydarzenia doprowadziły do powstania negatywnych warunków dla funkcjonowania sektora bankowego i mogą mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki działalności Banku.

Zmiany sytuacji makroekonomicznej w Polsce mają istotny wpływ na działalność Banku

Bank prowadzi swoją działalność na terenie Polski, gdzie również znajduje się większość jego klientów. Gospodarka polska jest w dalszym ciągu narażona na skutki dekonunktury rynkowej i spowolnienia gospodarczego na świecie. W 2009 r. nastąpiło spowolnienie tempa wzrostu PKB Polski w wyniku światowego kryzysu gospodarczego, co doprowadziło do pogorszenia się sytuacji na rynku pracy oraz wzrostu bezrobocia z poziomu 9,5% w grudniu 2008 r. do 11,9% w grudniu 2009 r. i 12,3% w grudniu 2010 r. (według danych GUS). Wzrost bezrobocia oraz spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego przyczyniły się do obniżenia dynamiki wzrostu zarówno kredytów, jak i depozytów odnotowanej przez wszystkie banki w Polsce. W odpowiedzi na spadek presji inflacyjnej w 2009 r., Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy procentowe NBP, stanowiące poziom odniesienia dla rynkowych stóp procentowych, co spowodowało spadek rynkowych stóp procentowych w 2009 r. Stopniowa poprawa koniunktury i wzrost cen surowców w drugiej połowie 2010 r. sprawiły, że w styczniu 2011 r. Rada Polityki Pieniężnej podwyższyła stopy procentowe o 0,25 punktu procentowego, a w przyszłości możliwy jest ich dalszy wzrost. Ponadto, w 2008 r. polski sektor bankowy zaczął odczuwać pierwsze oznaki braku płynności, które utrzymywały się również w 2009 r., co doprowadziło do zaostrzenia konkurencji rynkowej o depozyty klientów detalicznych. Zawierania na rynku, pogorszenie się koniunktury gospodarczej i wzrost stóp procentowych mogą mieć negatywny wpływ na sytuację finansową kredytobiorców będących klientami Banku oraz na ich możliwości spłaty zaciągniętych kredytów, co może doprowadzić do wzrostu poziomu należności wątpliwych i odpisów z tytułu utraty wartości aktywów. W opisanych warunkach następuje zmniejszenie wydatków konsumenckich, a wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie udzielonych przez Bank kredytów, w tym nieruchomości, może ulec istotnemu obniżeniu. Wystąpienie któregokolwiek z powyższych zdarzeń może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank narażony jest na czynniki ryzyka pozostające poza jego kontrolą, w tym na skutki klęsk żywiołowych, epidemie, ataki terrorystyczne oraz działania wojenne

Niemożliwe do przewidzenia zdarzenia, w tym klęski żywiołowe (np. powódzie lub susze), pandemie (np. ptasiej grypy, choroba wściekłych krów, pryszczycy), ataki terrorystyczne, działania wojenne i akty przemocy, mające wpływ na wszystkie lub niektóre sektory polskiej gospodarki, w szczególności na sektor rolno-spożywczy, mogą mieć negatywny wpływ na działalność Banku, jak również jego klientów oraz ich możliwości realizacji zobowiązań wobec Banku. Zdarzenia takie mogą również prowadzić do powstania dodatkowych kosztów działalności, związanych m.in. ze wzrostem składek ubezpieczeniowych lub ograniczeniem możliwości Banku w zakresie uzyskania ochrony ubezpieczeniowej przed określonymi rodzajami ryzyka. Bank może być zmuszony do zawieszenia części lub całości prowadzonej działalności. Ponadto, jednym z produktów w ofercie Banku są kredyty, których zabezpieczeniem są przyszłe plony. W przypadku słabych zbiorów lub spadku cen danego produktu lub wystąpienia innych czynników Bank może stracić zabezpieczenie lub może nie być w stanie odzyskać jego pełnej wartości. Wystąpienie któregośkolwiek ze zdarzeń wymienionych powyżej może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Czynniki ryzyka związane z działalnością Banku oraz sektorem, w którym prowadzi działalność

Zaostrzenie regulacji dotyczących sektora usług finansowych i bankowości w Polsce i na świecie może mieć negatywny wpływ na działalność Banku

Biorąc pod uwagę obecną sytuację rynkową i nasilające się w wielu krajach naciski ze strony władz i opinii publicznej na zaostrzenie kontroli nad rynkiem usług finansowych, istnieje duże prawdopodobieństwo, że przepisy regulujące usługi finansowe i działalność sektora bankowego w Polsce i na świecie ulegną zaostrzeniu. W grudniu 2010 r. przywódcy państw grupy G20 poparli opracowaną przez Komitet Bazylejski umowę dotyczącą nowych wymogów w zakresie adekwatności kapitałowej i płynności banków komercyjnych. Umowa ta ma na celu poprawę stabilności globalnego systemu bankowego poprzez podniesienie jakości, poziomu i spójności standardów kapitałowych i płynnościowych, ograniczenie dźwigni finansowej i niedopasowania zapadalności aktywów oraz wprowadzenie zabezpieczeń kapitałowych powyżej wymaganego minimum na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych. W efekcie tych i innych potencjalnych zmian w otoczeniu regulacyjnym sektora usług finansowych i bankowości (w tym wymogów wynikających z regulacji i rekomendacji krajowych i międzynarodowych władz lub organów nadzoru finansowego, takich jak Komisja Europejska lub inne instytucje UE oraz regulacje Komitetu Bazylejskiego) Bank może podlegać bardziej rygorystycznemu i zaostrzonemu nadzorowi bankowemu i zwiększonym wymogom w zakresie adekwatności kapitałowej, dodatkowym obowiązkom informacyjnym i sprawozdawczym bądź ograniczeniom w zawieraniu niektórych rodzajów transakcji, co może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki operacyjne Banku. W lutym 2010 r. KNF opublikowała Rekomendację T mającą na celu ograniczenie dostępu do kredytów dla klientów detalicznych posiadających zobowiązania kredytowe i osiągających miesięczne dochody netto na poziomie niższym lub równym średniej krajowej oraz klientów, których zobowiązania kredytowe przekraczają 50% uzyskiwanych dochodów. W przypadku klientów o dochodach powyżej średniej krajowej, limit zadłużenia kredytowego ustalono na poziomie 65% osiąganych dochodów. Ograniczenia te mogą przyczynić się w szczególności do spadku liczby kredytów hipotecznych i konsumenckich udzielanych przez Bank.

Ministerstwo Finansów ogłosiło, że rozważa rozpoczęcie prac nad przepisami wprowadzającymi obowiązek wnoszenia przez instytucje finansowe działające w Polsce, w tym banki, wpłat do specjalnego funduszu, z którego środki mogłyby zostać wykorzystane w celu zapobiegania lub ograniczenia skutków ewentualnych przyszłych kryzysów na rynku finansowym w Polsce (podatek bankowy). Na Dzień Prospektu nie zostały ogłoszone szczegóły proponowanego rozwiązania. Przewiduje się jednak, że podobnie jak w przypadku analogicznych rozwiązań obowiązujących w innych państwach Unii Europejskiej, wartość wpłat wnoszonych przez poszczególne instytucje finansowe będzie zależeć od wartości ich kapitałów własnych lub sumy bilansowej.

Każdy z powyżej wymienionych czynników może także wpływać na obniżenie osiągniętej przez Bank stopy zwrotu z inwestycji, aktywów lub kapitału. W związku z zaostrzeniem regulacji prawnych Bank może być narażony na zwiększone koszty, co może w znacznym stopniu ograniczać jego potencjał rozwojowy. Każdy z powyższych czynników może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki operacyjne Banku.

Bank narażony jest na konkurencję w polskim sektorze bankowym

Polski sektor bankowy w ostatnich latach charakteryzował się wzrostem konkurencji, głównie w wyniku zwiększenia inwestycji w tym sektorze przez zagraniczne instytucje finansowe, w związku ze zniesieniem większości ograniczeń w prowadzeniu działalności przez zagraniczne instytucje finansowe w Polsce. Bank narażony jest przede wszystkim na konkurencję w obszarze prowadzenia czynności bankowych, gdzie jego konkurentami są banki krajowe i zagraniczne prowadzące działalność w Polsce w segmentach klientów instytucjonalnych i detalicznych. Często działalność ta prowadzona jest na większą skalę przy wsparciu bardziej rozpoznawalnych marek. Niektórzy konkurenci Banku mogą

dysponować większymi niż Bank zasobami finansowymi oraz szerszą ofertą produktów, a także mogą mieć dostęp do tańszych źródeł finansowania.

Ponadto, w małych i średniej wielkości miastach, stanowiących główny obszar działalności Banku, Bank konkuruje z bankami spółdzielczymi i instytucjami niebankowymi, takimi jak spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Dalszy wzrost konkurencji w sektorze bankowym może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki operacyjne Banku.

Tempo wzrostu polskiego sektora bankowego może ulec znacznemu obniżeniu

W ostatnich latach obserwowano wysokie tempo wzrostu sektora bankowego w Polsce, wspieranego rosnącą siłą nabywczą i poziomem zamożności polskiego społeczeństwa oraz ogólnym rozwojem polskiej gospodarki. Jednakże, począwszy od 2008 roku, tempo wzrostu ulegało spowolnieniu i pozostaje obecnie na relatywnie niskim poziomie. Nie ma pewności, czy tempo wzrostu polskiego sektora bankowego powróci do poprzedniego poziomu, oraz że będzie możliwe jego utrzymanie w przyszłości, co może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku. Ponadto, dotychczasowe wyniki polskiego sektora bankowego mogą nie mieć odniesienia do przyszłych wyników i trendów.

Bank może stanąć przed koniecznością pozyskania kapitału w bliskiej przyszłości, aby utrzymać wartość docelową wskaźnika adekwatności kapitałowej

Niezależnie od poziomu wskaźnika adekwatności kapitałowej wymaganego przez przepisy prawa (który na Dzień Prospektu wynosi 8%), Bank zamierza utrzymywać wartość docelową wskaźnika adekwatności kapitałowej na poziomie 11%, zgodnie z wewnętrznymi zasadami Banku opartymi na wytycznych Basel II. Bank przewiduje, że wdrożenie strategii i planów rozwoju może spowodować, że Bank stanie przed koniecznością pozyskania kapitału w bliskiej przyszłości, aby utrzymać wskaźniki adekwatności kapitałowej powyżej poziomu wymaganego przez organy nadzoru i docelowego poziomu zgodnego z wewnętrznymi zasadami Banku. O ile Bank podejmie decyzję o pozyskaniu kapitału, to przy wypracowywaniu konkretnego planu takiego pozyskania Zarząd weźmie pod uwagę wszystkie dopuszczalne formy kapitału dostępne wówczas Bankowi.

Bank może nie być w stanie pozyskać dodatkowego kapitału na korzystnych warunkach

Zdolność Banku do pozyskania dodatkowego kapitału może zostać ograniczona przez szereg czynników, w tym:

- sytuację finansową, strategię i decyzje podejmowane przez akcjonariuszy Banku;
- sytuację finansową, wyniki działalności i przepływy pieniężne Banku;
- obowiązek uzyskania zgody organów nadzoru;
- rating kredytowy Banku;
- ogólne warunki rynkowe, od których uzależnione są działania podejmowane przez banki komercyjne i inne instytucje finansowe w celu pozyskania kapitału; oraz
- warunki gospodarcze, polityczne i inne warunki panujące na rynku krajowym i rynkach międzynarodowych.

Bank może nie być w stanie pozyskać kapitału na korzystnych warunkach, w odpowiednim terminie lub w ogóle. Jeżeli Bank nie zdoła pozyskać kapitału, może mieć to istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku. Bank może też nie być w stanie wdrożyć planów rozwoju działalności.

Bank może nie być w stanie wdrożyć swojej strategii

Bank zamierza utrzymać czołową pozycję na rynku usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego i poprawić swoją pozycję na rynku bankowości poprzez wdrożenie strategii rozwoju.

W 2011 r. Bank planuje rozpocząć wprowadzanie do swojej oferty usług z zakresu bankowości bezpośredniej. To nowe przedsięwzięcie obejmować będzie produkty przeznaczone zasadniczo dla innej grupy klientów niż obecni klienci Banku. Przedsięwzięcie to będzie wymagało stworzenia nowych systemów, infrastruktury i podjęcia działań (obejmujących działalność marketingową, związaną z marką, rozwój produktów, dystrybucję oraz zatrudnienia odpowiednio wykwalifikowanego personelu), które istotnie różnią się od narzędzi wykorzystywanych przez Bank w ramach jego podstawowej działalności. Nie ma gwarancji, że biznesplan i omawiane przedsięwzięcie zostaną zrealizowane zgodnie z założeniami lub harmonogramem, a także, że Bank osiągnie zakładane korzyści i będzie w stanie zintegrować system bankowości bezpośredniej z istniejącym systemem informatycznym.

Bank może nie osiągnąć tych celów w nadchodzących latach ze względu na przeszkody związane z trudnościami rynkowymi, jak również trudnościami natury prawnej, takimi jak wymogi regulacyjne. Nieutrzymanie czołowej pozycji na rynku usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego, nieudane wprowadzenie usług z zakresu bankowości

bezpośredniej oraz silna konkurencja mogą niekorzystnie wpłynąć na pozycję konkurencyjną Banku w przyszłości. Wystąpienie któregokolwiek z czynników wymienionych powyżej może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Wprowadzenie nowych produktów i usług bankowych oraz zaoferowanie ich nowym grupom klientów, a także rozpoczęcie działalności na nowych rynkach może być obciążone zwiększonym ryzykiem

Dotychczasowa działalność Banku koncentrowała się na oferowaniu produktów i usług bankowych klientom z sektora rolno-spożywczego. W ramach realizowanej strategii Bank podejmował oraz nadal podejmuje działania zmierzające do dywersyfikacji działalności poprzez poszerzenie gamy oferowanych produktów, usług bankowych oraz bazy klientów.

Niektóre produkty cieszące się rosnącą popularnością wśród klientów, jak np. kredyty konsumenckie, na ogół pozwalają Bankowi na osiąganie wyższej marży niż tradycyjna oferta produktów Banku, lecz jednocześnie często wiążą się z większym ryzykiem. Ponadto, Bank rozważa rozszerzenie oferty produktów skarbowych, charakteryzujących się także podwyższonym poziomem ryzyka. Bank nie może jednak zagwarantować, że przyszłe wyniki sprzedaży tego rodzaju produktów będą wyższe lub podobne do wyników osiągniętych przy dotychczasowym portfelu produktów.

Celem Banku jest również pozyskiwanie nowych klientów. Transakcje zawierane z nowymi klientami wiążą się z większym ryzykiem wynikającym z braku danych na temat historii kredytowej klientów, ich reputacji oraz profilu ryzyka.

Wystąpienie któregokolwiek z czynników wymienionych powyżej może mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank może nie być w stanie utrzymać swojej bazy klientów i obecnego poziomu rentowności w sektorze rolno-spożywczym, będącym jednym z głównych obszarów jego działalności

Polski sektor rolno-spożywczy otrzymuje wsparcie budżetowe zgodnie ze Wspólną Polityką Rolną (WPR). W 2007 r. Bank zawarł z ARiMR umowę (**Umowa ARiMR**), stanowiącą podstawę udzielania przez Bank kredytów preferencyjnych z dopłatami z budżetu państwa klientom z sektora rolno-spożywczego. Kredyty preferencyjne dla rolników stanowią istotną część portfela kredytowego Banku i istotne źródło przychodów Banku.

Umowa ARiMR została zawarta na czas nieokreślony i może zostać rozwiązana bez podawania przyczyny za trzymiesięcznym wypowiedzeniem. Bank nie może wykluczyć, że w przyszłości ARiMR nie dokona zmiany warunków umowy na mniej korzystne dla Banku lub wypowie Umowę ARiMR.

Bank zakłada, że dopłaty z budżetu państwa do kredytów będą kontynuowane przynajmniej do 2013 r. Po ewentualnym zakończeniu subsydiowania i udzielania przez Bank kredytów preferencyjnych, klienci z sektora rolno-spożywczego mogą do finansowania swojej działalności w większym stopniu wykorzystywać kredyty komercyjne zaciągane w Banku lub w innych bankach, i w rezultacie liczba tradycyjnych klientów Banku może ulec zmniejszeniu. Jeżeli Bank nie zdoła zastąpić kredytów preferencyjnych innymi produktami kredytowymi i w rezultacie utraci klientów z sektora rolno-spożywczego po zakończeniu subsydiowania kredytów w 2013 r. z budżetu państwa, lub jeżeli Umowa ARiMR zostanie rozwiązana przed końcem 2013 r., Bank może utracić swoją obecną pozycję w tym sektorze. Wystąpienie tych zdarzeń może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank jest narażony na wahania stóp procentowych kredytów preferencyjnych

Oprocentowanie kredytów preferencyjnych na cele inwestycyjne jest ustalane przez ARiMR, biorąc pod uwagę obowiązującą stopę redyskontową NBP, przy zastosowaniu współczynnika określonego uznaniowo przez ARiMR. W konsekwencji, rzeczywista marża Banku na takich kredytach podlega znacznym wahanom, co może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank narażony jest na ryzyko zmian w zakresie wielkości wsparcia Unii Europejskiej dla sektora rolno-spożywczego w Europie, a w szczególności dotacji przyznawanych dla tego sektora

Polski sektor rolno-spożywczy otrzymuje wsparcie budżetowe Unii Europejskiej w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). Łączna wielkość dotacji unijnych, które zostały lub zostaną przyznane Polsce w latach 2007–2013, wynosi ok. 97 mld EUR, z czego ok. 30 mld EUR przypada na programy z zakresu rolnictwa i bezpośrednio powiązane z rolnictwem.

Wsparcie rolnictwa w ramach WPR realizowane jest na dwóch poziomach: wsparcia cen oraz wsparcia dochodów. Od momentu akcesji Polski do UE znacząco ograniczono działania interwencyjne oraz ochronę rynku wewnętrznego, w wyniku czego producenci rolni działają w warunkach rosnącej zmienności cen oraz malejącej pewności odnośnie ich kształtowania się. Ponadto, istotne zmiany zachodzą w formie oraz poziomie wsparcia dochodów rolniczych.

Obecnie trwają negocjacje w zakresie przyszłości WPR po 2013 r. oraz kolejnej perspektywy finansowej, która określi strukturę budżetów wspólnotowych w latach 2014–2020, w tym także wysokość wydatków na rolnictwo. Mając na uwadze Komunikat Komisji Europejskiej z listopada 2010 r. określający ramy reform WPR oraz stanowiska państw członkowskich UE w tej sprawie, można przyjąć, iż zostanie utrzymane wsparcie dochodów rolniczych w UE. Niemniej jednak można się spodziewać, iż zmianie ulegnie poziom i struktura wsparcia dochodów rolniczych we Wspólnocie. W przypadku Polski oczekuje się, iż nastąpi zmiana wysokości płatności bezpośrednich, ich dystrybucji pomiędzy poszczególnymi grupami producentów rolnych oraz zasad przyznawania wsparcia dochodów.

Zmiany w zakresie polityki subsydiowania sektora rolno-spożywczego przez Unię Europejską po 2013 r., a zwłaszcza zmiany dotyczące wielkości przyznawanych dotacji, mogą mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku w przypadku obniżenia wysokości transferów. Jednakże oczekuje się, iż wsparcie bezpośrednie dochodów rolniczych będzie silniej nakierowane na producentów towarowych, którzy są zarówno głównymi, jak i docelowymi, klientami Banku BGŻ.

Bank jest narażony na wpływ negatywnych zmian w krajowym i światowym sektorze rolno-spożywczym

Świadczenie usług bankowych na rzecz klientów z sektora rolno-spożywczego jest istotną częścią działalności Banku. Przychody z tytułu działalności w sektorze rolno-spożywczym w dużym stopniu zależą od kondycji tego sektora zarówno w kraju, jak i na świecie. Zawirowania rynkowe i spowolnienie gospodarcze w sektorze rolno-spożywczym, a zwłaszcza wahania cen żywności, mogą mieć negatywny wpływ na płynność, poziom zysków, działalność i sytuację finansową klientów Banku z sektora rolno-spożywczego, co z kolei może przekładać się na zdolność klientów z tego sektora do spłaty zobowiązań i na zmniejszenie popytu na produkty bankowe.

Ponadto, takie czynniki, jak klęski żywiołowe mogą wywierać negatywny wpływ na sytuację finansową klientów z sektora rolno-spożywczego. Jednym z produktów w ofercie Banku są kredyty, których zabezpieczeniem są przyszłe plony. W przypadku słabych zbiorów lub spadku cen danego produktu i niedotrzymania przez kredytobiorcę terminów spłaty kredytu, Bank może stracić zabezpieczenie lub może nie być w stanie odzyskać jego pełnej wartości. Może mieć to istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank może nie być w stanie utrzymać aktualnego tempa wzrostu portfela kredytowego i depozytów

Łączna wartość kredytów, w tym w szczególności kredytów hipotecznych udzielonych klientom detalicznym w Polsce, w tym także przez Bank, rosła dynamicznie w ostatnich kilku latach. Wartość ogółem portfela kredytowego Banku (kredyty i pożyczki netto klientów) wzrosła z 17 066,2 mln złotych na dzień 31 grudnia 2008 r. do 19 869,2 mln złotych na dzień 31 grudnia 2010 r., co stanowiło wzrost o 16,4% (dane skonsolidowane wg MSSF). Jedną z tendencji widocznych w ostatnich latach w polskim sektorze bankowym był wzrost liczby udzielanych kredytów w tempie przewyższającym wzrost przyjmowanych depozytów. Tendencję tę można było zaobserwować również w wypadku działalności kredytowej Banku – wzrost liczby i wartości ogółem kredytów udzielonych klientom Banku był szybszy niż wzrost depozytów.

Istnieje wiele czynników, które mogą niekorzystnie wpłynąć na wzrost depozytów, a niektóre z nich, takie jak konkurencja, warunki ekonomiczne i polityczne oraz dostępność alternatywnych źródeł finansowania i zmiana preferencji oszczędnościowych klientów Banku, pozostają poza kontrolą Banku. Depozyty klientów są nadal podstawowym źródłem finansowania Banku. Bank może nie być w stanie zwiększyć wartości depozytów klientów w tempie wystarczającym do sfinansowania rosnącej działalności kredytowej. Ponadto, w związku z ciągłym rozwojem rynku ubezpieczeń i rynku funduszy inwestycyjnych w Polsce oraz wciąż rozwijającymi się nowymi produktami inwestycyjnymi istnieje ryzyko, że klienci Banku przeniosą część środków z depozytów do produktów stanowiących alternatywne formy inwestowania. Nieutrzymanie tempa wzrostu depozytów na odpowiednim poziomie może spowodować niedobór środków koniecznych do sfinansowania działalności kredytowej lub uniemożliwić utrzymanie wzrostu portfela kredytowego Banku na obecnym poziomie, co może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank jest narażony na ryzyko kredytowe i może nie być w stanie utrzymać jakości swojego portfela kredytowego

Jakość portfela kredytowego zależy przede wszystkim od wiarygodności kredytowej klientów Banku i ich zdolności do terminowej spłaty kredytów. Jest ona również związana z możliwością zaspokojenia wierzytelności Banku z ustanowionego zabezpieczenia w wypadku niewywiązania się klienta Banku z obowiązku spłaty kredytu oraz zależy od tego, czy wartość przedmiotu zabezpieczenia jest wystarczająco wysoka, aby w pełni pokryć wierzytelności Banku.

Ponadto, jakość portfela kredytowego Banku może ulec pogorszeniu w wyniku działania szeregu innych czynników, w tym czynników pozostających poza kontrolą Banku, takich jak niekorzystne zmiany sytuacji w polskiej gospodarce i na rynkach finansowych, które mogą doprowadzić do trudności finansowych, niewypłacalności lub upadłości klientów Banku.

Historia polskiego sektora bankowości detalicznej jest stosunkowo krótka, co powoduje, że znaczna część portfeli kredytów detalicznych polskich banków nie przeszła jeszcze pełnego cyklu kredytowego i nadal znajduje się w swojej

początkowej fazie. W związku z tym historyczne i bieżące wskaźniki kredytów z utratą wartości mogą nie być wyznacznikiem faktycznej jakości aktywów. Ponadto, jakość aktywów w portfelu kredytowym może ulec pogorszeniu na skutek spadku koniunktury lub zmian profili ryzyka klientów.

W latach 2009–2010 na jakość portfela kredytowego Banku niekorzystnie wpłynęło ogólne spowolnienie gospodarcze w Polsce. W tym okresie Bank zanotował znaczny wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek z 45,1 mln złotych w 2008 r. do 106,5 mln złotych w 2009 r. i 134,2 mln w 2010 r., w wyniku pogorszenia sytuacji finansowej zarówno klientów instytucjonalnych, jak i detalicznych. Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w portfelu kredytowym Banku (brutto) wzrósł z 5,2% w 2008 r. do 5,8% w 2009 r. i 6,4% w 2010 r. Odpisy aktualizujące na kredyty, które utraciły wartość, wzrosły z 467,8 mln złotych w 2008 r. do 544,2 mln złotych w 2009 r. i 629,0 mln złotych w 2010 r.

Ryzyko kredytowe Banku i jakość jego portfela kredytowego w stosunku do klientów z sektora rolno-spożywczego są szczególnie trudne do oceny i wymagają specjalistycznej wiedzy. Zgodnie z polskim prawem, rolnicy indywidualni nie są zobowiązani do prowadzenia rachunkowości i płacenia podatku dochodowego. Bank napotyka trudności w ocenie wiarygodności finansowej poszczególnych rolników w wypadku braku, niepełnej lub ograniczonej informacji o ich sytuacji finansowej.

Pogarszająca się jakość portfela kredytowego Banku może mieć istotny negatywny wpływ na działalność kredytową, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Stosowane przez Bank metody zarządzania ryzykiem mogą okazać się nieskuteczne w zakresie ograniczania ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe może powodować straty, jeżeli polityka zarządzania ryzykiem oraz procedury i metody oceny ryzyka wdrożone przez Bank w celu jego ograniczenia lub zapobiegania jego wystąpieniu okażą się mniej skuteczne, niż oczekiwano. Bank stosuje narzędzia ilościowe i jakościowe oraz miary ryzyka oparte na zaobserwowanych historycznych zachowaniach rynkowych i danych dotyczących tych zachowań. Te narzędzia i miary mogą jednak okazać się nieskuteczne przy ocenie ryzyka, szczególnie w obliczu wysokiej zmienności parametrów rynkowych oraz wahających się poziomów wycen. Stosowane przez Bank metody zarządzania ryzykiem mogą okazać się niewystarczające przy ocenie i zarządzaniu ryzykiem, co mogłoby mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Odpisy Banku z tytułu utraty wartości mogą nie być wystarczające do pokrycia faktycznych strat, jakie Bank może ponieść w ramach portfela kredytowego

Wielkość odpisów aktualizacyjnych Banku z tytułu utraty wartości zależy od dokonanej przez Bank oceny, czy istnieją obiektywne dowody na utratę wartości aktywów. Ocena utraty wartości indywidualnie znaczących aktywów oparta jest na ocenie oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych, a ocena dla indywidualnie nieznaczących aktywów finansowych oraz aktywów indywidualnie nieznaczących oparta jest na przepływach pieniężnych szacowanych według metody kolektywnej.

W metodzie kolektywnej ocena utraty wartości zostaje określona na podstawie historii strat poniesionych na aktywach o podobnej charakterystyce ryzyka co aktywa włączone do grupy, dla której obliczona zostaje utrata wartości. Kolektywny odpis z tytułu utraty wartości jest szacowany w ten sam sposób.

W przypadku, gdyby utworzone rezerwy na utratę wartości okazałyby się niewystarczające do pokrycia faktycznych strat doznanych w przyszłości w portfelu kredytowym Banku, może mieć to istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank może nie być w stanie zwiększyć lub utrzymać obecnego poziomu marż odsetkowych

W poprzednich latach wynik z tytułu odsetek miał znaczny udział w wyniku na podstawowej działalności Banku (obejmującym wynik z tytułu odsetek oraz wynik z tytułu opłat i prowizji) i w 2010 r. stanowił 69,0% tego wyniku, natomiast w latach 2009 i 2008 – odpowiednio 65,0% i 75,4%. Wynik z tytułu odsetek jest zależny przede wszystkim od wielkości oprocentowanych aktywów i oprocentowanych zobowiązań, a także różnicy pomiędzy stopą odsetek otrzymaną z tytułu oprocentowanych aktywów oraz stopą odsetek płaconą z tytułu oprocentowanych zobowiązań. Przy zachowaniu pozostałych pozycji na niezmiennym poziomie, wynik z tytułu odsetek Banku rośnie, kiedy koszty odsetkowe z tytułu zobowiązań spadają w stosunku do zysków odsetkowych z aktywów.

Głównymi oprocentowanymi zobowiązaniami Banku są depozyty klientów i certyfikaty depozytowe. W związku z wyższymi kosztami pozyskania finansowania na rynkach międzybankowych, brakiem płynności oraz wzrostem – począwszy od czwartego kwartału 2008 r. – konkurencji ze strony innych banków w zakresie oprocentowania depozytów, Bank podjął próbę zwiększenia wartości przyjmowanych depozytów poprzez wprowadzenie atrakcyjnego oprocentowania, co wywołało wzrost kosztów finansowania i niekorzystnie wpłynęło na osiąganą marżę odsetkową netto.

W rezultacie marża odsetkowa netto spadła z poziomu 3,0% w 2008 r. do 1,9% w 2009 r. Jednakże w 2010 r. marża odsetkowa netto wzrosła do poziomu 2,3% głównie dzięki temu, iż Bank osiągał korzyści z niższych kosztów finansowania w 2010 r., uzyskując w tym samym czasie wyższe marże w swoim portfelu kredytowym będące następstwem wzrostu oprocentowania (podobnie jak jego konkurenci) od nowo udzielanych bądź odnawianych w 2009 r. kredytów.

Działanie różnych czynników, takich jak wzrost konkurencji na rynku depozytów, zmienność popytu na kredyty o zmiennym i stałym oprocentowaniu, zmiany założeń polityki pieniężnej Narodowego Banku Polskiego, wzrost inflacji oraz zmiany stóp procentowych na rynku krajowym i międzynarodowym może spowodować, że Bank nie będzie w stanie zwiększyć lub utrzymać obecnego poziomu marż z tytułu kredytów i depozytów.

Marże odsetkowe Banku ulegną zmniejszeniu, jeżeli (i) nastąpi spadek rynkowych stóp procentowych dla produktów bankowych, w tym dla kredytów o zmiennym oprocentowaniu, a Bank nie będzie w stanie zrekomensować takiego spadku obniżeniem oprocentowania depozytów, lub (ii) wzmożona konkurencja ze strony innych banków lub inne czynniki leżące poza kontrolą Banku spowodują wzrost oprocentowania depozytów. Takie zmiany stóp procentowych lub wystąpienie innych czynników pozostających poza kontrolą Banku mogą doprowadzić do zmniejszenia wyniku z tytułu odsetek i tym samym mogą mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Duży udział długoterminowych kredytów hipotecznych dla klientów detalicznych w portfelu Banku utrudnia dostosowanie marż kredytów do warunków rynkowych

Zgodnie z polskim prawem Bank nie może jednostronnie zmieniać warunków udzielonych kredytów hipotecznych dla klientów detalicznych (w tym marż odsetkowych). Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. kredyty hipoteczne dla klientów detalicznych stanowiły ok. 32% łącznej wartości brutto portfela kredytowego Banku. Na dzień 31 grudnia 2010 r. średni okres spłaty detalicznego kredytu hipotecznego wynosił ok. 12 lat. Bank ma ograniczone możliwości zmiany średniej marży kredytowej z powodu stosunkowo dużego udziału długoterminowych kredytów hipotecznych dla klientów detalicznych w portfelu kredytowym, co może osłabić pozycję konkurencyjną Banku względem innych instytucji finansowych działających na polskim rynku, których portfele mogą charakteryzować się większym udziałem kredytów krótkoterminowych. Może mieć to istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank jest narażony na ryzyko związane z udzielaniem, finansowaniem oraz zabezpieczaniem kredytów denominowanych w walutach obcych

Na dzień 31 grudnia 2010 r. 22,1% portfela kredytowego Banku było denominowane w walutach innych niż złoty, w tym 17,6% było denominowane w CHF, 2,9% w EUR i 1,6% w USD. Znaczna część kredytów Banku denominowanych w walutach obcych to kredyty hipoteczne dla klientów detalicznych. W pierwszej połowie 2009 r. Bank zaprzestał udzielania klientom detalicznym kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych, natomiast w przyszłości Bank może rozważyć wznowienie udzielania kredytów denominowanych w walutach obcych.

Niewielu klientów Banku zaciągających kredyty denominowane w walutach obcych uzyskuje przychody w walucie, w której udzielony jest kredyt, co oznacza, że kredyty takie narażają klientów Banku na ryzyko walutowe. Bank nie nakłada na swoich klientów jakiegokolwiek obowiązku zabezpieczenia ryzyka walutowego i w jego ocenie przeważająca część klientów nie zabezpiecza się przed ryzykiem walutowym. W drugiej połowie 2008 r. i w pierwszym kwartale 2009 r. kurs złotego odnotował spadek względem podstawowych walut i w przyszłości możliwe jest dalsze osłabienie polskiej waluty, także względem innych walut, w których denominowane są kredyty zaciągnięte przez klientów.

Kredyty denominowane w walutach obcych mogą ponownie stać się atrakcyjne w przyszłości, a pozycja konkurencyjna Banku może ulec osłabieniu, jeżeli nie będzie w stanie w odpowiednim czasie ponownie wprowadzić na rynek produktu spełniającego wymagania klientów.

Bank jest narażony na ryzyko kredytowe w sytuacji, gdy zmiana kursów walut powoduje zwiększenie kosztów kredytów walutowych do poziomu uniemożliwiającego klientom ich spłatę. To z kolei może doprowadzić do wzrostu liczby przypadków zaprzestania spłacania takich kredytów przez klientów.

Wszystkie powyższe czynniki mogą mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Wpływ poziomu cen i płynności papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa na wartość portfela papierów wartościowych Banku

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. 72,5% portfela papierów wartościowych Banku (o łącznej wartości 5,2 mld złotych, obejmującego papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, dostępne do sprzedaży oraz pozostałe dłużne papiery wartościowe) stanowiły papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa. Wzrost podaży rynkowej skarbowych

papierów wartościowych w wyniku zwiększenia przez polski rząd emisji papierów wartościowych w celu finansowania deficytu budżetowego, zwiększenia podaży papierów wartościowych przez inwestorów, wzrostu krajowych stóp procentowych lub zmniejszenia niezależnych ratingów może mieć negatywny wpływ na cenę takich papierów wartościowych. Czynniki, o których mowa powyżej, mogą mieć negatywny wpływ na cenę, jaką Bank mógłby uzyskać ze sprzedaży papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, co z kolei może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki działalności Banku.

Wpływ zmian sytuacji rynkowej na wartość aktywów w księdze handlowej Banku

W skład księgi handlowej Banku wchodzi zbywalne instrumenty finansowe, których bieżąca wartość zależy od szeregu czynników (np. kursów wymiany walut, stóp procentowych, kursów akcji, wartości indeksów giełdowych czy cen instrumentów pochodnych). Z uwagi na to, że czynniki te podlegają nieustannym zmianom w zależności od aktualnej sytuacji rynkowej, również wartość instrumentów finansowych podlega wahaniom, co może mieć niekorzystny wpływ na zrealizowane lub niezrealizowane zyski lub straty z takich inwestycji, nawet jeżeli ryzyko rynkowe zostało w pewnym zakresie zabezpieczone i transakcje prowadzone są w granicach ryzyka rynkowego. Wystąpienie któregośkolwiek z czynników wymienionych powyżej może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank narażony jest na ryzyko płynności

Bank narażony jest na ryzyko płynności oraz na działanie warunków panujących obecnie na rynkach finansowych, co wynika z niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań, a także innych czynników.

Znaczną część całkowitej bazy depozytów Banku stanowią depozyty klientów sektora budżetowego (w tym instytucji rządowych szczebla centralnego, agencji rządowych i jednostek samorządu terytorialnego). Według stanu na 31 grudnia 2010 r. depozyty takich podmiotów wynosiły łącznie ok. 1 720,0 mln PLN, co stanowi 8,2% wszystkich depozytów. Wartość takich depozytów wzrosła o 3,4% w porównaniu z poziomem z 31 grudnia 2009 r. Bank nie może wykluczyć ryzyka, że w momencie gdy Akcjonariusz Sprzedający przestanie być istotnym akcjonariuszem Banku, podmioty te wycofają z Banku niektóre lub wszystkie swoje depozyty, co może mieć negatywny wpływ na płynność Banku.

Na bazę depozytów sektora budżetowego w Banku negatywny wpływ może mieć również wejście w życie w maju 2011 r. przepisów, na podstawie których depozyty agencji rządowych powinny zostać przeniesione do Banku Gospodarstwa Krajowego S.A. Taka sytuacja może doprowadzić do utraty wszystkich lub zasadniczo wszystkich wspomnianych powyżej depozytów, co może mieć wpływ na cały rynek bankowy w Polsce, przy czym wpływ ten może być szczególnie negatywny w wypadku Banku ze względu na wielkość posiadanych depozytów wspomnianych podmiotów.

Również warunki na rynkach finansowych mogą negatywnie wpływać na płynność Banku. Jeżeli w wyniku nieprzewidzianych zmian na rynkach finansowych aktywa utrzymywane przez Bank w celu zapewnienia płynności utracą płynność lub nastąpi znaczny spadek ich cen, Bank może nie być w stanie wypełnić części swoich zobowiązań. W rezultacie, Bank może być zmuszony korzystać z finansowania na rynku międzybankowym, które w niestabilnej sytuacji rynkowej może okazać się kosztowne, a jego dostępność niepewna. Ponadto możliwość skorzystania przez Bank z zewnętrznych źródeł finansowania bezpośrednio zależy od poziomu dostępnych linii kredytowych, co z kolei zależy od sytuacji finansowej i kredytowej Banku oraz ogólnej sytuacji płynnościowej na rynku.

W zakresie długoterminowej płynności strukturalnej Bank narażony jest na ryzyko płynności powstające w wyniku niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań. Bank może być narażony na zwiększone ryzyko płynności, ponieważ posiada znaczny portfel kredytów hipotecznych, które z definicji są aktywami długoterminowymi i finansowane są obecnie depozytami krótkoterminowymi i depozytami płatnymi na żądanie. Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań Banku może mieć istotny negatywny wpływ na działalność Banku, w szczególności ze względu na ryzyko braku możliwości pozyskania przez Bank adekwatnie oprocentowanych depozytów umożliwiających finansowanie obecnego i przyszłego portfela kredytowego Banku.

Na płynność Banku negatywny wpływ mogą mieć również: (i) sezonowe wahania wielkości bazy depozytów oraz (ii) spadek wartości depozytów terminowych klientów indywidualnych w wyniku przenoszenia środków z depozytów terminowych na rachunki bieżące, co skutkuje skróceniem terminu wymagalności zobowiązań.

Wystąpienie któregośkolwiek z czynników wymienionych powyżej może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank narażony jest na ryzyko wynikające z koncentracji depozytów klientów

Pod względem płynności bieżącej i krótkoterminowej Bank narażony jest na ryzyko niespodziewanych i nagłych wypłat dużych kwot depozytów klientów. Depozyty klientów są podstawowym źródłem finansowania Banku. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. terminy wymagalności 98,8% depozytów – zobowiązań wobec klientów ogółem nie przekraczały jednego roku, a około 50,8% stanowiły depozyty płatne na żądanie. Oprócz ryzyka związanego z krótkimi terminami

wymagalności depozytów, Bank narażony jest również na znaczne ryzyko koncentracji, szczególnie w wypadku portfela depozytów instytucjonalnych. Według informacji zarządczej Banku na 31 grudnia 2010 r. depozyty pięciu największych deponentów Banku stanowiły 14,0% całkowitej bazy depozytów Banku. Depozyty polskich instytucji i agencji rządowych i jednostek samorządu lokalnego stanowiły 8,2% całkowitej wartości bazy depozytów Banku. Wycofanie przez znaczną część deponentów Banku dużej części depozytów płatnych na żądanie lub nieodnowienie depozytów terminowych po ich terminie zapadalności może mieć istotny negatywny wpływ na płynność Banku, co z kolei może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Spadek cen nieruchomości może mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki działalności Banku

Znaczna część kredytów udzielanych przez Bank jest zabezpieczona hipoteką na nieruchomości. Kredyty hipoteczne w Polsce są zabezpieczane poprzez wpis hipoteki w księdze wieczystej prowadzonej przez sądy rejonowe miejscowo właściwe ze względu na położenie nieruchomości. Wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie portfela kredytowego Banku, w tym gruntów rolnych zabezpieczających kredyty i pożyczki udzielone klientom z sektora rolno-spożywczego, może ulec obniżeniu z przyczyn niezależnych od Banku, w tym w wyniku działania czynników makroekonomicznych. Spadek wartości zabezpieczeń spowoduje zmniejszenie wartości aktywów, jakie Bank może uzyskać w wyniku egzekucji z nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia i może zwiększyć ryzyko kredytowe i straty ponoszone przez Bank. Ponadto Bank może nie dysponować aktualnymi danymi na temat wartości zabezpieczeń i może nie być w stanie właściwie oszacować utraty wartości zabezpieczonych kredytów. Wartość pożyczonych w Polsce aktywów stanowiących zabezpieczenie kredytów w walutach obcych może również spaść w stosunku do wielkości kredytu w wyniku zmian kursu waluty kredytu w relacji do złotego.

Wystąpienie któregośkolwiek z czynników wymienionych powyżej może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Obniżenie ratingu kredytowego może zwiększyć koszty finansowania ponoszone przez Bank i mieć negatywny wpływ na jego marżę odsetkowe

Poziom ratingu kredytowego wpływa na koszty i inne warunki, na jakich Bank może pozyskać finansowanie zewnętrzne. Obniżenie ratingu kredytowego i ratingu siły finansowej Banku może prowadzić do zwiększenia kosztów związanych z transakcjami na rynku międzybankowym, wywrzeć negatywny wpływ na jego płynność i pozycję konkurencyjną, zmniejszyć zaufanie inwestorów do Banku, zwiększyć koszty finansowania zewnętrznego oraz niekorzystnie wpłynąć na marżę odsetkową i rentowność Banku.

W dniu 18 kwietnia 2011 r. agencja ratingowa Moody's Investors Service poinformowała, iż podda rating Banku przeglądowi pod kątem potencjalnej możliwości obniżenia. Decyzja ta związana jest z perspektywą opuszczenia akcjonariatu Banku przez Akcjonariusza Sprzedającego w wyniku pierwszej publicznej oferty akcji Banku i została podjęta przez Moody's po opublikowaniu – w dniu 13 kwietnia 2011 r. – przez Ministerstwo Skarbu Państwa informacji o zamiarze dokonania oferty publicznej Banku. Według stanu na Dzień Prospektu, rating agencji Moody's dla długoterminowych depozytów Banku na poziomie A3 uwzględnia założenia co do prawdopodobieństwa uzyskania przez Bank wsparcia ze strony Akcjonariusza Większościowego oraz wsparcia systemowego ze strony państwa. Założenia te zostaną poddane przeglądowi przez agencję Moody's biorąc pod uwagę wynik pierwszej publicznej oferty akcji Banku.

Obniżenie ratingu kredytowego Banku może mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki działalności Banku.

Bank narażony jest na ryzyko operacyjne związane z prowadzoną działalnością

Bank narażony jest na ryzyko poniesienia strat lub nieuzasadnionych kosztów w wyniku niewłaściwych lub zawodnych procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych, jak np. błędów popełnionych w trakcie zawierania lub wykonywania operacji, błędów urzędniczych/pisarskich, błędów w prowadzeniu ewidencji, zakłócenia działalności (spowodowanego różnymi czynnikami, w tym awarią oprogramowania lub sprzętu i zakłóceniami w komunikacji), niewykonania zleconych czynności przez podmioty zewnętrzne, działań przestępczych (w tym oszustw kredytowych i przestępstw elektronicznych), nieautoryzowanych transakcji oraz kradzieży i szkód w aktywach.

Bank może być także narażony na ryzyko związane z wadami produktów lub zawieranych umów, sporami prawnymi, jak również karami i grzywnami nakładanymi na Bank przez organy regulacyjne z tytułu naruszenia bądź usiłowania naruszenia przepisów prawa, standardów rynkowych i rekomendacji.

Bank narażony jest także na ryzyko w związku z powierzeniem pewnych aspektów działalności zewnętrznym wykonawcom. Przykładowo, Bank korzysta z outsourcingu w zakresie obsługi bankomatów, czynności związanych z obiegiem gotówki, usług informatycznych, windykacji należności, obsługi kart oraz przesyłania dokumentów. Ryzyko związane z outsourcingiem może wynikać z niedostatecznej jakości usług świadczonych przez zewnętrznych

wykonawców, czego skutkiem mogą być błędy operacyjne lub ryzyko utraty reputacji przez Bank. Bank korzysta z usług zewnętrznych agencji windykacyjnych w celu windykacji należności od klientów. Bank może być narażony na ryzyko utraty reputacji, jeżeli zewnętrzni wykonawcy będą wykonywać usługi nienależycie, w szczególności niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami i standardami obowiązującymi w branży, lub jeżeli podejmą niewłaściwe działania, których skutkiem będzie naruszenie praw osób trzecich.

Jeżeli system zarządzania ryzykiem Banku nie wykryje lub nie ograniczy skutków ryzyka operacyjnego Banku, nie będzie działać zgodnie z prawem, standardami i rekomendacjami lub jeżeli podmioty zewnętrzne niewłaściwie wykonają zlecone im czynności, może mieć to istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki działalności Banku.

Bank narażony jest na ryzyko awarii systemów informatycznych lub naruszenia ich bezpieczeństwa

W ramach prowadzonej działalności Bank jest w bardzo dużym stopniu uzależniony od systemów zarządzania ryzykiem, w szczególności od systemów informatycznych. Obecnie Bank modernizuje szereg posiadanych systemów informatycznych. Istnieje ryzyko, że zmodernizowane systemy informatyczne mogą nie zostać wdrożone zgodnie z zakładanym harmonogramem, budżetem lub specyfikacją, mogą nie osiągać wszystkich zamierzonych parametrów, których osiągnięcie było celem modernizacji, lub mogą być niewystarczające do zaspokojenia potrzeb rosnącej i zmieniającej się działalności Banku. Ponadto jakakolwiek awaria lub przerwa w pracy bądź naruszenie bezpieczeństwa systemów Banku może spowodować awarię lub przerwy w zarządzaniu ryzykiem Banku, obsłudze depozytów lub systemu udzielania kredytów, lub spowodować błędy w księgach rachunkowych.

Jeżeli w przypadku awarii systemy informatyczne Banku, w tym systemy zapasowe, okażą się niewystarczające, Bank może nie być w stanie obsłużyć terminowo swoich klientów, może ponieść poważne koszty związane z odzyskaniem utraconych informacji, może stracić klientów i może ponosić odpowiedzialność wobec klientów z tytułu poniesionych przez nich szkód. Bank jest również narażony na ryzyko wystąpienia awarii lub przerw w działaniu systemów informatycznych u osób trzecich, które świadczą na rzecz Banku usługi związane z pozyskiwaniem klientów zainteresowanych kredytami i innymi usługami. Ponadto, istnieje ryzyko, że dostawcy usług serwisowania systemów informatycznych rozwiążą umowy serwisowe.

Wystąpienie któregokolwiek z czynników wymienionych powyżej może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank może nie być w stanie zatrudnić, przeszkolić lub zatrzymać wystarczającej liczby wykwalifikowanych pracowników, w szczególności członków kierownictwa i ekspertów bankowych ds. sektora rolno-spożywczego

Powodzenie działalności Banku uzależnione jest częściowo od możliwości dalszego zatrudniania, utrzymania i motywowania wykwalifikowanego personelu. Bank polega na kierownictwie wyższego szczebla w zakresie wdrażania strategii oraz prowadzenia bieżącej działalności. W Polsce istnieje silna konkurencja w pozyskiwaniu wykwalifikowanego personelu bankowego, szczególnie na poziomie kierownictwa średniego i wyższego szczebla. Po wejściu na polski rynek nowych banków krajowych i międzynarodowych konkurencja ta znacznie się nasiliła. Niektórzy uczestnicy polskiego rynku bankowego podjęli zdecydowane działania w celu rekrutacji wykwalifikowanego i utalentowanego personelu zatrudnianego przez konkurencję, również poprzez oferowanie znacznych podwyżek wynagrodzenia. Taka sytuacja może doprowadzić do wzrostu kosztów osobowych Banku i utrudniać możliwość zatrudnienia i motywowania wykwalifikowanego personelu przez Bank. Ponadto członkowie Zarządu i członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz pracownicy Banku mogą w każdej chwili odejść z Banku i dążyć do przeniesienia do swoich nowych miejsc pracy części klientów, z którymi relacje nawiązali w trakcie pracy w Banku. Bank może nie być w stanie zatrzymać takich pracowników, a po ich odejściu może nie być w stanie zastąpić ich osobami posiadającymi porównywalne doświadczenie i umiejętności i może nie być w stanie zapobiec utracie klientów Banku. Szczególnie istotne ryzyko jest związane z możliwością utraty przez Bank pracowników posiadających wiedzę i doświadczenie w zakresie produktów bankowych dla sektora rolno-spożywczego oraz obsługi klientów z tego sektora, ponieważ liczebność wyspecjalizowanych kadr w tym zakresie jest w Polsce ograniczona. Wystąpienie czynników opisanych powyżej może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Działalność Banku jest uzależniona od siły jego marki i reputacji

Bank jest liderem na polskim rynku usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego. Pozycja rynkowa Banku oraz rozwój jego działalności w przyszłości są w znacznym stopniu zależne od siły jego marki i reputacji. Utrzymanie i poprawa obecnego wizerunku marki oraz reputacji Banku zależy w dużej mierze od zdolności Banku do oferowania wysokiej jakości wyspecjalizowanych usług spełniających oczekiwania klientów. Narazenie marki lub reputacji Banku, na przykład w wyniku różnego rodzaju zarzutów, negatywnych relacji prasowych lub generalnie negatywnych opinii na temat usług oferowanych przez Bank, może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Rabobank sprawuje kontrolę korporacyjną nad Bankiem

Na Dzień Zatwierdzenia Prospektu Rabobank posiada Akcje Banku stanowiące 59,35% kapitału zakładowego Banku i uprawnijące do wykonywania praw z głosów stanowiących 59,35% całkowitej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu. Tym samym Rabobank jest większościowym akcjonariuszem Banku i może sprawować kontrolę korporacyjną nad Bankiem.

Z uwagi na to, że Rabobank dysponuje większością głosów na Walnym Zgromadzeniu, ma on kontrolę nad uchwałami podejmowanymi przez Walne Zgromadzenie Banku, które zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych wymagają zwykłej większości oddanych głosów. Rabobank może także blokować uchwały Walnego Zgromadzenia, które zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych wymagają kwalifikowanej większości głosów. Rabobank może również doprowadzić do powołania większości członków Rady Nadzorczej Banku, która powołuje członków Zarządu Banku. Interesy Rabobank jako akcjonariusza większościowego Banku nie muszą być zbieżne z interesami pozostałych akcjonariuszy Banku.

Wsparcie ze strony akcjonariuszy Banku może nie być wystarczające

Bank był w przeszłości dokapitalizowany przez Rabobank (patrz: *Ogólne Informacje o Banku – Kapitał*). W trakcie postępowania toczącego się przed KNF w 2008 r. w związku z ubieganiem się przez Rabobank o zgodę na wykonywanie prawa głosu z Akcji stanowiących ponad 50% całkowitej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, Rabobank zadeklarował swoje wsparcie dla Banku w wielu obszarach. Rabobank w szczególności zobowiązał się dołożyć należytych starań w celu utrzymania płynności i współczynnika wypłacalności Banku na zadowalającym i stabilnym poziomie (w tym w szczególności wyraził gotowość do podjęcia takich starań w sytuacji, gdyby płynność Banku była zagrożona, a jego pozycja kapitałowa wymagała wzmocnienia). Bank jest spółką zależną Rabobank, jednakże nie można zagwarantować, że ewentualne należyte starania podejmowane przez Rabobank w celu wsparcia Banku, jeżeli będą wymagane, zostaną właściwie wykorzystane i że przyniosą oczekiwane rezultaty. Dodatkowo, nie można zagwarantować, że Rabobank nie sprzeda wszystkich lub części posiadanych przez siebie akcji Banku w przyszłości. Bank może nie mieć możliwości skorzystania ze wsparcia Rabobank w przyszłości.

Ponadto, w przeszłości Bank otrzymał znaczne wsparcie finansowe od Skarbu Państwa (patrz: *Ogólne Informacje o Banku – Kapitał*). Bank może nie mieć możliwości skorzystania ze wsparcia Skarbu Państwa w przyszłości. Po sprzedaży wszystkich Akcji Sprzedawanych oraz po zakończeniu rozpoczętego w 2001 r. procesu, w ramach którego Skarb Państwa przeznaczył 2 263 215 Akcji Banku do nieodpłatnego nabycia przez uprawnione osoby (na Dzień Prospektu do wydania uprawnionym osobom pozostało 10 014 Akcji Banku), Skarb Państwa może przestać być akcjonariuszem Banku.

Wystąpienie czynników opisanych powyżej może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank może nie wypłacać dywidendy

Zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych, dywidenda wypłacana jest jedynie wówczas, gdy Walne Zgromadzenie podejmie uchwałę w tej sprawie. Zarząd nie jest zobowiązany do rekomendowania Walnemu Zgromadzeniu podjęcia uchwały w sprawie wypłaty dywidendy za dany rok obrotowy. Od czasu przekształcenia w spółkę akcyjną w 1994 r. Bank nie wypłacał dywidendy. Zarząd nie planuje rekomendowania Walnemu Zgromadzeniu podejmowania uchwał w sprawie wypłaty dywidendy w najbliższej przyszłości. Ponadto, Zarząd nie może zagwarantować, że w wypadku przedstawienia wniosku Walnemu Zgromadzeniu o podział zysku za dany rok finansowy i wypłatę dywidendy, Walne Zgromadzenie podejmie stosowną uchwałę.

Bank może nie osiągnąć minimalnego poziomu współczynnika adekwatności kapitałowej i innych współczynników adekwatności kapitałowej

Bank jest zobowiązany do utrzymywania współczynnika adekwatności kapitałowej na poziomie nie niższym niż 8%, zgodnie z wymogami adekwatności kapitałowej. Na zdolność Banku do dalszego spełniania wymogów w zakresie adekwatności kapitałowej mogą mieć wpływ pewne zdarzenia, w tym:

- straty wynikające z pogorszenia się jakości aktywów Banku, a także straty spowodowane innymi czynnikami;
- spadek wartości portfela papierów wartościowych Banku;
- brak wdrożenia zaawansowanych metod oceny ryzyka kredytowego;
- zmiany zasad rachunkowości lub wytycznych dotyczących obliczania i poziomu współczynników wypłacalności banków;
- Bank może być także zobowiązany do zmniejszenia udziału składników aktywów ważonych ryzykiem i/lub pozyskania dodatkowego kapitału w przyszłości w celu utrzymania współczynników wypłacalności powyżej wymaganych poziomów minimalnych.

Nieutrzymanie minimalnego poziomu adekwatności kapitałowej i wymaganych współczynników opisanych powyżej bądź niemożność utrzymania kapitału na poziomie wystarczającym do prowadzenia przez Bank działalności może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku. Ponadto naruszenie obowiązujących przepisów dotyczących minimalnego poziomu współczynnika adekwatności kapitałowej i innych wymaganych współczynników może narazić jednostki Banku na sankcje administracyjne, które mogą przyczynić się do wzrostu kosztów operacyjnych Banku lub prowadzić do utraty jego reputacji, a w konsekwencji wywierać negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową i wyniki działalności Banku.

W Polsce proces ustanawiania i egzekwowania zabezpieczeń jest często złożony i czasochłonny

W Polsce zabezpieczenie w postaci hipoteki zostaje ustanowione w chwili wpisu do księgi wieczystej prowadzonej przez sąd rejonowy miejscowo właściwy ze względu na położenie nieruchomości. Procedura ustanawiania zabezpieczenia w postaci hipoteki może być długotrwała i czasochłonna, co częściowo uwarunkowane jest lokalizacją danego sądu. Procedura ta jest wysoce sformalizowana, zaś sąd może odmówić wpisu do księgi wieczystej z powodu błędów formalnych. Stwarza to dla Banku dodatkowe ryzyko, ponieważ wypłaca on kredyty, zanim hipoteka zostanie ustanowiona, co oznacza, że do czasu wpisu hipoteki kredyty nie są zabezpieczone hipoteką. Zwiększone ryzyko związane z udzielaniem kredytów bez przejściowego zabezpieczenia jest rekompensowane przez podwyższoną marżę, którą Bank pobiera w tym okresie. Jeżeli jednak kredytobiorca przestanie spłacać kredyt przed ustanowieniem hipoteki, udzielony przez Bank kredyt nie będzie zabezpieczony, a zatem trudniejszy do windykacji.

Ponadto, zgodnie z przepisami Kodeksu Postępowania Cywilnego, sądy mogą odmówić zajęcia lub sprzedaży obciążonej nieruchomości, jeżeli dana nieruchomość jest głównym miejscem zamieszkania kredytobiorcy, a gmina nie zapewni lokalu zastępczego. Obecnie gminy zwykle nie zapewniają lokali zastępczych lub udostępniają taki lokal po długim okresie oczekiwania. Z uwagi na powyższe, w niektórych przypadkach wyegzekwowanie należności zabezpieczonej na nieruchomości może okazać się trudne, czasochłonne lub nawet w pewnych przypadkach niewykonalne.

Wystąpienie któregokolwiek z czynników opisanych powyżej może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Ryzyko związane z przepisami ustawowymi i wykonawczymi

Przepisy polskich ustaw i rozporządzeń oraz wymogi regulacyjne mogą być niejasne i podlegać częstym zmianom

Bank został utworzony i działa zgodnie z przepisami prawa polskiego. Fundamentem polskiego systemu prawnego jest prawo stanowione przez Sejm i Senat. Duża liczba obowiązujących przepisów oraz regulacji dotyczących emisji oraz obrotu papierami wartościowymi, praw akcjonariuszy, inwestycji zagranicznych, kwestii związanych z działalnością spółek oraz ładem korporacyjnym, działalnością gospodarczą czy podatkami, ulegała i może ulegać zmianom. Wymienione powyżej regulacje podlegają także różnorodnym interpretacjom i mogą być stosowane w sposób niejednolity. Co więcej, nie wszystkie orzeczenia sądowe są publikowane w oficjalnych zbiorach orzeczeń i co do zasady nie są wiążące w innych sprawach i mają ograniczone znaczenie jako precedensy prawne. Powyższe ryzyka związane z interpretacją prawa polskiego mogą mieć negatywny wpływ na zakres dostępnej inwestorowi ochrony prawnej. Akcjonariuszom mniejszościowym Banku może przysługiwać inny zakres ochrony niż ten, jaki przysługuje akcjonariuszom mniejszościowym w spółkach podlegających prawu innych państw. Ponadto Bank prowadzi swoją działalność w sektorze bankowym, podlegającym nadzorowi KNF. Dlatego też Bank musi spełniać wymogi odpowiednich ustaw i rozporządzeń oraz określone wymagania regulacyjne dotyczące np. spełnienia wymogów kapitałowych czy ochrony danych osobowych klientów, a także musi działać zgodnie z regulacjami Unii Europejskiej dotyczącymi ochrony klientów, które to regulacje nakładają na instytucje finansowe dodatkowe obowiązki.

Bank może nie być w stanie spełnić wszystkich wymagań, wytycznych i zaleceń organów regulacyjnych (np. wynikających z Rekomendacji T), a w związku z tym może być narażony w przyszłości na sankcje wynikające z niewykonania obowiązujących wymagań, wytycznych lub zaleceń. Wszelkie takie sankcje oraz zmiany w wymogach regulacyjnych mogą mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Interpretacja polskich przepisów ustawowych i wykonawczych z zakresu prawa podatkowego może być niejasna, a przepisy te mogą ulegać zmianom

Przepisy polskiego systemu podatkowego podlegają i mogą podlegać częstym zmianom. Niektóre z przepisów są niejednoznaczne i często brakuje spójnej i jednolitej ich interpretacji bądź praktyki organów podatkowych. Ze względu na różną interpretację prawa podatkowego ryzyko związane z prawem podatkowym jest większe niż w innych systemach prawnych. Istnieje ryzyko, że Bank przyjmie, iż jego działania są zgodne z przepisami prawa podatkowego, podczas gdy organy podatkowe dokonają odmiennej, niekorzystnej dla Banku interpretacji tych przepisów, co może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku. Podobny istotny negatywny wpływ może wynikać ze zmiany przepisów prawa podatkowego lub jego niekorzystnej interpretacji.

Postępowania sądowe, administracyjne lub inne postępowania mogą mieć negatywny wpływ na Bank lub Grupę

W związku z prowadzoną działalnością, przeciwko Bankowi lub spółce z Grupy mogą być wszczęte postępowania sądowe, administracyjne, działania organów regulacyjnych lub inne postępowania zainicjowane przez klientów, pracowników, akcjonariuszy lub inne osoby. Na Dzień Prospektu trudno jest określić wynik takich postępowań sądowych lub innych postępowań, lub też określić je ilościowo. Strony wszczynające postępowania przeciwko Bankowi lub spółce z Grupy mogą żądać zapłaty znaczących kwot lub takich, które nie są możliwe do określenia, czy też żądać innego sposobu zaspokojenia roszczeń, co może wpłynąć na zdolność Banku lub spółki z Grupy do prowadzenia działalności, a wielkość potencjalnych kosztów wynikających z takich postępowań może być trudna do określenia przez dłuższy czas. Także koszty obrony związane z przyszłymi postępowaniami mogą być znaczące. Sprawom sądowym toczącym się przeciwko Bankowi lub spółce z Grupy może ponadto towarzyszyć negatywny rozgłos, mogący zaszkodzić reputacji Banku lub danej spółki z Grupy, niezależnie od tego czy domniemane zarzuty są prawdziwe oraz czy Bank lub dana spółka Grupy ostatecznie przegra taką sprawę sądową. W związku z powyższym, wszelkie postępowania sądowe mogą mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku lub danej spółki Grupy.

Bank może być zobowiązany do dokonania znaczących wpłat do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

Zgodnie z przepisami Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, Bank jest członkiem obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów. Bank jest obowiązany do dokonywania wpłat do funduszu gwarantującego potencjalne roszczenia deponentów. Jeżeli jakikolwiek podmiot objęty ustawowym systemem gwarantowania ogłosi upadłość, pozostali członkowie mogą być zobowiązani do dokonania dodatkowych jednorazowych płatności przeznaczonych na pokrycie zobowiązań takiego podmiotu w stosunku do deponentów. Wielkość płatności określana jest proporcjonalnie do skali działalności danego członka systemu.

Ze względu na skalę działalności Banku, w przypadku upadłości członka systemu, Bank może być obowiązany do dokonania dodatkowych płatności w kwocie, której wartość bezwzględna będzie odpowiednio wyższa od kwot przekazywanych przez konkurentów o mniejszej w stosunku do Banku skali prowadzonej działalności. Może to mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Bank może nie spełnić wymagań określonych w MiFID

Celem MiFID jest harmonizacja przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie obrotu instrumentami finansowymi i związanymi z tym usługami.

W grudniu 2009 r. zakończony został proces implementowania postanowień MiFID do polskiego prawa. Polskie banki miały obowiązek dostosować swoje wewnętrzne regulaminy i zasady postępowania do wymogów MiFID do dnia 16 czerwca 2010 r.

Wymogi, o których mowa powyżej, dotyczą obszarów regulacyjnych takich jak: rozwiązania organizacyjne mające na celu dostosowanie procesów biznesowych do MiFID, realizacja zleceń klientów w zakresie obrotu instrumentami finansowymi zgodnie z najlepszym interesem klientów, zarządzanie konfliktem interesów mające na celu ustalenie całości polityki postępowania Banku w wypadku wystąpienia takich konfliktów w związku ze świadczeniem usług inwestycyjnych, segmentacja klientów oraz ocena adekwatności produktów do wiedzy i doświadczenia klientów.

Istnieje ryzyko, że, między innymi ze względu na możliwe wątpliwości, co do implementacji postanowień MiFID w Polsce, czy też niewłaściwe transponowanie postanowień MiFID w wewnętrznych procedurach postępowania i regulaminach Banku, Bank nie spełni wszystkich lub niektórych wymogów MiFID, co może mieć istotny negatywny wpływ na jego działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności Banku.

Inwestorzy mogą nie być w stanie egzekwować orzeczeń sądów zagranicznych przeciwko Bankowi

Bank jest podmiotem utworzonym i działającym zgodnie z przepisami prawa polskiego, a aktywa Banku są zlokalizowane w przeważającej większości w Polsce. Inwestorzy z Unii Europejskiej mogą egzekwować w Polsce dowolne orzeczenia wydane przez sąd państwa członkowskiego Unii Europejskiej, ponieważ Polska jako członek Unii Europejskiej jest zobowiązana do stosowania Rozporządzenia Rady Nr 44/2001 z 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Jednak inwestorzy spoza UE mogą napotkać trudności w egzekwowaniu w Polsce orzeczeń wydanych przez sądy w państwach spoza UE. O ile pomiędzy danym krajem a Polską nie została zawarta konwencja lub inne porozumienie o egzekwowaniu w Polsce orzeczeń wydanych przez sąd tego państwa, takie orzeczenia mogą być uznawane i egzekwowane zgodnie z ogólnymi przepisami Kodeksu Postępowania Cywilnego. Co do zasady, orzeczenia sądów zagranicznych podlegają egzekucji w Polsce między innymi pod warunkiem, że obcy system prawa na zasadzie wzajemności uznaje orzeczenia sądów polskich w podobnych sprawach, orzeczenie jest prawomocne w państwie, w którym zostało wydane, oraz nie jest ono sprzeczne z podstawowymi zasadami polskiego porządku prawnego. Istnieje ryzyko, że w odniesieniu do niektórych orzeczeń wydanych poza Polską wszystkie te wymogi nie zostaną spełnione i takie orzeczenie nie będzie mogło zostać wyegzekwowane w Polsce.

Ryzyko związane z decyzjami organów antymonopolowych

W prowadzonej działalności Bank ma obowiązek stosować się do obowiązujących przepisów dotyczących ochrony konkurencji i konsumentów oraz pomocy publicznej.

Zgodnie z Ustawą o Ochronie Konkurencji i Konsumentów, Prezes UOKiK jest uprawniony do wydawania decyzji stwierdzających, że dany przedsiębiorca stosuje praktyki ograniczające konkurencję, które mogą przybrać formę (i) porozumienia ograniczającego konkurencję, lub (ii) nadużycia pozycji dominującej (jeżeli dany przedsiębiorca posiada pozycję dominującą na rynku właściwym). Stwierdzając istnienie praktyk ograniczających konkurencję, Prezes UOKiK może nakazać zaprzestanie ich stosowania, a także nałożyć karę pieniężną w wysokości do 10% obrotu osiągniętego przez przedsiębiorcę w poprzednim roku.

Ponadto Prezes UOKiK może stwierdzić naruszenie przez przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów. Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów może w szczególności mieć postać stosowania wzorów umów w relacjach z konsumentami, jak również regulaminów i tabeli opłat i prowizji zawierających klauzule abuzywne.

Na przedsiębiorcę, wobec którego stwierdzono powyższe naruszenie, Prezes UOKiK może nałożyć karę pieniężną w wysokości do 10% obrotu osiągniętego w poprzednim roku. Ponadto osoby fizyczne i przedsiębiorcy, którzy ponieśli szkody w wyniku stosowania niedozwolonych postanowień, mogą dochodzić odszkodowania w osobnym postępowaniu cywilnym.

Zgodnie z polskim prawem, osoba mogąca być stroną umowy zawierającej potencjalnie niedozwolone postanowienia może wnieść pozew do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”), wnosząc o uznanie danego postanowienia za niedozwolone. Odpowiedniego rodzaju pozew może również wnieść do sądu Prezes UOKiK oraz miejski (powiatowy) Rzecznik Konsumentów. SOKiK przeprowadza abstrakcyjne badanie postanowienia, czyli dokonuje jego weryfikacji bez uwzględniania konkretnej umowy zawierającej to postanowienie lub okoliczności, w jakich postanowienie jest stosowane. Jeżeli SOKiK stwierdzi, że postanowienie jest postanowieniem niedozwolonym, wówczas przedsiębiorca, który je stosuje, ma obowiązek je usunąć z dokumentacji używanej w relacjach z konsumentami (co może wiązać się ze znaczącymi kosztami administracyjnymi). Postanowienie takie jest wpisywane do publicznie dostępnego rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa UOKiK (rejestr jest dostępny na stronie internetowej UOKiK) i od chwili wpisania do rejestru nie może być legalnie stosowane na rynku. Jeżeli takie postanowienie zostanie zastosowane pomimo orzeczenia SOKiK, taka praktyka stanowi naruszenie zbiorowych interesów konsumentów, co może prowadzić do nałożenia kary przez Prezesa UOKiK.

Jeżeli określona praktyka może mieć wpływ na handel między państwami członkowskimi UE, zastosowanie znajdują bezpośrednio przepisy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i innych aktów wykonawczych UE, a organem właściwym do ich egzekwowania jest Komisja Europejska lub Prezes UOKiK. W ramach swoich uprawnień Komisja Europejska lub Prezes UOKiK mogą zakazać stosowania określonych praktyk lub też zastosować inne sankcje (np. nałożenie kar) przewidziane w przepisach prawa unijnego lub Ustawie o Ochronie Konkurencji i Konsumentów, co może mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności przedsiębiorcy.

Ponadto zgoda Prezesa UOKiK, innych krajowych organów ochrony konkurencji lub Komisji Europejskiej może być wymagana w wypadku planowanej koncentracji przedsiębiorców (połączenia, przejęcia kontroli, utworzenia joint venture lub nabycia części majątku) powodującej przekroczenie określonych progów wiążących się z obowiązkiem dokonania zgłoszenia zamiaru koncentracji. Uzyskanie takiej zgody uzależnione jest głównie od oceny skutków, jakie koncentracja będzie wywierała na konkurencję na rynku właściwym (rynkach właściwych). Nie można zapewnić, że zgoda taka zostanie udzielona. Odmowa zgody na dokonanie koncentracji w odniesieniu do konkretnej planowanej transakcji uniemożliwi jej przeprowadzenie, tym samym ograniczając możliwość rozwoju przedsiębiorcy, co z kolei może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową oraz wyniki działalności.

Ryzyko związane z uznaniem niektórych praktyk stosowanych przez Bank za ograniczające konkurencję

29 grudnia 2006 r. Prezes UOKiK stwierdził, że Bank i 19 innych polskich banków dopuszczały się praktyk ograniczających konkurencję poprzez zawarcie porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych, związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski, w ten sposób, że uczestniczące w porozumieniu banki wspólnie ustaliły stawki opłat interchange od transakcji przeprowadzanych z użyciem kart Visa i MasterCard. Prezes UOKiK nakazał bankom zaprzestanie tych praktyk i nałożył na nie kary pieniężne. Na Bank została nałożona kara pieniężna w wysokości 9.649.500 złotych.

Bank, a także inne zainteresowane banki oraz MasterCard odwołały się od tej decyzji do SOKiK, który uznał, że banki nie stosowały praktyk ograniczających konkurencję, i anulował nałożone na nie kary pieniężne, w tym karę nałożoną na Bank. Prezes UOKiK oraz MasterCard złożyły apelację od tego wyroku SOKiK do sądu wyższej instancji. Sąd wyższej instancji uchylił wyrok SOKiK i zwrócił sprawę do ponownego rozpatrzenia przez SOKiK. Nie można wykluczyć

ryzyka, że po ponownym rozpatrzeniu sprawy SOKiK podtrzyma decyzję Prezesa UOKiK i Bank będzie zobowiązany do zapłacenia wspomnianej kary pieniężnej w wysokości 9 649 500 złotych. Kara nałożona przez Prezesa UOKiK jest pokryta rezerwą utworzoną przez Bank na ten cel.

Nie można również wykluczyć, że w przyszłości Prezes UOKiK lub Komisja Europejska zakwestionuje obecny sposób ustalania opłat interchange, co może mieć negatywny wpływ na przyszłe zyski Banku i innych polskich banków.

Powyższe okoliczności mogą mieć wpływ na działalność, wyniki działalności i sytuację finansową Banku.

Ryzyko związane z naruszeniem przez Bank zbiorowych interesów konsumentów

Wprawdzie stosowanie przez banki klauzul abuzywnych jest stosunkowo powszechną praktyką w Polsce, to jednak stosowanie klauzul niedozwolonych we wzorach umów z konsumentami może stanowić naruszenie zbiorowych interesów konsumentów w rozumieniu Ustawy o Ochronie Konkurencji i Konsumentów.

W dniu 31 grudnia 2009 r. Prezes UOKiK wydał decyzję, w której zarzucił Bankowi naruszenie zbiorowych interesów konsumentów poprzez umieszczenie niedozwolonych klauzul we wzorach umów i regulaminach oraz nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 2 978 087 PLN. Bank odwołał się od tej decyzji do SOKiK. Do Dnia Prospektu SOKiK nie zbadał sprawy. Jeżeli SOKiK podtrzyma decyzję Prezesa UOKiK, Bank może być zobowiązany do zapłacenia kary pieniężnej. Ponadto w listopadzie 2010 r. Prezes UOKiK wniósł powództwo do SOKiK, domagając się uznania przez sąd za niedozwolone klauzul zawartych w stosowanych przez Bank regulaminach dotyczących kart kredytowych. Na Dzień Prospektu powyższa sprawa nie została rozpatrzona przez SOKiK. Jeżeli okazałoby się, że SOKiK podzieli pogląd Prezesa UOKiK, Bank będzie zobowiązany do zmiany swoich regulaminów, co może generować koszty administracyjne. Orzeczenia wydane przeciw Bankowi mogą również mieć negatywny wpływ na jego reputację. Istnieje również ryzyko, że także inne stosowane przez Bank wzory umów i regulaminów lub taryfy i opłaty, jeszcze niebadane przez Prezesa UOKiK, mogą zawierać potencjalnie niedozwolone klauzule. Powyższe okoliczności mogą skutkować powstaniem (i) ryzyka potencjalnie istotnej kary pieniężnej, jaką może nałożyć Prezes UOKiK i (ii) kosztów wprowadzenia zmian do umów zawierających klauzule niedozwolone. Pomimo braku rozwiniętej praktyki w tym zakresie konsumenci, którzy ponieśli szkodę w wyniku stosowania przez Bank niedozwolonych klauzul we wzorach umów i regulaminów, mogą domagać się odszkodowania w postępowaniu sądowym skierowanym przeciw Bankowi. To z kolei może mieć istotny niekorzystny wpływ na działalność, wyniki operacyjne i sytuację finansową Banku.

Ryzyko związane z Ofertą Akcji

Oferta może zostać odwołana, zaś Akcje Sprzedawane mogą zostać zwrotnie przeniesione na Akcjonariusza Sprzedającego

Do dnia rozpoczęcia przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych Akcjonariusz Sprzedający działając w porozumieniu z Bankiem i RIH (na warunkach określonych w umowie dotyczącej współpracy w IPO Banku zawartej 13 października 2010 r.) oraz z Globalnymi Koordynatorami i DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, może odstąpić od przeprowadzenia Oferty bez podawania przyczyn swojej decyzji, co będzie równoznaczne z odwołaniem Oferty.

Od dnia rozpoczęcia przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych na Akcje Sprzedawane w ramach Oferty do godziny 9:00 czasu warszawskiego w dniu 26 maja 2011 r., kiedy rozpocznie się wystawianie odpowiednio pierwszych instrukcji rozliczeniowych lub przelewów celem przeniesienia Akcji Sprzedawanych na rachunki papierów wartościowych Inwestorów Instytucjonalnych, Akcjonariusz Sprzedający działając w porozumieniu z Bankiem i RIH (na warunkach określonych w umowie dotyczącej współpracy w IPO Banku zawartej 13 października 2010 r.) oraz z Globalnymi Koordynatorami i DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, może odstąpić od przeprowadzenia Oferty, przy czym takie odstąpienie może nastąpić z powodów, które w ocenie Akcjonariusza Sprzedającego są powodami ważnymi, przy czym do ważnych powodów można zaliczyć w szczególności: (i) nagłe lub nieprzewidywalne zmiany w sytuacji ekonomiczno-politycznej w Polsce lub w innym kraju, które mogłyby mieć istotny negatywny wpływ na rynki finansowe, gospodarkę Polski, Ofertę lub na działalność Banku (np. zamachy terrorystyczne, zamieszki, wojny, katastrofy ekologiczne, powodzie); (ii) nagłe i nieprzewidywalne zmiany o innym charakterze niż wskazane w punkcie (i) powyżej mogące mieć istotny negatywny wpływ na działalność Banku lub mogące skutkować poniesieniem przez Bank istotnej szkody lub istotnym zakłóceniem działalności; (iii) istotna negatywna zmiana dotycząca działalności, sytuacji finansowej lub wyników operacyjnych Banku; (iv) zawieszenie lub istotne ograniczenie obrotu papierami wartościowymi na GPW lub na innych rynkach giełdowych w przypadku, gdy mogłoby to mieć istotny negatywny wpływ na Ofertę; (v) uzyskanie niesatysfakcjonującego popytu na Akcje Sprzedawane w ramach budowania księgi popytu; (vi) nagłe i nieprzewidywalne zmiany mające bezpośredni, istotny i negatywny wpływ na funkcjonowanie Banku; oraz (vii) wypowiedzenie lub rozwiązanie Umowy o Plasowanie i Umowy o Gwarantowanie Oferty.

W przypadku odstąpienia od przeprowadzenia Oferty do chwili złożenia zlecenia sprzedaży Akcji Sprzedawanych na rzecz Inwestorów Indywidualnych za pośrednictwem GPW, złożone zapisy na Akcje Sprzedawane zostaną uznane za nieważne, a dokonane płatności zostaną zwrócone bez jakichkolwiek odsetek i odszkodowań nie później niż czternaście dni po dacie ogłoszenia o odstąpieniu od przeprowadzenia Oferty.

W przypadku odstąpienia od przeprowadzenia Oferty w okresie po złożeniu zlecenia sprzedaży Akcji Sprzedawanych na rzecz Inwestorów Indywidualnych za pośrednictwem GPW do godziny 9:00 czasu warszawskiego w dniu 26 maja 2011 r., podmioty przyjmujące zapisy na Akcje Sprzedawane od Inwestorów Indywidualnych dokonają niezwłocznie zgodnie z instrukcją DM PKO BP pełniącego rolę Współoferującego zwrotnego przeniesienia Akcji Sprzedawanych nabytych uprzednio przez Inwestorów Indywidualnych działając na podstawie stosownych pełnomocnictw udzielonych przez Inwestorów Indywidualnych w formularzu zapisu na Akcje Sprzedawane. Płatności dokonane przez Inwestorów Indywidualnych na nabycie Akcji Sprzedawanych zostaną im zwrócone bez jakichkolwiek odsetek i odszkodowań nie później niż czternaście dni po dacie zwrotnego przeniesienia tych Akcji Sprzedawanych na rachunek papierów wartościowych Akcjonariusza Sprzedającego. Zwrot tych płatności zostanie dokonany na rachunek pieniężny prowadzony dla rachunku papierów wartościowych Inwestora Indywidualnego, z którego został złożony zapis, zgodnie z zasadami obowiązującymi w danej firmie inwestycyjnej.

Powyższe zasady odstąpienia od przeprowadzenia Oferty będą obowiązywały również dla Inwestorów Instytucjonalnych do momentu do którego Akcjonariusz Sprzedający jest uprawniony do odstąpienia od przeprowadzenia Oferty na podstawie niniejszego Prospektu.

Oferta może zostać zawieszona

Decyzja o zawieszeniu Oferty, bez podawania przyczyn, może zostać podjęta przez Akcjonariusza Sprzedającego działającego w porozumieniu z Bankiem i RIH (na warunkach określonych w umowie dotyczącej współpracy w IPO Banku zawartej 13 października 2010 r.) oraz z Globalnymi Koordynatorami i DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, w każdym czasie przed rozpoczęciem przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych.

Od dnia rozpoczęcia przyjmowania zapisów na Akcje Sprzedawane od Inwestorów Indywidualnych do dnia przydziału Akcji Sprzedawanych w Ofercie (tj. do dnia 20 maja 2011 r.) Akcjonariusz Sprzedający, działając w porozumieniu z Bankiem i RIH (na warunkach określonych w umowie dotyczącej współpracy w IPO Banku zawartej 13 października 2010 r.) oraz z Globalnymi Koordynatorami i DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, może podjąć decyzję o zawieszeniu przeprowadzenia Oferty tylko z powodów, które (w ocenie Akcjonariusza Sprzedającego) są powodami ważnymi. Do ważnych powodów można zaliczyć między innymi zdarzenia, które mogłyby w negatywny sposób wpłynąć na powodzenie Oferty lub powodować zwiększone ryzyko inwestycyjne dla nabywców Akcji Sprzedawanych. Decyzja w przedmiocie zawieszenia Oferty może zostać podjęta bez jednoczesnego wskazania nowych terminów Oferty, które mogą zostać ustalone w terminie późniejszym.

Uchwała zatwierdzająca Ofertę lub uchwała wprowadzająca zmiany w Statucie Banku przyjęta w związku z Ofertą może być zaskarżona

Zgodnie z art. 422 Kodeksu Spółek Handlowych uchwała walnego zgromadzenia, która (i) jest sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i (ii) godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza, może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały. Ponadto uchwała walnego zgromadzenia może zostać uznana za nieważną w wypadku stwierdzenia, że uchwała jest sprzeczna z ustawą.

Na Dzień Zatwierdzenia Prospektu Bank nie posiada informacji o jakimkolwiek toczącym się postępowaniu o uchylenie lub unieważnienie uchwały Walnego Zgromadzenia zatwierdzającej Ofertę i złożenie wniosku o dopuszczenie Akcji Banku do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez GPW. Natomiast, ze względu na to, że nie upłynął termin na wszczęcie takiego postępowania, Bank nie może zapewnić, że takie postępowanie nie zostanie wszczęte w przyszłości.

W wypadku naruszenia lub podejrzenia naruszenia przepisów prawa w związku z ofertą publiczną lub ubieganiem się o dopuszczenie lub wprowadzenie akcji do obrotu na rynku regulowanym KNF może, między innymi, zakazać przeprowadzenia oferty publicznej albo wstrzymać lub przerwać przeprowadzanie oferty oraz wydać nakaz wstrzymania lub zakaz ubiegania się o dopuszczenie lub wprowadzenie akcji do obrotu na rynku regulowanym

Zgodnie z postanowieniami art. 16 Ustawy o Ofercie Publicznej, w przypadku naruszenia lub uzasadnionego podejrzenia naruszenia przepisów prawa w związku z ofertą publiczną, subskrypcją lub sprzedażą, dokonywanymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez emitenta lub inne podmioty uczestniczące w ofercie, subskrypcji lub sprzedaży w imieniu lub na zlecenie emitenta, albo uzasadnionego podejrzenia, że takie naruszenie może nastąpić, KNF może:

- nakazać wstrzymanie rozpoczęcia oferty publicznej, subskrypcji lub sprzedaży albo przerwanie jej przebiegu na okres nie dłuższy niż dziesięć dni roboczych;
- zakazać rozpoczęcia oferty publicznej, subskrypcji lub sprzedaży albo dalszego jej prowadzenia; lub

- opublikować, na koszt emitenta, informację o niezgodnym z prawem działaniu w związku z ofertą publiczną, subskrypcją lub sprzedażą.

Zgodnie z postanowieniami art. 17 Ustawy o Ofercie Publicznej, w przypadku naruszenia lub uzasadnionego podejrzenia naruszenia przepisów prawa w związku z ubieganiem się o dopuszczenie lub wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez emitenta lub inne podmioty występujące w imieniu lub na zlecenie emitenta, albo uzasadnionego podejrzenia, że takie naruszenie może nastąpić, KNF może:

- nakazać wstrzymanie ubiegania się o dopuszczenie lub wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym na okres nie dłuższy niż dziesięć dni roboczych;
- zakazać ubiegania się o dopuszczenie lub wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym; lub
- opublikować, na koszt emitenta, informację o niezgodnym z prawem działaniu w związku z ubieganiem się o dopuszczenie lub wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym.

Zgodnie z postanowieniem art. 18 Ustawy o Ofercie Publicznej, KNF może zastosować środki, o których mowa w art. 16 lub art. 17 Ustawy o Ofercie Publicznej, także w przypadku, gdy z treści dokumentów lub informacji składanych do KNF lub przekazywanych do wiadomości publicznej wynika, że:

- oferta publiczna, subskrypcja lub sprzedaż papierów wartościowych, dokonywane na podstawie tej oferty, lub ich dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym w istotny sposób naruszałyby interesy inwestorów;
- istnieją przesłanki, które w świetle przepisów prawa mogą prowadzić do ustania bytu prawnego emitenta;
- działalność emitenta była lub jest prowadzona z rażącym naruszeniem przepisów prawa, które to naruszenie może mieć istotny wpływ na ocenę papierów wartościowych emitenta lub też w świetle przepisów może prowadzić do ustania bytu prawnego lub upadłości emitenta; lub
- status prawny papierów wartościowych jest niezgodny z przepisami prawa i w świetle tych przepisów istnieje ryzyko uznania tych papierów wartościowych za nieistniejące lub obciążone wadą prawną mającą istotny wpływ na ich ocenę.

Zgodnie z postanowieniem art. 20 ust. 2 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi, w przypadku, gdy wymaga tego bezpieczeństwo obrotu na rynku regulowanym lub jest zagrożony interes inwestorów, spółka prowadząca rynek regulowany, na żądanie KNF, wstrzymuje dopuszczenie do obrotu na tym rynku lub rozpoczęcie notowań wskazanymi przez KNF papierami wartościowymi lub innymi instrumentami finansowymi na okres nie dłuższy niż dziesięć dni.

Niespełnienie przez Bank wymogów określonych w Regulaminie Giełdy, Szczegółowych Zasadach Obrotu Giełdowego lub Ustawie o Ofercie Publicznej może prowadzić do nałożenia na Bank przez KNF sankcji wykluczenia Akcji z obrotu

Jeżeli Bank nie wykona albo wykona nienależycie obowiązki, nakazy lub narusza zakazy, nałożone lub przewidziane w odpowiednich przepisach Ustawy o Ofercie Publicznej lub Rozporządzenia 809/2004, KNF może:

- wydać decyzję o wykluczeniu papierów wartościowych z obrotu na rynku regulowanym na czas określony lub bezterminowo; albo
- nałożyć karę pieniężną w wysokości do 1 000 000 złotych, biorąc pod uwagę w szczególności sytuację finansową podmiotu, na który kara jest nakładana; albo
- zastosować obie powyższe sankcje łącznie.

Ponadto, zgodnie z postanowieniem art. 20 ust. 3 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi, na żądanie KNF, spółka prowadząca rynek regulowany wyklucza z obrotu wskazane przez KNF papiery wartościowe lub inne instrumenty finansowe, w przypadku gdy obrót nimi zagraża w sposób istotny prawidłowemu funkcjonowaniu rynku regulowanego lub bezpieczeństwu obrotu na tym rynku, albo powoduje naruszenie interesów inwestorów.

Podobnie, zgodnie z § 31 ust. 1 Regulaminu Giełdy Zarząd GPW wyklucza instrumenty finansowe z obrotu giełdowego:

- jeżeli ich zbywalność stała się ograniczona;
- na żądanie KNF zgłoszone zgodnie z przepisami Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi;
- w przypadku zniesienia ich dematerializacji; lub
- w przypadku wykluczenia ich z obrotu na rynku regulowanym przez właściwy organ nadzoru.

Ponadto Zarząd GPW może wykluczyć instrumenty finansowe z obrotu zgodnie z postanowieniami § 31 ust. 2 Regulaminu Giełdy:

- jeżeli przestały spełniać inne niż ograniczenie zbywalności warunki dopuszczenia do obrotu giełdowego na danym rynku;

- jeżeli emitent uporczywie narusza przepisy obowiązujące na Gieldzie;
- na wniosek emitenta;
- w wyniku ogłoszenia upadłości emitenta albo w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku środków w majątku emitenta wystarczających na zaspokojenie kosztów postępowania;
- jeżeli uzna, że wymaga tego interes i bezpieczeństwo uczestników obrotu;
- w wyniku podjęcia decyzji o połączeniu emitenta z innym podmiotem, jego podziale lub przekształceniu;
- jeżeli w ciągu ostatnich 3 miesięcy nie dokonano żadnych transakcji giełdowych na danym instrumencie finansowym;
- w wyniku podjęcia przez emitenta działalności zakazanej przez obowiązujące przepisy prawa; lub
- w wyniku otwarcia postępowania likwidacyjnego w odniesieniu do emitenta.

Akcje Banku mogą nie zostać dopuszczone do obrotu na GPW

Akcje mogą zostać dopuszczone do obrotu na rynku podstawowym GPW tylko w wypadku, gdy (i) spełnione zostaną warunki określone w Rozporządzeniu o Rynku i Emitentach i w Regulaminie Giełdy, oraz (ii) uzyskana zostanie zgoda Zarządu GPW. Uchwała Zarządu GPW zostaje podjęta na podstawie wniosku złożonego przez emitenta w ciągu czternastu dni od daty jego złożenia, z zastrzeżeniem postanowień § 8 ust. 3 i § 8 ust. 4 Regulaminu Giełdy. W przypadku, gdy złożony wniosek jest niekompletny lub konieczne jest uzyskanie dodatkowych informacji bieg terminu, o którym mowa powyżej, rozpoczyna się w momencie uzupełnienia wniosku lub przekazania dodatkowych informacji. Rozpoznając wniosek o dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na GPW, Zarząd Giełdy bierze pod uwagę:

- sytuację finansową emitenta i jej prognozę, a zwłaszcza rentowność, płynność i zdolność do obsługi zadłużenia, jak również inne czynniki mające wpływ na wyniki finansowe emitenta;
- perspektywy rozwoju emitenta, a zwłaszcza ocenę możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych z uwzględnieniem źródeł ich finansowania;
- doświadczenie oraz kwalifikacje członków organów zarządzających i nadzorczych emitenta;
- warunki, na jakich emitowane były instrumenty finansowe, i ich zgodność z zasadami publicznego charakteru obrotu giełdowego, o których mowa w § 35 Regulaminu Giełdy;
- bezpieczeństwo obrotu giełdowego i interes jego uczestników.

Regulamin Giełdy przewiduje, że instrumenty finansowe mogą zostać dopuszczone do obrotu na GPW, jeżeli spełniają następujące warunki:

- został sporządzony odpowiedni dokument informacyjny, zatwierdzony przez właściwy organ nadzoru, chyba że sporządzenie lub zatwierdzenie dokumentu informacyjnego nie jest wymagane;
- zbywalność takich instrumentów finansowych nie jest ograniczona;
- w stosunku do emitenta takich instrumentów finansowych nie toczy się postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne.

W przypadku dopuszczenia akcji do obrotu giełdowego, powinny one spełniać dodatkowo następujące warunki:

- iloczyn wszystkich akcji emitenta i prognozowanej ceny rynkowej tych akcji, a w przypadku, gdy określenie tej ceny nie jest możliwe – kapitały własne emitenta, wynoszą równowartość w złotych co najmniej 15 000 000 EUR;
- w posiadaniu akcjonariuszy, z których każdy uprawniony jest do wykonywania mniej niż 5% głosów na walnym zgromadzeniu emitenta, znajduje się co najmniej (a) 15% akcji objętych wnioskiem o dopuszczenie do obrotu giełdowego na GPW, oraz (b) 100.000 akcji objętych wnioskiem o dopuszczenie do obrotu giełdowego na GPW o wartości równej co najmniej 1.000.000 EUR, liczonej według ostatniej ceny sprzedaży lub ceny emisyjnej.

Ponadto, Regulamin Giełdy przewiduje, że do obrotu na rynku podstawowym GPW mogą być dopuszczone instrumenty finansowe, które spełniają warunki dopuszczenia do obrotu na GPW określone w Regulaminie Giełdy oraz warunki dopuszczenia do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych, określone w Rozporządzeniu o Rynku i Emitentach.

Zgodnie ze stanowiskiem Zarządu GPW z dnia 12 września 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków dopuszczania i wprowadzania do obrotu publicznego niektórych instrumentów finansowych, decyzje Zarządu GPW w sprawie dopuszczenia i wprowadzenia do obrotu publicznego akcji podejmowane są po analizie obejmującej w szczególności wielkość i strukturę oferty, strukturę własności, ewentualne umowne ograniczenia sprzedaży oraz inne okoliczności związane z wnioskiem. Mając na uwadze planowane zawarcie przez Bank umowy ograniczającej zbywalność Akcji (zob. „Subemisja, stabilizacja i umowne ograniczenie zbywalności Akcji Banku – Umowne ograniczenia zbywalności Akcji”), okoliczność ta będzie brana pod uwagę przez Zarząd GPW przy analizie wniosków Banku o dopuszczenie i wprowadzenie Akcji Banku do obrotu na rynku podstawowym GPW.

Rozporządzenie o Rynku i Emitentach stanowi, że spółki prowadzące rynek oficjalnych notowań giełdowych powinny zapewnić, aby dopuszczone do obrotu na tym rynku były wyłącznie akcje, które spełniają łącznie następujące warunki:

- zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym;
- ich zbywalność nie jest ograniczona;
- wszystkie wyemitowane akcje danego rodzaju zostały objęte wnioskiem do właściwego organu spółki prowadzącej rynek oficjalnych notowań giełdowych;
- iloczyn liczby i prognozowanej ceny rynkowej akcji objętych wnioskiem, a w przypadku, gdy określenie tej ceny nie jest możliwe – kapitały własne emitenta, wynoszą równowartość w złotych co najmniej 1 000 000 EUR;
- w dacie złożenia wniosku istnieje rozproszenie akcji objętych wnioskiem, zapewniające płynność obrotu tymi akcjami.

Zgodnie z Rozporządzeniem o Rynku i Emitentach rozproszenie akcji zapewnia płynność obrotu, jeżeli w posiadaniu akcjonariuszy, z których każdy posiada nie więcej niż 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, znajduje się:

- co najmniej 25% akcji spółki objętych wnioskiem lub
- co najmniej 500 000 akcji spółki o łącznej wartości wynoszącej co najmniej równowartość w złotych 17.000.000 EUR, według ostatniej ceny emisyjnej lub ceny sprzedaży akcji, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach – według prognozowanej ceny rynkowej.

Dodatkowo, zgodnie z Rozporządzeniem o Rynku i Emitentach, akcje mogą zostać dopuszczone do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych, jeżeli: (i) spółka będąca emitentem tych akcji ogłaszała, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, sprawozdania finansowe, wraz z opinią podmiotu uprawnionego do ich badania, przez co najmniej trzy kolejne lata obrotowe poprzedzające dzień złożenia wniosku, lub (ii) przemawia za tym uzasadniony interes spółki lub inwestorów, a spółka podała do publicznej wiadomości, w sposób określony w odrębnych przepisach, informacje umożliwiające inwestorom ocenę jej sytuacji finansowej i gospodarczej oraz ryzyka związanego z nabywaniem akcji objętych wnioskiem.

Bank uważa, że spełnia lub spełni wymagania określone w Rozporządzeniu o Rynku i Emitentach lub w Regulaminie Giełdy, w Dniu Zatwierdzenia Prospektu, a także po przeprowadzeniu Oferty. Bank jest również przekonany, że ewentualne zawarcie przez niego umowy ograniczającej zbywalność Akcji nie będzie mieć istotnego niekorzystnego wpływu na możliwość dopuszczenia oraz wprowadzenia Akcji Banku do obrotu na rynku podstawowym GPW. Bank zamierza dotrzymać wszystkich wymaganych terminów dotyczących złożenia wniosku o dopuszczenie Akcji do obrotu na rynku podstawowym GPW. Jednakże nie można wykluczyć, że po przeprowadzeniu Oferty rozproszenie Akcji nie zapewni płynności obrotu Akcjami lub że Zarząd GPW odmówi dopuszczenia Akcji do obrotu na rynku podstawowym GPW, co może mieć istotny negatywny wpływ na płynność obrotu Akcjami.

Obrót Akcjami na GPW może zostać zawieszony

Zgodnie z postanowieniem art. 20 ust. 2 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi, w przypadku, gdy obrót określonymi papierami wartościowymi lub innymi instrumentami finansowymi jest dokonywany w okolicznościach wskazujących na możliwość zagrożenia prawidłowego funkcjonowania rynku regulowanego lub bezpieczeństwa obrotu na tym rynku, albo naruszenia interesów inwestorów, na żądanie Komisji, spółka prowadząca rynek regulowany zawiesza obrót tymi papierami lub instrumentami na okres nie dłuższy niż miesiąc.

Zgodnie z postanowieniem § 30 ust. 1 Regulaminu Giełdy, na wniosek Banku lub jeżeli Zarząd GPW uzna, że Bank narusza przepisy obowiązujące na GPW, albo jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo uczestników obrotu, Zarząd Giełdy może zawiesić obrót instrumentami finansowymi na okres do trzech miesięcy. Zarząd Giełdy zawiesza obrót instrumentami finansowymi na okres nie dłuższy niż miesiąc na żądanie KNF zgłoszone zgodnie z przepisami Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi.

Kurs Akcji może ulegać wahaniom

Kurs akcji notowanych na rynku regulowanym zależy od relacji między popytem a podażą, która uwarunkowana jest wieloma czynnikami (w tym zmianą wyników finansowych Banku, rozbieżnością pomiędzy osiągniętymi wynikami a oczekiwaniami rynku, zmianą poziomu zysków prognozowanych przez analityków, względną atrakcyjnością inwestycyjną poszczególnych sektorów gospodarki, ogólną sytuacją ekonomiczną, zmianami regulacji prawnych dotyczących sektora, w którym działa Bank, oraz innymi zdarzeniami i czynnikami niezależnymi od Banku), a także od trudnych do przewidzenia reakcji inwestorów. W wypadku wystąpienia dużych wahań kursu Akcji akcjonariusze mogą nie osiągnąć planowanych zysków, a nawet ponieść straty. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż kurs Akcji Banku może znacznie różnić się od Ceny Sprzedaży. Przyczyną tego zjawiska mogą być w szczególności okresowe

wahania wyników finansowych Banku, zmiany płynności rynku akcji, czynniki dominujące na GPW, czynniki dominujące na światowych rynkach, a także czynniki o charakterze politycznym i ekonomicznym.

Spółki notowane na giełdzie doświadczają istotnych okresowych zmian kursu akcji i wolumenu ich obrotu, co może mieć negatywny wpływ na cenę rynkową Akcji Banku.

Dopuszczenie Akcji Banku do obrotu na GPW nie zapewnia ich płynności. Nieosiągnięcie lub brak możliwości utrzymania odpowiedniego poziomu obrotu Akcjami Banku może mieć istotny negatywny wpływ na płynność lub kurs notowań Akcji. Ponadto, nawet jeżeli zostanie osiągnięty odpowiedni poziom obrotu Akcjami, ich kurs może być niższy od Ceny Sprzedaży. W związku z Ofertą mogą zostać podjęte działania stabilizacyjne przez Menedżerów Stabilizujących, przy czym ich podjęcie będzie zależało m.in. od uzyskania zgody Rady Ministrów na zbycie do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach oferty przez Akcjonariusza Sprzedającego na rzecz Menedżerów Stabilizujących.

Akcje nie były dotychczas przedmiotem publicznego obrotu, dlatego płynność i kurs notowań Akcji mogą się wahać

Dotychczas Akcje Banku nie były przedmiotem obrotu giełdowego. Nie można zapewnić, że po wprowadzeniu Akcji Sprzedawanych do obrotu na GPW powstanie płynny rynek obrotu Akcjami. Nie można przewidzieć poziomu zainteresowania inwestorów Akcjami Sprzedawanymi. Ponadto, jeżeli znaczna liczba Akcji Sprzedawanych zostanie sprzedana ograniczonej liczbie Inwestorów Instytucjonalnych, może to ograniczyć liczbę podmiotów posiadających Akcje Sprzedawane, a przez to może negatywnie wpłynąć na poziom płynności Akcji Sprzedawanych. W związku z tym nie można wykluczyć, że będą występować wahania kursów Akcji Sprzedawanych ani że inwestorzy mogą nie być w stanie kupić lub sprzedać Akcji Sprzedawanych po oczekiwanych cenach lub w oczekiwanych terminach, a w szczególności kurs sprzedawanych lub kupowanych Akcji Sprzedawanych może być wyższy lub niższy od Ceny Sprzedaży.

Kurs notowań Akcji Banku może podlegać znacznym wahanom między innymi w związku z następującymi czynnikami: zmiany w wynikach działalności Banku; komunikaty podawane przez Bank lub jego konkurencję; zmiany w ogólnym sposobie postrzegania Banku i otoczenia inwestycyjnego przez inwestorów; zmiany w analizach i rekomendacjach analityków giełdowych; zmiany w wycenach dokonywanych przez Bank lub jego konkurencję; płynność rynku na Akcje Sprzedawane oraz ogólne czynniki gospodarcze i inne okoliczności.

Potencjalne połączenie Banku i Rabobank Polska może doprowadzić do rozwodnienia akcjonariatu Banku oraz może mieć negatywny wpływ na kurs rynkowy i płynność Akcji

W 2008 r. KNF udzieliła zgody RIH oraz Rabobank Nederland na wykonywanie prawa głosu z ponad 50% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. W ramach postępowania o udzielenie zgody na przekroczenie wskazanego powyżej progu głosów, RIH oraz Rabobank Nederland podjęły szereg zobowiązań, m.in. zobowiązały się wykonywać prawa przysługujące im jako akcjonariuszom Banku oraz Rabobank Polska w celu doprowadzenia do połączenia Banku i Rabobank Polska w ciągu trzech lat od dnia wprowadzenia Akcji Banku do obrotu na GPW oraz zobowiązały się do powstrzymania się od działań zmierzających do wycofania Akcji z obrotu na GPW, jak również do kontynuacji procesu rozwoju Banku oraz dołożenia należytych starań, aby płynność Banku oraz jego pozycja kapitałowa i poziom współczynnika wypłacalności pozostał na zadowalającym i stabilnym poziomie. Ponadto RIH i Rabobank Nederland zobowiązały się do podjęcia ekonomicznie uzasadnionych i dozwolonych przez prawo działań w celu zmniejszenia swojego zaangażowania w Bank do poziomu 75% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, jeśli przekroczą próg 75% ogólnej liczby głosów i dokonają tego w sposób mający na celu utrzymanie płynności obrotu Akcjami Banku. Zgodnie z KSH do połączenia wymagana jest większość 2/3 głosów na walnym zgromadzeniu spółki publicznej oddanych za uchwałą w sprawie połączenia. W związku z powyższym do przyjęcia uchwały w sprawie połączenia może być wymagane oddanie głosu za uchwałą przez akcjonariuszy innych niż RIH i Rabobank Nederland. W chwili udzielania zgody RIH oraz Rabobank Nederland na wykonywanie prawa głosu z ponad 50% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku RIH i Rabobank Nederland zastrzegły, iż do niepodjęcia decyzji o połączeniu Banku i Rabobank Polska w terminie trzech lat od wprowadzenia Akcji Banku do obrotu na GPW może dojść, jeżeli decyzja ta zostanie zablokowana przez mniejszościowych akcjonariuszy Banku. Ponadto potencjalne połączenie uzależnione będzie także od uzyskania zgody KNF.

W wyniku potencjalnego połączenia Banku z Rabobank Polska może dojść do podwyższenia kapitału zakładowego Banku, co może spowodować rozwodnienie akcjonariatu Banku.

Jeśli w wyniku połączenia Banku i Rabobank Polska, RIH i Rabobank Nederland uzyskają łącznie prawa do głosów w Banku w liczbie przekraczające próg powodujący obowiązek ogłoszenia wezwania na akcje spółki publicznej (obecnie 66% ogólnej liczby głosów), Rabobank będzie zobowiązany do ogłoszenia wezwania na wszystkie akcje w Banku. Obowiązkowe wezwanie może doprowadzić do nabycia przez RIH i Rabobank Nederland akcji w liczbie, która znacząco

zredukuje liczbę Akcji posiadanych przez akcjonariuszy mniejszościowych, co może mieć negatywny wpływ na płynność i cenę Akcji na GPW.

Bank może w przyszłości dokonywać kolejnych emisji akcji, co może mieć negatywny wpływ na rynkowy kurs Akcji oraz doprowadzić do rozwodnienia akcjonariuszy Banku

Akcjonariusz Sprzedający i Bank planują zawarcie z Menedżerami Oferty umów ograniczenia zbywalności Akcji, zgodnie z którymi od dnia zawarcia tych umów do upływu 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW ani Akcjonariusz Sprzedający, Bank ani jakkolwiek osoba działająca w ich imieniu, nie będzie, bez pisemnej zgody Globalnych Koordynatorów (z zastrzeżeniem określonych wyjątków), oferować, sprzedawać, obciążać ani w inny sposób rozporządzać, ani publicznie ogłaszać emisji, oferty, sprzedaży ani zbycia lub zamiaru podjęcia takich działań lub podejmować działań zmierzających do lub mogących skutkować emisją, ofertą, sprzedażą lub zbyciem Akcji lub papierów wartościowych wymiennych bądź zamiennych na Akcje lub umożliwiających ich uzyskanie w drodze realizacji praw związanych z takimi papierami wartościowymi, innych praw umożliwiających nabycie Akcji, ani innych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, których wartość jest ustalana bezpośrednio lub pośrednio przez odniesienie do ceny powyższych papierów wartościowych stanowiących ich instrument bazowy, włącznie ze swapami na akcje, kontraktami terminowymi i opcjami.

RIH oraz Rabobank Nederland planują zobowiązanie się wobec Globalnych Koordynatorów, że w okresie 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW, z zastrzeżeniem pewnych wyjątków, RIH, Rabobank Nederland oraz żaden z ich podmiotów zależnych nie będą, bez pisemnej zgody Globalnych Koordynatorów (przy czym Globalni Koordynatorzy nie odmówią zgody bez uzasadnionego powodu), dokonywać czynności mogących powodować ofertę, sprzedaż, obciążenie lub inne rozporządzenie akcjami Banku posiadanyymi przez RIH i Rabobank Nederland na dzień podpisania umowy ograniczającej zbywalność akcji (**Akcje Rabobank**), ogłaszać publicznie wiążącego lub planowanego oferowania, sprzedaży lub rozporządzenia Akcjami Rabobank, jak również podejmować działań mających na celu lub mogących zasadnie powodować emisję, ofertę, sprzedaż lub rozporządzenie Akcjami Rabobank lub innych papierów wartościowych wymiennych bądź zamiennych na Akcje Banku lub innych praw, jak również papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, włącznie ze swapami na akcje, kontraktami terminowymi i opcjami, umożliwiających nabycie lub objęcie Akcji Banku w drodze realizacji praw związanych z takimi papierami wartościowymi lub instrumentami.

Po wygaśnięciu ograniczeń wynikających z powyższych umów Akcje będą mogły zostać sprzedane przez Akcjonariusza Sprzedającego, jeżeli po przeprowadzeniu Oferty Akcjonariusz Sprzedający będzie posiadać Akcje inne niż przeznaczone do wydania osobom uprawnionym, oraz sprzedane przez RIH oraz Rabobank Nederland. Ponadto, Bank będzie mógł wyemitować kolejne akcje (w tym także z wyłączeniem prawa poboru, co jest możliwe za zgodą Walnego Zgromadzenia po podjęciu uchwały większością 80% głosów oddanych i co spowoduje rozwodnienie dotychczasowych akcjonariuszy).

Nie ma pewności co do tego, czy w przyszłości Akcjonariusz Sprzedający lub Rabobank będą chcieli sprzedać swoje Akcje, ani co do tego, że Bank będzie chciał wyemitować nowe akcje. Jednakże cena rynkowa Akcji mogłaby spaść w przypadku, gdyby po wygaśnięciu wyżej wymienionych ograniczeń Akcjonariusz Sprzedający lub Rabobank sprzedali Akcje lub gdyby uczestnicy rynku uznali, że istnieje taki zamiar, albo gdyby Bank wyemitował nowe akcje lub instrumenty odpowiadające ekonomicznie akcjom, w tym papiery zamienne na akcje Banku lub papiery z prawem pierwszeństwa na akcje Banku. Sprzedaż lub emisja znaczącej liczby akcji w przyszłości lub przekonanie, że taka emisja lub sprzedaż może mieć miejsce, mogłyby niekorzystnie wpłynąć na cenę rynkową Akcji, a także na zdolność Banku do pozyskania kapitału w drodze publicznej lub niepublicznej oferty akcji lub innych papierów wartościowych.

Przyszła sprzedaż znacznych ilości Akcji Banku przez akcjonariuszy Banku może mieć negatywny wpływ na pozyskanie środków finansowych

Wartość rynkowa Akcji Banku może zależeć od przyszłych transakcji sprzedaży dotyczących znacznych ilości Akcji Banku przez akcjonariuszy Banku lub od emisji nowych akcji lub nawet od przewidywania takiej emisji. Należy mieć na uwadze, że przyszła sprzedaż znacznych ilości Akcji Banku, a także zapowiedź przewidywanej sprzedaży, może mieć negatywny wpływ na możliwość pozyskania środków finansowych przez Bank w dogodnym momencie i w odpowiedniej cenie.

Zagraniczni inwestorzy Banku ponoszą dodatkowe ryzyko w związku z Akcjami z powodu wahań kursu wymiany złotego

Walutą notowań Akcji będzie złoty, oraz wszelkie przyszłe płatności związane z Akcjami, w tym dywidenda z Akcji oraz cena sprzedaży Akcji na rynku regulowanym, będą również denominowane w złotym. Jakkolwiek deprecjacja polskiej waluty wobec walut obcych może w negatywny sposób wpłynąć na równowartość w walutach obcych kwot wypłacanych z tytułu dywidendy z Akcji lub otrzymanych z tytułu sprzedaży Akcji na rynku regulowanym lub poza rynkiem regulowanym.

Umowa o Plasowanie i Umowa o Gwarantowanie Oferty podlegają zwyczajowym warunkom mającym zastosowanie do tego typu umów

Akcjonariusz Sprzedający oraz Bank zamierzają zawrzeć z Menedżerami umowę o plasowanie (**Umowa o Plasowanie**). Na podstawie Umowy o Plasowanie każdy Menedżer z osobna zobowiąże się do podjęcia działań zmierzających do pozyskania nabywców na Akcje Sprzedawane.

Umowa o Plasowanie będzie zawierała standardowe warunki zawieszające i rozwiązujące znajdujące się w umowach tego typu zawieranych w międzynarodowych ofertach podobnych do Oferty, w tym warunki związane z wystąpieniem określonych zdarzeń określanych jako siła wyższa, wystąpieniem istotnej negatywnej zmiany w sytuacji Grupy oraz na rynkach kapitałowych i w gospodarce, warunki związane z prawdziwością, kompletnością i rzetelnością oświadczeń i zapewnień udzielonych przez Akcjonariusza Sprzedającego i Bank w Umowie o Plasowanie.

W określonych w przypadkach Menedżerowie będą uprawnieni do rozwiązania lub wypowiedzenia Umowy o Plasowanie.

Dodatkowo, Akcjonariusz Sprzedający i Menedżerowie zamierzają zawrzeć umowę o gwarantowanie zapisów Inwestorów Instytucjonalnych na zasadach subemisji inwestycyjnej (**Umowa o Gwarantowanie Oferty**). Na podstawie tej umowy Gwarantci Oferty, każdy z osobna, zobowiążą się, z zastrzeżeniem ziszczenia się określonych warunków, do nabycia i opłacenia Akcji Sprzedawanych (bądź spowodowania nabycia i opłacenia Akcji Sprzedawanych przez ich podmioty powiązane), które nie zostały nabyte i opłacone przez Inwestorów Instytucjonalnych, którym przydzielono Akcje Sprzedawane.

Umowa o Gwarantowanie Oferty zostanie rozwiązana w przypadku rozwiązania lub wypowiedzenia Umowy o Plasowanie.

Zobowiązania Gwarantów Oferty, o których mowa w Umowie o Gwarantowanie Oferty, wejdą w życie po spełnieniu się warunków określonych w Umowie o Plasowanie, a w szczególności pod warunkiem, iż Umowa o Plasowanie nie zostanie rozwiązana lub wypowiedziana zgodnie z jej postanowieniami oraz zgodnie z postanowieniami Umowy o Gwarantowanie Oferty.

Niespełnienie się warunków zawieszających lub ziszczenie się warunków rozwiązujących określonych w powyższych umowach, jak również zajście jakiegokolwiek zdarzenia uprawniającego Menedżerów do rozwiązania lub wypowiedzenia Umowy o Plasowanie może doprowadzić do rozwiązania lub wypowiedzenia Umowy o Plasowanie i Umowy o Gwarantowanie Oferty, co może mieć istotny negatywny wpływ na powodzenie Oferty.

Na Bank mogą zostać nałożone sankcje administracyjne za naruszenie przepisów prawa

Zgodnie z art. 96 ust. 1 Ustawy o Ofercie Publicznej, w wypadku niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków prawnych przez spółkę publiczną, w tym obowiązków informacyjnych, KNF może wykluczyć papiery wartościowe takiej spółki z obrotu na rynku regulowanym na czas określony lub bezterminowo, nałożyć karę pieniężną w wysokości 1 000 000 PLN z lub zastosować obie sankcje łącznie. Nie można zagwarantować, że w przyszłości KNF nie zastosuje powyższych sankcji wobec Banku.

Posiadacze Akcji Sprzedawanych w niektórych jurysdykcjach mogą podlegać ograniczeniom w zakresie wykonywania praw poboru w ramach przyszłych ofert

W wypadku podwyższenia kapitału zakładowego Banku, zgodnie z postanowieniami Kodeksu Spółek Handlowych dotychczasowi akcjonariusze Banku mogą wykonać prawa poboru, z zastrzeżeniem wyłączenia prawa poboru w całości lub w części na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia. W zakresie, w jakim dopuszczone jest zastosowanie praw poboru, posiadacze Akcji Sprzedawanych w Stanach Zjednoczonych mogą nie być w stanie wykonać posiadanych przez nich praw poboru, chyba że wniosek o rejestrację złożony zgodnie z amerykańską Ustawą o Papierach Wartościowych obejmuje możliwość zastosowania takich praw poboru lub istnieje możliwość zwolnienia z obowiązków rejestracyjnych. Wykonanie prawa poboru może być ograniczone również w innych jurysdykcjach. Bank nie może w żaden sposób zapewnić, że w przyszłości zarejestruje jakiegokolwiek Akcje Sprzedawane zgodnie z wymogami amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych lub przepisami obowiązującymi w jakiegokolwiek innej jurysdykcji poza granicami Polski. W wypadku podwyższenia kapitału zakładowego Banku w przyszłości, akcjonariusze Banku, którzy nie będą w stanie wykonać ewentualnego prawa poboru (zgodnie z prawem kraju, w którym znajduje się ich siedziba), powinni mieć na uwadze, że posiadany przez nich udział w kapitale zakładowym Banku może się zmniejszyć w wyniku takiej emisji akcji nowej serii. Ponadto, mimo iż w niektórych jurysdykcjach akcjonariusze, którzy nie uczestniczą w emisji akcji, mogą w zamian otrzymać wynagrodzenie w formie pieniężnej w kwocie równej wartości posiadanych przez nich ważnych praw poboru, w Polsce taki obowiązek nie istnieje, w związku z czym nabywca Akcji Sprzedawanych może nie otrzymać żadnych wykonywalnych praw poboru ani żadnego wynagrodzenia w zamian za takie prawa, jeżeli podlega określonej jurysdykcji, jak np. Stanów Zjednoczonych.

ISTOTNE INFORMACJE

Citigroup Global Markets Limited, UBS Limited, Bank Handlowy w Warszawie S.A., Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („**Globalni Koordynatorzy**”), Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna – Oddział Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. – Dom Maklerski Banku BGŻ S.A. („**Współoferujący**”), Citigroup Global Markets Limited, UBS Limited, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie i Banco Espirito Santo de Inwestimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce („**Współprowadzący Księgę Popytu**”) działają w związku z Ofertą wyłącznie na rzecz Akcjonariusza Sprzedającego, i nie ponoszą odpowiedzialności wobec żadnych podmiotów innych niż Akcjonariusz Sprzedający z tytułu ochrony klientów takich podmiotów, ani z tytułu doradztwa w związku z Ofertą ani jakkolwiek inną transakcją lub porozumieniem, o których mowa w niniejszym Prospekcie, z wyjątkiem odpowiedzialności przewidzianej bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Oferta Akcji Sprzedawanych (i) w Stanach Zjednoczonych skierowana jest do osób zasadnie uznanych za kwalifikowanych Inwestorów Instytucjonalnych (ang. *Qualified Institutional Buyers*) w rozumieniu Przepisu 144A (ang. *Rule 144A*) wydanego na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych (ang. *U.S. Securities Act*), w drodze transakcji zwolnionych z obowiązku rejestracji określonego w Amerykańskiej Ustawie o Papierach Wartościowych, oraz (ii) poza terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki prowadzona jest zgodnie z Regulacją S wydaną na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych.

Dystrybucja niniejszego Prospektu oraz promocja Akcji Sprzedawanych w niektórych jurysdykcjach może podlegać ograniczeniom na mocy obowiązujących przepisów prawa. W związku z powyższym niniejszy Prospekt, a także wszelkie materiały reklamowe i promocyjne mogą być dystrybuowane i publikowane w danej jurysdykcji wyłącznie zgodnie z obowiązującymi w niej przepisami prawa i regulacjami. Na dzień sporządzenia Prospektu Bank, Akcjonariusz Sprzedający ani żaden inny podmiot prawny nie podjął ani nie podejmie żadnych czynności w celu uzyskania zezwolenia na przeprowadzenie oferty publicznej Akcji Sprzedawanych lub na posiadanie lub dystrybucję niniejszego Prospektu (lub innej oferty, materiałów promocyjnych lub formularzy zgłoszeniowych dotyczących Akcji Sprzedawanych) w żadnej jurysdykcji, w której podjęcie czynności w tym celu może być wymagane.

Niniejszy Prospekt nie stanowi oferty Akcji Sprzedawanych, wezwania do składania zapisów na Akcje Sprzedawane ani wezwania do kupna Akcji Sprzedawanych w żadnej jurysdykcji, w której taka oferta lub sprzedaż byłyby sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa. Osoby będące w posiadaniu niniejszego dokumentu są zobowiązane zapoznać się z wszelkimi ograniczeniami w tym zakresie i przestrzegać ich. Wszelkie przypadki niezastosowania się do takich ograniczeń mogą stanowić naruszenie przepisów prawa regulujących obrót papierami wartościowymi w danej jurysdykcji. Szczegółowe informacje dotyczące ograniczeń w zakresie oferty i sprzedaży Akcji Sprzedawanych oraz dystrybucji niniejszego Prospektu przedstawiono w rozdziale „*Ograniczenia Sprzedaży Akcji Sprzedawanych*”.

Informacje zawarte w niniejszym Prospekcie zostały dostarczone przez Bank lub pochodzą z innych źródeł określonych w niniejszym dokumencie. Menedżerowie Oferty nie składają żadnych oświadczeń, wyraźnych ani dorozumianych, dotyczących dokładności lub kompletności informacji zawartych w niniejszym dokumencie, ani nie ponoszą odpowiedzialności z tego tytułu, z wyjątkiem odpowiedzialności wynikającej z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa. Niniejszy Prospekt nie stanowi podstawy nadania oceny wiarygodności kredytowej ani żadnej innej oceny, a faktu odbioru niniejszego dokumentu nie należy traktować jako rekomendacji złożenia zapisu na Akcje Sprzedawane lub kupna Akcji Sprzedawanych przez Bank lub Menedżerów Oferty.

Potencjalni inwestorzy powinni polegać wyłącznie na informacjach zawartych w niniejszym Prospekcie. Żaden podmiot prawny nie został upoważniony do udzielania informacji ani wydawania oświadczeń innych niż informacje i oświadczenia zawarte w niniejszym dokumencie, a jeżeli takie informacje i oświadczenia zostały wydane, nie należy polegać na nich jako na informacjach lub oświadczeniach zatwierdzonych przez Bank, Akcjonariusza Sprzedającego lub Menedżerów Oferty.

Potencjalni inwestorzy powinni zapoznać się z całością niniejszego Prospektu i we własnym zakresie określić przydatność informacji w nim zawartych. Decyzję o złożeniu zapisu na Akcje Sprzedawane należy podjąć po zasięgnięciu koniecznych, według własnego uznania, informacji, w oparciu o własną analizę Banku i warunków niniejszego dokumentu, w tym analizę ryzyka związanego z inwestycją w Akcje Sprzedawane. Treść niniejszego Prospektu nie stanowi porady prawnej, finansowej, biznesowej ani podatkowej.

W celu zasięgnięcia porady prawnej, finansowej lub podatkowej potencjalni inwestorzy powinni zwrócić się do doradcy finansowego, radcy prawnego lub doradcy podatkowego. Wszelkie wątpliwości dotyczące treści niniejszego Prospektu należy wyjaśniać w porozumieniu z maklerem papierów wartościowych, doradcą bankowym, radcą prawnym, księgowym lub innym doradcą finansowym inwestora. Należy mieć na uwadze możliwość zarówno wzrostu, jak i spadku cen papierów wartościowych i osiąganych z nich dochodów.

W związku z Ofertą Menedżerowie Oferty oraz ich podmioty powiązane, działając jako inwestorzy na własny rachunek, mogą nabywać Akcje Sprzedawane, a w ramach wynikających z nabycia uprawnień mogą na własny rachunek kupować, sprzedawać, oferować do sprzedaży i w inny sposób prowadzić obrót Akcjami Sprzedawanymi, wszelkimi innymi papierami wartościowymi Banku lub powiązanymi z nimi portfelami inwestycyjnymi w związku z Ofertą lub w inny sposób. Bank, Akcjonariusz Sprzedający ani Menedżerowie Oferty nie udzielają żadnych zapewnień odnośnie do zgodności transakcji na Akcjach Sprzedawanych zawieranych przez inwestorów z obowiązującymi przepisami prawa.

Stany Zjednoczone

Akcje Sprzedawane ani inne papiery wartościowe Banku, o których mowa w niniejszym Prospekcie, nie zostały ani nie zostaną zarejestrowane zgodnie z przepisami Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych i nie mogą być sprzedawane na terytorium Stanów Zjednoczonych, chyba że w drodze transakcji, które zostały zwolnione z obowiązku rejestracji lub nie podlegają takiemu obowiązkowi, zgodnie z przepisami Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych i właściwymi stanowymi przepisami regulującymi obrót papierami wartościowymi.

Nabycie Akcji Sprzedawanych poza terytorium Stanów Zjednoczonych zostanie uznane za równoznaczne ze złożeniem przez inwestora oświadczenia o otrzymaniu egzemplarza niniejszego Prospektu oraz wszelkich innych informacji uznanych przez niego za konieczne do podjęcia świadomej decyzji inwestycyjnej, a także z:

- przyjęciem przez nabywcę do wiadomości, że Akcje Sprzedawane nie zostały i nie zostaną zarejestrowane zgodnie z przepisami Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych ani przez żadne organy ds. nadzoru nad obrotem papierami wartościowymi w żadnym stanie Stanów Zjednoczonych, oraz podlegają istotnym ograniczeniom dotyczącym ich przeniesienia;
- oświadczeniem nabywcy, że nabywca oraz podmiot, na którego rachunek lub rzecz nabywca nabywa Akcje Sprzedawane (jeżeli dotyczy), w chwili złożenia zlecenia kupna Akcji Sprzedawanych posiadał i w dalszym ciągu posiada siedzibę poza terytorium Stanów Zjednoczonych, oraz że nabywca nie nabył Akcji Sprzedawanych na rzecz podmiotu z siedzibą w Stanach Zjednoczonych ani nie zawarł porozumienia dotyczącego przeniesienia Akcji Sprzedawanych na podmiot z siedzibą na terytorium Stanów Zjednoczonych; oraz
- oświadczeniem nabywcy, że nie nabył Akcji Sprzedawanych w wyniku działań nakierowanych na sprzedaż (ang. „*directed selling efforts*”) w rozumieniu Regulacji S.

Nabycie Akcji Sprzedawanych na terytorium Stanów Zjednoczonych zostanie uznane za równoznaczne ze złożeniem przez inwestora oświadczenia o otrzymaniu egzemplarza niniejszego Prospektu, a także z:

- przyjęciem przez nabywcę do wiadomości, że Akcje Sprzedawane ani inne papiery wartościowe Spółki określone w niniejszym Prospekcie nie zostały i nie zostaną zarejestrowane zgodnie z przepisami Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych ani przez żadne organy ds. nadzoru nad obrotem papierami wartościowymi w żadnym stanie Stanów Zjednoczonych;
- oświadczeniem nabywcy, że jest on kwalifikowanym Inwestorem Instytucjonalnym (w rozumieniu Przepisu 144A) i nabywa Akcje Sprzedawane na własny rachunek lub na rachunek innego kwalifikowanego Inwestora Instytucjonalnego, w imieniu którego jest umocowany do składania oświadczeń i zawierania umów oraz składa oświadczenia i zawiera umowy, oraz że nabywca (a także taki inny kwalifikowany Inwestor Instytucjonalny, jeżeli dotyczy) jest świadomy faktu, że sprzedaż Akcji Sprzedawanych podlega Przepisowi 144A lub jest w inny sposób zwolniona z obowiązku rejestracji, lub odbywa się w drodze transakcji niepodlegającej obowiązkowi rejestracji określone w Amerykańskiej Ustawie o Papierach Wartościowych;
- oświadczeniem nabywcy, że ewentualna przyszła oferta, sprzedaż, przeniesienie Akcji Sprzedawanych lub ustanowienie na nich zastawu będą możliwe wyłącznie (i) na rzecz osoby zasadnie uznanej przez właściciela z prawem użytkownika (ang. *beneficial owner*) Akcji Sprzedawanych lub innej osoby działającej w jego imieniu za kwalifikowanego Inwestora Instytucjonalnego, w drodze transakcji spełniającej wymogi określone Przepisem 144A, (ii) zgodnie z Przepisem 903 lub 904 Regulacji S, lub (iii) zgodnie z Przepisem 144 (jeżeli ma on zastosowanie) (if available), w każdym przypadku zgodnie z właściwymi stanowymi przepisami regulującymi obrót papierami wartościowymi w jakimkolwiek stanie Stanów Zjednoczonych lub w jakiegokolwiek jurysdykcji;
- przyjęciem przez nabywcę do wiadomości, że Akcje Sprzedawane są papierami wartościowymi podlegającymi ograniczeniom (ang. „*restricted securities*”) w rozumieniu Przepisu 144(a)(3), oraz że nie wydaje się żadnych oświadczeń odnośnie do możliwości zwolnienia Akcji Sprzedawanych, na mocy Przepisu 144, z ograniczeń dotyczących ich sprzedaży; oraz
- oświadczeniem nabywcy, że nabywca nie złożył ani nie spowoduje złożenia Akcji Sprzedawanych w depozyt w ramach żadnego programu certyfikatów depozytowych (ang. *depository receipt facility*), prowadzonego przez bank depozytowy, innego niż program ograniczonych certyfikatów depozytowych (ang. *restricted depository receipt*

facility) określony Przepisem 144A, dopóki Akcje Sprzedawane są papierami wartościowymi podlegającymi ograniczeniom w rozumieniu Przepisu 144(a)(3).

Wielka Brytania

W Wielkiej Brytanii Akcje Sprzedawane mogą być oferowane w ramach niniejszej Oferty wyłącznie osobom będącym „uprawnionymi inwestorami” lub jeżeli oferowanie Akcji Sprzedawanych w ramach niniejszej Oferty nie wiąże się z obowiązkiem publikacji przez Spółkę zatwierdzonego Prospektu zgodnie z art. 85(1) brytyjskiej Ustawy o rynkach i usługach finansowych z 2000 r. (*UK Financial Services and Markets Act 2000*).

Inwestycje lub działania inwestycyjne, których dotyczy niniejszy Prospekt, dostępne są wyłącznie dla osób posiadających zawodowe doświadczenie w kwestiach inwestycyjnych (*investment professionals*), o których to osobach mowa w art. 19(5), podmiotów o znacznej wartości netto, o których mowa w art. 49(2) Zarządzenia w sprawie promocji finansowej z 2005 r. wydanego na podstawie brytyjskiej Ustawy o rynkach i usługach finansowych lub innych osób, którym takie inwestycje lub działania inwestycyjne mogą zostać zgodnie z prawem udostępnione, i takie inwestycje lub działania inwestycyjne będą realizowane wyłącznie z takimi osobami (łącznie „właściwe osoby”). Osoby, które nie są właściwymi osobami, nie powinny podejmować żadnych działań na podstawie niniejszego Prospektu ani na nim polegać.

Europejski Obszar Gospodarczy

W odniesieniu do państwa członkowskiego Unii Europejskiej („Państwo Członkowskie”), które przyjęło Dyrektywę Prospektową („Właściwe Państwo Członkowskie”), nie została ani nie zostanie przeprowadzona w takim Właściwym Państwie Członkowskim publiczna oferta Akcji Sprzedawanych przed opublikowaniem Prospektu dotyczącego Akcji Sprzedawanych zatwierdzonego przez właściwy organ w takim Właściwym Państwie Członkowskim, lub, w zależności od wypadku, zatwierdzonego w innym Właściwym Państwie Członkowskim i zgłoszonego właściwemu organowi w tym kraju w dokumencie notyfikującym, zgodnie z postanowieniami Dyrektywy Prospektowej, z zastrzeżeniem, że publiczna oferta Akcji Sprzedawanych w takim Właściwym Państwie Członkowskim może zostać przeprowadzona w ramach zwolnień przewidzianych w Dyrektywie Prospektowej (o ile takie zwolnienia zostały przyjęte w takim Właściwym Państwie Członkowskim), jeżeli jest:

- kierowana do podmiotów prawnych uprawnionych do prowadzenia działalności na rynkach finansowych lub podlegających regulacjom umożliwiającym im taką działalność lub podmiotów nieuprawnionych ani nie podlegających takim regulacjom, których wyłącznym przedmiotem działalności jest inwestowanie w papiery wartościowe;
- kierowana do jakichkolwiek podmiotów prawnych, które spełniają co najmniej dwa z poniższych kryteriów: (i) średni poziom zatrudnienia w poprzednim roku obrotowym wynosił co najmniej 250 osób; (ii) suma bilansowa przekraczała 43 mln EUR; (iii) roczny obrót netto przekraczał 50 mln EUR, zgodnie z danymi przedstawionymi w ostatnim rocznym jednostkowym lub skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym;
- kierowana do mniej niż 100 osób fizycznych lub prawnych (z wyłączeniem osób będących uprawnionymi inwestorami w rozumieniu art. 2(1)(e) Dyrektywy Prospektowej); lub
- we wszelkich innych okolicznościach podlegających przepisom art. 3(2) Dyrektywy Prospektowej;

o ile żadna taka oferta Akcji Sprzedawanych nie będzie skutkowałą wymogiem opublikowania Prospektu przez Bank lub któregośkolwiek Menedżera Oferty zgodnie z art. 3 Dyrektywy Prospektowej.

Na potrzeby niniejszego paragrafu wyrażenie „publiczna oferta” w odniesieniu do jakichkolwiek Akcji Sprzedawanych w jakimkolwiek Właściwym Państwie Członkowskim oznacza przekazanie, w dowolnej formie oraz przy wykorzystaniu dowolnych środków przekazu, informacji dotyczących warunków Oferty oraz Akcji Sprzedawanych, wystarczających, aby umożliwić inwestorowi podjęcie decyzji dotyczącej nabycia Akcji Sprzedawanych. Znaczenie tego wyrażenia może różnić się w danym Właściwym Państwie Członkowskim w zależności od sposobu wdrożenia Dyrektywy Prospektowej, a termin **Dyrektywa Prospektowa** oznacza Dyrektywę 2003/71/WE i obejmuje wszelkie właściwe sposoby wdrożenia w każdym Właściwym Państwie Członkowskim.

Działania stabilizacyjne

W związku z Ofertą Menedżerowie Stabilizujący (lub inne osoby działające w ich imieniu) mogą dokonywać transakcji w celu wspierania rynkowego kursu Akcji na GPW na poziomie wyższym niż poziom, który w innym wypadku ustaliłby się na wolnym rynku w danym okresie. Menedżerowie Stabilizujący (lub inne osoby działające w ich imieniu) nie mają jednak obowiązku podejmowania takich działań. Jeżeli działania stabilizujące zostaną jednak podjęte, mogą zostać w każdej chwili przerwane oraz muszą zostać zakończone w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia notowań Akcji Sprzedawanych na GPW. Transakcje stabilizujące będą prowadzone zgodnie z wszelkimi obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami i regulaminami. Podjęcie działań stabilizacyjnych przez Menedżerów Stabilizujących będzie

uzależnione od uzyskania przez Akcjonariusza Sprzedającego zgody Rady Ministrów na zbycie do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty na rzecz Menedżerów Stabilizujących zgodnie z art. 33 ust. 3 Ustawy o Komerccjalizacji i Prywatyzacji. Akcjonariusz Sprzedający przewiduje, że uzyskanie zgody Rady Ministrów nastąpi nie później niż w dniu 17 maja 2011 r. Informacja o wydaniu zgody przez Radę Ministrów nie później niż w dniu 17 maja 2011 r. albo o jej niewydaniu w tym terminie zostanie podana do publicznej wiadomości przez Bank i Akcjonariusza Sprzedającego w formie aneksu do Prospektu zgodnie z art. 51 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Dostępne informacje

Dopóki jakiegokolwiek Akcje Banku będą „papierami wartościowymi z ograniczoną zbywalnością” (*restricted securities*) w rozumieniu Reguły 144(a)(3) wydanej na podstawie Ustawy o Papierach Wartościowych, Spółka Bank – przez okres, w którym nie będzie podlegać przepisom art. 13 lub art. 15(d) Amerykańskiej Ustawy o Giełdach Papierów Wartościowych z 1934 r. (*U.S. Securities Exchange Act of 1934*), z późn. zm. („**Ustawa o Giełdach Papierów Wartościowych**”), ani nie będzie podlegać wyłączeniu z obowiązku sprawozdawczego na podstawie Reguły 12g3–2(b) wydanej na podstawie Ustawy o Giełdach Papierów Wartościowych – przekazywać na żądanie posiadacza lub faktycznego właściciela (*beneficial owner*) takich papierów wartościowych z ograniczoną zbywalnością lub na żądanie potencjalnego nabywcy wskazanego przez takiego posiadacza lub faktycznego właściciela, informacje, jakie należy przekazywać takiej osobie na mocy Reguły 144A(d)(4) wydanej na podstawie Ustawy o Papierach Wartościowych. W takim wypadku Bank będzie również przekazywać każdemu takiemu posiadaczowi lub faktycznemu właścicielowi wszelkie zawiadomienia o walnych zgromadzeniach akcjonariuszy oraz inne raporty i komunikaty przekazywane akcjonariuszom Banku.

Dochodzenie roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej

Bank jest podmiotem założonym i prowadzącym działalność zgodnie z przepisami prawa polskiego i zdecydowana większość aktywów Banku, w tym cały rzeczowy majątek trwały, zlokalizowana jest w Polsce. Inwestorzy z Unii Europejskiej mogą dochodzić w Polsce wykonania wszelkich orzeczeń wydanych przez dowolny sąd w państwie należącym do Unii Europejskiej, ponieważ Polska, jako Państwo Członkowskie Unii Europejskiej, zobowiązana jest do przestrzegania Rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, jednak inwestorzy spoza Unii Europejskiej mogą napotkać trudności w dochodzeniu w Polsce orzeczeń wydanych przez sądy posiadające jurysdykcję w odniesieniu do miejsca ich siedziby/zamieszkania. Jeżeli Polska i inny kraj, w którym siedzibę ma sąd właściwej jurysdykcji, są stronami konwencji lub innego porozumienia zawartego pomiędzy Polską i takim innym krajem, dotyczącego dochodzenia w Polsce orzeczeń wydanych w takiej jurysdykcji, wówczas takie orzeczenie będzie mogło być uznane i dochodzone zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami polskiego Kodeksu Postępowania Cywilnego. Zasadniczo orzeczenia sądów zagranicznych mogą być uznawane w Polsce, o ile spełnione zostaną określone warunki, w tym jeżeli druga jurysdykcja uznaje, na zasadzie wzajemności, orzeczenia wydawane przez polskie sądy w podobnych sprawach, orzeczenie ma charakter prawomocny w jurysdykcji, w której zostało wydane, i orzeczenie nie stoi w sprzeczności z podstawowymi zasadami polskiego systemu prawnego. Istnieje ryzyko, że w odniesieniu do orzeczeń wydanych w danej jurysdykcji nie zostaną spełnione wszystkie z wymaganych warunków i z tego względu nie będzie możliwe dochodzenie wykonania danego orzeczenia w Polsce.

Prezentacja informacji finansowych i innych danych

O ile nie zaznaczono inaczej, w niniejszym Prospekcie terminy „**Bank**”, „**BGŻ**”, „**Bank BGŻ**”, „**BGŻ S.A.**” i podobne określenia odnoszą się do Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. oraz, o ile z kontekstu nie wynika inaczej, jego podmiotów zależnych. Termin „**Spółka**” odnosi się wyłącznie do Banku Gospodarki Żywnościowej S.A., z wyłączeniem jego podmiotów zależnych, jako emitenta Akcji.

W wypadku danych finansowych, terminy „**Bank**”, „**BGŻ**” i „**Bank BGŻ**” odnoszą się do Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. i jego grupy kapitałowej.

O ile nie zaznaczono inaczej, odniesienia do „**Zarządu**” lub „**kierownictwa**” dotyczą członków Zarządu Banku Gospodarki Żywnościowej S.A., a oświadczenia wyrażające przekonania, oczekiwania, szacunki i opinie Banku odnoszą się do przekonań, oczekiwań, szacunków i opinii kierownictwa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2005 r., Bank sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE („**MSSF**”). Wcześniej Bank sporządzał skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z Polskimi Standardami Rachunkowości („**PSR**”).

W niniejszym Prospekcie zamieszczone zostało zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BGŻ za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010, zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BGŻ za rok obrotowy

zakończony 31 grudnia 2009 oraz zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BGŻ za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008, sporządzone zgodnie z MSSF („Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe”).

O ile nie zaznaczono inaczej, informacje finansowe zawarte w niniejszym Prospekcie zostały sporządzone na podstawie MSSF i zostały zaczerpnięte bez korekt ze sporządzonych zgodnie z MSSF Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych włączonych do niniejszego Prospektu. Prezentując informacje finansowe zgodnie z MSSF, kierownictwo zobowiązane jest dokonać szacunków i założeń wpływających na kwoty wykazane w informacjach finansowych i notach objaśniających. Faktyczne wyniki mogą różnić się od szacowanych. Walutą sporządzonych zgodnie z MSSF Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych włączonych do niniejszego Prospektu jest złoty (PLN).

Niektóre dane liczbowe zawarte w niniejszym Prospekcie, w tym dane stanowiące informacje finansowe, zostały zaokrąglone. W związku z tym w niektórych wypadkach suma liczb w poszczególnych kolumnach lub wierszach tabel zawartych w niniejszym Prospekcie może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie wyliczonej dla danej kolumny lub wiersza. Niektóre dane procentowe w tabelach w niniejszym Prospekcie również zostały zaokrąglone i sumy w tych tabelach mogą być inne niż 100%. Zmiany procentowe w porównywanych okresach zostały obliczone na podstawie dokładnych (niezaokrąglonych) kwot.

O ile nie podano inaczej, w niniejszym Prospekcie odniesienia do „PLN”, „złotego” i „zł” są odniesieniami do prawnego środka płatniczego w Polsce. Odniesienia do „euro”, „EUR” lub „€” są odniesieniami do prawnego środka płatniczego Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej. Odniesienia do „dolarów amerykańskich” lub „USD” są odniesieniami do prawnego środka płatniczego Stanów Zjednoczonych. Odniesienia do „franka szwajcarskiego” lub „CHF” są odniesieniami do prawnego środka płatniczego Szwajcarii. Odniesienia do „GBP” są odniesieniami do prawnego środka płatniczego w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Potencjalni inwestorzy powinni skonsultować się z profesjonalnymi doradcami w celu lepszego zrozumienia informacji finansowych przedstawionych w niniejszym Prospekcie.

Informacje rynkowe, ekonomiczne i branżowe

Informacje dotyczące rynków, informacje ekonomiczne i branżowe, dane statystyczne oraz wszelkie stwierdzenia odnoszące się do przyszłości przedstawione w niniejszym Prospekcie obejmują szacunki opracowane przez specjalistów, organizacje, analityków, publicznie dostępne informacje oraz wiedzę Banku o jego sprzedaży i rynku. Dane te obejmują między innymi raporty sporządzone przez Związek Banków Polskich, Narodowy Bank Polski, Główny Urząd Statystyczny i British Bankers Association. Ilekroć w niniejszym Prospekcie wykorzystana została informacja pochodząca od osób trzecich, przy informacji podano źródło jej pochodzenia.

Ponadto w niniejszym Prospekcie zawarto informacje na temat ratingów przyznanych przez agencje Moody’s, Fitch oraz Standard and Poor’s. Publikacje branżowe zwykle zawierają zastrzeżenie, iż zawarte w nich informacje są pozyskane ze źródeł uważanych za wiarygodne, lecz nie ma pewności, że informacje te są dokładne i wyczerpujące, a prognozy oparte są o liczne i istotne założenia. Bank opiera się na takich danych i oświadczeniach i nie weryfikuje samodzielnie ich prawdziwości, dlatego też nie może gwarantować, że te dane i oświadczenia są dokładne i kompletne.

Założenia i stwierdzenia dotyczące szczegółów pozycji rynkowej Banku opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu Banku na temat Banku i jego pozycji rynkowej.

Informacje zawarte w niniejszym Prospekcie, które pochodzą od osób trzecich, zostały dokładnie odtworzone i zgodnie z wiedzą Emitenta i po analizie tych informacji, nie pominięto żadnych faktów, które mogłyby sprawić, że informacje pochodzące od osób trzecich byłyby niedokładne bądź wprowadzałyby w błąd.

Stwierdzenia dotyczące przyszłości

Niniejszy Prospekt zawiera stwierdzenia dotyczące przyszłości, co oznacza wszelkie oświadczenia, inne niż oświadczenia dotyczące faktów zaszłych w przeszłości, w tym oświadczenia, w których, przed którymi albo po których występują wyrazy takie jak „cele”, „sądzi”, „przewiduje”, „dąży”, „zamierza”, „będzie”, „może”, „uprzedzając”, „byłby”, „mógłby” albo inne podobne wyrażenia lub ich zaprzeczenia. Stwierdzenia dotyczące przyszłości odnoszą się do znanych i nieznanymi kwestii obarczonych ryzykiem i niepewnością lub innych ważnych czynników będących poza kontrolą Banku, które mogą spowodować, że faktyczne wyniki Banku, jego osiągnięcia i rozwój będą się istotnie różniły od wyników, osiągnięć i rozwoju przewidywanych w tych stwierdzeniach lub z nich wynikających. Podane przez Bank stwierdzenia dotyczące przyszłości opierają się na wielu założeniach dotyczących obecnych i przyszłych strategii działalności Banku oraz otoczenia, w którym Bank prowadzi działalność i będzie prowadził działalność w przyszłości. Niektóre takie czynniki, które mogą spowodować, że rzeczywiste wyniki, osiągnięcia i rozwój Banku będą różniły się od tych opisanych w stwierdzeniach dotyczących przyszłości, opisane są w rozdziałach „Przegląd działalności operacyjnej i finansowej”, „Czynniki ryzyka” oraz w innych miejscach niniejszego dokumentu. Takie stwierdzenia są aktualne jedynie na Dzień Zatwierdzenia Prospektu. Oprócz obowiązków wynikających z przepisów prawa lub Regulaminu Giełdy

Papierów Wartościowych w Warszawie Bank nie ma obowiązku przekazywać do publicznej wiadomości aktualizacji lub weryfikacji jakichkolwiek stwierdzeń dotyczących przyszłości zamieszczonych w Prospekcie w związku z pojawieniem się nowych informacji, wystąpieniem przyszłych zdarzeń lub innymi okolicznościami.

Inwestorzy powinni być świadomi, że różnego rodzaju istotne czynniki mogą powodować, że rzeczywiste wyniki będą istotnie różnić się od planów, celów, oczekiwań, szacunków i zamiarów wyrażonych w stwierdzeniach dotyczących przyszłości. Wśród czynników takich występują między innymi:

- *Czynniki ryzyka związane z sytuacją makroekonomiczną* takie jak wydarzenia zachodzące w gospodarkach innych krajów, zmiany sytuacji makroekonomicznej w Polsce i czynniki ryzyka pozostające poza kontrolą Banku, w tym na skutki klęsk żywiołowych, epidemie, ataki terrorystyczne oraz działania wojenne;
- *Czynniki ryzyka związane z działalnością Banku oraz sektorem, w którym prowadzi działalność*, takie jak zaostrzenie regulacji, konkurencja w polskim sektorze bankowym, obniżenie tempa wzrostu sektora bankowego, brak możliwości pozyskania dodatkowego kapitału, niewdrożenie strategii, wprowadzenie nowych produktów i usług, nieutrzymanie bazy klientów Banku w sektorze rolno-spożywczym, wahania stóp procentowych kredytów preferencyjnych, negatywne zmiany w krajowym i światowym sektorze rolno-spożywczym, nieutrzymanie wzrostu portfela kredytowego i depozytów, ryzyko kredytowe, nieskuteczne metody zarządzania ryzykiem, niewystarczające odpisy z tytułu utraty wartości, nieutrzymanie poziomu marż odsetkowych, niedostosowanie marż kredytów do warunków rynkowych, ryzyko kredytów denominowanych w walutach obcych, wpływ skarbowych papierów wartościowych, zmiany wartości aktywów w księdze handlowej banku, ryzyko płynności, koncentracja depozytów klientów, spadek cen nieruchomości, obniżenie ratingu kredytowego, ryzyko operacyjne, ryzyko awarii systemów informatycznych, niemożności zatrzymania wykwalifikowanych pracowników, siła marki i reputacji Banku, kontrola korporacyjna nad Bankiem sprawowana przez Rabobank, brak wsparcia ze strony akcjonariuszy Banku, nieosiągnięcie współczynników adekwatności kapitałowej, czasochłonny proces ustanawiania i egzekwowania zabezpieczeń,
- *Czynniki ryzyka związane z przepisami ustawowymi i wykonawczymi*, takie jak niejasne i zmienne przepisy oraz ich interpretacja, postępowania sądowe, wpłaty do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, niespełnianie wymagań MiFID, decyzje organów antymonopolowych, uznanie niektórych praktyk stosowanych przez Bank za ograniczające konkurencję i naruszenie przez Bank zbiorowych interesów konsumentów.

Powyższa lista czynników nie jest wyczerpująca. Inwestorzy, opierając się na stwierdzeniach dotyczących przyszłości, powinni z należytą starannością wziąć pod uwagę wyżej wskazane czynniki oraz inne zdarzenia przyszłe i niepewne, zwłaszcza w kontekście otoczenia politycznego, ekonomicznego, społecznego i regulacyjnego, w którym Bank działa. Bank nie oświadcza, nie daje żadnej gwarancji i nie zapewnia, że czynniki opisane w stwierdzeniach dotyczących przyszłości faktycznie wystąpią, a każde takie stwierdzenie stanowi tylko jedną z możliwych opcji i nie powinno być uważane za opcję najbardziej prawdopodobną lub typową.

WYKORZYSTANIE WPŁYWÓW Z OFERTY

Bank nie otrzyma żadnych wpływów ze sprzedaży przez Akcjonariusza Sprzedającego Akcji Sprzedawanych. Wszelkie wpływy ze sprzedaży Akcji Sprzedawanych przypadną Akcjonariuszowi Sprzedającemu.

Pomimo że wszystkie wpływy z Oferty przypadną Akcjonariuszowi Sprzedającemu, Bank oczekuje, że Oferta oraz Dopuszczenie będą źródłem wielu korzyści dla niego samego i pozostałych akcjonariuszy Banku. W szczególności Bank liczy na:

- zwiększenie płynności obrotu Akcjami Banku poprzez zapewnienie pozostałym akcjonariuszom dostępu do rynku obrotu Akcjami oraz możliwości całkowitej lub częściowej realizacji ich zysku z inwestycji;
- ułatwienie Bankowi dostępu do rynków kapitałowych oraz zwiększenie możliwości dalszego wzrostu i rozwoju jego działalności;
- umocnienie pozycji i reputacji Banku;
- zwiększenie przejrzystości oraz zapewnienie zgodności ładu korporacyjnego Banku z zasadami obowiązującymi spółki publiczne.

Mając na uwadze fakt, że na potrzeby Oferty Bank nie wyemituje nowych akcji, po przeprowadzeniu Oferty nie dojdzie do rozwodnienia kapitału zakładowego Banku.

Informacje na temat struktury akcjonariatu Banku na Dzień Prospektu oraz struktury akcjonariatu spodziewanej po przeprowadzeniu Oferty zostały zamieszczone w rozdziale „Główni akcjonariusze i Akcjonariusz Sprzedający – Struktura akcjonariatu po przeprowadzeniu Oferty”.

DYWIDENDA I POLITYKA W ZAKRESIE DYWIDENDY

Bank od czasu przekształcenia w spółkę akcyjną nie wypłacał dywidendy akcjonariuszom.

Zarząd Banku może zdecydować o zaproponowaniu Walnemu Zgromadzeniu podjęcia uchwały w sprawie wypłaty dywidendy, biorąc pod uwagę szereg różnych czynników, w tym perspektywy dalszej działalności, przyszłe zyski, zapotrzebowanie na środki pieniężne, sytuację finansową, plany rozwoju oraz inne wymogi przewidziane przepisami polskiego prawa. Bank planuje znaczące inwestycje w rozwój swojej działalności, dlatego też Zarząd Banku w najbliższej przyszłości nie przewiduje rekomendowania akcjonariuszom podejmowania decyzji w sprawie wypłaty dywidendy. Na politykę Banku w zakresie wypłaty dywidendy wpływ będzie miało również kształtowanie się współczynnika adekwatności kapitałowej Banku.

Wszystkie Akcje, w tym Akcje Sprzedawane, mają równe uprawnienia w zakresie wypłaty dywidendy i uprawniają do udziału w zysku Banku od dnia ich nabycia, pod warunkiem podjęcia przez Walne Zgromadzenie Banku uchwały o podziale zysku i ustalenia dnia dywidendy na dzień przypadający po dniu nabycia Akcji.

KAPITALIZACJA I ZADŁUŻENIE

Poniższa tabela zawiera informacje o kapitalizacji i zadłużeniu Banku w ujęciu skonsolidowanym według stanu na 28 lutego 2011 r.

Od dnia opublikowania ostatnich informacji finansowych nie zaszły znaczące zmiany w sytuacji Banku.

Poniższe dane powinny być analizowane łącznie z informacjami zawartymi w rozdziale „Przegląd Sytuacji Operacyjnej i Finansowej” oraz ze zbadanymi skonsolidowanymi sprawozdaniami finansowymi i załączonymi do nich notami objaśniającymi.

Kapitalizacja i zadłużenie	28 lutego 2011
<i>w mln PLN</i>	
Zobowiązania krótkoterminowe razem	11 013,3
Gwarantowane/zabezpieczone	
Niegwarantowane/niezabezpieczone	11 013,3
Zobowiązania inne niż krótkoterminowe razem (z wyłączeniem zobowiązań długoterminowych w okresie spłaty)	11 307,9
Gwarantowane/zabezpieczone	
Niegwarantowane/niezabezpieczone	11 307,9
Kapitał własny	
Kapitał akcyjny	43,1
Kapitał zapasowy	2 220,2
Wynik z lat ubiegłych	8,5
Niepodzielony wynik finansowy	137,3
Pozostałe kapitały	103,2
Razem	2 512,3

Zadłużenie brutto	28 lutego 2011
<i>w mln PLN</i>	
A. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (gotówka i środki w NBP)	1 376,3
B. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 123,8
C. Aktywa płynne (A+B)	2 500,1
D. Należności krótkoterminowe (do 12 miesięcy według terminu pierwotnego)	3 719,4
E. Zobowiązania krótkoterminowe (do 12 miesięcy według terminu pierwotnego)	21 882,1
F. Zobowiązania krótkoterminowe netto (E-D-C)	15 662,6
G. Należności długoterminowe	17 408,3
H. Zobowiązania długoterminowe	568,8
I. Zobowiązania krótkoterminowe netto (F-G+H)	(1 176,9)

Na dzień 28 lutego 2011 r. Bank nie posiadał zadłużenia pośredniego. Zadłużenie warunkowe z tytułu niewykorzystanych limitów kredytów oraz z tytułu gwarancji wynosiło 1 120,6 mln PLN.

Zarząd oświadcza, że w jego ocenie poziom kapitału obrotowego posiadanego przez Bank jest wystarczający dla pokrycia przez Bank bieżących potrzeb i prowadzenia działalności w okresie najbliższych 12 miesięcy.

KURSY WYMIANY WALUT

Poniższa tabela przedstawia wybrane informacje dotyczące średnich, najwyższych i najniższych kursów wymiany we wskazanych okresach oraz kursów wymiany na ostatni dzień roboczy wskazanych okresów w Polsce, ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski dla EUR oraz USD (w polskich złotych na jednostkę określonej waluty). Bank nie gwarantuje, iż złote polskie w dniach podanych rzeczywiście miały podaną poniżej wartość i mogły być wymienione po przedstawionym poniżej kursie lub po innym kursie albo że w ogóle mogły być wymienione.

Kurs wymiany PLN do EUR

	<u>Najniższy</u>	<u>Najwyższy</u>	<u>Średni</u>	<u>Na koniec okresu</u>
2008	3,2026	4,1848	3,5166	4,1724
2009	3,9170	4,8999	4,3273	4,1082
2010	3,8356	4,1770	3,9946	3,9603
Styczeń 2011	3,8403	3,9622	3,8969	3,9345
Luty 2011	3,8684	3,9916	3,9286	3,9763
Marzec 2011	3,9612	4,0800	4,0174	4,0119

Źródło: NBP

W dniu 13 kwietnia 2011 kurs wymiany PLN do EUR ogłoszony przez NBP wynosił 3,9756 PLN za jedno EUR.

Kurs wymiany PLN do USD

	<u>Najniższy</u>	<u>Najwyższy</u>	<u>Średni</u>	<u>Na koniec okresu</u>
2008	2,0220	3,1303	2,4092	2,9618
2009	2,7093	3,8978	3,1162	2,8503
2010	2,7449	3,4916	3,0157	2,9641
Styczeń 2011	2,8280	3,0268	2,9148	2,8845
Luty 2011	2,8230	2,9219	2,8787	2,8765
Marzec 2011	2,8227	2,9284	2,8688	2,8229

Źródło: NBP

W dniu 13 kwietnia 2011 kurs wymiany PLN do USD ogłoszony przez NBP wynosił 2,7421 PLN za jeden USD.

WYBRANE HISTORYCZNE INFORMACJE FINANSOWE

Następujące tabele zawierają wybrane skonsolidowane dane finansowe za wskazane w nich okresy, które zostały przygotowane na podstawie zbadanego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego na dzień 31 grudnia 2010 r., zbadanego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego na dzień 31 grudnia 2009 r. oraz zbadanego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego na dzień 31 grudnia 2008 r., które sporządzono zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Wprowadzenie nowych lub zmienionych regulacji MSR, MSSF oraz nowych interpretacji Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w 2010 roku nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy m.in. MSSF 2 „Płatności w formie akcji: grupowe transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych”, MSSF 3 „Połączenia jednostek”, MSSF 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” oraz MSR 39 „Instrumenty finansowe” ujmowanie i wycena: spełniające kryteria pozycje zabezpieczone”.

Informacje poniżej należy analizować w powiązaniu ze zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniem Finansowym, włączając w to dołączone do takich sprawozdań noty, zawarte w niniejszym Prospekcie oraz w powiązaniu z informacjami zawartymi w rozdziale „Przebieg Sytuacji Operacyjnej i Finansowej”.

Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat

w mln PLN

	Rok zakończony 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Przychody z tytułu odsetek	1 376,6	1 274,2	1 450,6
Koszty z tytułu odsetek	(772,3)	(812,2)	(785,7)
Wynik z tytułu odsetek	604,3	462,0	664,9
Przychody z tytułu opłat i prowizji	305,7	281,9	247,8
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(34,2)	(33,5)	(31,0)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	271,5	248,4	216,8
Przychody z tytułu dywidend	3,1	3,5	3,2
Wynik na działalności handlowej	143,5	203,5	129,3
Wynik na działalności inwestycyjnej	1,5	15,7	(5,3)
Pozostałe przychody operacyjne	51,9	83,7	137,6
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(134,2)	(106,5)	(45,1)
Ogólne koszty administracyjne	(714,0)	(673,8)	(708,0)
Pozostałe koszty operacyjne	(102,6)	(119,9)	(118,6)
Wynik na działalności operacyjnej	125,2	116,6	274,9
Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych	1,7	(0,0)	(0,2)
Zysk (strata) brutto	126,9	116,6	274,7
Podatek dochodowy	(14,5)	(15,9)	(61,7)
Zysk (strata) netto za rok	112,3	100,6	213,0
– przypadający na akcjonariuszy Banku	112,3	100,6	213,0

Wybrane pozycje skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów

	Rok kończący się 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do roku poprzedniego	
	2010	2009	2008	2009	2008
	(mln PLN)			(%)	
Zysk netto za rok	112,3	100,6	213,0	11,6	(52,8)
Inne całkowite dochody					
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(4,6)	9,2	(5,6)	–	–
Podatek dochodowy dotyczący innych dochodów	0,9	(1,8)	1,1	–	–
Inne całkowite dochody (netto)	(3,7)	7,5	(4,6)	–	–
Całkowite dochody (netto)	108,7	108,1	208,5	0,6	(48,2)

Wybrane pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

w mln PLN

	31 grudnia		
	2010	2009	2008
AKTYWA			
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 379,7	1 279,4	1 291,4
Należności od banków	280,9	356,6	798,7
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	651,7	74,7	–
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 814,9	467,5	530,2
Pochodne instrumenty finansowe	221,0	254,6	1 004,9
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19 869,2	18 301,4	17 066,2
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 290,7	2 781,2	1 822,5
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	109,2	213,1	750,6
Nieruchomości inwestycyjne	63,9	63,2	77,0
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	31,5	19,4	19,4
Wartości niematerialne	96,8	88,6	81,0
Rzeczowe aktywa trwałe	464,8	444,3	449,4
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	232,1	88,5	108,2
Należności z tytułu podatku dochodowego	44,8	–	–
Inne aktywa	78,3	113,1	67,9
AKTYWA RAZEM	28 629,6	24 545,5	24 067,4

w mln PLN

	31 grudnia		
	2010	2009	2008
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec innych banków	1 020,4	476,1	1 149,2
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	1 268,9	112,0	–
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	732,1	248,3	1 419,9
Zobowiązania wobec klientów	21 051,7	19 598,5	18 141,0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 745,2	1 450,8	612,6
Pozostałe zobowiązania	241,9	198,1	266,7
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9,8	9,7	12,3
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	0,0	–	87,9
Rezerwy	41,7	45,7	68,7
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	22,8	19,9	31,0
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	26 134,6	22 159,1	21 789,1
Kapitał akcyjny	43,1	43,1	43,1
Kapitał zapasowy	2 220,2	2 112,2	1 743,0
Wynik z lat ubiegłych	8,5	15,8	171,9
Pozostałe kapitały	110,9	114,6	107,1
Niepodzielony wynik finansowy	112,3	100,6	213,0
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	2 495,0	2 386,4	2 278,2
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	28 629,6	24 545,5	24 067,4

Wybrane pozycje rachunku przepływu środków pieniężnych

w mln PLN

	Rok zakończony 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej	(11,6)	(763,2)	(641,8)
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej	(427,5)	(383,3)	37,5
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności finansowej	495,9	849,0	610,5
Przepływy środków pieniężnych netto razem	56,9	(297,6)	6,1
Środki pieniężne na początek okresu	1 554,0	1 851,5	1 845,4
Środki pieniężne na koniec okresu	1 610,8	1 554,0	1 851,5

Wybrane wskaźniki finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Wskaźniki rentowności			
Stopa zwrotu z kapitału (ROE)	4,6%	4,3%	9,8%
Stopa zwrotu z aktywów (ROA)	0,4%	0,4%	1,0%
Marża odsetkowa netto (NIM)	2,3%	1,9%	3,0%
Koszty/dochody (CIR)	75,2%	77,0%	70,8%
Kredyty/depozyty (L/D)	94,4%	93,4%	94,1%

ROE: Zysk netto za dany rok podzielony przez średnią wartość kapitału własnego oraz zysków zatrzymanych na koniec roku

ROA: Zysk netto za dany rok podzielony przez średnią wartość aktywów ogółem na koniec roku

NIM: Wynik z tytułu odsetek za dany rok podzielony przez średnią wartość aktywów ogółem na koniec roku

CIR: Suma kosztów ogólnego zarządu i amortyzacji za dany rok podzielona przez sumę wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, wyniku na działalności handlowej, wyniku na działalności inwestycyjnej, pozostałych przychodów operacyjnych oraz pozostałych kosztów operacyjnych (z wyłączeniem amortyzacji) za ten rok

L/D: Stosunek kredytów i pożyczek udzielonych klientom do zobowiązań wobec klientów na koniec roku

Adekwatność kapitałowa

	Rok zakończony 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Razem fundusze własne	2 263,8	2 189,3	2 094,8
Całkowity wymóg kapitałowy	1 638,0	1 507,3	1 538,9
Współczynnik wypłacalności	11,1%	11,6%	10,9%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

OTOCZENIE RYNKOWE I PRAWNE

Informacje przedstawione w niniejszym rozdziale pochodzą z ogólnie dostępnych dokumentów i materiałów. Źródło zewnętrznych informacji zostało podane w każdym wypadku, gdy informacje takie zostały wykorzystane w rozdziale. Informacje zewnętrzne wykorzystane w niniejszym dokumencie nie zostały przygotowane ani niezależnie zweryfikowane przez Bank, Menedżerów, jakkolwiek podmiot z nimi powiązany ani doradców Banku w związku z Ofertą.

BGŻ jest bankiem uniwersalnym prowadzącym działalność w Polsce. Bank oferuje produkty i usługi bankowe klientom instytucjonalnym i detalicznym, szczególnie koncentrując się na obsłudze sektora rolno-spożywczego.

Polska gospodarka odnotowała w ostatnich latach wzrost PKB, w szczególności w branży bankowej i sektorze rolno-spożywczym. Pomimo globalnego kryzysu finansowego Polska uzyskała wyższe tempo wzrostu gospodarczego ogółem oraz w branży bankowej i sektorze rolno-spożywczym w porównaniu do krajów Unii Europejskiej. Na strategię Banku oraz możliwość osiągnięcia przez niego satysfakcjonujących wyników ma wpływ szereg czynników makroekonomicznych, a także historia, struktura i regulacje branży bankowej w Polsce, Unii Europejskiej i na świecie.

Gospodarka Polski

Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców (38,1 miliona), Polska plasuje się na pierwszym miejscu wśród nowych członków UE i na szóstym miejscu wśród wszystkich krajów unijnych. Polska zajmowała ósme miejsce w UE w 2009 r. pod względem wielkości gospodarki z PKB na poziomie 310 mld EUR w 2009 r.

Na sytuację gospodarczą Polski korzystny wpływ wywiera stabilne otoczenie polityczne i regulacyjne (członkostwo w UE od 2004 r.) umożliwiające rozwój gospodarki rynkowej. Stabilnemu rozwojowi gospodarczemu Polski służą również wiarygodna polityka monetarna i walutowa, silny popyt wewnętrzny i zdywersyfikowana gospodarka. Polska zajmuje czołową pozycję wśród krajów Unii Europejskiej pod względem tempa wzrostu gospodarczego.

Polska odnotowuje stały wzrost gospodarczy, a przeciętna roczna stopa wzrostu realnego PKB w ciągu ostatnich pięciu lat do 31 grudnia 2010 r. wyniosła 4,7%. W 2009 r. Polska, jako jedyny kraj w UE uzyskała realny wzrost PKB, na poziomie 1,7%. W 2010 r. odnotowano znaczące ożywienie gospodarcze ze wzrostem PKB na poziomie 3,8%, z perspektywą dalszego wzrostu w średnim okresie. Według danych Komisji Europejskiej realne tempo wzrostu PKB w 2010 r. było jednym z najwyższych w UE. Na poprawę sytuacji gospodarczej w Polsce w 2010 r. wpłynęły głównie następujące czynniki: istotne ożywienie w handlu międzynarodowym w pierwszej połowie roku przekładające się na wzrost produkcji przemysłowej oraz stabilny poziom wydatków gospodarstw domowych wynikający z poprawy nastrojów konsumentów związanej ze stabilną sytuacją na rynku pracy pomimo kryzysu. Należy jednak zaznaczyć, że wielkość inwestycji w sektorze prywatnym pozostawała na obniżonym poziomie z uwagi na niepewność związaną z trwałością ożywienia światowej gospodarki, pomimo silnej kondycji finansowej sektora przedsiębiorstw i wzrastającego wykorzystania mocy wytwórczych. Realne tempo wzrostu PKB było napędzane przez popyt wewnętrzny, w szczególności konsumpcję gospodarstw domowych i wzrost poziomu zapasów; wpływ salda handlu zagranicznego pozostawał względnie neutralny w ciągu całego roku. Zgodnie z prognozami Komisji Europejskiej realny wzrost gospodarczy w Polsce w 2011 r. ukształtuje się na poziomie 4,1%, podczas gdy prognoza dla całej Unii Europejskiej wynosi 1,8%.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące PKB, PKB na osobę, liczby mieszkańców oraz stopy wzrostu PKB w 2009 r. w dwudziestu największych krajach UE pod względem wartości PKB.

Pozycja w rankingu (według PKB)	Kraj	PKB (mld EUR)	PKB na osobę (tys. EUR)	Liczba mieszkańców (w mln)	Stopa wzrostu PKB (%)
1.	Niemcy	2 397,1	29,3	81,8	-4,7
2.	Francja	1 907,1	29,5	64,7	-2,6
3.	Wielka Brytania	1 565,7	25,3	62,0	-4,9
4.	Włochy	1 519,7	25,2	60,3	-5,2
5.	Hiszpania	1 053,9	22,9	46,0	-3,7
6.	Holandia	572,0	34,5	16,6	-3,9
7.	Belgia	339,2	31,3	10,8	-2,8
8.	Polska	310,5	8,1	38,2	1,7
9.	Szwecja	290,9	31,1	9,3	-5,3
10.	Austria	274,3	32,8	8,4	-3,9
11.	Grecja	235,0	20,8	11,3	-2,0
12.	Dania	222,4	40,2	5,5	-5,2
13.	Finlandia	171,2	32,0	5,4	-8,2
14.	Portugalia	168,1	15,8	10,6	-2,5
15.	Irlandia	159,6	35,7	4,5	-7,6

Pozycja w rankingu (według PKB)	Kraj	PKB (mld EUR)	PKB na osobę (tys. EUR)	Liczba mieszkańców (w mln)	Stopa wzrostu PKB (%)
16.	Czechy	137,2	13,1	10,5	-4,1
17.	Rumunia	117,5	5,5	21,5	-7,1
18.	Węgry	92,9	9,3	10,0	-6,7
19.	Słowacja	63,1	11,6	5,4	-4,8
20.	Luksemburg	38,0	75,8	0,5	-3,7
	UE27	11 788,7	23,5	501,1	-4,2

Źródło: Eurostat

Polska utrzymuje stabilny rating „A-” przyznany przez agencję Standard & Poor’s, a wysokość deficytu budżetowego i długu publicznego jest podobna jak w wielu krajach zachodnioeuropejskich. Rząd Polski podejmuje starania w celu zacieśnienia strukturalnego salda budżetowego przez wprowadzenie planowanych reform, m.in. systemu emerytalnego i dalszą prywatyzację oraz inne działania mające na celu utrzymanie finansów publicznych w dobrej kondycji, w szczególności utrzymanie wskaźnika długu publicznego do PKB poniżej poziomu 60% wymaganego przez Konstytucję RP i stanowiącego jedno z kryteriów przystąpienia do strefy euro.

Dynamika i elementy składowe PKB (% , zmiana rok do roku)

	2010	2009	2008
PKB	3,8	1,8	5,0
Konsumpcja w sektorze prywatnym	3,2	2,2	5,9
Wydatki w sektorze publicznym	3,5	1,9	7,5
Nakłady inwestycyjne	(2,0)	(0,8)	8,2
Eksport	10,2	(9,5)	7,1
Import	10,7	(13,5)	8,0

Źródło: GUS

Według danych NBP, Komisji Europejskiej i MFW Polska nadal będzie należeć do czołówki najszybciej rozwijających się krajów w Europie Środkowo-Wschodniej, osiągając wzrost PKB na poziomie znacznie wyższym niż średnie wartości uzyskiwane w innych krajach regionu i Unii Europejskiej. Oczekuje się, że głównymi czynnikami wzrostu gospodarczego będą rosnące wydatki gospodarstw domowych oraz zwiększenie wydatków inwestycyjnych w sektorze przedsiębiorstw. Na prognozowany wzrost konsumpcji korzystnie wpłynie poprawa sytuacji na rynku pracy, w tym szybszy wzrost płac, a także przewidywany wzrost akcji kredytowej sektora finansowego. Należy jednak zauważyć, że ewentualny dalszy wzrost stawek podatków pośrednich może osłabić pozytywne działanie powyższych czynników. Przewiduje się, że wzrost inwestycji w sektorze przedsiębiorstw napędzać będą rosnący wskaźnik zaufania przedsiębiorstw, a także realizacja koniecznych inwestycji opóźnionych z uwagi na skutki światowego kryzysu finansowego.

W 2011 r. przewidywany jest wzrost wydatków publicznych na skutek dalszego napływu funduszy z UE oraz inwestycji związanych z przygotowaniem do mistrzostw Europy w piłce nożnej EURO 2012, które odbędą się w Polsce i na Ukrainie. Oczekuje się również znacznego wzrostu bezpośrednich inwestycji zagranicznych netto.

Prognozy wskaźników makroekonomicznych

	Narodowy Bank Polski marzec 2011	Komisja Europejska marzec 2011	Międzynarodowy Fundusz Walutowy październik 2010
Wzrost PKB (% , rok do roku)			
2010	3,8	3,8	3,4
2011	4,2	4,1	3,7
2012	3,6	4,2*	3,9
Inflacja (% , rok do roku)			
2010	2,6	2,6	2,4
2011	3,2	3,3	2,7
2012	2,9	3,0*	3,0

* Dane z listopada 2010.

Źródło: NBP, Komisja Europejska, Międzynarodowy Fundusz Walutowy

Sektor bankowy w Polsce

W latach 1945–1989 znaczenie banków w centralnie sterowanej gospodarce Polski było marginalne, ponieważ państwo decydowało o alokacji kredytów w gospodarce. Do roku 1988 w skład sektora bankowego wchodziły następujące podmioty: NBP, cztery państwowe banki specjalistyczne (przy czym BGŻ z częściowym udziałem banków spółdzielczych) oraz mniejszy Bank Rozwoju Eksportu S.A. We wskazanym okresie Bank był jednym z banków specjalistycznych, dedykowanym do obsługi sektora rolno-spożywczego. Oprócz funkcji banku centralnego NBP prowadził także ogólną działalność jako bank komercyjny.

We wczesnych latach 90. zaczęto w Polsce wydawać zezwolenia nowym bankom prywatnym, co otworzyło rynek przed inwestorami zagranicznymi i doprowadziło do szybkiego wzrostu liczby banków w Polsce. W tym samym czasie weszła w życie ustawa zezwalająca na tworzenie kas oszczędnościowo-kredytowych. Ponadto w 2004 r. Polska przystąpiła do Unii Europejskiej, co umożliwiło europejskim bankom rozpoczęcie działalności gospodarczej w Polsce z wykorzystaniem procedury jednolitego paszportu europejskiego (ang. *European single passport*), co spowodowało pojawienie się nowej kategorii podmiotów prowadzących działalność bankową: oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych. Na 31 grudnia 2010 r. w Polsce działało 20 takich podmiotów.

Rozwój sektora bankowego w kolejnych latach był związany z rozwojem polskiej gospodarki. W ostatnich piętnastu latach wskaźnik relacji całkowitych aktywów banków do PKB stopniowo wzrastał, co przedstawiono w poniższej tabeli.

	31 grudnia					
	2010	2009	2008	2005	2000	1995
Aktywa (mld PLN)	1 158,0	1 057,4	1 039,1	587,0	428,5	149,3
PKB (mld PLN)	1 412,8	1 343,7	1 275,4	967,7	723,9	308,1
Aktywa do PKB (%)	82,0%	78,7%	81,5%	60,7%	59,2%	48,5%

Źródło: KNF, GUS

Mimo ciągłego wzrostu sumy aktywów polskiego sektora bankowego, wskaźnik relacji sumy aktywów sektora bankowego do PKB w Polsce wynosił 78,7%, wg stanu na 31 grudnia 2009 r., wobec 333,6% w krajach strefy euro (według danych opublikowanych przez Europejski Bank Centralny), co wskazuje na potencjał wzrostu polskiego sektora bankowego.

Na przestrzeni ostatnich 20 lat obserwowany jest proces konsolidacji polskich banków komercyjnych i spółdzielczych poprzez fuzje i przejęcia. Wśród najistotniejszych transakcji konsolidacyjnych w tym okresie należy wymienić połączenie Pekao S.A. i BPH S.A. w 2007 r., połączenie BPH S.A. („mini-BPH”) z GE Money Bank S.A. w 2009 r., przejęcie AIG Bank Polska S.A. przez Santander Consumer Bank w 2009 r., trwające przejęcie Banku Zachodniego WBK S.A. przez Banco Santander S.A. oraz trwające przejęcie polskiego oddziału EFG Eurobank Ergasias S.A. (działającego pod nazwą handlową Polbank) przez Raiffeisen Bank International. Głównymi przyczynami procesu konsolidacji polskich banków komercyjnych, spółdzielczych i kas oszczędnościowo-kredytowych w latach 2000–2010 były rosnąca konkurencja na rynku bankowym oraz wprowadzenie podwyższonych wymogów kapitałowych w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r.

Poniższa tabela przedstawia zmiany liczby banków w Polsce w latach 1990–2010.

	31 grudnia				
	2010	2005	2000	1995	1990
Banki komercyjne	49	61	73	81	18
Oddziały zagranicznych instytucji kredytowych	20	7	–	–	–
Banki spółdzielcze	576	588	680	1 510	około 1 660
Kasy oszczędnościowo-kredytowe	61 ⁽¹⁾	76	146	126	–

(1) Czerwiec 2010 r. (GUS)

Źródło: NBP, KNF, Kasa Krajowa SKOK, GUS, „Bank Spółdzielczy. Aspekty prawne tworzenia i funkcjonowania” Anny Zalcewicz

Banki spółdzielcze stanowią najliczniejszą grupę instytucji finansowych w Polsce. Polskie banki spółdzielcze należą do trzech dużych zrzeszeń banków spółdzielczych, tj. w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., Spółdzielczej Grupy Bankowej (obejmującej 150 banków spółdzielczych i Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A.) oraz Mazowieckiego Banku Regionalnego S.A., jednak to do banków komercyjnych należała zdecydowana większość sumy aktywów sektora bankowego wg stanu na 31 grudnia 2010 r., Dodatkowo, suma aktywów kas oszczędnościowo-kredytowych (które nie są zaliczane do sektora bankowego) stanowiła 1,2% wartości sumy aktywów sektora bankowego na 30 września 2010 r.

Liczba placówek banków znacznie wzrosła, z 11.987 wg stanu na 31 grudnia 2005 r. do 14.693 na 30 września 2010 r., zgodnie z danymi KNF. Większość placówek zlokalizowana jest w dużych miastach, w tym w szczególności liczących ponad 50 000 mieszkańców, a mniejsze miasta wydają się w niedostateczny sposób obsługiwane przez banki.

Głównymi konkurentami Banku na jego rynkach docelowych są banki spółdzielcze. Poniższa tabela przedstawia dystrybucję sieci oddziałów poszczególnych typów instytucji kredytowych w zależności od liczby mieszkańców danej miejscowości.

Miasta i gminy według liczby mieszkańców	Banki komercyjne, w tym BGŻ	Banki spółdzielcze i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe	Razem
	Powyżej 150 tys. mieszkańców	4 516	802
Od 20 tys. do 150 tys. mieszkańców	5 381	1 942	7 323
Poniżej 20 tys. mieszkańców	1 887	3 107	4 994
Razem	11 784	5 851	17 635

Źródło: Intelace (czerwiec 2010 r.), informacja zarządcza Banku (1 marca 2011 r.)

Bank ocenia poziom konkurencji w polskim sektorze bankowym jako stosunkowo wysoki w porównaniu z innymi państwami UE i charakteryzujący się stałym wzrostem.

Zgodnie z danymi opublikowanymi przez KNF, na 31 grudnia 2010 r. udział pięciu największych banków w Polsce w depozytach i kredytach sektora ogółem wynosił odpowiednio 46,5% i 39,2%. Wskazane powyżej udziały ulegają stopniowemu zmniejszeniu, jak wskazuje poniższa tabela, przedstawiająca udziały pięciu największych banków w depozytach, kredytach i sumie aktywów polskiego sektora bankowego we wskazanych latach.

Udział pięciu największych banków w:	31 grudnia		
	2010	2005	2000
– depozytach od instytucji niefinansowych	46,5%	55,8%	54,7%
– kredytach dla instytucji niefinansowych	39,2%	45,0%	46,1%
– sumie aktywów	43,9%	48,6%	46,5%

Źródło: KNF

Powyższe wskaźniki koncentracji kształtują się na stosunkowo niskim poziomie w porównaniu do większości krajów Unii Europejskiej. Wynika to ze stosunkowo wysokiej presji konkurencyjnej w polskim sektorze bankowym i wskazuje na duży potencjał konsolidacji rynku. Na 31 grudnia 2010 r. wartość aktywów pięciu największych banków w Polsce stanowiła 43,9% aktywów ogółem polskiego sektora bankowego, wobec średniej nieważonej dla sektorów bankowych wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej na poziomie 59,5%, wg danych opublikowanych przez Europejski Bank Centralny na 31 grudnia 2009 r.

Polski sektor bankowy charakteryzuje się znacznym udziałem banków z większościowym udziałem kapitału zagranicznego. Na 31 grudnia 2009 r. 68,1% sumy aktywów polskiego sektora bankowego było kontrolowane przez akcjonariuszy zagranicznych, przy czym 31 grudnia 2007 było to 70,9%. Odpowiedni współczynnik dla Unii Europejskiej w 2007 r. wyniósł 29% według EBC. Ponadto aktywa banków ze znaczącym udziałem Skarbu Państwa stanowią 20,8% sumy aktywów polskiego sektora bankowego wg stanu na 31 grudnia 2009 r.

Poniższa tabela przedstawia udział poszczególnych kategorii banków ze względu na akcjonariusza większościowego w sumie aktywów sektora bankowego w Polsce we wskazanych latach.

	2009	2008	2007
Inwestorzy krajowi	31,9%	27,7%	29,1%
– Skarb Państwa	20,8%	17,3%	18,3%
– banki spółdzielcze	5,8%	5,4%	6,2%
– pozostali inwestorzy	5,3%	5,0%	4,6%
Inwestorzy zagraniczni	68,1%	72,3%	70,9%
– banki komercyjne	63,0%	66,9%	66,6%
– oddziały zagranicznych instytucji kredytowych	5,1%	5,4%	4,3%

Źródło: KNF

Nota: Brak porównywalnych danych za 2010 r.

Sytuacja finansowa w sektorze bankowym w Polsce

Pomimo globalnego spowolnienia gospodarczego sektor bankowy w Polsce odnotował w ostatnich latach dynamiczny wzrost – w latach 2008–2010 kredyty udzielane podmiotom sektora niefinansowego, co obejmuje zgodnie z klasyfikacją NBP, podmioty sektora niefinansowego obejmują gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa i instytucje niekomercyjne) oraz depozyty tych klientów wzrosły odpowiednio o 17,7% i 25,6%.

Poniższa tabela przedstawia wartość kredytów udzielonych podmiotom sektora niefinansowego przez podmioty z sektora bankowego w Polsce (wg stanu na wskazany dzień).

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
	<i>(w mld PLN, oprócz wartości procentowych)</i>		
Gospodarstwa domowe	475,4	416,4	368,6
udział % w wartości ogólnej	68,1%	64,9%	62,1%
Przedsiębiorstwa	219,7	222,1	222,6
udział % w wartości ogólnej	31,4%	34,6%	37,5%
Instytucje niekomercyjne	3,4	2,7	2,2
udział % w wartości ogólnej	0,5%	0,4%	0,4%
Ogółem (kredyty udzielone podmiotom sektora niefinansowego)	698,5	641,2	593,4

Źródło: KNF

Nota: „Gospodarstwa domowe” obejmują osoby prywatne, rolników oraz Mikroprzedsiębiorstwa, natomiast „Przedsiębiorstwa” obejmują małe i średnie przedsiębiorstwa oraz duże przedsiębiorstwa.

Poniższa tabela przedstawia wartość depozytów w polskim sektorze bankowym złożonych przez podmioty sektora niefinansowego (wg stanu na wskazany dzień).

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
	<i>(w mld PLN, oprócz wartości procentowych)</i>		
Gospodarstwa domowe	422,4	387,7	330,8
udział % w wartości ogólnej	68,1%	68,4%	66,9%
Przedsiębiorstwa	182,8	165,1	149,1
udział % w wartości ogólnej	29,5%	29,1%	30,2%
Instytucje niekomercyjne	15,2	14,4	14,2
udział % w wartości ogólnej	2,5%	2,5%	2,9%
Ogółem (depozyty podmiotów sektora niefinansowego)	620,4	567,2	494,1

Źródło: KNF

Nota: „Gospodarstwa domowe” obejmują osoby prywatne, rolników oraz Mikroprzedsiębiorstwa, natomiast „Przedsiębiorstwa” obejmują małe i średnie przedsiębiorstwa oraz duże przedsiębiorstwa

W polskim sektorze bankowym dominują kredyty udzielane gospodarstwom domowym oraz depozyty gospodarstw domowych. Na 31 grudnia 2010 r. stanowiły one 68,1% zarówno w odniesieniu do kredytów i depozytów.

Poniższa tabela przedstawia wyniki finansowe polskiego sektora bankowego.

	Rok zakończony 31 grudnia		
	2010	2009	2008
	<i>(w mld PLN, oprócz wartości procentowych)</i>		
Wynik na działalności bankowej	53,1	49,6	48,6
Zysk netto	11,7	8,3	13,9
RoE (%) ⁽¹⁾	niedostępne	11,3%	21,1%

(1) Wg metodologii stosowanej przez KNF; relacja wyniku finansowego netto do średnich funduszy podstawowych.

Źródło: KNF

Polski sektor bankowy pozostaje rentowny, co nie uległo zmianie nawet w obliczu światowego kryzysu finansowego, chociaż wskaźnik RoE obniżył się z poziomu 21,2% w 2008 r. do poziomu 11,3% w 2009 r. W 2010 r. zysk polskiego sektora bankowego uległ znaczącej poprawie w stosunku do poziomu odnotowanego w 2009 r.

Rynek bankowości dla sektora przedsiębiorstw w Polsce

Spowolnienie gospodarcze spowodowało ograniczenie liczby projektów inwestycyjnych oraz mniejsze zapotrzebowanie na kredyty obrotowe. Od pierwszej połowy 2009 r. w bankowości dla sektora przedsiębiorstw niefinansowych w Polsce nastąpił okres stagnacji połączony ze spadkiem wolumenu kredytów udzielanych przedsiębiorstwom o 1,1% w 2010 r.

Kredyty udzielane dużym przedsiębiorstwom oraz kredyty udzielane małym i średnim przedsiębiorstwom utrzymują się obecnie na podobnym poziomie, z nieznaczną przewagą kredytów dla MSP, które stanowią 57,8% kredytów udzielonych przedsiębiorstwom. Dwoma podstawowymi produktami kredytowymi oferowanymi przedsiębiorstwom są kredyty obrotowe oraz kredyty inwestycyjne, które stanowią odpowiednio 41,1% oraz 29,7% kredytów ogółem udzielanych tym klientom.

Poniższa tabela przedstawia wartość kredytów udzielonych przedsiębiorstwom w Polsce (wg stanu na wskazany dzień).

	Na 31 grudnia	
	2010	2009
	<i>(w mld PLN)</i>	
Duże przedsiębiorstwa	92,7	94,9
Kredyty obrotowe	44,2	48,4
Kredyty inwestycyjne	30,1	30,3
Inne	18,4	16,2
MSP	127,0	127,2
Kredyty obrotowe	46,1	46,0
Kredyty inwestycyjne	35,2	34,1
Inne	45,7	47,1
Kredyty udzielane przedsiębiorstwom ogółem	219,7	222,1

Źródło: KNF

Uwaga: Niedostępne dane porównywalne za 2008 r.

W związku ze światowym kryzysem finansowym, w 2009 r. część przedsiębiorstw zmniejszyła wielkość swoich depozytów. Zostało to jednak zrównoważone wprowadzeniem przez banki atrakcyjnego oprocentowania w celu zapewnienia płynności, co skłoniło część przedsiębiorstw do zwiększenia wielkości depozytów. Dzięki ożywieniu gospodarczemu trwającemu od 2010 r. wyniki finansowe przedsiębiorstw uległy poprawie, podczas gdy ich wydatki inwestycyjne pozostały na stosunkowo niskim poziomie, co spowodowało wzrost wartości depozytów pomimo niższego oprocentowania w porównaniu z 2009 r.

Rynek usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego

W obrębie segmentu bankowości instytucjonalnej Bank koncentruje się na usługach i produktach dla klientów z sektora rolno-spożywczego. Sektor ten odgrywa znaczącą rolę w polskiej gospodarce i stanowi atrakcyjny rynek dla usług i produktów bankowych.

Sektor rolno-spożywczy w Polsce

Zgodnie z danymi Eurostat za 2010 r., Polska jest siódmym największym producentem rolnym w Unii Europejskiej oraz czwartym krajem pod względem powierzchni gruntów ornych. Jest również czołowym producentem wielu produktów rolnych w UE. W 2009 r. Polska należała do grona pięciu największych producentów pszenicy i mleka oraz zajmowała pierwsze miejsce pod względem produkcji jabłek i owoców miękkich.

Sektor rolno-spożywczy jest jednym z najważniejszych segmentów polskiej gospodarki. Jego udział w PKB stanowił około 7% PKB w porównaniu do 3,4% w pozostałych krajach UE w 2007 r. Zgodnie z danymi Eurostat w 2007 r. w sektorze przetwórstwa żywności zatrudnionych było 2,9% osób czynnych zawodowo w Polsce, podczas gdy w krajach UE ogółem było to 2,1%. Według danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2009 r. udział pracujących w sektorach rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa i rybołówstwa w Polsce jest dwuipółkrotnie wyższy niż w Unii Europejskiej (odpowiednio 14,7% i 5,8%).

Przedsiębiorstwa zaliczane do sektora rolno-spożywczego to: podmioty prowadzące gospodarstwa, przedsiębiorstwa przetwórcze, przedsiębiorstwa magazynujące produkty rolne, rolnicy indywidualni oraz inne podmioty prowadzące dostawy materiałów i sprzętu do produkcji rolnej, w tym nawozów, środków ochrony roślin czy maszyn i pojazdów rolniczych.

W czasie kryzysu finansowego sytuacja na rynku rolno-spożywczym pozostała stabilna, co ilustruje fakt, że w trakcie spowolnienia gospodarczego w 2009 r. wzrost wartości produkcji sprzedanej w przetwórstwie rolno-spożywczym

w Polsce wyniósł 7,1% wobec spadku o 5,4% odnotowanego w przetwórstwie przemysłowym ogółem. Ponadto od 2002 r. dynamika rozwoju produkcji żywności w Polsce przewyższa tempo wzrostu PKB, co częściowo spowodowane jest około 150% wzrostem eksportu produktów żywnościowych w latach 2004–2010 po wejściu Polski do Unii Europejskiej.

W ostatnich sześciu latach nastąpił dynamiczny rozwój sektora rolno-spożywczego, który zaowocował stopniową poprawą sytuacji finansowej osób zatrudnionych w tym sektorze. W porównaniu do innych krajów UE polskie gospodarstwa rolne charakteryzują się relatywnie niską wydajnością i intensywnością produkcji (pod względem wydajności upraw podstawowych produktów rolnych oraz zużycia nawozu i wykorzystania maszyn rolniczych). Należy zauważyć, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat nastąpiła pewna poprawa w tym zakresie. Głównym powodem takiej sytuacji jest mocne rozdrobnienie polskich gospodarstw rolnych. Według GUS w 2007 r. 90% gospodarstw rolnych stanowiły gospodarstwa, których wielkość ekonomiczna nie przekraczała 8 ESU. Zdaniem Banku, sektor rolno-spożywczy posiada potencjał modernizacji oraz poprawy efektywności produkcji. Zgodnie z danymi Eurostat, w latach 2005–2010 średni poziom realnych dochodów w sektorze rolniczym na pracownika wzrósł o 54%, podczas gdy w tym samym okresie w krajach UE wzrost ten wyniósł 10%.

W najbliższych latach oczekiwany jest wzrost w sektorze przetwórstwa żywności. Według Oxford Economics, w latach 2010–2014 produkcja tego sektora będzie rosła o 10,5% w skali roku, dzięki czemu będzie on jedną z pięciu najszybciej rozwijających się branż polskiego przemysłu. Wzrost ten będzie spowodowany wieloma czynnikami. Oczekuje się, że globalne ceny żywności będą kształtowały się na podwyższonym poziomie na przestrzeni kilku następnych lat wskutek rosnącego popytu przy ograniczonej możliwości wzrostu podaży. Polska powinna odnieść korzyści z przewidywanych czynników fundamentalnych kształtujących sektor rolno-spożywczy na świecie. Polska jest znaczącym eksporterem produktów rolno-spożywczych o dużym potencjale wzrostu, biorąc pod uwagę względnie niską intensywność produkcji rolnej oraz potencjał konsolidacyjny sektora. W stosunku do innych podmiotów działających na wspólnym rynku europejskim polskie przedsiębiorstwa mają przewagę konkurencyjną wynikającą z niższych kosztów pracy i użytkowania gruntów. Korzystają również ze znaczących środków UE, jak również konkurencyjnych stawek podatkowych i podobnych obciążeń. Wskaźnik konsumpcji żywności na mieszkańca jest niższy niż w innych krajach UE, w związku z tym duży rynek wewnętrzny oferuje również nowe możliwości rozwoju. Z uwagi na powyższe przewiduje się dalszy rozwój sektora rolno-spożywczego, co z kolei spowoduje zwiększenie popytu na produkty i usługi bankowe dla tego sektora.

Usługi bankowe dla sektora rolno-spożywczego

Bankowość dla podmiotów z sektora rolno-spożywczego stanowi atrakcyjny segment bankowości korporacyjnej, głównie ze względu na potrzeby kredytowe rolników i przedsiębiorstw przetwórczych oraz dostępność atrakcyjnych kredytów o niskim oprocentowaniu dotowanych ze środków publicznych (kredyty preferencyjne) oraz kredytów na realizację projektów finansowanych z wykorzystaniem funduszy UE (kredyty strukturalne).

W ciągu ostatnich lat odnotowano umiarkowany wzrost wartości kredytów dla rolników. Zgodnie z danymi NBP, wolumen kredytów dla rolników zwiększył się z 18,7 mld PLN na 31 grudnia 2008 r. do 20,1 mld PLN na 31 grudnia 2010 r. Umiarkowanemu rozwojowi akcji kredytowej w sektorze rolno-spożywczym towarzyszył nieznacznie wyższy wzrost bazy depozytowej (depozyty wzrastały jednak z niższego poziomu). Od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. wolumen depozytów od rolników wzrósł z 6,5 mld PLN do 7,4 mld PLN. Należy jednak zauważyć, że depozyty od rolników charakteryzuje sezonowość, co związane jest z rocznym cyklem produkcji rolnej oraz terminem dokonywania wypłat środków dla rolników przez ARiMR. Niewielka przewaga dynamiki wzrostu depozytów nad stopą wzrostu kredytów w sektorze rolno-spożywczym spowodowała nieznaczną redukcję dysproporcji pomiędzy wolumenem depozytów przyjętych od rolników a wielkością kredytów udzielonych tej grupie klientów. Wskaźnik kredytów do depozytów dla sektora rolno-spożywczego obniżył się z poziomu 282,2% do poziomu około 272,6% w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r., według danych NBP, co oznacza, że sektor ten jest strukturalnym kredytobiorcą netto.

Ponadto według szacunków Banku na podstawie danych GUS wolumen kredytów dla producentów żywności wzrósł z 14,8 mld PLN na 31 grudnia 2007 r. do 17,0 mld PLN na 31 grudnia 2009 r.

Poza bankami spółdzielczymi, których potencjał kredytowy jest ograniczony, na rynku działa jedynie kilka liczących się banków oferujących produkty i usługi dla rolników, w tym BGŻ, Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Bank Zachodni WBK S.A. oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A.

Przewiduje się, że wzrost dochodów rolników utrzyma się na wysokim poziomie w perspektywie średnioterminowej, co spowoduje wzrost zapotrzebowania na produkty i usługi bankowe dla sektora rolno-spożywczego.

Rynek bankowości detalicznej w Polsce

W latach 2008–2010 bankowość detaliczna w Polsce odnotowała solidny wzrost, zarówno na poziomie kredytów i depozytów, jak też w głównych kategoriach produktowych. Łączna wartość kredytów dla gospodarstw domowych wzrosła o 13,0% w 2009 r. (w porównaniu z 2008 r.) oraz o 14,2% w 2010 r. (w porównaniu z 2009 r.). W kategorii

kredytów mieszkaniowych, które na 31 grudnia 2010 r. stanowiły 66,6% głównych kategorii kredytów detalicznych, odnotowano wzrost o 12,3% w 2009 r. i o 22,8% w 2010 r. W latach 2009 i 2010 wzrost w kategorii kredytów mieszkaniowych złotych wyniósł odpowiednio 27,9% i 29,9%, natomiast w kategorii kredytów mieszkaniowych walutowych osiągnął odpowiednio 5,6% i 18,9%. Na 31 grudnia 2010 r. kredyty złote stanowiły 36,7% wszystkich kredytów mieszkaniowych. Kryzys finansowy wpłynął bardziej znacząco na rynek kredytów konsumpcyjnych. Ze względu na niezadowalającą jakość portfeli wcześniej udzielonych kredytów konsumpcyjnych oraz wzrastającą presję regulacyjną polskie banki wyraźnie zaostrzyły kryteria udzielania tych kredytów.

Poniższa tabela przedstawia wartość kredytów udzielonych gospodarstwom domowym w Polsce we wskazanych okresach.

	2010	2009	2008 ⁽¹⁾
	<i>(mld PLN)</i>		
Kredyty mieszkaniowe	267,5	217,8	194,0
Złotowe	98,2	75,6	59,1
Walutowe	169,3	142,4	134,9
Kredyty konsumpcyjne	134,0	132,2	136,5
Karty kredytowe	14,7	15,2	12,7
Kredyty ratalne	54,0	52,4	–
Inne kredyty konsumpcyjne, w tym kredyty gotówkowe	65,3	64,6	–
Główne kategorie kredytów detalicznych (tylko powyższe)	401,6	349,9	330,4
Pozostałe kredyty dla gospodarstw domowych ⁽²⁾	73,9	66,5	–
Ogółem kredyty dla gospodarstw domowych	475,4	416,4	368,6

(1) Dane za 2008 r. nie są w pełni porównywalne ze względu na zmiany klasyfikacji, zwłaszcza w odniesieniu do kredytów konsumpcyjnych.

(2) Pozostałe kredyty dla gospodarstw domowych obejmują m.in. kredyty dla Mikroprzedsiębiorstw i rolników.

Źródło: KNF

W okresie kryzysu finansowego zaobserwowano wzrost wolumenu depozytów detalicznych. Na trend ten wpływ miał szereg czynników, w tym bessą na rynkach akcji, oferowane przez banki atrakcyjne oprocentowanie depozytów oraz masowe wprowadzanie przez polskie banki – w tym również te największe – rachunków oszczędnościowych. Tempo wzrostu depozytów gospodarstw domowych, które w 2009 r. osiągnęło 17,2%, spadło w 2010 r. do 9,0%, głównie ze względu na niższe oprocentowanie depozytów.

Tendencje w rozwoju polskiego sektora bankowego

Poniżej wskazane zostały najważniejsze tendencje obserwowane w polskim sektorze bankowym po 31 grudnia 2008 r.

Inflacja i stopy procentowe

Według danych GUS, inflacja w Polsce (mierzona wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI)) wynosiła 4,2% w 2008 r., 3,5% w 2009 r. oraz 2,6% w 2010 r. Spowolnienie wzrostu gospodarczego zmniejszyło presję inflacyjną, co w czerwcu 2009 r. umożliwiło Radzie Polityki Pieniężnej obniżenie stóp procentowych NBP do rekordowo niskiego poziomu 3,5%. W drugiej połowie 2010 r. stopniowy wzrost inflacji był spowodowany rosnącymi cenami żywności, energii i paliw. We wrześniu 2010 r. inflacja mierzona wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) wzrosła do 2,5% w ujęciu rok do roku (w sierpniu 2010 r. wynosiła 2,0%), osiągając tym samym cel inflacyjny. Na przełomie roku stopa inflacji wzrosła jeszcze bardziej, przekraczając górny limit celu inflacyjnego (3,5%). Przyspieszenie wzrostu gospodarczego w Polsce może prowadzić do stopniowej poprawy poziomu wynagrodzeń i powstania presji inflacyjnej w perspektywie średnioterminowej. Jednocześnie silny wzrost cen surowców na rynkach światowych wiąże się z ryzykiem, że podwyższony poziom inflacji może się utrzymywać przez dłuższy okres. W celu ograniczenia ryzyka, że inflacja będzie średniookresowo utrzymywać się powyżej celu inflacyjnego, RPP postanowiła w styczniu 2011 r. podnieść stopy procentowe NBP o 25 punktów bazowych.

Stopy procentowe NBP kształtują się aktualnie na następującym poziomie: stopa referencyjna – 3,75% w stosunku rocznym, stopa lombardowa – 5,25% w stosunku rocznym, stopa depozytowa – 2,25% w stosunku rocznym oraz stopa redyskontowa – 4,00% w stosunku rocznym. Przez większą część 2010 r. stopa oprocentowania trzymiesięcznych pożyczek na rynku międzybankowym, tzw. stopa WIBOR 3M, utrzymywała się na stosunkowo niezmiennym poziomie, oscylując w granicach od 3,80% do 3,87%, przy czym w grudniu 2010 r. i styczniu 2011 r. wzrosła gwałtownie do poziomu oscylującego w granicach od 3,90% do 4,08%.

Adekwatność kapitałowa

W okresie ostatnich trzech lat, polskie banki wzmocniły swoją pozycję kapitałową. Według danych KNF, we wskazanych okresach współczynniki adekwatności kapitałowej i wielkość funduszy własnych w polskim sektorze bankowym kształtowały się następująco:

	Grudzień 2010	Czerwiec 2010	Grudzień 2009	Czerwiec 2009	Grudzień 2008 ⁽¹⁾	Czerwiec 2008 ⁽¹⁾
Współczynnik adekwatności kapitałowej (CAR)	13,8%	13,3%	13,3%	12,4%	11,2%	10,9%
Fundusze własne (na potrzeby obliczenia współczynnika adekwatności kapitałowej, w mld PLN)	100,5	95,7	90,1	87,0	77,6	65,0

(1) Nie uwzględnia oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych.

Źródło: KNF

Na wzmocnienie pozycji kapitałowej w polskim sektorze bankowym wpływ miały dwa podstawowe czynniki: akumulacja kapitału oraz przeprowadzone emisje akcji.

Akumulacja kapitału dokonywała się poprzez ograniczenie wypłat dywidend w odpowiedzi na politykę KNF, w szczególności rekomendację KNF obowiązującą od czerwca 2009 r., zalecającą bankom weryfikację ich polityki w zakresie wypłaty dywidendy z uwzględnieniem potrzeby akumulacji kapitału. Według KNF, przyjęcie bardziej restrykcyjnej polityki w zakresie wypłaty dywidendy pozwoliło polskim bankom zgromadzić w 2009 r. 11,2 mld PLN, czyli kwotę równą 87,5% zysku netto wypracowanego przez banki komercyjne (dla porównania w latach 2008 i 2007 odsetek ten wynosił odpowiednio 60,6% i 44,2%).

Dodatkowo, w latach 2009 i 2010 kilka polskich banków przeprowadziło emisje akcji z prawem poboru. Tendencja ta została zapoczątkowana przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. (największy polski bank, kontrolowany przez Skarb Państwa), który dzięki przeprowadzonej emisji z prawem poboru podwyższył swoje fundusze własne w 2009 r. o 5,1 mld PLN. W jego ślady poszły kolejne banki: Millennium Bank S.A., który w publicznej emisji akcji z prawem poboru pozyskał w styczniu 2010 r. 1,1 mld PLN, oraz BRE Bank S.A., który w maju 2010 r. pozyskał 2,0 mld PLN.

Wolumeny kredytów i depozytów

Mimo światowego kryzysu finansowego, w okresie 2008–2010 polski sektor bankowy utrzymał się na ścieżce wzrostu w zakresie wolumenu dla kredytów i depozytów od podmiotów sektora niefinansowego. Wprawdzie wolumen kredytów dla przedsiębiorstw obniżył się w 2010 r. o 1,1%, jednak zostało to zrównoważone wzrostem o 14,2% w zakresie kredytów dla gospodarstw domowych. W ramach kredytów dla gospodarstw domowych głównymi segmentami wzrostowymi były segmenty kredytów mieszkaniowych złotych i walutowych, w których w okresie 2008–2010 odnotowano CAGR na poziomie 28,9% i 12,0%. W latach 2008–2010 CAGR na poziomie 8,5% odnotowany dla kredytów ogółem dla podmiotów sektora niefinansowego okazał się niższy niż dla depozytów od tych klientów (12,1%). (Szczegółowe omówienie wolumenu kredytów i depozytów w poszczególnych segmentach zamieszczono w częściach: „Otoczenie rynkowe i prawne” – „Rynek bankowości dla sektora przedsiębiorstw w Polsce” oraz „Otoczenie rynkowe i prawne” – „Rynek bankowości detalicznej w Polsce”).

Na rozwój sytuacji w zakresie wolumenów kredytów, zwłaszcza w segmencie detalicznym, wpływ mogły mieć zmiany regulacyjne wprowadzone w ostatnich latach. Rekomendacja T z lutego 2010 r. ograniczyła dostęp do kredytów dla kredytobiorców detalicznych. Zgodnie z Rekomendacją T, na potrzeby ustalenia zdolności kredytowej relacja zobowiązań kredytowych do dochodu nie może przekraczać 50% w wypadku kredytobiorców o zarobkach nieprzekraczających średniego krajowego wynagrodzenia netto oraz 65% w wypadku osób o wyższych zarobkach. Ponadto zmiany wprowadzone w Rekomendacji S z początkiem 2011 r. nakładały dodatkowe ograniczenia przy udzielaniu kredytów walutowych (konieczność przyjęcia przy wyliczaniu zdolności kredytowej klienta limitu 42% dla relacji zobowiązań kredytowych do dochodów i 25-letniego okresu kredytowania).

Finansowanie i płynność

Polskie banki nadal finansują swoją działalność głównie depozytami rezydentów innych niż banki (podmioty krajowe, w tym zarówno gospodarstwa domowe, jak i przedsiębiorstwa). Według danych i metodologii NBP, na 30 września 2010 r. banki finansowane depozytami krajowymi stanowiły 59%, banki o finansowaniu mieszanym – 27%, a banki o finansowaniu zagranicznym (pochodzącym od inwestorów strategicznych będących zagranicznymi instytucjami kredytowymi) – 14% aktywów polskiego sektora bankowego. Chociaż Polska jest obecnie importerem netto oszczędności, skala zagranicznego finansowania pozostaje ograniczona. Warto zauważyć, że tempo wzrostu depozytów przewyższało tempo wzrostu kredytów, co pozwoliło bankom obniżyć wskaźnik kredytów do depozytów z poziomu

120% w 2008 r. do 113% w 2010 r. Jest to poziom, który wypada korzystnie na tle wskaźnika dla strefy euro, który wyniósł 133% w 2010 r.

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
	<i>(mld PLN, poza danymi w %)</i>		
Depozyty instytucji niefinansowych	620,4	567,2	494,1
Kredyty dla instytucji niefinansowych	698,5	641,2	593,4
Wskaźnik kredytów do depozytów	113%	113%	120%

Źródło: KNF

Mimo istniejącego deficytu finansowania, według NBP polski rynek bankowy cechował się w 2009 r. i 2010 r. nadpłynnością, i oczekuje się, że stan taki utrzyma się w 2011 r. Średnioroczną nadwyżkę środków pieniężnych na rynku w 2011 r. szacuje się na ponad 100 mld PLN. Do takiej sytuacji przyczynia się głównie napływ środków unijnych oraz wpływy z emitowanych przez rząd polski euroobligacji, co do których spodziewane jest przeprowadzenie konwersji na PLN. Polskie banki zazwyczaj lokują nadmiar środków pieniężnych w bony pieniężne emitowane przez NBP, ponieważ aktywność na rynku międzybankowym pozostaje stosunkowo ograniczona.

Marże

Duża konkurencja na rynku depozytów w okresie kryzysu finansowego, kiedy na rynku panował niedobór płynności i jej pozyskanie było kosztowne, skutkowało powstaniem ujemnych marż na depozytach. Oznacza to, że banki subsydiowały odsetki wypłacane deponentom, ponieważ oprocentowanie depozytów było wyższe niż odpowiednie stopy na rynku międzybankowym. Na 31 grudnia 2010 r. marże na depozytach detalicznych i korporacyjnych były dodatnie.

	Grudzień 2010	Czerwiec 2010	Grudzień 2009	Czerwiec 2009	Grudzień 2008	Czerwiec 2008
Średnie oprocentowanie nowych depozytów przedsiębiorstw	3,1%	3,1%	3,0%	3,3%	5,6%	5,6%
Średnie oprocentowanie nowych depozytów gospodarstw domowych	3,6%	3,7%	4,0%	4,4%	6,5%	5,2%
WIBID 3M	3,8%	3,7%	4,1%	4,2%	5,7%	6,5%
Implikowana marża na nowych depozytach przedsiębiorstw	0,7%	0,6%	1,1%	1,0%	0,1%	0,9%
Implikowana marża na nowych depozytach gospodarstw domowych	0,2%	(0,0)%	0,0%	(0,2)%	(0,8)%	1,2%

Źródło: NBP, Reuters

Marże na kredytach dla gospodarstw domowych spadły do najniższych poziomów od pierwszej połowy 2010 r., z uwagi na próby ulokowania przez banki nadmiaru posiadanych środków pieniężnych. Jednocześnie obniżyły się również marże na kredytach dla przedsiębiorstw, które obecnie kształtują się na poziomie niższym niż w okresie kryzysu finansowego.

	Grudzień 2010	Czerwiec 2010	Grudzień 2009	Czerwiec 2009	Grudzień 2008	Czerwiec 2008
Średnie oprocentowanie nowych kredytów dla przedsiębiorstw	5,9%	6,2%	6,5%	7,0%	8,3%	8,3%
Średnie oprocentowanie nowych kredytów dla gospodarstw domowych	10,0%	11,1%	12,5%	13,4%	13,6%	13,6%
WIBOR 3M	4,0%	3,9%	4,3%	4,4%	5,9%	6,7%
Implikowana marża na nowych kredytach dla przedsiębiorstw	2,0%	2,3%	2,3%	2,5%	2,5%	1,6%
Implikowana marża na nowych kredytach dla gospodarstw domowych	6,1%	7,2%	8,2%	8,9%	7,7%	6,9%

Źródło: NBP, Reuters

Jakość aktywów

Od czwartego kwartału 2008 r. jakość portfela kredytowego banków pogarszała się. Jednakże w 2010 r. tempo spadku jakości tego portfela zaczęło znacznie słabnąć, a już w drugiej połowie 2010 r. nastąpiło zdecydowane wyhamowanie

spadku jakości należności od przedsiębiorstw. Jakość portfela kredytowego dużych przedsiębiorstw jest przy tym zdecydowanie lepsza niż portfela małych i średnich przedsiębiorstw.

Od końca 2008 r. pogorszeniu ulega również jakość aktywów w segmencie gospodarstw domowych, na co wpływ ma przede wszystkim obniżenie jakości portfela kredytów konsumpcyjnych. Jakość portfela produktów mieszkaniowych pozostaje stosunkowo dobra, co związane jest częściowo z faktem, że duża część portfela nie osiągnęła jeszcze odpowiedniego poziomu „dojrzałości” (co powinno nastąpić w ciągu kilku najbliższych lat). Ogólny poziom kredytów zagrożonych jest obecnie stosunkowo wysoki w porównaniu do poziomów odnotowanych w ostatnich latach, lecz tempo wzrostu wskaźników kredytów z utratą wartości ustabilizowało się.

W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki kredytów z utratą wartości dla różnych segmentów klientów w Polsce.

	Czerwiec 2010	Grudzień 2009	Czerwiec 2009	Grudzień 2008	Czerwiec 2008
Wskaźnik kredytów z utratą wartości dla przedsiębiorstw	11,8%	11,2%	9,6%	6,1%	6,2%
Wskaźnik kredytów z utratą wartości dla gospodarstw domowych	6,6%	5,9%	4,8%	3,5%	3,8%
Wskaźnik kredytów z utratą wartości ogółem	8,3%	7,7%	6,5%	4,4%	4,8%

Źródło: KNF

Uwaga: Brak danych z grudnia 2010 r.

Regulacja sektora bankowego w Polsce

Działalność bankowa jest w Polsce regulowana przepisami Prawa Bankowego, które wymaga, aby bank posiadał zezwolenie wydane przez KNF, krajowy organ nadzoru bankowego. Uzyskanie takiego zezwolenia nie jest wymagane w wypadku banków utworzonych i prowadzących działalność na podstawie ustawy.

Komisja Nadzoru Finansowego

Dnia 1 stycznia 2008 r. KNF zastąpiła wcześniej działające organy regulacyjne jako organ nadzorujący działalność banków w Polsce. KNF posiada kompetencje i instrumenty prawne umożliwiające jej sprawowanie nadzoru nad działalnością banków. Do uprawnień KNF w zakresie nadzoru bankowego należy m.in.:

- określanie zasad działalności banków w celu zapewnienia bezpieczeństwa środków zdeponowanych w bankach przez klientów;
- udzielanie zezwoleń na tworzenie i organizację banków, oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych oraz prowadzenie przez nie działalności;
- ustalanie norm i wymogów adekwatności kapitałowej, ekspozycji na ryzyko oraz innych dobrych praktyk w działalności bankowej;
- zapewnianie przestrzegania przez banki prawa oraz postanowień ich statutów;
- monitorowanie wypłacalności, płynności finansowej, jakości aktywów, wyników finansowych i sytuacji finansowej banków, a także ocenianie wpływu polityki fiskalnej, pieniężnej i nadzoru finansowego na banki; regularne przedstawianie Radzie Polityki Pieniężnej takich ocen i składanie raportów;
- wydawanie zarządzeń i zaleceń dotyczących działalności banków;
- zalecanie bankom podejmowania lub zaniechania prowadzenia określonej działalności;
- nakładanie sankcji i stosowanie środków zaradczych w wypadku naruszenia przepisów regulujących działalność bankową; oraz
- nadzorowanie procedur niewypłacalności lub postępowań naprawczych w odniesieniu do banków.

Uprawnienia KNF obejmują również nadzór nad rynkiem kapitałowym w Polsce. Po wprowadzeniu Akcji do obrotu na rynku regulowanym Bank będzie podlegał dodatkowemu nadzorowi ze strony KNF jako organu nadzoru nad rynkiem kapitałowym.

Inne organy nadzoru posiadające istotne uprawnienia do nadzoru nad działalnością banków

Pewne obszary działalności banków podlegają również nadzorowi ze strony:

- Ministra Finansów i Generalnego Inspektora Informacji Finansowej w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu;
- Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w zakresie gromadzenia i ochrony danych osobowych; oraz
- Prezesa UOKiK, a także rzeczników praw konsumenta, w zakresie ochrony praw konsumenta.

Szczególne obowiązki banków

Banki są zobowiązane do przestrzegania szeregu przepisów określających sposób prowadzenia działalności i wykonywania czynności bankowych, w szczególności przepisów Prawa Bankowego, Ustawy o Kredycie Konsumenckim i Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Należą do nich, między innymi, przepisy dotyczące dopuszczalnych limitów koncentracji ryzyka podejmowanego przez bank, właściwej oceny ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz procedur nadzoru finansowego.

Zgodnie z przepisami Prawa Bankowego i stosownymi uchwałami KNF, banki są również zobowiązane do ochrony tajemnicy bankowej, w tym wszelkich informacji dotyczących relacji pomiędzy klientem a bankiem.

Ponadto, Prawo Bankowe wymaga, aby banki utrzymywały współczynnik wypłacalności – wskaźnik uzależniony od struktury ogółu aktywów ważonych ryzykiem, na poziomie 8%, a wobec banków rozpoczynających działalność operacyjną na poziomie 15% przez pierwsze 12 miesięcy, a następnie na poziomie co najmniej 12% przez kolejne 12 miesięcy.

Uczestnictwo w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym

Banki działające w Polsce na podstawie zezwoleń wydawanych przez KNF są zobowiązane do wnoszenia opłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, którego zadaniem jest ochrona klientów w wypadku niewypłacalności banku uczestniczącego w systemie. Banki wpłacają do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego obowiązkowe opłaty roczne. W wypadku niewypłacalności banku prowadzącego działalność w Polsce na podstawie zezwolenia udzielonego przez KNF środki zgromadzone w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym są wykorzystywane na pokrycie roszczeń klientów takiego banku.

Wymogi w zakresie ochrony konsumentów

Klienci detaliczni są objęci szczególną ochroną wynikającą z Ustawy o Kredycie Konsumenckim, przepisów Kodeksu Cywilnego, Ustawy o Ochronie Konkurencji i Konsumentów oraz innych przepisów w zakresie ochrony konsumentów. Przepisy te nakładają na banki szereg obowiązków dotyczących transakcji zawieranych z klientami detalicznymi. Do najważniejszych z tych przepisów należą postanowienia zobowiązujące bank do przekazywania rzetelnych informacji o kosztach udzielanego kredytu i włączania do umów postanowień chroniących konsumenta przed silniejszą pozycją banku oraz zakaz umieszczania w umowach postanowień uprzywilejowujących bank. W przypadku nieprzebrzegania przez banki wyżej wymienionych przepisów klient może być uprawniony do zwrotu wyłącznie kwoty głównej kredytu bez dodatkowych kosztów. Ponadto w wypadku stwierdzenia stosowania przez bank praktyk rynkowych sprzecznych z prawem, Prezes UOKiK może zażądać zaprzestania określonych praktyk oraz nałożyć na bank karę pieniężną w wysokości do 10% przychodów uzyskanych przez bank w roku obrotowym poprzedzającym rok, w którym kara jest nakładana.

Kodeks Cywilny określa maksymalną stopę procentową, jaką banki mogą stosować do udzielanych kredytów, jako czterokrotność stopy lombardowej ogłaszanej przez NBP (obecnie 21%). Ustawa o kredycie konsumenckim ogranicza łączną kwotę wszystkich opłat związanych z prowizją pobieraną przez bank oraz innych płatności, których bank może zażądać, do pięciu procent całkowitej kwoty kredytu.

Ochrona danych osobowych

Prowadząc działalność w zakresie usług świadczonych na rzecz osób fizycznych, banki są zobowiązane do przestrzegania przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

Szczególne uprawnienia banków

Bankom przysługują pewne przywileje związane z prowadzoną działalnością. W szczególności, obowiązujące prawo przewiduje uproszczoną procedurę ustanawiania zabezpieczenia i egzekucji roszczeń banku, w tym odstąpienie od wymogu określonej formy ustanawiania zabezpieczenia, możliwość sekurytyzacji wierzytelności banku oraz możliwość stosowania uproszczonej metody egzekwowania roszczeń wynikającej z prawa wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych. Ponadto dokumenty wystawiane przez banki mają co do zasady tę samą moc, co dokumenty urzędowe. Należy jednak mieć na uwadze orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego (wyrok z 15 marca 2011 r., sygn. akt P 7/09), zgodnie z którym art. 95 ust. 1 Prawa Bankowego, nadający wspomnianą moc dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z konstytucyjnymi zasadami równości i sprawiedliwości oraz z zasadą ochrony konsumenta, gwarantuje bowiem ustawową przewagę podmiotu profesjonalnego (banku) wobec konsumenta.

OPIS DZIAŁALNOŚCI BANKU

Ogólna charakterystyka

Jako bank uniwersalny BGŻ oferuje szeroką gamę produktów i usług bankowych klientom instytucjonalnym i detalicznym. Tradycyjnie Bank świadczył usługi na rzecz społeczności lokalnych, w szczególności na rzecz podmiotów z sektora rolno-spożywczego, co spowodowało, że BGŻ uzyskał wyróżniający go spośród innych dużych banków w Polsce charakter banku lokalnych społeczności. Model banku lokalnych społeczności wpływa na działalność, sieć dystrybucji i klasyfikację klientów. Według stanu na 31 grudnia 2010 r., Bank zajmował 11. pozycję w Polsce zarówno pod względem łącznej wartości kredytów, jak i depozytów, a jego udziały w rynku wynosiły odpowiednio 2,7% i 3,0%.

Bank prowadzi działalność w dwóch podstawowych segmentach: instytucjonalnym i detalicznym. W przeszłości Bank oferował swoje produkty i usługi przede wszystkim klientom z sektora rolno-spożywczego, który do dziś stanowi dużą grupę klientów BGŻ. Na 31 grudnia 2010 r. wartość kredytów brutto udzielonych klientom z tego sektora stanowiła 38,5% łącznej wartości portfela kredytowego Banku (kredytów i pożyczek udzielonych klientom Banku).

Bank posiada placówki w miastach różnej wielkości w Polsce, ale w związku z przyjętym modelem bankowości lokalnych społeczności koncentruje się na miastach, w których liczba ludności nie przekracza 150 000 mieszkańców („**Małe i średnie miasta**”). Sieć dystrybucyjna BGŻ odzwierciedla przyjęty model bankowości lokalnych społeczności, ponieważ ok. 80% placówek Banku znajduje się w Małych i średnich miastach.

Dla celów wewnętrznych Bank klasyfikuje swoich klientów instytucjonalnych, w tym klientów z sektora rolno-spożywczego, według trzech podstawowych kategorii: Duże Przedsiębiorstwa, MSP i Mikroprzedsiębiorstwa (w tym przedsiębiorcy indywidualni). Wśród klientów detalicznych rozróżnia się natomiast następujące kategorie: VIP, Klasa Średnia, Wyższy Standard i Standard. Bank rozwija ofertę zgodnie z przyjętym modelem bankowości lokalnych społeczności w taki sposób, aby zaspokoić jak najlepiej oczekiwania klientów w ramach tego modelu. Bank oferuje zatem szeroki zakres produktów i usług bankowych dla klientów instytucjonalnych i detalicznych, w tym produktów i usług specjalistycznych dla klientów z sektora rolno-spożywczego. Udział Banku w rynku takich specjalistycznych produktów i usług jest znaczny. W przypadku kredytów preferencyjnych dla rolników wynosi 29% (według wartości udzielonych kredytów w 2010 r.), w przypadku kredytów strukturalnych 13% (według ostatnich dostępnych danych 2009 r.), a w przypadku kredytów w rachunku bieżącym dla rolników sięga nawet ok. 50% (udział w wartości portfela na koniec 2010 r.).

Grupa prowadzi również działalność w zakresie usług pozabankowych, w tym usług maklerskich i leasingowych, za pośrednictwem wyspecjalizowanych jednostek i podmiotów.

Dystrybucja produktów Banku odbywa się za pośrednictwem różnych kanałów dystrybucyjnych, w tym sieci 364 placówek, a także poprzez bankowość elektroniczną i telefoniczną.

Bank posiada rating agencji ratingowej Moody's na poziomie A3/P2 odpowiednio dla długoterminowych i krótkoterminowych depozytów bankowych oraz na poziomie D z perspektywą stabilną dla kondycji finansowej. Rating banku corocznie weryfikowany jest przez Moody's.

Stosowany przez Bank model bankowości lokalnych społeczności został doceniony w wielu niezależnych publikacjach, w tym przez dzienniki „Gazetę Wyborczą” i „Dziennik Gazeta Prawna” oraz popularny portal finansowy Money.pl.

Ponadto w 2010 r. BGŻ zajął szóste miejsce w organizowanym przez magazyn „Newsweek” rankingu banków (w 2006 r. Bank został sklasyfikowany w tym konkursie na miejscu szesnastym). W 2008 r. Bank otrzymał nagrodę „Solidny Pracodawca” przyznawaną przez Grupę Media Partner, wydawcę „Przeglądu Gospodarczego Plus” i „Rzeczy o Biznesie”, dodatków do „Gazety Prawnej” i „Rzeczpospolitej”. W latach 2008, 2009 i 2010 produkty Banku przeznaczone dla MSP otrzymały „Laur klienta” w kategorii kredytów dla MSP, nagrodę przyznawaną przez Grupę Media Partner. W grudniu 2010 r. usługa cash management została nagrodzona przez „Gazetę Finansową” w kategorii „Najlepsze produkty dla biznesu 2010”.

Historia i rozwój Banku

BGŻ został założony w 1975 r. jako bank państwowo-spółdzielczy dedykowany do świadczenia usług finansowych i udzielania kredytów na potrzeby sektora rolnego i leśnego. Jednakże jego korzenie sięgają założonych w 1919 r. Polskiego Banku Rolnego i Centralnej Kasy Spółek Rolniczych. W chwili założenia Bank zrzeszał 1 663 banki spółdzielcze, do których łącznie należało 46% udziałów Banku. Pozostałe 54% udziałów znajdowało się w rękach Skarbu Państwa. W 1994 r. BGŻ został przekształcony, na mocy ustawy, w spółkę akcyjną. Po przekształceniu Skarb Państwa posiadał 65,9% akcji w kapitale zakładowym Banku, a pozostałe 34,1% znajdowało się w posiadaniu banków spółdzielczych. W 2002 r. przyjęto nową strategię rozwoju BGŻ jako banku uniwersalnego, w wyniku czego przestał on pełnić formalną funkcję banku zrzeszającego inne banki spółdzielcze.

W 2004 r. akcjonariuszami Banku zostały EBOR i Rabobank. W wyniku szeregu transakcji przeprowadzonych w 2007 r. i 2008 r. Rabobank nabył dodatkowe akcje BGŻ, w tym wszystkie akcje uprzednio należące do EBOR. Obecnie Rabobank

posiada 25 601 279 akcji stanowiących 59,4% kapitału zakładowego BGŻ, co zapewnia mu pozycję akcjonariusza większościowego. Zob. „Ogólne Informacje o Banku”.

Strategia Banku ewoluowała od momentu, kiedy zaczął rozwijać się jako bank uniwersalny. Bank koncentruje się na bankowości lokalnych społeczności i sektorze rolno-spożywczym, jednocześnie powiększając ofertę produktów i usług bankowych oraz poszerzając działalność segmentów detalicznego i instytucjonalnego dla klientów spoza sektora rolno-spożywczego.

Otoczenie rynkowe i możliwości rozwoju działalności Banku

Polska, kraj, w którym Bank prowadzi swoją działalność, jest największą gospodarką Europy Środkowo-Wschodniej (w 2010 r. wartość PKB Polski w cenach bieżących wyniosła 1,413 mld PLN według danych GUS) i krajem o jednym z najwyższych poziomów zaludnienia spośród państw Europy Środkowo-Wschodniej (38,2 miliona osób na dzień 30 czerwca 2010 r. według danych GUS). W okresie ostatnich pięciu lat zakończonych 31 grudnia 2009 r. Polska rozwijała się ze średnioroczną stopą wzrostu PKB na poziomie 4,7%, jak również wykazała relatywnie wyższą skuteczność w zmaganiach ze światowym kryzysem gospodarczym w porównaniu do innych krajów europejskich.

Polski rynek bankowy jest w dalszym ciągu względnie słabo nasycony. Według danych Europejskiego Banku Centralnego (EBC) stosunek sumy aktywów banków do PKB Polski w 2009 r. wyniósł 78,7%, czyli znacznie poniżej wartości analogicznego wskaźnika dla UE wynoszącego 333,6%. Rozwój polskiej gospodarki jest czynnikiem sprzyjającym rozwojowi rynku bankowego. Według KNF w latach 2008–2010 wolumen kredytów udzielonych podmiotom sektora niefinansowego oraz depozytów pochodzących od tych podmiotów wzrósł o, odpowiednio, 17,7% i 25,6%, co stanowi znacznie wyższy wzrost w porównaniu do unijnego rynku bankowego.

Dużą część populacji Polski stanowią mieszkańcy małych i średnich miast (ok. 76% według danych GUS). Liczba oddziałów banków oraz gama produktów i usług bankowych dostępnych obecnie w miastach małej i średniej wielkości są niższe niż w dużych miastach. Z uwagi na powyższe Zarząd Banku uważa, że zapotrzebowanie na usługi i produkty bankowe potencjalnych klientów pozostają niezaspokojone, co stwarza możliwości dalszego rozwoju działalności Banku na tych rynkach. Ponadto Zarząd uważa, że konkurencja na tych obszarach jest słabsza niż w większych miastach ze względu na bardziej ograniczoną obecność największych konkurentów Banku w tych społecznościach oraz uboższą ofertę produktową wielu banków działających na lokalnych rynkach.

Sektor rolno-spożywczy, reprezentujący według danych Eurostat ok. 7% wartości PKB Polski, stanowi ważny segment polskiej gospodarki, który zdaniem Zarządu będzie się dalej rozwijać w wyniku wzrostu globalnego popytu na produkty rolno-spożywcze, konsolidacji oraz przeprowadzanych modernizacji w tym segmencie, jak również dostępu do stałego wsparcia ze strony UE i rządu polskiego.

Zarząd uważa, że Bank ma duże szanse na stabilny i rentowny wzrost w oparciu o rozwój gospodarczy kraju oraz stały wzrost popytu na produkty i usługi bankowe w Polsce wśród klientów należących do zdefiniowanych przez Bank docelowych segmentów rynku.

Przewagi konkurencyjne

Zarząd uważa, że następujące przewagi konkurencyjne umożliwią Bankowi rozwój działalności oraz osiągnięcie zamierzonych celów strategicznych:

Pozycja lidera rynku usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego w Polsce

Bank posiada ugruntowaną pozycję na atrakcyjnym rynku usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego i jest czołowym dostawcą produktów i usług bankowych dla tego sektora.

Zarząd uważa, że posiadana przez Bank wiedza specjalistyczna na temat sektora rolno-spożywczego, rozległa sieć placówek obsługujących sektor rolno-spożywczy, posiadana wiedza ekspercka w zakresie obsługi sektora rolno-spożywczego oraz wsparcie ze strony Grupy Rabobank (dostawcy usług bankowych skoncentrowanym na sektorze rolno-spożywczym na całym świecie), pozwoliły Bankowi stworzyć dostosowane do potrzeb klientów produkty i procedury podejmowania decyzji kredytowych, jak również zbudować najlepszy zespół analityczny zajmujący się prowadzeniem badań rynku rolno-spożywczego. Powyższe przewagi konkurencyjne pozwalają Bankowi na utrzymywanie i dalsze umacnianie pozycji lidera, a w efekcie na wykorzystywanie rosnących możliwości rozwoju usług bankowych w sektorze rolno-spożywczym.

Silna pozycja w Małych i średnich miastach

Bank posiada rozbudowaną infrastrukturę w Małych i średnich miastach, a jego ogólnopolska sieć oddziałów i bankomatów jest nastawiona na obsługę tego segmentu rynku. Ponadto, ze względu na ugruntowaną pozycję i długotrwałą obecność w Małych i średnich miastach marka Banku jest powszechnie rozpoznawana i cieszy się zaufaniem

w tych społecznościach. Zdaniem Zarządu rozbudowana infrastruktura oraz rozpoznawalność marki pozwalają Bankowi na wykorzystanie możliwości dalszego rozwoju, jakie istnieją w Małych i średnich miastach.

Wyróżniający model biznesowy nastawiony na obsługę społeczności lokalnych

Bank posiada wyróżniający się model biznesowy nastawiony na obsługę społeczności lokalnych, który oparty jest na ugruntowanej pozycji w zakresie obsługi bankowej klientów w Małych i średnich miastach. Model ten zapewnia połączenie wszechstronnej oferty produktów i usług oraz unowocześnionej sieci dystrybucji cechującej bank uniwersalny z utrzymywaniem relacji z klientem w stylu banku spółdzielczego. Bank rozwija relacje z klientami poprzez utrzymywanie szerokiej sieci oddziałów zlokalizowanych blisko klientów, aktywne zatrudnianie lokalnych pracowników dobrze znających miejscową społeczność oraz odgrywanie istotnej roli w procesie rozwoju społeczności lokalnej.

Zgodnie ze swoim modelem biznesowym nastawionym na obsługę społeczności lokalnych, Bank stosuje zdecentralizowany proces podejmowania decyzji kredytowych, w ramach którego dyrektorzy oddziałów ponoszą znaczną odpowiedzialność za działalność operacyjną i posiadają znaczny zakres autonomii. Takie podejście pozwala na skrócenie czasu reakcji na zgłaszane przez klientów potrzeby oraz umacnianie relacji z klientami, co przekłada się na wzrost poziomu zadowolenia klientów z usług bankowych.

Zarząd uważa, że stosowany przez Bank model biznesowy nastawiony na obsługę społeczności lokalnych doprowadził do ugruntowania poczucia wysokiej jakości świadczonych przez Bank usług wśród klientów oraz wzmocnienia lojalności i podniesienia poziomu zadowolenia klientów. Model ten stanowi ponadto podstawę strategii Banku przewidującej dalszy rozwój działalności w tym obszarze.

Współpraca z Rabobank, większościami akcjonariuszem Banku

Rabobank Nederland to jeden z największych banków uniwersalnych w Holandii, koncentrujący swoją działalność na obsłudze sektora rolno-spożywczego na całym świecie. Posiada silną, ugruntowaną pozycję w sektorze rolno-spożywczym, co jest także cechą charakteryzującą Bank. Rabobank historycznie uzyskuje stabilne i solidne wyniki finansowe, a agencje ratingowe przyznały Rabobank najwyższy możliwy do uzyskania przez banki rating kredytowy (AAA). Rabobank wspomaga Bank w jego rozwoju, udostępniając posiadaną wiedzę na temat sektora rolno-spożywczego oraz know-how operacyjny. Główne obszary współpracy obejmują świadczenie wspólnie wykorzystywanych usług, prace nad rozwojem działalności i produktów oraz zarządzanie ryzykiem i najlepsze praktyki.

Strategia biznesowa

Celem Banku jest utrzymanie pozycji jednego z czołowych banków uniwersalnych w Polsce, obsługującego zrównoważoną bazę klientów indywidualnych i instytucjonalnych (nastawionego na obsługę MSP oraz Mikroprzedsiębiorstw), jak również dużego udziału rynkowego posiadanego w segmencie usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego. Bank planuje wzrost w tempie wyższym niż średnie tempo wzrostu rynku oraz zwiększenie udziału w rynku przy dalszym wykorzystaniu swojego wyjątkowego modelu biznesowego nastawionego na obsługę społeczności lokalnych, szerokiej obecności w Małych i średnich miastach, jak również silnej pozycji w sektorze rolno-spożywczym oraz specjalistycznej wiedzy w odniesieniu do tego sektora. Strategią Banku jest uzyskiwanie szybszego tempa wzrostu przychodów niż kosztów operacyjnych, co powinno przełożyć się na sukcesywne polepszenie się wskaźnika kosztów do przychodów Banku. Bank działa w celu wytworzenia wartości dodanej dla akcjonariuszy oraz kontynuacji działań w zakresie poprawy wskaźnika rentowności oraz zwrotu z kapitałów. Główne elementy strategii Banku to:

Rozwój sieci oddziałów ze szczególnym zwróceniem uwagi na zwiększanie obecności w Małych i średnich miastach

Bank zamierza zwiększać przychody, docierając do większej liczby klientów za pośrednictwem rozbudowanej sieci oddziałów. Dodatkowo do liczby 129 oddziałów otwartych przez Bank w okresie od 2008 do 2010 roku, Zarząd zatwierdził strategię otwarcia 75 nowych oddziałów w latach 2011 i 2012, stawiając sobie za cel dalszą rozbudowę sieci dystrybucji w strategicznych lokalizacjach blisko klientów. Bank wykorzystuje ściśle zdefiniowany proces dla rozbudowy sieci oddziałów, koncentrując się na obszarach zamieszkiwanych przez społeczności stanowiące atrakcyjną grupę docelową, w których nie jest jeszcze obecny, jak również na poszerzaniu swojej działalności w lokalizacjach, w których dotychczasowy zasięg istniejącej sieci dystrybucyjnej jest niewystarczający do pełnego zaspokojenia potrzeb bankowych klientów. Celem tej strategii jest umożliwienie Bankowi ugruntowania swojej obecności w Małych i średnich miastach oraz zajęcie pozycji pozwalającej na pełne wykorzystanie możliwości rozwoju w segmencie rynku, w którym zapotrzebowanie klientów na usługi i produkty bankowe nie zostało zaspokojone, a konkurencja ze strony dużych banków komercyjnych jest stosunkowo słabsza.

Zwiększanie przychodów poprzez pozyskiwanie nowych klientów oraz cross-selling produktów niewymagających dużego zaangażowania kapitałowego Banku i produktów o wyższych marżach

Zarząd uważa, że produkty niewymagające dużego zaangażowania kapitałowego Banku i produkty o wyższych marżach będą ważnymi czynnikami wzrostu, jak również istotną przyczyną utrzymania dotychczasowych i pozyskiwania nowych

klientów. Zapotrzebowanie na usługi i produkty bankowe ze strony dotychczasowych 900 000 klientów Banku zmieniały się dynamicznie na przestrzeni ostatnich lat wraz z rozwojem polskiej gospodarki. Przewiduje się dalszy wzrost popytu na produkty niewymagające dużego zaangażowania kapitałowego Banku i produkty o wyższych marżach, takie jak usługi bankowości transakcyjnej, produkty inwestycyjne, produkty skarbowe, finansowanie transakcji handlowych, leasing i produkty ubezpieczeniowe. Zjawisko to można zaobserwować we wszystkich docelowych segmentach klientów Banku: klientów detalicznych, segmentu MSP oraz Mikroprzedsiębiorstw, w tym podmiotów działających w sektorze rolno-spożywczym. Ponadto, produkty mogą być wykorzystywane do *cross-sellingu* adresowanego do istniejącej bazy klientów Banku, a przy wykorzystaniu odpowiednio nakierowanych działań marketingowych mogą być oferowane jako atrakcyjne produkty, na bazie których Bank może pozyskiwać nowych klientów.

Bank zamierza w dalszym ciągu rozwijać swoją pozycję w zakresie oferowania tych produktów i przewiduje się, że znacząca część spodziewanego wzrostu przychodów będzie wynikiem *cross-sellingu* powyższych produktów.

Wzmocnienie pozycji Banku w docelowym segmencie klientów detalicznych w wyniku pozyskiwania nowych klientów oraz zwiększenia poziomu cross-sellingu

Bank zamierza znacząco zwiększyć swoją bazę klientów detalicznych poprzez koncentrację swoich działań na wybranych grupach klientów. Bank planuje realizację tego celu poprzez zwiększenie zasięgu swojej sieci oddziałów w Małych i średnich miastach oraz podniesienie poziomu skuteczności sprzedaży produktów w swoich oddziałach. Proces pozyskiwania nowych klientów będzie wspomagany zwiększonymi nakładami na efektywne kampanie marketingowe oraz reklamy atrakcyjnych produktów mających na celu pozyskiwanie nowych klientów w sposób zgodny z całościową ofertą adresowaną do docelowych segmentów rynku.

Jednocześnie, w celu rozbudowy długotrwałych lokalnych relacji z klientami oraz zminimalizowania rotacji klientów, Bank zamierza kontynuować swoje zorientowane na klienta działania poprzez dalsze wdrażanie programu „Po Pierwsze Klient”. Inicjatywy w ramach tego programu obejmują: rozbudowę sieci oddziałów, koncepcję oferowania klientom kompleksowej obsługi finansowej, rozwój systemu zarządzania relacjami z klientami (*CRM – Client Relationship Management*), zapewnienie najwyższego standardu procesów oraz doskonałość w zarządzaniu ryzykiem kredytowym. W oparciu o relacje z klientami zgodne z programem „Po Pierwsze Klient”, Bank zamierza wykorzystać swoją bogatą ofertę produktową i platformę dystrybucji, aby stać się bankiem pierwszego wyboru dla swojej docelowej grupy klientów, w tym w Małych i średnich miastach.

Bank zamierza w dalszym ciągu rozwijać swoją ofertę produktową, koncentrując się zarówno na pozyskiwaniu nowych klientów, jak i zwiększaniu zakresu *cross-sellingu*. Bank przewiduje, że większość przychodów z bankowości detalicznej będzie związana ze sprzedażą produktów kredytowych, takich jak kredyty hipoteczne, karty kredytowe i kredyty konsumenckie. Jednocześnie Bank planuje urozmaicenie swojej oferty depozytowej przy zapewnieniu stabilnego poziomu rentowności tych produktów dla Banku w perspektywie długoterminowej.

Dalsza koncentracja na obsłudze MSP oraz Mikroprzedsiębiorstw w ramach segmentu klientów instytucjonalnych

Bank przewiduje, że motorem rozwoju usług bankowych w sektorze klientów instytucjonalnych będą kredyty, depozyty i pozostałe produkty finansowe, takie jak m.in. leasing, factoring i usługi finansowania strukturyzowanego przeznaczone dla MSP oraz Mikroprzedsiębiorstw.

Bank zamierza koncentrować się w dalszym ciągu na obsłudze klientów instytucjonalnych. Aby poprawić efektywność działania i lepiej dostosować swój model usługowy oraz produkty do potrzeb swoich klientów, Bank zamierza m.in. skorygować dotychczas stosowaną segmentację klientów. Bank planuje podwyższenie górnych wartości progowych stanowiących podstawę tej klasyfikacji dla Mikroprzedsiębiorstw oraz MSP oraz ponad 100 milionów PLN dla Dużych Przedsiębiorstw. Bank zamierza także wzmocnić swoje wystandaryzowane pakiety produktów przeznaczonych dla Mikroprzedsiębiorstw, zapewniając jednocześnie najlepsze wśród dostępnych na rynku rozwiązań w takich kategoriach jak finansowanie zabezpieczone aktywami, obsługa operacji skarbowych, bankowość transakcyjna i oferując funkcjonalność on-line klientom z sektora MSP.

Ponadto Bank dostosowuje swój system zarządzania relacjami z klientami do potrzeb swoich klientów poprzez oferowanie Dużym Przedsiębiorstwom obsługi przez doradców klienta w regionalnych centrach korporacyjnych oraz oferowanie MSP oraz Mikroprzedsiębiorstwom obsługi przez doradców klienta w oddziałach. Aby zwiększyć poziom *cross-sellingu* produktów o wyższych marżach i produktów niewymagających dużego zaangażowania kapitałowego, sieć sprzedaży Banku obsługująca MSP oraz Duże Przedsiębiorstwa wspomagana jest przez regionalnych specjalistów produktowych.

Umocnienie pozycji lidera rynku w obszarze usług bankowych dla sektora rolno-spożywczego

W okresie najbliższych kilku lat, w wyniku wzrostu wydajności pracy i utrzymujących się wysokich cen żywności oraz wobec zmieniających się trendów makroekonomicznych i demograficznych, prognozowany jest silny wzrost sektora

rolno-spożywczego. Przewiduje się, że konsolidacja i modernizacja sektora rolno-spożywczego w Polsce spowoduje wzrost potrzeb w zakresie finansowania w całym łańcuchu wartości sektora rolno-spożywczego. Wraz z rozwojem tego sektora potrzeby bankowe klientów powinny się zwiększać, a ich poziom wyrafinowania powinien wzrastać. Bank zamierza wykorzystać posiadaną wiedzę na temat sektora rolno-spożywczego, swoją pozycję lidera rynku, szeroką ofertę produktową, wysoki poziom rozpoznawalności marki oraz swoją reputację, aby powiększyć swój udział w rynku w okresie jego przewidywanego wzrostu.

Bank będzie w dalszym ciągu koncentrował się na sektorze rolno-spożywczym, zwracając szczególną uwagę na rolników będących właścicielami dużych i średniej wielkości gospodarstw rolnych, a także na MSP oraz Duże Przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem rolno-spożywczym. Klienci tego typu są najbardziej atrakcyjni ze względu na wyższy poziom przychodów generowany przez jednego klienta niż w przypadku pozostałych segmentów rynku, jak również ze względu na przewidywania, że tacy klienci skorzystają najwięcej na rozwoju sektora rolno-spożywczego. Ponadto, potrzeby bankowe tradycyjnych klientów z sektora rolno-spożywczego, wśród których dominowały dotychczas produkty kredytowe, ulegają stopniowym zmianom, a rosnący poziom wyrafinowania ich wymagań w zakresie bankowości stwarza możliwości *cross-sellingu* innych produktów, w szczególności produktów niewymagających dużego zaangażowania kapitałowego, takich jak na przykład leasing, usługi bankowości skarbowej i transakcyjnej czy finansowanie transakcji handlowych.

Dzięki stałemu zwiększaniu poziomu kompetencji w obrębie sektora rolno-spożywczego oraz rozbudowie zespołów specjalistów zajmujących się strukturyzowaniem produktów, Bank zamierza utrzymać pozycję lidera rynku w segmencie kredytów preferencyjnych i strukturalnych. Wykorzystując te produkty jako produkty bazowe w procesie *cross-sellingu*, Bank zamierza także dalej rozwijać kredyty komercyjne, doskonalić i rozwijać ofertę produktów niekredytowych takich jak produkty niewymagające dużego zaangażowania kapitałowego banku (leasing, usługi bankowości skarbowej i transakcyjnej oraz finansowanie transakcji handlowych), co pozwoli zaspokajać rosnące potrzeby klientów w zakresie bankowości.

Ponadto Bank dostrzega znaczące możliwości rozwoju w sektorach powiązanych z sektorem rolno-spożywczym, takich jak energia odnawialna (np. biogaz i biomasa) oraz projekty związane z budową systemów samowystarczalnych energetycznie. Opierając się na swojej znajomości sektora rolno-spożywczego i posiadanej sieci oddziałów w przyszłości Bank zamierza dalej wzmacniać swoją pozycję zarówno w tych, jak i w innych sektorach związanych z sektorem rolno-spożywczym.

Zgodnie ze swoim modelem biznesowym nastawionym na obsługę lokalnych społeczności, Bank będzie w dalszym ciągu koncentrował się na budowie silnych relacji z klientami z sektora rolno-spożywczego za pośrednictwem doradców klienta. Ponadto, eksperci Banku z zakresu sektora rolno-spożywczego będą w dalszym ciągu działać w sposób proaktywny, wykorzystując posiadaną przez Bank kadrę specjalistyczną oraz silne relacje z klientami celem zwiększania sprzedaży w modelu *cross-sellingu*.

Dodatkowo, Bank zamierza w dalszym ciągu regularnie sporządzać i publikować raporty analityczne, które według Banku są uznawane za obowiązujący na rynku standard i często cytowane w prasie.

Stworzenie i rozwinięcie internetowej bankowości bezpośredniej, co zwiększy poziom finansowania Banku

Bank zamierza wykorzystać przewidywany wzrost zapotrzebowania na usługi w zakresie bankowości bezpośredniej w Polsce. Bank uważa, że na rynku istnieje zapotrzebowanie na usługi bankowości bezpośredniej obejmujące przede wszystkim produkty oszczędnościowe i inwestycyjne adresowane do klasy średniej i zamożnych klientów z dużych miast. Uważa się, że tego typu klienci mają wystarczającą wiedzę na temat dystrybucji produktów bankowych w formie elektronicznej, aby zaakceptować model usług bankowych oparty tylko na bankowości internetowej. Usługi z zakresu bankowości bezpośredniej, mające na celu zaspokojenie potrzeb tych klientów, zostaną wprowadzone przez Bank w drugiej połowie 2011 roku. Bank uważa, że klienci ci zapewnią Bankowi atrakcyjne źródło depozytów oraz zwiększą poziom finansowania Banku. Aby zainteresować klientów docelowych oraz pozyskać ich depozyty, Bank zamierza przeprowadzić w środkach masowego przekazu szeroko zakrojoną kampanię prezentującą ofertę rachunków oszczędnościowych o konkurencyjnych marżach. Bank wykorzystuje know-how swojego akcjonariusza Rabobank Nederland, który uruchomił już taką działalność w czterech innych krajach. Usługi bankowości bezpośredniej będą oferowane pod odrębną od BGŻ i Rabobank marką, która jednak będzie oparta na podobnych kluczowych wartościach: zaufaniu i zadowoleniu klienta.

Stala poprawa efektywności operacyjnej

Podejście Banku do kwestii zwiększania efektywności operacyjnej opiera się na podniesieniu efektywności funkcjonowania oddziałów oraz poprawie efektywności procesu sprzedaży. Aby zapewnić sprawność i wysoki poziom jakości procesów realizowanych w sieci oddziałów, Bank zdefiniował cele w zakresie efektywności (np. poziomy przychodów, efektywność kosztowa, liczba klientów, portfel produktowy klientów) wyznaczone do zrealizowania przez

poszczególne oddziały. Przewiduje się, że jasno określone cele na poziomie oddziału, w połączeniu z odpowiednim systemem motywacyjnym, doprowadzą do podniesienia poziomu efektywności funkcjonowania oddziałów. Aby podnieść poziom efektywności procesu sprzedaży, Bank zamierza zwiększyć poziom wydajności pracy doradców klienta poprzez wprowadzenie systemów motywacyjnych obejmujących ściśle określone cele, wdrożenie programu zwiększenia sprzedaży przeznaczonego dla doradców klientów, stworzenie i zrealizowanie skutecznych kampanii marketingowych dostosowanych do potrzeb poszczególnych segmentów wraz z atrakcyjnymi produktami przyciągającymi klientów i realizowanymi następnie dzięki skutecznym procesom *cross-sellingu*.

Utrzymanie ścisłej kontroli kosztów oraz dalsza poprawa efektywności kosztowej

Bank zamierza realizować program ścisłej kontroli kosztów przy jednoczesnym zwiększaniu przychodów oraz wdrożeniu kluczowych programów strategicznych. W ostatnich latach Bank był w stanie utrzymać koszty na, w przybliżeniu, stałym poziomie, z wyłączeniem wydatków związanych z rozwojem działalności, przy skumulowanej rocznej stopie wzrostu wynoszącej jedynie 0,2% w latach 2006–2010.

Bank planuje wykorzystać w pełni potencjał swojej platformy operacyjnej, na chwilę obecną działającej przy częściowym wykorzystaniu, oraz skorzystać z efektu skali w momencie, kiedy rozbudowana sieć oddziałów zapewni zwiększenie sprzedaży i przychodów. Bank zamierza zmniejszyć koszt obsługi klientów poprzez podjęcie szeregu działań, w tym: (i) wprowadzenie innowacyjnego, zautomatyzowanego procesu podejmowania decyzji kredytowych (w tym na podstawie scoringu) w przypadku standardowych kredytów, (ii) wprowadzenie ekonomicznego przetwarzania danych umożliwiającego doradcom klienta budowanie większych portfeli klientów, co pozwoli obniżyć koszt obsługi przypadający na jednego klienta, oraz (iii) wykorzystanie alternatywnych kanałów dystrybucji, w szczególności platformy bankowości internetowej.

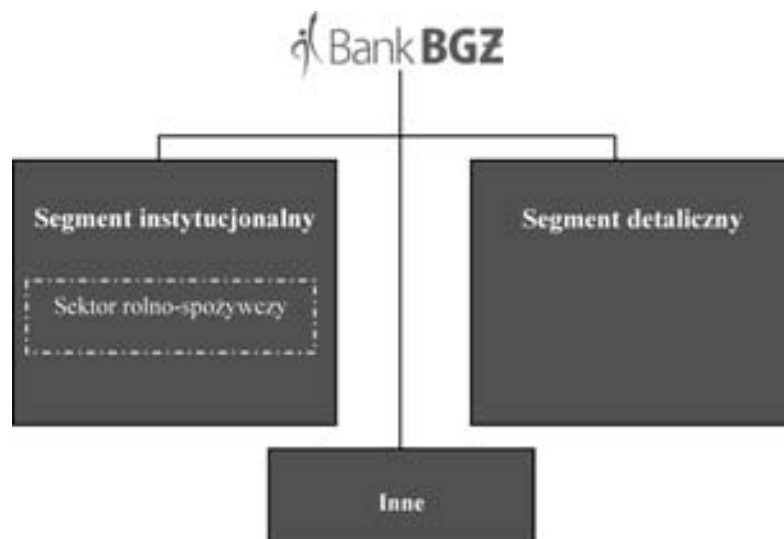
Utrzymanie rozważnych procedur w zakresie zarządzania ryzykiem

Ważną częścią organizacji i kultury działania Banku jest rozważne działanie w zakresie zarządzania ryzykiem. Stała koncentracja Banku na zarządzaniu ryzykiem oraz współpraca z Rabobank w zakresie stosowania najlepszych praktyk w tym zakresie doprowadziła do historycznie małych strat z tytułu utraty wartości kredytów. Bank zamierza utrzymać stosowane rozważne procedury w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z działalnością operacyjną Banku.

Działalność operacyjna

Bank prowadzi działalność w dwóch podstawowych segmentach: instytucjonalnym i detalicznym. Usługi bankowe dla sektora rolno-spożywczego stanowią odrębną część segmentu klientów instytucjonalnych. Działalność Banku w sektorze rolno-spożywczym polega na tworzeniu, wprowadzaniu oraz sprzedaży produktów i usług dostosowanych do potrzeb klientów z sektora rolno-spożywczego.

Innymi źródłami przychodów Banku są: (i) operacje skarbowe prowadzone na własny rachunek głównie w celu zarządzania płynnością, (ii) operacje dotyczące portfela Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku (obejmującego dłużne papiery wartościowe i obligacje restrukturyzacyjne), (iii) transakcje przeprowadzane przez Departament Kredytów Trudnych oraz (iv) inne transakcje i operacje niezaliczane do wymienionych segmentów działalności, w tym wyłączenia konsolidacyjne.

W roku zakończonym 31 grudnia 2010 r. całkowity dochód Banku wyniósł 1 048,3 mln PLN. Poniższa tabela przedstawia całkowity dochód Banku w podziale na segmenty, według stanu na wskazany dzień:

	31 grudnia 2010	
	mln zł	
Bankowość instytucjonalna	528,8	50,4%
Bankowość detaliczna	342,3	32,7%
Pozostała działalność	177,2	16,9%
Razem:	1 048,3	100,0%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

Na 31 grudnia 2010 r. całkowita wartość portfela kredytowego brutto Banku wyniosła 20 568,0 mln PLN. Poniższa tabela przedstawia wartość kredytów brutto w podziale na segmenty na wskazany dzień:

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	<i>(w mln PLN oprócz wartości procentowych)</i>					
Klienci instytucjonalni	12 677,3	61,6%	11 928,4	63,1%	12 016,3	68,3%
w tym klienci z sektora rolno-spożywczego	7 917,3	38,5%	6 530,7	34,6%	6 243,4	35,5%
Klienci detaliczni	7 890,7	38,4%	6 971,7	36,9%	5 566,6	31,7%
Razem:	20 568,0	100,0%	18 900,1	100,0%	17 582,9	100,0%

Źródło: Informacje zarządcze Banku; wartość razem zgodna ze Skonsolidowanymi Sprawozdaniem Finansowym Banku wg MSSF

Na 31 grudnia 2010 r. całkowita wartość depozytów klientów Banku wyniosła 21 051,7 mln PLN. Poniższa tabela przedstawia wartość depozytów w podziale na segmenty na wskazany dzień:

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	<i>(w mln PLN oprócz wartości procentowych)</i>					
Klienci instytucjonalni	9 682,2	46,0%	8 488,3	43,3%	7 611,2	42,0%
Klienci detaliczni	11 369,5	54,0%	11 110,2	56,7%	10 529,8	58,0%
Razem:	21 051,7	100,0%	19 598,5	100,0%	18 141,0	100,0%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

Kanały dystrybucji

Dystrybucja produktów Banku odbywa się za pośrednictwem szeregu kanałów dystrybucyjnych, w tym sieci 364 (według stanu na 12 kwietnia 2011 r.) oddziałów, jak również poprzez bankowość elektroniczną i telefoniczną.

Tradycyjne kanały dystrybucji

Bank prowadzi sprzedaż produktów klientom instytucjonalnym i detalicznym głównie poprzez sieć oddziałów, składającą się z:

- 118 oddziałów operacyjnych, obsługujących wszystkich klientów;
- 246 oddziałów podległych, obsługujących klientów detalicznych i Mikroprzedsiębiorstwa, oraz jeden punkt bankowy (*bankshop*) znajdujący się w centrum handlowym w Łodzi;
- siedem centrów korporacyjnych znajdujących się w największych miastach i regionach Polski (Warszawa – dwa centra, Gdańsk, Kraków, Lublin, Poznań i Katowice), które stanowią bazę dla mobilnych doradców klientów z segmentu Dużych Przedsiębiorstw; oraz
- 483 własnych bankomatów i 17 zewnętrznych punktów kasowych zlokalizowanych u niektórych klientów Banku z segmentu Dużych Przedsiębiorstw lub sektora publicznego.

Ponadto klienci Banku mogą bezpłatnie korzystać z sieci około 3 200 bankomatów należących do innych operatorów. Rolnicy będący klientami Banku mogą natomiast bezpłatnie korzystać ze wszystkich bankomatów w Polsce.

Większość oddziałów Banku znajduje się w Małych i średnich miastach.

Liczba mieszkańców	Oddziały BGŻ ⁽¹⁾		Miasta i gminy		
	Liczba	Udział %	Liczba mieszkańców w mln	Liczba miast i gmin ⁽²⁾	Obecność BGŻ ⁽³⁾
<10 000	11	3,0%	9,5	1 625	11
10 000 – 20 000	64	17,6%	7,3	527	64
20 000 – 50 000	148	40,7%	7,0	236	147
50 000 – 150 000	71	19,5%	5,4	68	58
150 000 – 250 000	18	4,9%	2,4	12	12
250 000 – 500 000	16	4,4%	2,2	6	6
>500 000	36	9,9%	4,4	5	5
Razem	364	100,0%	38,2	2 479	303

(1) Obejmuje oddziały operacyjne i podległe.

(2) Liczba gmin oraz miast na prawach powiatu.

(3) Liczba gmin oraz miast na prawach powiatu, w których znajdują się oddziały Banku.

Źródło: GUS, informacje zarządcze BGŻ

Sieć dystrybucji Banku jest równomiernie rozmieszczona na terenie całego kraju. Poniższy schemat przedstawia rozmieszczenie placówek zgodnie ze stosowanym w Banku wewnętrznym podziałem geograficznym kraju na dziewięć regionów. Bank prowadzi w Polsce pięć centrów regionalnych, które odpowiadają m.in. za regionalne zarządzanie siecią oddziałów oraz funkcje wsparcia na poziomie regionu.

Źródło: Informacje zarządcze Banku. Stan na 12 kwietnia 2011 r.

W latach 2005–2007 Bank prowadził restrukturyzację i optymalizację sieci oddziałów w celu zwiększenia i poprawy efektywności sprzedaży. Bank przeniósł oddziały do korzystniejszych lokalizacji, odnowił ich wystrój wewnętrzny i zewnętrzny, przeprowadził reorganizację obsługi klienta (*front office*) oraz funkcji wsparcia (*back office*), wprowadził do oferty nowe produkty i usługi oraz wdrożył nowe systemy informatyczne do obsługi sprzedaży. Bank dostosował również sieć dystrybucji oraz ofertę produktów do potrzeb rynków lokalnych zgodnie z przyjętym modelem bankowości lokalnych

społeczności, wprowadzając segmentację klientów ze względu na rodzaj wykorzystywanych przez nich usług, oraz rozpoczął działalność w wybranych nowych lokalizacjach.

Od początku 2008 r. trwa rozwój sieci oddziałów Banku, których liczba w tym okresie wzrosła z 225 do 364 obecnie, z czego 61 oddziałów zostało utworzonych w 2010 r. Poniższa tabela przedstawia rozwój sieci oddziałów Banku.

	2011 ⁽¹⁾	2010	2009	2008	2007 ⁽²⁾
Nowe oddziały	50	61	38	30	–
Liczba nowych oddziałów narastająco	179	129	68	30	–
Razem liczba oddziałów	396	346	285	247	217

(1) Dane na rok 2011 to dane szacunkowe zgodnie z planami Banku. Bank planuje otwarcie do 50 oddziałów w 2011 r. Dotychczas otwarto 18 oddziałów, podpisano umowy w odniesieniu do kolejnych 29 oddziałów i rozpoczęto negocjowanie umów na pozostałe 3 oddziały.

(2) Bez uwzględnienia ośmiu oddziałów zamkniętych od 2008 r. z powodów biznesowych.

Źródło: Informacje zarządce Banku

Bank planuje dalszy rozwój sieci oddziałów, w tym zwłaszcza w Małych i średnich miastach. Bank oczekuje, że do końca 2011 r. ok. 45% łącznej liczby oddziałów stanowić będą oddziały nowe (tzn. oddziały, które funkcjonują od 2008 r.). Oddziały Banku powinny osiągnąć próg rentowności w terminie ok. dwóch lat od dnia ich otwarcia. Warunek ten spełnia obecnie większość oddziałów utworzonych w ramach realizacji pierwszej części aktualnego programu rozwoju sieci. O ile w pierwszym okresie swojego funkcjonowania nowe oddziały istotnie zmniejszają rentowność całej sieci, to jednak Bank spodziewa się, że w dłuższej perspektywie odniesie korzyści z ponoszonych inwestycji na rozwój sieci oddziałów.

Alternatywne kanały dystrybucji

W latach 2009 oraz 2010 Bank rozwijał internetowe kanały dystrybucyjne. W 2009 r. zaczęła funkcjonować nowa strona internetowa Banku (www.bgz.pl), skoncentrowana na działaniach sprzedażowych, zawierająca informacje na temat wszystkich kluczowych produktów, w tym aplikacje on-line, formularze kontaktowe, kalkulatory i inne usługi on-line ułatwiające klientom pozyskanie informacji na temat produktów i usług Banku najbardziej odpowiadających ich potrzebom. Na stronie internetowej znajdują się odniesienia do szeregu portali finansowych, wspierających sprzedaż MSP, Mikroprzedsiębiorstw oraz klientom detalicznym takich produktów i usług jak konta osobiste, lokaty, karty kredytowe, pożyczki, kredyty obrotowe i kredyty hipoteczne.

Bankowość elektroniczna. Systemy bankowości elektronicznej Banku umożliwiają klientom przeprowadzenie transakcji za pomocą przeglądarki internetowej lub aplikacji *home banking*. Klienci instytucjonalni mogą korzystać z systemów bankowości internetowej eBGŻ Firma lub systemu *home banking* działającego off-line, podczas gdy klienci detaliczni mogą korzystać z systemu bankowości internetowej eBGŻ. Ponadto Bank umożliwia klientom instytucjonalnym dostęp internetowy do swoich produktów skarbowych i faktoringowych za pomocą systemów „eBGŻ Treasury” i „eBGŻ Faktor”.

- *System eBGŻ* umożliwia klientom detalicznym między innymi dostęp do ich rachunków, dokonywanie przelewów krajowych i zagranicznych, składanie stałych zleceń i zakładanie lokat w trybie online. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. około 232 400 klientów detalicznych miało dostęp do systemu eBGŻ, co oznacza wzrost o 41% od początku 2009 r.
- *System eBGŻ Firma* umożliwia klientom instytucjonalnym dostęp do rachunku, dokonywanie przelewów krajowych lub zagranicznych, składanie stałych zleceń, zakładanie lokat oraz przeprowadzanie transakcji walutowych on-line. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. około 37 900 klientów instytucjonalnych miało dostęp do bankowości internetowej, co oznacza wzrost o 52% od początku 2009 r.
- *Home banking.* Dzięki systemowi *home banking* klienci instytucjonalni mają dostęp do rachunku, mogą dokonywać przelewów krajowych lub zagranicznych, składać polecenia zapłaty i stałe zlecenia oraz zakładać lokaty, korzystając z elektronicznej aplikacji bankowej instalowanej na własnym komputerze. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. ok. 4 200 klientów instytucjonalnych korzystało z systemów *home banking*, w porównaniu z ok. 5 300 klientami na początku 2009 r. Spadek ten związany jest z rezygnowaniem przez klientów z tej usługi na rzecz eBGŻ Firma.

Płatności elektroniczne dokonywane za pomocą *eBGŻ Firma* oraz systemów *home banking* stanowią ok. 90% ogólnej liczby płatności dokonywanych przez klientów instytucjonalnych za pośrednictwem Banku.

Klienci instytucjonalni mogą także korzystać z innych, wymienionych poniżej usług bankowości elektronicznej:

- *Identyfikacja płatności (IDEN)* umożliwia klientom identyfikację i obsługę płatności masowych oraz transfer danych do ich systemów księgowych. W 2009 r. Bank zaktywizował sprzedaż systemu IDEN z myślą o potrzebach klientów, którzy dokonują masowych płatności zewnętrznych, w tym klientach z segmentu MSP. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. z systemu tego korzystało około 130 klientów.
- *Wyciąg elektroniczny* jest dodatkową usługą umożliwiającą automatyczne generowanie wyciągów elektronicznych.

Bankowość telefoniczna (TeleBGŻ). TeleBGŻ to dedykowany system bankowości telefonicznej, który umożliwia klientom dostęp do rachunku i innych usług bankowych przez telefon. Klientów obsługują konsultanci w centrum obsługi klientów TeleBGŻ lub obsługa ich jest realizowana przez automatyczny interaktywny system informacji głosowej. Centrum, do którego kierowane są rozmowy przychodzące, znajduje się w Warszawie, natomiast centrum obsługi, z którego wykonywane są połączenia telefoniczne z klientami, znajduje się w Radomiu. W 2009 r. Bank wzbogacił swoją ofertę usług bankowości telefonicznej i rozpoczął sprzedaż bezpośrednią usług przez telefon. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. liczba klientów instytucjonalnych mających dostęp do bankowości telefonicznej wynosiła ok. 57 100, co stanowi wzrost o ponad 41% w stosunku do początku 2009 r. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. liczba klientów detalicznych mających dostęp do bankowości telefonicznej wynosiła 272 900, co stanowi wzrost o ponad 26% w stosunku do początku 2009 r.

Współpraca z pośrednikami. Bank współpracuje z 47 partnerami działającymi na terytorium w całej Polski (w tym Expander, Open Finance oraz Notus) oraz z ok. 822 partnerami lokalnymi, w zakresie sprzedaży produktów Banku klientom detalicznym i wybranym klientom instytucjonalnym. Współpraca pośredników z Bankiem polega na sprzedaży i promocji produktów Banku, w tym kredytów hipotecznych, kredytów gotówkowych i kart kredytowych. Zadaniem pośredników jest pozyskiwanie nowych klientów detalicznych i wybranych klientów instytucjonalnych, a także udzielanie informacji o produktach Banku. Bank współpracuje także z doradcami ds. funduszy unijnych oraz sprzedawcami maszyn rolniczych w celu pozyskania klientów instytucjonalnych z sektora rolno-spożywczego oraz klientów detalicznych. W latach 2010, 2009 i 2008 kredyty hipoteczne udzielone klientom detalicznym pozyskanym dzięki współpracy z pośrednikami stanowiły odpowiednio ok. 17%, 31% i 25% całkowitej liczby kredytów hipotecznych. Spadek udziału pośredników w sprzedaży tych kredytów w 2010 r. związany był z położeniem większego nacisku na sprzedaż w oddziałach własnych.

Segment klientów instytucjonalnych

Ogólna charakterystyka

Segment instytucjonalny Banku oferuje pełen zakres produktów i usług bankowych przeznaczonych między innymi dla spółek, spółdzielni, przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorców indywidualnych, jednostek administracji publicznej i samorządowej oraz instytucji niekomercyjnych.

Ze względu zarówno na korzenie Banku jako banku spółdzielczego świadczącego usługi na rzecz sektora rolnego, jak i realizowany przez niego model bankowości lokalnych społeczności, najważniejszym obszarem segmentu instytucjonalnego są produkty i usługi dla klientów z sektora rolno-spożywczego. Bank obsługuje następujących klientów z sektora rolno-spożywczego:

- podmioty prowadzące gospodarstwa rolne;
- rolników indywidualnych;
- podmioty działające w branży przetwórstwa rolno-spożywczego;
- podmioty prowadzące hurtową i detaliczną działalność handlową w zakresie obrotu produktami żywnościowymi oraz rolnymi;
- podmioty prowadzące działalność w zakresie magazynowania produktów rolnych; a także
- inne podmioty, które dostarczają materiały i sprzęt niezbędne do produkcji rolnej (nawozy, środki ochrony roślin, maszyny rolnicze i pojazdy) oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (maszyny i urządzenia).

Świadczenie usług społecznościom lokalnym i podmiotom z sektora rolno-spożywczego jest tradycyjnym obszarem aktywności Banku, wynikającym z przyjętego modelu biznesowego. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. Bank obsługuje około 84 900 klientów instytucjonalnych, spośród których około 46% to klienci z sektora rolno-spożywczego. Szczegółowe omówienie działalności Banku w sektorze rolno-spożywczym znajduje się w rozdziale „*Działalność bankowa w sektorze rolno-spożywczym*”.

Klasyfikacja klientów

Na potrzeby wewnętrzne Bank przyporządkowuje klientów instytucjonalnych do trzech kategorii, w zależności od poziomu generowanych przez nich przychodów. Klasyfikacja ta umożliwia dostosowanie oferty do szczególnych potrzeb każdej z kategorii klientów, a także monitoring skuteczności działań sprzedażowych.

- Do kategorii Dużych Przedsiębiorstw zaliczane są przedsiębiorstwa o rocznych przychodach powyżej 60 mln PLN.
- Kategoria małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) obejmuje mniejsze przedsiębiorstwa, których roczne przychody kształtują się w przedziale pomiędzy równowartością w złotych kwoty 1,2 mln EUR (próg, powyżej którego zgodnie

z polskimi przepisami o rachunkowości i przepisami podatkowymi istnieje obowiązek prowadzenia pełnej rachunkowości), a 60 mln PLN.

- Do kategorii Mikroprzedsiębiorstw należą podmioty, których roczne przychody nie przekraczają równowartości w złotych kwoty 1,2 mln EUR, a także rolnicy, drobni przedsiębiorcy i osoby prowadzące indywidualną działalność gospodarczą, którzy nie podlegają obowiązkowi prowadzenia pełnej rachunkowości.

Rolnicy indywidualni są zaliczani przez Bank do jednej z wyżej wymienionych kategorii zależnie od wysokości rocznych przychodów lub wielkości posiadanego gospodarstwa. Większość rolników klasyfikuje się do kategorii Mikroprzedsiębiorstw. Dostępność produktów i usług dla klientów instytucjonalnych jest zróżnicowana w poszczególnych kategoriach.

Z ogólnej liczby 84 900 klientów instytucjonalnych według stanu na 31 grudnia 2010 r. 1% zaliczano do kategorii Dużych Przedsiębiorstw, 23% do MSP, a 76% do kategorii Mikroprzedsiębiorstw. Bank uważa MSP oraz Mikroprzedsiębiorstwa za kluczową grupę klientów instytucjonalnych. Według stanu na koniec 2010 r., zgodnie z informacjami zarządczymi Banku klienci z kategorii MSP oraz Mikroprzedsiębiorstwa generują około 72% wartości ogółu kredytów brutto i 53% wartości ogółu depozytów w segmencie instytucjonalnym.

Poniższa tabela przedstawia liczbę klientów instytucjonalnych w poszczególnych kategoriach według stanu na 31 grudnia 2010 r.

	Duże Przedsiębiorstwa	MSP	Mikro- przedsiębiorstwa	Inni ⁽¹⁾	Razem
Klienci spoza sektora rolno-spożywczego	691	10 008	28 457	0	39 156
Klienci z sektora rolno-spożywczego	278	9 724	35 655	113	45 770
Razem:	969	19 732	64 112	113	84 926

1) Kategoria „Inni” obejmuje niebankowe instytucje finansowe i pozostałych klientów instytucjonalnych nieprzypisanych do głównych segmentów.

Źródło: Informacje zarządcze Banku

Kolejna tabela pokazuje liczbę klientów instytucjonalnych w poszczególnych kategoriach według stanu na 31 grudnia 2009 r.

	Duże Przedsiębiorstwa	MSP	Mikro- przedsiębiorstwa	Inni ⁽¹⁾	Razem
Klienci spoza sektora rolno-spożywczego	271	9 965	26 205	0	36 441
Klienci z sektora rolno-spożywczego	717	9 325	35 978	121	46 141
Razem:	988	19 290	62 183	121	82 582

1) Inni obejmują niebankowe instytucje finansowe i pozostałych klientów instytucjonalnych nieprzypisanych do głównych segmentów.

Źródło: Informacje zarządcze Banku. Porównywalne dane za 2008 r. nie są dostępne ze względu na zmianę klasyfikacji klientów

Doradcy klienta

Klienci klasyfikowani jako MSP i Mikroprzedsiębiorstwa mogą korzystać z usług doradców we wszystkich oddziałach Banku, natomiast obsługa Dużych Przedsiębiorstw przez doradców klienta odbywa się także w centrach korporacyjnych Banku. Sprzedaż w oddziałach Banku realizowana jest poprzez zespoły sprzedawców w oddziałach operacyjnych, złożonych z menedżera sprzedaży MSP, Doradców MSP i doradców Mikroprzedsiębiorstw, oraz przez doradców Mikroprzedsiębiorstw w oddziałach podległych. Małe i średnie przedsiębiorstwa mogą korzystać z usług około 388 doradców w 118 oddziałach w całym kraju. W każdym oddziale operacyjnym zatrudniony jest co najmniej jeden doradca MSP. Mikroprzedsiębiorstwa mają do swojej dyspozycji 495 dedykowanych doradców, którzy pracują w większości oddziałów w całej Polsce. Klientów z kategorii Dużych Przedsiębiorstw obsługuje łącznie 43 doradców w siedmiu centrach korporacyjnych zlokalizowanych w Warszawie (dwa centra), Gdańsku, Lublinie, Krakowie, Poznaniu i Katowicach. Głównym zadaniem centrów korporacyjnych jest rozwijanie relacji z istniejącymi klientami z kategorii Dużych Przedsiębiorstw i pozyskiwanie nowych klientów korporacyjnych. Każdy doradca klienta ma pod swoją opieką średnio około 20 klientów. Międzynarodowych klientów instytucjonalnych z sektora rolno-spożywczego i innych branż obsługuje międzynarodowe centrum korporacyjne w Warszawie (*International Desk Warsaw*).

Rozwój działalności

W latach 2007–2010 Bank zmodyfikował i wyraźnie wzmocnił swoją ofertę produktową, rozwijając szereg nowych produktów i usług, w tym produkty skarbowe, usługi zarządzania środkami finansowymi i faktoring dla klientów

instytucjonalnych. Bank utrzymuje koncentrację na MSP i Mikroprzedsiębiorstwach i uważa, iż jego tradycyjne nastawienie na bankowość lokalnych społeczności stanowi przewagę konkurencyjną na tym rynku. Celem Banku jest także rozwijanie działalności w segmencie instytucjonalnym poprzez sprzedaż wiązaną (*cross-selling*) i wprowadzanie bardziej zaawansowanych produktów finansowych przeznaczonych dla MSP i Mikroprzedsiębiorstw, oraz rozbudowa sieci oddziałów, co w ocenie Banku pozwoli mu na zwiększenie sprzedaży do tej kategorii klientów. Dążąc do realizacji tej strategii, Bank wprowadził automatyczny system oceny punktowej (scoringowej) dla standardowych kredytów wysokiej jakości, z którymi nie wiążą się wysokie ekspozycje, a w odniesieniu do kredytów większych i niestandardowych ograniczył złożoność i czas wydawania decyzji kredytowej. Podjęto również działania w celu automatyzacji i usprawnienia procesów wewnętrznych w tym zakresie. Ponadto Bank zatrudnił specjalistów produktowych, których zadaniem jest udzielanie wsparcia doradcom klienta przy sprzedaży związanej (*cross-sellingu*) produktów finansowych wymagających niskiego zaangażowania kapitału, a oferujących wyższe marże, takich jak faktoring czy produkty skarbowe. Planowane jest dalsze promowanie wśród klientów instytucjonalnych systemu bankowości internetowej.

W latach 2009–2010 Bank zintensyfikował sprzedaż wiązaną (*cross-selling*) produktów z zakresu bankowości transakcyjnej, finansowania handlu i produktów skarbowych, mając na celu zaoferowanie klientom kompleksowych rozwiązań biznesowych, wzrost sprzedaży w tych obszarach produktowych oraz promowanie modelu współpracy z klientem bazującym na budowaniu wzajemnej relacji. Sprzedaż wiązana do klientów instytucjonalnych (głównie MSP i Mikroprzedsiębiorstw) jest realizowana z pomocą regionalnych specjalistów z zakresu finansowania handlu, zarządzania środkami finansowymi i transakcji skarbowych, którzy wspierają doradców klienta i dostarczają fachowej wiedzy, która umożliwi ustalenie struktury, negocjowanie i zawieranie transakcji. Aby zwiększyć wśród istniejących i potencjalnych klientów świadomość oferowanych przez Bank produktów z zakresu bankowości transakcyjnej, finansowania handlu oraz produktów skarbowych, Bank organizuje w regionach adresowane do nich spotkania biznesowe prowadzone przez czołowych specjalistów produktowych odpowiedzialnych za *cross-selling*. Poprzez tego typu działania promocyjne oraz oferując dopasowane rozwiązania finansowe i utrzymując bliskie kontakty z lokalnymi przedsiębiorcami, Bank wzmacnia swoją pozycję na rynkach lokalnych. Menedżerowie ds. wsparcia sprzedaży organizują również szkolenia dla personelu sprzedażowego oddziałów pod kątem zwiększenia wśród klientów świadomości oferowanych przez Bank produktów specjalistycznych.

Produkty i usługi

Bank oferuje pełen zakres produktów i usług dla klientów instytucjonalnych, zarówno tych z sektora rolno-spożywczego, jak i spoza tego sektora. Ponadto oferta Banku obejmuje szereg wyspecjalizowanych produktów i usług przeznaczonych dla sektora rolno-spożywczego. Omówiono je w części „*Działalność bankowa w sektorze rolno-spożywczym*”.

Bankowość transakcyjna. Bankowość transakcyjna obejmuje produkty i usługi takie jak przelewy bankowe, czeki, operacje gotówkowe, transakcje wymiany walut oraz karty płatnicze. Bank generuje przychody z opłat za prowadzenie rachunków bieżących oraz produkty i usługi związane z tymi rachunkami. W 2010 r. przychody Banku z bankowości transakcyjnej (w tym z rachunków bieżących) wyniosły 157,7 mln PLN, co stanowiło 29,8% przychodów ogółem z bankowości instytucjonalnej.

Rachunki bieżące. Bank oferuje klientom instytucjonalnym rachunki bieżące dostosowane do ich konkretnych potrzeb: standardowe i pomocnicze rachunki bieżące, rachunki powiernicze i zastrzeżone.

Rachunki oszczędnościowe. Bank oferuje dwa rodzaje rachunków oszczędnościowych: przeznaczony dla Mikroprzedsiębiorstw rachunek *Biznes Eskalacja* oraz rachunek *Agro Eskalacja*, specjalny produkt dostosowany do potrzeb rolników indywidualnych. Więcej informacji znajduje się w części „*Działalność bankowa w sektorze rolno-spożywczym*”. Rachunki oszczędnościowe są oprocentowane, a środki na nich zgromadzone mogą być wypłacone w dowolnej chwili. W 2010 r. przychody Banku z rachunków oszczędnościowych wyniosły 1,3 mln PLN, co stanowiło 0,2% przychodów ogółem z bankowości instytucjonalnej.

Pakiety dla klientów instytucjonalnych. Bank oferuje nowym i dotychczasowym klientom instytucjonalnym pakiety produktów dostosowane do potrzeb MSP i Mikroprzedsiębiorstw. Są to pakiety *Biznes Lider*, *Firma Plan 2*, *Firma Plan 3* oraz *e-Plan Firma*, a także *Agro Lider* dla osób fizycznych prowadzących działalność rolniczą (rolników) (zob: „*Działalność bankowa w sektorze rolno-spożywczym*”). W 2010 r. Bank wprowadził nowy wszechstronny pakiet produktów w postaci umowy ramowej dla klientów instytucjonalnych. Pakiet *Biznes Lider* i pakiet *e-Plan Firma* jest przeznaczony dla klientów z segmentu Mikroprzedsiębiorstw. Pakiety *Firma Plan 2* i *Firma Plan 3* są przeznaczone dla Mikroprzedsiębiorstw i MSP. Wszystkie te pakiety zostały zbudowane na bazie trzech podstawowych produktów transakcyjnych: rachunków bieżących, bankowości telefonicznej i internetowej oraz kart płatniczych MasterCard Business. Pakiety można rozbudowywać przez uzupełnianie innymi produktami, takimi jak negocjowane transakcje wymiany walut, rachunek automatycznej lokaty overnight oraz indywidualne negocjowanie warunków lokat oraz platforma internetowa eBGŻ Treasury.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie produktów wchodzących w skład poszczególnych pakietów:

Pakiet	Produkty
<i>Firma Plan 1</i> (wycofany z oferty 21 marca 2011)	Rachunek bieżący (polski złoty), bankowość telefoniczna, karta płatnicza MasterCard Business, rachunki depozytowe, lokaty progresywne
<i>Biznes Lider</i> (wprowadzony do oferty 21 marca 2011)	Rachunek bieżący (polski złoty), bankowość telefoniczna, bankowość internetowa, karta płatnicza MasterCard Business, rachunki depozytowe, lokaty progresywne
<i>Firma Plan 2</i>	Rachunek bieżący (polski złoty i euro), bankowość telefoniczna, karta płatnicza MasterCard Business, bankowość internetowa, negocjowane transakcje wymiany walut, rachunki lokat, lokaty progresywne, indywidualnie negocjowane warunki transakcji depozytowych, dostęp do platformy internetowej służącej do wymiany walut i zakładania lokat negocjowanych
<i>Firma Plan 3</i>	Rachunek bieżący (polski złoty, euro, dolar amerykański, funt szterling i frank szwajcarski), bankowość telefoniczna, karta płatnicza MasterCard Business, bankowość internetowa, negocjowane transakcje wymiany walut, automatyczna lokata overnight, rachunki lokat, lokaty progresywne, indywidualnie negocjowane warunki transakcji depozytowych, dostęp do platformy internetowej służącej do wymiany walut i zakładania lokat negocjowanych
<i>e-Plan Firma</i>	Rachunek bieżący (polski złoty), bankowość telefoniczna, karta płatnicza MasterCard Business, bankowość internetowa, rachunki lokat

Liczba sprzedanych pakietów
(w tys.)

PAKIET	2010			2009		
	Razem	Nowi klienci	Dotychczasowi klienci	Razem	Nowi klienci	Dotychczasowi klienci
Firma Plan 1	2 911	1 772	1 139	3 714	2 947	767
Firma Plan 2	3 681	2 305	1 376	4 524	3 607	917
Firma Plan 3	1 182	618	564	1 170	748	422
e-Plan Firma	3 685	3 158	527	0	0	0
Razem	11 459	7 853	3 606	9 408	7 302	2 106

Źródło: Informacje zarządcze Banku

Nota: Brak danych porównywalnych za 2008 r.

W 2010 r. Bank sprzedał łącznie 11 459 pakietów, z czego prawie 7 853 pakiety sprzedano na rzecz nowych klientów instytucjonalnych (z wyłączeniem pakietu Plan Agro). Na koniec 2009 r. łączna liczba sprzedanych pakietów przekraczała 9 408, z czego ponad 7 302 pakiety sprzedano na rzecz nowych klientów instytucjonalnych (z wyłączeniem pakietu Plan Agro).

Depozyty. Bank oferuje klientom instytucjonalnym szereg rachunków depozytowych, w tym tradycyjne lokaty złotowe i walutowe z oprocentowaniem stałym lub zmiennym (przyjmowane na okresy od jednego dnia do 24 miesięcy), a także lokaty negocjowane. W okresie od końca 2008 r. do końca 2010 r. Bank odnotował 27,2% wzrost wolumenu depozytów klientów instytucjonalnych (uwzględniając wszystkie kategorie klientów i rodzaje depozytów). W 2010 r. przychody Banku z lokat terminowych (z uwzględnieniem lokat negocjowanych) wyniosły 29,2 mln PLN, co stanowiło 5,5% przychodów ogółem z bankowości instytucjonalnej.

W segmencie klientów instytucjonalnych Banku występuje wysoka koncentracja depozytów. Zgodnie z informacją zarządczą Banku, na 31 grudnia 2010 r. depozyty pięciu największych deponentów stanowiły 30,5% wszystkich depozytów klientów instytucjonalnych. Z uwagi na stosunkowo wysoką koncentrację depozytów klientów instytucjonalnych Bank jest narażony na ryzyko płynności (zob. „Czynniki ryzyka – Czynniki związane z działalnością Banku oraz sektorem bankowym – Przegląd czynników ryzyka związanych z działalnością bankową” oraz „Czynniki ryzyka – Czynniki związane z działalnością Banku oraz sektorem bankowym – Bank narażony jest na ryzyko płynności”). Znaczącą część depozytów Banku stanowią depozyty podmiotów sektora budżetowego takich jak gminy, przedsiębiorstwa komunalne i agencje rządowe (17,8% ogółu depozytów klientów instytucjonalnych na 31 grudnia 2010 r.).

Poniższa tabela przedstawia wartość depozytów klientów instytucjonalnych według stanu na wskazany dzień, w podziale na rodzaje depozytów.

w mln PLN

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Rachunki bieżące i oszczędnościowe	4 362,7	3 970,8	3 886,1
Lokaty terminowe	5 242,9	4 431,8	3 559,1
Pozostałe zobowiązania	76,6	85,7	166,0
Razem	9 682,2	8 488,3	7 611,1

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku według MSSF

Poniższa tabela przedstawia wartość depozytów klientów instytucjonalnych według stanu na wskazany dzień, w podziale na kategorie klientów.

w mln PLN

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Niefinansowe podmioty gospodarcze	6 871,8	6 346,7	5 731,0
Przedsiębiorstwa	5 354,9	4 966,4	4 563,0
Przedsiębiorcy indywidualni	543,6	524,2	488,1
Rolnicy indywidualni	686,3	582,3	314,3
Instytucje niekomercyjne	286,0	269,8	268,3
Pozostałe	1,0	4,0	97,3
Sektor budżetowy	1 720,0	1 664,0	1 559,6
Niebankowe instytucje finansowe	1 090,4	477,6	320,5
Razem	9 682,2	8 488,3	7 611,1

Źródło: Księgi rachunkowe Banku; kwota łączna zgodna ze Skonsolidowanymi Sprawozdaniami Finansowymi Banku według MSSF

Poniższa tabela przedstawia udział Banku w depozytach klientów instytucjonalnych sektora bankowego na wskazany dzień, w podziale na kategorie klientów:

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Niefinansowe podmioty gospodarcze	3,0%	3,0%	2,9%
W tym: rolnicy indywidualni	9,3%	8,4%	4,8%
Sektor budżetowy	3,1%	3,1%	2,9%
Niebankowe instytucje finansowe	2,7%	1,3%	0,8%
Razem klienci instytucjonalni	3,0%	2,8%	2,6%

Źródło: Obliczenia własne Banku na podstawie danych z obligatoryjnych sprawozdań do NBP oraz danych dla sektora bankowego publikowanych przez NBP

Karty płatnicze. W ramach bankowości transakcyjnej Bank oferuje klientom instytucjonalnym następujące rodzaje kart płatniczych:

- karta debetowa *MasterCard Business*: karta debetowa z ustalonym limitem, wydawana osobom fizycznym wskazanym przez klienta instytucjonalnego będącego właścicielem rachunku; oraz
- *MasterCard Business*: karta z odroczonym terminem płatności (obciążeniowo) z miesięcznym limitem kredytowym. Wysokość limitu kredytowego jest uzależniona od wiarygodności kredytowej klienta. Posiadaczom kart dodatkowo przysługuje ubezpieczenie, obejmujące ubezpieczenie wypadkowe, międzynarodowe ubezpieczenie pomocy w podróży (assistance) oraz ubezpieczenie na wypadek nielegalnego wykorzystania karty lub kradzieży gotówki.

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. liczba kart płatniczych wydanych klientom instytucjonalnym wynosiła 47 002, co oznacza wzrost o 8,7% w stosunku do stanu na 31 grudnia 2009 r. (43 254 wydane karty) oraz o 10,3% w stosunku do stanu na 31 grudnia 2008 r. (42 627 wydanych kart). W 2010 r. przychody Banku z operacji kartami płatniczymi wyniosły 3,2 mln PLN, co stanowiło 0,6% przychodów ogółem z bankowości instytucjonalnej.

Sprzedaż produktów i usług z zakresu bankowości transakcyjnej wspierana jest poprzez specjalistów ds. produktów zatrudnionych w centrali Banku. Specjaliści ci są odpowiedzialni za jakość produktów oraz, we współpracy z regionalnymi specjalistami ds. wsparcia sprzedaży, doradzają klientom oraz doradcom klienta.

Kredyty i pożyczki. W 2010 r. przychody Banku z kredytów i pożyczek (w tym produkty finansowania sektora rolno-spożywczego oraz promesy kredytowe) wyniosły 283,7 mln PLN, co stanowiło 53,7% przychodów ogółem z bankowości instytucjonalnej.

Dwoma głównymi filarami działalności kredytowej Banku w sektorze instytucjonalnym są kredyty preferencyjne i kredyty komercyjne. Kredyty preferencyjne są przeznaczone dla klientów prowadzących działalność w sektorze rolno-spożywczym i udzielane głównie takim klientom. Są one subsydiowane z budżetu państwa. Ponadto, w ostatnich trzech latach silnie wzrosło znaczenie kredytów Agro Ekspres, pozostałych kredytów w rachunku bieżącym oraz kredytów strukturalnych na przedsięwzięcia z dofinansowaniem Unii Europejskiej (zob.: „Działalność bankowa w sektorze rolno-spożywczym”).

Poniższa tabela przedstawia wolumeny kredytów i pożyczek brutto udzielonych przez Bank klientom instytucjonalnym według stanu na wskazany dzień.

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	(w mln PLN)					
Klienci z sektora rolno-spożywczego	7 917,3	62,5%	6 530,7	54,7%	6 243,4	52,0%
Klienci spoza sektora rolno-spożywczego	4 760,0	37,5%	5 397,8	45,3%	5 772,9	48,0%
Razem	12 677,3	100,0%	11 928,4	100,0%	12 016,3	100,0%

Źródło: księgi rachunkowe Banku, informacje zarządcze Banku

Kolejna tabela przedstawia wartość brutto kredytów i pożyczek i innych należności kredytowych od klientów instytucjonalnych, pozostających do spłaty na wskazany dzień, w podziale według rodzajów kredytów:

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Kredyty w rachunku bieżącym	2 500,6	2 194,1	1 815,7
Inne kredyty, pożyczki i inne należności	10 175,0	9 732,0	10 169,0
Pozostałe	1,7	2,3	31,6
Razem	12 677,3	11 928,4	12 016,3

Źródło: księgi rachunkowe Banku, informacje zarządcze Banku

Poniższa tabela przedstawia wartość brutto kredytów i pożyczek na wskazany dzień, w podziale na kategorie klientów:

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Niefinansowe podmioty gospodarcze	12 370,6	11 646,3	11 746,7
Przedsiębiorstwa	6 931,9	6 860,3	7 393,4
Przedsiębiorcy indywidualni	1 097,9	972,1	888,3
Rolnicy indywidualni	4 308,8	3 800,3	3 421,5
Instytucje niekomercyjne	31,8	13,2	13,9
Pozostałe	0,2	0,4	29,6
Sektor budżetowy	215,8	213,7	198,3
Instytucje rządowe szczebla centralnego	26,4	47,9	56,1
Instytucje samorządowe	189,4	165,8	142,2
Niebankowe podmioty gospodarcze	90,9	68,4	71,3
Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne	72,3	56,7	58,3
Pomocnicze instytucje finansowe	14,9	6,9	7,8
Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	2,2	2,9	3,2
Pozostałe	1,5	1,9	2,0
Razem	12 677,3	11 928,4	12 016,3

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku według MSSF, księgi rachunkowe Banku

Poniższa tabela przedstawia udział Banku w kredytach i pożyczkach brutto dla klientów instytucjonalnych spoza sektora bankowego na wskazany dzień, w podziale na kategorie klientów według klasyfikacji obowiązującej w sprawozdawczości na rzecz NBP:

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Niefinansowe podmioty gospodarcze	4,4%	4,1%	4,1%
w tym: rolnicy indywidualni	21,7%	19,8%	18,5%
Sektor budżetowy	0,3%	0,4%	0,7%
Niebankowe instytucje finansowe	0,4%	0,2%	0,3%
Razem klienci instytucjonalni	3,4%	3,4%	3,6%

Źródło: Obliczenia własne Banku na podstawie danych z obowiązkowych sprawozdań do NBP oraz danych dla sektora bankowego publikowanych przez NBP

Bank w ramach kredytów komercyjnych oferuje różnego rodzaju kredyty, w tym kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne oraz kredyty obrotowe. Pod względem osiąganego przychodu oraz liczby zawieranych umów produktami wiodącymi są kredyty w rachunku bieżącym, w tym w szczególności kredyt Ekspres Linia. Jest to kredyt udzielany Mikroprzedsiębiorstwom i MSP przy wykorzystaniu uproszczonej procedury kredytowej. Z Ekspres Linii korzysta dwa razy więcej klientów niż ze standardowego kredytu w rachunku bieżącym. Innym popularnym wśród klientów produktem kredytowym jest pożyczka zabezpieczona hipoteką. Jest to długoterminowa pożyczka hipoteczna, której zabezpieczenie stanowi nieruchomości i która może zostać wykorzystana na dowolny cel.

Ponadto Bank oferuje wielofunkcyjną linię kredytową dla klientów z kategorii Dużych Przedsiębiorstw i MSP. Klienci zawierają ramową umowę kredytową zapewniającą im szybki i łatwy dostęp do gamy produktów służących finansowaniu kapitału obrotowego i wymiany handlowej. Wszystkie należności Banku z tytułu produktów objętych umową ramową są zabezpieczone jednym pakietem zabezpieczeń. Poprzez rozwój swojego systemu informatycznego Bank zamierza rozszerzać funkcjonalność wielofunkcyjnej linii kredytowej.

Finansowanie wymiany handlowej. Klientom instytucjonalnym Bank oferuje pełną gamę produktów i usług związanych z obsługą i finansowaniem wymiany handlowej:

- *Gwarancje.* Bank oferuje szereg różnego rodzaju gwarancji bankowych, w tym gwarancje przetargowe, gwarancje dobrego wykonania umowy, gwarancje zapłaty za zakupione towary/wykonane usługi, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje celne i inne. Na żądanie klientów i banków zagranicznych Bank udziela gwarancji bankowych dotyczących należności związanych z krajowymi i zagranicznymi kontraktami handlowymi oraz potwierdza gwarancje wystawione klientom Banku przez banki krajowe i zagraniczne. Według stanu na koniec 2010 r. łączna kwota zobowiązań gwarancyjnych udzielonych podmiotom niefinansowym wynosiła 880,4 mln PLN wobec 802,4 mln PLN na koniec 2009 r. i 785,2 mln PLN na koniec 2008 r. W 2010 r. łączne przychody Banku z gwarancji wyniosły 13,7 mln PLN, co stanowiło 2,6% przychodów ogółem z bankowości instytucjonalnej.
- *Akredytywy.* Bank otwiera akredytywy na rzecz klientów krajowych i zagranicznych oraz potwierdza akredytywy otwarte przez inne banki. Bank obsługuje różne rodzaje akredytyw, m.in. akredytywy płatnicze, zabezpieczające (*standby*) i zbywalne. Łączna wartość otwartych akredytyw wyniosła w 2010 r. 182,2 mln PLN wobec 56,3 mln PLN w 2009 r. i 54,1 mln PLN w 2008 r. W 2010 r. łączne przychody Banku z akredytyw wyniosły 1,4 mln PLN, co stanowiło 0,3% przychodów ogółem z bankowości instytucjonalnej.
- *Factoring.* Bank oferuje usługi faktoringu z regresem lub bez regresu na rzecz zbywcy, a także usługi faktoringu bez regresu pod warunkiem cesji praw z polisy ubezpieczeniowej. Bank może sfinansować do 100% kwoty faktury. Między innymi, dzięki wykorzystaniu wdrożonego w 2009 r. nowoczesnego systemu informatycznego obsługującego transakcje faktoringu, Bank zwiększył obrót z tytułu tych transakcji i utrzymał udział w rosnącym rynku usług faktoringu w Polsce. W 2010 r. Bank wykupił 76 800 faktur o łącznej wartości nominalnej 1 793 mln PLN wobec 75 500 faktur w 2009 r. i 50 000 faktur w 2008 r. Na koniec 2010 r. z usług Banku w zakresie faktoringu korzystało 206 klientów, w tym 90 klientów pozyskanych w 2010 r. Faktoring stanowi część oferowanego przez Bank pakietu produktów bankowości instytucjonalnej. Proces sprzedaży usług faktoringu jest zintegrowany ze sprzedażą typowych produktów bankowych i zarządzany przez regionalnych doradców klienta, wspomaganych przez regionalnych specjalistów produktowych. Bank wdrożył system elektronicznej obsługi faktoringu (eBGŻ Faktor) umożliwiający użytkownikom dostarczanie faktur, składanie instrukcji, wniosków oraz innych dokumentów za pośrednictwem Internetu, a także dostęp online do raportów i innych informacji. W 2010 r. łączne przychody Banku z faktoringu wyniosły 10,2 mln PLN, co stanowiło 1,9% przychodów ogółem z bankowości instytucjonalnej.
- *Strukturyzowane finansowanie wymiany handlowej.* Bank oferuje produkty finansowania wymiany handlowej takie jak wykup należności banków i instytucji finansowych z tytułu akredytyw, dyskontowanie weksli wydanych lub

gwarantowanych przez banki i instytucje finansowe, potwierdzanie akredytyw dokumentowych i zabezpieczających (*standby*) w ramach porozumień podziału ryzyka, udzielanie kredytów bankom otwierającym akredytywy oraz uczestnictwo w konsorcjach kredytowych i kredytach międzybankowych. W 2010 r. łączne przychody Banku z tytułu tych produktów wyniosły 0,5 mln PLN, co stanowiło 0,1% przychodów ogółem z bankowości instytucjonalnej.

Bank oferuje produkty finansowania handlu w postaci jednorazowych transakcji, a także w ramach umów ramowych. Usługi faktoringu są oferowane jedynie w formie umowy ramowej zawieranej ze zbywcą wierzytelności.

Produkty skarbowe. Bank oferuje klientom instytucjonalnym następujące produkty skarbowe:

- *Produkty zarządzania płynnością.* Bank oferuje negocjowalne lokaty terminowe w PLN i walutach obcych, o okresach od jednego dnia do jednego roku, kupno i sprzedaż bonów skarbowych i obligacji skarbowych na rynku wtórnym, kupno i sprzedaż nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych na rynku wtórnym, kupno i sprzedaż papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz krótką sprzedaż i kupno bonów skarbowych, obligacji skarbowych i nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych.
- *Produkty zarządzania ryzykiem stóp procentowych.* Bank oferuje terminowe transakcje na stopę procentową (FRA), transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) i walutowe transakcje zamiany stóp procentowych (CIRS).
- *Produkty zarządzania ryzykiem kursowym.* Bank oferuje terminowe transakcje wymiany walutowej, transakcje kupna i sprzedaży opcji walutowych, walutowe transakcje zamiany stóp procentowych (CIRS).

W 2010 r. Bank opracował i wdrożył dedykowaną platformę internetową eBGŻ Treasury, która umożliwia klientom zawieranie transakcji skarbowych w trybie online (m.in. lokaty negocjowalne, transakcje wymiany walut i kontrakty forward) (zob. „Kanały dystrybucji”).

W 2010 r. przychody Banku z tytułu sprzedaży produktów skarbowych na rzecz klientów instytucjonalnych wyniosły 23,8 mln PLN i stanowiły 4,5% łącznych przychodów z bankowości instytucjonalnej.

Pozostałe usługi. Bank oferuje usługi bankowe uzupełniające główne linie produktów, takie jak transakcje maklerskie, rozliczanie transakcji handlu zagranicznego, operacje powiernicze, rozrachunkowe i operacje przechowywania, produkty związane z zarządzaniem aktywami i usługi maklerskie. Biuro Maklerskie Banku BGŻ S.A., niezależna jednostka organizacyjna Banku, świadczy usługi maklerskie na rzecz niektórych klientów instytucjonalnych, w tym funduszy emerytalnych, funduszy inwestycyjnych i innych podmiotów zarządzających aktywami. W 2010 usługi te stanowiły 0,8% łącznych przychodów z bankowości instytucjonalnej.

Działalność bankowa w sektorze rolno-spożywczym

Ogólna charakterystyka

Tradycyjnie Bank oferował swoje produkty i usługi przede wszystkim klientom z sektora rolno-spożywczego, którzy stanowią znaczną część klientów instytucjonalnych Banku.

Bank posiada ponadtrzydziestoletnie doświadczenie w obsłudze sektora rolno-spożywczego, dzięki któremu opracował szereg produktów przeznaczonych specjalnie dla klientów z tego sektora oraz sposoby zarządzania ryzykiem służące ocenie ryzyka kredytowego w tym obszarze. Obecność w Małych i średnich miastach w całej Polsce oraz koncentracja na bankowości lokalnej sprawiają, że Bank znajduje się blisko swoich docelowych klientów. Bank jest ekspertem w zakresie finansowania sektora rolno-spożywczego dzięki sporządzanym samodzielnie analizom branżowym przekazywanym klientom oraz wybranym instytucjom państwowym. Kredyty udzielane przez Bank klientom z sektora rolno-spożywczego (w tym kredyty na rzecz rolników indywidualnych i firm z sektora rolno-spożywczego) tradycyjnie stanowiły znaczną część całkowitego portfela kredytów Banku. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. ten rodzaj kredytów stanowił ok. 38,5% całkowitego portfela kredytów Banku.

Łączna kwota środków unijnych przyznanych Polsce na lata 2007–2013 wynosi 97 mld EUR, z czego 30 mld EUR z przeznaczeniem dla sektora rolnego, rybołówstwa oraz obszarów wiejskich (z których 14 mld EUR (na 31 grudnia 2010 r.) pozostaje do przydzielenia). Aby umożliwić klientom skorzystanie z dotacji unijnych, Bank opracował i wprowadził nowe produkty kredytowe oraz powołał specjalny zespół ds. dotacji unijnych, w skład którego wchodzi osoby posiadające doświadczenie w obszarze bankowości, administracji państwowej i samorządowej, organizacji non-profit i sektora prywatnego. Zespół ten zapewnia wsparcie w odniesieniu do produktów powiązanych z dopłatami unijnymi, współpracując z firmami doradczymi obsługującymi klientów korzystających z dopłat i wspomagając zespoły sprzedające te produkty w oddziałach. Ma to na celu utrzymanie czołowej pozycji Banku w obszarze finansowania przedsięwzięć współfinansowanych ze środków unijnych. Bank opracował również produkty finansowe przeznaczone dla klientów spoza sektora rolno-spożywczego, otrzymujących dotacje unijne z przeznaczeniem na cele niezwiązane z tym obszarem. Według danych Instytutu Badań nad Gospodarką za 2009 r., udział Banku w rynku kredytów udzielanych na sfinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez przedsiębiorców i rolników współfinansowanych ze środków unijnych wynosi 13%, co plasowało Bank na wysokim trzecim miejscu w sektorze.

Klasyfikacja klientów

Klienci z sektora rolno-spożywczego to podmioty prowadzące gospodarstwa rolne, rolnicy indywidualni, podmioty działające w branży przetwórstwa spożywczego, podmioty prowadzące hurtową i detaliczną działalność handlową w zakresie obrotu produktami żywnościowymi oraz rolnymi, podmioty prowadzące działalność w zakresie magazynowania produktów rolnych oraz inne podmioty, które dostarczają materiały i sprzęt niezbędny do produkcji rolnej (nawozy, środki ochrony roślin, maszyny rolnicze i pojazdy) oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (maszyny i urządzenia). Według stanu na 31 grudnia 2010 r. Bank posiadał 39 156 klientów z branży przetwórstwa spożywczego, z czego 1,7% stanowiły Duże Przedsiębiorstwa, 25,6% – MSP, a 72,7% – Mikroprzedsiębiorstwa. W wewnętrznej segmentacji klientów Banku rolnicy indywidualni klasyfikowani są według powierzchni gospodarstwa.

Klienci z sektora rolno-spożywczego	Przychody (roczne)	Wielkość gospodarstwa (ha)
Duże firmy/gospodarstwa rolne	powyżej 60 mln PLN ⁽¹⁾	
Firmy/gospodarstwa rolne średniej wielkości	od 1,2 mln EUR do 60 mln PLN	powyżej 100 ha
Mikroprzedsiębiorstwa/małe gospodarstwa rolne	poniżej 1,2 mln EUR	poniżej 100 ha

(1) Powyżej 50 ha w regionach o niskiej przeciętnej powierzchni gospodarstw.

Dodatkowo do celów analiz rynkowych Bank klasyfikuje gospodarstwa rolne według wskaźnika ESU, przy czym gospodarstwa poniżej 8 ESU zaliczane są do małych gospodarstw, od 8 ESU do 150 ESU do średnich, a powyżej 150 ESU do dużych gospodarstw rolnych. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. klientami Banku było 33 327 rolników indywidualnych, w tym (według kryterium ESU) 3,2% zostało sklasyfikowanych jako rolnicy prowadzący duże gospodarstwa rolne, 77,4% jako rolnicy prowadzący średnie gospodarstwa rolne oraz 19,4% jako rolnicy prowadzący małe gospodarstwa rolne. W przyszłości Bank zamierza ujednoczyć zasady wewnętrznej segmentacji rolników indywidualnych, opierając go na wskaźniku ESU.

Docelowymi klientami Banku z sektora rolno-spożywczego są rolnicy indywidualni prowadzący gospodarstwa rolne o wielkości powyżej 8 ESU. Według danych GUS, na 31 grudnia 2009 r. liczba gospodarstw rolnych w Polsce o wielkości powyżej 8 ESU wynosiła 226 099. Według FADN (*Farm Accountancy Data Network*) działającego w ramach Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, oczekiwany jest znaczny wzrost tej grupy rolników w wyniku procesu łączenia się gospodarstw rolnych.

Rozwój działalności

W 2005 r. Bank utworzył departament finansowania agrobiznesu jako odrębną jednostkę w segmencie klientów instytucjonalnych. Departament ten odpowiada za rozwój oferty produktowej dla klientów z sektora rolno-spożywczego oraz wspiera sprzedaż produktów dla tego sektora w siedzibie głównej i oddziałach, przekazując najnowsze dane na temat produkcji rolnej, przetwórstwa spożywczego oraz rynków rolnych. Departament ten zarządza także kredytami preferencyjnymi dla klientów z sektora rolno-spożywczego, kredytami na finansowanie inwestycji rolniczych i innego rodzaju współfinansowanych ze środków unijnych, oraz kredytami komercyjnymi dla sektora rolniczego (zob. „*Produkty i usługi dla sektora rolno-spożywczego*”).

Bank finansuje inwestycje w sektorze rolniczym, w szczególności poprzez udzielanie kredytów preferencyjnych dotowanych przez Skarb Państwa. Zdaniem Banku posiada on czołową pozycję wśród banków obsługujących klientów z sektora rolno-spożywczego. W 2010 r. BGŻ posiadał 22% udział w rynku kredytów dla rolników indywidualnych (20% w 2009 r., 19% w 2008 r.), w tym udział ok. 50% w kredytach w rachunku bieżącym. Głównymi konkurentami Banku na rynku kredytów preferencyjnych są trzy zrzeszenia banków spółdzielczych: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A., który zrzesza 359 banków spółdzielczych, Spółdzielcza Grupa Bankowa Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A., do której należy 150 banków spółdzielczych, oraz Mazowiecki Bank Regionalny S.A., zrzeszający 66 banków spółdzielczych (aktualnie rozważane jest jego połączenie z Gospodarczym Bankiem Wielkopolski S.A.). Bezpośrednią konkurencją Banku są banki spółdzielcze, są one jednak rozdrobnione i niewielkie i w zdecydowanej większości prowadzą działalność na skalę lokalną, a ich kapitały własne nie przekraczają 5 mln EUR.

Sektor rolno-spożywczy stanowi istotną część polskiej gospodarki i oczekuje się, że będzie się rozwijać bardziej dynamicznie niż inne sektory gospodarki. W związku z powyższym Bank spodziewa się zwiększenia sprzedaży produktów i usług Banku przeznaczonych dla klientów z tego sektora, w rezultacie także zwiększenia przychodów, jakie Bank uzyskuje dzięki obsłudze klientów z sektora. Obecnie powierzchnia ponad miliona gospodarstw rolnych w Polsce nie przekracza pięciu hektarów. W ostatnich latach liczba małych gospodarstw spadła, podczas gdy liczba gospodarstw o powierzchni powyżej 8 ESU, będących grupą docelową w ramach obsługi sektora rolno-spożywczego przez Bank, zwiększyła się. Bank jest przekonany, że liczba większych gospodarstw oraz ich średnia wielkość będzie nadal rosła, przez co zwiększy się również ich zapotrzebowanie na usługi finansowe.

Strategia Banku w zakresie rozwoju usług bankowych na rzecz sektora rolno-spożywczego zakłada utrzymanie pozycji lidera rynku. Znajomość sektora rolno-spożywczego oraz rozbudowana sieć placówek umożliwiająca łatwą dostępność Banku dla klientów stanowi istotną przewagę konkurencyjną Banku. Zgodnie ze strategią Banku klientami docelowymi Banku będą MSP, Mikroprzedsiębiorstwa oraz rolnicy. Bank zamierza w dalszym ciągu wykorzystywać swoje tradycyjne, duże możliwości w obszarze udzielania kredytów klientom z sektora rolno-spożywczego oraz nadal rozwijać ofertę produktów i usług przeznaczonych dla tej grupy klientów (np. oferując MSP oraz Mikroprzedsiębiorstwom produkty inne niż kredyty). Stały rozwój sieci oddziałów powinien zwiększyć dostępność Banku dla klientów, w szczególności rolników indywidualnych i Mikroprzedsiębiorstw z sektora przetwórstwa spożywczego.

Bank podjął szereg działań mających na celu rozwój działalności w obszarze klientów z sektora rolno-spożywczego:

- Bank udoskonalił oferowane usługi i stosowane procedury, tworząc specjalne wewnętrzne metodyki ocen zdolności kredytowej rolników, na podstawie których skrócone zostało wydawanie decyzji kredytowych. Metodyki zakładają ocenę zdolności kredytowej na podstawie oceny danych niefinansowych, jak np. wielkość posiadanych gruntów rolnych, wielkość upraw oraz pogłowie żywca. W oparciu o te informacje przy wykorzystaniu wewnętrznej bazy danych statystycznych Banku obliczana jest zdolność kredytowa rolnika. Proces wydawania decyzji kredytowej jest szybki i prosty. Ponadto procedury udzielania kredytów zostały zoptymalizowane poprzez przekazanie oddziałom kompetencji decyzyjnych w zakresie wniosków kredytowych dotyczących wybranych kredytów, których parametry nie odbiegają od standardów przyjętych przez Bank. W przypadku takich kredytów zniesiona została konieczność wydawania odrębnej opinii przez analityka kredytowego oraz ograniczone zostały wymogi w zakresie dokumentacji, dzięki czemu, przykładowo, rozpatrzenie standardowego wniosku o kredyt w rachunku jest kwestią jednego dnia (kredyt Agro Ekspres). Bank pracuje obecnie także nad rozwijaniem relacji handlowych z najbardziej obiecującymi klientami z sektora rolno-spożywczego: organizacjami producentów i podmiotami realizującymi projekty w obszarze produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

W celu dalszego poszerzania wiedzy o sektorze rolno-spożywczym w Polsce Bank podjął m.in. następujące działania:

- Bank utworzył w centrali zespół wsparcia sprzedaży agro, w skład którego wchodzi 11 ekspertów ds. finansowania agrobiznesu. Celem powołania tego zespołu było zwiększenie wiedzy o sektorze rolno-spożywczym w Banku i poprawienia postrzegania jego znajomości przez klientów. Z pomocy tych ekspertów korzystają:
 - Eksperci ds. finansowania agrobiznesu odpowiedzialni również za zarządzanie współpracą Banku z organizacjami z otoczenia agrobiznesu, w tym lokalnymi stowarzyszeniami rolniczymi, ośrodkami doradztwa rolniczego.
 - Bank powołał zespół analiz rynków rolnych, który opracowuje odpowiednie dane rynkowe i analizy. Zespół analiz wydaje dwie publikacje branżowe zawierające dane i analizy przekazywane klientom Banku z sektora rolno-spożywczego: AgroTydzień i AgroMonitor (biuletyn kwartalny). Analizy opracowywane przez Bank wykorzystywane są przez liderów branżowych, członków administracji państwowej i stowarzyszenia producentów. Ponadto wypowiedzi analityków Banku często cytowane są w mediach, w tym w telewizji i mediach elektronicznych. W rezultacie Bank jest w coraz większym stopniu uznawany za opiniotwórcze źródło wiedzy o sektorze rolno-spożywczym.
 - Bank współpracuje z firmami sprzedającymi maszyny i sprzęt rolniczy w celu poszerzenia kanałów dystrybucji oraz zwiększenia obecności Banku i widoczności jego marki na rynkach docelowych.

Produkty i usługi dla sektora rolno-spożywczego

Oprócz standardowych usług i produktów dostępnych dla klientów instytucjonalnych Bank oferuje również szeroką gamę produktów i usług przeznaczonych głównie dla klientów instytucjonalnych działających w sektorze rolno-spożywczym:

- Kredyty preferencyjne (kredyty niekomercyjne z dopłatami do odsetek pokrywanymi z budżetu państwa);
- Kredyty Agro Ekspres (komercyjny kredyt złotowy w rachunku bieżącym na bieżące potrzeby związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, zabezpieczony hipoteką na gruntach rolnych); oraz
- Kredyty strukturalne (komercyjne kredyty związane z projektami dofinansowanymi ze środków unijnych).

Przychody Banku ze sprzedaży produktów kredytowych dla klientów z sektora rolno-spożywczego w 2010 r. wyniosły 149,5 mln PLN i stanowiły 28,3% przychodów ogółem segmentu klientów instytucjonalnych. Spośród wszystkich produktów kredytowych dla klientów z sektora rolno-spożywczego największe źródło przychodów stanowią obecnie kredyty preferencyjne, lecz w strukturze przychodów coraz większą rolę odgrywają wysokomarżowe produkty komercyjne, takie jak kredyt Agro Ekspres oraz pozostałe kredyty komercyjne.

W poniższej tabeli przedstawiono wartość kredytów brutto Banku udzielonych klientom z sektora rolno-spożywczego w podziale na branże gospodarki (zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności 2007 zgodną z Europejską Klasyfikacją Działalności) według stanu na koniec wskazanych lat:

mln PLN

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Klienci sektora rolno-spożywczego według segmentacji obowiązującej do końca 2010 r.	7 338,2	6 031,3	5 854,4
Rolnictwo	4 857,4	3 764,2	3 455,7
Produkcja artykułów spożywczych	1 689,6	1 679,6	1 813,3
Sprzedaż detaliczna żywności i produktów rolno-spożywczych	652,4	487,9	484,5
Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa	54,3	25,0	18,8
Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia	38,7	45,7	54,0
Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	22,1	12,5	12,5
Rybnictwo	16,6	10,0	9,3
Pozostałe branże	7,1	6,2	6,2
Sektory włączone do definicji sektora rolno-spożywczego w efekcie zmiany segmentacji z dniem 1 stycznia 2011 r.	579,1	499,4	389,0
Produkcja wyrobów z drewna	249,9	233,1	134,1
Sprzedaż detaliczna żywności i produktów rolno-spożywczych	91,9	86,5	77,1
Restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne	69,3	54,4	41,6
Produkcja opakowań	61,1	49,1	66,7
Wytwarzanie energii w oparciu o biogaz i biomasę	58,6	30,4	29,0
Produkcja papieru i produktów z papieru	28,8	27,5	24,0
Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów	15,6	15,5	13,2
Pozostałe branże	3,7	2,9	3,4
Razem kredyty brutto dla sektora rolno-spożywczego	7 917,3	6 530,7	6 243,4
Udział w kredytach brutto dla klientów instytucjonalnych ogółem	62,5%	54,7%	52,0%

Źródło: Informacja zarządcza Banku

Kredyty preferencyjne. Kredyty preferencyjne to długoterminowe kredyty wykorzystywane na potrzeby finansowania sektora rolno-spożywczego. Oprocentowanie kredytów jest częściowo dotowane z budżetu państwa. Każdego roku ARiMR określa maksymalną kwotę dotowanych kredytów oraz maksymalną kwotę dopłat. Kredytobiorca kredytu preferencyjnego spłaca kapitał oraz część odsetek bezpośrednio do Banku, a pozostała część odsetek pokrywana jest przez ARiMR. Oprocentowanie kredytów preferencyjnych ustala się jako wielokrotność stopy redyskontowej NBP (obecnie 4,0%). Część odsetek należnych od kredytobiorcy jest zmienna w zależności od rodzaju kredytu. Bank szacuje, że kredyty preferencyjne finansują w przybliżeniu 70% polskich inwestycji w rolnictwie.

Od grudnia 2010 r. w ofercie Banku znajdują się również kredyty dla klientów z sektora rolno-spożywczego z możliwością częściowej spłaty kapitału (22% kapitału, lecz nie więcej niż 33 000 PLN) przez ARiMR. Kredyty te oprocentowane są na warunkach rynkowych, a okres ich spłaty wynosi od 5 do 10 lat.

W 2007 r. Bank zawarł umowę z ARiMR, w oparciu o którą uruchomił program udzielania kredytów preferencyjnych na lata 2007–2013 obejmujących 13 linii kredytowych (zob. „Istotne umowy”). Bank wspomagał ARiMR, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Związek Banków Polskich w tworzeniu zasad udzielania kredytów preferencyjnych. Bank doradzał również przy tworzeniu aktów wykonawczych regulujących udzielanie kredytów na preferencyjnych warunkach, a także miał możliwość wglądu i skomentowania ostatecznego kształtu regulacji i zasad dotyczących udzielania tego rodzaju kredytów.

Według stanu na koniec 2010 r. łączna wartość brutto kredytów preferencyjnych udzielonych przez Bank na rzecz sektora rolno-spożywczego wyniosła 3 492,1 mln PLN wobec 3 323,5 mln PLN i 3 160,2 mln PLN odpowiednio na koniec 2009 i 2008 r. Na podstawie danych ARiMR Bank zajął w 2010 r. drugie miejsce pod względem udziału w rynku kredytów preferencyjnych, posiadając udział w rynku w wysokości 29,2% i udzielając 2 370 kredytów preferencyjnych na łączną kwotę 766,0 mln PLN. Rynek kredytów preferencyjnych w Polsce koncentruje się wokół czterech banków posiadających łączny udział w rynku wynoszący 96,5% (Bank Polskiej Spółdzielczości S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. i Mazowiecki Bank Regionalny S.A.). Główny konkurent Banku, Bank Polskiej

Spółdzielczości, lider w branży kredytów preferencyjnych w Polsce, posiadał w 2010 r. udział w rynku w wysokości 31,1%.

W poniższej tabeli przedstawiono wartość brutto kredytów preferencyjnych Banku w podziale na typ podmiotu według stanu na koniec wskazanych lat:

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	<i>(w mln PLN, oprócz wartości procentowych %)</i>					
Przedsiębiorstwa	534,3	15,3%	567,7	17,1%	584,0	18,5%
Rolnicy indywidualni	2 926,4	83,8%	2 723,8	82,0%	2 540,8	80,4%
Przedsiębiorcy indywidualni	31,0	0,9%	32,1	1,0%	35,3	1,1%
Osoby prywatne	0,4	0,0%	–	0,0%	0,0	0,0%
Razem	3 492,1	100,0%	3 323,5	100,0%	3 160,2	100,0%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku według MSSF, księgi rachunkowe Banku

Kredyt Agro Ekspres. Kredyt Agro Ekspres jest komercyjnym kredytem złotowym w rachunku bieżącym, zabezpieczonym hipoteką na gruntach rolnych i udzielanym do wysokości 1 mln PLN. Zdaniem Banku, jest to pierwszy produkt tego rodzaju na polskim rynku. Produkt ten łączy względnie prosty proces przyznania kredytu z procedurą uruchomienia kredytu przystosowaną do konkretnych potrzeb rolników. Bank stosuje w tym wypadku uproszczony model uruchamiania kredytu na podstawie wniosku opracowanego przez Bank, przy użyciu dostępnych publicznie i wewnętrznie danych statystycznych dotyczących rolnictwa, kosztów i przychodów produkcji rolnej. W konsekwencji Bank z reguły jest w stanie udzielić i wypłacić kredyt w ciągu jednego dnia. Agro Ekspres jest oferowany z terminami zapadalności do 5 lat.

Zgodnie z informacją zarządczą Banku, według stanu na 31 grudnia 2010 r. wartość portfela brutto kredytów Agro Ekspres wynosiła 766,4 mln PLN, w porównaniu do 527,6 mln PLN na 31 grudnia 2009 r. i 391,2 mln PLN na 31 grudnia 2008 r. Produkt ten umożliwił Bankowi osiągnięcie pozycji lidera w rynku kredytów w rachunku bieżącym dla rolników.

Kredyty strukturalne. W celu finansowania projektów realizowanych przez beneficjentów funduszy unijnych Programów Operacyjnych Bank wprowadził dwa produkty kredytowe przeznaczone do finansowania projektów współfinansowanych z funduszy UE w latach 2007–2013. Produkty te są przeznaczone dla rolników i przedsiębiorstw działających w sektorze rolno-spożywczym i przetwórstwa żywności, a także dla podmiotów działających poza rolnictwem, gmin i przedsiębiorstw komunalnych. Programy UE z reguły wymagają, by odbiorca funduszy UE zapewnił finansowanie w postaci kapitału własnego lub kredytu bankowego. Ponadto finansowanie UE jest często zapewniane w postaci refundacji wydatków inwestycyjnych poniesionych przez odbiorcę funduszy. W takich wypadkach odbiorca musi pozyskać finansowanie tymczasowe od banku w celu sfinansowania wydatków inwestycyjnych, zanim zostaną one zrefinansowane z funduszy UE. Mimo że kredyty strukturalne funkcjonują w taki sam sposób, jak kredyty komercyjne i nie są one finansowane ze środków UE, Bank oferuje atrakcyjne warunki takich kredytów w celu pozyskania kredytobiorców. Bank uważa, że następujące cechy kredytów strukturalnych wyróżniają jego ofertę na rynku: (i) długi okres kredytowania (do 15 lat), (ii) niski wkład własny na poziomie 15% (z możliwością jego obniżenia do 10%, dla samorządów możliwość finansowania do 100% nakładów inwestycyjnych), (iii) jeden kredyt obejmujący część pomostową (dotacyjną), pozostałe koszty kwalifikowane oraz niekwalifikowane (co jest przejrzyste dla klienta), oraz (iv) możliwość wypłaty kredytu przed podpisaniem przez klienta umowy o dotację.

Bank może także udzielić promesy kredytowej. Kredyt zostaje w części lub w całości spłacony z funduszy UE przekazanych na rachunek odbiorcy w Banku. Mimo że projekt jest współfinansowany ze środków UE, sam kredyt zostaje udzielony na warunkach rynkowych i nie jest dotowany.

Bank osiąga na kredytach strukturalnych znacznie wyższą marżę niż na kredytach preferencyjnych. Średni okres kredytu strukturalnego jest też zazwyczaj dłuższy niż okres innych kredytów dla klientów instytucjonalnych.

Zgodnie z informacją zarządczą Banku, według stanu na 31 grudnia 2010 r. wartość portfela brutto kredytów strukturalnych Banku wynosiła 837,3 mln PLN, w porównaniu do 526,3 mln PLN na 31 grudnia 2009 r. i 364,1 mln PLN na 31 grudnia 2008 r.

Kredyt na skup płodów rolnych. Produkt ten jest przeznaczony dla sektora rolno-spożywczego w celu finansowania sezonowego skupu płodów rolnych. Bank dostosowuje warunki uruchomienia i spłaty tych kredytów do konkretnych potrzeb kredytobiorców. Kredyt może zostać udzielony w PLN oraz w innych walutach na okres do 36 miesięcy w rachunku kredytowym lub bieżącym, jako kredyt odnawialny lub nieodnawialny. Zgodnie z informacją zarządczą Banku, według stanu na 31 grudnia 2010 r. wartość portfela brutto kredytów na skup płodów rolnych Banku wynosiła 375,4 mln PLN, w porównaniu do 343,1 mln PLN na 31 grudnia 2009 r. i 485,2 mln PLN na 31 grudnia 2008 r.

Kredyt inwestycyjny Zielona Energia. W 2009 r. Bank wprowadził do swojej oferty odrębne produkty kredytowe dla osób fizycznych i prawnych prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania paliw i energii ze źródeł odnawialnych. Kredyt przyznawany jest podmiotom, które uzyskują wydaną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki koncesję na wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych lub uzyskują wpis do rejestru producentów biogazu rolniczego prowadzonego przez Agencję Rynku Rolnego. Kredyt przeznaczony jest na finansowanie budowy elektrowni wiatrowych oraz instalacji do wytwarzania energii elektrycznej lub energii cieplnej z biomasy lub biogazu. Produkt ten jest obecnie we wstępnej fazie rozwoju, lecz biorąc pod uwagę perspektywę wzrostu rynku energii odnawialnej w Polsce, kredyt inwestycyjny Zielona Energia może w najbliższej przyszłości stać się jednym z najważniejszych produktów w ofercie Banku.

Pozostałe kredyty komercyjne. Oprócz opisanych powyżej produktów specjalistycznych przeznaczonych dla klientów z sektora rolno-spożywczego Bank oferuje tej grupie klientów również tradycyjne kredyty udzielane na warunkach rynkowych, w tym kredyt Rzeczówka (kredyt obrotowy w rachunku kredytowym dla rolników).

Ubezpieczenia. W listopadzie 2010 r. Bank podpisał umowę o współpracy z Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych S.A. („**Concordia**”), ekspertem w dziedzinie ubezpieczeń rolniczych, na mocy której Bank może oferować rolnikom produkty ubezpieczeniowe. Bank jest obecnie na etapie wprowadzania produktów ubezpieczeniowych oraz przeprowadzania kompleksowych szkoleń dla wszystkich doradców klienta. Oczekuje się, że do najbardziej popularnych produktów oferowanych przez Bank będą należeć: ubezpieczenia obowiązkowe, ubezpieczenia upraw rolnych (z dopłatami z budżetu państwa), ubezpieczenia maszyn rolniczych i środków do produkcji oraz ubezpieczenia na życie. Zdaniem Banku, współpraca z Concordią zapewni klientom Banku kompleksowe i dopasowane do ich potrzeb rozwiązania biznesowe oraz przyczyni się do budowy długoterminowych relacji i dalszego umocnienia pozycji rynkowej Banku.

Pierwotny termin wygaśnięcia umowy z Concordią przypada na 18 listopada 2015 r. Okres ważności umowy może zostać wydłużony o kolejne pięcioletnie okresy za wzajemną zgodą obu stron. Umowa dotyczy wyłącznie rolników, a Bank zobowiązał się nie zawierać żadnych umów o charakterze konkurencyjnym (zob. „*Istotne Umowy – Umowy o współpracy*”).

Pakiet dla rolników (Plan Agro, Agro Lider). Oferta Banku obejmuje również pakiety produktów dostosowane do potrzeb rolników. (Do dnia 20 marca 2011 r. oferowane jako Plan Agro, od dnia 21 marca 2011 r. jako Agro Lider). Do produktów oferowanych w ramach Planu Agro należą: rachunek bieżący (w PLN), usługi bankowości telefonicznej, karta płatnicza MasterCard Business, usługi bankowości elektronicznej, rachunek depozytowy, lokaty progresywne oraz rachunek oszczędnościowy (Agro Eskalacja), a także bezpłatne ubezpieczenie medyczne. W 2010 r. sprzedano łącznie 4 674 pakiety Planu Agro, w tym 3 502 pakiety zostały sprzedane nowym klientom, a 1 172 pakiety klientom już korzystającym z usług Banku. W 2009 r. z kolei sprzedano w sumie 4 881 pakietów Planu Agro, w tym do nowych klientów trafiło 4 249 pakietów, a dotychczasowi klienci Banku zakupili 632 pakiety. W 2008 r. sprzedano łącznie 21 864 pakiety Planu Agro, w tym nowym klientom sprzedano 3 783 pakiety, a 18 081 pakietów nabyli dotychczasowi klienci Banku. Zakres produktów objętych nowym pakietem Agro Lider został zmieniony w stosunku do Planu Agro na podstawie badań preferencji klientów. Do produktów oferowanych w ramach pakietu Agro Lider należą: rachunek bieżący (w PLN), usługi bankowości telefonicznej i internetowej, rachunek oszczędnościowy Agro Eskalacja oraz bezpłatne wpłaty i wypłaty gotówkowe.

Segment detaliczny

Ogólna charakterystyka

Bank zamierza odgrywać rolę banku pierwszego wyboru w segmencie detalicznym na swoich rynkach docelowych obejmujących Małe i średnie miasta. Ponadto Bank stara się selektywnie docierać ze swoją ofertą do klientów detalicznych w dużych miastach. W oparciu o swoją wieloletnią tradycję obsługi bankowej klientów w Małych i średnich miastach Bank stworzył charakterystyczny model bankowości lokalnych społeczności. Bank oferuje kompleksowy pakiet produktów, który jest ciągle rozwijany i adaptowany do potrzeb klientów detalicznych. Segment detaliczny jest jednym z głównych źródeł przychodów Banku oraz, dzięki znacznej bazie zgromadzonych w nim depozytów, ważnym źródłem finansowania, które może zostać wykorzystane na finansowanie w innych segmentach, w szczególności na obsługę klientów z sektora rolno-spożywczego.

Na dzień 31 grudnia 2010 r. Bank posiadał 835 210 klientów detalicznych, w porównaniu z 838 203 na koniec 2009 r.

Stale rozwijany portfel produktów Banku obejmuje w szczególności konta osobiste i kredyty hipoteczne, które stanowią produkty bazowe, w oparciu o które Bank realizuje *cross-selling*.

Segmentacja klientów

Na potrzeby wewnętrzne i marketingowe oraz w celu zaoferowania klientom produktów, które będą w najlepszym stopniu spełniać ich oczekiwania, Bank przeprowadził podział klientów detalicznych na cztery główne kategorie: VIP, Klasa

Średnia, Wyższy Standard i Standard. Bank koncentruje się głównie na obsłudze klientów detalicznych z segmentów Wyższy Standard.

Kryteria podziału segmentu detalicznego (PLN)

	Miesięczne przelewy do Banku	Wolne środki zgromadzone w Banku	Możliwości kredytowe	Liczba Klientów na dzień 31 grudnia 2010 r.
VIP	15 000 +, lub	100 000 +, lub	500 000 +	31 535
Klasa Średnia	5 000 +, lub	30 000 +, lub	300 000 +	114 395
Wyższy Standard	2 000 +, lub	10 000 +, lub	100 000 +	215 117
Standard	poniżej 2 000	poniżej 10 000	poniżej 100 000	473 213

Źródło: Informacje zarządcze Banku

Bank obecnie nie różnicuje oferty pod względem rodzajów oferowanych produktów, cen oraz zakresu obsługi w zależności od kategorii klientów detalicznych. Niezależnie od przynależności do danej kategorii, klienci detaliczni mogą wybrać dowolny produkt detaliczny, z wyjątkiem (i) produktów dedykowanych wybranym grupom klientów, takich jak studenci czy osoby niepełnoletnie, oraz (ii) kredytu odnawialnego o preferencyjnym oprocentowaniu dostępnego dla klientów VIP. Podejście polegające na udostępnianiu pełnej gamy usług wszystkim kategoriom klientów pomaga Bankowi wyróżnić się na tle konkurencji i stanowi sygnał dla klientów detalicznych, że Bank stosuje politykę umożliwiającą swobodę wyboru, co z kolei, zdaniem Banku, wpływa na zwiększenie poziomu lojalności klientów.

Rozwój działalności

Bank stale udoskonala i dostosowuje swój portfel produktów. Kryzys finansowy, który dotknął polski rynek bankowy oraz doprowadził do pogorszenia sytuacji makroekonomicznej, spowodował pojawienie się problemów z płynnością oraz zaostrzenie się konkurencji na rynku depozytowym. Odpowiedzią Banku na tę sytuację była zmiana parametrów wybranych produktów, zmiana polityki cenowej oraz zmiana systemu wynagrodzeń tak, aby zapewnić lepszą motywację pracowników sprzedaży.

Bank dokonał racjonalizacji i zmian w swojej ofercie produktowej w celu ograniczenia ponoszonego ryzyka, a także wycofał z oferty mniej rentowne (na przykład kredyty studenckie z dopłatami) lub bardziej ryzykowne (na przykład kredyty walutowe) produkty. Bank wprowadził zmiany w oferowanych kredytach detalicznych oraz produktach depozytowych, w tym w koncie lokacyjnym *Eskalacja* i lokatach terminowych. W 2010 r. Bank wprowadził do swojej oferty produkt *Konto plus* – nowe osobiste konto bieżące wspierający również *cross-selling* innych produktów.

Bank wprowadził dla pracowników sprzedaży prowizyjny system wynagrodzeń. Wprowadzony system zarządzania wynikami ma za zadanie określenie względnych wyników różnych elementów sieci sprzedaży na poziomie oddziału oraz ułatwienie porównania oddziałów i umożliwienie identyfikacji oddziałów o wynikach gorszych lub lepszych od średniej.

Poniższa tabela przedstawia udział rynkowy Banku w podstawowych produktach z segmentu detalicznego według stanu na wskazany dzień:

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Depozyty detaliczne ⁽¹⁾	2,9%	3,2%	3,5%
Kredyty detaliczne ⁽¹⁾	2,0%	2,0%	1,8%
w tym kredyty hipoteczne	2,5%	2,7%	2,4%

(1) Zgodnie z klasyfikacją NBP termin „detaliczny” odnosi się do usług bankowych świadczonych na rzecz osób prywatnych.

Źródło: Obliczenia własne Banku na podstawie danych z obowiązkowych sprawozdań do NBP oraz danych dla sektora bankowego publikowanych przez NBP

Produkty i usługi

W ramach działalności w zakresie bankowości detalicznej Bank oferuje obecnie szeroką gamę produktów depozytowych i kredytowych, kart bankowych i innych usług, która obejmuje m.in.: konta bieżące, konta oszczędnościowe, lokaty terminowe, kredyty hipoteczne, kredyty detaliczne, karty kredytowe i debetowe, usługi w zakresie przelewów bankowych i ubezpieczenia.

Rachunki bieżące (konta osobiste). Bank oferuje obecnie siedem różnych rodzajów kont osobistych w celu sprostania potrzebom różnych kategorii klientów (Plan Standardowy, Plan Aktywny, ePlan, Plan Student, Plan Senior, Konto Maax, Konto Plus).

Bank traktuje Konto Plus jako jeden ze swoich podstawowych produktów, który stanowi ważny element strategii *cross-sellingu* produktów Banku i okazał się dużym sukcesem. W ramach Konta Plus Bank przekazuje klientowi premię

stanowiącą 1% wpływu na rachunek, z zastrzeżeniem ściśle określonych warunków. Oferta ta ma za zadanie promocję rachunku i zwiększenie *cross-sellingu* innych produktów (m.in. zwiększenie liczby sprzedanych kart kredytowych oraz liczby transakcji kartą w miesiącu). Bank nie pobiera opłaty miesięcznej za prowadzenie rachunku ani opłat za wypłaty z bankomatów, ale pobiera miesięczną opłatę za posiadanie karty debetowej oraz opłaty za korzystanie z innych produktów (takich jak np. karty kredytowe).

W latach 2008–2010 obok wprowadzenia Konta Plus Bank rozszerzył funkcjonalność swoich pozostałych kont osobistych. Dla przykładu, obecnie bezpłatne jest korzystanie z bankomatów na terenie całego kraju. Na dzień 31 grudnia 2010 r. Bank prowadził 546 600 kont osobistych w porównaniu z 549 900 na koniec 2009 r. oraz 532 600 na koniec 2008 r. Na dzień 31 grudnia 2010 r. łączna kwota środków zgromadzonych na rachunkach bieżących klientów detalicznych wyniosła 1 270,0 mln PLN, co stanowiło 11,2% wszystkich depozytów (zgromadzonych na rachunkach bieżących, kontach oszczędnościowych i lokatach terminowych).

Konta oszczędnościowe. Bank oferuje konto lokacyjne *Eskalacja*, które łączy w sobie elastyczność konta bieżącego z pewnymi korzyściami, jakie dają lokaty terminowe (np. poziom oprocentowania). Oprocentowanie rachunku *Eskalacja* uzależnione jest od kwoty zdeponowanych na nim środków. Odsetki naliczane są dziennie, natomiast kapitalizowane i wypłacane kwartalnie. Produkt ten przeznaczony był początkowo wyłącznie dla klientów detalicznych, lecz z uwagi na dużą popularność został następnie również wprowadzony w zmodyfikowanej formie do oferty dla klientów instytucjonalnych z sektora rolno-spożywczego, Mikroprzedsiębiorstw i MSP. Na dzień 31 grudnia 2010 r. łączna kwota środków klientów detalicznych zgromadzonych na kontach *Eskalacja* wynosiła 4 790 mln PLN, co stanowiło 42,1% wszystkich depozytów klientów detalicznych. Na dzień 31 grudnia 2010 r. Bank prowadził 203 700 kont oszczędnościowych w porównaniu do 198 600 na koniec 2009 r. oraz 156 300 na koniec 2008 r.

Lokaty terminowe. Bank oferuje obecnie szereg klasycznych lokat terminowych w złotych, euro i dolarach amerykańskich o stałym oprocentowaniu, na okresy od jednego do 24 miesięcy. Lokaty te pozostają podstawowym produktem depozytowym Banku. BGŻ prowadzi tematyczne kampanie promujące lokaty terminowe o określonych terminach wymagalności i cechach produktu. Kampanie promocyjne Banku prowadzone są w zależności od aktualnej sytuacji rynkowej oraz potrzeb Banku w zakresie finansowania. Działania takie zazwyczaj powiązane są z kampaniami marketingowymi związanymi z określonymi produktami i zazwyczaj przeprowadzane są kilka razy w roku. Bank oferuje również innowacyjny produkt depozytowy Lokata eBGŻ, z którego można skorzystać wyłącznie za pośrednictwem Internetu i na okres maksymalnie do 29 dni. Łączna kwota środków zgromadzonych na lokatach terminowych klientów detalicznych wynosiła 5 034,7 mln PLN, 5 363,1 mln PLN i 6 072,2 mln PLN odpowiednio na dzień 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r.

Pozostałe produkty depozytowe. Bank oferuje również szereg dodatkowych produktów depozytowych, w tym:

- lokaty strukturyzowane, których oprocentowanie oparte jest na różnych wskaźnikach rynkowych, takich jak na przykład indeks WIG lub kursy walutowe, wzbogacone o dodatkowe cechy, takie jak np. gwarancja ochrony kapitału. Produkty takie oferowane są zazwyczaj jedynie przez ograniczony okres;
- rachunki klientów denominowane w walutach obcych, takich jak USD, GBP i EUR;
- efektywne podatkowo Indywidualne Konta Emerytalne (IKE) oferowane w oparciu o odpowiednie przepisy prawa obowiązujące obecnie w tym zakresie w Polsce; oraz
- lokaty depozytowe WIBID, których oprocentowanie oparte jest na stopie Warsaw Interbank Bid Rate.

W tabeli poniżej przedstawiono depozyty klientów detalicznych Banku według produktów i walut:

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	PLN mln	%	PLN mln	%	PLN mln	%
Rachunki na żądanie	6 326,5	55,6%	5 736,5	51,6%	4 447,2	42,2%
w PLN	6 146,0	54,1%	5 571,5	50,1%	4 323,0	41,1%
– konta bieżące	1 270,0	11,2%	1 296,0	11,7%	1 111,0	10,6%
– konta oszczędnościowe	4 790,0	42,1%	4 159,7	37,4%	3 144,4	29,9%
– pozostałe	86,0	0,8%	115,8	1,0%	67,6	0,6%
w walutach obcych	180,5	1,6%	165,0	1,5%	124,2	1,2%
Lokaty terminowe	5 034,7	44,3%	5 363,1	48,3%	6 072,2	57,7%
w PLN	4 506,4	39,6%	4 797,7	43,2%	5 265,0	50,0%
w walutach obcych	528,3	4,6%	565,4	5,1%	807,2	7,7%
Pozostałe zobowiązania	8,3	0,1%	10,6	0,1%	10,4	0,1%
Razem	11 369,5	100,0%	11 110,2	100,0%	10 529,8	100,0%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku według MSSF, księgi rachunkowe Banku

Kredyty hipoteczne. Bank oferuje swoim klientom detalicznym kredyty hipoteczne w PLN przeznaczone na finansowanie nieruchomości. Kredyty hipoteczne stanowią podstawowy produkt Banku w obszarze kredytów detalicznych. Kredyty hipoteczne uważa się za jedno z najbardziej efektywnych narzędzi pozyskiwania klientów, które umożliwia Bankowi budowanie długoterminowych relacji z klientami i *cross-selling* innych produktów bankowych. Zasadniczo kredyty hipoteczne udzielane są na okresy do 40 lat, z oprocentowaniem zmiennym opartym na stopie referencyjnej (WIBOR) powiększonej o marżę Banku. Bank nie oferuje kredytów hipotecznych z oprocentowaniem stałym. Wysokość marży Banku jest uzależniona od wkładu własnego klienta. Średnia duracja portfela kredytów hipotecznych wynosi około 12 lat. Rozpatrując wniosek o udzielenie kredytu, Bank analizuje zarówno zdolność kredytową klienta, jak i wartość nieruchomości, która może stanowić jego zabezpieczenie. Bank odrzuca wniosek kredytowy, jeżeli wnioskodawca nie spełnia kryteriów wymaganych do przyznania kredytu hipotecznego. W odniesieniu do kredytów, w wypadku których stosunek wartości kredytu do wartości zabezpieczenia („LTV”) przekracza 80% (LTV zależy od terminu zapadalności i rodzaju zabezpieczenia), stosuje się okresowe podwyższenie marży. Bank nie udziela kredytu hipotecznego, jeżeli LTV przekracza 100%.

W 2010 r., we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego S.A., Bank uruchomił kredyty hipoteczne oferowane w ramach rządowego programu dopłat do kredytów hipotecznych „Rodzina na swoim”. W ramach tego programu rząd polski finansuje w ciągu pierwszych ośmiu lat do 50% wartości odsetek od kredytów hipotecznych spełniających określone kryteria.

Również w 2010 r. Bank wprowadził pewne zmiany w ofercie kredytów hipotecznych, mając na względzie potrzebę zwiększenia *cross-sellingu*. Ponadto Bank podwyższył marżę celem rekompensowania ryzyka niewypełnienia zobowiązań umownych w okresie pomiędzy wypłatą kredytu a wpisem hipoteki, które to ryzyko uprzednio pokryte było przez ubezpieczenie. Dokonano także uproszczenia i wystandaryzowania dokumentacji kredytów detalicznych, a także doprecyzowano warunki udzielania kredytów hipotecznych.

W przeszłości Bank oferował kredyty hipoteczne w walutach obcych (we frankach szwajcarskich, dolarach amerykańskich oraz w euro), lecz w pierwszej połowie 2009 r. zaprzestano udzielania takich kredytów. Obecnie Bank oferuje kredyty hipoteczne jedynie w złotych, niemniej jednak nadal posiada ekspozycję na ryzyko walutowe wynikającą z udzielonych w przeszłości, a jeszcze niespłaconych kredytów walutowych.

Na 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r. łączna wartość brutto kredytów hipotecznych dla klientów detalicznych wynosiła odpowiednio 6 558,9 mln PLN, 5 784,9 mln PLN i 4 712,3 mln PLN. W 2010 r. Bank sprzedał kredyty hipoteczne o wartości 741,0 mln zł, z czego kredyty udzielone w ramach programu „Rodzina na swoim” stanowiły 24,6%.

Kredyty gotówkowe. Bank oferuje swoim klientom detalicznym wiele rodzajów kredytów gotówkowych, pod zbiorczą nazwą „Pożyczka tu i teraz”. W latach 2009–2010 Bank zmodyfikował ten produkt, dostosowując go do panujących warunków rynkowych. Zmiany obejmowały uzależnienie wysokości odsetek od kwoty pożyczki, dostosowanie wysokości marż oraz wprowadzenie innych modyfikacji ograniczających ryzyko dla Banku. W 2010 r. Bank sprzedał kredyty gotówkowe o wartości 452,8 mln zł.

Karty kredytowe i debetowe. We współpracy z Mastercard, BGŻ wydaje klientom detalicznym karty kredytowe i debetowe. Oferta kart kredytowych BGŻ obejmuje trzy rodzaje kart: (i) standardowa karta kredytowa BGŻ, gdzie klient ma możliwość decydowania o wielu parametrach funkcjonalnych karty, w tym specjalna „Karta Rowerowa”, zapewniająca wszechstronną ochronę ubezpieczeniową dla rowerzystów, (ii) karta kredytowa Gold dla zamożniejszych klientów, oferująca kompleksową ochronę ubezpieczeniową, oraz (iii) elastyczna karta ratalna, czyli kredyt w formie karty kredytowej, gdzie całość zadłużenia automatycznie rozkładana jest na raty. Bank oferuje także standardowe karty debetowe, w tym karty debetowe dla młodzieży i studentów. Karty kredytowe Visa zostały wycofane ze sprzedaży w roku 2010, ale nadal są obsługiwane. Bank może budować nowoczesną ofertę poprzez dostosowanie oferowanych kart kredytowych i debetowych do potrzeb i profilu swoich klientów.

W poniższej tabeli przedstawiono informacje dotyczące liczby kart wydanych w poszczególnych okresach:

	Liczba detalicznych kart w obrocie na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Karty kredytowe	45 830	44 341	33 806
Karty debetowe	447 762	449 300	456 138
Razem	493 592	493 641	489 944

Źródło: Informacje zarządce Banku

Pozostałe produkty kredytowe. Bank oferuje szereg dodatkowych produktów kredytowych:

- Kredyty odnawialne (limity kredytowe) w rachunku bieżącym;
- Kredyty konsolidacyjne (przeznaczone między innymi na konsolidację kredytów hipotecznych, kredytów gotówkowych, kredytów w rachunku bieżącym i zobowiązań wynikających z kart kredytowych);
- Pożyczki hipoteczne (na dowolny cel niekoniecznie związany z nieruchomością będącą jej zabezpieczeniem); oraz
- Kredyty na zakup papierów wartościowych (zazwyczaj udzielane przy dużych pierwszych ofertach publicznych).

W tabeli poniżej przedstawiono kredyty brutto udzielone przez Bank na rzecz klientów detalicznych (osób prywatnych) według produktów i walut:

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	PLN mln	%	PLN mln	%	PLN mln	%
Kredyty hipoteczne	6 558,9	83,1%	5 784,9	83,0%	4 712,3	84,7%
<i>PLN</i>	3 233,5	41,0%	2 744,3	39,4%	1 764,7	31,7%
<i>w walutach obcych</i>	3 325,4	42,1%	3 040,6	43,6%	2 947,6	53,0%
Kredyty w rachunku bieżącym i odnawialne	124,9	1,6%	116,2	1,7%	119,4	2,1%
Kredyty gotówkowe	705,6	8,9%	547,7	7,9%	255,5	4,6%
Kredyty studenckie	216,9	2,7%	247,1	3,5%	266,7	4,8%
Pożyczki hipoteczne	115,3	1,5%	105,0	1,5%	84,8	1,5%
Kredyty konsolidacyjne	92,6	1,2%	101,0	1,4%	60,3	1,1%
Karty kredytowe	36,1	0,5%	28,5	0,4%	23,3	0,4%
Kredyty na zakup papierów wartościowych	5,8	0,1%	8,8	0,1%	7,0	0,1%
Pozostałe kredyty i pożyczki	34,6	0,4%	32,5	0,5%	37,3	0,7%
Razem	7 890,7	100,0%	6 971,7	100,0%	5 566,6	100,0%

Źródło: Informacje zarządcze Banku

Transfery pieniężne. W 2002 r. Bank rozpoczął współpracę z pozabankowymi instytucjami finansowymi oferującymi usługi w zakresie zagranicznych elektronicznych przelewów gotówkowych do Polski. Obecnie Bank współpracuje z instytucjami finansowymi takimi jak Doma International Transfers, Vigo Remittance Corporation ze Stanów Zjednoczonych, One Money Mail z Wielkiej Brytanii i Money Gram International, zapewniając klientom obsługę w skali globalnej. BGŻ jest jednym z polskich partnerów biznesowych Money Gram International, na rzecz którego świadczy usługi w zakresie przelewów gotówkowych w trzech podstawowych walutach obcych. W 2010 roku wartość przychodów Banków z transferów pieniężnych zrealizowanych za pośrednictwem pozabankowych instytucji finansowych wyniosła 4,1 mln zł, w porównaniu do 4,7 mln zł w 2009 r. i 1,5 mln zł w 2008 r. W 2010 r. przeważająca większość (tj. 88%) przychodów z tego tytułu pochodziła z tytułu realizacji przekazów Money Gram International.

Ubezpieczenia. Poza produktami opisanymi powyżej Bank oferuje także produkty ubezpieczeniowe w pakiecie z podstawowymi produktami Banku. Mimo że nie są to produkty odrębne, Bank uznaje ich ofertę za odrębne źródło dodatkowych przychodów z tytułu prowizji. Są to produkty ubezpieczeniowe grupy współpracujących z Bankiem firm ubezpieczeniowych. Ubezpieczenia są dołączane do różnych produktów bankowych i obejmują pakiety zdrowotne, ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i usługi assistance powiązane z wybraną grupą kont osobistych, ubezpieczenia na życie i inne ubezpieczenia dla posiadaczy kart kredytowych oraz ubezpieczenia dostępne z kredytami hipotecznymi (ubezpieczenie nieruchomości, ubezpieczenie na życie, ubezpieczenie na wypadek trwałej niezdolności do pracy oraz ubezpieczenie od utraty pracy), a także ubezpieczenia finansowe kredytów gotówkowych. W grudniu 2010 r. Bank zawarł umowy o współpracy strategicznej w zakresie bancassurance z podmiotami z grupy Aviva, na podstawie której Bank będzie oferował swoim klientom produkty grupy Aviva, działając jako ubezpieczający w umowach grupowych albo jako agent ubezpieczyciela. Umowa została zawarta na okres do 17 grudnia 2018 r., po czym umowa jest automatycznie wznawiana na kolejne okresy pięcioletnie, chyba że zostanie wypowiedziana przez jedną ze stron.

Działalność maklerska

Bank świadczy usługi maklerskie w zakresie obrotu papierami wartościowymi na rzecz klientów instytucjonalnych i detalicznych poprzez Biuro Maklerskie Banku BGŻ S.A., stanowiące odrębną jednostkę organizacyjną Banku. BM BGŻ umożliwia klientom instytucjonalnym i detalicznym dokonywanie transakcji na giełdzie papierów wartościowych i rynkach pozagiełdowych, prowadzi rachunki papierów wartościowych, umożliwia klientom inwestowanie w instrumenty

finansowe nienotowane na rynkach regulowanych (takie jak instrumenty pochodne oraz obligacje i bony skarbowe), a także uczestniczy w emisjach papierów wartościowych na rynku publicznym i prywatnym.

Ponadto biuro maklerskie oferuje klientom szeroką gamę funduszy inwestycyjnych, zróżnicowanych stosownie do oczekiwań klientów pod względem kategorii aktywów, alokacji geograficznej i poziomu ryzyka.

BM BGŻ dysponuje rozległą siecią dystrybucyjną w postaci oddziałów Banku, w których pracują specjaliści od produktów inwestycyjnych. Ponadto, w celu świadczenia usług maklerskich wykorzystywane są systemy transakcyjne on-line. Dzięki nim klienci mogą przeprowadzać transakcje na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz rynkach New Connect i Catalyst (BondSpot) i uczestniczyć w ofertach publicznych.

Chociaż sprzedaż jednostek funduszy inwestycyjnych nie stanowi obecnie istotnego źródła przychodów Banku, Bank jest przekonany, że ten segment jego działalności będzie się rozwijał. Na koniec 2010 r. biuro maklerskie Banku prowadziło dystrybucję jednostek uczestnictwa 54 funduszy, zarządzanych przez cztery TFI (Union Investment TFI, Skarbiec TFI, Opera TFI, Aviva Investor Poland TFI).

Według stanu na koniec 2010 r. wartość aktywów netto przypadających na jednostki uczestnictwa funduszy nabyte za pośrednictwem Banku wyniosła 696,3 mln PLN w porównaniu z 657,1 mln PLN i 564,5 mln PLN odpowiednio na koniec 2009 r. i 2008 r. Wzrost ten był wynikiem poprawy koniunktury na GPW.

Według stanu na koniec 2010 r. biuro maklerskie prowadziło 29 000 rachunków papierów wartościowych, co stanowiło wzrost o 24,5% w stosunku do 2009 r. (23 300 rachunków na koniec 2009 r.) oraz o 28,9% w stosunku do 2008 r. (22 500 rachunków na koniec 2008 r.). Wzrost ten został osiągnięty głównie za sprawą rachunków internetowych prowadzonych przez biuro. Według stanu na koniec 2010 r. biuro maklerskie prowadziło 4 400 rachunków internetowych, co stanowiło wzrost o 12,8% w stosunku do 2009 r. (3 900 rachunków na koniec 2009 r.) oraz o 33,3% w stosunku do 2008 r. (3 300 rachunków na koniec 2008 r.).

BM BGŻ pełni funkcję menedżera oferty i oferującego w ramach publicznych i prywatnych ofert papierów wartościowych. W 2010 r. Biuro brało udział w przeprowadzeniu 11 ofert na rynku pierwotnym. Spośród nich 10 miało charakter ofert publicznych, natomiast jedna realizowana była w formie niepublicznej. W przypadku trzech ofert publicznych, Biuro Maklerskie pełniło funkcję oferującego. W 2009 r. Biuro Maklerskie Banku BGŻ S.A. brało udział w przeprowadzeniu 7 ofert na rynku pierwotnym. Spośród nich 5 miało charakter ofert publicznych, natomiast dwie pozostałe realizowane były w formie emisji niepublicznych. W przypadku czterech z pięciu ofert publicznych BM BGŻ pełniło funkcję oferującego. W 2008 r. BM BGŻ brało udział w przeprowadzeniu 10 ofert na rynku pierwotnym, przy czym w 6 przypadkach pełniło funkcję oferującego.

Dla celów sprawozdawczości segmentów działalności według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej Bank ewidencjonuje przychody z usług maklerskich w segmencie detalicznym (zob.: Nota 5 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok 2010).

Przychody BM BGŻ z prowizji i opłat w 2010 r. wyniosły 15,2 mln PLN, w porównaniu z 14,7 mln PLN w 2009 r. (wzrost o 3,4%) i 16,0 mln PLN w 2008 r.

Inne źródła przychodów

Innymi źródłami przychodów Banku są: (i) operacje skarbowe prowadzone na rachunek własny oraz w celu zarządzania płynnością, (ii) operacje dotyczące portfela Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Bilansem (obejmującego dłużne papiery wartościowe i obligacje strukturyzowane), (iii) transakcje przeprowadzane przez Departament Kredytów Trudnych oraz (iv) inne transakcje i operacje, których nie można zaliczyć do wymienionych segmentów działalności, w tym wyłączenia konsolidacyjne.

Operacje skarbowe na rachunek własny (bankowość skarbową)

Departament Skarbu Banku przeprowadza operacje skarbowe na rachunek własny oraz w celu zarządzania ryzykiem wewnętrznym, w ramach ustalonych limitów. Do transakcji przeprowadzanych przez Bank należą:

- transakcje kupna/sprzedaży oraz transakcje typu „buy-sell-back” i „sell-buy-back” w odniesieniu do bonów skarbowych, bonów pieniężnych i obligacji skarbowych;
- kupna/sprzedaży papierów wartościowych emitowanych na rynkach zagranicznych;
- kupna/sprzedaży walut obcych po kursie negocjowanym;
- walutowe transakcje terminowe, transakcje terminowe *forward* i nierzeczywiste transakcje terminowe (NDF, *non-deliverable forwards*);
- transakcje zamiany stóp procentowych;
- kupno/sprzedaż opcji walutowych; oraz

- współpraca z segmentem detalicznym nad opracowaniem struktury oferty produktowej i zapewnieniem hedgingu depozytów inwestycyjnych oferowanych klientom detalicznym.

Operacje prowadzone przez Bank na rachunek własny w ramach wewnętrznego zarządzania ryzykiem koncentrują się na trzech głównych rynkach finansowych:

- *Rynek walutowy.* Bank zawiera transakcje walutowe na rynku międzybankowym, przede wszystkim na następujących parach walut: EUR/PLN, USD/PLN oraz CHF/PLN. Transakcje przeprowadzane są w związku z przepływami pieniężnymi generowanymi przez transakcje z klientami Banku oraz w ramach zarządzania ryzykiem rynkowym.
- *Zarządzanie aktywami i pasywami oraz zarządzanie płynnością.* W ramach zarządzania aktywami i zobowiązaniami oraz zarządzania płynnością Bank przeprowadza operacje finansowe służące zabezpieczeniu środków na finansowanie działalności Banku i spełnieniu wymogów wewnętrznych i zewnętrznych. Ryzyko portfela bankowego jest również zarządzane poprzez dostosowanie profilu tego ryzyka do prognoz makroekonomicznych i rynkowych. Bank sprzedaje również certyfikaty depozytowe. Według stanu na koniec 2010 r. wartość portfela tych instrumentów wyniosła 1 757 mln PLN.
- *Rynek instrumentów dłużnych oraz rynek instrumentów pochodnych na stopy procentowe.* Bank prowadzi działalność na rynku stopy procentowej, na którym uczestniczy w sprzedaży produktów, których instrumentem bazowym jest stopa procentowa (skarbowych papierów wartościowych, kontraktów IRS, CIRS, FRA) oferowanych klientom niefinansowym Banku oraz uczestnikom rynku międzybankowego.

W ostatnich dwóch latach operacje skarbowe miały coraz większy wpływ na działalność Banku ze względu na warunki panujące na rynkach pieniężnych i walutowych, w szczególności utrzymujące się wysokie koszty finansowania dla banków w połączeniu z utratą wzajemnego zaufania wśród banków, co doprowadziło do stopniowej redukcji limitów kredytowych (transakcyjnych), oraz duże wahania kursów walut (nagłe osłabienie kursu, po którym nastąpił stopniowy wzrost).

Przychody Banku z operacji skarbowych na rachunek własny w latach 2010, 2009 i 2008 wyniosły odpowiednio 6,7 mln PLN, 10,6 PLN oraz 3,7 PLN i stanowiły odpowiednio 0,6%, 1,1% i 0,3% przychodów ogółem Banku.

Istotne umowy

Umowy zawarte przez Bank lub jego spółkę zależną z podmiotami powiązаныmi omówiono w części „*Transakcje z Podmiotami Powiązаныmi*”. Poniżej zamieszczono opisy wszystkich innych umów, niebędących umowami zawartymi w toku zwykłej działalności, które zostały zawarte przez Bank lub jego podmiot zależny w okresie dwóch lat poprzedzających datę niniejszego Prospektu, jak również umowy, które mają zostać zawarte przed przeprowadzeniem Oferty i jednocześnie są lub mogą być uznane za istotne dla Banku. Ponadto, poniżej przedstawione zostały także umowy, które zostały zawarte przez Bank lub jego podmiot zależny w dowolnym czasie, a przewidują zobowiązanie lub uprawnienie, które ze względu na swoją wartość lub znaczący wpływ na działalność są istotne dla Banku na Dzień Prospektu.

Umowa z ARiMR

W okresie ostatnich pięciu lat Bank zawarł kilka odrębnych umów z ARiMR. Umowy te określają warunki, na jakich Bank może udzielać kredytów preferencyjnych rolnikom i uzyskiwać dofinansowanie do tych kredytów od polskiego rządu. Ostatnia umowa zawarta została 30 maja 2007 r. („Umowa ARiMR”), określa warunki realizacji przez Bank programu kredytów preferencyjnych do 2013 r.

Umowa ARiMR może zostać wypowiedziana przez ARiMR w dowolnym czasie, bez podawania przyczyny, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, lub też – w wypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Bank – z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. W przypadku rozwiązania Umowy z ARiMR zobowiązania Banku i ARiMR w odniesieniu do niespłaconych kredytów preferencyjnych udzielonych przez Bank przed jej rozwiązaniem pozostają w mocy.

Umowy o finansowanie

Certyfikaty depozytowe

14 marca 2008 r. Bank zawarł umowy z Bankiem Pekao S.A., BRE Bankiem S.A. i Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. („**Banki Finansujące**”) w sprawie programu emisji krótko- i średnioterminowych papierów wartościowych na okaziciela denominowanych w PLN w formie certyfikatów depozytowych („**Certyfikaty Depozytowe**”) o maksymalnej wartości do 2,5 mld PLN. Zgodnie z warunkami programu Bank może emitować krótkoterminowe papiery wartościowe z dyskontem (z terminem wykupu do pięciu lat) o wartości do 1 mld PLN oraz papiery wartościowe oprocentowane (z terminem wykupu od jednego do pięciu lat) o wartości do 1,5 mld PLN. Certyfikaty Depozytowe mogą być nabywane wyłącznie na rynku

pierwotnym przez trzy Banki Finansujące, przy czym każdy z nich może je oferować swoim klientom i partnerom handlowym. Certyfikaty Depozytowe będą emitowane w transzach. Ostatnia data emisji Certyfikatów Depozytowych nie może przypaść później niż 30 marca 2013 r. Do końca 2010 r. Bank wyemitował w ramach programu Certyfikaty Depozytowe na kwotę 11 389,5 mln PLN, z czego Certyfikaty Depozytowe na kwotę 1 756,5 mln PLN pozostawały niewykupione. Zgodnie z umową przypadek jej naruszenia stanowi spadek udziału Grupy Rabobank w kapitale Banku poniżej 46,05%.

Umowy z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju

Opracowany przez EBOR Program Finansowania Rozwoju Energii Zrównoważonej w Polsce (tzw. POLSEFF) ma na celu zapewnienie wsparcia finansowego dla prywatnych firm z sektora MSP w Polsce, które zamierzają przeprowadzić inwestycje zwiększające efektywność wykorzystania energii oraz inwestycje w energię odnawialną. 2 grudnia 2010 r. w związku z programem POLSEFF Bank zawarł z EBOR dwuletnią umowę pożyczki, na mocy której Bank może pożyczyć od EBOR do 50,0 mln EUR na warunkach określonych w umowie. Zgodnie z postanowieniami umowy, na wniosek Banku pożyczka może zostać wypłacona przez EBOR jednorazowo lub w transzach, przy czym minimalna kwota każdej transzy wynosi 5,0 mln EUR. Środki przekazane Bankowi w ramach umowy mogą zostać wykorzystane przez Bank wyłącznie w celu sfinansowania kredytów dla firm sektora MSP oraz rolników w Polsce. W związku z udzieloną pożyczką Bank zobowiązał się zapłacić na rzecz EBOR: (i) roczną prowizję za gotowość do udzielenia finansowania w kwocie stanowiącej równowartość 0,50% niewypłaconej kwoty pożyczki, (ii) jednorazową prowizję w kwocie 250 000 EUR, oraz (iii) odsetki od wypłaconej kwoty głównej pożyczki. Stopa procentowa obowiązująca w odniesieniu do wypłaconych kwot jest równa stopie EURIBOR plus 1,25%. Bank zobowiązał się spłacić pożyczkę w siedmiu równych ratach płatnych co pół roku, począwszy od 3 grudnia 2012 r. Zgodnie z Umową, do tzw. przypadków naruszenia umowy zaliczono m.in. spadek udziału Grupy Rabobank w kapitale zakładowym Banku poniżej 51%. Umowa podlega prawu angielskiemu.

14 maja 2010 r. Bank zawarł umowę pożyczki z EBOR, na mocy której EBOR zobowiązał się udzielić Bankowi pożyczki w kwocie do 50,0 mln EUR. Na wniosek Banku pożyczka może zostać wypłacona przez EBOR jednorazowo lub w transzach, przy czym minimalna kwota każdej transzy wynosi 5,0 mln EUR. Środki przekazane Bankowi w ramach powyższego porozumienia mogą zostać wykorzystane przez Bank wyłącznie w celu sfinansowania kredytów dla dotychczasowych i nowych klientów Banku zaklasyfikowanych jako firmy sektora MSP. Wartość kredytów udzielanych klientom Banku nie może być wyższa niż 3,0 mln EUR, przy czym kredyty te mogą być wypłacane jednorazowo lub w transzach. Okres zobowiązania EBOR do udzielenia pożyczki kończy się 30 czerwca 2011 r. W związku z udzieloną pożyczką Bank zobowiązał się zapłacić na rzecz EBOR: (i) roczną prowizję za gotowość do udzielenia finansowania w kwocie stanowiącej równowartość 0,50% niewypłaconej kwoty pożyczki, (ii) jednorazową prowizję w kwocie 250 000 EUR, oraz (iii) odsetki od wypłaconej kwoty głównej pożyczki. Stopa procentowa obowiązująca w odniesieniu do wypłaconych kwot jest równa stopie EURIBOR plus 1,25%. Bank zobowiązał się spłacić pożyczkę w siedmiu równych ratach płatnych co pół roku, począwszy od 9 maja 2012 r. Zgodnie z umową Bank zobowiązał się do niedokonywania reorganizacji, chyba że po przeprowadzeniu takiej reorganizacji będzie nadal kontrolowany przez podmiot wchodzący w skład Grupy Rabobank. Umowa podlega prawu angielskiemu.

31 stycznia 2006 r. Bank zawarł z EBOR umowę kredytową w ramach programu finansowania firm sektora MSP organizowanego przez EBOR i Unię Europejską. Zgodnie z umową EBOR zobowiązał się udzielić Bankowi kredytu w kwocie 15,0 mln EUR na potrzeby wzmocnienia finansowania firm z sektora MSP. Bank zobowiązany jest zapłacić odsetki w wysokości 0,55% w skali roku powiększone o odnośną stopę procentową obowiązującą na rynku międzybankowym. Ponadto Bank będzie płacić EBOR roczną opłatę stanowiącą równowartość 0,25% kwoty kredytu. Kredyt ma zostać spłacony najpóźniej 30 kwietnia 2011 r. Na Dzień Prospektu kwota zadłużenia z tytułu kredytu wynosiła ok. 2,5 mln EUR.

Do 21 kwietnia 2008 r. EBOR posiadał 5 550 646 akcji stanowiących 12,87% kapitału zakładowego Banku i uprawniających do 12,87% łącznej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Na dzień niniejszego Prospektu EBOR nie jest akcjonariuszem Banku.

Umowy o współpracy

W dniu 17 grudnia 2010 r. Bank zawarł umowę o współpracy w zakresie bancassurance z Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. (Aviva). Pierwszy okres obowiązywania umowy upływa 17 grudnia 2018 r. Następnie umowa ma być automatycznie przedłużana na kolejne okresy pięcioletnie, o ile żadna ze stron nie zgłosi sprzeciwu w okresie pomiędzy 24. a 18. miesiącem przed końcem pierwszego okresu obowiązywania umowy. Na podstawie umowy Bank ma prawo oferować produkty ubezpieczeniowe Aviva na rzecz wybranych segmentów swoich klientów, w tym klientów detalicznych Banku, jak również Mikroprzedsiębiorstw lub firm sektora MSP. Przez okres pierwszych 5 lat Umowa nie obejmuje ubezpieczeń dla podmiotów prowadzących działalność rolniczą. Bank może zawierać umowy ubezpieczenia w imieniu spółki Aviva jako jej agent lub też zawierać bezpośrednio umowy ubezpieczenia, w których pełni funkcję

ubezpieczającego, a klient Banku jest ubezpieczonym. Na podstawie umowy Bank zobowiązał się nie zawierać z innymi ubezpieczycielami umów dotyczących sprzedaży produktów i świadczenia usług ubezpieczeniowych (z wyjątkiem świadczenia usług faktoringu oraz sprzedaży produktów i świadczenia usług ubezpieczeniowych na rzecz klientów prowadzących działalność rolniczą). W momencie wdrożenia nowego produktu w ramach umowy Bank zobowiązał się przenieść na Aviva wszystkie umowy ubezpieczenia dotyczące tego produktu zawarte z innymi ubezpieczycielami do dnia podpisania umowy (z wyjątkiem umów na rzecz swoich klientów z sektora rolno-spożywczego).

W dniu 17 grudnia 2010 r. Bank zawarł umowę o współpracy w zakresie bancassurance z Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. (Aviva Życie). Pierwszy okres obowiązywania umowy upływa 17 grudnia 2018 r. Następnie umowa ma być automatycznie przedłużana na kolejne okresy pięcioletnie, o ile żadna ze stron nie zgłosi sprzeciwu w okresie pomiędzy 24. a 18. miesiącem przed końcem pierwszego okresu obowiązywania umowy. Na podstawie umowy Bank ma prawo oferować produkty ubezpieczeniowe Aviva Życie na rzecz wybranych segmentów swoich klientów, w tym klientów detalicznych Banku, jak również Mikroprzedsiębiorstw lub firm sektora MSP. Przez okres pierwszych 5 lat Umowa nie obejmuje ubezpieczeń dla podmiotów prowadzących działalność rolniczą. Bank może zawierać umowy ubezpieczenia w imieniu spółki Aviva Życie jako jej agent lub też zawierać bezpośrednio umowy ubezpieczenia, w których pełni funkcję ubezpieczającego, klient Banku jest drugą stroną umowy. Na podstawie umowy Bank zobowiązał się nie zawierać z innymi ubezpieczycielami umów dotyczących sprzedaży produktów i świadczenia usług ubezpieczeniowych (z wyjątkiem świadczenia usług faktoringu oraz sprzedaży produktów i świadczenia usług ubezpieczeniowych na rzecz klientów prowadzących działalność rolniczą). W momencie wdrożenia nowego produktu Bank zobowiązał się przenieść na Aviva Życie (w drodze cesji lub nowacji stosownych umów) wszystkie umowy ubezpieczenia zawarte z innymi ubezpieczycielami do dnia podpisania umowy (z wyjątkiem umów na rzecz swoich klientów z sektora rolno-spożywczego).

W dniu 18 listopada 2010 r. Bank zawarł umowę o współpracy strategicznej z Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych („Concordia”). Na podstawie umowy Bank pełni funkcję agenta ubezpieczeniowego Concordii, uprawnionego do oferowania umów ubezpieczenia klientom Banku w imieniu Concordii i zawierania tych umów. Umowa dotyczy wyłącznie sprzedaży produktów i świadczenia usług ubezpieczeniowych na rzecz rolników. Zgodnie z umową Bank nie może pełnić funkcji agenta ubezpieczeniowego innych ubezpieczycieli i oferować ich produktów wobec klientów – rolników. Jeżeli obie strony umowy nie uzgodnią na piśmie jej przedłużenia, umowa wygaśnie 18 listopada 2015 r.

Umowy z dostawcami usług informatycznych

Umowa dostawy, wdrożenia i utrzymania systemu informatycznego Flexcube

W dniu 20 czerwca 2007 r. Bank zawarł umowę dostawy, wdrożenia i utrzymania systemu informatycznego Flexcube z firmą Sygnity S.A. Umowa obejmuje stworzenie, dostawę i wdrożenie systemu informatycznego w Banku oraz udzielenie sublicencji na oprogramowanie tego systemu, a także pewne inne usługi dodatkowe, w szczególności usługi utrzymania systemu. W ramach umowy Bank uzyskał niewyłączną, niepodlegającą przeniesieniu, bezterminową sublicencję na system Flexcube. Wdrożenie systemu odbyło się w kilku etapach. Wynagrodzenie płatne przez Bank z tytułu wdrożenia systemu Flexcube (i innych systemów informatycznych eksploatowanych na podstawie umowy) wynosiło 2 140 341 PLN. Za sublicencję na oprogramowanie systemu Flexcube Bank był zobowiązany zapłacić 2 023 359,48 PLN. Umowa przewiduje kary umowne na rzecz każdej ze stron. Pełna i całkowita odpowiedzialność odszkodowawcza z tytułu niewykonania lub niewłaściwego wykonania umowy jest ograniczona do faktycznie poniesionej straty i w żadnych okolicznościach nie może przekroczyć (wraz z karami umownymi) kwoty 14 000 000 PLN. Umowa została zawarta w celu realizacji przedsięwzięcia i świadczenia usług utrzymania. Umowa zostaje rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym w przypadku rozwiązania umowy licencyjnej pomiędzy Sygnity S.A. a i-flex solutions b.v. spółką prawa holenderskiego i jej licencjodawcami.

Umowa dostawy, wdrożenia i utrzymania systemu informatycznego Bankowa Platforma Integracyjna (BPI)

W dniu 3 sierpnia 2005 r. Bank zawarł umowę dostawy i wdrożenia systemu informatycznego BPI z firmą Softbank S.A. (obecnie Asseco Poland S.A.). Umowa obejmuje stworzenie, dostawę i wdrożenie systemu BPI w Banku oraz udzielenie licencji na oprogramowanie tego systemu, a także pewne inne usługi dodatkowe, w szczególności usługi utrzymania systemu. Wdrożenie systemu odbyło się w kilku etapach. Wynagrodzenie płatne przez Bank z tytułu wdrożenia systemu BPI wynosiło 2 960 400 PLN. Za licencję na oprogramowanie systemu BPI Bank był zobowiązany zapłacić 353 900 PLN. Umowa przewidywała kary umowne na rzecz Banku. Pełna i całkowita odpowiedzialność odszkodowawcza z tytułu niewykonania lub niewłaściwego wykonania umowy była ograniczona do faktycznie poniesionej straty i w żadnych okolicznościach nie może przekroczyć (wraz z karami umownymi) kwoty wynoszącej 100% łącznej wartości umowy. Umowa przewidywała udzielenie licencji na czas nieokreślony. W dniu 28 grudnia 2007 r. zostało zawarte porozumienie między stronami o rozwiązaniu powyższej umowy z dniem 27 kwietnia 2008 r. oraz o przeniesieniu (z dniem zapłaty wynagrodzenie przez Bank) na Bank autorskich praw majątkowych na poszczególne produkty w ramach systemu informatycznego BPI. Przeniesienie autorskich praw majątkowych jest skuteczne w zakresie utrwalania i zwielokrotniania

Produktów – wytwarzanie każdą techniką egzemplarzy produktów, w tym technika drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową.

Znaczące środki trwałe i wartości niematerialne

Poniższa tabela przedstawia różne kategorie środków trwałych i wartości niematerialnych Banku według wartości księgowej:

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
	<i>(w mln PLN)</i>		
Wartości niematerialne, w tym:	96,8	88,6	81,0
– licencje	75,5	74,3	64,4
– inne wartości niematerialne	0,8	0,7	0,3
– nakłady	20,5	13,6	16,3
Środki trwałe, w tym:	464,8	444,3	449,4
– grunty	6,0	5,9	5,9
– budynki, lokale i wyposażenie	277,0	287,9	295,9
– maszyny i urządzenia techniczne	57,5	55,4	58,3
– komputery	33,3	32,1	27,8
– ulepszenia w obcych środkach trwałych	75,0	59,0	41,4
– środki trwałe w budowie	16,0	4,0	20,1
Razem	561,6	532,9	530,5

Źródło: księgi rachunkowe Banku

Nieruchomości

Na Dzień Prospektu Bank dysponował 458 nieruchomościami, wśród których znajdowały się nieruchomości będące własnością Banku, pozostające w użytkowaniu wieczystym Banku, oraz zajmowane na mocy umów najmu. Wszystkie nieruchomości zlokalizowane są w Polsce. Na 31 grudnia 2010 r. łączna wartość księgowa nieruchomości będących w posiadaniu Banku wynosiła 282,9 mln PLN (280,4 mln PLN według stanu na dzień 31 marca 2011 r.).

Bank jest właścicielem 185 budynków i lokali o łącznej powierzchni użytkowej 204 594 m². Żadna z wyżej wskazanych nieruchomości nie jest obciążona hipoteką ani na nieruchomościach tych nie są ustanowione żadne inne zabezpieczenia. W poniższej tabeli wyszczególniono budynki i lokale o największej powierzchni użytkowej.

Lokalizacja	Sposób wykorzystania	Powierzchnia <i>(w m²)</i>
Warszawa, Kasprzaka 10/16	Siedziba Banku	22 846
Przemysł, Kamienny Most 6	Oddział operacyjny	4 353
Tarnów, Lwowska 72-96c	Oddział operacyjny	3 497
Gdańsk, Bogusławskiego 2	Centrum Regionu i oddział operacyjny	3 393
Opole, Rynek 24/25	Centrum Regionu i oddział operacyjny	3 219

Źródło: Informacje zarządcze Banku

Bank wynajmuje podmiotom zewnętrznym część swoich budynków i lokali. Łączna powierzchnia budynków i lokali wynajmowanych przez Bank innym podmiotom wynosi 11 722 m².

Z kolei na podstawie umów najmu i innych umów o podobnym charakterze Bank zajmuje 270 nieruchomości o łącznej powierzchni użytkowej 35 140 m². Wynajmowane lokale mają powierzchnie od 1 m² (powierzchnia pod bankomat) do ok. 1 500 m². Umowy najmu zawierane są na czas określony, średnio na 5 lat, z opcją przedłużenia na kolejny okres pięcioletni.

Na Dzień Prospektu Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus, będący spółką zależną Banku, jest właścicielem nieruchomości inwestycyjnej w postaci gruntu niezabudowanego o powierzchni 48,44 ha we Wrocławiu. Wartość godziwa nieruchomości została oszacowana w listopadzie 2010 roku przez zewnętrznego rzeczoznawcę majątkowego na kwotę 63,9 mln zł.

Kwestie środowiskowe

Zdaniem Banku kwestie środowiskowe nie mają istotnego znaczenia dla jego działalności lub sytuacji finansowej.

Ochrona ubezpieczeniowa

Bank ubezpiecza się od najczęstszych ryzyk takich jak ogień, zniszczenie majątku, kradzież, terroryzm, ryzyko uszkodzenia bankomatów i systemów informatycznych. Członkowie Zarządu i prokurenci posiadają ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej członków zarządu/rady nadzorczej i osób pełniących funkcje kierownicze. Wszystkie polisy podlegają corocznemu wznowieniu. Ubezpieczycieli, z którymi zawierane są umowy, wybiera Bank. W chwili obecnej ochronę ubezpieczeniową zapewnia Bankowi Allianz Polska S.A. oraz PZU S.A. jako współubezpieczający. Bank uważa, że posiadana przez niego ochrona ubezpieczeniowa nie odbiega od standardów rynkowych panujących w tym zakresie wśród banków w Polsce.

Kwestie regulacyjne

Bank ma obowiązek prowadzenia swojej działalności zgodnie z pewnymi wymogami i wytycznymi operacyjnymi określonymi przez polskie organy odpowiedzialne za regulację sektora bankowego, w tym KNF, na przykład w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym i kontroli wewnętrznej. Bank również podlega różnym kontrolom, badaniom, sprawdzeniom i audytom prowadzonym przez polskie organy regulacyjne oraz innym wymogom regulacyjnym. Takie kontrole, badania, sprawdzenia, audyty i inne wymogi regulacyjne w przeszłości wykazywały słabość pewnych obszarów działania Banku, takich jak zarządzanie ryzykiem i kontrola wewnętrzna. Szerszy opis regulacji obowiązujących w sektorze bankowym w Polsce zawarto w części „*Otoczenie Rynkowe i Prawne – Sektor bankowy w Polsce*”). W 2009 r. KNF przeprowadziła w Banku szczegółową kontrolę i uznała sposób prowadzenia działalności bankowej przez Bank i zarządzanie Bankiem za zasadniczo zadowalające. Jednocześnie KNF wydała szereg zaleceń dla Banku dotyczących następujących obszarów: (a) jakości aktywów, (b) płynności, (c) zarządzania ryzykiem stopy procentowej, (d) zarządzania operacjami walutowymi, (e) zarządzania ryzykiem operacyjnym, (f) zysku, (g) adekwatności kapitałowej oraz (h) zarządzania całokształtem działalności Banku. Według stanu na 28 lutego 2011 r. Bank wdrożył większość zaleceń KNF. Obecnie w realizacji pozostają dwa zalecenia w zakresie ryzyka operacyjnego realizowane przez Departament Bezpieczeństwa Informatycznego i Projektów, dotyczące przeprowadzania okresowych testów planów ciągłości działania oraz przeprowadzania analiz ryzyka i ich wykorzystania w procesie zarządzania bezpieczeństwem systemów informatycznych.

Postępowania sądowe i administracyjne

W toku normalnej działalności Bank jest stroną postępowań prawnych, jednakże ani Bank, ani spółka zależna Banku nie jest stroną postępowania wszczętego w ciągu ostatnich 12 miesięcy, które mogłoby mieć znaczący wpływ na sytuację finansową czy rentowność Banku, poza postępowaniami opisanymi poniżej. Bank nie ma informacji na temat innych istotnych postępowań, które mogłyby być wszczęte w niedalekiej przyszłości.

Postępowania sądowe

Postępowania przeciwko Bankowemu Funduszowi Nieruchomościowemu Actus

Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus jest stroną postępowania dotyczącego nieruchomości nabytej od Spółdzielni Mieszkaniowej INCO – prowadzonego z powództwa SM INCO o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a jej rzeczywistym stanem prawnym poprzez wpisanie SM INCO jako właściciela tej nieruchomości w miejsce ujawnionego w chwili obecnej BFN ACTUS Sp. z o.o. Wartość roszczenia wskazana w pozwie złożonym przez Spółdzielnię Mieszkaniową INCO w 2009 r. wynosi 51 333 140 PLN. Powód opiera swoje roszczenie na rzekomej nieważności umowy sprzedaży tej nieruchomości. Zarzut ten pozostaje w sprzeczności z roszczeniami podniesionymi przez powoda lub osoby trzecie w innych postępowaniach zakończonych lub wszczętych do tej pory, które oparte były na ważności sprzedaży nieruchomości. Żaden z sądów dotychczas orzekających nie wskazał na nieważność zawartej w 2001 r. umowy sprzedaży tej nieruchomości, a wydanie przez sądy, prawomocnych już rozstrzygnięć mogło nastąpić jedynie przez uznanie, że umowa, w części dotyczącej nabycia nieruchomości przez BFN ACTUS, jest ważna i skuteczna. Dnia 16 marca 2011 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej oddalił powództwo SM INCO. Na Dzień Prospektu wyrok nie jest prawomocny.

Postępowania antymonopolowe

Postępowania przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Postępowanie dotyczące wielostronnego ustalania opłat interchange pobieranych od transakcji dokonywanych przy użyciu kart Visa oraz Europay/Eurocard/MasterCard

Bank jest stroną postępowania prowadzonego przed SOKiK, dotyczącego wielostronnego ustalania opłaty „*interchange*”. W 2001 r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie antymonopolowe przeciwko Visa, Europay oraz bankom wydającym

karty Visa i Europay/Eurocard/MasterCard. Zarzuty w tym postępowaniu dotyczyły stosowania praktyk ograniczających konkurencję na rynku usług acquiringowych, związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski, polegających na rzekomym uczestniczeniu w porozumieniu cenowym, którego strony wspólnie ustalały wysokość opłat interchange dla transakcji dokonywanych kartami Visa oraz Europay/Eurocard/MasterCard oraz koordynacji działań zmierzających do ograniczenia dostępu do tego rynku przedsiębiorcom zewnętrznym. 29 grudnia 2006 r. Prezes UOKiK wydał decyzję, w której stwierdził, że praktyki polegające na wspólnym ustalaniu wysokości opłat interchange ograniczają konkurencję na rynku i nakazał bankom zaprzestania tych praktyk, nakładając jednocześnie na banki kary pieniężne, między innymi na Bank – w wysokości 9 649 500 PLN. Prezes UOKiK nie stwierdził stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na koordynacji działań zmierzających do ograniczenia dostępu do rynku. 23 stycznia 2007 r. Bank odwołał się od decyzji Prezesa UOKiK do SOKiK. 21 sierpnia 2008 r. SOKiK zawiesił wykonanie decyzji Prezesa UOKiK. W wyroku z 12 listopada 2008 r. SOKiK uznał, że banki będące stronami postępowania, w tym Bank, nie uczestniczyły w praktyce ograniczającej konkurencję. 12 stycznia 2009 r. Prezes UOKiK odwołał się od tego wyroku do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Bank odpowiedział na odwołanie 11 lutego 2009 r. 22 kwietnia 2010 r. Sąd Apelacyjny uchylił decyzję SOKiK i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez ten sąd. Sprawa nie została jeszcze ponownie rozpoznana przez SOKiK.

Postępowania dotyczące naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

W dniu 31 grudnia 2009 r., w wyniku przeprowadzonego postępowania, Prezes UOKiK wydał decyzję, w której uznał kilka postanowień zawartych w „Regulaminie kredytów hipotecznych i budowlanych w złotych polskich” Banku za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do treści decyzji Prezesa UOKiK Bank stosował w relacjach z konsumentami postanowienie mające takie samo znaczenie co postanowienia już wpisane do Rejestru Klauzul Niedozwolonych. W swojej decyzji Prezes UOKiK nakazał Bankowi zaprzestanie stosowania zakwestionowanej praktyki. Ponadto, według Prezesa UOKiK Bank stosował dwa postanowienia niezgodnie z przepisami Ustawy o Kredycie Konsumentkim, co w ocenie Prezesa UOKiK również stanowiło praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Jednocześnie Prezes UOKiK wskazał w decyzji, że Bank zaprzestał stosowania tej praktyki 24 sierpnia 2009 r. Prezes UOKiK nakazał Bankowi wprowadzenie zmian, w formie aneksów, do umów zawartych na zasadach sprzecznych z postanowieniami Ustawy o Kredycie Konsumentkim w ciągu 90 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji. Jednocześnie Prezes UOKiK nałożył na Bank karę pieniężną w łącznej wysokości 2 978 087 PLN. 20 stycznia 2010 r. Bank odwołał się od decyzji Prezesa UOKiK do SOKiK. Prezes UOKiK odpowiedział na odwołanie 13 kwietnia 2010 r. Sprawa nie została jeszcze rozpatrzona przez SOKiK.

26 listopada 2010 r. Prezes UOKiK złożył pozew w SOKiK o uznanie jednego z postanowień zawartych w stosowanym przez Bank regulaminie kart kredytowych za klauzulę niedozwoloną. Sprawa nie została jeszcze rozpatrzona przez SOKiK.

Prawa własności intelektualnej

W komunikacji korporacyjnej i marketingowej Bank wykorzystuje szereg znaków towarowych. Obecnie Bank posiada zarejestrowane prawa do 14 krajowych znaków towarowych, w tym do swojej nazwy handlowej i jej skrótu (znak słowny R-209357 „Bank BGŻ Pieniądze są dla ludzi”) oraz graficznego przedstawienia (znak słowno-graficzny R-209358). Bank złożył wnioski o zarejestrowanie dodatkowych dwóch krajowych znaków towarowych. Ponadto Bank posiada zarejestrowane prawa do sześciu wspólnotowych znaków towarowych, w tym do swojego głównego logo (CTM-005003306) i graficznego przedstawienia jego nazwy handlowej (CTM-005003249 „Bank BGŻ”). W odniesieniu do jednego wspólnotowego znaku towarowego (MakroTrendy CTM-005156211) zgłoszono sprzeciw. Postępowanie jest obecnie zawieszona w związku z trwającym postępowaniem sprzeciwowym. Bank posiada 64 zarejestrowane domeny internetowe, w tym www.bgz.pl i www.bgz.com.pl.

Technologia informatyczna

W czerwcu 2004 r. Bank wdrożył scentralizowany system Eurobank firmy Asseco Poland.

W ostatnich latach Bank zmodernizował i nadal modernizuje swoje zasoby i systemy informatyczne, aby mogły one sprostać jego strategii, wzrostowi działalności, zmianom regulacyjnym oraz postępowi w zakresie technologii informatycznej i ładu korporacyjnego.

Systemy informatyczne Banku bazują głównie na oprogramowaniu firm Asseco Poland, Sygnity i ORACLE Polska. Bank stosuje następujące systemy informatyczne o krytycznym znaczeniu dla jego działalności: EuroBank On-line; AKD (eBGŻ Detal, eBGŻ Firma); Kondor +; Reuters Dealing 3000; Reuters Xtra; Call Center/IVR; Visiona CSS; BPI; Flexcube; Swift Alliance Access; Elixir-ok; Euro-Elixir; Money transfers; Sornet BW; Sorbnet Euro; Elbon; Raporter; BankStreet; Corona; DiMon; Orlando; Proxy; Exchange (e-mails); Gielcosoft; Fileserver; ESDI; Umorzenia; Emisja; PGP-szyfrowanie;

Analiza raportów MC; SCM; MasterCard File Express; Aplikacja Import-Eksport; Home Banking; Base24-classic; Base24-eps; Gryfcard/Gryfbank/Gateway; TETA; CMS; SIDOMA; ATWE; SPS-SharePoint; ExpertDesk; Iden; E-trade.

Bank posiada prawa autorskie do głównych systemów informatycznych, z których korzysta: Eurobank On-line, Home Banking oraz Data Warehouse.

Bank posiada również system zapasowy (na podstawie umowy z HP z 16 maja 2001 r.), funkcjonujący poza siedzibą główną Banku, który chroni większość danych przechowywanych w systemach informatycznych o krytycznym znaczeniu.

Zatrudnienie

Bank zatrudnia obecnie 5 365 pracowników, z których 95 pracuje w niepełnym wymiarze. Poniższa tabela przedstawia liczbę pracowników Banku według stanu na wskazane dni:

	31 grudnia			20 kwietnia
	2010	2009	2008	2011
Liczba zatrudnionych w przeliczeniu na etaty				
Centrala	1 427	1 287	1 267	1 437
Oddziały	3 761	3 622	3 976	3 859
w tym nowe oddziały ⁽¹⁾	692	401	226	741
Biuro Maklerskie	34	36	39	35
Pozostali pracownicy	35	35	38	34
Razem	5 257	4 980	5 322	5 365

(1) Nowe oddziały otwarte od początku 2008 r.

Źródło: Informacje zarządcze Banku

Łączna liczba pracowników Banku zatrudnionych poza Centralą obejmowała pracowników zatrudnionych w oddziałach Banku, biurze maklerskim, ośrodkach wypoczynkowych oraz w związkach zawodowych.

W roku 2010, w związku z procesami restrukturyzacji zatrudnienia w Banku, rozwiązano umowy o pracę, z przyczyn niedotyczących pracowników, z grupą 137 osób, z których większość, bo 116 pracowników, została zwolniona w związku z przeprowadzonymi w pierwszym kwartale 2010 r. zwolnieniami grupowymi.

W związku z procesami restrukturyzacji zatrudnienia w Banku w 2009 r. rozwiązano umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracowników z 391 osobami, z czego 186 pracowników zostało zwolnionych w związku z przeprowadzonymi w 2009 roku zwolnieniami grupowymi.

W ramach restrukturyzacji zatrudnienia w 2008 roku umowę o pracę rozwiązano z 164 osobami, z tego:

- rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn pracodawcy – 76 osób;
- skorzystanie z wcześniejszego zaopatrzenia emerytalnego;
- (w ramach specjalnego programu opracowanego przez Bank) – 88 osób.

W 2008 roku Bank nie prowadził procesu zwolnień grupowych.

Liczba zatrudnionych w Centrali Banku wzrosła o 10,9%, do 1 427 pracowników według stanu na 31 grudnia 2010 r., wobec 1 287 osób na 31 grudnia 2009 r. Wzrost ten był w głównej mierze efektem centralizacji niektórych czynności realizowanych dotychczas w oddziałach Banku oraz wzmocnienia kadrowego wybranych obszarów biznesowych wspierających działalność w regionach, w szczególności rozbudowy TeleBGŻ.

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. 76,5% pracowników Banku posiadało dyplomy ukończenia wyższych uczelni, a dalsze 11% posiadało wykształcenie średnie i policealne.

Bank prowadzi programy szkoleniowe dla pracowników, ukierunkowane na rozwój ich umiejętności i kompetencji we wszystkich obszarach działania Banku. Szkoleniami objęta jest zarówno kadra kierownicza, jak i pozostali pracownicy. W 2010 r. w szkoleniach organizowanych lub finansowanych przez Bank wzięło udział 5 000 pracowników.

Od 2005 r. Bank zatrudnia obcokrajowców, z których kilku podlegało obowiązkowi uzyskania pozwolenia na pracę. Wszyscy obcokrajowcy obecnie zatrudniani przez Bank posiadają wymagane pozwolenia na pracę. Według stanu na Dzień Prospektu Bank zatrudnia 10 obywateli innych państw.

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. w podmiotach zależnych i stowarzyszonych Banku było zatrudnionych łącznie 18 osób, w tym trzy w Bankowym Funduszu Nieruchomościowym Actus oraz 15 w BGŻ Leasing.

Zbiorowe układy pracy

Zdaniem kierownictwa Bank utrzymuje właściwe relacje zarówno z pracownikami, jak i reprezentującymi ich związkami zawodowymi. W okresie objętym historycznymi informacjami finansowymi w Banku nie prowadzono sporów zbiorowych ani akcji strajkowych.

W Banku działają dwie organizacje związkowe: *Komisja Międzyzakładowa NSZZ Solidarność Pracowników Bankowości w BGŻ S.A.* (zrzeszająca, wg stanu na 31 grudnia 2010 r., 5% wszystkich pracowników Banku) oraz *Związek Zawodowy Pracowników Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. i Banków Spółdzielczych* (zrzeszający, wg stanu na 31 grudnia 2010 r., 13% wszystkich pracowników Banku).

19 grudnia 2005 r. Bank i związki zawodowe funkcjonujące w Banku zawarły umowę zmieniającą zbiorowy układ pracy obowiązujący do końca 2005 r. Zmieniony układ zbiorowy wszedł w życie 1 stycznia 2006 r.

Zgodnie ze zmienionym układem zbiorowym pracy pracownikom Banku przysługują wyższe dodatki za pracę w nocy (w stosunku do dodatków przewidzianych ustawowo), jak również wyższe odprawy emerytalne dla pracowników z długim stażem pracy. Do 31 marca 2011 r. pracownikom posiadającym wieloletni staż pracy w Banku przysługują również specjalne nagrody jubileuszowe.

Zgodnie ze zmienionym układem zbiorowym pracy, 28 grudnia 2008 r., w porozumieniu ze związkami zawodowymi, Bank wprowadził regulamin premii. 1 września 2009 r., za zgodą związków zawodowych, Bank wprowadził na jeden rok wewnętrzne rozporządzenie o wynagrodzeniu prowizyjnym. 13 grudnia 2010 r. Bank i związki zawodowe uzgodniły, że rozporządzenie to będzie obowiązywać do 31 grudnia 2011 r.

Od 20 lipca 2006 r. w Banku działa rada pracowników, powołana na mocy Ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz.U. 2006, Nr 79, poz. 550, z późn. zm.). Według stanu na 18 lutego 2011 r. rada pracowników składała się z siedmiu członków wybranych przez pracowników Banku w tajnych wyborach bezpośrednich. 9 grudnia 2010 r. Bank i rada pracowników zawarły porozumienie o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji.

W ostatnich latach Bank podejmował szereg działań restrukturyzacyjnych, również w zakresie polityki i skali zatrudnienia. Pracownicy zwalniani z przyczyn związanych z restrukturyzacją zakładu pracy podlegali przepisom Ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844, z późn. zm.). Bank zapewniał tym pracownikom dodatkowe preferencyjne odprawy. Warunki oraz zasady obliczania odpraw zostały określone w porozumieniach w sprawie stosowania osłon socjalnych dla pracowników zawieranych pomiędzy pracodawcą a organizacjami związkowymi. Bank na bieżąco tworzy stosowne rezerwy na preferencyjne odprawy wypłacane pracownikom.

Akcjonariat pracowniczy

Zgodnie z Ustawą z 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. 2000, Nr 119, poz. 1252, ze zm.), osobami uprawnionymi do nieodpłatnego nabycia Akcji Banku byli pracownicy Banku, którzy w okresie od dnia przekształcenia Banku w spółkę akcyjną do dnia wejścia w życie ustawy przepracowali łącznie co najmniej trzy lata w bankach wskazanych w ustawie lub byli pracownikami Banku. W 2001 r. Skarb Państwa przekazał do nieodpłatnego nabycia przez pracowników łącznie 2 263 215 Akcji Banku, które stanowiły wówczas 15% pozostającego własnością Skarbu Państwa kapitału zakładowego Banku. Każda z osób uprawnionych do otrzymania akcji otrzymała od 38 do 80 Akcji, zależnie od okresu zatrudnienia w Banku lub w bankach sektora spółdzielczego. Na Dzień Prospektu w rękach obecnych lub byłych pracowników Banku pozostawało 1 378 640 Akcji Banku stanowiących 3,20% kapitału zakładowego Banku i uprawniających do 3,20% łącznej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu. Pomiędzy styczniem a listopadem 2007 r. RIH nabył od pracowników akcje stanowiące 1,96% kapitału zakładowego Banku. Proces wydawania akcji Banku uprawnionym pracownikom nie został jeszcze zakończony. Na Dzień Prospektu, 10 014 Akcji, stanowiących 0,02% kapitału zakładowego Banku i uprawniających do 0,02% łącznej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu, nie zostało objętych przez osoby uprawnione do tego na mocy wskazanej powyżej ustawy.

Bank nie posiada informacji o jakichkolwiek innych Akcjach Banku znajdujących się w posiadaniu pracowników Banku.

Rating Banku

BGŻ posiada rating agencji ratingowej Moody's na poziomie:

- A3 dla długoterminowych depozytów bankowych (ocena siódma od góry w 21-stopniowej skali),
- P2 dla krótkoterminowych depozytów bankowych (ocena druga od góry w 4-stopniowej skali),
- D z perspektywą stabilną dla kondycji finansowej (ocena dziesiąta od góry w 13-stopniowej skali).

Rating weryfikowany jest na podstawie corocznych badań Banku przeprowadzanych przez Moody's.

WYBRANE INFORMACJE STATYSTYCZNE I INNE INFORMACJE

W poniższych tabelach zaprezentowano wybrane informacje statystyczne oraz wskaźniki Banku we wskazanych okresach. Informacje zawarte w poniższych tabelach pochodzą z lub zostały opracowane z wykorzystaniem danych ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF, ksiąg rachunkowych Banku, obligatoryjnych sprawozdań Banku do Narodowego Banku Polskiego oraz wewnętrznych sprawozdań zarządczych Banku.

Depozyty oraz pozostałe źródła finansowania zewnętrznego

Depozyty klientów według typów depozytów

Poniższa tabela (zawierająca dane ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF) przedstawia informacje na temat depozytów klientów w podziale na rodzaje depozytów, w określonych datach.

	Na 31 grudnia					
	2010	% depozytów ogółem	2009	% depozytów ogółem	2008	% depozytów ogółem
<i>(mln PLN, oprócz wartości procentowych)</i>						
Zobowiązania wobec klientów						
Pozostałe podmioty finansowe⁽¹⁾:						
Rachunki bieżące	15,2	0,1%	19,7	0,1%	22,6	0,1%
Lokaty terminowe	1 072,1	5,1%	454,9	2,3%	292,1	1,6%
Inne zobowiązania	3,1	0,0%	2,9	0,0%	5,9	0,0%
	1 090,4	5,2%	477,6	2,4%	320,6	1,8%
Klienci indywidualni⁽²⁾:						
Rachunki bieżące	6 326,5	30,1%	5 736,5	29,3%	4 447,2	24,5%
Lokaty terminowe	5 034,7	23,9%	5 363,1	27,4%	6 072,2	33,5%
Inne zobowiązania	8,3	0,0%	10,6	0,1%	10,4	0,1%
	11 369,5	54,0%	11 110,2	56,7%	10 529,8	58,0%
Klienci korporacyjni⁽³⁾:						
Rachunki bieżące	3 476,5	16,5%	3 188,9	16,3%	2 773,2	15,3%
Lokaty terminowe	3 321,9	15,8%	3 075,3	15,7%	2 799,8	15,4%
Inne zobowiązania	73,4	0,3%	82,5	0,4%	158,0	0,9%
	6 871,8	32,6%	6 346,7	32,4%	5 731,0	31,6%
Klienci sektora budżetowego⁽⁴⁾:						
Rachunki bieżące	871,0	4,1%	762,2	3,9%	1 090,3	6,0%
Lokaty terminowe	848,9	4,0%	901,6	4,6%	467,2	2,6%
Inne zobowiązania	0,1	0,0%	0,2	0,0%	2,0	0,0%
	1 720,0	8,2%	1 664,0	8,5%	1 559,6	8,6%
Razem zobowiązania wobec klientów:	21 051,7	100,0%	19 598,5	100,0%	18 141,0	100,0%

(1) Obejmuje depozyty firm ubezpieczeniowych, funduszy emerytalnych, międzynarodowych organizacji finansowych, innych pośredników finansowych oraz pomocniczych instytucji finansowych.

(2) Obejmuje depozyty osób prywatnych.

(3) Obejmuje depozyty przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, rolników, przedsiębiorców indywidualnych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

(4) Obejmuje depozyty instytucji rządowych szczebla centralnego, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

Według danych z informacji zarządczej Banku na dzień 31 grudnia 2010 r. ok. 1 667,0 mln PLN depozytów pochodziło od klientów z sektora rolno-spożywczego w porównaniu z 1 641,7 mln PLN na koniec 2009 r. oraz ok. 1 138,4 mln PLN na koniec 2008 r.

Struktura walutowa depozytów klientów

Poniższa tabela (zawierająca dane ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF oraz ksiąg rachunkowych) przedstawia informacje na temat struktury walutowej depozytów klientów, w określonych datach.

Na 31 grudnia						
2010	% depozytów ogółem	2009	% depozytów ogółem	2008	% depozytów ogółem	
<i>(w mln PLN, oprócz wartości procentowych)</i>						
Pozostałe podmioty finansowe⁽¹⁾:						
w PLN	1 084,4	5,2%	472,8	2,4%	310,0	1,7%
w walutach obcych	6,0	0,0%	4,8	0,0%	10,5	0,1%
	1 090,4	5,2%	477,6	2,4%	320,6	1,8%
Klienci indywidualni⁽²⁾:						
w PLN	10 659,2	50,6%	10 378,0	53,0%	9 595,7	52,9%
w walutach obcych	710,3	3,4%	732,2	3,7%	934,1	5,1%
	11 369,5	54,0%	11 110,2	56,8%	10 529,8	58,0%
Klienci korporacyjni⁽³⁾:						
w PLN	6 459,2	30,7%	5 967,9	30,5%	5 331,7	29,4%
w walutach obcych	412,6	2,0%	378,8	1,9%	399,4	2,2%
	6 871,8	32,6%	6 346,7	32,4%	5 731,0	31,6%
Klienci sektora budżetowego⁽⁴⁾:						
w PLN	1 708,0	8,1%	1 654,4	8,5%	1 557,6	8,6%
w walutach obcych	12,0	0,1%	9,6	0,0%	2,0	0,0%
	1 720,0	8,2%	1 664,0	8,5%	1 559,6	8,6%
Razem depozyty klientów	21 051,7	100,0%	19 598,5	100,0%	18 141,1	100,0%

(1) Obejmuje depozyty firm ubezpieczeniowych, funduszy emerytalnych, międzynarodowych organizacji finansowych, innych pośredników finansowych oraz pomocniczych instytucji finansowych.

(2) Obejmuje depozyty osób prywatnych.

(3) Obejmuje depozyty przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, rolników, przedsiębiorców indywidualnych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

(4) Obejmuje depozyty instytucji rządowych szczebla centralnego, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

Depozyty klientów według terminów wymagalności

Poniższe tabele (zawierające dane ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF i ksiąg rachunkowych) przedstawiają strukturę depozytów klientów według terminów wymagalności, w określonych datach.

Na 31 grudnia 2010						
Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 do 3 miesięcy (włącznie)	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku do 5 lat (włącznie)	Powyżej 5 lat	Razem	
<i>(w mln PLN)</i>						
Pozostałe podmioty finansowe	570,6	207,8	191,1	120,9	–	1 090,4
Klienci detaliczni i korporacyjni	13 171,2	2 363,0	2 585,2	115,1	6,8	18 241,3
Klienci sektora budżetowego	1 198,5	68,5	452,5	0,5	–	1 720,0
Razem depozyty klientów	14 940,2	2 639,3	3 228,8	236,5	6,8	21 051,7

Na 31 grudnia 2009

	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 do 3 miesięcy (włącznie)	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku do 5 lat (włącznie)	Powyżej 5 lat	Razem
<i>(w mln PLN)</i>						
Pozostałe podmioty finansowe	313,7	51,4	2,5	110,0	–	477,6
Klienci detaliczni i korporacyjni	12 399,5	1 617,4	3 197,4	235,8	6,8	17 456,9
Klienci sektora budżetowego	1 043,5	576,8	39,9	3,8	–	1 664,0
Razem depozyty klientów	13 756,7	2 245,6	3 239,8	349,6	6,8	19 598,5

Na 31 grudnia 2008

	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 do 3 miesięcy (włącznie)	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku do 5 lat (włącznie)	Powyżej 5 lat	Razem
<i>(w mln PLN)</i>						
Pozostałe podmioty finansowe	113,2	97,3	–	110,0	–	320,5
Klienci detaliczni i korporacyjni	11 154,3	2 192,5	1 885,7	1021,2	7,2	16 260,9
Klienci sektora budżetowego	1 467,9	77,5	13,4	0,8	–	1 559,6
Razem depozyty klientów	12 735,4	2 367,3	1 899,1	1 132,0	7,2	18 141,0

Struktura zewnętrznych źródeł finansowania według terminów wymagalności

Poniższe tabele (zawierające dane ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF i ksiąg rachunkowych) przedstawiają informacje o strukturze depozytów i innych źródeł finansowania według terminów wymagalności, w określonych datach.

Na 31 grudnia 2010

	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 do 3 miesięcy (włącznie)	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku do 5 lat (włącznie)	Powyżej 5 lat	Razem
<i>(w mln PLN)</i>						
Zobowiązania wobec innych banków ⁽¹⁾	757,6	53,5	12,4	196,9	–	1 020,4
Depozyty klientów ⁽²⁾	14 940,2	2 639,3	3 228,8	236,5	6,8	21 051,7
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe ⁽³⁾	511,3	1 086,9	147,0	–	–	1 745,2
Razem	16 209,2	3 779,7	3 388,3	433,4	6,8	23 817,3

(1) Obejmuje depozyty i kredyty od innych banków.

(2) Obejmuje depozyty niebankowych instytucji finansowych oraz klientów z sektora niefinansowego i sektora budżetowego.

(3) Obejmuje certyfikaty depozytowe.

Na 31 grudnia 2009

	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 do 3 miesięcy (włącznie)	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku do 5 lat (włącznie)	Powyżej 5 lat	Razem
<i>(w mln PLN)</i>						
Zobowiązania wobec innych banków ⁽¹⁾	374,1	57,8	13,4	30,9	–	476,1
Depozyty klientów ⁽²⁾	13 756,7	2 245,6	3 239,8	349,6	6,8	19 598,5
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe ⁽³⁾	210,9	1 012,8	227,1	–	–	1 450,8
Razem	14 341,7	3 316,2	3 480,3	380,5	6,8	21 525,4

(1) Obejmuje depozyty i kredyty od innych banków.

(2) Obejmuje depozyty niebankowych instytucji finansowych oraz klientów z sektora niefinansowego i sektora budżetowego.

(3) Obejmuje certyfikaty depozytowe.

Na 31 grudnia 2008

	Do 1 miesiąca (włącznie)	Powyżej 1 do 3 miesięcy (włącznie)	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	Powyżej 1 roku do 5 lat (włącznie)	Powyżej 5 lat	Razem
	<i>(w mln PLN)</i>					
Zobowiązania wobec innych banków ⁽¹⁾	691,3	361,4	43,9	52,7	–	1 149,2
Depozyty klientów ⁽²⁾	12 735,4	2 367,3	1 899,1	1 132,0	7,2	18 141,0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe ⁽³⁾	249,6	116,7	246,3	–	–	612,6
Razem	13 676,3	2 845,4	2 189,3	1 184,7	7,2	19 902,8

(1) Obejmuje depozyty i kredyty od innych banków.

(2) Obejmuje depozyty niebankowych instytucji finansowych oraz klientów z sektora niefinansowego i sektora budżetowego.

(3) Obejmuje certyfikaty depozytowe.

Portfel kredytowy

Struktura portfela kredytowego według kategorii klientów

Poniższa tabela (zawierająca dane ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF oraz ksiąg rachunkowych) przedstawia informacje na temat portfela kredytowego brutto Banku (tj. z wyłączeniem rezerw), w określonych datach.

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	<i>(w mln PLN, oprócz wartości procentowych)</i>					
Niebankowe instytucje finansowe	90,9	0,4%	68,4	0,4%	71,3	0,4%
Klienci sektora niefinansowego	20 261,3	98,5%	18 618,0	98,5%	17 313,3	98,5%
Przedsiębiorstwa, spółki i spółdzielnie	6 931,9	33,7%	6 860,3	36,3%	7 393,4	42,0%
Rolnicy	4 308,8	20,9%	3 800,3	20,1%	3 421,5	19,5%
Przedsiębiorcy indywidualni	1 097,9	5,3%	972,1	5,1%	888,3	5,1%
Osoby prywatne	7 890,7	38,4%	6 971,7	36,9%	5 566,6	31,7%
Instytucje niekomercyjne	31,8	0,2%	13,2	0,1%	13,9	0,1%
Pozostałe należności	0,2	0,0%	0,4	0,0%	29,6	0,2%
Klienci sektora budżetowego	215,8	1,0%	213,7	1,1%	198,3	1,1%
Razem kredyty i pożyczki dla klientów	20 568,0	100,00%	18 900,1	100,00%	17 582,9	100,00%

Struktura walutowa portfela kredytowego

Poniższa tabela (zawierająca dane ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF oraz ksiąg rachunkowych) przedstawia strukturę walutową portfela kredytowego brutto Banku w podziale na rodzaje klientów, w określonych datach.

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	w mln PLN	(% kredytów ogółem)	w mln PLN	(% kredytów ogółem)	w mln PLN	(% kredytów ogółem)
Kredyty hipoteczne dla osób prywatnych⁽¹⁾	6 558,9	31,9%	5 784,9	30,6%	4 712,3	26,8%
w PLN	3 233,5	15,7%	2 744,3	14,5%	1 764,7	10,0%
w walutach obcych	3 325,4	16,2%	3 040,6	16,1%	2 947,6	16,8%
Pozostałe kredyty dla osób prywatnych⁽²⁾	1 331,8	6,5%	1 186,8	6,3%	854,3	4,9%
w PLN	1 303,3	6,3%	1 144,7	6,1%	816,4	4,6%
w walutach obcych	28,5	0,1%	42,1	0,2%	37,9	0,2%
Razem kredyty dla osób prywatnych⁽³⁾	7 890,7	38,4%	6 971,7	36,9%	5 566,6	31,7%
w PLN	4 536,8	22,1%	3 889,0	20,6%	2 581,1	14,7%
w walutach obcych	3 353,9	16,3%	3 082,7	16,3%	2 985,5	17,0%
Kredyty dla niefinansowych podmiotów gospodarczych⁽⁴⁾	12 370,6	60,1%	11 646,3	61,6%	11 746,7	66,8%
w PLN	11 191,7	54,4%	10 493,7	55,5%	10 392,5	59,1%
w walutach obcych	1 178,9	5,7%	1 152,6	6,1%	1 354,2	7,7%
Sektor budżetowy⁽⁵⁾	215,8	1,0%	213,7	1,1%	198,3	1,1%
w PLN	209,9	1,0%	206,4	1,1%	189,5	1,1%
w walutach obcych	5,9	0,0%	7,3	0,0%	8,8	0,1%
Niebankowe instytucje finansowe⁽⁶⁾	90,9	0,4%	68,4	0,4%	71,3	0,4%
w PLN	83,2	0,4%	56,2	0,3%	60,0	0,3%
w walutach obcych	7,7	0,0%	12,2	0,1%	11,3	0,1%
Razem kredyty i pożyczki brutto dla klientów	20 568,0	100,0%	18 900,1	100,0%	17 582,9	100,0%
w tym:						
w PLN	16 021,6	77,9%	14 645,3	77,5%	13 223,1	75,2%
w walutach obcych	4 546,4	22,1%	4 254,8	22,5%	4 359,8	24,8%

(1) Obejmuje kredyty hipoteczne dla osób prywatnych.

(2) Obejmuje kredyty dla osób prywatnych inne niż kredyty hipoteczne.

(3) Obejmuje kredyty hipoteczne i pozostałe kredyty dla osób prywatnych.

(4) Obejmuje kredyty dla przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, rolników, przedsiębiorców indywidualnych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

(5) Obejmuje kredyty dla instytucji rządowych szczebla centralnego, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

(6) Obejmuje kredyty dla firm ubezpieczeniowych, funduszy emerytalnych, międzynarodowych organizacji finansowych i innych pośredników finansowych oraz pomocniczych instytucji finansowych.

Jakość portfela kredytowego

Poniższa tabela (zawierająca dane ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF oraz ksiąg rachunkowych) zawiera informacje na temat jakości portfela kredytowego brutto Banku w podziale na kredyty bez utraty wartości i z rozpoznaną utratą wartości⁽¹⁾, w określonych datach.

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	<i>(w mln PLN, oprócz wartości procentowych)</i>					
Kredyty hipoteczne dla osób prywatnych⁽²⁾	6 558,9	31,9%	5 784,9	30,6%	4 712,3	26,8%
bez utraty wartości	6 399,9	31,1%	5 712,4	30,2%	4 671,3	26,6%
z rozpoznaną utratą wartości	159,0	0,8%	72,5	0,4%	41,0	0,2%
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości⁽³⁾	2,4%		1,3%		0,9%	
Pozostałe kredyty dla osób prywatnych⁽⁴⁾	1 331,8	6,5%	1 186,8	6,3%	854,3	4,9%
bez utraty wartości	1 142,2	5,6%	1 074,7	5,7%	765,0	4,4%
z rozpoznaną utratą wartości	189,6	0,9%	112,1	0,6%	89,3	0,5%
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości⁽³⁾	14,2%		9,4%		10,5%	
Razem kredyty dla osób prywatnych⁽⁵⁾	7 890,7	38,4%	6 971,7	36,9%	5 566,6	31,7%
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości⁽³⁾	4,4%		2,6%		2,3%	
Podmioty gospodarcze⁽⁶⁾	12 370,6	60,1%	11 646,3	61,6%	11 746,7	66,8%
bez utraty wartości	11 410,6	55,5%	10 749,0	56,9%	10 970,5	62,4%
z rozpoznaną utratą wartości	960,0	4,7%	897,3	4,7%	776,2	4,4%
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości⁽³⁾	7,8%		7,7%		6,6%	
Sektor budżetowy⁽⁷⁾	215,8	1,0%	213,7	1,1%	198,3	1,1%
bez utraty wartości	215,6	1,0%	213,6	1,1%	198,1	1,1%
z rozpoznaną utratą wartości	0,2	0,0%	0,1	0,0%	0,2	0,0%
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości⁽³⁾	0,1%		0,1%		0,1%	
Niebankowe instytucje finansowe⁽⁸⁾	90,9	0,4%	68,4	0,4%	71,3	0,4%
bez utraty wartości	78,4	0,4%	61,4	0,3%	64,4	0,4%
z rozpoznaną utratą wartości	12,5	0,1%	7,0	0,0%	6,9	0,0%
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości⁽³⁾	13,8%		10,2%		9,7%	
Razem kredyty i pożyczki brutto dla klientów	20 568,0	100,0%	18 900,1	100,0%	17 582,9	100,0%
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości⁽³⁾	6,4%		5,8%		5,2%	

(1) Zgodnie z wymogami MSSF dotyczącymi oceny jakości portfela kredytowego.

(2) Obejmuje kredyty dla osób prywatnych.

(3) Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości obliczany jako relacja sumy kredytów z rozpoznaną utratą wartości do łącznej wartości wyodrębnionego portfela kredytowego.

(4) Obejmuje kredyty dla osób prywatnych inne niż kredyty hipoteczne.

(5) Obejmuje kredyty hipoteczne i pozostałe kredyty dla osób prywatnych.

(6) Obejmuje kredyty dla przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, rolników, przedsiębiorców indywidualnych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

(7) Obejmuje kredyty dla instytucji rządowych szczebla centralnego, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

(8) Obejmuje kredyty dla firm ubezpieczeniowych, funduszy emerytalnych, międzynarodowych organizacji finansowych i innych pośredników finansowych oraz pomocniczych instytucji finansowych.

Kredyty z rozpoznaną utratą wartości

Poniższa tabela (zawierająca dane ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF oraz ksiąg rachunkowych) przedstawia strukturę walutową kredytów z rozpoznaną utratą wartości Banku⁽¹⁾ w podziale na waluty, w określonych datach.

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	w mln PLN	(% kredytów z rozpoznaną utratą wartości ogółem)	w mln PLN	(% kredytów z rozpoznaną utratą wartości ogółem)	w mln PLN	(% kredytów z rozpoznaną utratą wartości ogółem)
Kredyty hipoteczne dla osób prywatnych⁽²⁾	159,0	12,0%	72,5	6,7%	41,0	4,5%
w PLN	88,5	6,7%	41,3	3,8%	23,4	2,6%
w walutach obcych	70,5	5,3%	31,2	2,9%	17,6	1,9%
Pozostałe kredyty dla osób prywatnych⁽³⁾	189,6	14,3%	112,1	10,3%	89,3	9,8%
w PLN	186,1	14,1%	109,7	10,1%	88,3	9,7%
w walutach obcych	3,5	0,3%	2,4	0,2%	1,0	0,1%
Razem kredyty dla osób prywatnych⁽⁴⁾	348,6	26,4%	184,6	17,0%	130,3	14,3%
w PLN	274,6	20,8%	151,0	13,9%	111,7	12,2%
w walutach obcych	74,0	5,6%	33,6	3,1%	18,6	2,0%
Kredyty dla niefinansowych podmiotów gospodarczych⁽⁵⁾	960,0	72,7%	897,3	82,4%	776,2	85,0%
w PLN	908,1	68,7%	854,0	78,4%	569,8	62,4%
w walutach obcych	51,9	3,9%	43,3	4,0%	206,4	22,6%
Sektor budżetowy⁽⁶⁾	0,2	0,0%	0,1	0,0%	0,2	0,0%
w PLN	0,2	0,0%	0,1	0,0%	0,2	0,0%
w walutach obcych	–	0,0%	–	0,0%	–	0,0%
Niebankowe instytucje finansowe⁽⁷⁾	12,5	0,9%	7,0	0,6%	6,9	0,8%
w PLN	6,7	0,5%	7,0	0,6%	6,9	0,8%
w walutach obcych	5,8	0,4%	–	0,0%	–	0,0%
Razem kredyty z rozpoznaną utratą wartości	1 321,3	100,0%	1 089,0	100,0%	913,6	100,0%
w tym:						
w PLN	1 189,6	90,0%	1 012,1	92,9%	688,6	75,4%
w walutach obcych	131,7	10,0%	76,9	7,1%	225,0	24,6%

(1) Zgodnie z wymogami MSSF dotyczącymi oceny jakości portfela kredytowego.

(2) Obejmuje kredyty hipoteczne dla osób prywatnych.

(3) Obejmuje kredyty dla osób prywatnych inne niż kredyty hipoteczne.

(4) Obejmuje kredyty hipoteczne i pozostałe kredyty dla osób prywatnych.

(5) Obejmuje kredyty dla przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, rolników, przedsiębiorców indywidualnych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

(6) Obejmuje kredyty dla instytucji rządowych szczebla centralnego, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

(7) Obejmuje kredyty dla firm ubezpieczeniowych, funduszy emerytalnych, międzynarodowych organizacji finansowych i innych pośredników finansowych oraz pomocniczych instytucji finansowych.

Poniższa tabela (zawierająca wskaźniki obliczone na podstawie danych ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF oraz ksiąg rachunkowych) przedstawia informacje o udziale kredytów z rozpoznaną utratą wartości w wyodrębnionych portfelach kredytów brutto w podziale na waluty, w określonych datach. Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości obliczony został jako relacja sumy kredytów z rozpoznaną utratą wartości do łącznej wartości wyodrębnionego portfela kredytowego brutto.

	Na 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Kredyty hipoteczne⁽¹⁾	2,4%	1,3%	0,9%
w PLN	2,7%	1,5%	1,3%
w walutach obcych	2,1%	1,0%	0,6%
Pozostałe kredyty dla klientów detalicznych⁽²⁾	14,2%	9,4%	10,5%
w PLN	14,3%	9,6%	10,8%
w walutach obcych	12,3%	5,7%	2,6%
Razem kredyty dla klientów detalicznych⁽³⁾	4,4%	2,6%	2,3%
w PLN	6,1%	3,9%	4,3%
w walutach obcych	2,2%	1,1%	0,6%
Kredyty dla niefinansowych podmiotów gospodarczych⁽⁴⁾	7,8%	7,7%	6,6%
w PLN	8,1%	8,1%	5,5%
w walutach obcych	4,4%	3,8%	15,2%
Sektor budżetowy⁽⁵⁾	0,1%	0,0%	0,1%
w PLN	0,1%	0,0%	0,1%
w walutach obcych	0,0%	0,0%	0,0%
Niebankowe instytucje finansowe⁽⁶⁾	13,8%	10,2%	9,7%
w PLN	8,1%	12,5%	11,5%
w walutach obcych	75,3%	0,0%	0,0%
Razem kredyty z rozpoznaną utratą wartości	6,4%	5,8%	5,2%
w tym:			
w PLN	7,4%	6,9%	5,2%
w walutach obcych	2,9%	1,8%	5,2%

(1) Obejmuje kredyty hipoteczne dla osób prywatnych.

(2) Obejmuje kredyty dla osób prywatnych inne niż kredyty hipoteczne.

(3) Obejmuje kredyty hipoteczne i pozostałe kredyty dla osób prywatnych.

(4) Obejmuje kredyty dla przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, rolników, przedsiębiorców indywidualnych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

(5) Obejmuje kredyty dla instytucji rządowych szczebla centralnego, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

(6) Obejmuje kredyty dla firm ubezpieczeniowych, funduszy emerytalnych, międzynarodowych organizacji finansowych i innych pośredników finansowych oraz pomocniczych instytucji finansowych.

Poniższa tabela (zawierająca dane z ksiąg rachunkowych Banku) przedstawia dziesięć największych zaangażowań kredytowych sklasyfikowanych jako kredyty z rozpoznaną utratą wartości, z informacją o przynależności kredytobiorców do sektorów branżowych, wg stanu na 31 grudnia 2010 r.

Sektor branżowy	Stan na 31 grudnia 2010	
	Wielkość zaangażowania ⁽¹⁾	
	(w mln PLN)	
1 Produkcja olejów i tłuszczów	51,5	
2 Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana	39,6	
3 Produkcja elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	30,7	

		Stan na 31 grudnia 2010
		Wielkość zaangażowania ⁽¹⁾
		(w mln PLN)
Sektor branżowy		
4	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	25,1
5	Produkcja żeliwa i stali oraz stopów żelaza	25,0
6	Transport drogowy towarów	22,4
7	Budowa dróg i autostrad	19,3
8	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	16,3
9	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	12,5
10	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej	12,4
Razem 10 największych kredytów z rozpoznaną utratą wartości		254,8
Udział 10 największych kredytów z rozpoznaną utratą wartości w portfelu kredytowym ogółem		1,2%
Udział 10 największych kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kredytach z rozpoznaną utratą wartości ogółem		19,3%

(1) Kredyty brutto.

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. dziesięć największych zaangażowań kredytowych sklasyfikowanych jako kredyty z rozpoznaną utratą wartości stanowiło 1,2% portfela kredytowego ogółem Banku oraz 19,3% portfela kredytów z rozpoznaną utratą wartości ogółem

Struktura portfela kredytowego według wielkości zaangażowań

Poniższa tabela (zawierająca dane z ksiąg rachunkowych Banku) przedstawia strukturę portfela kredytowego brutto w podziale na wielkość zaangażowań, wg stanu na 31 grudnia 2010 r.

Stan na 31 grudnia 2010				
	Zaangażowanie brutto		Liczba umów kredytowych	
	(w mln PLN)	(udział w portfelu ogółem)	(liczba umów kredytowych)	(udział w łącznej liczbie umów kredytowych)
Do 150 000 PLN	5 340,7	26,0%	338 905	92,2%
Powyżej 150 000 PLN i poniżej 300 000 PLN	3 592,6	17,5%	17 073	4,6%
Powyżej 300 000 PLN i poniżej 500 000 PLN	2 409,1	11,7%	6 292	1,7%
Powyżej 500 000 PLN i poniżej 1 mln PLN	2 277,6	11,1%	3 308	0,9%
Powyżej 1 mln PLN i poniżej 5 mln PLN	3 682,5	17,9%	1 885	0,5%
Powyżej 5 mln PLN i poniżej 10 mln PLN	1 010,9	4,9%	143	0,0%
Powyżej 10 mln PLN i poniżej 50 mln PLN	1 823,5	8,9%	103	0,0%
Powyżej 50 mln PLN	431,0	2,1%	6	0,0%
Razem kredyty brutto dla klientów	20 568,0	100,0%	367 715	100,0%

Poniższa tabela (zawierająca dane z ksiąg rachunkowych Banku) przedstawia dwadzieścia największych zaangażowań kredytowych wraz z informacją o przynależności kredytobiorców lub ich poręczycieli do sektorów branżowych, wg stanu na 31 grudnia 2010 r.

		Stan na 31 grudnia 2010
		(w mln PLN)
Sektor branżowy		
1	Produkcja olejów i tłuszczów	93,8
2	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	85,4
3	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna	74,5
4	Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe	63,9
5	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej	62,0
6	Produkcja olejów i tłuszczów	51,5
7	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	44,4
8	Uprawa warzyw i melonów oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych	41,1
9	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana	39,6
10	Produkcja olejów i tłuszczów	36,8
11	Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych	34,0

		Stan na 31 grudnia 2010
		(w mln PLN)
Sektor branżowy		
12	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej	32,4
13	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw	31,9
14	Produkcja olejów i tłuszczów	31,1
15	Uprawa warzyw i melonów oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych	30,7
16	Produkcja elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	30,7
17	Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego	30,6
18	Produkcja elementów elektronicznych	29,9
19	Wytwarzanie produktów przemiału zbóż	29,9
20	Uprawa warzyw i melonów oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych	29,8
Razem 20 największych zaangażowań brutto		903,8
Udział 20 największych zaangażowań w portfelu kredytowym ogółem		4,4%

Inwestycje

Inwestycyjne papiery wartościowe według kategorii

W poniższej tabeli zawierającej dane ze zbadanych Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Banku według MSSF zaprezentowano strukturę inwestycyjnych papierów wartościowych Banku według kategorii papierów wartościowych, oraz w podziale na poszczególnych emitentów, w określonych datach.

	Na 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
(w mln PLN, oprócz wartości procentowych)						
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu:	1 814,9	34,8%	467,5	13,5%	530,2	17,1%
– bony skarbowe	349,3	6,7%	167,8	4,8%	301,6	9,7%
– obligacje wyemitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	1 465,6	28,1%	299,7	8,7%	228,5	7,4%
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży:	3 290,7	63,1%	2 781,2	80,3%	1 822,5	58,7%
Dłużne papiery wartościowe wg wartości godziwej:	3 285,6	63,0%	2 779,8	80,3%	1 821,0	58,7%
– bony pieniężne NBP	1 299,2	24,9%	1 149,1	33,2%	–	–
– bony skarbowe	98,2	1,9%	608,2	17,6%	1 064,9	34,3%
– obligacje wyemitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	1 722,7	33,0%	809,5	23,4%	518,7	16,7%
– dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez instytucje finansowe	5,1	0,1%	5,2	0,2%	–	–
– dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez instytucje niefinansowe	126,6	2,4%	169,3	4,9%	194,1	6,3%
– obligacje wyemitowane przez podmioty sektora budżetowego	33,8	0,6%	38,5	1,1%	43,3	1,4%
Kapitałowe papiery wartościowe	5,1	0,1%	1,4	0,0%	1,5	0,0%
Pozostałe dłużne papiery wartościowe:	109,2	2,1%	213,1	6,2%	750,6	24,2%
Dłużne papiery wartościowe wg zamortyzowanego kosztu:	109,2	2,1%	213,1	6,2%	750,6	24,2%
– obligacje NBP	–	–	–	–	434,0	14,0%
– obligacje restrukturyzacyjne	109,2	2,1%	212,7	6,1%	311,7	10,0%
– obligacje wyemitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	–	–	–	–	3,6	0,1%
– dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty niefinansowe	–	–	0,4	0,0%	1,2	0,0%
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	–	–	(0,0)	(0,0%)	(0,0)	(0,0%)
Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu i inwestycyjne papiery wartościowe	5 214,8	100,0%	3 461,8	100,0%	3 103,2	100,0%

Struktura walutowa portfela papierów wartościowych

Zasadniczo wszystkie (około 99%) papiery wartościowe wchodzące w skład portfela Banku, wg stanu na 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r. były denominowane w złotych.

Struktura portfela papierów wartościowych według terminów zapadalności

W poniższej tabeli przedstawiono informacje o strukturze portfela papierów wartościowych Banku według terminów zapadalności, wg stanu na 31 grudnia 2010 r.

	Bez ustalonego terminu zapadalności	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
<i>(w mln PLN)</i>							
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	–	–	8,4	596,0	375,7	834,8	1 814,9
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	5,1	1 299,2	5,5	497,2	1 468,1	15,7	3 290,7
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	–	–	–	109,2	–	–	109,2
Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu i inwestycyjne papiery wartościowe	5,1	1 299,2	14,0	1 202,4	1 843,7	850,5	5 214,8

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku według MSSF

W poniższej tabeli przedstawiono informacje o strukturze portfela papierów wartościowych Banku według terminów zapadalności, wg stanu na 31 grudnia 2009 r.

	Bez ustalonego terminu zapadalności	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
<i>(w mln PLN)</i>							
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	–	–	94,4	194,0	172,6	6,5	467,5
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	1,4	1 150,6	817,8	359,4	429,3	22,7	2 781,2
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	–	–	0,2	0,2	212,7	–	213,1
Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu i inwestycyjne papiery wartościowe	1,4	1 150,6	912,3	553,7	814,6	29,3	3 461,8

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku według MSSF

W poniższej tabeli przedstawiono informacje o strukturze portfela papierów wartościowych Banku według terminów zapadalności, wg stanu na 31 grudnia 2008 r.

	Bez ustalonego terminu zapadalności	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
<i>(w mln PLN)</i>							
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	–	–	91,7	314,8	117,6	6,0	530,2
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	1,5	199,3	545,6	436,2	613,0	26,9	1 822,5
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	–	0,3	0,2	3,9	746,1	–	750,6
Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu i inwestycyjne papiery wartościowe	1,5	199,6	637,5	755,0	1 476,7	32,9	3 103,2

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku według MSSF

PRZEGLĄD SYTUACJI OPERACYJNEJ I FINANSOWEJ

Poniższe omówienie sytuacji finansowej Banku oraz jego wyników operacyjnych powinno być analizowane w kontekście informacji zawartych w Skonsolidowanych Sprawozdaniach Finansowych wraz z notami objaśniającymi, które znajdują się w innych rozdziałach Prospektu. Poniższe omówienie zawiera stwierdzenia dotyczące przyszłości, które odzwierciedlają aktualne opinie kierownictwa Banku i są obarczone ryzykiem i niepewnością. Rzeczywiste wyniki Banku mogą istotnie różnić się od danych zawartych w jakichkolwiek stwierdzeniach dotyczących przyszłości, w wyniku działania czynników niżej omówionych jak i zawartych w innych rozdziałach Prospektu, a w szczególności w rozdziale „Czynniki ryzyka” (patrz „Ważne Informacje – Stwierdzenia dotyczące przyszłości”). Przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji inwestycyjnej potencjalni inwestorzy powinni zapoznać się z całością Prospektu, a nie polegać wyłącznie na skrótowych informacjach.

Wprowadzenie

BGŻ jest bankiem uniwersalnym posiadającym szeroką ofertę produktów i usług bankowych dla klientów instytucjonalnych i detalicznych. Działalność prowadzona jest w ramach dwóch segmentów: instytucjonalnego i detalicznego. W ujęciu historycznym Bank koncentrował się na produktach i usługach dla sektora rolno-spożywczego, którego udział w portfelu kredytowym (kredyty i pożyczki udzielone klientom) brutto był znaczny i, według stanu na 31 grudnia 2010 r., wynosił 38,5% kredytów ogółem oraz 62,5% kredytów udzielonych klientom instytucjonalnym. Na dzień 31 grudnia 2010 r. łączna wartość portfela kredytowego brutto Banku (z wyłączeniem odpisów aktualizujących) wynosiła 20 568,0 mln PLN.

W poniższej tabeli przedstawiono informacje dotyczące wartości brutto kredytów udzielonych przez Bank według stanu na wskazane daty:

	Na dzień 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	(w mln PLN)					
Klienci instytucjonalni	12 677,3	61,6%	11 928,4	63,1%	12 016,3	68,3%
Klienci detaliczni	7 890,7	38,4%	6 971,7	36,9%	5 566,6	31,7%
Razem	20 568	100%	18 900,1	100%	17 582,9	100%

Źródło: księgi rachunkowe Banku; wartość razem zgodna ze Skonsolidowanymi Sprawozdaniem Finansowymi według MSSF

Bank stosuje wewnętrzną segmentację klientów instytucjonalnych, w tym klientów z sektora rolno-spożywczego i pozostałych klientów, przyporządkowując ich do trzech głównych segmentów: Dużych Przedsiębiorstw, MSP i Mikroprzedsiębiorstw. Zgodnie z wewnętrzną sprawozdawczością zarządczą Banku, według stanu na 31 grudnia 2010 r. kredyty udzielone na rzecz Dużych Przedsiębiorstw, MSP i Mikroprzedsiębiorstw stanowiły odpowiednio ok. 17%, ok. 32% i ok. 13% portfela kredytowego brutto ogółem.

Czynniki wpływające na wyniki operacyjne i finansowe

Poniżej przedstawiono kluczowe czynniki wpływające na wyniki operacyjne i finansowe Banku.

Zaostrzenie regulacji dotyczących sektora usług finansowych i bankowości w Polsce i na świecie

Działalność w sektorze bankowym podlega istotnym wymogom regulacyjnym. Od 1 stycznia 2008 r. polskie banki są zobowiązane przestrzegać postanowień Basel II i będą musiały również wprowadzić regulacje nadzorcze wynikające z Basel III po jej wdrożeniu. Bank ponosi koszty związane z przestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa bankowego, a także innych regulacji nadzorczych, takich jak Basel II, a jakiegokolwiek zmiany w tych przepisach i regulacjach zwiększają koszty Banku i mają wpływ na wyniki jego działalności. Więcej informacji na ten temat przedstawiono w rozdziale „Czynniki ryzyka – Zaostrzenie regulacji dotyczących sektora usług finansowych i bankowości w Polsce i na świecie może mieć niekorzystny wpływ na działalność Banku”.

Od początku 2008 r. w Polsce obserwowane są zmiany w zakresie wymogów kapitałowych oraz zaostrzenie regulacji dotyczących działalności bankowej. W szczególności dotyczy to Rekomendacji S (II) opublikowanej przez KNF w 2008 r. i zaktualizowanej w 2011 r., która nałożyła na polskie banki ograniczenia w zakresie udzielania kredytów walutowych (zob. „Otoczenie rynkowe i prawne – Tendencje w rozwoju polskiego sektora bankowego – Wolumeny kredytów i depozytów”), co doprowadziło do ograniczenia możliwości udzielania kredytów walutowych przez Bank. Ponadto w lutym 2010 r. KNF wydała Rekomendację T, która uzależnia ocenę zdolności kredytowej klientów detalicznych od wysokości ich dochodów netto oraz istniejących zobowiązań kredytowych (zob. „Otoczenie rynkowe i prawne

– *Tendencje w rozwoju polskiego sektora bankowego – Wolumeny kredytów i depozytów*”) i tym samym może prowadzić do zmniejszenia liczby potencjalnych kredytobiorców w segmencie detalicznym, zwłaszcza tych zainteresowanych kredytami hipotecznymi i pożyczkami, oraz wartości udzielanych kredytów. Zmiany w polityce kredytowej Banku wymuszone wprowadzeniem Rekomendacji T mogą ograniczyć zdolność Banku do pozyskiwania klientów detalicznych. W zakresie udzielania kredytów konsumenckich istotne znaczenie ma również Ustawa o Kredycie Konsumenckim (zob. „*Otoczenie rynkowe i prawne – Regulacja sektora bankowego w Polsce – Wymogi w zakresie ochrony konsumentów*”).

Wpływ gospodarki światowej

Bank prowadzi działalność wyłącznie na terytorium Polski, gdzie również znajdują się prawie wszyscy jego klienci. Polska gospodarka pozostaje z kolei pod silnym wpływem czynników ekonomicznych występujących w innych częściach świata. W 2008 r. gospodarka światowa doświadczyła najbardziej dotkliwego od 80 lat kryzysu, który doprowadził do gwałtownych zawirowań na rynku usług finansowych. Niedobór płynności, ograniczony dostęp do źródeł finansowania, obniżona dostępność kapitału i silna zmienność cen aktywów wywarły istotny negatywny wpływ na działalność instytucji finansowych, w tym na działalność Banku. Wiele gospodarek rozwiniętych znalazło się w recesji, a gospodarki wschodzące, w tym Polska, odnotowały zmniejszenie tempa wzrostu gospodarczego, co przełożyło się na obniżenie wartości aktywów i wzrost bezrobocia, a także na spadek zaufania konsumentów i obniżenie aktywności gospodarczej.

Czynniki makroekonomiczne

Poprawa kondycji polskiej gospodarki od 2009 r. korzystnie wpłynęła na wyniki całego sektora bankowego, a zwiększenie zamożności Polaków i niskie stopy procentowe kredytów skutkowały dynamicznym wzrostem w obszarze bankowości detalicznej, w tym w segmencie kredytów hipotecznych.

Mimo spadku tempa wzrostu PKB w Polsce w 2009 r. na skutek ogólnoświatowego kryzysu gospodarczego, w latach 2008–2010 wzrost gospodarczy kraju był dodatni, a Polska zdołała uniknąć recesji, która w różnym stopniu dotknęła wszystkie pozostałe kraje członkowskie Unii Europejskiej. Według GUS, wzrost PKB w latach 2008, 2009 i 2010 wyniósł odpowiednio 5,1%, 1,7% i 3,8%. Wzrost PKB w 2009 r. został utrzymany głównie dzięki dodatniemu bilansowi handlowemu i osłabieniu złotego względem głównych walut (dolara amerykańskiego, franka szwajcarskiego i euro) w drugiej połowie 2008 r. i pierwszej połowie 2009 r. Osłabienie tempa wzrostu polskiej gospodarki w 2009 r. negatywnie wpłynęło na rynek pracy – stopa bezrobocia wzrosła z 9,5% w grudniu 2008 r. do 12,1% w grudniu 2009 r. (wg danych GUS). Spowolnienie gospodarcze miało również niekorzystny wpływ na wyniki Banku. Wynik z tytułu odsetek spadł z 664,9 mln PLN w 2008 r. do 462,0 mln PLN w 2009 r., tj. o 202,9 mln PLN, natomiast zysk netto za 2009 r. był o 112,4 mln PLN (tj. o 52,8%) niższy i wyniósł 100,6 mln PLN w porównaniu do 213,0 mln PLN w 2008 r. W szczególności, w 2009 r. spadła dynamika wzrostu portfela kredytowego Banku, zwiększono natomiast odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu kredytów i pożyczek, a koszty finansowania wzrosły zarówno w wyniku ograniczenia dostępności finansowania na rynku międzybankowym (zmniejszenie limitów transakcyjnych przez banki oraz wolumenów transakcji międzybankowych na skutek spadku wzajemnego zaufania na rynku finansowym związanego ze światowym kryzysem gospodarczym) i zwiększania przez banki oprocentowania lokat w kontekście zaostrzenia konkurencji na rynku depozytów.

W 2010 r. nastąpiła poprawa sytuacji gospodarczej w kraju, przy czym wzrost PKB wyniósł 3,8%, a stopa bezrobocia w grudniu 2010 r. wyniosła 12,3% w porównaniu z 12,1% w grudniu 2009 r. (wg danych GUS). Głównymi czynnikami wzrostu PKB w 2010 r. były rosnące wydatki konsumenckie i zwiększanie zapasów przez podmioty w celu zaspokojenia popytu, nie zaś wzrost nakładów i inwestycji. W 2010 r. jakość portfela kredytowego Banku, zwłaszcza portfela kredytów detalicznych, uległa dalszemu pogorszeniu w efekcie niekorzystnego oddziaływania spowolnienia gospodarczego na zdolność klientów do obsługi zadłużenia, jak również w niektórych przypadkach nadmiernego ich zadłużenia. Mimo to wyniki działalności Banku uległy poprawie – wynik z tytułu odsetek wzrósł o 142,3 mln PLN (30,8%), do 604,3 mln PLN w 2010 r. Więcej informacji na ten temat przedstawiono w punktach „*Wynik z tytułu odsetek*” poniżej.

Stopy procentowe i inflacja

Zmiany oprocentowania kredytów i depozytów oferowanych przez Bank miały wpływ na wynik odsetkowy netto (zob. „*Wynik z tytułu odsetek*” poniżej). Polskie banki mogą swobodnie ustalać stopy procentowe dla kredytów i depozytów, z zastrzeżeniem przepisów Ustawy o Kredycie Konsumenckim, jak również w przypadku niektórych kredytów z dopłatami, w tym w szczególności kredytów preferencyjnych dla sektora rolno-spożywczego. Stopy procentowe ustalane przez Radę Polityki Pieniężnej miały istotny wpływ na rynkowe stopy procentowe. Krajowe i zagraniczne stopy rynku międzybankowego są zwykle stosowane jako stopy referencyjne dla lokat i depozytów oraz kredytów dla klientów w Polsce. Państwo subsydiuje niektóre kredyty udzielane przez Bank, na przykład kredyty preferencyjne dla klientów z sektora rolno-spożywczego lub kredyty w programie „Rodzina na swoim”. Oprocentowanie kredytów preferencyjnych

jest powiązane ze stopą redyskontową NBP. Więcej informacji na ten temat przedstawiono w rozdziale „Opis działalności – Działalność bankowa w sektorze rolno-spożywczym – Produkty i usługi dla sektora rolno-spożywczego – Kredyty preferencyjne”.

W poniższej tabeli przedstawiono wysokość stopy redyskontowej NBP oraz trzymiesięcznych stóp procentowych rynku międzybankowego według stanu na wskazany dzień:

	Stopa redyskontowa NBP	WIBOR ⁽¹⁾	EUR LIBOR ⁽²⁾	CHF LIBOR ⁽³⁾
		(%)		
31 grudnia 2007	5,2500	5,5200	4,6788	2,7567
31 grudnia 2008	5,2500	5,8800	2,8937	0,6617
31 grudnia 2009	3,7500	4,2700	0,6550	0,2517
31 grudnia 2010	3,7500	3,9500	0,9387	0,1700

(1) Międzybankowe stopy ofertowe w Polsce dla trzymiesięcznych lokat międzybankowych wyrażonych w PLN.

(2) Międzybankowe stopy ofertowe w Londynie dla trzymiesięcznych lokat międzybankowych wyrażonych w EUR.

(3) Międzybankowe stopy ofertowe w Londynie dla trzymiesięcznych lokat międzybankowych wyrażonych w CHF.

Źródło: Reuters, Narodowy Bank Polski, British Bankers' Association

Stopy procentowe, które ogłasza NBP ustalane są przez Radę Polityki Pieniężnej. Przy podejmowaniu decyzji o ewentualnej zmianie stóp procentowych Rada Polityki Pieniężnej uwzględnia szereg różnych czynników, w tym prognozy wzrostu gospodarczego, stopę inflacji oraz prognozowaną stopę inflacji dla polskiej gospodarki. Według danych GUS, stopa inflacji (mierzona jako średnioroczny wzrost indeksu cen towarów i usług konsumpcyjnych w ujęciu rok do roku) w 2008, 2009 i 2010 r. wyniosła odpowiednio 4,2%, 3,5% i 2,6%. Począwszy od 2004 r., Rada Polityki Pieniężnej przyjęła długoterminowy cel inflacyjny na poziomie 2,5% (z symetrycznym przedziałem dopuszczalnych wahań o szerokości ± 1 punkt procentowy). Ze względu na brak presji inflacyjnej w 2009 r. Rada Polityki Pieniężnej czterokrotnie obniżała stopy procentowe NBP, co przełożyło się na spadek stóp rynkowych w 2009 r. W 2010 r. Rada Polityki Pieniężnej utrzymywała stopy procentowe na niezmiennym poziomie. Jednak w odpowiedzi na zwiększoną presję inflacyjną w drugiej połowie 2010 r., spowodowaną m.in. wzrostem cen żywności, energii i paliw, w styczniu 2011 r. stopy procentowe NBP podwyższono o 25 punktów bazowych.

Na poziom rynkowego oprocentowania kredytów i depozytów w Polsce pośrednio wpływają również: dostępność kredytów międzybankowych i innych źródeł finansowania, z których mogą korzystać polskie banki, jak również zmiany kursu złotego względem najważniejszych walut (dolara amerykańskiego, franka szwajcarskiego i euro). Zwiększone zapotrzebowanie na depozyty w drugiej połowie 2008 r. i w pierwszym kwartale 2009 r. było efektem ograniczonej dostępności środków na rynku międzybankowym wywołanej przez zmniejszenie limitów transakcyjnych przez banki oraz wolumenów transakcji międzybankowych na skutek spadku wzajemnego zaufania na rynku finansowym związanego ze światowym kryzysem gospodarczym. Ponadto osłabienie złotego względem głównych walut w drugiej połowie 2008 r. i w pierwszym kwartale 2009 r. spowodowało wzrost złotej wartości kredytów denominowanych w walutach obcych. Powyższe czynniki wywołały wzrost zapotrzebowania na finansowanie, co w efekcie zaostrzyło konkurencję wśród banków, dążących do zwiększenia bazy depozytowej jako źródła finansowania na przełomie lat 2008 i 2009. W ramach zaostromej konkurencji o depozyty klientów banki podniosły oprocentowanie depozytów. Z drugiej strony, w 2009 r. wiele banków (w tym Bank) podniosło stopy procentowe dla nowo udzielanych i odnawianych kredytów w celu zrekomensowania wyższych kosztów finansowania.

W 2010 r. kurs złotego pozostawał zasadniczo stabilny i odnotowywał wzrosty względem większości walut (wyjątkiem był frank szwajcarski, wobec którego polska waluta straciła na wartości na początku 2010 r.). W połączeniu ze zwiększonymi możliwościami pozyskania finansowania na rynku międzybankowym (mimo utrzymania limitów transakcyjnych na poziomie niższym niż w okresie przed kryzysem) wynikającymi ze wzrostu zaufania na rynku i nadal umiarkowanego tempa wzrostu kredytów w porównaniu z latami poprzednimi, przełożyło się to na ograniczenie popytu, a co za tym idzie na zwiększenie dostępności źródeł finansowania dla polskich banków w 2010 r. Przyczyniło się to także do obniżenia i ustabilizowania oprocentowania depozytów klientów (w tym depozytów klientów Banku) w 2010 r.

Wahania kursowe

NBP nie określa kursu wymiany złotego względem innych walut, ale zastrzega sobie prawo do interwencji, jeżeli uzna to za konieczne w celu stabilizacji kursu wymiany walut. NBP ogłasza bieżące kursy średnie walut obcych w złotych o godzinie 11:00 każdego dnia roboczego.

Pomimo tego, że w 2009 r. Bank zaprzestał udzielania kredytów hipotecznych w walutach obcych, w tym w szczególności we frankach szwajcarskich, według stanu na 31 grudnia 2010 r. udział kredytów walutowych (we frankach szwajcarskich,

dolarach amerykańskich i euro) w całkowitym portfelu kredytowym Banku pozostawał wysoki. Na dzień 31 grudnia 2010 r. 22,1% portfela kredytowego brutto Banku stanowiły kredyty walutowe, w tym 17,6% to kredyty we frankach szwajcarskich, 2,9% w euro i 1,6% w dolarach amerykańskich. Dlatego też Bank narażony jest na strukturalne ryzyko walutowe, które może wpływać na wynik z działalności operacyjnej Banku (zob. informacje podane w rozdziale „Zarządzanie ryzykiem – Ryzyko rynkowe – Obecny profil ryzyka w księdze bankowej”). Ponadto, wahania kursu złotego względem franka szwajcarskiego, dolara amerykańskiego i euro mogą wpływać również pośrednio na rynkowe oprocentowanie depozytów klientów i ponoszone przez Bank koszty finansowania, a tym samym na osiągnięty przez Bank wynik z tytułu odsetek (zob. „Stopy procentowe i inflacja” powyżej). Co więcej, niewielu klientów Banku, którzy zaciągnęli kredyty hipoteczne w walutach obcych, osiąga przychody w walucie kredytu, dlatego też są oni narażeni na ryzyko walutowe w wypadku deprecjacji złotego względem waluty kredytu, co miało miejsce w drugiej połowie 2008 r. i pierwszym kwartale 2009 r. Bank z kolei narażony jest na ryzyko kredytowe w wypadku, gdy zmiany kursów walutowych spowodują zwiększenie kosztów obsługi kredytów walutowych do poziomu powodującego pogorszenie zdolności klientów do spłaty kredytów, m.in. poprzez pogorszenie wskaźników Loan to Value (LTV) i Debt to Income Ratio (DTI), tym samym negatywnie wpływając na wynik z działalności operacyjnej Banku.

Dalsze informacje dotyczące kursu wymiany złotego względem dolara amerykańskiego, franka szwajcarskiego i euro w ostatnich latach zostały zawarte w rozdziale „Kursy wymiany walut”.

Oferta produktowa

Przed 2008 r. rynek funduszy inwestycyjnych i inwestycyjnych produktów ubezpieczeniowych rozwijał się dynamicznie. Niektóre fundusze inwestycyjne i inwestycyjne produkty ubezpieczeniowe oferowały klientom wyższe stopy zwrotu niż depozyty bankowe. W konsekwencji klienci często wybierali inwestycje w fundusze inwestycyjne i inwestycyjne produkty ubezpieczeniowe w miejsce tradycyjnych depozytów bankowych, szczególnie w okresach spadku stóp procentowych lub wzrostów cen akcji giełdowych. Chociaż sprzedaż takich produktów i usług zwiększa przychody polskich banków z opłat i prowizji, może jednocześnie doprowadzić do odpływu środków z depozytów klientów, które stanowią główne źródło finansowania banków w Polsce i są zwykle tańsze w porównaniu do innych sposobów finansowania. W 2009 r. na skutek światowego spowolnienia gospodarczego klienci zwrócili się ku depozytom bankowym, co przełożyło się na ograniczenie zainteresowania rynkiem funduszy inwestycyjnych i inwestycyjnych produktów ubezpieczeniowych. Poprawa koniunktury giełdowej w 2010 r. spowodowała ponowny napływ inwestorów na rynki akcji, przy czym z uwagi na wczesną fazę ożywienia byli to głównie inwestorzy instytucjonalni, natomiast popyt na akcje wśród inwestorów indywidualnych pozostał na umiarkowanym poziomie.

W ciągu ostatnich dwóch lat Bank dokonał przeglądu swojej oferty produktów i usług i dopasował ją do zmieniającego się otoczenia rynkowego. Na przykład, na skutek problemów wywołanych przez istotną deprecjację złotego względem kilku najważniejszych walut obcych w drugiej połowie 2008 r. i pierwszym kwartale 2009 r., Bank podjął decyzję o zaprzestaniu udzielania kredytów hipotecznych w walutach obcych, w tym w szczególności we frankach szwajcarskich klientom detalicznym, co spowodowało spadek przychodów z tytułu marż kursowych związanych z udzielaniem kredytów hipotecznych w walutach obcych. Obecnie Bank nie planuje wznowienia udzielania kredytów hipotecznych w walutach obcych. Ponadto Bank koncentruje się na rozwoju i promocji produktów o wyższej marży, takich jak kredyt *Agro Ekspres*, i dąży do poprawy wyniku z tytułu opłat i prowizji, np. zwiększając prowizje lub wprowadzając opłaty za karty bankowe i podwyższając kwoty udzielanych gwarancji i limity kredytów w rachunku bieżącym (np. produktów *Agro Ekspres*).

Wpływ przystąpienia Polski do Unii Europejskiej

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. polscy producenci uzyskali lepszy dostęp do rynków unijnych. Przyczyniło się to do zwiększenia wartości polskiego eksportu z 272 102,4 mln PLN w 2004 r. do 469 152,1 mln PLN w 2010 r. Ponadto, przystąpienie do Unii Europejskiej wiąże się z uzyskaniem dostępu do pomocy gospodarczej Unii Europejskiej (np. w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR)), co pozytywnie wpływa na rozwój polskiej gospodarki. Spodziewana wysokość dotacji z Unii Europejskiej (w tym dopłat bezpośrednich), przydzielonych Polsce na okres od 2007 r. do 2013 r., wynosi ok. 97,0 mld EUR, z czego prawie 30,0 mld EUR stanowią będą dotacje w ramach programów pomocowych dla rolnictwa i programów z nim związanych. Zgodnie z pierwotnym przydziałem środków, ponad 14,0 mld EUR z powyższej kwoty pozostaje do przydzielenia na dzień 31 grudnia 2010 r.

Przystępując do Unii Europejskiej, Polska zadeklarowała chęć przyjęcia euro, chociaż nie określono terminu przyjęcia wspólnej waluty. Oczekuje się, że przyjęcie euro wpłynie na zmianę otoczenia gospodarczego, w którym Bank prowadzi działalność, a także na osiągnięty przez Bank wynik z działalności operacyjnej. Na przykład:

- rynek transakcji walutowych, na którym działa Bank, może ulec istotnemu ograniczeniu, co może wpłynąć m.in. na spadek wyniku z działalności handlowej;
- oprocentowanie kredytów Banku może ulec obniżeniu, co może wpłynąć na spadek przychodów z tytułu odsetek;

- mechanizmy ustalania kursu wymiany walut mogą ulec istotnej zmianie, co w połączeniu ze zmianami stóp procentowych może prowadzić do spadku sprzedaży przez Bank kredytów w walutach innych niż euro;
- mechanizm ustalania poziomu stopy procentowej dla kredytów preferencyjnych może ulec istotnej zmianie, co może negatywnie wpłynąć na zdolność NBP do korekty stopy procentowej kredytów preferencyjnych w reakcji na zmiany rynkowych stóp procentowych, a w konsekwencji prowadzić do spadku przychodów Banku z tytułu odsetek od kredytów preferencyjnych.

Rozwój sektora bankowości detalicznej w Polsce

Bankowość detaliczna staje się coraz ważniejszym segmentem działalności Banku. W porównaniu do wielu krajów Europy Zachodniej, zadłużenie klientów detalicznych w Polsce jest stosunkowo niskie, jednak niektórzy klienci wykazują nadmierne wskaźniki zadłużenia, co szczególnie w okresach dekonunktury gospodarczej przyczynia się do pogorszenia jakości portfeli kredytowych. Historia rynku bankowości detalicznej w Polsce, a w szczególności historia rynków kredytów hipotecznych, konsumpcyjnych i kart kredytowych, jest stosunkowo krótka. W opinii Zarządu sektor bankowości detalicznej w Polsce ma duży potencjał wzrostu. Znaczący wzrost wolumenu kredytów hipotecznych klientów detalicznych obserwowany do połowy 2008 r. powodował zwiększanie się własności prywatnej mieszkań w Polsce, która w przeszłości była niska. W wyniku zaostrzenia polityki kredytowej banków w Polsce i działań ze strony organów nadzoru tempo wzrostu rynku kredytów hipotecznych klientów detalicznych spadło w 2009 r. W 2010 r. rynek kredytów hipotecznych klientów detalicznych odnotował wzrost w porównaniu do 2009 r. m.in. dzięki upowszechnieniu rządowego programu „Rodzina na swoim”. Rynek kredytów konsumpcyjnych rósł dynamicznie do końca 2009 r., jednak na skutek zaostrzenia polityki kredytowej banków w Polsce i działań ze strony organów nadzoru jego wzrost wyhamował w 2010 r.

Jakość portfela kredytów w segmencie bankowości detalicznej w Polsce zależy głównie od:

- poziomu dochodu gospodarstw domowych;
- wielkości stopy bezrobocia;
- poziomu stóp procentowych; oraz
- kursu złotego w przypadku kredytów walutowych.

Jakość portfela kredytów detalicznych Banku obniżyła się w 2009 r. i 2010 r. na skutek negatywnego wpływu spowolnienia gospodarczego na zdolność klientów detalicznych do spłaty kredytów (zob. „Zarządzanie ryzykiem – Jakość portfela kredytowego”).

Sektor rolno-spożywczy w Polsce

Pomimo że Bank aktywnie rozwija działalność w innych obszarach, nadal posiada on znaczący udział w segmencie klientów z sektora rolno-spożywczego w Polsce, który nadal rozwija. Zarząd uważa, iż segment ten zapewnia szerokie możliwości rozwoju działalności. W szczególności, w ostatnich latach liczba dużych gospodarstw rolnych w Polsce wzrosła, zmniejszyła się natomiast liczba małych gospodarstw rolnych. Bank spodziewa się kontynuacji tego trendu, co może w przyszłości prowadzić do wzrostu popytu na produkty bankowe wśród dużych gospodarstw rolnych (zob. „Opis działalności – Segment Klientów instytucjonalnych – Działalność bankowa w sektorze rolno-spożywczym” oraz „Otoczenie rynkowe i prawne – Sektor bankowy w Polsce – Usługi bankowe dla sektora rolno-spożywczego – Sektor rolno-spożywczy w Polsce”). Sektor rolno-spożywczy w Polsce wspierany jest przez polski rząd w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Wsparcie to obejmuje dopłaty do kredytów preferencyjnych dla sektora rolno-spożywczego. Bank zakłada utrzymanie systemu dopłat do kredytów dla sektora rolno-spożywczego przynajmniej do 2013 r., kiedy to dopłaty te mogą zostać zwiększone, pozostać na niezmiennym poziomie lub zostać cofnięte, w całości lub części (zob. „Czynniki ryzyka – Czynniki ryzyka związane z działalnością Banku oraz sektorem, w którym prowadzi działalność – Bank może nie być w stanie utrzymać swojej bazy klientów i obecnego poziomu rentowności w sektorze rolno-spożywczym, będącym jednym z głównych rynków jego działalności”). Oprocentowanie kredytów preferencyjnych ustalane jest w odniesieniu do obowiązującej stopy redyskontowej NBP i korygowane o mnożnik wyznaczany przez ARiMR, przy czym polski rząd może dokonywać korekty mnożnika z uwzględnieniem zmian rynkowych stóp procentowych. Korekta mnożnika wpływa na wysokość dopłat, które Bank otrzymuje od ARiMR do udzielonych kredytów preferencyjnych, podczas gdy odsetki od kredytów preferencyjnych spłacane przez klientów z sektora rolno-spożywczego pozostają na niezmiennym poziomie. Wszelkie zmiany stopy redyskontowej NBP lub ustawowego mnożnika powodują istotne wahania faktycznej marży Banku od kredytów preferencyjnych. Ustawowy mnożnik był podwyższony trzy razy od 2008 r., powodując wzrost marży Banku od udzielonych kredytów preferencyjnych.

Zgodnie z danymi szacunkowymi Banku ok. 70% inwestycji w sektorze rolno-spożywczym finansowanych jest z kredytów preferencyjnych. Według ARiMR, udział Banku w rynku kredytów preferencyjnych w 2010 r. wynosił ok. 29%. Na dzień 31 grudnia 2010 r. kredyty preferencyjne stanowiły 17,0% portfela kredytowego brutto Banku.

Przygotowując się na ewentualne ograniczenie lub cofnięcie dopłat do kredytów preferencyjnych po 2013 r., Bank wykorzystuje inne możliwości, takie jak:

- *cross-selling* produktów i usług bankowych klientom z sektora rolno-spożywczego, w szczególności produktów o wyższej marży, takich jak kredyt *Agro Ekspres*;
- rozwój kompetencji w zakresie sprzedaży produktów finansowych związanych z projektami współfinansowanymi z unijnych funduszy strukturalnych; oraz
- opracowanie alternatywnych produktów komercyjnych dostosowanych do potrzeb klientów z sektora rolno-spożywczego.

Wpływ cen żywności na rynkach światowych oraz wpływ sezonowości na sektor rolno-spożywczy

Sektor rolno-spożywczy, którego obsługa jest istotną linią biznesową Banku, pozostaje pod wpływem wahań światowych cen produktów rolnych. Obniżony poziom zbiorów przy rosnącym popycie na całym świecie w 2010 r. doprowadził do wzrostu cen produktów sektora rolno-spożywczego, co przełożyło się na intensyfikację produkcji rolnej, również w Polsce. Wzrost cen produktów sektora rolno-spożywczego w 2010 r. pozytywnie wpłynął na ogólną sytuację sektora rolno-spożywczego w Polsce będącej eksporterem netto żywności.

Ponadto sektor rolno-spożywczy cechuje sezonowość. Popyt wśród klientów z tego sektora na kredyty wzrasta wiosną, kiedy pojawia się zwiększone zapotrzebowanie na finansowanie zakupów materiałów i sprzętu rolniczego, natomiast przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem żywności wykazują zwiększone zapotrzebowanie na finansowanie zakupu zapasów produktów rolniczych w okresie jesiennym. Wpływ sezonowości na roczne wyniki osiągnięte przez Bank na przykład w zakresie wyniku odsetkowego jest ograniczony, natomiast sezonowość może być bardziej widoczna w ujęciu kwartalnym.

Wynik z tytułu odsetek

Wynik z tytułu odsetek jest najważniejszym składnikiem wyniku na działalności bankowej Banku (obejmującej wynik z tytułu odsetek i wynik z tytułu opłat i prowizji) i stanowił 69,0%, 65,0% i 75,4% wyniku na działalności bankowej odpowiednio w 2010, 2009 i 2008 r. Zasadniczo, wynik z tytułu odsetek kształtowany jest przez wartość aktywów i zobowiązań odsetkowych oraz przez różnicę pomiędzy oprocentowaniem aktywów odsetkowych a oprocentowaniem zobowiązań odsetkowych.

Podstawowymi zobowiązaniami odsetkowymi Banku są depozyty klientów i certyfikaty depozytowe. Z powodu ograniczonej dostępności finansowania na rynku międzybankowym, ograniczonej płynności i zwiększonej konkurencji na rynku depozytów, począwszy od czwartego kwartału 2008 r., Bank starał się zwiększyć wolumen depozytów klientów, oferując im wyższe oprocentowanie pod koniec 2008 r. i w 2009 r., co doprowadziło do zwiększenia kosztów finansowania Banku i wywarło negatywny wpływ na wynik odsetkowy w 2009 r.

W 2010 r. Bank uzyskał lepszy wynik z tytułu odsetek w konsekwencji wprowadzenia w trakcie 2009 r. podwyższonego oprocentowania dla nowych kredytów dla klientów instytucjonalnych i detalicznych oraz kredytów odnawianych przede wszystkim w przypadku klientów instytucjonalnych. W podobny sposób postąpiła większość banków w Polsce w reakcji na zwiększone koszty finansowania w 2009 r. W 2010 r. Bank odnotował spadek kosztów finansowania wskutek obniżenia się rynkowego oprocentowania depozytów klientów oraz zwiększonej płynności i dostępności finansowania na rynkach międzybankowych.

Wynik z tytułu opłat i prowizji

Wynik z tytułu opłat i prowizji jest istotnym źródłem przychodów Banku i w porównaniu do wyniku z tytułu odsetek w mniejszym stopniu zależy od wahań stóp procentowych. W 2010 r. wynik z tytułu opłat i prowizji stanowił 31,0% przychodów Banku z działalności bankowej, w porównaniu do 35,0% w 2009 r. i 24,6% w 2008 r. Udział wyniku z tytułu opłat i prowizji w podstawowych przychodach Banku z działalności bankowej wzrósł w okresie od 2008 r. do 2010 r. Bank podejmował i w dalszym ciągu podejmuje aktywne działania zmierzające do zwiększenia wyniku z tytułu opłat i prowizji, podobnie jak konkurencja, poprzez zwiększenie prowizji pobieranych od świadczonych usług i oferowanych produktów, wprowadzenie miesięcznych opłat za karty bankowe i zwiększenie kwot udzielanych gwarancji i kredytów w rachunku bieżącym (np. produktów *Agro Ekspres*), jednakże przychody Banku w dalszym ciągu w dużej mierze zależą od wyniku z tytułu odsetek.

Jakość portfela kredytowego

Począwszy od czwartego kwartału 2008 r., jakość portfela kredytowego Banku pogorszyła się na skutek spowolnienia gospodarczego w Polsce, powodując większe odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w 2009 i 2010 r. Głównym czynnikiem wpływającym na wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w 2009 r. było pogorszenie się sytuacji finansowej klientów instytucjonalnych Banku (w szczególności MSP i Mikroprzedsiębiorstw).

Podstawowym czynnikiem wpływającym na wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w 2010 r. było pogorszenie się sytuacji finansowej klientów detalicznych, prowadzące do wzrostu niespłaconych należności, w szczególności z tytułu niezabezpieczonych kredytów gotówkowych i kredytów hipotecznych.

Spowolnienie gospodarcze miało również wpływ na poziom kredytów z rozpoznaną utratą wartości (zob. „Zarządzanie ryzykiem – Jakość portfela kredytowego”). Udział kredytów z utratą wartości dla klientów instytucjonalnych w portfelu kredytów i pożyczek dla tych klientów zwiększył się z 6,5% na koniec 2008 r. do 7,6% na koniec 2009 r. i 7,7% na koniec 2010 r. Wzrost ten w latach 2008–2009 spowodowany był przede wszystkim pogorszeniem się sytuacji finansowej części klientów instytucjonalnych na skutek spowolnienia gospodarczego. Udział kredytów z utratą wartości w portfelu należności od klientów detalicznych wzrósł z 2,3% na koniec 2008 r. do 2,6% na koniec 2009 r. i 4,4% na koniec 2010 r. Wzrost ten spowodowany był przede wszystkim pogorszeniem jakości portfeli kredytów hipotecznych i kredytów gotówkowych dla klientów detalicznych w związku z pogorszeniem sytuacji finansowej części kredytobiorców. Istotną część portfela detalicznych kredytów hipotecznych polskich banków nie osiągnęła jeszcze odpowiedniego poziomu „dojrzałości” lub nadal znajduje się we wczesnej fazie rozwoju. W konsekwencji historyczne i bieżące wskaźniki kredytów z utratą wartości mogą nie odzwierciedlać przyszłych trendów w zakresie jakości tych portfeli kredytowych.

Zmiany portfela kredytowego Banku

Na 31 grudnia 2010 r. portfel kredytowy stanowił 69,4% całkowitych aktywów Banku, w porównaniu do 74,6% na 31 grudnia 2009 r. i 70,9% na 31 grudnia 2008 r. Zmiany wolumenu portfela kredytowego Banku wpływają na osiągnięte przez Bank przychody z tytułu odsetek. Całkowita wartość portfela kredytowego brutto Banku, z wyłączeniem odpisów z tytułu utraty wartości, wzrosła o 8,8% w okresie od 31 grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., oraz o 7,5% w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. Wzrost całkowitej wartości portfela kredytowego brutto Banku (z wyłączeniem rezerw na utratę wartości) w 2009 r. i 2010 r. nastąpił przede wszystkim na skutek ogólnego zwiększenia akcji kredytowej Banku oraz wzrostu kredytów hipotecznych i konsumpcyjnych dla klientów detalicznych, kredytów dla MSP i Mikroprzedsiębiorstw (w szczególności klientów z sektora rolno-spożywczego) w 2009 r. i 2010 r.

Zmiany źródeł finansowania

Zobowiązania wobec klientów (obejmujące rachunki bieżące, lokaty terminowe oraz inne zobowiązania) stanowią główne źródło finansowania działalności Banku. Na 31 grudnia 2010, 2009 i 2008 r. zobowiązania te stanowiły odpowiednio 73,5%, 79,8% i 75,4% łącznej wartości zobowiązań i kapitału własnego Banku. Zmiany wolumenu depozytów klientów oraz wahania oprocentowania depozytów klientów wpływają na ponoszone przez Bank koszty z tytułu odsetek. Depozyty klientów wzrosły o 1 453,2 mln PLN, tj. 7,4% w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. i o 1 457,5 mln PLN, tj. 8,0% w 2009 r. w porównaniu do 2008 r. Na wzrost depozytów klientów w 2009 r. wpłynął przede wszystkim fakt, że na skutek deprecjacji złotego względem kilku najważniejszych walut obcych (w tym dolara amerykańskiego, franka szwajcarskiego i euro) w drugiej połowie 2008 r. i pierwszym kwartale 2009 r. Bank potrzebował dodatkowego finansowania na pokrycie wzrostu wartości kredytów walutowych i w konsekwencji oferował wyższe oprocentowanie depozytów w celu zwiększenia wolumenu depozytów w czwartym kwartale 2008 r. i na początku 2009 r. Decyzja Banku o zwiększeniu depozytów klientów jako źródła dodatkowego finansowania w mniejszym stopniu podyktowana była ograniczeniem finansowania międzybankowego w 2009 r. na skutek wzajemnego zmniejszenia limitów transakcyjnych i wolumenu transakcji pomiędzy bankami, spowodowanego spadkiem zaufania rynkowego w następstwie światowego kryzysu gospodarczego. Największy udział we wzroście depozytów w 2009 r. miały depozyty klientów instytucjonalnych i detalicznych z sektora niefinansowego. Wzrost depozytów w 2010 r. wynikał przede wszystkim ze zwiększenia wolumenu depozytów niebankowych instytucji finansowych, klientów instytucjonalnych z sektora niefinansowego oraz, w mniejszym stopniu, klientów detalicznych.

Kolejnymi istotnymi źródłami finansowania Banku są zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (certyfikaty depozytowe) oraz zobowiązania wobec innych banków. W okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. Bank zwiększył finansowanie z tytułu emisji certyfikatów depozytowych i zmniejszył poziom zobowiązań wobec innych banków. Na dzień 31 grudnia 2010 r., 31 grudnia 2009 r. i 31 grudnia 2008 r. certyfikaty depozytowe stanowiły odpowiednio 6,1%, 5,9% i 2,5% sumy zobowiązań i kapitału własnego Banku, a zobowiązania wobec innych banków odpowiednio 3,6%, 1,9% i 4,8% sumy zobowiązań i kapitału własnego Banku. Środki Banku z certyfikatów depozytowych wzrosły proporcjonalnie w 2009 r. i 2010 r., kiedy Bank usiłował zwiększyć długoterminowe źródła finansowania i zredukować jego koszty, jako że certyfikaty depozytowe mają dłuższą wymagalność niż depozyty i cechuje je porównywalnie niższe oprocentowanie.

Należności od banków zmniejszyły się w 2009 r. wraz z ograniczeniem przez Bank wykorzystania finansowania międzybankowego w reakcji na wzajemne zmniejszenie limitów transakcyjnych i wolumenu transakcji międzybankowych, spowodowane spadkiem zaufania rynkowego w następstwie światowego kryzysu gospodarczego. W 2010 r. należności od banków wzrosły, przede wszystkim na skutek zaciągnięcia przez Bank pięcioletniego kredytu w EBOR na kwotę 50,0 mln EUR w maju 2010 r., w celu sfinansowania udzielonych i nowych kredytów dla MSP. Na dzień 31 grudnia 2010 r.

wartość powyższego kredytu w złotych wynosiła 198,0 mln PLN (zob. „Opis działalności Banku – Istotne umowy – Umowy z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju”).

Bank ma możliwość korzystania również z wielowalutowej, dostępnej na żądanie, bezwarunkowej, pomocniczej linii kredytowej o wartości 2 mld PLN udzielonej przez Rabobank Nederland, na mocy umowy zawartej 21 maja 2008 r. Na Dzień Prospektu linia kredytowa pozostaje niewykorzystana (zob. „Transakcje z Podmiotami Powiązаныmi – Transakcje z Rabobank Nederland, RIH – Rezerwowa linia kredytowa”).

Udział rynkowy i konkurencja

Udział rynkowy Banku w aktywach polskiego sektora bankowego wyniósł 2,3% na 31 grudnia 2009 r. i 31 grudnia 2010 r. Mierzony wielkością podstawowych przychodów z działalności bankowej (wynik z tytułu opłat i prowizji i wynik z tytułu odsetek), udział rynkowy Banku w aktywach polskiego sektora bankowego wzrósł z 1,8% na 31 grudnia 2009 r. do 1,9% na 31 grudnia 2010 r. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z szybszego tempa wzrostu marży odsetkowej netto Banku w 2010 r. w porównaniu z jej wzrostem w całym sektorze bankowym. Wzrost marży odsetkowej netto Banku nastąpił przede wszystkim na skutek spadku kosztów finansowania ponoszonych przez Bank w 2010 r., przy jednoczesnym wzroście marż kredytów na skutek podniesienia oprocentowania nowych i odnawianych kredytów w rachunku bieżącym, kredytów obrotowych, preferencyjnych i restrukturyzowanych w 2009 r. Mierzony wolumenem kredytów dla klientów, udział rynkowy Banku na 31 grudnia 2009 r. i 31 grudnia 2010 r. wynosił 2,7%. Udział rynkowy Banku mierzony wolumenem depozytów klientów (detalicznych i instytucjonalnych), na 31 grudnia 2009 r. i 31 grudnia 2010 r. wynosił 3,0%. Powyższe dane pochodzą z obliczeń własnych Banku na podstawie danych z obligatoryjnych sprawozdań dla KNF i NBP i danych NBP dotyczących sektora bankowego w Polsce.

Zgodnie z danymi KNF, na 31 grudnia 2010 r. w Polsce prowadziło działalność 49 banków komercyjnych, w tym 31 banków z przewagą kapitału zagranicznego i 20 oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych. Niektóre z tych banków stanowią konkurencję dla Banku, w tym Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. i Bank Pekao S.A., posiadające największe sieci placówek Polsce. Największymi konkurentami Banku na rynku kredytów preferencyjnych są trzy zrzeszenia banków spółdzielczych, których bankami zrzeszającymi są: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. (zrzeszający 359 banków spółdzielczych), Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A. (zrzeszający 150 banków spółdzielczych) i Mazowiecki Bank Regionalny S.A. (zrzeszający 66 banków spółdzielczych).

Bank spodziewa się w przyszłości wzrostu konkurencji w polskim sektorze bankowym, w tym w małych i średnich miastach, w których Bank posiada rozległą sieć oddziałów i w których w opinii Zarządu największe banki w Polsce otworzyły relatywnie niewielką liczbę oddziałów. Banki działające w Polsce rozszerzają swoje sieci oddziałów, a banki wchodzące na polski rynek przy dużym nasyceniu na rynku większych miast rozwijają działalność w regionach o niskiej podaży usług bankowych.

Sprawozdawczość segmentowa

Bank prowadzi działalność w dwóch podstawowych segmentach: detalicznym i instytucjonalnym (obejmującym również klientów z sektora rolno-spożywczego).

Bankowość detaliczna obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz osób prywatnych. W ramach segmentu Bankowości detalicznej wykazywane są również wyniki osiągnięte na działalności maklerskiej oraz z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Bankowość instytucjonalna obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz klientów, którzy zgodnie z zasadami segmentacji obowiązującymi w Banku klasyfikowani są jako klienci instytucjonalni. Więcej informacji na temat segmentacji klientów instytucjonalnych przedstawiono w rozdziale „Opis działalności Banku – Segment klientów instytucjonalnych – Segmentacja Klientów”.

Dane finansowe segmentów prezentowane w sprawozdawczości segmentowej dla Bankowości detalicznej i instytucjonalnej dotyczą wszystkich kanałów dystrybucji produktów i obsługi klientów, a w szczególności sieci oddziałów, doradców klienta, bankowości internetowej, bankowości telefonicznej oraz sprzedaży produktów poprzez pośredników finansowych.

Jako pozostałą działalność w sprawozdawczości segmentowej wykazuje się: (i) operacje skarbowe prowadzone na własny rachunek oraz w celu zarządzania płynnością, (ii) operacje dotyczące portfela Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Bilansem (obejmującego dłużne papiery wartościowe i obligacje restrukturyzacyjne), (iii) transakcje przeprowadzane przez Departament Kredytów Trudnych, oraz (iv) inne transakcje i operacje niezaliczane do wymienionych segmentów działalności, w tym wyłączenia konsolidacyjne.

Zasady identyfikacji przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań na potrzeby raportowania segmentowego są zgodne z polityką rachunkowości stosowaną w BGŻ S.A., z wyjątkiem kosztów działania, wyniku z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz amortyzacji i podatku dochodowego. Podatek dochodowy jest monitorowany na poziomie łącznym i nie jest alokowany do segmentów.

Dla oceny wyników segmentów, zamiast rzeczywistych odpisów z tytułu utraty wartości stosowane są Standardowe Koszty Ryzyka (SKR), które obrazują oczekiwane straty wynikające z działalności kredytowej Banku w trakcie całego okresu trwania każdego kontraktu. Dlatego też w ujęciu rocznym suma odpisów SKR może być różna od rzeczywistych odpisów aktualizacyjnych prezentowanych w wynikach Banku. Suma obciążeń segmentów z tytułu SKR w skali całej Grupy wynosi zero i podlega prezentacji w pozostałej działalności. Rzeczywiste odpisy z tytułu utraty wartości aktywów przypisane są również do pozostałej działalności. Wysokość stawki SKR określana jest dla poszczególnych kontraktów kredytowych w oparciu o kombinację dwóch parametrów: ratingu klienta (uwzględniającego sytuację finansową klienta) i ratingu transakcji (uwzględniającego rodzaj zabezpieczenia). W przypadku klientów nieposiadających ratingu – tj. głównie detalicznych, Mikroprzedsiębiorstw i rolników – stosowane są stawki portfelowe, wyznaczone dla kombinacji segmentu i produktu.

Koszty działania i amortyzacji są przypisywane do poszczególnych segmentów na podstawie klucza podziału. Dla wykazania pełnego wyniku zarządczego według linii biznesowych, Grupa stosuje uproszczony model alokacji kosztów i amortyzacji, w którym kluczami alokacji – w zależności od typu kosztów – stosuje się wielkość zatrudnienia, przychodów lub wolumenów produktów danego segmentu.

Wynik z tytułu odsetek w poszczególnych segmentach ustala się w oparciu o Transferowe Ceny Funduszy (TCF) bazujące na stawkach rynkowych z uwzględnieniem zarządczej marży płynności odzwierciedlającej rzeczywisty koszt finansowania działalności Banku. Z uwagi na to, że większość przychodów danego segmentu pochodzi z odsetek, a Zarząd, dokonując oceny wyników działalności segmentu, opiera się na przychodach netto z tytułu odsetek w sprawozdaniu MSSF 8 nie są pokazywane odrębnie przychody i koszty odsetkowe.

W latach 2008–2010 Zarząd dokonywał pewnych zmian w metodzie szacowania wewnętrznych przepływów pomiędzy segmentami, co w szczególności wpłynęło na podział wyniku z tytułu odsetek pomiędzy poszczególne segmenty klientów i produkty. Zmiany te, z których najistotniejsze nastąpiły w roku 2010, były ukierunkowane na (i) zrównoważenie atrakcyjności aktywów i zobowiązań pod względem wyniku zarządczego dla jednostek sprzedaży, (ii) promowanie aktywnego poszukiwania długich, względnie bardziej stabilnych źródeł finansowania, (iii) pokazanie rzeczywistej dochodowości całego portfela produktów kredytowych, a tym samym uzyskanie lepszej prezentacji wyników zarządczych. Dotyczyły one między innymi oszacowania marży płynności w celu osiągnięcia pełniejszego transferu ryzyka płynności z jednostek sprzedażowych do Centrali Banku, w której jest ono centralnie zarządzane. Kwestia ta wpłynęła na ograniczenie porównywalności wyniku segmentów z tytułu odsetek pomiędzy latami, co należy uwzględnić podczas analizy tych wyników.

W poniższych tabelach przedstawiono informacje dotyczące wyników działalności oraz sytuacji finansowej Banku w podziale na segmenty na wskazany dzień:

	Rok kończący się 31 grudnia 2010 r.			
	Bankowość detaliczna	Bankowość instytucjonalna	Pozostała działalność ⁽¹⁾	Razem
	<i>(mln PLN)</i>			
Rachunek zysków i strat				
Wynik z tytułu odsetek	234,8	319,9	49,7	604,3
Wynik z tytułu prowizji	92,4	174,6	4,6	271,5
Wynik operacji finansowych	0,0	0,3	83,1	83,4
Wynik z pozycji wymiany	13,8	34,0	18,6	66,5
Wynik na pozostałych operacjach	1,3	(0,0)	21,2	22,6
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	–	–	(134,2)	(134,2)
Odpisy na ryzyko (SKR)	(54,2)	(133,7)	187,9	–
Koszty działania razem	(238,3)	(174,5)	(301,1)	(714,0)
Amortyzacja	(24,3)	(15,2)	(33,8)	(73,2)
Wynik segmentu	25,4	205,4	(103,9)	126,9
Zysk brutto	–	–	126,9	126,9
Podatek dochodowy	–	–	(14,5)	(14,5)
Zysk netto	–	–	112,3	112,3
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa segmentu	7.566,2	11.953,1	9.110,3	28.629,6
Zobowiązania segmentu	11.314,3	8.851,8	5.968,5	26.134,6
Kapitały	–	–	2.495,0	2.495,0
Zobowiązania razem	–	–	28.629,6	28.629,6

Rok kończący się 31 grudnia 2009 r.

	Bankowość detaliczna	Bankowość instytucjonalna	Pozostała działalność ⁽¹⁾	Razem
<i>(mln PLN)</i>				
Rachunek zysków i strat				
Wynik z tytułu odsetek	202,0	355,2	(95,2)	462,0
Wynik z tytułu prowizji	86,7	150,5	11,2	248,4
Wynik operacji finansowych	0,0	19,1	144,8	163,9
Wynik z pozycji wymiany	21,2	34,9	2,7	58,8
Wynik na pozostałych operacjach	5,4	0,0	31,2	36,6
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	–	–	(106,5)	(106,5)
Odpisy na ryzyko (SKR)	(36,6)	(133,7)	170,3	–
Koszty działania razem	(174,6)	(165,3)	(333,9)	(673,8)
Amortyzacja	(17,6)	(15,1)	(40,1)	(72,8)
Wynik segmentu	86,5	245,5	(215,4)	116,6
Zysk brutto	–	–	116,6	116,6
Podatek dochodowy	–	–	(15,9)	(15,9)
Zysk netto	–	–	100,6	100,6
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa segmentu	6 853,5	11 297,8	6 394,2	24 545,5
Zobowiązania segmentu	11 058,6	8 082,5	3 018,0	22 159,1
Kapitały	–	–	2 386,4	2 386,4
Zobowiązania razem	–	–	24 545,5	24 545,5

Rok kończący się 31 grudnia 2008 r.

	Bankowość detaliczna	Bankowość instytucjonalna	Pozostała działalność ⁽¹⁾	Razem
<i>(mln PLN)</i>				
Rachunek zysków i strat				
Wynik z tytułu odsetek	258,8	328,4	77,7	664,9
Wynik z tytułu prowizji	82,6	126,4	7,8	216,8
Wynik operacji finansowych	0,2	0,5	60,9	61,6
Wynik z pozycji wymiany	37,2	49,4	(19,3)	67,3
Wynik na pozostałych operacjach	5,6	0,8	75,8	82,3
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	–	–	(42,2)	(42,2)
Odpisy na ryzyko (SKR)	(14,9)	(86,9)	101,8	–
Koszty działania razem	(173,9)	(171,8)	(362,3)	(708,0)
Amortyzacja	(15,5)	(14,3)	(38,3)	(68,1)
Wynik segmentu	180,2	232,6	(138,1)	274,7
Zysk brutto	–	–	274,7	274,7
Podatek dochodowy	–	–	(61,7)	(61,7)
Zysk netto	–	–	213,0	213,0
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa segmentu	5.472,4	11.507,7	7.087,3	24.067,4
Zobowiązania segmentu	10.432,2	5.746,0	5.610,9	21.789,1
Kapitały	–	–	2.278,2	2.278,2
Zobowiązania razem	–	–	24.067,4	24.067,4

(1) Segment „Pozostała działalność” obejmuje: (i) operacje skarbowe prowadzone na własny rachunek oraz w celu zarządzania płynnością, (ii) operacje dotyczące portfela Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Bilansem (obejmującego dłużne papiery wartościowe i obligacje restrukturyzacyjne), (iii) transakcje przeprowadzane przez Departament Kredytów Trudnych oraz (iv) inne transakcje i operacje nie zaliczane do wymienionych segmentów działalności, w tym wyłączenia konsolidacyjne. Więcej informacji dotyczących sprawozdawczości segmentowej Banku przedstawiono w Nocie 5 do Sprawozdań Finansowych.

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za lata kończące się 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r.

W poniższych tabelach przedstawiono wybrane informacje dotyczące skonsolidowanego rachunku zysków i strat Banku za wskazane lata:

	Rok kończący się 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do roku poprzedniego	
	2010	2009	2008	2009	2008
	<i>(mln PLN)</i>				
Przychody z tytułu odsetek	1 376,6	1 274,2	1 450,6	8,0	(12,2)
Koszty z tytułu odsetek	(772,3)	(812,2)	(785,7)	(4,9)	3,4
Wynik z tytułu odsetek	604,3	462,0	664,9	30,8	(30,5)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	305,7	281,9	247,8	8,4	13,8
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(34,2)	(33,5)	(31,0)	2,1	8,1
Wynik z tytułu opłat i prowizji	271,5	248,4	216,8	9,3	14,6
Przychody z tytułu dywidend	3,1	3,5	3,2	(11,4)	9,4
Wynik na działalności handlowej	143,5	203,5	129,3	(29,5)	57,4
Wynik na działalności inwestycyjnej	1,5	15,7	(5,3)	(90,4)	–
Pozostałe przychody operacyjne	51,9	83,7	137,6	(38,0)	(39,2)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(134,2)	(106,5)	(45,1)	26,0	136,1
Ogólne koszty administracyjne	(714,0)	(673,8)	(708,0)	6,0	(4,8)
Pozostałe koszty operacyjne	(102,6)	(119,9)	(118,6)	(14,4)	1,1
Wynik na działalności operacyjnej	125,2	116,6	274,9	7,4	(57,6)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	1,7	(0,0)	(0,2)	100,0	(100,0)
Zysk (strata) brutto	126,9	116,6	274,7	8,8	(57,6)
Podatek dochodowy	(14,5)	(15,9)	(61,7)	(8,8)	(74,2)
Zysk (strata) netto	112,3	100,6	213,0	11,6	(52,8)
przypadający na akcjonariuszy Banku	112,3	100,6	213,0	11,6	(52,8)

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za lata kończące się 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r.

	Rok kończący się 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do roku poprzedniego	
	2010	2009	2008	2009	2008
	<i>(mln PLN)</i>			<i>(%)</i>	
Zysk netto za rok	112,3	100,6	213,0	11,6	(52,8)
Inne całkowite dochody					
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(4,6)	9,2	(5,6)	–	–
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	0,9	(1,8)	1,1	–	–
Inne całkowite dochody (netto)	(3,7)	7,5	(4,6)	–	–
Całkowite dochody ogółem za rok	108,7	108,1	208,5	0,6	(48,2)

Wynik z tytułu odsetek

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe składniki przychodów i kosztów Banku z tytułu odsetek za wskazane lata:

	Rok kończący się 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do roku poprzedniego	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	(mln PLN)			(%)	
Przychody z tytułu odsetek					
Należności od banków	27,7	41,1	124,1	(32,6)	(66,9)
W rachunku bieżącym od klientów	186,7	163,6	158,9	14,1	3,0
Kredyty i pożyczki od klientów z uwzględnieniem odwrócenia odsetek od kredytów z utratą wartości, z tego:	960,6	906,8	984,7	5,9	(7,9)
– przedsiębiorstwa	307,9	331,8	407,7	(7,2)	(18,6)
– gospodarstwa domowe	642,5	563,6	564,1	14,0	(0,1)
– instytucje sektora budżetowego	9,0	7,3	10,2	23,3	(28,4)
– pozostałe podmioty	1,3	4,1	2,7	(68,3)	51,9
Skupione wierzytelności od klientów	18,5	13,0	16,1	42,3	(19,3)
Inne należności od klientów	2,8	3,4	2,0	(17,6)	70,0
Dłużne papiery wartościowe	180,3	146,3	164,8	23,2	(11,2)
Przychody z tytułu odsetek razem	1 376,6	1 274,2	1 450,6	8,0	(12,2)
Koszty odsetek					
Zobowiązania wobec innych banków	100,7	82,4	117,9	22,2	(30,1)
Zobowiązania wobec klientów	671,6	729,8	667,8	(8,0)	9,3
Koszty z tytułu odsetek razem	772,3	812,2	785,7	(4,9)	3,4
Wynik z tytułu odsetek	604,3	462,0	664,9	30,8	(30,5)

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

W 2010 r. wynik z tytułu odsetek wzrósł o 142,3 mln PLN, czyli 30,8%, do poziomu 604,3 mln PLN, w porównaniu do 462,0 mln PLN w 2009 r. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z wyższych łącznych przychodów z tytułu odsetek, które w 2010 r. wzrosły o 102,4 mln PLN w wyniku zwiększenia się wolumenu kredytów udzielonych przez Bank, które jednocześnie były wyżej oprocentowane w wyniku podniesienia przez Bank w 2009 r., podobnie jak przez większość innych banków oprocentowania dla nowo udzielanych oraz odnawianych kredytów. Wzrost ten w mniejszym stopniu wynikał również ze spadku o 39,9 mln PLN całkowitych kosztów z tytułu odsetek w wyniku obniżenia oprocentowania depozytów, co z kolei spowodowane było niższym zapotrzebowaniem na finansowanie ze strony polskich banków oraz jego większą dostępnością w 2010 r. – zob. „Przegląd Sytuacji Operacyjnej i Finansowej – Czynniki wpływające na wyniki operacyjne i finansowe – Stopy procentowe i inflacja”. Marża odsetkowa netto Banku (liczona względem średnich aktywów ogółem) wzrosła do poziomu 2,3% w 2010 r. z 1,9% w 2009 r.

W 2010 r. łączne przychody z tytułu odsetek wzrosły o 102,4 mln PLN, czyli 8,0%, do poziomu 1 376,6 mln PLN, w porównaniu do 1 274,2 mln PLN w 2009 r. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z wyższych o 53,8 mln PLN przychodów z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek oraz wyższych o 34,0 mln PLN przychodów z tytułu odsetek od dłużnych papierów wartościowych.

W 2010 r. przychody z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek zwiększyły się o 53,8 mln PLN, czyli 5,9%, do poziomu 960,6 mln PLN, w porównaniu z 906,8 mln PLN w 2009 r. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze zwiększenia się w 2010 r. przychodów z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek udzielonych gospodarstwu domowemu (tj. klientom detalicznym, rolnikom indywidualnym oraz przedsiębiorcom indywidualnym) o 78,9 mln PLN, czyli 14,0%, do poziomu 642,5 mln PLN, w porównaniu do 563,6 mln PLN w 2009 r. Wzrost ten spowodowany był wyższym wolumenem kredytów udzielonych przez Bank, które jednocześnie były wyżej oprocentowane w wyniku podniesienia przez Bank w 2009 r. – podobnie jak przez większość innych banków – oprocentowania dla nowo udzielanych oraz odnawianych kredytów. Czynnikiem ograniczającym wzrost przychodów z odsetek od kredytów i pożyczek w 2010 r. był spadek przychodów z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek udzielonych przedsiębiorstwom o 23,9 mln zł, czyli 7,2%, do poziomu 307,9 mln PLN, w porównaniu do 331,8 mln PLN w 2009 r., który wynikał, w szczególności, z niższego wolumenu kredytów udzielonych przez Bank klientom korporacyjnym spoza sektora rolno-spożywczego.

W 2010 r. przychody z tytułu odsetek od należności od banków spadły o 13,4 mln PLN, czyli 32,6%, do poziomu 27,7 mln PLN, w porównaniu do 41,1 mln PLN w 2009 r. Był to głównie efekt ograniczonego lokowania środków na rynku międzybankowym w ramach zarządzania płynnością, na rzecz wzrostu środków lokowanych w dłużnych papierach wartościowych (w tym bony skarbowe, obligacje skarbowe).

W 2010 r. przychody z tytułu odsetek od dłużnych papierów wartościowych wzrosły o 34,0 mln PLN, czyli 23,2%, do 180,3 mln PLN, w porównaniu ze 146,3 mln PLN w 2009 r. Główną przyczyną tego wzrostu było przeniesienie w 2010 r. środków lokowanych uprzednio w depozyty międzybankowe w dłużne papiery wartościowe.

W 2010 r. łączne koszty z tytułu odsetek spadły o 39,9 mln PLN, czyli 4,9%, do 772,3 mln PLN w porównaniu z 812,2 mln PLN w 2009 r. Główną przyczyną tego spadku było zmniejszenie kosztów odsetkowych z tytułu zobowiązań wobec klientów o 58,1 mln PLN przy jednoczesnym wzroście kosztów odsetkowych z tytułu zobowiązań wobec innych banków o 18,2 mln PLN.

W 2010 r. zanotowano spadek kosztów odsetkowych z tytułu zobowiązań wobec klientów o 58,2 mln PLN, czyli 8,0%, do poziomu 671,6 mln PLN, w porównaniu z 729,8 mln PLN w 2009 r. Spadek ten wynikał przede wszystkim ze zmniejszenia oprocentowania lokat podobnie jak większość innych banków.

W 2010 r. koszty odsetkowe z tytułu zobowiązań wobec innych banków wzrosły o 18,3 mln PLN, czyli 22,1%, do poziomu 100,7 mln PLN, wobec 82,4 mln PLN w 2009 r. Był to głównie efekt wyższego niż w roku poprzednim pozyskiwania finansowania z rynku międzybankowego, co odbywało się mimo dalszego obniżenia (transakcyjnych) limitów międzybankowych w 2010 r., jak również kosztów odsetkowych kredytu zaciągniętego w maju 2010 r. w EBOR w wysokości 50,0 mln EUR z przeznaczeniem na finansowanie akcji kredytowej na rzecz MSP.

W 2009 r. wynik z tytułu odsetek spadł o 202,9 mln PLN, czyli 30,5%, do poziomu 462,0 mln PLN, w porównaniu z 664,9 mln PLN w 2008 r. Spadek ten wynikał przede wszystkim ze zmniejszenia o 176,4 mln PLN, czyli 12,2%, łącznych przychodów z tytułu odsetek spowodowanego obniżeniem rynkowych stóp procentowych w 2009 r., co ma związek z faktem, iż większość portfela kredytowego stanowią kredyty o zmiennym oprocentowaniu, oraz zwiększenia o 26,5 mln PLN (3,4%) łącznych kosztów z tytułu odsetek w wyniku ograniczenia dostępności finansowania z rynku międzybankowego (wraz ze zmniejszeniem międzybankowych limitów transakcyjnych oraz aktywności banków w zawieraniu transakcji międzybankowych na skutek spadku wzajemnego zaufania) oraz wzrostem oprocentowania lokat ze względu na nasilenie się konkurencji pomiędzy bankami w tej części rynku (zob. „Przegląd Sytuacji Operacyjnej i Finansowej – Czynniki wpływające na wyniki operacyjne i finansowe – Stopy procentowe i inflacja”). W 2009 r. marża odsetkowa netto Banku spadła do 1,9% z 3,0% w 2008 r.

W 2009 r. łączne przychody z tytułu odsetek spadły o 176,4 mln PLN, czyli 12,2%, do 1 274,2 mln PLN, w porównaniu do 1 450,6 mln PLN w 2008 r., głównie z powodu zmniejszenia przychodów z tytułu odsetek od należności od banków (o 83,0 mln PLN), przychodów z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek udzielonych klientom (o 77,9 mln PLN) i przychodów z tytułu odsetek od dłużnych papierów wartościowych (o 18,5 mln PLN).

W 2009 r. przychody z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek udzielonych klientom obniżyły się o 77,9 mln PLN, czyli 7,9%, do 906,8 mln PLN, wobec 984,7 mln PLN w 2008 r. Główną przyczyną tego spadku było zmniejszenie przychodów z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek udzielonych przedsiębiorstwom o 75,9 mln PLN, czyli 18,6%, do 331,8 mln PLN w 2009 r., w porównaniu z 407,7 mln PLN w 2008 r. Spadek przychodów z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek udzielonych przedsiębiorstwom w 2009 r. w stosunku do 2008 r. należy przypisać przede wszystkim zmniejszeniu rynkowych stóp procentowych w 2009 r., z uwagi na fakt, iż większość portfela kredytowego Banku stanowią kredyty o zmiennej stopie oprocentowania.

W 2009 r. zanotowano spadek przychodów z tytułu odsetek od należności od banków o 83,0 mln PLN, czyli 66,9%, do 41,1 mln PLN, wobec 124,1 mln PLN w 2008 r. Spadek ten wynikał przede wszystkim ze zmniejszonego lokowania środków na rynku międzybankowym z powodu wzajemnego obniżenia limitów transakcyjnych i wolumenu operacji między bankami w konsekwencji spadku zaufania na rynku w następstwie światowego kryzysu gospodarczego, i przeniesienia środków w papiery wartościowe przeznaczone do obrotu.

W 2009 r. przychody z tytułu odsetek od dłużnych papierów wartościowych spadły o 18,5 mln PLN (11,2%) do 146,3 mln PLN, w porównaniu z 164,8 mln PLN w 2008 r., głównie w konsekwencji spadku rynkowych stóp procentowych w 2009 r.

W 2009 r. łączne koszty z tytułu odsetek wzrosły o 26,5 mln PLN, czyli 3,4%, do 812,2 mln PLN w porównaniu z 785,7 mln PLN w 2008 r., przede wszystkim z powodu większych o 62,0 mln PLN kosztów odsetkowych z tytułu zobowiązań wobec klientów częściowo zrekompensowanych spadkiem o 35,5 mln PLN kosztów odsetkowych z tytułu zobowiązań wobec banków.

Zanotowany w 2009 r. wzrost kosztów odsetkowych z tytułu zobowiązań wobec klientów o 62,0 mln PLN, czyli 9,3%, do 729,8 mln PLN, wobec 667,8 mln w 2008 r., został spowodowany przede wszystkim znacznym wzrostem wolumenu

depozytów klientów i wzrostem oprocentowania lokat na skutek silnej konkurencji na polskim rynku bankowym w zakresie pozyskiwania finansowania.

W 2009 r. koszty odsetkowe z tytułu zobowiązań wobec innych banków spadły o 35,3 mln PLN, czyli 30,1%, do 82,4 mln PLN, w porównaniu z 117,9 mln PLN w 2008 r. Zmniejszenie to wynikało przede wszystkim ze spadku depozytów pozyskanych z rynku międzybankowego wynikającego ze wzajemnego obniżenia limitów (transakcyjnych) między bankami w konsekwencji spadku zaufania na rynkach finansowych będącego następstwem światowego kryzysu gospodarczego.

Wynik z tytułu opłat i prowizji

W poniższej tabeli przedstawiono informacje o przychodach i kosztach Banku z tytułu opłat i prowizji za ostatnie lata:

	Rok zakończony 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do poprzedniego roku	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	(mln PLN)			(%)	
Przychody z tytułu opłat i prowizji od banków	13,2	9,7	6,7	36,1	44,8
Przychody z tytułu opłat i prowizji od klientów	292,5	272,2	241,1	7,5	12,9
– od kredytów i pożyczek	88,3	77,7	41,2	13,6	88,6
– od operacji rozliczeniowych krajowych	1,4	1,5	1,8	(6,7)	(16,7)
– od operacji rozliczeniowych zagranicznych	5,0	7,9	5,7	(36,7)	38,6
– od obsługi rachunków	116,6	106,0	102,4	10,0	3,5
– od zobowiązań gwarancyjnych	13,4	13,9	8,4	(3,6)	65,5
– od operacji brokerskich	15,2	14,7	16,0	3,4	(8,1)
– od kart płatniczych	48,3	46,3	44,6	4,3	3,8
– inne prowizje	4,3	4,2	21,0	2,4	(80,0)
Przychody z tytułu opłat i prowizji razem	305,7	281,9	247,8	8,4	13,8
Koszty z tytułu opłat i prowizji od banków	4,5	2,7	3,6	66,7	(25,0)
Koszty z tytułu opłat i prowizji od klientów	29,7	30,8	27,4	(3,6)	12,4
Koszty z tytułu opłat i prowizji razem	34,2	33,5	31,0	2,1	8,1
Wynik z tytułu opłat i prowizji	271,5	248,4	216,8	9,3	14,6

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF, księgi rachunkowe Banku

Wynik z tytułu opłat i prowizji wzrósł o 23,1 mln PLN, czyli 9,3%, do 271,5 mln PLN w 2010 r., w porównaniu do 248,4 mln PLN w 2009 r., przede wszystkim z tytułu wzrostu przychodów z tytułu opłat i prowizji od klientów (z wyłączeniem banków) o 20,3 mln PLN.

W 2010 r. łączne przychody z tytułu opłat i prowizji wzrosły o 23,8 mln PLN, czyli 8,4%, do kwoty 305,7 mln PLN (w porównaniu do 281,9 mln PLN w 2009 r.), głównie z powodu wzrostu przychodów z tytułu opłat i prowizji od klientów o 20,3 mln PLN dzięki wyższym prowizjom od kredytów oraz od obsługi rachunków, a także dzięki wzrostowi akcji kredytowej oraz podniesieniu poziomu opłat i prowizji Banku, które zainicjowano w 2009 r.

Łączne koszty z tytułu opłat i prowizji były wyższe o 0,7 mln PLN, lub 2,1%, i wyniosły 34,2 mln PLN w 2010 r., w porównaniu do 33,5 mln PLN w 2009 r. Główną przyczyną wyższych kosztów był wzrost wydatków z tytułu opłat i prowizji od banków o 1,8 mln PLN, spowodowany przede wszystkim przez wyżej wspomniany wzrost aktywności Banku na rynku międzybankowym.

Wynik netto z tytułu opłat i prowizji wzrósł o 31,6 mln PLN, czyli 14,6%, do 248,4 mln PLN w 2009 r., w porównaniu do 216,8 mln PLN w 2008 r., co związane jest przede wszystkim z wyższym o 31,1 mln PLN poziomem przychodów z tytułu opłat i prowizji od klientów.

Łączne przychody z opłat i prowizji wzrosły o 34,1 mln PLN, czyli 13,8%, do 281,9 mln PLN w 2009 r., w porównaniu do 247,8 mln PLN w 2008 r., głównie w wyniku wzrostu przychodów z opłat i prowizji od klientów o 31,1 mln PLN, których poziom jest wyższy przede wszystkim z uwagi na podniesienie przez Bank – w ślad za większością innych banków – stawek prowizji, wprowadzenie miesięcznych opłat za karty kredytowe oraz wzrost udzielonych gwarancji i kredytów w rachunku bieżącym (np. kredytu *Agro Ekspres*).

Całkowite koszty z tytułu opłat i prowizji wzrosły o 2,5 mln PLN, czyli 8,1%, do kwoty 33,5 mln PLN w 2009 r., w porównaniu do 31,0 mln PLN w 2008 r. Główną przyczyną wyższych kosztów był wzrost o 3,4 mln PLN kosztów z tytułu opłat i prowizji od klientów, w dużej mierze spowodowany wprowadzeniem przez Bank ulepszeń w ofercie dla

klientów, w tym umożliwienie klientom bezpłatnego korzystania z sieci bankomatów prowadzonych przez zewnętrznego operatora – Euronet.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody Banku z tytułu dywidend w 2010 r. i 2009 r. były związane głównie z udziałami Banku w dwóch podmiotach, Krajowej Izbie Rozliczeniowej S.A. (KIR) i Biurze Informacji Kredytowej S.A. (BIK), które świadczą usługi rozliczeniowe, i udzielania informacji kredytowych dla sektora bankowego w Polsce.

Przychody z tytułu dywidend zmniejszyły się o 0,4 mln PLN do poziomu 3,1 mln PLN w 2010 r., w porównaniu do 3,5 mln PLN w 2009 r. Główną przyczyną spadku przychodów był niższy poziom dywidend, jakie Bank otrzymał od KIR w 2010 r. w porównaniu do 2009 r.

Przychody z tytułu dywidend były wyższe o 0,3 mln PLN i wyniosły 3,5 mln PLN w 2009 r., podczas gdy w 2008 r. wyniosły 3,2 mln PLN. Wzrost ten był spowodowany w głównej mierze otrzymaniem przez Bank wyższych dywidend od KIR i BIK w 2009 r. w porównaniu do 2008 r.

Wynik na działalności handlowej

Na wynik Banku na działalności handlowej składa się wynik na instrumentach kapitałowych, instrumentach dłużnych, instrumentach pochodnych oraz wynik z pozycji wymiany. W poniższej tabeli przedstawiono informacje na temat wyniku Banku na działalności handlowej za ostatnie lata.

	Rok zakończony 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do poprzedniego roku	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	<i>(mln PLN)</i>			<i>(%)</i>	
Instrumenty kapitałowe	(0,1)	0,1	0,2	–	–
Instrumenty dłużne	0,9	1,7	(2,9)	–	–
Instrumenty pochodne	(524,3)	499,7	(427,0)	–	–
Wynik z pozycji wymiany	667,1	(298,0)	559,1	–	–
Wynik na działalności handlowej	143,5	203,5	129,3	(29,5)	57,4

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

Bank realizuje większość transakcji na instrumentach pochodnych w celu zabezpieczenia ryzyka kursowego oraz ryzyka stopy procentowej, na które narażony jest Bank w związku z posiadaniem aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych oraz o różnych terminach przeliczenia. Działalność spekulacyjna prowadzona jest w niewielkim zakresie.

Wynik Banku na działalności handlowej spadł o 60,0 mln PLN, czyli 29,5%, do 143,5 mln PLN w 2010 r., w porównaniu do 203,5 mln PLN w 2009 r. Spadek ten jest spowodowany rozwiązaniem przez Bank odpisów na ryzyko kredytowe związane z klientowskimi transakcjami pochodnymi, uwzględnianych w wycenie instrumentów pochodnych do wartości godziwej, w kwocie 3,2 mln zł w 2010 r., podczas gdy odpisy na ryzyko kredytowe rozwiązane zostały w 2009 r. na kwotę 21,3 mln zł. Dodatkowo, zmniejszenie wyniku na działalności handlowej związane jest ze spadkiem wyniku z tytułu różnic kursowych w związku z rezygnacją przez Bank z udzielania kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych oraz zmniejszonej aktywności klientów w obszarze transakcji walutowych. Wynik na instrumentach pochodnych rozpatrywany osobno zmniejszył się z 499,7 mln zł w 2009 r. do straty w kwocie 524,3 mln zł w 2010 r. głównie w wyniku osłabienia się złotego wobec franka szwajcarskiego i związanej z tym ujemnej wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko kursowe z tytułu kredytów hipotecznych denominowanych we frankach szwajcarskich. Jednocześnie, w wyniku osłabienia złotego wartość kredytów hipotecznych denominowanych we frankach szwajcarskich przeliczona na złote wzrosła, co było główną przyczyną zwiększenia się wyniku z pozycji wymiany ze straty w kwocie 298,0 mln zł w 2009 r. do zysku w kwocie 667,1 mln zł w 2010 r.

Wynik Banku na działalności handlowej wzrósł o 74,2 mln PLN, czyli 57,4%, do 203,5 mln PLN w 2009 r., w porównaniu do 129,3 mln PLN w 2008 r. Główną przyczyną wzrostu było rozwiązanie przez Bank odpisów na ryzyko kredytowe związane z klientowskimi transakcjami pochodnymi, uwzględnianych w wycenie instrumentów pochodnych, w kwocie 21,3 mln zł w 2009 r., podczas gdy odpisy na ryzyko kredytowe utworzone w ciężar kosztów w 2008 r. wyniosły 24,8 mln zł. Wzrost wyniku na instrumentach pochodnych do poziomu 499,7 mln zł w 2009 r. w porównaniu do poniesionej straty w kwocie 427,0 mln zł w 2008 r., oprócz przytoczonego wyżej rozwiązania odpisu, wynikał z umocnienia się złotego wobec walut obcych w 2009 r. i związanej z tym dodatniej wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko kursowe z tytułu aktywów denominowanych w walutach obcych, w tym kredytów hipotecznych

denominowanych we frankach szwajcarskich. Jednocześnie, w wyniku umocnienia złotego wartość aktywów w walutach obcych przeliczona na złote uległa obniżeniu, co było główną przyczyną obniżenia wyniku z pozycji wymiany z 559,1 mln zł w 2008 r. do straty w kwocie 298,0 mln zł w 2009 r.

Wynik na działalności inwestycyjnej

W poniższej tabeli przedstawiono informacje na temat wyniku Banku na działalności inwestycyjnej za ostatnie lata:

	Rok zakończony 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do poprzedniego roku	
	2010	2009	2008	2010/2009	2008/2009
	<i>(mln PLN)</i>			<i>(%)</i>	
Aktywa dostępne do sprzedaży	2,2	16,2	(5,4)	(86,6)	–
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	(0,7)	–	0,1	–	–
Wynik z tytułu udziałów kapitałowych	–	(0,5)	–	–	–
Razem	1,5	15,7	(5,3)	(90,4)	–

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

Wynik na działalności inwestycyjnej spadł o 14,2 mln PLN, lub 90,4% do kwoty 1,5 mln PLN w 2010 r., podczas gdy w 2009 r. wynik ten wyniósł 15,7 mln PLN. Główną przyczyną wysokiego wyniku w 2009 r. było uzyskanie jednorazowego zysku w wysokości 15,0 mln PLN ze sprzedaży udziałów w MasterCard Incorporated w czerwcu 2009 r. Pozostały wynik realizowany jest przede wszystkim na portfelu dłużnych papierów wartościowych (obligacji i bonów skarbowych oraz bonów pieniężnych), utrzymywanym w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu płynnych aktywów.

Pozostałe przychody operacyjne

W poniższej tabeli przedstawiono informacje o pozostałych przychodach operacyjnych Banku za wskazane lata:

	Rok zakończony 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do poprzedniego roku	
	2010	2009	2008	2010/2009	2008/2009
	<i>(w mln PLN)</i>			<i>(%)</i>	
Z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	1,5	2,6	2,3	(42,3)	13,0
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	5,6	5,0	9,6	12,0	(47,9)
Z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych ze sprawozdania z sytuacji finansowej	8,2	13,2	28,2	(37,9)	(53,2)
Przychody ze sprzedaży towarów i usług	9,8	9,7	9,8	1,0	(1,0)
Z tytułu rozwiązania rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	0,5	0,5	0,2	–	150,0
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych środków trwałych	0,0	0,0	0,2	–	(100,0)
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania	9,2	37,9	34,7	(75,7)	9,2
Z tytułu odzyskania poniesionych kosztów	2,4	2,0	6,9	20,0	(71,0)
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	0,7	–	27,7	–	(100,0)
Inne przychody operacyjne	14,0	12,9	18,1	8,5	(28,7)
Pozostałe przychody operacyjne razem	51,9	83,7	137,6	(38,0)	(39,2)

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

Inne przychody operacyjne obejmują przychody uboczne oraz przychody z tytułu nadwyżek. Zob. Notę 11 do Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych za 2010 r. i 2009 r.

W 2010 r. pozostałe przychody operacyjne ogółem uległy zmniejszeniu o 31,8 mln PLN, czyli 38,0%, z 83,7 mln PLN w 2009 r. do 51,9 mln PLN w 2010 r., przede wszystkim w wyniku spadku przychodów z rozwiązania rezerw na zobowiązania oraz niższych przychodów z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych.

Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych z bilansu spadły o 5,0 mln PLN, czyli 38,0%, z 13,2 mln PLN w 2009 r. do 8,2 mln PLN w 2010 r.,

przede wszystkim w rezultacie wykazania w tej pozycji w 2009 r. przychodu w wysokości 3,2 mln PLN w związku z całkowitym rozliczeniem pierwszej transakcji sekurytyzacji zrealizowanej w oparciu o umowę z 5 października 2006 r.

Przychody z rozwiązania rezerw na zobowiązania (obejmujące głównie przychody z rozwiązania rezerwy na niewykorzystane urlopy, nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne, rezerwy na sprawy sądowe oraz rezerw na rozliczenia z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) utworzonych w związku ze spornymi sprawami dotyczącym uprawnienia klientów Banku do korzystania z dopłat do odsetek od kredytów preferencyjnych udzielonych przez agencję klientom Banku) zmniejszyły się o 28,7 mln PLN, czyli 75,8%, z 37,9 mln PLN w 2009 r. do 9,2 mln PLN w 2010 r., co spowodowane było przede wszystkim wykazaniem w tej pozycji w 2009 r. znacznych, jednorazowych przychodów z rozwiązania rezerw na sprawy sądowe utworzonych w latach poprzednich (zob. noty 36 i 39 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2010 r.).

W 2009 r. pozostałe przychody operacyjne ogółem uległy zmniejszeniu o 53,9 mln PLN, czyli 39,2%, ze 137,6 mln PLN w 2008 r. do 83,7 mln PLN w 2009 r., co było efektem wykazania w 2008 roku w tej pozycji jednorazowego przychodu z tytułu wyceny do wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej w wysokości 27,7 mln PLN. Dodatkowo w 2009 r. odnotowano niższe przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych z bilansu oraz niższe inne przychody operacyjne, co częściowo kompensowały wyższe przychody z rozwiązania rezerw na zobowiązania.

Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych z bilansu spadły o 15,0 mln PLN, czyli 53,2%, z 28,2 mln PLN w 2008 r. do 13,2 mln PLN w 2009 r., przede wszystkim w rezultacie całkowitego rozliczenia drugiej transakcji sekurytyzacji zrealizowanej w oparciu o umowę z 30 października 2007 r., w związku z którą w 2009 r. Bank wykazał w tej pozycji przychód w wysokości 12,0 mln PLN.

Przychody z rozwiązania rezerw na zobowiązania wzrosły o 3,2 mln PLN, czyli 9,2%, z 34,7 mln PLN w 2008 r. do 37,9 mln PLN w 2009 r., głównie w związku z jednorazowymi przychodami z rozwiązania rezerw utworzonych w latach poprzednich na postępowania sądowe (zob. noty 34 i 37 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2009 r.).

Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

W poniższej tabeli przedstawiono informacje o odpisach netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek utworzonych przez Bank za wskazane lata:

	Rok zakończony 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do poprzedniego roku	
	2010	2009	2008	2010/2009	2008/2009
	<i>(w mln PLN)</i>			<i>(%)</i>	
Należności od innych banków	4,9	(7,5)	(0,1)	–	7400,0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(138,3)	(98,0)	(44,2)	41,1	121,7
Zobowiązania udzielone	(0,8)	(0,8)	(1,0)	0,0	(20,0)
Pozostałe dłużne papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i mniejszościowych	–	(0,2)	0,2	–	–
Odpisy aktualizujące należności razem	(134,2)	(106,5)	(45,1)	26,0	136,1

Źródło: Skonsolidowane sprawozdania finansowe Banku wg MSSF

W 2010 r. odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek uległy zwiększeniu o 27,7 mln PLN, czyli 26%, ze 106,5 mln PLN w 2009 r. do 134,2 mln PLN w 2010 r. Wzrost ten spowodowany był przede wszystkim zwiększeniem odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielanych klientom o 40,4 mln PLN. Wskaźnik udziału należności, które utraciły wartość w portfelu kredytów i pożyczek dla klientów brutto, zwiększył się do 6,4% na 31 grudnia 2010 r. z 5,8% na 31 grudnia 2009 r.

Zwiększenie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek klientom w 2010 r. nastąpiło w głównej mierze w związku z utratą wartości kredytów detalicznych (głównie kredytów gotówkowych i hipotecznych) oraz, w mniejszym stopniu, kredytów udzielanych podmiotom z segmentu MSP i Mikroprzedsiębiorstw. Był to głównie efekt nadal odczuwalnych przez klientów Banku skutków spowolnienia gospodarczego. Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielanych klientom z sektora rolno-spożywczego utrzymywały się na względnie stabilnym poziomie.

W 2010 roku Bank dokonał aktualizacji parametrów modelu wykorzystywanego do wyliczenia odpisów z tytułu utraty wartości. Aktualizacja objęła wzrost wartości parametru odzysku na moment niewypłacalności (*Recovery Rate*) oraz wydłużenie okresu identyfikacji straty (*Loss Identification Period*). W przypadku odzysku na moment niewypłacalności zmiana podyktowana była obserwacją w praktyce odzysków oraz danych historycznych również w późniejszych klasach

przeterminowania, niż początkowo przyjęto w modelu (zmniejszenie odpisów z tytułu rezerw o 80,3 mln zł). W przypadku okresu identyfikacji straty Bank stwierdził, że w celu zwiększenia bezpieczeństwa Banku zasadne będzie wydłużenie tego okresu dla klientów detalicznych (zawiązanie rezerw na kwotę 3,2 mln zł). Wprowadzone zmiany skutkowały rozwiązaniem odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na kwotę 77,1 mln zł i zostały odniesione w rachunek zysków i strat.

W 2010 r. Bank odnotował dodatni wynik na odpisach z tytułu utraty wartości należności od innych banków – w 2009 r. nastąpiło utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości należności od innych banków w wysokości 7,5 mln PLN, natomiast w 2010 r. miało miejsce rozwiązanie odpisów z tego tytułu w wysokości 4,9 mln PLN. Zmiana ta była spowodowana przede wszystkim rozwiązaniem rezerwy w wysokości 7,1 mln PLN utworzonej w związku z zaangażowaniem wobec banku w Kazachstanie w efekcie zbycia tej wierzytelności przez Bank.

Innym czynnikiem, który wpłynął dodatnio na wysokość odpisów aktualizujących należności w 2010 r., był spadek odpisów z tytułu utraty wartości dokonanych w przypadku upływu daty wymagalności instrumentu pochodnego bądź jego przedterminowego rozliczenia – z 41,8 mln zł na koniec 2009 r. do 27,9 mln zł na koniec 2010 r. (w 2009 r. odpis ten wzrósł z 22,3 mln zł na początku 2009 r. do 41,8 mln zł na koniec 2009 r.).

W 2009 r. odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek uległy zwiększeniu o 61,4 mln PLN, czyli 136,1%, z 45,1 mln PLN w 2008 r. do 106,5 mln PLN w 2009, przede wszystkim w wyniku wzrostu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielanych klientom o 53,8 mln PLN oraz wzrostu odpisów z tytułu utraty wartości należności od innych banków o 7,5 mln PLN. Wskaźnik udziału należności, które utraciły wartość w portfelu kredytowym brutto, zwiększył się do 5,8% na koniec 2009 r. z 5,2% na koniec 2008 r.

Zwiększenie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, które nastąpiło w 2009 r., spowodowane było głównie pogorszeniem się sytuacji finansowej zarówno klientów instytucjonalnych (przede wszystkim podmiotów z segmentu MSP oraz Mikro), jak i klientów detalicznych, w związku ze spowolnieniem gospodarczym w Polsce. Dodatkowo w 2008 r. miało miejsce jednorazowe rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom w wysokości 16,6 mln PLN w związku z ustąpieniem ryzyka pogorszenia się spłacalności kredytów udzielonych klientom z branży drobiarskiej przewidywanego w 2007 r. w związku z mającą miejsce epidemią ptasiej grypy.

Innym czynnikiem, który wpłynął na wysokość odpisów aktualizujących należności w 2009 r., były odpisy z tytułu utraty wartości dokonane w przypadku upływu daty wymagalności instrumentu pochodnego bądź jego przedterminowego rozliczenia (w 2009 r. wzrosły one do 41,8 mln PLN z 22,3 mln PLN według stanu na koniec 2008 r.).

Zwiększenie odpisów z tytułu utraty wartości należności od innych banków, które nastąpiło w 2009 r., było spowodowane przede wszystkim utworzeniem odpisu na utratę wartości w wysokości 7,1 mln PLN w związku z zaangażowaniem Banku w bank w Kazachstanie.

Łączna wartość odpisów na poniesione, ale niezidentyfikowane straty w portfelu kredytowym (tzw. IBNR) oraz odpisów na należności, które utraciły wartość, zwiększyła się o 100,0 mln PLN, czyli 16,7%, z poziomu 598,8 mln PLN na koniec 2009 r. do poziomu 698,8 mln PLN na koniec 2010 r., podczas gdy w 2009 r. wzrost ten wyniósł 82,1 mln PLN, czyli 15,9% (z 516,7 mln PLN na koniec 2008 r. do 598,8 mln PLN na koniec 2009 r.).

Ogólne koszty administracyjne

W poniższej tabeli przedstawiono informacje o ogólnych kosztach administracyjnych Banku poniesionych we wskazanych latach:

	Rok zakończony 31 grudnia			Zmiana	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	(w mln PLN)			(%)	
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym	(382,0)	(369,0)	(413,8)	3,5	(10,8)
Koszty wynagrodzeń ⁽¹⁾	(316,0)	(313,4)	(354,9)	0,8	(11,7)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(40,4)	(38,4)	(42,7)	5,3	(10,1)
Pozostałe	(25,6)	(17,3)	(16,2)	48,2	6,8
Zużycie materiałów i energii	(34,3)	(29,4)	(28,0)	16,5	5,0
Usługi obce	(162,5)	(163,8)	(159,7)	(0,8)	2,6
Pozostałe koszty rzeczowe	(117,7)	(94,2)	(93,8)	25,0	0,4
Podatki i opłaty	(5,0)	(4,9)	(4,9)	3,1	0,0
Składka i wpłaty na BFG i KNF	(12,5)	(12,4)	(7,8)	0,2	58,9
Ogólne koszty administracyjne razem	(714,0)	(673,8)	(708,0)	6,0	(4,8)

(1) Koszty wynagrodzeń obejmują odprawy emerytalne.

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku według MSSF

W 2010 r. ogólne koszty administracyjne wyniosły 714,0 mln PLN, co oznacza wzrost o 40,2 mln PLN, czyli 6,0% w porównaniu z 673,8 mln PLN w 2009 r., spowodowany przede wszystkim wzrostem pozostałych kosztów rzeczowych, kosztów świadczeń pracowniczych oraz kosztów zużycia materiałów i energii. Wyższe pozostałe koszty rzeczowe oraz koszty zużycia materiałów i energii w 2010 r. były związane głównie z rozwojem działalności Banku, a w szczególności z powiększeniem sieci placówek Banku o 61 nowych oddziałów (co spowodowało wzrost kosztów najmu i utrzymania lokali oraz większe zużycie energii), a także z podwyżką cen materiałów i energii w 2010 r. Do pozostałych czynników mających wpływ na wzrost kosztów rzeczowych oraz kosztów zużycia materiałów i energii należy zaliczyć większe niż w 2009 r. wydatki na reklamę, promocję, komunikację wewnętrzną oraz sponsoring.

W 2010 r. koszty świadczeń pracowniczych wyniosły 382,0 mln PLN, co oznacza wzrost o 13,0 mln PLN, czyli 3,5%, w porównaniu z 369,0 mln PLN w 2009 r. Główną przyczyną tego wzrostu było zwiększenie pozostałych kosztów świadczeń pracowniczych o 8,3 mln PLN, wynikające przede wszystkim ze wzrostu kosztów szkoleń pracowniczych oraz pozostałych pieniężnych i niepieniężnych świadczeń pracowniczych. Wzrost kosztów wynagrodzeń był częściowo skompensowany redukcją zatrudnienia w czwartym kwartale 2009 r. i pierwszym kwartale 2010 r., a także utrzymaniem przez Bank wprowadzonych w 2009 r. ograniczeń w zakresie premii pracowniczych. W związku z procesami restrukturyzacji zatrudnienia w Banku rozwiązano umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracowników z 391 osobami w 2009 r. oraz z 137 osobami w 2010 r.

W 2009 r. ogólne koszty administracyjne kształtowały się na poziomie 673,8 mln PLN, co oznacza spadek o 34,2 mln PLN (4,8%) wobec 708,0 mln PLN w 2008 r. Zmniejszenie kosztów było w dużej mierze efektem spadku kosztów z tytułu świadczeń pracowniczych (o 44,8 mln PLN), na który nałożył się jednak wzrost składek i wpłat na rzecz KNF, kosztów usług zewnętrznych, kosztów materiałów i energii oraz pozostałych kosztów rzeczowych.

W 2009 r. koszty z tytułu świadczeń pracowniczych wyniosły 369,0 mln PLN, co oznacza spadek o 44,8 mln PLN (10,8%) wobec 413,8 mln PLN rok wcześniej. Główną przyczyną spadku było ograniczenie wypłat premii w celu ograniczenia kosztów Banku w okresie spowolnienia gospodarczego.

W 2009 r. Bank podjął szereg inicjatyw oszczędnościowych, takich jak renegocjowanie umów na dostawy usług zewnętrznych i zaniechanie użytkowania zbędnych składników majątku w celu ograniczenia pozostałych kosztów. Mimo tych działań odnotowano: wzrost kosztów materiałów i energii w wyniku podwyżek cen, głównie energii elektrycznej, wzrost kosztów usług obcych w wyniku outsourcingu obsługi gotówkowej i bankomatów dostawcom zewnętrznym, wzrost pozostałych kosztów rzeczowych głównie z tytułu utrzymania nieruchomości (czynsze) w związku z rozwojem sieci placówek Banku i z tytułu wymiany kart płatniczych na nowe karty z PIN i mikroprocesorem, oraz wzrost składek i wpłat na rzecz Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z tytułu zmiany zasad ustalania ich wysokości. Odnotowany w 2009 r. wzrost kosztów rzeczowych został częściowo skompensowany obniżeniem wydatków na promocję i reklamę.

Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne Banku poniesione w latach 2008–2010 przedstawiono w tabeli:

	Rok zakończony 31 grudnia			Zmiana	
	2010	2009	2008	2010/2009	2008/2009
	(w mln PLN)			(%)	
Z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	(1,3)	(1,5)	(1,2)	(13,3)	25,0
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(3,3)	(2,6)	(5,0)	26,9	(48,0)
Z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(1,0)	(5,5)	(0,9)	(81,8)	511,1
Z tytułu utworzenia rezerw na zobowiązania ⁽¹⁾	(10,2)	(16,0)	(32,0)	(36,3)	(50,0)
Z tytułu windykacji należności	(5,4)	(3,9)	(3,8)	38,5	2,6
Przekazane darowizny	(2,7)	(0,4)	(0,4)	575,0	–
Amortyzacja	(73,2)	(72,8)	(68,1)	0,5	6,9
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	–	(13,8)	–	(100,0)	–
Pozostałe koszty operacyjne	(5,4)	(3,5)	(7,2)	(54,3)	(51,4)
Pozostałe koszty operacyjne razem	(102,6)	(119,9)	(118,6)	(14,4)	1,1

(1) Rezerwy na zobowiązania obejmują rezerwy na niewykorzystane urlopy i świadczenia emerytalne, sprawy sądowe i rozliczenia z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa związane ze sporami dotyczącymi prawa klientów Banku do otrzymywania odsetek dopłatowych do kredytów preferencyjnych udzielanych przez Bank. Zob. Notę 14 do Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych za 2010 r. i 2009 r.

W 2010 r. pozostałe koszty operacyjne kształtowały się na poziomie 102,6 mln PLN, co oznacza spadek o 17,3 mln PLN (14,4%) wobec 119,9 mln PLN w 2009 r. Główną przyczyną spadku były niższe koszty z tytułu utworzenia rezerw na zobowiązania (zob. noty 36 i 39 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2010 r.) i rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi).

Pozostałe koszty operacyjne wzrosły w 2009 r. o 1,3 mln PLN (1,1%) do 119,9 mln PLN wobec 118,6 mln PLN w 2008 r. W głównej mierze było to spowodowane niższą wyceną do wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej oraz wzrostem kosztów z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi). Wzrost ten został częściowo skompensowany zmniejszeniem kosztów tworzenia rezerw na zobowiązania z tytułu zewnętrznych usług doradczych. W 2009 r. Bank poniósł koszty w wysokości 13,8 mln PLN związane z wyceną do wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej należącej do jednostki zależnej Bankowego Funduszu Nieruchomościowego Actus.

Zysk brutto

W 2010 r. zysk brutto wyniósł 126,9 mln PLN, co oznacza wzrost o 10,3 mln PLN (8,8%) wobec 116,6 mln PLN w 2009 r. Głównym czynnikiem wzrostu była poprawa wyniku z tytułu odsetek (wzrost o 142,3 mln PLN, tj. o 30,8%) i wyniku z tytułu opłat i prowizji (wzrost o 23,1 mln PLN, tj. o 9,3%). Wzrosty te zostały częściowo zniwelowane gorszymi wynikami na działalności handlowej i inwestycyjnej i niższymi pozostałymi przychodami operacyjnymi oraz zwiększeniem odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i wzrostem ogólnych kosztów administracyjnych.

W 2009 r. zysk brutto wyniósł 116,6 mln PLN, co oznacza spadek o 158,1 mln PLN (57,6%) wobec 274,7 mln PLN w 2008 r. Główną przyczyną spadku było zwiększenie kosztów finansowania, a także wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów (o 61,4 mln PLN, czyli 136,1%) spowodowany pogorszeniem jakości portfela kredytowego w wyniku spowolnienia gospodarczego w Polsce. Wyższe koszty finansowania i odpisy aktualizujące wartość kredytów zostały częściowo zrekompensowane za sprawą wzrostu wyniku na działalności handlowej i wyniku z tytułu opłat i prowizji oraz ograniczenia ogólnych kosztów administracyjnych.

Podatek dochodowy

Informacje dotyczące podatku dochodowego Banku, dochodów podlegających opodatkowaniu oraz aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku za lata 2008–2010 przedstawia tabela:

	Rok zakończony 31 grudnia		
	2010	2009	2008
	<i>(w mln PLN)</i>		
Podatek bieżący	(157,1)	(0,6)	(174,3)
Podatek odroczony	142,6	(15,3)	112,6
Podatek dochodowy	(14,5)	(15,9)	(61,7)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	126,9	116,6	274,7
Ustawowa stawka podatkowa	19,0%	19,0%	19,0%
Podatek dochodowy od wyniku brutto	(24,1)	(22,1)	(52,2)
Różnice trwałe	(5,4)	(2,0)	(6,0)
Odpis aktualizujący należności	12,8	5,6	–
Pozostałe różnice	2,2	2,6	(3,5)
Obciążenie/uznanie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	(14,5)	(15,9)	(61,7)
Efektywna stopa podatkowa	11,5%	13,7%	22,5%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku, sporządzone zgodnie z MSSF

W latach 2010, 2009 i 2008 efektywna stopa procentowa Banku wyniosła odpowiednio 11,5%, 13,7% i 22,5%. Znaczący wpływ na efektywną stopę podatkową ma szacunek dotyczący odpisów aktualizujących należności, które stanowią podstawę do kalkulacji podatku odroczonego. Bank dokonuje co roku weryfikacji współczynnika opartego na historycznej analizie dotyczącej zaliczania w koszty podatkowe spisanych nieściągalnych należności w celu uwzględnienia aktualnych informacji przy dokonywaniu szacunku dotyczącego kalkulacji aktywa z tytułu podatku odroczonego od odpisów aktualizujących należności. Podstawa do wyliczenia aktywa podatkowego od odpisów aktualizujących należności wynosiła na dzień 31 grudnia 2010 roku 256,3 mln PLN, natomiast na 31 grudnia 2009 wyniosła 107,3 mln PLN.

Zysk netto

W wyniku działania czynników opisanych powyżej, w 2010 r. Bank wypracował zysk netto na poziomie 112,3 mln PLN, co oznacza wzrost o 11,7 mln PLN (11,6%) wobec 100,6 mln PLN w poprzednim roku.

W 2009 r. zysk netto Banku wyniósł 100,6 mln PLN, co oznacza spadek o 112,4 mln PLN (52,8%) wobec 213,0 mln PLN rok wcześniej.

Sytuacja finansowa na 31 grudnia 2008, 2009 i 2010 r.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące aktywów Banku według stanu na wskazane daty:

	31 grudnia					
	2010	% całości	2009	% całości	2008	% całości
	<i>(w mln PLN, oprócz wartości procentowych)</i>					
Aktywa						
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 379,7	4,8	1 279,4	5,2	1 291,4	5,4
Należności od banków	280,9	1,0	356,6	1,5	798,7	3,3
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	651,7	2,3	74,7	0,3	–	–
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 814,9	6,3	467,5	1,9	530,2	2,2
Pochodne instrumenty finansowe	221,0	0,8	254,6	1,0	1.004,9	4,2
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19 869,2	69,4	18 301,4	74,6	17 066,2	70,9
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 290,7	11,5	2 781,2	11,3	1 822,5	7,6
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	109,2	0,4	213,1	0,9	750,6	3,1
Nieruchomości inwestycyjne	63,9	0,2	63,2	0,3	77,0	0,3
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	31,5	0,1	19,4	0,1	19,4	0,1
Wartości niematerialne	96,8	0,3	88,6	0,4	81,0	0,3
Rzeczowe aktywa trwałe	464,8	1,6	444,3	1,8	449,4	1,9
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	232,1	0,8	88,5	0,4	108,2	0,4
Należności z tytułu podatku dochodowego	44,8	0,2	–	–	–	–
Inne aktywa	78,3	0,3	113,1	0,5	67,9	0,3
Aktywa razem	28 629,6	100,0	24 545,5	100,0	24 067,4	100,0

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku wg MSSF

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. suma aktywów Banku wzrosła o 4 084,1 mln PLN (16,6%), do 28 629,6 mln PLN, w porównaniu z 24 545,5 mln PLN na 31 grudnia 2009 r. Głównym czynnikiem wzrostu aktywów były kredyty i pożyczki udzielone klientom, których wysokość wzrosła o 1 567,8 mln PLN, papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, które wzrosły o 1 347,4 mln PLN, należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, które wzrosły o 577,0 mln PLN, oraz papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, których wartość wzrosła o 509,5 mln PLN.

Wzrost wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom w okresie od 31 grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. był w głównej mierze wynikiem dalszego zwiększenia akcji kredytowej Banku oraz wzrostu kredytów hipotecznych i gotówkowych udzielanych klientom detalicznym i kredytów udzielanych MSP i Mikroprzedsiębiorstwom (zwłaszcza z sektora rolno-spożywczego), w tym w szczególności kredytów w rachunku bieżącym, kredytów inwestycyjnych, kredytów na przedsięwzięcia współfinansowane ze środków pomocowych Unii Europejskiej oraz kredytów preferencyjnych.

Zwiększenie stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu w okresie od 31 grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. wynikało przede wszystkim z działalności handlowej Banku w obszarze transakcji z przyrzeczeniem odkupu realizowanych na polskich obligacjach i bonach skarbowych. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. Bank posiadał zawarte transakcje z przyrzeczeniem odkupu głównie z niebankowymi instytucjami finansowymi.

Wartość portfela papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu w okresie od 31 grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. wzrosła głównie za sprawą lokowania przez Bank wolnych środków, jakimi dysponował w końcu 2010 r. w wyniku wyższych od spodziewanych spłat kredytów w rachunku bieżącym oraz kredytów inwestycyjnych przez klientów instytucjonalnych w grudniu 2010 r.

Główną przyczyną zwiększenia wartości papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w okresie od 31 grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. był wzrost portfela inwestycyjnego Banku zawierającego polskie obligacje skarbowe i papiery wartościowe emitowane przez NBP.

Suma aktywów Banku wzrosła o 478,1 mln PLN (2,0%), do 24 545,5 mln PLN na 31 grudnia 2009 r., w porównaniu z 24 067,4 mln PLN na 31 grudnia 2008 r. Wzrost ten był spowodowany przede wszystkim zwiększeniem o 1 235,2 mln PLN wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz w mniejszym stopniu zwiększeniem wartości portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży o 958,7 mln PLN, przy jednoczesnym spadku bilansowej wartości pochodnych instrumentów finansowych o 750,3 mln PLN, należności od banków o 442,1 mln PLN oraz pozostałych dłużnych papierów wartościowych o 537,5 mln PLN.

Wzrost wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. był wynikiem ogólnego zwiększenia akcji kredytowej Banku, w tym wzrostu kredytów hipotecznych i gotówkowych udzielanych klientom detalicznym i kredytów udzielanych klientom z segmentu MSP i Mikroprzedsiębiorstwom (zwłaszcza z sektora rolno-spożywczego). Należności od klientów z tytułu kredytów w rachunku bieżącym wzrosły o 375,2 mln PLN (19,4%) do 2 310,3 mln PLN na 31 grudnia 2009 r., w porównaniu z 1 935,1 mln PLN na 31 grudnia 2008 r. Wzrost ten był rezultatem zwiększenia wolumenu przeznaczonych dla rolników kredytów *Agro Ekspres* zabezpieczanych hipotecznie na gruntach rolnych oraz kredytów w rachunku bieżącym *Ekspres Linia* przeznaczonych dla klientów z segmentu MSP. Wartość nabytych wierzytelności spadła o 105,7 mln PLN (31,4%), do 230,8 mln PLN na 31 grudnia 2009 r., w porównaniu z 336,5 mln PLN na 31 grudnia 2008 r. Spadek ten był konsekwencją zaostrożenia przez Bank kryteriów oceny ryzyka i zmniejszenia wolumenu faktoringu w 2009 r.

Spadek należności od banków w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. spowodowany był głównie zmniejszeniem kwoty lokat międzybankowych, co było następstwem zmniejszenia limitów transakcyjnych przez banki oraz wolumenów transakcji międzybankowych na skutek spadku wzajemnego zaufania na rynku finansowym związanego ze światowym kryzysem gospodarczym.

Spadek wartości papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. wynikał przede wszystkim ze zwiększenia wartości portfela bonów pieniężnych NBP, jak również spadku należności od banków, spowodowanego zastąpieniem przez Bank części lokat międzybankowych papierami dłużnymi.

Wartość pozostałych papierów wartościowych zmniejszyła się w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r., w głównej mierze w wyniku przedterminowego wykupu obligacji NBP (o wartości nominalnej 414,2 mln PLN) wyemitowanych w 2002 r. dla banków z tytułu konwersji rezerw obowiązkowych.

Spadek wartości pochodnych instrumentów finansowych w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. wynikał w głównej mierze z redukcji wolumenu transakcji na instrumentach pochodnych przeprowadzanych w celu zabezpieczenia aktywów Banku denominowanych w walutach obcych oraz spadku wolumenu transakcji na instrumentach pochodnych przeprowadzanych przez Bank z klientami z segmentu Dużych Przedsiębiorstw i MSP.

Zobowiązania

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące zobowiązań Banku według stanu na wskazane daty:

	Na 31 grudnia					
	2010	% całości	2009	% całości	2008	% całości
	<i>(w mln PLN, oprócz wartości procentowych)</i>					
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec innych banków	1 020,4	3,9	476,1	2,1	1 149,2	5,3
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	1 268,9	4,9	112,0	0,5	–	–
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	732,1	2,8	248,3	1,1	1 419,9	6,5
Zobowiązania wobec klientów	21 051,7	80,6	19 598,5	88,4	18 141,0	83,3
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 745,2	6,7	1 450,8	6,5	612,6	2,8
Pozostałe zobowiązania	241,9	0,9	198,1	0,9	266,7	1,2
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9,8	0,0	9,7	0,0	12,3	0,1
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	0,0	–	–	–	87,9	0,4
Rezerwy	41,7	0,2	45,7	0,2	68,7	0,3
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	22,8	0,1	19,9	0,1	31,0	0,1
Zobowiązania razem	26 134,6	100,0	22 159,1	100,0	21 789,1	100,0

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku, sporządzone zgodnie z MSSF

Łączna wartość zobowiązań wzrosła o 3 975,5 mln PLN, czyli o 17,9%, do 26 134,6 mln PLN na 31 grudnia 2010 r. (na 31 grudnia 2009 r. – 22 159,1 mln PLN). Ten wzrost był głównie wynikiem zwiększenia zobowiązań wobec klientów o 1 453,2 mln PLN, wyższych o 1 156,9 mln PLN zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, wzrostu zobowiązań wobec innych banków o 544,3 mln PLN oraz wzrostu bilansowej wartości pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałych zobowiązań przeznaczonych do obrotu o 483,8 mln PLN.

Wzrost zobowiązań wobec klientów w okresie między 31 grudnia 2009 r. a 31 grudnia 2010 r. był związany przede wszystkim ze wzrostem depozytów klientów instytucjonalnych, głównie niebankowych instytucji finansowych (w tym towarzystw ubezpieczeniowych i funduszy inwestycyjnych), MSP (zasadniczo wzrost sald na rachunkach bieżących) oraz Mikroprzedsiębiorstw (głównie wzrost sald na oprocentowanych rachunkach oszczędnościowych *Biznes Eskalacja* i *Agro Eskalacja*), oraz w mniejszym zakresie ze wzrostem depozytów klientów detalicznych (zwłaszcza sald na oprocentowanych rachunkach oszczędnościowych *Eskalacja*).

Znaczący wzrost zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu w 2010 r. związany był ze zwiększoną działalnością handlową Banku w obszarze transakcji z przyrzeczeniem odkupu. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. Bank zawarł transakcje z przyrzeczeniem odkupu głównie z niebankowymi instytucjami finansowymi i dotyczyły one polskich obligacji i bonów skarbowych.

Odnotowany w okresie od 31 grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. wzrost zobowiązań wobec innych banków związany był głównie z otrzymaniem przez Bank pięcioletniego kredytu od EBOR o wartości 50,0 mln EUR z przeznaczeniem na finansowanie istniejących oraz nowych kredytów dla MSP (na 31 grudnia 2010 r. wartość tego kredytu w złotych wynosiła 198,0 mln PLN). Umowa kredytowa z EBOR została podpisana 14 maja 2010 r., a kredyt został uruchomiony w całości w lipcu 2010 r. (zob. „*Opis działalności Banku – Istotne umowy – Umowy z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju*”). Drugim czynnikiem, który przyczynił się do wzrostu zobowiązań wobec innych banków, była wyższa wartość przyjętych przez Bank w 2010 r. depozytów międzybankowych, co było możliwe dzięki pewnemu ożywieniu rynku międzybankowego, zwłaszcza w przedziale terminowym do trzech miesięcy.

W okresie między 31 grudnia 2009 r. a 31 grudnia 2010 r. przyczyną wzrostu zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałych zobowiązań przeznaczonych do obrotu była przede wszystkim ujemna wycena swapów walutowych Banku, zawieranych celem zabezpieczenia swojego ryzyka walutowego związanego z posiadanym portfelem kredytów walutowych, w następstwie spadku wartości złotego względem franka szwajcarskiego w 2010 r.

Wzrost zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w okresie od 31 grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. spowodowany był zwiększoną emisją certyfikatów depozytowych denominowanych w PLN. Są to krótko- i średnioterminowe papiery wartościowe na okaziciela emitowane w ramach programu uruchomionego w 2008 r. (maksymalna wartość emisji: 2,5 mld PLN). Certyfikaty depozytowe emitowane przez BGŻ mogą być nabywane na rynku pierwotnym przez trzy banki finansujące (Bank Pekao S.A., BRE Bank S.A. oraz Bank Handlowy w Warszawie S.A.), które następnie oferują je swoim klientom lub kontrahentom.

W okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. łączna wartość zobowiązań wzrosła o 370,0 mln PLN, czyli 1,7%, do 22 159,1 mln PLN (na 31 grudnia 2008 r. – 21 789,1 mln PLN). Sytuacja ta była wynikiem wzrostu zobowiązań wobec klientów (o 1 457,5 mln PLN) oraz zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (o 838,2 mln PLN). Jednocześnie spadły zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu (o 1 171,6 mln PLN) oraz zobowiązania wobec innych banków (o 673,1 mln PLN). Wzrost zobowiązań wobec klientów był związany głównie ze wzrostem wartości depozytów klientów instytucjonalnych i detalicznych.

Wzrost zobowiązań wobec klientów w okresie między 31 grudnia 2008 r. a 31 grudnia 2009 r. był związany przede wszystkim z dążeniem Banku do powiększenia wartości depozytów klientów jako źródła finansowania niezbędnego do pokrycia wzrostu wartości kredytów walutowych w następstwie deprecjacji złotego względem głównych walut obcych w drugiej połowie 2009 r. i pierwszym kwartale 2010 r.

Z kolei wzrost zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. należy głównie wiązać z certyfikatami depozytowymi denominowanymi w PLN, które Bank emitował w 2009 r., dążąc do powiększenia długoterminowych źródeł finansowania i obniżenia kosztów finansowania. Certyfikaty depozytowe mają zasadniczo dłuższe terminy zapadalności niż depozyty i w okresie emisji ich koszty są niższe.

Spadek zobowiązań wobec innych banków widoczny w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. był odzwierciedleniem spadku aktywności na rynku depozytów międzybankowych w następstwie wzajemnych redukcji limitów transakcyjnych i wolumenu transakcji pomiędzy bankami spowodowanych spadkiem zaufania pomiędzy uczestnikami rynku w wyniku światowego kryzysu finansowego.

Widoczny w okresie pomiędzy 31 grudnia 2008 r. a 31 grudnia 2009 r. spadek zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych oraz pozostałych zobowiązań przeznaczonych do obrotu był skutkiem spadku wolumenu transakcji na instrumentach pochodnych stanowiących zabezpieczenie kredytów walutowych oraz wpływu aprecjacji złotego względem walut obcych w 2009 r.

Kapitał własny

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kapitału własnego Banku według stanu na wskazane daty:

	Na 31 grudnia			Zmiana w stosunku do poprzedniego roku	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	<i>(w mln PLN, oprócz wartości procentowych)</i>			<i>(%)</i>	
Kapitał własny					
Kapitał akcyjny	43,1	43,1	43,1	–	–
Kapitał zapasowy	2 220,2	2 112,2	1 743,0	5,1	21,2
Wynik z lat ubiegłych	8,5	15,8	171,9	(46,2)	(90,8)
Pozostałe kapitały	110,9	114,6	107,1	(3,2)	7,0
Niepodzielony wynik finansowy	112,3	100,6	213,0	11,6	(52,8)
Kapitał własny razem	2 495,0	2 386,4	2 278,2	4,6	4,7

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku, sporządzone zgodnie z MSSF

Kapitał własny wzrósł o 108,6 mln PLN, czyli o 4,6%, do 2 495,0 mln PLN na 31 grudnia 2010 r., z poziomu 2 386,4 mln PLN na 31 grudnia 2009 r., głównie za przyczyną powiększenia kapitału zapasowego w następstwie przeniesienia na ten kapitał zatrzymanego zysku za 2009 r.

W okresie między 31 grudnia 2008 r. a 31 grudnia 2009 r. kapitał własny wzrósł o 108,2 mln PLN, czyli o 4,7%, do 2 386,4 mln PLN na 31 grudnia 2009 r., w porównaniu z 2 278,2 mln PLN na 31 grudnia 2008 r., przede wszystkim ze względu podwyższenie wartości kapitału zapasowego w następstwie przeniesienia na ten kapitał zatrzymanego zysku netto za 2008 r. Więcej informacji przedstawiono w Notach 44 i 42 do Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych odpowiednio za rok 2010 i 2009.

Bank nie wypłacał dywidendy za lata 2009 i 2008 i Zarząd nie planuje wnioskować o wypłatę dywidendy za rok 2010.

Źródła finansowania i potrzeby kredytowe

Źródłami finansowania działalności Banku są głównie depozyty klientów, certyfikaty depozytowe, zobowiązania wobec innych banków oraz – w mniejszym zakresie – kapitał własny. Dodatkowo, Bank ma do swojej dyspozycji pomocniczą, bezwarunkową, wielowalutową linię kredytową o wartości 2,0 mld PLN udostępnianą przez Rabobank Nederland, na podstawie umowy zawartej pomiędzy Bankiem a Rabobank Nederland 21 maja 2008 r. Pomocnicza linia kredytowa została udostępniona na okres trzech lat (zob. „Transakcje z Podmiotami Powiązanymi – Transakcje z Rabobank Nederland i RIH – Rezerwowa linia kredytowa”). Do 31 grudnia 2010 r. wyżej wymieniona linia kredytowa nie została wykorzystana przez Bank.

Poniższa tabela przedstawia wybrane informacje na temat struktury źródeł finansowania Banku według stanu na wskazane daty:

	31 grudnia					
	2010	% całości	2009	% całości	2008	% całości
	<i>(w mln PLN, oprócz wartości procentowych)</i>					
Rachunki bieżące	15,2	0,1	19,7	0,1	22,6	0,1
Lokaty terminowe	1 072,1	3,7	454,9	1,9	292,1	1,2
Inne zobowiązania	3,1	0,0	2,9	0,0	5,9	0,0
Pozostałe podmioty finansowe⁽¹⁾	1 090,4	3,8	477,6	1,9	320,6	1,3
Rachunki bieżące	6 326,5	22,1	5 736,5	23,4	4 447,2	18,5
Lokaty terminowe	5 034,7	17,6	5 363,1	21,8	6 072,2	25,2
Inne zobowiązania	8,3	0,0	10,6	0,0	10,4	0,0
Klienci indywidualni	11 369,5	39,7	11 110,2	45,3	10 529,8	43,8
Rachunki bieżące	3 476,5	12,1	3 188,9	13,0	2 773,2	11,5
Lokaty terminowe	3 321,9	11,6	3 075,3	12,5	2 799,8	11,6
Inne zobowiązania	73,4	0,3	82,5	0,3	158,0	0,7
Klienci korporacyjni⁽²⁾	6 871,8	24,0	6 346,7	25,9	5 731,0	23,8

	31 grudnia					
	2010	% całości	2009	% całości	2008	% całości
	<i>(w mln PLN, oprócz wartości procentowych)</i>					
Rachunki bieżące	871,0	3,0	762,2	3,1	1 090,3	4,5
Lokaty terminowe	848,9	3,0	901,6	3,7	467,2	1,9
Inne zobowiązania	0,1	0,0	0,2	0,0	2,0	0,0
Klienci sektora budżetowego	1 720,0	6,0	1 664,0	6,8	1 559,5	6,5
Zobowiązania wobec klientów	21 051,7	73,5	19 598,5	79,8	18 141,0	75,4
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych⁽³⁾	1 745,2	6,1	1 450,8	5,9	612,6	2,5
Środki na rachunkach bieżących	164,3	0,6	226,5	0,9	265,3	1,1
Depozyty terminowe	639,8	2,2	218,6	0,9	831,3	3,5
Kredyty i pożyczki otrzymane	206,8	0,7	30,8	0,1	52,5	0,2
Inne zobowiązania	9,5	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0
Zobowiązania wobec innych banków razem	1 020,4	3,6	476,1	1,9	1 149,2	4,8
Pozostałe zobowiązania⁽⁴⁾	2 317,3	8,1	633,7	2,6	1 886,4	7,8
Razem zobowiązania	26 134,6	91,3	22 159,1	90,3	21 789,1	90,5
Razem kapitał własny	2 495,0	8,7	2 386,4	9,7	2 278,2	9,5
Razem zobowiązania i kapitał własny	28 629,6	100,0	24 545,5	100,0	24 067,4	100,0

(1) Kategoria „pozostałe podmioty finansowe” obejmuje niebankowe instytucje finansowe (towarzystwa ubezpieczeniowe, fundusze emerytalne, spółki leasingowe, towarzystwa funduszy powierniczych, domy maklerskie, spółki faktoringowe i inne).

(2) Kategoria „klienci korporacyjni” obejmuje przedsiębiorstwa, rolników, przedsiębiorców indywidualnych i instytucje niekomercyjne.

(3) Kategoria „wyemitowane dłużne papiery wartościowe” obejmuje certyfikaty depozytowe.

(4) Kategoria „pozostałe zobowiązania” obejmuje zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu, rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, bieżące zobowiązania z tytułu podatku dochodowego, rezerwy i zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku, sporządzone zgodnie z MSSF

Zobowiązania wobec klientów stanowią główne źródło finansowania działalności Banku. Na 31 grudnia 2010, 2009 i 2008 r. udział tych zobowiązań w ogólnej strukturze zobowiązań i kapitału własnego wynosił odpowiednio 73,5%, 79,8% i 75,4%. Wzrost zobowiązań wobec klientów w 2010 r. był związany przede wszystkim ze wzrostem depozytów klientów instytucjonalnych, głównie niebankowych instytucji finansowych (w tym towarzystw ubezpieczeniowych i funduszy powierniczych), MSP (zasadniczo wzrost sald na rachunkach bieżących) oraz Mikroprzedsiębiorstw (głównie wzrost sald na oprocentowanych rachunkach oszczędnościowych *Biznes Eskalacja* i *Agro Eskalacja*), oraz w mniejszym zakresie ze wzrostem depozytów klientów detalicznych (zwłaszcza sald na oprocentowanych rachunkach oszczędnościowych *Eskalacja*).

Wzrost zobowiązań wobec klientów w 2009 r. był głównie związany ze wzrostem depozytów niefinansowych klientów instytucjonalnych oraz klientów detalicznych. Wzrost depozytów (w tym zarówno depozytów niefinansowych klientów instytucjonalnych, jak i klientów detalicznych) był odzwierciedleniem wzrostu środków zdeponowanych na rachunkach oszczędnościowych (w szczególności na rachunkach oszczędnościowych *Eskalacja*). W segmencie detalicznym było to wynikiem zaoferowania przez Bank klientom wyższego oprocentowania na rachunkach oszczędnościowych *Eskalacja*, aby zachęcić ich do przenoszenia oszczędności z krótkoterminowych lokat sezonowych na rachunki oszczędnościowe, w celu zwiększenia ich lojalności. W obszarze instytucjonalnym wzrost kwot deponowanych na rachunkach oszczędnościowych uzyskano poprzez zaoferowane wyższego oprocentowania na rachunku oszczędnościowym dla rolników (*Agro Eskalacja*) oraz rachunku oszczędnościowym dla MSP i Mikroprzedsiębiorstw (*Biznes Eskalacja*).

Rachunki bieżące są zasadniczo nieoprocentowane (z wyłączeniem rachunków typu „Eskalacja” oraz niektórych rachunków dla klientów instytucjonalnych), a środki mogą być wypłacone na każde żądanie. Co do zasady, oprocentowanie lokat terminowych zależy od okresu utrzymywania lokaty. W wypadku lokat przyjmowanych na indywidualnie negocjowanych warunkach od dużych klientów instytucjonalnych, oprocentowanie lokaty może również być uzależnione od wartości deponowanych środków.

Certyfikaty depozytowe (w tabeli przedstawiającej wybrane informacje na temat struktury źródeł finansowania Banku, zamieszczonej powyżej, ujęte w kategorii „wyemitowane dłużne papiery wartościowe”) stanowią dla Banku stosunkowo elastyczne źródło finansowania zewnętrznego, będące uzupełnieniem finansowania depozytami klientów. Są one drugim pod względem istotności źródłem finansowania. Na 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r. ich udział w ogólnej strukturze zobowiązań i kapitału własnego wynosił odpowiednio 6,1%, 5,9% i 2,5%. W latach 2009 i 2010 Bank zwiększył finansowanie działalności certyfikatami depozytowymi, mając na względzie zwiększenie finansowania źródłami o dłuższych terminach zapadalności (depozyty klientów stanowią w porównaniu z certyfikatami depozytowymi źródło bardziej krótkoterminowe) oraz obniżenie kosztów finansowania (koszt finansowania certyfikatami depozytowymi jest niższy niż koszt finansowania depozytami klientów o tym samym okresie wymagalności).

Trzecie pod względem istotności źródło finansowania stanowią zobowiązania wobec innych banków. Na 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r. ich udział w ogólnej strukturze pasywów wynosił odpowiednio 3,6%, 1,9% i 4,8%. Zobowiązania wobec innych banków obejmują środki innych banków zdeponowane na rachunkach bieżących (w tym na rachunkach loro), depozyty terminowe rynku międzybankowego oraz otrzymane kredyty i pożyczki. W 2010 r. nastąpił wzrost zobowiązań wobec innych banków. Było to związane głównie z otrzymaniem przez Bank pięcioletniego kredytu od EBOR o wartości 50,0 mln EUR z przeznaczeniem na finansowanie istniejących oraz nowych kredytów dla MSP. Kredyt ten został uruchomiony w całości w lipcu 2010 r. Na 31 grudnia 2010 r. wartość tego kredytu w złotych wynosiła 198,0 mln PLN (zob. „Opis działalności Banku – Istotne umowy – Umowy z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju”).

W 2009 r. poziom finansowania międzybankowego był bardzo niski ze względu na wzajemne redukcje limitów transakcyjnych pomiędzy bankami oraz zmniejszonej skłonności banków do zawierania transakcji na tym rynku, co było spowodowane spadkiem wzajemnego zaufania pomiędzy bankami w wyniku światowego kryzysu finansowego. Istniejące źródła finansowania w całości pokrywają obecne potrzeby kapitałowe i kredytowe Banku.

Więcej informacji na temat źródeł finansowania Banku, ze szczególnym uwzględnieniem terminów zapadalności instrumentów stanowiących źródła finansowania, przedstawiono w rozdziale „Zarządzanie ryzykiem”.

Ograniczenia w wykorzystaniu źródeł finansowania

Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące wykorzystania źródeł finansowania Banku, które określałyby przeznaczenie środków pozyskanych z depozytów lub linii kredytowych, z wyjątkiem środków pozyskanych w ramach programu organizowanego przez EBOR, które muszą być wykorzystane na potrzeby finansowania obszarów wiejskich oraz firm sektora MSP (zob. „Opis działalności Banku – Istotne umowy – Umowy z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju”).

Przepływy pieniężne

W poniższej tabeli przedstawiono informacje na temat przepływów środków pieniężnych netto oraz stanu środków pieniężnych Banku we wskazanych okresach:

	Rok zakończony 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do poprzedniego roku	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	(w mln PLN)			(%)	
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej	(11,6)	(763,2)	(641,8)	(98,5)	18,9
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej	(427,5)	(383,3)	37,5	11,5	–
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności finansowej	495,9	849,0	610,5	(41,6)	39,1
Przepływy środków pieniężnych netto ogółem	56,9	(297,6)	6,1	–	–
Środki pieniężne na początek okresu	1 554,0	1 851,5	1 845,4	(16,1)	0,3
Środki pieniężne na koniec okresu	1 610,8	1 554,0	1 851,5	3,7	(16,1)

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku, sporządzone zgodnie z MSSF

W 2010 r. Bank odnotował dodatnie przepływy środków pieniężnych netto ogółem w kwocie 56,9 mln PLN wobec wyniku ujemnych przepływów netto w kwocie 297,6 mln PLN w 2009 r. Stan środków pieniężnych zwiększył się w 2010 r. o 3,7% z 1 554,0 mln PLN według stanu na początek okresu do 1 610,8 mln PLN na koniec okresu, w porównaniu do spadku w 2009 r. o 16,1% z 1 851,5 mln PLN według stanu na początek okresu do 1 554,0 mln PLN na koniec okresu.

Dodatnie przepływy środków pieniężnych netto ogółem w 2010 r. były wynikiem dodatniego salda przepływów pieniężnych z działalności finansowej w kwocie 495,9 mln zł, które przewyższyły ujemne przepływy pieniężne z działalności

inwestycyjnej w kwocie 427,5 mln zł i operacyjnej w kwocie 11,6 mln zł. Bank zrealizował dodatnie przepływy pieniężne z działalności finansowej głównie dzięki napływowi środków pieniężnych w wyniku emisji certyfikatów depozytowych. Ujemne przepływy środków pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej były spowodowane wydatkami Banku związanymi z nabyciem papierów wartościowych oraz wydatkami na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne. Ujemne przepływy środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej były związane z nabyciem przez Bank dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu oraz wypływem środków pieniężnych w związku z zapłatą przez Bank podatku dochodowego w 2010 r.

W 2009 r. Bank odnotował ujemne przepływy środków pieniężnych netto ogółem w kwocie 297,6 mln PLN wobec wyniku dodatnich przepływów w kwocie 6,1 mln PLN w 2008 r. Stan środków pieniężnych w 2009 r. zmniejszył się o 16,1% z 1 851,5 mln PLN według stanu na początek okresu do 1 554,0 mln PLN na koniec okresu, w porównaniu ze wzrostem w 2008 r. o 0,3% z 1 845,4 mln PLN według stanu na początek okresu do 1 851,6 mln PLN na koniec okresu.

Ujemne przepływy środków pieniężnych netto ogółem w 2009 r. były głównie efektem ujemnych przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Ujemne przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej w 2009 r. wyniosły 763,2 mln PLN i spowodowane były głównie wypływem środków pieniężnych w związku ze zmniejszeniem się stanu należności na rzecz innych banków. W 2009 r. saldo przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej było ujemne i wyniosło 383,3 mln PLN i było głównie wynikiem wypływu środków pieniężnych w związku z nabyciem w 2009 r. papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży oraz wartości niematerialnych. Dodatnie przepływy pieniężne z działalności finansowej uzyskano głównie dzięki napływowi środków pieniężnych w wyniku emisji certyfikatów depozytowych.

Dodatnie przepływy pieniężne netto ogółem w 2008 r. w wysokości 6,1 mln PLN były głównie związane z dodatnimi przepływami pieniężnymi z działalności finansowej uzyskanymi głównie dzięki napływowi środków pieniężnych w wyniku emisji certyfikatów depozytowych. Z nadwyżką skompensowały one ujemne saldo środków pieniężnych z działalności operacyjnej wynikające z wypływu depozytów składanych przez inne banki oraz szybszego wzrostu wartości portfela kredytowego Banku w stosunku do tempa wzrostu jego bazy depozytów.

Nakłady inwestycyjne

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące nakładów inwestycyjnych Banku we wskazanych okresach:

	Rok zakończony 31 grudnia			Zmiana w porównaniu do poprzedniego roku	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	<i>(w mln PLN)</i>			<i>(%)</i>	
Wartości niematerialne	34,2	31,7	41,6	7,9	(23,8)
– Licencje	26,7	33,3	41,7	(19,8)	(20,1)
– Inne wartości niematerialne	0,4	0,7	–	(42,9)	–
– Nakłady na wartości niematerialne	34,1	31,7	41,3	7,6	(23,2)
– Przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	(27,0)	(34,0)	(41,4)	(20,6)	(17,9)
Rzeczowe aktywa trwałe	70,9	46,4	75,1	52,8	(38,2)
– Grunty i budynki	2,2	4,3	9,3	(48,8)	(53,8)
– Rzeczowe środki trwałe	56,7	58,2	53,9	(2,6)	8,0
– Środki trwałe w budowie	70,5	46,4	74,8	51,9	(38,0)
– Przeniesienia ze środków trwałych w budowie	(58,5)	(62,5)	(62,9)	(6,4)	(0,6)
Nakłady inwestycyjne razem	105,1	78,1	116,7	34,6	(33,1)

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku, sporządzone zgodnie z MSSF, księgi rachunkowe Banku

W 2010 r. nakłady inwestycyjne wzrosły o 27,0 mln PLN, czyli o 34,6%, do 105,1 mln PLN, w porównaniu do 78,1 mln PLN w 2009 r. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z dalszej rozbudowy sieci oddziałów oraz inwestycji w IT.

W 2010 r. Bank otworzył 61 nowych oddziałów, w tym 5 oddziałów operacyjnych i 56 podległych. Nakłady inwestycyjne poniesione na rozbudowę sieci oddziałów w 2010 r. wyniosły 50,8 mln PLN i w całości przeznaczone były na inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe (głównie wykończenie wnętrz, zakup mebli i sprzętu biurowego, elektronicznych systemów zabezpieczeń, urządzeń komputerowych oraz bankomatów).

Nakłady inwestycyjne na wartości niematerialne wzrosły w 2010 r. wskutek wydatkowania środków na rozbudowę bankowości telefonicznej (TeleBGŻ), migrację Centralnego Systemu Informatycznego Eurobank On-line do architektury trójwarstwowej oraz wdrożenie nowej wersji systemu front-office bankowości skarbowej Kondor+ oraz modyfikacje lub kontynuacje wdrożeń systemów Eurobank On-line (centralny system informatyczny Banku), RiskPro (zarządzanie

ryzykiem finansowym i rentownością), CRITS (wsparcie procesów kredytowych klientów instytucjonalnych), Visiona (karty bankowe), eBGŻ Treasury (dostęp internetowy do produktów skarbowych), Aurum (wsparcie procesów kredytowych klientów detalicznych i mikroprzedsiębiorstw), Flexcube (system informatyczny Centrali), i eBGŻ Faktor (dostęp internetowy do produktów faktoringowych) oraz systemów zabezpieczeń elektronicznych. Ponadto Bank dokonał częściowej modernizacji budynku Centrali.

W 2009 r. nakłady inwestycyjne spadły o 38,6 mln PLN, czyli o 33,1%, do 78,1 mln PLN, w porównaniu do 116,7 mln PLN w 2008 r. Spadek ten wynikał przede wszystkim z mniejszych niż w roku poprzednim inwestycji w rozbudowę sieci placówek, które wyniosły 29,8 mln PLN w porównaniu z 43,3 mln PLN w 2008 r.

W 2009 r. Bank otworzył 38 nowych oddziałów, w tym 3 oddziały operacyjne i 35 podległych, w porównaniu z 30 nowymi oddziałami otwartymi w 2008 r., w tym 6 oddziałów operacyjnych i 24 podległe. Niższy poziom wydatków inwestycyjnych na rozbudowę sieci w 2009 r. w porównaniu z 2008 r., mimo otwarcia większej liczby nowych oddziałów, związany był ze zmniejszeniem wielkości nowo otwieranych placówek, a także mniejszą liczbą nowych oddziałów operacyjnych.

Inne ważniejsze nakłady inwestycyjne poniesione w 2009 r. dotyczyły wdrożenia, rozwoju lub modyfikacji systemów informatycznych Visiona, Flexcube, CRITS, RiskPro, Aurum, eBGŻ Treasury oraz Eurobank On-line.

W 2008 r. nakłady inwestycyjne Banku wyniosły 116,7 mln zł. Główną pozycję nakładów stanowiły wydatki na rzeczowe aktywa trwałe w związku z rozbudową sieci o 30 nowych oddziałów (43,3 mln zł). Inne ważniejsze nakłady inwestycyjne poniesione przez Bank w 2008 r. dotyczyły przejścia na wyższą wersję aplikacji Microsoft Windows oraz wdrożenia, rozwoju lub modyfikacji systemów informatycznych Flexcube, systemów zabezpieczeń elektronicznych, Visiona, CRITS, eBGŻ Faktor, Eurobank On-line, a także modernizacji infrastruktury informatycznej (macierze dyskowe). Ponadto Bank dokonał częściowej modernizacji budynku Centrali oraz Centrum Szkoleniowo-Konsultacyjnego w Lesznie.

W okresie objętym historycznymi informacjami finansowymi Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus, będący spółką zależną Banku, nie prowadził żadnych inwestycji.

Planowane nakłady inwestycyjne

Bank planuje dalszą rozbudowę sieci oddziałów. W 2011 r. planowane jest otwarcie do 50 oddziałów. Z tej liczby do Dnia Prospektu Bank otworzył 18 oddziałów i podpisano umowy w odniesieniu do kolejnych 29 oddziałów oraz rozpoczęto negocjowanie umów na pozostałe 3 oddziały, Bank planuje otwarcie kolejnych 25 oddziałów w 2012 r. Bank szacuje, iż w związku z realizacją programu tworzenia nowych oddziałów w 2011 r. poniesie nakłady inwestycyjne w kwocie ok. 51 mln PLN i zatrudnionych zostanie ok. 212 nowych pracowników.

Ponadto w II połowie 2011 r. Bank planuje uruchomienie banku internetowego dla klientów z klasy średniej oraz klientów zamożnych z dużych miast. Według obecnych szacunków nakłady inwestycyjne na to przedsięwzięcie wyniosą 6,025,5 mln zł. Według stanu na Dzień Prospektu, w związku z realizacją przedsięwzięcia banku internetowego Bank podpisał umowy dotyczące wynajmu powierzchni biurowej, rekrutacji pracowników oraz świadczenia usług doradztwa marketingu strategicznego.

W 2011 r. kontynuowane będą inwestycje w ulepszenia istniejących oraz wdrożenia nowych systemów informatycznych, w tym modyfikacje Centralnego Systemu Informatycznego (Eurobank On-line), kontynuacja wdrożenia systemu informatycznego Centrali (Flexcube) oraz rozpoczęcie wdrożenia systemu zarządzania relacjami z klientami (CRM). Modyfikacje i rozwój systemu Eurobank On-line realizowane są na bazie wieloletniej umowy serwisowej z Asseco Poland S.A., natomiast wdrożenie systemu Flexcube odbywa się na podstawie umowy o dostawę, wdrożenie i utrzymania systemu informatycznego Flexcube z firmą Sygnity S.A. W zakresie wdrożenia systemu CRM, według stanu na Dzień Prospektu Bank realizował proces wyboru dostawcy rozwiązania informatycznego dla tego projektu.

Bank planuje finansować swoje bieżące nakłady inwestycyjne ze środków pieniężnych z działalności operacyjnej.

Według stanu na 28 lutego 2011 r. nakłady inwestycyjne Banku wyniosły 2,7 mln zł i dotyczyły głównie rozwoju sieci placówek oraz modyfikacji systemów informatycznych. Na podstawie historycznych danych o wydatkowaniu środków na nakłady inwestycyjne w latach poprzednich oraz biorąc pod uwagę cykl realizacji projektów inwestycyjnych w Banku, należy stwierdzić, iż nakłady inwestycyjne w pierwszym kwartale są z reguły znacznie niższe niż w następnych kwartałach roku.

W 2011 r. do Dnia Prospektu Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus, będący spółką zależną Banku, nie prowadził żadnych inwestycji.

Zobowiązania warunkowe

W ramach bieżącej działalności Bank zawiera transakcje z wykorzystaniem pozabilansowych instrumentów finansowych obciążonych ryzykiem, co ma na celu realizację potrzeb klientów oraz prowadzenie własnych operacji skarbowych.

Instrumenty te, obejmujące gwarancje, niewykorzystane limity kredytowe i instrumenty pochodne (w tym instrumenty typu swap), narażają Bank na ryzyko kredytowe i nie są ujmowane w skonsolidowanym bilansie. Ekspozycja Banku z tytułu gwarancji i pochodnych instrumentów finansowych określona jest przez maksymalną nominalną wartość kontraktową takich instrumentów.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące udzielonych i otrzymanych zobowiązań Banku oraz pochodnych instrumentów finansowych według stanu na dzień wskazany w tabeli:

	31 grudnia			Zmiana w porównaniu do poprzedniego roku	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	(w mln PLN)			(%)	
Zobowiązania udzielone instytucjom finansowym, w tym:	15,9	0,0	10,8	–	–
– niewykorzystane limity udzielonych kredytów	15,9	0,0	10,3	–	–
– gwarancje	–	–	0,5	–	–
Zobowiązania udzielone jednostkom niefinansowym, w tym:	3 676,3	3 079,9	3 613,1	19,4	(14,8)
– niewykorzystane limity udzielonych kredytów	2 795,9	2 277,5	2 827,9	22,8	(19,5)
– gwarancje	880,4	802,4	785,2	9,7	2,2
Zobowiązania udzielone dla sektora budżetowego	13,3	21,3	10,3	(37,6)	106,8
Zobowiązania udzielone	3 705,4	3 101,3	3 634,2	19,5	(14,7)
Transakcje wymiany F/X	232,1	52,3	640,3	343,8	(91,8)
	3 937,5	3 153,6	4 274,5	24,9	(26,2)
Zobowiązania otrzymane od instytucji finansowych	2 257,8	2 062,9	2 021,1	9,4	2,1
Zobowiązania otrzymane od sektora niefinansowego	0,4	140,7	1,4	(99,7)	9950,0
Zobowiązania otrzymane od sektora budżetowego	–	0,1	0,1	–	0,0
Zobowiązania otrzymane	2 258,2	2 203,7	2 022,6	2,5	9,0
Zobowiązania z tytułu obrotu papierami wartościowymi	738,2	52,7	71,9	1300,8	(26,7)
Inne instrumenty pochodne sprzedane	30 510,0	10 579,3	26 892,7	188,3	(60,7)
Inne instrumenty pochodne nabyte	28 402,1	10 600,7	26 877,9	167,9	(60,6)
Opcje do otrzymania	–	365,5	3 134,7	–	(88,3)
Opcje do wydania	–	365,5	3 052,7	–	88,0
Pochodne instrumenty finansowe (wartości nominalne)	59 650,3	21 963,7	60 030,0	171,6	(63,4)
Ogółem zobowiązania udzielone, otrzymane i pochodne instrumenty finansowe	65 846,0	27 321,0	66 327,0	141,0	(58,8)
Rezerwy na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe	(4,1)	(2,9)	(4,0)	41,4	(27,5)

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku, sporządzone zgodnie z MSSF

Zobowiązania warunkowe obejmują zobowiązania udzielone jednostkom niefinansowym w związku z niewykorzystanymi limitami udzielonych kredytów oraz zobowiązania udzielone jednostkom niefinansowym z tytułu gwarancji.

Według stanu na 31 grudnia 2010, 2009 i 2008 r. zobowiązania udzielone jednostkom niefinansowym dotyczące niewykorzystanych limitów udzielonych kredytów wyniosły, odpowiednio, 2 795,9 mln PLN, 2 277,5 mln PLN i 2 827,9 mln PLN. Zwiększenie stanu powyższych zobowiązań pomiędzy 31 grudnia 2009 i 2010 r. było głównie efektem wzrostu sprzedaży kredytów w rachunku bieżącym w 2010 r. oraz niższego poziomu wykorzystania limitów kredytu w rachunkach bieżących przez klientów w 2010 r. (głównie w grudniu 2010 r., wskutek zwiększonych wpływów na rachunki bieżące) w porównaniu do 2009 r. Spadek zobowiązań udzielonych jednostkom niefinansowym z tytułu niewykorzystanych limitów udzielonych kredytów pomiędzy 31 grudnia 2008 i 2009 r. wynikał głównie z przyjęcia przez Bank bardziej restrykcyjnej polityki kredytowej w następstwie kryzysu gospodarczego w 2008 r., czego przejawem było m.in. obniżanie limitów kredytowych w rachunku bieżącym, w szczególności dla klientów korporacyjnych.

Według stanu na 31 grudnia 2010, 2009 i 2008 r. zobowiązania udzielone jednostkom niefinansowym dotyczące gwarancji wyniosły, odpowiednio, 880,4 mln PLN, 802,4 mln PLN i 785,2 mln PLN. Zwiększenie stanu powyższych zobowiązań Banku pomiędzy 31 grudnia 2009 i 2010 r. nastąpiło głównie na skutek wzrostu wartości portfela gwarancji udzielonych przez Bank na rzecz klientów korporacyjnych w związku z rosnącą koncentracją Banku na sprzedaży produktów przynoszących przychody prowizyjne. Wzrost zobowiązań udzielonych jednostkom niefinansowym z tytułu gwarancji pomiędzy 31 grudnia 2008 i 2009 r. był spowodowany głównie wyższą liczbą gwarancji udzielonych na rzecz firm sektora MSP.

Wzrost stanu zobowiązań z tytułu obrotu papierami wartościowymi o 685,5 mln PLN pomiędzy 31 grudnia 2009 i 2010 r. był głównie efektem zawarcia większej ilości krótkoterminowych transakcji sprzedaży skarbowych papierów wartościowych.

Wzrost wartości instrumentów pochodnych sprzedawanych i nabywanych pomiędzy 31 grudnia 2009 i 2010 r. był głównie efektem zabezpieczania aktywów walutowych, głównie kredytów hipotecznych denominowanych we frankach szwajcarskich, przy pomocy swapów walutowych zawieranych pośrednio poprzez dolara amerykańskiego i euro, przez co znacznie zwiększyła się wartość instrumentów pochodnych sprzedawanych i nabywanych przez Bank w 2010 r. w stosunku do roku poprzedniego, kiedy Bank nabywał franki szwajcarskie bezpośrednio. Kolejną przyczyną wzrostu wartości nominalnej pochodnych instrumentów finansowych pomiędzy 31 grudnia 2009 i 2010 r. była zwiększona aktywność handlowa Banku na rynku swapów procentowych w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. Spadek wartości instrumentów pochodnych sprzedawanych i nabywanych pomiędzy 31 grudnia 2008 i 2009 r. dotyczył głównie swapów walutowych zabezpieczających aktywa walutowe, w szczególności kredyty hipoteczne denominowane we frankach szwajcarskich. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. zabezpieczanie ryzyka kursowego dokonywane było bezpośrednio we frankach szwajcarskich, podczas gdy w 2009 r. wykorzystywany był dolar amerykański jako waluta pośrednicząca. Dodatkowym czynnikiem było ograniczenie przez Bank zawierania transakcji opartych na stopach procentowych.

Adekwatność kapitałowa

Bank obowiązany jest spełniać wymogi kapitałowe Basel II. W ramach norm adekwatności kapitałowej Bank musi utrzymywać współczynnik wypłacalności na poziomie powyżej 8%.

Praktyka Banku jest zgodna z metodologią i standardami określonymi w międzynarodowej kapitałowej umowie ramowej Basel II. Na podstawie wytycznych Basel II, Bank ustalił wewnętrzny minimalny poziom adekwatności kapitałowej nie niższy niż 10% oraz wartość docelową na poziomie 11%.

Ponadto Bank opracował wewnętrzne modele kalkulacji kapitału ekonomicznego, zgodnie z wymaganiami Basel II oraz zaleceń KNF. Bank definiuje kapitał ekonomiczny jako minimalny poziom kapitału niezbędnego w celu pokrycia nieoczekiwanych strat (oraz oczekiwanych strat w wypadku ryzyka operacyjnego) wynikających z różnych czynników ryzyka, na które Bank narażony jest w trakcie dowolnego roku na poziomie ufności 99,9%.

Poniższa tabela przedstawia wybrane dane dotyczące funduszy własnych, regulacyjnych wymogów kapitałowych oraz współczynnika wypłacalności Banku według stanu na wskazane daty:

	Na 31 grudnia			Zmiana	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	(w mln PLN)			(%)	
Składniki funduszy					
– kapitał akcyjny	43,1	43,1	43,1	–	–
– kapitał zapasowy	2 220,2	2 112,2	1 743,0	5,1	21,2
– kapitał rezerwowo łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	33,5	40,8	196,9	(17,9)	(79,3)
– zysk netto bieżącego okresu oraz zysk w trakcie zatwierdzania	112,3	100,6	213,0	11,6	(52,8)
– pomniejszenie zysku netto bieżącego okresu oraz zysk w trakcie zatwierdzania w części niezaweryfikowanej przez biegłego rewidenta	(112,3)	(100,6)	(128,7)	11,6	(21,8)
– fundusz ogólnego ryzyka	90,0	90,0	90,0	–	–
– fundusze własne z aktualizacji wyceny	(5,4)	(2,8)	(10,7)	92,9	(73,8)
– zmniejszenie funduszy o wartości niematerialne	(96,8)	(88,6)	(81,0)	9,3	9,4
– zmniejszenie funduszy o zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe	(33,3)	(21,1)	(21,1)	57,8	–
– kapitał krótkoterminowy	12,5	15,7	50,3	(20,4)	(68,8)
Razem fundusze własne	2 263,8	2 189,3	2 094,8	3,4	4,5

	Na 31 grudnia			Zmiana	
	2010	2009	2008	2010/2009	2009/2008
	(w mln PLN)			(%)	
Wymogi kapitałowe					
– wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	1 473,2	1 352,7	1 382,1	8,9	(2,1)
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia – dostawy					
– wymogi kapitałowe dla ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych, ryzyka cen instrumentów dłużnych, walutowego i cen towarów	–	–	5,2	–	(100,0)
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	157,9	149,3	140,8	5,8	6,0
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	7,0	5,3	10,7	32,1	(50,5)
Całkowity wymóg kapitałowy	1 638,0	1 507,3	1 538,9	8,7	(2,1)
Współczynnik wypłacalności	11,1%	11,6%	10,9%	(0,5%)	0,7%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku według MSSF

Współczynnik wypłacalności Banku obniżył się z poziomu 11,6% na 31 grudnia 2009 r. do poziomu 11,1% na 31 grudnia 2010 r. Główną przyczyną spadku współczynnika był wzrost wymogu kapitałowego dla ryzyka kredytowego, spowodowany przede wszystkim wzrostem portfela kredytów i pożyczek dla klientów Banku.

Według stanu na 31 grudnia 2009 r. współczynnik wypłacalności wzrósł do 11,6% w porównaniu z 10,9% na 31 grudnia 2008 r. Wzrost ten był efektem zwiększenia funduszy własnych z tytułu zatrzymania zysku netto za 2008 rok oraz spadku całkowitego wymogu kapitałowego o 31,6 mln PLN, czyli 2,1%. Spadek całkowitego wymogu kapitałowego odnotowano głównie dzięki zmniejszeniu się portfela kredytów dla klientów instytucjonalnych, któremu towarzyszył wzrost portfela kredytów hipotecznych charakteryzujących się niższą wagą ryzyka.

Zarówno według stanu na koniec lat 2008–2010, jak i na dzień sporządzenia Prospektu Bank nie posiadał funduszy własnych uzupełniających pochodzących ze źródeł zewnętrznych.

Tendencje roku bieżącego

Od daty ostatniego sprawozdania finansowego zbadanego przez biegłych rewidentów (tj. od 31 grudnia 2010 r.) nie wystąpiły żadne istotne zdarzenia, które mogą mieć znaczący wpływ na perspektywy Banku do końca bieżącego roku obrotowego.

Niemniej, należy podkreślić, iż na początku 2011 r. utrzymuje się – zapoczątkowana w ostatnich miesiącach 2010 r. – wzmożona konkurencja w zakresie pozyskiwania przez banki nowych rachunków bieżących klientów detalicznych. Przejawia się ona w znacznych obniżkach opłat i prowizji, a nawet oferowaniu oprocentowania dla nowo otwieranych rachunków. Innym obszarem rynku bankowości detalicznej, w którym utrzymuje się podwyższona konkurencja, są kredyty hipoteczne. Jej wyrazem jest obniżanie w ostatnich miesiącach przez część banków marż odsetkowych i stawek prowizji od nowo udzielanych kredytów.

Ponadto w pierwszych miesiącach 2011 r. utrzymała się niska dynamika wzrostu kredytów sektora bankowego dla klientów instytucjonalnych, szczególnie z segmentu Dużych Przedsiębiorstw oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw, co koresponduje z nadal niską dynamiką inwestycji w gospodarce. Według ostatnich dostępnych danych KNF (styczeń 2011 r.) należności sektora bankowego od Dużych Przedsiębiorstw zmniejszyły się o 2,9% w ujęciu rocznym, a analogiczny wskaźnik dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw zwiększył się o 0,7%.

Wyżej wymienione tendencje mogą wpłynąć na ograniczenie wzrostu wyników Banku z tytułu odsetek i prowizji, jednak skala tego efektu uzależniona będzie od dalszego kształtowania się sytuacji rynkowej.

Podstawowe zasady rachunkowości i oszacowania

Podstawowe zasady rachunkowości stosowane przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Banku zostały szczegółowo omówione w Nocie 2 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego zamieszczonego w Prospekcie.

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga od kierownictwa Banku dokonania oszacowań i założeń wpływających na kwoty podawane w pozycjach przychodów i kosztów oraz aktywach i pasywach, a także przy ujawnianiu zobowiązań warunkowych. Takie oszacowania i założenia z natury obarczone są pewnym stopniem niepewności i opierają się na doświadczeniu historycznym Banku, opinii kierownictwa dotyczącej kształtowania się trendów w sektorze bankowym, informacjach ze źródeł zewnętrznych oraz na innych założeniach, które Bank uważa za zasadne w danych okolicznościach. Faktyczne wyniki mogą różnić się od dokonanych oszacowań przy przyjęciu innych założeń lub warunków.

Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywane w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Ocenie utraty wartości zgodnie z MSSF podlegają aktywa finansowe Banku wyceniane według zamortyzowanego kosztu, aktywa finansowe wyceniane według kosztu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, które nie są wycenione do wartości godziwej. Bank dokonuje oceny utraty wartości aktywów finansowych na bazie oceny indywidualnej oraz stosując podejście kolektywne (grupowe). Ocena indywidualna dokonywana jest na aktywach zaklasyfikowanych do aktywów, uznanych przez Bank za indywidualnie znaczące. Za aktywa indywidualnie znaczące uznaje się w szczególności: ekspozycje wobec podmiotów niedetalicznych, dla których suma kapitałowego zobowiązania bilansowego i udzielonego na dzień wyceny przekracza 1 mln złotych (bądź równowartość w walucie obcej); ekspozycje restrukturyzowane, dla których suma kapitałowego zobowiązania bilansowego i udzielonego na dzień wyceny przekracza 100 tys. złotych (bądź równowartość w walucie obcej); wszystkie aktywa zaklasyfikowane do indywidualnie znaczących w poprzednim okresie, dla których zidentyfikowana została utrata wartości w poprzednim okresie; ekspozycje o niższej jednostkowej wartości bilansowej, jeżeli nie jest możliwe skonstruowanie homogenicznych i reprezentatywnych (z uwagi na niską liczebność) grup aktywów, tj. ekspozycje kredytowe wobec jednostek sektora finansów publicznych, gdy wobec tych ekspozycji zidentyfikowana została utrata wartości oraz ekspozycje kredytowe wobec podmiotów finansowych. Za indywidualnie nieznaczące uznaje się wszystkie aktywa finansowe, które nie spełniają kryteriów określonych dla aktywów indywidualnie znaczących.

Ocena utraty wartości aktywów indywidualnie znaczących

Aktywa finansowe poddawane są ocenie z punktu wystąpienia lub nie obiektywnych przesłanek utraty wartości. W przypadku oceny indywidualnej za przesłanki takie uznaje się w szczególności: znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika, niedotrzymanie warunków umowy (np. niespłacenie albo zaleganie ze spłaceniem odsetek lub kapitału powyżej 90 dni), wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy, zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe emitenta. Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez pracowników Banku na aktywach finansowych indywidualnie znaczących i polega na indywidualnej weryfikacji aktywów finansowych pod kątem utraty wartości. W ramach oceny indywidualnej określone są przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne, a utrata wartości stanowi różnicę pomiędzy bieżącą (bilansową) wartością indywidualnie znaczącego aktywa finansowego a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu danego aktywa finansowego, dyskontowanych przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości. W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniane są przepływy z zabezpieczeń.

Ocena kolektywna (grupowa)

Ocena kolektywna dokonywana jest na aktywach zaklasyfikowanych do aktywów indywidualnie nieznaczących oraz aktywów indywidualnie znaczących, dla których nie odnotowano obiektywnych przesłanek utraty wartości. Dla tak określonej grupy aktywów Bank wyznacza kwotę utraty wartości, jeżeli zaobserwowane zostały obiektywne przesłanki utraty określone dla oceny kolektywnej, lub wyznaczana jest wartość IBNR („Incurred but not reported”), jeżeli nie rozpoznano przesłanek utraty wartości. Jako przesłanki utraty wartości dla oceny kolektywnej Bank przyjmuje w szczególności opóźnienie w spłacie kapitału i odsetek przekraczające 90 dni, a także tzw. przesłanki miękkie przyznawane w oparciu o zebrane dodatkowe informacje o sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta. Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdują się w grupie.

W 2010 roku Bank dokonał aktualizacji parametrów modelu wykorzystywanego do wyliczenia odpisów z tytułu utraty wartości. Aktualizacja objęła wzrost wartości parametru odzysku na moment niewypłacalności (Recovery Rate) oraz wydłużenie okresu identyfikacji straty (Loss Identification Period). W przypadku odzysku na moment niewypłacalności

zmiana podyktowana była obserwacją w praktyce odzysków oraz danych historycznych również w późniejszych klasach przeterminowania, niż początkowo przyjęto w modelu (zmniejszenie odpisów z tytułu rezerw o 80,3 mln PLN). W przypadku okresu identyfikacji straty Bank stwierdził, że w celu zwiększenia bezpieczeństwa Banku zasadne będzie wydłużenie tego okresu dla klientów detalicznych (zawiązanie rezerw na kwotę 3,2 mln PLN). Wprowadzone zmiany skutkowały rozwiązaniem odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na kwotę 77,1 mln PLN i zostały odniesione w rachunek zysków i strat.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się, stosując techniki wyceny (np. modele). Metody te są oceniane i weryfikowane okresowo przez wykwalifikowanych niezależnych pracowników, czyli takich, którzy nie uczestniczyli w opracowaniu tych metod. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W obecnie używanych modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pozyskiwane z systemów informacyjnych Reuters i/lub Bloomberg.

Bank dokonuje klasyfikacji poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przy zastosowaniu następującej hierarchii:

- Poziom 1 – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów.
- Poziom 2 – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych.
- Poziom 3 – aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny na podstawie kwotowań rynkowych, które nie mogą być bezpośrednio zaobserwowane.

Utrata wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży

- Bank uznaje utratę wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży, gdy wystąpiło znaczne lub długotrwałe obniżenie ich wartości godziwej poniżej wartości początkowej. Ustalenie, czy obniżenie jest znaczne lub długotrwałe, wymaga zastosowania własnej oceny. Przeprowadzając taką ocenę, Bank, obok innych czynników, ocenia normalną zmienność cen akcji. Wykazanie utraty wartości może również być wskazane, gdy istnieją dowody na pogorszenie się sytuacji finansowej emitenta, branży lub sektora gospodarki, technologii lub przepływów z działalności operacyjnej i finansowej.

Lokaty utrzymywane do terminu zapadalności

Grupa stosuje zalecenia MSR 39 dotyczące klasyfikowania aktywów finansowych innych niż instrumenty pochodne o stałych lub możliwych do ustalenia płatnościach i określonym terminie zapadalności jako aktywa utrzymywane do terminu zapadalności. Klasyfikacja ta w znacznym stopniu oparta jest na własnej ocenie. Dokonując tej oceny, Bank ocenia swój zamiar i możliwości utrzymywania tych lokat do terminu zapadalności. Jeżeli Bank nie utrzyma tych lokat do terminu zapadalności, będzie musiał zmienić klasyfikację całej kategorii na aktywa dostępne do sprzedaży (z wyjątkiem pewnych okoliczności, jak np. sprzedaż o niewielkiej wartości krótko przed datą zapadalności).

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Wprowadzenie

Główne ryzyka na jakie narażony jest Bank, to: (i) ryzyko kredytowe, (ii) ryzyko kontrahenta i ryzyko kraju, (iii) ryzyko płynności, (iv) ryzyko rynkowe (w tym ryzyko stóp procentowych, ryzyko walutowe i opcjonalności w portfelu handlowym i bankowym), oraz (v) ryzyko operacyjne (w tym ryzyko prawne, ryzyko braku zgodności z przepisami) oraz ryzyko utraty reputacji.

Bank wprowadził kompleksowy system zarządzania ryzykiem oparty na jasno zdefiniowanej strukturze organizacyjnej, polityce zarządzania ryzykiem, uwzględniającej skłonność Banku do podejmowania ryzyka ujętej w systemie limitów ryzyka, procedurach zarządzania ryzykiem, metodologiach i modelach kwantyfikowania ryzyka, oraz kompleksowym systemie sprawozdawczości i informacji zarządczej.

Od 2009 r. proces zarządzania ryzykiem jest koordynowany przez Komitet Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku (KZRB) na podstawie wytycznych ustanowionych przez Zarząd. Rada Nadzorcza oraz Komisja ds. Audytu Wewnętrznego Banku sprawują nadzór nad funkcjonowaniem systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej w Banku.

Bank posiada również komórkę audytu wewnętrznego, odpowiedzialną za audyt, która kontroluje wszystkie istotne systemy Banku, w tym zarządzania ryzykiem. Departament Compliance nadzoruje działalność Banku pod kątem jej zgodności z prawem oraz wewnętrznymi procedurami.

Organizacja Zarządzania Ryzykiem

Zarząd odpowiedzialny jest za ustalanie polityki ryzyka oraz określenie skłonności Banku do podejmowania ryzyka. We wdrażaniu i ustalaniu tej polityki jest on wspierany przez jednostki organizacyjne Banku działające w ramach funkcji zarządzania ryzykiem oraz przez KZRB.

Jednostki Banku działające w obszarze funkcji zarządzania ryzykiem są odpowiedzialne za mierzenie, kontrolowanie i sprawozdawczość zgodnie z procedurami, wytycznymi oraz limitami ustanowionymi przez KZRB i Zarząd.

Funkcje Banku odnośnie do zarządzania ryzykiem w Centrali są zorganizowane w obrębie trzech filarów:

FUNKCJA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM		
Centrum Zarządzania Ryzykiem i Kontroli	Centrum Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Monitoringu	Pion Restrukturyzacji i Windykacji
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Biuro Modelowania Ryzyka</i> • <i>Biuro Ryzyka Kredytowego</i> • <i>Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym</i> • <i>Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Biuro Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Monitoringu Dużych Przedsiębiorstw</i> • <i>Biuro Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Monitoringu SME</i> • <i>Biuro Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Monitoringu Klienta Detalicznego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Departament Kredytów Trudnych</i> • <i>Departament Restrukturyzacji Wierzytelności</i>

(i) *Centrum Zarządzania Ryzykiem i Kontroli* składa się z następujących jednostek:

- *Biuro Modelowania Ryzyka*, odpowiedzialne za ustalanie wartości rezerw, przeprowadzanie pomiarów i wielowymiarowych analiz kapitału ekonomicznego dla różnych rodzajów ryzyk, wyliczanie regulacyjnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, a także za budowę i rozwój modeli ratingowych i scoringowych, stosowanych w ocenie klientów oraz transakcji kredytowych;

- *Biuro Ryzyka Kredytowego*, odpowiedzialne za projektowanie i wdrażanie polityki i procedur Banku w zakresie systemowego zarządzania ryzykiem kredytowym;
 - *Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym*, odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem operacyjnym we współpracy z podstawowymi komórkami organizacyjnymi, a także za koordynację i nadzór nad sprawowaniem kontroli funkcjonalnej w Banku;
 - *Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym*, odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem finansowym Banku, to jest ryzykiem walutowym, ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem cenowym, ryzykiem płynności, ryzykiem kraju i kontrahenta finansowego, ryzykami zmienności, koncentracji i korelacji.
- (ii) *Centrum Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Monitoringu* składa się z następujących jednostek:
- *Biuro Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Monitoringu Dużych Przedsiębiorstw*, odpowiedzialne za ograniczanie ryzyka kredytowego wynikającego z indywidualnych transakcji kredytowych z klientami instytucjonalnymi z kategorii Dużych Przedsiębiorstw, a także za dokonywanie ocen i weryfikację propozycji kredytowych;
 - *Biuro Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Monitoringu SME*, odpowiedzialne za ograniczanie ryzyka kredytowego, wynikającego z indywidualnych transakcji kredytowych z klientami instytucjonalnymi z kategorii MSP oraz kategorii Mikroprzedsiębiorstw, a także za dokonywanie ocen i weryfikację propozycji kredytowych;
 - *Biuro Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Monitoringu Klienta Detalicznego*, odpowiedzialne za ograniczanie ryzyka kredytowego wynikającego z indywidualnych transakcji kredytowych z klientami detalicznymi, w tym za podejmowanie decyzji kredytowych dotyczących transakcji kredytowych przekraczających kompetencje centrów regionalnych i oddziałów.
- (iii) *Pion Restrukturyzacji i Windykacji*, który składa się z następujących jednostek:
- *Departament Kredytów Trudnych*, odpowiedzialny za podejmowanie działań zmierzających do odzyskania w drodze restrukturyzacji, windykacji, w tym outsourcingu tych procesów należności Banku od klientów instytucjonalnych i detalicznych;
 - *Departament Restrukturyzacji Wierzytelności*, odpowiedzialny za podejmowanie i prowadzenie aktywnych działań zmierzających do restrukturyzacji trudnych należności Banku od klientów instytucjonalnych.

Komitiet nadzorujący i jego podkomitety

KZRB odpowiedzialny jest za kompleksowy nadzór nad wszelkimi ryzykami związanymi z działalnością Banku. W ramach swojej podstawowej działalności KZRB zarządza bilansem Banku w taki sposób, aby poziom ekspozycji na ryzyko oraz poziom adekwatności kapitałowej były utrzymywane na odpowiednich poziomach. KZRB:

- dokonuje przeglądu polityki kredytowej Banku pod kątem poziomu i struktury ryzyka, jak również oczekiwanego zwrotu z zainwestowanego kapitału, alokacji kapitału w oparciu o relację zysku do ryzyka, ustalając globalne limity ryzyka;
- rekomenduje Zarządowi Banku polityki i regulacje odnośnie do zarządzania ryzykiem;
- dokonuje przeglądów wdrożenia strategii zarządzania ryzykiem finansowym Banku i monitoruje poziom narażenia na to ryzyko, ustala szczegółowe limity ryzyka, zatwierdza modele ryzyka i ich oceny;
- zatwierdza nowe produkty pod kątem ryzyka finansowego i ich profilu kapitału ekonomicznego;
- zatwierdza nowe polityki lub zmiany istniejących polityk i zasad oraz ustala wytyczne dla polityki i strategii ryzyka operacyjnego;
- nadzoruje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- analizuje wpływ zmian w przepisach na profil biznesowy Banku i profil ryzyka Banku;
- przedstawia Zarządowi zalecenia odnośnie do procesu zarządzania ryzykiem w Banku.

Posiedzenia KZRB odbywają się w odstępach miesięcznych. KZRB składa się z ośmiu członków, w tym przewodniczącego KZRB, którym jest Pierwszy Wiceprezes Zarządu nadzorujący Obszar Finansów i Ryzyka, oraz zastępcy przewodniczącego, którym jest Prezes Zarządu.

Pewne funkcje zarządzania ryzykiem wykonywane są przez KZRB samodzielnie. Dotyczy to zarządzania ryzykami finansowymi: ryzykiem kontrahenta i kraju, ryzykiem rynkowym, ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem płynności Banku. W tym zakresie rola KZRB polega na analizowaniu i ocenianiu bieżących danych rynkowych i makroekonomicznych, prognozowaniu możliwych zmian oraz ich wpływu na bieżący i spodziewany profil ryzyka finansowego. Dodatkowo, KZRB analizuje przyczyny zaistnienia przypadków przekroczenia limitów lub innych

wskaźników pomiaru ryzyka, akceptuje oraz monitoruje realizację zaleceń zmierzających do dostosowania profilu ryzyka do akceptowalnego poziomu, jak również wydaje zalecenia dla Departamentu Skarbu Banku oraz innych jednostek odnośnie do strategii inwestowania krótko- i średnioterminowego, zarządzania ryzykiem płynności i źródłami finansowania. Ponadto, KZRB określa i weryfikuje poziomy limitów ryzyka rynkowego, stopy procentowej, płynności, kontrahenta i ryzyka kraju oraz wydaje w tym zakresie zalecenia dotyczące modyfikacji tych poziomów.

KZRB wspierany jest przez cztery podkomitety. Podkomitety analizują i, w pewnych przypadkach, zarządzają ryzykiem na poziomie operacyjnym, a także sporządzają, omawiają i wstępnie zatwierdzają strategię i modele oraz, w zależności od poziomu kompetencji, wstępnie lub ostatecznie zatwierdzają limity ryzyka, nowe produkty i inicjatywy biznesowe lub poziomy rezerw z tytułu utraty wartości kredytów.

(i) *Podkomitet Ryzyka Operacyjnego i Zgodności*

Jego celem jest nadzorowanie wdrażania procedur zarządzania ryzykiem. Nadzoruje cały proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym monitoruje poziom tego ryzyka oraz ryzyka braku zgodności z przepisami, we wszystkich obszarach ryzyka operacyjnego. Podkomitet doradza KZRB odnośnie do decyzji w obszarze ryzyka operacyjnego, w tym ryzyka braku zgodności z przepisami i ryzyka bezpieczeństwa.

Podkomitet ma kompetencje do podejmowania decyzji w takich kwestiach jak poziom tolerancji ryzyka, metoda pomiaru ryzyka operacyjnego (np. kluczowe wskaźniki ryzyka i metodologia samooceny ryzyka). Wydaje on zalecenia dotyczące działań zaradczych, a także przypisania zadań i zasobów związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym i ograniczaniem ryzyka.

Podkomitet zbiera się w zależności od potrzeb. Składa się z dwunastu członków, a przewodniczy mu Dyrektor Zarządzający ds. Ryzyka.

(ii) *Podkomitet Rezerw*

Jego celem jest analizowanie kwestii ryzyka kredytowego Banku, w tym struktury i jakości portfela kredytowego, tworzenia rezerw na utratę wartości aktywów finansowych, jak również rekomendowanie działań mających na celu jego ograniczenie.

Podkomitet składa się z dziewięciu członków, przewodniczy mu Pierwszy Zastępca Prezesa Zarządu nadzorujący Pion Finansów i Ryzyka i zbiera się co miesiąc.

(iii) *Podkomitet Walidacji Modeli*

Jego celem jest ocena istniejących, proponowanych i wdrażanych modeli oraz analiza niezbędnych modyfikacji do tych modeli.

Decyzje dotyczą określania zaleceń odnośnie do modyfikacji istniejących lub proponowanych modeli.

Podkomitetowi przewodniczy Dyrektor Zarządzający ds. Ryzyka odpowiedzialny za obszar Ryzyka. Komitet zbiera się w zależności od potrzeb.

(iv) *Podkomitet Produktów*

Jego celem jest nadzorowanie procesów wdrażania nowych produktów oraz modyfikowanie istniejących produktów z perspektywy procesów zarządzania ryzykiem. Wydaje on opinie odnośnie do nowych produktów lub istotnych zmian istniejących już produktów w ofercie Banku. Ponadto ocenia on informacje przedstawiane KZRB dotyczące pozycji konkurencyjnej oferowanych przez Bank produktów oraz wyników sprzedaży poszczególnych grup produktów i usług.

Decyzje dotyczą zatwierdzania nowych produktów i modyfikacji produktów istniejących, gdy nie generuje on materialnego ryzyka finansowego.

Podkomitet składa się z czternastu członków i przewodniczy mu Zastępca Prezesa Zarządu nadzorujący Dział Rozwoju Produktu i Marketingu. Podkomitet zbiera się wtedy, gdy wdrażane są nowe produkty lub wprowadzane zmiany odnośnie do produktów już istniejących.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to ryzyko poniesienia przez Bank strat z powodu niewykonania przez klienta zobowiązań finansowych zgodnie z ich umownymi warunkami.

Polityka ryzyka kredytowego Banku odzwierciedla jego strategię i wspiera osiągnięcie wzrostu portfela kredytowego, przy jednoczesnym utrzymaniu udziału kredytów z utratą wartości na akceptowalnym przez Bank poziomie.

W zarządzaniu ryzykiem kredytowym Bank stosuje następujące zasady:

- każdy kredyt wymaga przeprowadzenia kompleksowej oceny ryzyka kredytowego;

- ryzyko kredytowe przypisane do potencjalnego i aktywnego kredytu jest mierzone i monitorowane okresowo, po uwzględnieniu zmian w warunkach zewnętrznych, zmian w sytuacji finansowej pożyczkobiorcy oraz w dostępnych zabezpieczeniach;
- ryzyko kredytowe oceniane jest z uwzględnieniem aspektu geograficznego, sektorowego i produktowego w celu zapewnienia odpowiedniej dywersyfikacji portfela kredytowego;
- decyzje kredytowe mogą być podejmowane tylko przez osoby upoważnione i dedykowane komitety kredytowe;
- kwota ryzyka kredytowego Banku jest regularnie analizowana w aspekcie wyznaczonej skłonności do ryzyka kredytowego.

Szczegółowe strategie kredytowe są opisane w przepisach wewnętrznych, które uwzględniają przede wszystkim specyficzną charakterystykę klienta oraz typ transakcji kredytowych. Strategia opisuje kryteria oceny ryzyka kredytowego, typy preferowanych transakcji kredytowych, katalog dostępnych produktów kredytowych, formy zabezpieczenia akceptowalne dla Banku oraz ogólne uwarunkowania ekonomiczne.

Bank posiada politykę akceptowalnego ryzyka kredytowego (tzw. *Credit Risk Appetite Statement*), która obejmuje zestaw wskaźników (między innymi wskaźniki udziału kredytów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości, prawdopodobieństwo niewypłacalności (PD), wskaźnik strat w momencie niewypłacalności (LGD), koncentrację limitów) i pozwala na określanie przez Bank skłonności do ryzyka kredytowego. Aktualny profil ryzyka Banku pod względem skłonności do ryzyka kredytowego jest analizowany kwartalnie. Ponadto Bank wdrożył system limitów, którego celem jest zarządzanie prawidłową strukturą portfela kredytowego.

Organizacja zarządzania ryzykiem

Ryzyko kredytowe Banku jest zarządzane przez Pion Zarządzania Ryzykiem, nadzorowany przez Pierwszego Wiceprezesa Zarządu. Centrum Zarządzania Ryzykiem i Kontroli jest jednostką w obrębie Pionu Zarządzania Ryzykiem odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem portfela i zajmuje się między innymi: (i) obliczaniem kapitału wewnętrznego oraz utraty wartości aktywów finansowych, (ii) polityką kredytową, procedurami kredytowymi i metodologiami pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego, (iii) oceną ryzyka kredytowego i monitoringiem dużych ekspozycji kredytowych, (iv) ustalaniem regulacyjnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, oraz (v) wspomaganiem pracowników sprzedaży w kwestiach ryzyka kredytowego. W każdej jednostce regionalnej Banku istnieje Pion Ryzyka (posiadający komórki oceny ryzyka kredytowego, operacyjnego oraz komórkę administracji klientów instytucjonalnych) odpowiedzialny za stosowanie i wdrażanie zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz celami w danym regionie.

Zgodnie z przyjętym modelem banku lokalnych społeczności, Bank dąży do tego, aby decyzje kredytowe podejmowane były na poziomie możliwie najbliższym klientowi, przy zapewnieniu prawidłowego zarządzania ryzykiem. W zależności od ustalonych wewnętrznie wartości progowych, decyzje kredytowe w Banku są podejmowane przez osoby decyzyjne oraz komitety kredytowe na następujących poziomach: (i) oddziały (podległe i operacyjne), (ii) centra regionalne, (iii) Komitet Kredytowy 2. stopnia w centrali oraz (iv) Komitet Kredytowy 1. stopnia w centrali. Każda decyzja kredytowa jest przedmiotem niezależnej oceny ryzyka kredytowego. Powyżej ustalonych wewnętrznie wartości progowych Bank uzyskuje opinię Zespołu Zarządzania Ryzykiem Kredytowym Rabobank przed przedstawieniem wniosku kredytowego do rozpatrzenia przez odpowiedni komitet kredytowy Banku.

Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych mają różne poziomy organizacji Banku (Centrala, centra regionalne i oddziały), w zależności od następujących kryteriów: (i) wewnętrznego ratingu klienta (korporacje oraz MSP) oraz oceny scoringowej (klienci detaliczni), (ii) rodzaju klienta (klienci instytucjonalni, w tym z branży rolno-spożywczej oraz klienci detaliczni), (iii) typu produktu, oraz (iv) kategorii danej jednostki Banku (przyznanej w oparciu o dotychczasowe wyniki centrów regionalnych i oddziałów w zakresie zarządzania ryzykiem). Jednostki Banku na poziomie regionu i oddziału są przedmiotem corocznego procesu kategoryzacji, w ramach, którego brane są pod uwagę następujące elementy: (i) uprawnienia pracowników, (ii) jakość portfela kredytowego, (iii) jakość raportów kredytowych oraz (iv) wyniki okresowych kontroli wewnętrznych. Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych w centrach regionalnych i oddziałach zależą od przydzielonej kategorii.

Procesy ryzyka kredytowego są wspierane przez następujące systemy IT:

- Credit Risk IT Support (CRITS) – system używany dla klientów instytucjonalnych, który operacyjnie wspomaga proces zatwierdzania, restrukturyzacji, monitorowania i raportowania transakcji kredytowych;
- Aurum – system używany dla klientów detalicznych oraz Mikroprzedsiębiorstw, który wspomaga operacyjnie proces zatwierdzania kredytów, szacujący ocenę scoringową klienta i zarządza przygotowaniem dokumentacji kredytowej. Dodatkowo, system Aurum zapewnia dostęp do baz danych używanych przy weryfikacji zdolności kredytowej klientów detalicznych;

- Loan Impairment Tool (LIT) – system używany do ustalania utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej, wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, a także do wewnętrznego (Risk Management Information System) i zewnętrznego (COREP, Common Reporting) raportowania ryzyka kredytowego.

Ryzyko portfela kredytowego

W celu zarządzania ryzykiem portfela kredytowego Bank regularnie oblicza, raportuje i analizuje kapitał ekonomiczny dla klientów finansowych i niefinansowych, przeprowadza analizy warunków skrajnych, wyznacza limity koncentracji i monitoruje jakość portfela w oparciu o czynniki ryzyka, takie jak: prawdopodobieństwo niewypłacalności (ang. *probability of default*; *PD*), strata na moment niewypłacalności (ang. *loss given default*; *LGD*) czy też udział kredytów z utratą wartości, które to czynniki są wykorzystywane jako mierniki ryzyka w ramach określenia apetytu na ryzyko, jaki Bank posiada.

Dzięki prowadzonym obliczeniom kapitału ekonomicznego Bank kontroluje wartość kapitału wymaganego do pokrycia nieoczekiwanych strat. Analizy w zakresie potrzeb kapitałowych wspomagane są analizami warunków skrajnych wykonywanymi w odniesieniu do całego portfela kredytowego, a w szczególności ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipoteką w celu dostosowania się do wymogów Rekomendacji S. W ramach brzegowych analiz warunków skrajnych przeprowadzane są analizy wrażliwości i analizy scenariuszowe uwzględniające między innymi zmiany kursów walutowych, PKB, stóp procentowych, poziomu bezrobocia i wartości zabezpieczeń kredytów.

Kontrola limitów koncentracji oraz czynników ryzyka określonych w apetycie na ryzyko jest wykorzystywana do monitorowania prawidłowej jakości portfela kredytowego. Rzeczywisty profil ryzyka jest analizowany kwartalnie w relacji do apetytu na ryzyko kredytowe.

Modele ryzyka kredytowego

W trakcie procesu oceny ryzyka kredytowego, zarówno dla klientów instytucjonalnych, jak i detalicznych, Bank stosuje ilościowe i jakościowe metody oceny ryzyka kredytowego i współpracuje z zewnętrznymi biurami informacji o kredytobiorcach (Biuro Informacji Kredytowej S.A., Biuro Informacji Gospodarczej Infomonitor S.A. oraz Związek Banków Polskich).

Klienci instytucjonalni

W 2007 r. Bank zmienił dotychczas stosowany wewnętrzny model oceny ratingowej na nowy model, opracowany przez Rabobank dla podmiotów działających na rynkach wschodzących. Model ten przystosowany jest do charakterystyki klientów Banku i wykorzystywany do oceny klientów, którzy podlegają obowiązkowi prowadzenia pełnej księgowości (przede wszystkim Duże Przedsiębiorstwa oraz MSP). W roku 2010 Bank opracował kartę scoringową dla Mikroprzedsiębiorstw i planuje jej wdrożenie. Bank planuje wdrożenie karty scoringowej dla rolników indywidualnych.

Dla wszystkich klientów instytucjonalnych Bank używa samodzielnie opracowanych modeli do oceny zdolności płatniczej klienta, uwzględniających specyfikę prowadzonej przez klienta działalności gospodarczej. Posiadane przez Bank modele pozwalają na szacowanie parametrów *PD* i *LGD*, a także modele *RAROC* (*Risk Adjusted Return on Capital*) do oceny klientów z perspektywy ich ryzyka kredytowego i potencjału przychodów. Modele *LGD* zostały opracowane i wdrożone jako część procedury do zarządzania kapitałem ekonomicznym i są oparte na danych historycznych znajdujących się w posiadaniu Banku.

Klienci detaliczni

Zarządzanie ryzykiem kredytowym klientów detalicznych jest oparte na modelach, które określają poziom zdolności płatniczej klientów i na modelach kart scoringowych określających wiarygodność klientów. Bank używa dwóch statystycznych kart scoringowych, jednej w odniesieniu do kredytów gotówkowych, kredytów w rachunku bieżącym oraz kart kredytowych, i odrębnej w odniesieniu do kredytów hipotecznych. Wszystkie modele są przedmiotem regularnych (zwykle corocznych) przeglądów, ocen i testów.

Polityka stosowania zabezpieczeń kredytów

Wewnętrzne regulacje Banku definiują zasady oceny, ustanawiania i monitorowania zabezpieczeń kredytów. Zasady te mają na celu zapewnienie (i) co najmniej porównywalnej pozycji Banku względem innych wierzycieli finansowych klienta, (ii) poprawnej wyceny rynkowej przedmiotu zabezpieczenia, (iii) niezależnej i profesjonalnej wyceny nieruchomości będącej przedmiotem zabezpieczenia, (iv) możliwości wykorzystania zabezpieczenia do zmniejszenia wymagań kapitałowych lub wysokości rezerw, oraz (v) aktualizacji wartości zabezpieczenia w okresie kredytowania.

Przeciętny poziom wskaźników LTV dla portfela kredytów w latach 2008–2010.

	Na dzień 31 grudnia		
	2010	2009	2008
Kredyty hipoteczne dla klientów detalicznych	67,7%	68,9%	68,0%
Kredyty dla klientów instytucjonalnych	45,7%	46,5%	49,3%
Razem	55,3%	56,5%	56,9%

Źródło: Informacje zarządcze Banku

Klienci instytucjonalni

Celem polityki Banku jest zabezpieczanie kredytów w taki sposób, aby utrzymać na akceptowalnym poziomie ryzyko finansowania klienta. W przypadku, gdy przedmiotem zabezpieczenia są nieruchomości, w momencie udzielenia kredytu Bank uzyskuje zewnętrzną, niezależną wycenę tej nieruchomości. Klient jest zobowiązany do uzyskiwania aktualnej wyceny raz na trzy lata w całym okresie kredytowania. Dla kredytów o wyższym ryzyku kredytowym Bank wymaga, aby niezależne wyceny nieruchomości były uzyskiwane z większą częstotliwością. W przypadku gdy przedmiotem zabezpieczenia są zapasy, Bank używa co do zasady wartości księgowej/zakupu lub wartości rynkowej, w zależności od tego, która z nich jest niższa. Umowa kredytowa zawiera postanowienie nakazujące zachowanie określonego poziomu LTV (wartość kredytu do wartości zabezpieczenia) i Bank regularnie monitoruje poziom tego wskaźnika.

Klienci detaliczni

Kredyty inne niż hipoteczne dla klientów detalicznych są zabezpieczane, w zależności od typu oferowanego produktu, poprzez blokadę środków na rachunku bądź gwarancje. Bank udziela również klientom detalicznym produktów kredytowych niezabezpieczonych. Na dzień 31 grudnia 2010 r. w portfelu kredytowym klientów detalicznych około 90% stanowiły kredyty zabezpieczone, a 10% niezabezpieczone (głównie kredyty gotówkowe i karty kredytowe).

Portfel kredytów hipotecznych jest zabezpieczany w drodze ustanowienia hipoteki. Maksymalna wartość wskaźnika LTV w momencie przyznawania kredytu (stosunek wartości kredytu do wartości zabezpieczenia) wynosi 80% w zależności od celu, waluty kredytu oraz terminu spłaty. Wskaźnik LTV może być wyższy niż 80% (do 100%), jeśli klient zapewni dodatkowe zabezpieczenie kredytu. Bank wykorzystuje wyceny rzeczoznawców i dane z bazy danych AMRON (System Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami) do oceny wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie kredytów hipotecznych. Obecnie Bank nie udziela klientom detalicznym kredytów hipotecznych nominowanych w walutach obcych.

Zarządzanie i raportowanie ryzyka kredytowego

Bank wdrożył system do raportowania i analizowania jakości portfela kredytowego. W oparciu o historyczne dane statystyczne i informacje o bieżących transakcjach system dostarcza miesięcznych, kwartalnych i półrocznych sprawozdań o jakości portfela kredytowego. Ponadto Bank regularnie monitoruje limity koncentracji, szacunki rezerw i oblicza zewnętrzne i wewnętrzne wymogi kapitałowe.

Główne narzędzia wspomagające proces zarządzania ryzykiem kredytowym to: (i) metodologia ustanawiania poziomów kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych, (ii) limity wartości decyzji kredytowych, które mogą być podjęte przez daną jednostkę Banku, (iii) metody oceny sytuacji finansowej i ekonomicznej klienta, (iv) system oceny ratingowej i scoringowej, (v) system do monitorowania ekspozycji kredytowych Banku, (vi) aplikacja do obliczania utraty wartości aktywów, (vii) analiza koncentracji, obliczanie standardowego kosztu ryzyka kredytowego, kapitału ekonomicznego i wymogów kapitałowych, (viii) obliczanie RAROC, oraz (ix) deklaracja apetytu na ryzyko kredytowe.

Bank określa koncentrację ryzyka kredytowego, grupując znaczące ekspozycje wobec poszczególnych klientów indywidualnych lub grup klientów o wspólnych czynnikach ryzyka. Stopień koncentracji ryzyka kredytowego jest analizowany, biorąc pod uwagę największych klientów indywidualnych, największe grupy powiązanych klientów, lokalizację klienta, branżę gospodarki oraz jakość zabezpieczenia. Oprócz tego Bank monitoruje koncentrację w odniesieniu do: (i) rodzaju produktu, (ii) terminu wymagalności, (ii) oceny ratingowej klienta, (iv) oceny scoringowej klienta, oraz (v) wskaźników LGD portfela.

Klienci instytucjonalni

Monitoring klientów instytucjonalnych dokonywany jest zarówno przez doradców klienta, jak i analityków kredytowych na podstawie informacji przysyłanych przez system CRITS. System CRITS posiada funkcjonalność generowania ostrzeżeń, zawiadamiających o potrzebie podjęcia czynności monitorowania. Do systemu CRITS wprowadzone są wszystkie zobowiązania i wymagane wskaźniki finansowe z decyzji kredytowej oraz umowy kredytowej. Najważniejsze zobowiązania i wskaźniki finansowe są monitorowane automatycznie w oparciu o informacje z baz danych Banku. System CRITS przypomina także o terminach weryfikacji innych warunków, jakie muszą być spełnione przez klienta. Wczesne

sygnały ostrzegawcze są w pierwszej kolejności weryfikowane przez doradcę i w zależności od ich wagi są wysyłane do dalszej analizy do analityków kredytowych. Mocne sygnały ostrzegawcze są weryfikowane bezpośrednio przez analityka kredytowego w oparciu o informacje dostarczone przez odpowiednich doradców klienta. Sygnały wskazujące na wzrost ryzyka kredytowego określony w trakcie procesu monitorowania są dokumentowane i analizowane w Raporcie Monitorowania (RM). Jeśli sygnały ostrzegawcze zidentyfikowane podczas monitorowania ujawnią obniżenie jakości pożyczki, analityk kredytowy sporządza plan działania określający (i) strategię, która zostanie przyjęta w stosunku do klienta, (ii) ponowną klasyfikację ryzyka względem klienta, lub (iii) aktualizację oceny klienta. Ten plan stanowi podstawę dla decyzji podejmowanych przez osobę odpowiedzialną w Pionie Ryzyka. Częstotliwość okresowej oceny klienta zależy od przypisanej mu klasyfikacji ryzyka.

Klienci detaliczni

Monitorowanie kredytów klientów detalicznych obejmuje kontrolowanie opóźnień w płatnościach, a także monitorowanie poziomu LTV w okresie kredytowania. Proces miękkiej windykacji, obejmujący monitoring klientów poprzez kontakt telefoniczny i wysyłanie wezwań do zapłaty, jest zlecany podmiotom zewnętrznym. Jeśli klient nie spłaci kredytu w terminie wskazanym w ostatecznym wezwaniu do zapłaty, Bank wszczyna postępowanie sądowe w celu uzyskania tytułu do przeprowadzenia egzekucji kredytu i realizacji zabezpieczenia.

Windykacja i restrukturyzacja kredytów trudnych

Departament Kredytów Trudnych oraz Departament Restrukturyzacji Wierzytelności są odpowiedzialne za zarządzanie kredytami trudnymi. Do obowiązków tych departamentów należy:

- nadzór nad wybranymi ekspozycjami kapitałowymi;
- tzw. miękka windykacja, tj. podejmowanie wysiłków mających na celu odzyskiwanie wierzytelności przed rozpoczęciem postępowania prawnego, poprzez wysyłanie klientom wezwań do zapłaty,
- restrukturyzacja i windykacja trudnych kredytów,
- zlecenie windykacji kredytów dla klientów detalicznych i instytucjonalnych podmiotom zewnętrznym oraz współpraca z firmami windykacyjnymi lub kancelariami prawniczymi,
- sprzedaż przejętych zabezpieczeń kredytów, oraz
- sprzedaż portfeli trudnych kredytów.

Departament Trudnych Kredytów oraz Departament Restrukturyzacji Wierzytelności obejmują swoim zasięgiem klientów instytucjonalnych i detalicznych.

Jakość portfela kredytowego

Wprowadzenie

Od 2008 r. portfel kredytów Banku stale wzrastał i na dzień 31 grudnia 2010 r. jego łączna wartość brutto wyniosła 20 568,0 mln PLN, z czego kredyty z rozpoznaną przesłanką utraty wartości, określaną zgodnie z definicją MSSF/MSR 39 (wskaźnik NPL) wyniosły 1 321,3 mln PLN (wskaźnik NPL 6,4%). Na dzień 31 grudnia 2009 r. wartość brutto portfela kredytów wyniosła 18 900,1 mln PLN, z czego wartość kredytów trudnych z rozpoznaną przesłanką utraty wartości wynosiła 1 089,0 mln PLN (wskaźnik NPL 5,8%). Na dzień 31 grudnia 2008 r. wartość brutto portfela kredytów wyniosła 17 582,9 mln PLN, z czego kredyty z rozpoznaną przesłanką utraty wartości wyniosły 913,6 mln PLN (wskaźnik NPL 5,2%).

Ponadto wartość ekspozycji z tytułu zobowiązań warunkowych udzielonych Bankowi, takich jak na przykład niewykorzystane kredyty w rachunku bieżącym, niewykorzystane linie kredytowe i linie gwarancyjne, wynosiła 3 705,4 mln PLN, 3 101,3 mln PLN, 3 634,2 mln PLN na dzień, odpowiednio, 31 grudnia 2010 r., 2009 r. i 2008 r.

W tabeli poniżej przedstawiono wartość kredytów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości oraz kredytów bez utraty wartości (dla klientów instytucjonalnych i detalicznych) zgodnie z MSSF:

	Na dzień 31 grudnia		
	2010	2009	2008
	<i>(miliony PLN)</i>		
Z utratą wartości	1 321,3	1 089,0	913,6%
%	6,4%	5,8%	5,2%
Bez utraty wartości	19 246,7	17 811,1	16 669,3%
%	93,6%	94,2%	94,8%
Kredyty razem	20 568,0	18 900,1	17 582,9

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku zgodnie z MSSF

Na koniec roku 2010 wskaźnik NPL dla całego portfela kredytów wynosił 6,4% w porównaniu do 5,8% na koniec roku 2009 i 5,2% na koniec roku 2008 r. Zmiany poziomu wskaźnika NPL w latach 2008–2010 były głównie spowodowane wzrostem poziomu kredytów trudnych z rozpoznaną przesłanką utraty wartości udzielonych klientom detalicznym i klientom z branż produkcyjnych i wynikały przede wszystkim z sytuacji makroekonomicznej oraz rynkowej.

Na koniec grudnia 2010 r. wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości rezerwami utrzymywał się na stosunkowo niskim poziomie. Bank uważa, że powyższy wskaźnik pokrycia jest na odpowiednim poziomie z uwagi na wysoką jakość klientów instytucjonalnych, niskie wskaźniki LTV w całym portfelu kredytowym oraz duży udział kredytów hipotecznych w portfelu kredytów dla klientów detalicznych.

Klienci instytucjonalni

Kredyty udzielone klientom instytucjonalnym stanowią znaczącą część portfela kredytowego Banku. Na dzień 31 grudnia 2010 r. całkowita kwota brutto kredytów dla klientów instytucjonalnych wynosiła 12.677,3 mln PLN, z czego kredyty z rozpoznaną przesłanką utraty wartości stanowiły kwotę 972,7 mln PLN (wskaźnik NPL 7,7%). Na dzień 31 grudnia 2009 r. łączna wartość brutto kredytów dla klientów instytucjonalnych wynosiła 11.928,4 mln PLN, z czego kredyty z rozpoznaną przesłanką utraty wartości wynosiły 904,4 mln PLN (wskaźnik NPL 7,6%). Na dzień 31 grudnia 2008 r. łączna wartość brutto kredytów dla klientów instytucjonalnych wynosiła 12.016,3 mln PLN, z czego kredyty z rozpoznaną przesłanką utraty wartości stanowiły 783,3 mln PLN (wskaźnik NPL 6,5%).

W tabeli poniżej przedstawiono wartość kredytów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości oraz kredytów bez utraty wartości dla klientów instytucjonalnych:

	Na dzień 31 grudnia		
	2010	2009	2008
	<i>(miliony PLN)</i>		
Z utratą wartości	972,7	904,4	783,3
%	7,7%	7,6%	6,5%
Bez utraty wartości	11 704,6	11 024,0	11 233,0
%	92,3%	92,4%	93,5%
Kredyty razem	12 677,3	11 928,4	12 016,3

Źródło: Księgi rachunkowe Banku

Wzrost wskaźnika NPL w odniesieniu do kredytów dla klientów instytucjonalnych w latach 2008–2010 był spowodowany głównie pogorszeniem się sytuacji finansowej klientów spoza sektora rolniczego.

Klienci detaliczni

Na dzień 31 grudnia 2010 r. łączna wartość brutto kredytów dla klientów detalicznych wynosiła 7.890,7 mln PLN, z czego kredyty z rozpoznaną przesłanką utraty wartości stanowiły 348,6 mln PLN (wskaźnik NPL 4,4%). Na dzień 31 grudnia 2009 r. łączna wartość brutto kredytów dla klientów detalicznych wynosiła 6 971,7 mln PLN, z czego kredyty z rozpoznaną przesłanką utraty wartości stanowiły 184,6 mln PLN (wskaźnik NPL 2,6%). Na dzień 31 grudnia 2008 r. łączna wartość brutto kredytów dla klientów detalicznych wynosiła 5 566,6 mln PLN, z czego kredyty z rozpoznaną przesłanką utraty wartości stanowiły 130,3 mln PLN (wskaźnik NPL 2,3%).

W tabeli poniżej przedstawiono wartość kredytów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości oraz kredytów bez utraty wartości dla klientów detalicznych:

	Na dzień 31 grudnia		
	2010	2009	2008
	<i>(miliony PLN)</i>		
Z utratą wartości	348,6	184,6	130,3
%	4,4%	2,6%	2,3%
Bez utraty wartości	7 542,1	6 787,1	5 436,3
%	95,6%	97,4%	97,7%
Kredyty razem	7 890,7	6 971,7	5 566,6

Źródło: Księgi rachunkowe Banku

Wzrost wskaźnika NPL w odniesieniu do kredytów dla klientów detalicznych w latach 2008–2010 był wynikiem: (i) pogorszenia się sytuacji ekonomicznej i rynkowej (w tym na rynku pracy), która spowodowała wzrost udziału kredytów

z rozpoznaną przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów gotówkowych i hipotecznych, (ii) bardziej dojrzałego portfela kredytów hipotecznych i mniejszej liczby sprzedanych nowych kredytów hipotecznych w roku 2010, (iii) wzrostu udziału kredytów gotówkowych w całym portfelu kredytów detalicznych.

Udział kredytów trudnych w podziale na branże

W tabeli poniżej przedstawiono udział kredytów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości w portfelu kredytowym Banku według podziału na branże:

	Na dzień 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	miliony PLN	% razem Branża	miliony PLN	% razem Branża	miliony PLN	% razem Branża
Produkcja odzieży, wyrobów tekstylnych, skór i wyrobów ze skór wyprawionych	29,1	29,1%	27,1	27,5%	24,7	28,2%
Produkcja wyrobów elektronicznych i optycznych, urządzeń elektrycznych	39,0	28,6%	40,5	27,6%	0,2	0,1%
Produkcja metali, pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	68,8	18,6%	39,7	12,2%	11,6	4,0%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	18,9	16,6%	12,6	11,1%	12,9	7,8%
Budownictwo	77,8	16,0%	65,0	14,5%	27,5	5,9%
Transport i gospodarka magazynowa	36,6	14,6%	32,0	15,9%	30,1	16,5%
Produkcja artykułów spożywczych	236,4	14,0%	284,1	16,9%	213,2	11,8%
Hotele i restauracje	23,2	12,6%	14,7	10,5%	2,2	1,7%
Pozostałe branże	19,4	11,1%	42,6	4,5%	51,4	3,8%
Informacja i komunikacja	2,1	10,2%	0,3	1,9%	0,3	2,3%
Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, papieru i wyrobów z papieru, mebli	34,2	8,9%	25,8	7,3%	12,1	5,2%
Handel detaliczny	30,9	7,9%	20,0	5,8%	13,3	4,3%
Handel hurtowy, handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi	131,8	7,7%	118,8	8,2%	211,4	13,9%
Produkcja maszyn i urządzeń, pojazdów	16,8	7,0%	12,6	4,7%	0,6	0,3%
Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	1,5	6,6%	0,4	3,0%	0,2	1,5%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5,0	5,7%	2,2	3,7%	1,5	2,7%
Pozostała produkcja wyrobów	2,1	5,9%	1,2	4,0%	0,4	1,6%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami	2,3	5,1%	0,2	0,3%	0,1	0,5%
Klienci detaliczni	348,6	4,4%	184,6	2,6%	130,3	2,3%
Rolnictwo	167,8	3,5%	144,4	3,8%	160,5	4,6%
Górnictwo i wydobywanie	0,5	2,9%	–	0,0%	–	0,0%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	10,2	2,9%	11,1	3,2%	1,8	0,5%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1,5	2,6%	2,0	1,5%	2,4	2,1%
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, chemikaliów i wyrobów chemicznych, gumy i tworzyw sztucznych	11,9	2,2%	3,2	0,6%	2,4	0,5%
Pozostała działalność usługowa	0,7	1,5%	0,6	3,0%	0,7	4,1%
Pozostała działalność gospodarcza	3,6	1,5%	2,4	0,9%	0,9	0,2%
Edukacja, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,5	1,2%	0,2	0,8%	0,5	2,3%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę	0,5	0,6%	0,5	1,2%	0,4	1,0%
Rybacktwo	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,1%
Razem kredyty z utratą wartości brutto	1 321,3	6,4%	1 089,0	5,8%	913,6	5,2%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku, księgi rachunkowe Banku

Wskaźniki NPL dla trzech największych portfeli kredytowych – a mianowicie rolnictwa, handlu i produkcji żywności – w roku 2010 uległy poprawie. Osłabienie wskaźników NPL dla całego portfela kredytów w latach 2009 i 2010 było spowodowane głównie udziałem ekspozycji wobec klientów detalicznych i klientów z branży przemysłowej.

Koncentracja ryzyka kredytowego

Bank regularnie monitoruje limity koncentracji. Na koniec roku 2010 Bank spełniał wszystkie obowiązkowe limity ryzyka kredytowego. Łączna wartość 20 największych kredytów stanowiła 4,4% całego portfela kredytowego Banku i 36,2% funduszy własnych do wyliczenia współczynnika wypłacalności Banku.

Podczas monitorowania koncentracji regionalnej Bank analizuje wszystkie swoje ekspozycje kredytowe, zarówno dla klientów instytucjonalnych, jak i detalicznych. Ryzyko kredytowe Banku dotyczy całej Polski, przy czym największa ekspozycja występuje w regionie wschodnim (22,3% na 31 grudnia 2010 r.). Bank monitoruje również koncentrację regionalną kredytów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości. Największy udział ekspozycji z utratą wartości znajduje się w regionie centralnym.

Ryzyko kredytowe Banku wobec klientów instytucjonalnych jest kontrolowane pod względem koncentracji w poszczególnych branżach. W latach 2008–2010 ryzyko kredytowe Banku było skoncentrowane w rolnictwie, produkcji żywności i handlu hurtowym. Na koniec roku 2010 łączny udział kredytów dla tych trzech branż wynosił 40,1% całkowitego portfela kredytów, w porównaniu do 36,5% i 38,7% na koniec odpowiednio roku 2009 i 2008.

W tabeli poniżej przedstawiono koncentrację ryzyka kredytowego Banku w poszczególnych branżach:

	Na dzień 31 grudnia					
	2010		2009		2008	
	<i>mln PLN</i>	%	<i>mln PLN</i>	%	<i>mln PLN</i>	%
Rolnictwo	4 857,4	23,6%	3 764,2	19,9%	3 455,7	19,7%
Handel hurtowy, handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi	1 716,8	8,3%	1 452,1	7,7%	1 526,0	8,7%
Produkcja artykułów spożywczych	1 689,6	8,2%	1 679,6	8,9%	1 813,3	10,3%
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, chemikaliów i wyrobów chemicznych, gumy i tworzyw sztucznych	532,2	2,6%	573,0	3,0%	452,9	2,6%
Budownictwo	485,4	2,4%	448,3	2,4%	463,5	2,6%
Handel detaliczny	390,2	1,9%	346,1	1,8%	310,6	1,8%
Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, papieru i wyrobów z papieru, mebli	382,8	1,9%	356,0	1,9%	233,7	1,3%
Produkcja metali, pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	369,8	1,8%	326,0	1,7%	286,7	1,6%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	351,1	1,7%	345,5	1,8%	381,5	2,2%
Transport i gospodarka magazynowa	251,5	1,2%	201,9	1,1%	182,5	1,0%
Pozostała działalność gospodarcza	246,2	1,2%	283,8	1,5%	430,6	2,4%
Produkcja maszyn i urządzeń, pojazdów	240,9	1,2%	270,3	1,4%	233,5	1,3%
Hotele i restauracje	184,3	0,9%	140,5	0,7%	126,6	0,7%
Produkcja wyrobów elektronicznych i optycznych, urządzeń elektrycznych	136,3	0,7%	147,0	0,8%	164,5	0,9%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	114,1	0,6%	112,9	0,6%	163,7	0,9%
Produkcja odzieży, wyrobów tekstylnych, skór i wyrobów ze skór wyprawionych	99,8	0,5%	98,7	0,5%	87,8	0,5%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	87,9	0,4%	59,3	0,3%	55,0	0,3%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę	71,7	0,3%	44,3	0,2%	43,4	0,2%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	56,2	0,3%	133,4	0,7%	114,0	0,6%
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	44,1	0,2%	55,2	0,3%	18,2	0,1%
Pozostała działalność usługowa	42,4	0,2%	20,1	0,1%	17,1	0,1%
Edukacja, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	39,2	0,2%	28,6	0,2%	22,5	0,1%
Pozostała produkcja wyrobów	35,1	0,2%	31,3	0,2%	22,5	0,1%

Na dzień 31 grudnia

	2010		2009		2008	
	mln PLN	%	mln PLN	%	mln PLN	%
Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	22,1	0,1%	12,5	0,1%	12,5	0,1%
Informacja i komunikacja	20,9	0,1%	18,0	0,1%	12,8	0,1%
Górnictwo i wydobywanie	17,0	0,1%	23,3	0,1%	20,5	0,1%
Rybnictwo	16,6	0,1%	10,0	0,1%	9,3	0,1%
Pozostałe branże	175,5	0,9%	946,2	5,0%	1 355,2	7,7%
Klienci detaliczni	7 890,7	38,4%	6 971,7	36,9%	5 566,6	31,7%
Całkowita kwota kredytów i pożyczek dla klientów, brutto	20 568,0	100,0%	18 900,1	100,0%	17 582,9	100,0%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku zgodnie z MSSF, księgi rachunkowe Banku

Ryzyko kraju i ryzyko kontrahenta

Wprowadzenie

Ryzyko kontrahenta to ryzyko związane z potencjalną niemożnością spełnienia przez kontrahentów finansowych i korporacyjnych Banku ich zobowiązań wobec Banku, a w szczególności ryzyko, że kontrahent nie będzie w stanie rozliczyć zawartych z Bankiem transakcji rynku finansowego w terminie. Ryzyko kraju to ryzyko, że sytuacja ekonomiczna lub polityczna danego kraju lub ograniczeń prawnych ustanowionych przez dany kraj (np. odnośnie do mechanizmów walutowych lub handlowych) może negatywnie wpływać na kontrahentów Banku znajdujących się lub prowadzących na dużą skalę działalność w danym kraju, co może doprowadzić do braku możliwości wykonania przez nich zobowiązań.

Organizacja zarządzania oraz polityka w zakresie ryzyka kontrahenta i ryzyka kraju

Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym odpowiada za zarządzanie i raportowanie ryzyka kontrahenta i ryzyka kraju. Zarządza ono ryzykiem poprzez ustanawianie limitów zaangażowania wobec danego kontrahenta oraz kraju, w postaci limitów przedroczliczeniowych (określających maksymalną akceptowalną łączną wartość zobowiązań kontrahenta wobec Banku) oraz rozliczeniowych (określających maksymalne akceptowane kwoty płatności, jakie kontrahent może uregulować w określonym – krótkim – czasie). W ramach procesu ustanawiania limitu krajowego Bank bierze pod uwagę rating danego kraju, bieżącą i prognozowaną sytuację polityczną i ekonomiczną. W ramach ustanawiania limitów dla banków ocena wstępna Banku uwzględnia kapitalizację kontrahenta, rating kredytowy, przebieg dotychczasowej współpracy, strukturę własności, ocenę ilościową i jakościową aktywów, płynności, zyskowności, marży stopy procentowej i strukturę finansowania. Dla instytucji finansowych niebędących bankami ocena bierze pod uwagę skład portfela aktywów, np. udział bezpiecznych i ryzykownych instrumentów, wyniki finansowe oraz dynamikę wzrostu aktywów.

Bank regularnie aktualizuje limity ryzyka kontrahenta oraz kraju, w konsekwencji czego Bank koncentruje się na współpracy z instytucjami na lokalnym rynku międzybankowym.

Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym jest również odpowiedzialne za monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego wynikającego z transakcji rynku finansowego zawieranych z niebankowymi klientami instytucjonalnymi, dla których transakcje są przeprowadzane w ramach limitów transakcyjnych ustanawianych przez odpowiednie komitety kredytowe na poziomie lokalnym lub w Centrali. Bank nie oferuje klientom detalicznym możliwości bezpośredniego zawierania transakcji rynku finansowego.

Bank, w konsultacji z Rabobank, ustanawia oraz dokonuje regularnych przeglądów limitów kontrahentów oraz limitów krajowych dla odpowiednich jednostek.

Z uwagi na problem tzw. toksycznych opcji, który miał miejsce na polskim rynku bankowym w latach 2008 i 2009, Bank zastrzył politykę dotyczącą limitów kontrahentów instytucjonalnych. Bank wprowadził politykę limitów transakcyjnych, wymagającą restrykcyjnego dostosowania limitów transakcyjnych do faktycznych i udokumentowanych potrzeb klienta w celu zabezpieczenia ryzyka finansowego związanego z ich podstawową działalnością. W zakresie zarządzania ryzykiem rozliczeniowym i przedroczliczeniowym wynikającym z transakcji instrumentami pochodnymi z klientami niefinansowymi, Bank posiada procedury i limity ograniczania tego ryzyka oraz wdrożył i stosuje wymagania MiFID.

Bank stosuje spójną metodologię dla mierzenia wszystkich typów ryzyka kontrahenta i ryzyka kraju. Każda transakcja obciąża limit danego kontrahenta oraz, jeśli dany kontrahent nie posiada swojej siedziby w Polsce, obciąża również limit kraju jego pochodzenia.

Profil ryzyka kraju i kontrahentów finansowych

Bank akceptuje i działa w ramach profilu niskiego ryzyka kraju i ryzyka kontrahentów finansowych, który związany jest z akceptowaniem jedynie krajów i podmiotów o wysokich ratingach, oraz utrzymując ekspozycje w ramach akceptowalnych poziomów limitów. Bank na bieżąco reaguje na zmieniającą się sytuację w kondycji poszczególnych gospodarek oraz kontrahentów finansowych poprzez dostosowywanie poziomów i dostępności limitów ekspozycji.

Ryzyko płynności

Wprowadzenie

Bank jest narażony na różne rodzaje ryzyka płynności i finansowania.

- Bank musi uzyskać odpowiednią kwotę finansowania z rynków detalicznych, korporacyjnych i hurtowych w celu pokrycia istniejącego portfela aktywów oraz jego planowanego wzrostu, a także musi zapewnić odpowiedni bufor płynności, pokrywający ryzyka wynikające ze struktury finansowania (tzn. terminów zapadalności, koncentracji, stabilności),
- Bank musi posiadać strukturę finansowania odpowiednią pod względem okresów wymagalności, która będzie możliwie jak najbardziej dostosowana do struktury aktywów, co można osiągnąć poprzez pozyskiwanie depozytów średnio- i długoterminowych i/lub poprawę stabilności finansowania krótkoterminowego poprzez budowanie relacji z klientem, politykę cenową oraz strategię sprzedaży,
- Bank musi zapewnić odpowiedni profil finansowania dla wszystkich obsługiwanych przez niego walut, poprzez depozyty lub transakcje rynku finansowego,
- Bank jest narażony na ryzyko płynności rynku, które może wpływać na wartość oraz czas upłynnienia portfela aktywów rynku finansowego, a także może ograniczać dostępność oraz zwiększyć koszt finansowania na rynku finansowym.

Bank zarządza ryzykiem płynności poprzez dostosowywanie swojej struktury aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych w celu zachowania możliwości realizacji swoich zobowiązań wobec klientów w każdym horyzoncie czasowym, zarówno w normalnych warunkach rynkowych, jak i w sytuacji kryzysowej, równocześnie minimalizując bieżące i oczekiwane koszty tego finansowania. Do osiągnięcia tych celów Bank przede wszystkim wykorzystuje politykę produktową oraz cenową, ale również stosuje inne instrumenty, jak na przykład depozyty międzybankowe, depozyty instytucjonalne, krótkoterminowe papiery wartościowe (głównie polskie obligacje rządowe i bony skarbowe), swapy walutowe, swapy walutowo-procentowe oraz swapy procentowe w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w portfelu aktywów płynnych. Istotną rolę w zarządzaniu płynnością pełni wewnętrzny mechanizm marży płynności, jak również cele i plany biznesowe ustanawiane dla poszczególnych linii biznesowych Banku.

Organizacja zarządzania ryzykiem płynności

Bank ustanawia tzw. siatkę limitów („LCS” – ang. *Limits & Controls Structure*), które ustalają akceptowalny poziom narażenia się Banku na ryzyko płynności. Limity są ustanawiane przez KZRB działający na zlecenie i zgodnie z zasadami ustanowionymi przez Zarząd.

Bank posiada spójny system do zarządzania jego płynnością bieżącą i krótkoterminową, a także strukturalnym finansowaniem średnio- i długoterminowym w oparciu o zaawansowane rozwiązania IT i modelowanie statystyczne. System monitoruje bieżącą i spodziewaną sytuację płynności Banku i generuje informacje umożliwiające podjęcie czynności zaradczych w przypadku pogarszania się płynności Banku lub zagrożenia pogorszenia się płynności w przyszłości. Stosując mechanizm transferowej ceny funduszy i mechanizm marży płynności w systemie RiskPro, ryzyko jest przenoszone z poziomu sieci Banku do Centrali, gdzie strukturalne ryzyko płynności (jak również stopy procentowej i walutowe) jest agregowane i zarządzane przy wykorzystaniu instrumentów oraz rynków niedostępnych bezpośrednio na poziomie oddziałów.

Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym jest odpowiedzialne za monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności i finansowania, stosując następujące metody do identyfikowania i mierzenia ryzyka płynności:

- *Kontraktowa i urealniona luka płynności.* Kontraktowa luka płynności obejmuje całość ustalonych przepływów pieniężnych z operacji finansowych Banku oraz zawiera również spodziewane lub szacunkowe przepływy środków pieniężnych w sytuacji, kiedy ich wartość jest uzależniona od poziomu parametrów rynku (np. stóp procentowych, kursów walut) w przyszłości. Urealniona luka płynności obejmuje powyższe przepływy pieniężne i bierze również

pod uwagę statystycznie oszacowane: stabilność salda depozytów na żądanie, spodziewaną strukturę odnawiania depozytów terminowych, możliwość wcześniejszego zbycia portfela papierów wartościowych, wcześniejsze spłaty niektórych portfeli kredytowych, profil spodziewanych wypłat linii kredytowych oraz linii kredytowych w rachunku bieżącym. Urealniona luka płynności jest więc oparta na czynnikach behawioralnych i działa przy założeniu, że Bank będzie kontynuował swoją działalność.

- *Wskaźniki pokrycia/płynności oparte na luce.* W celu obliczenia wskaźnika płynności dla danego okresu Bank posługuje się aktywami zapadającymi w danym okresie i dzieli je przez zobowiązania wymagalne w danym okresie.
- *Wielkość oraz struktura źródeł finansowania.* Bank monitoruje tendencje oraz zmienność poszczególnych źródeł finansowania portfela kredytowego Banku i bufora płynności.
- *Działalność na rynku międzybankowym.* Bank monitoruje i analizuje aktywność na rynku depozytów międzybankowych oraz dotrzymanie wymaganego poziomu rezerw obowiązkowych.
- *Nadzorcze wskaźniki płynności.* Wskaźniki te oparte są na klasyfikacji aktywów i zobowiązań przyjętej przez KNF i są zbliżone do wymogów Basel III, chociaż są mniej restrykcyjne. Bank używa tych wskaźników do pomiaru i raportowania płynności krótko- i długoterminowej.
- *Minimalny wymagany poziom aktywów płynnych i płynnych papierów wartościowych.* Bank ustala minimalny poziom aktywów o wysokiej płynności, w tym zbywalnych papierów wartościowych i lokat międzybankowych, koniecznych dla pokrycia niestabilnych depozytów (przede wszystkim depozytów międzybankowych i depozytów dużych klientów instytucjonalnych i jednostek samorządu terytorialnego) oraz spodziewanych wypłat związanych z uruchamianiem kredytów.
- *Skumulowany wypływ środków netto.* Bank monitoruje przepływy gotówkowe netto z tytułu wszystkich transakcji bilansowych oraz pozabilansowych indywidualnie w zakresie każdej z walut oraz ich łącznej równowartości w PLN w określonych przedziałach czasowych.
- *Stabilność bazy depozytowej i analiza koncentracji.* Bank monitoruje stabilność i średnie terminy płatności istotnych depozytów (w tym stabilną część środków na rachunkach bieżących) zarówno na poziomie zagregowanym depozytów, a także w poszczególnych ich kategoriach. Ponadto Bank analizuje wskaźniki przedterminowej wypłaty środków, a także wielkość i strukturę zapadalności największych depozytów od pojedynczych klientów.
- *Pozycje pozabilansowe.* Bank monitoruje zmiany i strukturę zadeklarowanych aktywów i zobowiązań, tzn. udzielonych, lecz nieudostępnionych linii kredytowych, gwarancji itd.
- *Testy warunków skrajnych.* Bank analizuje różne scenariusze, w tym zdarzenia o charakterze ogólnym lub powodowane przez czynniki rynkowe, takie jak masowe wycofywanie depozytów przez klientów detalicznych Banku, ograniczona płynność rynku, obniżenie limitów przyznanych Bankowi przez innych uczestników rynku międzybankowego, ograniczona płynność i utrata wartości rynkowej płynnych papierów wartościowych.
- *Analiza scenariuszowa oparta na planie finansowym.* Analiza wpływu założeń biznesowych z planu finansowego, np. rozwój struktury i ilości aktywów i zobowiązań na płynność Banku. Bank monitoruje plany sprzedaży kredytów i depozytów w poszczególnych liniach biznesowych oraz używa tych danych do symulacji płynności oraz testów warunków skrajnych.
- *Analiza kosztów finansowania.* Bank monitoruje codziennie poziom i trendy kosztów finansowania pod kątem stóp nominalnych i marży w odniesieniu do rynku międzybankowego, na poziomie poszczególnych portfeli oraz znacznych klientów.

Bieżąca pozycja płynnościowa Banku jest raportowana codziennie dla celów zarządczych, co miesiąc do KZRB oraz kwartalnie do Zarządu, Komisji ds. Audytu Wewnętrzny i Zgodności oraz Rady Nadzorczej.

Aktualny profil ryzyka płynności

Celem Banku jest pokrycie rozwoju akcji kredytowej stabilnym finansowaniem pozyskanym od klientów detalicznych i instytucjonalnych. Wzrost wolumenu kredytów w 2010 r. o 1,67 mld PLN został w pełni sfinansowany depozytami pozyskanymi od klientów detalicznych i instytucjonalnych (w tym certyfikatami depozytowymi). Rachunki oraz depozyty klientów detalicznych i instytucjonalnych są głównym źródłem finansowania Banku. Stanowiły one odpowiednio 88% i 91% wartości źródeł finansowania w 2010 i 2009 r., przy czym w tej kwocie przeważały nieznacznie depozyty detaliczne, stanowiące 54% i 57% w tych okresach. Finansowanie pozyskiwane z rynku międzybankowego jest traktowane jedynie jako narzędzie do dziennego bilansowania przepływów, a jego znaczenie jako źródła finansowania jest marginalne. Pozostałe znaczące źródła finansowania obejmowały według stanu na 31 grudnia 2010 r. certyfikaty depozytowe (krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe oferowane klientom korporacyjnym – 7,4%), depozyty rynku międzybankowego (3,8%) i długoterminową linię kredytową od EBOR (0,8%). Z perspektywy produktowej około 60% finansowania pozyskane jest w formie lokat terminowych, a pozostałe 40% w formie bardzo stabilnych rachunków

bieżących i oszczędnościowych na żądanie. Bank posiada również linię kredytową od Rabobank Nederland w kwocie 2 mld zł, która może być wykorzystana w razie potrzeb zabezpieczenia płynności. Do Dnia Prospektu Bank nie wykorzystał dostępu do tej formy finansowania, a jej ważność upływa w maju 2011 r.

Zaprezentowana powyżej struktura skutkuje solidnym współczynnikiem kredytów do finansowania ogółem na poziomie 86,5% wg stanu na 31 grudnia 2010 r., Bank ocenia, że 84,6% źródeł finansowania pozyskanych wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. stanowią środki stabilne. Istota ryzyka płynności Banku polega na tym, że znaczna część depozytów pochodzi z sektora publicznego oraz depozytów krótkoterminowych (3–6 miesięcy, pochodzących głównie od klientów detalicznych, 1–3 miesięcy od klientów instytucjonalnych oraz ponad 1 miesięczne od jednostek z sektora publicznego).

W tabelach poniżej przedstawiono podsumowanie aktywów i zobowiązań Banku według terminów wymagalności i zapadalności na wskazane daty oraz określone informacje związane z ekspozycją Banku na ryzyko utraty płynności.

Na dzień 31 grudnia 2010

	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesięcy	1–5 lat	Ponad 5 lat
	<i>(miliony PLN)</i>				
Aktywa					
Kredyty klientów detalicznych, w tym:	72,3	118,0	396,7	2 414,5	4 691,4
– kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	23,4	45,2	194,0	1 781,5	4 558,4
Kredyty klientów korporacyjnych	1 312,5	565,7	2 055,7	5 917,2	2 509,0
Kredyty wymagalne	85,6	7,2	33,3	250,8	442,6
Dłużne papiery wartościowe	1 763,1	60,4	2 765,9	181,0	388,6
Lokaty międzybankowe	5,9	0	0,2	0	0
Kasa i środki w NBP	633,0	0	0	0	742,0
Aktywa trwałe	0	0	0	0	464,8
Pozostałe aktywa	675,8	0	0	0	0
Zobowiązania pozabilansowe (otrzymane, pochodne)	7 703,8	1 183,2	7 744,5	131,9	28,9
Aktywa razem	12 251,9	1 934,6	12 996,3	8 895,4	9 267,2
Zobowiązania					
Depozyty klientów detalicznych	2 341,0	1 422,9	3 223,6	3 849,3	434,2
Depozyty klientów korporacyjnych	1 891,7	141,9	480,6	1 539,3	798,1
Depozyty międzybankowe	617,8	0,4	0	0	0
Depozyty negocjowane SK	2 794,8	1 409,8	918,9	128,5	0
Certyfikaty depozytowe	511	1 095,5	150	0	0
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	0	0	112,5	0	2 374,2
Pozostałe pasywa	1 315,3	0	0	0	0
Zobowiązania pozabilansowe (udzielone, pochodne)	9 695,2	1 299,3	6 831,8	782,0	303,3
Zobowiązania razem	19 166,8	5 369,8	11 717,4	6 299,1	3 909,8
Cząstkowa luka płynności na dzień 31 grudnia 2010	(6 914,9)	(3 435,3)	1 278,9	2 596,2	5 357,4
Skumulowana luka płynności na dzień 31 grudnia 2010	(6 914,9)	(10 350,1)	(9 071,3)	(6 475,1)	(1 117,6)

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku zgodnie z MSSF

Niedopasowanie zapadalności aktywów i wymagalność zobowiązań w wyżej określonych horyzontach czasowych pozostawały w granicach limitów określonych w wewnętrznych regulacjach Banku.

Ryzyko rynkowe

Wprowadzenie

Działalność podstawowa Banku polega na oferowaniu typowych produktów bankowych – kredytów i depozytów – swoim klientom detalicznym oraz instytucjonalnym, w tym korporacjom, jednostkom sektora publicznego oraz finansowym instytucjom niebankowym. Powyższe pozycje, łącznie określane jako „księga bankowa”, generują większość ryzyka rynkowego Banku. Poza standardowymi produktami bankowymi Bank pośredniczy w transakcjach dokonywanych przez wybranych klientów instytucjonalnych (korporacje i niebankowe instytucje finansowe) na międzybankowym rynku finansowym. W tym celu Bank prowadzi „księgę handlową”, w której agregowane są pozycje klientów zamykane na rynku

lub pozostawione w księdze jako pozycje własne, obok ograniczonego portfela inwestycji własnych oraz pozycji spekulacyjnych zarządzanych w ramach konserwatywnych limitów ryzyka.

Uwzględniając powyższe, ryzyko rynkowe obejmuje:

- ryzyko wynikające ze zmian wartości godziwej (rynkowej lub obliczanej w oparciu o model) instrumentów finansowych, spowodowanych przez faktyczne lub spodziewane zmiany poziomów, zmienności oraz korelacji zmiennych rynku finansowego, takich jak: indeksy rynkowe, ceny notowanych papierów wartościowych, poziomy stóp procentowych, spready kredytowe i spready ryzyka bazowego, kursy walut obcych; oraz
- ryzyko strukturalne wpływające na koszty i przychody generowane przez pozycje zwykle księgowane na zasadzie memoriałowej, np. kredyty, depozyty, portfele inwestycyjne. Wynik finansowy generowany na tych pozycjach może ulec zmianie z powodu niedopasowania terminów zmian oprocentowania, terminów zapadalności lub walut aktywów i pasywów.

Ryzyko opcjonalności w portfelu bankowym wynika z przedterminowej spłaty kredytów i przedterminowego wycofywania depozytów. Ryzyko to rozumiane jest jako pozycje mające otwartą opcję; pozycje takie są zabronione przez istniejącą politykę ryzyka Banku. Zdaniem Banku jego ekspozycja na ten rodzaj ryzyka nie jest znacząca.

Organizacja zarządzania ryzykiem i polityka ryzyka rynkowego

Portfel bankowy składa się głównie z kredytów i depozytów klientów detalicznych i instytucjonalnych, ale zawiera również pozycje strategiczne (takie jak inwestycje długoterminowe, obligacje z konwersji rezerwy obowiązkowej, emisje własne), operacje na rynku finansowym dokonywane w celu zarządzania płynnością (takie jak lokaty i depozyty międzybankowe, zbywalne dłużne papiery wartościowe, transakcje wymiany walutowej), transakcje zabezpieczające przed ryzykiem zmiany stóp procentowych, pozycje księgowe według zasady kasowej (kapitały własne, majątek trwały, aktywa niematerialne, podatki, rezerwy na kredyty). Tak więc celem Banku w odniesieniu do księgi bankowej jest generowanie dochodu dodatkowego w stosunku do marży realizowanej na tych pozycjach, bez nadmiernego narażania stabilności jego bazy kapitałowej (w tym bezpiecznego poziomu ekonomicznego i regulacyjnego współczynnika adekwatności kapitałowej) i wyników finansowych, poprzez kształtowanie strukturalnej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej, walutowe i płynności w sposób umożliwiający wykorzystanie średnio- i długoterminowych trendów gospodarczych i rynkowych, przy zachowaniu ekspozycji w ramach bieżących limitów ryzyka.

Utrzymywanie portfela handlowego – stanowiącego na dzień 31 grudnia 2010 r. poniżej 5% sumy bilansowej Banku – jest uzupełnieniem podstawowej działalności Banku i prowadzone jest w celu wsparcia sprzedaży produktów finansowych do klientów instytucjonalnych (sprzedaż bezpośrednia) i klientów detalicznych (poprzez inwestycyjne produkty strukturyzowane). Polityka Banku w odniesieniu do księgi handlowej polega na generowaniu dodatkowego przychodu z rzeczywistych i spodziewanych zmian parametrów cenowych (kursów walut, stóp procentowych, wartości papierów wartościowych itp.) przy jednoczesnym utrzymywaniu ekspozycji w ramach zdefiniowanych limitów ryzyka. Całkowita bilansowa i pozabilansowa pozycja walutowa Banku jest przenoszona do księgi handlowej i zarządzana centralnie przez Departament Skarbu Banku. Zgodnie z polityką ryzyka, Bank nie angażuje się w obrót ryzykiem kredytowym (np. CDS, ABS i dług korporacyjny poniżej ratingu kredytowego Polski), transakcje na akcjach, a także nie utrzymuje niezrównoważonych pozycji opcyjnych.

Bieżące ekspozycje Banku na ryzyko rynkowe oraz wyniki obrotu w księdze handlowej oraz bankowej są raportowane codziennie dla celów zarządczych (przy czym wartość VaR księgi handlowej raportowana jest również w ciągu dnia), comiesięcznie do KZRB oraz kwartalnie do Zarządu, Komisji ds. Audytu Wewnętrznego i Zgodności oraz Rady Nadzorczej.

Bank używa następujących metod mierzenia ryzyka rynkowego i zarządzania aktywami i zobowiązaniami (ALM):

- *Value at Risk (VaR)*, który określa maksymalną stratę, jaka może być poniesiona na danej pozycji (portfelu) w normalnych warunkach rynkowych w określonym horyzoncie czasowym, z określonym prawdopodobieństwem. Model ten przeznaczony jest dla oceny ryzyka ekspozycji wycenianych wg wartości godziwej, to jest w księdze handlowej. Bank stosuje model wariancji-kowariancji VaR, zakładając poziom ufności 99%, przy zastosowaniu wykładniczego ważenia danych historycznych i korekty o kurtozę empirycznego rozkładu czynników ryzyka rynkowego. Zakłada się jednodniowy okres utrzymywania pozycji;
- *Analiza warunków skrajnych*, stanowiąca uzupełnienie dla metody VaR poprzez modelowanie wrażliwości na zdarzenia występujące poza normalnymi okolicznościami rynkowymi, to jest historycznych kryzysów gospodarczych i politycznych, scenariuszy teoretycznych; oraz kalkulację straty maksymalnej (metodologia zbliżona do tzw. historycznego VaR);
- *Wskaźniki wrażliwości* określające elastyczność wartości rynkowej danej pozycji lub generowanego przez nią dochodu wobec zmian czynników ryzyka. Bank używa następujących wskaźników: (i) Delta/BPV, (ii) rotacja, (iii) duracja, i dodatkowo, w odniesieniu do księgi bankowej: (iv) Interest at Risk (IaR, do mierzenia wpływu zmian

stóp procentowych na 12-miesięczny wynik odsetkowy) oraz (v) Equity at Risk (EQaR, do oceny wpływu zmian stóp procentowych na wartość kapitału netto, tj. sumy wszystkich przyszłych zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto Banku);

- *Wskaźniki nominalne* (wielkość pozycji walutowej);
- *Limity stop-loss* dla różnych horyzontów czasowych (dzień oraz kroczący i kalendarzowy miesiąc, rok) na poziomie portfela i części portfela;
- *Limity niefinansowe* definiujące akceptowalne typy instrumentów finansowych, pary walutowe, terminy zapadalności i minimalny rating kredytowy dla dłużnych papierów wartościowych.

Obecny profil ryzyka w księdze handlowej

Bank podejmuje niskie ryzyko rynkowe związane z działalnością handlową na rynkach finansowych, odzwierciedlone niskim poziomem wartości value at risk (VAR). Wg stanu na koniec grudnia 2010 wartość zagrożona kształtowała się na poziomie 0,7 mln zł, zaś wykorzystanie dostępnych limitów na poziomie ok. 60%. Bank nie posiada w portfelu handlowym otwartych pozycji w opcjach. Pozycje opcyjne zawierane przez Bank są zamykane back-to-back na rynkach finansowych.

Poniższa tabela prezentuje komponenty VaR: ryzyko stopy procentowej (VaR IR – obejmujące papiery wartościowe oraz instrumenty pochodne stopy procentowej), ryzyko walutowe („VaR FX”) oraz VaR łączny, uwzględniający efekty dywersyfikacji między ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem walutowym (średnia na czwarty kwartał 2010 i 2009).

	Średnia dla czwartego kwartału	
	2010	2009
	<i>(tysiące PLN)</i>	
VaR IR	758	430
VaR FX	83	78
Łączny zdywersyfikowany VaR	744	439

Źródło: Informacje zarządcze Banku

Obecny profil ryzyka w księdze bankowej

Pozycje księgi bankowej charakteryzują się krótkimi terminami przeszacowania. Blisko 90% aktywów i zobowiązań odsetkowych przeszacowuje się w terminie do 3 miesięcy. Bilans Banku charakteryzuje się również krótkimi średnioważonymi okresami trwania (ang. duration), które dla aktywów wynosiły na koniec 2010 r. 1,6 miesiąca, zaś dla zobowiązań 1,8 miesiąca. Powyższe wskazuje na niską wrażliwość (zmienność) wartości kapitałów własnych Banku na zmiany rynkowych stóp procentowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. i na dzień 31 grudnia 2009 r., profil wrażliwości Banku był taki, że zmiany w rynkowych stopach procentowych spowodowałyby następujące zmiany w rocznych przychodach z tytułu odsetek w okresie 12 miesięcy od daty bilansu (tzw. miara ryzyka IaR):

	Stan na 31 grudnia	
	2010	2009
	<i>(mln PLN)</i>	
Nagła zmiana o 50 punktów bazowych	18,0	14,5
Narastająca zmiana o 200 punktów bazowych		
– w górę	33,3	31,9
– w dół	(67,1)	(44,3)

Źródło: Informacje zarządcze Banku

Zmiany rynkowych stóp procentowych wpływają również na bieżącą wartość aktywów i zobowiązań Banku, co przekłada się na wartość kapitału netto Banku, czyli wartość godziwą przyszłych przepływów pieniężnych. Według stanu na 31 grudnia 2010 r., wrażliwość kapitału własnego netto Banku na scenariusz wzrostu stóp procentowych o 200 punktów bazowych (scenariusz Basel II) równała się PLN + 35,6 miliona, tzn. około 1,7% kapitału netto Banku, co wskazuje na właściwą strukturę bilansu.

Poniższe tabele przedstawiają dane związane z luką stóp procentowych banku we wskazanych okresach:

Stan na 31 grudnia 2010						
Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiące	1–5 lat	Powyżej 5 lat	Nieoprocentowane	Razem
<i>(miliony PLN)</i>						
Aktywa						
Kasa i środki w Banku Centralnym	787,6	–	–	–	–	787,6
Należności od banków	16,2	–	39,6	0,6	–	56,4
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 842,3	–	–	–	–	1 842,3
Kredyty udzielone klientom	11 343,0	5 737,3	2 253,5	434,8	4,2	19 772,7
Lokacyjne papiery wartościowe	1 288,5	363,0	259,0	1 324,5	–	3 235,0
– dostępne do sprzedaży	1 288,5	363,0	259,0	1 324,5	–	3 235,0
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	–	–	–	–	–	–
Inne aktywa	1 466,7	80,7	13,6	–	–	1 561,1
Aktywa razem	16 744,3	6 181,0	2 565,7	1 759,8	4,2	27 255,1
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec banków	(680,9)	(2,1)	(8,3)	–	–	(691,3)
Zobowiązania wobec klientów	(13 079,5)	(4 833,6)	(4 421,1)	(49,3)	–	(22 383,5)
Pozostałe pożyczone środki	(511,0)	(1 095,5)	(150,0)	–	–	(1 756,5)
Pozostałe zobowiązania	(11,6)	–	–	–	–	(11,6)
Zobowiązania razem	(14 283,0)	(5 931,2)	(4 579,4)	(49,3)	–	(24 842,9)
Zobowiązania pozabilansowe netto	341,8	(1 642,1)	1 210,7	(538,8)	4,7	(623,8)
Skumulowana luka stopy procentowej	2 803,2	1 410,9	607,8	1 779,4	1 788,4	1 788,4

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe Banku zgodne z MSSF

Bieżąca bilansowa i pozabilansowa pozycja walutowa Banku jest centralnie zarządzana przez Departament Skarbu. Zgodnie z polityką indywidualne ekspozycje utrzymywane są na minimalnym poziomie, jak opisano powyżej (ryzyko w księdze handlowej).

Jednakże Bank jest również narażony na strukturalne ryzyko walutowe, ponieważ posiada kredyty, depozyty i instrumenty pochodne nominowane w walutach innych niż PLN. Na koniec 2010 r. portfel kredytów nominowanych w EUR i w USD był z nadwyżką pokryty depozytami klientów instytucjonalnych i detalicznych w tych walutach. Odmienna sytuacja występowała w przypadku portfela kredytów nominowanych w CHF, składającego się w większości z kredytów hipotecznych. Aktywa w CHF o łącznej wartości 1,14 mld CHF były zbilansowane finansowaniem w PLN i EUR wymienianym na CHF w krótkoterminowych transakcjach swapów walutowych, co powodowało, że Bank narażony był na ryzyko płynności rynku międzybankowego oraz zmiany kosztów tych transakcji.

W poniższej tabeli przedstawiono aktywa i zobowiązania Banku w podziale według walut na dzień 31 grudnia 2010 r.:

Stan na 31 grudnia 2010					
	EUR	USD	CHF	GBP	Inne
<i>(miliony PLN)</i>					
Aktywa					
Kasa i środki w Banku Centralnym	65,2	22,9	5,1	13,8	0,0
Należności od banków	142,4	93,0	19,1	8,7	7,3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	598,0	335,0	3 612,0	1,5	–
Inne aktywa	25,5	0,7	0,5	2,4	0,0
Aktywa razem	831,1	451,6	3 636,7	26,4	7,3
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	293,7	61,4	–	1,0	0,0
Zobowiązania wobec klientów	720,1	390,7	0,6	26,0	3,6
Pozostałe zobowiązania	21,1	2,7	0,0	0,4	0,8
Zobowiązania razem	1 034,8	454,8	0,6	27,4	4,4
Instrumenty pochodne oraz zobowiązania warunkowe – nominal	20 192,4	14 196,6	4 223,5	4,5	16,1

Ryzyko operacyjne

Wprowadzenie

Ryzyko operacyjne to możliwość poniesienia strat lub nieuzasadnionych kosztów spowodowanych przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi i systemy, lub zdarzenia zewnętrzne. Ryzyko operacyjne obejmuje również ryzyko prawne oraz ryzyko braku zgodności z przepisami. Bank jest narażony na wiele rodzajów ryzyka operacyjnego i zdarzeń, w tym na ryzyko związane z popełnieniem błędów, awariami systemów informatycznych, awariami infrastruktury i urządzeń, brakiem zgodności z zewnętrznymi lub wewnętrznymi regulacjami i standardami, naruszeniem bezpieczeństwa, przestępstwami na szkodę Banku oraz negatywnymi skutkami zdarzeń zewnętrznych lub działań innych podmiotów (np. dostawców, firm outsourcingowych). Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest obniżenie strat i kosztów powodowanych przez ryzyko operacyjne, przy jednoczesnym zapewnieniu, że Bank świadczy usługi na najwyższym poziomie jakości, zgodnie z przepisami prawa i regulacjami.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym opiera się na Polityce Ryzyka Operacyjnego, której zmiany muszą być zatwierdzone przez KZRB. Polityka ta określa najważniejsze zasady, cele i struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. Dodatkowo, ryzyko operacyjnego dotyczy szereg przyjętych wspólnych standardów oraz zasad (np. polityka ryzyka operacyjnego w obszarze systemów informatycznych, polityka bezpieczeństwa, polityka zgodności) oraz procedur dotyczących poszczególnych obszarów działalności Banku. Obejmują one m.in. identyfikację ryzyka, mechanizmy kontroli i ograniczania ryzyka, miary ryzyka oraz procedury raportowania ryzyka.

Organizacja zarządzania ryzykiem operacyjnym

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym prowadzone jest w ramach struktur zarządzania ryzykiem operacyjnym, których kluczowymi elementami są:

- Zarząd Banku i KZRB – odpowiedzialne za ogólny nadzór zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- Podkomitet do spraw Ryzyka Operacyjnego i Zgodności – odpowiedzialny za nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym, oraz za monitoring poziomu ryzyka operacyjnego w odniesieniu do wszystkich obszarów ryzyka operacyjnego,
- Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym – odpowiedzialne za nadzór, organizację, integrację i koordynację procesów z zakresu zarządzania ryzykiem operacyjnym w komórkach organizacyjnych w Centrali Banku oraz jednostkach organizacyjnych w regionach;
- Koordynatorzy ryzyka operacyjnego w każdej jednostce organizacyjnej Centrali Banku – odpowiedzialni za raportowanie zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym, monitorowanie działań zaradczych podejmowanych przez jednostkę oraz działań mających na celu obniżenie ryzyka operacyjnego;
- Stanowiska Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym w regionach – odpowiedzialne za raportowanie zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym i nadzór nad procesami zarządzania ryzykiem operacyjnym, ocenę ryzyka operacyjnego i podejmowanie działań nakierowanych na obniżanie ryzyka operacyjnego w regionach.

Procedury i metody zarządzania ryzykiem operacyjnym

W celu oceny ryzyka operacyjnego oraz przeprowadzania procesu monitoringu Bank wykorzystuje metodę samooceny oraz Kluczowe Wskaźniki Ryzyka Operacyjnego (KRI). Poprzez ustalenie dopuszczalnych wartości KRI Bank decyduje o tolerancji na ryzyko i podejmuje odpowiednie działania po przekroczeniu dozwolonego poziomu ryzyka. Nowe produkty i procedury również podlegają analizie z punktu widzenia potencjalnego ryzyka.

Bank wdrożył procedury identyfikacji oraz raportowania ryzyka, które obejmują wszystkie jednostki organizacyjne i są wspólne w całym Banku. Procedury te zapewniają kompletność i odpowiednią jakość danych istotnych dla oceny ryzyka i podjęcia decyzji mających wpływ na poziom ryzyka operacyjnego.

Ryzyko operacyjne zarządzane jest na bieżąco w ramach wewnętrznego środowiska kontroli. Ważną częścią tego środowiska są kontrole funkcjonalne. Są to kontrole wewnętrzne wykonywane *ex post* przez menedżerów oraz wskazanych pracowników w jednostkach organizacyjnych Banku. Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym koordynuje proces kontroli funkcjonalnej i testuje, we współpracy ze Stanowiskami Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym w regionach, prawidłowość wybranych kontroli. Ponadto Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym weryfikuje sposób zaprojektowania kontroli i wykonuje testy operacyjnej efektywności wybranych kontroli wewnętrznych.

W celu usprawnienia procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank wdrożył aplikację intranetową służącą do zarządzania zdarzeniami i zagrożeniami związanymi z ryzykiem operacyjnym. Aplikacja ta zapewnia upoważnionym użytkownikom (w regionach i Centrali) dostęp do informacji dotyczących ryzyka operacyjnego, zapewnia sprawny przepływ informacji i dostarcza danych do raportów w zakresie zdarzeń, zagrożeń i strat wywołanych przez ryzyko operacyjne. Bank dysponuje danymi z poprzednich dziewięciu lat dotyczącymi strat wywołanych przez ryzyko operacyjne.

Ryzyko utraty reputacji

Ryzyko utraty reputacji związane jest z wydarzeniami, które mogą mieć zły wpływ na rynkową reputację Banku. Ryzyko biznesowe i ryzyko utraty reputacji zarządzane jest jako część normalnych operacji biznesowych Banku.

Wymogi kapitałowe i kapitał ekonomiczny

Bank mierzy, raportuje i zarządza ryzykiem poprzez utrzymywanie właściwego poziomu kapitału zewnętrznego (wymaganego przepisami prawa) i wewnętrznego (ekonomicznego). W celu skalkulowania wymogów kapitałowych Bank wykorzystuje wystandaryzowane metody (ryzyko kredytowe i ryzyko rynkowe w portfelu handlowym) oraz podstawowy sposób mierzenia ryzyka operacyjnego. Dla celów wewnętrznych, do kalkulacji kapitału ekonomicznego Bank wykorzystuje modele ilościowe dla wszystkich rodzajów ryzyka istotnego dla kalkulacji wymaganego poziomu kapitału wewnętrznego. Obliczanie kapitału ekonomicznego (wewnętrznego) jest elementem zarządzania ryzykiem w Banku i obejmuje obliczanie ryzyka kredytowego (włączając w to ryzyko strony przeciwnej i ryzyko kraju), ryzyka koncentracji, ryzyka rynkowego w portfelu handlowym oraz ryzyka stóp procentowych w portfelu bankowym, ryzyka operacyjnego i ryzyka biznesowego. Dodatkowo, Bank regularnie wykonuje testy obciążeniowe oraz analizy scenariuszy. Kapitał ekonomiczny raportowany jest co miesiąc przy użyciu danych historycznych pozwalających na obliczenie wskaźnika PD (*probability of default*, prawdopodobieństwo naruszenia zobowiązania), LGD (*loss given default*, strata w przypadku naruszenia zobowiązania) oraz dystrybucji straty z tytułu ryzyka operacyjnego. Jako część swojego ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*, Wewnętrzny Proces Oceny Adekwatności Kapitałowej), Bank regularnie stosuje metodę RAROC (*Risk Adjusted Return on Capital*, Rentowności Kapitału Skorygowanej o Ryzyko) do zarządzania relacją zysku i ryzyka dla poszczególnych segmentów działalności i typów klientów.

Modele wspomagające zarządzanie kapitałem ekonomicznym opartym na ocenie ryzyka zostały sprawdzone i zatwierdzone przez doradcę zewnętrznego oraz zweryfikowane przez audyt wewnętrzny w Banku.

Departament Compliance

Departament Compliance wykonuje czynności badające zgodność z prawem, zdefiniowane jako niezależne identyfikowanie, ocena, doradztwo, monitorowanie i raportowanie na temat ryzyka zgodności z przepisami, tzn. ryzyka, że na Bank zostaną nałożone sankcje wynikające z uregulowań prawnych lub że Bank poniesie straty finansowe lub związane z utratą reputacji, z tytułu naruszenia uregulowań prawnych, regulaminów, standardów i praktyki rynkowej.

Departament Compliance podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Obowiązki Departamentu Compliance obejmują badanie zgodności z przepisami dotyczącymi prania pieniędzy, uregulowaniami antyterrorystycznymi, zapobieganie działaniom przestępczym skierowanym przeciwko bankowi, monitoring zgodności z przepisami oraz sprawy związane z etyką biznesową. Dział ocenia propozycje regulacji wewnętrznych oraz monitoruje zmiany w regulacjach wewnętrznych banku oraz procedury, które wprowadzają lub modyfikują warunki świadczenia usług klientom Banku. Departament Compliance współpracuje z organami ścigania, organami podatkowymi oraz Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej, instytucją państwową odpowiedzialną za przeciwdziałanie praniu pieniędzy.

Departament Compliance sporządza roczne i kwartalne raporty na temat zgodności z przepisami. Raport ten przekazywany jest do Zarządu i, po zatwierdzeniu przez Zarząd, do Rady Nadzorczej.

Bieżące kontakty oraz korespondencja z KNF obsługiwane są poprzez odpowiednie departamenty wewnątrz Banku w zależności od ich merytorycznej właściwości.

Audyt wewnętrzny

Departament Audytu Wewnętrznego sprawuje w Banku funkcję audytu wewnętrznego. Podlega on bezpośrednio Prezesowi Zarządu i pośrednio Radzie Nadzorczej, a dokładnie Komisji ds. Audytu Wewnętrznego Banku.

Zakres prac Departamentu Audytu Wewnętrznego obejmuje wszystkie istotne procesy funkcjonujące w Banku oraz ustalanie, czy organizacja zarządzania ryzykiem, procesy kontroli i ładu korporacyjnego są adekwatnie zaprojektowane, zaimplementowane i właściwie funkcjonują.

Opinia audytu dotyczy oceny jakości mechanizmów kontrolnych i odzwierciedla istniejące ryzyko w odniesieniu do akceptowalnego poziomu ryzyka.

Audyty wykonywane są zgodnie ze sformalizowanymi procedurami audytowymi obowiązującymi w Banku. Plan audytów jest opracowywany z uwzględnieniem trzyletniego cyklu przeprowadzania badań, co zapewnia, że wszystkie kluczowe obszary zostaną nimi objęte w tym okresie. Tematy do planu audytów wybierane są po przeprowadzeniu oceny ryzyka i uwzględnieniu tematów wynikających z obowiązujących uregulowań zewnętrznych (np. rekomendacji KNF).

W Banku istnieje komórka wewnętrzna odpowiedzialna za zbieranie i utrzymywanie korespondencji z KNF.

Departament Audytu Wewnętrznego przeprowadza audyty operacyjne, zgodności oraz audyty finansowe w wybranych obszarach funkcjonowania Banku. Audyty operacyjne koncentrują się na ocenie jakości systemu kontroli wewnętrznej i mechanizmów kontrolnych oraz zgodności działania z zasadami i wytycznymi ustalonymi przez kierownictwo. Audyty zgodności badają, czy Bank działa zgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi. W ramach audytów finansowych dokonywana jest analiza wiarygodności sprawozdań finansowych (tylko w wybranych obszarach).

Wyniki audytów zawierające główne wnioski dla konkretnych obszarów Banku są prezentowane w okresowych raportach kierowanych do Zarządu i Rady Nadzorczej. W latach 2008, 2009 i 2010 Departament Audytu Wewnętrznego przeprowadził odpowiednio 58, 76 i 80 audytów, łącznie z audytami doraźnymi (przeprowadzanymi np. w związku ze skargami klientów). Departament Audytu Wewnętrznego przedstawia Zarządowi Banku rekomendacje dotyczące zarządzania ryzykiem, procesów kontroli i ładu korporacyjnego. Ponadto sprawdza, czy w istotnych kwestiach podejmowane są działania naprawcze.

OGÓLNE INFORMACJE O BANKU

Bank

Nazwa i forma prawna:	Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna
Siedziba:	Warszawa, Polska
Adres:	ul. Kasprzaka 10/16, 01-211 Warszawa
Numer telefonu:	+ 48 (22) 860 40 00
Numer telefaksu:	+ 48 (22) 860 50 00
Strona internetowa:	www.bgz.pl

Bank został utworzony w dniu 27 czerwca 1975 r. na czas nieokreślony. W 1994 r. Bank został przekształcony w spółkę akcyjną na podstawie specjalnej ustawy. W dniu 11 maja 2001 r. Bank został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000011571. Bank posiada numer REGON 010778878.

Bank działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, Prawa Bankowego, innych przepisów prawa dotyczących spółek prawa handlowego oraz postanowień Statutu Banku.

Przedmiot działalności

Zgodnie z § 4 ust. 2 Statutu Bank prowadzi uniwersalną działalność bankową ze szczególnym uwzględnieniem finansowania rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz infrastruktury regionalnej.

Zgodnie z § 5 Statutu, przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych i świadczenie usług finansowych. Bank wykonuje następujące czynności bankowe:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na zlecenie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- przeprowadzanie operacji czekowych i wekslowych oraz operacji, których przedmiotem są warranty,
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- dokonywanie terminowych operacji finansowych,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- pośredniczenie w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego.

Poza wykonywaniem czynności bankowych Bank może wykonywać następujące czynności w zakresie ustalonym w Prawie Bankowym:

- obejmowanie i nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej lub uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- dokonywanie na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,

- prowadzenie działalności maklerskiej (przedsiębiorstwa maklerskiego),
- prowadzenie działalności akwizycyjnej w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- wykonywanie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- przechowywanie aktywów funduszy inwestycyjnych,
- prowadzenie depozytu papierów wartościowych,
- pośredniczenie w obrocie jednostkami uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
- świadczenie usług finansowo-rozliczeniowych i doradczych w zakresie instrumentów rynków finansowych,
- świadczenie usług powierniczych, faktoringowych,
- świadczenie usług w zakresie transportu wartości pieniężnych,
- świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie dopuszczonym przepisami ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym,
- prowadzenie leasingu finansowego,
- obrót znakami towarowymi i wartościami numizmatycznymi.

Zgodnie z § 6 Statutu Bank może również:

- emitować obligacje, w tym obligacje zamienne na akcje, obligacje z prawem pierwszeństwa objęcia akcji Banku, jak również warranty subskrypcyjne,
- zaciągać kredyty i pożyczki pieniężne,
- prowadzić działalność lokacyjno-depozytową na rynku międzybankowym,
- przyjmować poręczenia i gwarancje,
- realizować samodzielnie lub wspólnie z innymi podmiotami inne przedsięwzięcia gospodarcze w kraju i za granicą,
- używać na oznaczenie oferowanych usług wyróżniających je znaków towarowych,
- świadczyć usługi szkoleniowe.

Kapitał

Kapitał zakładowy Banku wynosi 43 136 764 zł i dzieli się na 43 136 764 Akcje imienne o wartości nominalnej 1 zł. Wszystkie Akcje Banku są w pełni opłacone.

Jako spółka akcyjna Bank powstał w 1994 r. w wyniku przekształcenia Banku Gospodarki Żywnościowej, będącego bankiem państwowo-spółdzielczym, dokonanego na mocy art. 29 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw. W momencie przekształcenia kapitał akcyjny Banku wynosił 228 954 000 000 zł i dzielił się na 228 954 Akcje imienne o wartości nominalnej 1 000 000 zł. W momencie przekształcenia kapitał zakładowy dzielił się na dwie serie akcji – A i B. 150 881 Akcji zwykłych serii A zostało objętych przez Skarb Państwa, natomiast 780 730 Akcji uprzywilejowanych serii B zostało objętych przez banki spółdzielcze. Zgodnie z aktem przekształcenia wkłady niepieniężne nie występowały.

W dniu 30 czerwca 1999 r. uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia dokonano zmiany struktury kapitału zakładowego Banku. Wysokość kapitału zakładowego nie uległa zmianie, zmieniła się natomiast liczba i wartość nominalna Akcji Banku. W wyniku reorganizacji kapitał zakładowy wynosił 22 895 400 zł i dzielił się na 22 895 400 Akcji imiennych o wartości nominalnej 1 zł.

W dniu 31 stycznia 2001 r. Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego w drodze emisji Akcji serii C o kwotę nie niższą niż 245 000 zł i nie wyższą niż 6 689 100 zł. Akcje serii C zostały zaoferowane dotychczasowym akcjonariuszom Banku w ramach prawa poboru. W wyniku podwyższenia kapitału zakładowego Akcje serii C zostały objęte przez 226 banków spółdzielczych i przez 2 banki regionalne. W efekcie podwyższenia kapitał akcyjny wynosił 23 142 729 zł i dzielił się na 23 142 729 Akcji imiennych o wartości nominalnej 1 zł. Podwyższenie kapitału akcyjnego zostało wpisane do rejestru przedsiębiorców w dniu 13 lipca 2001 r.

W dniu 23 maja 2002 r. Walne Zgromadzenie Banku podjęło decyzję o kolejnym podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 3 220 932 zł poprzez emisję 3 220 932 Akcji imiennych serii D. Dotychczasowi akcjonariusze Banku zostali pozbawieni prawa poboru nowych Akcji, a wszystkie nowe Akcje zostały objęte przez Skarb Państwa w drodze subskrypcji prywatnej, w zamian za wkład niepieniężny w postaci akcji Orbis S.A. i Telekomunikacja Polska S.A.

Po rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego kapitał zakładowy Banku wynosił 26 363 661 zł i dzielił się na 26 363 661 Akcji imiennych o wartości nominalnej 1 zł.

W dniu 28 maja 2004 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę od 8 064 516 zł do 10 640 643 zł w drodze emisji Akcji serii E w liczbie od 8 064 516 do 10 640 643. Dotychczasowi akcjonariusze Banku zostali pozbawieni prawa poboru nowych Akcji, które zostały zaoferowane w trybie subskrypcji prywatnej EBOR i RIH. Nowe Akcje w liczbie 10 640 643 zostały objęte przez EBOR i RIH w zamian za wkłady pieniężne. Po rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w dniu 2 grudnia 2004 r. kapitał zakładowy Banku wynosił 37 004 304 zł i dzielił się na 37 004 304 Akcje imienne o wartości nominalnej 1 zł.

W dniu 17 czerwca 2005 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę o emisji obligacji zamiennych serii A oraz o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę nie większą niż 6 250 000 zł w drodze emisji Akcji serii F w liczbie nie większej niż 6 250 000. Walne Zgromadzenie Banku postanowiło o wyłączeniu prawa poboru nowych Akcji i wyłączeniu prawa poboru obligacji zamiennych serii A przez dotychczasowych akcjonariuszy, innych niż EBOR i RIH. Obligacje zamienne serii A zostały objęte i opłacone przez EBOR i RIH. Następnie przeprowadzone zostały transakcje, na mocy których RIH zbył należące do niego obligacje na rzecz Rabobank Nederland, zaś EBOR zbył należące do niego obligacje na rzecz RIH. W wyniku realizacji prawa do zamiany obligacji zamiennych serii A na Akcje serii F, RIH oraz Rabobank Nederland objęły łącznie 6 132 460 Akcji imiennych serii F, a kapitał zakładowy został podwyższony o kwotę 6 132 460 zł. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego nastąpiła w dniu 12 czerwca 2007 r.

Grupa BGŻ

Grupę Kapitałową BGŻ tworzą Bank, jeden podmiot zależny (Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus) oraz jeden podmiot stowarzyszony (BGŻ Leasing).

Ani podmiot zależny, ani podmiot stowarzyszony nie mają istotnego wpływu na wyniki czy sytuację finansową Banku.

Wszystkie spółki wchodzące w skład Grupy są objęte konsolidacją. Podmiot zależny konsolidowany jest metodą pełną. Podmiot stowarzyszony konsolidowany jest metodą praw własności.

Wedle najlepszej wiedzy Banku, w stosunku do żadnych udziałów w kapitale podmiotu zależnego Banku nie istnieje żadna opcja lub uzgodnienie warunkowe lub bezwarunkowe, że staną się one przedmiotem opcji.

Poniżej przedstawiono podstawowe informacje dotyczące podmiotów wchodzących w skład Grupy, innych niż Bank.

Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus

Bank posiada 3 020 udziałów stanowiących 100% kapitału zakładowego Bankowego Funduszu Nieruchomościowego Actus. Spółka ta została utworzona 19 października 1999 r. i zajmuje się nabywaniem, zbywaniem, wynajmem nieruchomości oraz zarządzaniem nimi. Spółka będzie kontynuowała działalność do momentu sprzedaży aktywów posiadanych w swoim portfelu, po czym zostanie podjęta decyzja o jej likwidacji. Informacje na temat nieruchomości stanowiącej własność spółki zostały zamieszczone w rozdziale „Opis działalności Banku – Nieruchomości”.

BGŻ Leasing

Bank posiada akcje stanowiące 49% kapitału zakładowego BGŻ Leasing. Pozostałe 51% akcji jest w posiadaniu De Lage Landen International B.V., spółki zależnej Rabobank Nederland. Spółka BGŻ Leasing została utworzona w kwietniu 1997 r. jako podmiot zależny De Lage Landen International. W dniu 1 lipca 2008 r. Bank nabył 49% kapitału BGŻ Leasing.

Bank współpracuje z BGŻ Leasing w ramach oferowania klientom Banku usług leasingowych. BGŻ Leasing wspomaga pracowników sprzedaży BGŻ w sprzedaży produktów leasingowych.

Od momentu powstania w 2007 r. BGŻ Leasing dynamicznie rozwija swoją działalność. W 2010 r. spółka zawarła 1 775 umów leasingowych i oddała w leasing środki trwałe o wartości 445,5 mln PLN. W 2009 r. spółka zawarła 1 025 umów leasingowych i oddała w leasing środki trwałe o wartości 276,9 mln PLN. W 2008 r. spółka zawarła 689 umów leasingowych i oddała w leasing środki trwałe o wartości 156,8 mln PLN.

ZARZĄDZANIE I ŁAD KORPORACYJNY

Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych i Prawem Bankowym organami zarządzającymi i nadzorującymi w Banku są odpowiednio Zarząd i Rada Nadzorcza.

Zarząd

Zarząd jest odpowiedzialny za bieżące zarządzanie Bankiem.

Skład

W skład Zarządu wchodzi od czterech do siedmiu członków powoływanych przez Radę Nadzorczą na okres wspólnej trzyletniej kadencji. Dwóch spośród członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu, powinno uzyskać zgodę KNF na pełnienie funkcji w Zarządzie Banku. Obecnie zgodę KNF na pełnienie funkcji członka Zarządu posiadają Prezes Zarządu Pan Jacek Bartkiewicz oraz Wiceprezes Zarządu Pan Witold Okarma. Rada Nadzorcza ma również prawo do odwołania oraz zawieszenia w czynnościach poszczególnych członków Zarządu. Członek Zarządu może być również odwołany uchwałą Walnego Zgromadzenia.

Kompetencje

Zarząd prowadzi sprawy Banku oraz reprezentuje go na zewnątrz. Do jego uprawnień należą wszystkie czynności nie zastrzeżone do kompetencji innych organów przez przepisy prawa lub Statutu. Uchwała Zarządu jest w szczególności wymagana dla przygotowania projektu strategii rozwoju Banku i przedłożenia go Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia, przygotowania planu finansowego oraz przyjęcia sprawozdania z jego realizacji, określania polityki kadrowej i produktowej Banku, ustalania struktury organizacyjnej Banku, tworzenia i znoszenia komitetów wraz z określeniem ich właściwości, ustanawiania prokurentów oraz ustalania zasad funkcjonowania kontroli i audytu wewnętrznego Banku.

Oświadczenia woli w imieniu Banku składają (i) dwaj członkowie Zarządu działający łącznie lub (ii) jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem lub pełnomocnikiem lub (iii) prokurenci w granicach uprawnień wynikających z przepisów o prokurze, a w przypadku ustanowienia prokury łącznej dwaj prokurenci działający łącznie.

Sposób funkcjonowania

Zarząd działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą Banku. Określenie obszarów zarządzania, które należą do kompetencji poszczególnych członków Zarządu, oraz ustalenie ramowych planów pracy Zarządu wraz z terminami wykonania wynikających z nich zadań następuje w drodze uchwały Zarządu.

Bieżącą działalnością Banku kieruje Prezes Zarządu. Do jego kompetencji należy także reprezentacja całego Zarządu wobec osób trzecich, koordynowanie pracy pozostałych członków Zarządu, zwoływanie posiedzeń Zarządu oraz przewodniczenie jego obradom, składanie wniosków do Rady Nadzorczej w sprawie powołania pozostałych członków Zarządu. Ponadto Prezes Zarządu sprawuje nadzór nad Obszarem Zarządzania Bankiem, podczas gdy Pion Agrobiznesu oraz Pion Infrastruktury są nadzorowane przez Wiceprezesa Zarządu, powołanego za zgodą KNF.

Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością oddanych głosów, z wyjątkiem uchwały w sprawie przyjęcia projektu strategii rozwoju Banku oraz powołania prokurentów, które wymagają oddania głosu „za” przez wszystkich członków Zarządu. W przypadku równej liczby głosów decydujący jest głos Prezesa Zarządu.

Członkowie Zarządu

Obecnie Zarząd liczy czterech członków. W dniu 31 marca 2011 r. Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwały w sprawie powołania czterech członków Zarządu z dniem 1 kwietnia 2011 r., 1 maja 2011 r., 10 maja 2011 r. oraz 15 czerwca 2011 r. Poniższa tabela przedstawia listę obecnych członków Zarządu, ich stanowisko, datę ostatniego powołania na stanowisko oraz datę upływu kadencji.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Data ostatniego powołania	Data upływu kadencji
Jacek Bartkiewicz	Prezes Zarządu	9.06.2009	9.06.2012
Gerardus Cornelis (Geert) Embrechts	Pierwszy Wiceprezes Zarządu	1.04.2011	9.06.2012
Witold Okarma	Wiceprezes Zarządu	9.06.2009	9.06.2012
Andrzej Sieradz	Wiceprezes Zarządu	11.10.2010	9.06.2012
Johannes Gerardus (Geert-Jan) Beuming*	Wiceprezes Zarządu	1.05.2011	9.06.2012
Dariusz Odzioba*	Wiceprezes Zarządu	10.05.2011	9.06.2012
Wojciech Sass*	Wiceprezes Zarządu	15.06.2011	9.06.2012

* Rozpoczną pełnienie funkcji z dniem powołania. Obecnie nie sprawują funkcji członka Zarządu.

Mandaty wszystkich członków Zarządu wygasają najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za 2011 r.

Poniżej przedstawiono krótki opis kwalifikacji i doświadczenia zawodowego członków Zarządu.

Jacek Bartkiewicz

Pan Jacek Bartkiewicz pełni funkcję Prezesa Zarządu Banku od września 2002 r. W latach 1990–2001 sprawował kierownicze stanowiska w Banku Śląskim S.A., w tym od 1996 r. był członkiem zarządu, a od 1997 r. jego wiceprezesem. W latach 2001–2002 był podsekretarzem stanu w Ministerstwie Finansów, gdzie sprawował nadzór nad instytucjami finansowymi i rachunkowością oraz był odpowiedzialny za gospodarkę narodową, politykę regionalną oraz rolnictwo. Pan Jacek Bartkiewicz zasiadał w organach wielu instytucji i spółek, w tym między innymi pełnił funkcję przewodniczącego rady nadzorczej PKN Orlen S.A. (w latach 2004–2005) oraz przewodniczącego rady nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (w latach 2004–2006). Jacek Bartkiewicz jest przewodniczącym rady nadzorczej Fundacji BGŻ oraz od 2010 r. przewodniczącym rady Związku Banków Polskich.

W roku 1978 Pan Jacek Bartkiewicz ukończył Szkołę Główną Planowania i Statystyki (ob. Szkoła Główna Handlowa), kierunek Ekonomia Przemysłu, po czym w 1989 r. uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych wydany przez Akademię Nauk Społecznych. W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych Pan Bartkiewicz uczestniczył w wielu szkoleniach i konferencjach, w tym między innymi w szkoleniach dotyczących ładu korporacyjnego (2004) oraz zarządzania (2006).

Gerardus C.M.W. (Geert) Embrechts

Z dniem 1 kwietnia 2011 r. Pan Geert Embrechts został powołany na stanowisko Pierwszego Wiceprezesa Zarządu Banku. Od początku swojej kariery związany jest z Grupą Rabobank. Geert Embrechts w latach 1995–1998 pracował w Grupie Rabobank jako ekonomista w departamencie badań nad gospodarką. Następnie, w ramach kontynuacji dotychczasowej współpracy pełnił funkcję dyrektora do spraw ryzyka kraju oraz kierował zespołem prognoz cyklu biznesowego w departamencie analiz ekonomicznych (w latach 1999–2001). Przez kolejne trzy lata Pan Geert Embrechts sprawował obowiązki szefa obszaru zarządzania portfelem, finansowania handlu i obrotu towarowego. Od roku 2004 był członkiem zarządu, dyrektorem zarządzającym i szefem obszaru operacji w Rabo India Finance. Następnie, w latach 2007–2008 sprawował funkcję regionalnego szefa do spraw ryzyka w Rabobank Azja. Do roku 2011 Pan Geert Embrechts sprawował funkcję wiceprezesa i szefa do spraw finansów i ryzyka w Rabobank International Indonesia, gdzie odpowiedzialny był za zarządzanie obszarem ryzyka i finansów. Dodatkowo, jest także członkiem komitetu doradczego School of Business Economics Uniwersytetu w Maastricht oraz był członkiem rady dyrektorów w spółce Canara Robeco Asset Management Company w Mumbai.

Pan Geert Embrechts jest absolwentem kierunków prawo i ekonomia Uniwersytetu w Maastricht (odpowiednio: 1996 i 1994 rok). Posiada również tytuł magistra w dziedzinie finansów międzynarodowych, który uzyskał w Amsterdam Business School (2001 rok). Jest także absolwentem rocznych studiów prowadzonych przez International Christian University Tokio (1993 rok).

Witold Okarma

Witold Okarma jest Wiceprezesem Zarządu od czerwca 2008 r. Poprzednio piastował stanowiska prokurenta Banku oraz Dyrektora ds. Zarządzania Ryzykiem Kredytowym. W latach 1993–2002 był zatrudniony w ING Bank Śląski S.A., gdzie początkowo kierował zespołem windykacyjnym, wydziałem kredytów i kredytów podwyższonego ryzyka, a później piastował stanowiska kierownicze w wydziale bankowości korporacyjnej, w tym stanowisko dyrektora zarządzającego odpowiedzialnego za strategię banku, rozwój oferty, sprzedaż produktów dla firm oraz budowę sieci centrów bankowości korporacyjnej. W latach 2002–2004 był dyrektorem zarządzającym wydziału bankowości korporacyjnej Kredyt Bank S.A. Od 1997 r. Pan Witold Okarma pełni funkcję członka rady nadzorczej Rafako S.A.

W roku 1991 Witold Okarma ukończył Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego.

Andrzej Sieradz

Andrzej Sieradz pełni funkcję Wiceprezesa Zarządu Banku od października 2010 r. Zanim związał się z Bankiem, w latach 2006–2010 był dyrektorem operacyjnym oraz członkiem zarządu ING Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A., oraz członkiem zarządu ING Usługi Finansowe S.A., gdzie odpowiadała za dział informatyki, dział obsługi klienta oraz zarządzanie

projektami. W latach 2002–2006 był zatrudniony w ING Bank Śląski S.A., najpierw jako dyrektor zarządzający. W latach 1997 do 2002 piastował stanowiska kierownicze w Coca-Cola Beverages Polska sp. z o.o.

Andrzej Sieradz ukończył w 1983 roku Politechnikę Warszawską. W 1997 roku uzyskał tytuł MBA Business International School w Warszawie oraz ukończył studia podyplomowe z zakresu finansów i bankowości w Szkole Głównej Handlowej.

Johannes Gerardus (Geert-Jan) Beuming

Z dniem 1 maja 2011 r. Pan Johannes Gerardus Beuming został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. Od początku swojej kariery zawodowej związany jest z Grupą Rabobank. W latach 1987–1991 pracował dla Rabobank w Rosmalen jako asystent szefa bankowości korporacyjnej, a następnie jako szef administracji ryzyka i kontroli kredytowej. Następnie przez cztery lata wykonywał obowiązki analityka kredytowego i opiekuna klienta dla Rabobank w Rotterdamie. W ramach współpracy z Rabobank International, sprawował w latach 1995–1999 funkcję analityka kredytowego w Utrechcie i Dublinie. W latach 1999–2000 Pan Johannes Beuming był szefem obszaru ryzyka Rabobank International w Santiago de Chile, a następnie menedżerem do spraw ryzyka w Hongkongu (lata 2000–2001), szefem projektu strukturyzowanego finansowania handlu i obrotu towarowego w Dżakarcie (lata 2001–2002) oraz głównym analitykiem i menedżerem regionalnym w Singapurze (lata 2002–2005). Następnie w latach 2005–2007 Johannes Beuming sprawował w Singapurze funkcję menedżera regionalnego do spraw zarządzania portfelem kredytowym. Od 2007 roku pracuje w Rabobank International Hong Kong na stanowisku regionalnego szefa do spraw ryzyka na Azję. Obecnie Pan Johannes Beuming jest członkiem Rady Dyrektorów Rabobank International Hong Kong, ponadto tymczasowo sprawuje funkcję menedżera generalnego na Azję Północno-Wschodnią.

Johannes Gerardus Beuming ukończył studia na kierunku zarządzanie biznesem. W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych odbył ogólny kurs bankowości w Holenderskim Instytucie Bankowości i Giełd. Dodatkowo Pan Johannes Beuming odbył również liczne kursy z zakresu bankowości i finansowania korporacji, rynków kapitałowych, analizy finansowania oraz kredytów.

Dariusz Odzioba

Z dniem 10 maja 2011 r. Pan Dariusz Odzioba został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. Swoją karierę rozpoczął w Amerbank S.A., gdzie przez trzy lata (1992–1995) pracował na stanowisku dealera walutowego. W latach 1995–1997 pełnił obowiązki chief dealera w ABN AMRO Bank (Polska) S.A., będąc odpowiedzialnym za trading oraz sprzedaż. Następnie Dariusz Odzioba sprawował funkcję chief dealera dla Rynków Wschodzących w ABN AMRO UK w Londynie (w latach 1997–1998). W ramach sprawowanej funkcji odpowiedzialny był za transakcje typu forward oraz obrót obligacjami rządowymi. Pan Dariusz Odzioba od 1998 roku zasiadał w zarządzie ABN AMRO Bank (Polska) S.A., sprawując jednocześnie funkcję szefa do spraw rynków finansowych. W 2008 roku Pan Dariusz Odzioba został szefem rynków finansowych oraz dyrektorem zarządzającym w banku Pekao S.A., gdzie w związku z pełnioną funkcją odpowiadał m.in. za sprzedaż korporacyjną, instytucje finansowe oraz portfele inwestycyjne. Był również członkiem komitetu do spraw zarządzania aktywami, pasywami i ryzykiem.

W roku 1994 Pan Dariusz Odzioba ukończył Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu i uzyskał tytuł magistra ekonomii. Brał również udział w programach szkoleniowych organizowanych przez INSEAD business school dla młodych menedżerów oraz poświęconych tematyce swapów i derywatów (w 1999 roku).

Wojciech Sass

Z dniem 15 czerwca 2011 r. Pan Wojciech Sass został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. W latach 1995–1997 zatrudniony był w firmie Accenture (wcześniej Andersen Consulting) jako konsultant, a przez kolejne dwa lata pracował dla Boston Consulting Group, gdzie pełnił obowiązki starszego wspólnika oraz konsultanta. W roku 2000, w ramach współpracy z Boston Consulting Group, pracował jako konsultant w Sydney. Przez okres jednego roku (2001) prowadził własną działalność gospodarczą związaną z technologią komunikacji bezprzewodowej. Od 2001 roku Pan Wojciech Sass był ponownie związany z Boston Consulting Group, gdzie sprawował funkcje konsultanta, kierownika projektu oraz wspólnika, a później dyrektora zarządzającego.

W roku 1995 Pan Wojciech Sass ukończył Politechnikę Krakowską i otrzymał tytuł magistra zarządzania operacyjnego. W 2001 roku uzyskał tytuł MBA (z wyróżnieniem) London Business School. Adres służbowy wszystkich członków Zarządu to ul. Kasprzaka 10/16, Warszawa.

Funkcje pełnione przez członków Zarządu Banku w organach zarządzających i nadzorczych innych spółek

Poniższa tabela przedstawia listę funkcji pełnionych obecnie lub w przeszłości przez członków Zarządu Banku w organach zarządzających i nadzorczych innych spółek w okresie ostatnich pięciu lat:

Imię i nazwisko	Data	Pełnione funkcje
Dariusz Odzioba	2001–2008 2001–2008	ABN AMRO (Polska) S.A. – członek zarządu ABN AMRO Securities – członek rady nadzorczej
Geert Embrechts	2008–2011 2004–2008 2004–2008 2007–2008	Rabobank International Indonesia (RII) – członek rady dyrektorów Rabo India Pvt. Ltd – członek rady dyrektorów Rabo India Securities (RIS) – członek rady dyrektorów Canara Robeco Asset Management Company – członek rady dyrektorów (Rada Powierników)
Witold Okarma	1997 – do chwili obecnej	Rafako S.A. – członek rady nadzorczej
Andrzej Sieradz	2006–2010	ING Usługi Finansowe S.A. – członek zarządu, dyrektor operacyjny
Johannes Beuming	2007 – do chwili obecnej	Rabobank International Hong Kong – członek rady dyrektorów

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku.

Skład

Zgodnie ze Statutem, Rada Nadzorcza liczy od pięciu do dziewięciu członków powoływanych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie na wspólną trzyletnią kadencję. Zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia z 14 października 2010 r., obecnie Rada Nadzorcza składa się z ośmiu członków. Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej są wybierani przez Radę Nadzorczą z grona jej członków. Liczba członków Rady Nadzorczej jest ustalana na każdą kadencję przez Walne Zgromadzenie. Od dnia dopuszczenia Akcji Banku do obrotu na GPW, co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej powinno być członkami niezależnymi, którzy nie są powiązani z Bankiem, akcjonariuszami Banku lub pracownikami, w sposób mogący istotnie wpłynąć lub rodzić uzasadnione przypuszczenie, że istotnie wpływa na zdolność niezależnego członka Rady Nadzorczej do podejmowania bezstronnych decyzji. Szczegółowe kryteria niezależności określa Statut Banku.

Kompetencje

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku we wszystkich dziedzinach jego aktywności. Do jej obowiązków należy ocena sprawozdania Zarządu z działalności Banku oraz ocena sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy, w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, oraz ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny.

Zgodnie ze Statutem Banku, do kompetencji Rady Nadzorczej należy między innymi przyjmowanie rocznego planu finansowego Banku, wybór audytora badającego sprawozdania finansowe Banku, zatwierdzanie strategii rozwoju Banku, wyrażanie zgody na dokonanie przez Zarząd czynności prawnych o znacznej wartości, wyrażanie zgody na dokonanie transakcji z podmiotami powiązаныmi, które nie mogą zostać zakwalifikowane jako typowe transakcje dokonywane w ramach działalności bieżącej Banku zawierane na warunkach rynkowych. Dodatkowo, Rada Nadzorcza opiniuje wszelkie wnioski i sprawy wymagające uchwały Walnego Zgromadzenia (z wyjątkiem uchwał w sprawach porządkowych i formalnych) oraz reprezentuje Bank w umowach i sporach z członkami Zarządu.

Od dnia dopuszczenia Akcji do obrotu na GPW, Rada Nadzorcza może wyrazić zgodę na zawarcie transakcji z podmiotami powiązаныmi, tylko jeżeli za uchwałą głosuje większość niezależnych członków Rady Nadzorczej. Zgoda Rady Nadzorczej nie jest wymagana na zawieranie transakcji, które mogą być łącznie zakwalifikowane jako typowe transakcje dokonywane w ramach działalności bieżącej Banku na warunkach rynkowych.

Sposób funkcjonowania

Rada Nadzorcza działa na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie. Zgodnie ze Statutem, kolejne regulaminy Rady Nadzorczej nie będą musiały zostać zatwierdzone przez żaden organ.

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwoływane są w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał, przez Przewodniczącego, a w przypadku jego nieobecności Wiceprzewodniczącego. Ponadto każdy członek Rady Nadzorczej

może wystąpić do Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego z wnioskiem o zwołanie posiedzenia, podając jednocześnie porządek obrad. W takim przypadku posiedzenie powinno zostać zwołane w ciągu najbliższych dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku. Jeżeli Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej nie zwoła posiedzenia w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania odpowiedniego wniosku, wnioskodawca może zwołać posiedzenie Rady Nadzorczej, samodzielnie określając proponowany termin, miejsce oraz porządek obrad.

Posiedzeniom przewodniczy Przewodniczący, a w razie jego nieobecności Wiceprzewodniczący. Uchwały co do zasady zapadają zwykłą większością głosów, a w przypadku równej liczby głosów decydujący jest głos Przewodniczącego Rady Nadzorczej. W przypadku uchwały w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie transakcji z podmiotami powiązanymi, które nie mogą zostać zakwalifikowane łącznie jako typowe transakcje dokonywane w ramach działalności bieżącej Banku zawierane na warunkach rynkowych, za uchwałą powinna się opowiedzieć większość członków niezależnych. Ponadto do ważności uchwał wymagane jest pisemne zawiadomienie o posiedzeniu wszystkich członków Rady Nadzorczej oraz obecność na nim przynajmniej połowy członków Rady Nadzorczej, w tym jej Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego. W przypadku nieobecności Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego posiedzenie Rady Nadzorczej powinno zostać zwołane ponownie, zgodnie z postanowieniami Statutu, przy czym do skuteczności podejmowania uchwał obecność Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego nie jest już wymagana. Rada Nadzorcza może przyjmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego przekazu.

Członkowie Rady Nadzorczej

Obecnie Rada Nadzorcza liczy ośmiu członków. Poniższa tabela przedstawia listę obecnych członków Rady Nadzorczej, ich stanowisko, datę ostatniego powołania na stanowisko oraz datę upływu kadencji.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Data ostatniego powołania	Data upływu kadencji
Jan Alexander Pruijs	Przewodniczący Rady Nadzorczej	10.06.2010	10.06.2013
Agata Rowińska	Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej	10.06.2010	10.06.2013
Roelof Dekker	Członek Rady Nadzorczej	10.06.2010	10.06.2013
Andrzej Zdebski	Członek Rady Nadzorczej	10.06.2010	10.06.2013
Jarosław Iwanicki	Członek Rady Nadzorczej	10.06.2010	10.06.2013
Harry de Roo	Członek Rady Nadzorczej	10.06.2010	10.06.2013
Waldemar Maj	Członek Rady Nadzorczej	14.10.2010	10.06.2013
Hendrik Adams	Członek Rady Nadzorczej	14.10.2010	10.06.2013

Mandaty wszystkich obecnych członków Rady Nadzorczej wygasają najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za rok finansowy 2012.

Zamiarem Banku jest, aby po dopuszczeniu Akcji Banku do obrotu na GPW Zarząd Banku zwołał Walne Zgromadzenie w celu wyznaczenia co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej spełniających kryteria niezależności (opisane w Statucie) od Banku, podmiotów z nim powiązanych i akcjonariuszy posiadających co najmniej pięć procent (5%) ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Poniżej przedstawiono krótki opis kwalifikacji i doświadczenia zawodowego członków Rady Nadzorczej.

Jan Alexander Pruijs

Jan Alexander Pruijs pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku od czerwca 2010 r. W latach 1989–2008 pracował dla ABN Amro Bank. Z Grupą Rabobank zaczął pracować w roku 2008. Od roku 2010 Pan Pruijs piastuje stanowiska przewodniczącego rady dyrektorów P.T. Rabobank International Indonesia, przewodniczącego rady dyrektorów Rabobank Australia oraz przewodniczącego rady dyrektorów ACC Bank Plc oraz Rabobank Ireland Plc.

Jan Alexander Pruijs ukończył Szkołę Prawa Uniwersytetu Leiden, Holandia, w roku 1989.

Agata Rowińska

Agata Rowińska jest członkiem Rady Nadzorczej Banku od 2005 r., początkowo jako Przewodnicząca, a od 2007 r. jako Wiceprzewodnicząca. W latach 2000–2007 pełniła rolę zastępcy dyrektora departamentu instytucji finansowych w Ministerstwie Skarbu Państwa oraz była członkiem rady nadzorczej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., NFI Magna Polonia S.A. W okresie 2003–2007 sprawowała funkcję wiceprzewodniczącej rady nadzorczej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., natomiast w okresie 2007–2008 sprawowała funkcję prezesa zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. Od października 2007 r. jest wiceprzewodniczącą rady nadzorczej PZU Ukraina. W latach 2008–2009 Agata Rowińska pełniła funkcję członka zarządu KDPW S.A. Od 2009 r. do 2010 r. była prezesem zarządu Kappa S.A.

Pani Agata Rowińska posiada wyższe wykształcenie. W 1991 r. ukończyła Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz w 2004 r. studia podyplomowe z zakresu bankowości w Szkole Głównej Handlowej.

Roelof Dekker

Pan Roelof Dekker jest członkiem Rady Nadzorczej Banku od października 2007 r. W latach 1988–1994 był właścicielem R.J. Dekker Management B.V. Współpracę z Grupą Rabobank rozpoczął w 1993 r., gdzie pracował jako senior manager w departamencie IT i logistyki Rabobank Nederland (1993–2000). Od 2000 r. pełni funkcję generalnego dyrektora operacyjnego Rabobank International. Od 2010 r. pełni funkcje: członka rady komisarzy P.T. Rabobank Indonesia, członka rady dyrektorów Rabobank Chile, członka rady dyrektorów Rabobank Australia Ltd oraz członka rady dyrektorów Rabobank New Zealand Ltd.

W 1979 ukończył geologię na State Univeristy w Leiden, a w 1982 zdobył Master of Business Administration na Rotterdam School of Management.

Andrzej Zdebski

Andrzej Zdebski jest członkiem Rady Nadzorczej Banku od czerwca 2010 r. W latach 2000–2001 pracował jako dyrektor w Deutsche Bank PBC S.A. W latach 2001–2003 piastował stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki i Pracy. W okresie 2003–2006 pracował jako prezes Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych. Od 2007 r. jest prezesem zarządu Krakchemia S.A. Od 2007 r. jest członkiem rady nadzorczej Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice Sp. z o.o., a od 2008 r. jest członkiem rady nadzorczej Agroman S.A. Od 2010 r. pełni funkcję członka rady nadzorczej Zelmer S.A. oraz NFI Jupiter S.A.

Pan Zdebski ukończył Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Od roku 2006 praktykuje jako radca prawny w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Krakowie.

Jarosław Iwanicki

Pan Jarosław Iwanicki jest członkiem Rady Nadzorczej Banku od 2007 r. Od 2000 r. jest współnikiem w kancelarii prawnej Allen & Overy A. Pędzich sp.k., a w latach 2007–2008 był członkiem rady nadzorczej Telewizji Puls sp. z o.o. W latach 2005–2007 zasiadał w radzie nadzorczej Drugiego Narodowego Funduszu Inwestycyjnego S.A.

Pan Jarosław Iwanicki posiada wyższe wykształcenie. W 1993 r. ukończył Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

Harry de Roo

Harry de Roo jest członkiem Rady Nadzorczej Banku od stycznia 2005 r. i Przewodniczącym Komisji ds. Audytu Wewnętrznego Banku. W latach 1975–1985 pracował w Ministerstwie Finansów Holandii jako audytor podatkowy. W latach 1985–1991 współpracował z Ernst & Young. Od 1991 r. roku związany jest z Rabobank Nederland, gdzie sprawował różne funkcje, w tym zastępcy dyrektora departamentu kontroli oraz generalnego dyrektora finansowego banków członków Rabobank. Pan Harry de Roo pełni różne funkcje w organach spółek należących do grupy Rabobank na całym świecie, w tym m.in. od 2010 r. sprawuje funkcję członka rady dyrektorów Rabobank Chile, a od 2009 r. funkcję członka rady dyrektorów Rabobank Agrifinance Inc. w USA.

W 1984 r. zdobył uprawnienia audytora wydane przez Nederlands Instituut Van Registeraccountants w Amsterdamie.

Waldemar Maj

Waldemar Maj jest członkiem Rady Nadzorczej Banku od października 2010 r. Rozpoczął swoją karierę zawodową w Polskiej Akademii Nauk, gdzie pracował do 1991 r. W latach 1991–2002 pracował w Ministerstwie Finansów w Polsce, w International Finance Corporation w USA oraz w McKinsey and Company. Pan Maj był członkiem zarządu następujących spółek: DZ Bank Polska S.A. (2002–2003 i 2003–2005), PKN Orlen S.A. (wiceprezes w latach 2007–2008) oraz Metropolitan Capital Solutions sp. z o.o. Od 2005 r. do 2007 r. był Wiceprezesem Zarządu Banku. Pan Waldemar Maj jest członkiem zarządu lub rady nadzorczej kilku spółek, w tym m.in. od 2010 r. członkiem rady nadzorczej TMS Brokers S.A. oraz Ciech S.A., a od 2009 r. członkiem rady nadzorczej PZU S.A. W roku 1980 ukończył Wydział Fizyki i Matematyki Stosowanej Politechniki Warszawskiej. W 1989 r. otrzymał tytuł doktora nauk fizycznych Polskiej Akademii Nauk. W 1996 r. uzyskał tytuł Master of Business Administration w Harvard Business School.

Pan Maj jest udziałowcem następujących spółek: „Metropolitan Capital Solutions sp. z o.o.” sp.k. (31,7% udziałów); „Kapitał Ziemi sp. z o.o. I” sp.k. (14,5% udziałów). W grudniu 2010 r. sprzedał wszystkie swoje udziały w „Metropolitan Capital Solutions sp. z o.o. II” sp.k.

Hendrik Adams

Hendrik Adams jest członkiem Rady Nadzorczej Banku od października 2010 r. Rozpoczął swoją karierę zawodową w 1959 r. w Rabobank, gdzie piastował kilka stanowisk kierowniczych do 1982 r. W latach 1983–1985 uczestniczył w dwustronnym projekcie dla stworzenia systemu wiejskich kredytów i oszczędności w Indonezji. Od roku 1986 do 2000 w różnych okresach sprawował funkcje dyrektora krajowego Rabobank w Indonezji, Hongkongu, Polsce i Turcji. W latach 2000–2002 pracował jako zastępca dyrektora regionalnego Rabobank International na Europę Środkową i Wschodnią z siedzibą w Warszawie. W latach 2002–2006 pracował jako dyrektor zarządzający ds. rozwoju korporacyjnego Rabobank International w Nowym Jorku.

W roku 1968 r. Pan Adams uzyskał Licencjat z Rachunkowości. W 1973 r. otrzymał Full Banking Certificate wydany przez Holenderski Instytut Bankowości i Papierów Wartościowych. Uczestniczył w różnych kursach szkoleniowych z bankowości i zarządzania.

Adres służbowy członków Rady Nadzorczej to siedziba Banku, ul. Kasprzaka 10/16, Warszawa.

Funkcje pełnione przez członków Rady Nadzorczej Banku w organach zarządzających i nadzorczych innych spółek

Poniższa tabela przedstawia listę funkcji pełnionych obecnie lub w przeszłości przez członków Rady Nadzorczej Banku w organach zarządzających i nadzorczych innych spółek w okresie ostatnich pięciu lat:

Imię i nazwisko	Data	Pełnione funkcje
Jan Alexander Pruijs	2010 – do chwili obecnej	P.T. Rabobank International Indonesia przewodniczący rady dyrektorów
	2010 – do chwili obecnej	Rabobank Australia Ltd przewodniczący rady dyrektorów
	2010 – do chwili obecnej	ACC Bank Plc przewodniczący rady dyrektorów
	2010 – do chwili obecnej	Rabobank Ireland Plc przewodniczący rady dyrektorów
Agata Rowińska	2008–2009	KDPW S.A. członek zarządu
	2007–2008	PZU S.A. prezes zarządu
	2003–2007	PZU S.A. wiceprzewodnicząca rady nadzorczej
	2007 – do chwili obecnej	PZU Ukraina wiceprzewodnicząca rady nadzorczej
	2009–2010	Kappa S.A. prezes zarządu
Roelof Dekker	2010 – do chwili obecnej	P.T. Rabobank International Indonesia członek rady komisarzy
	2010 – do chwili obecnej	Rabobank Chile członek rady nadzorczej
	2010 – do chwili obecnej	Rabo Australia Ltd członek rady dyrektorów
	2010 – do chwili obecnej	Rabobank Australia Ltd członek rady dyrektorów
	2010 – do chwili obecnej	Rabobank New Zealand Ltd członek zarządu
Andrzej Zdebski	2007 – do chwili obecnej	Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków Balice sp. z o.o. członek rady nadzorczej
	2010 – do chwili obecnej	Zelmer S.A. członek rady nadzorczej
	2008 – do chwili obecnej	Agroman S.A. członek rady nadzorczej
	2010 – do chwili obecnej	NFI jupiter członek rady nadzorczej

Imię i nazwisko	Data	Pełnione funkcje
Jarosław Iwanicki	2007–2008	Telewizja Puls Sp. z o.o. członek rady nadzorczej
	2005–2007	Drugi NFI S.A. członek rady nadzorczej
Harry de Roo	2006 – do chwili obecnej	Rabobank Curacao, Willemstad, Antyle Holenderskie członek rady nadzorczej
	2005–2010	ACC Bank, Dublin, Irlandia członek rady dyrektorów
	2005–2007	Rabobank International członek rady dyrektorów
	2009 – do chwili obecnej	Rabo Agrifinance Inc. Delaware USA członek rady dyrektorów
	2010 – do chwili obecnej	Rabobank Chile S.A. członek rady dyrektorów
	2008 – do chwili obecnej	Rabo Herverzekeringsmaatschappij N.V., Holandia członek rady nadzorczej
	2006 – do chwili obecnej	Rabo Financial Products B.V., Holandia członek rady wykonawczej
	2008 – do chwili obecnej	India Agri Business Fund Ltd, India członek rady wykonawczej
	2006 – do chwili obecnej	VIB Corporation, Roseville, California, USA członek zarządu
	2008–2010	Rabobank Ireland plc, Irlandia członek rady dyrektorów
Waldemar Maj	2005 – 2007	BGŻ S.A. wiceprezes zarządu
	2010 – do chwili obecnej	Wilcze Coper sp. z o.o. prezes zarządu
	2010 – do chwili obecnej	Mozów Copper sp z o.o. prezes zarządu
	2010 – do chwili obecnej	Zielona Góra Copper sp. z o.o. prezes zarządu
	2010 – do chwili obecnej	Florentyna Copper sp. z o.o. prezes zarządu
	2010 – do chwili obecnej	Ostrzeszów Copper sp. z o.o. prezes zarządu
	2010 – do chwili obecnej	TMS Brokers S.A. członek rady nadzorczej
	2010 – do chwili obecnej	Ciech S.A. członek rady nadzorczej
	2009 – do chwili obecnej	PZU S.A. członek rady nadzorczej
	2009 – do chwili obecnej	Metropolitan Capital Solutions sp. z o.o. członek zarządu
	2007–2008	AB Mazeikiu Nafta członek zarządu
	2007–2008	Unipetrol a.s. członek rady nadzorczej
	2007–2008	PKN Orlen S.A. członek zarządu
	2007	BGŻ Leasing członek rady nadzorczej
	2006–2007	EFA sp. z o.o. przewodniczący rady nadzorczej
Hendrik Adams	2007 – do chwili obecnej	Hoga-Haga Kita Bank P.T. Rabobank International Indonesia członek rady komisarzy

Komisje Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza może tworzyć wewnętrzne komisje, w skład których wchodzi jej członkowie. Obecnie Regulamin Rady Nadzorczej przewiduje utworzenie dwóch komisji: (i) Komisji ds. Audytu Wewnętrznego Banku oraz (ii) Komisji ds. Zasobów Ludzkich i Wynagrodzeń. Ponadto Rada Nadzorcza może zdecydować o utworzeniu innych komisji, składających się z członków Rady Nadzorczej.

Do zadań Komisji ds. Audytu Wewnętrznego Banku należy: wyrażanie opinii co do wyboru biegłego rewidenta, sprawowanie czynności nadzorczych nad systemem kontroli wewnętrznej i audytu, opracowywanie i przedkładanie Radzie Nadzorczej rekomendacji w zakresie oceny sprawozdania Zarządu z działalności Banku oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy, ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty. Komisja ds. Zasobów Ludzkich i Wynagrodzeń zajmuje się wyrażaniem opinii o kandydatach na członków Zarządu oraz w przedmiocie polityki wynagrodzeń Banku, opracowywaniem i przedkładaniem Radzie Nadzorczej projektu zasad wynagradzania członków Zarządu oraz stawek wynagrodzenia poszczególnych członków Zarządu, nadzorowaniem realizacji i wdrażania założeń polityki w zakresie zasobów ludzkich oraz inicjatyw o znaczeniu strategicznym.

W skład każdej z Komisji wchodzi 3 członków Rady Nadzorczej i ich Przewodniczący, powoływani uchwałą Rady Nadzorczej. Ponadto w skład Komisji ds. Audytu Wewnętrznego Banku wchodzi co najmniej jeden niezależny członek Rady Nadzorczej Banku, posiadający kwalifikacje i doświadczenie w zakresie rachunkowości i finansów. Posiedzenia Komisji zwoływane są przez Przewodniczącą Komisji, działającą z własnej inicjatywy bądź na wniosek członka Komisji albo Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej. Ponadto Rada Nadzorcza ustanawia stałego doradcę Komisji ds. Zasobów Ludzkich i Wynagrodzeń – z przysługującym mu prawem do uczestniczenia w posiedzeniach Komisji, którym jest przedstawiciel Rabobank.

W skład Komisji ds. Audytu Wewnętrznego Banku wchodzi 4 członków Rady Nadzorczej. Komisję tworzą Harry de Roo, jako Przewodniczący oraz członek posiadający kwalifikacje z zakresu rachunkowości i finansów, i spełniający kryteria niezależności w rozumieniu Ustawy o Biegłych Rewidentach, oraz Jarosław Iwanicki, Andrzej Zdebski i Roelof Dekker. W skład Komisji ds. Zasobów Ludzkich i Wynagrodzeń wchodzi: Jan Alexander Pruijs, jako Przewodniczący, oraz Agata Rowińska i Roelof Dekker.

Akcje lub opcje na akcje będące w posiadaniu członków Zarządu, Rady Nadzorczej lub kluczowych osób zarządzających

Na Dzień Prospektu żaden z członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie posiada Akcji ani praw do Akcji Banku.

Udział członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej w Ofercie

Według wiedzy Banku, na Dzień Prospektu, członkowie Zarządu i członkowie Rady Nadzorczej nie zamierzają uczestniczyć w Ofercie i nabywać Akcji Sprzedawanych.

Wynagrodzenie i warunki umów o świadczenie usług**Zasady wynagradzania członków Zarządu**

Zgodnie ze Statutem zasady wynagradzania oraz wysokość wynagrodzenia członków Zarządu są ustalane przez Radę Nadzorczą.

W skład systemu wynagradzania członków Zarządu, niezatrudnionych jednocześnie przez Rabobank, wchodzi:

- miesięczne wynagrodzenia zasadnicze,
- roczna uznaniowa premia za wyniki zgodnie z umową o pracę w wysokości (i) do 110% rocznego wynagrodzenia zasadniczego w przypadku Prezesa Zarządu oraz (ii) do między 60% i 100% w przypadku Wiceprezesów.

Zarówno wynagrodzenie zasadnicze, jak i coroczna wysokość wskaźnika procentowego użytego do naliczenia premii ustalane są przez Radę Nadzorczą. Prezes Zarządu ma także prawo do dodatkowej premii za staż pracy, która (i) w czwartą rocznicę zatrudnienia (w 2009 r.) wynosi 50% rocznego wynagrodzenia brutto za czwarty rok zatrudnienia (w 2010 r.), a (ii) w piątą rocznicę jest równa 50% rocznego wynagrodzenia brutto za piąty rok zatrudnienia.

Zgodnie z umową o pracę członek Zarządu ma prawo do świadczeń dodatkowych, w skład których wchodzi:

- ubezpieczenie na życie, którego roczna składka określona jest w umowie o pracę; i
- pakiet opieki medycznej.

Członkowie Zarządu mogą korzystać z samochodu służbowego (o maksymalnej wartości określonej w umowie o pracę), telefonu komórkowego oraz z laptopa, a także uczestniczyć w kursach szkoleniowych.

W skład systemu wynagradzania członków Zarządu, zatrudnionych jednocześnie przez Rabobank, wchodzi:

- miesięczne wynagrodzenia zasadnicze, oraz
- roczna uznaniowa premia za wyniki zgodnie z umową o pracę w wysokości do 75% rocznego wynagrodzenia zasadniczego w przypadku Pierwszego Wiceprezesa Zarządu oraz do 60% w przypadku Wiceprezesa.

Zarówno miesięczne wynagrodzenie zasadnicze, jak i roczny wskaźnik procentowy stosowany do obliczenia premii ustalane są uchwałą Rady Nadzorczej na wniosek Rabobank w wypadku wynagrodzenia zasadniczego. Wynagrodzenie zasadnicze jest rewaloryzowane dwa razy do roku (w styczniu i lipcu) na podstawie wszelkich zmian kosztów utrzymania i kursów walut, ustalanych przez Rabobank. Ponadto członkom Zarządu będącym również pracownikami Rabobank przysługują inne świadczenia związane m.in. z delegowaniem ich do pracy poza granicami kraju ojczystego, określone w zasadach zagranicznych podróży służbowych obowiązujących w Rabobank.

Do świadczeń dodatkowych przysługujących tym członkom zarządu, zatrudnionych jednocześnie przez Rabobank w szczególności należą:

- zryczałtowany dodatek mieszkaniowy określony w umowie o pracę,
- dodatkowy płatny urlop wypoczynkowy w wymiarze 4 dni roboczych;
- pokrycie lub zwrot kosztów poniesionych w związku z delegowaniem do pracy w Polsce, a w szczególności koszt podróży lotniczych do Holandii odbywanych w celach prywatnych oraz koszt kształcenia i pobytu dzieci zamieszkałych w Polsce;
- jednorazowy dodatek związany ze zmianą miejsca pracy; oraz
- pakiet opieki medycznej.

Ponadto członkowie Zarządu mogą korzystać z samochodu służbowego (o maksymalnej wartości określonej w umowie o pracę), telefonu komórkowego oraz z laptopa, a także uczestniczyć w kursach szkoleniowych.

Bank podpisał umowy o pracę z następującymi członkami Zarządu:

Imię i nazwisko	Data umowy	Łączne wynagrodzenie w 2010 (PLN)	Okres umowy
Jacek Bartkiewicz	10.02.2005	2 558 388,60	Czas nieokreślony
Gerardus Embrechts ¹	01.04.2011	–	Czas nieokreślony
Witold Okarma	03.06.2008	1 176 473,91	Czas nieokreślony
Andrzej Sieradz	07.10.2010	163 588,54	Czas nieokreślony
Hieronymus Nijssen ²	31.05.2007	1 985 145,15	Czas nieokreślony
Johannes Gerardus (Geert-Jan) Beuming ³	01.04.2011	–	Czas nieokreślony
Dariusz Odzioba ⁴	01.04.2011	–	Czas nieokreślony
Wojciech Sass ⁵	01.04.2011	–	Czas nieokreślony

¹ Pan Gerardus Embrechts został powołany na członka Zarządu z dniem 1 kwietnia 2011 r. W 2010 r. Pan Embrechts nie otrzymał żadnego wynagrodzenia od Banku.

² Do dnia 31 marca 2011 Pan Hieronymus Nijssen sprawował funkcję członka Zarządu Banku.

³ Pan Johannes Beuming rozpoczął wykonywanie funkcji z dniem 1 maja 2011 r. W 2010 r. Pan Beuming nie otrzymał żadnego wynagrodzenia od Banku.

⁴ Pan Dariusz Odzioba rozpoczął wykonywanie funkcji z dniem 10 maja 2011 r. W 2010 r. Pan Odzioba nie otrzymał żadnego wynagrodzenia od Banku.

⁵ Pan Wojciech Sass rozpoczął wykonywanie funkcji z dniem 15 czerwca 2011 r. W 2010 r. Pan Sass nie otrzymał żadnego wynagrodzenia od Banku.

Łączna wartość wynagrodzeń wyżej wymienionych członków Banku (z premiami) za 2010 r. wyniosła PLN 5 883 651,19 łącznie z dodatkowymi świadczeniami opisanymi powyżej.

Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej

W stosunku do członków Rady Nadzorczej Walne Zgromadzenie ustaliło następujące kwoty wynagrodzenia miesięcznego:

- Przewodniczący – 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS,
- Wiceprzewodniczący – 2,5-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS,
- Pozostali członkowie – 2-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS.

Ponadto członkowie Rady Nadzorczej czasowo oddelegowani do pełnienia szczególnych zadań nadzorczych, w okresie wykonywania takich zadań są uprawnieni do miesięcznego wynagrodzenia brutto w kwocie EUR 5.000. Jeżeli ich wyznaczenie lub odwołanie nastąpi w trakcie miesiąca kalendarzowego, wynagrodzenie jest obliczane proporcjonalnie do liczby dni wykonywania ich zadań nadzorczych.

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej

Imię i nazwisko	Łączne wynagrodzenie w 2010 (PLN)
Jan Alexander Pruijs	56 753,81
Agata Rowińska	102 313,38
Roelof Dekker	82 640,32
Andrzej Zdebski	39 480,91
Jarosław Iwanicki	82 640,32
Harry De Roo	82 640,32
Waldemar Maj	10 857,25
Hendrik Adams	10 857,25

Łączna wartość wynagrodzenia wyżej wymienionych członków Rady Nadzorczej za 2010 wyniosła PLN 468 183,56. Ponadto członkom Rady Nadzorczej przysługuje zwrot kosztów związanych z udziałem w pracach Rady Nadzorczej, w szczególności takich jak dojazdy, zakwaterowanie i wyżywienie.

Z wyjątkiem opisanym powyżej, członkowie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz kluczowe osoby zarządzające nie są uprawnione do specjalnych świadczeń w razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę bądź innej umowy o podobnym charakterze.

Pozostałe informacje na temat członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej

W ostatnich pięciu latach żaden z członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku:

- poza wyjątkami opisanymi powyżej nie był udziałowcem/akcjonariuszem żadnej spółki kapitałowej ani współnikiem w spółce osobowej;
- nie został skazany za przestępstwo oszustwa;
- nie wszczęto wobec niego postępowania, żaden organ państwowy ani inny organ nadzoru (w tym organizacja zawodowa) nie nałożył na niego sankcji;
- żaden sąd nie wydał wobec niego zakazu pełnienia funkcji w organach administracyjnych, zarządzających lub nadzorczych spółek, bądź zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych lub prowadzenia spraw jakiejkolwiek spółki;
- nie był członkiem organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego ani członkiem wyższego kierownictwa w jakiejkolwiek spółce, w czasie gdy względem niej ustanowiono zarząd komisaryczny, prowadzono postępowanie upadłościowe, likwidacyjne lub inne postępowanie podobnego rodzaju.

Nie istnieją żadne powiązania rodzinne pomiędzy członkami Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Żaden członek Zarządu i Rady Nadzorczej nie sprawuje obowiązków nadzorczych w jakiejkolwiek innej spółce publicznej ani nie pełni poza Bankiem żadnych ważnych funkcji, które mogłyby być istotne dla Banku.

W odniesieniu do żadnego członka Zarządu i Rady Nadzorczej nie występują faktyczne ani potencjalne konflikty interesów wynikające ze sprzeczności pomiędzy ich interesem osobistym a obowiązkami lub zobowiązaniami wobec Banku.

W okresie objętym historycznymi informacjami finansowymi oraz w roku 2011 do Dnia Prospektu Bank nie dokonywał transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, innych niż z tytułu wynagrodzeń za pełnienie funkcji w organach Banku lub świadczenie pracy na rzecz Bank, opisanych w niniejszym Rozdziale.

Nie istnieją żadne umowy ani porozumienia z głównymi akcjonariuszami Banku, klientami, dostawcami ani innymi podmiotami, na podstawie których jakikolwiek członek Zarządu, Rady Nadzorczej został powołany na członka Zarządu i Rady Nadzorczej.

Zasady ładu korporacyjnego dla spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych

Bank jako emitent akcji ubiegający się o dopuszczenie ich do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych powinien przestrzegać zasad ładu korporacyjnego obowiązujących na GPW. Z dniem 1 lipca 2010 r. wszedł w życie nowy zbiór tych zasad o nazwie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”. W świetle powyższego oraz dążąc do zapewnienia jak największej transparentności działania Banku oraz mając na względzie ochronę inwestorów, Bank rozważa podjęcie decyzji o stosowaniu się do wszystkich z tych zasad.

Szczegółowe informacje odnośnie do respektowania przez Bank zasad ładu korporacyjnego zostaną zamieszczone na stronie internetowej Banku pod adresem www.bgz.pl.

GLÓWNI AKCJONARIUSZE I AKCJONARIUSZ SPRZEDAJĄCY

Główni akcjonariusze

Głównymi akcjonariuszami Banku są następujące podmioty:

Rabobank International Holding B.V., z siedzibą w Utrechcie, Croeselaan 18, 3521 CB Utrecht, Holandia, posiadający bezpośrednio 21 297 584 Akcje Banku, co stanowi 49,37% udziału w kapitale zakładowym Banku i daje łącznie 21 297 584 głosy na Walnym Zgromadzeniu Banku, co stanowi 49,37% głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. RIH jest spółką holdingową spółek z Grupy Rabobank, które zajmują się przede wszystkim wykonywaniem czynności bankowych i świadczeniem usług bankowych. 7 785 594 Akcje posiadane przez RIH to Akcje uprzywilejowane serii B. Akcje serii B dają ich posiadaczom prawo do wypłaty środków pochodzących z likwidacji Banku po zaspokojeniu wierzycieli i z pierwszeństwem przed wypłatami dla pozostałych akcjonariuszy Banku, do wysokości wartości nominalnej Akcji serii B. Uprzywilejowanie Akcji serii B wygaśnie automatycznie w dacie zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela.

Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A., z siedzibą w Amsterdamie i głównym miejscem prowadzenia działalności w Utrechcie, Croeselaan 18, 3521 CB, Utrecht, Holandia, posiadający bezpośrednio 4 303 695 Akcji Banku, reprezentujących 9,98% kapitału zakładowego Banku i uprawniających do 4 303 695 głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, co stanowi 9,98% głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Przedmiotem działalności Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. jest wykonywanie czynności bankowych i świadczenie usług bankowych. Wszystkie Akcje posiadane przez Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. są akcjami zwykłymi.

Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. jest bezpośrednią spółką dominującą RIH i posiada 100% udziałów w RIH. Rabobank posiada łącznie 25 601 279 Akcji Banku, co stanowi 59,35% udziału w kapitale zakładowym Banku i w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Skarb Państwa, posiadający zgodnie z zapisami w księdze akcyjnej Banku bezpośrednio 16 057 034 Akcje Banku, reprezentujące 37,22% kapitału zakładowego Banku i uprawniające do 16 057 034 głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, co stanowi 37,22% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Z uwagi na to, że termin do zgłoszenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 341 § 4 KSH, na Dzień Prospektu nie upłynął, w księdze akcyjnej Banku nie wpisano nowych właścicieli 424 Akcji zbytych przez Skarb Państwa na rzecz uprawnionych pracowników Banku, w stosunku do których to 424 Akcji Skarb Państwa jest nadal wpisany w księdze akcyjnej Banku jako akcjonariusz. Po dokonaniu wpisu uprawnionych pracowników Banku do księgi akcyjnej Banku, liczba Akcji Skarbu Państwa zmniejszy się o 424 Akcje i wyniesie 16 056 610. Wszystkie Akcje posiadane przez Skarb Państwa są akcjami zwykłymi.

Znaczący akcjonariusze Banku nie posiadają innych praw głosu na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Pozostałych 1 478 451 Akcji Banku należy do innych osób prawnych i fizycznych, w tym 154 banków spółdzielczych i 21 589 osób fizycznych, będących obecnymi i byłymi pracownikami Banku, banków spółdzielczych oraz banków zrzeszających, którym Akcje zostały przekazane nieodpłatnie przez Skarb Państwa na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Byli i obecni pracownicy posiadają łącznie 1 378 640 Akcji (reprezentujących 3,20% kapitału zakładowego), zaś banki spółdzielcze i osoby fizyczne posiadają łącznie 75 720 Akcji (co stanowi 0,18% kapitału zakładowego), w tym 21 706 Akcji uprzywilejowanych imiennych serii B należy do banków spółdzielczych.

Podane wyżej liczby Akcji będących własnością poszczególnych akcjonariuszy wynikają z aktualnych zapisów w księdze akcyjnej Banku.

Struktura akcjonariatu po przeprowadzeniu Oferty

Poniższa tabela przedstawia strukturę akcjonariatu na Dzień Zatwierdzenia Prospektu oraz zaraz po przeprowadzeniu Oferty przy założeniu, iż wszystkie Akcje Sprzedawane zostaną sprzedane.

Akcjonariusz	Stan na Dzień Zatwierdzenia Prospektu		Stan po przeprowadzeniu Oferty	
	Liczba Akcji	Procent głosów	Liczba Akcji	Procent głosów
Skarb Państwa	16 057 034	37,22%	10 014	0,02%
Rabobank International Holding B.V.	21 297 584	49,37%	21 297 584	49,37%
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.	4 303 695	9,98%	4 303 695	9,98%
<i>Razem Rabobank</i>	<i>25 601 279</i>	<i>59,35%</i>	<i>25 601 279</i>	<i>59,35%</i>
Inne	1 478 451	3,43%	17 525 471	40,63%
Ogółem	43 136 764	100,00	43 136 764	100,00

Skarb Państwa zamierza zbyć wszystkie posiadane przez siebie Akcje Banku, z wyjątkiem Akcji, które zobowiązany jest wydać osobom uprawnionym. Na Dzień Prospektu istnieje 10 014 takich Akcji (zob.: „Opis działalności Banku – Pracownicy – Akcjonariat pracowniczy”).

Podane wyżej liczby Akcji będących własnością poszczególnych akcjonariuszy wynikają z aktualnych zapisów w księdze akcyjnej Banku. RIH dodatkowo nabył 1 025 Akcji Banku, jednak nie został ujawniony w księdze akcyjnej Banku jako właściciel tych Akcji z powodu zgłoszenia sprzeciwów co do dokonania zmian w księdze akcyjnej, złożonych w trybie art. 341 § 4 KSH przez poprzednich właścicieli Akcji kwestionujących skuteczność zawartych transakcji sprzedaży Akcji. Ponadto z uwagi na to, że termin do zgłoszenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 341 § 4 KSH, na Dzień Prospektu nie upłynął, w księdze akcyjnej Banku nie wpisano nowych właścicieli 424 Akcji zbytych przez Skarb Państwa na rzecz uprawnionych pracowników Banku, w stosunku do których to 424 Akcji Skarb Państwa jest nadal wpisany w księdze akcyjnej Banku jako akcjonariusz. Po dokonaniu wpisu uprawnionych pracowników Banku do księgi akcyjnej Banku liczba Akcji Skarbu Państwa zmniejszy się o 424 Akcje i wyniesie 16 056 610. Nadto, wobec kilkutygodniowej procedury dokonywania wpisów w księdze akcyjnej, część właścicieli Akcji Banku, którzy nabyli je w ostatnim czasie, nie jest jeszcze ujawniona w księdze akcyjnej Banku, pomimo tego, że terminy do zgłoszenia sprzeciwu w tym zakresie upłynęły.

Akcionariusz Sprzedający

Zgodnie z zapisami księgi akcyjnej Banku, na Dzień Prospektu, Akcjonariusz Sprzedający posiada 16 057 034 Akcje, stanowiące 37,22% kapitału zakładowego Banku, uprawniające do wykonywania 37,22% głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Z uwagi na to, że termin do zgłoszenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 341 § 4 KSH, na Dzień Prospektu nie upłynął, w księdze akcyjnej Banku nie wpisano nowych właścicieli 424 Akcji zbytych przez Skarb Państwa na rzecz uprawnionych pracowników Banku, w stosunku do których to 424 Akcji Skarb Państwa jest nadal wpisany w księdze akcyjnej Banku jako akcjonariusz. Po dokonaniu wpisu uprawnionych pracowników Banku do księgi akcyjnej Banku liczba Akcji Skarbu Państwa zmniejszy się o 424 Akcje i wyniesie 16 056 610.

Na podstawie niniejszego Prospektu Akcjonariusz Sprzedający oferuje do 16 046 596 Akcji Sprzedawanych, stanowiących do 37,20% kapitału zakładowego Banku, uprawniających do wykonywania do 37,20% głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Umowy w sprawie przeprowadzenia pierwszej oferty publicznej akcji Banku

W dniu 26 lutego 2009 r. podpisano umowę o współpracy pomiędzy Bankiem, Skarbem Państwa oraz RIH. Zgodnie z umową, Skarb Państwa jako akcjonariusz Banku ma prawo do wszczęcia do dnia 31 grudnia 2011 r. procedury IPO Banku, na mocy którego będzie mógł sprzedać posiadane Akcje w Banku. RIH był zobowiązany do głosowania za taką uchwałą, a Bank zobowiązany jest do przygotowania i wykonania tego procesu.

W dniu 13 października 2010 r. Bank, Skarb Państwa oraz RIH zawarły umowę szczegółowo regulującą współpracę stron w procesie IPO Banku.

Kontrola nad Bankiem

Rabobank posiada łącznie 25 601 279 Akcji Banku stanowiących 59,35% kapitału zakładowego i prawo do 25 601 279 głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, stanowiących 59,35% ogółu głosów. RIH dodatkowo nabył 1 025 Akcji Banku, jednak nie został ujawniony w księdze akcyjnej Banku jako właściciel tych Akcji z powodu sprzeciwów co do dokonania zmian w księdze akcyjnej.

Zmiana firmy Banku, jego siedziby, profilu działalności, podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego, emisja obligacji zamiennych oraz obligacji z prawem pierwszeństwa objęcia akcji, jak również emisja warrantów subskrypcyjnych, a także likwidacja lub rozwiązanie Banku, sprzedaż całości lub części przedsiębiorstwa bankowego oraz połączenie z innym bankiem, wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Banku podjętej większością 3/4 głosów oddanych.

W dniu 4 kwietnia 2008 r. KNF wydała zgodę na posiadanie przez Rabobank ponad 50% ogólnej liczby głosów w Banku.

Pozycja BGŻ wewnątrz struktury organizacyjnej i zarządzania Grupy Rabobank

Grupa Rabobank jest międzynarodowym dostawcą usług finansowych funkcjonującym w oparciu o zasady spółdzielczości. Na dzień 31 grudnia 2010 skupia ona 141 niezależnych podmiotów Rabobank działających lokalnie oraz ich organizację centralną Rabobank Nederland wraz z jej podmiotami zależnymi. Grupa Rabobank działa w 48 krajach. Jej działalność obejmuje usługi z zakresu bankowości detalicznej oraz instytucjonalnej, zarządzanie aktywami oraz inwestycjami, leasing i nieruchomości. Grupa Rabobank świadczy swoje usługi około 10 milionom klientów na całym świecie. W Holandii Grupa Rabobank świadczy szeroki zakres różnego rodzaju usług finansowych, jednakże globalnie

skupia się przede wszystkim na bankowości dla sektora rolno-spożywczego. Podmioty należące do Grupy Rabobank posiadają silne powiązania wewnętrzne ze względu na spółdzielczą strukturę Rabobank.

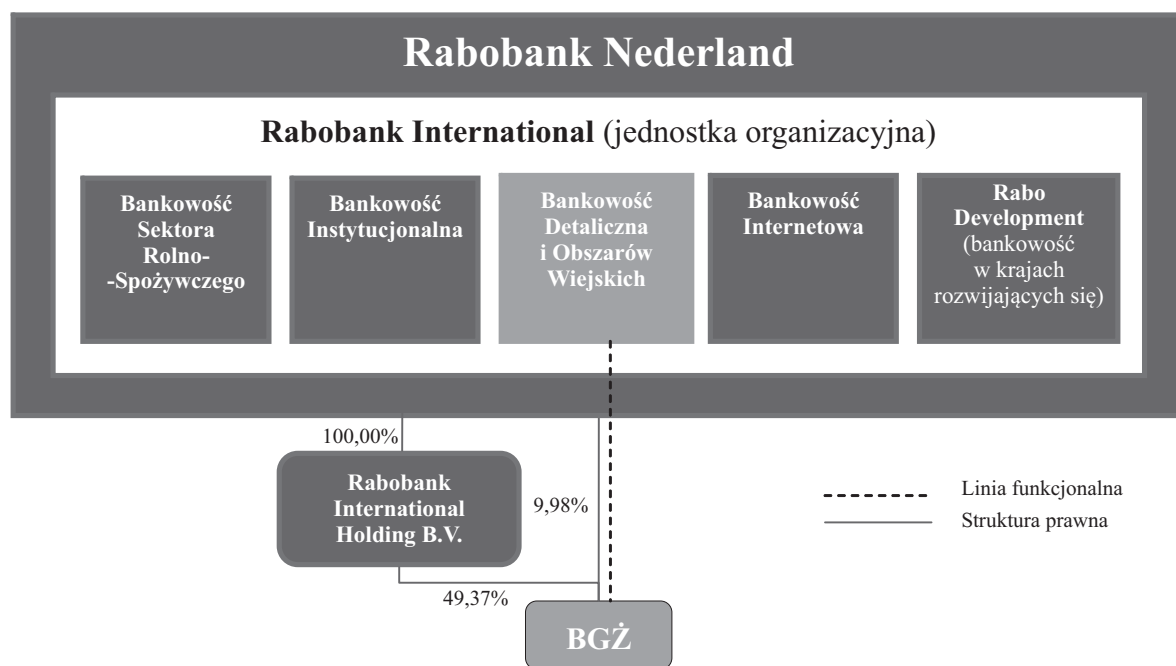
Rabobank Nederland posiada najwyższy rating kredytowy przyznawany przez międzynarodowe agencje ratingowe Standard & Poor's (rating AAA od 1981) i Moody's (AAA od 1981). Jeśli chodzi o poziom 1 kapitału podstawowego, Grupa Rabobank znajduje się pośród 25 największych instytucji finansowych na świecie (źródło: The Banker).

W ramach spółdzielczego modelu działalności Grupa Rabobank skupia niezależne podmioty działające lokalnie jako Rabobank. Klienci mogą zostać członkami ich lokalnego Rabobank. Z kolei lokalne podmioty Rabobank są członkami Rabobank Nederland, ponadlokalnej organizacji spółdzielczej, która doradza i wspiera banki w prowadzeniu działalności. Rabobank Nederland sprawuje również nadzór nad operacjami, finansowaniem, wypłacalnością i płynnością lokalnych podmiotów Rabobank.

Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleebank B.A. (Rabobank Nederland) jest spółką holdingową zrzeszającą wiele wyspecjalizowanych podmiotów zależnych w Holandii i za granicą. Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleebank B.A. (używające również nazwy handlowej Rabobank International) jest należącym do Grupy Rabobank bankiem świadczącym usługi z zakresu bankowości instytucjonalnej i międzynarodowym bankiem detalicznym.

Grupa Rabobank dąży do umocnienia swojej pozycji jako światowego lidera w bankowości dla sektora rolno-spożywczego. Rabobank posiada swoje korzenie w Holandii, jednakże jego celem jest dynamiczny rozwój i wzmocnienie pozycji na rynkach zagranicznych. W ramach ekspansji zagranicznej Rabobank koncentruje się na krajach o tradycjach rolniczych, które charakteryzuje stabilna sytuacja polityczna oraz atrakcyjna struktura sektora rolniczego. BGŻ wpisuje się doskonale w tę strategię. Rabobank postrzega BGŻ jako kluczowy bank świadczący usługi polskiemu sektorowi rolno-spożywczemu.

Poniższy schemat przedstawia miejsce Banku wewnątrz struktury organizacyjnej i struktury zarządzania Grupy Rabobank.

Współpraca z Rabobank

Bank czerpie korzyści ze współpracy z Rabobank – swoim większościowym akcjonariuszem – w następujących dziedzinach:

- *Doradztwie strategicznym* Globalny zasięg sieci Grupy Rabobank i jego wiedza w zakresie bankowości sektora rolno-spożywczego i bankowości detalicznej Grupy Rabobank przyczyniła się do wielu ulepszeń wprowadzonych w Banku oraz na rzecz jego klientów, w szczególności w następujących obszarach:
 - starania, aby placówki były bardziej przyjazne dla klienta, a usługi świadczone w sposób bardziej efektywny,
 - dzielenia się wynikami badań w zakresie rozwoju sektora rolno-spożywczego z Bankiem w celu podniesienia przez niego standardu swoich usług finansowych świadczonych dla tego sektora.

- *Zasobach ludzkich:* w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi Grupa Rabobank wspiera Bank w przejściu od bardziej administracyjnego podejścia do podejścia bazującego na przyciąganiu, rozwijaniu i utrzymywaniu pracowników. W ostatnich latach Bank rozwinął i wdrożył nowe strategie dotyczące zarządzania wydajnością i rozwojem pracowników. Ponadto członkowie kadry zarządzającej Grupy Rabobank wchodzi w skład organów zarządzających Banku.
- *Zarządzania ryzykiem i zgodności z przepisami* Grupa Rabobank pomagała Bankowi w usprawnieniu procedur kredytowych w celu ich zbliżenia do standardów Grupy Rabobank. Znaczącą poprawę odnotowano również w następujących obszarach: podniesienie standardu zarządzania ryzykiem finansowym (zarządzanie odpowiedzialnością z majątku/handel), modernizacja procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym, wprowadzenie funkcji zapewniania zgodności z przepisami i procedurami.
- *IT:* Bycie częścią większej instytucji do pewnego stopnia pozwala na ekonomię skali w zarządzaniu relacjami z globalnymi dostawcami rozwiązań IT (np. opłaty licencyjne na oprogramowanie).
- *Świadczenie usług klientom międzynarodowym:* Polska stała się bardziej „międzynarodowa”, w szczególności od momentu jej przystąpienia do Unii Europejskiej. Coraz więcej holenderskich przedsiębiorców (z sektora rolno-spożywczego) decyduje się na zakładanie i prowadzenie działalności w Polsce. Poprzez współpracę z Bankiem Grupa Rabobank oferuje tym klientom usługi finansowe w Polsce.
- *Pozostała współpraca biznesowa:* Rabobank posiada kilka wyspecjalizowanych podmiotów zależnych oferujących usługi finansowe. Klienci Banku posiadają teraz dostęp do na przykład niektórych produktów leasingowych De Lage Landen poprzez BGŻ Leasing.

Rabobank Polska

Rabobank Polska jest polskim bankiem, którego właścicielem posiadającym 100% akcji jest RIH. Rabobank Polska oferuje usługi finansowe dla dużych firm, głównie z sektora rolno-spożywczego, przy czym nie oferuje usług klientom detalicznym. Zgodnie ze sprawozdaniami finansowymi przygotowanymi zgodnie z MSR złożonymi KNF, na dzień 31 grudnia 2010 r. Rabobank Polska posiada łączne aktywa w wysokości 7 405,7 mln PLN, włączając w to portfel udzielonych kredytów w wysokości 2 415,4 mln PLN i depozyty klientów w wysokości 1 190,4 PLN.

Zobowiązania Rabobank względem KNF

Rabobank wystąpił do KNF o zezwolenie na wykonywanie prawa głosu ponad 50% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. W 2008 r. KNF udzieliła zgody RIH oraz Rabobank Nederland na wykonywanie prawa głosu z ponad 50%, lecz nie więcej niż 66% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku (zgodnie z art. 7 ust. 2 Ustawy o zmianie ustawy Prawo Bankowe, w obecnie obowiązującym stanie prawnym wspomniane powyżej ograniczenie 66% nie jest już obowiązujące). W ramach postępowania o udzielenie zgody na przekroczenie wskazanego powyżej progu głosów, RIH oraz Rabobank Nederland podjęły szereg zobowiązań dotyczących m.in. wykonywania prawa głosu oraz utrzymania Banku jako spółki notowanej na GPW. Należy jednak zauważyć, iż za zgodą KNF, w przyszłości nie jest wykluczona zmiana zobowiązań podjętych przez RIH i Rabobank Nederland.

Zgodnie z art. 8 ustawy o zmianie ustawy Prawo Bankowe, jeśli RIH i Rabobank Nederland nie wywiążą się ze swoich zobowiązań, KNF może zakazać RIH i Rabobank Nederland wykonywania prawa głosu z posiadanych przez nie Akcji Banku nabytych w wyniku realizacji zgody KNF.

Bank nie jest stroną uzgodnień pomiędzy KNF a RIH i Rabobank Nederland, jak również nie jest zobligowany do podejmowania jakichkolwiek działań na ich podstawie oraz nie podlega jakimkolwiek sankcjom ze strony KNF w przypadku, jeżeli RIH i Rabobank Nederland nie wypełnią swoich zobowiązań.

Zobowiązania wobec KNF obejmują:

Potencjalne połączenie z Rabobank Polska

RIH i Rabobank Nederland zobowiązały się wykonywać prawa przysługujące im jako akcjonariuszom Banku oraz Rabobank Polska w celu doprowadzenia do połączenia Banku i Rabobank Polska w ciągu trzech lat od dnia wprowadzenia Akcji Banku do obrotu na GPW. Zgodnie z KSH do połączenia wymagana jest większość 2/3 głosów na walnym zgromadzeniu oddanych za uchwałą w sprawie połączenia. W związku z powyższym do przyjęcia uchwały w sprawie połączenia może być wymagane oddanie głosu za uchwałą przez akcjonariuszy innych niż RIH i Rabobank Nederland. Ponadto potencjalne połączenie uzależnione będzie także od uzyskania zgody KNF.

Jeśli w ciągu 3 lat od daty pierwszego notowania akcji Banku na GPW nie zapadnie decyzja dotycząca połączenia Banku i Rabobank Polska, RIH i Rabobank Nederland zobowiązały się do rozpoczęcia rozmów z organami nadzoru bankowego w celu znalezienia rozwiązania dla sytuacji, w której RIH i Rabobank Nederland posiadać będą dwa banki zależne w Polsce.

Utrzymywanie obrotu akcjami Banku na GPW: maksymalna liczba akcji Banku

RIH i Rabobank Nederland zobowiązały się do powstrzymania się od działań prowadzących do wycofania Akcji z obrotu na GPW. RIH i Rabobank Nederland zobowiązały się również do zredukowania ich udziałów w Banku, jeśli przekroczą próg 75% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu. W takim przypadku RIH i Rabobank Nederland zobowiązane będą do powzięcia uzasadnionych ekonomicznie i zgodnych z prawem działań mających na celu redukcję ich udziałów do poziomu nie wyższego niż 75% ogólnej liczby głosów. W takim wypadku RIH i Rabobank Nederland zostaną zobowiązane do powzięcia wskazanych wyżej kroków w celu utrzymania płynności obrotu Akcjami Banku.

Pozostałe zobowiązania

Poza wskazanymi powyżej RIH i Rabobank Nederland zobowiązały się m.in. do kontynuacji procesu rozwoju Banku oraz dołożenia należytych starań, aby płynność Banku oraz jego pozycja kapitałowa i poziom współczynnika wypłacalności pozostał na zadawalającym i stabilnym poziomie.

Zgodnie z polskim prawem, osoba, która nabywa akcje powyżej danego progu ogółu głosów (nie w drodze wezwania), zobowiązana jest do ogłoszenia wezwania na wszystkie pozostałe Akcje emitenta. Obecnie próg obowiązkowego wezwania wynosi 66% ogólnej liczby głosów. Jednakże, zaproponowane zostały zmiany w prawie, które w przypadku ich przyjęcia mogą obniżyć ten próg.

Jeśli w wyniku fuzji pomiędzy Bankiem a Rabobank Polska, RIH i Rabobank Nederland uzyskają łącznie prawa do głosów w Banku przekraczające próg, o którym mowa powyżej, będą one zobowiązane do ogłoszenia wezwania na wszystkie Akcje Banku. Obowiązkowe wezwanie może doprowadzić do nabycia przez RIH i Rabobank Akcji, które znacząco zredukują udział Akcji pozostających w posiadaniu akcjonariuszy mniejszościowych i mogą mieć negatywny wpływ na płynność i cenę akcji na GPW. Prosimy zwrócić jednakże uwagę na zobowiązania RIH i Rabobank Nederland opisane w punkcie: „*Główni Akcjonariusze i Akcjonariusz Sprzedający – Zobowiązania Rabobank względem KNF*”.

Udział głównych akcjonariuszy w Ofercie

Według wiedzy Banku, na Dzień Prospektu główni akcjonariusze Banku nie zamierzają nabywać Akcji Sprzedawanych w Ofercie. Jednakże Podmioty z Grupy Rabobank mogą nabywać Akcje w normalnym toku działalności w zakresie funduszy inwestycyjnych i zarządzania aktywami.

TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

W okresie objętym historycznymi informacjami finansowymi i okresie późniejszym do Dnia Prospektu, Bank dokonywał transakcji z podmiotami powiązаныmi w rozumieniu Rozporządzenia (WE) Nr 1606/2002 (MSR 24). Zdaniem Banku wszystkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych. W okresie objętym historycznymi informacjami finansowymi, z wyjątkiem transakcji opisanych w niniejszym rozdziale, Bank nie dokonywał transakcji z podmiotami powiązаныmi, które pojedynczo lub łącznie byłyby istotne.

Charakter relacji z podmiotami powiązаныmi

Poniższa tabela przedstawia charakter relacji Banku z podmiotami powiązаныmi.

Podmiot powiązany	Charakter relacji
Athlon Car Lease	Podmiot zależny De Lage Landen International B.V.
Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus	Podmiot zależny Banku
BGŻ Leasing	Podmiot stowarzyszony Banku. Bank posiada udziały reprezentujące 49% kapitału zakładowego BGŻ Leasing
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. („Rabobank Nederland”)	Podmiot dominujący RIH, dodatkowo posiadający bezpośrednio Akcje reprezentujące 9,98% kapitału zakładowego Banku
De Lage Landen International B.V.	Podmiot zależny Rabobank International
Fundacja BGŻ	Fundacja charytatywna założona i finansowana przez Bank
Rabobank International Holding B.V. („RIH”)	Akcjonariusz posiadający bezpośrednio Akcje reprezentujące 49,37% kapitału zakładowego Banku
Rabobank Ireland plc	Podmiot zależny Rabobank International
Skarb Państwa	Akcjonariusz Banku posiadający Akcje reprezentujące 37,22% kapitału zakładowego Banku

Transakcje z Rabobank Nederland, RIH

Umowy o prowadzenie depozytu papierów wartościowych

BM Banku BGŻ S.A. zawarło umowy depozytu papierów wartościowych z Rabobank Nederland i RIH, na podstawie których BM BGŻ przechowuje Akcje Banku, których właścicielami są te podmioty.

Umowa o świadczenie usług

Bank jest stroną umowy o świadczenie usług z dnia 30 grudnia 2009 r. z Rabobank Nederland, podmiotem dominującym Grupy Rabobank (zastąpiła ona umowę o współpracy zawartą pomiędzy stronami w dniu 25 listopada 2005 r.). Zgodnie z umową, Rabobank Nederland dostarcza Bankowi wsparcie w takich obszarach jak zarządzanie kadrami, zarządzanie aktywami, compliance, audyt, globalne ryzyko kredytowe, IT, komunikacja i inne. Żadne z działań prowadzonych w ramach umowy nie stanowi outsourcingu usług bankowych.

W zamian za swoje usługi Rabobank Nederland otrzymuje wynagrodzenie ustalane na warunkach rynkowych. Wynagrodzenie jest obliczane na podstawie stawek godzinowych lub jest określone ryczałtowo. Ponadto ze względu na fakt, że Rabobank jest podmiotem dominującym Banku, Bank zobowiązany jest dostarczać Rabobank Nederland wszelkich informacji, niezbędnych dla celów nadzoru skonsolidowanego, w tym między innymi do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zarządzania ryzykiem znaczących ekspozycji i kalkulacji adekwatności kapitałowej. Ponadto, umowa przewiduje, że Bank będzie przekazywał Rabobank Nederland dane finansowe i inne informacje, które Rabobank Nederland może uznać za niezbędne do świadczenia usług określonych w umowie, z zastrzeżeniem przepisów o tajemnicy bankowej. Bank zgodził się udzielić powyższych danych RIH, o ile jest to prawnie dopuszczalne, pod warunkiem, że RIH będzie zobowiązane do przestrzegania zasad poufności przewidzianych w umowie. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Umowy dotyczące rezerwowych linii kredytowych

W dniu 21 maja 2008 r. Bank i Rabobank Nederland zawarły umowę (zmienioną następnie w dniu 16 października 2008 r.), zgodnie z którą Rabobank Nederland udostępni Bankowi do 21 maja 2011 r. rezerwową linię kredytową w kwocie 2 mld PLN. Do dnia dzisiejszego Bank nie wykorzystał tej linii. Umowa może być rozwiązana ze skutkiem

natychmiastowym, m.in. w przypadku, gdy Akcje posiadane przez Rabobank Nederland zostaną przeniesione na podmiot trzeci, lub stanie się oczywiste, że takie przeniesienie nastąpi. Umowa podlega prawu holenderskiemu. Bank nie planuje odnawiać ww. linii po dacie zapadalności.

W dniu 22 kwietnia 2011 r. Bank i Rabobank Nederland zawarły umowę, zgodnie z którą Rabobank Nederland udostępni Bankowi środki w kwocie 1,008 mld CHF na okres 12 lat, celem finansowania istniejącego portfela kredytów mieszkaniowych denominowanych w CHF – linia będzie uruchamiana w transzach, począwszy od 29 kwietnia 2011 r. do 30 września 2011 r. Umowa może być rozwiązana przez Rabobank Nederland za 15 dniowym wypowiedzeniem w przypadku gdy Bank nie będzie przestrzegał istotnych postanowień umowy m.in. przez nieterminową spłatę pożyczek, utraci odpowiednio zezwolenia na prowadzenie działalności, doprowadzi do zmiany sposobu wykonywania kontroli nad działalnością Banku lub do zmiany wskaźników finansowych bez zachowania procedury przewidzianej w Umowie. Umowa zawiera również klauzulę *change of control*, umożliwiającą Rabobank Nederland postawienie kredytu w stan wymagalności w przypadku, gdy osoba trzecia (samodzielnie lub w porozumieniu z innymi osobami) obejmie kontrolę nad Bankiem (tj. uzyska powyżej 50% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku).

Umowa o zachowaniu poufności

W dniu 28 kwietnia 2008 r. została zawarta umowa między Bankiem i RIH, w której RIH zobowiązał się zachować w poufności informacje i dokumenty udostępniane przez Bank. Przekazywanie informacji i dokumentów wynika z faktu, że Rabobank posiada ponad 50% kapitału zakładowego Banku i zobowiązany jest ujawniać informacje na temat Banku w swoim sprawozdaniu finansowym. RIH zobowiązał się do zachowywania w poufności przekazanych mu informacji i przekazywania ich jedynie po uzyskaniu zgody Banku lub w przypadkach wymaganych prawem. Umowa została zawarta na sześć miesięcy i na Dzień Prospektu jej okres obowiązywania wygaś.

Umowa ramowa ISDA

W dniu 8 listopada 2004 r. Bank zawarł umowę ramową ISDA z Rabobank Nederland w związku z transakcjami instrumentami pochodnymi. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Umowa nie jest wykonywana, jednakże nie została rozwiązana i w dalszym ciągu obowiązuje.

Ponadto Rabobank Nederland, Rabobank Ireland plc i RIH zawierały z Bankiem standardowe umowy o świadczenie usług bankowych i maklerskich.

Transakcje z De Lage Landen International B.V.

Umowa o współpracy w zakresie leasingu

4 czerwca 2007 r. Bank zawarł umowę z De Lage Landen International B.V. („DLLI”), spółką zależną Rabobank Nederland, na podstawie której Bank i DLLI współpracują przy udostępnianiu produktów leasingowych BGŻ Leasing wybranym klientom instytucjonalnym Banku w Polsce. Zgodnie z umową, BGŻ Leasing może oferować leasing finansowy, operacyjny oraz pożyczki. Umowa ta została rozwiązana w dniu 1 lipca 2008 r. po nabyciu przez Bank 49% udziałów BGŻ Leasing od DLLI.

Umowa sprzedaży udziałów w BGŻ Leasing

W dniu 4 czerwca 2007 r. Bank zawarł umowę z DLLI, na podstawie której w dniu 1 lipca 2008 r. DLLI sprzedał Bankowi 49% udziałów w BGŻ Leasing, za kwotę równą wartości nominalnej udziałów, tj. 19 mln zł. Obecnie BGŻ Leasing stanowi część Grupy Kapitałowej BGŻ.

Transakcje z BGŻ Leasing

Umowa dystrybucyjna

W dniu 4 czerwca 2007 r. Bank zawarł umowę dystrybucyjną z BGŻ Leasing, na podstawie której Bank działa jako dystrybutor produktów BGŻ Leasing. W zamian za swoje usługi Bank otrzymuje prowizję w wysokości 1% wartości usług leasingowych sprzedanych za pośrednictwem Banku. Usługi świadczone przez Bank na podstawie umowy obejmują czynności związane z pozyskiwaniem dla BGŻ Leasing klientów zainteresowanych leasingiem oferowanym przez BGŻ Leasing. Zgodnie z umową Bank zapewnia obsługę i koordynację procesu sprzedaży usług leasingowych, począwszy od sporządzania wstępnych ofert dla klientów, poprzez negocjowanie warunków leasingu, a skończywszy na dostarczaniu klientom egzemplarzy umów leasingu zawartych przez nich z BGŻ Leasing. Ponadto Bank zobowiązany jest do zapewnienia odpowiedniej promocji usług oferowanych przez BGŻ Leasing. Zgodnie z umową BGŻ Leasing zobowiązany jest dostarczać Bankowi wszelkich materiałów niezbędnych do prawidłowego wykonywania umowy, jak również zapewnić odpowiednie szkolenia dla personelu Banku oraz wsparcie w zakresie technologii informatycznych.

Umowa jest zawarta na czas nieokreślony. Umowa przewiduje także, że Bank może powierzyć BGŻ Leasing świadczenie innych usług finansowych będących w zakresie działalności BGŻ Leasing. Zgodnie z umową, BGŻ Leasing może powierzyć dystrybucję swoich produktów wyłącznie Bankowi.

Umowa licencyjna

W dniu 4 czerwca 2007 r. Bank zawarł z BGŻ Leasing umowę, na podstawie której Bank upoważnił BGŻ Leasing do używania znaku towarowego Banku w zamian za roczne wynagrodzenie w wysokości 10.000 PLN. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Umowy o linię kredytową

W dniu 25 listopada 2009 r. Bank zawarł z BGŻ Leasing umowę kredytu obrotowego w rachunku bieżącym do kwoty 15 mln PLN z przeznaczeniem na finansowanie działalności bieżącej. Umowa została zawarta na okres 12 miesięcy z możliwością jej przedłużenia o kolejne 12-miesięczne okresy. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i ustalane w oparciu o stopę referencyjną WIBOR 1M powiększoną o marżę Banku w wysokości 1 punktu procentowego. Zabezpieczenie spłaty kredytu wraz z odsetkami stanowi nieodwołalna blokada środków na lokacie terminowej w Banku na kwotę 21 mln PLN. Aneks nr 2 do umowy termin spłaty kredytu został wydłużony do dnia 25 listopada 2011 r., natomiast wartość kredytu została zwiększona do kwoty 20 mln PLN.

W dniu 25 listopada 2009 r. Bank zawarł z BGŻ Leasing umowę kredytu obrotowego w rachunku bieżącym do kwoty 1 mln EUR na okres 12 miesięcy z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i ustalane w oparciu o stopę referencyjną 1M EURIBOR powiększoną o marżę w wysokości 1 pp. Zgodnie z umową Bank może podwyższyć marżę o nie więcej niż 1,55 punktu procentowego. Wszystkie płatności związane z umową dokonywane są poprzez obciążenie rachunku bieżącego.

Transakcje z Athlon Car Lease

Umowa o linię kredytową i gwarancyjną

W dniu 20 grudnia 2007 r. Bank zawarł umowę, na podstawie której udzielił spółce Athlon Car Lease Polska sp. z o.o., będącej spółką zależną De Lage Landen International B.V., finansowania w drodze udostępnienia linii kredytowej i linii gwarancyjnej do łącznej kwoty 3,4 mln PLN. Aneks nr 3 z dnia 8 grudnia 2009 r. wartość linii kredytowej została ustalona na kwotę 1,5 mln PLN. Kredyt oprocentowany jest według stopy procentowej WIBOR 1M dla rachunku bieżącego prowadzonego w PLN, w oparciu o opublikowane stopy referencyjne. Marża kredytu wynosi 1,6% w stosunku rocznym. Zabezpieczenie kredytu stanowi gwarancja udzielona przez De Lage Landen International B.V. na kwotę 1 875 000 PLN.

Umowa Ramowa Leasingu Samochodów

W dniu 29 sierpnia 2008 r. Bank zawarł z Athlon Car Lease Polska sp. z o.o. umowę ramową dotyczącą leasingu samochodów. Na podstawie umowy Bank zawiera z Athlon Car Lease Polska sp. z o.o. umowy leasingu samochodów osobowych i dostawczych wykorzystywanych przez Bank w ramach prowadzonej działalności. Koszty finansowania ustalane są w oparciu o dzienne oprocentowanie 3-letniej swapowej stopy procentowej w PLN obowiązującej w dniu dostarczenia. Marża ustalona została w wysokości 1% dla umów o okresie finansowania od 24 do 48 miesięcy. Do umowy mają zastosowanie ogólne warunki umów stosowane przez Athlon Car Lease Polska sp. z o.o.

Transakcje z Fundacją BGŻ

W dniu 24 kwietnia 2006 r. Bank ustanowił fundację charytatywną „Fundacja BGŻ” z kapitałem założycielskim w wysokości 100 000 PLN oraz dokonał darowizny na jej cele statutowe w wysokości 310 000 PLN. W 2007 r. Bank dokonał dodatkowych darowizn na cele statutowe fundacji w łącznej kwocie 5,7 mln PLN, w szczególności na projekt „Klasy BGŻ”. Od 2008 r. Bank pokrywa bieżące wydatki związane z funkcjonowaniem fundacji. W 2008 r. Bank nie przekazał fundacji żadnych środków finansowych (kwota 4 mln PLN, przekazana fundacji przez Bank w 2007 r., pozwoliła na pokrycie wydatków fundacji również w 2008 r.), natomiast w 2009 oraz w 2010 r. środki przekazane fundacji przez Bank wynosiły odpowiednio 2 160 000 PLN oraz 2 500 000 PLN. W pierwszym kwartale 2011 r. Bank przekazał fundacji 625 000 PLN.

Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej

Poniższe zestawienie zawiera informacje o transakcjach Banku z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, które zostały zawarte w okresie objętym historycznymi sprawozdaniami finansowymi oraz w późniejszym okresie poprzedzającym Dzień Prospektu.

Wynagrodzenie

Wynagrodzenie członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej w 2011 r. (od 1.01.2011 do 28.03.2011 r.), 2010, 2009 i 2008 r. było następujące:

PLN	1.01–28.03.2011	2010	2009	2008
Członkowie Zarządu	1 218 294,32	8 799 000	9 954 000	8 263 000
Członkowie Rady Nadzorczej	186 623,15	577 000	532 000	661 000

Ani członkowie Zarządu, ani Rady Nadzorczej nie otrzymali żadnych przychodów w postaci Akcji.

Umowy o świadczenie usług bankowych

Niektórzy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej korzystają z usług bankowych świadczonych przez Bank dla klientów detalicznych, takich jak prowadzenie kont osobistych, prowadzenie rachunków papierów wartościowych i karty kredytowe. Powyższe transakcje zawierane są na warunkach rynkowych w toku normalnej działalności Banku.

Transakcje ze Skarbem Państwa*Umowy o świadczenie usług bankowych*

Bank świadczy usługi bankowe, w tym udostępnianie kredytu w rachunku bieżącym oraz długoterminowych kredytów i pożyczek, rozliczenia z ARiMR w zakresie dopłat do preferencyjnych kredytów, nabywanie papierów dłużnych, w tym obligacji skarbowych, bonów skarbowych i obligacji restrukturyzacyjnych, oraz przyjmuje bieżące i terminowe lokaty od instytucji i przedsiębiorstw w całości lub częściowo kontrolowanych przez Skarb Państwa, w tym zakładów budżetowych, organów administracji, szkół publicznych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, klubów i biur posłów i senatorów, państwowych funduszy celowych, w tym m.in. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska oraz publicznych osób prawnych powołanych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, takich jak ARiMR, Agencja Mienia Wojskowego, Agencja Rezerw Materiałowych i inne. Takie transakcje są zawierane na warunkach rynkowych w toku zwykłej działalności Banku.

Transakcje dotyczące kredytów i depozytów zawierane są przez oddziały Banku, podczas gdy Departament Skarbu Banku jest odpowiedzialny za transakcje papierami dłużnymi.

Gwarancje kredytowe

W ramach swej działalności Bank zawiera umowy kredytowe, z których niektóre zostały gwarantowane przez Skarb Państwa.

Umowa w sprawie pierwszej oferty publicznej (patrz „Główni Akcjonariusze i Akcjonariusz Sprzedający – Akcjonariusz Sprzedający”)

Wartość transakcji z podmiotami powiązаныmi

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat wartości transakcji Banku z podmiotami powiązаныmi:

Od 1 stycznia 2011 do 28 lutego 2011 r.

Podmiot	Aktywa (w mln zł)	Zobowiązania (w mln zł)	Przychody (w mln zł)	Koszty operacyjne (w mln zł)
Skarb Państwa	2 700,5	1 077,0	276,6	236,1
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. („Rabobank Nederland”)	26,3	338,0	13,7	0,4
Rabobank International Holding B.V. („RIH”)	–	–	–	–
BGŻ Leasing	15,4	43,5	–	0,3
Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus	29,9	–	0,2	–
Grupa Rabobank (bez RIH i Rabobank Nederland)	106,1	11,0	0,1	2,1
Razem	2 878,2	1 469,5	290,6	238,9

Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

Podmiot	Aktywa <i>(w mln zł)</i>	Zobowiązania <i>(w mln zł)</i>	Przychody <i>(w mln zł)</i>	Koszty operacyjne <i>(w mln zł)</i>
Skarb Państwa	3 152,4	958,8	293,1	91,9
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. („Rabobank Nederland”)	93,1	347,0	0,3	165,0
Rabobank International Holding B.V. („RIH”)	0,8	–	0,7	–
BGŻ Leasing	9,7	43,8	3,6	1,7
Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus	29,6	0,0	2,0	–
Grupa Rabobank (bez RIH i Rabobank Nederland)	6,2	9,6	0,8	10,4
Razem	3 292,0	1 359,4	300,8	269,1

Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

Podmiot	Aktywa <i>(w mln zł)</i>	Zobowiązania <i>(w mln zł)</i>	Przychody <i>(w mln zł)</i>	Koszty operacyjne <i>(w mln zł)</i>
Skarb Państwa	2 108,6	1 019,5	263,8	77,6
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. („Rabobank Nederland”)	59,1	55,4	527,4	2,0
Rabobank International Holding B.V. („RIH”)	0,5	–	0,2	0,0
BGŻ Leasing	8,0	34,8	1,8	1,7
Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus	27,6	–	2,0	–
Grupa Rabobank (bez RIH i Rabobank Nederland)	6,4	7,3	2,2	27,5
Razem	2 210,3	1 111,7	797,4	108,8

Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

Podmiot	Aktywa <i>(w mln zł)</i>	Zobowiązania <i>(w mln zł)</i>	Przychody <i>(w mln zł)</i>	Koszty operacyjne <i>(w mln zł)</i>
Skarb Państwa	2 485,2	1 091,9	122,8	96,6
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. („Rabobank Nederland”)	–	–	0,1	0,1
Rabobank International Holding B.V. („RIH”)	0,003	–	–	–
BGŻ Leasing	1,2	33,9	1,0	1,2
Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus	25,5	0,001	1,8	0,0
Grupa Rabobank (bez RIH i Rabobank Nederland)	104,0	164,4	253,7	485,2
Hals sp. z o.o.*	–	2,5	0,001	0,052
Razem	2 616,0	1 293,0	379,5	583,3

* Hals Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. był spółką zależną Banku – spółka została zlikwidowana.

AKCJE ORAZ PRAWA I OBOWIĄZKI ZWIĄZANE Z AKCJAMI

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy Banku wynosi 43 136 764 PLN i dzieli się na 43 136 764 Akcje imienne, każda Akcja uprawniająca do wykonywania jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu, o wartości nominalnej 1 PLN każda, w tym:

- 15 088 100 Akcji zwykłych imiennych serii A;
- 7 807 300 Akcji uprzywilejowanych imiennych serii B;
- 247 329 Akcji zwykłych imiennych serii C;
- 3 220 932 Akcje zwykłe imienne serii D;
- 10 640 643 Akcje zwykłe imienne serii E;
- 6 132 460 Akcji zwykłych imiennych serii F.

Zgodnie ze Statutem Banku wszystkie akcje imienne, które zostały uprzednio zdeponowane w depozycie prowadzonym przez firmę inwestycyjną wskazaną przez Bank zgodnie z Ustawą o Obrocie Instrumentami Finansowymi, będą zmienione na akcje na okaziciela z chwilą ich dematerializacji. Dematerializacja, zgodnie z Ustawą o Obrocie Instrumentami Finansowymi, następuje z chwilą rejestracji akcji na podstawie umowy z KDPW.

Walne Zgromadzenie w uchwale z dnia 14 października 2010 r. upoważniło Zarząd do zawarcia umowy o rejestrację akcji z KDPW.

Wszystkie Akcje Banku są w pełni opłacone.

Nie istnieją Akcje Banku, które nie reprezentują kapitału zakładowego.

Bank nie posiada Akcji własnych, zarówno bezpośrednio, jak i przez inne osoby lub przez podmioty zależne.

Akcje serii B są uprzywilejowane w postaci prawa pierwszeństwa przed innymi akcjonariuszami w zakresie sum uzyskanych z podziału majątku Banku w toku jego likwidacji, po zaspokojeniu roszczeń wierzycieli i do wartości nominalnej Akcji serii B. Uprzywilejowanie akcji serii B wygasa z chwilą ich dematerializacji.

W dniu 17 czerwca 2005 r. Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie emisji obligacji zamiennych serii A oraz o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego w drodze emisji Akcji serii F. Bank wyemitował 3 miliony obligacji o wartości nominalnej 100 PLN każda, zamiennych na Akcje. Oprocentowanie obligacji było równe stawce WIBOR dla trzymiesięcznych depozytów powiększonej o marżę w wysokości 120 punktów bazowych rocznie. Wszystkie obligacje zamienne serii A zostały przeznaczone do objęcia przez EBOR i RIH. RIH objął łącznie 2 105 368 obligacji zamiennych serii A, a EBOR 894 632 obligacje zamienne serii A. Parytet wymiany obligacji określony został jako iloraz łącznej wartości nominalnej obligacji przedstawionych do zamiany oraz ceny emisyjnej akcji serii F emitowanych w zamian za obligacje. W dniu 20 marca 2007 r. RIH i Rabobank Nederland przedstawiły do konwersji na Akcje serii F łącznie 3 miliony obligacji zamiennych serii A. Konwersja obligacji na Akcje serii F została poprzedzona transakcjami zawartymi pomiędzy RIH a Rabobank Nederland oraz pomiędzy EBOR a RIH dotyczącymi zbycia całego posiadanego przez RIH pakietu obligacji zamiennych serii A na rzecz Rabobank Nederland oraz zbycia całego posiadanego przez EBOR pakietu obligacji zamiennych serii A na rzecz RIH. W wyniku transakcji Rabobank Nederland nabył od RIH 2 105 368 obligacji zamiennych serii A, a RIH nabył od EBOR 894 632 obligacje zamienne serii A. W wyniku konwersji Rabobank Nederland objął 4 303 695 akcji imiennych serii F, a RIH objął 1 828 765 Akcji imiennych serii F. Na dzień niniejszego Prospektu wszystkie obligacje zamienne serii A zostały zamienione na Akcje imienne serii F i nie istnieją inne zamienne papiery wartościowe, wyemitowane przez Bank.

Nie istnieją prawa nabycia lub zobowiązania w odniesieniu do kapitału docelowego, ale niewyemitowanego oraz zobowiązania do podwyższenia kapitału zakładowego Banku.

Historyczne informacje na temat kapitału zakładowego

W ciągu ostatnich 3 lat kapitał zakładowy Banku nie uległ zmianie.

Publiczne oferty przejęcia

W ciągu ostatniego roku obrotowego i bieżącego roku obrotowego osoby trzecie nie dokonały publicznych ofert przejęcia w stosunku do kapitału Banku.

Umorzenie Akcji

Akcje Banku mogą być umarżane w drodze obniżenia kapitału zakładowego, przy czym umorzenie wymaga uprzedniej zgody akcjonariusza. Sposób, tryb i warunki umorzenia Akcji określa każdorazowo Walne Zgromadzenie Banku. Uchwała

o obniżeniu kapitału zakładowego powinna być powzięta na Walnym Zgromadzeniu Banku, na którym powzięto uchwałę o umorzeniu akcji. Zgodnie z KSH umorzenie dobrowolne nie może być dokonane częściej niż raz w roku obrotowym. Umorzenie akcji następuje z chwilą obniżenia kapitału zakładowego.

Zmiana praw akcjonariuszy

Zmiana praw akcjonariuszy wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia podjętej większością 3/4 głosów oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Ponadto, uchwała dotycząca zmiany Statutu, zwiększająca świadczenia akcjonariuszy Banku lub uszczuplająca prawa przyznane osobiście poszczególnym akcjonariuszom, wymaga zgody wszystkich akcjonariuszy Banku, których dotyczy.

Zgodnie z art. 34 ust. 2 Prawa Bankowego, zmiana statutu dotycząca uprzywilejowania lub ograniczenia akcji co do prawa głosu banku wymaga zgody KNF.

Prawa związane z Akcjami

Prawa i obowiązki związane z Akcjami określa Kodeks Spółek Handlowych, Ustawa o Obrocie Instrumentami Finansowymi oraz Ustawa o Ofercie Publicznej, Prawo Bankowe oraz Statut Banku. Potencjalni inwestorzy powinni się zwrócić do ich doradców prawnych w celu uzyskania szczegółowych informacji na temat praw i obowiązków związanych z Akcjami.

Prawo do dywidendy

Zgodnie z art. 347 KSH akcjonariuszom przysługuje prawo do udziału w zysku wykazanym w rocznym, zbadanym przez biegłego rewidenta sprawozdaniu finansowym Banku i przeznaczonym uchwałą Walnego Zgromadzenia do wypłaty na rzecz akcjonariuszy Banku – prawo do dywidendy.

Stosownie do art. 395 § 2 pkt 2 KSH, organem właściwym do podejmowania decyzji o podziale zysku i wypłacie dywidendy jest Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie podejmuje uchwałę o tym, czy i jaką część zysku wykazanego w sprawozdaniu finansowym, zbadanym przez biegłego rewidenta, przeznaczyć na wypłatę dywidendy. Zgodnie z art. 395 § 1 KSH, zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno odbyć się w ciągu sześciu miesięcy po upływie roku obrotowego, co w przypadku Banku musi nastąpić do końca czerwca.

Zgodnie z art. 348 § 1 KSH kwota przeznaczona do podziału między akcjonariuszy nie może przekroczyć zysku za ostatni rok obrotowy, powiększonego o niepodzielone zyski z lat ubiegłych oraz o kwoty przeniesione z utworzonych z zysku kapitałów zapasowego i rezerwowych, które mogą być przeznaczone na wypłatę dywidendy. Kwotę tę należy jednak pomniejszyć o niepokryte straty, akcje własne oraz o kwoty, które zgodnie z ustawą lub Statutem powinny być przeznaczone z zysku za ostatni rok obrotowy na kapitały zapasowe lub rezerwowe.

Osobami, którym przysługuje prawo do dywidendy, są osoby, na których rachunkach będą zapisane Akcje Banku w dniu dywidendy, lub posiadacze Akcji imiennych wpisani do księgi akcyjnej.

Warunki wypłaty dywidendy

Warunki wypłaty dywidendy przez akcjonariuszy odpowiadają zasadom przyjętym dla spółek publicznych. Stosownie do art. 348 § 3 KSH, w przypadku podjęcia uchwały o wypłacie dywidendy, uchwała powinna wskazywać datę ustalenia prawa do dywidendy (dzień dywidendy) oraz termin wypłaty dywidendy. Z zastrzeżeniem postanowień Regulaminu KDPW, dzień dywidendy może być wyznaczony w okresie kolejnych trzech miesięcy.

Informacje dotyczące decyzji Banku o wypłacie dywidendy ogłaszane będą w formie Raportów Bieżących.

Zgodnie z § 9 Rozdziału XIII Oddział 3 Szczegółowych Zasad Obrotu Giełdowego, Banku jest obowiązany bezzwłocznie zawiadomić GPW o podjęciu uchwały o przeznaczeniu zysku na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, wysokości dywidendy, wysokości dywidendy na akcję, dniu ustalenia prawa do dywidendy oraz dniu wypłaty dywidendy. Ponadto § 124 Szczegółowych Zasad Działania KDPW nakłada na Bank obowiązek poinformowania KDPW o wysokości dywidendy, dniu ustalenia prawa do dywidendy oraz terminie wypłaty dywidendy. Terminy te Bank będzie zobowiązany uzgadniać z KDPW. Zgodnie z § 124 ust. 2 Szczegółowych Zasad Działania KDPW, między dniem ustalenia prawa do dywidendy a dniem wypłaty dywidendy musi upłynąć co najmniej dziewięć dni. W przypadku niezrealizowania prawa do dywidendy w terminie ulega ono 10-letniemu przedawnieniu.

Wypłata dywidendy posiadaczom akcji zdematerializowanych następuje za pośrednictwem systemu depozytowego KDPW. KDPW przekazuje środki z tytułu dywidendy na rachunki uczestników KDPW, którzy następnie przekazują otrzymane środki pieniężne na rachunki gotówkowe akcjonariuszy prowadzone przez poszczególne domy maklerskie.

Statut Banku nie przewiduje możliwości wypłaty zaliczki na poczet dywidendy.

Prawo poboru

Zgodnie z art. 433 § 1 KSH akcjonariuszom przysługuje prawo objęcia akcji spółki nowej emisji w stosunku do liczby posiadanych Akcji (prawo poboru). Stosownie do art. 433 KSH, akcjonariusze mają prawo pierwszeństwa do objęcia nowych akcji spółki, przy czym prawo poboru przysługuje również w przypadku emisji papierów wartościowych zamiennych na akcje lub inkorporujących prawo zapisu na akcje. Pozbawienie akcjonariuszy prawa poboru akcji może nastąpić wyłącznie w interesie Spółki i w przypadku, gdy zostało zapowiedziane w porządku obrad Walnego Zgromadzenia. Zarząd przedstawia Walnemu Zgromadzeniu pisemną opinię uzasadniającą powody pozbawienia prawa poboru oraz proponowaną cenę emisyjną akcji bądź sposób jej ustalenia. Do podjęcia uchwały w sprawie pozbawienia akcjonariuszy prawa poboru wymagana jest większość co najmniej czterech piątych głosów.

Stosownie do art. 433 § 3 KSH większość czterech piątych głosów nie jest konieczna do podjęcia uchwały w sprawie pozbawiania dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru w przypadku, gdy:

- uchwała o podwyższeniu kapitału stanowi, że nowe akcje mają być objęte w całości przez instytucję finansową (subemitenta), z obowiązkiem oferowania ich następnie akcjonariuszom celem umożliwienia im wykonania prawa poboru na warunkach określonych w uchwale,
- uchwała stanowi, że nowe akcje mają być objęte przez subemitenta w przypadku, gdy akcjonariusze, którym służy prawo poboru, nie obejmą części lub wszystkich oferowanych im akcji.

Prawo do udziału w majątku w przypadku likwidacji Banku

Zgodnie z art. 474 KSH, w przypadku likwidacji Banku majątek pozostały po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli dzieli się pomiędzy akcjonariuszy w stosunku do dokonanych przez każdego z nich wpłat na kapitał zakładowy. Posiadacze Akcji serii B są uprzywilejowani w zakresie prawa pierwszeństwa przed innymi akcjonariuszami w odniesieniu do sum uzyskanych z podziału majątku Banku w toku jego likwidacji, ale po zaspokojeniu roszczeń wierzycieli i do wartości nominalnej Akcji serii B. Uprzywilejowanie akcji serii B wygasa z chwilą ich dematerializacji.

Zgodnie z Prawem Bankowym, w przypadku przymusowej likwidacji Banku – bilans otwarcia likwidacji, program likwidacji oraz rachunek z przeprowadzonej likwidacji podlegają zatwierdzeniu przez KNF. W okresie likwidacji nie wypłaca się dywidendy ani oprocentowania udziałów. W ciągu tego okresu likwidator, nie rzadziej niż raz na miesiąc, składa KNF i wierzycielom sprawozdania z przebiegu likwidacji. Podział pomiędzy akcjonariuszy (członków) majątku pozostałego po zaspokojeniu i zabezpieczeniu wierzycieli nie może nastąpić przed upływem roku od daty ostatniego ogłoszenia o otwarciu likwidacji.

Prawo do żądania wyboru Rady Nadzorczej oddzielnymi grupami

Zgodnie z art. 385 § 3 KSH, na wniosek akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną piątą kapitału zakładowego, wybór Rady Nadzorczej powinien być dokonany przez najbliższe Walne Zgromadzenie w drodze głosowania oddzielnymi grupami, nawet gdy Statut przewiduje inny sposób powołania Rady Nadzorczej.

Prawa i obowiązki związane z Walnym Zgromadzeniem

Prawo do udziału w Walnym Zgromadzeniu oraz prawo głosu

Prawo uczestniczenia w zwyczajnym lub nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu mają tylko osoby będące akcjonariuszami Banku na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu).

Uprawnieni z akcji imiennych, które nie zostały zdematerializowane, mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są wpisani do księgi akcyjnej w dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Akcje na okaziciela mające postać dokumentu dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki publicznej, jeżeli dokumenty akcji zostaną złożone w spółce nie później niż w dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu i nie będą odebrane przed zakończeniem tego dnia. Na żądanie uprawnionego ze zdematerializowanych akcji na okaziciela zgłoszone nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych wystawia imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Na żądanie uprawnionego ze zdematerializowanych akcji na okaziciela w treści zaświadczenia powinna zostać wskazana część lub wszystkie akcje zarejestrowane na jego rachunku papierów wartościowych.

Listę uprawnionych z akcji na okaziciela do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu Bank ustala na podstawie akcji złożonych w Banku oraz wykazu sporządzonego przez podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych zgodnie z przepisami Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi. Akcjonariusz może przenosić akcje w okresie między dniem rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu a dniem zakończenia Walnego Zgromadzenia.

Zgodnie z art. 411 KSH każda Akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Statut nie przewiduje Akcji uprzywilejowanych w zakresie prawa głosu.

Akcjonariusz może głosować odmiennie z każdej z posiadanych akcji.

Akcjonariusz może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Akcjonariusz Banku chcący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu przez pełnomocnika zobowiązany jest do udzielenia pełnomocnictwa na piśmie lub w postaci elektronicznej. Udzielenie pełnomocnictwa w postaci elektronicznej nie wymaga opatrzenia bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Formularz stosowany podczas głosowania przez pełnomocnika powinien być udostępniony przez Bank przed bądź razem z ogłoszeniem o Walnym Zgromadzeniu. Ponadto Bank powinien być poinformowany o udzieleniu pełnomocnictwa w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej najpóźniej przy ogłoszeniu o Walnym Zgromadzeniu.

Akcjonariusz Banku posiadający Akcje zapisane na więcej niż jednym rachunku papierów wartościowych może ustanowić oddzielnych pełnomocników do wykonywania praw z Akcji zapisanych na każdym z rachunków.

Jeżeli pełnomocnikiem jest członek Zarządu, członek Rady Nadzorczej, likwidator, pracownik Banku lub członek organów lub pracownik spółki zależnej Banku, pełnomocnictwo może upoważniać do reprezentacji tylko na jednym Walnym Zgromadzeniu. Pełnomocnik ma obowiązek ujawnić akcjonariuszowi Banku okoliczności wskazujące na istnienie bądź możliwość wystąpienia konfliktu interesów. Udzielenie dalszego pełnomocnictwa pełnomocnikowi pozostającemu w konflikcie jest wyłączone. Pełnomocnik głosuje zgodnie z instrukcjami udzielonymi przez akcjonariusza Banku.

Akcjonariusz Banku nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby głosować przy powzięciu uchwał dotyczących jego odpowiedzialności wobec Banku z jakiegokolwiek tytułu, w tym udzielenia absolutorium, zwolnienia z zobowiązania wobec Banku oraz sporu pomiędzy nim a Bankiem. Wspomnianych powyżej ograniczeń nie stosuje się do akcjonariusza Banku głosującego jako pełnomocnik innego akcjonariusza, przy zachowaniu wyżej wspomnianych regulacji dotyczących głosowania przez pełnomocnika.

Zwołanie Walnego Zgromadzenia

Prawo głosu może być wykonywane na Walnych Zgromadzeniach. Zgodnie z KSH, walne zgromadzenia mogą być zwyczajne (Zwyczajne Walne Zgromadzenia) lub nadzwyczajne (Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia).

Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd nie później niż do dnia 30 czerwca każdego roku. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie może być zwołane z inicjatywy Zarządu lub na żądanie Rady Nadzorczej lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego. Żądanie zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia należy złożyć Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej.

Jeżeli Zarząd nie zwoła Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w powyższym terminie, prawo zwołania Walnego Zgromadzenia ma Rada Nadzorcza. Ponadto Rada Nadzorcza ma prawo zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jeżeli zwołanie go uzna za stosowne. Prawo zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia przysługuje również akcjonariuszom reprezentującym co najmniej połowę kapitału zakładowego Banku lub co najmniej połowę ogółu głosów. Akcjonariusze wyznaczają przewodniczącego tego zgromadzenia. Ponadto akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia. Żądanie zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia należy złożyć zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia żądania zarządowi Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie nie zostanie zwołane, sąd rejestrowy może upoważnić do zwołania nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariuszy występujących z tym żądaniem. Sąd wyznacza przewodniczącego tego Zgromadzenia. Akcjonariusz lub akcjonariusze Banku reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Banku mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia. Żądanie takie powinno zostać zgłoszone Zarządowi nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia. Żądanie może zostać złożone w postaci elektronicznej i powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Zarząd jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż na osiemnaście dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia, ogłosić zmiany w porządku obrad, wprowadzone na żądanie akcjonariuszy Banku. Zmiany powinny zostać ogłoszone w taki sam sposób jak ogłoszenie o zwołaniu Walnego Zgromadzenia. Akcjonariusz lub akcjonariusze Banku reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Bank niezwłocznie ogłasza projekty uchwał na stronie internetowej. Każdy z akcjonariuszy może podczas Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Zgodnie z przepisami KSH, Walne Zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Banku oraz jako Raport Bieżący. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem Walnego

Zgromadzenia. Powinno ono zawierać co najmniej: datę, godzinę i miejsce Walnego Zgromadzenia, szczegółowy porządek obrad, precyzyjny opis procedur dotyczących uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu, jak również dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. W przypadku zamierzonej zmiany statutu powołać należy dotychczas obowiązujące postanowienia, jak również treść projektowanych zmian. Jeżeli jest to uzasadnione znacznym zakresem zamierzonych zmian, ogłoszenie może zawierać projekt nowego tekstu jednolitego statutu wraz z wyliczeniem nowych lub zmienionych postanowień statutu.

Prawo do uzyskania informacji

Zgodnie z art. 428 KSH podczas obrad Walnego Zgromadzenia Zarząd jest obowiązany do udzielenia akcjonariuszowi na jego żądanie informacji dotyczących spółki, jeżeli jest to uzasadnione dla oceny sprawy objętej porządkiem obrad. Zarząd może udzielić informacji na piśmie poza Walnym Zgromadzeniem, jeżeli przemawiają za tym ważne powody. Zarząd jest obowiązany udzielić informacji nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia żądania przez takiego akcjonariusza Banku. Zarząd odmawia udzielenia informacji w przypadku, gdy mogłoby to wyrządzić szkodę spółce, spółce z nią powiązanej albo spółce lub spółdzielni zależnej, w szczególności przez ujawnienie tajemnic technicznych, handlowych lub organizacyjnych przedsiębiorstwa.

Członek Zarządu może odmówić udzielenia informacji, jeżeli udzielenie informacji mogłoby stanowić podstawę jego odpowiedzialności karnej, cywilnoprawnej bądź administracyjnej.

Informacje przekazane akcjonariuszowi powinny być przekazane do wiadomości publicznej w formie Raportu Bieżącego.

W przypadku zgłoszenia przez akcjonariusza poza Walnym Zgromadzeniem wniosku o udzielenie informacji dotyczących Banku, Zarząd może udzielić akcjonariuszowi informacji na piśmie przy uwzględnieniu opisanych powyżej ograniczeń odnoszących się do możliwych szkód wyrządzonych Bankowi, spółce z nim powiązanej albo spółce lub spółdzielni zależnej. W dokumentacji przedkładanej najbliższemu Walnemu Zgromadzeniu Zarząd ujawnia na piśmie informacje udzielone akcjonariuszowi poza Walnym Zgromadzeniem wraz z podaniem daty ich przekazania i osoby, której udzielono informacji. Informacje przedkładane najbliższemu Walnemu Zgromadzeniu mogą nie obejmować informacji podanych do wiadomości publicznej oraz udzielonych podczas Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusz, któremu odmówiono ujawnienia żądanej informacji podczas obrad Walnego Zgromadzenia i który zgłosił sprzeciw do protokołu, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie Zarządu do udzielenia informacji. Wniosek należy złożyć w terminie tygodnia od zakończenia Walnego Zgromadzenia, na którym odmówiono udzielenia informacji. Akcjonariusz może również złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie spółki do ogłoszenia informacji udzielonych innemu akcjonariuszowi poza walnym zgromadzeniem.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz sprawozdania Zarządu z działalności Banku, a także skonsolidowanego sprawozdania finansowego;
- powzięcie uchwały w sprawie podziału zysku albo o pokryciu straty;
- powzięcie uchwały w sprawie udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej absolutorium z wykonania przez nich obowiązków;
- zmiany Statutu, umorzenie Akcji Banku, podwyższenie kapitału zakładowego, obniżenie kapitału zakładowego Banku, emisja obligacji zamiennych i obligacji z prawem pierwszeństwa, zbycie przedsiębiorstwa oraz likwidacja Banku;
- powoływanie i odwoływanie w czynnościach członków Rady Nadzorczej;
- połączenie z innymi spółkami;
- podział Banku;
- emisja warrantów subskrypcyjnych;
- tworzenie lub likwidacja funduszy rezerwowych oraz kapitałów Banku;
- zmiana Statutu zwiększająca świadczenia akcjonariuszy lub uszczuplająca prawa przyznane osobiście poszczególnym akcjonariuszom (zgodnie z art. 354 KSH wymagana jest zgoda wszystkich akcjonariuszy, których zmiana dotyczy);
- wyrażenie zgody na zawarcie przez Bank umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób;
- podejmowanie uchwał w innych sprawach określonych w Statucie i przepisach KSH.

Zgodnie ze Statutem Banku uchwały Walnego Zgromadzenia wymaga nabycie lub zbycie nieruchomości lub udziału w nieruchomości albo prawa użytkowania wieczystego, których wartość jest równa lub wyższa jednej czwartej kapitału zakładowego Banku, a dokonywana czynność nie jest związana z zaspokajaniem roszczeń Banku wobec dłużnika albo zabezpieczaniem wierzytelności Banku.

Stosownie do postanowień Statutu, z zastrzeżeniem przepisów prawa właściwego, uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są zwykłą większością głosów oddanych, jednakże w wymienionych poniżej sprawach wymagana jest większość trzech czwartych głosów:

- zmiana firmy Banku;
- zmiana siedziby Banku;
- zmiana profilu działalności Banku;
- podwyższania lub obniżania kapitału;
- emisja obligacji zamiennych oraz obligacji z prawem pierwszeństwa, jak również warrantów subskrypcyjnych;
- likwidacja lub rozwiązanie Banku;
- sprzedaż całości lub części przedsiębiorstwa bankowego lub połączenie z innym bankiem.

W okresie gdy Bank będzie spółką publiczną, Uchwała w sprawie łączenia Banku z innym bankiem lub instytucją kredytową będzie wymagała większości dwóch trzecich głosów.

Prawo do zaskarżania uchwał Walnego Zgromadzenia

Zgodnie z przepisami KSH akcjonariusze uprawnieni są do zaskarżania uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie w drodze powództwa o uchylenie uchwały lub w drodze powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały.

Powództwo o uchylenie uchwały

Zgodnie z art. 422 § 1 KSH uchwała Walnego Zgromadzenia sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia przysługuje:

- Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz poszczególnym członkom tych organów,
- akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej,
- akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w Walnym Zgromadzeniu,
- akcjonariuszom, którzy nie byli obecni na Walnym Zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania Walnego Zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały

Zgodnie z art. 425 KSH uchwała Walnego Zgromadzenia sprzeczna z ustawą może być zaskarżona w drodze powództwa wytoczonego przeciwko Spółce o stwierdzenie nieważności uchwały.

Prawo do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały Walnego Zgromadzenia przysługuje:

- Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz poszczególnym członkom tych organów,
- akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej,
- akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w Walnym Zgromadzeniu,
- akcjonariuszom, którzy nie byli obecni na Walnym Zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania Walnego Zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały Walnego Zgromadzenia spółki publicznej powinno być wniesione w terminie trzydziestu dni od dnia jej ogłoszenia, nie później jednak niż w terminie roku od dnia powzięcia uchwały.

Prawo do żądania wyboru rewidenta do spraw szczególnych

Zgodnie z art. 84 Ustawy o Ofercie Publicznej, na wniosek akcjonariusza lub akcjonariuszy spółki publicznej, posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów, Walne Zgromadzenie może podjąć uchwałę w sprawie zbadania

przez biegłego, na koszt spółki, określonego zagadnienia związanego z utworzeniem spółki lub prowadzeniem jej spraw. Akcjonariusze ci mogą w tym celu żądać zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia lub żądać umieszczenia sprawy podjęcia tej uchwały w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia. Żądanie należy złożyć na piśmie do zarządu najpóźniej na dwadzieścia jeden dni przed proponowanym terminem walnego zgromadzenia. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia żądania zarządowi nadzwyczajne walne zgromadzenie nie zostanie zwołane, sąd rejestrowy może, po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia, upoważnić do zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy występujących z tym żądaniem. Sąd wyznacza przewodniczącego tego zgromadzenia.

Uchwała walnego zgromadzenia w sprawie wyboru rewidenta do spraw szczególnych powinna określać w szczególności:

- oznaczenie rewidenta do spraw szczególnych, na którego wnioskodawca wyraził zgodę na piśmie;
- przedmiot i zakres badania, zgodny z treścią wniosku, chyba że wnioskodawca wyraził na piśmie zgodę na ich zmianę;
- rodzaje dokumentów, które spółka powinna udostępnić biegłemu;
- termin rozpoczęcia badania, nie dłuższy niż 3 miesiące od dnia podjęcia uchwały.

Jeżeli walne zgromadzenie nie podejmie uchwały zgodnej z treścią wniosku albo podejmie taką uchwałę z naruszeniem art. 84 ust. 4 Ustawy o Ofercie Publicznej, wnioskodawcy mogą, w terminie 14 dni od dnia podjęcia uchwały, wystąpić do sądu rejestrowego o wyznaczenie wskazanego podmiotu jako rewidenta do spraw szczególnych.

Rewidentem do spraw szczególnych może być wyłącznie podmiot posiadający wiedzę fachową i kwalifikacje niezbędne do zbadania sprawy określonej w uchwale walnego zgromadzenia, które zapewnią sporządzenie rzetelnego i obiektywnego sprawozdania z badania. Rewidentem do spraw szczególnych nie może być podmiot świadczący w okresie objętym badaniem, usługi na rzecz spółki, jej podmiotu dominującego lub zależnego, jak również jej jednostki dominującej lub znaczącego inwestora w rozumieniu Ustawy o Rachunkowości. Rewidentem do spraw szczególnych nie może być również podmiot, który należy do tej samej grupy kapitałowej co podmiot, który świadczył usługi, o których mowa powyżej.

Zarząd i rada nadzorcza spółki publicznej są obowiązane udostępnić rewidentowi do spraw szczególnych dokumenty określone w uchwale walnego zgromadzenia w sprawie wyboru rewidenta do spraw szczególnych, albo w postanowieniu sądu o wyznaczeniu rewidenta do spraw szczególnych, a także udzielić wyjaśnień niezbędnych dla przeprowadzenia badania.

Rewident do spraw szczególnych jest obowiązany przedstawić zarządowi i radzie nadzorczej Banku pisemne sprawozdanie z wyników badania. Zarząd jest obowiązany przekazać to sprawozdanie w formie raportu bieżącego. Sprawozdanie rewidenta do spraw szczególnych nie może ujawniać informacji stanowiących tajemnicę techniczną, handlową lub organizacyjną spółki, chyba że jest to niezbędne do uzasadnienia stanowiska zawartego w tym sprawozdaniu.

Zarząd zobowiązany jest złożyć sprawozdanie ze sposobu uwzględnienia wyników badania na najbliższym walnym zgromadzeniu.

Prawo do zbywania Akcji

Zgodnie z art. 337 § 1 KSH akcjonariuszom przysługuje prawo zbywania akcji. Statut Banku nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń co do możliwości zbywania Akcji Sprzedawanych.

WARUNKI OFERTY

Oferta

Na podstawie Prospektu w ramach Oferty Akcjonariusz Sprzedający oferuje do 16 046 596 akcji zwykłych na okaziciela Banku o wartości nominalnej 1,00 zł każda.

Akcje Sprzedawane są oferowane na terytorium Polski w drodze oferty publicznej. W związku z Ofertą mogą zostać podjęte ograniczone działania promocyjne mające na celu przekazanie informacji o Ofercie Kwalifikowanym Nabywcom Instytucjonalnym w Stanach Zjednoczonych Ameryki zgodnie z Przepisem 144A wydanym na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych oraz innym Inwestorom Instytucjonalnym poza Stanami Zjednoczonymi Ameryki (z wyłączeniem Polski) zgodnie z Regulacją S wydaną na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych. W celu prowadzenia powyższych ograniczonych działań promocyjnych, w każdym przypadku zgodnie z właściwymi przepisami prawa jurysdykcji, w których takie działania będą podejmowane, został sporządzony międzynarodowy dokument marketingowy w języku angielskim (*International Offering Circular*), który nie będzie podlegał zatwierdzeniu przez KNF ani inny organ nadzoru w żadnej jurysdykcji. Prospekt nie będzie podlegał zatwierdzeniu przez organ nadzoru inny niż KNF ani nie będzie przedmiotem rejestracji ani zgłoszenia do organu nadzoru w żadnym innym państwie niż Polska.

Niniejszy Prospekt jest jedynym prawnie wiążącym dokumentem w rozumieniu Ustawy o Ofercie Publicznej sporządzonym na potrzeby Oferty przeprowadzanej na terytorium Polski, zawierającym informacje na temat Grupy i Oferty.

Uprawnionymi do wzięcia udziału w Ofercie są: (i) Inwestorzy Indywidualni oraz (ii) Inwestorzy Instytucjonalni.

Przewidywany harmonogram Oferty

Poniżej przedstawiono informacje na temat przewidywanego harmonogramu Oferty.

28 kwietnia 2011 r.	Ustalenie Ceny Maksymalnej.
29 kwietnia 2011 r.	Złożenie wniosku o zatwierdzenie aneksu do Prospektu zawierającego informację o Cenie Maksymalnej.
4 maja 2011 r.	Zawarcie Umowy o Plasowanie.
4 maja 2011 r.	Publikacja aneksu do Prospektu zawierającego informację o Cenie Maksymalnej.
4 maja 2011 r.	Rozpoczęcie budowania księgi popytu wśród Inwestorów Instytucjonalnych.
5 maja 2011 r.	Rozpoczęcie przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych.
16 maja 2011 r. (do godziny 23:59)	Zakończenie przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych.
17 maja 2011 r.	Zakończenie budowania księgi popytu wśród Inwestorów Instytucjonalnych (do godziny 13:00). Ustalenie ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty, ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów oraz Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych i Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych. Podpisanie aneksu do Umowy o Plasowanie określającego Cenę Sprzedaży oraz ostateczną liczbę Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty oraz Umowy o Gwarantowanie Oferty.
17 maja 2011 r. lub około tej daty	Opublikowanie Ceny Sprzedaży, ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty oraz liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów.
Od 18 maja 2011 r. do 19 maja 2011 r.	Przyjmowanie zapisów od Inwestorów Instytucjonalnych.
Do 20 maja 2011 r.	Ewentualne zapisy składane przez Gwarantów Oferty w wykonaniu zobowiązań wynikających z Umowy o Gwarantowanie Oferty. Przydział Akcji Sprzedawanych w Ofercie.
23 maja 2011 r.	Złożenie zlecenia sprzedaży Akcji Sprzedawanych na rzecz Inwestorów Indywidualnych za pośrednictwem systemu GPW.

24 maja 2011	Zapisanie Akcji Sprzedawanych na rachunkach papierów wartościowych Inwestorów Indywidualnych.
Do 26 maja 2011 r.	Zapisanie Akcji Sprzedawanych na rachunkach papierów wartościowych Inwestorów Instytucjonalnych (pod warunkiem, że dane przekazane przez inwestorów na potrzeby zapisania Akcji Sprzedawanych na ich rachunkach papierów wartościowych będą kompletne i prawidłowe).
27 maja 2011 r.	Pierwszy dzień notowania Akcji Sprzedawanych na GPW.

Inwestorom, którzy złożą zapisy na Akcje Sprzedawane przed przekazaniem do publicznej wiadomości informacji o Cenie Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych i Cenie Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych oraz informacji o ostatecznej liczbie Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty i o ostatecznej liczbie Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów, przysługiwać będzie uprawnienie do uchylecia się od skutków prawnych złożonego zapisu, poprzez złożenie oświadczenia na piśmie, w terminie dwóch dni roboczych od dnia przekazania do publicznej wiadomości takiej informacji, stosownie do art. 54 ust. 1 pkt 3 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Powyższy harmonogram może ulec zmianie. Niektóre zdarzenia, które zostały w nim przewidziane, są niezależne od Banku lub Akcjonariusza Sprzedającego. Akcjonariusz Sprzedający, działając w porozumieniu z Bankiem i RIH (na warunkach określonych w umowie dotyczącej współpracy w IPO Banku zawartej 13 października 2010 r.) oraz z Globalnymi Koordynatorami i DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, zastrzega sobie prawo do zmiany powyższego harmonogramu Oferty, w tym terminów przyjmowania zapisów na Akcje Sprzedawane (co nie uwzględnia jednakże możliwości zamiany kolejności przyjmowania zapisów przez Inwestorów Indywidualnych oraz Inwestorów Instytucjonalnych). Informacja o zmianie poszczególnych terminów Oferty zostanie przekazana w trybie przewidzianym w art. 52 ust. 2 Ustawy o Ofercie Publicznej, tj. w formie komunikatu aktualizującego udostępnionego do publicznej wiadomości w sposób, w jaki zostanie udostępniony Prospekt.

Zmiana terminów rozpoczęcia lub zakończenia przyjmowania zapisów i podanie do publicznej wiadomości stosownej informacji o tym nastąpi najpóźniej w ostatnim dniu przed pierwotnym terminem rozpoczęcia lub zakończenia przyjmowania zapisów na Akcje Sprzedawane.

Nowe terminy dla innych zdarzeń przewidzianych w harmonogramie zostaną podane do publicznej wiadomości najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień upływu danego terminu.

Warunki odstąpienia od przeprowadzenia Oferty lub jej zawieszenia

Warunki odstąpienia od przeprowadzenia Oferty przed rozpoczęciem przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych

Do dnia rozpoczęcia przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych Akcjonariusz Sprzedający, działając w porozumieniu z Bankiem i RIH (na warunkach określonych w umowie dotyczącej współpracy w IPO Banku zawartej 13 października 2010 r.) oraz z Globalnymi Koordynatorami i DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, może odstąpić od przeprowadzenia Oferty bez podawania przyczyn swojej decyzji, co będzie równoznaczne z odwołaniem Oferty.

Warunki odstąpienia od przeprowadzenia Oferty po dniu rozpoczęcia przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych

Od dnia rozpoczęcia przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych na Akcje Sprzedawane w ramach Oferty do godziny 9:00 czasu warszawskiego w dniu 26 maja 2011 r., kiedy rozpocznie się wystawianie odpowiednio pierwszych instrukcji rozliczeniowych lub przelewów celem przeniesienia Akcji Sprzedawanych na rachunki papierów wartościowych Inwestorów Instytucjonalnych, Akcjonariusz Sprzedający działając w porozumieniu z Bankiem i RIH (na warunkach określonych w umowie dotyczącej współpracy w IPO Banku zawartej 13 października 2010 r.) oraz z Globalnymi Koordynatorami i DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, może odstąpić od przeprowadzenia Oferty, przy czym takie odstąpienie może nastąpić z powodów, które w ocenie Akcjonariusza Sprzedającego są powodami ważnymi, przy czym do ważnych powodów można zaliczyć w szczególności: (i) nagle lub nieprzewidywalne zmiany w sytuacji ekonomiczno-politycznej w Polsce lub w innym kraju, które mogłyby mieć istotny negatywny wpływ na rynki finansowe, gospodarkę Polski, Ofertę lub na działalność Banku (np. zamachy terrorystyczne, zamieszki, wojny, katastrofy ekologiczne, powodzie); (ii) nagle i nieprzewidywalne zmiany o innym charakterze niż wskazane w punkcie (i) powyżej mogące mieć istotny negatywny wpływ na działalność Banku lub mogące skutkować poniesieniem przez Bank istotnej szkody lub istotnym zakłóceniem działalności; (iii) istotna negatywna zmiana dotycząca działalności, sytuacji finansowej lub wyników operacyjnych Banku; (iv) zawieszenie lub istotne ograniczenie obrotu papierami wartościowymi na GPW

lub na innych rynkach giełdowych w przypadku, gdy mogłoby to mieć istotny negatywny wpływ na Ofertę; (v) uzyskanie niesatysfakcjonującego popytu na Akcje Sprzedawane w ramach budowania księgi popytu; (vi) nagłe i nieprzewidywalne zmiany mające bezpośredni, istotny i negatywny wpływ na funkcjonowanie Banku; oraz (viii) wypowiedzenie lub rozwiązanie Umowy o Plasowanie i Umowy o Gwarantowanie Oferty.

Informacja o odstąpieniu od przeprowadzenia Oferty zostanie podana do publicznej wiadomości w formie aneksu do Prospektu po jego zatwierdzeniu przez KNF. Aneks ten będzie podany do publicznej wiadomości w ten sam sposób, w jaki zostanie udostępniony do publicznej wiadomości Prospekt.

W przypadku odstąpienia od przeprowadzenia Oferty do chwili złożenia zlecenia sprzedaży Akcji Sprzedawanych na rzecz Inwestorów Indywidualnych za pośrednictwem GPW, złożone zapisy na Akcje Sprzedawane zostaną uznane za nieważne, a dokonane płatności zostaną zwrócone bez jakichkolwiek odsetek i odszkodowań nie później niż czternaście dni po dacie ogłoszenia o odstąpieniu od przeprowadzenia Oferty.

W przypadku odstąpienia od przeprowadzenia Oferty w okresie po złożeniu zlecenia sprzedaży Akcji Sprzedawanych na rzecz Inwestorów Indywidualnych za pośrednictwem GPW do godziny 9:00 czasu warszawskiego w dniu 26 maja 2011 r., podmioty przyjmujące zapisy na Akcje Sprzedawane od Inwestorów Indywidualnych dokonają niezwłocznie zgodnie z instrukcją DM PKO BP pełniącego rolę Współoferującego zwrotnego przeniesienia Akcji Sprzedawanych nabytych uprzednio przez Inwestorów Indywidualnych działając na podstawie stosownych pełnomocnictw udzielonych przez Inwestorów Indywidualnych w formularzu zapisu na Akcje Sprzedawane. Płatności dokonane przez Inwestorów Indywidualnych na nabycie Akcji Sprzedawanych zostaną im zwrócone bez jakichkolwiek odsetek i odszkodowań nie później niż czternaście dni po dacie zwrotnego przeniesienia tych Akcji Sprzedawanych na rachunek papierów wartościowych Akcjonariusza Sprzedającego. Zwrot tych płatności zostanie dokonany na rachunek pieniężny prowadzony dla rachunku papierów wartościowych Inwestora Indywidualnego, z którego został złożony zapis, zgodnie z zasadami obowiązującymi w danej firmie inwestycyjnej.

Powyższy mechanizm zwrotnego przeniesienia Akcji Sprzedawanych w przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających odstąpienie od przeprowadzenia Oferty ma na celu ochronę inwestorów przed negatywnymi skutkami nadzwyczajnych i nieprzewidywalnych zdarzeń, które mogą ewentualnie wystąpić w trakcie Oferty.

Powyższe zasady odstąpienia od przeprowadzenia Oferty będą obowiązywały również dla Inwestorów Instytucjonalnych do momentu do którego Akcjonariusz Sprzedający jest uprawniony do odstąpienia od przeprowadzenia Oferty na podstawie niniejszego Prospektu.

Warunki zawieszenia Oferty

Decyzja o zawieszeniu Oferty, bez podawania przyczyn, może zostać podjęta przez Akcjonariusza Sprzedającego działającego w porozumieniu z Bankiem i RIH (na warunkach określonych w umowie dotyczącej współpracy w IPO Banku zawartej 13 października 2010 r.) oraz z Globalnymi Koordynatorami i DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, w każdym czasie przed rozpoczęciem przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych. Od dnia rozpoczęcia przyjmowania zapisów na Akcje Sprzedawane od Inwestorów Indywidualnych do dnia przydziału Akcji Sprzedawanych w Ofercie (tj. do dnia 20 maja 2011 r.) Akcjonariusz Sprzedający działając w porozumieniu z Bankiem i RIH (na warunkach określonych w umowie dotyczącej współpracy w IPO Banku zawartej 13 października 2010 r.) oraz z Globalnymi Koordynatorami i DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, może podjąć decyzję o zawieszeniu przeprowadzenia Oferty tylko z powodów, które (w ocenie Akcjonariusza Sprzedającego) są powodami ważnymi. Do ważnych powodów można zaliczyć między innymi zdarzenia, które mogłyby w negatywny sposób wpłynąć na powodzenie Oferty lub powodować zwiększone ryzyko inwestycyjne dla nabywców Akcji Sprzedawanych. Decyzja w przedmiocie zawieszenia Oferty może zostać podjęta bez jednoczesnego wskazania nowych terminów Oferty, które mogą zostać ustalone w terminie późniejszym.

Informacja o zawieszeniu Oferty zostanie podana do publicznej wiadomości w formie aneksu do Prospektu po jego zatwierdzeniu przez KNF. Aneks ten będzie podany do publicznej wiadomości w ten sam sposób, w jaki zostanie udostępniony do publicznej wiadomości Prospekt.

Jeżeli decyzja o zawieszeniu Oferty zostanie podjęta w okresie od rozpoczęcia przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych do dnia przydziału Akcji Sprzedawanych w Ofercie (tj. do dnia 20 maja 2011 r.), złożone zapisy, jak również dokonane wpłaty będą w dalszym ciągu uważane za ważne, jednakże inwestorzy będą uprawnieni do uchylenia się od skutków prawnych złożonych zapisów poprzez złożenie stosownego oświadczenia, w terminie dwóch dni roboczych od dnia udostępnienia do publicznej wiadomości aneksu do Prospektu dotyczącego zawieszenia Oferty.

Cena Maksymalna

Akcjonariusz Sprzedający w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego ustali cenę maksymalną sprzedaży Akcji Sprzedawanych na potrzeby składania zapisów przez

Inwestorów Indywidualnych (**Cena Maksymalna**). Po ustaleniu Ceny Maksymalnej Bank wystąpi do KNF z wnioskiem o zatwierdzenie aneksu do Prospektu zawierającego informację o Cenie Maksymalnej. Przy założeniu, że zatwierdzenie aneksu do Prospektu zawierającego informację o Cenie Maksymalnej nastąpi najpóźniej w dniu 4 maja 2011 r., powyższy aneks do Prospektu zostanie udostępniony do publicznej wiadomości w dniu 4 maja 2011 r. Zgodnie z art. 51 ust. 3 Ustawy o Ofercie Publicznej, aneks do prospektu podlega zatwierdzeniu przez KNF w trybie określonym w art. 31, art. 32 i art. 33 ust. 2 Ustawy o Ofercie Publicznej w terminie nie dłuższym niż siedem dni roboczych od dnia złożenia wniosku o zatwierdzenie aneksu do prospektu.

Stosownie do art. 32 ust. 4 Ustawy o Ofercie Publicznej, w przypadku, gdy aneks nie będzie spełniał wymagań określonych w przepisach prawa, składana dokumentacja będzie niekompletna, konieczne będzie uzyskanie dodatkowych informacji lub uzupełnienie aneksu o dodatkowe informacje w zakresie określonym Rozporządzeniem 809/2004, bieg terminu, o którym mowa powyżej, rozpocznie się w dniu uzupełniania dokumentacji lub dostarczenia wymaganych informacji do KNF.

Dla potrzeb budowania księgi popytu wśród Inwestorów Instytucjonalnych zostanie ustalony orientacyjny przedział cenowy, który nie będzie podany do publicznej wiadomości oraz który może ulec zmianie.

Ustalenie Ceny Sprzedaży

Cena sprzedaży Akcji Sprzedawanych (**Cena Sprzedaży**) dla Inwestorów Indywidualnych oraz Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych zostanie ustalona przez Akcjonariusza Sprzedającego w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego po zakończeniu procesu budowania księgi popytu wśród Inwestorów Instytucjonalnych.

Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych może zostać ustalona na poziomie wyższym niż Cena Maksymalna. Natomiast Cena Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych nie będzie wyższa niż Cena Maksymalna. W przypadku, gdy Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych zostanie ustalona na poziomie nie wyższym niż Cena Maksymalna, Inwestorzy Indywidualni nabędą Akcje Sprzedawane po Cenie Sprzedaży ustalonej dla Inwestorów Instytucjonalnych.

Informacja na temat Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych oraz Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych zostanie przekazana przez Bank do publicznej wiadomości w trybie określonym w art. 54 ust. 3 Ustawy o Ofercie Publicznej, tj. w sposób, w jaki zostanie udostępniony do publicznej wiadomości Prospekt oraz w formie Raportu Bieżącego.

W momencie składania zapisów Inwestorzy Indywidualni oraz Inwestorzy Instytucjonalni nie będą ponosić dodatkowych kosztów ani podatków, z wyjątkiem ewentualnych kosztów związanych z otwarciem i prowadzeniem rachunku papierów wartościowych, o ile inwestor nie posiadał takiego rachunku wcześniej, oraz kosztów prowizji maklerskiej, zgodnie z postanowieniami właściwych umów i regulaminów podmiotu przyjmującego zapis. Informacje na temat opodatkowania znajdują się w rozdziale „Opodatkowanie”.

Ostateczna liczba Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty

Najpóźniej w dniu ustalenia Ceny Sprzedaży, Akcjonariusz Sprzedający w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego podejmie decyzję o ostatecznej liczbie Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty.

W dniu ustalenia Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych, Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych oraz ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty zostanie ustalona ostateczna liczba Akcji Sprzedawanych oferowanych Inwestorom Indywidualnym, która będzie stanowiła mniejszą z liczb: (i) 25% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty albo (ii) liczbę Akcji Sprzedawanych, na jaką złożyli ważne zapisy Inwestorzy Indywidualni, przy czym Akcjonariusz Sprzedający zastrzega sobie dyskrecjonalne prawo do zmiany liczby, o której mowa w pkt (i) powyżej, o nie więcej niż 5% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty do nie więcej niż 30% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty w przypadku złożenia przez Inwestorów Indywidualnych ważnych zapisów na Akcje Sprzedawane obejmujących łącznie większą liczbę Akcji Sprzedawanych niż wskazana w pkt (i) powyżej. Powyższa decyzja może zostać podjęta przez Akcjonariusza Sprzedającego nie później niż przed przekazaniem do publicznej wiadomości informacji na temat ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w Ofercie oraz ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów.

W dniu ustalenia Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych, Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych oraz ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty zostanie ustalona ostateczna liczba Akcji Sprzedawanych oferowanych Inwestorom Instytucjonalnym, która będzie stanowiła różnicę pomiędzy ostateczną liczbą Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty oraz mniejszą z liczb: (i) 25% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty albo (ii) liczbą Akcji Sprzedawanych, na jaką złożyli ważne zapisy Inwestorzy Indywidualni, z zastrzeżeniem dyskrecjonalnego prawa Akcjonariusza Sprzedającego, o którym mowa w akapicie powyżej, do zmiany liczby, o której mowa w pkt (i) w akapicie powyżej.

Informacja o ostatecznej liczbie Akcji Sprzedawanych oferowanych w Ofercie oraz informacja o ostatecznej liczbie Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów zostanie podana do publicznej wiadomości wraz z informacją o Cenie Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych oraz Cenie Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych w trybie przewidzianym w art. 54 ust. 3 Ustawy o Ofercie Publicznej. Inwestorom Indywidualnym, którzy złożą zapisy na Akcje Sprzedawane przed przekazaniem do publicznej wiadomości powyższej informacji, przysługiwać będzie uprawnienie do uchylenia się od skutków prawnych złożonego zapisu, w terminie dwóch dni roboczych od dnia przekazania do publicznej wiadomości takiej informacji, stosownie do art. 54 ust. 1 pkt 3 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Zasady składania zapisów

Inwestorzy Indywidualni

Przydział Akcji Sprzedawanych Inwestorom Indywidualnym zostanie dokonany za pośrednictwem GPW. W związku z powyższym Inwestor Indywidualny zainteresowany nabyciem Akcji Sprzedawanych musi posiadać rachunek papierów wartościowych w firmie inwestycyjnej, w której składa zapis. Osoby zamierzające nabyć Akcje Sprzedawane, nieposiadające rachunku papierów wartościowych, powinny otworzyć taki rachunek przed złożeniem zapisu. W przypadku, gdy rachunek prowadzony jest u depozytariusza, zlecenie powinno zostać złożone zgodnie z zasadami składania zleceń przez klientów banku depozytariusza.

Zapisy składane przez Inwestorów Indywidualnych, legitymujących się dowodem tożsamości lub innym dokumentem zawierającym numer PESEL, przyjmowane będą w POK-ach firm inwestycyjnych, których lista będzie dostępna na stronie internetowej Banku: www.bgz.pl oraz na stronie internetowej DM PKO BP pełniącego rolę Współoferującego: www.dm.pkobp.pl.

Zapisy składane przez Inwestorów Indywidualnych, którzy nie posiadają numeru PESEL, przyjmowane będą jedynie w wybranych POK-ach DM PKO BP oraz wybranych placówkach BM BGŻ pełniącego rolę Współoferującego, których lista będzie dostępna na stronie internetowej www.bgz.pl oraz na stronie internetowej DM PKO BP pełniącego rolę Współoferującego: www.dm.pkobp.pl.

Na podstawie przyjętych zapisów firmy inwestycyjne, członkowie giełdy, złożą w imieniu Inwestorów Indywidualnych na GPW zlecenia kupna Akcji Sprzedawanych na zasadach określonych poniżej. Za prawidłowe przekazanie zleceń na GPW odpowiedzialność ponoszą firmy inwestycyjne przyjmujące zapisy.

Zapisy na Akcje Sprzedawane będą składane na formularzach zapisu dostępnych w firmach inwestycyjnych przyjmujących zapisy na Akcje Sprzedawane i będą zawierały oświadczenie inwestora o zapoznaniu się i akceptacji treści Prospektu, a w szczególności zasad przydziału Akcji Sprzedawanych. W celu dokonania przydziału Akcji Sprzedawanych na rzecz Inwestorów Indywidualnych za pośrednictwem systemu GPW, zapisy na Akcje Sprzedawane złożone przez Inwestorów Indywidualnych będą podstawą do złożenia przez daną firmę inwestycyjną, która przyjęła zapis Inwestora Indywidualnego na Akcje Sprzedawane, zlecenia kupna Akcji Sprzedawanych w imieniu danego Inwestora Indywidualnego. Stosowne upoważnienie znajduje się w treści formularza zapisu.

Inwestor Indywidualny ma prawo złożyć tylko jeden zapis na Akcje Sprzedawane. Liczba Akcji Sprzedawanych, którą może obejmować zapis złożony przez jednego Inwestora Indywidualnego, nie może być mniejsza niż 12 ani większa niż 120 Akcji Sprzedawanych.

Zapis opiewający na większą liczbę niż 120 Akcji Sprzedawanych będzie traktowany jak zapis na 120 Akcji Sprzedawanych. Zapis złożony na mniej Akcji Sprzedawanych niż 12 Akcji Sprzedawanych będzie uznawany za nieważny. W przypadku złożenia przez Inwestora Indywidualnego więcej niż jednego zapisu zostanie uwzględniony tylko jeden zapis – opiewający na największą liczbę Akcji Sprzedawanych. W przypadku złożenia przez Inwestora Indywidualnego więcej niż jednego zapisu na jednakową liczbę Akcji Sprzedawanych zostanie uwzględniony tylko jeden zapis – o przyjęciu konkretnego zapisu zdecyduje losowanie. Pozostałe zapisy złożone przez danego Inwestora Indywidualnego będą uznawane za nieważne, a sporządzone na ich podstawie zlecenia zostaną unieważnione.

Wszelkie konsekwencje wynikające z niewłaściwego bądź niepełnego wypełnienia formularza zapisu ponosi Inwestor Indywidualny składający zapis.

Zapis na Akcje Sprzedawane jest bezwarunkowy, nieodwołalny (z zastrzeżeniem prawa do uchylenia się od skutków prawnych złożonego zapisu stosownie do art. 51a i art. 54 ust. 1 pkt 3 Ustawy o Ofercie Publicznej), nie może zawierać jakichkolwiek zastrzeżeń oraz wiąże osobę składającą zapis do czasu przydziału Akcji Sprzedawanych w Ofercie albo do dnia odstąpienia od przeprowadzenia Oferty.

W przypadku, gdy aneks do Prospektu zostanie udostępniony do publicznej wiadomości po rozpoczęciu przyjmowania zapisów na Akcje Sprzedawane, osoba, która złożyła zapis przed udostępnieniem takiego aneksu, może uchylić się od skutków prawnych złożonego zapisu, stosownie do art. 51a Ustawy o Ofercie Publicznej. Uchylenie się od skutków

prawnych złożonego zapisu następuje przez oświadczenie na piśmie złożone w firmie inwestycyjnej, w której został przyjęty zapis w terminie dwóch dni roboczych od dnia udostępnienia aneksu do Prospektu.

W celu uzyskania informacji na temat szczegółowych zasad składania zapisów, w szczególności na temat: (i) dokumentów wymaganych przy składaniu zapisów przez przedstawicieli ustawowych, pełnomocników lub inne osoby działające w imieniu inwestorów; oraz (ii) możliwości składania zapisów w innej formie niż pisemna, Inwestorzy Indywidualni powinni skontaktować się z POK-iem firmy inwestycyjnej przyjmującej zapisy na Akcje Sprzedawane od Inwestorów Indywidualnych, w którym zamierzają złożyć zapis.

Zwraca się uwagę, że każdy Inwestor Indywidualny składający zapis na Akcje Sprzedawane będzie zobowiązany wskazać w formularzu zapisu (i) w przypadku osób posiadających obywatelstwo polskie lub numer PESEL – numer PESEL albo (ii) w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL – numer dokumentu tożsamości, w szczególności numer paszportu oraz (iii) inne informacje wymagane w formularzu zapisu, (iv) udzielić pełnomocnictwa dla podmiotu przyjmującego zapisy na Akcje Sprzedawane od każdego Inwestora Indywidualnego do niezwłocznego dokonania, zgodnie z instrukcją DM PKO BP pełniącego rolę Współoferującego, zwrotnego przeniesienia Akcji Sprzedawanych zapisanych na rachunku papierów wartościowych Inwestora Indywidualnego w przypadku odstąpienia od przeprowadzenia Oferty przez Akcjonariusza Sprzedającego w okresie po złożeniu zlecenia sprzedaży Akcji Sprzedawanych na rzecz Inwestorów Indywidualnych za pośrednictwem GPW a zapisaniem Akcji Sprzedawanych na rachunkach papierów wartościowych Inwestorów Instytucjonalnych, jak również (v) dyspozycję dokonania blokady Akcji Sprzedawanych od momentu zapisania ich na rachunku papierów wartościowych Inwestora Indywidualnego do godziny 9:00 czasu warszawskiego w dniu 26 maja 2011 r. Brak wskazania w formularzu zapisu wskazanych powyżej informacji, brak zgody na udzielenie pełnomocnictwa lub niezłożenie dyspozycji dokonania blokady oraz brak innych informacji wymaganych w formularzu zapisu bądź podanie nieprawdziwych bądź nieprawidłowych informacji, w tym numeru PESEL albo numeru paszportu, spowoduje, iż zapis danego inwestora uznany zostanie za nieważny.

Ponadto dla ważności zapisu wymagane jest złożenie przez Inwestora Indywidualnego w formularzu zapisu oświadczenia o wyrażeniu zgody na przekazanie danych osobowych oraz udzielenie w formularzu zapisu upoważnienia dla firmy inwestycyjnej, przyjmującej zapisy, do przekazania GPW informacji o złożonym zapisie na Akcje Sprzedawane oraz danych osobowych Inwestora Indywidualnego w celu weryfikacji przez system GPW prawidłowości i liczby zapisów złożonych przez Inwestora Indywidualnego.

Inwestorzy Instytucjonalni

Po zakończeniu procesu budowania księgi popytu Akcjonariusz Sprzedający, w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego, dokona uznaniowego wyboru Inwestorów Instytucjonalnych, do których zostaną wysłane zaproszenia do złożenia zapisu na Akcje Sprzedawane i którzy będą uprawnieni do złożenia zapisów na Akcje Sprzedawane w liczbie wskazanej w zaproszeniu do złożenia zapisu oraz dokonania wpłat na Akcje Sprzedawane na rachunek wskazany w takim zaproszeniu. Zaproszenia do Inwestorów Instytucjonalnych w Polsce zostaną przesłane przez DM PKO BP pełniącego rolę Współoferującego, działającego również w imieniu Współprowadzących Księgę Popytu, natomiast zaproszenia do danego Inwestora Instytucjonalnego z siedzibą poza Polską zostaną przesłane przez tego Globalnego Koordynatora, za pośrednictwem którego dany zagraniczny Inwestor Instytucjonalny uczestniczył w budowaniu księgi popytu na zasadach uzgodnionych pomiędzy Globalnymi Koordynatorami.

Zapisy składane przez Inwestorów Instytucjonalnych, którzy zostali zaproszeni przez Współprowadzących Księgę Popytu do składania zapisów na Akcje Sprzedawane, będą przyjmowane w siedzibie Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, ul. Puławska 15, Warszawa. W celu uzyskania informacji na temat szczegółowych zasad składania zapisów Inwestorzy Instytucjonalni powinni skontaktować się z Globalnymi Koordynatorami, DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego oraz Współprowadzającymi Księgę Popytu.

Każdy z Inwestorów Instytucjonalnych może złożyć zapis lub zapisy na taką liczbę Akcji Sprzedawanych, która będzie wskazana w skierowanym do danego Inwestora Instytucjonalnego zaproszeniu do złożenia zapisu. Zapisy opiewające łącznie na większą liczbę Akcji Sprzedawanych niż wskazana powyżej będą traktowane jako zapisy na maksymalną liczbę Akcji Sprzedawanych, na które może złożyć zapis dany Inwestor Instytucjonalny. Instytucje zarządzające aktywami na zlecenie mogą złożyć jeden zapis zbiorczy na rzecz poszczególnych klientów, dołączając do zapisu listę inwestorów zawierającą dane wymagane jak w formularzu zapisu.

Zapis na Akcje Sprzedawane jest bezwarunkowy, nieodwołalny (z zastrzeżeniem prawa do uchylecia się od skutków prawnych złożonego zapisu stosownie do art. 51a i art. 54 ust. 1 pkt 3 Ustawy o Ofercie Publicznej), nie może zawierać jakichkolwiek zastrzeżeń oraz wiąże osobę składającą zapis do czasu przydziału Akcji Sprzedawanych w Ofercie albo do dnia odstąpienia od przeprowadzenia Oferty.

Zasady płatności za Akcje Sprzedawane

Inwestorzy Indywidualni

Inwestorzy Indywidualni składający zapisy na Akcje Sprzedawane powinni je opłacić najpóźniej w momencie składania zapisu w kwocie stanowiącej iloczyn liczby Akcji Sprzedawanych, na jaką inwestor składa zapis, oraz Ceny Maksymalnej powiększonej o ewentualną prowizję maklerską podmiotu przyjmującego zapis. Płatność za Akcje Sprzedawane musi być dokonana w złotych, zgodnie z regulacjami obowiązującymi w danej firmie inwestycyjnej przyjmującej zapis na Akcje Sprzedawane.

Wpłata na Akcje Sprzedawane objęte zapisem powiększona o ewentualną prowizję maklerską zostaje zablokowana w chwili składania zapisu.

Wpłaty na Akcje Sprzedawane nie podlegają oprocentowaniu. Nierozliczone należności nie mogą stanowić wpłaty na Akcje Sprzedawane.

W przypadku dokonania niepełnej wpłaty zapis Inwestora Indywidualnego jest nieważny.

Umowy zawarte przez inwestorów z firmami inwestycyjnymi dotyczące prowadzenia rachunków papierów wartościowych mogą przewidywać, że inwestorzy będą zobowiązani do zapłacenia firmie inwestycyjnej prowizji maklerskiej związanej z dokonaniem przydziału Akcji Sprzedawanych za pośrednictwem GPW.

Inwestorzy Instytucjonalni

Inwestorzy Instytucjonalni powinni opłacić składany zapis najpóźniej do końca dnia przyjmowania zapisów od Inwestorów Instytucjonalnych w złotych na liczbę Akcji Sprzedawanych wskazaną w zaproszeniu oraz w sposób zgodny z instrukcjami wskazanymi w zaproszeniu do składania zapisów.

W przypadku dokonania przez Inwestora Instytucjonalnego niepełnej wpłaty zapis może być uznany za złożony na liczbę Akcji Sprzedawanych, która została w pełni opłacona, w kwocie stanowiącej iloczyn liczby Akcji Sprzedawanych i Ceny Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych.

Przydział Akcji Sprzedawanych

Przydział Akcji Sprzedawanych zostanie dokonany niezwłocznie po zakończeniu przyjmowania zapisów złożonych przez Inwestorów Instytucjonalnych.

Przed przydziałem Akcji Sprzedawanych, Akcje Sprzedawane zaoferowane Inwestorom Indywidualnym, w liczbie, w jakiej zostaną objęte zapisami Inwestorów Indywidualnych, które zostaną wycofane na zasadach określonych w Prospekcie, mogą zostać przesunięte do puli Akcji Sprzedawanych przydzielanej Inwestorom Instytucjonalnym. Zawiadomienia o przydziale Akcji Sprzedawanych Inwestorom Indywidualnym zostaną przekazane zgodnie z procedurami domów maklerskich lub banków prowadzących rachunki papierów wartościowych Inwestorów Indywidualnych, którym przydzielono Akcje Sprzedawane.

W zakresie i w terminie, w jakim będzie to wymagane przepisami prawa, informacja na temat wyniku przydziału Akcji Sprzedawanych zostanie podana do publicznej wiadomości w trybie Raportu Bieżącego, przy czym rozpoczęcie notowania Akcji będzie możliwe przed podaniem do publicznej wiadomości wyników przydziału Akcji Sprzedawanych.

Inwestorzy Indywidualni

Przydział Akcji Sprzedawanych poszczególnym Inwestorom Indywidualnym zostanie dokonany za pośrednictwem GPW na podstawie odrębnej umowy zawartej pomiędzy GPW a Akcjonariuszem Sprzedającym, zgodnie z prawidłowo złożonymi i opłaconymi zapisami, przy zachowaniu zasad opisanych poniżej. W przypadku złożenia zapisów przez Inwestorów Indywidualnych łącznie na 25% Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty (**Liczba Akcji Sprzedawanych Przeznaczonych do Przydziału Inwestorom Indywidualnym**) (przy czym Akcjonariusz Sprzedający zastrzega sobie dyskrecyjne prawo do zmiany powyższej liczby o nie więcej niż 5% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty, łącznie do nie więcej niż 30% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty w przypadku złożenia przez Inwestorów Indywidualnych ważnych zapisów na Akcje Sprzedawane obejmujących łącznie większą liczbę Akcji Sprzedawanych niż 25% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w Ofercie; przy czym powyższa decyzja może zostać podjęta przez Akcjonariusza Sprzedającego nie później niż przed przekazaniem do publicznej wiadomości informacji na temat ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w Ofercie oraz ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych poszczególnym kategoriom inwestorów) ustalona zostanie maksymalna liczba Akcji Sprzedawanych, jaka może zostać przydzielona na jeden zapis (**Maksymalny Przydział**).

W takim przypadku zapisy Inwestorów Indywidualnych, które będą opiewały na liczbę Akcji Sprzedawanych mniejszą lub równą Maksymalnemu Przydziałowi, zostaną zrealizowane w pełni. Natomiast Inwestorom Indywidualnym,

którzy złożyli zapis na większą liczbę Akcji Sprzedawanych niż Maksymalny Przydział, zostanie przydzielona liczba Akcji Sprzedawanych równa liczbie Maksymalnego Przydziału. Zlecenia na Akcje Sprzedawane w niezrealizowanej części tracą ważność i będą anulowane przez GPW, działającą w charakterze operatora rynku, lub bezpośrednio przez firmy inwestycyjne, które przyjęły zapis danego Inwestora Indywidualnego na Akcje Sprzedawane.

Liczba Akcji Sprzedawanych stanowiąca Maksymalny Przydział zostanie ustalona w ten sposób, aby łączna liczba Akcji Sprzedawanych przydzielona Inwestorom Indywidualnym na zasadach opisanych powyżej była nie większa niż Liczba Akcji Sprzedawanych Przeznaczonych do Przydziału Inwestorom Indywidualnym.

Informacja o liczbie Akcji Sprzedawanych stanowiących Maksymalny Przydział zostanie przekazana przez Bank do publicznej wiadomości nie później niż w dniu zapisania Akcji Sprzedawanych na rachunkach papierów wartościowych Inwestorów Indywidualnych w formie komunikatu aktualizacyjnego w trybie art. 52 ust. 2 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Akcje Sprzedawane, które pozostały po dokonaniu zaokrągleń i nie zostały przydzielone Inwestorom Indywidualnym zgodnie z zasadą Maksymalnego Przydziału, zostaną przydzielone Inwestorom Indywidualnym, poczynając od zapisów, które opiewały na największą liczbę Akcji Sprzedawanych, przydzielając dodatkowo po jednej Akcji Sprzedawanej do każdego zapisu aż do wyczerpania Liczby Akcji Sprzedawanych Przeznaczonych do Przydziału Inwestorom Indywidualnym. Jeżeli nie będzie możliwości dokonania przydziału według zasady opisanej powyżej dla zapisów opiewających na tą samą Liczbę Akcji Sprzedawanych Przeznaczonych do Przydziału Inwestorom Indywidualnym pozostałe Akcje Sprzedawane będą przydzielane według czasu złożenia zapisu, w ten sposób, że w pierwszej kolejności będą uwzględniane te zapisy, które zostały wcześniej przekazane do systemu GPW.

Zwrot środków pieniężnych Inwestorom Indywidualnym, którym nie przydzielono Akcji Sprzedawanych lub których zapisy na Akcje Sprzedawane zostały zredukowane lub były nieważne, oraz zwrot nadpłat zostanie dokonany na rachunek pieniężny prowadzony dla rachunku papierów wartościowych, z którego został złożony zapis, zgodnie z zasadami obowiązującymi w danej firmie inwestycyjnej, w terminie do czternastu dni odpowiednio od dnia przydziału Akcji Sprzedawanych, bądź od daty ogłoszenia o odstąpieniu od przeprowadzenia Oferty. Zwrot nadpłat i wpłat nastąpi bez jakichkolwiek odszkodowań, odsetek oraz bez zwrotu ewentualnych kosztów poniesionych przez Inwestorów Indywidualnych w związku ze składaniem zapisów na Akcje Sprzedawane.

Inwestorzy Instytucjonalni

Przydział Akcji Sprzedawanych poszczególnym Inwestorom Instytucjonalnym nastąpi na podstawie złożonych przez nich zapisów, pod warunkiem pełnego opłacenia złożonego zapisu zgodnie z zasadami opisanymi w Prospekcie, w liczbie, o której poszczególni Inwestorzy Instytucjonalni zostaną poinformowani przez Globalnych Koordynatorów lub DM PKO BP pełniący rolę Współoferującego, działającego również w imieniu Współprowadzących Księgę Popytu w zaproszeniu do składania zapisów, o którym mowa w punkcie „Zasady składania zapisów” powyżej.

Po zakończeniu budowania księgi popytu zostaną wysłane zaproszenia do złożenia zapisu na Akcje Sprzedawane do Inwestorów Instytucjonalnych. Inwestorom Instytucjonalnym, do których wysłane zostaną zaproszenia, Akcje Sprzedawane zostaną przydzielone zgodnie ze wskazaną w nich liczbą Akcji Sprzedawanych, pod warunkiem prawidłowego złożenia i opłacenia zapisu.

Akcje Sprzedawane, w odniesieniu do których Inwestorzy Indywidualni uchylili się od skutków złożonych zapisów w trybie art. 51a Ustawy o Ofercie Publicznej, mogą zostać przydzielone Inwestorom Instytucjonalnym, zarówno tym, którzy wzięli udział w procesie budowania księgi popytu, jak i również tym, którzy nie wzięli udziału w procesie budowania księgi popytu, pod warunkiem prawidłowego złożenia i opłacenia zapisów złożonych w odpowiedzi na zaproszenie do złożenia takich zapisów na Akcje Sprzedawane skierowane przez Globalnych Koordynatorów lub DM PKO BP pełniący rolę Współoferującego, działającego również w imieniu Współprowadzących Księgę Popytu po uzgodnieniu z Akcjonariuszem Sprzedającym.

Akcje Sprzedawane, w odniesieniu do których Inwestorzy Instytucjonalni uchylili się od skutków złożonych zapisów w trybie art. 51a Ustawy o Ofercie Publicznej, nie złożyli zapisów w odpowiedzi na zaproszenie lub nie opłacili w terminie złożonych zapisów, mogą zostać zaoferowane i przydzielone Inwestorom Instytucjonalnym, zarówno tym, którzy wzięli udział w procesie budowania księgi popytu, jak również tym, którzy nie wzięli udziału w procesie budowania księgi popytu, pod warunkiem prawidłowego złożenia i opłacenia zapisów złożonych w odpowiedzi na zaproszenie do złożenia takich zapisów na Akcje Sprzedawane skierowane przez Globalnych Koordynatorów lub DM PKO BP pełniący rolę Współoferującego, działającego również w imieniu Współprowadzących Księgę Popytu po uzgodnieniu z Akcjonariuszem Sprzedającym lub mogą zostać przydzielone Gwarantom Oferty.

W przypadku dokonania niepełnej wpłaty na Akcje Sprzedawane bądź złożenia przez Inwestora Instytucjonalnego zapisu na liczbę Akcji Sprzedawanych mniejszą niż określona w zaproszeniu, temu Inwestorowi Instytucjonalnemu zostanie przydzielona liczba Akcji Sprzedawanych, na jaką Inwestor Instytucjonalny dokonał wpłaty, lub też może zostać przydzielona mniejsza liczba Akcji Sprzedawanych niż wynikająca z dokonanej wpłaty.

Zwrot środków pieniężnych Inwestorom Instytucjonalnym, którym nie przydzielono Akcji Sprzedawanych lub których zapisy na Akcje Sprzedawane zostały unieważnione lub nieuwzględnione, oraz nadpłat zostanie dokonany w terminie do 14 dni od dnia przydziału Akcji Sprzedawanych lub od daty ogłoszenia o odstąpieniu od przeprowadzenia Oferty, bez jakichkolwiek odsetek bądź odszkodowań na rachunek wskazany w formularzu zapisu przez danego Inwestora Instytucjonalnego.

Rozliczenie

Zapisanie Akcji Sprzedawanych na rachunkach papierów wartościowych Inwestorów Indywidualnych nastąpi na rachunki, z których został złożony zapis.

DM PKO BP pełniący rolę Współoferującego wystawi odpowiednio instrukcje rozliczeniowe lub przelewy celem przeniesienia Akcji Sprzedawanych na rachunki papierów wartościowych Inwestorów Instytucjonalnych. Jeżeli dane przekazane przez Inwestora Instytucjonalnego na potrzeby przeniesienia Akcji Sprzedawanych będą niekompletne lub nieprawidłowe, Inwestor Instytucjonalny musi liczyć się z przeniesieniem Akcji Sprzedawanych na swój rachunek papierów wartościowych w terminie późniejszym, po uzupełnieniu lub skorygowaniu danych przez inwestora.

Ani Globalni Koordynatorzy, ani DM PKO BP pełniący rolę Współoferującego, ani Współprowadzący Księgę Popytu nie ponoszą odpowiedzialności za nieprzeniesienie Akcji Sprzedawanych wynikające z niekompletnych lub nieprawidłowych danych przekazanych przez Inwestora Instytucjonalnego na potrzeby przeniesienia Akcji Sprzedawanych.

W przypadku niemożności zapisania Akcji Sprzedawanych przydzielonych Inwestorowi Instytucjonalnemu na rachunku papierów wartościowych wskazanym przez tego inwestora bądź w przypadku niewskazania takiego rachunku papierów wartościowych, Akcje Sprzedawane zostaną zapisane na rachunkach lub w rejestrze prowadzonym przez DM PKO BP pełniący rolę Współoferującego.

Notowanie Akcji

Akcje Banku nie były i nie są przedmiotem obrotu na żadnym rynku regulowanym.

Niezwłocznie po zatwierdzeniu Prospektu przez KNF Bank zamierza złożyć do KDPW wnioski o rejestrację do 43 136 764 Akcji Banku, w tym Akcji Sprzedawanych w KDPW. Rejestracja Akcji w KDPW nastąpi przed rozpoczęciem przyjmowania zapisów od Inwestorów Indywidualnych. Ponadto Bank zamierza złożyć wnioski do GPW o dopuszczenie i wprowadzenie do 43 136 764 Akcji Banku, w tym wszystkich Akcji Sprzedawanych do obrotu na rynku podstawowym GPW w systemie notowań ciągłych. Przedmiotem wniosku o rejestrację w KDPW Akcji oraz ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie do obrotu na rynku podstawowym GPW będą Akcje złożone w depozycie prowadzonym przez któregośkolwiek ze Współoferujących, oraz których posiadacze będą wpisani do rejestru depozytowego prowadzonego przez któregośkolwiek ze Współoferujących i będą wpisani do księgi akcyjnej Banku.

Na Dzień Prospektu kapitał zakładowy Banku będzie podzielony wyłącznie na akcje imienne. Zgodnie ze Statutem, wszystkie akcje imienne Banku, uprzednio zdeponowane w depozycie prowadzonym przez firmę inwestycyjną wskazaną przez Bank, będą zamienione na akcje na okaziciela pod warunkiem ich dematerializacji. Zamiana akcji imiennych Banku na akcje na okaziciela nastąpi automatycznie z chwilą ich dematerializacji, tj. nastąpi od chwili ich zarejestrowania na podstawie umowy z KDPW. W związku z tym od chwili rejestracji akcji imiennych Banku w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez KDPW, akcje te ulegną zamianie na akcje na okaziciela, zaś pozostałe akcje niezdeponowane w depozycie prowadzonym przez firmę inwestycyjną wskazaną przez Bank pozostaną akcjami imiennymi. Akcje na okaziciela będą akcjami istniejącymi w postaci zdematerializowanej, równymi pod względem praw z nich przysługujących.

Intencją Banku jest dopuszczenie i wprowadzenie do obrotu na rynku podstawowym GPW wszystkich Akcji Banku, w związku z czym Bank zamierza podejmować w przyszłości działania zmierzające do dematerializacji i dopuszczenia do obrotu na GPW akcji Banku, które do Dnia Prospektu nie zostały złożone do depozytu prowadzonego przez firmę inwestycyjną i nie zostały zdematerializowane. Bank rozważa podejmowanie, co najmniej raz w roku, działań zmierzających do dematerializacji i dopuszczenia do obrotu na GPW pozostałych akcji imiennych Banku, które zostaną złożone do depozytu.

10 014 akcji Banku, które do Dnia Prospektu nie zostały wydane uprawnionym pracownikom Banku nie będzie przedmiotem rejestracji w KDPW oraz przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym, jednakże, w przypadku, gdy po wydaniu, akcje te zostaną złożone do depozytu, Bank obejmie je działaniami, o których mowa w zdaniu powyżej w celu umożliwienia ich dematerializacji oraz dopuszczenia do obrotu na rynku regulowanym (patrz *Opis Działalności Banku – Akcjonariat Pracowniczy*).

Dopuszczenie i wprowadzenie Akcji do notowań na GPW wymaga m.in.: (i) zawarcia przez Bank umowy z KDPW w sprawie rejestracji Akcji w depozycie prowadzonym przez KDPW; oraz (ii) podjęcia przez Zarząd GPW uchwał o dopuszczeniu i wprowadzeniu Akcji do obrotu na GPW. Intencją Banku jest, aby obrót Akcjami na GPW rozpoczął się w terminie około tygodnia od dnia przydziału Akcji Sprzedawanych, o ile nie wystąpią nieprzewidziane okoliczności.

SUBEMISJA, STABILIZACJA I UMOWNE OGRANICZENIE ZBYWALNOŚCI AKCJI BANKU

Umowa o Plasowanie i Umowa o Gwarantowanie Oferty

Umowa o Plasowanie

W dniu 4 maja 2011 r. Akcjonariusz Sprzedający oraz Bank zamierzają zawrzeć z Menedżerami umowę o plasowanie (Umowa o Plasowanie). Na podstawie Umowy o Plasowanie każdy Menedżer z osobna zobowiąże się do podjęcia działań zmierzających do pozyskania nabywców na Akcje Sprzedawane.

Zgodnie z przewidywanym harmonogramem Oferty, aneks cenowy do Umowy o Plasowanie, określający Cenę Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych oraz dla Inwestorów Indywidualnych, jak również ostateczną liczbę Akcji Sprzedawanych będących przedmiotem Oferty, zostanie zawarty w dniu 17 maja 2011 r.

Umowa o Plasowanie będzie zawierała standardowe warunki zawieszające i rozwiązujące znajdujące się w umowach tego typu zawieranych w międzynarodowych ofertach podobnych do Oferty, w tym warunki związane z wystąpieniem określonych zdarzeń określanych jako siła wyższa, wystąpieniem istotnej negatywnej zmiany w sytuacji Grupy oraz na rynkach kapitałowych i w gospodarce, warunki związane z prawdziwością, kompletnością i rzetelnością oświadczeń i zapewnień udzielonych przez Akcjonariusza Sprzedającego i Bank w Umowie o Plasowanie.

Umowa o Plasowanie będzie rządzona prawem angielskim i będzie zawierała zwyczajowe w międzynarodowych ofertach podobnych do Oferty oświadczenia i zapewnienia Akcjonariusza Sprzedającego m.in. w zakresie skuteczności objęcia lub nabycia Akcji Sprzedawanych, uprawnienia do sprzedaży Akcji Sprzedawanych w Ofercie, jak również oświadczenia i zapewnienia Banku dotyczące stanu prawnego i sytuacji finansowej Grupy. Umowa o Plasowanie będzie zawierała standardowe zobowiązania Menedżerów co do zakresu terytorialnego podejmowanych działań promocyjnych oraz zobowiązanie do podejmowania działań promocyjnych jedynie w stosunku do określonych kategorii Inwestorów Instytucjonalnych oraz w każdym przypadku zgodnie z prawem jurysdykcji, gdzie takie działania będą podejmowane.

Zgodnie z Umową o Plasowanie, Akcjonariusz Sprzedający oraz Bank zobowiążą się do zwolnienia Menedżerów oraz innych określonych osób z odpowiedzialności i obowiązku świadczenia z tytułu określonych roszczeń, zobowiązań lub kosztów, jakie mogą zostać dochodzone lub zostaną poniesione przez Menedżerów lub określone osoby w związku z Umową o Plasowanie (tzw. klauzula indemnifikacyjna).

Umowa o Plasowanie będzie przewidywać, że Akcjonariusz Sprzedający oraz Bank będą podlegali umownemu ograniczeniu zbywalności oraz emisji przez Bank nowych akcji. Zobowiązania dotyczące umownego ograniczenia zbywalności Akcji oraz emisji przez Bank nowych akcji zostały opisane w punkcie „Umowne ograniczenia zbywalności Akcji”.

W określonych przypadkach Menedżerowie będą uprawnieni do rozwiązania lub wypowiedzenia Umowy o Plasowanie.

W zakresie, w jakim będzie to wymagane przepisami prawa, informacja o zawarciu Umowy o Plasowanie zostanie podana do publicznej wiadomości w formie komunikatu aktualizacyjnego w trybie art. 52 ust. 2 Ustawy o Ofercie Publicznej. W przypadku, gdy w ocenie Akcjonariusza Sprzedającego zmiana warunków Umowy o Plasowanie lub terminu jej zawarcia mogłaby w sposób znaczący wpłynąć na ocenę Akcji Sprzedawanych, informacja ta zostanie udostępniona do publicznej wiadomości w formie aneksu do Prospektu, zgodnie z art. 51 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Umowa o Gwarantowanie Oferty

Dodatkowo, zgodnie z przewidywanym harmonogramem Oferty, w dniu 17 maja 2011 r. Akcjonariusz Sprzedający i Menedżerowie zamierzają zawrzeć umowę o gwarantowanie zapisów Inwestorów Instytucjonalnych na zasadach subemisji inwestycyjnej (**Umowa o Gwarantowanie Oferty**).

Umowa o Gwarantowanie Oferty będzie rządzona prawem angielskim. Na podstawie tej umowy Gwarantci Oferty, każdy z osobna, zobowiążą się, z zastrzeżeniem ziszczenia się określonych warunków, do nabycia i opłacenia Akcji Sprzedawanych (bądź spowodowania nabycia i opłacenia Akcji Sprzedawanych przez ich podmioty powiązane), które nie zostały nabyte i opłacone przez Inwestorów Instytucjonalnych, którym przydzielono Akcje Sprzedawane.

Zobowiązania Gwarantów Oferty, o których mowa w Umowie o Gwarantowanie Oferty, wejdą w życie po spełnieniu się warunków określonych w Umowie o Plasowanie, a w szczególności pod warunkiem, iż Umowa o Plasowanie nie zostanie rozwiązana lub wypowiedziana zgodnie z jej postanowieniami oraz zgodnie z postanowieniami Umowy o Gwarantowanie Oferty.

Umowa o Gwarantowanie zostanie rozwiązana w przypadku rozwiązania lub wypowiedzenia Umowy o Plasowanie.

W zakresie, w jakim będzie to wymagane przepisami prawa, informacja o zawarciu Umowy o Gwarantowanie Oferty zostanie podana do publicznej wiadomości w formie komunikatu aktualizacyjnego w trybie art. 52 ust. 2 Ustawy o Ofercie

Publicznej. W przypadku, gdy w ocenie Akcjonariusza Sprzedającego zmiana warunków Umowy o Gwarantowanie Oferty lub terminu ich zawarcia mogłaby w sposób znaczący wpłynąć na ocenę Akcji Sprzedawanych, informacja ta zostanie udostępniona do publicznej wiadomości w formie aneksu do Prospektu, zgodnie z art. 51 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Koszty Oferty

Koszty Oferty ponoszone przez Akcjonariusza Sprzedającego

Prowizja Menedżerów Oferty

W zamian za usługi świadczone w związku z Ofertą Akcjonariusz Sprzedający zobowiąże się zapłacić Menedżerom Oferty prowizje, w łącznej wysokości 1,75 (jeden i siedemdziesiąt pięć setnych) % liczby Akcji Sprzedawanych ostatecznie przydzielonych w Ofercie pomnożonej przez Cenę Sprzedaży (Przychody Brutto), jeżeli Cena Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych zostanie ustalona na tym samym poziomie co Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych. W przypadku, gdy Cena Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych oraz Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych zostaną ustalone na innych poziomach, wówczas prowizja zostanie obliczona w następujący sposób: (i) 1,75 (jeden i siedemdziesiąt pięć setnych) % liczby Akcji Sprzedawanych ostatecznie przydzielonych Inwestorom Indywidualnym w Ofercie pomnożonej przez Cenę Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych, oraz (ii) 1,75 (jeden i siedemdziesiąt pięć setnych) % liczby Akcji Sprzedawanych ostatecznie przydzielonych Inwestorom Instytucjonalnym w Ofercie pomnożonej przez Cenę Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych.

Powyższa prowizja będzie obejmowała również wynagrodzenie za gwarantowanie zapisów Inwestorów Instytucjonalnych w Ofercie oraz opłaty transakcyjne związane z Ofertą.

Podana wysokość prowizji na rzecz Menedżerów Oferty nie obejmuje ewentualnych kosztów z tytułu działań stabilizacyjnych, których wysokość na Dzień Prospektu jest niemożliwa do określenia, gdyż wysokość tych kosztów będzie zależała od tego, czy działania stabilizacyjne zostaną podjęte, a także od tego, ile transakcji stabilizacyjnych zostanie przeprowadzonych i jaka będzie ich ostateczna wielkość.

Pozostałe koszty

Ponadto Akcjonariusz Sprzedający zobowiązał się zapłacić na rzecz Menedżerów Oferty dodatkowe wynagrodzenie w kwocie stanowiącej równowartość kwoty określonych kosztów oraz wydatków zasadnie i prawidłowo poniesionych oraz udokumentowanych i związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem Oferty do maksymalnej wysokości 0,18% przychodów brutto. Akcjonariusz Sprzedający zobowiązał się również zapłacić na rzecz Menedżerów Oferty wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości do 2,1 mln PLN netto. Akcjonariusz Sprzedający pokryje również wszelkie swoje koszty i wydatki wynikające z Oferty, w tym wynagrodzenie doradcy prawnego Akcjonariusza Sprzedającego.

Na Dzień Prospektu Akcjonariusz Sprzedający szacuje, że koszty poniesione przez niego w związku z Ofertą (nie uwzględniając powyższej kwoty prowizji oraz dodatkowego wynagrodzenia płatnego na rzecz Menedżerów Oferty), wyniosą netto ok. 2,5 mln PLN.

Koszty Oferty ponoszone przez Bank

Na Dzień Prospektu Bank szacuje, że koszty poniesione przez Bank w związku z Ofertą wyniosą ok. 14 mln PLN. Do kosztów tych zaliczają się w szczególności koszty doradztwa prawnego, koszty doradztwa biegłych rewidentów, koszty usług agencji public relations, koszty administracyjne oraz inne koszty związane z Ofertą, wynikające z przepisów prawa, w tym koszty sporządzenia, druku oraz dystrybucji Prospektu i międzynarodowego dokumentu marketingowego (*International Offering Circular*).

Działania stabilizacyjne

Pod warunkiem, że co najmniej 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty zostanie ostatecznie przydzielonych zagranicznym Inwestorom Instytucjonalnym, nie więcej niż 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty zostanie sprzedane Inwestorom Instytucjonalnym za pośrednictwem Menedżerów Stabilizujących, którzy nabędą te akcje od Akcjonariusza Sprzedającego na podstawie umowy sprzedaży zawartej pod warunkiem rozwiązującym nabycia Akcji przez Menedżerów Stabilizujących w transakcjach stabilizujących (**Umowa o Stabilizację**). Celem zawarcia Umowy o Stabilizację oraz nabycia przez Menedżerów Stabilizujących od Akcjonariusza Sprzedającego Akcji Sprzedawanych, o których mowa powyżej, będzie w szczególności stworzenie podstawy prawnej dla dokonywania przez Menedżerów Stabilizujących transakcji stabilizacyjnych i ich rozliczenia oraz stworzenie podstawy prawnej dla finansowania transakcji stabilizacyjnych.

Akcjonariusz Sprzedający przewiduje, że w związku z Ofertą Menedżerowie Stabilizujący będą mogli nabywać na GPW Akcje w liczbie stanowiącej do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty w celu

stabilizacji ich kursu giełdowego na poziomie wyższym niż poziom, który ustaliłby się w innych okolicznościach, gdyby działania takie nie były podejmowane. Nabywanie Akcji w ramach transakcji stabilizacyjnych będzie dokonywane na zasadach określonych w Rozporządzeniu w Sprawie Stabilizacji. Transakcje nabycia Akcji będą mogły być dokonywane w okresie nie dłuższym niż Okres Stabilizacji po cenie nie wyższej niż Cena Sprzedaży dla Inwestorów Instytucjonalnych. Menedżerowie Stabilizujący nie będą jednak zobowiązani do podjęcia jakichkolwiek działań stabilizacyjnych. Jeśli działania takie zostaną podjęte przez Menedżerów Stabilizujących, mogą one zostać przerwane w każdym czasie, jednak nie później niż z upływem Okresu Stabilizacji.

Nie ma pewności, że jeśli działania stabilizacyjne zostaną podjęte, to przyniosą one przewidywane skutki.

W związku z transakcjami stabilizacyjnymi, które Menedżerowie Stabilizujący mogą przeprowadzać na GPW oraz pod warunkiem zawieszającym, że co najmniej 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty zostanie ostatecznie przydzielonych zagranicznym Inwestorom Instytucjonalnym, Akcjonariusz Sprzedający dokona sprzedaży Menedżerom Stabilizującym do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty pod warunkiem rozwiązującym nabycia Akcji przez Menedżerów Stabilizujących w transakcjach stabilizujących (**Opcja Stabilizacyjna**). Nabycie Akcji przez Menedżerów Stabilizujących w transakcjach stabilizujących, stanowiące spełnienie się warunku rozwiązującego zawartego w Umowie o Stabilizację, będzie skutkowało zwrotnym przeniesieniem ich własności na Akcjonariusza Sprzedającego podczas trwania lub po zakończeniu Okresu Stabilizacji. Zwrotne przeniesienie Akcji może nastąpić w ramach jednej lub więcej transakcji.

Możliwość zbycia do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty przez Akcjonariusza Sprzedającego na rzecz Menedżerów Stabilizujących, o których mowa powyżej, będzie zależała od uzyskania przez Akcjonariusza Sprzedającego zgody Rady Ministrów na zbycie tych akcji zgodnie z art. 33 ust. 3 Ustawy o Komercjalizacji i Prywatyzacji. Akcjonariusz Sprzedający przewiduje, że uzyskanie zgody Rady Ministrów nastąpi nie później niż w dniu 17 maja 2011 r. Informacja o wydaniu zgody przez Radę Ministrów nie później niż w dniu 17 maja 2011 r. albo o jej niewydaniu w tym terminie zostanie podana do publicznej wiadomości przez Bank i Akcjonariusza Sprzedającego w formie aneksu do Prospektu zgodnie z art. 51 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Ponadto Umowa o Stabilizację będzie przewidywać, że sprzedaż przez Akcjonariusza Sprzedającego na rzecz Menedżerów Stabilizujących do 10% ostatecznej liczby Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty będzie dokonana pod warunkiem rozwiązującym w postaci rozwiązania Umowy o Plasowanie, Umowy o Gwarantowanie Oferty lub odstąpienia albo zawieszenia Oferty zgodnie z postanowieniami Prospektu.

Umowne ograniczenia zbywalności Akcji

Akcjonariusz Sprzedający

W Umowie o Plasowanie Akcjonariusz Sprzedający zobowiąże się wobec Menedżerów Oferty, iż w okresie od dnia zawarcia tej umowy do upływu 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW ani Akcjonariusz Sprzedający, ani jakakolwiek osoba działająca w jego imieniu nie będzie, bez pisemnej zgody Globalnych Koordynatorów (z zastrzeżeniem określonych wyjątków), oferować, sprzedawać, obciążać ani w inny sposób rozporządzać, ani publicznie ogłaszać emisji, oferty, sprzedaży ani zbycia lub zamiaru podjęcia takich działań lub podejmować działań zmierzających do lub mogących skutkować emisją, ofertą, sprzedażą lub zbyciem Akcji lub papierów wartościowych wymiennych bądź zamiennych na Akcje lub umożliwiających ich uzyskanie w drodze realizacji praw związanych z takimi papierami wartościowymi, innych praw umożliwiających nabycie Akcji, ani innych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, których wartość jest ustalana bezpośrednio lub pośrednio przez odniesienie do ceny powyższych papierów wartościowych stanowiących ich instrument bazowy, włącznie ze swapami na akcje, kontraktami terminowymi i opcjami.

Ponadto, Akcjonariusz Sprzedający zobowiąże się, że do dnia przypadającego 180. dnia od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW (lub innej późniejszej daty, która może zostać określona w Umowie o Plasowanie), bez zgody Gwarantów Oferty nie zawrze żadnej innej transakcji, która może skutkować emisją, ofertą, sprzedażą lub zbyciem papierów wartościowych Banku podobnych do papierów wartościowych oferowanych w Ofercie.

Bank

W Umowie o Plasowanie Bank zobowiąże się wobec Menedżerów Oferty, iż w okresie od dnia zawarcia tej umowy do upływu 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW, ani Bank, ani spółki z jej Grupy, ani jakakolwiek osoba działająca w ich imieniu, nie będą, bez pisemnej zgody Gwarantów Oferty (z zastrzeżeniem określonych wyjątków), dokonywać emisji, oferować, sprzedawać, obciążać ani w inny sposób rozporządzać, ani publicznie ogłaszać emisji, oferty, sprzedaży ani zbycia, lub zamiaru podjęcia takich działań lub podejmować działań zmierzających do lub mogących skutkować emisją akcji Banku lub papierów wartościowych wymiennych bądź zamiennych na akcje Banku lub umożliwiających ich uzyskanie w drodze realizacji praw związanych z takimi papierami wartościowymi, innych praw umożliwiających nabycie Akcji, ani innych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, których wartość jest

ustalana bezpośrednio lub pośrednio przez odniesienie do ceny powyższych papierów wartościowych stanowiących ich instrument bazowy, włącznie ze swapami na akcje, kontraktami terminowymi i opcjami.

Bank będzie uprawniony do emisji Akcji w przypadku, gdyby było to konieczne dla zachowania wypłacalności Banku na zamierzonym poziomie.

Bank zobowiąże się również wobec Menedżerów Oferty, iż w okresie od dnia zawarcia Umowy o Plasowanie do upływu 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW Bank nie będzie (oraz spowoduje, że jej spółki z Grupy nie będą), bez pisemnej zgody Gwarantów Oferty, ani nabywać lub publicznie ogłaszać zamiaru nabycia Akcji, ani obniżyć lub publicznie ogłaszać zamiar obniżenia swojego kapitału zakładowego.

Ponadto Bank zobowiąże się, że do dnia przypadającego 180. dnia od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW (lub innej późniejszej daty, która może zostać określona w Umowie o Plasowanie), bez zgody Gwarantów Oferty i nie zawrze żadnej innej transakcji, która może skutkować emisją, ofertą, sprzedażą lub zbyciem papierów wartościowych Banku podobnych do papierów wartościowych oferowanych w Ofercie.

W zakresie, w jakim będzie to wymagane przepisami prawa, informacja o zaciągnięciu przez Akcjonariusza Sprzedającego i Bank zobowiązań ograniczających zbywalność lub emisji Akcji zostanie podana do publicznej wiadomości w formie komunikatu aktualizacyjnego w trybie art. 52 ust. 2 Ustawy o Ofercie Publicznej. W przypadku, gdy w ocenie Akcjonariusza Sprzedającego zmiana warunków powyższych zobowiązań lub terminu ich zaciągnięcia mogłaby w sposób znaczący wpłynąć na ocenę Akcji Sprzedawanych, informacja ta zostanie udostępniona do publicznej wiadomości w formie aneksu do Prospektu, zgodnie z art. 51 Ustawy o Ofercie Publicznej.

RIH oraz Rabobank Nederland

RIH oraz Rabobank Nederland zobowiążą się wobec Globalnych Koordynatorów, że w okresie 180 dni od dnia pierwszego notowania Akcji na GPW, z zastrzeżeniem pewnych wyjątków, RIH, Rabobank Nederland oraz żaden z ich podmiotów zależnych nie będą, bez pisemnej zgody Globalnych Koordynatorów (przy czym Globalni Koordynatorzy nie odmówią zgody bez uzasadnionego powodu):

- (i) dokonywać czynności mogących powodować ofertę, sprzedaż, obciążenie lub inne rozporządzenie akcjami Banku posiadanymi przez RIH i Rabobank Nederland na dzień podpisania umowy ograniczającej zbywalność akcji (**Akcje Rabobank**);
- (ii) ogłaszać publicznie wiążącego lub planowanego oferowania, sprzedaży lub rozporządzenia Akcjami Rabobank;
- (iii) podejmować działań mających na celu lub mogących zasadnie powodować emisję, ofertę, sprzedaż lub rozporządzenie Akcjami Rabobank lub innych papierów wartościowych wymiennych bądź zamiennych na akcje Banku lub innych praw, jak również papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, włącznie ze swapami na akcje, kontraktami terminowymi i opcjami, umożliwiającymi nabycie lub objęcie akcji Banku w drodze realizacji praw związanych z takimi papierami wartościowymi lub instrumentami finansowymi („**Ograniczenie Zbywalności Akcji**”).

Ograniczenie Zbywalności Akcji nie obowiązuje, jeżeli pierwszy dzień notowania Akcji na GPW nie nastąpi do dnia 22 stycznia 2012 r.

Konflikt interesów

Menedżerowie Oferty oraz ich podmioty powiązane prowadzili w przeszłości oraz mogą w przyszłości świadczyć usługi bankowości inwestycyjnej, komercyjnej oraz inne usługi finansowe, a także dokonywać innego rodzaju transakcji z Akcjonariuszem Sprzedającym, podmiotami, w stosunku do których Akcjonariusz Sprzedający jest podmiotem dominującym, z Bankiem oraz jego spółkami z Grupy.

Menedżerowie Oferty oraz ich podmioty powiązane otrzymywali i mogą w przyszłości otrzymywać wynagrodzenia i prowizje zwyczajowo należne z tytułu świadczenia takich usług lub przeprowadzania transakcji.

W związku z Ofertą Menedżerowie oraz ich podmioty powiązane działają wyłącznie na rzecz Akcjonariusza Sprzedającego oraz, z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, nie ponoszą jakiegokolwiek odpowiedzialności wobec jakichkolwiek innych osób.

Menedżerowie lub ich podmioty powiązane mogą nabywać instrumenty finansowe emitowane przez Akcjonariusza Sprzedającego, Bank, ich podmioty powiązane lub instrumenty finansowe powiązane z instrumentami finansowymi emitowanymi przez wskazane powyżej podmioty, w szczególności w ramach Umowy o Plasowanie lub Umowy o Gwarantowanie Oferty. W związku z Ofertą każdy z Menedżerów lub ich podmiotów powiązanych może również, działając jako inwestor na własny rachunek, nabyć Akcje Sprzedawane w Ofercie, a następnie je posiadać, zbyć lub rozporządzić nimi w inny sposób. Każdy z Menedżerów przekaze informacje o nabyciu Akcji Sprzedawanych lub dokonywaniu transakcji opisanych powyżej jedynie w przypadku, gdy obowiązek ujawniania takich transakcji będzie wynikał z powszechnie obowiązujących przepisów prawa lub regulacji.

OGRANICZENIA SPRZEDAŻY AKCJI SPRZEDAWANYCH

Oferta publiczna Akcji Sprzedawanych w Polsce

Prospekt został sporządzony wyłącznie na potrzeby Oferty przeprowadzanej w drodze oferty publicznej w rozumieniu art. 3 ust. 3 Ustawy o Ofercie Publicznej na terytorium Polski.

W związku z Ofertą przeprowadzaną na terytorium Polski mogą zostać podjęte ograniczone działania promocyjne mające na celu przekazanie informacji o Ofercie Kwalifikowanym Nabywcom Instytucjonalnym w Stanach Zjednoczonych Ameryki zgodnie z Przepisem 144A wydanym na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych oraz innym Inwestorom Instytucjonalnym poza Stanami Zjednoczonymi Ameryki (z wyłączeniem Polski) zgodnie z Regulacją S wydaną na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych.

W celu prowadzenia powyższych ograniczonych działań promocyjnych, w każdym przypadku zgodnie z właściwymi przepisami prawa jurysdykcji, w których takie działania będą podejmowane, został sporządzony międzynarodowy dokument marketingowy w języku angielskim (*International Offering Circular*), który nie będzie podlegał zatwierdzeniu przez KNF ani inny organ nadzoru w żadnej jurysdykcji. Prospekt nie będzie podlegał zatwierdzeniu przez organ nadzoru inny niż KNF ani nie będzie przedmiotem rejestracji ani zgłoszenia do organu nadzoru w żadnym innym państwie niż Polska.

Międzynarodowy dokument marketingowy (*International Offering Circular*) skierowany zostanie do wybranych Inwestorów Instytucjonalnych poza Polską, przy czym w przypadku Państw Członkowskich będzie to odbywało się w trybie przewidzianym w Dyrektywie Prospektowej, w sposób, w jaki została ona zaimplementowana w tych Państwach Członkowskich, tak aby skorzystać ze zwolnienia z wymogu sporządzenia prospektu lub innego dokumentu ofertowego na potrzeby oferty akcji, zatwierdzonego przez właściwy organ lub zgłoszonego do właściwego organu i następnie opublikowanego. Ani Bank, ani Akcjonariusz Sprzedający, ani Menedżerowie Oferty nie wyrazili ani nie wyrażą zgody na przeprowadzenie jakiegokolwiek oferty Akcji Sprzedawanych w drodze oferty publicznej w Polsce w inny sposób niż na podstawie Prospektu, za pośrednictwem jakiegokolwiek innego pośrednika finansowego.

Ani Bank, ani Akcjonariusz Sprzedający, ani Menedżerowie Oferty nie podejmowali i nie będą podejmować w żadnej jurysdykcji poza Polską żadnych działań mających na celu umożliwienie przeprowadzenia oferty publicznej Akcji Sprzedawanych, czy też posiadanie lub rozpowszechnianie Prospektu bądź jakiegokolwiek innego materiału ofertowego dotyczącego Akcji Sprzedawanych, w żadnej jurysdykcji, gdzie wymagane jest podjęcie takich działań. W związku z tym Akcje Sprzedawane nie mogą być przedmiotem bezpośredniej lub pośredniej oferty lub sprzedaży, a Prospekt nie może być rozpowszechniany ani publikowany na lub z terytorium jakiegokolwiek kraju lub jurysdykcji, inaczej niż z zachowaniem wszelkich stosownych zasad i regulacji właściwych dla danego kraju lub jurysdykcji.

W niektórych jurysdykcjach rozpowszechnianie międzynarodowego dokumentu marketingowego (*International Offering Circular*) oraz promocja Oferty mogą podlegać ograniczeniom prawnym. Osoby posiadające międzynarodowy dokument marketingowy (*International Offering Circular*) powinny więc zapoznać się z wszelkimi ograniczeniami tego rodzaju, przestrzegać takich ograniczeń oraz zasad przeprowadzania ograniczonych działań promocyjnych w związku z Ofertą, uwzględniając ograniczenia przedstawione poniżej. Nieprzestrzeganie tych ograniczeń może stanowić naruszenie przepisów regulujących obrót papierami wartościowymi obowiązującymi w danej jurysdykcji.

Prospekt nie stanowi oferty objęcia ani nabycia jakichkolwiek papierów wartościowych opisanych w Prospekcie, adresowanej do jakiegokolwiek osoby w jakiegokolwiek jurysdykcji, jeżeli w takiej jurysdykcji składanie takiej osobie takiej oferty lub nakłanianie jej do nabycia akcji jest niezgodne z prawem.

Stany Zjednoczone Ameryki

Akcje Sprzedawane ani inne papiery wartościowe Spółki opisywane w Prospekcie nie zostały i nie zostaną zarejestrowane zgodnie z Amerykańską Ustawą o Papierach Wartościowych ani przez żaden inny organ regulujący obrót papierami wartościowymi jakiegokolwiek innego stanu lub terytorium podległego jurysdykcji Stanów Zjednoczonych Ameryki, i poza niektórymi wyjątkami, nie mogą być oferowane lub sprzedawane w Stanach Zjednoczonych Ameryki, chyba że na podstawie zwolnienia od obowiązku rejestracji zgodnie z Amerykańską Ustawą o Papierach Wartościowych. W związku z Ofertą informacje na temat Oferty będą przekazywane wyłącznie (i) poza Stanami Zjednoczonymi Ameryki w ramach transakcji zagranicznych (*offshore transactions*) (zgodnie z definicją tego terminu w Regulacji S) zgodnie z postanowieniami Regulacji S na rzecz inwestorów niebędących osobami amerykańskimi (U.S. persons) (zgodnie z definicją tego terminu w Regulacji S), oraz (ii) na rzecz Kwalifikowanych Nabywców Instytucjonalnych w Stanach Zjednoczonych Ameryki, zgodnie z definicją zawartą w Przepisie 144A i na warunkach w nim określonych, albo na podstawie innego zwolnienia od obowiązku rejestracji, lub w drodze transakcji, które nie podlegają takiej rejestracji. Ponadto, w ciągu 40 dni po rozpoczęciu Oferty jakiegokolwiek oferowanie bądź sprzedaż Akcji Sprzedawanych w Stanach Zjednoczonych Ameryki przez jakiegokolwiek pośrednika w obrocie papierami wartościowymi (niezależnie od tego,

czy uczestniczył w Ofercie) może naruszać obowiązek rejestracji określony w Amerykańskiej Ustawie o Papierach Wartościowych, chyba że takie oferowanie i sprzedaż odbywa się na warunkach określonych w Przepisie 144A.

Ani Komisja Papierów Wartościowych i Giełd Stanów Zjednoczonych, ani żadne stanowe komisje papierów wartościowych lub inne urzędy ds. papierów wartościowych poza terytorium Stanów Zjednoczonych nie zatwierdziły ani nie wyraziły sprzeciwu wobec Akcji Sprzedawanych oferowanych w ramach Oferty, ani nie stwierdziły, że Prospekt jest rzetelny i kompletny. Składanie oświadczeń o odmiennej treści stanowi przestępstwo.

Europejski Obszar Gospodarczy

Prospekt został zatwierdzony przez KNF, organ nadzoru nad rynkiem kapitałowym na terytorium Polski. W żadnym innym Państwie Członkowskim nie była ani nie jest prowadzona oferta publiczna Akcji Sprzedawanych. Jednakże Globalni Koordynatorzy mogą dokonywać promocji Oferty w Państwie Członkowskim innym niż Polska w oparciu o międzynarodowy dokument marketingowy (*International Offering Circular*) w ramach następujących zwolnień w trybie Dyrektywy Prospektowej, jeżeli zwolnienia te zostały implementowane w tym innym Państwie Członkowskim:

- promocja Oferty kierowana będzie do osób prawnych uprawnionych do prowadzenia działalności na rynkach finansowych lub podlegających regulacjom umożliwiającym im taką działalność oraz podmiotów niebędących podmiotami uprawnionymi do prowadzenia działalności na rynkach finansowych lub podlegających regulacjom umożliwiającym im taką działalność, których wyłącznym przedmiotem działalności jest inwestowanie w papiery wartościowe,
- promocja Oferty kierowana będzie do osób prawnych, które zgodnie z ich ostatnim rocznym lub skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym spełniają, co najmniej, dwa z poniższych kryteriów: (i) średnia liczba ich pracowników w poprzednim roku obrotowym wynosiła co najmniej 250 osób; (ii) suma bilansowa przekraczała 43 mln EUR; (iii) roczne obroty netto przekraczały 50 mln EUR,
- promocja Oferty kierowana będzie do mniej niż 100 osób fizycznych lub prawnych w danym innym Państwie Członkowskim lub do mniej niż 100 osób fizycznych lub prawnych we wszystkich Państwach Członkowskich, w zależności od metody obliczeń przewidzianej w odpowiednich regulacjach prawnych takiego Odpowiedniego Państwa Członkowskiego, oraz
- promocja Oferty będzie podjęta we wszelkich innych okolicznościach podlegających przepisom art. 3(2) Dyrektywy Prospektowej,

pod warunkiem, że taka oferta Akcji Sprzedawanych nie będzie skutkować wymogiem opublikowania Prospektu przez Spółkę, Akcjonariusza Sprzedającego lub któregośkolwiek z Menedżerów zgodnie z art. 3 Dyrektywy Prospektowej.

Otrzymanie przez dowolną osobę zamieszkałą lub znajdującą się fizycznie w innym Państwie Członkowskim (z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w pierwszym punkcie poniżej, osób zamieszkałych lub fizycznie obecnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do których skierowana jest Oferta objęta Prospektem) jakichkolwiek informacji w odniesieniu do, lub nabycie przez nią Akcji Sprzedawanych na podstawie Prospektu będzie uznane (chyba że Globalni Koordynatorzy dokonali innych uzgodnień w związku z ofertą Akcji Sprzedawanych skierowaną do poniżej 100 osób fizycznych lub prawnych (niebędących inwestorami kwalifikowanymi w rozumieniu Dyrektywy Prospektowej) na terytorium innego Państwa Członkowskiego) za złożenie oświadczenia, zapewnienie i wyrażenie zgody, wobec zarówno Akcjonariusza Sprzedającego, jak i Menedżera Oferty na fakt, że:

- taki inwestor jest inwestorem kwalifikowanym w rozumieniu odpowiednich przepisów prawa obowiązujących w danym Odpowiednim Państwie Członkowskim, które wdrożyło Art. 2(1)(e) Dyrektywy Prospektowej; oraz
- w przypadku nabycia przez taką osobę Akcji Sprzedawanych w charakterze pośrednika finansowego, zgodnie z definicją tego terminu w Art. 3(2) Dyrektywy Prospektowej, (i) Akcje Sprzedawane nabyte przez taką osobę w ramach oferty nie zostały nabyte w imieniu, ani z zamiarem zaoferowania ich lub odsprzedaży na rzecz osób zamieszkałych lub fizycznie obecnych w danym Państwie Członkowskim (innym niż Polska) i niebędących inwestorami kwalifikowanymi (zgodnie z definicją tego terminu w Dyrektywie Prospektowej oraz przepisach prawa implementujących Art. 2(1)(e) Dyrektywy Prospektowej w każdym Państwie Członkowskim, w którym takie osoby zamieszkują lub są fizycznie obecne) lub w okolicznościach, w których uzyskana została uprzednią zgodą Globalnych Koordynatorów na nabycie, ofertę lub odsprzedaż; lub (ii) w sytuacji, gdy Akcje Sprzedawane zostały nabyte przez taką osobę w imieniu osób zamieszkałych lub fizycznie obecnych w dowolnym Państwie Członkowskim (innym niż Polska) i niebędących inwestorami kwalifikowanymi, oferta takich Akcji Sprzedawanych na rzecz takiej osoby nie będzie traktowana, zgodnie z Dyrektywą Prospektową oraz przepisami prawa implementującymi Dyrektywę Prospektową w każdym Państwie Członkowskim, w którym takie osoby zamieszkują lub są fizycznie obecne, jako oferta dokonana na rzecz takich osób (na przykład w niektórych Odpowiednich Państwach Członkowskich, jeżeli warunki, na jakich taka osoba działająca w charakterze pośrednika finansowego, została zaangażowana do działania na rzecz takich osób, umożliwiają jej podejmowanie decyzji w zakresie przyjęcia

lub nieprzyjęcia ofert zbywalnych papierów wartościowych w imieniu takich osób bez porozumiewania się z takimi osobami).

Dla potrzeb Prospektu wyrażenie „oferta publiczna Akcji Sprzedawanych” w odniesieniu do dowolnych Akcji Sprzedawanych w dowolnym Państwie Członkowskim oznacza przekazanie, w dowolnej formie i za pomocą dowolnych środków przekazu, wystarczających informacji w zakresie warunków oferty oraz dotyczących Akcji Sprzedawanych będących przedmiotem oferty, których zakres umożliwi inwestorowi podjęcie decyzji o nabyciu Akcji Sprzedawanych, przy czym zakres i forma takiego przekazania informacji może być różna w różnych Państwach Członkowskich z uwagi na postanowienia prawa implementujące Dyrektywę Prospektową w takim Państwie Członkowskim, a wyrażenie „Dyrektywa Prospektowa” oznacza Dyrektywę 2003/71/WE i obejmuje wszelkie przepisy implementujące ją w każdym danym Państwie Członkowskim.

W Państwach Członkowskich innych niż Wielka Brytania mogą obowiązywać dodatkowe zasady i przepisy (przyjęte w takim państwie lub jurysdykcji w obrębie EOG) ograniczające działania promocyjne dotyczące Akcji Sprzedawanych lub rozpowszechnianie bądź publikację międzynarodowego dokumentu marketingowego (*International Offering Circular*). Osoby posiadające międzynarodowy dokument marketingowy (*International Offering Circular*) powinny zapoznać się z wszelkimi tego rodzaju ograniczeniami obowiązującymi w takim Państwie Członkowskim oraz ich przestrzegać.

Wielka Brytania

W Wielkiej Brytanii Prospekt może być dystrybuowany wyłącznie wśród i adresowany wyłącznie do (a) osób, o których mowa w art. 19(5) Zarządzenia w sprawie promocji finansowej z 2005 r. wydanego na podstawie brytyjskiej Ustawy o Rynkach i Usługach Finansowych (Financial Services and Markets Act) z 2000 r., ze zm. (**Zarządzenie**) (osoby posiadające zawodowe doświadczenie w kwestiach inwestycyjnych) lub (b) podmiotów, o których mowa w art. 49(2)(a)–(d) Zarządzenia (spółki i inne podmioty o znacznej wartości netto), lub (c) osób, którym można przesłać lub przekazać zaproszenie do udziału w działalności inwestycyjnej (w rozumieniu art. 21 Zarządzenia) w związku z emisją lub sprzedażą Akcji w inny sposób zgodny z prawem lub spowodować przestanie lub przekazanie takiego zaproszenia (**Właściwe Osoby z Wielkiej Brytanii**).

Promocja Oferty na terytorium Wielkiej Brytanii będzie adresowana wyłącznie, a Prospekt zostanie przekazany tylko, i będzie przeznaczony tylko, dla Właściwych Osób z Wielkiej Brytanii. Podmioty niebędące Właściwymi Osobami z Wielkiej Brytanii nie mogą podejmować żadnych decyzji w oparciu o Prospekt. Jakakolwiek inwestycja czy działalność inwestycyjna objęta Prospektem jest dostępna w Wielkiej Brytanii jedynie dla Właściwych Osób z Wielkiej Brytanii i działalność inwestycyjna będzie dokonywana wyłącznie przy udziale takich osób. Osoby, które otrzymają Prospekt, nie są uprawnione do przekazania go żadnej innej osobie. Osoby prowadzące dystrybucję Prospektu mają obowiązek upewnienia się, że ich działanie jest zgodne z prawem.

Kanada

Zarówno Prospekt, jak i międzynarodowy dokument marketingowy (*International Offering Circular*) nie jest i w żadnych okolicznościach nie ma być prospektem, ogłoszeniem lub ofertą publiczną dotyczącą papierów wartościowych opisywanych w Prospekcie, w prowincjach lub na terytoriach Kanady. Żadna komisja ds. papierów wartościowych ani też podobna instytucja w Kanadzie nie dokonała badania ani nie wydała decyzji w sprawie Prospektu lub międzynarodowego dokumentu marketingowego (*International Offering Circular*), ani nie dokonała oceny papierów wartościowych opisywanych w Prospekcie, a wszelkie oświadczenia o odmiennej treści stanowią wykroczenie.

Japonia

Akcje Sprzedawane nie zostały i nie zostaną zarejestrowane zgodnie z japońską ustawą o obrocie papierami wartościowymi (Ustawa Nr 25 z 1948 r., ze zm.). Akcje Sprzedawane nie są i nie mogą być przedmiotem bezpośredniej ani pośredniej oferty lub sprzedaży na terytorium Japonii lub na rzecz rezydenta Japonii (który to termin obejmuje również spółki lub inne podmioty utworzone zgodnie z prawem Japonii), ani na rzecz innego podmiotu w celu dalszej bezpośredniej lub pośredniej oferty lub sprzedaży na terytorium Japonii lub na rzecz rezydenta Japonii, chyba że (i) na mocy zwolnienia z wymogów rejestracyjnych przewidzianych w japońskiej ustawie o obrocie papierami wartościowymi i zgodnie z wszystkimi pozostałymi przepisami tej ustawy, oraz (ii) zgodnie z wszystkimi innymi odnośnymi wymogami prawa Japonii.

Szwajcaria

Akcje Sprzedawane nie mogą być przedmiotem oferty publicznej na terytorium Szwajcarii i nie będą notowane na giełdzie papierów wartościowych w Szwajcarii – SIX Swiss Exchange (SIX) ani na żadnej innej giełdzie papierów wartościowych

bądź instytucji obrotu regulowanego na terytorium Szwajcarii. Prospekt został sporządzony bez uwzględnienia standardów ujawniania informacji dotyczących prospektów emisyjnych określonych w art. 652a lub art. 1156 szwajcarskiego kodeksu zobowiązań ani standardów ujawniania informacji dotyczących prospektów określonych w art. 27 ff zasad notowania papierów wartościowych na SIX bądź zasad notowania papierów wartościowych żadnej innej giełdy papierów wartościowych bądź instytucji obrotu regulowanego na terytorium Szwajcarii. Niedozwolone jest prowadzenie na terytorium Szwajcarii dystrybucji ani publicznego udostępnienia w inny sposób Prospektu lub jakichkolwiek innych materiałów ofertowych i marketingowych dotyczących Akcji Sprzedawanych lub Oferty.

Ani Prospekt, ani żadne inne materiały ofertowe i marketingowe dotyczące Oferty, Banku lub Akcji Sprzedawanych nie zostały i nie zostaną złożone do ani zatwierdzone przez jakikolwiek organ regulacyjny w Szwajcarii. W szczególności Prospekt nie zostanie złożony do, a oferta Akcji Sprzedawanych nie będzie podlegała nadzorowi szwajcarskiego urzędu nadzoru nad rynkami finansowymi (FINMA). Ponadto oferta Akcji Sprzedawanych nie została i nie zostanie zatwierdzona zgodnie ze szwajcarską ustawą federalną dotyczącą kolektywnych form inwestowania (CISA). Zasady ochrony inwestorów zapewnione postanowieniami CISA wobec nabywców udziałów w ramach kolektywnych form inwestowania nie mają zastosowania do nabywców Akcji Sprzedawanych.

BIEGLI REWIDENCI

Ernst & Young Audit Sp. z o.o., z siedzibą przy Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa, numer ewidencyjny 130, jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Banku.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy za lata kończące się 31 grudnia 2008, 2009, 2010 roku, sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zostały zbadane przez:

- Marcin Dymek – Biegły Rewident nr 9899 oraz Dominik Januszewski – Biegły Rewident 9707 (2008 rok);
- Marcin Dymek – Biegły Rewident nr 9899 (2009 rok);
- Marcin Dymek – Biegły Rewident nr 9899 (2010 rok).

Adresem służbowym wskazanych Biegłych Rewidentów jest wspomniany powyżej adres firmy Ernst & Young Sp. z o.o. Wszyscy audytorzy są członkami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

W okresie objętym historycznymi sprawozdaniami finansowymi biegły rewident nie zrezygnował, nie został zwolniony, jak również nie zaistniała sytuacja, w której rewident nie zostałby powołany na kolejny rok.

Zgodnie ze Statutem Banku, biegły rewident Banku jest powoływany przez Radę Nadzorczą.

Zdaniem Emitenta, rewident powołany przez Radę Nadzorczą do zbadania sprawozdań finansowych zawartych w niniejszym Prospekcie jest niezależny od Banku, zgodnie z definicjami zawartymi w odpowiednich przepisach prawa, w tym w szczególności w Ustawie o Rachunkowości.

REGULACJE RYNKU KAPITAŁOWEGO W POLSCE

Ustawa o Obrocie Instrumentami Finansowymi

Dematerializacja papierów wartościowych

Zgodnie z art. 5 ust. 1 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi, papiery wartościowe będące przedmiotem oferty publicznej lub dopuszczenia do obrotu na rynku regulowanym, nie mają formy dokumentu od chwili ich zarejestrowania na podstawie umowy z KDPW (dematerializacja). Prawa ze zdematerializowanych papierów wartościowych powstają z chwilą ich zapisania po raz pierwszy na rachunku papierów wartościowych i przysługują osobie będącej posiadaczem tego rachunku. Umowa zobowiązująca do przeniesienia zdematerializowanych papierów wartościowych przenosi te papiery z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu na rachunku papierów wartościowych (art. 7 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi).

Zgodnie z art. 9 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi na żądanie posiadacza rachunku papierów wartościowych podmiot prowadzący ten rachunek wystawia imienne świadectwo depozytowe, oddzielnie dla każdego rodzaju papierów wartościowych. Świadectwo depozytowe potwierdza legitymację do realizacji uprawnień wynikających z papierów wartościowych wskazanych w jego treści, które nie są lub nie mogą być wykonywane wyłącznie na podstawie zapisów na rachunku papierów wartościowych, z wyłączeniem prawa do udziału w walnym zgromadzeniu.

Od chwili wystawienia świadectwa depozytowego papiery wartościowe w liczbie wskazanej w jego treści nie mogą być przedmiotem obrotu do chwili utraty jego ważności albo zwrotu świadectwa wystawiającemu przed upływem terminu jego ważności. Na okres ten podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych dokonuje blokady odpowiedniej liczby papierów wartościowych na tym rachunku. W okresie, o którym mowa powyżej, te same papiery wartościowe mogą być wskazane w treści kilku świadectw, pod warunkiem, że cel wystawienia każdego ze świadectw jest odmienny. W takim przypadku w kolejnych świadectwach zamieszcza się również informację o dokonaniu blokady papierów wartościowych, w związku z wcześniejszym wystawieniem innych świadectw.

Zakaz wykorzystywania informacji poufnych

Zgodnie z art. 154 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi informacją poufną jest określona w sposób precyzyjny informacja dotycząca, bezpośrednio lub pośrednio, jednego lub kilku emitentów instrumentów finansowych, jednego lub kilku instrumentów finansowych albo nabywania lub zbywania takich instrumentów, która nie została przekazana do publicznej wiadomości, a która po takim przekazaniu mogłaby w istotny sposób wpłynąć na cenę tych instrumentów finansowych lub na cenę powiązanych z nimi pochodnych instrumentów finansowych, przy czym dana informacja:

- a) jest określona w sposób precyzyjny, wtedy gdy wskazuje na okoliczności lub zdarzenia, które wystąpiły lub których wystąpienia można zasadnie oczekiwać, a jej charakter w wystarczającym stopniu umożliwia dokonanie oceny potencjalnego wpływu tych okoliczności lub zdarzeń na cenę lub wartość instrumentów finansowych lub na cenę powiązanych z nimi pochodnych instrumentów finansowych;
- b) mogłaby po przekazaniu do publicznej wiadomości w istotny sposób wpłynąć na cenę lub wartość instrumentów finansowych lub na cenę powiązanych z nimi pochodnych instrumentów finansowych, wtedy gdy mogłaby ona zostać wykorzystana przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych przez racjonalnie działającego inwestora;
- c) w odniesieniu do osób zajmujących się wykonywaniem dyspozycji dotyczących instrumentów finansowych, ma charakter informacji poufnej, również wtedy gdy została przekazana tej osobie przez inwestora lub inną osobę mającą wiedzę o takich dyspozycjach, i dotyczy składanych przez inwestora dyspozycji nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, przy spełnieniu przesłanek określonych w lit. (a) i (b) powyżej.

Każdy kto:

- posiada informację poufną w związku z pełnieniem funkcji w organach spółki, posiadaniem w spółce akcji lub udziałów lub w związku z dostępem do informacji poufnej z racji zatrudnienia, wykonywania zawodu, a także stosunku zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze, a w szczególności:
 - a) członkowie zarządu, rady nadzorczej, prokurenci lub pełnomocnicy emitenta lub wystawcy, jego pracownicy, biegli rewidenci albo inne osoby pozostające z tym emitentem lub wystawcą w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, lub
 - b) akcjonariusze spółki publicznej, lub
 - c) osoby zatrudnione lub pełniące funkcje, o których mowa w punkcie a), w podmiocie zależnym lub dominującym wobec emitenta lub wystawcy instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym

lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na takim rynku, albo pozostające z tym podmiotem w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, lub

d) maklerzy lub doradcy, lub

- posiada informację poufną w wyniku popełnienia przestępstwa, albo
- posiada informację poufną pozyskaną w inny sposób, jeżeli wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć, że jest to informacja poufna – nie może wykorzystywać takiej informacji.

Osoby, o których mowa powyżej, nie mogą:

- ujawniać informacji poufnej;
- udzielać rekomendacji lub nakłaniać innych osób, na podstawie informacji poufnej, do nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, których dotyczy ta informacja.

W przypadku uzyskania informacji poufnej przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej zakaz, o którym mowa powyżej, dotyczy również osób fizycznych, które uczestniczą w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych w imieniu lub na rzecz tej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Wykorzystywaniem informacji poufnej jest nabywanie lub zbywanie, na rachunek własny lub osoby trzeciej, instrumentów finansowych, w oparciu o informację poufną będącą w posiadaniu tej osoby, albo dokonywanie, na rachunek własny lub osoby trzeciej, innej czynności prawnej powodującej lub mogącej powodować rozporządzenie takimi instrumentami finansowymi, jeżeli instrumenty te:

- a) są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub któregośkolwiek z innych państw członkowskich, lub są przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na takim rynku, niezależnie od tego, czy transakcja, której przedmiotem jest dany instrument, jest dokonywana na tym rynku, albo
- b) nie są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego, a ich cena lub wartość zależy bezpośrednio lub pośrednio od ceny instrumentu finansowego określonego w lit. (a) powyżej.

Ujawnieniem informacji poufnej jest przekazywanie, umożliwianie lub ułatwianie wejścia w posiadanie przez osobę nieuprawnioną informacji poufnej dotyczącej:

- jednego lub kilku emitentów lub wystawców instrumentów finansowych;
- jednego lub kilku instrumentów finansowych;
- nabywania albo zbywania instrumentów finansowych.

Nabywanie lub zbywanie akcji w trakcie trwania okresów zamkniętych, przekazywanie informacji o transakcjach

Zgodnie z art. 159 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi zostały wprowadzone tzw. okresy zamknięte, w trakcie których osoby posiadające informację poufną w związku z pełnieniem funkcji w organach spółki publicznej, posiadaniem w spółce akcji lub udziałów lub w związku z dostępem do informacji poufnej z racji zatrudnienia, wykonywania zawodu, a także stosunku zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze, a w szczególności: członkowie zarządu, rady nadzorczej, prokurenci lub pełnomocnicy emitenta lub wystawcy, pracownicy, biegli rewidenci albo inne osoby pozostające z emitentem lub wystawcą w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, poza wyjątkami przewidzianymi przez Ustawę o Obrocie Instrumentami Finansowymi, nie mogą nabywać lub zbywać, na własny rachunek lub rachunek osoby trzeciej akcji emitenta, praw pochodnych dotyczących akcji emitenta lub innych instrumentów finansowych z nimi powiązanych. Okresem zamkniętym jest okres od wejścia przez wskazane wyżej osoby w posiadanie informacji poufnej dotyczącej emitenta do dnia przekazania tej informacji do wiadomości publicznej. Okresami zamkniętymi są również określone w art. 159 ust. 2 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi okresy poprzedzające przekazanie przez emitenta do publicznej wiadomości raportu rocznego, półrocznego lub kwartalnego, z wyjątkiem sytuacji, w których wskazane wyżej osoby nie posiadały dostępu do danych finansowych, na podstawie których sporządzany jest dany raport. W przypadku raportu rocznego okres zamknięty wynosi dwa miesiące przed przekazaniem raportu do publicznej wiadomości lub okres pomiędzy końcem roku obrotowego a przekazaniem tego raportu do publicznej wiadomości, gdyby okres ten był krótszy od pierwszego ze wskazanych. W przypadku raportu półrocznego okresem zamkniętym jest okres jednego miesiąca przed przekazaniem raportu do publicznej wiadomości lub okres pomiędzy dniem zakończenia danego półrocza a przekazaniem tego raportu do publicznej wiadomości, gdyby ten okres był krótszy od pierwszego ze wskazanych; zaś w przypadku raportu kwartalnego, okresem zamkniętym jest okres dwóch tygodni przed przekazaniem raportu do publicznej wiadomości lub okres pomiędzy dniem zakończenia danego kwartału a przekazaniem tego raportu do publicznej wiadomości, gdyby okres ten był krótszy od pierwszego ze wskazanych. Naruszenie zakazu dokonywania transakcji w trakcie trwania okresów zamkniętych może skutkować nałożeniem przez KNF na wskazane wyżej osoby kary pieniężnej w wysokości do 2 000 000 zł.

Dodatkowo, zgodnie z art. 160 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi osoby, wchodzące w skład organów zarządzających lub nadzorczych emitenta lub będące jego prokurentami, jak również osoby pełniące w strukturze emitenta funkcje kierownicze, które posiadają stały dostęp do informacji poufnych dotyczących bezpośrednio lub pośrednio emitenta oraz kompetencje w zakresie podejmowania decyzji wywierających wpływ na jego rozwój i perspektywy prowadzenia działalności gospodarczej są zobowiązane do informowania KNF oraz emitenta o zawartych przez te osoby oraz osoby blisko z nimi związane (w rozumieniu art. 160 ust. 2 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi), na własny rachunek, transakcjach nabycia lub zbycia akcji emitenta, praw pochodnych dotyczących akcji emitenta oraz innych instrumentów finansowych powiązanych z tymi papierami wartościowymi, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na takim rynku. Naruszenie obowiązków określonych w art. 160 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi jest zagrożone karą pieniężną w wysokości do 100 000 zł.

Zakaz manipulacji

Zgodnie z art. 39 Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi zakazana jest manipulacja instrumentem finansowym, zwana dalej „Manipulacją”.

Zgodnie z Ustawą o Obrocie Instrumentami Finansowymi Manipulację stanowią:

- składanie zleceń lub zawieranie transakcji wprowadzających lub mogących wprowadzić w błąd co do rzeczywistego popytu, podaży lub ceny instrumentu finansowego, chyba że powody tych działań były uprawnione, a złożone zlecenia lub zawarte transakcje nie naruszyły przyjętych praktyk rynkowych na danym rynku regulowanym;
- składanie zleceń lub zawieranie transakcji powodujących nienaturalne lub sztuczne ustalenie się ceny jednego lub kilku instrumentów finansowych, chyba że powody tych działań były uprawnione, a złożone zlecenia lub zawarte transakcje nie naruszyły przyjętych praktyk rynkowych na danym rynku regulowanym;
- składanie zleceń lub zawieranie transakcji, z zamiarem wywołania innych skutków prawnych niż te, dla osiągnięcia których faktycznie jest dokonywana dana czynność prawna;
- rozpowszechnianie za pomocą środków masowego przekazu, w tym Internetu, lub w inny sposób fałszywych lub nierzetelnych informacji albo pogłosek, które wprowadzają lub mogą wprowadzać w błąd w zakresie instrumentów finansowych:
 - a) przez dziennikarza – jeżeli nie działał z zachowaniem należytej staranności zawodowej albo jeżeli uzyskał z rozpowszechniania takich informacji bezpośrednią lub pośrednią korzyść majątkową lub osobistą dla siebie lub innej osoby, nawet działając z zachowaniem tej staranności,
 - b) przez inną osobę – jeżeli wiedziała lub przy dołożeniu należytej staranności mogła się dowiedzieć, że są to informacje nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd;
- składanie zleceń lub zawieranie transakcji przy jednoczesnym wprowadzeniu uczestników rynku w błąd albo wykorzystanie ich błędu co do ceny instrumentów finansowych;
- zapewnianie kontroli nad popytem lub podażą instrumentu finansowego z naruszeniem zasad uczciwego obrotu lub w sposób powodujący bezpośrednie lub pośrednie ustalanie cen nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- nabywanie lub zbywanie instrumentów finansowych na zakończenie notowań powodujące wprowadzenie w błąd inwestorów dokonujących czynności na podstawie ceny ustalonej na tym etapie notowań;
- uzyskiwanie korzyści majątkowej z wpływu opinii dotyczących instrumentów finansowych lub ich emitentów wyrażanych w środkach masowego przekazu w sposób okazjonalny lub regularny, na cenę posiadanych instrumentów finansowych, jeśli nie został publicznie ujawniony w sposób pełny i rzetelny występujący konflikt interesu.

Na każdego, kto dokonuje Manipulacji, KNF może nałożyć karę pieniężną do wysokości 200 000 zł lub karę pieniężną do wysokości dziesięciokrotności uzyskanej korzyści majątkowej albo obie te kary łącznie. Tej samej karze podlega, kto wchodzi w porozumienie mające na celu dokonanie Manipulacji.

Ustawa o Ofercie Publicznej – prawa i obowiązki związane z nabywaniem oraz zbywaniem znacznych pakietów akcji

Obowiązek zawiadomienia KNF

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Ustawy o Ofercie Publicznej, każdy, kto:

- osiągnął lub przekroczył 5, 10, 15, 20, 25, 33, 33¹/₃, 50, 75 albo 90% ogólnej liczby głosów w spółce publicznej; albo

- posiadał co najmniej 5, 10, 15, 20, 25, 33, 33¹/₃, 50, 75 albo 90% ogólnej liczby głosów w tej spółce, a w wyniku zmniejszenia tego udziału osiągnął odpowiednio 5, 10, 15, 20, 25, 33¹/₃, 50, 75 albo 90%, lub mniej ogólnej liczby głosów,

jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym KNF oraz spółkę publiczną, nie później niż w terminie 4 dni roboczych od dnia, w którym dowiedział się o zmianie udziału w ogólnej liczbie głosów lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się o niej dowiedzieć, a w przypadku zmiany wynikającej z nabycia akcji spółki publicznej w transakcji zawartej na rynku regulowanym – nie później niż w terminie 6 dni sesyjnych od dnia zawarcia transakcji.

Zgodnie z art. 69 ust. 2 Ustawy o Ofercie Publicznej obowiązek dokonania zawiadomienia KNF oraz spółki powstaje również w przypadku zmiany dotychczas posiadanego udziału ponad 10% ogólnej liczby głosów o co najmniej:

- 2% ogólnej liczby głosów w spółce publicznej, której akcje są dopuszczone do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych;
- 5% ogólnej liczby głosów – w spółce publicznej, której akcje są dopuszczone do obrotu na innym rynku regulowanym niż rynku oficjalnych notowań giełdowych;
- zmiany dotychczas posiadanego udziału ponad 33% ogólnej liczby głosów o co najmniej 1% ogólnej liczby głosów.

Obowiązek dokonania zawiadomienia, o którym mowa powyżej, nie powstaje w przypadku, gdy po rozliczeniu w depozycie papierów wartościowych kilku transakcji zawartych na rynku regulowanym w tym samym dniu zmiana udziału w ogólnej liczbie głosów w spółce publicznej na koniec dnia rozliczenia nie powoduje osiągnięcia lub przekroczenia progu ogólnej liczby głosów, z którym wiąże się powstanie tych obowiązków.

Zawiadomienie, o którym mowa powyżej, powinno zawierać informacje o:

- dacie i rodzaju zdarzenia powodującego zmianę udziału, której dotyczy zawiadomienie;
- liczbie akcji posiadanych przed zmianą udziału i ich procentowym udziale w kapitale zakładowym spółki oraz o liczbie głosów z tych akcji i ich procentowym udziale w ogólnej liczbie głosów;
- liczbie aktualnie posiadanych akcji i ich procentowym udziale w kapitale zakładowym spółki oraz o liczbie głosów z tych akcji i ich procentowym udziale w ogólnej liczbie głosów;
- informacje dotyczące zamiarów dalszego zwiększania udziału w ogólnej liczbie głosów w okresie 12 miesięcy od złożenia zawiadomienia oraz celu zwiększania tego udziału – w przypadku, gdy zawiadomienie jest składane w związku z osiągnięciem lub przekroczeniem 10% ogólnej liczby głosów;
- podmiotach zależnych od akcjonariusza dokonującego zawiadomienia, posiadających akcje spółki;
- osobie trzeciej, z którą akcjonariusz dokonujący zawiadomienia zawarł umowę, której przedmiotem jest przekazanie uprawnienia do wykonywania prawa głosu.

Obowiązki, o których mowa powyżej, spoczywają również na podmiocie, który osiągnął lub przekroczył określony próg ogólnej liczby głosów w związku z:

- zajęciem innego niż czynność prawna zdarzenia prawnego;
- nabywaniem lub zbywaniem instrumentów finansowych, z których wynika bezwarunkowe prawo lub obowiązek nabycia już wyemitowanych akcji spółki publicznej;
- pośrednim nabyciem akcji spółki publicznej.

Spółka publiczna jest obowiązana do niezwłocznego przekazywania informacji, równocześnie KNF, agencji informacyjnej oraz spółce prowadzącej rynek regulowany, na którym notowane są akcje tej spółki.

KNF może zwolnić spółkę publiczną z obowiązku przekazania informacji, w przypadku gdy ujawnienie takich informacji mogłoby:

- zaszkodzić interesowi publicznemu, lub
- spowodować istotną szkodę dla interesów tej spółki – o ile brak odpowiedniej informacji nie spowoduje wprowadzenia w błąd ogółu inwestorów w zakresie oceny wartości papierów wartościowych.

Wezwania

Zgodnie z art. 72 ust. 1 Ustawy o Ofercie Publicznej nabycie akcji spółki publicznej w liczbie powodującej zwiększenie udziału w ogólnej liczbie głosów o więcej niż:

- 10% ogólnej liczby głosów w okresie krótszym niż 60 dni przez podmiot, którego udział w ogólnej liczbie głosów w tej spółce wynosi mniej niż 33%;

- 5% ogólnej liczby głosów w okresie krótszym niż 12 miesięcy przez akcjonariusza, którego udział w ogólnej liczbie głosów w tej spółce wynosi co najmniej 33%;

może nastąpić wyłącznie w wyniku ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę tych akcji.

Obowiązki, o których mowa powyżej nie powstają w przypadku nabywania akcji w obrocie pierwotnym, w ramach wnoszenia ich do spółki jako wkładu niepieniężnego oraz w przypadku połączenia lub podziału spółki.

Obowiązki, o których mowa powyżej nie powstają również w przypadku nabywania akcji od Skarbu Państwa:

- w wyniku pierwszej oferty publicznej;
- w okresie 3 lat od dnia zakończenia sprzedaży przez Skarb Państwa akcji w wyniku pierwszej oferty publicznej.

Przekroczenie progu 33%

Zgodnie z art. 73 Ustawy o Ofercie Publicznej przekroczenie 33% ogólnej liczby głosów w spółce publicznej może nastąpić wyłącznie w wyniku ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji tej spółki w liczbie zapewniającej osiągnięcie 66% ogólnej liczby głosów, z wyjątkiem przypadku, gdy przekroczenie 33% ogólnej liczby głosów ma nastąpić w wyniku ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji spółki w związku z przekroczeniem 66% ogólnej liczby głosów.

Zgodnie z art. 73 ust. 2 Ustawy o Ofercie Publicznej w przypadku, gdy przekroczenie progu 33% ogólnej liczby głosów nastąpiło w wyniku pośredniego nabycia akcji, nabycia akcji w ofercie publicznej lub w ramach wnoszenia ich do spółki jako wkładu niepieniężnego, połączenia lub podziału spółki, w wyniku zmiany statutu spółki, wygaśnięcia uprzywilejowania akcji lub zajścia innego niż czynność prawna zdarzenia prawnego, akcjonariusz jest obowiązany, w terminie trzech miesięcy od przekroczenia 33% ogólnej liczby głosów, do:

- ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji tej spółki w liczbie powodującej osiągnięcie 66% ogólnej liczby głosów albo
- zbycia akcji w liczbie powodującej osiągnięcie nie więcej niż 33% ogólnej liczby głosów

chyba że w tym terminie udział akcjonariusza w ogólnej liczbie głosów ulegnie zmniejszeniu do nie więcej niż 33% ogólnej liczby głosów, odpowiednio w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego, zmiany statutu spółki lub wygaśnięcia uprzywilejowania jego akcji.

Jeżeli przekroczenie 33% ogólnej liczby głosów nastąpiło w wyniku dziedziczenia, obowiązek, o którym mowa w art. 73 ust. 2 Ustawy o Ofercie Publicznej, ma zastosowanie w przypadku, gdy po takim nabyciu akcji udział w ogólnej liczbie głosów uległ dalszemu zwiększeniu; termin wykonania tego obowiązku liczy się od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące zwiększenie udziału w ogólnej liczbie głosów.

Obowiązki, o których mowa powyżej, nie powstają również w przypadku nabywania akcji od Skarbu Państwa:

- w wyniku pierwszej oferty publicznej;
- w okresie 3 lat od dnia zakończenia sprzedaży przez Skarb Państwa akcji w wyniku pierwszej oferty publicznej.

Przekroczenie progu 66%

Zgodnie z art. 74 Ustawy o Ofercie Publicznej przekroczenie 66% ogólnej liczby głosów w spółce publicznej może nastąpić wyłącznie w wyniku ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji tej spółki.

W przypadku, gdy przekroczenie progu 66% nastąpiło w wyniku nabycia akcji w ofercie publicznej lub w ramach wnoszenia ich do spółki jako wkładu niepieniężnego, połączenia lub podziału spółki, w wyniku zmiany statutu spółki, wygaśnięcia uprzywilejowania akcji lub zajścia innego niż czynność prawna zdarzenia prawnego, akcjonariusz jest obowiązany, w terminie trzech miesięcy od przekroczenia 66% ogólnej liczby głosów do ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji tej spółki, chyba że w tym terminie udział akcjonariusza w ogólnej liczbie głosów ulegnie zmniejszeniu do nie więcej niż 66% ogólnej liczby głosów, odpowiednio w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego, zmiany statutu spółki lub wygaśnięcia uprzywilejowania jego akcji.

Akcjonariusz, który w okresie 6 miesięcy po przeprowadzeniu wezwania na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji spółki nabył, po cenie wyższej niż cena określona w tym wezwaniu, kolejne akcje tej spółki, w inny sposób niż w ramach wezwań, jest obowiązany, w terminie miesiąca od tego nabycia, do zapłacenia różnicy ceny wszystkim osobom, które zbyły akcje w tym wezwaniu, z wyłączeniem osób, od których akcje zostały nabyte po cenie obniżonej w odniesieniu do akcji stanowiących co najmniej 5% wszystkich akcji spółki, które zostały nabyte w wezwaniu od oznaczonej osoby zgłaszającej się na wezwanie, jeżeli podmiot obowiązany do ogłoszenia wezwania i ta osoba tak postanowiły.

Wyłączenie obowiązku ogłoszenia wezwania

Obowiązki, o których mowa w art. 72–74 Ustawy o Ofercie Publicznej, nie powstają w przypadku nabywania akcji:

- wprowadzanych wyłącznie do alternatywnego systemu obrotu albo niebędących przedmiotem obrotu zorganizowanego;
- od podmiotu wchodzącego w skład tej samej grupy kapitałowej;
- w trybie określonym przepisami prawa upadłościowego i naprawczego oraz w postępowaniu egzekucyjnym;
- zgodnie z umową o ustanowienie zabezpieczenia finansowego, zawartą przez uprawnione podmioty na warunkach określonych w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (Dz.U. 2004, Nr 91, poz. 871, ze zm.);
- obciążonych zastawem w celu zaspokojenia zastawnika uprawnionego na podstawie innych ustaw do korzystania z trybu zaspokojenia polegającego na przejęciu na własność przedmiotu zastawu;
- w drodze dziedziczenia, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 73 ust. 3 i art. 74 ust. 5 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Zasady ogłaszania wezwania

Zgodnie z art. 77 Ustawy o Ofercie Publicznej ogłoszenie wezwania następuje po ustanowieniu zabezpieczenia w wysokości nie mniejszej niż 100% wartości akcji, które mają być przedmiotem wezwania. Ustanowienie zabezpieczenia powinno być udokumentowane zaświadczeniem banku lub innej instytucji finansowej udzielającej zabezpieczenia lub pośredniczącej w jego udzieleniu.

Wezwanie jest ogłaszane i przeprowadzane za pośrednictwem podmiotu prowadzącego działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który jest obowiązany – nie później niż na 14 dni roboczych przed dniem rozpoczęcia przyjmowania zapisów – do równoczesnego zawiadomienia o zamiarze jego ogłoszenia KNF oraz spółki prowadzącej rynek regulowany, na którym notowane są dane akcje. Odstąpienie od ogłoszonego wezwania jest niedopuszczalne, chyba że po jego ogłoszeniu inny podmiot ogłosił wezwanie dotyczące tych samych akcji.

Odstąpienie od wezwania ogłoszonego na wszystkie pozostałe akcje spółki jest dopuszczalne jedynie wtedy, gdy inny podmiot ogłosił wezwanie na wszystkie pozostałe akcje tej spółki po cenie nie niższej niż w tym wezwaniu.

W okresie pomiędzy dokonaniem zawiadomienia o zamiarze ogłoszenia wezwania a zakończeniem wezwania

- podmiot obowiązany do ogłoszenia wezwania;
 - podmioty zależne od podmiotu obowiązanego do ogłoszenia wezwania;
 - podmiot dominujący wobec podmiotu obowiązanego do ogłoszenia wezwania;
 - podmioty będące stroną zawartego z podmiotem obowiązującym do ogłoszenia wezwania porozumienia dotyczącego nabywania przez te podmioty akcji spółki publicznej lub zgodnego głosowania na walnym zgromadzeniu lub prowadzenia trwałej polityki wobec spółki;
- 1) mogą nabywać akcje spółki, której dotyczy wezwanie, jedynie w ramach tego wezwania i w sposób w nim określony;
 - 2) nie mogą zbywać akcji spółki, której dotyczy wezwanie, ani zawierać umów, z których mógłby wynikać obowiązek zbycia przez nie tych akcji, w czasie trwania wezwania;
 - 3) nie mogą nabywać pośrednio akcji spółki publicznej, której dotyczy wezwanie.

Po ogłoszeniu wezwania podmiot obowiązany do ogłoszenia wezwania oraz zarząd spółki, której akcji wezwanie dotyczy, przekazują informacje o tym wezwaniu, wraz z jego treścią, odpowiednio przedstawicielom zakładowych organizacji zrzeszających pracowników spółki, a w przypadku braku takiej organizacji – bezpośrednio pracownikom.

W przypadku, gdy akcje będące przedmiotem wezwania są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w innym państwie członkowskim, podmiot ogłaszający wezwanie jest obowiązany zapewnić na terytorium tego państwa szybki i łatwy dostęp do wszelkich informacji i dokumentów, które są przekazywane do publicznej wiadomości w związku z wezwaniem, w sposób określony przepisami państwa członkowskiego.

Po zakończeniu wezwania podmiot, który ogłosił wezwanie, jest obowiązany zawiadomić w trybie, o którym mowa w art. 69 Ustawy o Ofercie Publicznej, o liczbie akcji nabytych w wezwaniu oraz procentowym udziale w ogólnej liczbie głosów osiągniętym w wyniku wezwania.

Po otrzymaniu zawiadomienia o ogłoszeniu wezwania KNF może, najpóźniej na 3 dni robocze przed dniem rozpoczęcia przyjmowania zapisów, zgłosić żądanie wprowadzenia niezbędnych zmian lub uzupełnień w treści wezwania albo przekazania wyjaśnień dotyczących jego treści, w terminie określonym w żądaniu, nie krótszym niż 2 dni.

Rozpoczęcie przyjmowania zapisów w wezwaniu ulega wstrzymaniu do czasu dokonania czynności wskazanych w żądaniu, o którym mowa powyżej, przez podmiot obowiązany do ogłoszenia wezwania.

Cena akcji w wezwaniu

W przypadku, gdy którekolwiek z akcji spółki są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, cena akcji proponowana w wezwaniu, nie może być niższa od:

- (a) średniej ceny rynkowej z okresu 6 miesięcy poprzedzających ogłoszenie wezwania, w czasie których dokonywany był obrót tymi akcjami na rynku głównym, albo
- (b) średniej ceny rynkowej z krótszego okresu – jeżeli obrót akcjami spółki był dokonywany na rynku głównym przez okres krótszy niż określony w lit. (a) powyżej.

W przypadku, gdy nie jest możliwe ustalenie ceny zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej albo w przypadku spółki, w stosunku do której otwarte zostało postępowanie układowe lub upadłościowe – nie może być niższa od ich wartości godziwej.

Cena akcji proponowana w wezwaniach, nie może być również niższa od:

- (a) najwyższej ceny, jaką za akcje będące przedmiotem wezwania podmiot obowiązany do jego ogłoszenia, podmioty od niego zależne lub wobec niego dominujące, lub podmioty będące stronami zawartego z nim porozumienia dotyczącego nabywania przez te podmioty akcji spółki publicznej lub zgodnego głosowania na walnym zgromadzeniu lub prowadzenia trwałej polityki wobec spółki dotyczącego istotnych spraw tej spółki, zapłaciły w okresie 12 miesięcy przed ogłoszeniem wezwania, albo
- (b) najwyższej wartości rzeczy lub praw, które podmiot obowiązany do ogłoszenia wezwania lub podmioty, o których mowa w lit. (a) powyżej, wydały w zamian za akcje będące przedmiotem wezwania, w okresie 12 miesięcy przed ogłoszeniem wezwania.

W przypadku gdy średnia cena rynkowa akcji ustalona zgodnie z regułami podanymi powyżej znacznie odbiega od wartości godziwej tych akcji z powodu:

- przyznania akcjonariuszom prawa poboru, prawa do dywidendy, prawa do nabycia akcji spółki przejmującej w związku z podziałem spółki publicznej przez wydzielenie lub innych praw majątkowych związanych z posiadaniem akcji spółki publicznej,
- znacznego pogorszenia sytuacji finansowej lub majątkowej spółki na skutek zdarzeń lub okoliczności, których spółka nie mogła przewidzieć lub im zapobiec,
- zagrożenia spółki trwałą niewypłacalnością.

Podmiot ogłaszający wezwanie może zwrócić się do KNF z wnioskiem o udzielenie zgody na zaproponowanie w wezwaniu ceny niespełniającej określonych powyżej kryteriów. KNF może udzielić zgody, o ile proponowana cena nie jest niższa od wartości godziwej tych akcji, a ogłoszenie takiego wezwania nie naruszy uzasadnionego interesu akcjonariuszy.

Cena akcji proponowana w wezwaniu, o którym mowa w art. 74 Ustawy o Ofercie Publicznej, nie może być również niższa od średniej ceny rynkowej z okresu 3 miesięcy obrotu tymi akcjami na rynku regulowanym poprzedzających ogłoszenie wezwania.

Cena proponowana w wezwaniu może być niższa od ceny ustalonej zgodnie z regułami określonymi powyżej w odniesieniu do akcji stanowiących co najmniej 5% wszystkich akcji spółki, które będą nabyte w wezwaniu od oznaczonej osoby zgłaszającej się na wezwanie, jeżeli podmiot obowiązany do ogłoszenia wezwania i ta osoba tak postanowiły.

Sankcje

Naruszenie obowiązku dokonywania wezwania, w przypadku gdy akcjonariusz zamierza przekroczyć 33% lub 66% ogólnej liczby głosów, skutkuje brakiem uwzględnienia nieważnością wykonywania prawa głosu z wszystkich akcji posiadanych przez danego akcjonariusza oraz podmiotów od niego zależnych przy obliczaniu wyników głosowania nad uchwałą walnego zgromadzenia.

Wykonywanie prawa głosu wynikających z akcji nabytych z naruszeniem wymogów dokonywania wezwań, gdy akcjonariusz zwiększa jego prawa głosu o więcej niż odpowiednio 10% lub 5%, w okolicznościach opisanych powyżej, powoduje, jest nieważne, co oznacza, że głosy, które są wykonywane z naruszeniem powyższych wymogów, nie są uwzględniane przy ustalaniu wyników głosowania nad uchwałą walnego zgromadzenia. Te same sankcje nakładane są na akcjonariusza osiagającego lub przekraczającego określony próg ogólnej liczby głosów z naruszeniem obowiązków określonych w art. 69 Ustawy o Ofercie Publicznej (tj. obowiązku zawiadomienia o osiągnięciu lub przekroczeniu poziomu 5, 10, 15, 20, 25, 33, 33¹/₃, 50, 75 lub 90% ogólnej liczby głosów w spółce publicznej).

Ponadto akcjonariusz, który narusza opisane wyżej regulacje, może podlegać karze pieniężnej w wysokości do 1 mln zł. KNF może wyznaczyć termin ponownego wykonania obowiązku lub dokonania czynności wymaganej przepisami, których naruszenie było podstawą nałożenia kary pieniężnej. W razie bezskutecznego upływu tego terminu KNF może powtórnie wydać decyzję o nałożeniu kary pieniężnej do wysokości 1 mln zł.

Stanowisko zarządu spółki, której akcje są objęte wezwaniem, dotyczące ogłoszonego wezwania

Zgodnie z art. 80 Ustawy o Ofercie Publicznej zarząd spółki, której akcje objęte są wezwaniem, jest obowiązany, nie później niż na 2 dni robocze przed dniem rozpoczęcia przyjmowania zapisów, przekazać Komisji oraz do publicznej wiadomości stanowisko dotyczące ogłoszonego wezwania wraz z podaniem podstaw tego stanowiska. Stanowisko zarządu spółki przedstawiane jest równocześnie przedstawicielom zakładowych organizacji zrzeszających pracowników spółki, a w przypadku braku takiej organizacji – bezpośrednio pracownikom.

Stanowisko zarządu spółki publicznej, oparte na informacjach podanych przez podmiot obowiązany do ogłoszenia wezwania w treści tego wezwania, zawiera w szczególności opinię dotyczącą wpływu wezwania na interes spółki, w tym zatrudnienie w spółce, strategicznych planów tego podmiotu wobec spółki i ich prawdopodobnego wpływu na zatrudnienie w spółce oraz na lokalizację prowadzenia jej działalności, jak również stwierdzenie, czy zdaniem zarządu cena proponowana w wezwaniu odpowiada wartości godziwej spółki, przy czym dotychczasowe notowania giełdowe nie mogą być jedynym miernikiem tej wartości.

W przypadku zasięgnięcia opinii zewnętrznego podmiotu (biegłego) na temat ceny akcji w wezwaniu, jak również w przypadku uzyskania opinii działających w spółce organizacji, o których mowa powyżej, spółka przekazuje również te opinie w trybie określonym w formie Raportu Bieżącego.

Zgodnie z Ustawą o Ofercie Publicznej statut spółki publicznej może przewidywać, że w trakcie trwania wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji, zarząd i rada nadzorcza są obowiązane do uzyskania uprzedniej zgody walnego zgromadzenia na podjęcie czynności, których celem jest udaremnienie ogłoszonego wezwania.

Przymusowy wykup akcji („squeeze out”)

Zgodnie z art. 82 Ustawy o Ofercie Publicznej akcjonariuszowi spółki publicznej, który samodzielnie lub wspólnie z podmiotami od niego zależnymi lub wobec niego dominującymi oraz podmiotami będącymi stronami zawartego z nim porozumienia w sprawie nabywania przez te podmioty akcji spółki publicznej lub zgodnego głosowania na walnym zgromadzeniu lub prowadzenia trwałej polityki wobec spółki, osiągnął lub przekroczył 90% ogólnej liczby głosów w tej spółce, przysługuje w terminie trzech miesięcy od osiągnięcia lub przekroczenia tego progu, prawo żądania od pozostałych akcjonariuszy sprzedaży wszystkich posiadanych przez nich akcji (przymusowy wykup).

Cenę akcji podlegających przymusowemu wykupowi ustala się na zasadach określonych w przepisach Ustawy o Ofercie Publicznej odnoszących się do ustalania ceny akcji w wezwaniu – opisanych powyżej. Jeżeli osiągnięcie lub przekroczenie progu 90% ogólnej liczby głosów nastąpiło w wyniku ogłoszonego wezwania na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji spółki, cena przymusowego wykupu nie może być niższa od ceny proponowanej w tym wezwaniu.

Przymusowy wykup jest ogłaszany i przeprowadzany za pośrednictwem podmiotu prowadzącego działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który jest obowiązany – nie później niż na 14 dni roboczych przed rozpoczęciem przymusowego wykupu – do równoczesnego zawiadomienia o zamiarze jego ogłoszenia KNF oraz spółki prowadzącej rynek regulowany, na którym notowane są dane akcje, a jeżeli akcje spółki notowane są na kilku rynkach regulowanych – wszystkie te spółki. Podmiot ten załącza do zawiadomienia informacje na temat przymusowego wykupu.

Odstąpienie od ogłoszonego przymusowego wykupu jest niedopuszczalne.

Przymusowy odkup akcji („sell out”)

Zgodnie z art. 83 Ustawy o Ofercie Publicznej akcjonariusz spółki publicznej może zażądać wykupienia posiadanych przez niego akcji przez innego akcjonariusza, który osiągnął lub przekroczył 90% ogólnej liczby głosów w tej spółce.

Żądanie składa się na piśmie w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym nastąpiło osiągnięcie lub przekroczenie tego progu przez innego akcjonariusza.

Żądaniu temu są obowiązani zadośćuczynić solidarnie akcjonariusz, który osiągnął lub przekroczył 90% ogólnej liczby głosów, jak również podmioty wobec niego zależne i dominujące, w terminie 30 dni od dnia jego zgłoszenia. Obowiązek nabycia akcji od akcjonariusza spoczywa również solidarnie na każdej ze stron porozumienia w sprawie nabywania przez członków tego porozumienia akcji spółki publicznej lub zgodnego głosowania na walnym zgromadzeniu lub prowadzenia trwałej polityki wobec spółki, o ile członkowie tego porozumienia posiadają wspólnie, wraz z podmiotami dominującymi i zależnymi, co najmniej 90% ogólnej liczby głosów.

Cenę akcji podlegających przymusowemu odkupowi ustala się na zasadach określonych w przepisach Ustawy o Ofercie Publicznej odnoszących się do ustalania ceny akcji w wezwaniu – opisanych powyżej. Jeżeli osiągnięcie lub przekroczenie progu 90% nastąpiło w wyniku ogłoszonego wezwania na sprzedaż lub zamianę wszystkich pozostałych akcji spółki, akcjonariusz żądający wykupienia akcji jest uprawniony do otrzymania ceny nie niższej niż proponowana w tym wezwaniu.

Szczególne przypadki zastosowania przepisów Ustawy o ofercie dotyczących wezwań, przymusowego wykupu lub odkupu

Stosownie do art. 87 Ustawy o Ofercie Publicznej obowiązki określone w przepisach dotyczących zawiadomienia KNF o osiągnięciu/przekroczeniu określonego progu liczby głosów w spółce publicznej, wezwań, przymusowego wykupu lub odkupu spoczywają:

- na podmiocie, który osiągnął lub przekroczył określony w ustawie próg ogólnej liczby głosów w związku z nabywaniem lub zbywaniem kwitów depozytowych wystawionych w związku z akcjami spółki publicznej;
- na funduszu inwestycyjnym – również w przypadku, gdy osiągnięcie lub przekroczenie danego progu ogólnej liczby głosów określonego w tych przepisach następuje w związku z posiadaniem akcji łącznie przez inne fundusze inwestycyjne zarządzane przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych oraz inne fundusze inwestycyjne utworzone poza terytorium RP, zarządzane przez ten sam podmiot;
- również na podmiocie, w przypadku którego osiągnięcie lub przekroczenie danego progu ogólnej liczby głosów określonego w przepisach Ustawy o Ofercie Publicznej następuje w związku z posiadaniem akcji (i) przez osobę trzecią w imieniu własnym, lecz na zlecenie lub na rzecz tego podmiotu z wyłączeniem akcji nabytych w ramach wykonywania pewnych czynności określonych w Ustawie o Obrocie Instrumentami Finansowymi, (ii) w ramach wykonywania pewnych czynności określonych w Ustawie o Obrocie Instrumentami Finansowymi i ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. 2004, Nr 146, poz. 1546, ze zm.) w zakresie akcji wchodzących w skład zarządzanych portfeli papierów wartościowych, z których podmiot ten jako zarządzający, może w imieniu zleciodawców wykonywać prawo głosu na walnym zgromadzeniu, (iii) przez osobę trzecią, z którą ten podmiot zawarł umowę, której przedmiotem jest przekazanie uprawnienia do wykonywania prawa głosu;
- również na pełnomocniku, który w ramach reprezentowania akcjonariusza na walnym zgromadzeniu został upoważniony do wykonywania prawa głosu z akcji spółki publicznej, jeżeli akcjonariusz ten nie wydał wiążących pisemnych dyspozycji co do sposobu głosowania;
- również łącznie na wszystkich podmiotach, które łączy pisemne lub ustne porozumienie dotyczące nabywania przez te podmioty akcji spółki publicznej lub zgodnego głosowania na walnym zgromadzeniu lub prowadzenia trwałej polityki wobec spółki, chociażby tylko jeden z tych podmiotów podjął lub zamierzał podjąć czynności powodujące powstanie tych obowiązków;
- na podmiotach, które zawierają porozumienie, o którym mowa powyżej, posiadają akcje spółki publicznej, w liczbie zapewniającej łącznie osiągnięcie lub przekroczenie danego progu ogólnej liczby głosów.

W przypadkach, o których mowa w dwóch ostatnich punktach, obowiązki określone w przepisach dotyczących znacznych pakietów akcji mogą być wykonywane przez jedną ze stron porozumienia, wskazaną przez strony porozumienia.

Obowiązki określone w przepisach dotyczących zawiadomienia KNF o osiągnięciu, przekroczeniu określonego progu głosów w spółce publicznej, wezwań, przymusowego wykupu lub odkupu powstają również w przypadku, gdy prawa głosu są związane z papierami wartościowymi zdeponowanymi lub zarejestrowanymi w podmiocie, który może nimi rozporządzać według własnego uznania:

- papierami wartościowymi stanowiącymi przedmiot zabezpieczenia; nie dotyczy to sytuacji, gdy podmiot, na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie, ma prawo wykonywać prawo głosu i deklaruje zamiar wykonywania tego prawa – w takim przypadku prawa głosu uważa się za należące do podmiotu, na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie;
- akcjami, z których prawa przysługują danemu podmiotowi osobiście i dożywnotnio;
- papierami wartościowymi zdeponowanymi lub zarejestrowanymi w podmiocie, który może nimi rozporządzać według własnego uznania.

Ustawa Prawo bankowe

Obowiązek zawiadomienia KNF o osiągnięciu lub przekroczeniu określonego progu ogólnej liczby głosów

Zgodnie z art. 25 ust. 1 Prawa Bankowego podmiot, który zamierza, bezpośrednio lub pośrednio, nabyć albo objąć akcje lub prawa z akcji banku krajowego w liczbie zapewniającej osiągnięcie albo przekroczenie odpowiednio 10%, 20%, jednej trzeciej, 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu lub udziału w kapitale zakładowym, jest obowiązany każdorazowo zawiadomić KNF o zamiarze ich nabycia albo objęcia. Podmiot, który zamierza, bezpośrednio lub pośrednio,

stać się podmiotem dominującym banku krajowego w sposób inny niż przez nabycie albo objęcie akcji lub praw z akcji banku krajowego w liczbie zapewniającej większość ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, obowiązany jest każdorazowo zawiadomić o tym zamiarze Komisję.

Zgodnie z art. 25 ust. 4 Prawa Bankowego obowiązek zawiadomienia, o którym mowa powyżej, dotyczy także:

- zastawnika i użytkownika akcji, jeżeli zgodnie z art. 340 § 1 KSH są oni uprawnieni do wykonywania prawa głosu z akcji,
- podmiotu, który uzyskał prawo głosu na walnym zgromadzeniu na poziomach określonych w art. 25 ust. 1 Prawa Bankowego w wyniku zdarzeń innych niż objęcie lub nabycie akcji lub praw z akcji banku krajowego, w szczególności w wyniku zmiany statutu lub w następstwie wygaśnięcia uprzywilejowania lub ograniczenia akcji co do prawa głosu, a także nabycia akcji lub praw z akcji banku krajowego w liczbie zapewniającej osiągnięcie albo przekroczenie poziomów określonych w art. 25 ust. 1 Prawa Bankowego w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu lub udziału w kapitale zakładowym w wyniku dziedziczenia.

Przepisu art. 25 ust. 1 Prawa Bankowego nie stosuje się, w przypadku gdy nabycie albo objęcie akcji banku krajowego dokonywane jest przez bank krajowy, instytucję kredytową, dom maklerski lub firmę inwestycyjną mającą siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego, w wykonaniu umowy o subemisję inwestycyjną, o której mowa w Ustawie o Ofercie Publicznej, jeżeli:

- 1) prawa z akcji nie są wykonywane w celu ingerencji w zarządzanie bankiem krajowym oraz
- 2) akcje banku krajowego zostaną zbyte w ciągu roku od dnia ich nabycia albo objęcia.

Zawiadomienie i załączane dokumenty powinny być sporządzone w języku polskim lub przetłumaczone na język polski. Tłumaczenie powinno być sporządzone przez tłumacza przysięgłego lub właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

KNF niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych, potwierdza w formie pisemnej jego otrzymanie.

KNF zgłasza, w drodze decyzji, sprzeciw co do nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji lub co do stania się podmiotem dominującym banku krajowego, jeżeli:

- 1) podmiot składający zawiadomienie nie uzupełnił w wyznaczonym terminie braków w zawiadomieniu lub załączanych do zawiadomienia dokumentów i informacji,
- 2) podmiot składający zawiadomienie nie przekazał w terminie dodatkowych informacji lub dokumentów żądanych przez KNF,
- 3) uzasadnione jest to potrzebą ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem krajowym, z uwagi na możliwy wpływ podmiotu składającego zawiadomienie na bank krajowy lub z uwagi na ocenę sytuacji finansowej podmiotu składającego zawiadomienie.

Obowiązek zawiadomienia KNF o osiągnięciu lub przekroczeniu określonego progu ogólnej liczby głosów

Podmiot, który bezpośrednio lub pośrednio nabył albo objął akcje lub prawa z akcji banku krajowego, jeżeli stanowią one wraz z akcjami nabytymi albo objętymi wcześniej pakiet zapewniający osiągnięcie lub przekroczenie progu 5%, 10%, 20%, 25%, jednej trzeciej, 50%, 66% i 75% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, albo stał się podmiotem dominującym banku krajowego, jest każdorazowo obowiązany niezwłocznie powiadomić o tym ten bank.

Bank przesyła KNF powiadomienie w terminie 14 dni od daty jego otrzymania.

Obowiązek informowania KNF o zamiarze zbycia pakietu akcji

Podmiot, który zamierza bezpośrednio lub pośrednio zbyć pakiet akcji banku krajowego:

- 1) uprawniający do wykonywania ponad 10% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu,
- 2) w wyniku zbycia, którego pozostały w jego posiadaniu pakiet akcji będzie uprawniał do wykonywania mniej niż 10%, 20%, jednej trzeciej i 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu – jest obowiązany powiadomić o swoim zamiarze KNF.

W przypadku nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji z naruszeniem wyżej wymienionych obowiązków z akcji tych nie może być wykonywane prawo głosu, z zastrzeżeniem art. 25m Prawa Bankowego. Uchwały walnego zgromadzenia banku krajowego podjęte z naruszeniem powyższych obowiązków są nieważne, chyba że spełniają wymogi quorum oraz większości głosów oddanych bez uwzględnienia głosów nieważnych.

Ponadto członkowie zarządu banku krajowego powołani przez podmiot dominujący lub będący członkami zarządu, prokurentami lub osobami pełniącymi kierownicze funkcje w podmiocie dominującym nie mogą uczestniczyć w czynnościach z zakresu reprezentacji banku krajowego; w przypadku gdy nie można ustalić, którzy członkowie zarządu

zostali powołani przez podmiot dominujący, powołanie zarządu jest bezskuteczne od dnia uzyskania przez ten podmiot uprawnień podmiotu dominującego banku krajowego, z zastrzeżeniem art. 25m. Czynności takich członków zarządu z zakresu reprezentacji banku krajowego są nieważne.

W przypadkach, o którym mowa powyżej, Komisja może, w drodze decyzji, nakazać zbycie akcji banku krajowego w wyznaczonym terminie. Jeżeli akcje nie zostaną zbyte w tym terminie, Komisja może nałożyć na akcjonariusza banku krajowego karę pieniężną do wysokości 10 000 000 PLN, ustanowić w banku krajowym zarząd komisaryczny lub uchylić zezwolenie na utworzenie banku i podjąć decyzję o likwidacji banku.

Ustawa o Ochronie Konkurencji i Konsumentów

Kontrola koncentracji

Zgodnie art. 13 ust. 1 Ustawy o Ochronie Konkurencji i Konsumentów, zgłoszeniu Prezesowi UOKiK będzie podlegał zamiar koncentracji, jeżeli łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 1 mld EUR lub łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 50 mln EUR.

Stosownie do art. 13 ust. 2 Ustawy o Ochronie Konkurencji i Konsumentów, obowiązek zgłoszenia Prezesowi UOKiK zamiaru koncentracji dotyczy zamiaru: (i) połączenia dwóch lub więcej samodzielnych przedsiębiorców; (ii) przejęcia – przez nabycie lub objęcie akcji, innych papierów wartościowych, udziałów lub w jakikolwiek inny sposób – bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad jednym lub więcej przedsiębiorcami przez jednego lub więcej przedsiębiorców; (iii) utworzenia przez przedsiębiorców wspólnego przedsiębiorcy; (iv) nabycia przez przedsiębiorcę części mienia innego przedsiębiorcy (całości lub części przedsiębiorstwa), jeżeli obrót realizowany przez to mienie w którymkolwiek z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej równowartość 10 mln EUR.

Ustawa o Ochronie Konkurencji i Konsumentów w art. 14 przewiduje wyłączenia od obowiązku zgłoszenia koncentracji, a w art. 16 określa przedsiębiorców, których obrót powinien być brany pod uwagę dla potrzeb obliczenia wielkości obrotu relewantnego dla obowiązku zgłoszenia koncentracji.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 Ustawy o Ochronie Konkurencji i Konsumentów, Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten dokonał koncentracji bez uzyskania zgody Prezesa UOKiK.

OPODATKOWANIE

Poniższe informacje mają charakter poglądowy i nie powinny być wyłączną podstawą do oceny skutków podatkowych przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Potencjalnym inwestorom zaleca się uzyskanie w tym względzie porady doradcy podatkowego, adwokata lub radcy prawnego. Bank zastrzega, iż informacje są aktualne na Dzień Prospektu.

Opodatkowanie dochodów uzyskiwanych z tytułu dywidend

Opodatkowanie dochodów z tytułu dywidend uzyskiwanych przez osoby fizyczne

Zgodnie z art. 30a Ustawy o Podatku Dochodowym od Osób Fizycznych od uzyskanych dochodów (przychodów) z dywidend pobiera się zryczałtowany podatek dochodowy w wysokości 19%. Podatek ten pobierany jest bez pomniejszania przychodu o koszty jego uzyskania. Dochodów (przychodów) z dywidend nie łączy się z dochodami opodatkowanymi według skali progresywnej, o której mowa w art. 27 Ustawy o Podatku Dochodowym od Osób Fizycznych.

Podatek jest pobierany przez płatnika.

Płatnikiem podatku dochodowego jest podmiot, który wypłaca dywidendę. Płatnik obowiązany jest potrącić kwotę podatku z przypadającej do wypłaty sumy oraz wpłacić ją na rachunek właściwego dla płatnika urzędu skarbowego. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów z dnia 5 lutego 2002 r. skierowanym do KDPW, płatnikiem tym jest biuro maklerskie prowadzące rachunek papierów wartościowych osoby fizycznej, której wypłacana jest dywidenda. Obowiązkiem płatnika jest przesłanie do urzędu skarbowego rocznej deklaracji w terminie do końca stycznia roku następującego po roku podatkowym.

Zasady wskazane powyżej stosowane są z uwzględnieniem właściwych umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska. Należy podkreślić, iż zastosowanie stawki podatku wynikającej z właściwej umowy w sprawie zapobiegania podwójnemu opodatkowaniu albo niepobranie podatku zgodnie z taką umową jest możliwe pod warunkiem udokumentowania miejsca siedziby podatnika do celów podatkowych, uzyskanym od niego zaświadczeniem (certyfikat rezydencji), wydanym przez właściwy organ administracji podatkowej.

Opodatkowanie dochodów z tytułu dywidend uzyskiwanych przez osoby prawne

Zgodnie z art. 22 Ustawy o Podatku Dochodowym od Osób Prawnych dochody (przychody) z dywidend oraz inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (z zastrzeżeniem wynikającym ze stosownych przepisów) podlegają podatkowi dochodowemu od osób prawnych w wysokości 19% uzyskanego dochodu (przychodu). Podatek ten pobierany jest bez pomniejszania przychodu o koszty jego uzyskania.

Podatek jest pobierany przez płatnika.

Płatnikiem jest podmiot dokonujący wypłaty dywidendy lub stawiający do dyspozycji podatnika pieniądze lub wartości pieniężne z tytułu dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych. Płatnik zobowiązany jest pobrać podatek dochodowy. Płatnik jest ponadto zobowiązany przesłać roczną deklarację w terminie do końca pierwszego miesiąca roku następującego po roku podatkowym. Płatnik jest również zobowiązany do przesłania podatnikowi informacji o wysokości pobranego podatku, w terminie do siódmego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym podatek został pobrany.

Zasady wskazane powyżej stosuje się z uwzględnieniem umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska. Jednakże zastosowanie stawki podatku wynikającej z właściwej umowy w sprawie zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu albo niepobranie podatku zgodnie z taką umową jest możliwe pod warunkiem udokumentowania miejsca siedziby podatnika do celów podatkowych, uzyskanym od niego zaświadczeniem (certyfikat rezydencji), wydanym przez właściwy organ administracji podatkowej. Zwolnienie to stosuje się pod warunkiem, że istnieje podstawa prawna wynikająca z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym podatnik ma siedzibę lub w którym dochód został osiągnięty.

Ponadto zgodnie z art. 22 ust. 4 Ustawy o Podatku Dochodowym od Osób Prawnych zwalnia się od podatku dochodowego dochody (przychody) z dywidend oraz inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- (i) wypłacającym dywidendę oraz inne należności z tytułu udziału w zyskach osób prawnych jest spółka będąca podatnikiem podatku dochodowego, mająca siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- (ii) uzyskującym dochody (przychody) z dywidend oraz inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych jest spółka podlegająca w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii

Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, opodatkowaniu podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągnięcia,

- (iii) osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które dokonują wypłat należności w związku ze zwolnieniem od podatku dochodowego na podstawie określonej powyżej stosują zwolnienia wynikające z tych przepisów wyłącznie pod warunkiem udokumentowania przez podmiot, mający siedzibę w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego:
 - (i) jej miejsca siedziby dla celów podatkowych, uzyskanym od niej certyfikatem rezydencji, lub
 - (ii) istnienia zagranicznego zakładu – zaświadczeniem wydanym przez właściwy organ administracji podatkowej państwa, w którym znajduje się jej siedziba lub zarząd, albo przez właściwy organ podatkowy państwa, w którym ten zagraniczny zakład jest położony
- (iv) spółka, o której mowa w pkt (ii), posiada bezpośrednio nie mniej niż 10% akcji w kapitale spółki, o której mowa w pkt (i),
- (v) spółka, o której mowa w pkt (ii), nie korzysta ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągnięcia.

Zwolnienie, o którym mowa powyżej, stosuje się:

- (i) jeżeli posiadanie udziałów (akcji), o których mowa powyżej, wynika z tytułu własności
- (ii) w odniesieniu do dochodów uzyskanych z udziałów (akcji) posiadanych na podstawie tytułu:
 - a) własności,
 - b) innego niż własność, pod warunkiem że te dochody (przychody) korzystałyby ze zwolnienia, gdyby posiadanie tych udziałów (akcji) nie zostało przeniesione.

Zwolnienie, o którym mowa powyżej, ma zastosowanie w przypadku, kiedy spółka uzyskująca dochody (przychody) z dywidend oraz inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej posiada udziały (akcje) w spółce wypłacającej te należności w wysokości wskazanej w pkt (iv) nieprzerwanie przez okres dwóch lat. Zwolnienie to ma również zastosowanie w przypadku, gdy okres dwóch lat nieprzerwanego posiadania udziałów (akcji), w wysokości wskazanej w pkt (iv) powyżej, przez spółkę uzyskującą dochody (przychody) z tytułu udziału w zysku osoby prawnej mającej siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, upływa po dniu uzyskania tych dochodów (przychodów). W przypadku niedotrzymania warunku posiadania udziałów (akcji), w wysokości wskazanej w pkt (iv), nieprzerwanie przez okres dwóch lat spółka, o której mowa w pkt (ii) powyżej, jest obowiązana do zapłaty podatku, wraz z odsetkami za zwłokę, od dochodów (przychodów) określonych w art. 22 ust. 1 Ustawy o podatku dochodowym w wysokości 19% dochodów (przychodów) do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym utraciła prawo do zwolnienia. Odsetki nalicza się od następnego dnia po dniu, w którym po raz pierwszy skorzystała ze zwolnienia.

Opodatkowanie dochodów uzyskiwanych z tytułu sprzedaży akcji

Opodatkowanie dochodów osób fizycznych uzyskanych z tytułu sprzedaży akcji

Zgodnie z art. 30b Ustawy o Podatku Dochodowym od Osób Fizycznych od dochodów z odpłatnego zbycia papierów wartościowych podatek dochodowy wynosi 19% uzyskanego dochodu, jednakże przepisu tego nie stosuje się, jeżeli odpłatne zbycie papierów wartościowych oraz realizacja praw z nich wynikających następuje w ramach wykonywania działalności gospodarczej. Zasadę powyższą stosuje się z uwzględnieniem umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.

Dochodem z odpłatnego zbycia papierów wartościowych jest różnica między sumą przychodów uzyskanych z tytułu odpłatnego zbycia papierów wartościowych a kosztami uzyskania przychodów, rozumianych jako wydatki poniesione na nabycie akcji.

Dochodów z odpłatnego zbycia papierów wartościowych nie łączy się z dochodami opodatkowanymi według progresywnej skali.

Po zakończeniu roku podatkowego podatnicy zobowiązani są samodzielnie wykazać w stosownym zeznaniu dochody uzyskane w roku podatkowym z odpłatnego zbycia papierów wartościowych oraz rozliczyć należny z tego tytułu podatek. Zeznanie oraz rozliczenie podatku powinno nastąpić w terminie do 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym, w którym podatnik osiągnął dochód.

Jeżeli osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania na terytorium Polski uzyskują dochody z odpłatnego zbycia papierów wartościowych i z realizacji praw z nich wynikających zarówno na terytorium Polski, jak i poza jej granicami, łączą te

dochody i od podatku obliczonego od łącznej sumy dochodów odlicza się kwotę równą podatkowi dochodowemu zapłaconemu za granicą. Odliczenie to nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.

Opodatkowanie dochodów osób prawnych uzyskanych z tytułu sprzedaży akcji

Dochody uzyskiwane przez osoby prawne mające siedzibę lub zarząd na terytorium Polski ze sprzedaży akcji będą podlegały opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych według podstawowej 19% stawki łącznie z pozostałymi przychodami osiąganymi przez ten podmiot.

Dochody ze sprzedaży akcji osiąmane przez osoby prawne niemające siedziby lub zarządu na terytorium Polski będą opodatkowane zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej, jednakże z uwzględnieniem umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.

Przedmiotem opodatkowania jest dochód stanowiący wartość akcji wynikającą z ceny zbycia.

Osoba prawna uzyskująca dochód z odpłatnego zbycia akcji obowiązana jest w miesiącu jego otrzymania samodzielnie obliczyć kwotę uzyskanego z tego tytułu przychodu, doliczyć ją do swych pozostałych przychodów osiągniętych w tym miesiącu oraz uiszczyć należną z tego tytułu zaliczkę na poczet podatku dochodowego od osób prawnych. Co do zasady zaliczka winna być uiszczona w terminie do dnia 20. następnego miesiąca z zastrzeżeniem, iż zaliczka za ostatni miesiąc jest uiszczana w wysokości zaliczki za miesiąc poprzedni do 20. dnia ostatniego miesiąca roku podatkowego. Osoba taka winna w terminie do końca trzeciego miesiąca roku następnego złożyć zeznanie o wysokości dochodu (straty) osiągniętego w roku podatkowym i w tym terminie wpłacić podatek należny albo różnicę między podatkiem należnym od dochodu wykazanego w zeznaniu a sumą należnych zaliczek za okres od początku roku.

Podatek od czynności cywilnoprawnych

Sprzedaż praw majątkowych, będących instrumentami finansowymi: (i) firmom inwestycyjnym oraz zagranicznym firmom inwestycyjnym, (ii) dokonywaną za pośrednictwem firm inwestycyjnych lub zagranicznych firm inwestycyjnych, (iii) dokonywaną w ramach obrotu zorganizowanego, (iv) dokonywaną poza obrotem zorganizowanym przez firmy inwestycyjne oraz zagraniczne firmy inwestycyjne, jeżeli prawa te zostały nabyte przez te firmy w ramach obrotu zorganizowanego. Sprzedaż maklerskich instrumentów finansowych firmom inwestycyjnym, bądź za ich pośrednictwem, oraz sprzedaż tych instrumentów dokonywana w ramach obrotu zorganizowanego, zgodnie z art. 9 pkt 9 Ustawy o Podatku od Czynności Cywilnoprawnych jest zwolniona od tego podatku. Ustawa o Obrocie Instrumentami Finansowymi dopuszcza jednak możliwość zawierania umów przenoszących własność papierów wartościowych bez pośrednictwa podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo maklerskie.

Umowy sprzedaży oraz zamiany akcji, zawierane bez pośrednictwa podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo maklerskie, na podstawie przepisów Ustawy o Podatku od Czynności Cywilnoprawnych obciążone są podatkiem w wysokości 1% wartości rynkowej sprzedawanych lub zamienianych praw majątkowych, pod warunkiem że prawo związane z papierami wartościowymi wykonywane jest poza Polską, czynność cywilnoprawna została dokonana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a nabywca ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Podatnicy są obowiązani, bez wezwania organu podatkowego, złożyć deklaracje w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych oraz obliczyć i wpłacić podatek w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego, z wyłączeniem przypadków, gdy podatek jest pobierany przez płatnika. Płatnikiem jest notariusz, jeżeli czynność jest dokonywana w formie aktu notarialnego. Jednocześnie zgodnie z art. 2 pkt 4 Ustawy o Podatku od Czynności Cywilnoprawnych nie podlegają podatkowi czynności cywilnoprawne, jeżeli przynajmniej jedna ze stron z tytułu dokonania tej czynności jest opodatkowana podatkiem od towarów i usług albo jest z niego zwolniona, jednakże z wyjątkiem umowy sprzedaży akcji w spółkach handlowych.

Podatek od spadków i darowizn

Opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn podlegają wyłącznie osoby fizyczne.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lipca 1983 roku o podatku od spadków i darowizn (Dz.U. 2009, Nr 93, poz. 768) nabycie przez osoby fizyczne w drodze spadku lub darowizny praw majątkowych wykonywanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn, jeżeli w chwili otwarcia spadku lub zawarcia umowy darowizny darczyńca, spadkodawca lub beneficjent (obdarowany/spadkobierca) był obywatelem polskim lub miał miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wysokość stawki podatku od spadków i darowizn jest zróżnicowana i uzależniona jest od stopnia pokrewieństwa lub powinowactwa albo innego osobistego stosunku pomiędzy spadkobiercą i spadkodawcą albo pomiędzy darczyńcą i obdarowanym.

Niektóre kwestie dotyczące federalnego podatku dochodowego w Stanach Zjednoczonych

W CELU ZAPEWNIENIA ZGODNOŚCI Z WYTYCZNYMI NR 230 WYDANYMI PRZEZ DEPARTAMENT SKARBU USA, NINIEJSZYM ZAWIADAMIA SIĘ INWESTORÓW, IŻ: (A) JAKAKOLWIEK ANALIZA ZAGADNIENI DOTYCZĄCYCH OPODATKOWANIA FEDERALNEGO W USA ZAWARTA W NINIEJSZYM PROSPEKCIE NIE MA NA CELU, ANI NIE ZOSTAŁA PRZYGOTOWANA W CELU UŻYCIA I NIE MOŻE ZOSTAĆ UŻYTA PRZEZ INWESTORÓW W CELU UNIKNIĘCIA KAR, KTÓRE MOGĄ ZOSTAĆ NAŁOŻONE NA INWESTORÓW NA PODSTAWIE KODEKSU SKARBOWEGO USA; (B) ANALIZA TAKA ZOSTAŁA SPORZĄDZONA W ZWIĄZKU Z PROMOCJĄ LUB MARKETINGIEM TRANSAKЦИИ LUB ZAGADNIENI PRZEDSTAWIONYCH W PROSPEKCIE; ORAZ (C) INWESTORZY POWINNI UZYSKAĆ PORADĘ NIEZALEŻNEGO DORADCY PODATKOWEGO UDZIELONĄ PO ANALIZIE KONKRETNÝCH OKOLICZNOŚCI.

Poniżej przedstawiona została analiza niektórych konsekwencji podatkowych związanych z nabyciem, posiadaniem i zbyciem Akcji Sprzedawanych przez Amerykańskich Posiadaczy Akcji (zdefiniowanych poniżej) w świetle przepisów amerykańskiego federalnego prawa regulującego podatek dochodowy, z zastrzeżeniem, że analiza taka nie stanowi pełnego opisu wszystkich zagadnień podatkowych, które mogą wpłynąć na podjęcie przez indywidualną osobę decyzji o nabyciu Akcji Sprzedawanych. Niniejsza analiza odnosi się tylko do Amerykańskich Posiadaczy Akcji, którzy posiadają Akcje Sprzedawane jako aktywa kapitałowe dla celów amerykańskiego, federalnego podatku dochodowego i nie odnosi się do szczególnych kategorii posiadaczy, takich jak:

- banki, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe;
- nieruchomościowe fundusze inwestycyjne, regulowane spółki inwestycyjne lub ustanowione instytucje powiernicze;
- brokerzy i maklerzy papierów wartościowych, towarów i walut;
- podmioty niepodlegające opodatkowaniu;
- indywidualne konta emerytalne oraz inne rachunki z odroczonym opodatkowaniem;
- osoby posiadające Akcje Sprzedawane w ramach zabezpieczenia, transakcji typu straddle, konwersji, domniemanej sprzedaży lub innej zintegrowanej transakcji;
- niektóre z podmiotów przebywających poza terytorium USA;
- spółki posiadające status „podwójnego rezydenta”;
- osoby, dla których walutą rozliczeniową w rozumieniu przepisów amerykańskiego federalnego prawa podatkowego nie jest dolar amerykański;
- osoby posiadające Akcje Sprzedawane, które posiadają lub są uważane, na skutek posiadania prawa głosu lub wartości udziałów, za posiadaczy co najmniej 10% udziałów kapitałowych w Spółce.

Ponadto niniejsza analiza nie odnosi się do alternatywnego minimalnego opodatkowania, konsekwencji nabycia, posiadania lub zbycia Akcji Sprzedawanych w świetle amerykańskich przepisów federalnych regulujących opodatkowanie darowizn i aktywów majątkowych oraz jakichkolwiek konsekwencji takich czynności wynikających z amerykańskich przepisów stanowych, lokalnych oraz przepisów obowiązujących poza terytorium USA.

Niniejsza analiza oparta jest na obecnie obowiązujących przepisach Kodeksu Skarbowego USA z roku 1986, z późniejszymi zmianami, orzeczeniach administracyjnych i sądowych oraz ostatecznych, tymczasowych i proponowanych regulacjach wydanych przez Departament Skarbu USA, jak również na postanowieniach umowy podatkowej pomiędzy USA i Polską („Umowa Podatkowa”). Powyższe regulacje mogą zostać zmienione, w tym również z mocą wsteczną. Potencjalni inwestorzy powinni uzyskać opinie swoich doradców podatkowych w kwestii konsekwencji podatkowych wynikających z nabycia, posiadania lub zbycia Akcji Sprzedawanych w świetle federalnych, stanowych, lokalnych oraz obowiązujących poza terytorium USA przepisów podatkowych mających zastosowanie w indywidualnych okolicznościach, w tym w kwestii objęcia przywilejami przewidzianymi w Umowie Podatkowej.

Użyty w Prospekcie termin „Amerykański Posiadacz Akcji” oznacza właściciela Akcji Sprzedawanych, który, w świetle przepisów amerykańskiego federalnego dotyczących podatku dochodowego jest:

- obywatelem albo rezydentem USA;
- spółką lub innym podmiotem opodatkowanym jako spółka, utworzonym w lub na podstawie prawa USA lub jakiegokolwiek jednostki politycznej tego kraju, włączając w to Dystrykt Kolumbii;
- masą majątkową, z której dochód, niezależnie od źródła jego pochodzenia, jest opodatkowany na podstawie przepisów amerykańskiego federalnego prawa podatkowego;
- instytucją powierniczą w przypadku, gdy (i) amerykański sąd sprawuje ogólną jurysdykcję nad zarządem tej instytucji oraz jedna lub więcej osób podlegających amerykańskiej jurysdykcji sprawuje kontrolę nad istotnymi

decyzjami podejmowanymi przez taką instytucję lub (ii) instytucja taka w sposób ważny poddała się amerykańskiej jurysdykcji podatkowej w świetle przepisów amerykańskiego federalnego prawa podatkowego.

Jeżeli spółka osobowa (lub jakikolwiek inny podmiot traktowany jako spółka osobowa w świetle przepisów amerykańskiego federalnego prawa podatkowego) posiada Akcje Sprzedawane, sposób opodatkowania takiej spółki oraz wspólnika w takiej spółce zależy będzie od przedmiotu działalności spółki i statusu jej wspólnika. Spółka osobowa lub jej wspólnik powinni uzyskać opinie swoich doradców podatkowych w kwestii konsekwencji podatkowych wynikających z nabycia, posiadania lub zbycia Akcji Sprzedawanych w świetle amerykańskich federalnych przepisów podatkowych.

Opodatkowanie dywidend

Z zastrzeżeniem analizy przedstawionej w rozdziale zatytułowanym „Zagadnienia dotyczące Pasywnych Zagranicznych Spółek Inwestycyjnych”, dochód brutto Amerykańskich Posiadaczy Akcji Sprzedawanych obejmie, jako dochód z tytułu dywidendy, dochód domyślnie lub w rzeczywistości uzyskany przez Amerykańskiego Posiadacza Akcji ze źródeł zagranicznych, sumę brutto jakichkolwiek środków pieniężnych lub wartości rynkowej jakichkolwiek aktywów majątkowych uzyskanych od Spółki (przed odliczeniem zaliczki na poczet opodatkowania w Polsce, o ile ma to zastosowanie) w związku z Akcjami w zakresie, w jakim dystrybucja takich środków lub aktywów została pokryta z bieżących i akumulowanych dochodów i przychodów Spółki (w rozumieniu przepisów amerykańskiego federalnego prawa podatkowego). Spółka nie ma zamiaru obliczania (lub dostarczania Amerykańskim Posiadaczom Akcji informacji koniecznych do obliczania) swoich dochodów i przychodów na podstawie zasad amerykańskiego federalnego prawa podatkowego. Tym samym Amerykańscy Posiadacze Akcji będą zobowiązani do traktowania wszystkich wypłat jako dywidenda podlegająca opodatkowaniu.

Dywidenda nie będzie przedmiotem odliczenia z tytułu otrzymanej dywidendy, które jest dostępne dla wspólników spółek amerykańskich w odniesieniu do dywidend wypłaconych przez inne spółki amerykańskie. Z zastrzeżeniem mającego zastosowanie okresu posiadania i innych ograniczeń, kwota dywidendy z tytułu posiadanych Akcji Sprzedawanych wyrażona w USD i otrzymana przed dniem 1 stycznia 2011 r. przez niektórych amerykańskich posiadaczy indywidualnych będzie przedmiotem opodatkowania maksymalną stawką 15%, jeżeli dywidenda zostanie uznana za „dywidendę kwalifikowaną”. Dywidendy wypłacone z tytułu posiadania Akcji Sprzedawanych zostaną uznane za dywidendy kwalifikowane, jeżeli: (i) Spółka objęta zostanie przywilejami wynikającymi z kompleksowej umowy podatkowej z USA, która została zaaprobowana przez Federalny Urząd Podatkowy dla potrzeb przepisów dotyczących dywidend kwalifikowanych, oraz (ii) Spółka nie była w ciągu roku poprzedzającego wypłatę dywidendy ani nie jest, w ciągu roku, w którym dywidenda została wypłacona, pasywną zagraniczną spółką inwestycyjną (**PFIC**). Indywidualni Amerykańscy Posiadacze Akcji powinni zasięgnąć opinii swoich doradców podatkowych w celu ustalenia, czy dywidendy wypłacane przez Spółkę zostaną opodatkowane tą preferencyjną stawką.

Jeżeli Spółka wypłaca dywidendę w walucie innej niż USD, każda taka dywidenda stanie się częścią dochodu brutto Amerykańskiego Posiadacza Akcji w kwocie wartości dywidendy wyrażonej w USD na dzień wypłaty dywidendy, przy czym kwota ta zostanie ustalona w oparciu o kurs wymiany waluty zagranicznej na USD w dniu, w którym wypłacana dywidenda będzie mogła zostać ujęta jako część dochodu Amerykańskiego Posiadacza Akcji, niezależnie od tego, czy kwota wypłaty została w tym czasie przeliczona na USD. Amerykańscy Posiadacze Akcji wykażą podstawę opodatkowania w otrzymanej walucie wyrażonej w USD według kursu z dnia wypłaty. Co do zasady, jakiejkolwiek zyski lub straty wynikające ze zmian kursów walut w trakcie okresu od dnia, kiedy dywidenda może zostać ujęta jako część dochodu brutto, do dnia, gdy wypłata zostanie przeliczona na USD, będą stanowiły normalny dochód lub stratę pochodzącą ze źródeł w USA.

Polskie podatki pobrane od dochodu z dywidend na Akcje Sprzedawane w stawce nieprzekraczającej stawki zawartej w Umowie Podatkowej powinny być odliczone od wysokości zobowiązań podatkowych Amerykańskiego Posiadacza Akcji z tytułu federalnego podatku dochodowego, z zastrzeżeniem mających zastosowanie restrykcji oraz ograniczeń, które mogą się różnić w zależności od indywidualnych okoliczności dotyczących posiadacza akcji. Zamiast odliczenia od kwoty zobowiązań podatkowych Amerykański Posiadacz Akcji może starać się odliczyć kwotę polskich podatków w trakcie wyliczania sumy dochodów podlegających opodatkowaniu, z zastrzeżeniem mających ogólnie zastosowanie ograniczeń. Ograniczenie kwoty zagranicznych podatków spełniających ogólne warunki dla odliczenia od kwoty zobowiązań podatkowych obliczane jest oddzielnie w odniesieniu do określonych klas dochodów. W tym celu dywidendy stanowiąc będą głównie „pasywną kategorię dochodu” albo „ogólną kategorię dochodu”. Zysk z wymiany walut generalnie stanowić będzie dla Amerykańskiego Posiadacza Akcji dochód pochodzący ze źródeł w USA, co ma na celu ograniczenie zastosowania odliczeń od kwoty zobowiązań podatkowych opartych na zagranicznych zobowiązaniach podatkowych. Zasady rządzące takimi odliczeniami są złożone. Zatem Amerykańscy Posiadacze Akcji powinni skonsultować się z własnymi doradcami podatkowymi odnośnie do dostępności odliczeń opartych na zagranicznych zobowiązaniach podatkowych w ich określonych warunkach.

Zbycie oraz inne rozporządzanie Akcjami Sprzedawanymi

Z zastrzeżeniem analizy przedstawionej poniżej – „Zagadnienia dotyczące Pasywnych Zagranicznych Spółek Inwestycyjnych”, w chwili sprzedaży lub innego rozporządzenia Akcjami Sprzedawanymi, Amerykański Posiadacz Akcji uzyska zysk kapitałowy lub stratę, dla celów amerykańskiego federalnego podatku dochodowego, w kwocie równej różnicy pomiędzy sumą uzyskaną wyrażoną w USD oraz uaktualnioną podstawą opodatkowania Amerykańskiego Posiadacza Akcji (wyliczoną w USD) w takich Akcjach. Zasadniczo taki zysk lub strata będzie zyskiem kapitałowym lub stratą, będzie długoterminowym zyskiem kapitałowym lub stratą, jeśli okres posiadania Akcji przekracza jeden rok, oraz będzie dochodem lub stratą ze źródeł w USA dla celów ograniczenia zastosowania odliczeń od kwoty zobowiązań podatkowych opartych na zagranicznych zobowiązaniach podatkowych. Dla indywidualnych Amerykańskich Posiadaczy Akcji stawka podatku dochodowego w USA mająca zastosowanie do długoterminowych zysków kapitałowych nie będzie obecnie przekraczać 15%. Odliczenie strat kapitałowych podlega znacznym ograniczeniom.

Jak przedstawiono powyżej w – „Opodatkowanie – Opodatkowanie dochodów uzyskiwanych z tytułu sprzedaży akcji”, zysk uzyskany przez Amerykańskiego Posiadacza Akcji ze sprzedaży lub innego rozporządzenia Akcjami Sprzedawanymi może być podstawą do naliczenia polskiego podatku. Zyski kapitałowe Amerykańskiego Posiadacza Akcji w zasadzie będą stanowiły amerykańskie źródło dochodu i jako skutek zastosowania ograniczeń w stosowaniu odliczeń od kwoty zobowiązań podatkowych opartych na zagranicznych zobowiązaniach podatkowych, podatki zagraniczne, jeżeli występują, nałożone na zyski kapitałowe w odniesieniu do Akcji Sprzedawanych mogą nie być obecnie objęte zakresem takich odliczeń. Amerykańscy Posiadacze Akcji powinni skonsultować się z własnymi doradcami podatkowymi w odniesieniu do potencjalnych polskich konsekwencji podatkowych związanych ze sprzedażą lub innym rozporządzeniem Akcjami Sprzedawanymi oraz co do możliwych sposobów zwolnień z tego rodzaju podatku. Z zastrzeżeniem niektórych warunków, strata kapitałowa poniesiona przez Amerykańskiego Posiadacza Akcji co do zasady będzie zaliczona do dochodu uzyskanego ze źródeł w USA dla celów odliczeń opartych na zagranicznych zobowiązaniach podatkowych.

W odniesieniu do sprzedaży lub wymiany Akcji Sprzedawanych sumą uzyskaną będzie wartość otrzymanej zapłaty wyrażona w USD ustalona na podstawie (i) daty przyjęcia płatności przez Amerykańskiego Posiadacza Akcji w przypadku, gdy płatność dokonywana jest gotówką oraz (ii) daty rozporządzenia w przypadku przyjęcia zasady przyrostu dla Amerykańskiego Posiadacza Akcji. W sytuacji, gdy Akcje Sprzedawane traktowane są jako notowane na „ustanowionym rynku papierów wartościowych”, płatnik podatku stosujący zasadę wpływu lub, w przypadku wyboru takiej zasady, płatnik stosujący zasadę przyrostu, ustali wartość w USD sumy uzyskanej poprzez przeliczenie sumy uzyskanej po kursie notowanym w dniu rozliczenia sprzedaży. Amerykański Posiadacz Akcji będzie posiadał podstawę podatkową w uzyskanej walucie zagranicznej równej sumie uzyskanej wyrażonej w USD. Jakikolwiek zysk lub strata z wymiany walut uzyskane podczas kolejnych przeliczeń waluty zagranicznej do USD dla innej sumy generalnie traktowane będą jako zwykły dochód lub strata pochodząca ze źródeł w USA. Jednakże, jeżeli waluta zagraniczna przeliczana jest na USD w dacie uzyskania przez Amerykańskiego Posiadacza Akcji, Amerykański Posiadacz Akcji stosujący zasadę wpływu lub zasadę przyrostu nie powinien uzyskać żadnego zysku lub straty na takim przeliczeniu.

Zagadnienia dotyczące Pasywnych Zagranicznych Spółek Inwestycyjnych

Według ogólnych zasad, spółka niebędąca spółką amerykańską postrzegana będzie dla celów amerykańskiego federalnego podatku dochodowego jako PFIC w każdym roku obrotowym, w którym po zastosowaniu określonych metod audytu:

- 75% lub więcej dochodu brutto spółki składa się z dochodu pasywnego (takiego jak dywidendy, odsetki, czynsze, opłaty licencyjne (*royalties*) lub zyski ze sprzedaży aktywów, które dają podstawę do takiego dochodu); lub
- 50% lub więcej średniej kwartalnej wartości aktywów spółki składa się z aktywów, które przynoszą, lub są posiadane w celu osiągnięcia dochodu pasywnego.

Biorąc pod uwagę warunki mające zastosowanie do banków wymienionych w Nocie IRS 89-81 oraz niektórych zaproponowanych przez Departament Skarbu regulacjach, które zgodnie z propozycją będą miały zastosowanie do lat obrotowych po 31 grudnia 1994 roku, Bank jest zdania, że nie spełniał on warunków kwalifikujących go jako PFIC dla celów amerykańskiego federalnego podatku dochodowego w latach obrotowych zakończonych 31 grudnia 2007 r., a także Bank nie przewiduje, że spełni warunki kwalifikujące go jako PFIC w kolejnych latach. Jednakże, jako że zaproponowane regulacje mogą nie zostać przyjęte w ich bieżącym brzmieniu oraz że posiadanie statusu PFIC zależne jest od rodzaju dochodów spółki i aktywów, a także od rynkowej wartości jej aktywów (w tym, między innymi, od wymogu posiadania inwestycji kapitałowych w wysokości mniejszej niż 25%), nie ma pewności, że w którymś z lat obrotowych Bank nie zostanie uznany za PFIC. W szczególności wartość rynkowa aktywów Banku może być ustalana w znacznej mierze poprzez wartość rynkową Akcji Sprzedawanych, która może wahać się po ich zaoferowaniu.

W przypadku, gdy Bank zostałby uznany za PFIC, w jakimkolwiek z lat obrotowych, podczas których Amerykański Posiadacz Akcji posiadał Akcje Sprzedawane, niektóre niekorzystne amerykańskie federalne regulacje odnoszące się do podatku dochodowego mogą zostać zastosowane do rozporządzenia (w tym zastawienia) Akcji Sprzedawanych przez

Amerykańskiego Posiadacza Akcji. Jeżeli Bank zostałby uznany za PFIC, Amerykański Posiadacz Akcji byłby podmiotem specjalnych uregulowań w odniesieniu do: (i) zysku osiągniętego ze sprzedaży lub innego rozporządzenia Akcjami Sprzedawanymi oraz (ii) każdej „nadmiernej wypłaty” Amerykańskiemu Posiadaczowi Akcji w odniesieniu do Akcji (zasadniczo jest to jakakolwiek wypłata dla Amerykańskiego Posiadacza Akcji w odniesieniu do Akcji Sprzedawanych w trakcie jednego roku obrotowego w sumie przekraczająca 125% przeciętnej rocznej wypłaty uzyskanej przez Amerykańskiego Posiadacza Akcji w odniesieniu do Akcji w trakcie trzech poprzedzających lat obrotowych lub jeżeli okres taki jest krótszy, okres posiadania Akcji przez Amerykańskiego Posiadacza Akcji). Zgodnie z tymi warunkami, (a) zysk lub nadmierna wypłata zostaną zaliczone jako podlegające opodatkowaniu zgodnie z czasem posiadania Akcji przez Amerykańskiego Posiadacza Akcji, (b) suma przypadająca na rok obrotowy, w którym zysk lub nadmierna wypłata została zrealizowana lub na każdy rok, przed którym Spółka stała się PFIC, zostaną opodatkowane jako zwykły dochód, (c) suma przypadająca na każdy pozostały rok obrotowy będzie podlegać opodatkowaniu najwyższą stawką przypadającą w danym roku oraz (d) opłata od odsetek mająca zastosowanie do niedopłat podatku zostanie nałożona w stosunku do podatku należnego w każdym takim wcześniejszym roku. Ponadto, jeżeli Bank zostanie uznany za PFIC w roku obrotowym, w którym wypłata dywidendę lub we wcześniejszym roku obrotowym, przedstawiona powyżej stawka 15% mająca zastosowanie do opodatkowania dywidend otrzymanych przez Amerykańskiego Posiadacza Akcji niebędącego spółką nie będzie miała zastosowania.

Niektóre opcje wyboru, które mogą być dostępne dla Amerykańskiego Posiadacza Akcji, mogą złagodzić niekorzystne skutki podatkowe wynikające ze statusu PFIC. Opcja „mark-to-market” jest dostępna dla Amerykańskiego Posiadacza Akcji, jeżeli Akcje zostaną uznane za „zbywalny papier wartościowy”. Co do zasady papier wartościowy uznany zostanie za zbywalny papier wartościowy, jeżeli jest „regularnie notowany” na „spełniającej określone wymogi giełdzie” z zachowaniem stosownych regulacji amerykańskiego Departamentu Skarbu. Amerykańscy Posiadacze Akcji powinni skonsultować się z własnymi doradcami podatkowymi w odniesieniu do możliwości zastosowania opcji „mark-to-market”. W niektórych okolicznościach Amerykański Posiadacz Akcji może również złagodzić niekorzystne konsekwencje podatkowe, stosując opcję „qualified electing fund” (QEF). Jednakże, biorąc pod uwagę fakt, że Bank nie przewiduje dostarczania Amerykańskim Posiadaczom Akcji wymaganych informacji, wybór QEF nie będzie możliwy. Amerykański Posiadacz Akcji, który posiadał Akcje Sprzedawane w latach, kiedy Spółka posiadała status PFIC, będzie musiał złożyć formularz IRS 8621.

Obowiązek Informacyjny oraz Zaliczka Zapasowa

Płatności oraz środki ze sprzedaży, które zostały dokonane i wypłacone na terenie Stanów Zjednoczonych lub poprzez powiązanych amerykańskich pośredników finansowych mogą być objęte obowiązkiem informacyjnym oraz obowiązkiem odprowadzenia zaliczki zapasowej, chyba że (i) Amerykański Posiadacz Akcji jest spółką lub innym wyłączonym odbiorcą lub (ii) w przypadku obowiązku odprowadzania zaliczki zapasowej Amerykański Posiadacz Akcji przedstawi poprawny numer identyfikacji podatkowej oraz zaświadczy, że nie nastąpiła utrata zwolnienia z obowiązku odprowadzania zaliczki zapasowej. Suma zaliczki zapasowej z tytułu zapłaty dla Amerykańskiego Posiadacza Akcji będzie mogła zostać odliczona od wysokości zobowiązania z tytułu amerykańskiego federalnego podatku dochodowego i może uprawniać posiadacza do refundacji, pod warunkiem że wymagane informacje są dostarczone do Federalnego Urzędu Podatkowego.

INFORMACJE DODATKOWE

Prospekt

Niniejszy Prospekt stanowi prospekt emisyjny w formie jednolitego dokumentu w rozumieniu art. 5 Dyrektywy 2003/71/EC Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej oraz art. 21 ust. 1 pkt 1 Ustawy o Ofercie Publicznej i został sporządzony zgodnie z Ustawą o Ofercie Publicznej i Rozporządzeniem o Prospekcie.

Do celów oferty prywatnej Akcji Sprzedawanych skierowanej do wybranych Inwestorów Instytucjonalnych poza terytorium Polski, Bank przygotuje międzynarodowy dokument marketingowy w języku angielskim (*International Offering Circular*). Jednakże, wyłącznie zatwierdzony Prospekt w języku polskim stanowi prawnie wiążący dokument zawierający informację na temat Banku oraz Oferty. Inwestorzy powinni polegać wyłącznie na polskiej wersji językowej Prospektu.

Dokumenty dostępne do wglądu

Prospekt w wersji drukowanej łącznie z aneksami będzie udostępniony do publicznej wiadomości najpóźniej na jeden dzień roboczy przed rozpoczęciem przyjmowania zamówień od Inwestorów Indywidualnych. W okresie swojej ważności Prospekt w wersji drukowanej zostanie udostępniony w następujących miejscach:

- w siedzibie Banku w Warszawie, przy ul. Kasprzaka 10/16;
- w siedzibach Współoferujących w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15 i Żurawiej 6/12;
- w punktach obsługi klienta firm inwestycyjnych, członków konsorcjum prowadzącego sprzedaż Akcji Sprzedawanych (szczegółowa lista, łącznie z adresami, zostanie udostępniona do publicznej wiadomości na stronie internetowej Banku pod adresem www.bgz.pl);
- w siedzibie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, przy ul. Książęcej 4.

Prospekt w wersji elektronicznej będzie udostępniony do publicznej wiadomości na stronie internetowej Banku pod adresem: www.bgz.pl oraz DM PKO BP pełniącego rolę Współoferującego: www.dm.pkobp.pl.

Ponadto w trakcie trwania przyjmowania zapisów na Akcje Sprzedawane w siedzibie Banku udostępnione do wglądu będą następujące dokumenty:

- Statut Banku;
- Regulamin Zarządu, Regulamin Rady Nadzorczej i Regulamin Walnego Zgromadzenia;
- Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Banku za lata 2010, 2009 i 2008, wraz z raportami biegłych rewidentów i opiniami z badania sprawozdań finansowych;
- Sprawozdania finansowe Bankowego Funduszu Nieruchomościowego Actus za lata 2010, 2009 i 2008, wraz z raportami biegłych rewidentów i opiniami z badania sprawozdań finansowych.

Podmioty zaangażowane w Ofertę

Wskazane poniżej podmioty są zaangażowane w Ofertę:

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. – Biuro Maklerskie („**Współoferujący**”), Citigroup Global Markets Limited, UBS Limited, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie i Banco Espirito Santo de Investimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce („**Współprowadzący Księgę Popytu**”) działają w związku z Ofertą wyłącznie na rzecz Akcjonariusza Sprzedającego, i nie ponoszą odpowiedzialności wobec żadnych podmiotów innych niż Akcjonariusz Sprzedający z tytułu ochrony klientów takich podmiotów, ani z tytułu doradztwa w związku z Ofertą ani jakkolwiek inną transakcją lub porozumieniem, o których mowa w niniejszym Prospekcie.

Globalni Koordynatorzy, Współprowadzący Księgę Popytu

Następujące podmioty zostały wybrane przez Akcjonariusza Sprzedającego do pełnienia funkcji Globalnych Koordynatorów w związku z ofertą:

- UBS Limited, z siedzibą w Londynie, Wielka Brytania,
- Citigroup Global Markets Limited, z siedzibą w Londynie, Wielka Brytania,
- Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., z siedzibą w Warszawie, Polska,
- Bank Handlowy w Warszawie S.A., z siedzibą w Warszawie, Polska.

Następujące podmioty zostały wybrane przez Akcjonariusza Sprzedającego do pełnienia funkcji Współprowadzących Księgę Popytu:

- UBS Limited, z siedzibą w Londynie, Wielka Brytania,
- Citigroup Global Markets Limited, z siedzibą w Londynie, Wielka Brytania,
- Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., z siedzibą w Warszawie, Polska,
- Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, z siedzibą w Warszawie, Polska,
- Banco Espirito Santo de Investimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce, z siedzibą w Warszawie, Polska.

Przewiduje się, iż Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie oraz Banco Espirito Santo de Investimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce, będą również pełnić funkcję Menedżerów Stabilizujących (*Subemisja, stabilizacja i umowne ograniczenie zbywalności Akcji Banku*).

Współoferujący

Następujące podmioty zostały wybrane przez Akcjonariusza Sprzedającego do pełnienia funkcji Współoferujących:

- Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, z siedzibą w Warszawie, Polska,
- Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. – Biuro Maklerskie, z siedzibą w Warszawie, Polska.

Doradca Finansowy Banku

Deutsche Bank AG, London Branch, z siedzibą w Londynie, Wielka Brytania i Deutsche Bank Polska S.A., z siedzibą w Warszawie, Polska pełnią rolę doradcy finansowego Banku w związku z Ofertą.

Doradca Prawny Emitenta

Baker & McKenzie Gruszczyński i Wspólnicy Kancelaria Prawna sp.k. z siedzibą w Warszawie występuje w charakterze doradcy prawnego Banku, Baker & McKenzie LLP z siedzibą w Londynie występuje w roli doradcy prawnego Banku w zakresie prawa brytyjskiego i amerykańskiego.

Doradca Prawny Głównego Menedżera Oferty

Linklaters C. Wiśniewski i Wspólnicy sp.k. z siedzibą w Warszawie pełni rolę doradcy prawnego Globalnych Koordynatorów oraz Współprowadzących Księgę Popytu w zakresie prawa polskiego. Linklaters LLP, z siedzibą w Londynie występuje w roli doradcy prawnego Globalnych Koordynatorów oraz Współprowadzących Księgę Popytu w zakresie prawa brytyjskiego i amerykańskiego.

Doradcy Prawni Akcjonariusza Sprzedającego

Weil, Gotshal & Manges – Paweł Rymarz sp.k. i KL Gates Jamka sp.k. pełnią rolę doradcy prawnego Akcjonariusza Sprzedającego w zakresie prawa polskiego. Weil, Gotshal & Manges, z siedzibą w Londynie występuje w roli doradcy prawnego Akcjonariusza Sprzedającego w zakresie prawa brytyjskiego, Weil, Gotshal & Manges LLP z siedzibą w Nowym Jorku, występuje w roli doradcy prawnego Akcjonariusza Sprzedającego w zakresie prawa amerykańskiego (dalej jako „Weil”). Wynagrodzenie doradców prawnych Akcjonariusza Sprzedającego jest niezależne od wielkości środków uzyskanych z Oferty. Ponadto Weil, świadczył i może świadczyć na rzecz Akcjonariusza Sprzedającego, Banku, Menedżerów i podmiotów z grupy kapitałowej Rabobank Nederland usługi prawne, w zakresie prowadzonej przez nich działalności, na podstawie odpowiednich umów o świadczenie usług doradztwa prawnego.

Doradca Prawny Rabobank

Allen & Overy A. Pędzich sp.k. z siedzibą w Warszawie występuje w roli doradcy prawnego Rabobank w zakresie prawa polskiego. Allen & Overy LLP, z siedzibą w Londynie występuje w roli doradcy prawnego Rabobank w zakresie prawa brytyjskiego i amerykańskiego.

Biegły Rewident

Ernst & Young Audit sp. z o.o. dokonał badania sprawozdań finansowych Spółki za lata 2010, 2009 i 2008 oraz wydał opinię na temat sprawozdań finansowych zamieszczonych w Prospekcie.

Interesy osób fizycznych i prawnych zaangażowanych w Ofertę

Z podmiotów zaangażowanych w Ofertę, Akcjonariusz Sprzedający, Globalni Koordynatorzy oraz Współprowadzący Księgę Popytu posiadają interes ekonomiczny, który zależy od powodzenia Oferty.

Akcjonariusz Sprzedający jest zainteresowany sprzedażą jak największej liczby Akcji Sprzedawanych oraz uzyskaniem jak najwyższej Ceny Sprzedaży. Wynagrodzenie Globalnych Koordynatorów oraz Współprowadzących Księgę Popytu jest w części wynagrodzeniem prowizyjnym, którego wysokość w części zależy od wartości wpływów uzyskanych ze sprzedaży Akcji Sprzedawanych.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE

Oświadczenie Banku

Bank jako emitent jest odpowiedzialny za informacje zawarte w Prospekcie.

Oświadczamy, że zgodnie z najlepszą wiedzą i przy dołożeniu należytej staranności, by zapewnić taki stan, informacje zawarte w Prospekcie są prawdziwe, rzetelne i zgodne ze stanem faktycznym, oraz że w Prospekcie nie pominięto niczego, co mogłoby wpływać na ich znaczenie.

W imieniu Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.:

Jacek Bartkiewicz
Prezes Zarządu

Witold Okarma
Wiceprezes Zarządu

Oświadczenie Akcjonariusza Sprzedającego

Działając w imieniu Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, niniejszym oświadczam, że zgodnie z moją najlepszą wiedzą i przy dołożeniu należytej staranności, by zapewnić taki stan, informacje zawarte w prospekcie emisyjnym Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. dotyczące Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej oraz Oferty Akcji Sprzedawanych są prawdziwe, rzetelne i zgodne ze stanem faktycznym oraz że w prospekcie emisyjnym Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. nie pominięto niczego, co mogłoby wpływać na ich znaczenie.

Odpowiedzialność Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej jako podmiotu odpowiedzialnego za sporządzenie informacji zamieszczonych w prospekcie emisyjnym Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. ograniczona jest do następujących rozdziałów i punktów prospektu emisyjnego Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.: rozdział „Podsumowanie” punkt „Podsumowanie Oferty” z wyłączeniem podpunktów „Prawo głosu”, „Prawo do dywidendy”, „Umowne ograniczenia zbywalności (lock-up) – Bank” oraz „Umowne ograniczenia zbywalności (lock-up) – RIH oraz Rabobank Nederland”, rozdział „Główni Akcjonariusze i Akcjonariusz Sprzedający” punkt „Akcjonariusz Sprzedający”, rozdział „Warunki Oferty”, rozdział „Subemisja, stabilizacja i umowne ograniczenia zbywalności akcji Banku” w zakresie punktów „Umowa o Plasowanie i Umowa o Gwarantowanie Oferty”, „Działania stabilizacyjne”, „Koszty Oferty – Koszty Oferty ponoszone przez Akcjonariusza Sprzedającego” oraz punktu „Umowne ograniczenia zbywalności Akcji – Akcjonariusz Sprzedający”.

W imieniu Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej:

Krzysztof Walenczak
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie Współoferującego jako podmiotu biorącego udział w sporządzeniu informacji zawartych w określonych częściach Prospektu

Działając w imieniu Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, niniejszym oświadczamy, że zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przy dołożeniu należytej staranności, by zapewnić taki stan, informacje zawarte w wymienionych poniżej rozdziałach Prospektu, za które Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie jest odpowiedzialna, są prawdziwe, rzetelne i zgodne ze stanem faktycznym oraz że w częściach tych nie pominięto niczego, co mogłoby wpływać na ich znaczenie.

Współoferujący jest odpowiedzialny za następujące rozdziały Prospektu: rozdział – „Podsumowanie” punkt „Podsumowanie Oferty” z wyłączeniem podpunktów „Umowa o Plasowanie”, „Umowa o Gwarantowanie Oferty”, „Stabilizacja”, „Umowne ograniczenia zbywalności (lock-up)”, „Rozwodnienie”, „Ograniczenia możliwości sprzedaży Akcji Sprzedawanych”, rozdział „Warunki Oferty”.

W imieniu Współoferującego:

Piotr Rusiecki
Zastępca Dyrektora
Domu Maklerskiego PKO Banku Polskiego

Bożena Kłopotowska
Zastępca Dyrektora
Domu Maklerskiego PKO Banku Polskiego

Oświadczenie Doradcy Prawnego Emitenta jako podmiotu biorącego udział w sporządzeniu informacji zawartych w określonych częściach Prospektu

Doradca Prawny Emitenta jest odpowiedzialny za sporządzenie następujących części Prospektu:

- „Regulacje rynku kapitałowego w Polsce”,
- „Opodatkowanie”, z wyjątkiem części „Niektóre kwestie dotyczące federalnego podatku dochodowego w Stanach Zjednoczonych”,

i jego odpowiedzialność jest ograniczona do tych części.

Działając w imieniu Baker & McKenzie Gruszczyński i Wspólnicy Kancelaria Prawna sp.k., niniejszym oświadczam, że zgodnie z moją najlepszą wiedzą i przy dołożeniu należytej staranności, by zapewnić taki stan, informacje, za których sporządzenie odpowiedzialność ponosi Baker & McKenzie Gruszczyński i Wspólnicy Kancelaria Prawna sp.k., są prawdziwe, rzetelne i zgodne ze stanem faktycznym oraz nie pominięto niczego, co mogłoby wpływać na ich znaczenie.

W imieniu Baker & McKenzie Gruszczyński i Wspólnicy Kancelaria Prawna sp.k.:

Konrad Konarski
Komplementariusz

ZAŁĄCZNIK I DEFINICJE

Akcje	Wszystkie istniejące Akcje Banku Serii od A do F
Akcje Sprzedawane	Do 16 046 596 Akcji Banku będących własnością Akcjonariusza Sprzedającego stanowiących 37,20% kapitału zakładowego oraz uprawnionych do wykonywania 37,20% głosów na Walnym Zgromadzeniu
Akcjonariusz Sprzedający	Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej
Amerykańska Ustawa o Papierach Wartościowych	Amerykańska Ustawa o Papierach Wartościowych z 1933 r. (<i>The United States Securities Act z 1933 r.</i>), z późn. zm.
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa utworzona w 1994 r. i funkcjonująca na podstawie ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. z 2008 r. Nr 98, poz. 634, ze zm.). Celem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest wdrażanie projektów współfinansowanych z budżetu UE i dostarczanie pomocy z funduszy krajowych
Bank, BGŻ, Bank BGŻ, BGŻ S.A.	Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	Bankowy Fundusz Gwarancyjny, instytucja gwarantująca depozyty, utworzona na podstawie Ustawy z dnia 14 grudnia 1994 o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 711)
Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus	Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie
Basel II	Nowa Umowa Kapitałowa opublikowana przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego
BGŻ Leasing	BGŻ Leasing spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, Polska
Biegły Rewident	Ernst & Young Audit Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie
CAD 3, Dyrektywa Adekwatności Kapitałowej	Dyrektywa Rady Wspólnot Europejskich, która będzie zmieniać Dyrektywę Rady Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej z dnia 15 marca 1993 roku w sprawie adekwatności kapitału firm inwestycyjnych i instytucji kapitałowych (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej L141 str. 1–26)
CAGR	Średnioroczna składana stopa wzrostu (ang. <i>Compound Annual Growth Rate</i>)
Cena Maksymalna	Cena Akcji Sprzedawanych, która zostanie ustalona przez Akcjonariusza Sprzedającego w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego na potrzeby składania zapisów przez Inwestorów Indywidualnych.
Cena Sprzedaży	Cena Sprzedaży dla Inwestorów Indywidualnych oraz dla Inwestorów Instytucjonalnych, która zostanie ustalona przez Akcjonariusza Sprzedającego w uzgodnieniu z Globalnymi Koordynatorami oraz z DM PKO BP pełniącym rolę Współoferującego niezwłocznie po zakończeniu budowy książki popytu wśród Inwestorów Instytucjonalnych
CHF	Franki szwajcarskie, waluta obowiązująca w Konfederacji Szwajcarskiej

Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW	Zbiór zasad i rekomendacji dotyczących ładu korporacyjnego obowiązujących na GPW
Dopuszczenie	Dopuszczenie Akcji do obrotu na rynku podstawowym GPW
Dyrektywa Prospektowa	Dyrektywa 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z publiczną ofertą lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych i zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE
Dzień Prospektu, Dzień Zatwierdzenia Prospektu	Dzień zatwierdzenia niniejszego Prospektu przez KNF
EBOR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
Emitent	Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
ESPI	Elektroniczny System Przekazywania Informacji, obowiązkowy system przekazywania raportów przez spółki publiczne
ESU	Europejska Jednostka Wielkości (<i>European Size Unit</i>) wyrażająca wielkość (siłę) ekonomiczną gospodarstw rolnych, czyli ich dochodowość, odpowiednik około 1 200 EUR przychodu pomniejszonego o bezpośrednie koszty produkcji
Euro, EUR	Jednostka monetarna Unii Europejskiej
GBP	Funt brytyjski – waluta obowiązująca w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
Giełda, GPW	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
GINB	Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego, którego zadania z dniem 1 kwietnia 2008 r. przejęła Komisja Nadzoru Finansowego
Globalni Współkoordynatorzy i Współprowadzący Księgę Popytu	Citigroup Global Markets Limited, UBS Limited, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, Banco Espirito Santo de Investimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce
Globalni Koordynatorzy	Citigroup Global Markets Limited, UBS Limited, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A.
Współprowadzący Księgę Popytu	Citigroup Global Markets Limited, UBS Limited, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie, Banco Espirito Santo de Investimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce
Grupa Rabobank	Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Borenleenbank B.A. z siedzibą w Utrechcie (Rabobank Nederland) wraz z członkami oraz podmiotami pośrednio i bezpośrednio zależnymi
Grupa, Grupa BGŻ, Grupa Kapitałowa, Grupa Kapitałowa BGŻ	BGŻ S.A. jako jednostka dominująca wraz z jednostką zależną oraz podmiotem stowarzyszonym
GUS	Główny Urząd Statystyczny

Inwestorzy Indywidualni	Inwestorzy będący osobami fizycznymi uprawnionymi do złożenia zapisu na Akcje Sprzedawane zgodnie z postanowieniami Prospektu
Inwestorzy Instytucjonalni	Inwestorzy uprawnieni do udziału w procesie budowy księgi popytu i do złożenia zapisów na Akcje Sprzedawane, którzy otrzymali zaproszenia do, odpowiednio, złożenia zapisu na Akcje Sprzedawane i udziału w procesie budowy księgi popytu od Globalnych Koordynatorów lub DM PKO BP działającego jako Współoferujący oraz którzy są: (i) osobami prawnymi, które są uprawnione lub uregulowane do działania na rynkach finansowych, w tym: instytucje kredytowe, firmy inwestycyjne, inne uprawnione lub uregulowane instytucje finansowe, zakłady ubezpieczeniowe, systemy zbiorowego inwestowania i zarządzające nimi spółki, fundusze emerytalne i zarządzające nimi spółki, pośrednicy w handlu towarami giełdowymi, jak również podmioty w taki sposób nieuprawnione lub nieuregulowane, których jedynym celem działalności jest inwestowanie w papiery wartościowe zgodnie z definicją w Art. 2(1)(e)(i) Dyrektywy Prospektowej; (ii) rządami krajowymi i regionalnymi, bankami centralnymi, międzynarodowymi i ponadnarodowymi instytucjami takimi jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Europejski Bank Centralny, Europejski Bank Inwestycyjny i innymi podobnymi organizacjami międzynarodowymi w rozumieniu Art. 2(1)(e)(ii) Dyrektywy Prospektowej; oraz (iii) osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi lub osobami fizycznymi, w imieniu i na rachunek których firmy inwestycyjne zarządzające aktywami na zlecenie
KDPW, Depozyt	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. z siedzibą w Warszawie
KNB	Komisja Nadzoru Bankowego, której kompetencje od 1 stycznia 2008 r. przejęła Komisja Nadzoru Finansowego
Kodeks Cywilny, KC	Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz.U. 1964, Nr 16, poz. 93, ze zm.)
Kodeks Karny, KK	Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz.U. 1997, Nr 88, poz. 553, ze zm.)
Kodeks Postępowania Cywilnego	Ustawa z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz.U. 1964, Nr 43, poz. 296, ze zm.)
Kodeks Spółek Handlowych, KSH	Ustawa z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych (Dz.U. 2000, Nr 94, poz. 1037, ze zm.)
Komisja Europejska	Organ wykonawczy UE
Komisja, KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
Komitet Bazylejski	Bazylejski Komitet do spraw Nadzoru Bankowego, instytucja utworzona przez prezesów banków centralnych państw należących do Grupy Dziesięciu (G10), który opracował zbiór zalecanych praktyk rynkowych w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym w sektorze bankowym, bezpieczeństwa oraz poziomu kapitałów koniecznego do utrzymywania przez banki. Najważniejsze opracowania Komitetu Bazylejskiego to Umowa Kapitałowa z 1988 (Basel I) oraz jej rozbudowana i uaktualniona wersja tzw. Basel II/ Nowa Umowa Kapitałowa (NUK).
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
Menedżerowie	Globalni Koordynatorzy oraz Współprowadzący Księgę Popytu

Menedżerowie Stabilizujący	Banco Espirito Santo de Investimento S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce i Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie
MF	Ministerstwo Finansów
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
MiFID	Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/WE oraz 93/6/EOG oraz dyrektywę 2001/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/WE
MSR	Międzynarodowe Standardy Rachunkowości
MSSF	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
NBP	Narodowy Bank Polski
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. <i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
Oferta	Oferta Akcji Sprzedawanych przeprowadzana wyłącznie na terytorium Polski na podstawie niniejszego Prospektu
Ordynacja Podatkowa	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja Podatkowa (Dz.U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60, ze zm.)
Państwo Członkowskie	Państwo członkowskie Europejskiego Obszaru Gospodarczego
PAP	Polska Agencja Prasowa
Pierwszy Dzień Notowań	Pierwszy dzień notowań Akcji na GPW
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PLN, złoty, zł	Złoty polski, waluta obowiązująca w Polsce
POK	Punkt Obsługi Klienta lub Punkt Przyjmowania Zleceń domu maklerskiego, który przyjmuje zamówienia na Akcje Sprzedawane
Polskie Standardy Rachunkowości, PSR	Standardy rachunkowości określone w Ustawie o Rachunkowości oraz w innych przepisach obowiązujących w Polsce
Prawo Bankowe	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665, ze zm.)
Prawo Dewizowe	Ustawa z dnia 27 lipca 2002 roku Prawo dewizowe (Dz.U. 2002, Nr 141, poz. 1178, ze zm.)
Prezes UOKiK	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, organu centralnej administracji państwowej odpowiedzialnego za ochronę konkurencji oraz interesów konsumentów
Prospekt, Prospekt Emisyjny	Niniejszy prospekt emisyjny, stanowiący prospekt w rozumieniu Dyrektywy Prospektowej sporządzony w celu przeprowadzenia Oferty oraz Dopuszczenia
Przepis 144A	Przepis wykonawczy do Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych (<i>Rule 144A</i>)

QIB	Kwalifikowany Inwestor Instytucjonalny (<i>qualified institutional buyer</i>), zgodnie z definicją zawartą w Przepisie 144A
Rabobank	RIH oraz Rabobank Nederland
Rabobank Nederland, Rabobank International	Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Borenleenbank B.A. z siedzibą w Utrechcie
Rabobank Polska	Rabobank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie
Rada Nadzorcza, Rada Nadzorcza Banku	Rada Nadzorcza BGŻ S.A.
Rada Polityki Pieniężnej	Rada Polityki Pieniężnej, organ Narodowego Banku Polskiego
Raport Bieżący	Raport przekazywany przez Emitenta zgodnie z art. 56 ust. 1 Ustawy o Ofercie Publicznej
Regulacja S	Regulacja S wydana na podstawie amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych z 1933 r.
Regulamin Giełdy	Regulamin Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z dnia 4 stycznia 2006 r. ze zm.
Regulamin KDPW	Regulamin Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.
Rekomendacja S	Dokument sporządzany i aktualizowany przez KNB (poprzednik KNF) od 2008 r. przez KNF zawierający listę dobrych praktyk dla banków w związku z udzielaniem kredytów hipotecznych
Rekomendacja T	Rekomendacja KNF z lutego 2010 r. w sprawie dobrych praktyk dotyczących zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych
RIH	Rabobank International Holding B.V. z siedzibą w Utrechcie
Rozporządzenie o Prospekcie, Rozporządzenie 809/2004	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. stanowiące przepis wykonawczy do Dyrektywy 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów oraz upowszechniania reklam
Rozporządzenie o Raportach	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. 2009, Nr 209, poz. 1744)
Rozporządzenie o Rynku i Emitentach	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 maja 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakie musi spełniać rynek oficjalnych notowań giełdowych oraz emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na tym rynku (Dz.U. 2010, Nr 206, poz. 1712)
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe	Zbadane sprawozdania finansowe BGŻ S.A. i jego podmiotów zależnych za trzy lata obrotowe zakończone 31 grudnia 2008 r., 31 grudnia 2009 r., 31 grudnia 2010 r.
Statut, Statut Banku	Statut BGŻ S.A.

Szczegółowe Zasady Działania KDPW	Szczegółowe Zasady Działania KDPW, Załącznik nr 1 do uchwały zarządu KDPW nr 176/09 z 15 maja 2009 r., ze zm.
Szczegółowe Zasady Obrotu Giełdowego	Szczegółowe Zasady Obrotu Giełdowego uchwalone Uchwałą Nr 4/2006 Zarządu GPW z dnia 10 stycznia 2006 r., z późniejszymi zmianami
TFI	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych
UE	Unia Europejska
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
USD	Dolar amerykański, waluta obowiązująca w Stanach Zjednoczonych Ameryki
Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym	Ustawa z dnia 14 grudnia 1994 o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 711)
Ustawa o Biegłych Rewidentach	Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. 2009, Nr 77, poz. 649)
Ustawa o Komercjalizacji i Prywatyzacji	Ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. 2002, Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.).
Ustawa o Kredycie Konsumentckim	Ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumentckim (Dz.U. 2001, Nr 100 poz. 1081, z późn. zm.)
Ustawa o Nadzorze nad Rynkiem Finansowym	Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. 2005, Nr 157, poz. 1119, ze zm.)
Ustawa o Nadzorze nad Rynkiem Kapitałowym	Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz.U. 2005, Nr 183, poz. 1537, ze zm.)
Ustawa o Obrocie Instrumentami Finansowymi	Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. 2010, Nr 211, poz. 1384, ze zm.)
Ustawa o Ochronie Konkurencji i Konsumentów	Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz.U. 2007, Nr 50, poz. 331)
Ustawa o Ofercie Publicznej	Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. 2009, Nr 185, poz. 1439, ze zm.)
Ustawa o Podatku Dochodowym od Osób Fizycznych	Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz.U. 2000, Nr 51, poz. 307, ze zm.)
Ustawa o Podatku Dochodowym od Osób Prawnych	Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2000 r., Nr 59, poz. 654, ze zm.)
Ustawa o Podatku od Czynności Cywilnoprawnych	Ustawa z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (tekst jednolity: Dz.U. 2010, Nr 101, poz. 649)
Ustawa o Rachunkowości	Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. 2009, Nr 152, poz. 1223)
Ustawa o zmianie ustawy Prawo Bankowe	Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy Prawo Bankowe, ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. 2010, Nr 126, poz. 853)

**Walne Zgromadzenie,
Walne Zgromadzenie Banku**

Walne Zgromadzenie BGŻ S.A.

Wspólna Polityka Rolna, WPR

Wszystkie przedsięwzięcia dotyczące sektora rolnego, podejmowane przez Unię Europejską

Współoferujący

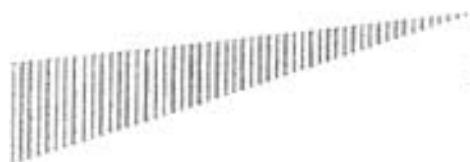
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie oraz Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. – Biuro Maklerskie

Zarząd, Zarząd Banku

Zarząd BGŻ S.A.

SPRAWOZDANIA FINANSOWE

Raport biegłego rewidenta z badania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2010	F-2
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2010	F-4
Raport biegłego rewidenta z badania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2009	F-98
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2009	F-100
Raport biegłego rewidenta z badania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2008	F-203
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2008	F-205

ERNST & YOUNG

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
Tel. +48 22 557 70 00
Faks +48 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. („Bank”) z siedzibą w Warszawie, ul. Kasprzaka 10/16, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku, obejmującego skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od dnia 1 stycznia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2010 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku oraz zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).
2. Za rzetelność i jasność załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada Zarząd Banku. Ponadto, Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. nr 152 z 2009 roku poz. 1223, z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości”). Naszym zadaniem było zbadanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym czy jest ono we wszystkich istotnych aspektach zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy.
3. Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:
 - rozdziału 7 ustawy o rachunkowości,
 - krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce,

w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Banku, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam

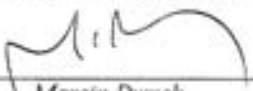
ERNST & YOUNG

wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

4. Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2010 roku;
 - sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE;
 - jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.
5. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem z działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

w imieniu
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
Nr ewidencyjny 130

Kluczowy Biegły Rewident

Marcin Dymek
biegły rewident
nr 9899

Partner

Dominik Januszewski

Warszawa, dnia 1 marca 2011 roku

ERNST & YOUNG
AUDIT sp. z o.o.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa

Grupa Kapitałowa
Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według
Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2010 roku
wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta

Warszawa, dnia 1 marca 2011 roku

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

SPIS TREŚCI

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz rachunek zysków i strat	F-7
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	F-9
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	F-11
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	F-12
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	F-14
1 Informacje o Grupie Kapitałowej BGŻ S.A.	F-14
2 Opis istotnych stosowanych zasad rachunkowości	F-16
2.1 Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	F-16
2.2 Kontynuacja działalności	F-16
2.3 Oświadczenie o zgodności z MSSF	F-16
2.4 Dane porównywalne	F-18
2.5 Konsolidacja	F-18
2.6 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	F-19
2.7 Przychody i koszty z tytułu odsetek	F-19
2.8 Wynik z tytułu opłat i prowizji	F-20
2.9 Przychód z tytułu dywidend	F-20
2.10 Wynik z działalności handlowej	F-20
2.11 Wynik z działalności inwestycyjnej	F-20
2.12 Pozostałe przychody i koszty operacyjne	F-20
2.13 Podatek dochodowy	F-20
2.14 Klasyfikacja oraz wycena aktywów finansowych	F-21
2.14.1 Początkowe ujęcie oraz usunięcie aktywów i zobowiązań finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	F-21
2.14.2 Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	F-22
2.14.3 Pożyczki i należności	F-23
2.14.4 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	F-23
2.14.5 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	F-23
2.14.6 Kompensowanie instrumentów finansowych	F-24
2.14.7 Umowy sprzedaży i odkupu	F-24
2.14.8 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	F-24
2.15 Utrata wartości aktywów finansowych	F-24
2.15.1 Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu	F-24
2.15.2 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej lub w koszcie nabycia	F-26
2.16 Renegocjowane umowy kredytów	F-26
2.17 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	F-26
2.18 Nieruchomości inwestycyjne	F-26
2.19 Wartości niematerialne	F-27
2.20 Rzeczowe aktywa trwałe	F-28
2.21 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	F-28
2.22 Rezerwy	F-29
2.23 Gwarancje finansowe	F-29
2.24 Świadczenia pracownicze	F-29
2.24.1 Nagrody jubileuszowe	F-29
2.24.2 Odprawy emerytalne	F-29
2.24.3 Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów	F-29
2.24.4 Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	F-29
2.25 Kapitał podstawowy	F-30
2.25.1 Koszty emisji akcji	F-30
2.25.2 Akcje własne	F-30
2.26 Kapitał zapasowy	F-30
2.27 Pozostałe kapitały rezerwowe	F-30
2.28 Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto	F-30
2.29 Działalność powiernicza	F-30
2.30 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	F-30
3 Zarządzanie ryzykiem finansowym	F-31
3.1 Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych	F-31

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

3.2	Ryzyko kredytowe	F-31
3.3	Ryzyko rynkowe i ALM (zarządzanie aktywami i pasywami)	F-37
3.4	Ryzyko płynności	F-42
3.5	Ryzyko kraju i kontrahenta	F-45
3.6	Ryzyko operacyjne	F-48
3.7	Działalność powiernicza	F-49
3.8	Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	F-49
4	Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	F-53
5	Segmentacja działalności	F-54
5.1	Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych	F-54
5.2	Charakterystyka segmentów operacyjnych	F-55
5.3	Uzgodnienie wyników do danych sprawozdawczych	F-56
6	Wynik z tytułu odsetek	F-58
7	Wynik z tytułu opłat i prowizji	F-59
8	Przychody z tytułu dywidend	F-59
9	Wynik na działalności handlowej	F-59
10	Wynik na działalności inwestycyjnej	F-60
11	Pozostałe przychody operacyjne	F-60
12	Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	F-61
13	Ogólne koszty administracyjne	F-61
14	Pozostałe koszty operacyjne	F-61
15	Koszty świadczeń pracowniczych	F-62
16	Podatek dochodowy	F-62
17	Zysk na jedną akcję	F-63
18	Kasa i środki w Banku Centralnym	F-63
19	Należności od banków	F-63
20	Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	F-64
21	Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	F-64
22	Pochodne instrumenty finansowe	F-65
23	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	F-69
24	Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	F-73
25	Pozostałe dłużne papiery wartościowe	F-74
26	Nieruchomości inwestycyjne	F-75
27	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	F-75
28	Wartości niematerialne	F-76
29	Rzeczowe aktywa trwałe	F-77
30	Inne aktywa	F-78
31	Zobowiązania wobec innych banków	F-78
32	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	F-79
33	Zobowiązania wobec klientów	F-79
34	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	F-80
35	Pozostałe zobowiązania	F-81
36	Rezerwy	F-81
37	Odroczony podatek dochodowy	F-83
38	Działalność zaniechana	F-84
39	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	F-85
40	Zobowiązania warunkowe	F-86
41	Kapitał podstawowy	F-88
42	Kapitały rezerwowe i niepodzielony wynik finansowy	F-89
43	Dywidenda na akcję	F-89
44	Podział zysku	F-90
45	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	F-90
46	Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	F-90
47	Współczynnik wypłacalności	F-91
48	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	F-93
49	Istotne wydarzenia w 2010 roku	F-96
50	Zdarzenia po dacie bilansu	F-96

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2009
Przychody z tytułu odsetek	6	1 376 609	1 274 163
Koszty z tytułu odsetek	6	(772 291)	(812 195)
Wynik z tytułu odsetek		604 318	461 968
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	305 736	281 884
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	(34 209)	(33 514)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		271 527	248 370
Przychody z tytułu dywidend	8	3 147	3 525
Wynik na działalności handlowej	9	143 539	203 450
Wynik na działalności inwestycyjnej	10	1 476	15 726
Pozostałe przychody operacyjne	11	51 948	83 743
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	12	(134 162)	(106 504)
Ogólne koszty administracyjne	13, 15	(713 975)	(673 770)
Pozostałe koszty operacyjne	14	(102 627)	(119 917)
Wynik na działalności operacyjnej		125 191	116 591
Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych	27	1 674	(26)
Zysk (strata) brutto		126 865	116 565
Podatek dochodowy	16	(14 524)	(15 922)
Zysk (strata) netto		112 341	100 643
– przypadający na akcjonariuszy Banku		112 341	100 643
Zysk (strata) na jedną akcję (wyrażony w PLN na jedną akcję)	17	2,61	2,33
Z działalności kontynuowanej i zaniechanej:		2,61	2,33
Zwykły		2,61	2,33
Rozwodniony		2,61	2,33
Z działalności kontynuowanej:		2,61	2,33
Zwykły		2,61	2,33
Rozwodniony		2,61	2,33

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Nota	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2009
Zysk netto za rok	<u>112 341</u>	<u>100 643</u>
Inne całkowite dochody		
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(4 555)	9 244
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	865	(1 756)
Inne całkowite dochody (netto)	<u>(3 690)</u>	<u>7 488</u>
Całkowite dochody ogółem za rok	<u><u>108 651</u></u>	<u><u>108 131</u></u>

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31.12.2010	Dane porównywalne 31.12.2009
AKTYWA			
Kasa i środki w Banku Centralnym	18	1 379 737	1 279 378
Należności od banków	19	280 920	356 593
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	20	651 706	74 655
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	21	1 814 899	467 517
Pochodne instrumenty finansowe	22	220 987	254 618
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	23	19 869 177	18 301 366
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	24	3 290 675	2 781 211
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	25	109 232	213 109
Nieruchomości inwestycyjne	26	63 900	63 200
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	27	31 542	19 367
Wartości niematerialne	28	96 787	88 573
Rzeczowe aktywa trwałe	29	464 818	444 324
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	37	232 141	88 503
Należności z tytułu podatku dochodowego		44 800	–
Inne aktywa	30	78 278	113 087
AKTYWA RAZEM		28 629 599	24 545 501

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (cd.)

	Nota	31.12.2010	Dane porównywalne 31.12.2009
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec innych banków	31	1 020 419	476 086
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	32	1 268 921	111 980
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	22	732 098	248 299
Zobowiązania wobec klientów	33	21 051 715	19 598 526
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	34	1 745 198	1 450 819
Pozostałe zobowiązania	35	241 895	198 100
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	37	9 814	9 681
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	37	3	–
Rezerwy	36	41 697	45 732
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	39	22 822	19 912
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		26 134 582	22 159 135
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał akcyjny	41	43 137	43 137
Kapitał zapasowy	42	2 220 155	2 112 164
Wynik z lat ubiegłych	42	8 487	15 835
Pozostałe kapitały	42	110 897	114 587
Niepodzielony wynik finansowy	42	112 341	100 643
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		2 495 017	2 386 366
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ RAZEM		28 629 599	24 545 501

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Nota	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Wynik z lat ubiegłych	Niepodzielony wynik finansowy	Razem
Stan na 1 stycznia 2009 roku		43 137	1 743 027	107 099	171 948	213 024	2 278 235
Podział wyniku z lat ubiegłych		–	369 137	–	(156 113)	(213 024)	–
Inne całkowite dochody za okres		–	–	7 488	–	–	7 488
Wynik finansowy netto za rok obrotowy		–	–	–	–	100 643	100 643
Całkowite dochody za okres		–	–	7 488	–	100 643	108 131
Stan na 31 grudnia 2009 roku	41, 42	43 137	2 112 164	114 587	15 835	100 643	2 386 366
Stan na 1 stycznia 2010 roku		43 137	2 112 164	114 587	15 835	100 643	2 386 366
Podział wyniku z lat ubiegłych		–	107 991	–	(7 348)	(100 643)	–
Inne całkowite dochody za okres		–	–	(3 690)	–	–	(3 690)
Wynik finansowy netto za rok obrotowy		–	–	–	–	112 341	112 341
Całkowite dochody za okres		–	–	(3 690)	–	112 341	108 651
Stan na 31 grudnia 2010 roku	41, 42	43 137	2 220 155	110 897	8 487	112 341	2 495 017

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31.12.2010	Dane porównywalne Rok zakończony 31.12.2009
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:			
Zysk/strata netto		112 341	100 643
Korekty razem:		(123 892)	(863 859)
Bieżący i odroczoney podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym		14 524	15 922
Amortyzacja		73 235	72 816
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	46	(92 603)	(84 411)
Zysk/strata z działalności inwestycyjnej		(864)	(15 044)
Zmiana stanu rezerw		(1 125)	(34 022)
Zmiana stanu należności od banków	46	32 165	156 576
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu		(577 051)	(74 655)
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		(1 347 382)	62 656
Zmiana stanu należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		33 631	750 287
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		(1 567 811)	(1 235 160)
Zapłacony podatek dochodowy		(201 335)	–
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	46	340 458	(673 143)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu		1 156 941	111 980
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		483 799	(1 171 556)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		1 453 189	1 457 546
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	46	(212)	(761)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	46	43 798	(156 448)
Inne korekty	46	32 751	(46 442)
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		(11 551)	(763 216)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (cd.)

	Nota	Rok zakończony 31.12.2010	Dane porównywalne Rok zakończony 31.12.2009
PRZEPLYW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:			
Wpływy		102 975 945	47 086 051
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych	25	102 824	535 984
Zbycie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	24	102 870 826	46 504 626
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	11, 14	2 295	10 450
Inne wpływy inwestycyjne		–	34 991
Wydatki		(103 403 418)	(47 469 393)
Nabycie akcji lub udziałów w jednostkach stowarzyszonych	27	(10 502)	–
Nabycie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	24	(103 287 188)	(47 391 259)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	28, 29	(105 161)	(78 134)
Inne wydatki inwestycyjne		(567)	–
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(427 473)	(383 342)
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:			
Wpływy		6 701 375	3 081 500
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków	31	203 875	–
Emisja dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych	34	6 497 500	3 081 500
Wydatki		(6 205 500)	(2 232 500)
Wykup dłużnych papierów wartościowych od innych instytucji finansowych	34	(6 205 500)	(2 232 500)
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		495 875	849 000
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO RAZEM		56 851	(297 558)
Środki pieniężne na początek okresu	45	1 553 987	1 851 545
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	45	1 610 838	1 553 987
o ograniczonej możliwości dysponowania		1 041	936

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

1 Informacje o Grupie Kapitałowej BGŻ S.A.

Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. („Grupa”).

Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna („Bank” lub „BGŻ S.A.”) posiada siedzibę w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16 i jest zarejestrowany w Polsce, przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie przez XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000011571. Czas trwania spółki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Bank nie jest notowany na giełdzie.

Przeciętne zatrudnienie w roku 2010 dla Banku wyniosło 5 050,55 etatu, a dla Grupy wyniosło 5 051,55 etatu.

Podstawowym przedmiotem działalności Banku są:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warranty,
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- terminowe operacje finansowe,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego,
- obejmowanie i nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- dokonywanie na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
- prowadzenie działalności maklerskiej (przedsiębiorstwa maklerskiego),
- prowadzenie działalności akwizycyjnej w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- wykonywanie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- przechowywanie aktywów funduszy inwestycyjnych,
- prowadzenie depozytu papierów wartościowych,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

- pośrednictwo w obrocie jednostkami uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
- świadczenie usług finansowo-rozliczeniowych i doradczych w zakresie instrumentów rynków finansowych,
- świadczenie usług powierniczych, faktoringowych,
- świadczenie usług w zakresie transportu wartości pieniężnych,
- świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie dopuszczonym przepisami ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym,
- prowadzenie leasingu finansowego,
- obrót znakami skarbowymi i wartościami numizmatycznymi.

W skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2010 roku wchodził:

Jacek Bartkiewicz – Prezes Zarządu

Hieronymus Jacobus Nijsen – Pierwszy Wiceprezes Zarządu

Witold Okarma – Wiceprezes Zarządu

Andrzej Sieradz – Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza powołała z dniem 11 października 2010 roku Pana Andrzeja Sieradza na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. Z dniem 30 sierpnia 2010 r. rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu złożył Pan Victor Hendrik Cuyckens, a z dniem 17 grudnia 2010 roku Pan Michał Gajewski został odwołany uchwałą Rady Nadzorczej.

Od dnia bilansowego do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zaszły zmiany w składzie Zarządu Banku.

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej Rabobank.

Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. W skład Grupy wchodzi jednostka zależna na dzień 31 grudnia 2010 roku:

1. **Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o.** („Actus”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16. Podstawowy przedmiot działalności Spółki to:
 - nabywanie i zbywanie nieruchomości oraz ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach,
 - prowadzenie inwestycji budowlanych na nieruchomościach własnych i obcych,
 - usługi pośrednictwa w handlu nieruchomościami i wynajem lokali,
 - dzierżawienie, wydzierżawianie nieruchomości i najem lokali,
 - usługi: wyceny nieruchomości zarządzania nieruchomościami oraz doradztwa nieruchomościowego (działalność agencji obsługi nieruchomości).

Spółka zarejestrowana jest przez Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000023062.

BGŻ S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym Spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

BGŻ S.A. posiada 49% udziału w kapitale podstawowym Spółki stowarzyszonej BGŻ Leasing Sp. z o.o. oraz 49% głosów na Zgromadzeniu Wspólników. Pozostałe 51% udziałów w kapitale Spółki posiada spółka De Lage Landen, która wchodzi w skład Grupy Rabobank.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2010 roku i zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 1 marca 2011 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku sporządzone na dzień 31 grudnia 2010 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd dnia 1 marca 2011 roku.

Dane w powyższych sprawozdaniach finansowych prezentowane są za lata 2010 i 2009.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

2 Opis istotnych stosowanych zasad rachunkowości

2.1 Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów zaklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, które są wyceniane według wartości godziwej.

2.2 Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania bądź istotnego ograniczenia działalności przez spółki Grupy.

2.3 Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF oraz prowadzoną przez Bank działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między MSSF, które weszły w życie, a MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Pozostała jednostka Grupy prowadzi swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych tych jednostek wprowadzone w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Wprowadzenie nowych MSSF

Poniżej zostały przedstawione nowe lub zmienione regulacje MSR i MSSF oraz nowe interpretacje KIMSF, które Grupa zastosowała w bieżącym roku. Ich zastosowanie nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

- *MSSF 2 Płatności w formie akcji: grupowe transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych* – mający zastosowanie od 1 stycznia 2010 roku. Zmiana ma na celu wyjaśnienie sposobu ujęcia księgowego grupowych transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych. Zastępuje ona KIMSF 8 oraz KIMSF 11. Zastosowanie tej zmiany nie miało wpływu na przedstawioną sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.
- *MSSF 3 Połączenia jednostek (znowelizowany) oraz MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe (zmieniony)* – mające zastosowanie od 1 lipca 2009 roku. Znowelizowany MSSF 3 wprowadza istotne zmiany do sposobu ujmowania połączeń jednostek mających miejsce po tej dacie. Zmiany te dotyczą wyceny udziałów niekontrolujących, ujmowania kosztów związanych bezpośrednio z transakcją, początkowego ujmowania i późniejszej wyceny zapłaty warunkowej oraz rozliczenia połączeń wieloetapowych. Zmiany te wpływają na wartość rozpoznanej wartości firmy, wyniki prezentowane za okres, w którym nastąpiło nabycie jednostki, oraz wyniki raportowane w kolejnych okresach.

Zmieniony MSR 27 wymaga, by zmiany udziału w kapitale jednostki zależnej (nieprowadzące do utraty kontroli) były ujmowane jako transakcje z właścicielami. W konsekwencji takie transakcje nie będą prowadziły do powstania wartości firmy ani rozpoznania zysku lub straty. Dodatkowo standard zmienia sposób alokacji strat poniesionych przez jednostki zależne oraz ujmowania utraty kontroli nad nimi. Zmiany do MSSF 3 oraz MSR 27 wpłyną na przyszłe transakcje nabycia lub utraty kontroli nad jednostkami zależnymi, a także transakcje z udziałowcami niekontrolującymi.

Zmiana nie miała wpływu na przedstawioną sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

- MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena: spełniające kryteria pozycje zabezpieczone* – mający zastosowanie od 1 lipca 2009 roku. Zmiany dotyczą wyznaczenia jednostronnego ryzyka w pozycji zabezpieczonej oraz wyznaczania w określonych sytuacjach, inflacji jako zabezpieczonego ryzyka bądź części ryzyka. Zmiana nie miała wpływu na przedstawioną sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.
- KIMSF 17 *Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom* – mająca zastosowanie od 1 lipca 2009 roku. Interpretacja zawiera wskazówki w zakresie ujęcia księgowego transakcji, w ramach których następuje wydanie właścicielom aktywów niegotówkowych w formie dystrybucji kapitałów rezerwowych/niepodzielonego wyniku finansowego lub dywidendy. Interpretacja ta nie miała wpływu na przedstawioną sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.
- Zmiany do MSSF (opublikowane w maju 2008) – w maju 2008 roku Rada wydała pierwszy zbiór poprawek do publikowanych przez siebie standardów. Zmiany, które Grupa zastosowała od 1 stycznia 2010 roku, to:
 - MSSF 5 *Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*: zmiana wyjaśnia, że jeżeli jednostka zależna spełnia kryteria klasyfikacji jako przeznaczona do sprzedaży, wszystkie jej aktywa i zobowiązania są klasyfikowane jako przeznaczony do sprzedaży, nawet jeżeli po transakcji sprzedaży jednostka dominująca zachowa udziały niekontrolujące w tej jednostce zależnej. Zmiana nie ma wpływu na przedstawioną sytuację finansową ani wyniki działalności Grupy.
- *Zmiany do MSSF* (opublikowane w kwietniu 2009) – w kwietniu 2009 Rada wydała drugi zbiór zmian do publikowanych przez siebie standardów, przede wszystkim w celu usunięcia nieścisłości i niejasności sformułowań. Dla poszczególnych standardów obowiązują różne przepisy przejściowe. Zastosowanie następujących zmian spowodowało zmiany w zasadach (polityce) rachunkowości, nie miało jednak wpływu na przedstawioną sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.
 - MSSF 8 *Segmenty operacyjne*: Wyjaśniono, iż aktywa i zobowiązania segmentu należy wykazywać tylko wówczas, gdy aktywa takie i zobowiązania są włączone do miar wykorzystywanych przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych. Ponieważ główny organ Banku odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych dokonuje przeglądu aktywów i zobowiązań segmentu, Grupa kontynuuje ujawnianie wymaganych informacji w Nocie 5.
 - MSR 36 *Utrata wartości aktywów*: Wyjaśniono, iż największa dozwolona jednostka przyporządkowania wartości firmy nabytej w wyniku połączenia jednostek dla celów testów na utratę wartości to segment operacyjny w rozumieniu MSSF 8 przed zagregowaniem dla celów sprawozdawczości. Zmiana ta nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.
 - MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*: Wyjaśniono, że opcja wcześniejszej spłaty jest uważana za ściśle powiązaną z umową zasadniczą, jeżeli cena wykonania opcji daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca okres umowy zasadniczej. Zmiana ta nie miała wpływu na przedstawioną sytuację finansową ani wyniki działalności Grupy.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Klasyfikacja emisji praw poboru* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2010 roku lub później,
- MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* (znowelizowany w listopadzie 2009) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później,
- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później, do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do KIMSF 14 MSR 19 – *Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności: przedpłaty minimalnych wymogów finansowania* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później,
- KIMSF 19 *Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: ograniczone zwolnienie z obowiązku prezentowania danych porównawczych wymaganych przez MSSF 7 dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF (opublikowane w maju 2010 roku) – część zmian ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku, a część dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: transfer aktywów finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy: Realizacja podatkowa aktywów* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: znacząca hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Bank zasady (politykę) rachunkowości z wyjątkiem zmian, które będą wynikiem zmian wprowadzonych przez MSSF 9. W zakresie MSSF 9 Instrumenty finansowe Bank obecnie analizuje wpływ wprowadzenia tego standardu na sprawozdanie finansowe.

2.4 Dane porównywalne

Dane porównywalne za poprzednie okresy sprawozdawcze zamieszczone w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym uwzględniają zmiany prezentacyjne wprowadzone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31.12.2010 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Dane publikowane 31.12.2009	Zmiany	Dane porównywalne 31.12.2009
Aktywa			
Należności z tytułu zakupu papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	–	74 655	74 655
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	430 329	37 188	467 517
Pochodne instrumenty finansowe	254 693	(75)	254 618
Inne aktywa	113 064	23	113 087
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	–	111 980	111 980
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	248 488	(189)	248 299

Objaśnienia:

Wyodrębnienie pozycji w aktywach i zobowiązaniach dotyczącej należności i zobowiązań z tytułu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu. Zmiana danych na początek okresu porównywalnego jest nieistotna, w związku z tym nie są prezentowane dane na 1 stycznia 2009 roku.

2.5 Konsolidacja

Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszystkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami wewnątrz Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne przy sporządzaniu za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, danych finansowych dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.6 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w tysiącach złotych polskich, które są jednocześnie walutą funkcjonalną Banku i walutą prezentacji sprawozdań finansowych Banku.

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w wyniku na działalności handlowej lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego obowiązujące na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku:

	31.12.2010	31.12.2009
1 EUR	3,9603	4,1082
1 USD	2,9641	2,8503
1 GBP	4,5938	4,5986
1 CHF	3,1639	2,7661
100 JPY	3,6440	3,0890

2.7 Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej oraz dłużnych aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa dostępne do sprzedaży i instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą ustalania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne, uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego (np. opcje wcześniejszej spłaty), nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszelkie należne bądź otrzymane opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Grupę w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są według stopy procentowej na moment zaobserwowania przesłanki utraty wartości, w stosunku do nowo wyznaczonej wartości bilansowej aktywa wyliczonej jako różnica pomiędzy wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty wartości (wartość inwestycji netto).

2.8 Wynik z tytułu opłat i prowizji

Opłaty i prowizje, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, tylko są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wynik z tytułu opłat i prowizji. Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są w szczególności prowizje otrzymywane od kredytów w rachunkach bieżących, kart kredytowych, kredytów odnawialnych, zobowiązań udzielonych. Dodatkowo Bank uwzględnia w powyższej pozycji opłaty za prowadzenie rachunków bieżących oraz przychody i koszty od udzielonych gwarancji.

2.9 Przychód z tytułu dywidend

Dochód z tytułu dywidendy jest ujmowany w rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw do jej otrzymania przez Grupę.

2.10 Wynik z działalności handlowej

Wynik z tytułu działalności handlowej uwzględnia wszystkie przychody i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej oraz związane z nimi przychody i koszty odsetkowe oraz dywidendy dotyczące aktywów i zobowiązań finansowych klasyfikowanych jako aktywa oraz zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pozycja obejmuje także zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych.

2.11 Wynik z działalności inwestycyjnej

Przychody oraz koszty z tytułu aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności, z wyłączeniem odsetek, są prezentowane w pozycji wynik na działalności inwestycyjnej.

2.12 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych Grupa przedstawia pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Grupa ujmuje w powyższej pozycji głównie: przychody i koszty powstałe z tytułu sprzedaży i likwidacji aktywów trwałych, przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych, otrzymane i zapłacone odszkodowania, przychody i koszty z tytułu innych usług niezwiązanych z podstawową działalnością Grupy.

2.13 Podatek dochodowy

Obciążenie wyniku finansowego brutto obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz obciążenie/uznanie z tytułu zmiany aktywa/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na koniec okresu sprawozdawczego.

Odroczony podatek dochodowy

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest w pełnej wysokości metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli różnice przejściowe powstały w wyniku wykazania aktywa lub zobowiązania wynikającego z transakcji niebędącej połączeniem podmiotów gospodarczych, która w momencie zawarcia nie miała wpływu na wynik podatkowy ani księgowy, wówczas podatek odroczony nie jest wykazywany. Ponadto rezerwa z tytułu podatku odroczonego jest tworzona w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli jednostki i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu, natomiast aktywa z tytułu podatku odroczonego w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy koniec okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy koniec okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów. Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W 2010 i 2009 r. bieżący podatek dochodowy i rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczane były z zastosowaniem stawki 19%.

2.14 Klasyfikacja oraz wycena aktywów finansowych

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

2.14.1 Początkowe ujęcie oraz usunięcie aktywów i zobowiązań finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży oraz zawarcia transakcji z użyciem instrumentów pochodnych, ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji. Kredyty ujmowane są w momencie wypłaty środków na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Klasyfikacja aktywów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia zależy od celu, w jakim dany składnik aktywów finansowych został nabyty oraz jego charakterystyki.

W przypadku, gdy zapłacona cena za składnik aktywów na nieaktywnym rynku jest różna od wartości godziwej zaobserwowanej w przypadku innych podobnych transakcji dotyczących tego samego składnika aktywów na aktywnym rynku lub wartości oszacowanej na podstawie założeń przyjętych z obserwowanego rynku, Grupa od razu rozpoznaje różnicę pomiędzy wartością godziwą a zapłaconą ceną w rachunku zysków i strat w pozycji wynik z działalności handlowej.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

2.14.2 Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (w tym pochodne instrumenty finansowe), oraz
- aktywa lub zobowiązania finansowe zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa lub zobowiązania finansowe zostają ujęte do kategorii „aktywa lub zobowiązania finansowe zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” po spełnieniu następujących kryteriów: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena, jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku oraz odpowiednio w latach wtedy zakończonych żadne aktywa finansowe nie zostały zakwalifikowane w momencie początkowego ujęcia do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych „przeznaczonych do obrotu” zalicza się do kategorii „Aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Zarząd po spełnieniu odpowiednich warunków. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane w wartości godziwej, począwszy od dnia zawarcia transakcji. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej „aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” są wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na działalności handlowej w okresie, w którym powstały. Odsetki oraz zakupione dyskonto lub premia rozliczane są do wyniku z tytułu odsetek w czasie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej aktywa lub zobowiązania finansowego w momencie jego początkowego ujęcia jest wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty, chyba że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (niepoddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Wartość godziwą aktywa lub zobowiązania finansowego po jego początkowym ujęciu ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej przedstawia się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczona w oparciu o techniki wyceny uwzględnia także element ryzyka kredytowego. Zmiana wartości godziwej wynikająca ze zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z instrumentami pochodnymi ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Niektóre wbudowane instrumenty pochodne, takie jak opcja wbudowana w lokaty inwestycyjne, traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez rachunek

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

zysków i strat. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej przedstawia się w rachunku zysków i strat.

Oceny, czy dana umowa zawiera wbudowany instrument pochodny, dokonuje się na moment przystąpienia do umowy. Ponowna ocena jest dokonywana jedynie wtedy, gdy nastąpią zmiany w umowie istotnie wpływające na wynikające z niej przepływy pieniężne lub nastąpiły zmiany zasad rachunkowości.

2.14.3 Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Do tej kategorii aktywów finansowych zaliczamy „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”, jak również „Należności od banków”.

Powstają one wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać powstałych należności do obrotu natychmiastowo lub w krótkim terminie oraz nie zostały one zaklasyfikowane jako „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”, „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” lub „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

Po początkowym ujęciu pożyczki i należności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia z uwzględnieniem utraty wartości (zamortyzowanego kosztu), wszelkie różnice pomiędzy ich wartością godziwą w momencie początkowego ujęcia (pomniejszoną o koszty transakcyjne) odpowiadającej zwykle przekazanej kwocie (pomniejszonej o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.14.4 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności są to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności. Są to aktywa inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

W przypadku sprzedaży przez Grupę części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, wszystkie aktywa z tej kategorii są przeklasyfikowane do kategorii dostępne do sprzedaży.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej.

2.14.5 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji sprzedaży, z uwzględnieniem wartości rynkowej na koniec okresu sprawozdawczego. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo, których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

W przypadku aktywów oprocentowanych odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów odsetkowych. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w wyniku z działalności inwestycyjnej w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

2.14.6 Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i przedstawia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje bieżące możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz Grupa ma zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.14.7 Umowy sprzedaży i odkupu

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (transakcje „repo” oraz „sell buy back”) nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się jako zobowiązania finansowe w pozycji „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje „reverse repo” oraz „buy sell back”) ujmuje się w pozycji „Należności z tytułu zakupionych papierów z przyrzeczeniem odkupu”. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu traktuje się jako odsetki i nalicza metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy.

2.14.8 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wyceniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy metodą praw własności.

2.15 Utrata wartości aktywów finansowych

2.15.1 Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („przesłanki do rozpoznania utraty wartości”) oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) mają wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Grupę informacje o następujących zdarzeniach powodujących utratę wartości:

- a) opóźnienie w spłacie rat kapitałowych lub odsetek lub odsetek karnych przekraczające 90 dni,
- b) obniżenie oceny ratingowej do oceny „D” (oznaczającej niespełnienie zobowiązania),
- c) przyznanie klientowi odnotowującemu trudności finansowe udogodnień ekonomicznych, których skutkiem jest uszczuplenie należności Banku (np. umorzenie części należności z tytułu odsetek, opłat, prowizji lub kapitału, obniżenie oprocentowania),
- d) wypowiedzenie umowy kredytu,
- e) zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości klienta lub ogłoszenie upadłości klienta,
- f) złożenie przez klienta oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego,
- g) wszczęcie przeciwko klientowi postępowania egzekucyjnego,
- h) niekorzystne zmiany sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Obiektywną przesłanką utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych indywidualnie nieznaczących jest przeterminowanie przekraczające 90 dni.

Do grupy aktywów finansowych indywidualnie znaczących (ISFA) wchodzi wszystkie ekspozycje, których wartość (bilansowa i pozabilansowa) oraz równowartość dla ekspozycji w walutach obcych jest równa lub wyższa od 1 000 tys. PLN (słownie: jeden milion złotych) na dzień bilansowy, na który dokonywana jest ocena utraty wartości. Dodatkowo do grupy ISFA wchodzi, bez względu na łączną wartość ekspozycji, o której mowa powyżej:

- Wszystkie ekspozycje, uznane wcześniej za indywidualnie znaczące, dla których w poprzednim okresie został zidentyfikowany obiektywny dowód utraty wartości. Oznacza to, że zmiana podejścia do ekspozycji kredytowej

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

w oparciu o kryterium progu kwotowego może zostać zastosowana wyłącznie w sytuacji, gdy w stosunku do ekspozycji kredytowej nie została rozpoznana utrata wartości;

- Wszyscy klienci uznani za istotnych (grupa klientów strategicznych Banku), bez względu na spełnienie lub nie kryterium istotności kwotowej;
- Wszystkie dłużne papiery wartościowe (emitowane przez Skarb Państwa, jednostki sektora publicznego oraz podmioty gospodarcze) sklasyfikowane, zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie wycen, jako utrzymywane do terminu zapadalności;
- Wszystkie ekspozycje kredytowe w odniesieniu do banków;
- Wszystkie ekspozycje kredytowe w odniesieniu do podmiotów niebankowych w sektorze finansowym;
- Wszystkie ekspozycje, dla których prowadzona jest restrukturyzacja, a poziom zadłużenia w formie kapitału bilansowego i pozabilansowego wynosi co najmniej 100 tys. PLN.

Grupa najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Grupa stwierdzi, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową. W praktyce Grupa może wyceniać utratę wartości na podstawie wartości godziwej instrumentu finansowego, w oparciu o istniejącą cenę rynkową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z zajęcia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy zajęcie jest, czy nie jest prawdopodobne.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są łączone w grupy o podobnych cechach ryzyka kredytowego (według stosowanego przez Grupę systemu uwzględniającego rodzaj składnika aktywów, sektor gospodarki, obszar geograficzny, rodzaj zabezpieczenia, stan przeterminowania i inne istotne czynniki). Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych doświadczeń dotyczących strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka. Historyczne doświadczenia dotyczące strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia skutków aktualnych okoliczności, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą historyczne doświadczenia oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Szacunki dotyczące zmian przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupami aktywów powinny być zgodne pod względem kierunku ze zmianami odnośnych obserwowanych danych zachodzącymi z okresu na okres (np. zmiany stopy bezrobocia, cen nieruchomości, stanu spłat lub innych czynników wskazujących na zmiany prawdopodobieństwa wystąpienia strat w danej grupie i ich wielkości). Metodologia oraz założenia stosowane przy szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie rewidowane przez Grupę w celu zmniejszenia różnic między szacowaną a rzeczywistą wysokością strat.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu należy przeprowadzić wszystkie wymagane przepisami Banku procedury i ustalić kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty odpowiednio zmniejszana jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

2.15.2 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej lub w koszcie nabycia

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę znaczny lub długotrwały spadek wartości papieru wartościowego poniżej jego wartości początkowej. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazaną w rachunku zysków i strat – zostaje usunięta z kapitału własnego i wykazana w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży są odwracane przez kapitał. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany przez rachunek zysków i strat.

2.16 Renegocjowane umowy kredytów

W przypadku, gdy kredyt został renegocjowany i w konsekwencji wydłużeniu uległy terminy spłat lub zmieniono inne warunki umowy, to taka ekspozycja nie jest klasyfikowana jako zaległa. Bank ujawnia wartość bilansową aktywów finansowych, które gdyby nie miała miejsca zmiana terminów spłat lub zmiana warunków umowy, byłyby przeterminowane. Zarząd Banku na bieżąco weryfikuje, czy wszystkie warunki renegocjowanej umowy są spełniane oraz czy Bank otrzyma przyszłe płatności. Kredyty nadal są objęte indywidualną lub grupową oceną utraty wartości oraz wyceniane są przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej.

2.17 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (lub grupy aktywów do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia wyceniane są według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonych o koszty związane ze sprzedażą.

Aktywa trwale i grupy aktywów klasyfikowane są jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana w wyniku transakcji sprzedaży. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do zakończenia transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Działalność zaniechana to część składowa Grupy, która została zbyta albo sklasyfikowana jako „przeznaczona do sprzedaży” i (a) stanowi ważny rodzaj lub obszar terytorialny działalności; (b) wchodzi w skład pojedynczego skoordynowanego planu zbycia ważnego rodzaju lub obszaru terytorialnego działalności lub (c) stanowi jednostkę zależną przejętą wyłącznie w celu późniejszej odsprzedaży.

Jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży Grupa przedstawia aktywa trwale przejęte za długi, o ile spełniają one wymogi MSSF 5 opisane powyżej.

2.18 Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub/i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy:

- uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne, oraz
- można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

W momencie początkowego ujęcia nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji.

Grupa przyjęła zasadę, iż na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej.

Zysk wynikający ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej jest ujmowany w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych w okresie, w którym zmiana nastąpiła, natomiast strata w pozostałych kosztach operacyjnych w okresie, w którym nastąpiła zmiana.

Nieruchomości i grunty przejęte za długi są ujmowane jako nieruchomości inwestycyjne, chyba że spełniają kryteria zaliczenia do aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

2.19 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Bank we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania. Koszty związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednio obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych. Koszty związane z tworzeniem oprogramowania uwzględnione w wartości początkowej aktywa amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynoszą:

- licencje 14,0–50,0%
- autorskie prawa majątkowe 20,0–50,0%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania wartości niematerialnych dokonuje się na każdy koniec okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej wartości niematerialnych pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową.

Zyski i straty z tytułu zbycia wartości niematerialnych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.20 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki 1,5–10,0%
- maszyny i urządzenia 10,0–20,0%
- zespoły komputerowe 20,0%

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na każdy koniec okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli wartość odzyskiwana jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów, w ciężar rachunku zysków i strat tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

2.21 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe – inne niż zobowiązania wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat – wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

2.22 Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenie się rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe z tytułu odsetek.

Bank ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwę restrukturyzacyjną na udokumentowane koszty związane z restrukturyzacją. Rezerwa tworzona jest w oparciu o szczegółowy, formalny i ogłoszony plan restrukturyzacji. Rezerwa nie uwzględnia przyszłych kosztów operacyjnych.

2.23 Gwarancje finansowe

Gwarancje finansowe po początkowym ujęciu wyceniane są według wartości wyższej z dwóch:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, gdzie wartość rezerw na zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji odnosi się do szacunku wartości przyszłych strat w wysokości oczekiwanej bieżącej wartości przyszłych strat z tytułu niespłaconych kwot należności powstałych w wyniku realizacji gwarancji,
- wartości początkowej odpowiednio pomniejszonej o przychody ujęte zgodnie z MSR 18 Przychody.

2.24 Świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz niewykorzystanych urlopów. Rezerwy te tworzone są metodą aktuarialną, co zostało opisane w Nocie 36 niniejszego sprawozdania.

Pracownicy zatrudnieni w Grupie mają prawo do następujących świadczeń pracowniczych:

2.24.1 Nagrody jubileuszowe

Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi. Przysługują pracownikom za wieloletnią pracę w oparciu o liczbę lat przepracowanych w Grupie. Zasady wypłat nagród jubileuszowych określa Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy z dnia 19 grudnia 2005 roku z późniejszymi zmianami. Zgodnie z tym układem nagrody jubileuszowe przysługują pracownikom do 31 marca 2011 roku.

2.24.2 Odprawy emerytalne

Odprawy emerytalne, będące programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, przysługują pracownikom, którzy przechodzą na zaopatrzenie emerytalne lub rentę inwalidzką. Do okresu pracy wlicza się wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia na podstawie stosunku pracy.

2.24.3 Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe obliczane są jako iloczyn dziennej stawki średniego wynagrodzenia osobowego i liczby dni zaległego urlopu wypoczynkowego na dzień bilansowy.

2.24.4 Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

W przypadku podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, którego dotyczy podział zysku, jeżeli na Grupie

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

cięży prawny bądź zwyczajowy obowiązek takiego podziału zysku lub w którym podział zysku został zatwierdzony przez Zgromadzenie Akcjonariuszy/Wspólników, jeżeli decyzja akcjonariuszy nie wynika z istniejącego na koniec okresu sprawozdawczego obowiązku.

2.25 Kapitał podstawowy

2.25.1 Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, po odliczeniu ewentualnego podatku dochodowego, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

2.25.2 Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank lub inne jednostki Grupy objęte konsolidacją, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

2.26 Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzy się z corocznych odpisów dokonywanych z zysku lub z innych źródeł.

Kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych Banku lub na inne cele, w tym na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

2.27 Pozostałe kapitały rezerwowe

W Banku może być utworzony fundusz na niezidentyfikowane ryzyko z całości lub części środków rezerwy na ryzyko ogólne. Fundusz może być wykorzystany wyłącznie na pokrycie strat bilansowych Banku.

Do pozostałych kapitałów rezerwowych zalicza się kapitał, który powstaje w wyniku aktualizacji instrumentów finansowych przeznaczonych do sprzedaży.

2.28 Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego utworzony został zgodnie z Prawem bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 r. z zysku po opodatkowaniu. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

2.29 Działalność powiernicza

Grupa prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Biuro Maklerskie BGŻ S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa zarządzane w ramach działalności powierniczej nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie spełniają definicji aktywów Grupy.

2.30 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: środki pieniężne w kasie oraz środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania (rachunek bieżący), rachunek rezerwy obowiązkowej, należności od banków (w tym rachunki nostro).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

3 Zarządzanie ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej skoncentrowane jest bezpośrednio w Banku, z uwagi na fakt, że aktywa Banku stanowią 99,93% aktywów Grupy (wg danych na dzień 31 grudnia 2010 roku). Wobec powyższego wszystkie dane dotyczące poszczególnych ryzyk prezentowane są za Bank.

3.1 Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Podstawowa działalność biznesowa Banku skupia się wokół produktów finansowych oferowanych klientom: osobom fizycznym, przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom, jednostkom publicznym i budżetowym, niebankowym instytucjom finansowym. Wśród pozycji o charakterze pasywnym dominują krótkoterminowe depozyty o stałym oprocentowaniu oraz rachunki bieżące i konta oszczędnościowe. Po stronie aktywnej Bank oferuje następujące produkty kredytowe: kredyty mieszkaniowe, gotówkowe, karty kredytowe, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne i obrotowe, kredyty preferencyjne z dopłatami, faktoring, gwarancje, transakcje finansowania handlu zagranicznego (np. akredytywy) – zdecydowana większość produktów kredytowych to instrumenty średnio- i długoterminowe, ale oprocentowane w oparciu o krótkoterminowe stawki rynkowe.

Bank wykorzystuje instrumenty rynku finansowego w pierwszej kolejności do zarządzania ryzykami: płynności, stopy procentowej i walutowym, powstającymi w podstawowej działalności, zgodnie z przyjętym wewnątrznie apetytem na ryzyko oraz średnio- i długoterminowymi trendami rynkowymi.

Bank oferuje również dostęp do instrumentów rynku finansowego swoim klientom, w celu zabezpieczania ryzyka rynkowego – walutowego i/lub stopy procentowej – istniejącego w ich podstawowej działalności biznesowej. W 2009 i 2010 r. Bank przebudował proces kredytowy, dający dostęp klientom do instrumentów pochodnych, dostosowując go do wymogów dyrektywy MiFID oraz zapewniając zwiększoną kontrolę wewnętrzną nad wielkością i profilem ponoszonego ryzyka. Większość transakcji z klientami jest zamykana na rynku międzybankowym, jednakże z uwagi na ich charakter (niskie wolumeny pojedynczych transakcji, niestandardowe parametry) część ryzyka pozostaje w księgach Banku w ramach księgi handlowej, ograniczana przez konserwatywną politykę oraz limity ryzyka rynkowego.

3.2 Ryzyko kredytowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest stworzenie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, zwiększającego bezpieczeństwo i rentowność usług bankowych.

Do podstawowych celów polityki kredytowej Banku BGŻ należą:

- harmonijny wzrost portfela kredytowego,
- utrzymywanie wskaźnika należności zagrożonych na poziomie akceptowanym przez Bank,
- zapewnienie zgodności procedur i produktów kredytowych ze strategią Banku.

Bank w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- pomiar ryzyka kredytowego potencjalnych oraz zawartych transakcji kredytowych dokonywany jest cyklicznie z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców, jak również posiadanych przez nich zabezpieczeń,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne od służb biznesowych, służby oceny ryzyka kredytowego,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Koncentracja ryzyka kredytowego

Zarząd Banku ustala koncentracje ryzyka kredytowego wynikającego z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność do spłaty zadłużenia jest zależna od wspólnego czynnika ryzyka. Ryzyko koncentracji jest analizowane wobec: największych podmiotów, największych grup kapitałowych, regionów geograficznych oraz branż.

Jednym z potencjalnych źródeł ryzyka kredytowego jest wysoka koncentracja zaangażowań kredytowych Banku w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo i organizacyjnie. W celu jej ograniczenia Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy suma wierzytelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekraczać limitu koncentracji zaangażowań, który wynosi:

- 20% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy którykolwiek z podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie jest podmiotem powiązaniem z Bankiem,
- 25% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie nie są podmiotami powiązaniem z Bankiem.

Ponadto w art. 71 ust. 2 Prawa bankowego ustawodawca określił, iż suma zaangażowań Banku wobec podmiotów powiązanych z Bankiem, o zaangażowaniu większym niż 10% funduszy Banku, nie może być wyższa niż limit dużych zaangażowań, który wyniósł 800% tych funduszy.

Bank dokonuje monitoringu limitów koncentracji zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe. Według stanu na koniec 2010 roku zaangażowanie Banku w finansowanie klientów/grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie przekracza limitu koncentracji zaangażowań. Również limit koncentracji dużych zaangażowań nie jest przekroczony. Suma zaangażowania Banku wobec klientów/grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równa lub większa od 10% funduszy własnych Banku stanowi ok. 23% funduszy własnych Banku. Według stanu na koniec 2009 r. limity określone w art. 71 Prawa bankowego nie zostały przekroczone. Na koniec grudnia 2009 r. suma zaangażowań równych lub przekraczających 10% funduszy własnych Banku stanowi 13%.

W ramach monitorowania koncentracji regionalnej Bank analizuje wszystkie ekspozycje kredytowe Banku, zarówno wobec klientów detalicznych, jak i instytucjonalnych. Wg stanu na dzień 31.12.2009 r. wkład zaangażowania regionalnego wyniósł: region centralny – 22%, region wschodni – 23%, region zachodni – 19%, region południowy – 17%, region północny – 19%. Na koniec 2010 roku również odnotowano proporcjonalny rozkład zaangażowania: region centralny – 21%, region wschodni – 22%, zachodni – 21%, region południowy – 17%, region północny – 19%.

W ramach analizy koncentracji regionalnej Bank dokonuje również kalkulacji wartości współczynnika koncentracji. Niska jego wartość oraz proporcjonalny rozkład zaangażowania świadczą o niskim poziomie koncentracji regionalnej, a tym samym o niskim ryzyku związanym z tą koncentracją. Nie odnotowano również przekroczeń wartości progowych (wewnętrznych limitów zaangażowań w poszczególne regiony). W ramach badania jakości portfela kredytowego Bank sprawdza także udział kredytów zagrożonych w portfelu rozumianych jako kredyty, dla których rozpoznano utratę wartości. Tabela poniżej przedstawia wyniki analizy:

**Udział kredytów zagrożonych* w zaangażowaniu regionalnym
w tys. zł**

Regiony	Zaangażowanie		Udział zagrożonych ekspozycji	
	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009
Centralny	4 387 654	4 210 778	17,6%	13,8%
Wschodni	4 592 577	4 322 346	2,7%	3,5%
Zachodni	4 223 133	3 649 455	3,9%	3,3%
Północny	3 906 220	3 545 773	2,2%	3,3%
Południowy	3 472 222	3 183 544	5,0%	3,7%

* Kredyty, dla których zidentyfikowano utratę wartości

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Według stanu na koniec 2010 roku, największym zaangażowaniem charakteryzuje się region centralny. Dla tego regionu zaobserwowano również największy relatywnie udział ekspozycji zagrożonych.

Przeprowadzaną przez Bank analizą koncentracji branżowej objęte są wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów instytucjonalnych. Bank definiuje branże w oparciu o Polską Klasyfikację Działalności (kod PKD 2007). Struktura zaangażowania Banku względem branż analizowana na koniec 2010 roku, podobnie jak na koniec 2009 roku, charakteryzuje się koncentracją wobec trzech branż: rolnictwa, handlu hurtowego i produkcji artykułów spożywczych. W roku 2009 składały się one na 58% zaangażowania branżowego, natomiast w roku 2010 zaangażowanie wobec tych trzech branż wyniosło 65%.

Poniższa tabela przedstawia udział kredytów zagrożonych w portfelu, tzn. takich, wobec których zidentyfikowano utratę wartości. Według stanu na koniec 2010 oraz 2009 roku, największy udział zagrożonych ekspozycji zaobserwowano dla branży produkcja wyrobów elektronicznych i produkcja odzieży.

**Udział kredytów zagrożonych* w zaangażowaniu branżowym (wartość bilansowa brutto)
w tys. zł**

Branże	Zaangażowanie		Udział zagrożonych ekspozycji	
	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009
Rolnictwo	4 857 429	3 764 239	3,5%	3,8%
Handel hurtowy; handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi	1 716 754	1 452 122	7,7%	8,2%
Produkcja artykułów spożywczych	1 689 632	1 679 634	14,0%	16,9%
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, chemikaliów i wyrobów chemicznych, gumy i tworzyw sztucznych	532 202	573 035	2,2%	0,6%
Budownictwo	485 390	448 275	16,0%	14,5%
Handel detaliczny	390 238	346 133	7,9%	5,8%
Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, papieru i wyrobów z papieru, mebli	382 763	356 030	8,9%	7,3%
Produkcja metali, pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	369 837	325 964	18,6%	12,2%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	364 933	357 271	2,8%	3,1%
Transport i gospodarka magazynowa	251 518	201 867	14,6%	15,9%
Pozostała działalność gospodarcza	246 197	283 769	1,5%	0,9%
Produkcja maszyn i urządzeń, pojazdów	240 863	270 349	7,0%	4,7%
Hotele i restauracje	184 303	140 524	12,6%	10,5%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	114 090	112 891	16,6%	11,1%
Produkcja wyrobów elektronicznych i optycznych, urządzeń elektrycznych	136 294	147 024	28,6%	27,6%
Produkcja odzieży, wyrobów tekstylnych, skór i wyrobów ze skór wyprawionych	99 848	98 701	29,1%	27,5%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	87 889	59 340	5,7%	3,7%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę	71 743	44 313	0,6%	1,2%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	56 210	133 392	2,6%	1,5%
odpadami	44 113	55 241	5,1%	0,3%
Pozostała działalność usługowa	42 443	20 095	1,5%	3,0%
Edukacja, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	39 232	28 637	1,2%	0,8%
Pozostała produkcja wyrobów	35 096	31 341	5,9%	4,0%
Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	22 088	12 479	6,6%	3,0%
Informacja i komunikacja	20 894	18 042	10,2%	1,9%
Górnictwo i wydobywanie	16 990	23 341	2,9%	0,0%
Rybacktwo	16 638	10 020	0,0%	0,0%
Pozostałe branże	175 499	946 163	11,1%	4,5%
Klienci detaliczni	7 890 680	6 971 664	4,4%	2,6%

* Kredyty, dla których zidentyfikowano utratę wartości

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Bank zarządza także ryzykiem koncentracji zabezpieczeń. W ramach analiz badany jest udział ekspozycji zabezpieczonych przez zabezpieczenia, których nadmierna koncentracja w portfelu może stanowić ryzyko przyszłych strat dla Banku. Do takich zabezpieczeń, Bank zalicza: zastaw na rzeczach złożonych w domu składowym, przelew wierzytelności z rachunku bankowego, oświadczenie patronackie, zastaw ustawowy, zastaw zwykły, przejęcie długu, przystąpienie do długu ustawowe, weksel in blanco, przelew praw z umowy ubezpieczenia. Według stanu na koniec 2010 roku, podobnie jak na koniec 2009 roku, nie zaobserwowano przekroczeń limitów koncentracji dla tej grupy zabezpieczeń. W trakcie 2009 roku Bank zmodyfikował podejście do monitorowania koncentracji zabezpieczeń. Analizie podlegają przede wszystkim zabezpieczenia o niskiej płynności.

Struktura przeterminowania należności

Wiekowanie kredytów i pożyczek udzielanych klientom, które nie utraciły wartości, ma na celu wskazanie na poziom potencjalnej straty kredytowej. Im wyższe przeterminowanie w spłacie, tym większe prawdopodobieństwo identyfikacji obiektywnej przesłanki utraty wartości w przyszłości. Wzrost opóźnienia w spłacie powyżej zera dni zwiększa szansę identyfikacji przesłanki utraty wartości, ale nie stanowi sam w sobie podstawy do nadania tej przesłanki. W wypadku ekspozycji przeterminowanych poniżej 91 dni przesłanka może zostać jednak zidentyfikowana na podstawie dodatkowych informacji o sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Strukturę portfela kredytowego w podziale na ekspozycje z przesłanką utraty wartości oraz bez niej wraz z uwzględnieniem liczby dni opóźnienia w spłacie przedstawiają poniższe tabele.

Struktura portfela kredytowego ze względu na utratę wartości i przeterminowanie, 31.12.2010 (wartość bilansowa netto w tys. zł)

Kategoria ekspozycji	Bez przesłanki utraty wartości				Z przesłanką utraty wartości	Razem
	0 dni	1–30 dni	31–60 dni	61–90 dni		
Kredyty detaliczne w rachunku bieżącym	135 264	2 040	2 468	1 562	3 698	145 032
Kredyty na zakup nieruchomości mieszkalnych	6 214 070	132 225	53 934	27 210	93 551	6 520 990
Pożyczki hipoteczne	126 095	8 342	3 582	1 312	5 676	145 007
Kredyty gotówkowe	532 576	29 958	10 112	4 852	39 209	616 707
Kredyty studenckie	210 081	1 067	1 043	18	2 695	214 904
Pozostałe ekspozycje detaliczne	6 066	7	–	–	44	6 117
Kredyty obrotowe dla rolników	193 850	902	1 227	113	6 154	202 246
Kredyty inwestycyjne dla rolników	3 022 767	6 418	7 496	1 182	44 180	3 082 043
Kredyty obrotowe dla mikroprzedsiębiorstw	19 820	106	151	–	1 781	21 858
Kredyty inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	634 674	1 135	10 883	3 707	23 033	673 432
Kredyty w rachunku bieżącym dla rolników i mikroprzedsiębiorstw	956 232	4 201	10 098	4 522	14 546	989 599
Kredyty inwestycyjne dla MŚP i dużych przedsiębiorstw	4 939 922	1 761	4 798	10 449	328 776	5 285 706
Kredyty w rachunku bieżącym dla MŚP i dużych przedsiębiorstw	1 350 567	2 508	1 346	1 056	62 574	1 418 051
Ekspozycje wobec instytucji finansowych	8 075	–	–	–	233	8 308
Sektor budżetowy	200 129	–	–	–	–	200 129
Ekspozycje w portfelu Departamentu Kredytów Trudnych	21 434	83	–	–	63 731	85 248
Faktoring	255 243	9 955	–	–	2 414	267 612
Razem	18 826 865	200 708	107 138	55 983	692 295	19 882 989

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

**Struktura portfela kredytowego ze względu na utratę wartości i przeterminowanie
31.12.2009 (wartość bilansowa netto w tys. zł)**

Kategoria ekspozycji	Bez przesłanki utraty wartości				Z przesłanką utraty wartości	Razem
	0 dni	1–30 dni	31–60 dni	61–90 dni		
Kredyty detaliczne w rachunku bieżącym	125 483	181	649	455	1 320	128 088
Kredyty na zakup nieruchomości mieszkalnych	5 590 519	55 140	37 702	14 895	38 600	5 736 856
Pożyczki hipoteczne	182 638	5 491	3 772	1 559	5 350	198 810
Kredyty gotówkowe	467 279	14 878	8 900	4 123	13 517	508 697
Kredyty studenckie	242 544	4	328	29	1 740	244 645
Pozostałe ekspozycje detaliczne	9 077	4	51	–	41	9 173
Kredyty obrotowe dla rolników	240 698	711	542	587	2 141	244 679
Kredyty inwestycyjne dla rolników	2 712 270	7 234	7 472	678	19 999	2 747 653
Kredyty obrotowe dla mikroprzedsiębiorstw	17 463	151	185	60	1 399	19 258
Kredyty inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	497 182	852	6 347	1 392	6 619	512 392
Kredyty w rachunku bieżącym dla rolników i mikroprzedsiębiorstw	710 819	4 109	4 820	2 954	5 227	727 929
Kredyty inwestycyjne dla MŚP i dużych przedsiębiorstw	5 001 549	3 387	8 448	5 136	334 830	5 353 350
Kredyty w rachunku bieżącym dla MŚP i dużych przedsiębiorstw	1 341 092	2 560	1 983	810	48 258	1 394 703
Ekspozycje wobec instytucji finansowych	119	–	–	–	–	119
Sektor budżetowy	180 598	–	–	–	–	180 598
Ekspozycje w portfolio Departamentu Kredytów Trudnych	22 951	1 442	1 191	159	65 584	91 327
Faktoring	212 344	2 080	–	202	211	214 837
Razem	17 554 625	98 224	82 390	33 039	544 836	18 313 114

Poziom potencjalnej straty kredytowej na ekspozycjach bez zidentyfikowanej przesłanki utraty wartości odzwierciedlony jest również w wartościach parametrów PD (ang. probability of default) przypisanych do tych ekspozycji na datę bilansową. Parametry te określają prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia, zgodnie z którym w okresie kolejnych 12 miesięcy dla danej ekspozycji kredytowej zidentyfikowana zostanie obiektywna przesłanka utraty wartości.

**Struktura portfela kredytowego bez przesłanki utraty wartości
(wartość bilansowa netto w tys. zł)**

Kategoria ekspozycji	31.12.2010		31.12.2009	
	Wartość	PD	Wartość	PD
Kredyty detaliczne w rachunku bieżącym	141 334	1,62%	126 768	1,47%
Kredyty na zakup nieruchomości mieszkalnych	6 427 439	2,04%	5 698 256	1,61%
Pożyczki hipoteczne	139 331	5,55%	193 460	5,77%
Kredyty gotówkowe	577 499	8,05%	495 181	5,45%
Kredyty studenckie	212 209	1,26%	242 904	1,27%
Pozostałe ekspozycje detaliczne	6 073	8,05%	9 132	5,45%
Kredyty obrotowe dla rolników	196 092	1,23%	242 538	1,31%
Kredyty inwestycyjne dla rolników	3 037 862	1,01%	2 727 654	1,05%
Kredyty obrotowe dla mikroprzedsiębiorstw	20 077	3,74%	17 859	5,28%
Kredyty inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	650 399	2,77%	505 773	2,46%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Kategoria ekspozycji	31.12.2010		31.12.2009	
	Wartość	PD	Wartość	PD
Kredyty w rachunku bieżącym dla rolników i mikroprzedsiębiorstw	975 052	2,08%	722 702	1,73%
Kredyty inwestycyjne dla MŚP i dużych przedsiębiorstw	4 956 930	1,68%	5 018 521	1,73%
Kredyty w rachunku bieżącym dla MŚP i dużych przedsiębiorstw	1 355 477	1,75%	1 346 444	1,48%
Ekspozycje wobec instytucji finansowych	8 075	–	119	–
Sektor budżetowy	200 129	–	180 598	–
Ekspozycje w portfelu Departamentu Kredytów Trudnych	21 518	37,96%	25 743	34,09%
Faktoring	265 198	1,68%	214 626	1,73%
Razem	19 190 694	–	17 768 278	–

Dla dużych przedsiębiorstw oraz klientów z segmentu MŚP, prowadzących pełną rachunkowość, Bank wyznacza wewnętrzne klasy ratingowe zgodnie z przyjętą polityką kredytową. Klasy ratingowe wyznaczane są na podstawie modelu ryzyka dedykowanego dla tej części portfela kredytowego. Wykorzystywane są przy tym roczne dane finansowe przedstawiane przez klienta oraz ogólna ocena jakościowa jego sytuacji na rynku. Strukturę aktywów finansowych bez zidentyfikowanej przesłanki utraty wartości w ujęciu wewnętrznych ratingów Banku przedstawia poniższa tabela.

Struktura portfela ekspozycji wobec przedsiębiorstw z ratingiem wewnętrznym, bez przesłanki utraty wartości (wartość bilansowa netto w tys. zł)

Kod ratingu wewnętrznego*	31.12.2010	31.12.2009
	Udział	Udział
R08	–	–
R09	0,2%	0,2%
R10	6,9%	6,5%
R11	1,0%	1,4%
R12	8,2%	2,7%
R13	11,9%	10,5%
R14	12,6%	10,0%
R15	19,3%	24,5%
R16	18,4%	15,5%
R17	11,3%	12,5%
R18	6,8%	11,7%
R19	1,8%	2,7%
R20	1,6%	1,8%
Razem	100,0%	100,0%

* Rating klienta opracowywany jest na podstawie modelu wewnętrznego wykorzystywanego w Banku, który pozwala na uporządkowanie klientów Banku pod względem jakości kredytowej na podstawie danych finansowych oraz jakościowych.

R08 – najlepszy rating, R20 – najgorszy rating

Nie identyfikuje się utraty wartości na zaległych kredytach w całości objętych zabezpieczeniami pieniężnymi ani na mieszkaniowych kredytach hipotecznych zaległych powyżej 90 dni, jeśli wartość zabezpieczenia jest wystarczająca, żeby spłacić zarówno kapitał kredytowy, jak i wszystkie potencjalne odsetki za okres przynajmniej jednego roku.

W przypadku należności w ocenie indywidualnej, w stosunku do których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości oraz należności zaległych, w stosunku do których nie zidentyfikowano przesłanki utraty wartości, łączna wartość godziwa

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

przyjętych przez Bank zabezpieczeń, które zostały uwzględnione w szacunkach przyszłych przepływów pieniężnych, została zaprezentowana w poniższej tabeli:

	31.12.2010	31.12.2009
Wartość godziwa przyjętych zabezpieczeń należności w ocenie indywidualnej, w stosunku do których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości	1 658 742	1 503 827
Wartość godziwa przyjętych zabezpieczeń należności zaległych w ocenie indywidualnej, w stosunku do których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości	24 416	15 446

Bank stosuje standardowe zabezpieczenia kredytowe zawarte w umowach kredytowych, nieodbiegające od praktyki sektorowej (tj. hipoteki, przewłaszczenia, zastawy rejestrowe, poręczenia, gwarancje oraz cesje należności).

Ustanowione przez Bank prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych monitorowane są poprzez ocenę wartości przyjętych zabezpieczeń na podstawie dokumentów składanych przez kredytobiorców. Ponadto, w trakcie oceny zabezpieczenia Bank korzysta z wewnętrznych baz danych zawierających historyczne informacje na temat statystyk realizacji praw do zabezpieczeń.

Renegocjowane umowy kredytowe

W przypadku, gdy kredyt został renegocjowany i w konsekwencji wydłużeniu uległy terminy spłat lub zmieniono inne warunki umowy, to taka ekspozycja nie jest klasyfikowana jako zaległa. Bank ujawnia wartość bilansową aktywów finansowych, które gdyby nie miała miejsca zmiana terminów spłat lub zmiana warunków umowy, byłyby przeterminowane. Zarząd Banku na bieżąco weryfikuje, czy wszystkie warunki renegocjowanej umowy są spełniane oraz czy Bank otrzyma przyszłe płatności. Kredyty nadal są objęte indywidualną lub grupową oceną utraty wartości oraz wyceniane są przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej.

Bank posiada należności restrukturyzowane, jednakże one podlegają standardowej ocenie pod kątem obiektywnych przesłanek utraty wartości.

Należności restrukturyzowane, zgodnie z Uchwałą Zarządu Banku w sprawie zasad restrukturyzacji i windykacji należności Banku Gospodarki Żywnościowej, są to należności, w stosunku do których zostały podjęte działania mające na celu przywrócenie zdolności dłużnika Banku do spłaty całości lub części należności Banku w szczególności m.in. poprzez zmianę harmonogramu spłat, zastosowanie ulg w spłacie należności Banku lub w uzasadnionych przypadkach możliwość udzielenia dłużnikowi nowych kredytów lub gwarancji (w przypadku dłużnika instytucjonalnego) w ramach programu naprawczego.

Poniżej przedstawiamy dane dotyczące należności restrukturyzowanych.

	Wartość bilansowa brutto bez odsetek 31.12.2010	Wartość bilansowa netto 31.12.2010	Wartość bilansowa brutto bez odsetek 31.12.2009	Wartość bilansowa netto 31.12.2009
Kredyty i pożyczki od banków	627	136	648	58
Kredyty i pożyczki od klientów	194 181	150 763	240 647	197 651
– przedsiębiorstwa	166 010	129 470	215 050	179 329
– gospodarstwa domowe	28 171	21 293	25 597	18 322
Skupione wierzytelności	5 633	5 829	–	–
Razem należności restrukturyzowane	200 441	156 728	241 295	197 709

3.3 Ryzyko rynkowe i ALM (zarządzanie aktywami i pasywami)**Organizacja procesu zarządzania ryzykiem**

W celu właściwego odzwierciedlenia specyfiki transakcji rynku finansowego, tj. intencji ich zawarcia, dominujących ryzyk i sposobu ewidencji księgowej, Bank przyporządkowuje wszystkie pozycje bilansowe i transakcje pozabilansowe

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

do księgi bankowej lub księgi handlowej. Precyzyjne kryteria tego podziału określają wprowadzone w życie uchwałami Zarządu Banku dokumenty („polityki”), regulujące cel prowadzenia danej księgi, dopuszczalną wielkość, profil i typy podejmowanego ryzyka, metody ich pomiaru i limitowania oraz uprawnienia i umiejscowienie poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku w procesie generowania, pomiaru, limitowania i raportowania ryzyka.

Proces zawierania transakcji, ich ewidencji, nadzoru nad poziomem ryzyka i stanowienia limitów ryzyka jest prowadzony przez niezależne jednostki. Zarząd Banku, uwzględniając długoterminową strategię Banku oraz plan finansowy, określa akceptowalny profil ryzyka poprzez dystrybucję dostępnego kapitału na poszczególne linie biznesowe, który dalej – w postaci limitów ryzyka – jest przypisywany do ksiąg przez Komitet Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku (dalej „KZRiBB”). Za bieżące zarządzanie ryzykiem ksiąg handlowej i bankowej operacyjnie odpowiada Departament Skarbu, działający w ramach ustalonych limitów ryzyka, a w stosunku do wybranych pozycji księgi bankowej realizujący wytyczne KZRiBB. Za pomiar i raportowanie wielkości ryzyka oraz przekroczeń limitów odpowiedzialne jest Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym (dalej „RF”), niezależna wycena i kalkulacja wyniku zarządczego prowadzona jest przez Departament Wycen Instrumentów Finansowych (dalej „WR”), a ewidencja księgowa i rozliczanie transakcji przez odpowiednie komórki operacyjne. System akceptacji przekroczeń limitów ma charakter hierarchiczny, zależnie od rodzaju limitu (jego „ważności”) i typu przekroczenia (techniczne, nieznaczne, znaczne) jest on umiejscowiony na poziomie od dyrektora RF po członka Zarządu Banku nadzorującego Obszar Finansów i Ryzyka. Niezależnie od ww. procesu, wszystkie przekroczenia są raportowane i dyskutowane na comiesięcznych posiedzeniach KZRiBB.

Miary ryzyka

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego i ALM stosowanymi przez Bank są:

- wartość zagrożona (VaR – Value-at-Risk) – wskazująca maksymalny akceptowany poziom straty na danej pozycji w normalnych warunkach rynkowych, w określonym horyzoncie czasowym, możliwy do przekroczenia z określonym prawdopodobieństwem; Bank stosuje model parametryczny ze zmodyfikowaną macierzą wariacji-kowariancji i wykładniczym waznieniem obserwacji historycznych, przyjmuje: poziom ufności 99%, okres utrzymania pozycji 1 dzień dla księgi handlowej oraz 1 miesiąc dla księgi bankowej,
- analizy scenariuszowe i testy warunków skrajnych (Stress Test) – stanowiące uzupełnienie VaR o zdarzenia spoza statystycznie przewidywalnych zachowań rynku: historyczne kryzysy ekonomiczne i polityczne, scenariusze teoretyczne, analizy typu expected shortfall (oczekiwana wartość straty powyżej przedziału ufności) i max-loss (najwyższa możliwa strata w oparciu o znaną historię zmian czynników rynkowych),
- miary wrażliwości – określające wrażliwość wielkości finansowej – wyceny, przychodów odsetkowych, wartości kapitału ekonomicznego netto – na zmiany czynników ryzyka. Bank stosuje miary takie jak: delta/bpv, duration oraz dla księgi bankowej dodatkowo: IaR (Interest-at-Risk – wrażliwość wyniku odsetkowego) i EaR (Equity-at-Risk – wrażliwość wartości bieżącej kapitału netto),
- miary nominalne – m.in. wielkość pozycji walutowej w ciągu dnia i na koniec dnia, nominal papierów wartościowych,
- ograniczenia niepieniężne – m.in. dopuszczalne rodzaje instrumentów, walut i par walutowych, maksymalne zapadalności, minimalny rating kredytowy dla nabywanych papierów dłużnych,
- poziom maksymalnie akceptowanych strat – tzw. limity stop-loss, dla różnych przedziałów czasowych (dzień, miesiąc, rok) na poziomie portfeli i podportfeli.

Ryzyko w księdze bankowej (ALM)

Polityką Banku w zakresie księgi bankowej jest osiągnięcie dodatkowych przychodów ponad marżę produktową, bez narażania stabilności środków zdeponowanych przez klientów, kapitału i wyniku finansowego. Bank osiąga ten cel poprzez utrzymanie lub dopasowanie naturalnej ekspozycji, generowanej przez podstawową działalność depozytowo-kredytową Banku, w ramach obowiązujących limitów ryzyka i w kierunku zgodnym z przewidywanymi średnio- i długoterminowymi trendami rynku finansowego.

W skład księgi bankowej Banku wchodzi – przekazywane w zarządzanie do Centrali Banku poprzez system Transferowych Cen Funduszy (TCF) – depozyty i kredyty, pozycje o charakterze strategicznym (inwestycje długoterminowe, obligacje z konwersji rezerwy obowiązkowej, własne emisje długu i pożyczki), operacje rynku finansowego o charakterze płynnościowym (lokaty i depozyty międzybankowe, płynne papiery dłużne) i zabezpieczającym tę księgę (instrumenty

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

pochodne) oraz pozycje bezodsetkowe (m.in. kapitał, aktywa rzeczowe, aktywa niematerialne i prawne, podatki i rezerwy, bieżący wynik). W 2010 r. Bank podjął decyzję o zmianie sposobu zarządzania strukturalną pozycją ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka długoterminowego finansowania: pozycje reprezentujące środki zgromadzone przez klientów Banku na rachunkach bieżących i oszczędnościowych oraz kredyty w rachunku bieżącym zostały przekazane w zarządzanie KZRRiBB, powstał również portfel inwestycyjny Banku, mający na celu zwiększenie przychodowości aktywów utrzymywanych jako rezerwa płynności.

Warunki konkurencyjne lokalnego rynku finansowego i oczekiwania klientów są głównymi czynnikami kształtującymi politykę produktową Banku, w szczególności stosowanie zmiennego oprocentowania dla średnio- i długoterminowych produktów kredytowych oraz finansowanie tych aktywów krótkimi depozytami i rachunkami o stałym oprocentowaniu.

Wg stanu na koniec 2010 r., uwzględniając kontraktowe terminy przeszacowania/zapadalności dla produktów standardowych (opartych o stawki rynku międzybankowego) oraz replikowany profil ryzyka dla produktów o niezdefiniowanej zapadalności (rachunków bieżących i oszczędnościowych, kredytów w rachunku bieżącym) oraz produktów, których cena ustalana jest przez Zarząd Banku lub w sposób mnożnikowy, zależy od stawek rynkowych (np. kredyty preferencyjne z dopłatami ARiMR), średnie duration – tj. ważony okres do przeszacowania oprocentowania – aktywów bilansowych utrzymywało się na poziomie ok. 1,6 miesiąca, natomiast w przypadku zobowiązań bilansowych wynosiło niespełna 1,8 miesiąca. Oznacza to, że dla 99% aktywów i 100% zobowiązań oprocentowanie przeszacowuje się w ciągu 1 roku, dla 90% aktywów i 80% zobowiązań w ciągu 3 miesięcy i dla 65% aktywów i 55% zobowiązań w ciągu miesiąca – jest to struktura zbliżona do tej, którą posiadał bilans Banku w 2009 r.:

	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiący	1–5 lat	Powyżej 5 lat	Nieoprocentowane	Razem
Aktywa							
Kasa i środki w Banku Centralnym	787 612	–	–	–	–	–	787 612
Należności od banków	16 234	–	39 605	578	–	–	56 417
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 842 260	–	–	–	–	–	1 842 260
Kredyty udzielone klientom	11 342 964	5 737 284	2 253 494	434 756	4 197	–	19 772 695
Lokacyjne papiery wartościowe:	1 288 531	363 000	259 000	1 324 500	–	–	3 235 031
– dostępne do sprzedaży	1 288 531	363 000	259 000	1 324 500	–	–	3 235 031
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	–	–	–	–	–	–	–
Inne aktywa	1 466 747	80 720	13 618	–	–	–	1 561 085
Aktywa razem	16 744 348	6 181 004	2 565 717	1 759 834	4 197	–	27 255 100
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	-680 925	-2 067	-8 300	–	–	–	-691 292
Zobowiązania wobec klientów	-13 079 506	-4 833 639	-4 421 087	-49 276	–	–	-22 383 508
Pozostałe pożyczone środki	-511 000	-1 095 500	-150 000	–	–	–	-1 756 500
Pozostałe zobowiązania	-11 613	–	–	–	–	–	-11 613
Zobowiązania razem	-14 283 044	-5 931 206	-4 579 387	-49 276	–	–	-24 842 913
Pozabilans							
Zobowiązania pozabilansowe netto	341 845	-1 642 121	1 210 658	-538 840	4 657	–	-623 801
Skumulowana luka stopy procentowej razem	2 803 149	1 410 826	607 814	1 779 532	1 788 386	–	

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiące	1–5 lat	Powyżej 5 lat	Nieoprocen- towane	Razem
Aktywa							
Kasa i środki w Banku Centralnym	753 830	–	–	–	–	–	753 830
Należności od banków	165 645	–	212	–	–	–	165 857
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	340 232	–	–	–	–	–	340 232
Kredyty udzielone klientom	12 012 333	-4 547 382	1 953 672	1 953 672	13 184	–	18 877 059
Lokacyjne papiery wartościowe:	1 365 565	1 133 765	322 200	224 255	–	–	3 045 785
– dostępne do sprzedaży	1 155 011	1 133 765	322 200	224 255	–	–	2 835 231
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	210 554	–	–	–	–	–	210 554
Inne aktywa	305 185	214	20	318	398	–	306 135
Aktywa razem	14 942 790	5 681 361	2 276 104	575 061	13 582	–	23 488 898
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	-283 379	-30 995	-115 000	–	–	–	-429 374
Zobowiązania wobec klientów	-9 714 835	-4 715 844	-5 036 305	-63 682	–	–	-19 530 666
Pozostałe pożyczone środki	-209 821	-1 015 584	-228 393	–	–	–	-1 453 798
Pozostałe zobowiązania	-49 896	-66	-30 812	–	–	–	-80 774
Zobowiązania razem	-10 257 931	-5 762 489	-5 410 510	-63 682	–	–	-21 494 612
Pozabilans							
Zobowiązania pozabilansowe netto	207 900	4 926	6 193	-210 000	-16 000	–	-6 981
Skumulowana luka stopy procentowej razem	4 892 759	4 816 557	1 688 344	1 989 723	1 987 305	–	1 987 305

W powyższej analizie profilu ryzyka stopy procentowej Banku stosowane są następujące założenia, powodujące jej rozbieżność w stosunku do danych księgowych:

- kontraktom oprocentowanym według stopy zmiennej uchwałowej, tj. ustalonej przez Zarząd Banku, przypisuje się miesięczny termin przeszacowania, przypadający na 1. dzień roboczy miesiąca,
- kredytom preferencyjnym oprocentowanym według stopy redyskonta weksli NBP z zastosowaniem mnożnika przypisuje się miesięczny termin przeszacowania,
- rachunki oraz kredyty w rachunkach bieżących (overdraft) ujmowane są w dwóch częściach: wyznaczony statystycznie, nakładający się na siebie osad (rachunki bieżące: 12 x 1 rok, rachunki oszczędnościowe: 3 x 3 miesiące, overdraft: 1 x 1 miesiąc) i część fluktuująca, reprezentowana jako środki o przeszacowaniu 1-dniowym,
- pozycje z księgi handlowej są traktowane jako krótkoterminowe i prezentowane w przedziale do 1 miesiąca, ponieważ są wyceniane do wartości godziwej i w znikomym stopniu generują wynik odsetkowy,
- kalkulacja luki stopy procentowej uwzględnia stałe (addytywne) i mnożnikowe marże ponad stawki rynkowe w produktach opartych o zmienną stopę referencyjną, np. WIBOR, LIBOR, EURIBOR, stopę redyskonta weksli NBP.

Profil skumulowanej luki stopy procentowej Banku charakteryzuje się nadwyżką aktywów w terminach przeszacowania do 1 i 3 miesięcy. Wzrost stóp procentowych o 50bps przy zachowaniu pozostałych czynników bez zmian spowodowałby wzrost wyniku odsetkowego Banku w okresie 1 roku o ok. 18 mln zł, natomiast stopniowy wzrost stóp procentowych o 200bps w ciągu 1 roku spowodowałby wzrost wyniku odsetkowego o ok. 33 mln zł; wrażliwość wyniku odsetkowego na spadek stóp procentowych jest większa z uwagi na istnienie niewrażliwych odsetkowo zobowiązań (część kosztów nie zmniejsza się wraz ze stopami rynkowymi) oraz efekt mnożnikowy kredytów preferencyjnych:

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Wrażliwość wyniku odsetkowego (w tys. zł)

	31.12.2010	31.12.2009
Natychmiastowy wzrost stóp proc. 50 bps:	18 023	14 508
Stopniowa zmiana stóp proc. o 200 bps:		
– w górę	33 254	31 875
– w dół	(67 081)	(44 256)

Porównanie wrażliwości wyniku odsetkowego na koniec 2010 r. i 2009 r. wskazuje, że ryzyko pozostaje na zbliżonym poziomie, zgodnym z akceptowanym przez Bank apetytem na ryzyko oraz średnioterminowymi oczekiwaniami zmian stóp procentowych.

Ryzyko w księdze handlowej

Działalność handlowa ma charakter uzupełniający, wspierający sprzedaż produktów finansowych klientom korporacyjnym, finansowym niebankowym (bezpośrednio) i detalicznym (poprzez produkty strukturyzowane). Otwierając w tym celu własne pozycje, Bank generuje przychody z tytułu krótkoterminowych zmian parametrów cenowych (kursów walutowych, stóp procentowych, cen papierów dłużnych itp.), przy zachowaniu wielkości ekspozycji w ramach ustalonych limitów ryzyka. W odpowiedzi na nadal napiętą sytuację na globalnym rynku finansowym, do portfela papierów dłużnych w 2010 r. – podobnie jak w 2009 r. – Bank mógł nabywać jedynie papiery wartościowe Skarbu Państwa i NBP, zabronione było otwieranie pozycji w instrumentach kapitałowych, towarowych i kredytowych; tymczasowo zabronione było otwieranie pozycji w kontraktach futures na obligacje skarbowe. Pozycje w opcjach walutowych oferowanych klientom były, zgodnie z dotychczasową polityką, bezwzględnie i natychmiastowo zamykane na rynku międzybankowym.

Po kryzysie 2008 i 2009 r. w kolejnym roku klienci – w szczególności niebankowe instytucje finansowe – zaczęli powracać na rynek, tym bardziej że przekonanie co do nieuchronności podwyżek stóp procentowych było bardzo wysokie. Z uwagi na priorytetyzację wykorzystania kredytowych limitów międzybankowych oraz limitów ryzyka w pierwszej kolejności dla celów zabezpieczania strukturalnych ryzyk stopy procentowej i płynności, Bank skupił się w księdze handlowej na realizacji bieżących i terminowych transakcji na papierach dłużnych – w celu obsłużenia rosnącego zapotrzebowania klientów, Bank stopniowo zwiększał ekspozycję w bonach i obligacjach Skarbu Państwa i bonach NBP, co w połączeniu z pozostającymi w portfelu ekspozycjami wynikającymi z zawartych wcześniej transakcji pochodnych IRS, CIRS oraz Cross-Currency Basis Swap skutkowało wzrostem ryzyka wyrażonego za pomocą Value-at-Risk i testów warunków skrajnych, nadal jednak pozostających na poziomie zgodnym z apetytem na ryzyko Banku:

Ryzyko w księdze handlowej (w tys. zł)

	31.12.2010	31.12.2009
FX VaR1	46	54
IR VaR1	674	400
Stress test2	3 806	4 235

1) Bank stosuje metodę parametryczną z korektą kurtozy i ważeniem wykładniczym, 99% poziom ufności i 1-dniowy okres utrzymania pozycji

2) Najbardziej dotkliwy z 20 dostępnych scenariuszy historycznych, obejmujących 2-tygodniowe zdarzenia z ponad 10-letniej historii danych rynkowych

Bardzo stabilna ekspozycja i niskie ryzyko utrzymywały się natomiast w obszarze transakcji walutowych, co wynikało z jednej strony z generalnie niższej podaży transakcji ze strony klientów, ciągle jeszcze pamiętających „toksyczne opcje” i straty, jakie wiele firm z tego tytułu poniosło; a z drugiej strony z podwyższonych wymagań i selektywnej polityki kredytowej obranych przez Bank po wydarzeniach 2009 r. Mniejsza aktywność w szczególności przełożyła się na wielkość ekspozycji walutowej w ciągu dnia roboczego (tzw. intraday).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

3.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności – organizacja procesu zarządzania ryzykiem

System zarządzania płynnością w Banku ma charakter kompleksowy, tzn. obejmuje zarówno płynność natychmiastową, bieżącą i krótkoterminową, jak również strukturalną płynność średnio- i długoterminową. Bank zarządza ryzykiem poprzez kształtowanie struktury bilansu oraz transakcji i zobowiązań pozabilansowych w sposób zapewniający zachowanie płynności w każdym momencie, uwzględniając charakter prowadzonej działalności, specyfikę i zachowania klientów oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku finansowym. Stosowane metody identyfikacji i pomiaru ryzyka umożliwiają również prognozowanie przyszłych poziomów płynności. Obowiązująca w Banku tzw. siatka limitów ogranicza narażenie Banku na ryzyko. Monitoring i kontrola ryzyka prowadzone są w oparciu o wprowadzony za pomocą uchwały Zarządu Banku dokument („politykę”), opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w: Rekomendacji „P” Komisji Nadzoru Finansowego i zapisami w uchwale nr 386/2008 KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, w tym rozwiązaniami stosowanymi przez udziałowca większościowego – Rabobank. Limity ryzyka płynności określone są przez KZRRiBB, na podstawie delegacji Zarządu Banku.

Bank posiada również kompleksowy plan awaryjny zawierający scenariusze rozwoju wydarzeń oraz sposób postępowania w sytuacji kryzysu płynności wewnątrz Banku i w systemie bankowym.

Miary ryzyka

W Banku obowiązują zewnętrzne i wewnętrzne miary ryzyka. Normy wewnętrzne obejmują m.in. analizę trendów i zmienności poszczególnych źródeł finansowania w relacji do portfela kredytowego, urealnioną o czynniki behawioralne, lukę płynności i oparte na niej limity krótko- i długoterminowej struktury niedopasowania, limity wypływu środków netto w poszczególnych walutach w różnych horyzontach czasowych, analizę aktywności na rynku depozytów międzybankowych i poziomu rezerwy obowiązkowej, limity minimalnej wielkości wymaganych aktywów płynnych i papierów wartościowych o wysokiej płynności, analizy stabilności i koncentracji bazy depozytowej, przegląd struktury wolumenowej i terminowej środków złożonych w Banku przez największych deponentów. Dodatkowo prowadzony jest monitoring realizacji planów sprzedażowych – kredytów i depozytów – w układzie poszczególnych linii biznesowych oraz przygotowywane są analizy symulacyjne i testy warunków skrajnych (Stress Test). Prowadzona jest również analiza kosztów bazy depozytowej, zmierzająca do optymalizacji wielkości bufora płynnościowego i racjonalizacji wykorzystania narzędzi takich jak marża płynności i polityka cenowa.

Normy zewnętrzne obejmują nadzorcze wskaźniki płynności krótkoterminowej i długoterminowej, wprowadzone ww. uchwałą KNF.

Ryzyko płynności

W 2010 roku Bank utrzymywał bezpieczny poziom płynności finansowej. Posiadane środki finansowe pozwalały na terminowe regulowanie wszystkich zobowiązań Banku. Portfel najbardziej płynnych papierów wartościowych utrzymywany był na wysokim poziomie zabezpieczającym w pełni ewentualny odpływ środków największych deponentów. Nadwyżka aktywów płynnych ponad minimalny limit wzrosła w ciągu roku o 1,46 mld zł, w tym 0,62 mld zł to kwota netto papierów wartościowych zablokowanych w krótkoterminowych (zapadających w ciągu 7 dni) transakcjach z udzielonym i otrzymanym przyrzeczeniem odkupu:

Aktywa płynne (w tys. zł)

	31.12.2010	31.12.2009
Lokaty międzybankowe do 1 M	30 064	200 196
Płynne papiery wartościowe	4 838 010	2 904 657
Limit aktywów płynnych	3 300 000	3 000 000
Finansowanie netto z rynku międzybankowego	(589 295)	(119 724)
Nadwyżka/niedobór aktywów płynnych	1 568 074	104 853

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

W 2009 r. przez 3 ostatnie dni stycznia i pierwsze 3 tygodnie lutego Bank nie dotrzymywał nadzorczej normy płynności długoterminowej M4; pozostałe normy były spełnione:

Nadzorcze miary płynności

	31.12.2010	31.12.2009
M1	1 846 833	2 054 298
M2	1,15	1,27
M3	2,70	3,42
M4	1,05	1,08
Limit	1,00	1,00

Według stanu na koniec grudnia 2010 r., nadwyżka źródeł finansowania spoza rynku międzybankowego ponad saldo kredytów wyniosła 3,6 mld zł (w tym 1,27 mld zł środków niestabilnych z tytułu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu), a do pełnego pokrycia portfela kredytowego depozytami stabilnymi zabrakło jedynie 0,5 mld zł:

Dynamika kredytów i źródeł ich finansowania (w tys. zł)

	31.12.2010	31.12.2009
Stabilne źródła finansowania	20 135 854	18 714 799
Niestabilne źródła finansowania	4 081 869	2 273 802
Kredyty	20 618 567	18 969 399
Bufor finansowania	3 599 155	2 019 202
Nadwyżka/luka finansowania środkami stabilnymi	(482 714)	(254 600)

Urealniona luka płynności wskazuje, że, mimo iż Bank nadal finansuje długie aktywa krótkoterminowymi zobowiązaniami, w ciągu 2010 r. udało się tę strukturę poprawić, między innymi dzięki odpowiedniej polityce cenowej, zmianom standardowych i indywidualnych marż płynności, promowaniu średnioterminowych depozytów detalicznych oraz zintensyfikowanym działaniom zmierzającym do pozyskania depozytów sektora rolno-spożywczego. W lipcu zostały pozyskane długoterminowe – na 5 lat – środki z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w kwocie 50 mln EUR na finansowanie projektów strukturalnych w sektorze MSP i Mikro.

Stabilność źródeł finansowania Banku utrzymywała się przez cały rok na wysokim poziomie głównie dzięki niskiej fluktuacji sald depozytów detalicznych, wzrostowi sald środków zdeponowanych przez sektor Mikro i MSP (wyłączając migrację między poszczególnymi produktami), osadom środków dużych przedsiębiorstw i jednostek budżetowych, zwiększającemu się saldu certyfikatów depozytowych oraz pozyskanej linii kredytowej z EBOR, natomiast spadła pod koniec roku z uwagi na wysoki wolumen zawartych transakcji z przyrzeczeniem odkupu, ponieważ otrzymane z nich środki traktowane są jako niestabilne:

	31.12.2010		31.12.2009	
	Saldo	Stabilne (%)	Saldo	Stabilne (%)
Detal	11 275 043	94,3%	11 041 843	94,5%
Przedsiębiorstwa	8 036 535	88,3%	6 912 718	88,4%
Jednostki budżetowe	1 632 707	40,1%	1 569 540	53,9%
Certyfikaty depozytowe	1 756 500	88,7%	1 464 500	90,0%
Linia kredytowa z EBOR	198 015	100,0%	–	–
Banki i inne niestabilne źródła	2 165 980	0,0%	513 839	0,0%
Razem	25 064 780	84,6%	21 502 440	87,0%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Szczegółowa luka płynności Banku przedstawiająca następujące wartości:

Luka płynności ogółem

31 grudnia 2010 r. (w tys. zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesięcy	1–5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty klientów detalicznych, w tym:	72 266	118 006	396 691	2 414 487	4 691 400
<i>kredyty mieszkaniowe i hipoteczne</i>	23 384	45 197	193 955	1 781 463	4 558 409
Kredyty klientów korporacyjnych	1 312 458	565 686	2 055 715	5 917 200	2 509 028
Kredyty wymagalne	85 643	7 253	33 288	250 784	442 559
Dłużne papiery wartościowe	1 763 068	60 404	2 765 855	181 008	388 572
Lokaty międzybankowe	5 928		205		
Kasa i środki w NBP	632 966				741 957
Aktywa trwałe					464 818
Pozostałe aktywa	675 841				
Zobowiązania pozabilansowe (otrzymane, pochodne)	7 703 753	1 183 204	7 744 539	131 904	28 896
Pasywa					
Depozyty klientów detalicznych	2 340 951	1 422 901	3 223 606	3 849 348	434 151
Depozyty klientów korporacyjnych	1 891 701	141 924	480 581	1 539 322	798 114
Depozyty międzybankowe	617 800	400			
Depozyty negocjowane SK	2 794 811	1 409 795	918 932	128 523	
Certyfikaty depozytowe	511 000	1 095 500	150 000		
Kapitały i zobowiązania podporządkowane			112 501		2 374 189
Pozostałe pasywa	1 315 267				
Zobowiązania pozabilansowe (udzielone, pochodne)	9 695 242	1 299 321	6 831 824	781 956	303 349
Razem należności	12 251 923	1 934 553	12 996 293	8 895 383	9 267 230
Razem zobowiązania	19 166 772	5 369 841	11 717 444	6 299 149	3 909 803
Luka płynności cząstkowa na 31 grudnia 2010 r.	-6 914 849	-3 435 288	1 278 849	2 596 234	5 357 427
Luka płynności skumulowana na 31 grudnia 2010 r.	-6 914 849	-10 350 137	-9 071 288	-6 475 054	-1 117 627

Luka płynności ogółem

31 grudnia 2009 r. (w tys. zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesięcy	1–5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty klientów detalicznych, w tym:	82 209	84 872	397 068	1 473 037	4 881 652
<i>kredyty mieszkaniowe i hipoteczne</i>	20 279	41 743	200 353	974 980	4 769 628
Kredyty klientów korporacyjnych	2 258 514	525 131	1 806 973	4 606 577	2 288 025
Kredyty wymagalne	276 051	3 096	13 931	105 253	185 741
Dłużne papiery wartościowe	1 355 472	875 002	905 026	254 407	19 274
Lokaty międzybankowe	165 645		212		
Kasa i środki w NBP	707 395				571 912
Aktywa trwałe	326 838	96	3 049	69 241	171 728
Pozostałe aktywa	312 413	17 988	116 849	91 746	5 293
Zobowiązania pozabilansowe (otrzymane, pochodne)	3 648 711	2 008 130	470 659	3 047 966	97 604

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

31 grudnia 2009 r. (w tys. zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesięcy	1–5 lat	Powyżej 5 lat
Pasywa					
Depozyty klientów detalicznych	3 342 291	950 087	3 342 011	3 335 710	44 157
Depozyty klientów korporacyjnych	2 388 460	131 954	398 035	1 451 272	
Depozyty międzybankowe	306 047	39 595	12 350		
Depozyty negocjowane SK	2 407 861	1 352 859	334 852	118 479	
Certyfikaty depozytowe	210 000	1 022 000	232 500		
Kapitały i zobowiązania podporządkowane			107 991		2 269 888
Pozostałe pasywa	277 752	17 479	169 115	46 116	7 885
Zobowiązania pozabilansowe (udzielone, pochodne)	6 245 658	2 967 434	1 159 059	1 021 143	102 433
Razem należności	9 133 248	3 514 315	3 713 767	9 648 227	8 221 229
Razem zobowiązania	15 178 069	6 481 408	5 755 913	5 972 720	2 424 363
Luka płynności cząstkowa na 31 grudnia 2009 r.	-6 044 821	-2 967 093	-2 042 146	3 675 507	5 796 866
Luka płynności skumulowana na 31 grudnia 2009 r.	-6 044 821	-9 011 914	-11 054 060	-7 378 553	-1 581 687

W powyższej analizie profilu ryzyka płynności Banku za rok 2010 stosowane są następujące założenia, powodujące jej rozbieżność w stosunku do danych księgowych:

- płynne papiery wartościowe ujmowane są w urealnionej luce płynności w terminie do 1M, 3M lub 6M, zależnie od charakteru pozycji i klasyfikacji księgowej (PDO/DDS); papiery o krótkim terminie zapadalności (do 3M), jak również papiery zakwalifikowane jako UDZ ujmowane są w terminie zgodnym z ich faktyczną zapadalnością,
- rachunki bieżące oraz rachunki oszczędnościowe są ujmowane w dwóch częściach: wyznaczony statystycznie osad (rozłożony w terminie odpowiednio od 1 do 10 lat oraz od 1 do 5 lat) oraz część zmienna (1 dzień); bazując na wewnętrznych analizach dotyczących stabilności tych środków Bank uznaje, że powyższe urealnienie właściwie odzwierciedla możliwe wypływy środków z tego rodzaju rachunków,
- kredyty w rachunku bieżącym (overdraft) oraz kredyty wymagalne, ujmowane są w dwóch częściach: wyznaczony statystycznie osad (rozłożony w terminie od 1 do 2 lat, w przypadku kredytów wymagalnych do 10 lat) oraz część fluktuująca (1 dzień),
- kredyty mieszkaniowe i pożyczki hipoteczne przedpłacone są w 15% w ciągu 5 lat, a w 25% powyżej 5 do 10 lat,
- uwzględniane są wszystkie spodziewane przepływy z instrumentów finansowych, w tym z instrumentów pochodnych w oparciu o ich wycenę na dzień analizy (np. spodziewane kwoty rozliczenia z transakcji IRS, FX Swap, FRA, FX Forward itp.).

3.5 Ryzyko kraju i kontrahenta

Globalne spowolnienie ekonomiczne, wywołane pierwotnie problemami z kredytami sub-prime w USA w 2008 r., rozprzestrzeniające się w 2009 r. po całym świecie w postaci deficytu zaufania między instytucjami finansowymi i kryzysu płynności, a w 2010 r. w postaci niepokoju o sytuację finansową całych krajów spowodowało, że Bank kontynuował w 2010 r. konserwatywną politykę w zakresie podejmowania ryzyka krajów i kontrahentów.

Ryzyko kraju i kontrahenta – organizacja i proces zarządzania ryzykiem

Działając na rynku lokalnym, Bank oferuje klientom korporacyjnym pośrednictwo w zawieraniu transakcji rynku finansowego. Problem „toksycznych opcji” spowodował, że Bank w 2009 i 2010 r. zaostrzył swoje procedury kredytowe związane z przyznawaniem limitów: przeniósł proces podejmowania decyzji limitowych do Centrali, wprowadził nowe wzory umów ramowych lepiej zabezpieczających interesy stron oraz nową strukturę limitów, pozwalającą weryfikować zgodność profilu zawieranych transakcji z deklarowanymi przez klienta potrzebami w zakresie zabezpieczenia własnej działalności biznesowej, poprzez ograniczenie i monitorowanie rodzajów instrumentów, par walutowych, długości

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

transakcji, kwot otwartej pozycji walutowej. Dodatkowo Bank wprowadził jednolite i przejrzyste zasady zabezpieczania ekspozycji. Te procesy zbiegły się w czasie z wdrożeniem rozwiązań podyktowanych dyrektywą MiFID.

W zakresie limitów na instytucje finansowe i kraje Bank zacieśniał współpracę z akcjonariuszem większościowym, dopasowując wielkość i strukturę dostępnych limitów do polityki Grupy Rabobank, zmierzającej do konsolidacji ekspozycji i wykorzystania siły Grupy w negocjowaniu warunków i cen transakcji rynku międzybankowego. W 2010 r. Bank rozszerzał współpracę z niebankowymi instytucjami finansowymi – funduszami inwestycyjnymi i emerytalnymi, ubezpieczycielami – uzgadniając wielkość limitu w przypadku firm o charakterze globalnym z Grupą. Bank pozostaje aktywnym uczestnikiem lokalnego rynku międzybankowego.

Począwszy od połowy 2008 r., Bank stosuje jednolitą dla wszystkich typów ryzyka kontrahenta i kraju metodologię pomiaru ekspozycji, bazującą na koncepcji potencjalnej przyszłej straty, tj. na podstawie historycznych lub – jeżeli są dostępne – implikowanych zmienności parametrów ryzyka, szacuje potencjalną maksymalną stratę kontrahenta z tytułu zawartych transakcji, uwzględniając bieżącą wartość rynkową instrumentu, jego typ, instrument bazowy (parę walutową, stopę procentową) oraz rezydualny termin zapadalności. Metodologia uwzględnia również mechanizm kompensacji netto, wbudowany w umowy typu ISDA oraz umowy ramowe zawierane z klientami niebankowymi.

Ryzyko kraju

Bank kontynuował konserwatywną politykę w zakresie podejmowania ryzyka krajów – w maju 2010 dokonał kolejnego przeglądu limitów na kraje, zmniejszając maksymalną możliwą ekspozycję z 7,8 mld zł do 2,6 mld zł. W ramach przeglądu wycofano limity dla Irlandii, Hiszpanii, Portugalii (głównie za sprawą pogarszającego się stanu finansów publicznych tychże krajów, ich ocen wiarygodności kredytowej oraz pogorszenia się wskaźników ekonomicznych), a także Rumunii, Luksemburga (z uwagi na brak wykorzystania limitu) i zmniejszono pozostałe limity, dostosowując je do realnych potrzeb Banku i apetytu na ryzyko.

Wg stanu na 31 grudnia 2010 r., zdecydowana większość ekspozycji Banku wobec krajów wynikała z transakcji kredytowych: 88% to zawarte w poprzednich latach kredyty konsorcjalne (Chorwacja, Niemcy, Węgry), 10% to ekspozycje pozostałe po zaniechanej działalności związanej z finansowaniem banków zagranicznych (Rosja, Rumunia, USA, Francja) i jedynie 2% to transakcje rynku finansowego o pozytywnej wycenie netto (Irlandia – swapy i opcje zawarte przed zamknięciem limitu). Struktura apetytu Banku na ryzyko oraz faktycznej ekspozycji wygląda następująco:

Ekspozycja wobec krajów (w tys. zł)

	31.12.2010			31.12.2009		
	Limit	Ekspozycja	%	Limit	Ekspozycja	%
Rating AAA-A	2 425 000	61 192	3%	7 475 000	66 500	1%
Rating BBB	144 000	151 455	105%	350 000	142 986	41%
Rating BB	–	20 615	–	30 000	26 423	88%
Rating B	–	–	–	–	–	–

Ryzyko banków i klientów finansowych

Podobnie jak w przypadku ryzyka krajów, w 2010 r. Bank kontynuował zapoczątkowaną w październiku 2008 r. dalszą redukcję limitów na banki: wielkość dostępnych linii spadła w 2010 r. z 5,6 mld zł do 3,5 mld zł w przypadku limitów przeznaczonych na transakcje rynku finansowego oraz z 1,3 mld zł do 0,3 mln zł do wykorzystania na transakcje finansowania handlu.

W przypadku transakcji rynku międzybankowego, większość dostępnych limitów to linie na banki operujące w Polsce, będące własnością Skarbu Państwa lub filie/oddziały banków zagranicznych. Bank posiada też bardzo ograniczoną – do dwóch – listę limitów dla banków zagranicznych, niezbędnych dla realizacji transakcji w walutach obcych, zabezpieczających pozycje własne i klientów. W zakresie transakcji finansowania handlu w ciągu ostatnich 2 lat została zaniechana działalność związana z finansowaniem banków zagranicznych, a zawarte wcześniej transakcje są stopniowo wygaszane. Obecnie limity na transakcje finansowania handlu – głównie akredytywy i gwarancje – są przyznawane

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

wyłącznie w celu realizacji potrzeb klientów Banku, na określoną z góry kwotę i czas, zgodnie z uzasadnieniem biznesowym.

Ekspozycja wobec banków (w tys. zł)

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Transakcje rynku finansowego		
– dostępne limity	3 483 500	5 579 700
– wykorzystanie	12 101	255 072
Transakcje finansowania handlu		
– dostępne limity	300	1 305 250
– wykorzystanie	41 826	77 710

Wg stanu na koniec 2010 r. większość ekspozycji z tytułu transakcji rynku finansowego stanowiły transakcje IRS i obligacje jednego ze spółdzielczych banków zrzeszających; pozostałe operacje miały albo charakter pasywny (przyjęte depozyty) lub bieżąca wycena zobowiązań Banku wobec kontrahenta była negatywna (transakcje FX Swap, FRA), stąd nie generują ryzyka kredytowego – skala takich operacji wg stanu na 31 grudnia 2010 to ok. 800 mln zł.

Współpraca Banku z instytucjami niefinansowymi – funduszami inwestycyjnymi, emerytalnymi i ubezpieczycielami – ogranicza się do transakcji na dłużnych papierach Skarbu Państwa, objętych systemem delivery-vs-payment zapewnianym przez izbę rozliczeniową; stąd pomimo łącznej wartości dostępnych limitów w kwocie 201 mln zł przyznanych 66 jednostkom, ich wykorzystanie przez większą część 2010 r. było zerowe.

Ryzyko kontrahentów niefinansowych

Korzystając z doświadczeń kryzysu „toksycznych opcji” w 2009 r., Bank dokonał przebudowy procesu kredytowego, którego celem jest zawieranie z klientami niebankowymi transakcji rynku finansowego. Podstawowym i nieprzekraczalnym kryterium jest istnienie biznesowej potrzeby zabezpieczenia ryzyka finansowego w działalności klienta – w rezultacie przyznany limit jest indywidualnie dopasowany do danego kontrahenta pod względem poziomu limitu przedrozliczeniowego i rozliczeniowego, rodzajów dostępnych transakcji, walut i par walutowych, terminów, możliwości rolowania transakcji, maksymalnej pozycji walutowej itp.

Wg stanu na koniec 2010 r. Bank posiadał ponad 200 takich limitów (prawie 3-krotnie więcej niż 2009 r.), ale aktywnie wykorzystane było jedynie ok. 25% (40% w 2009 r.) z nich – głównie poprzez zawarte w poprzednich latach transakcje IRS i CIRS (ok. 75% łącznej ekspozycji w wysokości niespełna 50 mln zł w 2010 r., 37% łącznej ekspozycji w 2009 r.) oraz bieżące operacje FX Forward/NDF (ok. 20% ekspozycji w 2010 r., 52%) i FX Spot (5% w 2010 r., 0% w 2009 r.). Wg stanu na 31 grudnia 2010 r. Bank nie posiadał nierozliczonych opcji walutowych z klientami, podczas gdy na koniec 2009 r. łączna – pozytywna dla Banku – wycena otwartych transakcji opcyjnych wynosiła 13,6 mln zł (ok. 11% łącznej ekspozycji).

Ekspozycja wobec klientów niefinansowych (w tys. zł)

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Dostępne limity	312 905	247 319
Ekspozycja	49 057	107 764
Udział %	16%	44%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Struktura walutowa pozycji bilansowych została przedstawiona w poniższej tabeli:

Koncentracje aktywów w wartości bilansowej brutto, zobowiązań walutowych wyrażona w tys. zł

Na 31 grudnia 2010	EUR	USD	CHF	GBP	Inne
Aktywa					
Kasa i środki w Banku Centralnym	65 152	22 892	5 050	13 799	1
Należności od banków	142 375	93 045	19 098	8 689	7 272
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	598 046	334 951	3 611 981	1 466	–
Akcje i udziały	44	–	–	–	–
Inne aktywa	25 530	721	535	2 427	2
Aktywa razem	831 147	451 609	3 636 664	26 381	7 275
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	293 689	61 392	–	1 009	22
Zobowiązania wobec klientów	720 077	390 660	591	26 005	3 619
Pozostałe zobowiązania	21 080	2 725	7	407	727
Zobowiązania razem	1 034 846	454 777	598	27 421	4 368
Instrumenty pochodne oraz zobowiązania warunkowe – nominal	20 192 407	14 196 550	4 223 464	4 548	16 129
Na 31 grudnia 2009					
Aktywa					
Kasa i środki w Banku Centralnym	38 475	20 166	3 041	8 557	–
Należności od banków	175 448	44 275	33 145	750	6 893
Kredyty udzielone klientom	593 294	333 030	3 324 522	3 680	174
Akcje i udziały	45	–	–	–	–
Inne aktywa	8 719	2 396	33 882	2 452	2
Aktywa razem	815 981	399 867	3 394 590	15 439	7 069
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	34 165	83 325	–	1 635	428
Zobowiązania wobec klientów	701 331	406 277	756	15 535	1 623
Pozostałe zobowiązania	17 179	1 342	15	600	361
Zobowiązania razem	752 675	490 944	771	17 770	2 412
Instrumenty pochodne oraz zobowiązania warunkowe – nominal	1 984 524	5 966 163	3 390 160	30 887	15 577

3.6 Ryzyko operacyjne

Bank definiuje ryzyko operacyjne jako możliwość poniesienia straty lub nieuzasadnionego kosztu, spowodowanych przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Do zakresu ryzyka operacyjnego Bank włącza także ryzyko braku zgodności, w tym ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie strat i kosztów powodowanych przez to ryzyko, zapewnienie najwyższej jakości świadczonych przez Bank usług, a także bezpieczeństwo oraz zgodność działania Banku z przepisami prawa i obowiązującymi standardami.

Procedury

Wdrożone w Banku zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym są zgodne z regulacjami nadzorczymi oraz praktyką rynkową w tym zakresie. Podstawą zarządzania ryzykiem operacyjnym jest przyjęta przez Zarząd Banku Polityka Ryzyka Operacyjnego, której uzupełnienie stanowi Polityka Ryzyka Operacyjnego w obszarze systemów informatycznych, Polityka Bezpieczeństwa Banku, Polityka Compliance, a także szereg regulacji szczegółowych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Organizacja

Nadrzędną rolę w strukturze organizacyjnej powołanej do zarządzania ryzykiem operacyjnym pełni Komitet Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku oraz Podkomitet Ryzyka Operacyjnego i Zgodności, za pośrednictwem których Zarząd Banku sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz poziomem ryzyka. W Pionie Zarządzania Ryzykiem działa Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, które jest odpowiedzialne m.in. za procesy i narzędzia związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym. W każdej komórce organizacyjnej Centrali Banku działa koordynator ryzyka operacyjnego, natomiast w Centrach Regionów powołane są Stanowiska Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym.

Zarządzanie ryzykiem

Ważnym elementem systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wczesna identyfikacja ryzyka, precyzyjna ocena jego wielkości oraz zasady umożliwiające podjęcie skutecznych działań ograniczających ryzyko. System identyfikacji i raportowania ryzyka operacyjnego obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku, co zapewnia kompletność i dokładność danych będących podstawą oceny ryzyka i podejmowania decyzji mających wpływ na wielkość ponoszonego przez Bank ryzyka. Pracownicy Banku są szkoleni m.in. w zakresie identyfikacji oraz raportowania zdarzeń i zagrożeń z zakresu ryzyka operacyjnego.

Raportowanie

Dane o ryzyku operacyjnym zasilają centralną bazę danych, która jest podstawą regularnych raportów dla kierownictwa Banku. Proces zarządzania zgłoszeniami dot. ryzyka operacyjnego odbywa się w ramach specjalnej aplikacji, do której mają dostęp uprawnieni pracownicy Banku.

Kapitał ekonomiczny i ocena ryzyka

Bank posiada 9-letnią historię danych o stratach powodowanych przez ryzyko operacyjne. Gromadzone przez Bank dane nt. strat i zagrożeń z zakresu ryzyka operacyjnego wykorzystywane są przez Bank m.in. w procesie szacowania kapitału ekonomicznego wymaganego na pokrycie ryzyka operacyjnego ściśle odpowiadającego profilowi działalności Banku. Szacowanie kapitału ekonomicznego odbywa się na podstawie opracowanych i wdrożonych zasad oraz modelu statystycznego. Niezależnie od tego, Bank zgodnie z obowiązującymi regulacjami wyznacza kapitał regulacyjny na pokrycie ryzyka operacyjnego. Do kalkulacji Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

W procesie oceny ryzyka operacyjnego bank wykorzystuje metodę samooceny ryzyka operacyjnego (self-assessment) oraz metodę Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego. Kluczowe Wskaźniki Ryzyka Operacyjnego stanowią narzędzie monitorowania ryzyka operacyjnego dla wybranych, istotnych procesów wewnętrznych Banku, według przyjętej 3-stopniowej skali oceny ryzyka. Informacji nt. poziomu ryzyka dostarczają także wyniki kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez jednostki organizacyjne Banku.

3.7 Działalność powiernicza

Grupa świadczy usługi przechowywania, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. W związku z wykonywaniem tych usług Grupa podejmuje decyzje w imieniu i na rzecz klientów dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Grupa prowadzi rachunki papierów wartościowych na podstawie zezwolenia udzielonego przez Komisję Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 14 maja 2002 roku i na podstawie uchwały Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych z dnia 8 sierpnia 2002 roku, jak również na podstawie przepisów wewnętrznych Grupy w zakresie prowadzenia rachunków papierów wartościowych i świadczenia usług powierniczych dotyczących transakcji, których przedmiotem są obligacje i bony skarbowe, akcje, bony pieniężne, nieskarbowe instrumenty dłużne oraz obligacje zagraniczne. Zlecenia kupna/sprzedaży papierów wartościowych do realizacji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie mogą być składane w Biurze Maklerskim BGŻ S.A., jak również w wybranym przez klienta domu maklerskim. Obroty z tytułu transakcji w imieniu i na rzecz klientów na bonach skarbowych i obligacjach skarbowych oraz nieskarbowych instrumentach dłużnych średnio w miesiącu w 2010 roku wynosiły 29 304 tys. zł, a w 2009 roku 48 192 tys. zł.

3.8 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Bank dokonuje klasyfikacji poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przy zastosowaniu następującej hierarchii:

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny na podstawie kwotowań rynkowych, które nie mogą być bezpośrednio zaobserwowane.

Poniżej przedstawiono wartość bilansową instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej w podziale na wyżej opisane poziomy wyceny:

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
31.12.2010				
Aktywa finansowe:	3 635 851	1 522 087	162 503	5 320 441
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 814 899	–	–	1 814 899
Instrumenty pochodne	–	214 139	728	214 867
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 820 952	1 307 948	161 775	3 290 675
	47	730 004	2 000	732 051
Zobowiązania finansowe				
Instrumenty pochodne	47	730 004	2 000	732 051
31.12.2009				
Aktywa finansowe:	1 885 333	1 398 443	211 260	3 495 036
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	467 517	–	–	467 517
Instrumenty pochodne	125	244 114	2 069	246 308
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 417 691	1 154 329	209 191	2 781 211
	–	243 038	4 865	247 903
Zobowiązania finansowe				
Instrumenty pochodne	–	243 038	4 865	247 903

W 2010 Bank nie dokonywał zmian w sposobie wyceny do wartości godziwej, które skutkowałyby transferem składników aktywów i zobowiązań finansowych pomiędzy poziomami.

Poniżej przedstawiono zestawienie zmian wyceny aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do poziomu 3, a także kwoty odniesione do rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z całkowitych dochodów dla aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do poziomu 3.

	Zyski/straty					Rozliczenie	Saldo końcowe
	Saldo początkowe	wykazane w rachunku zysków i strat	w tym z tytułu składników, które są wykazane wg stanu na 31.12.2010	wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	w tym z tytułu składników, które są wykazane wg stanu na 31.12.2009		
Aktywa finansowe:	211 260	7 531	7 483	3 361	3 327	(59 649)	162 503
Instrumenty pochodne	2 069	(1 341)	(377)	–	–	–	728
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	209 191	8 872	7 860	3 361	3 327	(59 649)	161 775
Zobowiązania finansowe:	(4 865)	2 865	(3)	–	–	–	(2 000)
Instrumenty pochodne	(4 865)	2 865	(3)	–	–	–	(2 000)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	Zyski/straty						Saldo końcowe
	Saldo początkowe	wykazane w rachunku zysków i strat	w tym z tytułu składników, które są wykazane wg stanu na 31.12.2009	wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	w tym z tytułu składników, które są wykazane wg stanu na 31.12.2008	Rozliczenie	
Aktywa finansowe:	241 987	12 817	11 186	5 616	4 911	(49 160)	211 260
Instrumenty pochodne	3 200	(1 131)	(979)	–	–	–	2 069
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	238 787	13 948	12 165	5 616	4 911	(49 160)	209 191
Zobowiązania finansowe:	(4 949)	84	(188)	–	–	–	(4 865)
Instrumenty pochodne	(4 949)	84	(188)	–	–	–	(4 865)

Wpływ zmian szacunków zastosowanych do wyceny instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do poziomu 3 jest nieistotny.

W przypadku instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży zakwalifikowanych do poziomu 3 w wycenie do wartości godziwej uwzględnia się oszacowaną marżę na ryzyko kredytowe w wysokości marży rynkowej dla instrumentów o podobnej charakterystyce. Wpływ zastosowanej marży, której średnia ważona wartość wynosi na dzień 31 grudnia 2010 r. 2.25 punktu procentowego, na wartość godziwą tych instrumentów ocenia się jako istotny.

Wpływ zmiany szacunków w postaci marży kredytowej na wartość godziwą przedstawia poniższa tabela:

Zmiana marży kredytowej	o 1%	o 25%	o 50%	o 100%
Zmiana wartości godziwej (tys. zł)	-49	-1 228	-2 444	-4 840

W poniższej tabeli przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według ich wartości godziwej.

31.12.2010	Wartość księgową	Wartość godziwa
Aktywa finansowe		
Należności od banków	280 867	279 503
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	651 706	650 316
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	2 524 203	2 537 365
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:		
– przedsiębiorstwa	5 309 037	5 289 961
– gospodarstwa domowe	11 720 073	11 974 225
– instytucje sektora budżetowego	213 902	213 583
– pozostałe podmioty	100 241	100 190
– pozostałe należności	1 721	1 721
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	109 232	109 058
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania wobec innych banków	1 020 419	1 017 829
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	1 268 921	1 269 451
Zobowiązania wobec klientów oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	22 796 913	22 758 859

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

31.12.2009	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe		
Należności od banków	356 593	355 499
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	74 655	74 818
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	2 225 094	2 225 094
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:		
– przedsiębiorstwa	5 273 436	5 280 537
– gospodarstwa domowe	10 520 325	10 437 315
– instytucje sektora budżetowego	211 876	212 933
– pozostałe podmioty	68 334	68 106
– pozostałe należności	2 301	2 301
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	213 109	211 491
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania wobec innych banków	476 086	476 035
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	111 979	112 006
Zobowiązania wobec klientów oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	21 049 345	21 011 774

a) Należności od banków

Należności od banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa lokat o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

b) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Szacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek stanowi zdyskontowaną kwotę przyszłych przepływów środków pieniężnych do otrzymania przy zastosowaniu bieżących stóp rynkowych dla grup aktywów o podobnym ryzyku kredytowym w celu ustalenia ich wartości godziwej.

c) Pozostałe dłużne papiery wartościowe

Wartość godziwą pozostałych dłużnych papierów wartościowych określono w oparciu o cenę rynkową (dla papierów notowanych na rynku międzybankowym/giełdzie) lub, w przypadku gdy informacje te nie są dostępne, oszacowano, stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych.

d) Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

e) Zobowiązania i depozyty przyjęte od klientów

Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym skorygowanych o marżę płynności. W przypadku depozytów na żądanie przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest ich wartości bilansowej.

f) Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oszacowano, stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych skorygowanych o ryzyko kredytowe emitenta.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

4 Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywane w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

a) Utrata wartości kredytów i pożyczek

Ocenie utraty wartości, zgodnie z MSSF podlegają aktywa finansowe Banku wyceniane według zamortyzowanego kosztu, aktywa finansowe wyceniane według kosztu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, które nie są wycenione do wartości godziwej. Bank dokonuje oceny utraty wartości aktywów finansowych na bazie oceny indywidualnej oraz stosując podejście kolektywne (grupowe). Ocena indywidualna dokonywana jest na aktywach zaklasyfikowanych do aktywów, uznanych przez Bank za indywidualnie znaczące. Za aktywa indywidualnie znaczące uznaje się w szczególności: ekspozycje wobec podmiotów niedetalicznych, dla których suma kapitałowego zobowiązania bilansowego i udzielonego na dzień wyceny przekracza 1 mln złotych (bądź równowartość w walucie obcej); ekspozycje restrukturyzowane, dla których suma kapitałowego zobowiązania bilansowego i udzielonego na dzień wyceny przekracza 100 tys. złotych (bądź równowartość w walucie obcej); wszystkie aktywa zaklasyfikowane do indywidualnie znaczących w poprzednim okresie, dla których zidentyfikowana została utrata wartości w poprzednim okresie; ekspozycje o niższej jednostkowej wartości bilansowej, jeżeli nie jest możliwe skonstruowanie homogenicznych i reprezentatywnych (z uwagi na niską liczebność) grup aktywów, tj. ekspozycje kredytowe wobec jednostek sektora finansów publicznych, gdy wobec tych ekspozycji zidentyfikowana została utrata wartości oraz ekspozycje kredytowe wobec podmiotów finansowych. Za indywidualnie nieznaczące uznaje się wszystkie aktywa finansowe, które nie spełniają kryteriów określonych dla aktywów indywidualnie znaczących.

Ocena utraty wartości aktywów indywidualnie znaczących

Aktywa finansowe poddawane są ocenie z punktu wystąpienia lub nie obiektywnych przesłanek utraty wartości. W przypadku oceny indywidualnej za przesłanki takie uznaje się w szczególności: znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika, niedotrzymanie warunków umowy (np. niespłacenie albo zaleganie ze spłaceniem odsetek lub kapitału powyżej 90 dni), wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy, zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe emitenta. Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez pracowników Banku na aktywach finansowych indywidualnie znaczących i polega na indywidualnej weryfikacji aktywów finansowych pod kątem utraty wartości. W ramach oceny indywidualnej określone są przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne, a utrata wartości stanowi różnicę pomiędzy bieżącą (bilansową) wartością aktywa finansowego indywidualnie znaczącego a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu danego aktywa finansowego, dyskontowanych przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości. W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniane są przepływy z zabezpieczeń.

Ocena kolektywna (grupowa)

Ocena kolektywna dokonywana jest na aktywach zaklasyfikowanych do aktywów indywidualnie nieznaczących oraz aktywów indywidualnie znaczących, dla których nie odnotowano obiektywnych przesłanek utraty wartości. Dla tak określonej grupy aktywów Bank wyznacza kwotę utraty wartości, jeżeli zaobserwowane zostały obiektywne przesłanki utraty określone dla oceny kolektywnej, lub wyznaczana jest wartość IBNR („Incurred but not reported”), jeżeli nie rozpoznano przesłanek utraty wartości. Jako przesłanki utraty wartości dla oceny kolektywnej Bank przyjmuje w szczególności opóźnienie w spłacie kapitału i odsetek przekraczające 90 dni, a także tzw. przesłanki miękkie, przyznawane w oparciu o zebrane dodatkowe informacje o sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta. Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdują się w grupie.

W 2010 roku Bank dokonał aktualizacji parametrów modelu wykorzystywanego do wyliczenia odpisów z tytułu utraty wartości. Aktualizacja objęła wzrost wartości parametru odzysku na moment niewypłacalności (Recovery Rate) oraz wydłużenie okresu identyfikacji straty (Loss Identification Period). W przypadku odzysku na moment niewypłacalności zmiana podyktowana była obserwacją w praktyce odzysków oraz danych historycznych również w późniejszych klasach przeterminowania, niż początkowo przyjęto w modelu (zmniejszenie odpisów z tytułu rezerw o 80,3 mln PLN).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

W przypadku okresu identyfikacji straty Bank stwierdził, że w celu zwiększenia bezpieczeństwa Banku zasadne będzie wydłużenie tego okresu dla klientów detalicznych (zawiązanie rezerw na kwotę 3,2 mln PLN). Wprowadzone zmiany skutkowały rozwiązaniem odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na kwotę 77,1 mln PLN i zostały odniesione w rachunek zysków i strat.

b) Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się, stosując techniki wyceny (np. modele). Metody te są oceniane i weryfikowane okresowo przez wykwalifikowanych niezależnych pracowników, czyli takich, którzy nie uczestniczyli w opracowaniu tych metod. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W obecnie używanych modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pozyskiwane z systemów informacyjnych Reuters i/lub Bloomberg.

c) Utrata wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży

Grupa uznaje utratę wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży, gdy wystąpiło znaczne lub długotrwałe obniżenie ich wartości godziwej poniżej wartości początkowej. Ustalenie, czy obniżenie jest znaczne lub długotrwałe, wymaga zastosowania własnej oceny. Przeprowadzając taką ocenę, Grupa, obok innych czynników, ocenia normalną zmienność cen akcji. Wykazanie utraty wartości może również być wskazane, gdy istnieją dowody na pogorszenie się sytuacji finansowej emitenta, branży lub sektora gospodarki, technologii lub przepływów z działalności operacyjnej i finansowej.

d) Lokaty utrzymywane do terminu zapadalności

Grupa stosuje zalecenia MSR 39 dotyczące klasyfikowania aktywów finansowych innych niż instrumenty pochodne o stałych lub możliwych do ustalenia płatnościach i określonym terminie zapadalności jako aktywa utrzymywane do terminu zapadalności. Klasyfikacja ta w znacznym stopniu oparta jest na własnej ocenie. Dokonując tej oceny, Grupa ocenia swój zamiar i możliwości utrzymywania tych lokat do terminu zapadalności. Jeżeli Grupa nie utrzyma tych lokat do terminu zapadalności, będzie musiała zmienić klasyfikację całej kategorii na aktywa dostępne do sprzedaży (z wyjątkiem pewnych okoliczności, jak np. sprzedaż o niewielkiej wartości krótko przed datą zapadalności).

5 Segmentacja działalności

5.1 Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych

Dla celów zarządczych Bank podzielił swoją działalność na części na podstawie identyfikacji klientów i produktów na następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne: Bankowość Detaliczna, Bankowość Instytucjonalna, Bankowość Skarbową, Bank&Risk Management Com., Kredyty Trudne oraz Pozostałe. Podstawą klasyfikacji podmiotów do poszczególnych segmentów operacyjnych jest wyróżnik stosowany w systemach Banku dla celów sprawozdawczości (kod klienta). Bank dokonuje identyfikacji segmentów na podstawie wyniku operacyjnego (zysku/straty segmentu).

Zasady identyfikacji przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań na potrzeby raportowania segmentowego są zgodne z polityką rachunkowości stosowaną w BGŻ S.A., z wyjątkiem kosztów działania, wyniku z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz amortyzacji i podatku dochodowego. Podatek dochodowy jest monitorowany na poziomie Grupy i nie jest alokowany do segmentów.

Dla oceny wyników segmentów, zamiast rzeczywistych odpisów z tytułu utraty wartości Grupa stosuje Standardowe Koszty Ryzyka (SKR). Standardowe Koszty Ryzyka obrazują oczekiwane straty wynikające z działalności kredytowej Banku w trakcie całego okresu trwania każdego kontraktu. Dlatego też w ujęciu rocznym suma odpisów SKR może być różna od rzeczywistych odpisów aktualizacyjnych prezentowanych w wynikach Banku.

Suma obciążeń segmentów z tytułu SKR w skali całej Grupy wynosi zero i podlega prezentacji w segmencie Pozostałe.

Rzeczywiste odpisy z tytułu utraty wartości aktywów przypisane są w zależności od istnienia przesłanek do stwierdzenia utraty wartości aktywów do Segmentu Kredyty Trudne (występują przesłanki do stwierdzenia utraty wartości) bądź do segmentu Pozostałe (brak przesłanek do stwierdzenia utraty wartości).

Dla potrzeb uzgodnienia danych zarządczych do sprawozdania finansowego na dzień bilansowy zgodnie z MSSF 8, koszty działania i amortyzacji są przypisywane do poszczególnych segmentów na podstawie klucza podziału.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Dla wykazania pełnego wyniku zarządczego według linii biznesowych, Grupa stosuje uproszczony model alokacji kosztów i amortyzacji. Koszty zostały podzielone według ich rodzaju na 8 grup: infrastrukturalne, informatyczne i telekomunikacyjne, koszty pracy, promocji, marketingu i badań rynkowych, sponsoringu i Public Relations, obsługi prawnej, obszaru biznesu oraz obszaru ogólnego. Amortyzacja została wydzielona z każdego z tych obszarów i alokowana jest wg klucza zatrudnienia.

Koszty infrastrukturalne obejmują koszty: utrzymania nieruchomości, bezpieczeństwa, transportu i samochodów służbowych, eksploatacji maszyn i urządzeń, mebli, prasy i wydawnictw oraz materiałów i przyborów biurowych.

Koszty informatyczne i telekomunikacyjne obejmują: koszty serwisów informacyjnych, usług informatycznych, serwisów technicznych sprzętu, drobnych zakupów informatycznych, eksploatacji łączy, rozmów telefonicznych.

Koszty pracy obejmują: wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, koszty szkoleń oraz podróży służbowych.

Koszty promocji, marketingu i badań rynkowych obejmują: kampanie reklamowe i promocyjne.

Koszty sponsoringu i Public Relations obejmują: akcje sponsoringowe oraz koszty reprezentacyjne.

Koszty obsługi prawnej obejmują: koszty usług prawnych, koszty porad, opinii i opracowań z zakresu prawa, koszty opłat komorniczych i sądowych.

Koszty obszaru biznesu obejmują koszty, które bezpośrednio powiązane są i wspierają podstawową działalność Grupy.

Koszty obszaru ogólnego obejmują głównie: koszty składek i opłat płaconych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Krajowej Izby Rozliczeniowej, Biura Informacji Kredytowej.

Do każdej z grup przypisany został klucz alokacji pozwalający na przypisanie kosztów do linii biznesowej. Dla kosztów infrastrukturalnych, informatycznych i telekomunikacyjnych oraz obszaru zarządzania kadrami zastosowano klucz zatrudnienia wg etatów. Dla kosztów marketingowych, sponsoringowych oraz usług prawnych klucz przychodów generowanych przez daną linię biznesową, zaś dla kosztów obszaru ogólnego i obszaru biznesu zastosowano klucz wolumenów produktów w portfelu danej linii biznesowej.

Wynik odsetkowy w poszczególnych segmentach ustala się w oparciu o transferowe ceny funduszy (TCF) bazujące na stawkach rynkowych. Z uwagi na to, że większość przychodów danego segmentu pochodzi z odsetek, a Zarząd, dokonując oceny wyników działalności segmentu, opiera się na przychodach netto, z tytułu odsetek w sprawozdaniu MSSF 8 nie pokazywane są odrębnie przychody i koszty odsetkowe.

Działalność operacyjna Grupy prowadzona jest jedynie na terytorium całej Polski. Nie można wyróżnić istotnych różnic w ryzykach, na które mogłoby mieć wpływ położenie geograficzne placówek Grupy, dlatego odstąpiono od ujawniania sprawozdania według informacji geograficznych.

5.2 Charakterystyka segmentów operacyjnych

Segment Bankowości Detalicznej obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz osób prywatnych, w tym prowadzenie rachunków bieżących, przyjmowanie depozytów terminowych, udzielanie kredytów mieszkaniowych, kredytów gotówkowych, kredytów studenckich, pożyczek hipotecznych, kredytów w rachunku bieżącym, wydawanie kart debetowych i kredytowych, obsługę zagranicznych przekazów gotówkowych, zawieranie transakcji wymiany walutowej, sprzedaż produktów ubezpieczeniowych oraz innych usług o mniejszym znaczeniu dla dochodów Grupy. W ramach segmentu Bankowości Detalicznej wykazywane są również wyniki osiągnięte na działalności maklerskiej, z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Klienci detaliczni obsługiwani są przez Oddziały Grupy oraz kanały alternatywne, tj. bankowość internetową (eBGŻ) i bankowość telefoniczną (TeleBGŻ). Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest za pośrednictwem Centrów Kredytów Hipotecznych oraz poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Segment Bankowości Instytucjonalnej obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz przedsiębiorstw, spółek i spółdzielni, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych, jednostek sektora budżetowego oraz instytucji bankowych, w tym banków spółdzielczych (z wyłączeniem transakcji na rynku międzybankowym). Klienci Instytucjonalni obsługiwani są w ramach grup Klientów: Dużych Przedsiębiorstw, Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Mikroprzedsiębiorstw. W obrębie każdej z tych grup wyróżnia się Klientów Agro

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

(tj. przedsiębiorstwa z branży rolno-spożywczej oraz rolników indywidualnych) oraz Klientów Non-Agro (pozostali Klienci Instytucjonalni). Obsługa relacyjna Dużych Przedsiębiorstw realizowana jest przez Doradców działających z Centrów Korporacyjnych. Obsługa relacyjna Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Mikroprzedsiębiorstw realizowana jest przez Doradców z Oddziałów Grupy. Klienci Instytucjonalni dysponują również dostępem do bankowości telefonicznej (TeleBGŻ) i internetowej (eBGŻ Firma oraz Home Banking BGŻ).

Produkty i usługi świadczone na rzecz Klientów Instytucjonalnych obejmują prowadzenie rachunków bieżących, przyjmowanie depozytów terminowych (w tym lokat negocjowanych), wydawanie kart typu biznes, udzielanie kredytów w rachunku bieżącym, kredytów komercyjnych inwestycyjnych i obrotowych, kredytów z grupy produktów finansowania agrobiznesu (w tym kredytów preferencyjnych, kredytów obrotowych dla rolników, kredytów skupowych, kredytów z dofinansowaniem od Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, kredytów w rachunku bieżącym zabezpieczonych hipotecznie na gruntach rolnych oraz kredytów na realizację przedsięwzięć z dofinansowaniem z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej), emisje dłużnych papierów wartościowych, świadczenie usług z zakresu finansowania handlu (w tym gwarancje i poręczenia, akredytywy, dyskonto weksli i faktoring), leasingu (we współpracy ze spółką BGŻ Leasing), udzielanie pożyczek podporządkowanych bankom spółdzielczym, zawieranie transakcji klientowskich wymiany walutowej oraz z zakresu instrumentów pochodnych.

Segment Bankowości Skarbowej obejmuje działalność na rachunek własny na rynku międzybankowym, w tym działalność handlową, zawieranie transakcji służących zarządzaniu płynnością, ryzykiem księgi bankowej oraz księgi handlowej.

Segment Bank&Risk Management Com. wyniki związane z zarządzaniem pozycjami strategicznymi wchodzącymi w skład tego portfela, takimi jak obligacje utrzymywane do zapadalności (w tym restrukturyzacyjne), wyemitowane obligacje własne oraz pozycje nieodsetkowe, tj. kapitał, rzeczowe środki trwałe oraz wartości niematerialne.

W segmencie **Kredyty Trudne** wykazano wyniki działalności windykacyjnej Departamentu Kredytów Trudnych, w zakresie, w jakim dotyczy ona należności klientów detalicznych oraz należności klientów instytucjonalnych.

W segmencie **Pozostałe** wykazano wyniki nie dające się przypisać do żadnego z wyżej wymienionych segmentów (m.in. inwestycje kapitałowe w obsłudze Obszaru Finansów i Ryzyka, strategiczne inwestycje kapitałowe Banku, wynik Pionu Wsparcia, wyniki realizowane na rachunkach własnych Banku oraz na rachunkach klientowskich bez określonego segmentu).

Żaden z segmentów operacyjnych nie został połączony z innym w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

5.3 Uzgodnienie wyników do danych sprawozdawczych

Wynik operacji finansowych i Wyniku z pozycji wymiany ze sprawozdania wg segmentów działalności uzgadnia się do sumy następujących pozycji rachunku zysków i strat:

- Przychody z tytułu dywidend,
- Wynik na działalności handlowej,
- Wynik na działalności inwestycyjnej,
- Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych.

Wynik na pozostałych operacjach i Amortyzacja ze sprawozdania wg segmentów uzgadnia się do sumy pozycji z rachunku zysków i strat:

- Pozostałe przychody operacyjne
- Pozostałe koszty operacyjne

Sprawozdawczość wg segmentów operacyjnych

	2010	2009
Wynik operacji finansowych	83 371	163 894
Wynik z pozycji wymiany	66 465	58 781

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	2010	2009
	149 836	222 675
Rachunek zysków i strat:		
Przychody z tytułu dywidend	3 147	3 525
Wynik na działalności handlowej	143 539	203 450
Wynik na działalności inwestycyjnej	1 476	15 726
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	1 674	(26)
	149 836	222 675
Wynik na pozostałych operacjach	22 556	36 643
Amortyzacja	(73 235)	(72 817)
	(50 679)	(36 174)
Rachunek zysków i strat:		
Pozostałe przychody operacyjne	51 948	83 743
Pozostałe koszty operacyjne	(102 627)	(119 917)
	(50 679)	(36 174)

2010	Bankowość Detaliczna	Bankowość Instytucjo- nalna	Bankowość Skarbowa	Bank&Risk Management Com.	Pozostałe	Kredyty Trudne	Rekoncyliacja	Grupa Kapitałowa BGŻ S.A.
Rachunek zysków i strat								
Wynik z tytułu odsetek	234 754	319 892	(21 350)	67 468	(34 935)	66 918	(28 429)	604 318
Wynik z tytułu prowizji	92 357	174 556	498	–	4 536	1 503	(1 923)	271 527
Wynik operacji finansowych	20	270	98 034	1 055	–	(1 330)	(14 678)	83 371
Wynik z pozycji wymiany	13 825	34 043	18 988	–	(491)	100	–	66 465
Wynik na pozostałych operacjach	1 303	(11)	–	–	13 694	4 892	2 678	22 556
Odpisy netto z tytułu utruty wartości	–	–	–	–	(49 192)	(87 111)	2 141	(134 162)
Odpisy na ryzyko (SKR)	(54 226)	(133 688)	(123)	–	188 037	–	–	–
Koszty działania razem	(238 298)	(174 541)	(10 935)	(6 618)	(230 964)	(52 305)	(314)	(713 975)
Amortyzacja	(24 295)	(15 163)	(362)	–	(27 564)	(5 849)	(2)	(73 235)
Wynik segmentu	25 440	205 358	84 750	61 905	(136 879)	(73 182)	(40 527)	126 865
Zysk brutto	–	–	–	–	–	–	–	126 865
Podatek dochodowy	–	–	–	–	–	–	–	(14 524)
Zysk netto	–	–	–	–	–	–	–	112 341
Sprawozdanie z sytuacji finansowej								
Aktywa segmentu	7 566 186	11 953 141	3 022 866	1 108 126	7 506 743	612 486	(3 139 949)	28 629 599
Zobowiązania segmentu	11 314 324	8 851 800	2 335 182	1 718 096	12 288 849	–	(10 373 669)	26 134 582
Kapitały	–	–	–	–	–	–	–	2 495 017
Zobowiązania razem	–	–	–	–	–	–	–	28 629 599

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Dane porównywalne 2009	Bankowość Detaliczna	Bankowość Instytucjo- nalna	Bankowość Skarbową	Bank&Risk Management Com.	Pozostałe	Kredyty Trudne	Rekoncyliacja	Grupa Kapitałowa BGŻ S.A.
Rachunek zysków i strat								
Wynik z tytułu odsetek	201 968	355 210	41 130	(118 939)	(36 563)	55 105	(35 943)	461 968
Wynik z tytułu prowizji	86 679	150 452	1 253	–	6 419	1 875	1 692	248 370
Wynik operacji finansowych	2	19 075	100 616	7 278	–	(493)	37 416	163 894
Wynik z pozycji wymiany	21 238	34 857	3 252	–	(740)	174	–	58 781
Wynik na pozostałych operacjach	5 411	22	–	–	16 044	7 804	7 362	36 643
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	(34 176)	(57 935)	(14 393)	(106 504)
Odpisy na ryzyko (SKR)	(36 575)	(133 746)	(332)	–	170 653	–	–	–
Koszty działania razem	(174 619)	(165 262)	(10 059)	1 914	(271 515)	(53 888)	(341)	(673 770)
Amortyzacja	(17 626)	(15 096)	(409)	–	(33 268)	(6 417)	(1)	(72 817)
Wynik segmentu	86 478	245 512	135 451	(109 747)	(183 146)	(53 775)	(4 208)	116 565
Zysk brutto	–	–	–	–	–	–	–	116 565
Podatek dochodowy	–	–	–	–	–	–	–	(15 922)
Zysk netto	–	–	–	–	–	–	–	100 643
Sprawozdanie z sytuacji finansowej								
Aktywa segmentu	6 853 501	11 297 799	703 776	210 546	4 906 718	464 808	108 353	24 545 501
Zobowiązania segmentu	11 058 576	8 082 538	694 971	1 420 148	6 841 677	–	(5 938 775)	22 159 135
Kapitały	–	–	–	–	–	–	–	2 386 366
Zobowiązania razem	–	–	–	–	–	–	–	24 545 501

6 Wynik z tytułu odsetek

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Przychody z tytułu odsetek		
Należności od banków	27 670	41 101
W rachunku bieżącym od klientów	186 690	163 648
Kredyty i pożyczki od klientów z uwzględnieniem odwrócenia odsetek od kredytów z utratą wartości, z tego:	960 616	906 796
– przedsiębiorstwa	307 851	331 800
– gospodarstwa domowe	642 523	563 605
– instytucje sektora budżetowego	8 964	7 285
– pozostałe podmioty	1 278	4 106
Skupione wierzytelności od klientów	18 520	12 962
Inne należności od klientów	2 850	3 374
Dłużne papiery wartościowe	180 263	146 282
– wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (handlowe)	33 432	14 661
– dostępne do sprzedaży	140 836	118 837
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	5 995	12 784
	1 376 609	1 274 163
Koszty odsetek		
Zobowiązania wobec innych banków	100 667	82 428
Zobowiązania wobec klientów	671 624	729 767
	772 291	812 195
Wynik z tytułu odsetek	604 318	461 968

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2010 roku łączna wartość przychodów odsetkowych obliczana z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wyniosła 1 343 177 tys. zł (1 259 502 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2009 roku), natomiast wartość kosztów odsetkowych obliczona z zastosowaniem efektywnej stopy, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wyniosła 772 291 tys. zł (812 195 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2009 roku).

Przychody odsetkowe zawierają odsetki od aktywów finansowych, dla których zidentyfikowano utratę wartości od aktywów ocenianych indywidualnie i grupowo. Kwota powyższych odsetek, która została ujęta w kwocie przychodów odsetkowych, za rok 2010 wynosi 61 066 tys. zł, natomiast za rok 2009 wyniosła 68 752 tys. zł.

7 Wynik z tytułu opłat i prowizji

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Przychody z tytułu opłat i prowizji od banków	13 224	9 731
Przychody z tytułu opłat i prowizji od klientów	292 512	272 153
– od kredytów i pożyczek	88 349	77 650
– od operacji rozliczeniowych krajowych	1 365	1 538
– od operacji rozliczeniowych zagranicznych	4 985	7 912
– od obsługi rachunków	116 557	105 970
– od zobowiązań gwarancyjnych	13 365	13 899
– od operacji brokerskich	15 232	14 709
– od kart płatniczych	48 342	46 282
– inne prowizje	4 317	4 193
	305 736	281 884
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty z tytułu opłat i prowizji od banków	4 466	2 747
Koszty z tytułu opłat i prowizji od klientów	29 743	30 767
	34 209	33 514
Wynik z tytułu opłat i prowizji	271 527	248 370

8 Przychody z tytułu dywidend

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	65	3
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 082	3 522
	3 147	3 525

9 Wynik na działalności handlowej

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Instrumenty kapitałowe	(96)	66
– przychody z tytułu instrumentów kapitałowych	36	72
– koszty z tytułu instrumentów kapitałowych	(132)	(6)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Instrumenty dłużne	882	1 719
– przychody z tytułu instrumentów dłużnych	53 133	23 230
– koszty z tytułu instrumentów dłużnych	(52 251)	(21 511)
Instrumenty pochodne	(524 339)	499 704
– przychody z tytułu instrumentów pochodnych	646 284	2 137 367
– koszty z tytułu instrumentów pochodnych	(1 170 623)	(1 637 663)
Wynik z pozycji wymiany	667 092	(298 039)
Wynik na działalności handlowej	143 539	203 450

Pozycja „Wynik z pozycji wymiany” obejmuje różnice wynikające z wartości przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach.

10 Wynik na działalności inwestycyjnej

W ciągu roku Bank nie dokonał zmiany klasyfikacji żadnych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zamiast wartości godziwej.

Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych przedstawiają się następująco:

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Aktywa dostępne do sprzedaży:	2 179	16 219
– przychody z tytułu instrumentów dłużnych	2 870	4 747
– przychody z tytułu instrumentów kapitałowych	865	15 390
– koszty z tytułu instrumentów dłużnych	(225)	(3 918)
– koszty z tytułu instrumentów kapitałowych	(1 331)	
Pozostałe dłużne papiery wartościowe:	(703)	–
– przychody z tytułu instrumentów dłużnych	105	–
– koszty z tytułu instrumentów dłużnych	(808)	–
Wynik z tytułu udziałów kapitałowych	–	(493)
Razem	1 476	15 726

11 Pozostałe przychody operacyjne

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	1 520	2 574
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	5 606	4 959
Z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych ze sprawozdania z sytuacji finansowej	8 166	13 175
Przychody ze sprzedaży towarów i usług	9 845	9 687
Z tytułu rozwiązania rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi) (Nota 30)	532	488
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych środków trwałych	14	34
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania (Nota 36 i 39)	9 171	37 876
Z tytułu odzyskania poniesionych kosztów	2 414	2 019
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	700	–
Inne przychody operacyjne	13 980	12 931
Pozostałe przychody operacyjne razem	51 948	83 743

Pozycja „Inne przychody operacyjne” obejmuje przychody uboczne oraz przychody z tytułu nadwyżek.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

12 Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Należności od innych banków	4 912	(7 518)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(138 313)	(97 956)
Zobowiązania udzielone	(761)	(788)
Pozostałe dłużne papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i mniejszościowych	–	(242)
Odpisy aktualizujące należności razem	(134 162)	(106 504)

W 2010 roku Bank dokonał aktualizacji parametrów modelu wykorzystywanego do wyliczenia odpisów z tytułu utraty wartości. Aktualizacja objęła wzrost wartości parametru odzysku na moment niewypłacalności (Recovery Rate) oraz wydłużenie okresu identyfikacji straty (Loss Identification Period). W przypadku odzysku na moment niewypłacalności zmiana podyktowana była obserwacją w praktyce odzysków oraz danych historycznych również w późniejszych klasach przeterminowania, niż początkowo przyjęto w modelu (zmniejszenie odpisów z tytułu rezerw o 80,3 mln PLN). W przypadku okresu identyfikacji straty Bank stwierdził, że w celu zwiększenia bezpieczeństwa Banku zasadne będzie wydłużenie tego okresu dla klientów detalicznych (zawiązanie rezerw na kwotę 3,2 mln PLN). Wprowadzone zmiany skutkowały rozwiązaniem odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na kwotę 77,1 mln PLN i zostały odniesione w rachunek zysków i strat.

13 Ogólne koszty administracyjne

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Koszty pracownicze (Nota 15)	381 988	369 020
Zużycie materiałów i energii	34 269	29 411
Usługi obce	162 508	163 846
Pozostałe koszty rzeczowe	117 717	94 176
Podatki i opłaty	5 029	4 877
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny i Komisję Nadzoru Finansowego	12 464	12 440
Ogólne koszty administracyjne razem	713 975	673 770

14 Pozostałe koszty operacyjne

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	1 312	1 457
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	3 311	2 581
Z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi) (Nota 30)	1 049	5 523
Z tytułu utworzenia rezerw na zobowiązania (Nota 36 i 39)	10 233	15 965
Z tytułu windykacji należności	5 415	3 875
Przekazane darowizny	2 656	404
Amortyzacja (Nota 28 i 29)	73 235	72 817
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	–	13 800
Pozostałe koszty operacyjne	5 416	3 495
Pozostałe koszty operacyjne razem	102 627	119 917

Pozycja „Pozostałe koszty operacyjne” obejmuje między innymi koszty z tytułu kar i grzywien.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

15 Koszty świadczeń pracowniczych

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Koszty wynagrodzeń	315 955	313 350
w tym odprawy emerytalne	205	235
Koszty ubezpieczeń społecznych	40 420	38 382
Pozostałe	25 613	17 288
Koszty świadczeń pracowniczych razem	381 988	369 020

16 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do dochodu do opodatkowania oraz o koszty nie uznawane w świetle przepisów podatkowych za koszty uzyskania przychodów.

Uzgodnienie pomiędzy podatkiem obliczonym jako iloczyn zysku brutto i obowiązującej stawki podatkowej a rzeczywistym obciążeniem podatkowym.

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Podatek bieżący	(157 164)	(636)
Podatek odroczony	142 640	(15 286)
Podatek dochodowy	(14 524)	(15 922)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	126 865	116 565
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy od wyniku brutto	(24 104)	(22 148)
Różnice trwałe	(5 409)	(2 020)
– wiarytelności spisane w straty	(2 291)	283
– koszty rzeczowe niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	(1 739)	(1 540)
– pozostałe różnice trwałe	(1 379)	(763)
Odpis aktualizujący należności	12 834	5 624
Pozostałe różnice	2 155	2 622
Obciążenie/uznanie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego	(14 524)	(15 922)

Wpływ zobowiązań podatkowych na wynik finansowy Grupy

Obciążenie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych przedstawia poniższa tabela:

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Wynik finansowy brutto	126 865	116 565
Bieżące zobowiązanie podatkowe ogółem, w tym:	(157 164)	(636)
– bieżące zobowiązanie podatkowe od dochodów Grupy	(156 534)	–
– bieżące zobowiązanie podatkowe z tytułu udziału w zyskach osób prawnych	(630)	(636)
Uznanie (obciążenie) wyniku finansowego z tytułu odroczonego podatku dochodowego	142 640	(15 286)
Uznanie (obciążenie) wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego od dochodu Grupy	(14 524)	(15 922)
Wynik finansowy netto	112 341	100 643

Więcej informacji na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 37.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

17 Zysk na jedną akcję

	12 miesięcy do 31.12.2010	12 miesięcy do 31.12.2009
Podstawowy:		
Zysk przypadający na akcjonariuszy Banku	112 341	100 643
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w mln zł)	43	43
Podstawowy zysk na akcję (wyrażony w PLN na akcję)	2,61	2,33
Zysk rozwodniony na akcję (wyrażony w PLN na akcję)	2,61	2,33

Zysk rozwodniony jest równy podstawowemu zyskowi na jedną akcję, ponieważ brak jest elementów powodujących rozwodnienie.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku, z wyłączeniem akcji zwykłych nabytych przez Bank i wykazywanych jako „akcje własne”.

18 Kasa i środki w Banku Centralnym

	31.12.2010	31.12.2009
Środki pieniężne w kasie (skarbcu)	611 467	558 053
Środki pieniężne w rachunku bieżącym	768 260	721 287
Inne środki	10	38
Kasa i środki w Banku Centralnym razem	1 379 737	1 279 378

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli. Na dzień 31 grudnia 2010 roku oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej wynosiło 3,375% (31.12.2009 r.: 3,375%).

Na dzień 31 grudnia 2010 r. zadeklarowany stan rezerwy obowiązkowej na rachunku bieżącym w NBP wynosił 747 238 tys. zł (31.12.2009 r.: 593 208 tys. zł).

19 Należności od banków

	31.12.2010	31.12.2009
Rachunki bieżące	223 054	106 217
Lokaty zdeponowane w innych bankach	6 133	165 868
Kredyty i pożyczki	52 478	85 765
Skupione wierzytelności	360	7 126
Należności brutto od innych banków	282 025	364 976
Odpisy z tytułu utraty wartości (wielkość ujemna)	(1 105)	(8 383)
Należności (netto) od banków razem	280 920	356 593

Kredyty oraz lokaty zdeponowane w innych bankach o zmiennej stopie według stanu na 31.12.2010 r. wynoszą 71 208 tys. zł (2009 r.: 255 870 tys. zł), a o stałej stopie według stanu na 31.12.2010 r. wynoszą 210 817 tys. zł (2009 r.: 690 tys. zł).

Zmiana stanu odpisów na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2010	31.12.2009
Stan odpisów na należności od banków na początek okresu	8 383	1 713
Utworzenie odpisów	9 022	11 650
Rozwiązanie odpisów	(13 934)	(4 132)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	31.12.2010	31.12.2009
Odpisy wykorzystane	(3 016)	–
Pozostałe zmiany	650	(848)
Stan odpisów na należności od banków na koniec okresu	1 105	8 383

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2010 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
Kredyty i pożyczki	508	237	745
Inne należności	360	–	360
Razem odpisy	868	237	1 105

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2009 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
Kredyty i pożyczki	625	285	910
Skupione wierzytelności	7 126	–	7 126
Inne należności	347	–	347
Razem odpisy	8 098	285	8 383

Należności od banków według terminów zapadalności

	31.12.2010	31.12.2009
Do 1 miesiąca	229 838	279 844
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	10	1 792
Od 3 miesięcy do 1 roku	39 606	28 710
Od 1 roku do 5 lat	2 710	44 845
Powyżej 5 lat	9 861	9 785
Razem należności od banków według terminów zapadalności	282 025	364 976

20 Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu

	31.12.2010	31.12.2009
Do 1 miesiąca	651 706	74 655
Razem	651 706	74 655

21 Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2010	Dane porównywalne 31.12.2009
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu:		
– bony skarbowe	349 289	167 842
– obligacje emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	1 465 610	299 675
Razem	1 814 899	467 517
<i>w tym: wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>1 814 899</i>	<i>467 517</i>

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu przedstawia się następująco:

	2010	2009
Stan na 1 stycznia	467 517	530 173
Zakup papierów	318 507 626	68 436 677
Wykup papierów	(385 732)	(350 442)
Sprzedaż papierów	(316 798 871)	(68 158 786)
Zmiana na wycenie do wartości godziwej	1 554	(1 787)
Zmiana z tytułu: dyskonta, premii, odsetek należnych, różnic kursowych	22 805	11 682
Stan na 31 grudnia według wartości bilansowej	1 814 899	467 517

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu według terminów zapadalności

	31.12.2010	31.12.2009
Bez terminu zapadalności	–	–
Do 1 miesiąca	–	–
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	8 438	94 351
Od 3 miesięcy do 1 roku	595 981	194 043
Od 1 roku do 5 lat	375 683	172 608
Powyżej 5 lat	834 797	6 515
Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 814 899	467 517

22 Pochodne instrumenty finansowe

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

Stan na 31 grudnia 2010	Wartość nominalna	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)			
Walutowe inst. pochodne:			
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	231 844	351	(301)
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	378 940	7 933	(671)
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	272 446	4 691	(2 297)
– walutowe kontrakty swap	25 221 191	126 637	(632 992)
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 965	160	(235)
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	26 109 386	139 772	(636 496)
Instrumenty pochodne stóp procentowych:			
– kontrakty swap dla stóp procentowych	25 728 978	66 172	(73 420)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	2 593 876	2 154	(11 829)
– kontrakty FRA	4 582 050	1 386	(1 213)
– pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	708 198	376	(488)
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	33 613 102	70 088	(86 950)
Procentowe kontrakty futures w obrocie giełdowym	24 752	–	(47)
Opcje procentowe w obrocie giełdowym	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	24 752	–	(47)
Opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	105 164	5 007	(8 558)
Razem pochodne na inst. kapitałowe z transakcji pozagiełdowych	105 164	5 007	(8 558)
RAZEM	59 852 404	214 867	(732 051)
<i>w tym: – wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>24 752</i>	<i>–</i>	<i>(47)</i>
<i>– wyceniane na podstawie modeli</i>	<i>59 827 652</i>	<i>214 867</i>	<i>(732 004)</i>
Rozliczenia z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi	X	–	–
Rozliczenia z tytułu zakupu i sprzedaży opcji	X	6 120	(47)
RAZEM	59 852 404	220 987	(732 098)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	Dane porównywalne Wartość nominalna	Dane porównywalne Wartość godziwa aktywa	Dane porównywalne Wartość godziwa zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2009			
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)			
Walutowe inst. pochodne:			
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	52 298	31	(166)
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	562 976	27 552	(957)
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	247 904	16 156	(223)
– walutowe kontrakty swap	10 871 591	92 894	(128 634)
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	754 428	18 036	(20 108)
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	12 489 197	154 669	(150 088)
Instrumenty pochodne stóp procentowych:			
– kontrakty swap dla stóp procentowych	8 952 210	78 212	(83 247)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	373 990	7 018	(5 657)
– kontrakty FRA	–	–	–
– pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	52 681	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	9 378 881	85 230	(88 904)
Procentowe kontrakty futures w obrocie giełdowym	25 152	125	–
Opcje procentowe w obrocie giełdowym	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	25 152	125	–
Opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	122 817	6 284	(8 911)
Razem pochodne na inst. kapitałowe z transakcji pozagiełdowych	122 817	6 284	(8 911)
RAZEM	22 016 047	246 308	(247 903)
<i>w tym: – wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>25 152</i>	<i>125</i>	<i>–</i>
<i>– wyceniane na podstawie modeli</i>	<i>21 990 895</i>	<i>246 183</i>	<i>(247 903)</i>
Rozliczenia z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi	X	17	(19)
Rozliczenia z tytułu zakupu i sprzedaży opcji	X	8 293	(377)
RAZEM	22 016 047	254 618	(248 299)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.
Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych
Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Wartość godziwa instrumentów pochodnych BGŻ S.A. w rozbiciu na terminy zapadalności

	Wartość godziwa aktywa				Wartość godziwa zobowiązania				
	Razem w tym:	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesiące	>1 miesiąc <=3 miesiące	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=12 miesiące	>1 rok <=5 lat	>5 lat
31.12.2010									
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)									
Walutowe inst. pochodne:									
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	351	–	–	–	–	(301)	–	–	–
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	7 933	429	1 878	5 626	–	(671)	(345)	(214)	–
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	4 691	116	634	3 941	–	(2 297)	(905)	(908)	–
– walutowe kontrakty swap	126 637	83 734	11 756	31 147	–	(632 992)	(2 419)	(372 167)	–
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	160	–	–	–	160	–	–	–	(235)
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	139 772	84 630	14 268	40 714	160	(259 303)	(3 669)	(373 289)	(235)
Instrumenty pochodne stóp procentowych:									
– kontrakty swap dla stóp procentowych	66 172	722	3 242	39 906	10 747	(73 420)	(637)	(37 799)	(21 052)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	2 154	–	–	–	–	(11 829)	–	(5 249)	(3 537)
– kontrakty FRA	1 386	1 098	288	–	–	(1 213)	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	376	376	–	–	–	(488)	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	70 088	2 196	3 530	39 906	10 747	(86 950)	(637)	(43 048)	(24 589)
Proc. kontrakty futures w obrocie giełdowym	–	–	–	–	–	(47)	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	–	–	–	–	–	(47)	(47)	–	–
Opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	5 007	–	728	482	3 797	–	(2 000)	(1 198)	(5 360)
Razem pochodne na inst. kapitałowe z transakcji pozagiełdowych	5 007	–	728	482	3 797	–	(2 000)	(1 198)	(5 360)
Rozliczenia z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rozliczenia z tytułu zakupu i sprzedaży	6 120	–	1 324	1 024	3 772	–	(14)	(17)	(16)
RAZEM	220 987	86 826	19 850	82 126	18 476	(732 098)	(6 367)	(417 552)	(30 200)
									(10 544)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	Dane porównywalne Wartość godziwa aktywa				Dane porównywalne Wartość godziwa zobowiązania				
	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesiące	Razem w tym:	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesiące	>1 rok <=5 lat	>5 lat
	Razem w tym:	>1 rok <=5 lat	>5 lat		Razem w tym:	>1 rok <=5 lat	>5 lat		
31.12.2009									
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)									
Walutowe inst. pochodne:									
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	31	–	–	(166)	(166)	–	–	–	–
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	27 552	7 594	13 383	(957)	(501)	(416)	–	–	–
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	16 156	10 704	4 581	(223)	(57)	(27)	–	–	–
– walutowe kontrakty swap	92 894	61 633	31 261	(128 634)	(114 471)	(3 710)	–	–	–
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	18 036	1 135	13 739	(20 108)	(1 139)	(15 673)	–	–	–
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych:	154 669	80 078	42 888	(150 088)	(116 334)	(19 826)	–	–	–
Instrumenty pochodne stóp procentowych:									
– kontrakty swap dla stóp procentowych	78 212	933	4 773	(83 247)	–	(9 756)	(8 116)	(54 878)	(10 497)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	7 018	–	–	(5 657)	–	–	–	(5 657)	–
– kontrakty FRA	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych:	85 230	933	4 773	(88 904)	–	(9 756)	(8 116)	(60 535)	(10 497)
Proc. kontrakty futures w obrocie giełdowym:	125	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	125	–	–	–	–	–	–	–	–
Opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	6 284	–	612	(8 911)	–	(1 651)	(7 260)	–	–
Razem pochodne na inst. kapitałowe z transakcji pozagiełdowych	6 284	–	612	(8 911)	–	(1 651)	(7 260)	–	–
Rozliczenia z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi	17	17	–	(19)	(19)	–	–	–	–
Rozliczenia z tytułu zakupu i sprzedaży	8 293	259	2 300	(377)	(193)	(160)	(14)	–	–
RAZEM	254 618	81 287	52 725	(248 299)	(116 546)	(29 753)	(67 809)	(10 497)	(10 497)

Terminy zapadalności:

– dla NDF, Fxforward, Fxswap, Opcji walutowych i na indeksy, IRS, CIRS wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą zapadalności transakcji a datą bilansową
– dla Fxspot, FRA, papierów na pozabilansie wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą waluty transakcji a datą bilansową

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

23 Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2010	31.12.2009
W rachunku bieżącym od klientów	2 625 560	2 310 279
Kredyty i pożyczki od klientów:	17 599 576	16 288 454
– przedsiębiorstwa, w tym:	5 280 957	5 268 654
– inwestycyjne	2 726 581	2 527 232
– obrotowe	2 026 163	2 312 219
– gospodarstwa domowe, w tym:	12 073 695	10 794 849
– nieruchomości	6 558 916	5 784 991
– preferencyjne	2 957 880	2 755 871
– instytucje sektora budżetowego	214 429	212 334
– pozostałe podmioty	30 495	12 617
Skupione wierzytelności	291 397	230 848
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	5 976	5 860
Inne należności	43 764	62 406
Pozostałe	1 721	2 301
Kredyty i pożyczki brutto od klientów	20 567 994	18 900 148
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(698 817)	(598 782)
Kredyty i pożyczki netto od klientów	19 869 177	18 301 366

Kredyty i pożyczki preferencyjne (udzielane z dopłatami agencji rządowych) udzielone przedsiębiorstwom wynoszą według stanu na 31.12.2010 r. 534 258 tys. zł, natomiast według stanu na 31.12.2009 r. 567 657 tys. zł.

Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2010	31.12.2009
Poniesione, ale niezidentyfikowane straty (IBNR)		
Zaangażowanie bilansowe brutto	19 246 702	17 811 113
Odpis aktualizujący na ekspozycje analizowane portfelowo	(69 820)	(54 583)
Zaangażowanie netto	19 176 882	17 756 530
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	1 321 292	1 089 035
Odpis aktualizujący na ekspozycje analizowane portfelowo i indywidualnie	(628 997)	(544 199)
Zaangażowanie netto	692 295	544 836

Należności o zmiennej stopie procentowej według stanu na 31.12.2010 r. wynoszą 19 556 360 tys. zł (2009 r.: 15 682 606 tys. zł), a o stałej stopie procentowej według stanu na 31.12.2010 r. wynoszą 1 011 634 tys. zł (2009 r.: 774 739 tys. zł).

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2010	31.12.2009
W rachunku bieżącym od klientów	101 357	85 185
Kredyty i pożyczki od klientów:	540 373	445 393
– przedsiębiorstwa, w tym:	170 077	157 333
– inwestycyjne	50 073	42 675
– obrotowe	96 484	97 944
– gospodarstwa domowe, w tym:	369 414	286 968
– nieruchomości	87 629	45 104
– preferencyjne	71 852	79 677

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	31.12.2010	31.12.2009
– instytucje sektora budżetowego	527	458
– pozostałe podmioty	355	634
Skupione wierzytelności	21 911	16 169
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	3 461	3 924
Inne należności	31 715	48 111
Razem odpisy na należności	698 817	598 782

Kredyty i pożyczki w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2010 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	Inne należności	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	81 514	2 544 046	–	2 625 560
Kredyty i pożyczki od klientów:	569 725	17 029 851	–	17 599 576
– przedsiębiorstwa	451 139	4 829 818	–	5 280 957
– gospodarstwa domowe	118 123	11 955 572	–	12 073 695
– instytucje sektora budżetowego	80	214 349	–	214 429
– pozostałe podmioty	383	30 112	–	30 495
Skupione wierzytelności	16 449	274 948	–	291 397
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	5 244	732	–	5 976
Inne należności	40 781	2 983	–	43 764
Pozostałe (środki do rozliczenia)	–	–	1 721	1 721
Razem kredyty i pożyczki	713 713	19 852 560	1 721	20 567 994

Kredyty i pożyczki w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2009 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	Inne należności	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	71 037	2 239 242	–	2 310 279
Kredyty i pożyczki od klientów:	545 976	15 742 478	–	16 288 454
– przedsiębiorstwa	450 883	4 817 771	–	5 268 654
– gospodarstwa domowe	94 467	10 700 382	–	10 794 849
– instytucje sektora budżetowego	51	212 283	–	212 334
– pozostałe podmioty	575	12 042	–	12 617
Skupione wierzytelności	9 618	221 230	–	230 848
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	4 217	1 643	–	5 860
Inne należności	59 123	3 283	–	62 406
Pozostałe (środki do rozliczenia)	–	–	2 301	2 301
Razem kredyty i pożyczki	689 971	18 207 876	2 301	18 900 148

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2010 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	22 300	79 057	101 357
Kredyty i pożyczki od klientów:	185 939	354 434	540 373
– przedsiębiorstwa	120 726	49 351	170 077
– gospodarstwa domowe	64 926	304 488	369 414
– instytucje sektora budżetowego	32	495	527
– pozostałe podmioty	255	100	355
Skupione wierzytelności	14 649	7 262	21 911
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	2 251	1 210	3 461
Inne należności	31 336	379	31 715
Razem odpisy	256 475	442 342	698 817

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2009 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	27 793	57 392	85 185
Kredyty i pożyczki od klientów:	175 696	269 697	445 393
– przedsiębiorstwa	107 574	49 759	157 333
– gospodarstwa domowe	67 521	219 447	286 968
– instytucje sektora budżetowego	26	432	458
– pozostałe podmioty	575	59	634
Skupione wierzytelności	9 359	6 810	16 169
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	2 319	1 605	3 924
Inne należności	46 431	1 680	48 111
Razem odpisy	261 598	337 184	598 782

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	W rachunku bieżącym od klientów	Kredyty i pożyczki od klientów:	przedsiębiorstwa	gospodarstwa domowe	instytucje sektora budżetowego	pozostałe podmioty	Skupione wierzytelności	Zrealizowane gwarancje i poręczenia	Inne należności	Razem
2010										
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na początek okresu	85 185	445 393	157 333	286 968	458	634	16 169	3 924	48 111	598 782
Utworzenie odpisów	171 735	842 258	300 960	540 794	463	41	15 491	11 105	5 133	1 045 722
Rozwiązanie odpisów	(136 904)	(738 808)	(281 868)	(455 732)	(873)	(335)	(9 270)	(11 553)	(10 874)	(907 409)
Spisanie w ciężar odpisów	(18 496)	(40 725)	(35 286)	(5 439)	–	–	–	–	–	(59 221)
Korekta przychodu odsetkowego w odniesieniu do IBNR	2 408	10 289	2 418	7 385	471	15	137	2	4	12 840
Pozostałe zmiany	(2 571)	21 966	26 520	(4 562)	8	–	(616)	(17)	(10 659)	8 103
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na koniec okresu	101 357	540 373	170 077	369 414	527	355	21 911	3 461	31 715	698 817
2009										
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na początek okresu	57 702	415 935	160 770	254 054	471	640	13 427	654	28 992	516 710
Utworzenie odpisów	91 970	514 505	233 700	280 629	147	29	28 897	21 678	96 554	753 604
Rozwiązanie odpisów	(59 165)	(469 092)	(230 560)	(238 138)	(355)	(39)	(27 027)	(18 449)	(81 915)	(655 648)
Spisanie w ciężar odpisów	(950)	(20 040)	(4 284)	(15 756)	–	–	–	–	–	(20 990)
Korekta przychodu odsetkowego w odniesieniu do IBNR	1 103	3 517	791	2 500	222	4	38	104	–	4 762
Pozostałe zmiany	(5 475)	568	(3 084)	3 679	(27)	–	834	(63)	4 480	344
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na koniec okresu	85 185	445 393	157 333	286 968	458	634	16 169	3 924	48 111	598 782

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Kredyty i pożyczki według terminów zapadalności

	31.12.2010	31.12.2009
Do 1 miesiąca	428 526	262 819
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	439 955	552 679
Od 3 miesięcy do 1 roku	2 554 337	2 422 894
Od 1 roku do 5 lat	3 241 080	3 487 342
Powyżej 5 lat	10 989 484	9 831 301
Kredyty, których termin zapadalności upłynął	2 914 612	2 343 113
Razem kredyty i pożyczki według terminów zapadalności	20 567 994	18 900 148

24 Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2010	31.12.2009
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej:	3 285 607	2 779 793
– bony pieniężne NBP	1 299 188	1 149 124
– bony skarbowe	98 214	608 227
– obligacje emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	1 722 737	809 464
– dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty finansowe	5 111	5 205
– dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty niefinansowe	126 551	169 265
– obligacje emitowane przez podmioty budżetowe	33 806	38 508
Kapitałowe papiery wartościowe	5 068	1 418
Razem papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 290 675	2 781 211
W tym:		
– wyceniane metodą kwotowań rynkowych	1 824 601	1 417 691
– wyceniane na podstawie modeli	1 466 074	1 363 520

Wycena dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży dokonywana jest w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu bieżących rynkowych stóp procentowych, z uwzględnieniem ryzyka kredytowego emitenta w wysokości odpowiadającej parametrom obserwowanym na rynku dla transakcji o podobnym ryzyku kredytowym i horyzoncie czasowym. Wycena nie uwzględnia założeń, które nie mogą być zaobserwowane bezpośrednio na rynku.

Zmiana stanu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży przedstawia się następująco:

	2010	2009
Stan na 1 stycznia	2 781 211	1 822 475
Zakup papierów	103 287 188	47 391 259
Wykup papierów	(99 580 438)	(34 487 382)
Sprzedaż papierów	(3 290 388)	(12 017 244)
Zmiana na wycenie do wartości godziwej	(4 555)	9 243
Zmiana na odsetkach należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	97 657	62 860
Stan na 31 grudnia według wartości bilansowej	3 290 675	2 781 211

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży opartych na stałej stopie procentowej wynosiła 2 870 384 tys. zł (2009 r.: 2 481 878 tys. zł), natomiast opartych na stopie zmiennej 415 222 tys. zł (2009 r.: 297 914 tys. zł).

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2010 r. BGŻ S.A. posiadał bony skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 81 910 tys. zł (o wartości

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

nominalnej 83 400 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w NBP (w 2009 r. w kwocie 77 999 tys. zł o wartości nominalnej 78 600 tys. zł).

Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży według terminów zapadalności

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Bez terminu zapadalności	5 068	1 418
Do 1 miesiąca	1 299 189	1 150 593
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	5 540	817 752
Od 3 miesięcy do 1 roku	497 154	359 418
Od 1 roku do 5 lat	1 468 062	429 290
Powyżej 5 lat	15 662	22 740
Razem papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	<u>3 290 675</u>	<u>2 781 211</u>

25 Pozostałe dłużne papiery wartościowe

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Dłużne papiery wartościowe według zamortyzowanego kosztu:	109 232	213 110
– obligacje restrukturyzacyjne	109 232	212 699
– dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty niefinansowe	–	411
Odписы z tytułu utraty wartości	–	(1)
Razem pozostałe dłużne papiery wartościowe	<u>109 232</u>	<u>213 109</u>

Wartość bilansowa pozostałych papierów wartościowych opartych na zmiennej stopie procentowej wynosiła 109 232 tys. zł (2009 r.: 213 109 tys. zł), natomiast oparte na stałej stopie procentowej na koniec 2010 i 2009 roku nie występowały.

Zmiana stanu pozostałych dłużnych papierów wartościowych przedstawia się następująco:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stan na 1 stycznia	213 109	750 589
Zakup papierów	–	(310)
Wykup papierów	(404)	(439 942)
Splata raty obligacji restrukturyzacyjnych	(102 420)	(96 042)
Zmiana na odsetkach należnych, korektach ESP, z tytułu dyskonta, premii	(1 053)	(1 186)
Stan na 31 grudnia według wartości bilansowej	<u>109 232</u>	<u>213 109</u>

Wykup kapitału obligacji restrukturyzacyjnych z portfela pozostałych dłużnych papierów wartościowych w latach 2010 i 2009 wynosił w każdym roku 42 857 tys. zł.

Pozostałe dłużne papiery wartościowe według terminów zapadalności

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Do 1 miesiąca	–	–
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	–	205
Od 3 miesięcy do 1 roku	109 232	205
Od 1 roku do 5 lat	–	212 699
Powyżej 5 lat	–	–
Razem pozostałe dłużne papiery wartościowe	<u>109 232</u>	<u>213 109</u>

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

26 Nieruchomości inwestycyjne

Na dzień 31.12.2010 roku Grupa posiadała nieruchomość inwestycyjną w postaci gruntu niezabudowanego o powierzchni 48,44 ha we Wrocławiu. Wartość godziwa nieruchomości została oszacowana w listopadzie 2010 roku przez zewnętrznego rzeczoznawcę majątkowego na kwotę 63 900 tys. zł. Wycena nieruchomości została dokonana podejściem mieszanym, metodą pozostałościową.

	2010	2009
Saldo otwarcia	63 200	77 000
Aktualizacja wartości	700	(13 800)
Sprzedaż	–	–
Saldo zamknięcia, z tego:	63 900	63 200
– cena nabycia	12 246	12 246
– przeszacowanie do wartości godziwej	51 654	50 954

27 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

W dniu 1 lipca 2008 roku Bank objął od Spółki De Lage Landen 49% udziałów w Spółce BGŻ Leasing Sp. z o.o. za kwotę 19 600 tys. zł.

W II kwartale 2010 roku Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników BGŻ Leasing Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w stosunku proporcjonalnym do aktualnie posiadanych udziałów. W związku z powyższym BGŻ S.A. objął 10 502 nowe udziały BGŻ Leasing Sp. z o.o. o wartości nominalnej 1 000 złotych.

	31.12.2010	31.12.2009
W podmiotach sektora finansowego	31 542	19 367
Inwestycje razem	31 542	19 367

Udziały w jednostkach stowarzyszonych według stanu na 31.12.2010

Nazwa podmiotu	Cena nabycia udziałów	Dodatnia (ujemna) różnica wyceny	Wartość bilansowa	Udział % BGŻ S.A. w kapitale podmiotu	Kapitały własne	Wynik finansowy za 2010 rok	Przychody ogółem
BGŻ Leasing Sp. z o.o.	30 102	1 440	31 542	49%	64 294	3 367	33 980
Razem	30 102	1 440	31 542	–	–	–	–

Udziały w jednostkach stowarzyszonych według stanu na 31.12.2009

Nazwa podmiotu	Cena nabycia udziałów	Dodatnia (ujemna) różnica wyceny	Wartość bilansowa	Udział % BGŻ S.A. w kapitale podmiotu	Kapitały własne	Wynik finansowy za 2009 rok	Przychody ogółem
BGŻ Leasing Sp. z o.o.	19 600	(233)	19 367	49%	39 495	(230)	16 764
Razem	19 600	(233)	19 367	–	–	–	–

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

28 Wartości niematerialne

	31.12.2010	31.12.2009
Licencje	75 481	74 273
Inne wartości niematerialne	787	750
Nakłady na wartości niematerialne	20 519	13 550
Wartości niematerialne razem	96 787	88 573

2010	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	294 372	3 705	13 710	311 787
<i>Zwiększenia:</i>	<i>26 844</i>	<i>417</i>	<i>34 094</i>	<i>61 355</i>
– przeniesienie z nakładów	26 706	416	–	27 122
– zakupy	138	1	34 094	34 233
<i>Zmniejszenia:</i>	<i>(7 067)</i>	<i>(194)</i>	<i>(27 125)</i>	<i>(34 386)</i>
– przeniesienie z nakładów	–	–	(27 122)	(27 122)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(7 067)	(194)	(3)	(7 264)
Saldo na dzień 31 grudnia	314 149	3 928	20 679	338 756
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	220 099	2 955	160	223 214
<i>Zmiany stanu:</i>	<i>18 569</i>	<i>186</i>	<i>–</i>	<i>18 755</i>
– amortyzacja za rok obrotowy	25 636	380	–	26 016
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(7 067)	(194)	–	(7 261)
– odpis z tytułu utraty wartości	–	–	–	–
Saldo na dzień 31 grudnia	238 668	3 141	160	241 969
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	74 273	750	13 550	88 573
Saldo na dzień 31 grudnia	75 481	787	20 519	96 787

2009	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	262 935	3 100	16 302	282 337
<i>Zwiększenia:</i>	<i>33 347</i>	<i>715</i>	<i>31 678</i>	<i>65 740</i>
– przeniesienie z nakładów	33 308	715	–	34 023
– zakupy	39	–	31 678	31 717
<i>Zmniejszenia:</i>	<i>(1 910)</i>	<i>(110)</i>	<i>(34 270)</i>	<i>(36 290)</i>
– przeniesienie z nakładów	–	–	(34 023)	(34 023)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(1 910)	(110)	(247)	(2 267)
Saldo na dzień 31 grudnia	294 372	3 705	13 710	311 787
UMORZENIE				
<i>Saldo na dzień 1 stycznia</i>	<i>198 506</i>	<i>2 797</i>	<i>–</i>	<i>201 303</i>
<i>Zmiany stanu:</i>	<i>21 593</i>	<i>158</i>	<i>160</i>	<i>21 911</i>
– amortyzacja za rok obrotowy	23 503	268	–	23 771
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(1 910)	(110)	–	(2 020)
– odpis z tytułu utraty wartości	–	–	160	160
Saldo na dzień 31 grudnia	220 099	2 955	160	223 214
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	64 429	303	16 302	81 034
Saldo na dzień 31 grudnia	74 273	750	13 550	88 573

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

29 Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2010	31.12.2009
Środki trwałe, w tym:	448 795	440 322
– grunty i budynki	282 929	293 831
– rzeczowe środki trwałe	165 866	146 491
Środki trwałe w budowie	16 023	4 002
Rzeczowe aktywa trwałe razem	464 818	444 324

Poniżej przedstawiono zmiany stanu rzeczowego majątku trwałego w roku 2010 i 2009:

2010	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	427 867	566 076	4 002	997 945
<i>Zwiększenia:</i>	2 271	56 728	70 545	129 544
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	2 184	56 337	–	58 521
– zakupy	–	385	70 545	70 930
– inne	87	6	–	93
<i>Zmniejszenia:</i>	(3 749)	(23 243)	(58 524)	(85 516)
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	–	–	(58 521)	(58 521)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(3 749)	(23 243)	–	(26 992)
– inne	–	–	(3)	(3)
Saldo na dzień 31 grudnia	426 389	599 561	16 023	1 041 973
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	134 036	419 585	–	553 621
<i>Zmiany stanu:</i>	9 424	14 110	–	23 534
– amortyzacja za rok obrotowy	10 409	36 810	–	47 219
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(985)	(22 686)	–	(23 671)
– odpisy z tytułu utraty wartości	–	(14)	–	(14)
Saldo na dzień 31 grudnia	143 460	433 695	–	577 155
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	293 831	146 491	4 002	444 324
Saldo na dzień 31 grudnia	282 929	165 866	16 023	464 818

2009	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	428 465	536 481	20 148	985 094
<i>Zwiększenia:</i>	4 333	58 229	46 372	108 934
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	4 333	58 150	–	62 483
– zakupy	–	65	46 352	46 417
– inne	–	14	20	34
<i>Zmniejszenia:</i>	(4 931)	(28 634)	(62 518)	(96 083)
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	–	–	(62 483)	(62 483)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(4 931)	(28 614)	–	(33 545)
– inne	–	(20)	(35)	(55)
Saldo na dzień 31 grudnia	427 867	566 076	4 002	997 945

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

2009	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwale	Środki trwale w budowie	Ogółem
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	117 462	418 197	–	535 659
Zmiany stanu:	16 574	1 388	–	17 962
– amortyzacja za rok obrotowy	10 418	38 627	–	49 045
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(2 910)	(28 173)	–	(31 083)
– odpisy z tytułu utraty wartości	9 066	(9 066)	–	–
Saldo na dzień 31 grudnia	134 036	419 585	–	553 621
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	311 003	118 284	20 148	449 435
Saldo na dzień 31 grudnia	293 831	146 491	4 002	444 324

Bank według stanu na 31.12.2010 r. nie posiada istotnych zobowiązań umownych zaciągniętych w związku z nabyciem rzeczowych aktywów trwałych.

30 Inne aktywa

	31.12.2010	Dane porównywalne 31.12.2009
Inne aktywa:		
– aktywa do zbycia	399	–
– rozrachunki z dłużnikami	73 088	48 938
– pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	5 325	25 071
– przychody do otrzymania z tytułu prowizji	8 828	8 982
– rozliczenia z tytułu kart płatniczych	17 915	56 717
– pozostałe	361	1 494
Inne aktywa	105 916	141 202
Odpis na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(27 638)	(28 115)
Inne aktywa razem	78 278	113 087

31 Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2010	31.12.2009
Środki na rachunkach bieżących	164 321	226 503
Depozyty terminowe	639 820	218 568
Kredyty i pożyczki otrzymane	206 804	30 842
Inne zobowiązania	9 474	173
Zobowiązania wobec innych banków razem	1 020 419	476 086

Depozyty są depozytami o stałych i zmiennych stopach procentowych.

W I półroczu 2010 roku Bank otrzymał pożyczkę od Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w kwocie 50 mln EUR na długoterminowe finansowanie pod kredyty infrastrukturalne dla klientów MSP. Pożyczka ta jest udzielona na 5 lat, przy czym spłata kapitału zaczyna się po 3 latach. Oprocentowanie tej pożyczki wynosi EURIBOR 6M plus 125 bps.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Zobowiązania wobec innych banków według terminów wymagalności

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Do 1 miesiąca	757 649	374 062
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	53 462	57 772
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	12 430	13 351
Powyżej 1 roku do 5 lat	196 878	30 901
Zobowiązania wobec innych banków	<u>1 020 419</u>	<u>476 086</u>

32 Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Do 1 miesiąca	1 268 921	111 980
Razem	<u>1 268 921</u>	<u>111 980</u>

33 Zobowiązania wobec klientów

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Pozostałe podmioty finansowe:	1 090 373	477 619
Rachunki bieżące	15 200	19 732
Lokaty terminowe	1 072 109	454 939
Inne zobowiązania	3 064	2 948
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	2 580	2 606
– pozostałe	484	342
Klienci indywidualni:	11 369 506	11 110 229
Rachunki bieżące	6 326 540	5 736 505
Lokaty terminowe	5 034 689	5 363 125
Inne zobowiązania	8 277	10 599
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	4 641	6 344
– pozostałe	3 636	4 255
Klienci korporacyjni:	6 871 791	6 346 684
Rachunki bieżące	3 476 534	3 188 886
Lokaty terminowe	3 321 879	3 075 258
Inne zobowiązania	73 378	82 540
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	72 061	78 158
– pozostałe	1 317	4 382
Klienci sektora budżetowego:	1 720 045	1 663 994
Rachunki bieżące	870 988	762 208
Lokaty terminowe	848 932	901 557
Inne zobowiązania	125	229
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	118	115
– pozostałe	7	114
Zobowiązania wobec klientów razem	<u>21 051 715</u>	<u>19 598 526</u>

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

34 Zobowiązania wobec klientów według terminów wymagalności

	31.12.2010	31.12.2009
Do 1 miesiąca	14 940 210	13 756 711
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 639 316	2 245 610
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 228 831	3 239 800
Powyżej 1 roku do 5 lat	236 524	349 584
Powyżej 5 lat	6 834	6 821
Zobowiązania wobec klientów	21 051 715	19 598 526

34 Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

W 2008 r. Bank zawarł z trzema bankami finansującymi pakiet umów programu emisji bankowych papierów wartościowych (Certyfikatów Depozytowych) na okaziciela w formie materialnej denominowanych w PLN. W ramach programu możliwa jest emisja krótko- i średnioterminowych papierów wartościowych w kwocie do 2,5 mld zł. Certyfikaty Depozytowe emitowane przez Bank mogą być nabywane na rynku pierwotnym wyłącznie przez banki finansujące. Certyfikaty Depozytowe są emitowane w transzach. Ostatnia data emisji bankowych papierów wartościowych emitowanych w ramach tego programu nie może przekroczyć 30 marca 2013 r.

	Średnia stopa procentowa (%) w 2010	Średnia stopa procentowa (%) w 2009	31.12.2010	31.12.2009
Certyfikaty depozytowe:				
– certyfikat depozytowy Quatro o oprocentowaniu zmiennym z terminem wykupu – rok od daty zakupu, nienotowany	–	–	874	1 065
– pozostałe certyfikaty depozytowe	4,4439	5,1118	1 756 500	1 464 500
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe razem (bez odsetek)	–	–	1 757 374	1 465 565
Odsetki, dyskonto, prowizje	–	–	(12 176)	(14 746)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe razem	–	–	1 745 198	1 450 819

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	2010	2009
Stan na początek okresu	1 450 819	612 551
<i>Zwiększenia:</i>	<i>6 580 880</i>	<i>3 130 886</i>
– emisje certyfikatów depozytowych	6 497 500	3 081 500
– wykupione dyskonto od certyfikatów depozytowych	74 228	31 067
– naliczone dyskonto od certyfikatów depozytowych	9 121	12 448
– naliczone odsetki od certyfikatów depozytowych	–	5 871
– prowizje i opłaty od certyfikatów depozytowych rozliczane wg ESP	31	
<i>Zmniejszenia:</i>	<i>(6 286 501)</i>	<i>(2 292 618)</i>
– wykup certyfikatów depozytowych	(6 205 500)	(2 232 500)
– wykup papierów Quatro	(192)	(712)
– sprzedane dyskonto od certyfikatów depozytowych	(80 789)	(51 990)
– wykupione odsetki od certyfikatów depozytowych	0	(7 269)
– wykupione odsetki od papierów Quatro	(20)	(49)
– prowizje i opłaty od certyfikatów depozytowych rozliczane wg ESP	–	(98)
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	1 745 198	1 450 819

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

35 Pozostałe zobowiązania

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Rozrachunki międzybankowe	85 167	51 089
Rozrachunki z wierzycielami	77 023	79 756
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	48 353	32 856
– w tym świadczenia pracownicze	21 810	10 752
Przychody przyszłych okresów	6 752	8 361
Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne	24 600	26 038
Pozostałe zobowiązania razem	<u>241 895</u>	<u>198 100</u>

Pozycja „Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów” obejmuje koszty rzeczowe do zapłacenia oraz koszty osobowe wraz z pochodnymi do zapłacenia.

Pozycja „Przychody przyszłych okresów” obejmuje głównie przychody pobierane z góry związane z gospodarką własną.

36 Rezerwy

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Rezerwa restrukturyzacyjna	–	4 600
Na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe	4 050	2 870
Na sprawy sądowe	15 136	14 449
Pozostałe rezerwy, w tym:	22 511	23 813
– rezerwa zgodnie z decyzją UOKiK	11 883	11 883
– rezerwa na potencjalne zobowiązania z tytułu zwrotu dopłat do kredytów preferencyjnych	9 025	10 157
Rezerwy razem	<u>41 697</u>	<u>45 732</u>

	<u>Rok zakończony 31.12.2010</u>	<u>Rok zakończony 31.12.2009</u>
Rezerwa restrukturyzacyjna		
Wartość bilansowa na początek okresu	4 600	7 812
Utworzone rezerwy w ciągu okresu	–	4 600
Kwoty wykorzystane w ciągu okresu	(2 761)	(6 293)
Rozwiązanie rezerwy	(1 839)	(1 519)
Wartość bilansowa na koniec okresu	<u>–</u>	<u>4 600</u>

	<u>Rok zakończony 31.12.2010</u>	<u>Rok zakończony 31.12.2009</u>
Rezerwy na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe		
Wartość bilansowa na początek okresu	2 870	4 018
Utworzenie rezerwy	13 692	25 185
Rozwiązanie rezerwy	(12 931)	(24 397)
Inne zmiany	419	(1 936)
Wartość bilansowa na koniec okresu	<u>4 050</u>	<u>2 870</u>

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2009
Rezerwy na sprawy sądowe		
Wartość bilansowa na początek okresu	14 449	27 511
Utworzenie rezerwy	1 948	3 807
Kwoty wykorzystane w ciągu okresu	(454)	(282)
Rozwiązanie rezerwy	(1 384)	(17 094)
Przeniesienie rezerwy	577	507
Wartość bilansowa na koniec okresu	15 136	14 449

	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2009
Pozostałe rezerwy		
Wartość bilansowa na początek okresu	23 813	29 368
Utworzenie rezerwy	607	3 866
Kwoty wykorzystane w ciągu okresu	(152)	(4 388)
Rozwiązanie rezerwy	(1 180)	(4 526)
Przeniesienie rezerwy	(577)	(507)
Wartość bilansowa na koniec okresu	22 511	23 813

- 1) Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku łączna wartość postępowań, w których Bank jest pozwany, wynosiła 71 490 tys. zł, a kwota łącznej wartości postępowań z powództwa Banku wynosiła 41 466 tys. zł.

Z udziałem BGŻ S.A. nie toczą się postępowania, których wartość stanowi co najmniej 10% jego kapitałów własnych przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

- 2) Na mocy decyzji z dnia 29 grudnia 2006 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na Bank karę w wysokości 9.650 tys. zł za ustalanie wraz z innymi bankami wysokości opłat pobieranych za transakcje dokonywane kartami płatniczymi Visa i MasterCard, a nadto nakazał natychmiastowego zaniechania stosowania tego porozumienia. W powyższej sprawie zostało złożone odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie wraz z zażaleniem na postanowienie w przedmiocie rygoru natychmiastowej wykonalności. Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, uwzględniając wniosek BGŻ S.A., wstrzymał wykonanie decyzji z dnia 29 grudnia 2006 roku. W konsekwencji ten sam sąd wydał postanowienie z dnia 22 września 2008 r. o umorzeniu postępowania w przedmiocie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności ww. decyzji. Podczas rozprawy w dniu 12 listopada 2008 roku sąd ogłosił wyrok, w którym zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził brak stosowania praktyk ograniczających konkurencję (kara nienależna). Od powyższego orzeczenia Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł apelację, a bank przygotował odpowiedź na apelację. Sąd Apelacyjny w Warszawie po przeprowadzeniu rozprawy apelacyjnej w dniu 22 kwietnia 2010 roku uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Według stanu na 31.12.2010 r. rezerwa z powyższego tytułu wynosi 9 650 tys. zł.

- 3) Na mocy decyzji z dnia 31 grudnia 2009 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na Bank karę pieniężną w łącznej wysokości 2 978 tys. zł, uznając, iż BGŻ S.A. naruszył zakaz stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W szczególności zgodnie z pkt I wspomnianej decyzji, Prezes UOKiK uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stosownie postanowienia we wzorze regulaminu kredytu hipotecznego i budowlanego, zgodnie z którym Bank zastrzegł sobie prawo do zmiany postanowień regulaminu w przypadku umów kredytu zawartych na okres powyżej 5 lat i nakazał zaniechania jej stosowania przez Bank. Ponadto w pkt II ww. decyzji, Prezes UOKiK stwierdził zaniechanie z dniem 24 sierpnia 2009 roku stosowania przez Bank określonych postanowień we wzorze umowy kredytu hipotecznego w złotych (do 80 tys. zł) oraz wzorze umowy kredytu budowlanego w złotych (do 80 tys. zł), uznanych przez UOKiK za naruszające przepisy ustawy o kredycie

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

konsumenckim, a dotyczące wydłużenia ustawowego terminu, który powinien upłynąć między terminem złożenia przez konsumenta oświadczenia o zamiarze wcześniejszej spłaty kredytu a datą dokonania jego spłaty.

Od wspomnianej decyzji Bank wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Według stanu na 31.12.2010 r. rezerwa z powyższego tytułu wynosi 2 234 tys. zł.

- 4) Spółka zależna Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o. (Spółka) jest stroną w następujących sporach sądowych:
- z powództwa Spółki przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej INCO (SM INCO): postępowanie o zapłatę, tj. o zwrot przez SM INCO kwoty 12,6 mln zł, na skutek uznania przez Sąd skargi pauliańskiej. W dniu 15.07.2009 r. Sąd zasądził na rzecz BFN ACTUS Sp. z o.o. kwotę 7,9 mln zł wraz z odsetkami, uznając skuteczność potrącenia dokonanego przez Spółkę przysługującej jej wierzytelności wobec SM INCO z zasądzoną na rzecz tej Spółdzielni wierzytelnością z tytułu gwarancji. Apelacja SM INCO została oddalona, a Sąd Najwyższy w dniu 09.11.2010 r. podjął postanowienie o odmowie przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej SM INCO, co oznacza ostateczne zakończenie postępowania;
 - z powództwa Spółki przeciwko SM INCO: o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego wierzytelność Spółdzielni z tytułu gwarancji – powództwo opozycyjne. W dniu 20.08.2010 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w całości pozbawił wykonalności wyroki sądów w sprawie zwrotu gwarancji. Pomimo stwierdzenia przez Sąd skuteczności potrącenia wierzytelności z tytułu gwarancji, w dniu 22.09.2010 r. SM INCO wniosła apelację, która została oddalona 08.02.2011 r.;
 - z powództwa SM INCO: postępowanie o waloryzację kwoty gwarancji (kwota roszczenia 13,9 mln zł). Kwota, która miałaby podlegać waloryzacji, obejmuje część ceny sprzedaży nieruchomości wynikającej z umowy sprzedaży z dnia 25 maja 2001 r. w wysokości równej kwocie gwarancji. W dniu 30.04.2010 r. Sąd Okręgowy wydał wyrok oddalający powództwo;
 - z powództwa SM INCO: postępowanie o „usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości położonej we Wrocławiu Marszowicach a rzeczywistym stanem prawnym tej nieruchomości” poprzez wpisanie SM INCO jako właściciela tej nieruchomości w miejsce ujawnionego w chwili obecnej BFN ACTUS Sp. z o.o. Powódka opiera swoje roszczenie na rzekomej nieważności umowy sprzedaży tej nieruchomości. Powództwo pozostaje w sprzeczności ze sprawami wszczętymi do tej pory i roszczeniami SM INCO opartymi na ważności faktu sprzedaży nieruchomości. Żaden z sądów dotychczas orzekających nie wskazał na nieważność umowy sprzedaży nieruchomości z dn. 21.05.2001, a wydanie przez Sądy dotychczasowych, prawomocnych już rozstrzygnięć, mogło nastąpić jedynie przy uznaniu, że umowa, w części dotyczącej nabycia nieruchomości przez Spółkę, jest ważna i skuteczna. Sprawa jest w toku. Najbliższy termin rozprawy został wyznaczony na dzień 02.03.2011 r. Zarząd Grupy ocenia prawdopodobieństwo skuteczności pozwu SM INCO poniżej 50%.

37 Odroczony podatek dochodowy

W roku obrotowym nastąpiły następujące zmiany w odroczonym podatku dochodowym:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31.12.2010	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31.12.2009	Kwota podatku za 2010 r.
Odsetki do zapłacenia naliczone od zobowiązań	227 502	140 403	16 549
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych do wartości godziwej	733 789	248 383	92 227
Kwoty rezerw celowych (niebędących kosztami uzyskania przychodu), wobec których przewidziane jest uprawdopodobnienie	256 336	107 320	28 313
Przychody pobierane z góry oraz rozliczane wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	228 059	208 586	3 700

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31.12.2010	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31.12.2009	Kwota podatku za 2010 r.
Rezerwa na odpisy jubileuszowe, emerytalne, niewykorzystane urlopy oraz rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	22 822	24 512	(321)
Pozostałe rezerwy na koszty osobowe	21 842	10 769	2 104
Rezerwy na koszty rzeczowe	26 512	22 073	844
Odpisy aktualizujące wartość papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	6 603	6 328	52
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	47	377	(63)
Strata podatkowa	112 104	224 208	(21 300)
Razem aktywa, w tym:	1 635 616	992 959	122 105
Podstawa aktywa rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych)	1 629 013	986 631	122 053
Podstawa aktywów rozpoznanych z kapitałem z aktualizacji wyceny	6 603	6 328	52

Na podstawie dotychczasowych działań Banku w zakresie spisywania w ciężar kosztów stanowiących podatkowe koszty uzyskania przychodu należności nieściągalnych odpisów z tytułu utraty wartości należności kredytowych dla celów podatku dochodowego od osób prawnych, podstawa od wyliczenia aktywa podatkowego na dzień 31 grudnia 2010 roku w wysokości 256 336 tysięcy (przy stanie na dzień 31 grudnia 2009 roku na poziomie 107.320 tysięcy) przedstawia najlepszy szacunek możliwych do uprawdopodobnienia dla celów podatku dochodowego od osób prawnych kwot odpisów w dającej się przewidzieć przyszłości. W latach 2009 i 2010 Bank dokonał kalkulacji aktywa z tytułu podatku odroczonego w stosunku do odpisów aktualizujących należności w oparciu o historyczną analizę dotyczącą zaliczania w koszty podatkowe spisanych nieściągalnych należności.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Na dzień 31.12.2010	Na dzień 31.12.2009	Wpływ na wynik za 2010 r.
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od należności	(104 959)	(126 858)	4 161
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od obligacji restrukturyzacyjnych	(66 373)	(126 985)	11 516
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych do wartości godziwej	(217 781)	(246 382)	5 434
Wycena gruntu	(51 654)	(50 954)	(133)
Koszty transakcyjne od udzielonych kredytów i pożyczek	(23 169)	(21 110)	(391)
Odpisy aktualizujące wartość papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(1 537)	(5 818)	813
Razem rezerwa, w tym:	(465 473)	(578 107)	21 400
Podstawa rezerwy rozpoznana rachunkiem zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych)	(463 936)	(572 289)	20 587
Podstawa rezerwy rozpoznanej z kapitałem z aktualizacji wyceny	(1 537)	(5 818)	813
Prezentowane jako:			
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	232 141	88 503	
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9 814	9 681	

38 Działalność zaniechana

Bank nie prowadzi działalności, która została zaniechana w 2010 roku bądź w 2009 roku.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

39 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy na świadczenia pracownicze szacowane są metodą aktuarialną Prognozowanych Uprawnień Jednostkowych, wymaganą przez Międzynarodowy Standard Rachunkowości nr 19 i stanowią wartość bieżącą zobowiązań wynikających z odpraw emerytalnych, odpraw rentowych i nagród jubileuszowych nagromadzonych do dnia bilansowego.

Do wyliczenia rezerw na świadczenia pracownicze metodą aktuarialną przyjęto poniższe założenia:

- finansowe, zawierające następujące parametry:
 - realna stopa wzrostu wynagrodzeń,
 - poziom inflacji,
 - stopa dyskontowa (nominalna),
- demograficzne, zawierające następujące parametry:
 - śmiertelność populacji kobiet i mężczyzn (na podstawie danych GUS),
 - ryzyko przejścia na rentę,
 - wiek pracowników,
 - oczekiwany staż zatrudnienia w BGŻ,
 - wiek emerytalny.

Przy wyliczeniu rezerwy na niewykorzystane urlopy uwzględnia się:

- liczbę dni urlopu zaległego,
- wymiar urlopu,
- liczbę dni wykorzystanego bieżącego urlopu,
- przeciętne wynagrodzenie zasadnicze wynikające z umów o pracę w Banku,
- stawkę dzienną (współczynnik do ustalenia ekwiwalentu za urlop – 1/21).

Kwoty ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	31.12.2010	31.12.2009
Nagrody jubileuszowe	324	2 048
Odprawy emerytalne	15 825	14 998
Niewykorzystane urlopy	6 673	2 866
	22 822	19 912

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

	Ogółem	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne	Niewykorzystane urlopy
Stan na 1.01.2010	19 912	2 048	14 998	2 866
Utworzenie rezerw	7 678	–	1 101	6 577
Rozwiązanie rezerw	(4 768)	(1 724)	(274)	(2 770)
Stan na 31.12.2010	22 822	324	15 825	6 673
	Ogółem	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne	Niewykorzystane urlopy
Stan na 1.01.2009	30 957	3 941	16 953	10 063
Utworzenie rezerw	3 692	–	267	3 425
Rozwiązanie rezerw	(14 737)	(1 893)	(2 222)	(10 622)
Stan na 31.12.2009	19 912	2 048	14 998	2 866

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty:

	31.12.2010	31.12.2009
Koszty utworzenia rezerw	(7 678)	(3 692)
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw	4 768	14 737
Ogółem, ujęte w rachunku zysków i strat	(2 910)	11 045

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu Grupa przyjęła parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wynagrodzeń w przyszłości, a mianowicie:

Główne przyjęte założenia aktuarialne:	2010	2011
– stopa dyskonta	6,0%	5,5%
– przewidywana inflacja	2,5%	2,5%
– przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	3,5%	2,5%

40 Zobowiązania warunkowe

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych.

	31.12.2010	Dane porównywalne 31.12.2009
Zobowiązania udzielone		
Zobowiązania udzielone instytucjom finansowym, w tym:	15 868	38
– niewykorzystane limity udzielonych kredytów	15 868	38
– gwarancje	–	–
Zobowiązania udzielone jednostkom niefinansowym, w tym:	3 676 310	3 079 908
– niewykorzystane limity udzielonych kredytów, w tym:	2 795 945	2 277 506
– przedsiębiorstwa	1 789 405	1 429 230
– gospodarstwa domowe	1 004 015	847 662
– pozostałe	2 525	614
– gwarancje	880 365	802 402
Zobowiązania udzielone dla sektora budżetowego	13 256	21 345
	3 705 434	3 101 291
Transakcje wymiany F/X	232 126	52 298
	3 937 560	3 153 589
Zobowiązania otrzymane		
Zobowiązania otrzymane od instytucji finansowych	2 257 837	2 062 853
Zobowiązania otrzymane od sektora niefinansowego	354	140 747
Zobowiązania otrzymane od sektora budżetowego	–	69
	2 258 191	2 203 669
Pochodne instrumenty finansowe (wartości nominalne)		
Zobowiązania z tytułu obrotu papierami wartościowymi	738 198	52 681
Inne instrumenty pochodne sprzedane	30 509 998	10 579 257
Inne instrumenty pochodne nabyte	28 402 083	10 600 717
Opcje do otrzymania	–	365 547
Opcje do wydania	–	365 547
	59 650 279	21 963 749
Ogółem zobowiązania udzielone, otrzymane i pochodne instrumenty finansowe	65 846 030	27 321 007
Rezerwy na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe	(4 050)	(2 870)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Zobowiązania udzielone i otrzymane według terminów zapadalności

	31.12.2010	31.12.2009
Do 1 miesiąca	2 576 437	2 219 533
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	135 281	93 319
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	539 408	293 247
Powyżej 1 roku do 5 lat	446 825	481 414
Powyżej 5 lat	7 483	13 778
Zobowiązania udzielone	3 705 434	3 101 291
Do 1 miesiąca	59 354	62 069
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	–	500
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 000 822	140 247
Powyżej 1 roku do 5 lat	–	2 000 853
Powyżej 5 lat	198 015	–
Zobowiązania otrzymane	2 258 191	2 203 669

Bank posiadał następujące aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych oraz zobowiązań strony trzeciej.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Banku

	31.12.2010
Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG	
– wartość nominalna zabezpieczenia	83 400
– rodzaj zabezpieczenia	bony skarbowe
– termin wykupu zabezpieczenia	29.06.2011
– wartość bilansowa zabezpieczenia	81 910
Zabezpieczenie wykonywanych przez BM BGŻ S.A. operacji papierami wartościowymi zdeponowane w KDPW w ramach funduszu gwarancyjnego giełdy	
– środki pieniężne	1 041
Zabezpieczenie rozliczeń transakcji pochodnych	
– wartość nominalna zabezpieczenia	200 492
– rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call” (należności od banków)
	31.12.2009
Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG	
– wartość nominalna zabezpieczenia	78 600
– rodzaj zabezpieczenia	bony skarbowe
– termin wykupu zabezpieczenia	17.03.2010
– wartość bilansowa zabezpieczenia	77 999
Zabezpieczenie wykonywanych przez BM BGŻ S.A. operacji papierami wartościowymi zdeponowane w KDPW w ramach funduszu gwarancyjnego giełdy	
– środki pieniężne	936
Zabezpieczenie rozliczeń transakcji pochodnych	
– wartość nominalna zabezpieczenia	67 979
– rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call” (należności od banków)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Zobowiązania udzielone w podziale na warunkowe i bezwarunkowe prezentuje poniższa tabela:

	31.12.2010	31.12.2009
Zobowiązania udzielone		
Niewykorzystane limity udzielonych kredytów	2 825 069	2 298 889
– warunkowe	1 165 163	952 110
– bezwarunkowe	1 659 906	1 346 779
Gwarancje	880 365	802 402
– warunkowe	822	1 283
– bezwarunkowe	879 543	801 119
Ogółem zobowiązania udzielone	3 705 434	3 101 291

41 Kapitał podstawowy

	Liczba posiadanych akcji (mln)	Kapitał podstawowy
Stan na 1 stycznia 2009	43	43 137
Zwiększenia/zmniejszenia	–	–
Stan na 31 grudnia 2009/1 stycznia 2010	–	–
Zwiększenia/zmniejszenia	–	–
Stan na 31 grudnia 2010	43	43 137

Kapitał podstawowy Banku wg stanu na 31.12.2010 roku wynosi 43 137 tys. zł i jest podzielony na akcje imienne po 1,00 zł nominalnej wartości każda, z czego:

- 21 297 584 należy do Rabobanku International Holding B.V. w Utrechcie,
- 16 058 045 należy do Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Skarbu,
- 4 303 695 należy do Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.,
- 1 477 440 należy do innych osób prawnych i fizycznych.

Akcje imienne serii „B” w liczbie 7 807 300 są akcjami uprzywilejowanymi. Przywilej obejmuje prawo uzyskania wypłaty pełnej sumy nominalnej przypadającej na akcje w razie likwidacji Banku, po zaspokojeniu wierzycieli, w pierwszej kolejności przed wypłatami przypadającymi na akcje zwykłe, które to wypłaty wobec wykonania przywileju mogą nie pokryć sumy nominalnej tych akcji. Większość akcji serii „B” posiada Rabobank International Holding B.V., tj. 7 785 594 akcje.

Głównych akcjonariuszy Banku przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2010		31.12.2009
Rabobank International Holding B.V.	49,37%	Rabobank International Holding B.V.	49,37%
Skarb Państwa	37,23%	Skarb Państwa	37,24%
Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.*	9,98%	Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.*	9,98%
Pozostali akcjonariusze	3,42%	Pozostali akcjonariusze	3,41%

*) Grupa Rabobank

W 2010 roku kontynuowano zawieranie, w imieniu Skarbu Państwa, umów nieodpłatnego zbycia akcji BGŻ S.A. osobom uprawnionym, na podstawie znowelizowanej w dniu 16 lutego 2007 r. ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 2 sierpnia 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu podziału 15% akcji BGŻ S.A. stanowiących własność Skarbu Państwa pomiędzy osoby uprawnione.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

W 2010 r. zawarto 152 takie umowy na 7 154 akcje (w 2009 r. zawarto 133 umowy na 6 819 akcji), przy czym 26 umów zawarto ze spadkobiercami osób uprawnionych. Z uwagi na obowiązującą procedurę umowy zawarte w grudniu 2010 r. (5 umów na 233 akcje) będą zarejestrowane w księdze akcyjnej Banku 18 stycznia 2011 r. Transakcje te miały nieznaczny wpływ na zmniejszenie udziału Skarbu Państwa w kapitale akcyjnym spółki, który na koniec grudnia 2010 r. wynosił 37,23% (w 2009 r. wynosił 37,24%). Na koniec 2010 roku pozostało do zbycia 11 216 akcji serii A, co stanowi 0,07% pozostających na stanie Skarbu Państwa.

42 Kapitały rezerwowe i niepodzielony wynik finansowy

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitałach rezerwowych

	2010	2009
Kapitał zapasowy		
Stan na 1 stycznia	2 112 164	1 743 027
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	107 991	369 137
Zamiana obligacji zamiennych na akcje	–	–
Zbycie, likwidacja środków trwałych	–	–
Stan na 31 grudnia	2 220 155	2 112 164
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto		
Stan na 1 stycznia	90 000	90 000
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	–	–
Stan na 31 grudnia	90 000	90 000
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny – instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży		
Stan na 1 stycznia	(413)	(7 901)
Zysk/Strata netto z tytułu zmiany wartości godziwej	(4 555)	9 244
Podatek dochodowy odroczony	865	(1 756)
Stan na 31 grudnia	(4 103)	(413)
Pozostałe kapitały rezerwowe		
Stan na 1 stycznia	25 000	25 000
Stan na 31 grudnia	25 000	25 000
Pozostałe kapitały rezerwowe	2010	2009
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	90 000	90 000
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny – instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	(4 103)	(413)
Pozostałe kapitały rezerwowe	25 000	25 000
	110 897	114 587
Wynik z lat ubiegłych	2010	2009
Stan na 1 stycznia	15 835	171 948
Przeniesienie na kapitał zapasowy	(7 348)	(156 113)
Stan na 31 grudnia	8 487	15 835

43 Dywidenda na akcję

Podstawą do podziału wyniku jest jednostkowy wynik Banku.

W Banku za rok 2009 nie była wypłacana dywidenda. Zarząd Banku nie będzie rekomendował wypłacenia dywidendy za 2010 r.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

44 Podział zysku

Decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 10 czerwca 2010 roku zysk Banku za 2009 rok został przeniesiony na kapitał zapasowy. Zarząd proponuje Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy przeniesienie zysku netto za 2010 rok w całości na kapitał zapasowy. Ostateczną decyzję w sprawie podziału zysku za 2010 rok podejmie Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku.

45 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2010	31.12.2009
Kasa i środki w Banku Centralnym (Nota 18)	1 379 737	1 279 378
Rachunki bieżące banków i inne należności	225 173	108 964
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	5 928	165 645
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych razem	1 610 838	1 553 987

46 Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanych w działalności operacyjnej.

	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2009
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		
Otrzymane dywidendy	(3 147)	(3 525)
Zmiana na odsetkach należnych od inwestycyjnych papierów wartościowych	1 054	1 188
Zmiana na odsetkach oraz na wycenie do wartości godziwej od papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(93 101)	(72 103)
Zmiana na odsetkach od certyfikatów depozytowych	2 591	(9 971)
Zmiana stanu odsetek i udziałów w zyskach razem	(92 603)	(84 411)

	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2009
Zmiana stanu należności od banków		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	75 673	442 127
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(43 508)	(285 551)
Zmiana stanu należności od banków razem	32 165	156 576

	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2009
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	544 333	(673 143)
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków	(203 875)	–
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków razem	340 458	(673 143)

	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2009
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych		
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych wynikająca z sald bilansowych	(192)	(712)
Inne (spłata odsetek)	(20)	(49)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych razem	(212)	(761)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

	Rok zakończony 31.12.2010	Dane porównywalne Rok zakończony 31.12.2009
Przeływ z działalności operacyjnej – inne korekty		
Bilansowa zmiana stanu innych aktywów	34 809	(45 178)
Zmiana stanu odpisów na inwestycyjne papiery wartościowe	(1)	(2)
Pozostałe korekty	(2 057)	(1 262)
Przeływ z działalności operacyjnej – inne korekty – razem	32 751	(46 442)
	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2009
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych pozostałych zobowiązań	43 795	(68 580)
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych zobowiązań z tytułu innych podatków dochodowego	3	(87 868)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań razem	43 798	(156 448)

47 Współczynnik wypłacalności**Ryzyko adekwatności kapitałowej**

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie przez Bank regulacji ostrożnościowych w zakresie wymogów kapitałowych z tytułu ponoszonego ryzyka, skwantyfikowanych w postaci współczynnika wypłacalności.

Głównymi narzędziami zarządzania adekwatnością kapitałową są:

1. Wybór optymalnych pod względem wysokości wymaganych kapitałów metod pomiaru wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z uchwałą 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 roku.
2. Wewnętrzne procedury określające: klasyfikację nowych operacji do portfela handlowego albo bankowego, ustalanie pozycji pierwotnych dla operacji zaliczanych do portfela handlowego oraz bankowego, ustalanie wyniku rynkowego zrealizowanego na pozycjach pierwotnych portfela handlowego, ustalanie straty zrealizowanej na pozycjach pierwotnych zaliczonych do portfela bankowego, stosowanie technik estymacyjnych cen wykorzystywanych do obliczania wyniku rynkowego zrealizowanego na pozycjach zaliczonych do portfela handlowego.

Baza kapitałowa i współczynnik wypłacalności

	31.12.2010	31.12.2009
Wymogi kapitałowe		
– wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	1 473 225	1 352 719
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia – dostawy	–	–
– wymogi kapitałowe dla ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych, ryzyka cen instrumentów dłużnych, walutowego i cen towarów	–	–
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	157 862	149 292
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	6 952	5 335
Całkowity wymóg kapitałowy	1 638 039	1 507 346
Składniki funduszy		
– kapitał akcyjny	43 137	43 137
– kapitał zapasowy	2 220 155	2 112 164
– kapitał rezerwowy łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	33 487	40 835
– zysk netto bieżącego okresu oraz zysk w trakcie zatwierdzania	112 341	100 643
– pomniejszenie zysku netto bieżącego okresu oraz zysk w trakcie zatwierdzania w części niezwyfikowanej przez biegłego rewidenta	(112 341)	(100 643)
– fundusz ogólnego ryzyka	90 000	90 000
– fundusze własne z aktualizacji wyceny	(5 373)	(2 838)
– zmniejszenie funduszy o wartości niematerialne	(96 787)	(88 573)
– zmniejszenie funduszy o zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe	(33 292)	(21 116)
– kapitał krótkoterminowy	12 518	15 697
Razem fundusze własne	2 263 845	2 189 306
Współczynnik wypłacalności	11,1%	11,6%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego

Do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA). Kalkulacja wymogu kapitałowego sporządzana jest zgodnie z załącznikiem nr 14 do uchwały nr 76/2010 KNF z 10.03.2010 r. Wymóg kapitałowy obliczany jest jako 15% średniego wyniku z trzech lat, przy czym:

- wynik za rok 2007 r. wyniósł 1 069 653 tys. zł,
- wynik za rok 2008 r. wyniósł 1 093 858 tys. zł,
- wynik za rok 2009 r. wyniósł 993 736 tys. zł.

Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka operacyjnego – w układzie skonsolidowanym – w 2010 r. wyniósł 157 862 tys. zł.

Wartości bilansowe i zobowiązania udzielone narażone na ryzyko kredytowe

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Wielkość ważona ryzykiem
31.12.2010		
Pozycje bilansowe	23 854 291	16 770 170
Zobowiązania udzielone	3 670 198	1 518 121
Instrumenty pochodne	337 013	129 450
Razem	27 861 502	18 417 741

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Wielkość ważona ryzykiem
31.12.2009		
Pozycje bilansowe	22 135 884	15 516 543
Zobowiązania udzielone	3 100 083	1 232 410
Instrumenty pochodne	298 474	160 029
Razem	25 534 441	16 908 982

Stopień narażenia na maksymalne ryzyko kredytowe (wartość netto)

	31.12.2010	31.12.2009
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 379 737	1 279 378
Należności od banków	280 920	356 593
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	651 706	74 655
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 814 899	467 517
Pochodne instrumenty finansowe	220 987	254 618
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	2 524 203	2 225 094
Kredyty i pożyczki od klientów:	17 344 974	16 076 272
– przedsiębiorstwa	5 309 037	5 273 436
– gospodarstwa domowe	11 720 073	10 520 325
– instytucje sektora budżetowego	213 902	211 876
– pozostałe podmioty	100 241	68 334
– pozostałe należności	1 721	2 301
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 290 675	2 781 211
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	109 232	213 109
Inne aktywa	1 012 266	817 054
Razem	28 629 599	24 545 501
Zobowiązania warunkowe nieodwołalne	2 539 449	2 147 898

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Jak wspomniano w pkt 2.14.2 niniejszego sprawozdania, w wycenie instrumentów pochodnych uwzględniane jest także ryzyko kredytowe. W 2010 roku odpis z tego tytułu wynosi 247 tys. zł (2009 r. 3 486 tys. zł). Łączna kwota ekspozycji, dla których utworzono odpis, wyniosła na dzień 31 grudnia 2010 roku 45 341 tys. zł (2009 r. 102 567 tys. zł), natomiast zabezpieczenia tych transakcji w formie depozytów pieniężnych na ten dzień wyniosły łącznie 10 968 tys. zł (2009 r. 19 482 tys. zł).

W przypadku upłynięcia daty wymagalności instrumentu pochodnego bądź jego przedterminowego rozliczenia uwzględniany jest w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Na 31.12.2010 r. stan tego odpisu wynosi 27 920 tys. zł (2009 r. 41 803 tys. zł).

48 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Grupa prezentuje transakcje z podmiotami powiązаныmi z Bankiem i głównymi udziałowcami Banku.

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BGŻ S.A. na dzień 31.12.2010 r.

	SKARB PAŃSTWA	RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V.	COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- -BOERENLEENBANK B.A.	RAZEM	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Aktywa	3 152 413	866	93 131	3 246 410	11,34%
Rachunek bieżący	254	–	82	336	–
Dłużne papiery wartościowe	3 125 949	–	–	3 125 949	10,92%
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	93 049	93 049	0,33%
Odsetki	15 292	–	–	15 292	0,05%
Inne należności	10 918	866	–	11 784	0,04%
Zobowiązania	958 801	–	347 086	1 305 887	4,56%
Środki w rachunku bieżącym	56 461	–	509	56 970	0,20%
Zobowiązania z tytułu odsetek	1 970	–	–	1 970	0,01%
Depozyty terminowe	900 252	–	–	900 252	3,14%
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	346 577	346 577	1,21%
Inne zobowiązania	118	–	–	118	–
Koszty	91 920	–	165 032	256 952	0,05%
Z tytułu odsetek	39 448	–	130	39 578	0,01%
Z tytułu prowizji	–	–	1 645	1 645	–
Wynik z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	163 257	163 257	0,03%
Inne	52 472	–	–	52 472	0,01%
Przychody	293 157	725	345	294 227	0,05%
Z tytułu odsetek*	236 507	–	345	236 852	0,04%
Z tytułu prowizji	647	–	–	647	–
Wynik z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	–	–	–
Inne	56 003	725	–	56 728	0,01%
Zobowiązania warunkowe	345	–	34 057 945	34 058 290	55,08%
Zobowiązania udzielone nieodwołalne	345	–	–	345	–
Zobowiązania otrzymane	–	–	2 000 000	2 000 000	3,24%
Instrumenty pochodne	–	–	32 057 945	32 057 945	51,84%

* Pozycja „Przychody z tytułu odsetek” uwzględnia również odsetki od kredytów preferencyjnych

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Przedstawione transakcje ze Skarbem Państwa (jednostki budżetowe) dotyczą w szczególności ministerstw, urzędów wojewódzkich, sądów, agencji rządowych (m.in. Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa, z którą Bank prowadzi rozliczenia w zakresie dopłat do kredytów preferencyjnych).

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BGŻ S.A. na dzień 31.12.2009 r.

	SKARB PAŃSTWA	RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V.	COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- -BOERENLEENBANK B.A.	RAZEM	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Aktywa	2 108 655	503	59 154	2 168 312	8,83%
Rachunek bieżący	533	–	55	588	–
Dłużne papiery wartościowe	2 060 720	–	–	2 060 720	8,40%
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	59 099	59 099	0,24%
Odsetki	32 630	–	–	32 630	0,13%
Inne należności	14 772	503	–	15 275	0,06%
Zobowiązania	1 019 565	–	55 406	1 074 971	4,38%
Środki w rachunku bieżącym	236 733	–	5 703	242 436	0,99%
Zobowiązania z tytułu odsetek	2 108	–	–	2 108	0,01%
Depozyty terminowe	780 609	–	–	780 609	3,18%
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	49 703	49 703	0,20%
Inne zobowiązania	115	–	–	115	–
Koszty	77 628	32	2 025	79 685	0,01%
Z tytułu odsetek	52 201	–	544	52 745	0,01%
Z tytułu prowizji	–	–	1 481	1 481	–
Wynik z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	–	–	–
Inne	25 427	32	–	25 459	–
Przychody	263 886	273	527 448	791 607	0,11%
Z tytułu odsetek*	235 238	–	351	235 589	0,04%
Z tytułu prowizji	671	–	–	671	–
Wynik z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	527 097	527 097	0,07%
Inne	27 977	273	–	28 250	–
Zobowiązania warunkowe	–	–	10 337 654	10 337 654	37,58%
Zobowiązania udzielone nieodwołalne	–	–	–	–	–
Zobowiązania otrzymane	–	–	2 000 000	2 000 000	7,27%
Instrumenty pochodne	–	–	8 337 654	8 337 654	30,31%

* Pozycja „Przychody z tytułu odsetek” uwzględnia również odsetki od kredytów preferencyjnych

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Transakcje z podmiotami powiązanymi na dzień 31.12.2009 r. i 31.12.2010 r.

	31.12.2010		31.12.2009	
	GRUPA RABOBANK (bez RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V. i COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- BOERENLEENBANK B.A.)	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.	GRUPA RABOBANK (bez RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V. i COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- BOERENLEENBANK B.A.)	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Aktywa	6 235	0,02%	6 449	0,03%
Kredyty i pożyczki	–	–	–	–
Rachunek bieżący	–	–	90	–
Lokaty	–	–	–	–
Odsetki	–	–	–	–
Dłużne papiery wartościowe	–	–	–	–
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	6 089	0,02%	6 158	0,03%
Inne należności	146	–	201	–
Zobowiązania	9 679	0,03%	7 363	0,03%
Środki w rachunku bieżącym	641	–	18	–
Depozyty terminowe	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu odsetek	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	583	–	1 132	–
Inne	8 455	0,03%	6 213	0,03%
Koszty	10 499	–	27 501	–
Z tytułu odsetek	37	–	575	–
Wynik z tytułu instrumentów pochodnych	1 426	–	20 220	–
Inne	9 036	–	6 706	–
Przychody	889	–	2 232	–
Z tytułu odsetek	889	–	2 232	–
Z tytułu prowizji	–	–	–	–
Wynik z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	–	–
Inne	–	–	–	–
Zobowiązania warunkowe	43 408	0,2%	60 422	0,22%
Zobowiązania udzielone	–	–	–	–
Zobowiązania otrzymane	–	–	–	–
Instrumenty pochodne	43 408	0,2%	60 422	0,22%

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi i udziałowcami BGŻ S.A. nie odbiegają od warunków rynkowych.

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

W 2010 r. wynagrodzenie członków Zarządu Banku wyniosło 8 799 tys. zł (2009 r.: 9 954 tys. zł), a Rady Nadzorczej wyniosło 577 tys. zł (2009 r.: 532 tys. zł).

Ponadto poza wynagrodzeniem Zarząd Banku ma prawo do dodatkowych świadczeń, w skład których w szczególności wchodzi ubezpieczenie na życie i świadczenia medyczne.

W latach 2010 i 2009 Bank nie wypłacał odpraw dla członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

W 2010 roku Bank wypłacił świadczenia po ustaniu zatrudnienia dla członków Zarządu Banku w wysokości 154 tys. zł (w 2009 r.: 116 tys. zł).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

Wysokość kredytów i pożyczek udzielonych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie korzystali z kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń w BGŻ S.A. w latach 2010 i 2009.

49 Istotne wydarzenia w 2010 roku

Pierwsza oferta publiczna akcji Banku

13 października 2010 r. zawarto umowę trójstronną pomiędzy Ministerstwem Skarbu Państwa, Rabobankiem oraz Bankiem. Umowa określa zasady współpracy w zakresie pierwszej oferty publicznej akcji Banku.

Zgodnie z decyzją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy pierwsza oferta publiczna akcji Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie powinna mieć miejsce nie wcześniej niż 1 maja 2011 r. i nie później niż 22 stycznia 2012 r.

Umowy w zakresie dystrybucji ubezpieczeń

W dniu 18 listopada 2010 r. BGŻ S.A. podpisał strategiczną umowę o współpracy z Concordia Polska Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych, zgodnie z którą Bank stanie się agentem sprzedaży produktów ubezpieczeniowych adresowanych do Klientów z sektora rolno-spożywczego. Umowa obejmuje oferowanie rolnikom i przedsiębiorstwom z sektora rolnictwa i gospodarki żywnościowej pakietów stanowiących połączenie ubezpieczeń obowiązkowych i dobrowolnych złożonych z: ubezpieczenia OC w działalności rolniczej, OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, ubezpieczenia budynków gospodarczych i mieszkalnych, maszyn rolniczych oraz upraw.

W dniu 17 grudnia 2010 r. BGŻ S.A. podpisał z grupą ubezpieczeniową Avivy ośmioletnią umowę o współpracy w zakresie dystrybucji ubezpieczeń majątkowych oraz życiowych dla Klientów indywidualnych oraz małych i średnich firm.

Zmiana zasad oprocentowania kredytów preferencyjnych

Zarządzeniem Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Nr 121/2010 z dnia 19 listopada 2010 roku wprowadzono nowe zasady wyznaczania wysokości oprocentowania kredytów preferencyjnych.

Zmiany dotyczą zwiększenia z 1,5 do 1,6 wysokości mnożnika stopy redyskonta weksli przez Narodowy Bank Polski służącego do określania oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych od dnia 19 listopada 2010 roku.

50 Zdarzenia po dacie bilansu

Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania nie wystąpiły w Banku żadne zdarzenia po dacie bilansu, które wymagałyby ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2010 rok.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zasady (polityki) rachunkowości i dodatkowe noty objaśniające

.....
Jacek Bartkiewicz
Prezes Zarządu

.....
Hieronymus Jacobus Nijssen
Pierwszy Wiceprezes Zarządu

.....
Witold Okarma
Wiceprezes Zarządu

.....
Andrzej Sieradz
Wiceprezes Zarządu

.....
Katarzyna Romaszewska-Rosiak
Dyrektor Zarządzający
ds. Finansów i Sprawozdawczości
Główny Księgowy Banku

Warszawa, dnia 1 marca 2011 roku

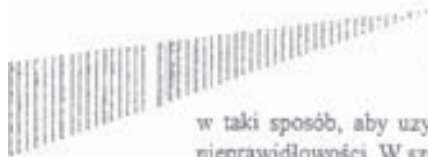
ERNST & YOUNG

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Ponco 042 1
00-124 Warszawa
Tel. +48 22 557 70 00
Faks +48 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com-pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

- Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. („Bank”) z siedzibą w Warszawie, ul. Kasprzaka 10/16, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku, obejmującego:
 - skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2009 roku wykazujący zysk netto w wysokości 100.643 tysięcy złotych,
 - skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2009 roku wykazujące całkowity dochód w wysokości 108.131 tysięcy złotych,
 - skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 roku, które po stronie aktywów wykazuje sumę 24.433.710 tysięcy złotych,
 - skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych za okres od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2009 roku wykazujące zwiększenie stanu kapitałów własnych o kwotę 108.131 tysięcy złotych,
 - skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2009 roku wykazujące zmniejszenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 297.558 tysięcy złotych oraz
 - zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).
- Za rzetelność i jasność załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada Zarząd Banku. Naszym zadaniem było zbadanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym czy jest ono we wszystkich istotnych aspektach zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy.
- Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do:
 - rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2009 nr 152, poz. 1223, z późn. zm - „ustawa o rachunkowości”),
 - stosowanej w Polsce praktyki badania sprawozdań finansowych (opartej na dotychczas obowiązujących normach wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym - Dz.U. z 2009 roku, nr 77, poz. 649),

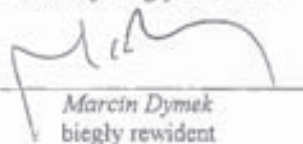

ERNST & YOUNG

w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Banku, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

4. Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2009 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku;
 - zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE;
 - jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.
5. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem z działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2009 roku („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ustawy o rachunkowości.

w imieniu
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1, 00-124
Warszawa
nr ewid. 130

Kluczowy Biegły Rewident

Marcin Dymek
biegły rewident
nr 9899

Warszawa, dnia 1 marca 2010 roku

Grupa Kapitałowa
Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według
Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku
wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta

Warszawa, dnia 1 marca 2010 roku

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

SPIS TREŚCI

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz rachunek zysków i strat	F-103
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	F-105
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	F-107
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	F-108
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	F-110
1 Informacje o Grupie Kapitałowej BGŻ S.A.	F-110
2 Opis istotnych stosowanych zasad rachunkowości	F-112
2.1 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	F-112
2.2 Kontynuacja działalności	F-112
2.3 Oświadczenie o zgodności z MSSF	F-112
2.4 Konsolidacja	F-115
2.5 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	F-115
2.6 Przychody i koszty z tytułu odsetek	F-116
2.7 Wynik z tytułu opłat i prowizji	F-116
2.8 Przychód z tytułu dywidend	F-116
2.9 Wynik z działalności handlowej	F-117
2.10 Wynik z działalności inwestycyjnej	F-117
2.11 Pozostałe przychody i koszty operacyjne	F-117
2.12 Podatek dochodowy	F-117
2.13 Klasyfikacja oraz wycena aktywów finansowych	F-118
2.13.1 Początkowe ujęcie oraz usunięcie aktywów i zobowiązań finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	F-118
2.13.2 Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	F-118
2.13.3 Pożyczki i należności	F-119
2.13.4 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	F-120
2.13.5 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	F-120
2.13.6 Kompensowanie instrumentów finansowych	F-120
2.13.7 Umowy sprzedaży i odkupu	F-120
2.13.8 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	F-121
2.14 Utrata wartości aktywów finansowych	F-121
2.14.1 Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu	F-121
2.14.2 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej lub w koszcie nabycia	F-122
2.15 Renegocjowane umowy kredytów	F-122
2.16 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	F-123
2.17 Nieruchomości inwestycyjne	F-123
2.18 Wartości niematerialne	F-123
2.19 Rzeczowe aktywa trwałe	F-124
2.20 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	F-125
2.21 Rezerwy	F-125
2.22 Gwarancje finansowe	F-125
2.23 Świadczenia pracownicze	F-125
2.23.1 Nagrody jubileuszowe	F-126
2.23.2 Odprawy emerytalne	F-126
2.23.3 Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów	F-126
2.23.4 Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	F-126
2.24 Kapitał podstawowy	F-126
2.24.1 Koszty emisji akcji	F-126
2.24.2 Akcje własne	F-126
2.25 Kapitał rezerwowy	F-126
2.26 Pozostałe kapitały rezerwowe	F-126
2.27 Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto	F-126
2.28 Działalność powiernicza	F-127
2.29 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	F-127
3 Zarządzanie ryzykiem finansowym	F-127
3.1 Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych	F-127

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

3.2	Ryzyko kredytowe	F-127
3.3	Ryzyko rynkowe i ALM (zarządzanie aktywami i pasywami)	F-138
3.4	Ryzyko płynności	F-145
3.5	Ryzyko kraju i kontrahenta	F-149
3.6	Ryzyko operacyjne	F-153
3.7	Działalność powiernicza	F-154
3.8	Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	F-154
4	Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	F-157
5	Segmentacja działalności	F-158
5.1	Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych	F-158
5.2	Charakterystyka segmentów operacyjnych	F-160
5.3	Uzgodnienie wyników do danych sprawozdawczych	F-161
6	Wynik z tytułu odsetek	F-163
7	Wynik z tytułu opłat i prowizji	F-164
8	Przychody z tytułu dywidend	F-164
9	Wynik na działalności handlowej	F-164
10	Wynik na działalności inwestycyjnej	F-165
11	Pozostałe przychody operacyjne	F-165
12	Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	F-166
13	Ogólne koszty administracyjne	F-166
14	Pozostałe koszty operacyjne	F-166
15	Koszty świadczeń pracowniczych	F-166
16	Podatek dochodowy	F-167
17	Zysk na jedną akcję	F-168
18	Kasa i środki w Banku Centralnym	F-168
19	Należności od banków	F-169
20	Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	F-170
21	Pochodne instrumenty finansowe	F-170
22	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	F-174
23	Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	F-178
24	Pozostałe dłużne papiery wartościowe	F-179
25	Nieruchomości inwestycyjne	F-180
26	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	F-180
27	Wartości niematerialne	F-181
28	Rzeczowe aktywa trwałe	F-182
29	Inne aktywa	F-183
30	Zobowiązania wobec innych banków	F-184
31	Zobowiązania wobec klientów	F-184
32	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	F-185
33	Pozostałe zobowiązania	F-186
34	Rezerwy	F-186
35	Odroczony podatek dochodowy	F-188
36	Działalność zaniechana	F-189
37	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	F-189
38	Zobowiązania warunkowe	F-191
39	Kapitał podstawowy	F-193
40	Kapitały rezerwowe i niepodzielony wynik finansowy	F-194
41	Dywidenda na akcję	F-194
42	Podział zysku	F-195
43	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	F-195
44	Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	F-195
45	Współczynnik wypłacalności	F-196
46	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	F-198
47	Istotne wydarzenia w 2009 roku	F-201
48	Zdarzenia po dacie bilansu	F-201

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Przychody z tytułu odsetek	6	1 274 163	1 450 609
Koszty z tytułu odsetek	6	(812 195)	(785 705)
Wynik z tytułu odsetek		461 968	664 904
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	281 884	247 808
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	(33 514)	(31 018)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		248 370	216 790
Przychody z tytułu dywidend	8	3 525	3 242
Wynik na działalności handlowej	9	203 450	129 338
Wynik na działalności inwestycyjnej	10	15 726	(5 313)
Pozostałe przychody operacyjne	11	83 743	137 638
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	12	(106 504)	(45 104)
Ogólne koszty administracyjne	13, 15	(673 770)	(707 964)
Pozostałe koszty operacyjne	14	(119 917)	(118 583)
Wynik na działalności operacyjnej		116 591	274 948
Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych	26	(26)	(207)
Zysk (strata) brutto		116 565	274 741
Podatek dochodowy	16	(15 922)	(61 717)
Zysk (strata) netto		100 643	213 024
– przypadający na akcjonariuszy Banku		100 643	213 024
Zysk (strata) na jedną akcję (wyrażony w PLN na jedną akcję)		2,33	4,94
Z działalności kontynuowanej i zaniechanej:		2,33	4,94
Zwykły		2,33	4,94
Rozwodniony		–	–
Z działalności kontynuowanej:		2,33	4,94
Zwykły		2,33	4,94
Rozwodniony		–	–

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Nota	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Zysk (strata) netto za rok	100 643	213 024
Inne całkowite dochody		
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	9 244	(5 648)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	(1 756)	1 074
Inne całkowite dochody (netto)	7 488	(4 574)
Całkowite dochody ogółem za rok	108 131	208 450

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31.12.2009	31.12.2008
AKTYWA			
Kasa i środki w Banku Centralnym	18	1 279 378	1 291 385
Należności od banków	19	356 593	798 698
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	20	430 329	530 173
Pochodne instrumenty finansowe	21	254 693	1 004 905
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	18 301 366	17 066 206
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	23	2 781 211	1 822 475
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	24	213 109	750 589
Nieruchomości inwestycyjne	25	63 200	77 000
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	26	19 367	19 393
Wartości niematerialne	27	88 573	81 034
Rzeczowe aktywa trwałe	28	444 324	449 435
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35	88 503	108 166
Należności z tytułu podatku dochodowego		–	–
Inne aktywa	29	113 064	67 909
AKTYWA RAZEM		24 433 710	24 067 368

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (cd.)

	Nota	31.12.2009	31.12.2008
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec innych banków	30	476 086	1 149 229
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	21	248 488	1 419 855
Zobowiązania wobec klientów	31	19 598 526	18 140 981
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	32	1 450 819	612 551
Pozostałe zobowiązania	33	198 100	266 680
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		9 681	12 303
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	35	–	87 868
Rezerwy	34	45 732	68 709
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	37	19 912	30 957
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		22 047 344	21 789 133
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał akcyjny	39	43 137	43 137
Kapitał zapasowy	40	2 112 164	1 743 027
Wynik z lat ubiegłych		15 835	171 948
Pozostałe kapitały	40	114 587	107 099
Niepodzielony wynik finansowy	40	100 643	213 024
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		2 386 366	2 278 235
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ RAZEM		24 433 710	24 067 368

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Nota	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Wynik z lat ubiegłych	Niepodzielony wynik finansowy	Razem
Stan na 1 stycznia 2008 roku		43 137	1 548 637	111 673	94 210	272 128	2 069 785
Podział wyniku z lat ubiegłych		–	194 390	–	77 738	(272 128)	–
Inne całkowite dochody za okres		–	–	(4 574)	–	–	(4 574)
Wynik finansowy netto za rok obrotowy		–	–	–	–	213 024	213 024
Stan na 31 grudnia 2008 roku	39, 40	43 137	1 743 027	107 099	171 948	213 024	2 278 235
Stan na 1 stycznia 2009 roku		43 137	1 743 027	107 099	171 948	213 024	2 278 235
Podział wyniku z lat ubiegłych		–	369 137	–	(156 113)	(213 024)	–
Inne całkowite dochody za okres		–	–	7 488	–	–	7 488
Wynik finansowy netto za rok obrotowy		–	–	–	–	100 643	100 643
Stan na 31 grudnia 2009 roku	39, 40	43 137	2 112 164	114 587	15 835	100 643	2 386 366

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
PRZEPIYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:			
Zysk/strata netto		100 643	213 024
Korekty razem:		(863 859)	(854 868)
Bieżący i odroczoney podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym		15 922	61 717
Amortyzacja		72 816	68 120
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	44	(84 411)	(54 174)
Zysk/strata z działalności inwestycyjnej		(15 044)	5 313
Zmiana stanu rezerw		(34 022)	(22 787)
Zmiana stanu należności od banków	44	156 576	131 202
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		99 844	(391 159)
Zmiana stanu należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		750 212	(678 215)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		(1 235 160)	(3 061 342)
Zapłacony podatek dochodowy		–	(85 869)
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków		(673 143)	(580 778)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		(1 171 367)	1 155 621
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		1 457 546	2 598 748
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	44	(761)	(626)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	44	(156 448)	(17 847)
Inne korekty	44	(46 419)	17 208
PRZEPIYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		(763 216)	(641 844)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (cd.)

	Nota	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
PRZEPLÝW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:			
Wpływy		47 069 629	31 844 040
Zbycie akcji lub udziałów w jednostkach zależnych	26	–	374
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych	24	535 984	254 781
Zbycie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	23	46 504 626	31 574 432
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	27, 28	10 450	9 728
Inne wpływy inwestycyjne		18 569	4 725
Wydatki		(47 470 075)	(31 806 589)
Nabycie akcji lub udziałów w jednostkach stowarzyszonych	26	–	(19 600)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych	24	–	(60 000)
Nabycie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	23	(47 391 259)	(31 600 547)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	27, 28	(78 134)	(116 611)
Inne wydatki inwestycyjne		(16 422)	(9 831)
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(383 342)	37 451
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:			
Wpływy		3 081 500	1 843 366
Emisja dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych	32	3 081 500	1 843 366
Wydatki		(2 232 500)	(1 232 872)
Wykup dłużnych papierów wartościowych od innych instytucji finansowych	32	(2 232 500)	(1 232 872)
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		849 000	610 494
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO RAZEM		(297 558)	6 101
Środki pieniężne na początek okresu	43	1 851 545	1 845 444
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	43	1 553 987	1 851 545
o ograniczonej możliwości dysponowania		936	916

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1 Informacje o Grupie Kapitałowej BGŻ S.A.

Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. („Grupa”).

Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna („Bank” lub „BGŻ S.A.”) posiada siedzibę w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16 i jest zarejestrowany w Polsce, przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie przez XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000011571.

Bank nie jest notowany na giełdzie.

Przeciętne zatrudnienie w roku 2009 dla Banku BGŻ S.A. wyniosło 5 314,53 etatu, a dla Grupy wyniosło 5 315,53 etatu.

Podstawowym przedmiotem działalności Banku są:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warranty,
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- terminowe operacje finansowe,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego,
- obejmowanie i nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- dokonywanie na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
- prowadzenie działalności maklerskiej (przedsiębiorstwa maklerskiego),
- prowadzenie działalności akwizycyjnej w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- wykonywanie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- przechowywanie aktywów funduszy inwestycyjnych,
- prowadzenie depozytu papierów wartościowych,
- pośrednictwo w obrocie jednostkami uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- świadczenie usług finansowo-rozliczeniowych i doradczych w zakresie instrumentów rynków finansowych,
- świadczenie usług powierniczych, faktoringowych,
- świadczenie usług w zakresie transportu wartości pieniężnych,
- świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie dopuszczonym przepisami ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym,
- prowadzenie leasingu finansowego,
- obrót znakami skarbowymi i wartościami numizmatycznymi.

W skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku wchodził:

Jacek Bartkiewicz	Prezes Zarządu
Hieronymus Jacobus Nijsen	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Victor Hendrik Cuyckens	Wiceprezes Zarządu
Michał Gajewski	Wiceprezes Zarządu
Witold Okarma	Wiceprezes Zarządu

Z dniem 9 czerwca 2009 r. rezygnację z funkcji Członka Zarządu złożył Pan Andrzej Chmielecki.

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej Rabobank.

Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. W skład Grupy wchodzi następująca jednostka zależna na dzień 31 grudnia 2009 roku:

1. **Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o.** („Actus”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16. Podstawowy przedmiot działalności Spółki to:
 - nabywanie i zbywanie nieruchomości oraz ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach,
 - prowadzenie inwestycji budowlanych na nieruchomościach własnych i obcych,
 - usługi pośrednictwa w handlu nieruchomościami i wynajem lokali,
 - dzierżawienie, wydzierżawianie nieruchomości i najem lokali,
 - usługi: wyceny nieruchomości zarządzania nieruchomościami oraz doradztwa nieruchomościowego (działalność agencji obsługi nieruchomości).

Spółka zarejestrowana jest przez Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000023062.

BGŻ S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym Spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

2. W dniu 19.11.2009 r. nastąpiła likwidacja spółki zależnej Hals – Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.
3. W dniu 5.12.2008 r. nastąpiła likwidacja spółki zależnej Korporacja Leasingowa Sp. z o.o.

BGŻ S.A. posiada 49% udziału w kapitale podstawowym Spółki stowarzyszonej BGŻ Leasing Sp. z o.o. oraz 49% głosów na Zgromadzeniu Wspólników. Pozostałe 51% udziałów w kapitale Spółki posiada spółka De Lage Landen, która wchodzi w skład Grupy Rabobank.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 roku i zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 1 marca 2010 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd dnia 1 marca 2010 roku.

Dane w powyższych sprawozdaniach finansowych prezentowane są za lata 2008 i 2009.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2 Opis istotnych stosowanych zasad rachunkowości

2.1 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów zaklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, które są wyceniane według wartości godziwej.

2.2 Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania bądź istotnego ograniczenia działalności przez spółki Grupy.

2.3 Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF oraz prowadzoną przez Bank działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między MSSF, które weszły w życie, a MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Bank prowadzi swoje księgi rachunkowe zgodnie z MSSF. Dniem przejścia na MSSF-y zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BGŻ S.A. z dnia 29 czerwca 2007 r. dla jednostkowego sprawozdania finansowego Banku jest dzień 1 stycznia 2007 roku.

Pozostałe jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określoną przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych tych jednostek wprowadzone w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Bank zastosował po raz pierwszy MSSF przy sporządzaniu Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. na dzień 31.12.2005 roku, natomiast dniem przejścia na MSSF był 1 stycznia 2004 roku.

Wprowadzenie nowych MSSF

Poniżej zostały przedstawione nowe lub zmienione regulacje MSR i MSSF oraz nowe interpretacje KIMSF, które Grupa zastosowała w bieżącym roku. Ich zastosowanie, oprócz kilku dodatkowych ujawnień, nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe poza zakresem dodatkowych ujawnień.

- MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych (zmieniony we wrześniu 2007)* – standard ten wprowadza rozróżnienie między takimi zmianami w kapitale własnym, które wynikają z transakcji z właścicielami i takimi, które wynikają z innych transakcji. W związku z tym zestawienie zmian w kapitale własnym zawiera jedynie szczegóły transakcji z właścicielami, podczas gdy wszystkie inne zmiany w kapitale własnym są prezentowane w jednej linii. Dodatkowo standard wprowadza sprawozdanie z całkowitych dochodów, które obejmuje wszystkie pozycje przychodów i kosztów ujmowanych w zysku lub stracie oraz wszystkie inne pozycje rozpoznanych dochodów i kosztów, przy czym możliwe jest prezentowanie wszystkich tych pozycji razem w jednym sprawozdaniu lub też prezentowanie dwóch powiązanych ze sobą sprawozdań. Grupa prezentuje dwa powiązane ze sobą sprawozdania,
- MSSF 8 *Segmenty operacyjne* opublikowany przez RMSR w dniu 30 listopada 2006 roku. Standard zastępuje MSR 14 *Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności*. Standard specyfikuje, jak jednostka powinna prezentować dane na temat segmentów operacyjnych, i wymaga prezentowania informacji opartych na raportach wykorzystywanych

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

wewnętrznie. Standard wprowadza również wymagania wprowadzenia ujawnień dotyczących produktów, usług, obszarów geograficznych i głównych klientów. Zaktualizowany MSSF 8 ma zastosowanie po raz pierwszy do okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2009 r. W Grupie segmenty sprawozdawcze zostały wyłonione na podstawie identyfikacji klientów i produktów. W stosunku do danych prezentowanych w ubiegłych latach istotnej zmianie uległo podejście do prezentowanych segmentów. Obecnie, odmiennie niż było to wcześniej, należności z utratą wartości pokazywane są nie w ramach poszczególnych segmentów, tylko razem jako odrębny segment Departament Kredytów Trudnych,

- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji – zmieniony standard nakłada obowiązek ujawniania dodatkowych informacji na temat wyceny do wartości godziwej i ryzyka płynności*. Dla każdej klasy instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej należy ujawnić informacje na temat wyceny, posługując się hierarchią wartości godziwej, która uwzględnia istotność danych wejściowych do wyceny. Ponadto dla wycen wartości godziwej zaliczanych do Poziomu 3 hierarchii wartości godziwej należy przedstawić uzgodnienie pomiędzy bilansem otwarcia a bilansem zamknięcia. Należy również przedstawić wszelkie istotne przesunięcia między Poziomem 1 i Poziomem 2 hierarchii wartości godziwej. Zmiany precyzują również wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat ryzyka płynności,
- MSR 23 *Koszty finansowania zewnętrznego* (zmieniony w marcu 2007) – zmieniony standard wymaga, aby koszty finansowania zewnętrznego związane z nabyciem, budową lub wytworzeniem dostosowywanego składnika aktywów ujmowane były jako element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia (brak istotnego wpływu na Grupę),
- MSSF 2 *Płatności w formie akcji: warunki nabywania uprawnień i anulowanie* – zmiana ta precyzuje definicję warunku nabywania uprawnień oraz odnosi się do ujęcia anulowania praw do nagród. Zastosowanie tej interpretacji nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy, ponieważ nie miały miejsca żadne zdarzenia, których ona dotyczyłaby,
- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja* i MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: instrumenty finansowe z opcją sprzedaży oraz obowiązki wynikające z likwidacji (spółki)* – wprowadzają ograniczony, co do zakresu wyjątek, dotyczący instrumentów z opcją sprzedaży, które mogą być klasyfikowane jako składnik kapitału, pod warunkiem spełnienia szeregu określonych warunków. Zastosowanie tej nowelizacji nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy, ponieważ Bank nie wyemitował takich instrumentów,
- Interpretacja KIMSF 13 *Programy lojalnościowe* – interpretacja wymaga, aby punkty lojalnościowe ujmowane były jako oddzielny element transakcji sprzedaży, w ramach której zostały przyznane. Zastosowanie tej nowelizacji nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy, ponieważ Grupa nie prowadzi programu lojalnościowego.

Zmiany wynikające z corocznego przeglądu MSSF:

- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* i MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe: Koszt inwestycji w jednostkę zależną, współkontrolowaną i stowarzyszoną* – zgodnie ze zmianami do MSSF 1, jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy będzie mogła w swoim jednostkowym sprawozdaniu finansowym określić „koszt” inwestycji w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone zgodnie z MSR 27 lub w oparciu o zakładany koszt. Zmiana do MSR 27 wymaga, aby wszystkie dywidendy otrzymywane od jednostki zależnej, współzależnej lub stowarzyszonej ujmowane były w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej w rachunku zysków i strat. Zmiana do MSR 27 jest stosowana prospektywnie. Nowe wymagania odnoszą się jedynie do jednostkowych sprawozdań finansowych jednostki dominującej i nie będą miały wpływu na skonsolidowane sprawozdania finansowe,
- Interpretacja KIMSF 12 *Umowy na usługi koncesjonowane* – interpretacja ma zastosowanie do koncesjodawców umów na usługi koncesjonowane i wyjaśnia, jak należy ujmować zobowiązania i prawa wynikające z tych umów. Interpretacja nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Banku,
- Interpretacja KIMSF 15 *Umowy dotyczące budowy nieruchomości* – ustala, jak i kiedy należy ujmować przychody ze sprzedaży nieruchomości i związane z nimi koszty, jeżeli umowa pomiędzy deweloperem i kupującym zawierana jest przed zakończeniem budowy nieruchomości. Interpretacja zawiera także wytyczne co do sposobu ustalania, czy umowa objęta jest zakresem MSR 11 czy MSR 18. Zastosowanie KIMSF 15 nie wpłynie na jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- Interpretacja KIMSF 16 *Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto jednostki działającej za granicą* – interpretacja zawiera wytyczne dotyczące ujmowania zabezpieczenia inwestycji netto w jednostkach zagranicznych, a w szczególności dostarcza wskazówek w zakresie: identyfikowania ryzyk walutowych kwalifikujących się do rachunkowości zabezpieczeń w ramach zabezpieczenia inwestycji netto, umiejscowienia instrumentów zabezpieczających w strukturze grupy kapitałowej, a także określania przez jednostkę kwoty dodatniej lub ujemnej różnicy kursowej, dotyczącej zarówno inwestycji netto, jak i instrumentu zabezpieczającego, która powinna zostać przeklasyfikowana z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat w momencie zbycia jednostki zagranicznej. Zastosowanie KIMSF 16 nie wpłynie na jednostkowe sprawozdanie finansowe, ponieważ Grupa nie zabezpiecza udziałów w aktywach netto jednostki działającej za granicą,
- Interpretacja KIMSF 18 *Przekazanie aktywów przez klientów* – interpretacja zawiera wytyczne dotyczące ujmowania aktywów otrzymanych od klienta i służących świadczeniu jemu usług. Interpretacja ma zastosowanie do transakcji, które miały miejsce 1 lipca 2009 roku lub później. Zastosowanie KIMSF 18 nie wpłynie na sprawozdanie finansowe, ponieważ nie dotyczy Grupy,
- Zmiany do Interpretacji KIMSF 9 *Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych* i MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena: Wbudowane instrumenty pochodne – zmiana wprowadza wymóg oceny*, czy wbudowany instrument pochodny musi być ujęty oddzielnie w momencie przekwalifikowania hybrydowego instrumentu finansowego z kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Oceny dokonuje się na podstawie warunków, jakie istniały na późniejszą z dat: kiedy jednostka po raz pierwszy stała się stroną kontraktu i kiedy dokonano zmian kontraktu skutkujących znaczącymi zmianami przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu. MSR 39 wymaga obecnie, aby w sytuacji, w której wbudowany instrument pochodny nie może być wyceniony w sposób wiarygodny, cały instrument hybrydowy pozostał zakwalifikowany do kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zastosowanie zmian nie wpłynie na sprawozdanie finansowe, ponieważ nie dotyczy Grupy.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 3 *Połączenia jednostek* (znowelizowany w styczniu 2008 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później,
- MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* (zmieniony w styczniu 2008 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena: Spełniające kryteria pozycje zabezpieczane* (zmiany opublikowane w lipcu 2008 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później,
- Przekształcony MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* (znowelizowany w listopadzie 2008 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Interpretacja KIMSF 17 *Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF (opublikowane w kwietniu 2009 roku) – część zmian ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku, a część dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku – do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 2 *Płatności w formie akcji: grupowe transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych* (zmieniony w czerwcu 2009 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy*: dodatkowe zwolnienia dla stosujących MSSF po raz pierwszy – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Klasyfikacja praw poboru* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2010 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* (znowelizowany w listopadzie 2009 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później, do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do KIMSF 14 MSR 19 – *Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności: przedpłaty minimalnych wymogów finansowania* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- KIMSF 19 *Konwersja zobowiązań finansowych na instrumenty kapitałowe* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub później do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE.

Zarząd nie przewiduje, aby z wyjątkiem MSSF 9 wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Bank zasady (politykę) rachunkowości. W zakresie MSSF 9 Instrumenty finansowe Bank obecnie analizuje wpływ wprowadzenia tego standardu na sprawozdanie finansowe.

2.4 Konsolidacja

Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszystkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami wewnątrz Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne przy sporządzaniu za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, danych finansowych dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.5 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w tysiącach złotych polskich, które są jednocześnie walutą funkcjonalną Banku i walutą prezentacji sprawozdań finansowych Banku.

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w wyniku na działalności handlowej lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego obowiązujące na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz 31 grudnia 2008 roku:

	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2008</u>
1 EUR	4,1082	4,1724
1 USD	2,8503	2,9618
1 GBP	4,5986	4,2913
1 CHF	2,7661	2,8014
100 JPY	3,0890	3,2812

2.6 Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej oraz dłużnych aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa dostępne do sprzedaży i instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą ustalania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne, uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego (np. opcje wcześniejszej spłaty), nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszelkie należne bądź otrzymane opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Grupę w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są według stopy procentowej na moment zaobserwowania przesłanki utraty wartości, w stosunku do nowo wyznaczonej wartości bilansowej aktywa wyliczonej jako różnica pomiędzy wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty wartości (wartość inwestycji netto).

2.7 Wynik z tytułu opłat i prowizji

Opłaty i prowizje, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, tylko są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wynik z tytułu opłat i prowizji. Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są w szczególności prowizje otrzymywane od kredytów w rachunkach bieżących, kart kredytowych, kredytów odnawialnych, zobowiązań udzielonych. Dodatkowo Bank uwzględnia w powyższej pozycji opłaty za prowadzenie rachunków bieżących oraz przychody i koszty od udzielonych gwarancji.

2.8 Przychód z tytułu dywidend

Dochód z tytułu dywidendy jest ujmowany w rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw do jej otrzymania przez Grupę.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.9 Wynik z działalności handlowej

Wynik z tytułu działalności handlowej uwzględnia wszystkie przychody i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej oraz związane z nimi przychody i koszty odsetkowe oraz dywidendy dotyczące aktywów i zobowiązań finansowych klasyfikowanych jako aktywa oraz zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pozycja obejmuje także zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych.

2.10 Wynik z działalności inwestycyjnej

Przychody oraz koszty z tytułu aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności, z wyłączeniem odsetek, są prezentowane w pozycji wynik na działalności inwestycyjnej.

2.11 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych Grupa przedstawia pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Grupa ujmuje w powyższej pozycji głównie: przychody i koszty powstałe z tytułu sprzedaży i likwidacji aktywów trwałych, przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych, otrzymane i zapłacone odszkodowania, przychody i koszty z tytułu innych usług niezwiązanych z podstawową działalnością Grupy.

2.12 Podatek dochodowy

Obciążenie wyniku finansowego brutto obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz obciążenie/uznanie z tytułu zmiany aktywa/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na koniec okresu sprawozdawczego.

Odroczony podatek dochodowy

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest w pełnej wysokości metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli różnice przejściowe powstały w wyniku wykazania aktywa lub zobowiązania wynikającego z transakcji niebędącej połączeniem podmiotów gospodarczych, która w momencie zawarcia nie miała wpływu na wynik podatkowy ani księgowy, wówczas podatek odroczony nie jest wykazywany. Ponadto rezerwa z tytułu podatku odroczonego jest tworzona w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli jednostki i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu, natomiast aktywa z tytułu podatku odroczonego w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy koniec okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy koniec okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów. Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W 2009 i 2008 r. bieżący podatek dochodowy i rezerwa na odroczonego podatku dochodowy obliczane były z zastosowaniem stawki 19%.

2.13 Klasyfikacja oraz wycena aktywów finansowych

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

2.13.1 Początkowe ujęcie oraz usunięcie aktywów i zobowiązań finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży oraz zawarcia transakcji z użyciem instrumentów pochodnych, ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa podejmie zobowiązanie do zakupu lub sprzedaży danego składnika aktywów. Kredyty ujmowane są w momencie wypłaty środków na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Klasyfikacja aktywów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia zależy od celu, w jakim dany składnik aktywów finansowych został nabyty oraz jego charakterystyki.

W przypadku, gdy zapłacona cena za składnik aktywów na nieaktywnym rynku jest różna od wartości godziwej zaobserwowanej w przypadku innych podobnych transakcji dotyczących tego samego składnika aktywów na aktywnym rynku lub wartości oszacowanej na podstawie założeń przyjętych z obserwowanego rynku, Grupa od razu rozpoznaje różnicę pomiędzy wartością godziwą a zapłaconą ceną w rachunku zysków i strat w pozycji wynik z działalności handlowej.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

2.13.2 Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (w tym pochodne instrumenty finansowe), oraz
- aktywa lub zobowiązania finansowe zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa lub zobowiązania finansowe zostają ujęte do kategorii „aktywa lub zobowiązania finansowe zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” po spełnieniu następujących kryteriów: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

wycena, jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz 31 grudnia 2008 roku oraz odpowiednio w latach wtedy zakończonych żadne aktywa finansowe nie zostały zakwalifikowane w momencie początkowego ujęcia do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych „przeznaczonych do obrotu” zalicza się do kategorii „Aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Zarząd po spełnieniu odpowiednich warunków. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane w wartości godziwej, począwszy od dnia zawarcia transakcji. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej „aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” są wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na działalności handlowej w okresie, w którym powstały. Odsetki oraz zakupione dyskonto lub premia rozliczane są do wyniku z tytułu odsetek w czasie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej aktywa lub zobowiązania finansowego w momencie jego początkowego ujęcia jest wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty, chyba że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (niepoddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Wartość godziwą aktywa lub zobowiązania finansowego po jego początkowym ujęciu ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej przedstawia się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczona w oparciu o techniki wyceny uwzględnia także element ryzyka kredytowego. Zmiana wartości godziwej wynikająca ze zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z instrumentami pochodnymi ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Niektóre wbudowane instrumenty pochodne, takie jak opcja wbudowana w lokaty inwestycyjne, traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej przedstawia się w rachunku zysków i strat.

Oceny, czy dana umowa zawiera wbudowany instrument pochodny, dokonuje się na moment przystąpienia do umowy. Ponowna ocena jest dokonywana jedynie wtedy, gdy nastąpią zmiany w umowie istotnie wpływające na wynikające z niej przepływy pieniężne.

2.13.3 Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Do tej kategorii aktywów finansowych zaliczamy „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”, jak również „Należności od banków”.

Powstają one wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać powstałych należności do obrotu natychmiastowo lub w krótkim terminie oraz nie zostały one zaklasyfikowane jako

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

„Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”, „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” lub „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

Po początkowym ujęciu pożyczki i należności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia z uwzględnieniem utraty wartości (zamortyzowanego kosztu), wszelkie różnice pomiędzy ich wartością godziwą w momencie początkowego ujęcia (pomniejszoną o koszty transakcyjne) odpowiadającej zwykle przekazanej kwocie (pomniejszonej o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.13.4 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności są to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności. Są to aktywa inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

W przypadku sprzedaży przez Grupę części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, wszystkie aktywa z tej kategorii są przeklasyfikowane do kategorii dostępne do sprzedaży.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej.

2.13.5 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji sprzedaży, z uwzględnieniem wartości rynkowej na koniec okresu sprawozdawczego. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo, których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

W przypadku aktywów oprocentowanych odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów odsetkowych. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w wyniku z działalności inwestycyjnej w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

2.13.6 Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i przedstawia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje bieżące możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz Grupa ma zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.13.7 Umowy sprzedaży i odkupu

W przypadku sprzedaży papierów wartościowych z jednoczesnym zawarciem powiązanej umowy odkupu oraz zachowania przez Bank ryzyk i korzyści wynikających z danego aktywa pomimo jego transferu (transakcje „repo” oraz „sell buy back”) tego typu aktywa finansowe nie są wyłączane ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Korespondujące zobowiązanie z tytułu otrzymanych środków pieniężnych wobec kontrahenta Grupa prezentuje w pozycji „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W przypadku zakupu papierów wartościowych z jednoczesnym przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje „reverse repo” oraz „buy sell back”) korespondującą wartość środków pieniężnych zapłaconych ujmuje się w zależności od ich charakteru jako „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” lub „Należności od banków”. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu traktuje się jako odsetki i nalicza metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy.

2.13.8 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wyceniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy metodą praw własności.

2.14 Utrata wartości aktywów finansowych**2.14.1 Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu**

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („przesłanki do rozpoznania utraty wartości”) oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) mają wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Grupę informacje o następujących zdarzeniach powodujących utratę wartości:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- naruszenie umowy, np. niespłacenie lub opóźniona spłata odsetek lub części kapitałowej zobowiązania,
- dokonanie przez Grupę ustępstwa na rzecz dłużnika spowodowanego ekonomicznymi lub prawnymi aspektami jego trudności finansowych, które w innych okolicznościach nie byłoby brane pod uwagę,
- prawdopodobieństwo bankructwa lub innej reorganizacji finansowej dłużnika,
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi,
- dające się zaobserwować dane wskazujące na wymierne zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących grupy aktywów finansowych od momentu pierwotnego ich ujęcia, nawet jeżeli zmniejszenia tego nie można jeszcze przypisać do poszczególnych składników grupy aktywów finansowych, w tym:
 - niekorzystne zmiany sytuacji płatniczej dłużników,
 - warunki ekonomiczne w kraju lub na rynku lokalnym wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy.

Grupa najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Grupa stwierdzi, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W praktyce Grupa może wyceniać utratę wartości na podstawie wartości godziwej instrumentu finansowego, w oparciu o istniejącą cenę rynkową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z zajęcia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy zajęcie jest, czy nie jest prawdopodobne.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są łączone w grupy o podobnych cechach ryzyka kredytowego (według stosowanego przez Grupę systemu uwzględniającego rodzaj składnika aktywów, sektor gospodarki, obszar geograficzny, rodzaj zabezpieczenia, stan przeterminowania i inne istotne czynniki). Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych doświadczeń dotyczących strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka. Historyczne doświadczenia dotyczące strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia skutków aktualnych okoliczności, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą historyczne doświadczenia oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Szacunki dotyczące zmian przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupami aktywów powinny być zgodne pod względem kierunku ze zmianami odnośnych obserwowanych danych zachodzącymi z okresu na okres (np. zmiany stopy bezrobocia, cen nieruchomości, stanu spłat lub innych czynników wskazujących na zmiany prawdopodobieństwa wystąpienia strat w danej grupie i ich wielkości). Metodologia oraz założenia stosowane przy szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie rewidowane przez Grupę w celu zmniejszenia różnic między szacowaną a rzeczywistą wysokością strat.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu należy przeprowadzić wszystkie wymagane przepisami Banku procedury i ustalić kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty odpowiednio zmniejszana jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanej odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

2.14.2 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej lub w koszcie nabycia

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę znaczny lub długotrwały spadek wartości papieru wartościowego poniżej jego wartości początkowej. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazaną w rachunku zysków i strat – zostaje usunięta z kapitału własnego i wykazana w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży są odwracane przez kapitał. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany przez rachunek zysków i strat.

2.15 Renegocjowane umowy kredytów

W przypadku, gdy kredyt został renegocjowany i w konsekwencji wydłużeniu uległy terminy spłat lub zmieniono inne warunki umowy, to taka ekspozycja nie jest klasyfikowana jako zaległa. Grupa ujawnia wartość bilansową aktywów finansowych, które gdyby nie miała miejsca zmiana terminów spłat lub zmiana warunków umowy, byłyby przeterminowane. Zarząd Banku na bieżąco weryfikuje, czy wszystkie warunki renegocjowanej umowy są spełniane oraz czy Bank otrzyma

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

przyszłe płatności. Kredyty nadal są objęte indywidualną lub grupową oceną utraty wartości oraz wyceniane są przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej.

2.16 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (lub grupy aktywów do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia wyceniane są według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonych o koszty związane ze sprzedażą.

Aktywa trwale i grupy aktywów klasyfikowane są jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana w wyniku transakcji sprzedaży. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do zakończenia transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Działalność zaniechana to część składowa Grupy, która została zbyta albo sklasyfikowana jako „przeznaczona do sprzedaży” i (a) stanowi ważny rodzaj lub obszar terytorialny działalności; (b) wchodzi w skład pojedynczego skoordynowanego planu zbycia ważnego rodzaju lub obszaru terytorialnego działalności lub (c) stanowi jednostkę zależną przejętą wyłącznie w celu późniejszej odsprzedaży.

Jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży Grupa przedstawia aktywa trwale przejęte za długi, o ile spełniają one wymogi MSSF 5 opisane powyżej.

2.17 Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub/i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy:

- uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne, oraz
- można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

W momencie początkowego ujęcia nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji.

Grupa przyjęła zasadę, iż na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej.

Zysk wynikający ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej jest ujmowany w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych w okresie, w którym zmiana nastąpiła, natomiast strata w pozostałych kosztach operacyjnych w okresie, w którym nastąpiła zmiana.

Nieruchomości i grunty przejęte za długi są ujmowane jako nieruchomości inwestycyjne, chyba że spełniają kryteria zaliczenia do aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

2.18 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Bank we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania. Koszty związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednio obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych. Koszty związane z tworzeniem oprogramowania uwzględnione w wartości początkowej aktywa amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynoszą:

- licencje 14,0–50,0%
- autorskie prawa majątkowe 20,0–50,0%

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania wartości niematerialnych dokonuje się na każdy koniec okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej wartości niematerialnych pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową.

Zyski i straty z tytułu zbycia wartości niematerialnych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.19 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki 1,5–10,0%
- maszyny i urządzenia 10,0–20,0%
- zespoły komputerowe 20,0–33,0%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na każdy koniec okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli wartość odzyskiwana jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów, w ciężar rachunku zysków i strat tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

2.20 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

2.21 Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenie się rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe z tytułu odsetek.

Bank ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwę restrukturyzacyjną na udokumentowane koszty związane z restrukturyzacją. Rezerwa tworzona jest w oparciu o szczegółowy, formalny i ogłoszony plan restrukturyzacji. Rezerwa nie uwzględnia przyszłych kosztów operacyjnych.

2.22 Gwarancje finansowe

Gwarancje finansowe po początkowym ujęciu wyceniane są według wartości wyższej z dwóch:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, gdzie wartość rezerw na zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji odnosi się do szacunku wartości przyszłych strat w wysokości oczekiwanej bieżącej wartości przyszłych strat z tytułu niespłaconych kwot należności powstałych w wyniku realizacji gwarancji,
- wartości początkowej odpowiednio pomniejszonej o przychody ujęte zgodnie z MSR 18 Przychody.

2.23 Świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz niewykorzystanych urlopów. Rezerwy te tworzone są metodą aktuarialną, co zostało opisane w Nocie 36 niniejszego sprawozdania.

Pracownicy zatrudnieni w Grupie mają prawo do następujących świadczeń pracowniczych:

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.23.1 Nagrody jubileuszowe

Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi. Przysługują pracownikom za wieloletnią pracę w oparciu o liczbę lat przepracowanych w Grupie. Zasady wypłat nagród jubileuszowych określa Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy z dnia 19 grudnia 2005 roku.

2.23.2 Odprawy emerytalne

Odprawy emerytalne, będące programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, przysługują pracownikom, którzy przechodzą na zaopatrzenie emerytalne lub rentę inwalidzką. Do okresu pracy wlicza się wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia na podstawie stosunku pracy.

2.23.3 Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe obliczane są jako iloczyn dziennej stawki średniego wynagrodzenia osobowego i liczby dni zaległego urlopu wypoczynkowego.

2.23.4 Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

W przypadku podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, którego dotyczy podział zysku, jeżeli na Grupie ciąży prawny bądź zwyczajowy obowiązek takiego podziału zysku lub w którym podział zysku został zatwierdzony przez Zgromadzenie Akcjonariuszy/Wspólników, jeżeli decyzja akcjonariuszy nie wynika z istniejącego na koniec okresu sprawozdawczego obowiązku.

2.24 Kapitał podstawowy

2.24.1 Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, po odliczeniu ewentualnego podatku dochodowego, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

2.24.2 Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank lub inne jednostki Grupy objęte konsolidacją, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

2.25 Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy tworzy się z corocznych odpisów dokonywanych z zysku lub z innych źródeł, niezależnie od kapitału zapasowego. Kapitał rezerwowy obejmuje część funduszu rewaluacyjnego, która dotyczy zlikwidowanych, sprzedanych lub nieodpłatnie przekazanych środków trwałych, które podlegały aktualizacji wyceny poprzez zwiększenie funduszu rewaluacyjnego.

Kapitał rezerwowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych Banku lub na inne cele, w tym na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

2.26 Pozostałe kapitały rezerwowe

W Banku może być utworzony fundusz na niezidentyfikowane ryzyko z całości lub części środków rezerwy na ryzyko ogólne. Fundusz może być wykorzystany wyłącznie na pokrycie strat bilansowych Banku.

2.27 Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego utworzony został zgodnie z Prawem bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 r. z zysku po opodatkowaniu. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.28 Działalność powiernicza

Grupa prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Biuro Maklerskie BGŻ S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa zarządzane w ramach działalności powierniczej nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie spełniają definicji aktywów Grupy.

2.29 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: środki pieniężne w kasie oraz środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania (rachunek bieżący), rachunek rezerwy obowiązkowej, należności od banków (w tym rachunki nostro).

3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej skoncentrowane jest bezpośrednio w Banku, z uwagi na fakt, że aktywa Banku stanowią 99,92% aktywów Grupy (wg danych na dzień 31 grudnia 2009 roku). Wobec powyższego wszystkie dane dotyczące poszczególnych ryzyk prezentowane są za Bank.

3.1 Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Ze swojej natury działalność Banku skupia się przede wszystkim na wykorzystywaniu instrumentów finansowych, w tym instrumentów pochodnych. Bank przyjmuje depozyty klientów zarówno o stałym, jak i zmiennym oprocentowaniu, na różne okresy oraz stara się wypracować wyższe niż przeciętne marże procentowe, lokując przyjęte środki w aktywa wysokiej jakości. Bank stara się powiększać marże procentowe, gromadząc środki krótkoterminowe i pożyczając je na dłuższe okresy przy wyższym oprocentowaniu, zachowując przy tym wystarczający poziom płynności, aby móc regulować wszystkie pojawiające się zobowiązania.

Bank stara się także poprawić swoje wyniki dzięki uzyskiwaniu wyższych niż przeciętne marż, poprzez pożyczanie środków klientom korporacyjnym i indywidualnym o różnej zdolności kredytowej. Zaangażowanie tego rodzaju obejmuje nie tylko kredyty i pożyczki wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale także gwarancje i inne zobowiązania udzielone, takie jak akredytywy, gwarancje należytego wykonania i inne.

Bank prowadzi obrót instrumentami finansowymi notowanymi na giełdzie oraz dostępnymi na rynkach pozagiełdowych, w tym instrumentami pochodnymi, w celu wykorzystania krótkoterminowych zmian sytuacji na rynku instrumentów kapitałowych, obligacji i walut, stóp procentowych i cen towarów. Zarząd ustala limity poziomu zaangażowania w stosunku do pozycji rynkowych overnight i intra-day. Ryzyko kursowe i ryzyko stóp procentowych związane z tymi instrumentami pochodnymi jest kompensowane poprzez angażowanie się w pozycje przeciwstawne, co pozwala na kontrolę zmienności kwot pieniężnych netto potrzebnych do upłynnienia pozycji.

3.2 Ryzyko kredytowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest stworzenie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, zwiększającego bezpieczeństwo i rentowność usług bankowych.

Do podstawowych celów polityki kredytowej Banku BGŻ należą:

- harmonijny wzrost portfela kredytowego,
- utrzymywanie wskaźnika należności zagrożonych na poziomie akceptowanym przez Bank,
- zapewnienie zgodności procedur i produktów kredytowych z kluczowymi wartościami strategii Banku: przejrzystość, uczciwość i zaangażowanie.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bank w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- pomiar ryzyka kredytowego potencjalnych oraz zawartych transakcji kredytowych dokonywany jest cyklicznie z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców, jak również posiadanych przez nich zabezpieczeń,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne od służb biznesowych służby oceny ryzyka kredytowego,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione.

Koncentracja ryzyka kredytowego

Zarząd Banku ustala koncentracje ryzyka kredytowego wynikającego z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność do spłaty zadłużenia jest zależna od wspólnego czynnika ryzyka. Ryzyko koncentracji jest analizowane wobec: największych podmiotów, największych grup kapitałowych, regionów geograficznych oraz branż.

Jednym z potencjalnych źródeł ryzyka kredytowego jest wysoka koncentracja zaangażowań kredytowych Banku w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo i organizacyjnie. W celu jej ograniczenia Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy suma wierzycelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań udzielonych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekraczać limitu koncentracji zaangażowań, który wynosi:

- 20% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy którykolwiek z podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie jest podmiotem powiązanim z Bankiem,
- 25% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie nie są podmiotami powiązanimi z Bankiem.

Ponadto w art. 71 ust. 2 Prawa bankowego ustawodawca określił, iż suma zaangażowań Banku wobec podmiotów powiązanych z Bankiem, o zaangażowaniu większym niż 10% funduszy Banku, nie może być wyższa niż limit dużych zaangażowań, który wynosił 800% tych funduszy.

Bank dokonuje monitoringu limitów koncentracji zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe. Według stanu na koniec 2009 roku zaangażowanie Banku w finansowanie klientów/grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie przekracza limitu koncentracji zaangażowań. Również limit koncentracji dużych zaangażowań nie jest przekroczony. Suma zaangażowania Banku wobec jednego klienta/grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równa lub większa od 10% funduszy własnych Banku stanowi ok. 13% funduszy własnych Banku. Według stanu na koniec 2008 r. limity określone w art. 71 Prawa bankowego nie zostały przekroczone. Na koniec grudnia 2008 r. suma zaangażowań równych lub przekraczających 10% funduszy własnych Banku stanowi 14%.

W ramach monitorowania koncentracji regionalnej Bank analizuje wszystkie ekspozycje kredytowe Banku, zarówno wobec klientów detalicznych, jak i instytucjonalnych. Wg stanu na dzień 31.12.2008 r. wkład zaangażowania regionalnego wynosił: region centralny – 37%, region wschodni – 18%, region zachodni – 15%, region południowy – 15%, region północny – 15%. Na koniec 2009 roku również odnotowano proporcjonalny rozkład zaangażowania: region centralny – 36%, region wschodni – 19%, zachodni – 16%, region południowy – 14%, region północny – 15%. Wykresy poniżej przedstawiają strukturę zaangażowania Banku według regionów:

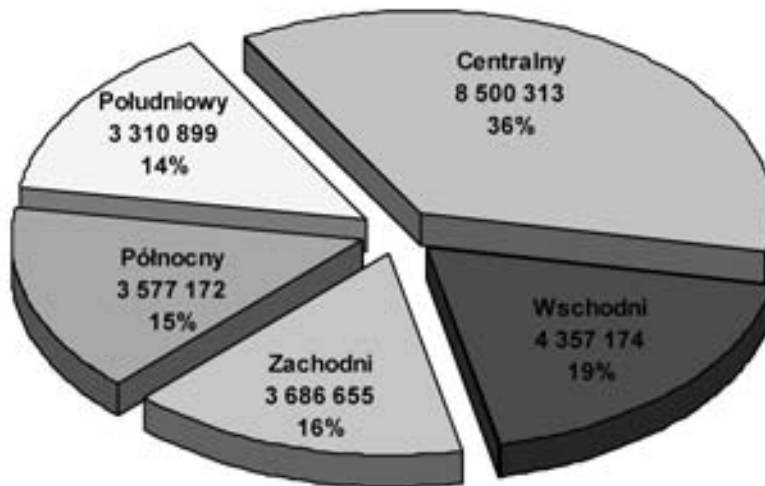
Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

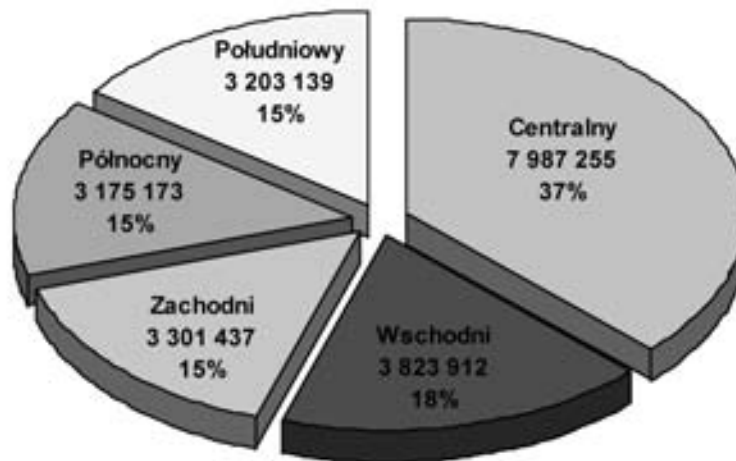
– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

**CAŁKOWITE ZAANGAŻOWANIE BANKU WOBEC REGIONÓW (W TYS PLN)
STAN NA 31.12.2009**

**CAŁKOWITE ZAANGAŻOWANIE BANKU WOBEC REGIONÓW (W TYS PLN)
STAN NA 31.12.2008**

W ramach analizy koncentracji regionalnej Bank dokonuje również kalkulacji wartości współczynnika koncentracji. Niska jego wartość oraz proporcjonalny rozkład zaangażowania świadczą o niskim poziomie koncentracji regionalnej, a tym samym o niskim ryzyku związanym z tą koncentracją. Nie odnotowano również przekroczeń wartości progowych (wewnętrznych limitów zaangażowań w poszczególne regiony). W ramach badania jakości portfela kredytowego Bank sprawdza także udział kredytów zagrożonych w portfelu rozumianych jako kredyty, dla których rozpoznano utratę wartości. Tabela poniżej przedstawia wyniki analizy:

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

**Udział kredytów zagrożonych w zaangażowaniu regionalnym*
w tys. PLN**

Regiony	Zaangażowanie		Udział zagrożonych ekspozycji	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Centralny	8 500 313	7 987 255	7,5%	7,4%
Wschodni	4 357 174	3 823 912	3,5%	1,8%
Zachodni	3 686 655	3 301 437	3,3%	2,6%
Północny	3 577 172	3 175 173	3,2%	1,5%
Południowy	3 310 899	3 203 139	3,6%	5,5%

* Kredyty, dla których zidentyfikowano utratę wartości

Według stanu na koniec 2009 roku, największym zaangażowaniem charakteryzuje się region centralny. Dla tego regionu zaobserwowano również największy udział ekspozycji zagrożonych.

Przeprowadzaną przez Bank analizą koncentracji branżowej objęte są wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów instytucjonalnych. Struktura zaangażowania Banku względem branż analizowana na koniec 2009 roku, podobnie jak na koniec 2008 roku, charakteryzuje się koncentracją wobec trzech branż: rolnictwa, produkcji artykułów spożywczych i handlu hurtowego. W roku 2008 składały się one na 46% zaangażowania branżowego, natomiast w roku 2009 zaangażowanie wobec tych trzech branż wyniosło 45%. Rozkład zaangażowania względem branż przedstawiają wykresy poniżej:

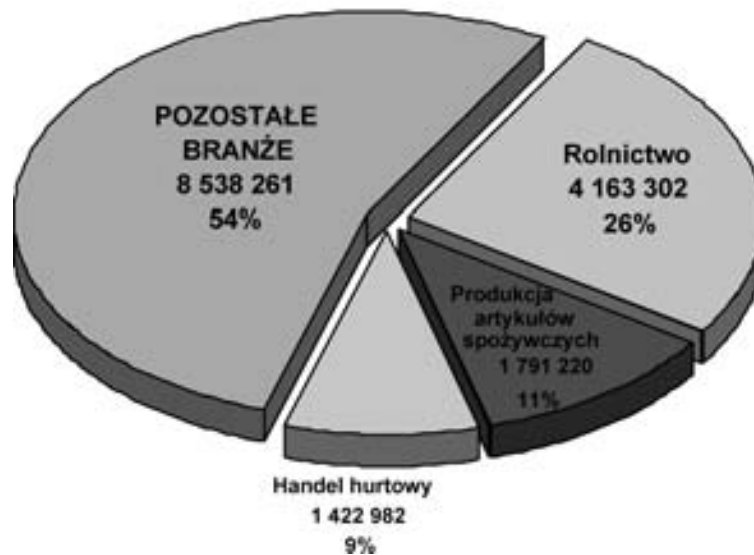
Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

**CAŁKOWITE ZAANGAŻOWANIE BANKU WOBEC BRANŻ (W TYS PLN)
STAN NA 31.12.2008**

Poniższa tabela przedstawia udział kredytów zagrożonych w portfelu, tzn. takich, wobec których zidentyfikowano utratę wartości. Według stanu na koniec 2009 roku, największy udział zagrożonych ekspozycji zaobserwowano dla branży produkcja artykułów spożywczych i budownictwo.

Udział kredytów zagrożonych w zaangażowaniu branżowym*

Branże	Zaangażowanie		Udział zagrożonych ekspozycji	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Rolnictwo	4 513 050	4 163 302	4,2%	5,1%
Produkcja artykułów spożywczych	1 605 070	1 791 220	17,3%	11,6%
Handel hurtowy	1 284 868	1 422 982	9,8%	14,6%
Przemysł chemiczny, produkcja metali i surowców niemetalicznych	951 915	823 461	5,0%	2,0%
Przemysł maszynowy i elektromaszynowy	479 662	494 703	12,6%	2,3%
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	481 405	568 095	1,5%	1,1%
Budownictwo	380 342	381 248	16,3%	7,4%
Handel detaliczny	480 711	451 934	3,4%	3,0%
Produkcja odzieży, wyrobów ze skór oraz drewna	454 890	307 129	10,2%	10,0%
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	219 398	225 661	14,4%	12,9%
Pośrednictwo finansowe	150 536	324 188	9,0%	4,3%
Pojazdy mechaniczne oraz paliwa	220 940	196 475	4,5%	5,8%
Pozostała działalność gospodarcza	184 433	166 351	0,1%	0,1%
Hotele i restauracje	123 728	98 922	11,4%	1,8%
Pozostała działalność usługowa	97 546	87 845	0,4%	0,6%
Energia elektryczna	20 856	29 912	0,0%	0,0%
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	46 602	34 461	4,3%	7,0%
Górnictwo i kopalnictwo	28 384	30 725	0,2%	0,0%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w gaz i wodę	14 628	6 835	3,5%	6,4%
Leśnictwo i gospodarka łowiecka	16 189	10 373	0,7%	0,8%
Rybołówstwo i rybactwo	9 406	8 466	0,0%	0,1%

* Kredyty, dla których zidentyfikowano utratę wartości

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bank zarządza także ryzykiem koncentracji zabezpieczeń. W ramach analiz badany jest udział ekspozycji zabezpieczonych przez zabezpieczenia, których nadmierna koncentracja w portfelu może stanowić ryzyko przyszłych strat dla Banku BGŻ. Do takich zabezpieczeń Bank zalicza: zastaw na rzeczach złożonych w domu składowym, przelew wierzytelności z rachunku bankowego, oświadczenie patronackie, zastaw ustawowy, zastaw zwykły, przejęcie długu, przystąpienie do długu ustawowe, weksel in blanco, przelew praw z umowy ubezpieczenia. Według stanu na koniec 2009 roku, podobnie jak na koniec 2008 roku, nie zaobserwowano przekroczeń limitów koncentracji dla tej grupy zabezpieczeń. W trakcie 2009 roku Bank zmodyfikował podejście do monitorowania koncentracji zabezpieczeń. Obecnie analizie podlegają przede wszystkim zabezpieczenia o niskiej płynności.

Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub zdarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („przesłanki do rozpoznania utraty wartości”) oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) mają wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych indywidualnie znaczących mogą być uzyskane przez Bank informacje o następujących zdarzeniach powodujących utratę wartości:

- a) opóźnienie w spłacie rat kapitałowych lub odsetek lub odsetek karnych przekraczające 90 dni,
- b) obniżenie oceny ratingowej do oceny „D” (oznaczającej niewykonanie zobowiązania),
- c) przyznanie klientowi odnotowującemu trudności finansowe udogodnień ekonomicznych, których skutkiem jest uszczuplenie należności Banku (np. umorzenie części należności z tytułu odsetek, opłat, prowizji lub kapitału, obniżenie oprocentowania),
- d) wypowiedzenie umowy kredytu,
- e) zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości klienta lub ogłoszenie upadłości klienta,
- f) złożenie przez klienta oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego,
- g) wszczęcie przeciwko klientowi postępowania egzekucyjnego,
- h) niekorzystne zmiany sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Obiektywną przesłanką utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych indywidualnie nieznaczących jest przeterminowanie przekraczające 90 dni.

Do grupy aktywów finansowych indywidualnie znaczących (ISFA) wchodzi wszystkie ekspozycje, których wartość (bilansowa i pozabilansowa) oraz równowartość dla ekspozycji w walutach obcych jest równa lub wyższa od 1 000 tys. PLN (słownie: jeden milion złotych) na dzień bilansowy, na który dokonywana jest ocena utraty wartości. Dodatkowo do grupy ISFA wchodzi, bez względu na łączną wartość ekspozycji, o której mowa powyżej:

- Wszystkie ekspozycje, uznane wcześniej za indywidualnie znaczące, dla których w poprzednim okresie został zidentyfikowany obiektywny dowód utraty wartości. Oznacza to, że zmiana podejścia do ekspozycji kredytowej w oparciu o kryterium progu kwotowego może zostać zastosowana wyłącznie w sytuacji, gdy w stosunku do ekspozycji kredytowej nie została rozpoznana utrata wartości;
- Wszyscy klienci uznani za istotnych (grupa klientów strategicznych Banku), bez względu na spełnienie lub nie kryterium istotności kwotowej;
- Wszystkie dłużne papiery wartościowe (emitowane przez Skarb Państwa, jednostki sektora publicznego oraz podmioty gospodarcze) sklasyfikowane, zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie wycen, jako utrzymywane do terminu zapadalności;
- Wszystkie ekspozycje kredytowe w odniesieniu do banków;
- Wszystkie ekspozycje kredytowe w odniesieniu do podmiotów niebankowych w sektorze finansowym.
- Wszystkie ekspozycje, dla których prowadzona jest restrukturyzacja, a poziom zadłużenia w formie kapitału bilansowego i pozabilansowego wynosi co najmniej 100 tys. PLN.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bank najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Bank stwierdzi, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości, składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną, nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia wszystkie przepływy pieniężne, w szczególności te, które wynikają z zajęcia zabezpieczenia oraz z dobrowolnych spłat. Przepływy pieniężne pomniejszane są następnie o przewidywane koszty, jakie zostaną poniesione w trakcie windykacji.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są łączone w grupy o podobnych cechach ryzyka kredytowego (według stosowanego przez Bank systemu uwzględniającego rodzaj składnika aktywów, sektor gospodarki, obszar geograficzny, rodzaj zabezpieczenia, stan przeterminowania i inne istotne czynniki). Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych doświadczeń dotyczących strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka. Historyczne doświadczenia dotyczące strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia skutków aktualnych okoliczności, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą historyczne doświadczenia oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu należy przeprowadzić wszystkie wymagane przepisami Banku procedury i ustalić kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty odpowiednio zmniejszana jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Jakość kredytowa aktywów finansowych, które nie są ani zaległe, ani w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości

Wszystkie aktywa finansowe, które nie są ani zaległe, ani w przypadku, których nie nastąpiła utrata wartości, zostały zgrupowane przez Bank w ramach homogenicznych portfeli kredytowych, zdefiniowanych na podstawie typu klienta oraz produktu kredytowego. Portfele te stanowią podstawę analizy ryzyka kredytowego dla tych ekspozycji, która odbywa się przy zastosowaniu wewnętrznych metod statystycznych. Dla portfeli tych Bank wyznacza systematycznie stratę oczekiwaną w horyzoncie dwunastu miesięcy oraz kapitał ekonomiczny na pokrycie strat nieoczekiwanych mogących wynikać z wystąpienia nagłej recesji. Ocena jakości zaangażowań odzwierciedlona jest także w wewnętrznych oszacowaniach parametru prawdopodobieństwa niewypłacalności (PD, probability of default) oraz straty w wypadku niewykonania zobowiązania (LGD, loss given default). Na koniec 2009 roku oszacowanie parametru PD dla wszystkich ekspozycji Banku wyniosło 2,03%, zaś oszacowanie parametru LGD dla tych ekspozycji kształtowało się na poziomie

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

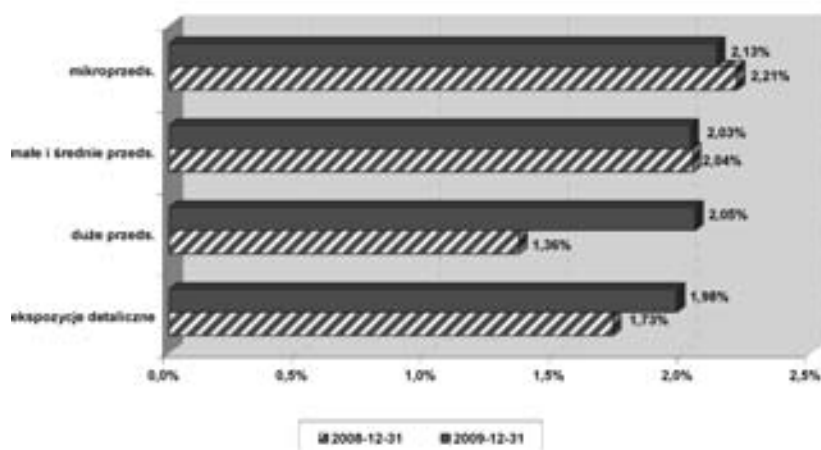
Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

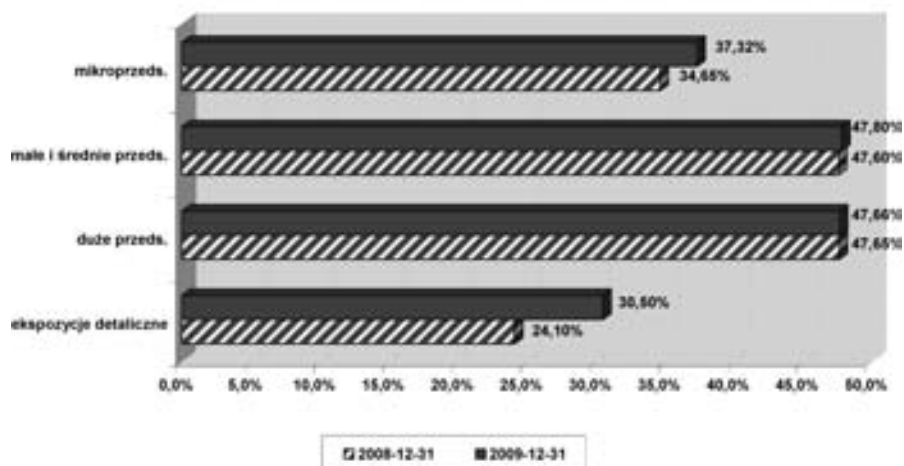
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

40,68%. Zarówno wartość PD, jak i wartość LGD wzrosła w stosunku do wartości, które obserwowane były na koniec 2008 roku¹. Oszacowania parametrów dla poszczególnych linii biznesowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz 31 grudnia 2009 r. osiagnęły natomiast poziom zaprezentowany na poniższych wykresach:

WARTOŚCI PARAMETRÓW PD (PRAWDOPODOBIENSTWO NIEWYPŁACALNOŚCI)

WARTOŚCI PARAMETRÓW LGD (STRATA W WYPADKU NIEWYKONANIA ZOBOWIĄZANIA)

W ciągu 2009 roku parametry PD dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw zmieniły się bardzo nieznacznie. Istotnie wzrosły natomiast oszacowania tego parametru dla ekspozycji detalicznych i dużych przedsiębiorstw (jako efekt zmiany koniunktury gospodarczej). W przypadku parametrów LGD znaczącemu wzrostowi uległy natomiast wartości parametrów LGD dla ekspozycji detalicznych, co również wiąże się ze wzrostem udziału kredytów gotówkowych przyznawanych w oparciu o uproszczone procedury weryfikacyjne klienta.

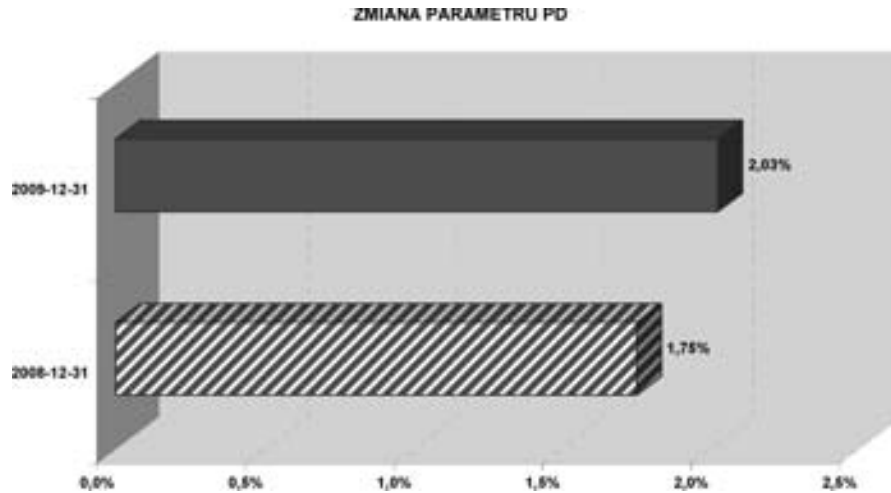
¹ Z uwagi na fakt, że w ciągu roku zmianie uległa metodyka kalkulacji PD i LGD, wartości z końca 2009 roku porównywane są z wartościami z końca 2008 roku wyliczonymi wg nowej metodyki. Nowa metodyka obejmuje w szczególności: a) uwzględnienie średniej efektywnej stopy procentowej ważonej wartością zaangażowania przy wyliczeniu LGD dla portfeli kredytowych, b) uwzględnienie możliwości szybkich powrotów ekspozycji ze stanu niewypłacalności do stanów wypłacalności.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

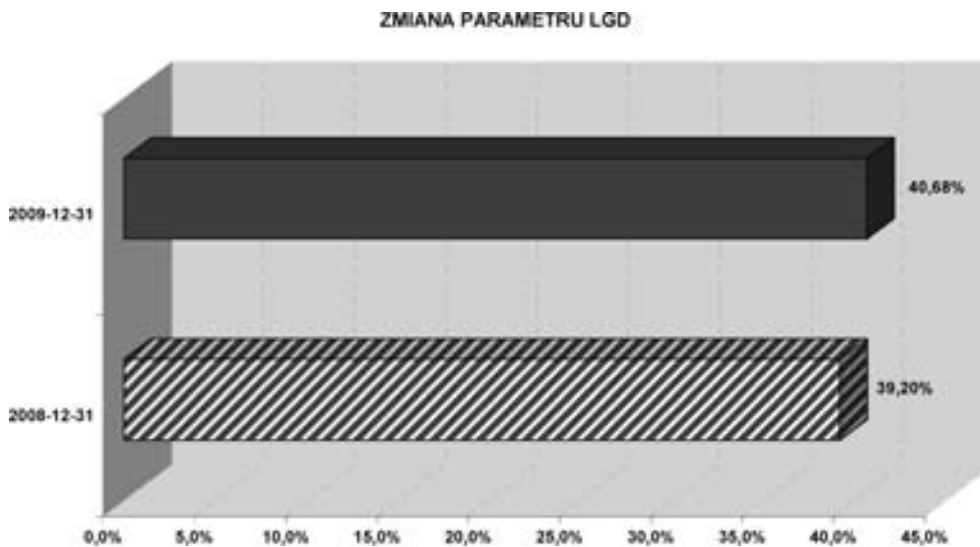
Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	31.12.2009	31.12.2008
prawdopodobieństwo niewypłacalności (PD)	2,03%	1,75%
strata w przypadku niewypłacalności (LGD)	40,68%	39,20%

Struktura aktywów finansowych wg wewnętrznych ratingów Banku

Bank wyznacza wewnętrzne klasy ratingowe R8-R20 zgodnie z przyjętą polityką kredytową, dla klientów z segmentu DP oraz MSP, prowadzących pełną rachunkowość. Klasy ratingowe wyznaczone są na podstawie modelu ryzyka dedykowanego dla tej części portfela kredytowego, zgodnego z zaleceniami KNF.

Rating wyznaczany jest na podstawie rocznych danych finansowych przedstawianych przez klienta oraz ocenie ogólnej sytuacji klienta na rynku (ocena jakościowa). Rating wyznaczany jest za pomocą Systemu informatycznego wspierającego proces kredytowy klientów instytucjonalnych. Nie ma powiązania klas R8-R20 z utratą wartości. Klasy ratingowe wyznaczone są zarówno dla klientów będących w stanie „default”, jak i „non-default”. Klientom w stanie „default” nadawane są dodatkowo oddzielne klasy ratingowe (D1-D4), informujące o sytuacji klienta.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Strukturę aktywów finansowych nie zaległych i wobec których nie rozpoznano utraty wartości w ujęciu wewnętrznych ratingów Banku przedstawiają poniższe tabele:

Kredyty i pożyczki dla klientów instytucjonalnych – przedsiębiorstw	31.12.2009	31.12.2008
R8	–	23 067
R9	4 870	7 901
R10	405 551	656 679
R11	60 858	220 346
R12	154 864	244 329
R13	556 081	690 452
R14	547 887	771 000
R15	1 383 891	1 542 013
R16	732 534	1 048 791
R17	645 606	424 923
R18	589 963	327 021
R19	128 998	74 987
R20	487 883	775 188
Razem	5 698 986	6 806 697

Ratingi wykorzystywane są w ocenie ryzyka segmentów DP oraz MSP.

Dla klientów z powyższych grup, którzy nie posiadają jeszcze wyznaczonego ratingu, przyjmuje się dla celów oceny ryzyka rating R20.

	Struktura aktywów finansowych nie zaległych i wobec których nie rozpoznano utraty wartości	
	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki dla klientów – pozostałe podmioty		
Kredyty budowlano-hipoteczne w PLN	2 518 334	1 670 405
Kredyty budowlano-hipoteczne w WAL	2 831 621	2 742 985
Kredyty studenckie	234 681	257 708
Kredyty detaliczne	708 395	416 157
Kredyty dla rolników	3 204 603	3 261 660
Kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych	850 391	791 865
Kredyty dla sektora budżetowego	200 134	161 930
Kredyty dla pozostałych podmiotów	57 650	103 176
Razem	10 605 809	9 405 886

Ocenie scoringowej na dzień 31.12.2009 r. zostało poddanych 96% (w 2008 r. 95%) całego portfela klientów detalicznych (ocenie scoringowej nie podlegają kredyty na zakup akcji oraz kredyty studenckie).

Banki	31.12.2009
Bez ratingu	55 005
A1	2 635
A2	34 397
Aaa	145
Aa1	76 757
Aa2	1 068
Aa3	77 368
Baa1	5 538
Baa2	61 603
Baa3	41 711
Razem	356 227

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Banki	31.12.2008
Bez ratingu	27 017
Aa1	14 881
B2	53 720
Ba1	2 487
Ba2	77 006
Ba3	8 411
Baa12	39 852
Baa2	7 792
Baa3	6 783
Razem	237 949

Struktura przeterminowania należności

Struktura, w podziale na klasy, aktywów finansowych oraz na aktywa finansowe zaległe, w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości (według dni opóźnień w spłacie).

31.12.2009	Do 30 dni	31–60 dni	61–90 dni	Pow. 90 dni	Razem
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	163 977	10 973	4 566	–	179 516
Kredyty i pożyczki od klientów:	1 165 388	88 457	30 122	–	1 283 967
– przedsiębiorstwa	345 842	11 781	4 972	–	362 595
– gospodarstwa domowe	804 973	76 647	25 149	–	906 769
– instytucje sektora budżetowego	13 061	29	1	–	13 091
– pozostałe podmioty	1 512	–	–	–	1 512
Razem	1 329 365	99 430	34 688	–	1 463 483
31.12.2008					
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	11 276	10 066	3 456	–	24 798
Kredyty i pożyczki od klientów:	306 127	52 400	24 525	–	383 052
– przedsiębiorstwa	4 037	3 370	4 971	–	12 378
– gospodarstwa domowe	302 086	49 028	19 553	–	370 667
– instytucje sektora budżetowego	4	2	1	–	7
– pozostałe podmioty	–	–	–	–	–
Razem	317 403	62 466	27 981	–	407 850

Wiekowanie kredytów i pożyczek udzielanych klientom, które nie utraciły wartości, ma na celu wskazanie na poziom potencjalnej straty kredytowej na kredytach i pożyczkach, niesklasyfikowanych jako pozycje ze zidentyfikowaną utratą wartości na datę bilansową.

Istnieje wiele przyczyn, dla których nie identyfikuje się utraty wartości dla niektórych kredytów oznaczonych jako „przeterminowane”. Jeśli nie jest dostępna inna informacja, która wskazywałaby przeciwnie, utrata wartości na wszystkich kredytach zaległych poniżej 90 dni nie jest rozpoznawana.

Nie identyfikuje się utraty wartości na zaległych kredytach w całości objętych zabezpieczeniami pieniężnymi, ani na mieszkaniowych kredytach hipotecznych zaległych powyżej 90 dni, jeśli wartość zabezpieczenia jest wystarczająca, żeby spłacić zarówno kapitał kredytowy, jak i wszystkie potencjalne odsetki za okres przynajmniej jednego roku.

W przypadku należności w ocenie indywidualnej, w stosunku do których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości oraz należności zaległych w stosunku, do których nie zidentyfikowano przesłanki utraty wartości, łączna wartość godziwa przyjętych przez Bank zabezpieczeń, które zostały uwzględnione w szacunkach przyszłych przepływów pieniężnych, została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	31.12.2009	31.12.2008
Wartość godziwa przyjętych zabezpieczeń należności w ocenie indywidualnej, w stosunku do których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości	1 503 827	932 732
Wartość godziwa przyjętych zabezpieczeń należności zaległych w ocenie indywidualnej, w stosunku do których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości	13 446	3 662

Bank stosuje standardowe zabezpieczenia kredytowe zawarte w umowach kredytowych, nieodbiegające od praktyki sektorowej (tj. hipoteki, przewłaszczenia, zastawy rejestrowe, poręczenia, gwarancje oraz cesje należności).

Ustanowione przez Bank prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych monitorowane są poprzez ocenę wartości przyjętych zabezpieczeń na podstawie dokumentów składanych przez kredytobiorców. Ponadto, w trakcie oceny zabezpieczenia Bank korzysta z wewnętrznych baz danych zawierających historyczne informacje na temat statystyk realizacji praw do zabezpieczeń.

Renegocjowane umowy kredytowe

Bank posiada należności restrukturyzowane, jednakże one podlegają standardowej ocenie pod kątem obiektywnych przesłanek utraty wartości.

Poniżej przedstawiamy dane dotyczące wartości brutto (bez odsetek) należności restrukturyzowanych.

Należności restrukturyzowane, zgodnie z Uchwałą Zarządu Banku w sprawie zasad restrukturyzacji i windykacji należności Banku Gospodarki Żywnościowej, są to należności, w stosunku do których zostały podjęte działania mające na celu przywrócenie zdolności dłużnika Banku do spłaty całości lub części należności Banku w szczególności m.in. poprzez zmianę harmonogramu spłat, zastosowanie ulg w spłacie należności Banku lub w uzasadnionych przypadkach możliwość udzielenia dłużnikowi nowych kredytów lub gwarancji (w przypadku dłużnika instytucjonalnego) w ramach programu naprawczego.

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki od banków	648	658
Kredyty i pożyczki od klientów przedsiębiorstwa	69 203	47 993
gospodarstwa domowe	43 606	19 401
Skupione wierzytelności	25 597	28 592
	–	268
Razem należności restrukturyzowane	69 851	48 919

3.3 Ryzyko rynkowe i ALM (zarządzanie aktywami i pasywami)**Ryzyko rynkowe – organizacja procesu zarządzania ryzykiem**

Bank BGŻ, będąc bankiem uniwersalnym, zawiera transakcje z klientami detalicznymi, podmiotami gospodarczymi, jednostkami publicznymi i budżetowymi, instytucjami finansowymi niebankowymi i z innymi bankami. Oprócz produktów typowo bankowych (kredyty i depozyty) oferuje również usługi pośrednictwa w zawieraniu transakcji rynku międzybankowego oraz – w ograniczonym zakresie – prowadzi portfel pozycji o charakterze inwestycyjnym i spekulacyjnym.

W celu właściwego odzwierciedlenia specyfiki transakcji, tj. intencji ich zawarcia, dominujących ryzyk i sposobu ewidencji księgowej, Bank BGŻ przyporządkowuje wszystkie pozycje bilansowe i transakcje pozabilansowe do księgi bankowej lub księgi handlowej. Precyzyjne kryteria tego podziału określają wprowadzone w życie uchwałami Zarządu Banku dokumenty („polityki”), regulujące cel prowadzenia danej księgi, dopuszczalną wielkość, profil i typy podejmowanego ryzyka, metody ich pomiaru i limitowania oraz uprawnienia i umiejscowienie poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku w procesie generowania, mierzenia, limitowania i raportowania ryzyka. Dokumenty te są zgodne z rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), wymogami Nowej Umowy Kapitałowej i wzorowane na najlepszych praktykach rynkowych w tym zakresie, w tym rozwiązaniach stosowanych w Grupie Rabobank.

Proces zawierania transakcji, ich ewidencji, nadzoru nad poziomem ryzyka i stanowienia limitów ryzyka jest – zgodnie z wymogami nadzorczymi – prowadzony przez niezależne jednostki. Zarząd Banku, uwzględniając długoterminową

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

strategię Banku oraz plan finansowy, określa akceptowalny profil ryzyka poprzez dystrybucję dostępnego kapitału na poszczególne linie biznesowe, który dalej – w postaci limitów ryzyka – jest przypisywany do ksiąg przez Komitet Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku. Za bieżące zarządzanie ryzykiem ksiąg handlowej i bankowej operacyjnie odpowiada Departament Skarbu, działający w ramach ustalonych limitów, a w stosunku do wybranych pozycji księgi bankowej realizujący wytyczne Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku. Za pomiar i raportowanie wielkości ryzyka oraz przekroczeń limitów odpowiedzialne jest Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym, niezależna wycena i kalkulacja wyniku zarządczego prowadzona jest przez Departament Wycen Instrumentów Finansowych, a ewidencja księgową i rozliczanie transakcji przez odpowiednie komórki operacyjne. Również system akceptacji ewentualnych przekroczeń limitów ma charakter hierarchiczny, zależnie od rodzaju limitu (jego „ważności”) i typu przekroczenia (techniczne, nieznaczne, znaczne) jest on umiejscowiony na poziomie od dyrektora Biura Zarządzania Ryzykiem Finansowym po członka Zarządu nadzorującego Obszar Finansów i Ryzyka.

Miary ryzyka

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego i ALM stosowanymi przez Bank są:

- wartość zagrożona (VaR – Value-at-Risk) – wskazująca maksymalny akceptowany poziom straty na danej pozycji w normalnych warunkach rynkowych, w określonym horyzoncie czasowym, możliwy do przekroczenia z określonym prawdopodobieństwem; Bank BGŻ stosuje model parametryczny ze zmodyfikowaną (w celu uwzględnienia odchylenia rynku od modelu teoretycznego) macierzą wariancji-kowariancji, przyjmuje: poziom ufności 99%, okres utrzymania pozycji 1 dzień dla księgi handlowej i 1 miesiąc dla księgi bankowej,
- analizy scenariuszowa i testów warunków skrajnych (Stress Test) – stanowiące uzupełnienie VaR o zdarzenia spoza statystycznie przewidywalnych zachowań rynku: historyczne kryzysy ekonomiczne i polityczne, scenariusze teoretyczne, analizy typu expected shortfall (oczekiwana wartość straty powyżej przedziału ufności) i max-loss (najwyższa możliwa strata w oparciu o znaną historię zmian czynników rynkowych),
- miary wrażliwości – określające wrażliwość wielkości finansowej: wyceny, przychodów odsetkowych; na zmiany czynników ryzyka. Bank BGŻ stosuje miary takie jak: delta/bpv, duration oraz dla księgi bankowej dodatkowo: IaR (Interest-at-Risk) i EQaR (Equity-at-Risk),
- miary nominalne – m.in. wielkość pozycji walutowej w ciągu dnia i na koniec dnia, nominal papierów wartościowych,
- ograniczenia niepieniężne – m.in. dopuszczalne rodzaje instrumentów, par walutowych, zapadalności, minimalny rating kredytowy dla nabywanych papierów dłużnych,
- poziom maksymalnie akceptowanych strat – tzw. limity stop-loss, dla różnych przedziałów czasowych (dzień, miesiąc, rok) na poziomie portfeli i pod-portfeli.

Ryzyko w księdze bankowej (ALM)

Polityką Banku BGŻ w zakresie księgi bankowej jest osiągnięcie dodatkowych przychodów ponad marżę produktową, bez narażania stabilności środków zdeponowanych przez klientów, kapitału i wyniku finansowego, poprzez utrzymanie lub dopasowanie naturalnej ekspozycji, generowanej przez podstawową działalność depozytowo-kredytową Banku, w ramach obowiązujących limitów ryzyka i w kierunku zgodnym z przewidywanymi średnio- i długoterminowymi trendami rynku finansowego. W skład księgi bankowej Banku wchodzi – przekazywane w zarządzanie do Departamentu Skarbu poprzez system transferowych cen funduszy – depozyty i kredyty, pozycje o charakterze strategicznym (inwestycje długoterminowe, obligacje z konwersji rezerwy obowiązkowej, obligacje własne), operacje rynku finansowego o charakterze płynnościowym (lokaty i depozyty międzybankowe, płynne papiery dłużne) i zabezpieczającym tę księgę (instrumenty pochodne) oraz pozycje bezodsetkowe (m.in. kapitał, aktywa rzeczowe, aktywa niematerialne i prawne, podatki i rezerwy, bieżący wynik).

Polityka produktowa Banku BGŻ, tj. stosowanie zmiennego oprocentowania dla produktów kredytowych, finansowanych krótkimi depozytami o stałym oprocentowaniu, powoduje, że ekspozycja na ryzyko stopy procentowej jest dobrze dopasowana i koncentruje się w krótkich terminach. Wg stanu na koniec 2009 r., uwzględniając kontraktowe terminy przeszacowania/zapadalności dla produktów standardowych (opartych o stawki rynku międzybankowego) oraz replikowany profil ryzyka dla produktów o niezdefiniowanym profilu zapadalności (rachunków bieżących i oszczędnościowych, kredytów w rachunku bieżącym) oraz produktów, których cena ustalana jest przez Zarząd Banku, średnie duration aktywów bilansowych utrzymywało się na poziomie ok. 2,18 miesiąca, natomiast w przypadku pasywów bilansowych wynosiło

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

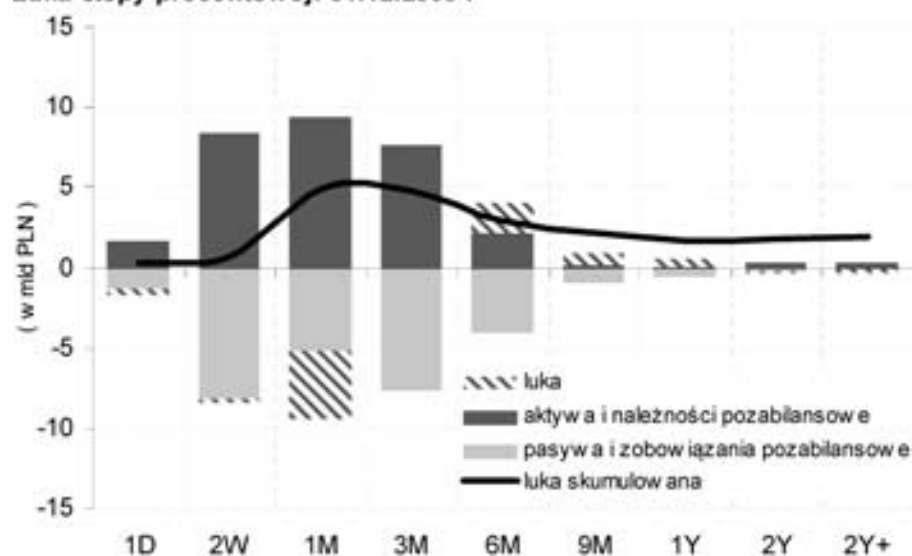
Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

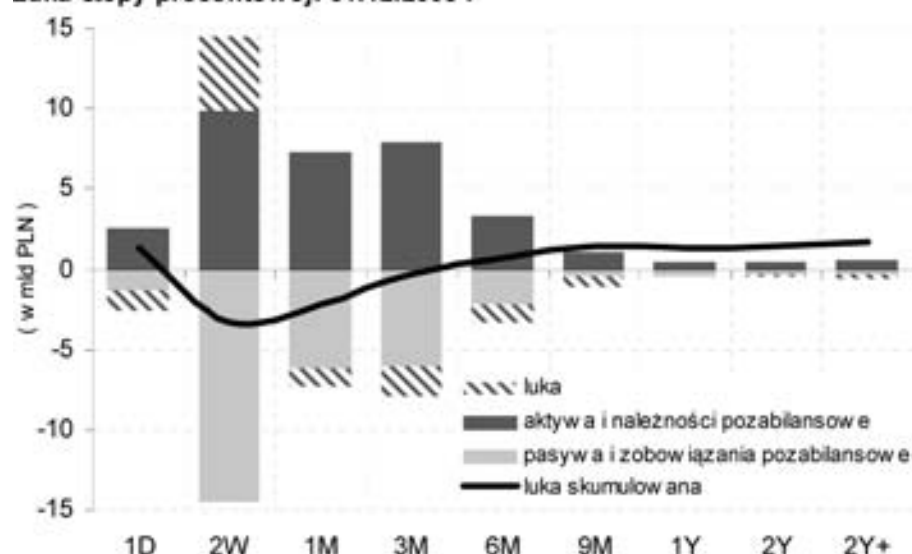
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2,15 miesiąca. Duration transakcji pozabilansowych, związane z zabezpieczaniem płynności w walutach obcych oraz ryzyka stopy procentowej księgi bankowej, w szczególności portfela płynnych papierów wartościowych, było również dopasowane, ale bardziej zmienne w czasie, ponieważ musiało być dostosowywane do bieżącej pozycji, płynności rynku czy dostępności limitów międzybankowych. Według stanu na koniec 2009 r. ok. 97/94% pozycji – odpowiednio: aktywa/pasywa łącznie z pozycjami pozabilansowymi – przeszacowuje się lub zapada w ciągu najbliższych 6 miesięcy, 90/79% w ciągu 3 miesięcy i 65/52% w ciągu miesiąca.

Luka stopy procentowej: 31.12.2009 r

Luka stopy procentowej: 31.12.2008 r

Nieznaczna przewaga aktywów w każdym z przedziałów luki stopy procentowej wskazuje, że – z punktu widzenia wyniku odsetkowego – profil ryzyka Banku ukierunkowany jest na wzrost stóp procentowych, tj. przeciwnie niż na koniec 2008 r. i równocześnie jest bardziej dopasowany niż 12 miesięcy wcześniej. Dzięki dobremu zbilansowaniu luki skokowa zmiana

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

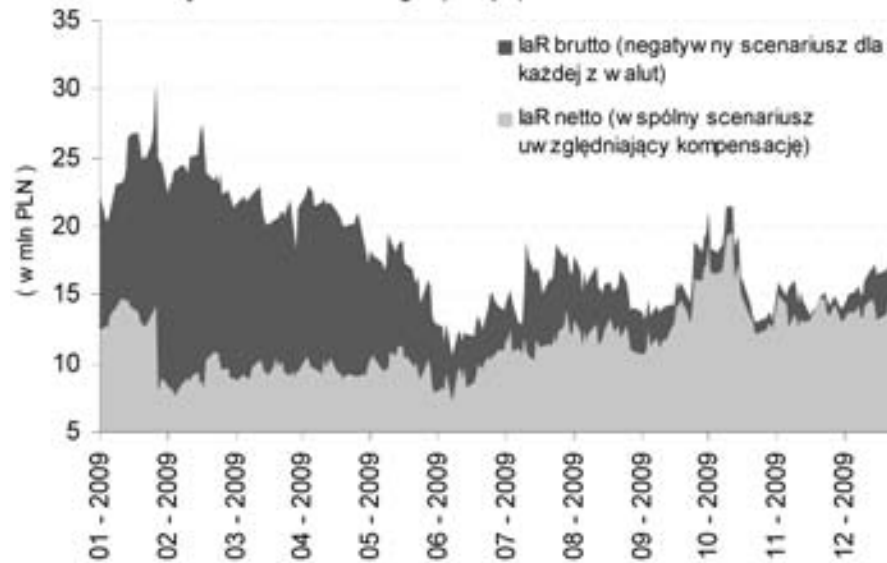
Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

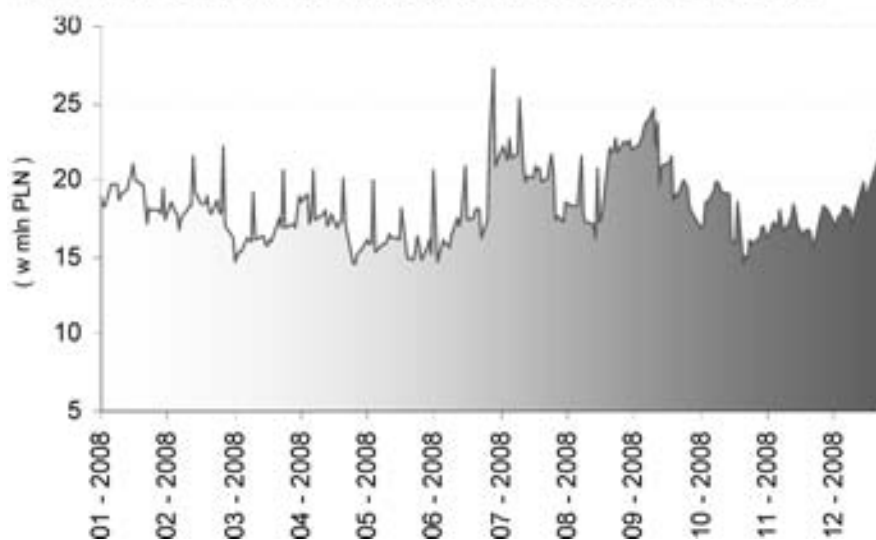
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

stóp procentowych o 50bp (miara IaR: ang. Interests-at-Risk) spowodowałyby nieprzekraczającą 4% zmianę rocznego wyniku odsetkowego.

Wrażliwość wyniku odsetkowego (50bps)

Wrażliwość wyniku odsetkowego na wzrost stóp proc. o 50bp

Ryzyko bazowe, wynikające ze stosowania niedoskonale skorelowanych z rynkiem stawek oprocentowania dla wybranych produktów Banku, jest niskie i nie przekracza 1% miesięcznego wyniku odsetkowego na każde 25bp zmiany stóp rynkowych. Wprowadzony w 2007 r. projekt stawek referencyjnych jest kontynuowany i ogranicza portfel kredytów opartych o średni WIBOR, a nowe produkty komercyjne oprocentowane są według stawek rynkowych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Luka stopy procentowej

Na 31 grudnia 2009 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiący	1–5 lat	Powyżej 5 lat	Nieoprocen- towane	Razem
Aktywa							
Kasa i środki w Banku Centralnym	754	–	–	–	–	558	1 312
Należności od banków	166	–	–	–	–	–	166
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	340	–	–	–	–	–	340
Kredyty udzielone klientom	12 012	4 547	1 954	350	14	–	18 877
Lokacyjne papiery wartościowe:	1 366	1 134	322	224	–	–	3 046
– dostępne do sprzedaży	1 155	1 134	322	224	–	–	2 835
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	211	–	–	–	–	–	211
Inne aktywa	305	–	–	–	–	–	305
Aktywa razem	14 943	5 681	2 276	574	14	558	24 046
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	283	31	115	–	–	–	429
Zobowiązania wobec klientów	9 715	4 716	5 036	64	–	–	19 531
Pozostałe pożyczone środki	210	1 016	228	–	–	–	1 454
Pozostałe zobowiązania	50	–	31	–	–	–	81
Zobowiązania razem	10 258	5 763	5 410	64	–	–	21 495
Zobowiązania udzielone	4 381	1 921	183	210	16	–	6 711
Zobowiązania otrzymane	4 589	1 926	189	–	–	–	6 704
Skumulowana luka stopy procentowej razem	4 893	4 816	1 688	1 988	1 986	2 544	

Luka stopy procentowej

Na 31 grudnia 2008 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiący	1–5 lat	Powyżej 5 lat	Nieoprocen- towane	Razem
Aktywa							
Kasa i środki w Banku Centralnym	651	–	–	–	–	636	1 287
Należności od banków	356	–	–	–	–	–	356
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	516	–	–	–	–	–	516
Kredyty udzielone klientom	11 530	3 771	1 230	392	14	–	16 937
Lokacyjne papiery wartościowe:	511	1 250	422	367	–	–	2 550
– dostępne do sprzedaży	204	836	418	367	–	–	1 825
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	307	414	4	–	–	–	725
Inne aktywa	533	116	130	–	–	–	779
Aktywa razem	14 097	5 137	1 782	759	14	636	22 425

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na 31 grudnia 2008 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiący	1–5 lat	Powyżej 5 lat	Nieoprocentowane	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	437	192	131	–	–	–	760
Zobowiązania wobec klientów	13 985	2 681	1 433	51	–	–	18 150
Pozostałe pożyczone środki	248	218	146	–	–	–	612
Pozostałe zobowiązania	4	–	63	–	–	–	67
Zobowiązania razem	14 674	3 091	1 773	51	–	–	19 589
Zobowiązania udzielone	7 292	2 912	1 282	521	68	–	12 075
Zobowiązania otrzymane	5 656	2 777	2 911	269	–	–	11 613
Skumulowana luka stopy procentowej razem	(2 213)	(302)	1 336	1 792	1 738	2 374	

W powyższej analizie profilu ryzyka stopy procentowej Banku stosowane są następujące założenia, powodujące jej rozbieżność w stosunku do danych księgowych:

- kontraktom oprocentowanym według stopy zmiennej uchwałowej przypisuje się termin przeszacowania 1M, cykl zgodny z datą uruchomienia,
- kredytom preferencyjnym oprocentowanym według stopy redyskontowej weksli NBP przypisuje się termin przeszacowania 1 miesiąc, cykl zgodny z datą uruchomienia,
- rachunki oraz kredyty bieżące (overdraft) ujmowane są w dwóch częściach: wyznaczony statystycznie osad (bieżące 12x1Y, oszczędnościowe 3x3M, overdraft 1x1M) i część fluktuująca (1 dzień),
- kalkulacja luki stopy procentowej uwzględnia marże ponad stawki rynkowe w produktach opartych o zmienną stopę procentową.

Ryzyko w księdze handlowej

Działalność handlowa ma charakter uzupełniający, wspierający sprzedaż produktów finansowych klientom korporacyjnym (bezpośrednio) i detalicznym (poprzez produkty strukturyzowane). Otwierając w tym celu własne pozycje, Bank może generować przychody z tytułu krótkoterminowych zmian parametrów cenowych (kursów walutowych, stóp procentowych, cen papierów dłużnych itp.), przy zachowaniu wielkości ekspozycji w ramach ustalonych limitów ryzyka. W odpowiedzi na napiętą sytuację rynkową w 2009 r., do portfela papierów dłużnych można było nabywać jedynie polskie skarbowe papiery wartościowe, a decyzją Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku zabronione zostało otwieranie pozycji w instrumentach kapitałowych (z wyjątkiem portfela Biura Maklerskiego), towarowych i kredytowych. Pozycje w opcjach oferowanych klientom musiały być, zgodnie z dotychczasową polityką, bezwzględnie i natychmiastowo zamykane na rynku międzybankowym.

W 2009 r. obroty portfela handlowego zmniejszyły się: pozycja walutowa utrzymywana przez Bank na koniec dnia była domykana zgodnie z dotychczasową polityką, ale w ciągu dnia była 2–3-krotnie niższa niż w 2007 i pierwszej połowie 2008 r. Wartość zagrożona portfela walutowego oscylowała w okolicach 15–30% limitu. Podobnie w przypadku ekspozycji na ryzyko stopy procentowej: aktywność klientów ograniczała się praktycznie do transakcji na bonach i obligacjach skarbowych (głównie w postaci kupna papierów z umową odsprzedaży), dlatego też pozycja handlowa Banku w tego typu papierach była stabilna, skorelowana z wielkością dostępnego bufora płynnościowego. Niewielkie pozycje spekulacyjne w walutach obcych były otwierane w kontraktach futures na niemieckie obligacje skarbowe oraz wynikały z rezydualnych pozycji, pozostałych po przyjęciu lub niedoskonałym zamknięciu niestandardowych, dopasowanych do indywidualnych potrzeb klientów transakcji CIRS.

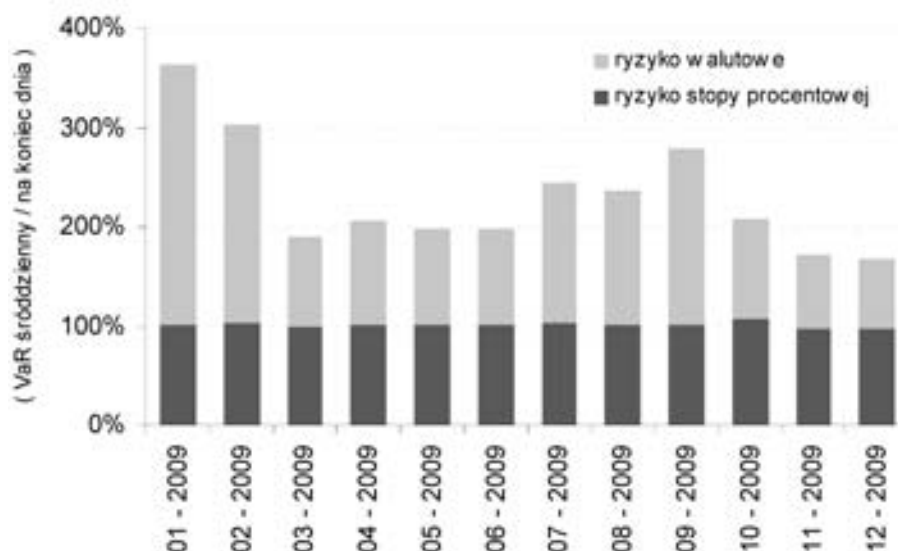
Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

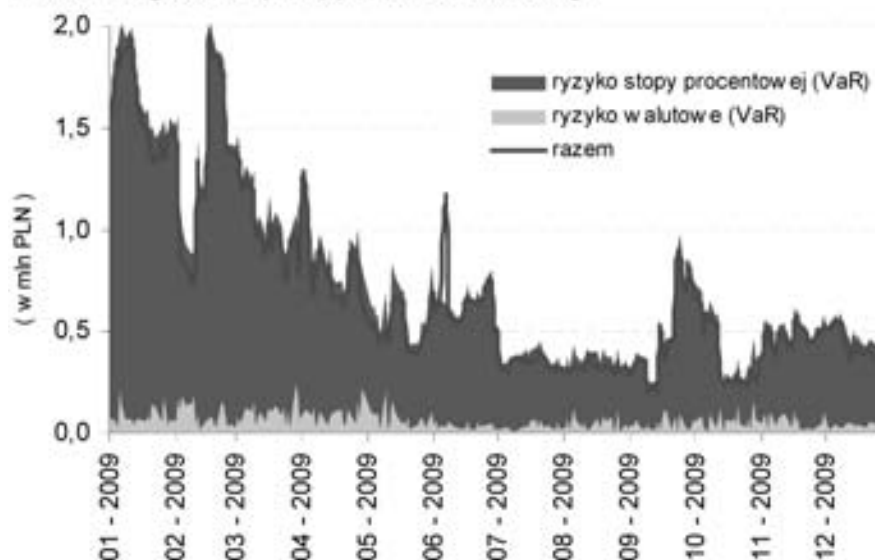
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

VaR śróddzienny vs VaR na koniec dnia

Do spadku wielkości VaR w drugiej połowie roku, oprócz niższej aktywności klientów korporacyjnych, przyczyniły się również normalizacja zmienności oraz powrót korelacji pomiędzy rynkami bazowym i transakcji pochodnych, dzięki czemu transakcje zabezpieczające stały się na powrót efektywne.

Wartość zagrożona (VaR) portfela handlowego

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.4 Ryzyko płynności**Ryzyko płynności – organizacja procesu zarządzania ryzykiem**

System zarządzania płynnością w Banku ma charakter kompleksowy, tzn. obejmuje zarówno płynność natychmiastową, bieżącą i krótkoterminową, jak również strukturalną płynność średnio- i długoterminową. Bank zarządza ryzykiem poprzez kształtowanie struktury bilansu oraz transakcji i zobowiązań pozabilansowych w sposób zapewniający zachowanie płynności w każdym momencie, uwzględniając charakter prowadzonej działalności oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku finansowym lub wynikające z zachowań klientów. Stosowane metody identyfikacji i pomiaru ryzyka umożliwiają również prognozowanie przyszłych poziomów płynności. Obowiązująca w Banku siatka limitów i wartości progowych ogranicza narażenie Banku na ryzyko. Monitoring i kontrola ryzyka prowadzone są w oparciu o wprowadzony za pomocą uchwały Zarządu dokument („politykę”), opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w: Rekomendacji „P” Komisji Nadzoru Finansowego, uchwale nr 386/2008 KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz najlepszymi praktykami rynkowymi w tym zakresie, w tym rozwiązaniami stosowanymi w Grupie Rabobank. Limity ryzyka płynności określane są przez Komitet Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku, na podstawie delegacji Zarządu Banku.

Bank posiada również kompleksowy plan awaryjny, opisujący symptomy i sposób postępowania w różnych scenariuszach pogorszenia się sytuacji płynnościowej rynku lub Banku.

Miary ryzyka

W Banku obowiązują zewnętrzne i wewnętrzne miary ryzyka. Normy wewnętrzne obejmują m.in. analizę trendów i zmienności poszczególnych źródeł finansowania w relacji do portfela kredytowego, urealnioną o czynniki behawioralne, lukę płynności i oparte na niej limity krótko- i długoterminowej struktury niedopasowania, limity wypływu środków netto w poszczególnych walutach w różnych horyzontach czasowych, analizę aktywności na rynku depozytów międzybankowych i poziomu rezerwy obowiązkowej, limity minimalnej wielkości wymaganych aktywów płynnych i papierów wartościowych o wysokiej płynności, analizy stabilności i koncentracji bazy depozytowej, przegląd struktury wolumenowej i terminowej środków złożonych w Banku przez największych depozytariuszy. W 2009 r. wprowadzono dodatkowo monitoring realizacji planów sprzedażowych – kredytów i depozytów – w układzie poszczególnych linii biznesowych oraz rozszerzono analizy symulacyjne i testy warunków skrajnych (Stress Test). Normy zewnętrzne obejmują nadzorcze wskaźniki płynności krótkoterminowej i długoterminowej, wprowadzone ww. uchwałą KNF, obowiązujące od 30 czerwca 2008 r.

Ryzyko płynności

Sytuacja płynnościowa Banku na początku 2009 roku wymagała szczególnej uwagi: nadwyżka źródeł finansowania spoza rynku międzybankowego wynosiła na koniec 2008 r. 1,03 mld PLN i do końca marca obniżyła się do poziomu 0,9 mld PLN, co oznacza, że obligo kredytowe było w części finansowane z depozytów niestabilnych, a wymagany poziom aktywów płynnych nie był dotrzymany. W rezultacie Bank przez 3 ostatnie dni stycznia i pierwsze 3 tygodnie lutego nie dotrzymywał nadzorczej normy płynności długoterminowej M4.

W odpowiedzi na przekroczenie ww. normy, Zarząd Banku pakiet działań, zmierzających do przywrócenia właściwego poziomu bufora płynności. Te działania w szczególności obejmowały: wprowadzenie bardziej selektywnej polityki kredytowej, uruchomienie kolejnych edycji lokat sezonowych, intensyfikację działań zmierzających do pozyskania depozytów sektora rolno-spożywczego i negocjowanych depozytów korporacyjnych, aktywizację emisji certyfikatów depozytowych Banku, zmiany standardowych i indywidualnych marż płynności, rozpoczęcie prac związanych z sekurytyzacją części portfela kredytowego Banku oraz pozyskaniem finansowania w walutach obcych. Wdrożenie ww. strategii skutkowało stabilizacją akcji kredytowej i wzrostem salda stabilnych źródeł finansowania do zbliżonego poziomu, co pozwoliło na odbudowanie portfela aktywów płynnych.

Wzrost akcji kredytowej w III kw. 2009 r. wywołany sezonową sprzedażą kredytów preferencyjnych, zwiększonym popytem przedsiębiorców na kredyty obrotowe i w rachunku bieżącym, rosnąca sprzedaż kredytów hipotecyjnych w PLN oraz oczekiwanie zwiększonego sezonowego odpływu środków jednostek publicznych na koniec roku spowodowały, że w IV kw. 2009 r. Bank pozyskał dużą liczbę rozdrobnionych depozytów detalicznych i z sektora MSP/Mikro, wspieranych depozytami korporacyjnymi i emisjami certyfikatów depozytowych.

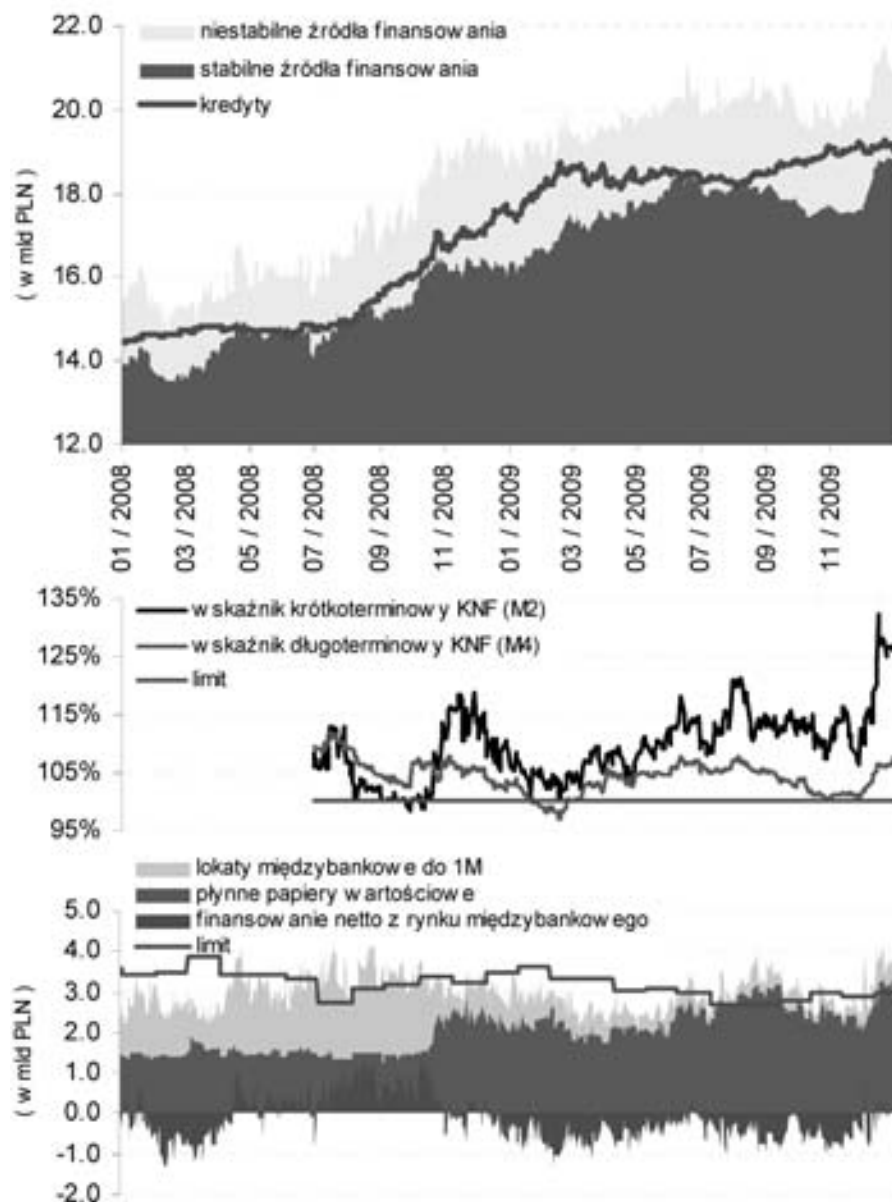
Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Dynamika kredytów i źródeł ich finansowania, normy płynności

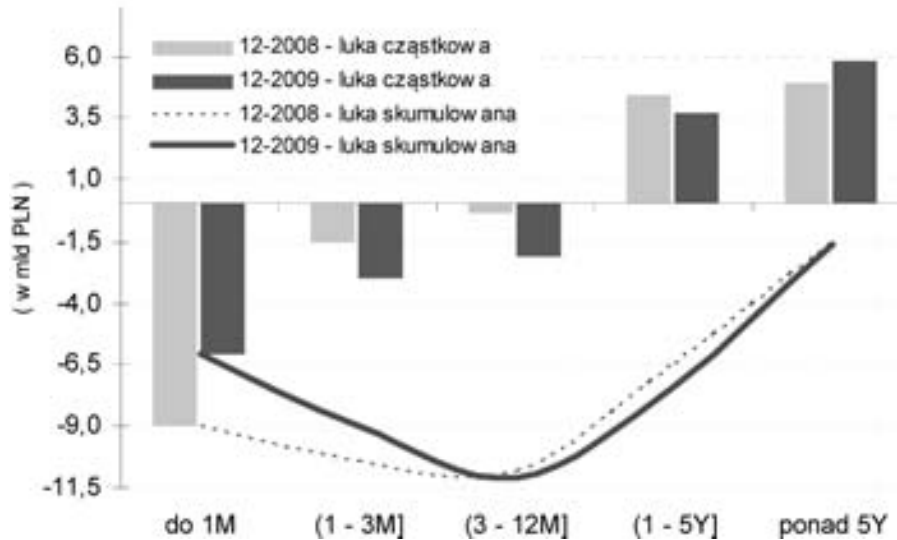
Według stanu na koniec grudnia 2009 r., nadwyżka źródeł finansowania spoza rynku międzybankowego ponad saldo kredytów wyniosła 2 mld PLN (dwukrotnie więcej niż na koniec 2008 r.), a do pełnego pokrycia portfela kredytowego depozytami stabilnymi zabrakło jedynie 0,26 mld PLN (prawie pięciokrotnie mniej niż na koniec 2008 r.). Urealniona luka płynności wskazuje, że, mimo iż Bank nadal finansuje długie aktywa krótkoterminowymi pasywami, w ciągu 2009 r. udało się tę strukturę poprawić, dzięki naciskowi na pozyskiwanie depozytów przekraczających koniec roku oraz promowanie średnioterminowych depozytów detalicznych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Urealniona luka płynności

Stabilność źródeł finansowania Banku utrzymywała się przez cały rok na wysokim poziomie i – w ujęciu łącznym – rosła, głównie dzięki niskiej fluktuacji sald depozytów detalicznych (wyłączając migrację między poszczególnymi produktami), osadom środków jednostek budżetowych oraz zwiększającemu się saldu certyfikatów depozytowych:

	31.12.2009		31.12.2008	
	Saldo	Stabilne (%)	Saldo	Stabilne (%)
Detal	11 042	94,5%	10 407	92,3%
Przedsiębiorstwa	6 913	88,4%	6 054	90,7%
Jednostki budżetowe	1 570	53,9%	1 458	43,0%
Certyfikaty depozytowe	1 465	90,0%	616	90,0%
Banki i inne niestabilne źródła	514	0,0%	1 182	0,0%
Razem	21 504	87,0%	19 717	82,6%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Szczegółowa luka płynności Banku przedstawia się następująco:

Luka płynności

Na 31 grudnia 2009 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesięcy	1–5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty klientów detalicznych, w tym:	82	85	397	1 473	4 882
– kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	20	42	200	975	4 770
Kredyty klientów korporacyjnych	2 259	525	1 807	4 607	2 288
Kredyty wymagalne	276	3	14	105	186
Papiery wartościowe, w tym:	1356	875	905	254	19
– przeznaczone do obrotu	188	125	104	–	–
– dostępne do sprzedaży	1 150	696	699	–	–
Lokaty międzybankowe	166	–	–	–	–
Kasa i środki w Banku Centralnym	707	–	–	–	572
Aktywa trwałe	327	–	3	69	172
Pozostałe aktywa	312	18	117	92	5
Zobowiązania otrzymane oraz pochodne	3 649	2 008	471	3 048	98
Zobowiązania i kapitały					
Depozyty klientów detalicznych	3 342	950	3 342	3 336	44
Depozyty klientów korporacyjnych	2 389	132	398	1 451	–
Depozyty międzybankowe	306	40	12	–	–
Depozyty negocjowane SK	2 408	1 353	335	119	–
Certyfikaty depozytowe	210	1 022	233	–	–
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	–	–	108	–	2 270
Pozostałe zobowiązania	278	18	169	46	8
Zobowiązania udzielone oraz pochodne	6 246	2 967	1 159	1 021	102
Razem należności	9 134	3 514	3 714	9 648	8 222
Razem zobowiązania	15 179	6 482	5 756	5 973	2 424
Luka płynności cząstkowa na 31 grudnia 2009 r.	(6 045)	(2 968)	(2 042)	3 675	5 798

Na 31 grudnia 2008 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesięcy	1–5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty klientów detalicznych, w tym:	71	63	310	1 105	3 955
– kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	15	32	164	827	3 820
Kredyty klientów korporacyjnych	2 001	591	2 138	4 980	2 117
Kredyty wymagalne	114	3	14	107	189
Papiery wartościowe, w tym:	508	406	1 336	814	24
– przeznaczone do obrotu	303	202	12	–	–
– dostępne do sprzedaży	200	150	1 235	–	–
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	–	–	4	414	–
Lokaty międzybankowe	356	–	–	–	–
Kasa i środki w Banku Centralnym	620	–	–	–	620
Aktywa trwałe	317	–	4	79	169
Pozostałe aktywa	293	46	111	24	7
Zobowiązania otrzymane oraz pochodne	6 123	2 098	1 759	3 437	125

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na 31 grudnia 2008 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesięcy	1–5 lat	Powyżej 5 lat
Zobowiązania i kapitały					
Depozyty klientów detalicznych	3 949	1 398	1 975	2 907	45
Depozyty klientów korporacyjnych	2 538	125	256	1 820	–
Depozyty międzybankowe	563	358	43	–	–
Depozyty negocjowane SK	2 213	546	118	120	–
Certyfikaty depozytowe	248	118	249	–	–
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	–	–	217	–	2 066
Pozostałe zobowiązania	198	34	341	68	4
Zobowiązania udzielone oraz pochodne	9 700	2 103	2 853	1 197	143
Razem należności	10 403	3 207	5 672	10 546	7 206
Razem zobowiązania	19 409	4 682	6 052	6 112	2 258
Luka płynności cząstkowa na 31 grudnia 2008 r.	(9 006)	(1 475)	(380)	4 434	4 948

W powyższej analizie profilu ryzyka płynności Banku stosowane są następujące założenia, powodujące jej rozbieżność w stosunku do danych księgowych:

- płynne papiery wartościowe ujmowane są w urealnionej luce płynności w terminie do 1M, 3M lub 6M, zależnie od charakteru pozycji i klasyfikacji księgowej (PDO/DDS); papiery o krótkim terminie zapadalności (do 3M), jak również papiery zakwalifikowane jako UDZ ujmowane są w terminie zgodnym z ich faktyczną zapadalnością,
- rachunki bieżące (oraz inne produkty depozytowe o tym charakterze, np. Eskalacja) są ujmowane w dwóch częściach: wyznaczony statystycznie osad (rozłożony w terminie od 1 do 4 lat) oraz część fluktuująca (1 dzień). Bazując na analizach wewnętrznych dotyczących stabilności tych środków, Bank uznaje, że powyższa klasyfikacja właściwie określa możliwe wypływy środków z tego rodzaju rachunków,
- kredyty w rachunku bieżącym (overdraft) oraz kredyty wymagalne, ujmowane są w dwóch częściach: wyznaczony statystycznie osad (rozłożony w terminie od 1 do 2 lat, w przypadku kredytów wymagalnych na cały okres) oraz część fluktuująca (1 dzień),
- uwzględniane są wszystkie spodziewane przepływy z instrumentów finansowych, w tym z instrumentów pochodnych w oparciu o ich wycenę na dzień analizy (np. spodziewane kwoty rozliczenia z transakcji IRS, FX Swap, FRA, FX Forward itp.).

3.5 Ryzyko kraju i kontrahenta

Z uwagi na globalny kryzys ekonomiczny, wywołany najpierw problemami z kredytami sub-prime w USA, a później rozprzestrzeniający się w postaci deficytu zaufania między instytucjami finansowymi i kryzysu płynności na całym świecie, Bank BGŻ kontynuował w 2009 r. konserwatywną politykę w zakresie podejmowania ryzyka krajów i kontrahentów.

Ryzyko kraju i kontrahenta – organizacja i proces zarządzania ryzykiem

Działając na rynku lokalnym, Bank oferuje klientom korporacyjnym pośrednictwo w zawieraniu transakcji rynku finansowego. Problem „toksycznych opcji” spowodował, że Bank w 2009 r. zaostrzył swoje procedury kredytowe związane z przyznawaniem limitów: przeniósł proces podejmowania decyzji limitowych do Centrali, wprowadził nowe wzory umów ramowych lepiej zabezpieczających interesy stron oraz nową strukturę limitów, pozwalającą weryfikować zgodność profilu zawieranych transakcji z deklarowanymi potrzebami w zakresie zabezpieczenia przez klienta własnej działalności biznesowej, poprzez ograniczenie rodzajów instrumentów, par walutowych, długości transakcji, kwot otwartej pozycji walutowej. Dodatkowo Bank wprowadził jednolite i przejrzyste zasady zabezpieczania ekspozycji. Te procesy zbiegły się w czasie z wdrożeniem rozwiązań podyktowanych dyrektywą MiFID. W początkowej fazie w proces przygotowywania wniosku limitowego włączono Dep. Skarbu oraz Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym, by w rozwiązaniu docelowym powołać specjalistów produktowych, wspierających doradców i analityków w procesie rozpoznania potrzeb klienta i wymiarowania limitu.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

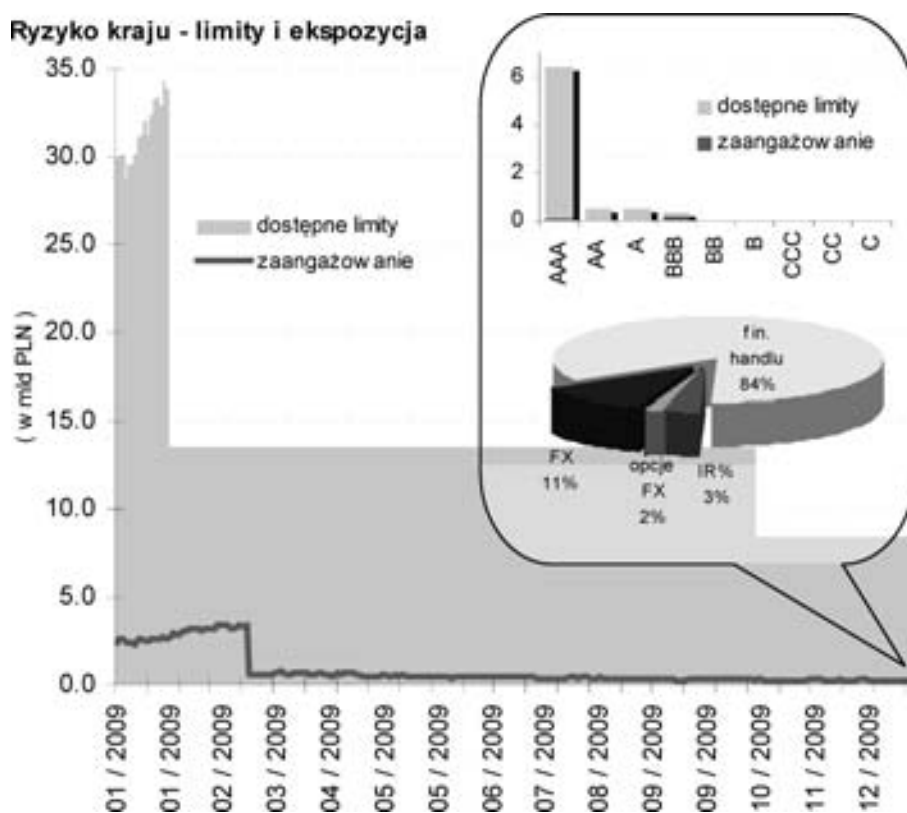
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W zakresie limitów na instytucje finansowe i kraje, Bank zacieśnił współpracę z akcjonariuszem większościowym, dopasowując wielkość i strukturę dostępnych limitów do polityki Grupy Rabobank, zmierzającej do konsolidacji ekspozycji i wykorzystania siły Grupy w negocjowaniu warunków i cen transakcji rynku międzybankowego. W 2009 r. Bank uruchomił również limity dla niebankowych instytucji finansowych, uzgadniając wielkość limitu w przypadku firm o charakterze globalnym z Grupą. Bank BGŻ pozostaje jednak aktywnym uczestnikiem lokalnego rynku międzybankowego.

Począwszy od połowy 2008 r., Bank BGŻ stosuje jednolitą dla wszystkich typów ryzyka kontrahenta i kraju metodologię pomiaru ekspozycji, bazującą na koncepcji potencjalnej przyszłej straty, tj. na podstawie historycznych lub – jeżeli są dostępne – implikowanych zmienności parametrów ryzyka, szacuje potencjalną maksymalną stratę kontrahenta z tytułu zawartych transakcji, uwzględniając bieżącą wartość rynkową instrumentu, jego typ, instrument bazowy (parę walutową, stopę procentową) oraz rezidualny termin zapadalności. Metodologia uwzględnia również mechanizm kompensacji netto, wbudowany w umowy typu ISDA oraz umowy ramowe zawierane z klientami niebankowymi.

Ryzyko kraju

W ciągu 12 miesięcy 2009 r. Bank BGŻ dokonał dwukrotnie – w styczniu i październiku – przeglądu dostępnych limitów na kraje, zmniejszając maksymalną możliwą ekspozycję z 30 mld PLN do 8,4 mld PLN. W ramach przeglądu wycofano limity dla Grecji, Kazachstanu i Ukrainy (z uwagi na sytuację polityczną i/lub ekonomiczną tych krajów), dla Portugalii oraz Słowacji (z uwagi na brak wykorzystania) i zmniejszono wiele innych, w celu dostosowania ich do realnych potrzeb Banku i apetytu na ryzyko.

Wg stanu na 31 grudnia 2009 r., zdecydowana większość ekspozycji Banku BGŻ wobec krajów wynikała z transakcji kredytowych: 65% to kredyty konsorcjalne (Chorwacja, Niemcy, Węgry), 20% to ekspozycje pozostałe po zaniechanej działalności związanej z finansowaniem banków zagranicznych (Rosja, Rumunia, USA), 15% to transakcje Dep. Skarbu (głównie Holandia, Niemcy, Dania).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

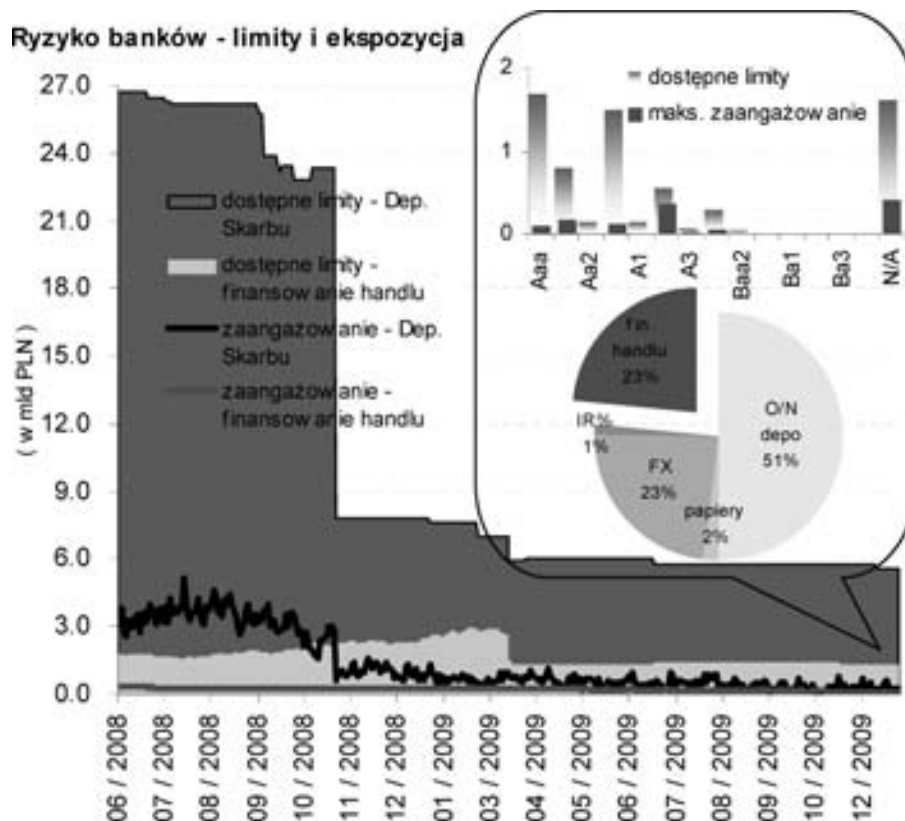
– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Ryzyko banków

Podobnie jak w przypadku ryzyka krajów, w 2009 r. Bank BGŻ kontynuował zapoczątkowaną w październiku 2008 r. dalszą redukcję limitów na banki: wielkość dostępnych linii spadła w ciągu 12 miesięcy o 3,2 mld PLN, tj. do kwoty 5,6 mld PLN limitów przeznaczonych dla Dep. Skarbu oraz do kwoty 1,3 mld PLN limitów przeznaczonych na transakcje finansowania handlu zagranicznego.

W przypadku transakcji rynku międzybankowego większość dostępnych limitów to linie na banki operujące w Polsce, będące własnością Skarbu Państwa lub filie/oddziały banków zagranicznych. Bank posiada też ograniczoną listę limitów dla banków zagranicznych, niezbędnych dla realizacji transakcji w walutach obcych, zabezpieczających pozycje własne i klientów – w takich przypadkach Bank z reguły nie posiadał limitu typu ‘funding’, tj. pozwalającego np. na udzielenie lokaty. W zakresie transakcji finansowania handlu w 2008 r. została zaniechana działalność związana z finansowaniem banków zagranicznych, jednakże wg stanu na koniec 2009 r. pozostało jeszcze 5 transakcji zapadających w 2010 i 2011 roku. Aktualna polityka Banku BGŻ w zakresie finansowania handlu zagranicznego ogranicza zakres dostępnych transakcji do krótkoterminowych akredytyw i gwarancji, przy czym wymogiem jest istnienie ścisłego powiązania z klientem Banku. W czerwcu 2009 r. Bank BGŻ utworzył 100% odpis na przeterminowaną należność od banku zagranicznego, wg stanu na koniec 2009 r. plan restrukturyzacji zadłużenia nie był znany.

Ryzyko kontrahentów niefinansowych

Wspomniany powyżej problem „toksycznych opcji”, który dotknął praktycznie wszystkie banki działające w Polsce, w tym również Bank BGŻ, ujawnił skalę spekulacji prowadzonej przez klientów i nieznamość ryzyk związanych z nabywanymi przez nich instrumentami, a z drugiej strony wykazał niedoskonałość stosowanych przez banki umów, procedur kredytowych i monitoringu. W przypadku Banku BGŻ zmiany w procesie udzielania limitów transakcyjnych spowodowały, że w ciągu 12 miesięcy ilość otwartych transakcji spadła o 75%, podobnie jak ekspozycja – ta była dość

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

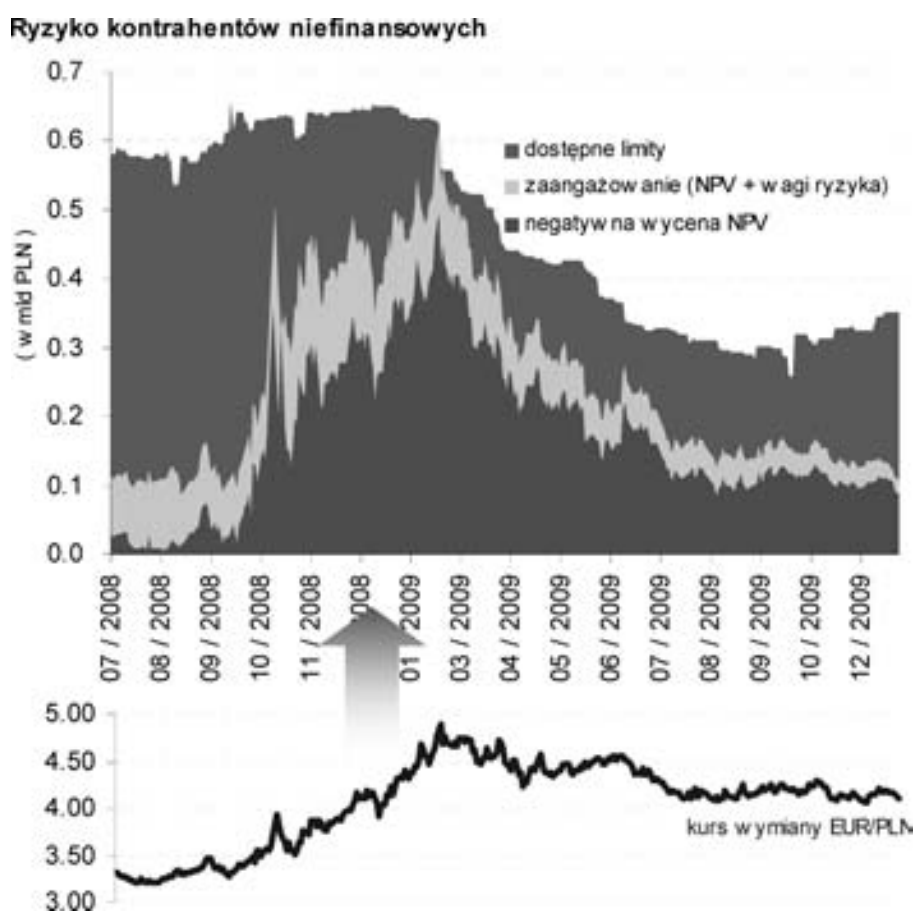
Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

stabilna przez ostatnie 5–6 miesięcy, z uwagi na stabilny kurs EUR/PLN, jak również dlatego, że 40% otwartych pozycji pochodzi z restrukturyzowanych, nierozliczonych transakcji, „dziedzicząc” negatywną wycenę.

W drugiej połowie 2009 r. proces przyznawania limitów został uruchomiony w nowej formule (patrz powyżej), a dodatkowo przyznane zostały limity dla niebankowych instytucji finansowych: ubezpieczycieli, funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Koncentracje aktywów, zobowiązań walutowych wyrażona w tys. zł

Na 31 grudnia 2009	EUR	USD	CHF	GBP	Inne
Aktywa					
Kasa i środki w Banku Centralnym	38 475	20 166	3 042	8 557	–
Należności od banków	187 331	44 522	33 161	750	7 067
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	–	–	–	–	–
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	584 734	334 320	3 358 386	3 674	–
Inne aktywa	5 441	859	1	2 458	2
Aktywa razem	815 981	399 867	3 394 590	15 439	7 069
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	34 886	87 441	–	1 636	428
Zobowiązania wobec klientów	700 610	402 161	756	15 534	1 623
Pozostałe zobowiązania	17 179	1 342	15	600	361
Zobowiązania razem	752 675	490 944	771	17 770	2 412
Instrumenty pochodne oraz zobowiązania warunkowe	1 984 524	5 966 163	3 390 160	30 887	15 577
Na 31 grudnia 2008					
Aktywa					
Kasa i środki w Banku Centralnym	84 160	30 467	1 394	8 882	2
Należności od banków	380 236	275 828	20 619	254	28 086
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	–	–	–	–	–
Kredyty udzielone klientom	658 820	460 741	3 203 986	2 678	55 249
Inne aktywa	5 465	330	1	4	3
Aktywa razem	1 128 681	767 366	3 226 000	11 818	83 340
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	120 152	174 552	140 071	35 063	406
Zobowiązania wobec klientów	730 486	584 583	266	17 115	3 089
Pozostałe zobowiązania	2 793	334	–	4	3
Zobowiązania razem	853 431	759 469	140 337	52 182	3 498
Instrumenty pochodne oraz zobowiązania warunkowe	6 884 208	12 069 735	5 405 765	47 085	186 556

3.6 Ryzyko operacyjne

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami Bank definiuje ryzyko operacyjne jako możliwość poniesienia straty lub nieuzasadnionego kosztu, spowodowanych przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Do zakresu ryzyka operacyjnego Bank włącza także ryzyko braku zgodności, w tym ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie strat i kosztów powodowanych przez to ryzyko, zapewnienie najwyższej jakości świadczonych przez Bank usług, a także bezpieczeństwo oraz zgodność działania Banku z przepisami prawa i obowiązującymi standardami.

Procedury

Wdrożone w Banku zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym są zgodne z regulacjami nadzorczymi oraz praktyką rynkową w tym zakresie. Podstawą zarządzania ryzykiem operacyjnym jest przyjęta przez Zarząd Banku Polityka Ryzyka Operacyjnego, której uzupełnienie stanowi Polityka Ryzyka Operacyjnego w obszarze systemów informatycznych, Polityka Bezpieczeństwa Banku, Polityka Compliance, a także szereg regulacji szczegółowych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarządzanie ryzykiem

Ważnym elementem systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wczesna identyfikacja ryzyka, precyzyjna ocena jego wielkości oraz zasady umożliwiające podjęcie skutecznych działań ograniczających ryzyko. System identyfikacji i raportowania ryzyka operacyjnego obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku co zapewnia kompletność i dokładność danych będących podstawą oceny ryzyka i podejmowania decyzji mających wpływ na wielkość ponoszonego przez Bank ryzyka. Pracownicy Banku są szkoleni m.in. w zakresie identyfikacji oraz raportowania zdarzeń i zagrożeń z zakresu ryzyka operacyjnego.

Raportowanie

Dane o ryzyku operacyjnym zasilają centralną bazę ryzyka danych, która jest podstawą regularnych raportów dla kierownictwa Banku. Proces zarządzania zgłoszeniami dot. ryzyka operacyjnego odbywa się w ramach specjalnej aplikacji, do której mają dostęp uprawnieni pracownicy Banku.

Kapitał ekonomiczny i ocena ryzyka

Bank posiada 8-letnią historię danych o stratach powodowanych przez ryzyko operacyjne. Gromadzone przez Bank dane nt. strat i zagrożeń z zakresu ryzyka operacyjnego wykorzystywane są przez Bank m.in. w procesie szacowania kapitału ekonomicznego wymaganego na pokrycie ryzyka operacyjnego ściśle odpowiadającego profilowi działalności Banku. Szacowanie kapitału ekonomicznego odbywa się na podstawie opracowanych i wdrożonych zasad oraz modelu statystycznego. Niezależnie od tego, Bank zgodnie z obowiązującymi regulacjami wyznacza kapitał regulacyjny na pokrycie ryzyka operacyjnego. Do kalkulacji Bank wybrał metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

Proces oceny ryzyka operacyjnego jest uzupełniony metodą samooceny ryzyka operacyjnego (self-assessment) oraz metodą Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego. Kluczowe Wskaźniki Ryzyka Operacyjnego stanowią narzędzie monitorowania ryzyka operacyjnego dla wybranych, istotnych procesów wewnętrznych Banku, według przyjętej 3-stopniowej skali oceny ryzyka.

3.7 Działalność powiernicza

Grupa świadczy usługi przechowywania, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. W związku z wykonywaniem tych usług Grupa podejmuje decyzje w imieniu i na rzecz klientów dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Grupa prowadzi rachunki papierów wartościowych na podstawie zezwolenia udzielonego przez Komisję Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 14 maja 2002 roku i na podstawie uchwały Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych z dnia 8 sierpnia 2002 roku, jak również na podstawie przepisów wewnętrznych Grupy w zakresie prowadzenia rachunków papierów wartościowych i świadczenia usług powierniczych dotyczących transakcji, których przedmiotem są bony skarbowe, bony pieniężne, nieskarbowe instrumenty dłużne. Zlecenia kupna/sprzedaży papierów wartościowych do realizacji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie mogą być składane w Biurze Maklerskim BGŻ S.A., jak również w wybranym przez klienta domu maklerskim. Obroty z tytułu transakcji na bonach skarbowych i obligacjach skarbowych oraz nieskarbowych instrumentach dłużnych średnio w miesiącu w 2009 roku wynosiły 48 192 tys. zł, a w 2008 roku 154 183 tys. zł.

3.8 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Bank dokonuje klasyfikacji poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przy zastosowaniu następującej hierarchii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny na podstawie kwotowań rynkowych, które nie mogą być bezpośrednio zaobserwowane.

Poniżej przedstawiono wartość bilansową instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej w podziale na wyżej opisane poziomy wyceny:

31.12.2009	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
Aktywa finansowe:	1 848 145	1 398 518	209 841	3 456 504
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	430 329	–	–	430 329
Instrumenty pochodne	125	244 189	2 069	246 383
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 417 691	1 154 329	207 772	2 779 792
Zobowiązania finansowe	–	243 227	4 865	248 092
Instrumenty pochodne	–	243 227	4 865	248 092
31.12.2008	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
Aktywa finansowe:	2 113 758	985 698	240 568	3 340 024
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	530 173	–	–	530 173
Instrumenty pochodne	–	985 698	3 200	988 898
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 583 585	–	237 368	1 820 953
Zobowiązania finansowe	34	1 403 186	4 949	1 408 169
Instrumenty pochodne	34	1 403 186	4 949	1 408 169

W 2009 Bank nie dokonywał zmian w sposobie wyceny do wartości godziwej, które skutkowałyby transferem składników aktywów i zobowiązań finansowych pomiędzy poziomami.

Poniżej przedstawiono zestawienie zmian wyceny aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do poziomu 3, a także kwoty odniesione do rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z całkowitych dochodów dla aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do poziomu 3, które są wykazane wg stanu na 31 grudnia 2009 r.

	Zyski/straty						Saldo końcowe
	Saldo początkowe	wykazane w rachunku zysków i strat	w tym z tytułu składników, które są wykazane wg stanu na 31.12.2009	wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	w tym z tytułu składników, które są wykazane wg stanu na 31.12.2008	Rozliczenie	
Aktywa finansowe:	240 568	12 817	11 186	5 616	4 911	(49 160)	209 841
Instrumenty pochodne	3 200	(1 131)	(979)	–	–	–	2 069
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	237 368	13 948	12 165	5 616	4 911	(49 160)	207 772
Zobowiązania finansowe:	(4 949)	83	(188)	–	–	–	(4 865)
Instrumenty pochodne	(4 949)	83	(188)	–	–	–	(4 865)

Wpływ zmian szacunków zastosowanych do wyceny instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do poziomu 3 jest nieistotny.

W przypadku instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży zakwalifikowanych do poziomu 3 w wycenie do wartości godziwej uwzględnia się oszacowaną marżę na ryzyko kredytowe w wysokości marży dla instrumentów o podobnej charakterystyce. Wpływ zastosowanej marży, której średnia ważona wartość wynosi na dzień 31 grudnia 2009 r. 2,27 punktu procentowego, na wartość godziwą tych instrumentów ocenia się jako istotny.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wpływ zmiany szacunków w postaci marży kredytowej na wartość godziwą przedstawia poniższa tabela:

Zmiana marży kredytowej	o 1%	o 25%	o 50%	o 100%
Zmiana wartości godziwej (tys. zł)	-96	-2 366	-4 682	-9 169

W poniższej tabeli przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według ich wartości godziwej. Do oszacowania wartości godziwej aktywów i zobowiązań wykorzystuje się ceny rynkowe.

	Wartość księgowa	Wartość godziwa
2009		
Aktywa finansowe		
Należności od banków	356 593	355 499
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	2 225 094	2 225 094
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:		
– przedsiębiorstwa	5 273 436	5 280 537
– gospodarstwa domowe	10 520 325	10 437 315
– instytucje sektora budżetowego	211 876	212 933
– pozostałe podmioty	68 334	68 106
– pozostałe należności	2 301	2 301
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	213 109	211 491
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania wobec innych banków	476 086	476 035
Zobowiązania wobec klientów oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	21 049 345	21 011 774
2008		
Aktywa finansowe		
Należności od banków	798 698	798 829
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	1 877 442	1 894 855
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:		
– przedsiębiorstwa	6 048 678	6 048 687
– gospodarstwa domowe	8 841 855	8 763 156
– instytucje sektora budżetowego	197 713	197 288
– pozostałe podmioty	68 876	67 999
– pozostałe należności	31 642	31 642
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	750 589	758 343
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania wobec innych banków	1 149 229	1 153 435
Zobowiązania wobec klientów oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18 753 532	18 699 321

a) Należności od banków

Należności od banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa lokat o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

b) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Szacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek stanowi zdyskontowaną kwotę przyszłych przepływów środków pieniężnych do otrzymania przy zastosowaniu bieżących stóp rynkowych dla grup aktywów o podobnym ryzyku kredytowym w celu ustalenia ich wartości godziwej.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

c) Pozostałe dłużne papiery wartościowe

Wartość godziwą pozostałych dłużnych papierów wartościowych określono w oparciu o cenę rynkową (dla papierów notowanych na rynku międzybankowym/giełdzie) lub, w przypadku, gdy informacje te nie są dostępne, oszacowano stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych.

d) Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

e) Zobowiązania i depozyty przyjęte od klientów

Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym skorygowanych o marżę płynności. W przypadku depozytów na żądanie przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest ich wartości bilansowej.

f) Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oszacowano, stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych skorygowanych o ryzyko kredytowe emitenta.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywane w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

a) Utrata wartości kredytów i pożyczek

Ocenie utraty wartości, zgodnie z MSSF podlegają aktywa finansowe Banku wyceniane według zamortyzowanego kosztu, aktywa finansowe wyceniane według kosztu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, które nie są wycenione do wartości godziwej. Bank dokonuje oceny utraty wartości aktywów finansowych na bazie oceny indywidualnej oraz stosując podejście kolektywne (grupowe). Ocena indywidualna dokonywana jest na aktywach zaklasyfikowanych do aktywów, uznanych przez Bank za indywidualnie znaczące. Za aktywa indywidualnie znaczące uznaje się w szczególności: ekspozycje wobec podmiotów niedetalicznych, dla których suma kapitałowego zobowiązania bilansowego i udzielonego na dzień wyceny przekracza 1 mln złotych (bądź równowartość w walucie obcej); wszystkie aktywa zaklasyfikowane do indywidualnie znaczących w poprzednim okresie, dla których zidentyfikowana została utrata wartości w poprzednim okresie; ekspozycje o niższej, jednostkowej wartości bilansowej, jeżeli nie jest możliwe skonstruowanie homogenicznych i reprezentatywnych (z uwagi na niską liczebność) grup aktywów, tj. ekspozycje kredytowe wobec jednostek sektora finansów publicznych, w wypadku, gdy wobec tych ekspozycji zidentyfikowana została utrata wartości (przeterminowanie w spłacie przekraczające 90 dni) oraz ekspozycje kredytowe wobec podmiotów finansowych. Za indywidualnie nieznaczące uznaje się wszystkie aktywa finansowe, które nie spełniają kryteriów określonych dla aktywów indywidualnie znaczących.

Ocena utraty wartości aktywów indywidualnie znaczących

Aktywa finansowe poddawane są ocenie z punktu wystąpienia lub nie obiektywnych przesłanek utraty wartości. W przypadku oceny indywidualnej za przesłanki takie uznaje się w szczególności: znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika, niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub kapitału powyżej 90 dni, przyznanie pożyczkobiorcy przez Bank, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku Bank by nie udzielił, wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy, zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe emitenta.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez pracowników Banku na aktywach finansowych indywidualnie znaczących i polega na indywidualnej weryfikacji aktywów finansowych pod kątem utraty wartości. W ramach oceny indywidualnej określone są przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne, a utrata wartości stanowi różnicę pomiędzy bieżącą (bilansową) wartością aktywa finansowego indywidualnie znaczącego a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu danego aktywa finansowego, dyskontowanych przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości.

W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniane są przepływy z zabezpieczeń.

Ocena kolektywna (grupowa)

Ocena kolektywna dokonywana jest na aktywach zaklasyfikowanych do aktywów indywidualnie nieznaczących oraz aktywów indywidualnie znaczących, dla których nie odnotowano obiektywnych przesłanek utraty wartości. Dla tak określonej grupy aktywów Bank wyznacza kwotę utraty wartości, jeżeli zaobserwowane zostały obiektywne przesłanki utraty określone dla oceny kolektywnej, lub wyznaczana jest wartość IBNR („Incurred but not reported”), jeżeli nie rozpoznano przesłanek utraty wartości. Jako przesłanki utraty wartości dla oceny kolektywnej Bank przyjmuje w szczególności opóźnienie w spłacie kapitału i odsetek przekraczające 90 dni. Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdują się w grupie. Stopy odzysków z portfeli aktywów finansowych szacowane są z zastosowaniem macierzy migracji Markowa oraz metody Monte Carlo. Szacowanie prawdopodobieństwa niewypłacalności (probability of default) prowadzone jest na podstawie informacji o przeterminowaniu w spłacie ekspozycji, bazując na macierzach migracji Markowa oraz formule Bayes’a. Dla potrzeb oceny utraty wartości i odpisu IBNR Bank przyjmuje założenie, że odzyski z portfeli detalicznych bądź quasi-detalicznych (z wyjątkiem portfela kredytów mieszkaniowych oraz portfela kredytów hipotecznych) realizowane są jedynie przez okres 3 lat. Dla pozostałych portfeli przyjęto maksymalny okres odzysku wynoszący 5 lat.

b) Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się, stosując techniki wyceny (np. modele). Metody te są oceniane i weryfikowane okresowo przez wykwalifikowanych niezależnych pracowników, czyli takich, którzy nie uczestniczyli w opracowaniu tych metod. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W obecnie używanych modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pozyskiwane z systemów informacyjnych Reuters i/lub Bloomberg.

c) Utrata wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży

Grupa uznaje utratę wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży, gdy wystąpiło znaczne lub długotrwałe obniżenie ich wartości godziwej poniżej wartości początkowej. Ustalenie, czy obniżenie jest znaczne lub długotrwałe, wymaga zastosowania własnej oceny. Przeprowadzając taką ocenę, Grupa, obok innych czynników, ocenia normalną zmienność cen akcji. Wykazanie utraty wartości może również być wskazane, gdy istnieją dowody na pogorszenie się sytuacji finansowej emitenta, branży lub sektora gospodarki, technologii lub przepływów z działalności operacyjnej i finansowej.

d) Lokaty utrzymywane do terminu zapadalności

Grupa stosuje zalecenia MSR 39 dotyczące klasyfikowania aktywów finansowych innych niż instrumenty pochodne o stałych lub możliwych do ustalenia płatnościach i określonym terminie zapadalności jako aktywa utrzymywane do terminu zapadalności. Klasyfikacja ta w znacznym stopniu oparta jest na własnej ocenie. Dokonując tej oceny, Grupa ocenia swój zamiar i możliwości utrzymywania tych lokat do terminu zapadalności. Jeżeli Grupa nie utrzyma tych lokat do terminu zapadalności, będzie musiała zmienić klasyfikację całej kategorii na aktywa dostępne do sprzedaży (z wyjątkiem pewnych okoliczności, jak np. sprzedaż o niewielkiej wartości krótko przed datą zapadalności).

5 Segmentacja działalności

5.1 Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych

Dla celów zarządczych Bank podzielił swoją działalność na części na podstawie identyfikacji klientów i produktów. Istnieją następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne: Bankowość Detaliczna, Bankowość Instytucjonalna,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bankowość Skarbowa, Bank&Risk Management Com., Kredyty Trudne oraz Pozostałe. Podstawą klasyfikacji podmiotów do poszczególnych segmentów operacyjnych jest wyróżnik stosowany w systemach Banku dla celów sprawozdawczości (kod klienta). Bank dokonuje identyfikacji segmentów na podstawie wyniku operacyjnego (zysku/straty segmentu).

Zasady identyfikacji przychodów i kosztów oraz aktywów i pasywów na potrzeby raportowania segmentowego są zgodne z polityką rachunkowości stosowaną w BGŻ S.A., z wyjątkiem kosztów działania, wyniku z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz amortyzacji i podatku dochodowego. Podatek dochodowy jest monitorowany na poziomie Grupy i nie jest alokowany do segmentów.

Dla oceny wyników segmentów, zamiast rzeczywistych odpisów z tytułu utraty wartości Grupa stosuje Standardowe Koszty Ryzyka (SKR). Standardowe Koszty Ryzyka obrazują oczekiwane straty wynikające z działalności kredytowej Banku w trakcie całego okresu trwania każdego kontraktu. Dlatego też w ujęciu rocznym suma odpisów SKR może być różna od rzeczywistych odpisów aktualizacyjnych prezentowanych w wynikach Banku.

Suma obciążeń segmentów z tytułu SKR w skali całej Grupy wynosi zero i podlega rekonyliacji w segmencie Pozostałe.

Rzeczywiste odpisy z tytułu utraty wartości aktywów przypisane są w zależności od istnienia przesłanek do stwierdzenia utraty wartości aktywów do Segmentu Kredyty Trudne bądź do segmentu Pozostałe. Wynik z tytułu odpisów z tytułu utraty wartości kontraktów, dla których zaistniały przesłanki do stwierdzenia utraty wartości aktywów prezentowany jest w wynikach segmentu Kredyty Trudne, zaś wynik z tytułu odpisów z tytułu utraty wartości dla pozostałych kontraktów prezentowany jest w segmencie Pozostałe.

Dla potrzeb uzgodnienia danych zarządczych do sprawozdania finansowego na dzień bilansowy zgodnie z MSSF 8, koszty działania i amortyzacji są przypisywane do poszczególnych segmentów na podstawie klucza podziału. Dla wykazania pełnego wyniku zarządczego według linii biznesowych, Grupa stosuje uproszczony model alokacji kosztów i amortyzacji. Koszty zostały podzielone według ich rodzaju na 8 grup: infrastrukturalne, informatyczne i telekomunikacyjne, koszty pracy, promocji, marketingu i badań rynkowych, sponsoringu i Public Relations, obsługi prawnej, obszaru biznesu oraz obszaru ogólnego. Amortyzacja została wydzielona z każdego z tych obszarów i alokowana jest wg klucza zatrudnienia.

Koszty infrastrukturalne obejmują koszty: utrzymania nieruchomości, bezpieczeństwa, transportu i samochodów służbowych, eksploatacji maszyn i urządzeń, mebli, prasy i wydawnictw oraz materiałów i przyborów biurowych.

Koszty informatyczne i telekomunikacyjne obejmują: koszty serwisów informacyjnych, usług informatycznych, serwisów technicznych sprzętu, drobnych zakupów informatycznych, eksploatacji łączy, rozmów telefonicznych.

Koszty pracy obejmują: wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, koszty szkoleń oraz podróży służbowych.

Koszty promocji, marketingu i badań rynkowych obejmują: kampanie reklamowe i promocyjne.

Koszty sponsoringu i Public Relations obejmują: akcje sponsoringowe oraz koszty reprezentacyjne.

Koszty obsługi prawnej obejmują: koszty usług prawnych, koszty porad, opinii i opracowań z zakresu prawa, koszty opłat komorniczych i sądowych.

Koszty obszaru biznesu obejmują koszty, które bezpośrednio powiązane są i wspierają podstawową działalność Grupy.

Koszty obszaru ogólnego obejmują głównie: koszty składek i opłat płaconych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Krajowej Izby Rozliczeniowej, Biura Informacji Kredytowej.

Do każdej z grup przypisany został klucz alokacji pozwalający na przypisanie kosztów do linii biznesowej. Dla kosztów infrastrukturalnych, informatycznych i telekomunikacyjnych oraz obszaru zarządzania kadrami zastosowano klucz zatrudnienia wg etatów. Dla kosztów marketingowych, sponsoringowych oraz usług prawnych klucz przychodów generowanych przez daną linię biznesową, zaś dla kosztów obszaru ogólnego i obszaru biznesu zastosowano klucz wolumenów produktów w portfelu danej linii biznesowej.

Wynik odsetkowy w poszczególnych segmentach ustala się w oparciu o transferowe ceny funduszy (TCF) bazujące na stawkach rynkowych. Z uwagi na to, że większość przychodów danego segmentu pochodzi z odsetek, a Zarząd, dokonując oceny wyników działalności segmentu, opiera się na przychodach netto, z tytułu odsetek w sprawozdaniu MSFF8 nie pokazywane są odrębnie przychody i koszty odsetkowe, w tym przychody i koszty wewnętrzne między segmentami.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Działalność operacyjna Grupy prowadzona jest jedynie na terytorium całej Polski. Nie można wyróżnić istotnych różnic w ryzykach, na które mogłoby mieć wpływ położenie geograficzne placówek Grupy, dlatego odstąpiono od ujawniania sprawozdania według segmentów geograficznych.

5.2 Charakterystyka segmentów operacyjnych

Segment Bankowości Detalicznej obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz osób prywatnych, w tym prowadzenie rachunków bieżących, przyjmowanie depozytów terminowych, udzielanie kredytów mieszkaniowych, kredytów gotówkowych, kredytów studenckich, pożyczek hipotecznych, kredytów w rachunku bieżącym, wydawanie kart debetowych i kredytowych, obsługę zagranicznych przekazów gotówkowych, zawieranie transakcji wymiany walutowej, sprzedaż produktów ubezpieczeniowych oraz innych usług o mniejszym znaczeniu dla dochodów Grupy. W ramach segmentu Bankowości Detalicznej wykazywane są również wyniki osiągnięte na działalności maklerskiej, z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Klienci detaliczni obsługiwani są przez Oddziały Grupy oraz kanały alternatywne, tj. bankowość internetową (eBGŻ) i bankowość telefoniczną (TeleBGŻ). Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest za pośrednictwem Centrów Kredytów Hipotecznych oraz poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Segment Bankowości Instytucjonalnej obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz przedsiębiorstw, spółek i spółdzielni, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych, jednostek sektora budżetowego oraz instytucji bankowych, w tym banków spółdzielczych (z wyłączeniem transakcji na rynku międzybankowym). Klienci Instytucjonalni obsługiwani są w ramach grup Klientów: Dużych Przedsiębiorstw, Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Mikroprzedsiębiorstw. W obrębie każdej z tych grup wyróżnia się Klientów Agro (tj. przedsiębiorstwa z branży rolno-spożywczej oraz rolników indywidualnych) oraz Klientów Non-Agro (pozostali Klienci Instytucjonalni). Obsługa relacyjna Dużych Przedsiębiorstw realizowana jest przez Doradców działających z Centrów Korporacyjnych. Obsługa relacyjna Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Mikroprzedsiębiorstw realizowana jest przez Doradców z Oddziałów Grupy. Klienci Instytucjonalni dysponują również dostępem do bankowości telefonicznej (TeleBGŻ) i internetowej (eBGŻ Firma oraz Home Banking BGŻ).

Produkty i usługi świadczone na rzecz Klientów Instytucjonalnych obejmują prowadzenie rachunków bieżących, przyjmowanie depozytów terminowych (w tym lokat negocjowanych), wydawanie kart typu biznes, udzielanie kredytów w rachunku bieżącym, kredytów komercyjnych inwestycyjnych i obrotowych, kredytów z grupy produktów finansowania agrobiznesu (w tym kredytów preferencyjnych, kredytów obrotowych dla rolników, kredytów skupowych, kredytów z dofinansowaniem od Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, kredytów w rachunku bieżącym zabezpieczonych hipotecznie na gruntach rolnych oraz kredytów na realizację przedsięwzięć z dofinansowaniem z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej), emisje dłużnych papierów wartościowych, świadczenie usług z zakresu finansowania handlu (w tym gwarancje i poręczenia, akredytywy, dyskonto weksli i faktoring), leasingu (we współpracy ze spółką BGŻ Leasing), udzielanie pożyczek podporządkowanych bankom spółdzielczym, zawieranie transakcji klientowskich wymiany walutowej oraz z zakresu instrumentów pochodnych.

Segment Bankowości Skarbowej obejmuje działalność na rachunek własny na rynku międzybankowym, w tym działalność handlową, zawieranie transakcji służących zarządzaniu płynnością, ryzykiem księgi bankowej oraz księgi handlowej.

Segment Bank&Risk Management Com. wyniki związane z zarządzaniem pozycjami strategicznymi wchodzącymi w skład tego portfela, takimi jak obligacje utrzymywane do zapadalności (w tym restrukturyzacyjne), wyemitowane obligacje własne oraz pozycje nieodsetkowe, tj. kapitał, rzeczowe środki trwałe oraz wartości niematerialne. Zmienny wynik ujawniony na tym segmencie w latach 2008 i 2009 to efekt kompensowania w ramach tego segmentu w 2009 roku strat linii biznesowych uzyskiwanych na depozytach kwotowanych rynkowo powyżej stawek BID przyjętych do kalkulacji TCF. Jest to efekt wprowadzenia dodatkowego „kosztu płynności” odzwierciedlającego rzeczywisty koszt pozyskiwania środków na rynku. W 2008 roku sytuacja na rynku depozytów była stabilna i przynosiły one dodatni wynik dla tego segmentu.

W segmencie **Kredyty Trudne** wykazano wyniki działalności windykacyjnej Departamentu Kredytów Trudnych, w zakresie, w jakim dotyczy ona należności klientów detalicznych oraz należności klientów instytucjonalnych.

W segmencie **Pozostałe** wykazano wyniki nie dające się przypisać do żadnego z wyżej wymienionych segmentów (m.in. inwestycje kapitałowe w obsłudze Obszaru Finansów i Ryzyka, strategiczne inwestycje kapitałowe Banku, wynik

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Pionu Wsparcia, wyniki realizowane na rachunkach własnych Banku oraz na rachunkach klientowskich bez określonego segmentu oraz pozycje rekonyliacyjne).

Żaden z segmentów operacyjnych nie został połączony z innym w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

5.3 Uzgodnienie wyników do danych sprawozdawczych

Wyniku z operacji finansowych i Wyniku z pozycji wymiany ze sprawozdania wg segmentów działalności uzgadnia się do sumy następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat:

- Przychody z tytułu dywidend,
- Wynik na działalności handlowej,
- Wynik na działalności inwestycyjnej,
- Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych,

po wyłączeniu z nich kosztów i przychodów związanych z udziałami kapitałowymi.

Odpisy netto z tytułu utraty wartości uzgadniają się do pozycji ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek po wyłączeniu:

- pozycji związanych z wynikiem na odpisach/rozwiązaniach rezerw na przyszłe zobowiązania,
- pozycji związanych z wynikiem z tytułu zmiany wartości aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Wynik na pozostałych operacjach uzgadnia się do sumy pozycji ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat:

- Pozostałe przychody operacyjne,
- Pozostałe koszty operacyjne,

po skorygowaniu o pozycje opisane w pierwszych dwóch akapitach oraz o wartość amortyzacji, która została w MSSF8 wydzielona, a w skonsolidowanym rachunku zysków i strat pokazana jest w pozycji Pozostałe koszty operacyjne.

Sprawozdawczość wg segmentów operacyjnych

	2009	2008 (po uzgodnieniach)
Wynik operacji finansowych	163 400	61 646
Wynik z pozycji wymiany	58 781	67 339
	222 181	128 985
Rachunek zysków i strat:		
Przychody z tytułu dywidend	3 525	3 242
Wynik na działalności handlowej	203 450	129 338
Wynik na działalności inwestycyjnej	15 726	(5 313)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	(26)	(207)
Korekty:		
1. Koszty/przychody związane z udziałami kapitałowymi	(494)	1 925
	222 181	128 985
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	(91 166)	(42 152)
Rachunek zysków i strat:		
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(106 504)	(45 104)
Korekty:		
1. Zmiana wartości aktywów trwałych i WN	15 481	84
2. Odpisy/Rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	(143)	2 868
	(91 166)	(42 152)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	2009	2008 (po uzgodnieniach)
Wynik na pozostałych operacjach	21 798	82 298
Rachunek zysków i strat:		
Pozostałe przychody operacyjne	83 743	137 638
Pozostałe koszty operacyjne	(119 917)	(118 583)
Korekty:		
1. Koszty/przychody związane z udziałami kapitałowymi	494	(1 925)
2. Zmiana wartości aktywów trwałych i WN	(15 481)	(84)
3. Odpisy/rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	143	(2 868)
4. Amortyzacja	72 816	68 120
	21 798	82 298

2009	Bankowość Detaliczna	Bankowość Instytucjonal- na	Bankowość Skarbową	Bank&Risk Management Com.	Pozostałe	Kredyty Trudne	Grupa Kapitałowa BGZ S.A.
Rachunek zysków i strat							
Wynik z tytułu odsetek	201 968	355 210	41 131	(118 939)	(72 506)	55 105	461 969
Wynik z tytułu prowizji	86 679	150 452	1 253	–	8 111	1 875	248 370
Wynik operacji finansowych	2	19 074	100 616	7 278	36 923	(493)	163 400
Wynik z pozycji wymiany	21 238	34 856	3 252	–	(740)	175	58 781
Wynik na pozostałych operacjach	5 411	22	–	–	8 561	7 804	21 798
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	(33 230)	(57 936)	(91 166)
Odpisy na ryzyko (SKR)	(36 575)	(133 746)	(332)	–	170 653	–	–
Koszty działania razem	(174 619)	(165 262)	(10 059)	1 914	(271 856)	(53 888)	(673 770)
Amortyzacja	(17 625)	(15 096)	(410)	–	(33 269)	(6 417)	(72 817)
Wynik segmentu	86 479	245 510	135 451	(109 747)	(187 353)	(53 775)	116 565
Zysk brutto	–	–	–	–	–	–	116 565
Podatek dochodowy	–	–	–	–	–	–	(15 922)
Zysk netto	–	–	–	–	–	–	100 643
Sprawozdanie z sytuacji finansowej							
Aktywa segmentu	6 853 501	11 297 799	591 985	210 546	5 015 071	464 808	24 433 710
Zobowiązania segmentu	11 058 576	8 082 538	583 180	1 420 148	902 902	–	22 047 344
Kapitały	–	–	–	–	–	–	2 386 366
Pasywa razem	–	–	–	–	–	–	24 433 710

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2008 (dane przekształcone)	Bankowość Detaliczna	Bankowość Instytucjonal- na	Bankowość Skarbową	Bank&Risk Management Com.	Pozostałe	Kredyty Trudne	Grupa Kapitałowa BGŻ S.A.
Rachunek zysków i strat							
Wynik z tytułu odsetek	258 769	328 410	(3 188)	91 466	(73 168)	62 615	664 904
Wynik z tytułu prowizji	82 627	126 412	1 224	–	5 254	1 273	216 790
Wynik operacji finansowych	172	542	65 170	–	1 070	(5 308)	61 646
Wynik z pozycji wymiany	37 246	49 410	(19 614)	–	183	114	67 339
Wynik na pozostałych operacjach	5 633	816	–	–	55 413	20 436	82 298
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	(20 730)	(21 422)	(42 152)
Odpisy na ryzyko (SKR)	(14 852)	(86 930)	(468)	–	102 270	(20)	–
Koszty działania razem	(173 872)	(171 753)	(6 768)	(8 279)	(302 196)	(45 096)	(707 964)
Amortyzacja	(15 475)	(14 296)	(384)	–	(33 436)	(4 529)	(68 120)
Wynik segmentu	180 248	232 611	35 972	83 187	(265 340)	8 063	274 741
Zysk brutto	–	–	–	–	–	–	274 741
Podatek dochodowy	–	–	–	–	–	–	(61 717)
Zysk netto	–	–	–	–	–	–	213 024
Sprawozdanie z sytuacji finansowej							
Aktywa segmentu	5 472 385	11 507 730	789 960	724 358	5 264 674	308 261	24 067 368
Zobowiązania segmentu	10 432 242	5 746 033	113 846	2 563 447	2 933 226	339	21 789 133
Kapitały	–	–	–	–	–	–	2 278 235
Pasywa razem	–	–	–	–	–	–	24 067 368

6. Wynik z tytułu odsetek

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Przychody z tytułu odsetek		
Należności od banków	41 101	124 051
W rachunku bieżącym od klientów	163 648	158 905
Kredyty i pożyczki od klientów z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości	906 796	984 685
– przedsiębiorstwa	331 800	407 686
– gospodarstwa domowe	563 605	564 073
– instytucje sektora budżetowego	7 285	10 187
– pozostałe podmioty	4 106	2 739
Skupione wierzytelności od klientów	12 962	16 139
Zrealizowane gwarancje	118	2
Inne należności od klientów	3 256	2 048
Dłużne papiery wartościowe w zakresie wszystkich portfeli	146 282	164 779
– wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (handlowe)	14 661	19 304
– dostępne do sprzedaży	118 837	98 649
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	12 784	46 826
	1 274 163	1 450 609
Koszty odsetek		
Zobowiązania wobec innych banków	82 428	117 898
Zobowiązania wobec klientów	729 767	667 807
Pozostałe	–	–
	812 195	785 705
Wynik z tytułu odsetek	461 968	664 904

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2009 roku łączna wartość przychodów odsetkowych obliczana z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wyniosła 1 259 502 tys. zł (1 431 155 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2008 roku), natomiast wartość kosztów odsetkowych obliczona z zastosowaniem efektywnej stopy, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wyniosła 812 195 tys. zł (785 758 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2008 roku).

Przychody odsetkowe zawierają odsetki od aktywów finansowych, dla których zidentyfikowano utratę wartości od aktywów ocenianych indywidualnie i grupowo. Kwota powyższych odsetek, która została ujęta w kwocie przychodów odsetkowych, za rok 2009 wynosi 68 752 tys. zł, natomiast za rok 2008 wyniosła 46 965 tys. zł.

7 Wynik z tytułu opłat i prowizji

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Przychody z tytułu opłat i prowizji od banków	9 731	6 672
Przychody z tytułu opłat i prowizji od klientów	272 153	241 136
– od kredytów i pożyczek	183 620	143 578
– od operacji rozliczeniowych krajowych	1 538	1 785
– od operacji rozliczeniowych zagranicznych	7 912	5 736
– od zobowiązań gwarancyjnych	13 899	8 382
– od operacji brokerskich	14 709	16 047
– od kart płatniczych	46 282	44 582
– inne prowizje	4 193	21 026
	281 884	247 808
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty z tytułu opłat i prowizji od banków	2 747	3 593
Koszty z tytułu opłat i prowizji od klientów	30 767	27 425
	33 514	31 018
Wynik z tytułu opłat i prowizji	248 370	216 790

8 Przychody z tytułu dywidend

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	3	–
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 522	3 214
Udziały w jednostkach mniejszościowych	–	28
	3 525	3 242

9 Wynik na działalności handlowej

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Instrumenty kapitałowe	66	176
– przychody z tytułu instrumentów kapitałowych	72	221
– koszty z tytułu instrumentów kapitałowych	(6)	(45)
Instrumenty dłużne	1 719	(2 938)
– przychody z tytułu instrumentów dłużnych	23 230	11 819
– koszty z tytułu instrumentów dłużnych	(21 511)	(14 757)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Instrumenty pochodne	499 704	(426 995)
– przychody z tytułu instrumentów pochodnych	2 137 367	2 607 559
– koszty z tytułu instrumentów pochodnych	(1 637 663)	(3 034 554)
Wynik z pozycji wymiany	(298 039)	559 095
Wynik na działalności handlowej	203 450	129 338

„Wynik z pozycji wymiany” obejmuje zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach.

10 Wynik na działalności inwestycyjnej

W ciągu roku Bank nie dokonał zmiany klasyfikacji żadnych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zamiast wartości godziwej.

Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych przedstawiają się następująco:

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Aktywa dostępne do sprzedaży:	16 219	(5 383)
– przychody z tytułu instrumentów dłużnych	4 747	4 448
– przychody z tytułu instrumentów kapitałowych	15 390	–
– koszty z tytułu instrumentów dłużnych	(3 918)	(9 831)
Pozostałe dłużne papiery wartościowe:	–	70
– przychody z tytułu instrumentów dłużnych	–	70
Wynik z tytułu udziałów kapitałowych	(493)	–
Razem	15 726	(5 313)

11 Pozostałe przychody operacyjne

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	2 574	2 261
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	4 959	9 597
Z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych ze sprawozdania z sytuacji finansowej	13 175	28 233
Przychody ze sprzedaży towarów i usług	9 687	9 787
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych środków trwałych	34	163
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania (Nota 34 i 37)	37 876	34 686
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	–	27 687
Inne przychody operacyjne	15 438	25 224
Pozostałe przychody operacyjne razem	83 743	137 638

Pozycja „Inne przychody operacyjne” obejmuje przychody z tytułu odzyskanych odszkodowań, kar i grzywien oraz odpisów aktualizujących aktywa do zbycia.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

12 Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Należności od innych banków	(7 518)	(93)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(97 956)	(44 208)
Zobowiązania udzielone	(788)	(980)
Pozostałe dłużne papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i mniejszościowych	(242)	177
Odpisy aktualizujące należności razem	(106 504)	(45 104)

13 Ogólne koszty administracyjne

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Koszty pracownicze (Nota 15)	369 020	413 783
Zużycie materiałów i energii	29 411	27 895
Usługi obce	163 846	159 730
Pozostałe koszty rzeczowe	94 176	93 841
Podatki i opłaty	4 877	4 914
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny i Komisję Nadzoru Finansowego	12 440	7 801
Ogólne koszty administracyjne razem	673 770	707 964

14 Pozostałe koszty operacyjne

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	1 457	1 174
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	2 581	4 982
Z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi) (Nota 29)	5 523	897
Z tytułu utworzenia rezerw na zobowiązania (Nota 34 i 37)	15 965	31 991
Z tytułu windykacji należności	3 875	3 776
Przekazane darowizny	404	405
Amortyzacja (Nota 27 i 28)	72 817	68 120
Z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	177	78
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	13 800	–
Pozostałe koszty operacyjne	3 318	7 160
Pozostałe koszty operacyjne razem	119 917	118 583

Pozycja „Pozostałe koszty operacyjne” obejmuje koszty z tytułu odpisów aktualizujących aktywa do zbycia oraz rzeczowe składniki majątku obrotowego.

15 Koszty świadczeń pracowniczych

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Koszty wynagrodzeń	313 350	354 893
w tym odprawy emerytalne	235	1 052
Koszty ubezpieczeń społecznych	38 382	42 677
Pozostałe	17 288	16 213
Koszty świadczeń pracowniczych razem	369 020	413 783

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

16 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do dochodu do opodatkowania oraz o koszty nie uznawane w świetle przepisów podatkowych za koszty uzyskania przychodów.

Wyszczególnienie	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Zysk (strata) brutto	116 565	274 741
(-) Przychody niepodlegające opodatkowaniu	2 148 721	2 398 231
Przychody z tytułu odsetek	39 225	59 679
Przychody z rozwiązania odpisów/rezerw celowych	623 059	420 008
Przychody z tytułu wyceny papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	973 298	1 263 157
Rozwiązane odpisy na przyszłe zobowiązania	30 952	34 608
Pozostałe przychody roku bieżącego niezaliczane do dochodu do opodatkowania	482 187	620 779
(+) Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu	1 807 948	3 038 630
Koszty odsetek	132 462	185 183
Koszty odpisów/rezerw celowych	739 734	483 398
Koszty wyceny papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	557 313	1 741 312
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania i świadczenia pracownicze	18 103	97 115
Opłaty na rzecz PFRON	4 018	3 492
Inne koszty niestanowiące kosztu uzyskania przychodu	356 318	528 130
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	(224 208)	915 140
Odliczenie od dochodu – darowizny	–	96
Podstawa opodatkowania po odliczeniach	–	915 044
Stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy (bieżący)	–	173 858
Odliczenia od podatku	–	124
Podatek dochodowy po odliczeniach	–	173 734

Uzgodnienie pomiędzy podatkiem obliczonym jako iloczyn zysku brutto i obowiązującej stawki podatkowej a rzeczywistym obciążeniem podatkowym.

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Podatek bieżący	(636)	(174 305)
Podatek odroczone	(15 286)	112 588
Podatek dochodowy	(15 922)	(61 717)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	116 565	274 741
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy od wyniku brutto	(22 148)	(52 201)
Różnice trwale	(2 020)	(5 990)
Odpis aktualizujący należności	5 624	–
Pozostałe różnice	–	(3 526)
Obciążenie/uznanie wyniku finansowego Banku z tytułu podatku dochodowego	(15 922)	(61 717)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wpływ zobowiązań podatkowych na wynik finansowy Grupy

W 2009 r. obciążenie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych przedstawia się następująco:

- z tytułu bieżącego zobowiązania podatkowego nastąpiło obciążenie wyniku finansowego kwotą 636 tys. zł, w tym:
 - bieżące zobowiązanie podatkowe od dochodów Grupy w wysokości 0 tys. zł,
 - bieżące zobowiązanie podatkowe z tytułu udziału w zyskach osób prawnych w wysokości 636 tys. zł,
- z tytułu odroczonego podatku dochodowego nastąpiło obciążenie wyniku finansowego kwotą 15 286 tys. zł.

W wyniku powyższych działań wynik finansowy Grupy za 2009 r. został obciążony kwotą 15 922 tys. zł.

Obciążenie wyniku finansowego Banku z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych przedstawia poniższa tabela:

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Wynik finansowy brutto	116 565	274 741
Bieżące zobowiązanie podatkowe ogółem, w tym:	(636)	(174 305)
– bieżące zobowiązanie podatkowe od dochodów Grupy	–	(173 734)
– bieżące zobowiązanie podatkowe z tytułu udziału w zyskach osób prawnych	(636)	(571)
Uznanie (obciążenie) wyniku finansowego z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(15 286)	112 588
Uznanie (obciążenie) wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego od dochodu Grupy	(15 922)	(61 717)
Wynik finansowy netto	100 643	213 024

Więcej informacji na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 35.

17 Zysk na jedną akcję

	12 miesięcy do 31.12.2009	12 miesięcy do 31.12.2008
Podstawowy:		
Zysk przypadający na akcjonariuszy Banku	100 643	213 024
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w mln zł)	43	43
Podstawowy zysk na akcję (wyrażony w PLN na akcję)	2,33	4,94

Bank nie wylicza rozwodnionego zysku na jedną akcję z uwagi na brak elementów powodujących rozwodnienie.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku, z wyłączeniem akcji zwykłych nabytych przez Bank i wykazywanych jako „akcje własne”.

18 Kasa i środki w Banku Centralnym

	31.12.2009	31.12.2008
Środki pieniężne w kasie (skarbcu)	558 053	635 938
Środki pieniężne w rachunku bieżącym	721 287	655 406
Inne środki	38	41
Kasa i środki w Banku Centralnym razem	1 279 378	1 291 385

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli. Na dzień 31 grudnia 2009 roku oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej wynosiło 3,375% (31.12.2008 r.: 4,73%).

Na dzień 31 grudnia 2009 r. zadeklarowany stan rezerwy obowiązkowej na rachunku bieżącym w NBP wynosił 593 208 tys. zł (31.12.2008 r.: 647 843 tys. zł).

19 Należności od banków

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące	106 217	8 702
Lokaty zdeponowane w innych bankach	165 868	549 650
Kredyty i pożyczki	85 765	230 263
Skupione wierzytelności	7 126	11 796
Należności brutto od innych banków	364 976	800 411
Odpisy z tytułu utraty wartości (wielkość ujemna)	(8 383)	(1 713)
Należności (netto) od banków razem	356 593	798 698

Kredyty oraz lokaty zdeponowane w innych bankach o zmiennej stopie według stanu na 31.12.2009 r. wynoszą 255 870 tys. zł (2008 r.: 560 024 tys. zł), a o stałej stopie według stanu na 31.12.2009 r. wynoszą 690 tys. zł (2008 r.: 224 823 tys. zł).

Zmiana stanu odpisów na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan odpisów na należności od banków na początek okresu	1 713	1 380
Utworzenie odpisów	11 650	1 073
Rozwiązanie odpisów	(4 132)	(740)
Pozostałe zmiany	(848)	–
Stan odpisów na należności od banków na koniec okresu	8 383	1 713

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2009 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
Kredyty i pożyczki	625	285	910
Skupione wierzytelności	7 126	–	7 126
Inne należności	347	–	347
Razem odpisy	8 098	285	8 383

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2008 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
Kredyty i pożyczki	632	721	1 353
Inne należności	360	–	360
Razem odpisy	992	721	1 713

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Należności od banków według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Do 1 miesiąca	279 844	769 976
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 792	24
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	28 710	319
Od 1 roku do 5 lat	44 845	19 844
Powyżej 5 lat	9 785	10 248
Razem należności od banków według terminów zapadalności	364 976	800 411

20 Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2009	31.12.2008
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu:		
– bony skarbowe	208 534	301 629
– obligacje emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	221 795	228 544
Razem	430 329	530 173
<i>w tym: wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>430 329</i>	<i>530 173</i>

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Bez terminu zapadalności	–	–
Do 1 miesiąca	–	–
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	94 351	91 735
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	156 855	314 819
Od 1 roku do 5 lat	172 608	117 612
Powyżej 5 lat	6 515	6 007
Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	430 329	530 173

21 Pochodne instrumenty finansowe

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

Stan na 31 grudnia 2009	Wartość nominalna	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)			
Walutowe inst. pochodne:			
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	52 298	31	(166)
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	562 976	27 552	(957)
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	247 904	16 156	(223)
– walutowe kontrakty swap	10 871 591	92 894	(128 634)
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagieldowym	877 245	24 320	(29 019)
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagieldowych	12 612 014	160 953	(158 999)
Walutowe kontrakty typu futures	–	–	–
Opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie giełdowym	–	–	–
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	–	–	–
Instrumenty pochodne stóp procentowych:			
– kontrakty swap dla stóp procentowych	8 952 210	78 212	(83 247)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	373 990	7 018	(5 657)
– kontrakty FRA	–	–	–

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Wartość nominalna	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2009			
– pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	240 681	75	(189)
Razem pozagiełdowe inst. pochodne	9 566 881	85 305	(89 093)
Procentowe kontrakty futures w obrocie giełdowym	25 152	125	–
Opcje procentowe w obrocie giełdowym	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	25 152	125	–
RAZEM	22 204 047	246 383	(248 092)
<i>w tym: – wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>25 152</i>	<i>125</i>	<i>–</i>
<i>– wyceniane na podstawie modeli</i>	<i>22 178 895</i>	<i>246 258</i>	<i>(248 092)</i>
Rozliczenia z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi	X	17	(19)
Rozliczenia z tytułu zakupu i sprzedaży opcji	X	8 293	(377)
RAZEM	22 204 047	254 693	(248 488)

W 2009 roku transakcje walutowe i dotyczące stóp procentowych zawierane z innymi instytucjami finansowymi oraz z klientami korporacyjnymi stanowią 11,72% wszystkich transakcji na instrumentach pochodnych dokonywanych przez Bank.

	Wartość nominalna	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2008			
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)			
Walutowe inst. pochodne:			
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	190 162	402	(1 031)
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	1 469 638	122 965	(4 058)
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	255 794	8 671	(11 952)
– walutowe kontrakty swap	17 202 263	400 936	(966 640)
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	6 285 289	201 314	(236 305)
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	25 403 146	734 288	(1 219 986)
Walutowe kontrakty typu futures	–	–	–
Opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie giełdowym	–	–	–
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	–	–	–
Instrumenty pochodne stóp procentowych:			
– kontrakty swap dla stóp procentowych	29 541 410	213 202	(160 188)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	1 401 774	33 599	(18 623)
– kontrakty FRA	4 200 000	7 760	(9 338)
– pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	71 912	49	–
Razem pozagiełdowe inst. pochodne	35 215 096	254 610	(188 149)
Procentowe kontrakty futures w obrocie giełdowym	52 019	–	(34)
Opcje procentowe w obrocie giełdowym	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	52 019	–	(34)
RAZEM	60 670 261	988 898	(1 408 169)
<i>w tym: – wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>52 019</i>	<i>–</i>	<i>(34)</i>
<i>– wyceniane na podstawie modeli</i>	<i>60 618 242</i>	<i>988 898</i>	<i>(1 408 135)</i>
Rozliczenia z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi	X	647	(631)
Rozliczenia z tytułu zakupu i sprzedaży opcji	X	15 360	(11 055)
RAZEM	60 670 261	1 004 905	(1 419 855)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wartość godziwa instrumentów pochodnych BGŻ S.A. w rozbiciu na terminy zapadalności

	Wartość godziwa aktywa					Wartość godziwa zobowiązania					
	Razem w tym:	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesięcy	>1 rok <=5 lat	Razem w tym:	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesięcy	>1 rok <=5 lat	>5 lat
31.12.2009											
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)											
Walutowe inst. pochodne:											
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	31	31	–	–	–	(166)	(166)	–	–	–	–
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	27 552	6 575	7 594	13 383	–	(957)	(501)	(40)	(416)	–	–
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	16 156	10 704	871	4 581	–	(223)	(57)	(139)	(27)	–	–
– walutowe kontrakty swap	92 894	61 633	31 261	–	–	(128 634)	(114 471)	(10 453)	(3 710)	–	–
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	24 320	1 135	3 162	14 351	5 672	(29 019)	(1 139)	(3 296)	(17 324)	(7 260)	–
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych:	160 953	80 078	42 888	32 315	5 672	(158 999)	(116 334)	(13 928)	(21 477)	(7 260)	–
Instrumenty pochodne stóp procentowych											
– kontrakty swap dla stóp procentowych	78 212	933	9 702	4 773	51 586	(83 247)	–	(9 756)	(8 116)	(54 878)	(10 497)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	7 018	–	–	–	5 283	(5 657)	–	–	–	(5 657)	–
– kontrakty FRA	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	75	75	–	–	–	(189)	(189)	–	–	–	–
Razem pozagiełdowe inst. pochodne	85 305	1 008	9 702	4 773	56 869	(89 093)	(189)	(9 756)	(8 116)	(60 535)	(10 497)
Proc. kontrakty futures w obrocie giełdowym	125	–	125	–	–	–	–	–	–	–	–
Opcje procentowe w obrocie giełdowym	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	125	–	125	–	–	–	–	–	–	–	–
RAZEM	246 383	81 086	52 715	37 088	62 541	12 953	(248 092)	(116 523)	(23 684)	(29 593)	(67 795)
											(10 497)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.
Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Wartość godziwa aktywa				Wartość godziwa zobowiązania					
	Razem w tym:	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesiący	>1 miesiąc <=3 miesiące	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesiący	>1 rok <=5 lat	>5 lat
31.12.2008										
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)										
Walutowe inst. pochodne:										
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	402	402	–	–	–	(1 031)	–	–	–	–
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	122 965	18 659	38 645	52 821	12 840	(2 466)	(798)	–	–	–
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	8 671	1 318	2 146	1 410	3 797	(1 141)	(8 397)	–	–	–
– walutowe kontrakty swap	400 936	348 572	49 218	3 146	–	(680 121)	(138 065)	(4 908)	–	–
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagieldowym	201 314	24 521	49 645	108 442	18 706	(27 793)	(125 768)	(26 603)	–	–
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagieldowych	734 288	393 472	139 654	165 819	35 343	(712 552)	(273 028)	(31 511)	–	–
Instrumenty pochodne stóp procentowych:										
– kontrakty swap dla stóp procentowych	213 202	21 185	36 381	59 575	63 556	(4 860)	(27 842)	(85 939)	(30 849)	–
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	33 599	–	–	16 747	14 816	–	(18 623)	–	–	–
– kontrakty FRA	7 760	1 594	2 623	3 543	–	(2 037)	(4 706)	–	–	–
– pozagieldowe opcje dla stóp procentowych	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	49	49	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem pozagieldowe inst. pochodne	254 610	22 828	39 004	79 865	78 372	(6 897)	(51 171)	(85 939)	(30 849)	–
Proc. kontrakty futures w obrocie gieldowym	–	–	–	–	–	–	(34)	–	–	–
Opcje procentowe w obrocie gieldowym	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji gieldowych	–	–	–	–	–	–	(34)	–	–	–
RAZEM	988 898	416 300	178 658	245 684	113 715	(719 449)	(324 199)	(117 450)	(30 849)	(30 849)

Terminy zapadalności:

– dla NDF, Fxforward, Fxswap, Opcji walutowych i na indeksy, IRS, CIRS wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą zapadalności transakcji a datą bilansową
– dla Fxopt, FRA, papierów na pozabilansie wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą waluty transakcji a datą bilansową

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

22 Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2009	31.12.2008
W rachunku bieżącym od klientów	2 310 279	1 935 144
Kredyty i pożyczki od klientów:	16 288 454	15 246 070
– przedsiębiorstwa, z tego:	5 268 654	5 967 087
– inwestycyjne	2 527 232	2 651 552
– obrotowe	2 312 219	2 963 518
– gospodarstwa domowe, z tego:	10 794 849	9 067 515
– nieruchomości	5 784 991	4 712 402
– preferencyjne	2 755 871	2 576 153
– instytucje sektora budżetowego	212 334	198 167
– pozostałe podmioty	12 617	13 301
Skupione wierzytelności	230 848	336 507
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	5 860	670
Inne należności	62 406	32 883
Pozostałe	2 301	31 642
Kredyty i pożyczki brutto od klientów	18 900 148	17 582 916
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(598 782)	(516 710)
Kredyty i pożyczki netto od klientów	18 301 366	17 066 206

Kredyty i pożyczki preferencyjne (udzielane z dopłatami agencji rządowych) udzielone przedsiębiorstwom wynoszą według stanu na 31.12.2009 r. 567 657 tys. zł, natomiast według stanu na 31.12.2008 r. 584 027 tys. zł.

Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2009	31.12.2008
Poniesione, ale niezidentyfikowane straty (IBNR)		
Zaangażowanie bilansowe brutto	17 811 113	16 669 349
Odpis aktualizujący na ekspozycje analizowane portfelowo	(54 583)	(48 916)
Zaangażowanie netto	17 756 530	16 620 433
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	1 089 035	913 567
Odpis aktualizujący na ekspozycje analizowane portfelowo i indywidualnie	(544 199)	(467 794)
Zaangażowanie netto	544 836	445 773

Należności o zmiennej stopie procentowej według stanu na 31.12.2009 r. wynoszą 15 682 606 tys. zł (2008 r.: 14 952 972 tys. zł), a o stałej stopie procentowej według stanu na 31.12.2009 r. wynoszą 774 739 tys. zł (2008 r.: 529 260 tys. zł).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2009	31.12.2008
W rachunku bieżącym od klientów	85 185	57 702
Kredyty i pożyczki od klientów:	445 393	415 935
– przedsiębiorstwa	157 333	160 770
– gospodarstwa domowe	286 968	254 054
– instytucje sektora budżetowego	458	471
– pozostałe podmioty	634	640
Skupione wierzytelności	16 169	13 427
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	3 924	654
Inne należności	48 111	28 992
Razem odpisy na należności	598 782	516 710

Kredyty i pożyczki w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2009 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	Inne należności	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	71 037	2 239 242	X	2 310 279
Kredyty i pożyczki od klientów:	545 976	15 742 478	X	16 288 454
– przedsiębiorstwa	450 883	4 817 771	X	5 268 654
– gospodarstwa domowe	94 467	10 700 382	X	10 794 849
– instytucje sektora budżetowego	51	212 283	X	212 334
– pozostałe podmioty	575	12 042	X	12 617
Skupione wierzytelności	9 618	221 230	X	230 848
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	4 217	1 643	X	5 860
Inne należności	59 123	3 283	X	62 406
Pozostałe (środki do rozliczenia)	–	–	2 301	2 301
Razem kredyty i pożyczki	689 971	18 207 876	2 301	18 900 148

Kredyty i pożyczki w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2008 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	Inne należności	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	28 927	1 906 217	X	1 935 144
Kredyty i pożyczki od klientów:	557 670	14 688 400	X	15 246 070
– przedsiębiorstwa	466 232	5 500 855	X	5 967 087
– gospodarstwa domowe	90 793	8 976 722	X	9 067 515
– instytucje sektora budżetowego	70	198 097	X	198 167
– pozostałe podmioty	575	12 726	X	13 301
Skupione wierzytelności	4 752	331 755	X	336 507
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	–	670	X	670
Inne należności	31 799	1 084	X	32 883
Pozostałe (środki do rozliczenia)	–	–	31 642	31 642
Razem kredyty i pożyczki	623 148	16 928 126	31 642	17 582 916

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2009 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	27 793	57 392	85 185
Kredyty i pożyczki od klientów:	175 696	269 697	445 393
– przedsiębiorstwa	107 574	49 759	157 333
– gospodarstwa domowe	67 521	219 447	286 968
– instytucje sektora budżetowego	26	432	458
– pozostałe podmioty	575	59	634
Skupione wierzytelności	9 359	6 810	16 169
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	2 319	1 605	3 924
Inne należności	46 431	1 680	48 111
Razem odpisy	261 598	337 184	598 782

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2008 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	22 866	34 836	57 702
Kredyty i pożyczki od klientów:	184 456	231 479	415 935
– przedsiębiorstwa	112 393	48 377	160 770
– gospodarstwa domowe	71 451	182 603	254 054
– instytucje sektora budżetowego	37	434	471
– pozostałe podmioty	575	65	640
Skupione wierzytelności	4 560	8 867	13 427
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	–	654	654
Inne należności	28 992	–	28 992
Razem odpisy	240 874	275 836	516 710

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2009	W rachunku bieżącym od klientów	Kredyty i pożyczki od klientów:	przedsiębiorstwa	gospodarstwa domowe	instytucje sektora budżetowego	pozostałe podmioty	Skupione wierzytelności	Zrealizowane gwarancje i poręczenia	Inne należności	Razem
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na początek okresu	57 702	415 935	160 770	254 054	471	640	13 427	654	28 992	516 710
Utworzenie odpisów	91 970	514 505	233 700	280 629	147	29	28 897	21 678	96 554	753 604
Rozwiązanie odpisów	(59 165)	(469 092)	(230 560)	(238 138)	(355)	(39)	(27 027)	(18 449)	(81 915)	(655 648)
Spisanie w ciężar odpisów	(950)	(20 040)	(4 284)	(15 756)	–	–	–	–	–	(20 990)
Korekta przychodu odsetkowego w odniesieniu do IBNR	1 103	3 517	791	2 500	222	4	38	104	–	4 762
Pozostałe zmiany	(5 475)	568	(3 084)	3 679	(27)	–	834	(63)	4 480	344
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na koniec okresu	85 185	445 393	157 333	286 968	458	634	16 169	3 924	48 111	598 782

2008	W rachunku bieżącym od klientów	Kredyty i pożyczki od klientów:	przedsiębiorstwa	gospodarstwa domowe	instytucje sektora budżetowego	pozostałe podmioty	Skupione wierzytelności	Zrealizowane gwarancje i poręczenia	Inne należności	Razem
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na początek okresu	51 106	439 789	158 687	279 871	377	854	5 206	532	6 308	502 941
Utworzenie odpisów	53 322	409 240	181 417	227 297	43	483	10 508	6 324	22 266	501 660
Rozwiązanie odpisów	(41 529)	(405 030)	(151 733)	(251 549)	(937)	(811)	(4 515)	(6 378)	–	(457 452)
Spisanie w ciężar odpisów	(2 425)	(44 995)	(32 379)	(12 566)	–	(50)	–	–	–	(47 420)
Korekta przychodu odsetkowego w odniesieniu do IBNR	1 556	10 095	994	8 290	807	4	–	–	–	11 651
Pozostałe zmiany	(4 328)	6 836	3 784	2 711	181	160	2 228	176	418	5 330
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na koniec okresu	57 702	415 935	160 770	254 054	471	640	13 427	654	28 992	516 710

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Kredyty i pożyczki według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Do 1 miesiąca	262 819	871 911
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	552 679	498 897
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	2 422 894	2 269 897
Od 1 roku do 5 lat	3 487 342	3 898 070
Powyżej 5 lat	9 831 301	9 709 289
Kredyty, których termin zapadalności upłynął	2 343 113	334 852
Razem kredyty i pożyczki według terminów zapadalności	18 900 148	17 582 916

23 Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej:	2 779 793	1 820 953
– bony pieniężne NBP	1 149 124	–
– bony skarbowe	608 227	1 064 929
– obligacje emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	809 464	518 656
– dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty finansowe	5 205	–
– dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty niefinansowe	169 265	194 059
– obligacje emitowane przez podmioty budżetowe	38 508	43 309
Kapitałowe papiery wartościowe	1 418	1 522
Razem papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	2 781 211	1 822 475
<i>W tym:</i>		
– wyceniane metodą kwotowań rynkowych	1 417 691	1 583 585
– wyceniane na podstawie modeli	1 362 101	237 368

Wycena dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży dokonywana jest w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu bieżących rynkowych stóp procentowych, z uwzględnieniem ryzyka kredytowego emitenta w wysokości odpowiadającej parametrom obserwowanym na rynku dla transakcji o podobnym ryzyku kredytowym i horyzoncie czasowym. Wycena nie uwzględnia założeń, które nie mogą być zaobserwowane bezpośrednio na rynku.

Zmiana stanu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży przedstawia się następująco:

	2009	2008
Stan na 1 stycznia	1 822 475	1 752 611
Zakup papierów	47 391 259	31 600 547
Wykup papierów	(34 487 382)	(16 685 584)
Sprzedaż papierów	(12 017 244)	(14 888 848)
Zmiana na wycenie do wartości godziwej	9 243	(5 597)
Zmiana na odsetkach należnych i korektach ESP, z tytułu różnic kursowych, dyskonta, premii	62 860	49 346
Stan na 31 grudnia według wartości bilansowej	2 781 211	1 822 475

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży opartych na stałej stopie procentowej wynosiła 2 481 878 tys. zł (2008 r.: 1 579 345 tys. zł), natomiast opartych na stopie zmiennej 297 914 tys. zł (2008 r.: 241 608 tys. zł).

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2009 r. BGŻ S.A. posiadał bony skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 77 999 tys. zł (o wartości nominalnej 78 600 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w NBP (w 2008 r. w kwocie 42 525 tys. zł o wartości nominalnej 43 000 tys. zł).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Bez terminu zapadalności	1 418	1 522
Do 1 miesiąca	1 150 593	199 330
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	817 752	545 574
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	359 418	436 208
Od 1 roku do 5 lat	429 290	612 952
Powyżej 5 lat	22 740	26 889
Razem papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	2 781 211	1 822 475

24 Pozostałe dłużne papiery wartościowe

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe według zamortyzowanego kosztu:	213 110	750 591
– obligacje NBP	–	434 027
– obligacje restrukturyzacyjne	212 699	311 691
– obligacje emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	–	3 630
– dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty niefinansowe	411	1 243
Odpisy z tytułu utraty wartości	(1)	(2)
Razem pozostałe dłużne papiery wartościowe	213 109	750 589

Wartość bilansowa pozostałych papierów wartościowych opartych na zmiennej stopie procentowej wynosiła 228 986 tys. zł (2008 r.: 762 524 tys. zł), natomiast oparte na stałej stopie procentowej na koniec 2009 roku nie występowały (2008 r.: 3 630 tys. zł).

W 2008 roku pozycja pozostałych papierów wartościowych zawierała obligacje wyemitowane przez NBP w wysokości 434 027 tys. zł, które Bank nabył w zamian za dotychczasową nie oprocentowaną rezerwę obowiązkową. W 2009 r. nastąpił przedterminowy wykup przez NBP ww. obligacji zgodnie z Uchwałą nr 1/1/OK./2009 Zarządu NBP.

Pozostałe dłużne papiery wartościowe według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Do 1 miesiąca	–	310
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	205	207
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	205	3 941
Od 1 roku do 5 lat	212 699	746 131
Powyżej 5 lat	–	–
Razem pozostałe dłużne papiery wartościowe	213 109	750 589

Zmiana stanu pozostałych dłużnych papierów wartościowych przedstawia się następująco:

	2009	2008
Stan na 1 stycznia	750 589	938 010
Zakup papierów	(310)	60 000
Wykup papierów	(439 942)	(165 489)
Splata raty obligacji restrukturyzacyjnych	(96 042)	(89 292)
Zmiana na odpisach z tytułu utraty wartości	2	177
Zmiana na odsetkach należnych, korektach ESP, z tytułu dyskonta, premii	(1 188)	7 183
Stan na 31 grudnia według wartości bilansowej	213 109	750 589

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wykup kapitału obligacji restrukturyzacyjnych z portfela pozostałych dłużnych papierów wartościowych w latach 2008 i 2009 wynosił w każdym roku 42 857 tys. zł.

25 Nieruchomości inwestycyjne

Na dzień 31.12.2009 roku Grupa posiadała nieruchomość inwestycyjną w postaci gruntu niezabudowanego o powierzchni 48,44 ha we Wrocławiu. Wartość godziwa nieruchomości została oszacowana w listopadzie 2009 roku przez zewnętrznego rzeczoznawcę majątkowego na kwotę 63,2 mln zł. Wycena nieruchomości została dokonana podejściem mieszanym, metodą pozostałościową.

	2009	2008
Saldo otwarcia	77 000	49 313
Aktualizacja wartości	(13 800)	27 687
Sprzedaż	–	–
Saldo zamknięcia, z tego:	63 200	77 000
– cena nabycia	12 246	12 246
– przeszacowanie do wartości godziwej	50 954	64 754

26 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

W dniu 1 lipca 2008 roku Bank objął od de Lage Landen 49% udziałów w Spółce BGŻ Leasing Sp. z o.o. za kwotę 19 600 tys. zł.

	31.12.2009	31.12.2008
W podmiotach sektora finansowego	19 367	19 393
Inwestycje razem	19 367	19 393

Udziały w jednostkach stowarzyszonych według stanu na 31.12.2009

Nazwa podmiotu	Cena nabycia udziałów	Dodatnia (ujemna) różnica wyceny	Wartość bilansowa	Udział % BGŻ S.A. w kapitale podmiotu	Kapitały własne	Wynik finansowy za 2009 rok
BGŻ Leasing Sp. z o.o.	19 600	(233)	19 367	49%	39 495	(230)
Razem	19 600	(233)	19 367	–	–	–

Udziały w jednostkach stowarzyszonych według stanu na 31.12.2008

Nazwa podmiotu	Cena nabycia udziałów	Dodatnia (ujemna) różnica wyceny	Wartość bilansowa	Udział % BGŻ S.A. w kapitale podmiotu	Kapitały własne	Wynik finansowy za 2008 rok
BGŻ Leasing Sp. z o.o.	19 600	(207)	19 393	49%	39 725	449
Razem	19 600	(207)	19 393	–	–	–

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 19.11.2009 r. spółka zależna Fundusz Kapitałowy HALS Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Koszty i przychody Funduszu Kapitałowego HALS Sp. z o.o. w likwidacji za 2009 rok przedstawiają się następująco:

	31.12.2009
Koszty	4 142
– koszty działalności operacyjnej	191
– pozostałe koszty operacyjne	1
– koszty finansowe	3 950
Przychody	90
– przychody ze sprzedaży	32
– pozostałe przychody operacyjne	1
– przychody finansowe	57

27 Wartości niematerialne

	31.12.2009	31.12.2008
Licencje	74 273	64 429
Inne wartości niematerialne	750	303
Nakłady na wartości niematerialne	13 550	16 302
Wartości niematerialne razem	88 573	81 034

2009	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	262 935	3 100	16 302	282 337
<i>Zwiększenia:</i>	<i>33 347</i>	<i>715</i>	<i>31 678</i>	<i>65 740</i>
– przeniesienie z nakładów	33 308	715	–	34 023
– zakupy	39	–	31 678	31 717
<i>Zmniejszenia:</i>	<i>(1 910)</i>	<i>(110)</i>	<i>(34 270)</i>	<i>(36 290)</i>
– przeniesienie z nakładów	–	–	(34 023)	(34 023)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(1 910)	(110)	(247)	(2 267)
Saldo na dzień 31 grudnia	294 372	3 705	13 710	311 787
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	198 506	2 797	–	201 303
<i>Zmiany stanu:</i>	<i>21 593</i>	<i>158</i>	<i>160</i>	<i>21 911</i>
– amortyzacja za rok obrotowy	23 503	268	–	23 771
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(1 910)	(110)	–	(2 020)
– odpis z tytułu utraty wartości	–	–	160	160
Saldo na dzień 31 grudnia	220 099	2 955	160	223 214
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	64 429	303	16 302	81 034
Saldo na dzień 31 grudnia	74 273	750	13 550	88 573

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2008	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	223 246	3 517	16 496	243 259
Zwiększenia:	41 713	44	41 272	83 029
– przeniesienie z nakładów	41 419	44	–	41 463
– zakupy	289	–	41 272	41 561
– inne	5	–	–	5
Zmniejszenia:	(2 024)	(461)	(41 466)	(43 951)
– przeniesienie z nakładów	–	–	(41 463)	(41 463)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(2 024)	(461)	(3)	(2 488)
Saldo na dzień 31 grudnia	262 935	3 100	16 302	282 337
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	180 264	2 996	–	183 260
Zmiany stanu:	18 242	(199)	–	18 043
– amortyzacja za rok obrotowy	20 267	230	–	20 497
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(2 025)	(429)	–	(2 454)
Saldo na dzień 31 grudnia	198 506	2 797	–	201 303
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	42 982	521	16 496	59 999
Saldo na dzień 31 grudnia	64 429	303	16 302	81 034

28 Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2009	31.12.2008
Środki trwałe, w tym:	440 322	429 287
– grunty i budynki	293 831	311 003
– rzeczowe środki trwałe	146 491	118 284
Środki trwałe w budowie	4 002	20 148
Rzeczowe aktywa trwałe razem	444 324	449 435

Poniżej przedstawiono zmiany stanu rzeczowego majątku trwałego w roku 2009 i 2008:

2009	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	428 465	536 481	20 148	985 094
Zwiększenia:	4 333	58 229	46 372	108 934
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	4 333	58 150	–	62 483
– zakupy	–	65	46 352	46 417
– inne	–	14	20	34
Zmniejszenia:	(4 931)	(28 634)	(62 518)	(96 083)
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	–	–	(62 483)	(62 483)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(4 931)	(28 614)	–	(33 545)
– inne	–	(20)	(35)	(55)
Saldo na dzień 31 grudnia	427 867	566 076	4 002	997 945

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2009	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwale	Środki trwałe w budowie	Ogółem
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	117 462	418 197	–	535 659
Zmiany stanu:	16 574	1 388	–	17 962
– amortyzacja za rok obrotowy	10 418	38 627	–	49 045
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(2 910)	(28 173)	–	(31 083)
– odpisy z tytułu utraty wartości	9 066	(9 066)	–	–
Saldo na dzień 31 grudnia	134 036	419 585	–	553 621
Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2009 r.	293 831	146 491	4 002	444 324

2008	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwale	Środki trwałe w budowie	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	425 206	521 954	8 344	955 504
Zwiększenia:	9 751	53 909	74 764	138 424
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	9 327	53 623	–	62 950
– zakupy	–	286	74 764	75 050
– inne	424	–	–	424
Zmniejszenia:	(6 492)	(39 382)	(62 960)	(108 834)
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	–	–	(62 950)	(62 950)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(6 492)	(38 949)	–	(45 441)
– inne	–	(433)	(10)	(443)
Saldo na dzień 31 grudnia	428 465	536 481	20 148	985 094
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	109 447	418 920	–	528 367
Zmiany stanu:	8 015	(723)	–	7 292
– amortyzacja za rok obrotowy	10 325	37 298	–	47 623
– odpisy z tytułu utraty wartości	–	78	–	78
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(2 439)	(37 769)	–	(40 208)
– inne	129	(330)	–	(201)
Saldo na dzień 31 grudnia	117 462	418 197	–	535 659
Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2008 r.	311 003	118 284	20 148	449 435

29 Inne aktywa

	31.12.2009	31.12.2008
Inne aktywa:		
– rozrachunki z dłużnikami	48 915	32 501
– odpis na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(28 115)	(23 632)
– pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	25 071	18 963
– przychody do otrzymania z tytułu prowizji	8 982	10 347
– rozliczenia z tytułu kart płatniczych	56 717	28 597
– pozostałe	1 494	1 133
Inne aktywa razem	113 064	67 909

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

30 Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2009	31.12.2008
Środki na rachunkach bieżących	226 503	265 332
Depozyty terminowe	218 568	831 297
Kredyty i pożyczki otrzymane	30 842	52 514
Inne zobowiązania	173	86
Zobowiązania wobec innych banków razem	476 086	1 149 229

Depozyty są depozytami o stałych i zmiennych stopach procentowych.

Zobowiązania wobec innych banków według terminów wymagalności

	31.12.2009	31.12.2008
Do 1 miesiąca	374 062	691 275
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	57 772	361 400
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	13 351	43 869
Powyżej 1 roku do 5 lat	30 901	52 685
Zobowiązania wobec innych banków	476 086	1 149 229

31 Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2009	31.12.2008
Pozostałe podmioty finansowe:	477 619	320 562
Rachunki bieżące	19 732	22 582
Lokaty terminowe	454 939	292 075
Inne zobowiązania	2 948	5 905
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	2 606	4 751
– pozostałe	342	1 154
Klienci indywidualni:	11 110 229	10 529 797
Rachunki bieżące	5 736 505	4 447 203
Lokaty terminowe	5 363 125	6 072 163
Inne zobowiązania	10 599	10 431
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	6 344	7 145
– pozostałe	4 255	3 286
Klienci korporacyjni:	6 346 684	5 731 025
Rachunki bieżące	3 188 886	2 773 233
Lokaty terminowe	3 075 258	2 799 779
Inne zobowiązania	82 540	158 013
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	78 158	60 264
– pozostałe	4 382	97 749
Klienci sektora budżetowego:	1 663 994	1 559 597
Rachunki bieżące	762 208	1 090 319
Lokaty terminowe	901 557	467 240
Inne zobowiązania	229	2 038
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	115	112
– pozostałe	114	1 926
Zobowiązania wobec klientów razem	19 598 526	18 140 981

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zobowiązania wobec klientów według terminów wymagalności

	31.12.2009	31.12.2008
Do 1 miesiąca	13 756 711	12 735 380
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 245 610	2 367 278
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 239 800	1 899 114
Powyżej 1 roku do 5 lat	349 584	1 131 984
Powyżej 5 lat	6 821	7 225
Zobowiązania wobec klientów	19 598 526	18 140 981

32 Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

W 2008 r. Bank zawarł z trzema bankami finansującymi pakiet umów programu emisji bankowych papierów wartościowych (Certyfikatów Depozytowych) na okaziciela w formie materialnej denominowanych w PLN. W ramach programu możliwa jest emisja krótko- i średnioterminowych papierów wartościowych w kwocie do 2,5 mld zł. Certyfikaty Depozytowe emitowane przez Bank mogą być nabywane na rynku pierwotnym wyłącznie przez banki finansujące. Certyfikaty Depozytowe są emitowane w transzach. Ostatnia data emisji bankowych papierów wartościowych emitowanych w ramach tego programu nie może przekroczyć 30 marca 2013 r.

	Średnia stopa procentowa (%) w 2009	Średnia stopa procentowa (%) w 2008	31.12.2009	31.12.2008
Certyfikaty depozytowe:	X	X	1 065	1 777
– certyfikat depozytowy Quatro o oprocentowaniu zmiennym z terminem wykupu – rok od daty zakupu, nienotowany				
– pozostałe certyfikaty depozytowe	5,1118	6,8778	1 464 500	615 500
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe razem (bez odsetek)	X	X	1 465 565	617 277
Odsetki, dyskonto, prowizje	X	X	(14 746)	(4 726)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe razem	X	X	1 450 819	612 551

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	2009	2008
Stan na początek okresu	612 551	2 683
<i>Zwiększenia:</i>		
– emisje certyfikatów depozytowych	3 130 886	1 843 521
– wykupione dyskonto od certyfikatów depozytowych	3 081 500	1 810 500
– naliczone dyskonto od certyfikatów depozytowych	31 067	19 117
– naliczone odsetki od certyfikatów depozytowych	12 448	9 963
– inne	5 871	3 786
	155	
<i>Zmniejszenia:</i>	(2 292 618)	(1 233 653)
– wykup certyfikatów depozytowych	(2 232 500)	(1 195 000)
– wykup papierów Quatro	(712)	(751)
– sprzedane dyskonto od certyfikatów depozytowych	(51 990)	(35 443)
– wykupione odsetki od certyfikatów depozytowych	(7 269)	(2 358)
– wykupione odsetki od papierów Quatro	(49)	(30)
– prowizje i opłaty od certyfikatów depozytowych rozliczane wg ESP	(98)	(71)
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	1 450 819	612 551

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

33 Pozostałe zobowiązania

	31.12.2009	31.12.2008
Rozrachunki międzybankowe	51 089	74 429
Rozrachunki z wierzycielami	79 756	69 852
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	32 856	88 164
– w tym świadczenia pracownicze	10 752	70 243
Przychody przyszłych okresów	8 361	8 727
Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne	26 038	25 508
Pozostałe zobowiązania razem	198 100	266 680

Pozycja „Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów” obejmuje koszty rzeczowe do zapłacenia oraz koszty osobowe wraz z pochodnymi do zapłacenia.

Pozycja „Przychody przyszłych okresów” obejmuje głównie przychody pobierane z góry związane z gospodarką własną.

34 Rezerwy

	31.12.2009	31.12.2008
Rezerwa restrukturyzacyjna	4 600	7 812
Na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe	2 870	4 018
Na sprawy sądowe	14 449	27 511
Pozostałe rezerwy, w tym:	23 813	29 368
– rezerwa zgodnie z decyzją UOKiK	11 883	9 650
– rezerwa w odniesieniu do transakcji przelewu wierzytelności z sekurytyzacji	–	3 763
– rezerwa na potencjalne zobowiązania z tytułu udzielania kredytów preferencyjnych	10 157	9 701
Rezerwy razem	45 732	68 709

Rezerwa restrukturyzacyjna	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Wartość bilansowa na początek okresu	7 812	18 479
Utworzone rezerwy w ciągu okresu	4 600	2 048
Kwoty wykorzystane w ciągu okresu	(6 293)	(5 630)
Rozwiązanie rezerwy	(1 519)	(7 085)
Wartość bilansowa na koniec okresu	4 600	7 812

Rezerwy na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Wartość bilansowa na początek okresu	4 018	2 952
Utworzenie rezerwy	25 185	11 861
Rozwiązanie rezerwy	(24 397)	(10 881)
Inne zmiany	(1 936)	86
Wartość bilansowa na koniec okresu	2 870	4 018

Rezerwy na sprawy sądowe	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Wartość bilansowa na początek okresu	27 511	16 904
Utworzenie rezerwy	3 807	4 913
Kwoty wykorzystane w ciągu okresu	(282)	(1 545)
Rozwiązanie rezerwy	(17 094)	(9 353)
Przeniesienie rezerwy	507	16 592
Wartość bilansowa na koniec okresu	14 449	27 511

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Pozostałe rezerwy		
Wartość bilansowa na początek okresu	29 368	55 669
Utworzenie rezerwy	3 866	15 448
Kwoty wykorzystane w ciągu okresu	(4 388)	(13 983)
Rozwiązanie rezerwy	(4 526)	(11 174)
Przeniesienie rezerwy	(507)	(16 592)
Wartość bilansowa na koniec okresu	23 813	29 368

- Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku łączna wartość postępowań, w których Bank jest pozwany, wynosiła 110 000 tys. zł, a kwota łącznej wartości postępowań z powództwa Banku wynosiła 42 391 tys. zł.

Z udziałem BGŻ S.A. nie toczą się postępowania, których wartość stanowi co najmniej 10% jego kapitałów własnych przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

- Na mocy decyzji z dnia 29 grudnia 2006 roku, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na Bank karę w wysokości 9.649.500 zł za ustalanie wraz z innymi bankami wysokości opłat pobieranych za transakcje dokonywane kartami płatniczymi Visa i MasterCard, a nadto nakazał natychmiastowego zaniechania stosowania tego porozumienia. W powyższej sprawie zostało złożone odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie wraz z zażaleniem na postanowienie w przedmiocie rygoru natychmiastowej wykonalności. Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, uwzględniając wniosek BGŻ S.A., wstrzymał wykonanie decyzji z dnia 29 grudnia 2006 roku. W konsekwencji ten sam sąd wydał postanowienie z dnia 22 września 2008 r. o umorzeniu postępowania w przedmiocie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności ww. decyzji. Podczas rozprawy w dniu 12 listopada 2008 roku sąd ogłosił wyrok, w którym zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził brak stosowania praktyk ograniczających konkurencję (kara nienależna). Od powyższego orzeczenia Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł apelację, a bank przygotował odpowiedź na apelację, w konsekwencji sprawa jest w toku. Bank uważa, iż brak jest wystarczających przesłanek do rozwiązania rezerwy ze względu na nieprawomocne rozstrzygnięcie sądu I instancji.
- Na mocy decyzji z dnia 31 grudnia 2009 roku, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na Bank karę pieniężną w łącznej wysokości 2 978 087 zł, uznając, iż BGŻ S.A. naruszył zakaz stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W szczególności zgodnie z pkt I wspomnianej decyzji, Prezes UOKiK uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stosownie postanowienia we wzorze regulaminu kredytu hipotecznego i budowlanego, zgodnie z którym Bank zastrzegł sobie prawo do zmiany postanowień regulaminu w przypadku umów kredytu zawartych na okres powyżej 5 lat i nakazał zaniechania jej stosowania przez Bank. Ponadto w pkt II ww. decyzji, Prezes UOKiK stwierdził zaniechanie z dniem 24 sierpnia 2009 roku stosowania przez Bank określonych postanowień we wzorze umowy kredytu hipotecznego w złotych (do 80 tys. zł) oraz wzorze umowy kredytu budowlanego w złotych (do 80 tys. zł), uznanych przez UOKiK za naruszające przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, a dotyczące wydłużenia ustawowego terminu, który powinien upłynąć między terminem złożenia przez konsumenta oświadczenia o zamiarze wcześniejszej spłaty kredytu a datą dokonania jego spłaty.

- Od wspomnianej decyzji Bank wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
- W I półroczu 2009 r. nastąpiło całkowite rozliczenie sekurytyzacji I zrealizowanej w oparciu o umowę z dnia 5.10.2006 r. Na przychody Banku wpłynęła kwota 3.167 tys. zł.
- Spółka zależna Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o. (Spółka) jest stroną w następujących sporach sądowych:
 - z powództwa Spółki przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej INCO (SM INCO): postępowanie o zapłatę, tj. o zwrot przez SM INCO kwoty 12,6 mln zł, na skutek uznania przez Sąd skargi pauliańskiej. W dniu 15.07.2009 r. BFN ACTUS Sp. z o.o. uzyskała korzystny wyrok sądowy w tej sprawie. Sąd, uznając skuteczność potrącenia dokonanego przez Spółkę przysługującej mu wierzytelności wobec SM INCO z zasądzoną na rzecz tej Spółdzielni

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- wierzytelnością z tytułu gwarancji, zasądził na rzecz BFN ACTUS Sp. z o.o. kwotę 7,9 mln zł. Sąd Apelacyjny, postanowieniem z dnia 08.12.2009 r., oddalił apelację SM INCO. Prawdopodobieństwo przyjęcia kasacji, w ocenie Zarządu, kształtuje się poniżej 50%. W związku z uznaniem przez Sąd wyżej opisanego potrącenia Grupa dokonała rozwiązania rezerw utworzonych na kwotę odpowiadającą kwocie gwarancji i na odsetki ustawowe od tej kwoty. Wierzytelność SM INCO, na którą tworzono rezerwę, dotyczyła zasądzonego na jej rzecz zwrotu (wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 09.04.2003 r.) zrealizowanej przez BFN ACTUS Sp. z o.o. gwarancji bankowej w kwocie 3,8 mln zł, stanowiącej zabezpieczenie realizacji przez SM INCO zobowiązania odkupu nieruchomości położonej we Wrocławiu-Marszowice, na warunkach określonych w umowie sprzedaży nieruchomości z dnia 23.05.2001 r.,
- b) z powództwa Spółki przeciwko SM INCO: o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego wierzytelność Spółdzielni z tytułu gwarancji. Pomimo potwierdzenia skuteczności potrącenia przez Sąd i pomimo wniosku Spółki, SM INCO nie dokonała umorzenia egzekucji, w związku z tym BFN ACTUS Sp. z o.o. wystąpiła z powództwem opozycyjnym. Sąd udzielił Spółce zabezpieczenia roszczenia w postaci zawieszenia postępowania egzekucyjnego wszczętego przez SM INCO na podstawie wyżej wymienionego tytułu wykonawczego,
- c) z powództwa SM INCO: postępowanie o waloryzację kwoty gwarancji (kwota roszczenia 13,9 mln zł) – Sąd Gospodarczy w dniu 07.01.2010 r. postanowił podjąć zawieszone postępowanie. Kwota, która miałaby podlegać waloryzacji, obejmuje część ceny sprzedaży nieruchomości wynikającej z umowy sprzedaży z dnia 25 maja 2001 r. w wysokości równej kwocie gwarancji. W ocenie Zarządu żądanie SM INCO jest bezzasadne, zarówno co do zarzutu, iż cena za nieruchomość nie została w pełni uiszczona, jak również co do zasady, iż zgodnie z art. 3581 § 4 KC, z żądaniem zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego nie może wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa. Należy podkreślić, że cała cena za nieruchomość nabytą od SM INCO została uiszczona zgodnie z § 5 Umowy z dnia 23.05.2001 roku. Natomiast zwrot należności SM INCO z tytułu gwarancji wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od 09.04.2003 roku nastąpił w drodze potrącenia w dniu 26.03.2009 r. Sąd Apelacyjny w dniu 08.12.2009 r. potwierdził poprawność dokonania tego potrącenia.

35 Odroczony podatek dochodowy

W roku obrotowym nastąpiły następujące zmiany w odroczonym podatku dochodowym:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Na dzień 31.12.2009	Na dzień 31.12.2008	Wpływ na wynik za 2009 r.
Odsetki do zapłacenia naliczone od zobowiązań	140 403	144 389	(757)
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych do wartości godziwej	248 383	1 408 876	(220 494)
Kwoty rezerw celowych (niebędących kosztami uzyskania przychodu), wobec których przewidziane jest uprawdopodobnienie	107 320	42 371	12 340
Przychody pobierane z góry oraz rozliczane wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	208 586	150 569	11 023
Rezerwa na odprawy jubileuszowe, emerytalne, niewykorzystane urlopy oraz rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	24 512	38 034	(2 569)
Pozostałe rezerwy na koszty osobowe	10 769	74 139	(12 040)
Rezerwy na koszty rzeczowe	22 073	17 531	863
Odpisy aktualizujące wartość papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	6 328	12 169	(1 110)
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	377	11 055	(2 029)
Strata podatkowa	224 208	–	42 600
Razem aktywa, w tym:	992 959	1 899 133	(172 173)
Podstawa aktywa rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych)	986 631	1 886 964	(171 063)
Podstawa aktywów rozpoznanych z kapitałem z aktualizacji wyceny	6 328	12 169	(1 110)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na podstawie dotychczasowych działań Banku w zakresie uprawdopodobnienia odpisów z tytułu utraty wartości należności kredytowych dla celów podatku dochodowego od osób prawnych, wyliczenie aktywa podatkowego na dzień 31 grudnia 2009 roku w wysokości 107 320 tys. zł przedstawia najlepszy szacunek możliwych do uprawdopodobnienia dla celów podatku dochodowego od osób prawnych kwot odpisów w dającej się przewidzieć przyszłości.

Bank w roku 2009 dokonał kalkulacji aktywa z tytułu podatku odroczonego w stosunku do odpisów aktualizujących należności w oparciu o historyczną analizę dotyczącą uprawdopodobnienia nieściągalności należności.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Na dzień 31.12.2009	Na dzień 31.12.2008	Wpływ na wynik za 2009 r.
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od należności	(126 858)	(139 703)	2 441
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od obligacji restrukturyzacyjnych	(126 985)	(183 141)	10 670
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych do wartości godziwej	(246 382)	(990 352)	141 354
Wycena gruntu	(50 954)	(64 754)	2 622
Koszty transakcyjne od udzielonych kredytów i pożyczek	(21 110)	(14 224)	(1 308)
Odpisy aktualizujące wartość papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(5 818)	(2 415)	(647)
Razem rezerwa, w tym:	(578 107)	(1 394 589)	155 132
Podstawa rezerwy rozpoznana rachunkiem zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych)	(572 289)	(1 392 174)	155 779
Podstawa rezerwy rozpoznanej z kapitałem z aktualizacji wyceny	(5 818)	(2 415)	(647)
Prezentowane jako:			
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	88 503	108 166	–
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9 681	12 303	

36 Działalność zaniechana

W listopadzie 2009 r. została zlikwidowana spółka zależna Hals – Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o., która w 2008 r. wchodziła w skład Grupy Kapitałowej BGŻ S.A.

37 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy na świadczenia pracownicze szacowane są metodą aktuarialną Prognozowanych Uprawnień Jednostkowych, wymaganą przez Międzynarodowy Standard Rachunkowości nr 19 i stanowią wartość bieżącą zobowiązań wynikających z odpraw emerytalnych, odpraw rentowych i nagród jubileuszowych nagromadzonych do dnia bilansowego.

Do wyliczenia rezerw na świadczenia pracownicze metodą aktuarialną przyjęto poniższe założenia:

- finansowe, zawierające następujące parametry:
 - realna stopa wzrostu wynagrodzeń,
 - poziom inflacji,
 - stopa dyskontowa (nominalna),
- demograficzne, zawierające następujące parametry:
 - śmiertelność populacji kobiet i mężczyzn (na podstawie danych GUS),
 - ryzyko przejścia na rentę,
 - wiek pracowników,
 - oczekiwany staż zatrudnienia w BGŻ,
 - wiek emerytalny.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przy wyliczeniu rezerwy na niewykorzystane urlopy uwzględnia się:

- liczbę dni urlopu zaległego,
- wymiar urlopu,
- liczbę dni wykorzystanego bieżącego urlopu,
- przeciętne wynagrodzenie zasadnicze wynikające z umów o pracę w Banku,
- stawkę dzienną (współczynnik do ustalenia ekwiwalentu za urlop – 1/21).

Kwoty ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	31.12.2009	31.12.2008
Nagrody jubileuszowe	2 048	3 941
Odprawy emerytalne	14 998	16 953
Niewykorzystane urlopy	2 866	10 063
	19 912	30 957

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

	Ogółem	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne	Niewykorzystane urlopy
Stan na 1.01.2009	30 957	3 941	16 953	10 063
Utworzenie rezerw	3 692	–	267	3 425
Rozwiązanie rezerw	(14 737)	(1 893)	(2 222)	(10 622)
Stan na 31.12.2009	19 912	2 048	14 998	2 866

	Ogółem	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne	Niewykorzystane urlopy
Stan na 1.01.2008	28 449	5 457	15 465	7 527
Utworzenie rezerw	9 582	46	2 106	7 430
Rozwiązanie rezerw	(7 074)	(1 450)	(730)	(4 894)
Przebieganie rezerw	–	(112)	112	–
Stan na 31.12.2008	30 957	3 941	16 953	10 063

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty:

	31.12.2009	31.12.2008
Koszty utworzenia rezerw	(3 692)	(9 582)
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw	14 737	7 074
Ogółem, ujęte w rachunku zysków i strat	11 045	(2 508)

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu Grupa przyjęła parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wynagrodzeń w przyszłości, a mianowicie:

Główne przyjęte założenia aktuarialne:	2009	2010
– stopa dyskonta	5,5%	6,0%
– przewidywana inflacja	2,5%	2,5%
– przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	3,5%	3,5%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

38 Zobowiązania warunkowe

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania udzielone		
Zobowiązania udzielone instytucjom finansowym, w tym:	38	10 809
– niewykorzystane limity udzielonych kredytów	38	10 341
– gwarancje	–	468
Zobowiązania udzielone jednostkom niefinansowym, w tym:	3 079 908	3 613 136
– niewykorzystane limity udzielonych kredytów, w tym:	2 277 506	2 827 942
– przedsiębiorstwa	1 429 230	1 875 284
– gospodarstwa domowe	847 662	951 023
– pozostałe	614	1 635
– gwarancje	802 402	785 194
Zobowiązania udzielone dla sektora budżetowego	21 345	10 276
	3 101 291	3 634 221
Transakcje wymiany F/X	52 298	640 276
	3 153 589	4 274 497
Zobowiązania otrzymane		
Zobowiązania otrzymane od instytucji finansowych	2 062 853	2 021 102
Zobowiązania otrzymane od sektora niefinansowego	140 747	1 380
Zobowiązania otrzymane od sektora budżetowego	69	69
	2 203 669	2 022 551
Pochodne instrumenty finansowe (wartości nominalne)		
Zobowiązania z tytułu obrotu papierami wartościowymi	240 681	71 912
Inne instrumenty pochodne sprzedane	10 579 257	26 892 742
Inne instrumenty pochodne nabyte	10 600 717	26 877 898
Opcje do otrzymania	365 547	3 134 741
Opcje do wydania	365 547	3 052 692
	22 151 749	60 029 985
Ogółem zobowiązania udzielone, otrzymane i pochodne instrumenty finansowe	27 509 007	66 327 033
Rezerwy na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe	(2 870)	(4 018)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zobowiązania udzielone i otrzymane według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Do 1 miesiąca	2 219 533	2 668 605
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	93 319	120 276
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	293 247	320 880
Powyżej 1 roku do 5 lat	481 414	513 531
Powyżej 5 lat	13 778	10 929
Zobowiązania udzielone	3 101 291	3 634 221
Do 1 miesiąca	62 069	21 449
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	500	154
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	140 247	82
Powyżej 1 roku do 5 lat	2 000 853	2 000 866
Powyżej 5 lat	–	–
Zobowiązania otrzymane	2 203 669	2 022 551

Bank posiadał następujące aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych oraz zobowiązań strony trzeciej.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Banku

	31.12.2009
Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG	
– wartość nominalna zabezpieczenia	78 600
– rodzaj zabezpieczenia	bony skarbowe
– termin wykupu zabezpieczenia	17.03.2010
– wartość bilansowa zabezpieczenia	77 999
Zabezpieczenie wykonywanych przez BM BGŻ S.A. operacji papierami wartościowymi zdeponowane w KDPW w ramach funduszu gwarancyjnego giełdy	
– środki pieniężne	936
Zabezpieczenie rozliczeń transakcji pochodnych	
– wartość nominalna zabezpieczenia	67 979
– rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call”
	31.12.2008
Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG	
– wartość nominalna zabezpieczenia	43 000
– rodzaj zabezpieczenia	bony skarbowe
– termin wykupu zabezpieczenia	11.03.2009
– wartość bilansowa zabezpieczenia	42 525
Zabezpieczenie wykonywanych przez BM BGŻ S.A. operacji papierami wartościowymi zdeponowane w KDPW w ramach funduszu gwarancyjnego giełdy	
– środki pieniężne	916
Zabezpieczenie rozliczeń transakcji pochodnych	
– wartość nominalna zabezpieczenia	191 738
– rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call”

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zobowiązania udzielone w podziale na warunkowe i bezwarunkowe prezentuje poniższa tabela:

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania udzielone		
Niewykorzystane limity udzielonych kredytów	2 298 889	2 845 224
– warunkowe	952 110	1 282 607
– bezwarunkowe	1 346 779	1 562 617
Gwarancje	802 402	788 997
– warunkowe	1 283	4 712
– bezwarunkowe	801 119	784 285
Ogółem zobowiązania udzielone	3 101 291	3 634 221

39 Kapitał podstawowy

	Liczba posiadanych akcji (mln)	Kapitał podstawowy
Stan na 1 stycznia 2008	43	43 137
Emisja akcji	–	–
Stan na 31 grudnia 2008/1 stycznia 2009	43	43 137
Zwiększenia/zmniejszenia	–	–
Stan na 31 grudnia 2009	43	43 137

Kapitał podstawowy Banku wg stanu na 31.12.2009 roku wynosi 43 137 tys. zł i jest podzielony na akcje imienne po 1,00 zł nominalnej wartości każda, z czego:

- 21 297 584 należy do Rabobanku International Holding B.V. w Utrechcie,
- 16 065 570 należy do Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Skarbu,
- 4 303 695 należy do Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.,
- 1 469 915 należy do innych osób prawnych i fizycznych.

Akcje imienne serii „B” w liczbie 7 807 300 są akcjami uprzywilejowanymi. Przywilej obejmuje prawo uzyskania wypłaty pełnej sumy nominalnej przypadającej na akcje w razie likwidacji Banku, po zaspokojeniu wierzycieli, w pierwszej kolejności przed wypłatami przypadającymi na akcje zwykłe, które to wypłaty wobec wykonania przywileju mogą nie pokryć sumy nominalnej tych akcji. Większość akcji serii „B” posiada Rabobank International Holding B.V., tj. 7 785 594 akcje.

Głównych akcjonariuszy Banku przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2009		31.12.2008
Rabobank International Holding B.V.	49,37%	Rabobank International Holding B.V.	49,37%
Skarb Państwa	37,24%	Skarb Państwa	37,26%
Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.	9,98%	Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.	9,98%
Pozostali akcjonariusze	3,41%	Pozostali akcjonariusze	3,39%

W 2009 roku kontynuowano zawieranie, w imieniu Skarbu Państwa, umów nieodpłatnego zbycia akcji BGŻ S.A. osobom uprawnionym, na podstawie znowelizowanej w dniu 16 lutego 2007 r. ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 2 sierpnia 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu podziału 15% akcji BGŻ S.A. stanowiących własność Skarbu Państwa pomiędzy osoby uprawnione.

W 2009 r. zawarto 133 takie umowy na 6 819 akcji (w 2008 r. zawarto 504 umowy na 26 508 akcji). Transakcje te miały nieznaczny wpływ na zmniejszenie udziału Skarbu Państwa w kapitale akcyjnym spółki, który na koniec grudnia 2009 r. wynosił 37,24% (w 2008 r. wynosił 37,26%).

40 Kapitały rezerwowe i niepodzielony wynik finansowy

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitałach rezerwowych

	31.12.2009	31.12.2008
Kapitał zapasowy		
Stan na 1 stycznia	1 743 027	1 548 637
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	369 137	194 390
Zamiana obligacji zamiennych na akcje	–	–
Zbycie, likwidacja środków trwałych	–	–
Stan na 31 grudnia	2 112 164	1 743 027
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto		
Stan na 1 stycznia	90 000	90 000
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	–	–
Stan na 31 grudnia	90 000	90 000
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny – instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży		
Stan na 1 stycznia	(7 901)	(3 327)
Zysk/Strata netto z tytułu zmiany wartości godziwej	9 244	(5 648)
Podatek dochodowy odroczone	(1 756)	1 074
Stan na 31 grudnia	(413)	(7 901)
Pozostałe kapitały rezerwowe		
Stan na 1 stycznia	25 000	25 000
Stan na 31 grudnia	25 000	25 000
Pozostałe kapitały rezerwowe	31.12.2009	31.12.2008
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	90 000	90 000
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny – instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	(413)	(7 901)
Pozostałe kapitały rezerwowe	25 000	25 000
	114 587	107 099

41 Dywidenda na akcję

Podstawą do podziału wyniku jest jednostkowy wynik Banku.

W Banku za rok 2008 nie była wypłacana dywidenda. Zarząd Banku nie będzie rekomendował wypłacenia dywidendy za 2009 r.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

42 Podział zysku

Zysk Banku za 2008 rok oraz zysk z lat ubiegłych z tytułu przejścia na MSSF zostały przeniesione na kapitał zapasowy. Zarząd zaproponuje Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy przeniesienie zysku netto za 2009 rok w całości na kapitał zapasowy. Ostateczną decyzję w sprawie podziału zysku za 2009 rok podejmie Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku.

43 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2009	31.12.2008
Kasa i środki w Banku Centralnym (Nota 18)	1 279 378	1 291 385
Rachunki bieżące banków i inne należności	108 964	12 804
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	165 645	547 356
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych razem	1 553 987	1 851 545

44 Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanych w działalności operacyjnej.

	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		
Otrzymane dywidendy	(3 525)	(3 242)
Zmiana na odsetkach należnych od inwestycyjnych papierów wartościowych	1 188	(7 183)
Zmiana na odsetkach oraz na wycenie do wartości godziwej od papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(72 103)	(43 749)
Zmiana na odsetkach od certyfikatów depozytowych	(9 971)	–
Zmiana stanu odsetek i udziałów w zyskach razem	(84 411)	(54 174)

	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Zmiana stanu należności od banków		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	442 127	917 968
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(285 551)	(786 766)
Zmiana stanu należności od banków razem	156 576	131 202

	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych		
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych wynikająca z sald bilansowych	(712)	(596)
Inne (spłata odsetek)	(49)	(30)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych razem	(761)	(626)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Przepływ z działalności operacyjnej – inne korekty		
Bilansowa zmiana stanu innych aktywów	(45 156)	52 990
Zmiana stanu odpisów na inwestycyjne papiery wartościowe	(2)	(177)
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	–	(27 687)
Pozostałe korekty	(1 261)	(7 918)
Przepływ z działalności operacyjnej – inne korekty – razem	(46 419)	17 208
	Rok zakończony 31.12.2009	Rok zakończony 31.12.2008
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych pozostałych zobowiązań	(68 580)	(8 677)
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych zobowiązań z tytułu innych podatków dochodowego	(87 868)	(9 170)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań razem	(156 448)	(17 847)

45 Współczynnik wypłacalności**Ryzyko adekwatności kapitałowej**

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie przez Bank regulacji ostrożnościowych w zakresie wymogów kapitałowych z tytułu ponoszonego ryzyka, skwantyfikowanych w postaci współczynnika wypłacalności.

Głównymi narzędziami zarządzania adekwatnością kapitałową są:

1. Wybór optymalnych pod względem wysokości wymaganych kapitałów metod pomiaru wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z uchwałą 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku.
2. Wewnętrzne procedury określające: klasyfikację nowych operacji do portfela handlowego albo bankowego, ustalanie pozycji pierwotnych dla operacji zaliczanych do portfela handlowego oraz bankowego, ustalanie wyniku rynkowego zrealizowanego na pozycjach pierwotnych portfela handlowego, ustalanie straty zrealizowanej na pozycjach pierwotnych zaliczonych do portfela bankowego, stosowanie technik estymacyjnych cen wykorzystywanych do obliczania wyniku rynkowego zrealizowanego na pozycjach zaliczonych do portfela handlowego.

Baza kapitałowa i współczynnik wypłacalności

	31.12.2009	31.12.2008
Wymogi kapitałowe		
– wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	1 352 719	1 382 129
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia – dostawy	–	–
– wymogi kapitałowe dla ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych, ryzyka cen instrumentów dłużnych, walutowego i cen towarów	–	5 187
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	149 292	140 846
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	5 335	10 708
Całkowity wymóg kapitałowy	1 507 346	1 538 870
Składniki funduszy		
– kapitał akcyjny	43 137	43 137
– kapitał zapasowy	2 112 164	1 743 027
– kapitał rezerwowi łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	40 835	196 948
– zysk netto bieżącego okresu oraz zysk w trakcie zatwierdzenia	100 643	213 024

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	31.12.2009	31.12.2008
– pomniejszenie zysku netto bieżącego okresu oraz zysk w trakcie zatwierdzania w części niezwyfikowanej przez biegłego rewidenta	(100 643)	(128 733)
– fundusz ogólnego ryzyka	90 000	90 000
– fundusze własne z aktualizacji wyceny	(2 838)	(10 720)
– zmniejszenie funduszy o wartości niematerialne	(88 573)	(81 034)
– zmniejszenie funduszy o zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe	(21 116)	(21 143)
– kapitał krótkoterminowy	15 697	50 262
Razem fundusze własne	2 189 306	2 094 768
Współczynnik wypłacalności	11,6%	10,9%

Wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego

Do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank BGŻ stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA). Kalkulacja wymogu kapitałowego sporządzana jest zgodnie z załącznikiem nr 14 do uchwały nr 380/2008 KNF z 17.12.2008 r. Wymóg kapitałowy obliczany jest jako 15% średniego wyniku z trzech lat, przy czym:

- wynik za rok 2006 r. wyniósł 821 626 tys. zł,
- wynik za rok 2007 r. wyniósł 1 070 138 tys. zł,
- wynik za rok 2008 r. wyniósł 1 094 084 tys. zł.

Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka operacyjnego – w układzie skonsolidowanym – w 2009 r. wynosił 142 129 tys. zł.

Od 2008 roku w Banku obowiązują nowe zasady w zakresie współczynnika wypłacalności (Bazylea II). Współczynnik wypłacalności Banku był wyliczony wg metody standardowej.

Wartości bilansowe i zobowiązania udzielone narażone na ryzyko kredytowe

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Wielkość ważona ryzykiem
31.12.2009		
Pozycje bilansowe	22 135 884	15 516 543
Zobowiązania udzielone	3 100 083	1 232 410
Instrumenty pochodne	298 474	160 029
Razem	25 534 441	16 908 982

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Wielkość ważona ryzykiem
31.12.2008		
Pozycje bilansowe	21 809 530	15 174 977
Zobowiązania udzielone	3 632 199	1 440 490
Instrumenty pochodne	1 175 258	661 144
Razem	26 616 987	17 276 611

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Stopień narażenia na maksymalne ryzyko kredytowe (wartość netto)

	31.12.2009	31.12.2008
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 279 378	1 291 385
Należności od banków	356 593	798 698
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	430 329	530 173
Pochodne instrumenty finansowe	254 693	1 004 905
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	2 225 094	1 877 442
Kredyty i pożyczki od klientów:	16 076 272	15 188 764
– przedsiębiorstwa	5 273 436	6 048 678
– gospodarstwa domowe	10 520 325	8 841 855
– instytucje sektora budżetowego	211 876	197 713
– pozostałe podmioty	68 334	68 876
– pozostałe należności	2 301	31 642
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	2 781 211	1 822 475
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	213 109	750 589
Inne aktywa	817 031	802 937
Razem	24 433 710	24 067 368
Zobowiązania warunkowe nieodwołalne	2 147 898	2 346 902

Jak wspomniano w pkt 2.13.2 niniejszego sprawozdania, w wycenie instrumentów pochodnych uwzględniane jest także ryzyko kredytowe. W 2009 roku odpis z tego tytułu wynosi 3 486 tys. zł (2008 r. 24 777 tys. zł). Łączna kwota ekspozycji, dla których utworzono odpis, wyniosła na dzień 31 grudnia 2009 roku 102 567 tys. zł (2008 r. 334 918 tys. zł), natomiast zabezpieczenia tych transakcji w formie depozytów pieniężnych na ten dzień wyniosły łącznie 19 482 tys. zł (2008 r. 15 110 tys. zł).

W przypadku upłynięcia daty wymagalności instrumentu pochodnego bądź jego przedterminowego rozliczenia uwzględniany jest w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Na 31.12.2009 r. stan tego odpisu wynosi 41 803 tys. zł (2008 r. 22 266 tys. zł).

46 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Grupa prezentuje transakcje z podmiotami powiązаныmi z Bankiem i głównymi udziałowcami Banku.

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BGŻ S.A. na dzień 31.12.2009 r.

	SKARB PAŃSTWA	RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V.	COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- -BOERENLEENBANK B.A.	RAZEM	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Aktywa	2 108 655	503	59 154	2 168 312	8,88%
Rachunek bieżący	533	–	55	588	–
Dłużne papiery wartościowe	2 060 720	–	–	2 060 720	8,44%
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	59 099	59 099	0,24%
Odsetki	32 630	–	–	32 630	0,14%
Inne należności	14 772	503	–	15 275	0,06%
Zobowiązania	1 019 565	–	55 406	1 074 971	4,40%
Środki w rachunku bieżącym	236 733	–	5 703	242 436	0,99%
Zobowiązania z tytułu odsetek	2 108	–	–	2 108	0,01%
Depozyty terminowe	780 609	–	–	780 609	3,20%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	SKARB PAŃSTWA	RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V.	COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- -BOERENLEENBANK B.A.	RAZEM	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	49 703	49 703	0,20%
Inne zobowiązania	115	–	–	115	–
Koszty	77 628	32	1 606 945	1 684 605	0,24%
Z tytułu odsetek	52 201	–	544	52 745	0,01%
Z tytułu prowizji	–	–	1 481	1 481	–
Z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	1 604 920	1 604 920	0,23%
Inne	25 427	32	–	25 459	–
Przychody	136 793	273	2 132 368	2 269 434	0,32%
Z tytułu odsetek	108 145	–	351	108 496	0,02%
Z tytułu prowizji	671	–	–	671	–
Z tytułu instrumentów pochodnych	–	–	2 132 017	2 132 017	0,30%
Inne	27 977	273	–	28 250	–
Zobowiązania udzielone	–	–	10 337 654	10 337 654	37,58%
Zobowiązania udzielone nieodwołalne	–	–	2 000 000	2 000 000	7,27%
Instrumenty pochodne	–	–	8 337 654	8 337 654	30,31%

Przedstawione transakcje ze Skarbem Państwa (jednostki budżetowe) dotyczą w szczególności ministerstw, urzędów wojewódzkich, sądów, agencji rządowych (m.in. Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa, z którą Bank prowadzi rozliczenia w zakresie dopłat do kredytów preferencyjnych).

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BGŻ S.A. na dzień 31.12.2008 r.

	SKARB PAŃSTWA	RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V.	COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- -BOERENLEENBANK B.A.	RAZEM	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Aktywa	2 485 270	3	–	2 485 273	10,34%
Rachunek bieżący	123	–	–	123	–
Dłużne papiery wartościowe	2 429 080	–	–	2 429 080	10,11%
Odsetki	37 259	–	–	37 259	0,15%
Inne należności	18 808	3	–	18 811	0,08%
Zobowiązania	1 091 979	–	–	1 091 979	4,54%
Środki w rachunku bieżącym	258 001	–	–	258 001	1,07%
Zobowiązania z tytułu odsetek	3 926	–	–	3 926	0,02%
Depozyty i inne zobowiązania	830 052	–	–	830 052	3,45%
Koszty	96 692	–	126	96 818	0,04%
Z tytułu odsetek	74 292	–	–	74 292	0,03%
Inne	22 400	–	126	22 526	0,01%
Przychody	122 868	–	143	123 011	0,06%
Z tytułu odsetek	105 860	–	–	105 860	0,05%
Z tytułu prowizji	716	–	–	716	–
Inne	16 292	–	143	16 435	0,01%
Zobowiązania udzielone	–	–	–	–	–
Zobowiązania udzielone nieodwołalne	–	–	–	–	–

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Transakcje z podmiotami powiązаныmi na dzień 31.12.2008 r. i 31.12.2009 r.

	31.12.2009		31.12.2008	
	GRUPA RABOBANK (bez RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V. i COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- BOERENLEENBANK B.A.)	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.	GRUPA RABOBANK (bez RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V. i COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- BOERENLEENBANK B.A.)	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Aktywa	6 449	0,03%	104 031	0,43%
Kredyty i pożyczki	–	–	65	–
Rachunek bieżący	90	–	–	–
Lokaty	–	–	90 000	0,37%
Odsetki	–	–	16	–
Dłużne papiery wartościowe	–	–	–	–
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	6 158	0,03%	13 877	0,06%
Inne należności	201	–	73	–
Zobowiązania	1 194	0,01%	164 485	0,69%
Środki w rachunku bieżącym	18	–	7 000	0,03%
Depozyty terminowe	–	–	20 862	0,09%
Zobowiązania z tytułu odsetek	–	–	77	–
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	1 132	0,01%	136 483	0,57%
Inne	44	–	63	–
Koszty	25 786	–	485 218	0,24%
Z tytułu odsetek	575	–	124	–
Z tytułu instrumentów pochodnych	24 674	–	484 496	0,24%
Inne	537	–	598	–
Przychody	6 686	–	253 711	0,12%
Z tytułu odsetek	2 232	–	792	–
Z tytułu prowizji	–	–	–	–
Z tytułu instrumentów pochodnych	4 454	–	252 919	0,12%
Inne	–	–	–	–
Zobowiązania warunkowe	60 422	0,22%	7 753 523	11,69%
Zobowiązania udzielone	–	–	–	–
Zobowiązania otrzymane	–	–	2 000 000	3,02%
Instrumenty pochodne	60 422	0,22%	5 753 523	8,67%

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi i udziałowcami BGŻ S.A. nie odbiegają od warunków rynkowych.

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

W 2009 r. wynagrodzenie członków Zarządu Banku wyniosło 9 954 tys. zł (2008 r.: 8 263 tys. zł), a Rady Nadzorczej wyniosło 532 tys. zł (2008 r.: 661 tys. zł).

Ponadto poza wynagrodzeniem, Zarząd Banku ma prawo do dodatkowych świadczeń, w skład których w szczególności wchodzi ubezpieczenie na życie i świadczenia medyczne.

W latach 2009 i 2008 Bank nie wypłacał odpraw dla członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

W 2009 roku Bank wypłacił świadczenia po ustaniu zatrudnienia dla członków Zarządu Banku w wysokości 116 tys. zł (w 2008 r.: 104 tys. zł).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wysokość kredytów i pożyczek udzielonych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie korzystali z kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń w BGŻ S.A. w latach 2008 i 2009.

47 Istotne wydarzenia w 2009 roku

Umowa w sprawie pierwszej publicznej oferty akcji BGŻ S.A.

26 lutego 2009 roku pomiędzy Skarbem Państwa, Rabobank International Holding B.V. i Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. została podpisana umowa o współpracy. Zgodnie z zapisami umowy Skarb Państwa, jako akcjonariusz Banku BGŻ S.A., ma prawo zainicjować do 31 grudnia 2011 roku proces przeprowadzenia pierwszej oferty publicznej akcji Banku, w ramach którego będzie mógł zbyć posiadany pakiet akcji BGŻ S.A. Rabobank International Holding B.V. jest zobowiązany do głosowania za taką uchwałą, a BGŻ S.A. jest zobligowany przygotować i przeprowadzić ten proces. W związku z zawarciem umowy, podjęcie przez Walne Zgromadzenie „uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia BGŻ S.A. z dnia 23 sierpnia 2007 roku w sprawie ubiegania się o dopuszczenie akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym i ich dematerializacji”, w zakresie terminu oferty, staje się bezprzedmiotowe. Konkretny termin oferty publicznej będzie ustalony wspólnie przez Skarb Państwa i Rabobank International Holding B.V.

Wykup obligacji przez NBP

W dniu 22 stycznia 2009 r. zgodnie z Uchwałą nr 1/1/OK/2009 Zarządu NBP z dnia 8 stycznia 2009 r. nastąpił przedterminowy wykup przez Narodowy Bank Polski 10-letnich obligacji przeznaczonych na zamianę części obligacji nabytych przez banki w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej wyemitowanych w dniu 28 lutego 2002 r. Wcześniej wykupowi podlegały obligacje w wartości nominalnej 414 230 tys. zł.

Inspekcja KNF

W I półroczu 2009 roku została przeprowadzona w Banku kompleksowa inspekcja Komisji Nadzoru Finansowego. Inspekcja ta nie stwierdziła w Banku istotnych nieprawidłowości, które miałyby wpływ na sprawozdanie finansowe Banku.

48 Zdarzenia po dacie bilansu

Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania nie wystąpiły w Banku żadne zdarzenia po dacie bilansu.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

.....
Jacek Bartkiewicz
Prezes Zarządu

.....
Hieronymus Jacobus Nijsen
Pierwszy Wiceprezes Zarządu

.....
Michał Gajewski
Wiceprezes Zarządu

.....
Victor Hendrik Cuyckens
Wiceprezes Zarządu

.....
Witold Okarma
Wiceprezes Zarządu

.....
Katarzyna Romaszewska-Rosiak
*Dyrektor Zarządzający
ds. Finansów i Sprawozdawczości
Główny Księgowy Banku*

Warszawa, dnia 1 marca 2010 roku

ERNST & YOUNG

 Ernst & Young Audit sp. z o.o.
 Rondo ONZ 1
 00-124 Warszawa
 Tel. +48 22 557 70 00
 Faks +48 22 557 70 01
 warszawa@pl.ey.com
 www.ey.com/pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. („Bank”) z siedzibą w Warszawie, ul. Kasprzaka 10/16, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku, obejmującego:
 - skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2008 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 24.067.368 tysięcy złotych,
 - skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazujący zysk netto w wysokości 213.024 tysięcy złotych,
 - skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazujące zwiększenie stanu kapitałów własnych o kwotę 208.450 tysięcy złotych,
 - skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 6.101 tysięcy złotych oraz
 - zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).
2. Za rzetelność, prawidłowość i jasność załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada Zarząd Banku. Naszym zadaniem było zbadanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego i wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym, czy sprawozdanie to jest, we wszystkich istotnych aspektach, rzetelne, prawidłowe i jasne.
3. Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących w Polsce postanowień:
 - rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”),
 - norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów,
 w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Banku, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

ERNST & YOUNG

4. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku było przedmiotem naszego badania i z dniem 31 marca 2008 roku wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń z objaśnieniem kwestii utworzenia przez Bank dodatkowych odpisów w wysokości 16,6 milionów złotych na kredyty udzielone podmiotom z branży producentów i przetwórców drobiu, w związku z możliwym negatywnym wpływem, jaki mogło wywołać pojawienie się pod koniec 2007 roku przypadków zakażenia ptasią grypą w Polsce na kondycję finansową tych podmiotów. Jak przedstawiono w nocie 4 dodatkowych informacji i objaśnień do załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w opinii Zarządu Banku, na koniec grudnia 2008 roku, nie było potrzeby utrzymywania dodatkowych odpisów na ryzyko związane z ptasią grypą i w rezultacie Bank rozwiązał w całości odpis na ptasią grypę w roku 2008.
5. Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
 - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2008 roku;
 - zostało sporządzone prawidłowo, to jest zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE;
 - jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.
6. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem z działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ustawy o rachunkowości.

w imieniu
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
nr ewidencyjny 130

Marcin Dymek
Biegły rewident nr 9899/7370

Dominik Januszewski
Biegły rewident nr 9707/7255

Warszawa, dnia 23 marca 2009 roku

ERNST & YOUNG
AUDIT sp. z o.o.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
-72-

Grupa Kapitałowa
Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według
Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku
wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta

Warszawa, dnia 23 marca 2009 roku

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

SPIS TREŚCI

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	F-208
Skonsolidowany bilans	F-209
Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	F-211
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	F-213
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	F-215
1 Informacje o Grupie Kapitałowej BGŻ S.A.	F-215
2 Opis istotnych stosowanych zasad rachunkowości	F-217
2.1 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	F-217
2.2 Kontynuacja działalności	F-217
2.3 Oświadczenie o zgodności z MSSF	F-217
2.4 Zmiany prezentacji	F-219
2.5 Konsolidacja	F-220
2.6 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	F-220
2.7 Przychody i koszty z tytułu odsetek	F-221
2.8 Przychody z tytułu opłat i prowizji	F-221
2.9 Przychód z tytułu dywidend	F-221
2.10 Wynik z działalności handlowej	F-222
2.11 Wynik z działalności inwestycyjnej	F-222
2.12 Pozostałe przychody i koszty operacyjne	F-222
2.13 Podatek dochodowy	F-222
2.14 Klasyfikacja oraz wycena aktywów finansowych	F-223
2.14.1 Początkowe ujęcie oraz usunięcie aktywów i zobowiązań finansowych w bilansie	F-223
2.14.2 Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	F-223
2.14.3 Pożyczki i należności	F-224
2.14.4 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	F-225
2.14.5 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	F-225
2.14.6 Kompensowanie instrumentów finansowych	F-225
2.14.7 Umowy sprzedaży i odkupu	F-225
2.14.8 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	F-225
2.15 Utrata wartości aktywów finansowych	F-225
2.15.1 Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu	F-225
2.15.2 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej lub w koszcie nabycia	F-227
2.16 Renegocjowane umowy kredytów	F-227
2.17 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	F-227
2.18 Nieruchomości inwestycyjne	F-228
2.19 Koszty finansowania zewnętrznego	F-228
2.20 Wartości niematerialne	F-228
2.21 Rzeczowe aktywa trwale	F-229
2.22 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	F-230
2.23 Rezerwy	F-230
2.24 Gwarancje finansowe	F-230
2.25 Świadczenia pracownicze	F-230
2.25.1 Nagrody jubileuszowe	F-230
2.25.2 Odprawy emerytalne	F-230
2.25.3 Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów	F-231
2.25.4 Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	F-231
2.26 Kapitał podstawowy	F-231
2.26.1 Koszty emisji akcji	F-231
2.26.2 Akcje własne	F-231
2.27 Kapitał rezerwowy	F-231
2.28 Kapitał z aktualizacji wyceny	F-231
2.29 Pozostałe kapitały rezerwowe	F-231
2.30 Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto	F-231
2.31 Działalność powiernicza	F-231
2.32 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	F-232

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

3	Zarządzanie ryzykiem finansowym	F-232
3.1	Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych	F-232
3.2	Ryzyko kredytowe	F-232
3.3	Ryzyko rynkowe	F-241
3.4	Ryzyko płynności	F-250
3.5	Ryzyko operacyjne	F-254
3.6	Działalność powiernicza	F-255
3.7	Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych według zamortyzowanego kosztu	F-255
4	Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	F-257
5	Segmentacja działalności	F-259
5.1	Sprawozdawczość według segmentów działalności	F-259
5.2	Charakterystyka segmentów branżowych	F-259
6	Wynik z tytułu odsetek	F-262
7	Wynik z tytułu opłat i prowizji	F-262
8	Przychody z tytułu dywidend	F-263
9	Wynik na działalności handlowej	F-263
10	Wynik na działalności inwestycyjnej	F-264
11	Pozostałe przychody operacyjne	F-264
12	Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	F-264
13	Ogólne koszty administracyjne	F-265
14	Pozostałe koszty operacyjne	F-265
15	Koszty świadczeń pracowniczych	F-265
16	Podatek dochodowy	F-266
17	Zysk na jedną akcję	F-267
18	Kasa i środki w Banku Centralnym	F-267
19	Należności od banków	F-268
20	Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	F-269
21	Pochodne instrumenty finansowe	F-269
22	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	F-273
23	Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	F-277
24	Pozostałe dłużne papiery wartościowe	F-278
25	Nieruchomości inwestycyjne	F-279
26	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	F-279
27	Wartości niematerialne	F-280
28	Rzeczowe aktywa trwałe	F-281
29	Inne aktywa	F-282
30	Zobowiązania wobec innych banków	F-283
31	Zobowiązania wobec klientów	F-283
32	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	F-284
33	Pozostałe zobowiązania	F-285
34	Rezerwy	F-285
35	Odroczony podatek dochodowy	F-288
36	Działalność zaniechana	F-289
37	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	F-289
38	Zobowiązania warunkowe	F-290
39	Kapitał podstawowy	F-293
40	Kapitały rezerwowe i niepodzielony wynik finansowy	F-294
41	Dywidenda na akcję	F-294
42	Podział zysku	F-295
43	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	F-295
44	Informacje dodatkowe do rachunku przepływów pieniężnych	F-295
45	Współczynnik wypłacalności	F-296
46	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	F-299
47	Istotne wydarzenia w 2008 roku	F-301
48	Zdarzenia po dacie bilansu	F-302

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007 dane porównawcze
Przychody z tytułu odsetek	6	1 450 609	1 097 787
Koszty z tytułu odsetek	6	(785 705)	(526 148)
Wynik z tytułu odsetek		664 904	571 639
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	247 808	268 372
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	(31 018)	(30 050)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		216 790	238 322
Przychody z tytułu dywidend	8	3 242	2 132
Wynik na działalności handlowej	9	129 338	95 246
Wynik na działalności inwestycyjnej	10	(5 313)	(2 718)
Pozostałe przychody operacyjne	11	137 638	169 320
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	12	(45 104)	20 197
Ogólne koszty administracyjne	13, 15	(707 964)	(623 469)
Pozostałe koszty operacyjne	14	(118 583)	(160 797)
Wynik na działalności operacyjnej		274 948	309 872
Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych	26	(207)	–
Zysk (strata) brutto		274 741	309 872
Podatek dochodowy	16	(61 717)	(37 744)
Zysk (strata) netto		213 024	272 128
– przypadający na akcjonariuszy Banku		213 024	272 128
Zysk na akcję przypadający na akcjonariuszy Banku (wyrażony w PLN na 1 akcję):			
– podstawowy	17	4,94	6,52

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowany bilans

	Nota	31.12.2008	31.12.2007 dane porównawcze
AKTYWA			
Kasa i środki w Banku Centralnym	18	1 291 385	498 442
Należności od banków	19	798 698	1 716 741
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	20	530 173	139 014
Pochodne instrumenty finansowe	21	1 004 905	326 690
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	17 066 206	13 987 900
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	23	1 822 475	1 752 611
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	24	750 589	938 010
Nieruchomości inwestycyjne	25	77 000	49 313
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	26	19 393	–
Wartości niematerialne	27	81 034	59 999
Rzeczowe aktywa trwałe	28	449 435	427 137
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	36	108 166	–
Należności z tytułu podatku dochodowego		–	14 734
Inne aktywa	29	67 909	123 128
AKTYWA RAZEM		24 067 368	20 033 719

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowany bilans (cd.)

	Nota	31.12.2008	31.12.2007 dane porównawcze
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec innych banków	30	1 149 229	1 730 007
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	21	1 419 855	264 234
Zobowiązania wobec klientów	31	18 140 981	15 542 232
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	32	612 551	2 683
Pozostałe zobowiązania	33	266 680	275 356
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35	12 303	17 799
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		87 868	9 170
Rezerwy	34	68 709	94 004
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	37	30 957	28 449
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		21 789 133	17 963 934
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitały przypadające na akcjonariuszy Banku:		2 278 235	2 069 785
Kapitał akcyjny	39	43 137	43 137
Kapitał zapasowy	40	1 743 027	1 548 637
Niepodzielony wynik finansowy		213 024	272 128
Wynik z lat ubiegłych		171 948	94 210
Pozostałe kapitały	39	107 099	111 673
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		2 278 235	2 069 785
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ RAZEM		24 067 368	20 033 719

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

	Nota	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Wynik z lat ubiegłych	Niepodzielony wynik finansowy	Razem
Stan na 1 stycznia 2008	39, 40	43 137	1 548 637	111 673	94 210	272 128	2 069 785
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych		–	194 390	–	77 738	(272 128)	–
Zmiana wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		–	–	(5 648)	–	–	(5 648)
Podatek odroczoney		–	–	1 074	–	–	1 074
Pozycje przychodów i kosztów za rok obrotowy ujęte bezpośrednio w kapitale własnym (łącznie)		–	–	(4 574)	–	–	(4 574)
Wynik finansowy netto za rok obrotowy		–	–	–	–	213 024	213 024
Przychody i koszty za okres obrotowy łącznie		–	–	(4 574)	–	213 024	208 450
Stan na 31 grudnia 2008	39, 40	43 137	1 743 027	107 099	171 948	213 024	2 278 235

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (cd.)

	Nota	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Wynik z lat ubiegłych	Niepodzielony wynik finansowy	Razem
Stan na 1 stycznia 2007	39, 40	37 004	1 152 342	121 776	112 029	84 609	1 507 760
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych		–	102 428	–	(17 819)	(84 609)	–
Zwiększenie kapitału z tytułu zmiany obligacji zamiennych na akcje		6 133	293 867	–	–	–	300 000
Zmiana wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		–	–	(12 471)	–	–	(12 471)
Podatek odroczony		–	–	2 368	–	–	2 368
Pozycje przychodów i kosztów za rok obrotowy ujęte bezpośrednio w kapitale własnym (łącznie)		–	–	(10 103)	–	–	(10 103)
Wynik finansowy netto za rok obrotowy		–	–	–	–	272 128	272 128
Przychody i koszty za okres obrotowy łącznie		6 133	293 867	(10 103)	–	272 128	562 025
Stan na 31 grudnia 2007	39, 40	43 137	1 548 637	111 673	94 210	272 128	2 069 785

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007 dane porównawcze
PRZEPIYBY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:			
Zysk/strata netto		213 024	272 128
Korekty razem:		(854 868)	(1 985 852)
Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym		61 717	37 744
Amortyzacja		68 120	83 840
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	44	(54 174)	(41 605)
Zysk/strata z działalności inwestycyjnej		5 313	2 718
Zmiana stanu rezerw		(22 787)	22 797
Zmiana stanu należności od banków	44	131 202	841 295
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		(391 159)	195 665
Zmiana stanu należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		(678 215)	(33 519)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		(3 061 342)	(4 413 544)
Zapłacony podatek dochodowy		(85 869)	(55 045)
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków		(580 778)	37 881
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		1 155 621	(5 788)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		2 598 748	1 469 664
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	44	(626)	(1 275)
Zmiana stanu innych zobowiązań	44	(17 847)	(35 605)
Inne korekty	44	17 208	(91 075)
PRZEPIYBY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		(641 844)	(1 713 724)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych (cd.)

	Nota	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007 dane porównawcze
PRZEPLÝW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:			
Wpływy		31 844 040	29 949 084
Zbycie akcji lub udziałów w jednostkach zależnych		374	–
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		254 781	531 176
Zbycie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		31 574 432	29 400 638
Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		9 728	12 234
Inne wpływy inwestycyjne		4 725	5 036
Wydatki		(31 806 589)	(29 422 835)
Nabycie akcji lub udziałów w jednostkach stowarzyszonych		(19 600)	–
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(60 000)	(80 000)
Nabycie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		(31 600 547)	(29 267 506)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(116 611)	(70 290)
Inne wydatki inwestycyjne		(9 831)	(5 039)
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		37 451	526 249
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:			
Wpływy		1 843 366	–
Emisja dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych		1 843 366	–
Wydatki		(1 232 872)	–
Wykup dłużnych papierów wartościowych od innych instytucji finansowych		(1 232 872)	–
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		610 494	–
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO RAZEM		6 101	(1 187 475)
Środki pieniężne na początek okresu	43	1 845 444	3 032 919
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	43	1 851 545	1 845 444
o ograniczonej możliwości dysponowania		916	3 953

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1 Informacje o Grupie Kapitałowej BGŻ S.A.

Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. („Grupa”).

Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna („Bank” lub „BGŻ S.A.”) posiada siedzibę w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16 i jest zarejestrowany w Polsce, przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie przez XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000011571.

Bank nie jest notowany na giełdzie.

Przeciętne zatrudnienie w roku 2008 dla Banku BGŻ S.A. wyniosło 5 148,34 etatu, a dla Grupy wyniosło 5 151,34 etatu.

Podstawowym przedmiotem działalności Banku są:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warranty,
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- terminowe operacje finansowe,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego,
- obejmowanie i nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- dokonywanie na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
- prowadzenie działalności maklerskiej (przedsiębiorstwa maklerskiego),
- prowadzenie działalności akwizycyjnej w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- wykonywanie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- przechowywanie aktywów funduszy inwestycyjnych,
- prowadzenie depozytu papierów wartościowych,
- pośrednictwo w obrocie jednostkami uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- świadczenie usług finansowo-rozliczeniowych i doradczych w zakresie instrumentów rynków finansowych,
- świadczenie usług powierniczych, faktoringowych,
- świadczenie usług w zakresie transportu wartości pieniężnych,
- świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie dopuszczonym przepisami ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym,
- prowadzenie leasingu finansowego,
- obrót znakami skarbowymi i wartościami numizmatycznymi.

W skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2008 roku wchodził:

Jacek Bartkiewicz	– Prezes Zarządu
Hieronymus Jacobus Nijssen	– Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Andrzej Chmielecki	– Wiceprezes Zarządu
Victor Hendrik Cuyckens	– Wiceprezes Zarządu
Michał Gajewski	– Wiceprezes Zarządu
Witold Okarma	– Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza powołała z dniem 1 czerwca 2008 roku Pana Witolda Okarmę na stanowisko Wiceprezesa Zarządu oraz z dniem 3 czerwca 2008 roku Pana Michała Gajewskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. Z dniem 3 czerwca 2008 r. rezygnację z funkcji członka zarządu złożył Pan Gabriel Główka.

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej Rabobank.

Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. W skład Grupy wchodzi następujące jednostki zależne:

HALS – Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o. w likwidacji („HALS”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 31. Podstawowy przedmiot działalności Spółki to:

- pozostałe pośrednictwo finansowe, gdzie indziej niesklasyfikowane.

Spółka zarejestrowana jest przez Krajowy Rejestr Sądowy przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000029303.

BGŻ S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym Spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o. („Actus”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16. Podstawowy przedmiot działalności Spółki to:

- nabywanie i zbywanie nieruchomości oraz ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach,
- prowadzenie inwestycji budowlanych na nieruchomościach własnych i obcych,
- usługi pośrednictwa w handlu nieruchomościami i wynajem lokali,
- dzierżawienie, wydzierżawianie nieruchomości i najem lokali,
- usługi: wyceny nieruchomości zarządzania nieruchomościami oraz doradztwa nieruchomościowego (działalność agencji obsługi nieruchomości).

Spółka zarejestrowana jest przez Krajowy Rejestr Sądowy prowadzony przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000023062.

BGŻ S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym Spółki oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

W 2007 roku w skład Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. wchodziła jeszcze spółka zależna Korporacja Leasingowa Sp. z o.o., która w dniu 5 grudnia 2008 r. została zlikwidowana.

BGŻ S.A. posiada 49% udziału w kapitale podstawowym Spółki BGŻ Leasing Sp. z o.o. oraz 49% głosów na Zgromadzeniu Wspólników. Pozostałe 51% udziałów w kapitale Spółki posiada spółka De Lage Landen, która wchodzi w skład Grupy Rabobank.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2008 roku i zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 23 marca 2009 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień 31 grudnia 2008 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd dnia 23 marca 2009 roku.

Dane w sprawozdaniu prezentowane są za lata 2007 i 2008.

2 Opis istotnych stosowanych zasad rachunkowości

2.1 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów zaklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, które są wyceniane według wartości godziwej.

2.2 Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy z wyjątkiem jednostki zależnej HALS – Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o. w likwidacji, która została postawiona w stan likwidacji z dniem 9 czerwca 2004. Dane finansowe tej spółki zależnej włączone do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały sporządzone przy braku założenia kontynuowania działalności gospodarczej w okresie co najmniej 12 miesięcy.

2.3 Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Bank prowadzi swoje księgi rachunkowe zgodnie z MSSF. Dniem przejścia na MSSF-y zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BGŻ S.A. z dnia 29 czerwca 2007 r. dla jednostkowego sprawozdania finansowego Banku jest dniem 1 stycznia 2007 roku.

Pozostałe jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określoną przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych tych jednostek wprowadzone w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Bank zastosował po raz pierwszy MSSF przy sporządzaniu Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. z dniem 31.12.2005 roku, natomiast dniem przejścia na MSSF był 1 stycznia 2004 roku.

Wprowadzenie nowych standardów i interpretacji

Poniżej zostały przedstawione nowe lub zmienione regulacje MSSF oraz nowe interpretacje KIMSF, które Grupa zastosowała w bieżącym roku. Ich zastosowanie, oprócz kilku dodatkowych ujawnień, nie miało wpływu na sprawozdanie finansowe.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- KIMSF 11 MSSF 2 – Wydanie akcji w ramach Grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych – zawiera wskazówki, czy transakcje, w których jednostka emituje instrumenty kapitałowe w ramach zapłaty za otrzymane przez nią towary lub usługi, bądź też, gdy zapłatą są wyemitowane instrumenty kapitałowe jednostki tej samej grupy kapitałowej, należy traktować jako rozliczane w instrumentach kapitałowych czy też rozliczane w środkach pieniężnych. Interpretacja określa również sposób postępowania w sytuacjach, gdy jednostka wykorzystuje posiadane akcje własne w celu rozliczenia zobowiązań w ramach transakcji płatności w formie akcji własnych. Zastosowanie tej interpretacji nie spowodowało istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena oraz MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji – Przekwalifikowanie instrumentów finansowych – zmiany te dopuszczają reklasyfikację pewnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu do kategorii instrumentów utrzymywanych do terminu zapadalności, dostępnych do sprzedaży lub pożyczek i należności. Zgodnie z tymi zmianami dopuszczalne jest również, w pewnych okolicznościach, przeniesienie instrumentów dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczki i należności. Zmiany mają zastosowanie dla reklasyfikacji dokonanych 1 lipca 2008 roku lub później. Grupa nie dokonywała reklasyfikacji instrumentów finansowych ani z kategorii instrumentów przeznaczonych do obrotu, ani z kategorii instrumentów dostępnych do sprzedaży.
- Interpretacja KIMSF 14 MSR 19 – Ograniczenia w wycenie aktywów programów określonych świadczeń, wymogi minimalnego finansowania i ich interakcje – KIMSF 14 zawiera wskazówki, jak oszacować graniczną wartość nadwyżki w programie określonych świadczeń, która może być ujęta jako składnik aktywów zgodnie z MSR 19 Świadczenia pracownicze. Z uwagi na fakt, że obecnie w ramach programów określonych świadczeń zobowiązania przewyższają aktywa, zastosowanie tej interpretacji nie ma wpływu na pozycję finansową ani wyniki działalności Grupy.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 8 *Segmenty operacyjne* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* (zmieniony we wrześniu 2007) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSR 23 *Koszty finansowania zewnętrznego* (zmieniony w marcu 2007) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSSF 3 *Połączenie jednostek gospodarczych* (znowelizowany w styczniu 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* (zmieniony w styczniu 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 2 *Płatności w formie akcji: warunki nabywania uprawnień i anulowanie* (zmieniony w styczniu 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSR 32 i MSR 1: *Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży i obowiązki powstające w momencie likwidacji (spółki)* (zmiany wprowadzone w lutym 2008) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 12 *Umowy na usługi koncesjonowane* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2008 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Interpretacja KIMSF 13 *Programy lojalnościowe* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2008 roku lub później,
- Zmiany wynikające z corocznego przeglądu MSSF – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- Zmiany do MSSF 1 i MSR 27 *Koszt inwestycji w jednostkę zależną, współkontrolowaną i stowarzyszoną* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 15 *Umowy dotyczące budowy nieruchomości* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Interpretacja KIMSF 16 *Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 października 2008 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Zmiany do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena: Pozycje zabezpieczane kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń* (zmiany wprowadzone w lipcu 2008) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* (znowelizowany w listopadzie 2008) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Interpretacja KIMSF 17 *Dywidendy niepieniężne* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Zmiany do MSR 39 i MSSF 7 *Przekwalifikowanie aktywów finansowych Data wejścia w życie i przepisy przejściowe* (zmiany wprowadzone w listopadzie 2008) – mające zastosowanie, począwszy od 1 lipca 2008 roku – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Interpretacja KIMSF 18 *Aktywa otrzymane od klientów* – mająca zastosowanie od 1 lipca 2009 roku – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE.

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Bank zasady (politykę) rachunkowości oraz planuje ich zastosowanie, w terminach podanych w określonych standardach i interpretacjach (bez wcześniejszego zastosowania).

Zarząd podjął decyzję o nieskorzystaniu z możliwości reklasyfikacji aktywów finansowych, która została dopuszczona przez poprawkę do MSR 39 i MSSF 7 opublikowaną 14 października 2008 r.

2.4 Zmiany prezentacji

Poniżej zaprezentowano różnice wynikające ze zmiany prezentacji w sprawozdaniu wg stanu na 31.12.2007 r.

Skonsolidowany bilans

	Stan na 31.12.2007 dane historyczne		Zmiany prezentacji	Stan na 31.12.2007 dane porównywalne
AKTYWA				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	14 004 864	1)	(16 964)	13 987 900
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	118 767	2)	(118 767)	–
Inne aktywa	106 164	1)	16 964	123 128
AKTYWA RAZEM	14 229 795		(118 767)	14 111 028
ZOBOWIĄZANIA				
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	136 566	2)	(118 767)	17 799
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	136 566		(118 767)	17 799

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Poniżej przedstawiono objaśnienia zmian w prezentacji danych w 2007 roku.

1)	Reklasyfikacja rozliczeń z tytułu kart płatniczych z pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” do pozycji „Inne aktywa”	16 964
2)	Prezentacja netto aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(118 767)

Zdaniem Zarządu dokonana reklasyfikacja rozliczeń z tytułu kart płatniczych oraz prezentacja netto aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w sposób bardziej adekwatny odzwierciedlają treść ekonomiczną tych transakcji.

Poniżej zaprezentowano różnice w prezentacji w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych na 31.12.2007 r. wynikające z reklasyfikacji inwestycyjnych papierów wartościowych z działalności operacyjnej do działalności inwestycyjnej oraz wyodrębnienia w działalności operacyjnej pozycji dotyczących podatku dochodowego:

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	Dane historyczne	Zmiany prezentacji	Dane porównywalne
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(2 132)	(39 473)	(41 605)
Zmiana stanu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	544 721	(544 721)	–
Inne korekty	(108 264)	17 189	(91 075)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych	–	(80 000)	(80 000)
Nabycie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	–	(29 267 506)	(29 267 506)
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych	–	531 176	531 176
Zbycie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	–	29 400 638	29 400 638
Inne wydatki inwestycyjne	–	(5 039)	(5 039)
Inne wpływy inwestycyjne	2 715	2 321	5 036

Zdaniem Zarządu dokonana reklasyfikacja w sposób bardziej adekwatny prezentuje przepływ środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej w 2007 roku.

2.5 Konsolidacja**Jednostki zależne**

Jednostki zależne to wszystkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami wewnątrz Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne przy sporządzaniu za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, danych finansowych dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.6 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych**a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji**

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w tysiącach złotych polskich, które są jednocześnie walutą funkcjonalną Banku i walutą prezentacji sprawozdań finansowych Banku.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

(b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w wyniku na działalności handlowej lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego obowiązujące na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku:

	31.12.2008	31.12.2007
1 EUR	4,1724	3,5820
1 USD	2,9618	2,4350
1 GBP	4,2913	4,8688
1 CHF	2,8014	2,1614
100 JPY	3,2812	2,1728

2.7 Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej oraz dłużnych aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa dostępne do sprzedaży.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą ustalania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne, uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego (np. opcje wcześniejszej spłaty), nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszelkie należne bądź otrzymane opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Grupę w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są według pierwotnej stopy procentowej w stosunku do nowo wyznaczonej wartości bilansowej aktywa wyliczonej jako różnica pomiędzy wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty wartości (wartość inwestycji netto).

2.8 Przychody z tytułu opłat i prowizji

Opłaty i prowizje, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, tylko są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wynik z tytułu opłat i prowizji. Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są w szczególności prowizje otrzymywane od kredytów w rachunkach bieżących, kart kredytowych, kredytów odnawialnych, zobowiązań udzielonych. Dodatkowo Bank uwzględnia w powyższej pozycji opłaty za prowadzenie rachunków bieżących.

2.9 Przychód z tytułu dywidend

Dochód z tytułu dywidendy jest ujmowany w rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw do jej otrzymania przez Grupę.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.10 Wynik z działalności handlowej

Wynik z tytułu działalności handlowej uwzględnia wszystkie przychody i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej oraz związane z nimi przychody i koszty odsetkowe oraz dywidendy dotyczące aktywów i zobowiązań finansowych klasyfikowanych jako aktywa oraz zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pozycja obejmuje także zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych.

2.11 Wynik z działalności inwestycyjnej

Przychody oraz koszty z tytułu aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności z wyłączeniem odsetek są prezentowane w pozycji wynik na działalności inwestycyjnej.

2.12 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych Grupa wykazuje pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Grupa ujmuje w powyższej pozycji głównie: przychody i koszty powstałe z tytułu sprzedaży i likwidacji aktywów trwałych, przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych, otrzymane i zapłacone odszkodowania, przychody i koszty z tytułu innych usług niezwiązanych z podstawową działalnością Grupy.

2.13 Podatek dochodowy

Obciążenie wyniku finansowego brutto obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz obciążenie/uznanie z tytułu zmiany aktywa/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Odroczony podatek dochodowy

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest w pełnej wysokości metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli różnice przejściowe powstały w wyniku wykazania aktywa lub zobowiązania wynikającego z transakcji niebędącej połączeniem podmiotów gospodarczych, która w momencie zawarcia nie miała wpływu na wynik podatkowy ani księgowy, wówczas podatek odroczony nie jest wykazywany. Ponadto rezerwa z tytułu podatku odroczonego jest tworzona w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu, natomiast aktywa z tytułu podatku odroczonego w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym a nie w rachunku zysków i strat.

W 2008 i 2007 r. bieżący podatek dochodowy i rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczane były z zastosowaniem stawki 19%.

2.14 Klasyfikacja oraz wycena aktywów finansowych

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

2.14.1 Początkowe ujęcie oraz usunięcie aktywów i zobowiązań finansowych w bilansie

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży oraz zawarcia transakcji z użyciem instrumentów pochodnych, ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa podejmie zobowiązanie do zakupu lub sprzedaży danego składnika aktywów. Kredyty ujmowane są w momencie wypłaty środków na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Klasyfikacja aktywów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia zależy od celu, w jakim dany składnik aktywów finansowych został nabyty oraz jego charakterystyki.

W przypadku, gdy zapłacona cena za składnik aktywów na nieaktywnym rynku jest różna od wartości godziwej zaobserwowanej w przypadku innych podobnych transakcji dotyczących tego samego składnika aktywów na aktywnym rynku lub wartości oszacowanej na podstawie założeń przyjętych z obserwowanego rynku, Grupa od razu rozpoznaje różnicę pomiędzy wartością godziwą a zapłaconą ceną w rachunku zysków i strat w pozycji wynik z działalności handlowej.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

2.14.2 Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (w tym pochodne instrumenty finansowe), oraz
- aktywa lub zobowiązania finansowe zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa lub zobowiązania finansowe zostają ujęte do kategorii „aktywa lub zobowiązania finansowe zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” po spełnieniu następujących kryteriów: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz 31 grudnia 2007 roku oraz odpowiednio w latach wtedy zakończonych żadne aktywa finansowe nie zostały zakwalifikowane w momencie początkowego ujęcia do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Składnik aktywów finansowych „przeznaczonych do obrotu” zalicza się do kategorii „Aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Zarząd po spełnieniu odpowiednich warunków. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na dzień bilansowy wyceniane w wartości godziwej, począwszy od dnia zawarcia transakcji. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej „aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” są wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na działalności handlowej w okresie, w którym powstały. Odsetki oraz zakupione dyskonto lub premia rozliczane są do wyniku z tytułu odsetek w czasie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej aktywa lub zobowiązanie finansowego w momencie jego początkowego ujęcia jest wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty, chyba że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Wartość godziwą aktywa lub zobowiązania finansowego po jego początkowym ujęciu ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w bilansie jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczona w oparciu o techniki wyceny uwzględnia także element ryzyka kredytowego. Zmiana wartości godziwej wynikająca ze zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z instrumentami pochodnymi ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Niektóre wbudowane instrumenty pochodne, takie jak opcja wbudowana w lokaty inwestycyjne, traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Oceny, czy dana umowa zawiera wbudowany instrument pochodny, dokonuje się na moment przystąpienia do umowy. Ponowna ocena jest dokonywana jedynie wtedy, gdy nastąpią zmiany w umowie istotnie wpływające na wynikające z niej przepływy pieniężne.

2.14.3 Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Do tej kategorii aktywów finansowych zaliczamy „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”, jak również „Należności od banków”.

Powstają one wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać powstałych należności do obrotu natychmiastowo lub w krótkim terminie oraz nie zostały one zaklasyfikowane jako „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”, „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” lub „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

Po początkowym ujęciu pożyczki i należności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), wszelkie różnice pomiędzy ich wartością godziwą w momencie początkowego ujęcia (pomniejszoną o koszty transakcyjne) odpowiadającej zwykle przekazanej kwocie (pomniejszonej o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.14.4 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności. W przypadku sprzedaży przez Grupę części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, wszystkie aktywa z tej kategorii są przeklasyfikowane do kategorii dostępne do sprzedaży.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej.

2.14.5 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji sprzedaży, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, odnosi się na kapitał rezerwowany z aktualizacji wyceny. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

W przypadku aktywów oprocentowanych odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów odsetkowych. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w wyniku z działalności inwestycyjnej w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

2.14.6 Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto, jeżeli występuje bieżące możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz Grupa ma zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.14.7 Umowy sprzedaży i odkupu

W przypadku sprzedaży papierów wartościowych z jednoczesnym zawarciem powiązanej umowy odkupu (transakcje „repo” oraz „sell buy back”) tego typu aktywa finansowe nie są wyłączone z bilansu. Korespondujące zobowiązanie z tytułu otrzymanych środków pieniężnych wobec kontrahenta Grupa prezentuje w pozycji „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”.

W przypadku zakupu papierów wartościowych z jednoczesnym przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje „reverse repo” oraz „buy sell back”) korespondującą wartość środków pieniężnych zapłaconych ujmuje się w zależności od ich charakteru jako „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” lub „Należności od banków”. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu traktuje się jako odsetki i nalicza metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy.

2.14.8 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wyceniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu metodą praw własności.

2.15 Utrata wartości aktywów finansowych**2.15.1 Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu**

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub zdarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („przesłanki do rozpoznania utraty wartości”) oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) mają wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Grupę informacje o następujących zdarzeniach powodujących utratę wartości:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- naruszenie umowy, np. niespłacenie lub opóźniona spłata odsetek lub części kapitałowej zobowiązania,
- dokonanie przez Grupę ustępstwa na rzecz dłużnika spowodowanego ekonomicznymi lub prawnymi aspektami jego trudności finansowych, które w innych okolicznościach nie byłoby brane pod uwagę,
- prawdopodobieństwo bankructwa lub innej reorganizacji finansowej dłużnika,
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi,
- dające się zaobserwować dane wskazujące na wymierne zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących grupy aktywów finansowych od momentu pierwotnego ich ujęcia, nawet jeżeli zmniejszenia tego nie można jeszcze przypisać do poszczególnych składników grupy aktywów finansowych, w tym:
 - niekorzystne zmiany sytuacji płatniczej dłużników,
 - warunki ekonomiczne w kraju lub na rynku lokalnym wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy.

Grupa najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Grupa stwierdzi, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową. W praktyce Grupa może wyceniać utratę wartości na podstawie wartości godziwej instrumentu finansowego, w oparciu o istniejącą cenę rynkową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z zajęcia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy zajęcie jest, czy nie jest prawdopodobne.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są łączone w grupy o podobnych cechach ryzyka kredytowego (według stosowanego przez Grupę systemu uwzględniającego rodzaj składnika aktywów, sektor gospodarki, obszar geograficzny, rodzaj zabezpieczenia, stan przeterminowania i inne istotne czynniki). Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych doświadczeń dotyczących strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka. Historyczne doświadczenia dotyczące strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia skutków aktualnych

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

okoliczności, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą historyczne doświadczenia oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Szacunki dotyczące zmian przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupami aktywów powinny być zgodne pod względem kierunku ze zmianami odnośnych obserwowanych danych zachodzącymi z okresu na okres (np. zmiany stopy bezrobocia, cen nieruchomości, stanu spłat lub innych czynników wskazujących na zmiany prawdopodobieństwa wystąpienia strat w danej grupie i ich wielkości). Metodologia oraz założenia stosowane przy szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie rewidowane przez Grupę w celu zmniejszenia różnic między szacowaną a rzeczywistą wysokością strat.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu należy przeprowadzić wszystkie wymagane przepisami Banku procedury i ustalić kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty odpowiednio zmniejszana jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

2.15.2 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej lub w koszcie nabycia

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę znaczny lub długotrwały spadek wartości papieru wartościowego poniżej jego wartości początkowej. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazaną w rachunku zysków i strat – zostaje usunięta z kapitału własnego i wykazana w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży są odwracane przez kapitał. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany przez rachunek zysków i strat.

2.16 Renegocjowane umowy kredytów

W przypadku, gdy kredyt został renegocjowany i w konsekwencji wydłużeniu uległy terminy spłat lub zmieniono inne warunki umowy, to taka ekspozycja nie jest klasyfikowana jako zaległa. Grupa ujawnia wartość bilansową aktywów finansowych, które gdyby nie miała miejsca zmiana terminów spłat lub zmiana warunków umowy, byłyby przeterminowane. Zarząd Banku na bieżąco weryfikuje, czy wszystkie warunki renegocjowanej umowy są spełniane oraz czy Bank otrzyma przyszłe płatności. Kredyty nadal są objęte indywidualną lub grupową oceną utraty wartości oraz wyceniane są przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej.

2.17 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (lub grupy aktywów do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia wyceniane są według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonych o koszty związane ze sprzedażą.

Aktywa trwale i grupy aktywów klasyfikowane są jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana w wyniku transakcji sprzedaży. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do zakończenia transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Działalność zaniechana to część składowa Grupy, która została zbyta albo sklasyfikowana jako „przeznaczona do sprzedaży” i (a) stanowi ważny rodzaj lub obszar terytorialny działalności; (b) wchodzi w skład pojedynczego skoordynowanego planu

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

zbycia ważnego rodzaju lub obszaru terytorialnego działalności lub (c) stanowi jednostkę zależną przejętą wyłącznie w celu późniejszej odsprzedaży.

Jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży Grupa wykazuje aktywa trwale przejęte za długi, o ile spełniają one wymogi MSSF 5 opisane powyżej.

2.18 Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub/i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy:

- uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne, oraz
- można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

W momencie początkowego ujęcia nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji.

Grupa przyjęła zasadę, iż na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej.

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej jest ujmowana w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych w okresie, w którym zmiana nastąpiła.

Nieruchomości i grunty przejęte za długi są ujmowane jako nieruchomości inwestycyjne, chyba że spełniają kryteria zaliczenia do aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

2.19 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty transakcyjne finansowania zewnętrznego dotyczące wyemitowanych papierów wartościowych ujmowane są jako koszty wyceniane metodą efektywnej stopy procentowej

2.20 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Bank we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania. Koszty związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych. Koszty związane z tworzeniem oprogramowania uwzględnione w wartości początkowej aktywa amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynoszą:

- licencje 14,0–50,0%
- autorskie prawa majątkowe 20,0–50,0%

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania wartości niematerialnych dokonuje się na każdy dzień bilansowy i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową.

Zyski i straty z tytułu zbycia wartości niematerialnych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.21 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki 1,5–10,0%
- maszyny i urządzenia 10,0–20,0%
- środki transportu 12,5–20,0%
- zespoły komputerowe 20,0–33,0%

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na każdy dzień bilansowy i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Jeżeli wartość odzyskiwana jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów, w ciężar rachunku zysków i strat tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

2.22 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

2.23 Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenie się rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe z tytułu odsetek.

Bank ujmuje w bilansie rezerwę restrukturyzacyjną na udokumentowane koszty związane z restrukturyzacją. Rezerwa tworzona jest w oparciu o szczegółowy, formalny i ogłoszony plan restrukturyzacji. Rezerwa nie uwzględnia przyszłych kosztów operacyjnych.

2.24 Gwarancje finansowe

Gwarancje finansowe po początkowym ujęciu wyceniane są według wartości wyższej z dwóch:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, gdzie wartość rezerw na zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji odnosi się do szacunku wartości przyszłych strat w wysokości oczekiwanej bieżącej wartości przyszłych strat z tytułu niespłaconych kwot należności powstałych w wyniku realizacji gwarancji,
- wartości początkowej odpowiednio pomniejszonej o przychody ujęte zgodnie z MSR 18 Przychody.

2.25 Świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz niewykorzystanych urlopów. Rezerwy te tworzone są metodą aktuarialną, co zostało opisane w Nocie 37 niniejszego sprawozdania.

Pracownicy zatrudnieni w Grupie mają prawo do następujących świadczeń pracowniczych:

2.25.1 Nagrody jubileuszowe

Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi. Przysługują pracownikom za wieloletnią pracę w oparciu o liczbę lat przepracowanych w Grupie. Zasady wypłat nagród jubileuszowych określa Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy z dnia 19 grudnia 2005 roku.

2.25.2 Odprawy emerytalne

Odprawy emerytalne, będące programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, przysługują pracownikom, którzy przechodzą na zaopatrzenie emerytalne lub rentę inwalidzką. Do okresu pracy wlicza się wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia na podstawie stosunku pracy.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.25.3 Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe obliczane są jako iloczyn dziennej stawki średniego wynagrodzenia osobowego i liczby dni zaległego urlopu wypoczynkowego.

2.25.4 Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

W przypadku podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, którego dotyczy podział zysku jeżeli na Grupie ciąży prawny bądź zwyczajowy obowiązek takiego podziału zysku lub w którym podział zysku został zatwierdzony przez Zgromadzenie Akcjonariuszy/Wspólników, jeżeli decyzja akcjonariuszy nie wynika z istniejącego na dzień bilansowy obowiązku.

2.26 Kapitał podstawowy

2.26.1 Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, po odliczeniu ewentualnego podatku dochodowego, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

2.26.2 Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank lub inne jednostki Grupy objęte konsolidacją, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

2.27 Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy tworzy się z corocznych odpisów dokonywanych z zysku lub z innych źródeł, niezależnie od kapitału zapasowego. Kapitał rezerwowy obejmuje część funduszu rewaluacyjnego, która dotyczy zlikwidowanych, sprzedanych lub nieodpłatnie przekazanych środków trwałych, które podlegały aktualizacji wyceny poprzez zwiększenie funduszu rewaluacyjnego.

Kapitał rezerwowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych Banku lub na inne cele, w tym na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

2.28 Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny powstaje w wyniku aktualizacji instrumentów finansowych przeznaczonych do sprzedaży.

2.29 Pozostałe kapitały rezerwowe

W Banku może być utworzony fundusz na niezidentyfikowane ryzyko z całości lub części środków rezerwy na ryzyko ogólne. Fundusz może być wykorzystany wyłącznie na pokrycie strat bilansowych Banku.

2.30 Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego utworzony został zgodnie z Prawem bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 r. z zysku po opodatkowaniu. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

2.31 Działalność powiernicza

Grupa prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Biuro Maklerskie BGŻ S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa zarządzane w ramach działalności powierniczej nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie spełniają definicji aktywów Grupy.

2.32 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: środki pieniężne w kasie oraz środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania (rachunek bieżący), rachunek rezerwy obowiązkowej, należności od banków (w tym rachunki nostro).

3 Zarządzanie ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej skoncentrowane jest bezpośrednio w Banku, z uwagi na fakt, że aktywa Banku stanowią 99,86% aktywów Grupy (wg danych na dzień 31 grudnia 2008 roku). Wobec powyższego wszystkie dane dotyczące poszczególnych ryzyk prezentowane są za Bank.

3.1 Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Ze swojej natury działalność Banku skupia się przede wszystkim na wykorzystywaniu instrumentów finansowych, w tym instrumentów pochodnych. Bank przyjmuje depozyty klientów zarówno o stałym, jak i zmiennym oprocentowaniu, na różne okresy oraz stara się wypracować wyższe niż przeciętne marże procentowe, lokując przyjęte środki w aktywa wysokiej jakości. Bank stara się powiększać marże procentowe, gromadząc środki krótkoterminowe i pożyczając je na dłuższe okresy przy wyższym oprocentowaniu, zachowując przy tym wystarczający poziom płynności, aby móc regulować wszystkie pojawiające się zobowiązania.

Bank stara się także poprawić swoje wyniki dzięki uzyskiwaniu wyższych niż przeciętne marż, poprzez pożyczanie środków klientom korporacyjnym i indywidualnym o różnej zdolności kredytowej. Zaangażowanie tego rodzaju obejmuje nie tylko kredyty i pożyczki wykazywane w bilansie, ale także gwarancje i inne zobowiązania udzielone, takie jak akredytywy, gwarancje należytego wykonania i inne.

Bank prowadzi obrót instrumentami finansowymi notowanymi na giełdzie oraz dostępnymi na rynkach pozagiełdowych, w tym instrumentami pochodnymi, w celu wykorzystania krótkoterminowych zmian sytuacji na rynku instrumentów kapitałowych, obligacji i walut, stóp procentowych i cen towarów. Zarząd ustala limity poziomu zaangażowania w stosunku do pozycji rynkowych overnight i intra-day. Ryzyko kursowe i ryzyko stóp procentowych związane z tymi instrumentami pochodnymi jest kompensowane poprzez angażowanie się w pozycje przeciwstawne, co pozwala na kontrolę zmienności kwot pieniężnych netto potrzebnych do upłynnienia pozycji.

3.2 Ryzyko kredytowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest stworzenie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, zwiększającego bezpieczeństwo i rentowność usług bankowych.

Podstawowe cele zarządzania ryzykiem kredytowym nie zmieniły się w stosunku do poprzedniego okresu.

Bank w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- pomiar ryzyka kredytowego potencjalnych oraz zawartych transakcji kredytowych dokonywany jest cyklicznie z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców, jak również posiadanych przez nich zabezpieczeń,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne od służb biznesowych służby oceny ryzyka kredytowego,

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione.

Koncentracja ryzyka kredytowego

a) Koncentracja ryzyka kredytowego wg wysokości zaangażowań

Zarząd Banku ustala koncentracje ryzyka kredytowego wynikającego z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność do spłaty zadłużenia jest zależna od wspólnego czynnika ryzyka. Ryzyko koncentracji jest analizowane wobec: największych podmiotów, największych grup kapitałowych, regionów geograficznych oraz branż.

Jednym z potencjalnych źródeł ryzyka kredytowego jest wysoka koncentracja zaangażowań kredytowych Banku w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo i organizacyjnie. W celu jej ograniczenia Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy suma wierzytelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań udzielonych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekraczać limitu koncentracji zaangażowań, który wynosi:

- 20% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy którykolwiek z podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie jest podmiotem powiązaniem z Bankiem,
- 25% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie nie są podmiotami powiązaniem z Bankiem.

Ponadto w art. 71 ust. 2 Prawa bankowego ustawodawca określił, iż suma zaangażowań Banku wobec podmiotów powiązanych z Bankiem, o zaangażowaniu większym niż 10% funduszy Banku, nie może być wyższa niż limit dużych zaangażowań, który wynosił 800% tych funduszy.

Bank dokonuje monitoringu limitów koncentracji zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe. Według stanu na koniec 2008 roku zaangażowanie Banku w finansowanie klientów/grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie przekracza limitu koncentracji zaangażowań. Również limit koncentracji dużych zaangażowań nie jest przekroczony. Suma zaangażowania Banku wobec jednego klienta/grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równa lub większa od 10% funduszy własnych Banku stanowi 14,38% funduszy własnych Banku.

W ramach monitorowania koncentracji regionalnej Bank analizuje wszystkie ekspozycje kredytowe Banku, zarówno wobec klientów detalicznych, jak i instytucjonalnych. Wg stanu na dzień 31.12.2007 r. wkład zaangażowania regionalnego wynosił: region centralny – 42%, region wschodni – 16%, region zachodni – 15%, region południowy – 14%, region północny – 13%. Na koniec 2008 roku również odnotowano proporcjonalny rozkład zaangażowania: region centralny – 37%, region wschodni – 18%, zachodni – 15%, region południowy – 15%, region północny – 15%. Wykresy poniżej przedstawiają strukturę zaangażowania Banku według regionów:

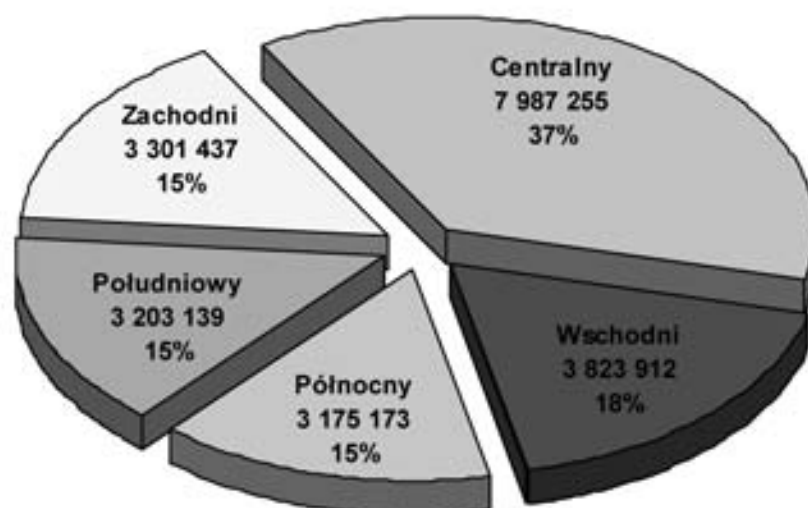
Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

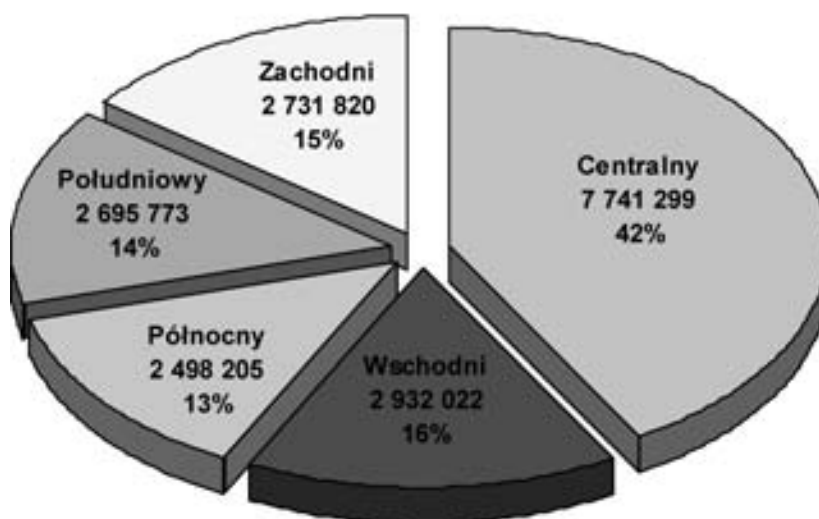
– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

**CAŁKOWITE ZAANGAŻOWANIE BANKU WOBEC REGIONÓW (W TYS PLN)
STAN NA 31.12.2008**

**CAŁKOWITE ZAANGAŻOWANIE BANKU WOBEC REGIONÓW (W TYS PLN)
STAN NA 31.12.2007**

W ramach analizy koncentracji regionalnej Bank dokonuje również kalkulacji wartości współczynnika koncentracji. Niska jego wartość oraz proporcjonalny rozkład zaangażowania świadczą o niskim poziomie koncentracji regionalnej, a tym samym o niskim ryzyku związanym z tą koncentracją. Nie odnotowano również przekroczeń wartości progowych (wewnętrznych limitów zaangażowań w poszczególne regiony). W ramach badania jakości portfela kredytowego Bank sprawdza także udział kredytów zagrożonych w portfelu rozumianych jako kredyty, dla których rozpoznano utratę wartości. Tabela poniżej przedstawia wyniki analizy:

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Udział kredytów zagrożonych w zaangażowaniu regionalnym

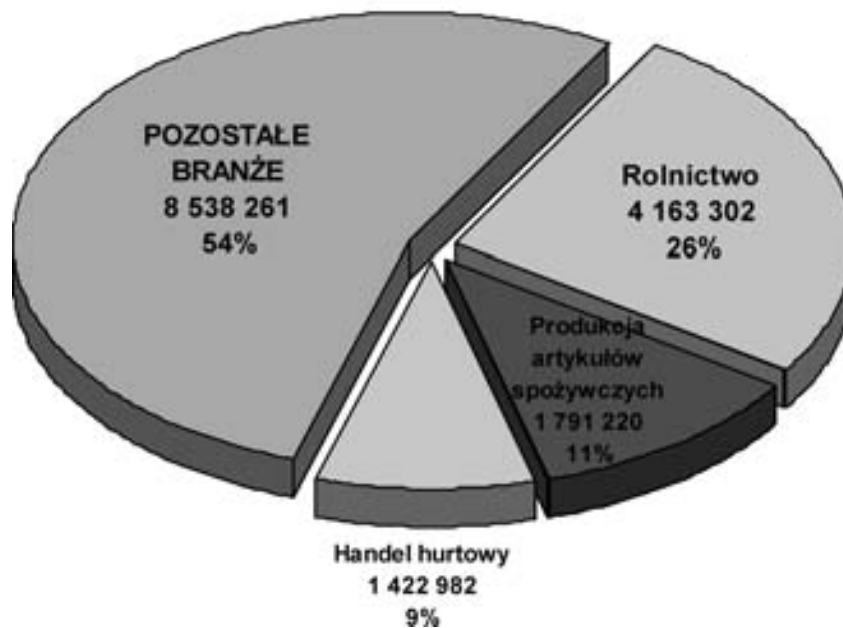
Regiony	Zaangażowanie		Udział zagrożonych ekspozycji	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Centralny	7 987 255	7 741 299	7,4%	5,0%
Wschodni	3 823 912	2 932 022	1,8%	2,2%
Północny	3 175 173	2 498 205	1,5%	1,8%
Południowy	3 203 139	2 695 773	5,5%	2,1%
Zachodni	3 301 437	2 731 820	2,6%	2,9%

* Kredyty, dla których zidentyfikowano utratę wartości

Według stanu na koniec 2008 roku, największym zaangażowaniem charakteryzuje się region centralny. Dla tego regionu zaobserwowano również największy udział ekspozycji zagrożonych.

Przeprowadzaną przez Bank analizą koncentracji branżowej objęte są wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów instytucjonalnych. Struktura zaangażowania Banku względem branż analizowana na koniec 2008 roku, podobnie jak na koniec 2007 roku, charakteryzuje się koncentracją wobec trzech branż: rolnictwa, produkcji artykułów spożywczych i handlu hurtowego. W roku 2007 składały się one na 46% zaangażowania branżowego, natomiast w roku 2008 zaangażowanie wobec tych trzech branż wyniosło również 46%. Rozkład zaangażowania względem branż przedstawiają wykresy poniżej:

**CAŁKOWITE ZAANGAŻOWANIE BANKU WOBEC BRANŻ (W TYS PLN)
STAN NA 31.12.2008**

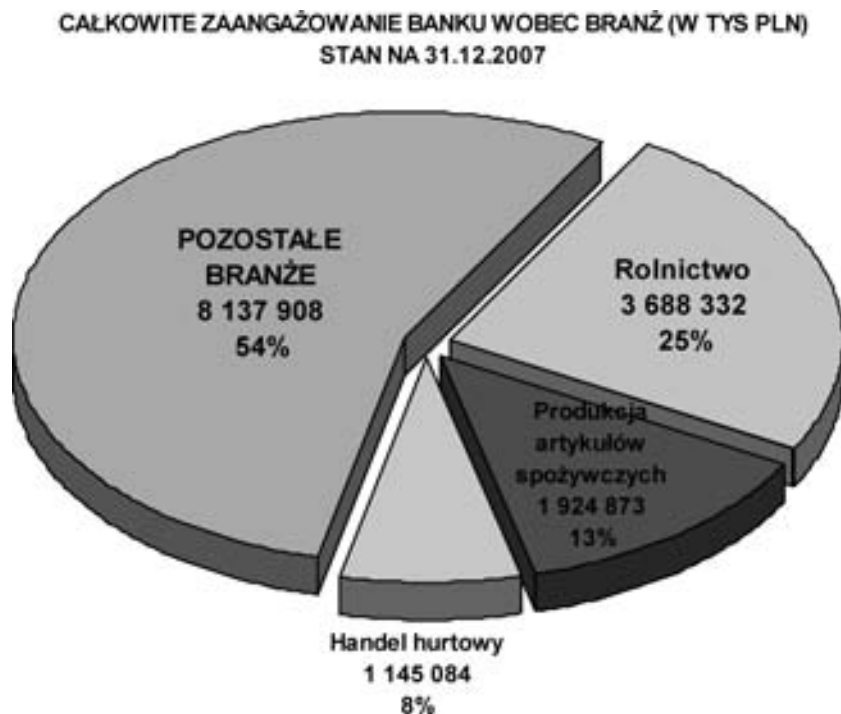

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Poniższa tabela przedstawia udział kredytów zagrożonych w portfelu, tzn. takich, wobec których zidentyfikowano utratę wartości. Według stanu na koniec 2008 roku, największy udział zagrożonych ekspozycji zaobserwowano dla branży handel hurtowy i produkcja artykułów spożywczych.

Udział kredytów zagrożonych w zaangażowaniu branżowym

Branże	Zaangażowanie		Udział zagrożonych ekspozycji	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Rolnictwo	4 163 302	3 688 332	5,1%	5,3%
Produkcja artykułów spożywczych	1 791 220	1 924 873	11,6%	5,7%
Handel hurtowy	1 422 982	1 145 084	14,6%	2,6%
Przemysł chemiczny, produkcja metali i surowców niemetalicznych	823 461	629 419	2,0%	1,2%
Przemysł maszynowy i elektromaszynowy	494 703	352 385	2,3%	1,1%
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	568 095	575 845	1,1%	1,4%
Budownictwo	381 248	270 289	7,4%	11,6%
Handel detaliczny	451 934	329 711	3,0%	3,4%
Produkcja odzieży, wyrobów ze skór oraz drewna	307 129	246 225	10,0%	13,2%
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	225 661	194 065	12,9%	2,4%
Pośrednictwo finansowe	324 188	479 650	4,3%	4,3%
Pojazdy mechaniczne oraz paliwa	196 475	179 572	5,8%	4,2%
Pozostała działalność gospodarcza	166 351	205 099	0,1%	0,1%
Hotele i restauracje	98 922	74 739	1,8%	3,2%
Pozostała działalność usługowa	87 845	15 900	0,6%	3,2%
Energia elektryczna	29 912	36 873	0,0%	0,0%
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	34 461	33 588	7,0%	9,3%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

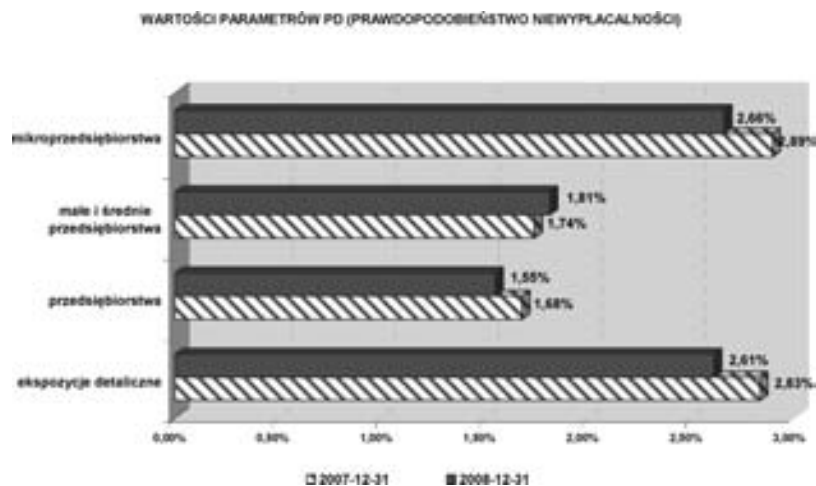
Branże	Zaangażowanie		Udział zagrożonych ekspozycji	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Górnictwo i kopalnictwo	30 725	26 800	0,0%	0,5%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w gaz i wodę	6 835	6 139	6,4%	6,8%
Leśnictwo i gospodarka łowiecka	10 373	4 596	0,8%	1,5%
Rybołówstwo i rybactwo	8 466	11 609	0,1%	0,1%
Pozostałe branże	4 291 477	4 465 405	1,0%	0,9%
Klienci detaliczni	5 575 150	3 702 924	2,4%	3,2%

* Kredyty, dla których zidentyfikowano utratę wartości

Bank zarządza także ryzykiem koncentracji zabezpieczeń. W ramach analiz badany jest udział ekspozycji zabezpieczonych przez zabezpieczenia o bardzo dobrej płynności (blokada środków na rachunku bankowym, inwestycyjnym lub bonów skarbowych, kaucja, gwarancja, lub poręczenia Skarbu Państwa, NBP, BFG), zabezpieczenia o dobrej płynności (hipoteka mieszkaniowa, gwarancja bankowa lub innych podmiotów, innych niż SP, NBP, BFG) i zabezpieczenia o satysfakcjonującej płynności (np. pozostałe hipoteki, przelew wierzytelności, zastaw). Według stanu na koniec 2008 roku, podobnie jak na koniec 2007 roku, nie zaobserwowano przekroczeń limitów koncentracji dla poszczególnych grup zabezpieczeń.

Jakość kredytowa aktywów finansowych, które nie są ani zaległe, ani w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości

Wszystkie aktywa finansowe, które nie są ani zaległe, ani w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości, zostały zgrupowane przez Bank w ramach homogenicznych portfeli kredytowych, zdefiniowanych na podstawie typu klienta oraz produktu kredytowego. Portfele te stanowią podstawę analizy ryzyka kredytowego dla tych ekspozycji, która odbywa się przy zastosowaniu wewnętrznych metod statystycznych. Dla portfeli tych Bank wyznacza systematycznie stratę oczekiwaną w horyzoncie dwunastu miesięcy oraz kapitał ekonomiczny na pokrycie strat nieoczekiwanych mogących wynikać z wystąpienia nagłej recesji. Ocena jakości zaangażowań odzwierciedlona jest także w wewnętrznych oszacowaniach parametru prawdopodobieństwa niewypłacalności (PD, probability of default) oraz straty w wypadku niewykonania zobowiązania (LGD, loss given default). Na koniec 2008 roku oszacowanie parametru PD dla wszystkich ekspozycji Banku wyniosło 2,06%, zaś oszacowanie parametru LGD dla tych ekspozycji kształtowało się na poziomie 36,39%. Wartość PD spadła, natomiast wartość LGD wzrosła w stosunku do wartości, które obserwowane były na koniec 2007 roku. Oszacowania parametrów dla poszczególnych linii biznesowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. oraz 31 grudnia 2008 r. osiągnęły natomiast poziom zaprezentowany na poniższych wykresach:

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

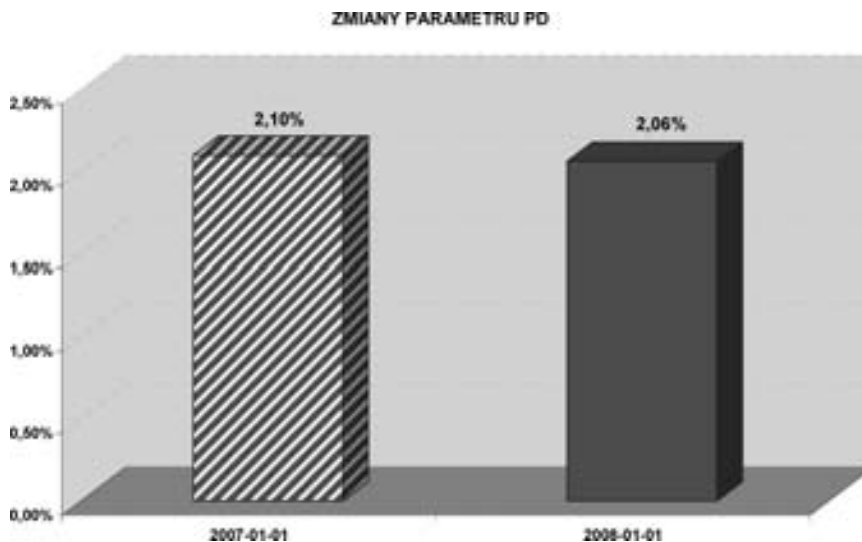
Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W ciągu 2008 roku parametry PD dla wszystkich ekspozycji Banku w ujęciu łącznym ulegały systematycznej poprawie, tzn. obniżyły się, co wskazywało na spadek ryzyka wystąpienia niewypłacalności dla aktywów finansowych, które nie są ani zaległe, ani w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości. Nieznacznie wzrosły natomiast wartości parametrów LGD, co wskazuje na nieco niższe oczekiwane kwoty odzysków od niewypłacalnych klientów.

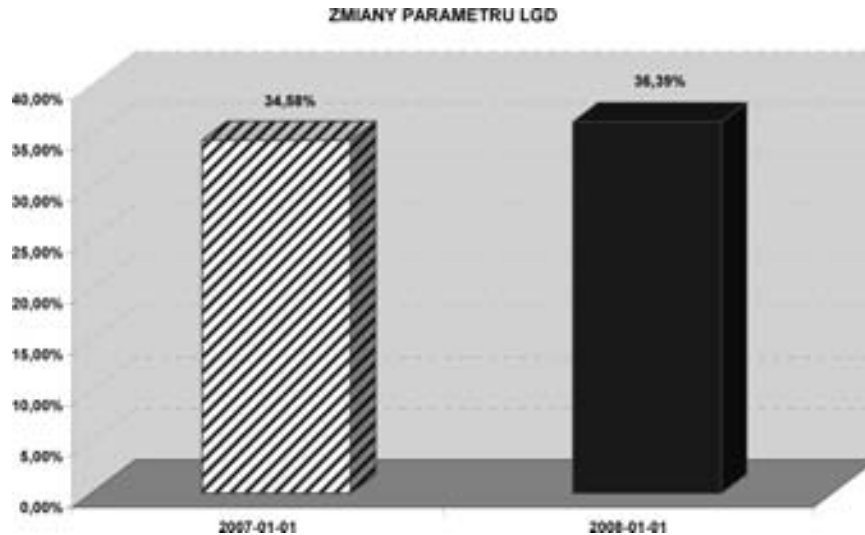
	2007-01-01	2008-01-01
prawdopodobieństwo niewypłacalności (PD)	2,10%	2,06%
strata w przypadku niewypłacalności (LGD)	34,58%	36,39%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bank stosuje standardowe zabezpieczenia kredytowe zawarte w umowach kredytowych, nie odbiegające od praktyki sektorowej (tj. hipoteki, przewłaszczenia, zastawy rejestrowe, poręczenia, gwarancje oraz cesje należności).

Ustanowione przez Bank prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych monitorowane są poprzez ocenę wartości przyjętych zabezpieczeń na podstawie dokumentów składanych przez kredytobiorców. Ponadto, w trakcie oceny zabezpieczenia Bank korzysta z wewnętrznych baz danych zawierających historyczne informacje na temat statystyk realizacji praw do zabezpieczeń.

Struktura aktywów finansowych wg wewnętrznych ratingów Banku

Bank wyznacza wewnętrzne klasy ratingowe R8-R20 zgodnie z przyjętą polityką kredytową, dla klientów z segmentu DP oraz MSP, prowadzących pełną rachunkowość. Klasy ratingowe wyznaczone są na podstawie modelu ryzyka dedykowanego dla tej części portfela kredytowego, zgodnego z zaleceniami KNF.

Rating wyznaczany jest na podstawie rocznych danych finansowych przedstawianych przez klienta oraz ocenie ogólnej sytuacji klienta na rynku (ocena jakościowa). Rating wyznaczany jest za pomocą Systemu informatycznego wspierającego proces kredytowy klientów instytucjonalnych. Klasy ratingowe wyznaczone są zarówno dla klientów będących w stanie „default”, jak i „non-default”. Klientom w stanie „default” nadawane są dodatkowo oddzielne klasy ratingowe (D1-D4), informujące o sytuacji klienta.

Strukturę aktywów finansowych nie zaległych i wobec których nie rozpoznano utraty wartości w ujęciu wewnętrznych ratingów Banku przedstawiają poniższe tabele:

Kredyty i pożyczki dla klientów instytucjonalnych – przedsiębiorstw

	31.12.2008	31.12.2008
Bez ratingu	544 912	828 876
R8	–	–
R9	6 255	9 818
R10	458 811	229 401
R11	166 009	194 317
R12	189 733	155 012
R13	430 384	624 339
R14	609 624	531 203
R15	1 250 492	1 578 434
R16	878 292	550 192
R17	315 163	203 085
R18	266 753	161 846
R19	57 666	22 242
R20	2 355	8 790
Razem	5 176 449	5 097 555

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Banki	31.12.2008
Bez ratingu	27 017
Aa2	14 881
Baa1	53 720
Baa2	2 487
Baa3	77 006
Ba1	8 411
Ba2	39 852
B1	7 792
B2	6 783
Razem	237 949

Banki	31.12.2007
Bez ratingu	25 652
Aa1	12 254
B2	16 863
Ba1	30 121
Ba2	40 545
Ba3	7 342
Baa12	11 952
Baa2	81 765
Baa3	32 611
Razem	259 105

Dla klientów, którzy nie posiadają jeszcze wyznaczonego ratingu, przyjmuje się dla celów oceny ryzyka rating R20.

Ratingi wykorzystywane są w ocenie ryzyka segmentów DP oraz MSP.

Struktura przeterminowania należności

Struktura, w podziale na klasy, aktywów finansowych bez opóźnień oraz na aktywa finansowe zaległe, w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości (według dni opóźnień w spłacie).

31.12.2008	Do 30 dni	31–60 dni	61–90 dni	Pow. 90 dni	Razem
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	11 276	10 066	3 456	–	24 798
Kredyty i pożyczki od klientów:	306 127	52 400	24 525	–	383 052
– przedsiębiorstwa	4 037	3 370	4 971	–	12 378
– gospodarstwa domowe	302 086	49 028	19 553	–	370 667
– instytucje sektora budżetowego	4	2	1	–	7
– pozostałe podmioty	–	–	–	–	–
Razem	317 403	62 466	27 981		407 850
31.12.2007					
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	4 920	982	681	339	6 922
Kredyty i pożyczki od klientów:	136 694	22 964	7 445	10 797	177 900
– przedsiębiorstwa	13 167	2 414	862	–	16 443
– gospodarstwa domowe	123 527	20 550	6 583	10 797	161 457
– instytucje sektora budżetowego	–	–	–	–	–
– pozostałe podmioty	–	–	–	–	–
Razem	141 614	23 946	8 126	11 136	184 822

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wiekowanie kredytów i pożyczek udzielanych klientom, które nie utraciły wartości, ma na celu wskazanie na poziom potencjalnej straty kredytowej na kredytach i pożyczkach, niesklasyfikowanych jako pozycje ze zidentyfikowaną utratą wartości na datę bilansową.

Istnieje wiele przyczyn, dla których nie identyfikuje się utraty wartości dla niektórych kredytów oznaczonych jako „przeterminowane”. Jeśli nie jest dostępna inna informacja, która wskazywałaby przeciwnie, utrata wartości na wszystkich kredytach zaległych poniżej 90 dni nie jest rozpoznawana.

Nie identyfikuje się utraty wartości na zaległych kredytach w całości objętych zabezpieczeniami pieniężnymi, ani na mieszkaniowych kredytach hipotecznych zaległych powyżej 90 dni, jeśli wartość zabezpieczenia jest wystarczająca, żeby spłacić zarówno kapitał kredytowy, jak i wszystkie potencjalne odsetki za okres przynajmniej jednego roku.

W przypadku należności w ocenie indywidualnej, w stosunku do których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości oraz należności zaległych w stosunku, do których nie zidentyfikowano przesłanki utraty wartości, łączna wartość godziwa przyjętych przez Bank zabezpieczeń, które zostały uwzględnione w szacunkach przyszłych przepływów pieniężnych, została zaprezentowana w poniższej tabeli:

	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2007</u>
Wartość godziwa przyjętych zabezpieczeń należności w ocenie indywidualnej, w stosunku do których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości	2 247 408	1 037 140
Wartość godziwa przyjętych zabezpieczeń należności zaległych, w stosunku do których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości	1 422 685	660 814

Bank stosuje standardowe zabezpieczenia kredytowe zawarte w umowach kredytowych, nie odbiegające od praktyki sektorowej (tj. hipoteki, przewłaszczenia, zastawy rejestrowe, poręczenia, gwarancje oraz cesje należności).

Ustanowione przez Bank prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych monitorowane są poprzez ocenę wartości przyjętych zabezpieczeń na podstawie dokumentów składanych przez kredytobiorców. Ponadto, w trakcie oceny zabezpieczenia Bank korzysta z wewnętrznych baz danych zawierających historyczne informacje na temat statystyk realizacji praw do zabezpieczeń.

Renegocjowane umowy kredytowe

Bank posiada należności restrukturyzowane, jednakże one podlegają standardowej ocenie pod kątem obiektywnych przesłanek utraty wartości.

Poniżej przedstawiamy dane dotyczące wartości brutto (bez odsetek) należności restrukturyzowanych.

	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2007</u>
Kredyty i pożyczki od banków	658	686
Kredyty i pożyczki od klientów	47 993	61 888
– przedsiębiorstwa	19 401	31 188
– gospodarstwa domowe	28 592	30 700
Skupione wierzytelności	268	268
Razem należności restrukturyzowane	48 919	62 842

3.3 Ryzyko rynkowe**Ryzyko rynkowe – organizacja procesu zarządzania ryzykiem**

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku jest regulowane procedurami wewnętrznymi zgodnymi z rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), wymogami Nowej Umowy Kapitałowej i najlepszymi praktykami rynkowymi w tym zakresie. Bank przyporządkowuje pozycje bilansowe i zobowiązania udzielone, ze względu na ich specyficzny charakter i dominujące ryzyka, do księgi bankowej lub księgi handlowej. Kryteria podziału określają wprowadzone w życie uchwałami Zarządu Banku dokumenty („polityki”), regulujące cel prowadzenia danej księgi, dopuszczalną wielkość, profil i typy podejmowanego ryzyka, metody ich kwantyfikowania i limitowania oraz uprawnienia

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

i umiejscowienie poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku w procesie generowania, mierzenia, limitowania i raportowania ryzyka.

Proces stanowienia limitów ryzyka ma charakter hierarchiczny: Zarząd Banku, uwzględniając plan finansowy i strategię Banku, określa profil ryzyka poprzez dystrybucję kapitału na poszczególne linie biznesowe. Zgodnie z wymogami nadzorczymi, procesy zawierania transakcji, ich rozliczania, wyceny i oceny ryzyka są prowadzone przez niezależne jednostki w strukturze Banku. Za bieżące zarządzanie ryzykiem z księgi bankowej i pozycjami księgi handlowej operacyjnie odpowiada Departament Skarbu, działający w ramach ustalonych limitów, a w stosunku do wybranych pozycji realizujący wytyczne Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami. Transfer ryzyka z działalności biznesowej do Departamentu Skarbu odbywa się poprzez wewnętrzny system transferowych cen funduszy. Proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej, walutowym, płynności, kraju i kontrahenta wspierany jest przez sprawozdawczość, za którą odpowiada Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym.

Miary ryzyka rynkowego

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego stosowanymi przez Bank są:

- wartość zagrożona (VaR – Value at Risk) – wskazująca maksymalny akceptowany poziom straty na danej pozycji w normalnych warunkach rynkowych, w określonym horyzoncie czasowym, możliwy do przekroczenia z określonym prawdopodobieństwem. Niemniej jednak mimo to nie wyraża straty maksymalnej, na jaką narażony jest Bank. Bank stosuje model wariancji-kowariancji, przyjmuje: poziom ufności 99%, okres utrzymania pozycji 1 dzień dla księgi handlowej i 1 miesiąc dla księgi bankowej,
- analizy testów warunków skrajnych (Stress Test) – stanowiące uzupełnienie VaR o zdarzenia spoza statystycznie przewidywalnych zachowań rynku: historyczne kryzysy ekonomiczne i polityczne, scenariusze teoretyczne, analizy typu max-loss,
- miary wrażliwości – określające wrażliwość określonej wielkości finansowej na zmiany czynników ryzyka; Bank stosuje miary takie jak: delta/bpv, duration oraz dla księgi bankowej dodatkowo: IaR (Interest at Risk) i EQaR (Equity at Risk),
- miary nominalne – wielkość pozycji walutowej, nominal papierów wartościowych,
- poziom maksymalnie akceptowanych strat – tzw. limity stop-loss, dla różnych przedziałów czasowych (dzień, miesiąc, rok) na poziomie portfeli i pod-portfeli,
- ograniczenia niepieniężne – dopuszczalne rodzaje instrumentów, par walutowych, zapadalności, minimalny rating kredytowy dla nabywanych papierów dłużnych.

Ryzyko w księdze bankowej

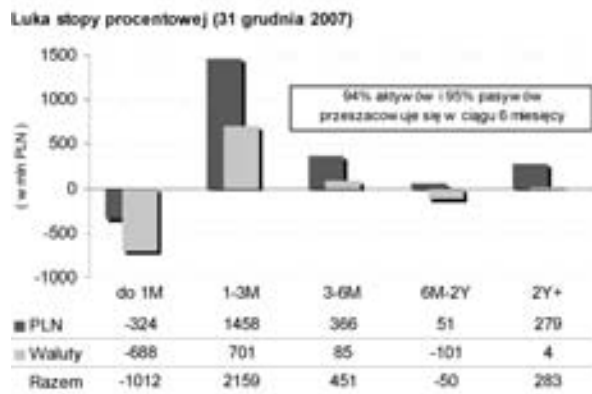
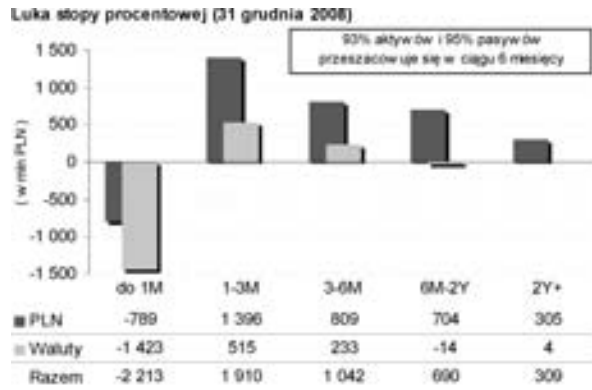
Polityką Banku w zakresie księgi bankowej, w której skład wchodzi depozyty, kredyty oraz operacje rynku finansowego o charakterze płynnościowym, jest osiąganie dodatkowych przychodów ponad marżę produktów bez narażania stabilności kapitału i wyniku finansowego, przy założeniu utrzymania naturalnej ekspozycji na ryzyko generowanej przez podstawową działalność depozytowo-kredytową Banku na niezmiennym lub ograniczonym poziomie. W ramach księgi bankowej Bank zarządza również pozycjami o charakterze strategicznym (inwestycje długoterminowe, obligacje z konwersji rezerwy obowiązkowej, obligacje własne) oraz bezodsetkowymi (m.in. kapitał ekonomiczny, aktywa rzeczowe oraz aktywa niematerialne).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Naturalna ekspozycja stopy procentowej wynikająca z transakcji oddziałowych (kredyty i depozyty) jest zarządzana przez Dep. SK za pomocą transakcji rynku pieniężnego, papierów wartościowych oraz transakcji pochodnych – FX Swap, IRS i OIS. Wrażliwość przychodów odsetkowych z księgi bankowej na zmiany stóp procentowych jest niska: 93% aktywów i 95% zobowiązań Banku przeszacowuje się w ciągu 6 miesięcy, a struktura luki przeszacowania na koniec roku była ukierunkowana na spadek stóp procentowych.

Zgodnie ze standardowym testem wrażliwości, kalkulowanym, limitowanym i raportowanym – zgodnie z polityką ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej – przez Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym, wzrost stóp procentowych o 50pb skutkowałby obniżeniem rocznego wyniku odsetkowego średnio o kwotę ok. 18,5 mln PLN. Ryzyko bazowe, wynikające ze stosowania niedoskonale skorelowanych z rynkiem stawek oprocentowania dla wybranych produktów Banku jest niskie i nie przekracza 1% miesięcznego wyniku odsetkowego na każde 25bp zmiany stóp rynkowych. Wprowadzony w 2007 r. projekt stawek referencyjnych jest kontynuowany i ogranicza portfel kredytów opartych o średni WIBOR, a nowe produkty komercyjne oprocentowane są według stawek rynkowych.

Wrażliwość kapitału ekonomicznego, tj. wartości bieżącej przyszłych przepływów finansowych wrażliwych na ryzyko stopy procentowej, na spadek stóp o 200pb (scenariusz sugerowany przez Basel II), nie przekracza 3% funduszy własnych Banku.

Ryzyko w księdze handlowej

Polityką Banku w zakresie księgi handlowej jest generowanie przychodów z tytułu rzeczywistych i przewidywanych zmian parametrów cenowych (kursów walutowych, stóp procentowych, cen papierów dłużnych itp.), przy zachowaniu wielkości ekspozycji w ramach ustalonych limitów. Działalność handlowa ma charakter uzupełniający, wspierający sprzedaż produktów finansowych klientom korporacyjnym (bezpośrednio) i detalicznym (poprzez produkty strukturyzowane). Zgodnie z polityką Banku, do portfela papierów dłużnych można nabywać jedynie papiery wartościowe o ratingu kredytowym nie niższym niż inwestycyjny, a od połowy 2008 r. roku każda inwestycja w instrumenty korporacyjne wymaga indywidualnej oceny przez Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym – w rezultacie tego typu transakcje były ograniczone do minimum. Pozycje w opcjach oferowanych klientom muszą być zamykane natychmiastowo na rynku międzybankowym – wymóg ten jest systematycznie kontrolowany przez codzienną analizę wrażliwości portfela opcji.

Ekspozycja walutowa Banku, zarządzana w ramach portfela handlowego, była utrzymywana w 2008 r. na poziomie zgodnym z obowiązującymi limitami (FX VaR oraz śróddzienny limit nominalny). Przeciętnie, limit FX VaR dla ryzyka walutowego Banku był wykorzystany w 9% (o połowę mniej niż w 2007 r.), a walutami mającymi największy wpływ na kształtowanie się ekspozycji Banku były USD i EUR oraz GBP, AUD i JPY, wynikające głównie z transakcji klientów

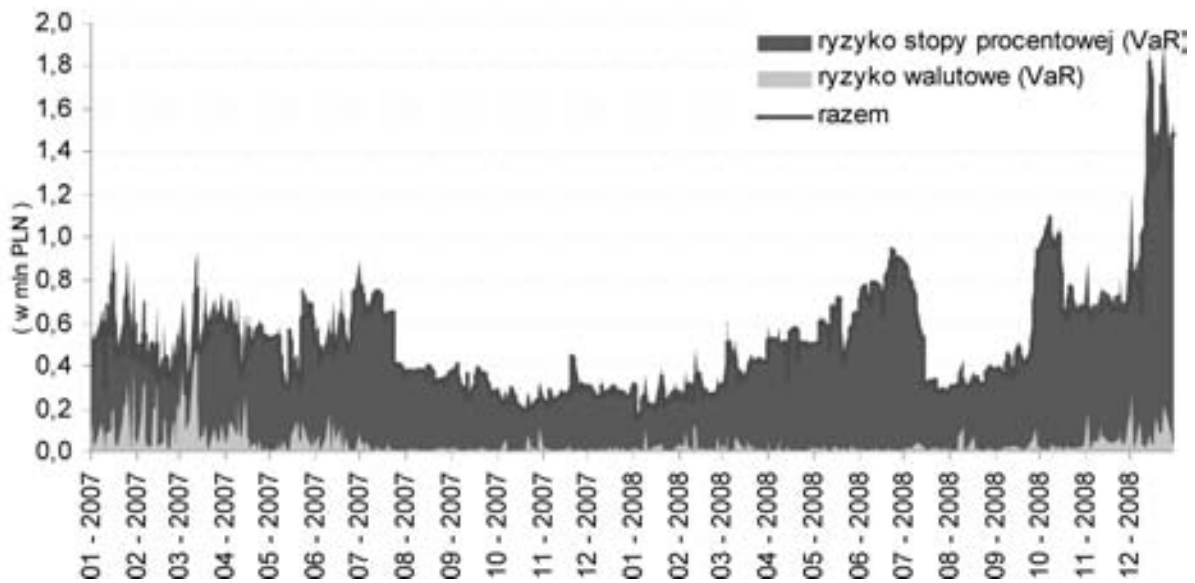
Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

korporacyjnych. W związku z rozwojem skali biznesu, jak również zwiększającą się zmiennością rynku, w celu dokładniejszej kontroli ekspozycji Banku na ryzyko w trakcie dnia, wprowadzono obserwację wartości zagrożonej także w trybie śróddziennym – również w tym wymiarze ryzyko Banku było ograniczone, choć średnio ok. 4-krotnie wyższe niż w przypadku obserwacji pozycji otwartych na koniec dnia, co wynika z opóźnienia pomiędzy zawarciem transakcji z klientem Banku a zamknięciem jej na rynku międzybankowym.

Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej jest ograniczane poprzez limity wrażliwości (delta/bpv) i limity wartości zagrożonej (IR VaR). Departament Skarbu do zarządzania ekspozycją wykorzystuje zarówno instrumenty bilansowe (bony i obligacje skarbowe), jak również zobowiązania udzielone (FRA, IRS/OIS/CIRS, FX Swap, Futures). Przyznany dla księgi handlowej limit IR VaR w 2008 r. wykorzystany był przeciętnie w 45%. Istotny spadek kwoty ryzyka w połowie roku był wynikiem ograniczenia przez Bank apetytu na ryzyko (wysokości limitów) oraz w konsekwencji zmniejszenia ekspozycji. Istotny wzrost zmienności (volatility) czynników rynkowych oraz coraz silniejsze zaburzenia korelacji między czynnikami ryzyka, połączone ze zwiększeniem ekspozycji w związku z zakupem do portfela ponad 400 mln PLN bonów i obligacji skarbowych, stanowiących część bufora aktywów płynnych Banku, wpłynęły na ponowny wzrost wartości zagrożonej, począwszy od października 2008. Dynamiczne zmiany w funkcjonowaniu rynków (spadek płynności, ograniczenie efektywności zabezpieczeń, wzrost spreadów pomiędzy różnymi segmentami rynku) były podstawą decyzji o dokonaniu re-kalibracji modelu VaR, w celu zwiększenia jego czułości na zdarzenia rynkowe o charakterze krótkoterminowym – w rezultacie oszacowania VaR w ostatnich tygodniach 2008 r. wzrosły jeszcze bardziej, powodując pojedyncze przekroczenia ustanowionych limitów wartości zagrożonej i – w konsekwencji – wymuszając ograniczenie profilu ekspozycji Banku poprzez jej częściowe zabezpieczenie/zamknięcie.

Ryzyko cen instrumentów kapitałowych ograniczone jest do ekspozycji Biura Maklerskiego, które na działalność spekulacyjną przeznaczona limitowaną nominalnie pulę środków: w 2008 r. zaangażowanie różne od zera występowało jedynie w ciągu 48 dni w roku, a maksymalna wartość portfela w tym okresie to 5 mln PLN, a więc ryzyko związane z tymi pozycjami było ograniczone. Zgodnie z polityką Banku, nie utrzymuje się pozycji narażonych na ryzyko cen towarów, również poprzez instrumenty pochodne.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Luka stopy procentowej

Na 31 grudnia 2008 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiące	1–5 lat	Powyżej 5 lat	Nieoprocen- towane	Razem
Aktywa							
Kasa i środki w Banku Centralnym	651	–	–	–	–	–	651
Należności od banków	356	–	–	–	–	–	356
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	516	–	–	–	–	–	516
Kredyty udzielone klientom	11 530	3 771	1 230	392	14	–	16 937
Lokacyjne papiery wartościowe:	511	1 250	422	367	–	–	2 550
– dostępne do sprzedaży	204	836	418	367	–	–	1 825
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	307	414	4	–	–	–	725
Inne aktywa	533	116	130	–	–	–	779
Aktywa razem	14 097	5 137	1 782	759	14	–	21 789
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	437	192	131	–	–	–	760
Zobowiązania wobec klientów	13 985	2 681	1 433	51	–	–	18 150
Pozostałe pożyczone środki	248	218	146	–	–	–	612
Pozostałe zobowiązania	4	–	63	–	–	–	67
Zobowiązania razem	14 674	3 091	1 773	51	–	–	19 589
Luka stopy procentowej	(577)	2 046	9	708	14	–	2 200
Zobowiązania udzielone	7 292	2 912	1 282	521	68	–	12 075
Zobowiązania otrzymane	5 656	2 777	2 911	269	–	–	11 613
Skumulowana luka stopy procentowej razem	(2 213)	(302)	1 336	1 792	1 738	1 738	

Na 31 grudnia 2007 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiące	1–5 lat	Powyżej 5 lat	Nieoprocen- towane	Razem
Aktywa							
Kasa i środki w Banku Centralnym	232	–	–	–	–	–	232
Należności od banków	896	411	112	–	–	–	1 419
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	127	–	–	–	–	–	127
Kredyty udzielone klientom	10 777	2 528	244	313	8	–	13 870
Lokacyjne papiery wartościowe:	860	958	381	355	–	–	2 554
– dostępne do sprzedaży	464	545	228	351	–	–	1 588
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	396	413	153	4	–	–	966
Inne aktywa	362	136	187	–	1	–	686
Aktywa razem	13 254	4 033	924	668	9	–	18 888

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na 31 grudnia 2007 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiące	1–5 lat	Powyżej 5 lat	Nieoprocentowane	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	1 168	123	115	–	–	–	1 406
Zobowiązania wobec klientów	9 440	1 514	1 137	45	–	–	12 136
Pozostałe pożyczone środki	2 891	439	190	16	–	–	3 536
Pozostałe zobowiązania	30	–	–	–	–	–	30
Zobowiązania razem	13 529	2 076	1 442	61	–	–	17 108
Luka stopy procentowej	(275)	1 957	(518)	607	9	–	1 780
Zobowiązania udzielone	7 815	1 347	1 201	414	14	–	10 791
Zobowiązania otrzymane	7 077	1 549	2 137	79	–	–	10 842
Skumulowana luka stopy procentowej razem	(1 013)	2 159	418	272	(5)	–	

W powyższej analizie profilu ryzyka stopy procentowej Banku stosowane są następujące założenia, powodujące jej rozbieżność w stosunku do danych księgowych:

1. Kontraktom oprocentowanym według stopy zmiennej uchwałowej przypisuje się termin przeszacowania 15 dni.
2. Kredytom preferencyjnym oprocentowanym według stopy redyskontowej weksli NBP przypisuje się termin przeszacowania 1 miesiąc.
3. Rachunki oraz kredyty bieżące (overdraft) ujmowane są w dwóch częściach: wyznaczony statystycznie osad (termin przeszacowania 14 dni) i część fluktuująca (1 dzień).
4. Kalkulacja luki stopy procentowej uwzględnia marże ponad stawki rynkowe w produktach opartych o zmienną stopę procentową.

Kwota ryzyka VaR w poszczególnych miesiącach 2008 roku (wartość w PLN)

Miesiąc	Minimum	Średnia	Maksimum	Limit
01.2008	7 504	21 811	125 205	350 000
02.2008	8 501	34 915	133 676	350 000
03.2008	8 325	28 515	89 215	350 000
04.2008	5 239	17 199	69 901	350 000
05.2008	7 832	16 199	31 668	350 000
06.2008	5 898	11 398	18 217	350 000
07.2008	5 456	19 380	46 175	350 000
08.2008	9 354	23 927	120 990	350 000
09.2008	7 328	23 510	113 917	350 000
10.2008	7 870	21 692	39 272	350 000
11.2008	22 258	63 954	196 460	350 000
12.2008	19 485	93 117	292 486	350 000

Kwota ryzyka VaR w poszczególnych miesiącach 2007 roku (wartość w PLN)

Miesiąc	Minimum	Średnia	Maksimum	Limit
01.2007	15 710	130 277	437 141	350 000
02.2007	12 105	128 319	393 059	350 000
03.2007	16 857	183 301	538 627	350 000
04.2007	9 717	78 797	278 635	350 000
05.2007	6 094	54 656	148 648	350 000
06.2007	8 269	60 016	194 931	350 000
07.2007	6 422	21 660	95 603	350 000

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Miesiąc	Minimum	Średnia	Maksimum	Limit
08.2007	6 944	12 486	19 448	350 000
09.2007	7 397	12 715	18 413	350 000
10.2007	3 469	23 016	118 960	350 000
11.2007	7 487	12 220	23 517	350 000
12.2007	7 547	14 884	35 078	350 000

Bank stosuje model wariancji-kowariancji, przyjmuje: poziom ufności 99%, okres utrzymania pozycji dla księgi handlowej: 1 dzień.

Ryzyko kraju i kontrahenta – organizacja systemu zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem kraju i kontrahenta w Banku ma na celu minimalizację prawdopodobieństwa wystąpienia sytuacji, w której Bank ponosi znaczące straty z tytułu wysokiej koncentracji zaangażowań wobec kraju lub kontrahenta, którego sytuacja ekonomiczna lub polityczna ulega pogorszeniu i wpływa na wartość lub możliwość rozliczenia zawartych transakcji. Poprzez system limitów Bank wyznacza i dywersyfikuje akceptowalny poziom ryzyka kredytowego dla transakcji rynku finansowego. Zarządzanie ryzykiem kraju i kontrahenta regulowane jest wewnętrznymi procedurami. Poziom przyznanych limitów stanowi odzwierciedlenie oceny ryzyka poszczególnych krajów i kontrahentów, bazującej na kwocie kapitału dostępnego w Banku na pokrycie tego ryzyka, ocenie poziomu ryzyka kredytowego i siły finansowej kontrahenta, jak również – w przypadku kontrahentów finansowych – ocenie zewnętrznych agencji ratingowych. Wielkość przyznanych limitów podlega okresowej weryfikacji, głównie w związku ze zmieniającą się sytuacją finansową kontrahentów oraz rynkową, ale również w odpowiedzi na zmiany w poziomie apetytu na ryzyko Banku.

W 2008 r. wprowadzono nową metodę wyznaczania ekspozycji i w konsekwencji obciążania limitów kraju i kontrahenta, polegającą na zastąpieniu do tej pory stosowanej wartości nominalnej przez wartość godziwą transakcji, powiększoną dodatkowo o spodziewane jej zmiany wynikające ze zmienności rynku w przypadku utrzymania pozycji do daty zapadalności – ten element jest określany w oparciu o implikowane z rynku wagi ryzyka, specyficzne dla danej pary walutowej i typu instrumentu. Dodatkowo, aktualna metoda uwzględnia przy kalkulacji ekspozycji efekt kompensacji przeciwstawnych ekspozycji, możliwy do osiągnięcia w przypadku istnienia umowy typu ISDA między Bankiem a kontrahentem.

Ryzyko kraju

W 2008 r. obowiązujące limity kraju były przestrzegane, z wyjątkiem sporadycznych przekroczeń tzw. pasywnych, wynikających ze zmiany relacji kursów walutowych limitu (w USD) i zaangażowania (najczęściej w EUR) i/lub będących efektem obniżenia/czasowego zamknięcia limitów dla krajów relatywnie wysokiego ryzyka, z powodu globalnego kryzysu finansowego i jego wpływu na ich gospodarki, a zwłaszcza sektor bankowy. 87% przyznanych limitów dotyczyło możliwości zaangażowania w krajach o najwyższych ratingach (AAA i AA wg Standard & Poor's). Podobnie, rzeczywiste zaangażowania Banku skupiały się również wśród tych krajów – 80% łącznych zaangażowań Banku dotyczyło krajów o dwóch najwyższych ratingach, a tylko 15% krajów o ratingach BBB i niższym (Rosja, Chorwacja, Węgry, Rumunia, Kazachstan, Indie i Ukraina). W stosunku do 2007 r. Bank zwiększył swoje przeciętne zaangażowania wobec krajów o ratingach BB i B, ze względu na odnotowane w tym okresie pogorszenie not ratingowych Rumunii oraz Ukrainy i w konsekwencji przejście tych krajów do niższych klas ratingowych. W połowie października 2008 r. limit dla Ukrainy został czasowo zamknięty, zaś na początku listopada 2008 r. limit dla Rumunii został obniżony.

Ryzyko kontrahenta finansowego

W drugiej połowie 2008 roku dokonano w Banku optymalizacji docelowej struktury portfela zaangażowań na rynku międzybankowym, uwzględniając zwiększone wymagania odnośnie poziomu bezpieczeństwa zawieranych transakcji, wynikające z kryzysu na rynku finansowym oraz dalszy strategiczny rozwój współpracy z Rabobankiem. W rezultacie, wielkość dostępnych limitów ograniczono o 2/3 oraz wprowadzono dodatkowy sub-limit, dotyczący transakcji związanych z bezpośrednim finansowaniem (np. lokaty międzybankowe, zakup papierów emitowanych przez kontrahenta).

Obowiązujące limity dla kontrahentów finansowych były w 2008 r. przestrzegane, z wyjątkiem pojedynczych przekroczeń pasywnych związanych ze zmniejszeniem lub zamknięciem limitów wobec kontrahentów charakteryzujących się podwyższonym ryzykiem. Struktura limitów pod względem ratingu banków wskazuje, że – podobnie jak w 2007 r. – Bank koncentruje większość swojej działalności na współpracy z najlepiej ocenianymi kontrahentami – 65% przyznanych

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

limitów dotyczy banków z ratingiem agencji Fitch na poziomie co najmniej A, a udział zaangażowań wobec tych banków do łącznej sumy pozycji wobec inst. finansowych wynosi 55%; pozostałych 45% ekspozycji to w większości zaangażowania wobec nieposiadających ratingu polskich oddziałów banków zagranicznych. Pod względem typu transakcji, wg stanu na 31.12.2008 r., największy udział w zaangażowaniach Banku miały transakcje pochodne stopy procentowej FX SWAP – 44% i pozostałe IRS i FRA – 9%, następnie transakcje finansowania handlu zagranicznego stanowiły 30%, a w dalszej kolejności lokaty międzybankowe (16%). Udział transakcji walutowych, w tym opcji, jest bliski zeru, ponieważ są to domknięcia back-to-back transakcji korporacyjnych o pozytywnej (dla Banku) wycenie i jako takie stanowią przysługujące zobowiązanie Banku wobec kontrahenta.

Ryzyko kontrahenta niefinansowego

W 2008 Bank aktywnie rozwijał współpracę z klientami niefinansowymi, odpowiadając na zwiększone zapotrzebowanie polskich eksporterów na instrumenty finansowe, które pozwoliłyby im ograniczyć ryzyko walutowe, związane z realizowanymi przepływami eksportowymi. Współpraca ta oparta jest o tzw. limit transakcyjny, którego wysokość ustalana jest przez Komitet Kredytowy w oparciu o ocenę ryzyka kredytowego i kondycji finansowej kontrahenta oraz charakteru jego działalności podstawowej (w tym zawartych kontraktów uprawdopodobniających przyszłe należności), w celu dopasowania typu i kwot akceptowanych transakcji do profilu ryzyka.

Wzrost aktywności klientów, w połączeniu z rosnącą zmiennością rynku wywołaną globalnym kryzysem finansowym spowodował, że w celu lepszego monitorowania ryzyka Banku z tytułu tych transakcji w połowie 2008 r. wprowadzono modyfikację w sposobie kalkulacji ekspozycji (opisaną w punkcie dot. organizacji systemu zarządzania ryzykiem kraju i kontrahenta) – w rezultacie łączne obciążenie limitów wyniosło ok. 20% przyznanej kwoty limitów – taka ekspozycja utrzymywała się stabilnie przez ok. 4 miesiące. W październiku, w związku z wydarzeniami na Węgrzech, złoty zaczął się gwałtownie osłabiać, co spowodowało, że w przypadku transakcji o symetrycznym ryzyku (forwardy walutowe) oraz opcji zerokosztowych, wzrost kursu złotego spowodował, że negatywna wycena transakcji klientów wzrosła 5-krotnie, doprowadzając w części przypadków do przekroczenia udzielonych limitów transakcyjnych. W celu ograniczenia ryzyka kontrahenta Bank wdrożył następujące zmiany do obowiązujących już procedur:

- decyzje o przyznaniu limitu transakcyjnego są podejmowane wyłącznie przez Komitet Kredytowy na poziomie Centrali Banku,
- w nowych i aktualizowanych decyzjach kredytowych szczegółowo doprecyzowane zostały rodzaje transakcji, jakie są dozwolone w ramach limitu, dozwolone pary walutowe i terminy zapadalności, możliwość dokonywania przedłużenia transakcji zapadających,
- w nowych i aktualizowanych decyzjach kredytowych szczegółowo określono listę wymaganych do uruchomienia limitu zabezpieczeń,
- Komitet Kredytowy w Centrali Banku przeprowadza regularny przegląd pozycji i ocenę sytuacji finansowej klientów, których ekspozycja lub poziom wykorzystania limitu są znaczące,
- Zarząd Banku powołał specjalną ‘grupę roboczą’, której zadaniem jest koordynowanie działań związanych z zarządzaniem ryzykiem kontrahenta, kiedy klient zgłasza niemożność rozliczenia zawartych transakcji w umówionych terminach lub występuje podejrzenie, że taka sytuacja może mieć miejsce; w każdym takim przypadku, jeżeli ma to uzasadnienie ekonomiczne i z punktu widzenia ryzyka, na podstawie decyzji Komitetu Kredytowego, Bank oferuje możliwość restrukturyzacji pozycji,
- dokonano przeglądu i aktualizacji wzorów umów podpisywanych z klientami, w celu doprecyzowania zapisów dotyczących zabezpieczenia ekspozycji,
- w przypadku aktywnych klientów, tzn. zawierających skomplikowane i/lub długoterminowe transakcje, kładziony jest nacisk na formalizowanie współpracy w postaci umowy ISDA, która umożliwi ograniczenie ryzyka kredytowego i rozliczeniowego,
- tygodniowe, a na żądanie również dzienne, raporty dot. wartości i struktury ekspozycji Banku wobec poszczególnych klientów rozsyłane są również do doradców, bezpośrednio współpracujących z klientem,
- wagi ryzyka wykorzystywane do kalkulacji wielkości ekspozycji klienta dostosowano do bieżących warunków rynkowych, tj. podwyższonej zmienności, co ograniczyło dostępność przyznanych limitów.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Koncentracja aktywów, zobowiązań walutowych wyrażona w tys. zł

Na 31 grudnia 2008	EUR	USD	CHF	GBP	Inne
Aktywa					
Kasa i środki w Banku Centralnym	84 160	30 467	1 394	8 882	2
Należności od banków	380 236	275 828	20 619	254	28 086
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	–	–	–	–	–
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	658 820	460 741	3 203 986	2 678	55 249
Inne aktywa	5 465	330	1	4	3
Aktywa razem	1 128 681	767 366	3 226 000	11 818	83 340
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	120 152	174 552	140 071	35 063	406
Zobowiązania wobec klientów	730 486	584 583	266	17 115	3 089
Pozostałe zobowiązania	2 793	334	–	4	3
Zobowiązania razem	853 431	759 469	140 337	52 182	3 498
Instrumenty pochodne oraz zobowiązania warunkowe	6 884 208	12 069 735	5 405 765	47 085	186 556
Na 31 grudnia 2007					
Aktywa					
Kasa i środki w Banku Centralnym	28 639	11 327	647	1 703	–
Należności od banków	409 415	446 793	30 537	3 225	40 307
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	26 872	–	–	–	–
Kredyty udzielone klientom	538 578	334 909	1 434 813	4 972	57 894
Inne aktywa	2 015	2 585	1	654	1 480
Aktywa razem	1 005 519	795 614	1 465 998	10 554	99 681
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	246 435	157 124	12 979	4 712	328
Zobowiązania wobec klientów	734 990	636 098	263	15 510	8 015
Pozostałe zobowiązania	3 930	6 649	348	6	2 940
Zobowiązania razem	985 355	799 871	13 590	20 228	11 283
Instrumenty pochodne oraz zobowiązania warunkowe	4 516 692	5 879 529	4 079 396	379 766	422 883

3.4 Ryzyko płynności**Ryzyko płynności – organizacja procesu zarządzania ryzykiem**

System zarządzania płynnością w Banku ma charakter kompleksowy. Bank zarządza tym ryzykiem poprzez kształtowanie struktury bilansu oraz zobowiązań udzielonych w sposób zapewniający zachowanie płynności w każdym momencie, uwzględniając charakter prowadzonej działalności oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku finansowym lub wynikające z zachowań klientów. Stosowane metody identyfikacji i pomiaru ryzyka umożliwiają również prognozowanie przyszłych poziomów płynności. Obowiązująca w Banku siatka limitów i wartości progowych ogranicza narażenie Banku na ryzyko. Monitoring i kontrola ryzyka prowadzone są w oparciu o wprowadzony za pomocą uchwały Zarządu dokument („politykę”), opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w: Rekomendacji „P” Komisji Nadzoru Finansowego, uchwałe nr 9/2007 KNB w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz najlepszymi praktykami rynkowymi w tym zakresie.

Miary ryzyka płynności

W Banku obowiązują zewnętrzne i wewnętrzne miary ryzyka. Nadzorcze wskaźniki płynności krótkoterminowej i długoterminowej zostały wprowadzone ww. uchwałą KNB i obowiązują od 30 czerwca 2008 r. Jedną z metod wewnętrznych używanych do pomiaru ryzyka płynności jest kontraktowe i urealnione zestawienie terminów płatności aktywów, pasywów i pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych (luka płynności) oraz wyliczane w oparciu o luki wskaźniki płynności. Dodatkowo przeprowadzane są analizy stabilności i koncentracji bazy depozytowej, analizy symulacyjne i testy warunków skrajnych (Stress Test) oraz analizy wskaźników pomocniczych służących do oceny ryzyka płynności.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

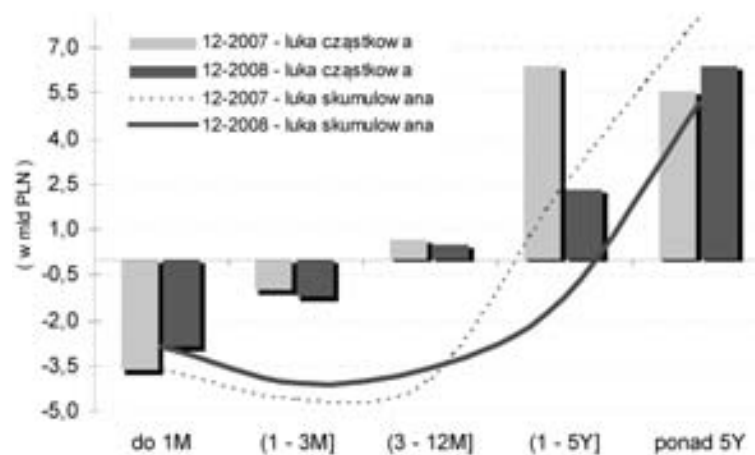
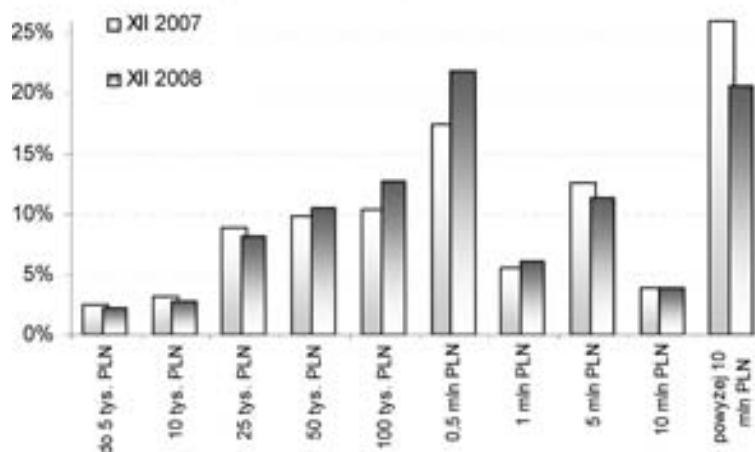
– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Ryzyko płynności

W 2008 r. Bank utrzymywał bezpieczny poziom płynności finansowej, to jest posiadał dostateczną ilość środków finansowych, pozwalających na terminowe regulowanie zobowiązań w ujęciu krótko-, średnio- i długoterminowym. Portfel najbardziej płynnych papierów wartościowych utrzymywany był na poziomie zabezpieczającym płynność złotową, a płynność walutowa była zarządzana poprzez terminowe transakcje wymiany walutowej.

Obserwowany w 2008 r. dynamiczny wzrost wartości portfela kredytów (+3,1 mld zł, bez należnych odsetek, z tego 2,8 mld zł w II półroczu), między innymi z tytułu deprecjacji polskiej waluty, nie został w pełni zrównoważony przyrostem salda depozytów klientów (+2,5 mld zł), co spowodowało obniżenie się wartości dostępnych aktywów płynnych. Powstałe niezbilansowanie zostało zrównoważone poprzez ograniczenie sald lokat międzybankowych (o -1,6 mld zł) oraz zwiększenie salda depozytów negocjowanych, pozyskiwanych od klientów korporacyjnych (+0,9 mld zł). Spadek aktywów płynnych poniżej wymaganego z punktu widzenia ryzyka płynności poziomu spowodował 3-dniowe przekroczenie krótkoterminowych norm płynności KNF pod koniec września 2008 r. (bez wpływu na sprawozdania finansowe; Bank przedstawił KNF strategię przywrócenia poziomu ryzyka płynności do akceptowanego poziomu) – ryzyko zostało ograniczone poprzez zwiększenie (istniejącej od maja 2008 r.) zobowiązania otrzymanego od akcjonariusza większościowego do 2 mld PLN oraz uruchomienie atrakcyjnie oprocentowanych produktów depozytowych dla klientów detalicznych i korporacyjnych.

Urealniona luka płynności**Koncentracja według wielkości depozytów**

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Urealniona luka płynności oraz wskaźniki płynności strukturalnej potwierdzają, że w 2008 r. Bank finansował długoterminową działalność kredytową krótkimi depozytami. W celu przywrócenia pożądanej struktury finansowania Bank dokonał znaczących zmian w swojej polityce cenowej, wprowadził marżę płynności stanowiącą element korygujący transferową cenę funduszy dla długoterminowych transakcji, zaproponował klientom detalicznym i korporacyjnym nowe produkty depozytowe oraz emitował certyfikaty depozytowe.

Na 31 grudnia 2008 roku – zgodnie z metodologią określoną w polityce zarządzania ryzykiem płynności Banku – 80% depozytów Banku ocenianych było jako stabilne, natomiast w 2007 było to 77% – poprawa wskaźnika wynika ze zwiększenia udziału w bazie depozytowej środków detalicznych, charakteryzujących się największą stabilnością. Wśród depozytów stabilnych dominującą pozycją są depozyty terminowe (61%). Ok. 35% depozytów pochodzi od przedsiębiorców, a udział środków pozyskanych od pięciu największych deponentów w saldzie depozytów ogółem wynosił wg stanu na koniec 2008 r. 14% (na koniec 2007 r. 18%). W 2008 r. zmniejszył się również udział depozytów o jednostkowej kwocie nominalnej powyżej 5 mln zł.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę aktywów i zobowiązań Banku w oparciu o pozostały, na dzień bilansowy, okres do terminu zapadalności.

Luka płynności

Na 31 grudnia 2008 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiący	1–5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty klientów detalicznych, w tym:	98	105	417	1 643	5 557
– kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	36	67	246	1 302	5 402
Kredyty klientów korporacyjnych	2 041	671	2 357	5 699	2 416
Kredyty wymagalne	114	3	15	146	360
Papiery wartościowe, w tym:	508	406	1 336	814	24
– przeznaczone do obrotu	303	202	12	–	–
– dostępne do sprzedaży	200	150	1 235	–	–
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	–	–	4	414	–
Lokaty międzybankowe	358	–	–	–	–
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 262	–	–	–	–
Aktywa trwałe	317	–	4	79	169
Pozostałe aktywa	293	46	111	25	7
Zobowiązania udzielone	8 827	2 220	2 089	1 882	136
Zobowiązania i kapitały					
Depozyty klientów detalicznych	4 011	1 425	2 043	3 171	45
Depozyty klientów korporacyjnych	2 540	127	260	1 856	–
Depozyty międzybankowe	564	366	44	–	–
Depozyty negocjowane SK	2 226	559	128	153	–
Certyfikaty depozytowe	248	119	249	–	–
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	–	–	217	–	2 065
Pozostałe zobowiązania	198	34	341	67	4
Zobowiązania otrzymane	6 905	2 002	2 555	2 736	132
Razem należności	13 818	3 451	6 329	10 288	8 669
Razem zobowiązania	16 692	4 632	5 837	7 983	2 246
Luka płynności cząstkowa na 31 grudnia 2008 r.	(2 874)	(1 181)	492	2 305	6 423

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na 31 grudnia 2007 (w mln zł)	Do 1 miesiąca	1–3 miesiące	3–12 miesiący	1–5 lat	Powyżej 5 lat
Aktywa					
Kredyty klientów detalicznych, w tym:	64	86	333	1 296	4 607
– kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	19	53	208	1 040	4 428
Kredyty klientów korporacyjnych	975	821	2 623	5 746	2 028
Kredyty wymagalne	75	5	16	1515	358
Papiery wartościowe, w tym:	564	180	1 095	885	83
– przeznaczone do obrotu	44	29	56	–	–
– dostępne do sprzedaży	515	100	881	–	–
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	–	–	40	418	–
Lokaty międzybankowe	925	397	97	–	–
Kasa i środki w Banku Centralnym	498	–	–	–	–
Aktywa trwałe	284	–	5	64	147
Pozostałe aktywa	34	34	396	50	76
Zobowiązania udzielone	8 251	1 053	2 043	2 285	245
Zobowiązania i kapitały					
Depozyty klientów detalicznych	2 066	1 906	1 812	1 737	47
Depozyty klientów korporacyjnych	3 042	192	322	1 290	–
Depozyty międzybankowe	1 391	80	117	–	–
Depozyty negocjowane SK	2 790	368	181	15	–
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	–	–	190	–	1 763
Pozostałe zobowiązania	53	82	916	32	4
Zobowiązania otrzymane	5 943	931	2 411	991	154
Razem należności	11 670	2 576	6 608	10 477	7 544
Razem zobowiązania	15 285	3 559	5 949	4 065	1 968
Luka płynności cząstkowa na 31 grudnia 2007 r.	(3 615)	(983)	659	6 412	5 576

W powyższej analizie profilu ryzyka płynności Banku stosowane są następujące założenia, powodujące jej rozbieżność w stosunku do danych księgowych:

1. Płynne papiery wartościowe ujmowane są w urealnionej luce płynności w terminie do 1M, 3M lub 6M, zależnie od charakteru pozycji i klasyfikacji księgowej (PDO/DDS); papiery o krótkim terminie zapadalności (do 3M), jak również papiery zakwalifikowane jako UDZ ujmowane są w terminie zgodnym z ich faktyczną zapadalnością.
2. Rachunki bieżące (oraz inne produkty depozytowe o tym charakterze, np. Eskalacja) są ujmowane w dwóch częściach: wyznaczony statystycznie osad (rozłożony w terminie od 1 do 4 lat) oraz część fluktuująca (1 dzień). Bazując na analizach wewnętrznych dotyczących stabilności tych środków, Bank uznaje, że powyższa klasyfikacja właściwie określa możliwe wypływy środków z tego rodzaju rachunków.
3. Kredyty w rachunku bieżącym (overdraft) oraz kredyty wymagalne, ujmowane są w dwóch częściach: wyznaczony statystycznie osad (rozłożony w terminie od 1 do 2 lat, w przypadku kredytów wymagalnych na cały okres) oraz część fluktuująca (1 dzień).
4. Uwzględniane są wszystkie spodziewane przepływy z instrumentów finansowych, w tym z instrumentów pochodnych w oparciu o ich wycenę na dzień analizy (np. spodziewane kwoty rozliczenia z transakcji IRS, FX Swap, FRA, FX Forward itp.).

Począwszy od 30 czerwca 2008 r., Bank zobowiązany jest do raportowania i przestrzegania norm nadzorczych w zakresie ryzyka płynności, wprowadzonych uchwałą Nr 9/2007 KNB. W celu spełnienia wymagań nadzorczych Bank podejmował szereg działań mających na celu dotrzymanie nadzorczych miar płynności. Kształtowanie miar na koniec 2008 r. przedstawia poniższa tabela.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

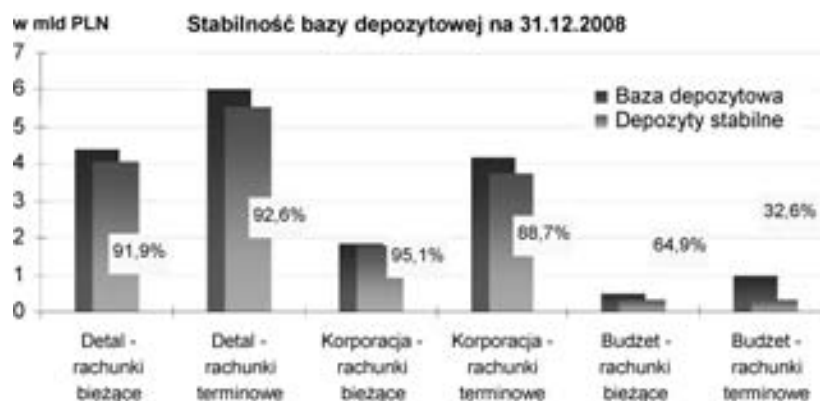
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Miary nadzorcze KNF	Minimalny limit	12.2008
M1 Luka płynności krótkoterminowej (w mln zł)	0,0	870,8
M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,0	1,08
M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepięlnych funduszami własnymi	1,0	3,43
M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepięlnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,0	1,03

Od 28 stycznia 2009 do 23 lutego 2009 współczynnik pokrycia aktywów niepięlnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4) ukształtował się poniżej wyznaczonego limitu. Główną przyczyną wystąpienia przekroczenia było osłabienie się złotego i wywołany tym wzrost wartości portfela kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych.

Bank podjął zintensyfikowane działania zmierzające do przywrócenia akceptowalnego poziomu ryzyka i od 24 lutego 2009 spełnia nadzorcze miary płynności.

Struktura stabilności bazy depozytowej według stanu na 31 grudnia 2008 r. przedstawia się następująco:

3.5 Ryzyko operacyjne

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami Bank definiuje ryzyko operacyjne jako możliwość poniesienia straty lub nieuzasadnionego kosztu, spowodowanych przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Do zakresu ryzyka operacyjnego Bank włącza także ryzyko braku zgodności, w tym ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie strat i kosztów powodowanych przez to ryzyko, zapewnienie najwyższej jakości świadczonych przez Bank usług, a także bezpieczeństwo oraz zgodność działania Banku z przepisami prawa i obowiązującymi standardami.

Procedury

Wdrożone w Banku zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym są zgodne z regulacjami nadzorczymi oraz praktyką rynkową w tym zakresie. Podstawą zarządzania ryzykiem operacyjnym jest przyjęta przez Zarząd Banku Polityka Ryzyka Operacyjnego, której uzupełnienie stanowi Polityka Ryzyka Operacyjnego w obszarze systemów informatycznych, Polityka Bezpieczeństwa Banku, Polityka Compliance, a także szereg regulacji szczegółowych.

Zarządzanie ryzykiem

Ważnym elementem systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wczesna identyfikacja ryzyka, precyzyjna ocena jego wielkości oraz zasady umożliwiające podjęcie skutecznych działań ograniczających ryzyko. System identyfikacji

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

i raportowania ryzyka operacyjnego obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku, co zapewnia kompletność i dokładność danych będących podstawą oceny ryzyka i podejmowania decyzji mających wpływ na wielkość ponoszonego przez Bank ryzyka. Pracownicy Banku są szkoleni m.in. w zakresie identyfikacji oraz raportowania zdarzeń i zagrożeń z zakresu ryzyka operacyjnego.

Raportowanie

Dane o ryzyku operacyjnym zasilają centralną bazę ryzyka danych, która jest podstawą regularnych raportów dla kierownictwa Banku. Proces zarządzania zgłoszeniami dot. ryzyka operacyjnego odbywa się w ramach specjalnej aplikacji, do której mają dostęp uprawnieni pracownicy Banku.

Kapitał ekonomiczny i ocena ryzyka

Bank posiada 7-letnią historię danych o stratach powodowanych przez ryzyko operacyjne. Gromadzone przez Bank dane nt. strat i zagrożeń z zakresu ryzyka operacyjnego wykorzystywane są przez Bank m.in. w procesie szacowania kapitału ekonomicznego wymaganego na pokrycie ryzyka operacyjnego ściśle odpowiadającego profilowi działalności Banku. Szacowanie kapitału ekonomicznego odbywa się na podstawie opracowanych i wdrożonych zasad oraz modelu statystycznego. Niezależnie od tego, Bank zgodnie z obowiązującymi regulacjami wyznacza kapitał regulacyjny na pokrycie ryzyka operacyjnego. Do kalkulacji Bank wybrał metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

Proces oceny ryzyka operacyjnego jest uzupełniony metodą samooceny ryzyka operacyjnego (self-assessment) oraz metodą Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego. Kluczowe Wskaźniki Ryzyka Operacyjnego stanowią narzędzie monitorowania ryzyka operacyjnego dla wybranych, istotnych procesów wewnętrznych Banku, według przyjętej 3-stopniowej skali oceny ryzyka.

3.6 Działalność powiernicza

Grupa świadczy usługi przechowywania, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. W związku z wykonywaniem tych usług Grupa podejmuje decyzje w imieniu i na rzecz klientów dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Grupa prowadzi rachunki papierów wartościowych na podstawie zezwolenia udzielonego przez Komisję Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 14 maja 2002 roku i na podstawie uchwały Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych z dnia 8 sierpnia 2002 roku, jak również na podstawie przepisów wewnętrznych Grupy w zakresie prowadzenia rachunków papierów wartościowych i świadczenia usług powierniczych dotyczących transakcji, których przedmiotem są bony skarbowe, bony pieniężne, nieskarbowe instrumenty dłużne. Zlecenia kupna/sprzedaży papierów wartościowych do realizacji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie mogą być składane w Biurze Maklerskim BGŻ S.A., jak również w wybranym przez klienta domu maklerskim. Obroty z tytułu transakcji na bonach skarbowych i obligacjach skarbowych oraz nieskarbowych instrumentach dłużnych średnio w miesiącu w 2008 roku wynosiły 154 183 tys. zł, a w 2007 roku 89 264 tys. zł.

3.7 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych według zamortyzowanego kosztu

W poniższej tabeli przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w bilansie Grupy według ich wartości godziwej. Do oszacowania wartości godziwej aktywów i zobowiązań wykorzystuje się ceny rynkowe.

2008	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe		
Należności od banków	798 698	798 829
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	1 877 442	1 894 855
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:		
– przedsiębiorstwa	6 048 678	6 048 687
– gospodarstwa domowe	8 841 855	8 763 156
– instytucje sektora budżetowego	197 713	197 288
– pozostałe podmioty	68 876	67 999
– pozostałe należności	31 642	31 642

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2008	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	750 589	758 343
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania wobec innych banków	1 149 229	1 153 435
Zobowiązania wobec klientów oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18 753 532	18 699 321
2007	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe		
Należności od banków	1 716 741	1 716 807
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	1 395 110	1 412 538
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:		
– przedsiębiorstwa	5 614 156	5 626 375
– gospodarstwa domowe	6 689 878	6 708 932
– instytucje sektora budżetowego	223 871	223 859
– pozostałe podmioty	19 456	19 317
– pozostałe należności	45 429	45 429
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	938 010	932 881
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania wobec innych banków	1 730 007	1 730 361
Zobowiązania wobec klientów oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	15 544 915	15 540 700

a) Należności od banków

Należności od banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa lokat o stałym i zmiennym oprocentowaniu (w tym overnight) opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

b) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Szacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek stanowi zdyskontowaną kwotę przyszłych przepływów środków pieniężnych do otrzymania przy zastosowaniu bieżących stóp rynkowych dla grup aktywów o podobnym ryzyku kredytowym w celu ustalenia ich wartości godziwej.

c) Pozostałe dłużne papiery wartościowe

Wartość godziwą pozostałych dłużnych papierów wartościowych określono w oparciu o cenę rynkową (dla papierów notowanych na rynku międzybankowym/giełdzie) lub, w przypadku, gdy informacje te nie są dostępne, oszacowano stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych.

d) Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu (w tym overnight) opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

e) Zobowiązania i depozyty przyjęte od klientów

Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym. W przypadku depozytów a'vista, wartość godziwa wyznaczona została w oparciu o transakcje replikujące te pozycje, uwzględniające część „fluktuującą” (jako overnight) oraz „osad” (jako seria dwunastu rocznych depozytów, z których każdy rozpoczyna się i kończy miesiąc później od poprzedniego i wartościowo odpowiada 1/12 kwoty „osadu”).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

f) Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oszacowano, stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych.

4 Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywane w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

(a) Utrata wartości kredytów i pożyczek

Ocenie utraty wartości, zgodnie z MSSF podlegają aktywa finansowe Banku wyceniane według zamortyzowanego kosztu, aktywa finansowe wyceniane według kosztu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, które nie są wycenione do wartości godziwej. Bank dokonuje oceny utraty wartości aktywów finansowych na bazie oceny indywidualnej oraz stosując podejście kolektywne (grupowe). Ocena indywidualna dokonywana jest na aktywach zaklasyfikowanych do aktywów, uznanych przez Bank za indywidualnie znaczące. Za aktywa indywidualnie znaczące uznaje się w szczególności: ekspozycje wobec podmiotów niedetalicznych, dla których suma kapitałowego zobowiązania bilansowego i udzielonego na dzień wyceny przekracza 1 mln złotych (bądź równowartość w walucie obcej); wszystkie aktywa zaklasyfikowane do indywidualnie znaczących w poprzednim okresie, dla których zidentyfikowana została utrata wartości w poprzednim okresie; ekspozycje o niższej, jednostkowej wartości bilansowej, jeżeli nie jest możliwe skonstruowanie homogenicznych i reprezentatywnych (z uwagi na niską liczebność) grup aktywów, tj. ekspozycje kredytowe wobec jednostek sektora finansów publicznych, w wypadku, gdy wobec tych ekspozycji zidentyfikowana została utrata wartości (przeterminowanie w spłacie przekraczające 90 dni) oraz ekspozycje kredytowe wobec podmiotów finansowych. Za indywidualnie nieznaczące uznaje się wszystkie aktywa finansowe, które nie spełniają kryteriów określonych dla aktywów indywidualnie znaczących.

Ocena utraty wartości aktywów indywidualnie znaczących

Aktywa finansowe poddawane są ocenie z punktu wystąpienia lub nie obiektywnych przesłanek utraty wartości. W przypadku oceny indywidualnej za przesłanki takie uznaje się w szczególności: znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika, niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub kapitału powyżej 90 dni, przyznanie pożyczkobiorcy przez Bank, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku Bank by nie udzielił, wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy, zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe emitenta.

Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez pracowników Banku na aktywach finansowych indywidualnie znaczących i polega na indywidualnej weryfikacji aktywów finansowych pod kątem utraty wartości. W ramach oceny indywidualnej określone są przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne, a utrata wartości stanowi różnicę pomiędzy bieżącą (bilansową) wartością aktywa finansowego indywidualnie znaczącego a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu danego aktywa finansowego, dyskontowanych przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości.

W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniane są przepływy z zabezpieczeń.

Ocena kolektywna (grupowa)

Ocena kolektywna dokonywana jest na aktywach zaklasyfikowanych do aktywów indywidualnie nieznaczących oraz aktywów indywidualnie znaczących, dla których nie odnotowano obiektywnych przesłanek utraty wartości. Dla tak określonej grupy aktywów Bank wyznacza kwotę utraty wartości, jeżeli zaobserwowane zostały obiektywne przesłanki utraty określone dla oceny kolektywnej, lub wyznaczana jest wartość IBNR („Incurred but not reported”), jeżeli nie rozpoznano przesłanek utraty wartości. Jako przesłanki utraty wartości dla oceny kolektywnej Bank przyjmuje w szczególności opóźnienie w spłacie kapitału i odsetek przekraczające 90 dni. Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdują się

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

w grupie. Stopy odzysków z portfeli aktywów finansowych szacowane są z zastosowaniem macierzy migracji Markowa oraz metody Monte Carlo. Szacowanie prawdopodobieństwa niewypłacalności (probability of default) prowadzone jest na podstawie informacji o przeterminowaniu w spłacie ekspozycji, bazując na macierzach migracji Markowa oraz formule Bayes'a. Dla potrzeb oceny utraty wartości i odpisu IBNR Bank przyjmuje założenie, że odzyski z portfeli detalicznych bądź quasi-detalicznych (z wyjątkiem portfela kredytów mieszkaniowych oraz portfela kredytów hipotecznych) realizowane są jedynie przez okres 3 lat. Dla pozostałych portfeli przyjęto maksymalny okres odzysku wynoszący 5 lat.

Na koniec 2007 roku Bank zidentyfikował ryzyko kredytowe związane z pojawieniem się ognisk ptasiej grypy, mogące mieć istotny negatywny wpływ na kondycję finansową klientów Banku, którzy prowadzą działalność w branży producentów i przetwórców drobiu.

W związku z powyższym wystąpiło istotne ryzyko związane z terminową spłatą kredytów udzielonych podmiotom z tej branży. Za pomocą modelu kredytowego oszacowano na koniec grudnia 2007 roku odpisy na należności kredytowe klientów zagrożonych ryzykiem ptasiej grypy w wysokości 16,6 mln zł.

W opinii Banku, na koniec grudnia 2008 roku, nie ma potrzeby utrzymywania odpisów na ptasią grypę. Wynika to z bieżącej analizy rynku drobiu, jak i z modelu wykorzystywanego do szacowania wartości odpisu na ptasią grypę. Zgodnie z wykorzystywanym modelem dla ptasiej grypy, wartość odpisu IBNR wyniosła mniej niż dla standardowego modelu stosowanego w ramach szacowania odpisów impairmentowych. Tym samym potwierdzało to ostatecznie brak konieczności utrzymywania rezerw na ptasią grypę.

Bank rozwiązał na rachunek zysków i strat odpis na Ryzyko związane z ptasią grypą i z tego tytułu kwotę 16.646 tys. zł zaliczył w rachunek zysków i strat 2008 roku.

(b) Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się, stosując techniki wyceny (np. modele). Metody te są oceniane i weryfikowane okresowo przez wykwalifikowanych niezależnych pracowników, czyli takich, którzy nie uczestniczyli w opracowaniu tych metod. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W obecnie używanych modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pozyskiwane z systemów informacyjnych Reuters i/lub Bloomberg.

(c) Utrata wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży

Grupa uznaje utratę wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży, gdy wystąpiło znaczne lub długotrwałe obniżenie ich wartości godziwej poniżej wartości początkowej. Ustalenie, czy obniżenie jest znaczne lub długotrwałe, wymaga zastosowania własnej oceny. Przeprowadzając taką ocenę, Grupa, obok innych czynników, ocenia normalną zmienność cen akcji. Wykazanie utraty wartości może również być wskazane, gdy istnieją dowody na pogorszenie się sytuacji finansowej emitenta, branży lub sektora gospodarki, technologii lub przepływów z działalności operacyjnej i finansowej.

(d) Lokaty utrzymywane do terminu zapadalności

Grupa stosuje zalecenia MSR 39 dotyczące klasyfikowania aktywów finansowych innych niż instrumenty pochodne o stałych lub możliwych do ustalenia płatnościach i określonym terminie zapadalności jako aktywa utrzymywane do terminu zapadalności. Klasyfikacja ta w znacznym stopniu oparta jest na własnej ocenie. Dokonując tej oceny, Grupa ocenia swój zamiar i możliwości utrzymywania tych lokat do terminu zapadalności. Jeżeli Grupa nie utrzyma tych lokat do terminu zapadalności, będzie musiała zmienić klasyfikację całej kategorii na aktywa dostępne do sprzedaży (z wyjątkiem pewnych okoliczności, jak np. sprzedaż o niewielkiej wartości krótko przed datą zapadalności).

(e) Wartości środków trwałych i wartości niematerialnych

W 2008 roku Grupa przeanalizowała stosowne okresy użytkowania lub oczekiwany sposób konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika środków trwałych i wartości niematerialnych oraz zmieniła okresy użytkowania tych składników. Spowodowało to zmniejszenie w 2008 roku amortyzacji o 7 717 tys. zł.

(f) Wycena nieruchomości

Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjną do wartości godziwej na podstawie wyceny niezależnego rzeczoznawcy majątkowego sporządzonej na dzień 19 grudnia 2008 roku. Do wyceny zastosowana została metoda porównawcza przy zastosowaniu korygowania ceny średniej na podstawie danych z rynku lokalnego.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

5 Segmentacja działalności

5.1 Sprawozdawczość według segmentów działalności

Podstawowym wzorem podziału sprawozdawczości Grupy jest podział na segmenty branżowe: Bankowość Detaliczna, Bankowość Instytucjonalna oraz Bankowość Skarbcowa, ALCO (portfel Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami) oraz Departament Correspondent Banking i Finansowania Strukturalnego. Podstawą klasyfikacji podmiotów do poszczególnych segmentów jest wyróżnik stosowany w systemach Banku dla celów sprawozdawczości (kod STW klienta). Segmenty te spełniają warunki rozpoznania zdefiniowane w MSR 14.35.

Ceny sprzedaży pomiędzy segmentami ustala się z wykorzystaniem systemu transferowych cen funduszy (TCF) opartych o stawki rynkowe.

Na przychody i koszty, odpisy netto z tytułu utraty wartości, aktywa i zobowiązania danego segmentu składają się elementy dające się przypisać do niego bezpośrednio lub na podstawie racjonalnych przesłanek.

Dla wykazania pełnego wyniku zarządczego według linii biznesowych Bank stosuje uproszczony model alokacji kosztów. Koszty zostały podzielone według ich rodzaju na 6 grup: infrastrukturalne, informatyczne, zarządzania kadrami, promocji i marketingu, usług prawnych oraz obszaru ogólnego.

Koszty infrastrukturalne obejmują koszty: utrzymania nieruchomości, bezpieczeństwa, transportu i samochodów służbowych, eksploatacji maszyn i urządzeń, mebli, prasy i wydawnictw oraz materiałów i przyborów biurowych.

Koszty informatyczne obejmują: koszty serwisów informacyjnych, usług informatycznych, serwisów technicznych sprzętu, drobnych zakupów informatycznych, eksploatacji łącz, rozmów telefonicznych.

Koszty obszaru zarządzania kadrami obejmują: wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, koszty szkoleń oraz podróży służbowych.

Koszty promocji i marketingu obejmują: kampanie reklamowe i promocyjne, akcje sponsoringowe oraz koszty reprezentacyjne.

Koszty obszaru ogólnego obejmują głównie: koszty składek i opłat płaconych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Krajowej Izby Rozliczeniowej, Biura Informacji Kredytowej oraz usługi konsultacyjne.

Do każdej z grup przypisany został klucz alokacji pozwalający na przypisanie kosztów do linii biznesowej. Dla kosztów infrastrukturalnych, informatycznych oraz obszaru zarządzania kadrami zastosowano klucz zatrudnienia wg etatów. Dla kosztów marketingowych oraz usług prawnych klucz przychodów generowanych przez daną linię biznesową, zaś dla kosztów obszaru ogólnego zastosowano klucz wolumenów produktów w portfelu danej linii biznesowej.

Działalność operacyjna Grupy prowadzona jest jedynie na terytorium całej Polski. Nie można wyróżnić istotnych różnic w ryzykach, na które mogłoby mieć wpływ położenie geograficzne placówek Grupy, dlatego odstąpiono od ujawniania sprawozdania według segmentów geograficznych.

5.2 Charakterystyka segmentów branżowych

Segment Bankowości Detalicznej obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz osób prywatnych, w tym prowadzenie rachunków bieżących, przyjmowanie depozytów terminowych, udzielanie kredytów mieszkaniowych, kredytów gotówkowych, kredytów studenckich, pożyczek hipotecznych, kredytów w rachunku bieżącym, wydawanie kart debetowych i kredytowych, obsługę zagranicznych przekazów gotówkowych, zawieranie transakcji wymiany walutowej, sprzedaż produktów ubezpieczeniowych oraz innych usług o mniejszym znaczeniu dla dochodów Grupy. W ramach segmentu Bankowości Detalicznej wykazywane są również wyniki osiągane na działalności maklerskiej, z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych oraz wyniki działalności windykacyjnej Departamentu Kredytów Trudnych, w zakresie, w jakim dotyczy ona należności klientów detalicznych.

Klienci detaliczni obsługiwani są przez Oddziały Banku oraz kanały alternatywne, tj. bankowość internetową (eBGŻ) i bankowość telefoniczną (TeleBGŻ). Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest za pośrednictwem Centrów Kredytów Hipotecznych oraz poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Segment Bankowości Instytucjonalnej obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz przedsiębiorstw, spółek i spółdzielni, przedsiębiorców indywidualnych, rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych, jednostek sektora budżetowego oraz instytucji bankowych, w tym banków spółdzielczych (z wyłączeniem transakcji na rynku

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

międzybankowym). Klienci Instytucjonalni obsługiwani są w ramach grup Klientów: Dużych Przedsiębiorstw, Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Mikroprzedsiębiorstw. W obrębie każdej z tych grup wyróżnia się Klientów Agro (tj. przedsiębiorstwa z branży rolno-spożywczej oraz rolników indywidualnych) oraz Klientów Non-Agro (pozostali Klienci Instytucjonalni). Obsługa relacyjna Dużych Przedsiębiorstw realizowana jest przez Doradców działających z Centrów Korporacyjnych. Obsługa relacyjna Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Mikroprzedsiębiorstw realizowana jest przez Doradców z Oddziałów Banku. Klienci Instytucjonalni dysponują również dostępem do bankowości telefonicznej (TeleBGŻ) i internetowej (eBGŻ Firma oraz Home Banking BGŻ).

W ramach segmentu Bankowości Instytucjonalnej wykazywane są również wyniki działalności windykacyjnej Departamentu Kredytów Trudnych, w zakresie, w jakim dotyczy ona należności klientów instytucjonalnych.

Produkty i usługi świadczone na rzecz Klientów Instytucjonalnych obejmują prowadzenie rachunków bieżących, przyjmowanie depozytów terminowych (w tym lokat negocjowanych), wydawanie kart typu biznes, udzielanie kredytów w rachunku bieżącym, kredytów komercyjnych inwestycyjnych i obrotowych, kredytów z grupy produktów finansowania agrobiznesu (w tym kredytów preferencyjnych, kredytów obrotowych dla rolników, kredytów skupowych, kredytów z dofinansowaniem od Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, kredytów w rachunku bieżącym zabezpieczonych hipotecznie na gruntach rolnych oraz kredytów na realizację przedsięwzięć z dofinansowaniem z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej), emisje dłużnych papierów wartościowych, świadczenie usług z zakresu finansowania handlu (w tym gwarancje i poręczenia, akredytywy, dyskonto weksli i faktoring), leasingu (we współpracy ze spółką BGŻ Leasing), udzielanie pożyczek podporządkowanych bankom spółdzielczym, zawieranie transakcji klientowskich wymiany walutowej oraz z zakresu instrumentów pochodnych.

Segment Bankowości Skarbcowej, ALCO i Departament Instytucji Finansowych obejmuje działalność na rachunek własny na rynku międzybankowym, w tym działalność handlową, zawieranie transakcji służących zarządzaniu płynnością, ryzykiem księgi bankowej oraz księgi handlowej, a także zarządzanie pozycjami strategicznymi wchodzącymi w skład portfela ALCO (Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami), takimi jak: pozostałe dłużne papiery wartościowe (w tym restrukturyzacyjne oraz z konwersji rezerwy obowiązkowej), wyemitowane obligacje własne oraz pozycje nieodsetkowe, tj. kapitał, rzeczowe środki trwałe oraz wartości niematerialne.

W segmencie **Pozostałe** wykazano wyniki nie dające się przypisać do żadnego z wyżej wymienionych segmentów (m.in. inwestycje kapitałowe w obsłudze Obszaru Finansów i Ryzyka, strategiczne inwestycje kapitałowe Banku oraz wynik Pionu Wsparcia).

2008	Bankowość Detaliczna	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Skarbcowa, ALCO i Dep. Instytucji Finansowych	Pozostałe	Wyłączenia	BGŻ S.A.
Rachunek zysków i strat						
Przychody z tytułu odsetek	799 181	1 150 939	394 840	893	(895 244)	1 450 609
Przychody zewnętrzne	308 440	889 760	252 149	260	–	1 450 609
Przychody wewnętrzne	490 741	261 179	142 691	633	(895 244)	–
Koszty z tytułu odsetek	(518 497)	(782 548)	(379 835)	(69)	895 244	(785 705)
Koszty zewnętrzne	(314 149)	(127 278)	(344 215)	(63)	–	(785 705)
Koszty wewnętrzne	(204 348)	(655 270)	(35 620)	(6)	895 244	–
Wynik z tytułu odsetek	280 684	368 391	15 005	824	–	664 904
Wynik z tytułu opłat i prowizji	83 152	127 160	1 224	5 254	–	216 790
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów	42 889	71 480	42 303	57 562	–	214 234
Wynik z tytułu utraty wartości	(6 858)	(27 128)	(22 050)	10 932	–	(45 104)
Koszty działania razem	(234 135)	(303 352)	(32 267)	(138 209)	–	(707 963)
Wynik segmentu	165 732	236 551	4 215	(63 637)	–	342 861
Amortyzacja	–	–	–	–	–	(68 120)
Zysk brutto	–	–	–	–	–	274 741
Podatek dochodowy	–	–	–	–	–	(61 717)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

6 Wynik z tytułu odsetek

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Przychody z tytułu odsetek		
Należności od banków	124 051	168 284
W rachunku bieżącym od klientów	158 905	86 746
Kredyty i pożyczki od klientów z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości	984 685	683 575
– przedsiębiorstwa	407 686	299 421
– gospodarstwa domowe	564 073	372 354
– instytucje sektora budżetowego	10 187	10 753
– pozostałe podmioty	2 739	1 047
Skupione wierzytelności od klientów	16 139	8 253
Zrealizowane gwarancje	2	–
Inne należności od klientów	2 048	140
Dłużne papiery wartościowe w zakresie wszystkich portfeli	164 779	150 789
– wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (handlowe)	19 304	9 008
– dostępne do sprzedaży	98 649	89 947
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	46 826	51 834
	<u>1 450 609</u>	<u>1 097 787</u>
Koszty odsetek		
Zobowiązania wobec innych banków	117 898	101 517
Zobowiązania wobec klientów	667 807	421 122
Pozostałe	–	3 509
	<u>785 705</u>	<u>526 148</u>
Wynik z tytułu odsetek	<u>664 904</u>	<u>571 639</u>

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2008 roku łączna wartość przychodów odsetkowych obliczana z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wyniosła 1 431 305 tys. zł (1 088 779 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2007 roku), natomiast wartość kosztów odsetkowych obliczona z zastosowaniem efektywnej stopy, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wyniosła 785 705 tys. zł (522 639 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2007 roku).

Przychody odsetkowe zawierają odsetki od aktywów finansowych, dla których zidentyfikowano utratę wartości od aktywów ocenianych indywidualnie i grupowo. Kwota powyższych odsetek, która została ujęta w kwocie przychodów odsetkowych, za rok 2008 wynosi 46 965 tys. zł, natomiast za rok 2007 wyniosła 15 273 tys. zł.

7 Wynik z tytułu opłat i prowizji

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Przychody z tytułu opłat i prowizji od banków	6 672	5 582
Przychody z tytułu opłat i prowizji od klientów	241 136	262 790
– od kredytów i pożyczek	143 578	142 619
– od operacji rozliczeniowych krajowych	1 785	3 212

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
– od operacji rozliczeniowych zagranicznych	5 736	1 636
– od zobowiązań gwarancyjnych	8 382	7 928
– od operacji brokerskich	16 047	40 340
– od kart płatniczych	44 582	40 219
– inne prowizje	21 026	26 836
	247 808	268 372
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty z tytułu opłat i prowizji od banków	3 593	1 976
Koszty z tytułu opłat i prowizji od klientów	27 425	28 074
	31 018	30 050
Wynik z tytułu opłat i prowizji	216 790	238 322

8 Przychody z tytułu dywidend

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	–	30
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 214	2 102
Udziały w jednostkach mniejszościowych	28	–
	3 242	2 132

9 Wynik na działalności handlowej

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Instrumenty kapitałowe	176	2 644
– przychody z tytułu instrumentów kapitałowych	221	4 870
– koszty z tytułu instrumentów kapitałowych	(45)	(2 226)
Instrumenty dłużne	(2 938)	(3 709)
– przychody z tytułu instrumentów dłużnych	11 819	6 117
– koszty z tytułu instrumentów dłużnych	(14 757)	(9 826)
Instrumenty pochodne	(426 995)	23 268
– przychody z tytułu instrumentów pochodnych	2 607 559	1 041 826
– koszty z tytułu instrumentów pochodnych	(3 034 554)	(1 018 558)
Pozostałe	–	–
Wynik z pozycji wymiany	559 095	73 043
Wynik na działalności handlowej	129 338	95 246

„Wynik z pozycji wymiany” obejmuje zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach.

Wzrost wyniku z tytułu różnic kursowych wynika ze zwiększenia wolumenu transakcji walutowych spot i kontraktów terminowych oraz istotnej zmiany kursów walutowych w ciągu 2008 roku.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

10 Wynik na działalności inwestycyjnej

W ciągu roku Bank nie dokonał zmiany klasyfikacji żadnych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zamiast wartości godziwej.

Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych przedstawiają się następująco:

	31.12.2008	31.12.2007
Aktywa dostępne do sprzedaży:	(5 383)	(3 556)
– przychody z tytułu instrumentów dłużnych	4 448	1 483
– koszty z tytułu instrumentów dłużnych	(9 831)	(5 039)
Pozostałe dłużne papiery wartościowe:	70	838
– przychody z tytułu instrumentów dłużnych	70	–
– koszty z tytułu instrumentów dłużnych	–	–
– pozostałe	–	838
Razem	(5 313)	(2 718)

11 Pozostałe przychody operacyjne

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	2 261	2 927
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	9 597	2 111
Z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych z bilansu	28 233	75 870
Przychody ze sprzedaży towarów i usług	9 787	8 801
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych środków trwałych	163	2 475
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania (Nota 34 i 37)	34 686	3 413
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	27 687	49 313
Inne przychody operacyjne	25 224	24 410
Pozostałe przychody operacyjne razem	137 638	169 320

Pozycja „Inne przychody operacyjne” obejmuje przychody z tytułu odzyskanych odszkodowań, kar i grzywien oraz odpisów aktualizujących aktywa do zbycia.

12 Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Należności od innych banków	(93)	(537)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(44 208)	452
Zobowiązania udzielone	(980)	20 282
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	177	–
Odpisy aktualizujące należności razem	(45 104)	20 197

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

13 Ogólne koszty administracyjne

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Koszty pracownicze (Nota 15)	413 783	388 470
Zużycie materiałów i energii	27 895	22 196
Usługi obce	159 730	142 695
Pozostałe koszty rzeczowe	93 841	62 213
Podatki i opłaty	4 914	5 253
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny i Komisję Nadzoru Finansowego	7 801	2 642
Ogólne koszty administracyjne razem	707 964	623 469

14 Pozostałe koszty operacyjne

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Z tytułu działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	1 174	2 287
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	4 982	4 758
Z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	897	1 154
Z tytułu utworzenia rezerw na zobowiązania (Nota 34 i 37)	31 991	38 403
Z tytułu windykacji należności	3 776	3 613
Przekazane darowizny	405	5 985
Amortyzacja (Nota 27 i 28)	68 120	83 840
Z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	78	3 125
Pozostałe koszty operacyjne	7 160	17 632
Pozostałe koszty operacyjne razem	118 583	160 797

Pozycja „Pozostałe koszty operacyjne” obejmuje koszty z tytułu odpisów aktualizujących aktywa do zbycia oraz rzeczowe składniki majątku obrotowego.

15 Koszty świadczeń pracowniczych

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Koszty wynagrodzeń	354 893	327 099
Koszty ubezpieczeń społecznych	42 677	46 807
Koszty świadczeń emerytalnych	16 213	14 564
Koszty świadczeń pracowniczych razem	413 783	388 470

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

16 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do dochodu do opodatkowania oraz o koszty nie uznawane w świetle przepisów podatkowych za koszty uzyskania przychodów.

Wyszczególnienie	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007
Zysk (strata) brutto	274 741	309 872
(-) Przychody niepodlegające opodatkowaniu	2 398 231	1 960 956
Przychody z tytułu odsetek	59 679	105 890
Przychody z rozwiązania odpisów	420 008	164 221
Przychody z tytułu wyceny papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	1 263 157	610 451
Rozwiązane odpisy na przyszłe zobowiązania	34 608	3 090
Pozostałe przychody roku bieżącego niezaliczane do dochodu do opodatkowania	620 779	1 077 304
(+) Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu	3 038 630	1 871 342
Koszty odsetek	185 183	125 186
Koszty odpisów	483 398	117 840
Koszty wyceny papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	1 741 312	545 167
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania i świadczenia pracownicze	97 115	106 056
Oplaty na rzecz PFRON	3 492	3 264
Inne koszty niestanowiące kosztu uzyskania przychodu	528 130	973 829
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	915 140	220 258
Odliczenie od dochodu – darowizny	96	5 770
Podstawa opodatkowania po odliczeniach	915 044	214 488
Stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy (bieżący)	173 858	40 752
Odliczenia od podatku	124	403
Podatek dochodowy po odliczeniach	173 734	40 349

Uzgodnienie pomiędzy podatkiem obliczonym jako iloczyn zysku brutto i obowiązującej stawki podatkowej a rzeczywistym obciążeniem podatkowym.

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Podatek bieżący	(174 305)	(40 752)
Podatek odroczony	112 588	3 008
Podatek dochodowy	(61 717)	(37 744)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	274 741	309 872
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy od wyniku brutto	(52 201)	(58 876)
Różnice trwałe	(5 990)	2 383
Różnice kursowe z tytułu zmiany zasad podatkowych	–	18 749
Pozostałe różnice	(3 526)	–
Obciążenie/uznanie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego	(61 717)	(37 744)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wpływ zobowiązań podatkowych na wynik finansowy Grupy

W 2008 r. obciążenie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych przedstawia się następująco:

- z tytułu bieżącego zobowiązania podatkowego nastąpiło obciążenie wyniku finansowego kwotą 174 305 tys. zł, w tym:
 - bieżące zobowiązanie podatkowe od dochodów Grupy w wysokości 173 734 tys. zł,
 - bieżące zobowiązanie podatkowe z tytułu udziału w zyskach osób prawnych w wysokości 571 tys. zł,
- z tytułu odroczonego podatku dochodowego nastąpiło uznanie wyniku finansowego kwotą 112 588 tys. zł.

W wyniku powyższych działań wynik finansowy Grupy za 2008 r. został obciążony kwotą 61 717 tys. zł.

Obciążenie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych przedstawia poniższa tabela:

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Wynik finansowy brutto	274 741	309 872
Bieżące zobowiązanie podatkowe ogółem, w tym:	(174 305)	(40 752)
– bieżące zobowiązanie podatkowe od dochodów Grupy	(173 734)	(40 349)
– bieżące zobowiązanie podatkowe z tytułu udziału w zyskach osób prawnych	(571)	(403)
Uznanie (obciążenie) wyniku finansowego z tytułu odroczonego podatku dochodowego	112 588	3 008
Uznanie (obciążenie) wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego od dochodu Grupy	(61 717)	(37 744)
Wynik finansowy netto	213 024	272 128

Więcej informacji na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 35.

17 Zysk na jedną akcję

	12 miesięcy do 31.12.2008	12 miesięcy do 31.12.2007
Podstawowy:		
Zysk przypadający na akcjonariuszy Banku	213 024	272 128
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w mln zł)	43	42
Podstawowy zysk na akcję (wyrażony w PLN na akcję)	4,94	6,52

Bank nie wylicza rozwodnionego zysku na jedną akcję z uwagi na brak elementów powodujących rozwodnienie.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku, z wyłączeniem akcji zwykłych nabytych przez Bank i wykazywanych jako „akcje własne”.

18 Kasa i środki w Banku Centralnym

	31.12.2008	31.12.2007
Środki pieniężne w kasie (skarbcu)	635 938	261 111
Środki pieniężne w rachunku bieżącym	655 406	237 281
Inne środki	41	50
Kasa i środki w Banku Centralnym razem	1 291 385	498 442

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli. Na dzień 31 grudnia 2008 roku oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej wynosiło 4,73% (31.12.2007 r.: 4,73%).

Na dzień 31 grudnia 2008 r. zadeklarowany stan rezerwy obowiązkowej na rachunku bieżącym w NBP wynosił 647 843 tys. zł (31.12.2007 r.: 537 383 tys. zł).

19 Należności od banków

	31.12.2008	31.12.2007
Rachunki bieżące	8 702	15 743
Lokaty zdeponowane w innych bankach	547 570	1 419 111
Kredyty i pożyczki	225 481	227 477
Skupione wierzytelności	11 796	33 482
Inne należności	–	2 758
Odsetki i prowizje	6 862	19 550
Należności brutto od innych banków	<u>800 411</u>	<u>1 718 121</u>
Odpisy z tytułu utraty wartości (wielkość ujemna)	<u>(1 713)</u>	<u>(1 380)</u>
Należności (netto) od banków razem	<u>798 698</u>	<u>1 716 741</u>

Kredyty oraz lokaty zdeponowane w innych bankach o zmiennej stopie według stanu na 31.12.2008 r. wynoszą 560 024 tys. zł (2007 r.: 1 987 tys. zł), a o stałej stopie według stanu na 31.12.2008 r. wynoszą 224 823 tys. zł (2007 r.: 1 678 083 tys. zł).

Zmiana stanu odpisów na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2008	31.12.2007
Stan odpisów na należności od banków na początek okresu	1 380	843
<i>Zwiększenia</i>	<i>1 073</i>	<i>537</i>
– utworzenie rezerwy	1 073	537
<i>Zmniejszenia</i>	<i>(740)</i>	<i>–</i>
– rozwiązanie odpisów	<u>(740)</u>	<u>–</u>
Stan odpisów na należności od banków na koniec okresu	<u>1 713</u>	<u>1 380</u>

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2008 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
Kredyty i pożyczki	632	721	1 353
Inne należności	360	–	360
Razem odpisy	<u>992</u>	<u>721</u>	<u>1 713</u>

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2007 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
Kredyty i pożyczki	685	695	1 380
Razem odpisy	<u>685</u>	<u>695</u>	<u>1 380</u>

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Należności od banków według terminów zapadalności

	31.12.2008	31.12.2007
Do 1 miesiąca	765 635	1 177 357
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	11	398 548
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	237	105 814
Od 1 roku do 5 lat	18 708	15 518
Powyżej 5 lat	8 958	1 334
Odsetki i prowizje	6 862	19 550
Razem należności od banków według terminów zapadalności	800 411	1 718 121

20 Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2008	31.12.2007
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu:		
– bony skarbowe	301 629	125
– obligacje emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	228 544	131 689
– papiery emitowane przez podmioty finansowe	–	7 200
Razem	530 173	139 014
<i>w tym: wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>530 173</i>	<i>139 014</i>

21 Pochodne instrumenty finansowe

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

Stan na 31 grudnia 2008	Wartość nominalna	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)			
Walutowe inst. pochodne:			
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	190 162	402	(1 031)
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	1 469 638	122 965	(4 058)
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	255 794	8 671	(11 952)
– walutowe kontrakty swap	17 202 263	400 936	(966 640)
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	6 238 599	198 915	(232 590)
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	25 356 456	731 889	(1 216 271)
Walutowe kontrakty typu futures	0	0	0
Opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie giełdowym	0	0	0
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	0	0	0
Instrumenty pochodne stóp procentowych:			
– kontrakty swap dla stóp procentowych	29 541 410	213 202	(160 188)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	1 401 774	33 599	(18 623)
– kontrakty FRA	4 200 000	7 760	(9 338)
– pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	0	0	0
– inne kontrakty dla stóp procentowych	71 912	49	0
Razem pozagiełdowe inst. pochodne	35 215 096	254 610	(188 149)
Procentowe kontrakty futures w obrocie giełdowym	52 019	0	(34)
Opcje procentowe w obrocie giełdowym	0	0	0
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	52 019	0	(34)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Stan na 31 grudnia 2008	Wartość nominalna	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania
Razem opcje giełdowe na inst. kapitałowe	46 690	2 399	(3 715)
RAZEM	60 670 261	988 898	(1 408 169)
<i>w tym: – wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>52 019</i>	<i>0</i>	<i>(34)</i>
<i>– wyceniane na podstawie modeli</i>	<i>60 618 242</i>	<i>988 898</i>	<i>(1 408 135)</i>
Rozliczenia z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi	X	647	(631)
Rozliczenia z tytułu zakupu i sprzedaży opcji	X	15 360	(11 055)
RAZEM	60 670 261	1 004 905	(1 419 855)

W 2008 roku transakcje walutowe i dotyczące stóp procentowych zawierane z innymi instytucjami finansowymi oraz klientami korporacyjnymi stanowią 99,84% wszystkich transakcji na instrumentach pochodnych dokonywanych przez Bank.

Stan na 31 grudnia 2007	Wartość nominalna	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)			
Walutowe inst. pochodne:			
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	215 748	139	(273)
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	1 617 523	12 134	(4 857)
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	222 594	1 699	(3 739)
– walutowe kontrakty swap	14 579 934	140 716	(84 913)
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 440 345	36 939	(37 701)
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	20 076 144	191 627	(131 483)
Walutowe kontrakty typu futures	–	–	–
Opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie giełdowym	–	–	–
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	–	–	–
Instrumenty pochodne stóp procentowych:			
– kontrakty swap dla stóp procentowych	47 704 137	96 758	(93 910)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	560 797	10 794	(16 414)
– kontrakty FRA	10 500 000	13 975	(10 105)
– pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	–	–	–
Razem pozagiełdowe inst. pochodne	58 764 934	121 527	(120 429)
Procentowe kontrakty futures w obrocie giełdowym	–	–	–
Opcje procentowe w obrocie giełdowym	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	–	–	–
Razem opcje giełdowe na inst. kapitałowe	28 099	1 321	(1 699)
RAZEM	78 869 177	314 475	(253 611)
<i>w tym:</i>			
<i>– wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>– wyceniane na podstawie modeli</i>	<i>78 869 177</i>	<i>314 475</i>	<i>(253 611)</i>
Rozliczenia z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi	X	135	(76)
Rozliczenia z tytułu zakupu i sprzedaży opcji	X	12 080	(10 547)
RAZEM	78 869 177	326 690	(264 234)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.
Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wartość godziwa instrumentów pochodnych BGŻ S.A. w rozbiciu na terminy zapadalności

	Wartość godziwa aktywa				Wartość godziwa zobowiązań							
	Razem w tym:	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesiące	>1 rok <=5 lat	>5 lat	Razem w tym:	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesiące	>1 rok <=5 lat	>5 lat
31.12.2008												
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)												
Walutowe inst. pochodne:												
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	402	402	–	–	–	–	(1 031)	(1 031)	–	–	–	–
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	122 965	18 659	38 645	52 821	12 840	–	(4 058)	(2 466)	(794)	(798)	–	–
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	8 671	1 318	2 146	1 410	3 797	–	(11 952)	(1 141)	(2 414)	(8 397)	–	–
– walutowe kontrakty swap	400 936	348 572	49 218	3 146	–	–	(966 640)	(680 121)	(143 546)	(138 065)	(4 908)	–
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	198 915	24 521	49 645	107 745	17 004	–	(232 590)	(27 793)	(56 141)	(124 412)	(24 244)	–
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	731 889	393 472	139 654	165 122	33 641	–	(1 216 271)	(712 552)	(202 895)	(271 672)	(29 152)	–
Instrumenty pochodne stóp procentowych:												
– kontrakty swap dla stóp procentowych	213 202	21 185	36 381	59 575	63 556	32 505	(160 188)	(4 860)	(10 698)	(27 842)	(85 939)	(30 849)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	33 599	–	–	16 747	14 816	2 036	(18 623)	–	–	(18 623)	–	–
– kontrakty FRA	7 760	1 594	2 623	3 543	–	–	(9 338)	(2 037)	(2 595)	(4 706)	–	–
– pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	49	49	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem pozagiełdowe inst. pochodne	254 610	22 828	39 004	79 865	78 372	34 541	(188 149)	(6 897)	(13 293)	(51 171)	(85 939)	(30 849)
Proc. kontrakty futures w obrocie giełdowym	–	–	–	–	–	–	(34)	–	(34)	–	–	–
Opcje procentowe w obrocie giełdowym	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem procentowe inst. pochodne z transakcji giełdowych	–	–	–	–	–	–	(34)	–	(34)	–	–	–
Razem opcje giełdowe na inst. kapitałowe	2 399	–	–	697	1 702	–	(3 715)	–	–	(1 356)	(2 359)	–
RAZEM	988 898	416 300	178 658	245 684	113 715	34 541	(1 408 169)	(719 449)	(216 222)	(324 199)	(117 450)	(30 849)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Wartość godziwa aktywa				Wartość godziwa zobowiązań					
	Razem w tym:	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesiące	Razem w tym:	<=1 miesiąc	>1 miesiąc <=3 miesiące	>3 miesiące <=12 miesiące	>1 rok <=5 lat	>5 lat
Stan na 31 grudnia 2007										
Instrumenty pochodne handlowe (PDO)										
Walutowe inst. pochodne:										
– walutowe transakcje terminowe (FX Spot)	139	139	–	–	(273)	(273)	–	–	–	–
– walutowe transakcje terminowe (NDF)	12 134	8 253	2 574	1 307	(4 857)	(2 590)	(682)	(10)	–	–
– walutowe transakcje terminowe (FX Forward)	1 699	684	802	213	(3 739)	(845)	(1 855)	(1 023)	–	–
– walutowe kontrakty swap	140 716	65 800	38 069	35 549	(84 913)	(43 141)	(24 439)	–	–	–
– opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	36 939	5 380	10 502	18 723	(37 701)	(5 380)	(18 723)	(3 096)	–	–
Razem walutowe inst. pochodne z transakcji pozagiełdowych	191 627	80 256	51 947	55 792	(131 483)	(52 229)	(45 699)	(4 129)	–	–
Instrumenty pochodne stóp procentowych:										
– kontrakty swap dla stóp procentowych	96 758	3 724	5 264	40 344	(93 910)	(1 409)	(8 994)	(28 333)	(44 277)	(10 897)
– międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	10 794	–	–	–	(16 414)	–	–	–	(16 414)	–
– kontrakty FRA	13 975	993	4 898	5 878	(10 105)	(1 700)	(5 140)	(1 873)	–	–
– pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– inne kontrakty dla stóp procentowych	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem pozagiełdowe inst. pochodne	121 527	4 717	10 162	46 222	(120 429)	(3 109)	(10 386)	(33 473)	(62 564)	(10 897)
Razem opcje giełdowe na inst. kapitałowe	1 321	–	–	–	(1 699)	–	–	–	(1 699)	–
RAZEM	314 475	84 973	62 109	102 014	(253 611)	(53 338)	(39 812)	(79 172)	(68 392)	(10 897)

Terminy zapadalności

– dla NDF, Fxforward, Fxswap, Opcji walutowych i na indeksy, IRS, CIRS wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą zapadalności transakcji a datą bilansową

– dla Fxopt, FRA, papierów na pozabilansie wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą waluty transakcji a datą bilansową

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

22 Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2008	31.12.2007
W rachunku bieżącym od klientów	1 930 426	1 468 054
Kredyty i pożyczki od klientów:	15 113 429	12 621 160
– przedsiębiorstwa, z tego:	5 928 778	5 543 592
– inwestycyjne	2 639 995	2 135 298
– obrotowe	2 942 761	3 173 306
– gospodarstwa domowe, z tego:	9 011 302	6 874 212
– nieruchomości	4 698 646	3 011 046
– preferencyjne	2 571 650	2 685 064
– instytucje sektora budżetowego	160 544	196 137
– pozostałe podmioty	12 805	7 219
Skupione wierzytelności	335 438	219 531
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	507	507
Inne należności	32 858	14 130
Pozostałe	31 642	45 429
Odsetki	138 616	122 030
Kredyty i pożyczki brutto od klientów	17 582 916	14 490 841
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(516 710)	(502 941)
Kredyty i pożyczki netto od klientów	17 066 206	13 987 900

Kredyty i pożyczki preferencyjne (udzielane z dopłatami agencji rządowych) udzielone przedsiębiorstwom wynoszą według stanu na 31.12.2008 r. 582 708 tys. zł, natomiast według stanu na 31.12.2007 r. 593 026 tys. zł.

Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2008	31.12.2007
Poniesione, ale niezidentyfikowane straty (IBNR)		
Zaangażowanie bilansowe brutto	16 669 349	13 923 075
Odpis aktualizujący na ekspozycje analizowane portfelowo	(48 916)	(51 966)
Zaangażowanie netto	16 620 433	13 871 109
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	913 567	567 766
Odpis aktualizujący na ekspozycje analizowane portfelowo i indywidualnie	(467 794)	(450 975)
Zaangażowanie netto	445 773	116 791

Należności o zmiennej stopie procentowej według stanu na 31.12.2008 r. wynoszą 14 952 972 tys. zł (2007 r.: 13 916 530 tys. zł), a o stałej stopie procentowej według stanu na 31.12.2008 r. wynoszą 529 260 tys. zł (2007 r.: 81 985 tys. zł).

Bank posiada również w swoim portfelu kredyty nieoprocentowane dotyczące należności restrukturyzowanych.

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2008	31.12.2007
W rachunku bieżącym od klientów	57 702	51 106
Kredyty i pożyczki od klientów:	415 935	439 789
– przedsiębiorstwa	160 770	158 687
– gospodarstwa domowe	254 054	279 871

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	31.12.2008	31.12.2007
– instytucje sektora budżetowego	471	377
– pozostałe podmioty	640	854
Skupione wierzytelności	13 427	5 206
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	654	532
Inne należności	28 992	6 308
Razem odpisy na należności	516 710	502 941

Kredyty i pożyczki w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2008 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	Inne należności	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	28 467	1 901 959	X	1 930 426
Kredyty i pożyczki od klientów:	525 447	14 587 982	X	15 113 429
– przedsiębiorstwa	447 526	5 481 252	X	5 928 778
– gospodarstwa domowe	77 836	8 933 466	X	9 011 302
– instytucje sektora budżetowego	–	160 544	X	160 544
– pozostałe podmioty	85	12 720	X	12 805
Skupione wierzytelności	4 443	330 995	X	335 438
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	–	507	X	507
Inne należności	31 774	1 084	X	32 858
Pozostałe (środki do rozliczenia)	–	–	31 642	31 642
Odsetki	33 017	105 599	X	138 616
Razem kredyty i pożyczki	623 148	16 928 126	31 642	17 582 916

Kredyty i pożyczki w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2007 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	Inne należności	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	26 159	1 441 895	X	1 468 054
Kredyty i pożyczki od klientów:	225 759	12 395 401	X	12 621 160
– przedsiębiorstwa	129 523	5 414 069	X	5 543 592
– gospodarstwa domowe	96 114	6 778 098	X	6 874 212
– instytucje sektora budżetowego	–	196 137	X	196 137
– pozostałe podmioty	122	7 097	X	7 219
Skupione wierzytelności	817	218 714	X	219 531
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	–	507	X	507
Inne należności	6 308	7 822	X	14 130
Pozostałe (środki do rozliczenia)	–	–	45 429	45 429
Odsetki	22 528	99 502	X	122 030
Razem kredyty i pożyczki	281 571	14 163 841	45 429	14 490 841

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2008 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	22 866	34 836	57 702
Kredyty i pożyczki od klientów:	184 456	231 479	415 935
– przedsiębiorstwa	112 393	48 377	160 770
– gospodarstwa domowe	71 451	182 603	254 054
– instytucje sektora budżetowego	37	434	471
– pozostałe podmioty	575	65	640
Skupione wierzytelności	4 560	8 867	13 427
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	–	654	654
Inne należności	28 992	–	28 992
Razem odpisy	240 874	275 836	516 710

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo według stanu na 31.12.2007 r.

	Oceniane indywidualnie	Oceniane grupowo	RAZEM
W rachunku bieżącym od klientów	20 263	30 843	51 106
Kredyty i pożyczki od klientów:	187 780	252 009	439 789
– przedsiębiorstwa	97 643	61 044	158 687
– gospodarstwa domowe	90 015	189 856	279 871
– instytucje sektora budżetowego	–	377	377
– pozostałe podmioty	122	732	854
Skupione wierzytelności	736	4 470	5 206
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	–	532	532
Inne należności	6 308	–	6 308
Razem odpisy	215 087	287 854	502 941

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2008	W rachunku bieżącym od klientów	Kredyty i pożyczki od klientów:	przedsiębiorstwa	gospodarstwa domowe	instytucje sektora budżetowego	pozostałe podmioty	Skupione wierzytelności	Zrealizowane gwarancje i poręczenia	Inne należności	Razem
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na początek okresu	51 106	439 789	158 687	279 871	377	854	5 206	532	6 308	502 941
Utworzenie odpisów	53 322	409 240	181 417	227 297	43	483	10 508	6 324	22 266	501 660
Rozwiązanie odpisów	(41 529)	(405 030)	(151 733)	(251 549)	(937)	(811)	(4 515)	(6 378)	–	(457 452)
Spisanie w ciężar odpisów	(2 425)	(44 995)	(32 379)	(12 566)	–	(50)	–	–	–	(47 420)
Korekta przychodu odsetkowego w odniesieniu do IBNR	1 556	10 095	994	8 290	807	4	–	–	–	11 651
Pozostałe zmiany	(4 328)	6 836	3 784	2 711	181	160	2 228	176	418	5 330
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na koniec okresu	57 702	415 935	160 770	254 054	471	640	13 427	654	28 992	516 710

2007	W rachunku bieżącym od klientów	Kredyty i pożyczki od klientów:	przedsiębiorstwa	gospodarstwa domowe	instytucje sektora budżetowego	pozostałe podmioty	Skupione wierzytelności	Zrealizowane gwarancje i poręczenia	Inne należności	Razem
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na początek okresu	7 957	631 729	237 842	378 516	3 306	12 065	16 208	1 898	6 308	664 100
Rozwiązanie/utworzenie odpisów	43 149	(31 233)	26 822	(43 915)	(2 929)	(11 211)	(11 002)	(1 366)	–	(452)
Spisanie w ciężar odpisów	–	(153 835)	(99 105)	(54 730)	–	–	–	–	–	(153 835)
Pozostałe zmiany	–	(6 872)	(6 872)	–	–	–	–	–	–	(6 872)
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na koniec okresu	51 106	439 789	158 687	279 871	377	854	5 206	532	6 308	502 941

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Kredyty i pożyczki według terminów zapadalności

	31.12.2008	31.12.2007
Do 1 miesiąca	865 160	455 813
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	497 542	412 455
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	2 266 215	2 418 975
Od 1 roku do 5 lat	3 876 089	3 696 545
Powyżej 5 lat	9 639 196	7 095 189
Kredyty, których termin zapadalności upłynął	300 098	289 834
Odsetki i prowizje	138 616	122 030
Razem kredyty i pożyczki według terminów zapadalności	17 582 916	14 490 841

23 Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2008	31.12.2007
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej:	1 820 953	1 744 785
– bony pieniężne NBP	–	319 798
– bony skarbowe	1 064 929	332 538
– obligacje emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	518 656	819 792
– dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty finansowe	–	19 672
– dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty niefinansowe	194 059	205 719
– obligacje emitowane przez podmioty budżetowe	43 309	47 266
Kapitałowe papiery wartościowe	1 522	7 826
Razem papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	1 822 475	1 752 611
w tym:		
– wyceniane metodą kwotowań rynkowych	1 583 585	1 172 002
– wyceniane na podstawie modeli	237 368	572 783

Wycena dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży dokonywana jest w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu bieżących rynkowych stóp procentowych, z uwzględnieniem ryzyka kredytowego emitenta w wysokości odpowiadającej parametrom obserwowanym na rynku dla transakcji o podobnym ryzyku kredytowym i horyzoncie czasowym. Wycena nie uwzględnia założeń, które nie mogą być zaobserwowane bezpośrednio na rynku.

Zmiana stanu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży przedstawia się następująco:

	2008	2007
Stan na 1 stycznia	1 752 611	1 851 936
Zakup papierów	31 600 547	29 267 506
Wykup papierów	(16 685 584)	(21 839 917)
Sprzedaż papierów	(14 888 848)	(7 560 721)
Zmiana na wycenie do wartości godziwej	(5 597)	(11 732)
Zmiana na odsetkach należnych i korektach ESP, z tytułu różnic kursowych, dyskonta, premii	49 346	45 539
Stan na 31 grudnia według wartości bilansowej	1 822 475	1 752 611

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży opartych na stałej stopie procentowej wynosiła 1 579 345 tys. zł (2007 r.: 1 208 562 tys. zł), natomiast opartych na stopie zmiennej 241 608 tys. zł (2007 r.: 536 224 tys. zł).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży według terminów zapadalności

	31.12.2008	31.12.2007
Bez terminu zapadalności	1 522	7 826
Do 1 miesiąca	199 330	514 071
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	545 574	99 221
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	436 208	275 711
Od 1 roku do 5 lat	612 952	738 328
Powyżej 5 lat	26 889	117 454
Razem papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	1 822 475	1 752 611

24 Pozostałe dłużne papiery wartościowe

	31.12.2008	31.12.2007
Dłużne papiery wartościowe według zamortyzowanego kosztu:	750 591	938 174
– obligacje NBP	434 027	428 627
– obligacje restrukturyzacyjne	311 691	401 347
– obligacje emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	3 630	44 714
– dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty niefinansowe	1 243	62 480
– obligacje emitowane przez podmioty budżetowe	–	1 006
Odpisy z tytułu utraty wartości	(2)	(164)
Razem pozostałe dłużne papiery wartościowe	750 589	938 010

Wartość bilansowa pozostałych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła 3 631 tys. zł (2007 r.: 46 215 tys. zł), natomiast opartych na stopie zmiennej 762 524 tys. zł (2007 r.: 887 718 tys. zł).

Pozycja ta zawiera obligacje wyemitowane przez NBP, które Bank nabył w zamian za dotychczasową nie oprocentowaną rezerwę obowiązkową, oprocentowane są według stopy inflacji liczonej od 1 sierpnia do 31 lipca każdego roku. Obligacje te nie mogą być zbywane, zatem nie istnieje rynek, na którym można potwierdzić ich wartość. Z uwagi na wysoką zdolność kredytową emitenta oraz z uwagi na fakt, że ich nabycie i utrzymanie w portfelu jest wymagane przez obowiązujące w Polsce prawo, obligacje te zostały wycenione po koszcie nabycia z odsetkami naliczonymi. Wartość księgową obligacji na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosła 434 027 tys. zł (428 627 tys. zł na 31.12.2007 r.).

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2008 r. BGŻ S.A. posiadał bony skarbowe ujęte w bilansie w kwocie 42 525 tys. zł (o wartości nominalnej 43 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w NBP.

Pozostałe dłużne papiery wartościowe według terminów zapadalności

	31.12.2008	31.12.2007
Do 1 miesiąca	310	500
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	207	411
Od 3 miesięcy do 12 miesięcy	3 941	102 657
Od 1 roku do 5 lat	746 131	834 442
Powyżej 5 lat	–	–
Razem pozostałe dłużne papiery wartościowe	750 589	938 010

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zmiana stanu pozostałych dłużnych papierów wartościowych przedstawia się następująco:

	2008	2007
Stan na 1 stycznia	938 010	1 383 406
Zakup papierów	60 000	80 000
Wykup papierów	(165 489)	(444 152)
Spłata raty obligacji restrukturyzacyjnych	(89 292)	(87 024)
Zmiana na odpisach z tytułu utraty wartości	177	599
Zmiana na odsetkach należnych, korektach ESP, z tytułu dyskonta, premii	7 183	5 181
Stan na 31 grudnia według wartości bilansowej	750 589	938 010

Wykup kapitału obligacji restrukturyzacyjnych z portfela pozostałych dłużnych papierów wartościowych w latach 2007 i 2008 wynosił w każdym roku 42 857 tys. zł.

25 Nieruchomości inwestycyjne

Na dzień 31.12.2008 roku Grupa posiadała nieruchomość inwestycyjną w postaci gruntu niezabudowanego o powierzchni 48,44 ha we Wrocławiu. Wartość godziwa nieruchomości została oszacowana w grudniu 2008 roku przez zewnętrznego rzeczoznawcę majątkowego na kwotę 77,0 mln zł. Wycena nieruchomości została dokonana podejściem porównawczym – metodą porównywania parami.

	2008	2007
Saldo otwarcia	49 313	–
Aktualizacja wartości	27 687	49 313
Sprzedż	–	–
Saldo zamknięcia, z tego:	77 000	49 313
– cena nabycia	12 246	12 246
– przeszacowanie do wartości godziwej	64 754	37 067

26 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

W dniu 1 lipca 2008 roku Bank objął od de Lage Landen 49% udziałów w Spółce BGŻ Leasing Sp. z o.o. za kwotę 19 600 tys. zł.

	31.12.2008	31.12.2007
W podmiotach sektora finansowego	19 393	–
W podmiotach sektora niefinansowego	–	–
Inwestycje razem	19 393	–

Udziały w jednostkach stowarzyszonych według stanu na 31.12.2008

Nazwa podmiotu	Cena nabycia udziałów	Dodatnia (ujemna) różnica wyceny	Wartość bilansowa	Udział % BGŻ S.A. w kapitale podmiotu	Kapitały własne	Wynik finansowy za 2008 rok
BGŻ Leasing Sp. z o.o.	19 600	(207)	19 393	49%	39 725	449
Razem	19 600	(207)	19 393	–	–	–

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W dniu 5.12.2008 r. nastąpiła likwidacja Spółki Korporacja Leasingowa Sp. z o.o. Spółka wchodziła w skład Grupy Kapitałowej BGŻ S.A. do momentu likwidacji.

Koszty i przychody Spółki Korporacja Leasingowa Sp z o.o. za 2008 rok przedstawiają się następująco:

	31.12.2008
Koszty	444
– koszty działalności operacyjnej	294
– pozostałe koszty operacyjne	115
– koszty finansowe	35
Przychody	613
– przychody ze sprzedaży	–
– pozostałe przychody operacyjne	549
– przychody finansowe	65

27 Wartości niematerialne

	31.12.2008	31.12.2007
Licencje	64 429	42 982
Inne wartości niematerialne	303	521
Nakłady na wartości niematerialne	16 302	16 496
Wartości niematerialne razem	81 034	59 999

2008	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	223 246	3 517	16 496	243 259
<i>Zwiększenia:</i>				
– przeniesienie z nakładów	41 713	44	41 272	83 029
– zakupy	41 419	44	–	41 463
– inne	289	–	41 272	41 561
– inne	5	–	–	5
<i>Zmniejszenia:</i>				
– przeniesienie z nakładów	(2 024)	(461)	(41 466)	(43 951)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	–	–	(41 463)	(41 463)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(2 024)	(461)	(3)	(2 488)
Saldo na dzień 31 grudnia	262 935	3 100	16 302	282 337
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	180 264	2 996	–	183 260
<i>Zmiany stanu:</i>				
– amortyzacja za rok obrotowy	18 242	(199)	–	18 043
– amortyzacja za rok obrotowy	20 267	230	–	20 497
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(2 025)	(429)	–	(2 454)
Saldo na dzień 31 grudnia	198 506	2 797	–	201 303
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	42 982	521	16 496	59 999
Saldo na dzień 31 grudnia	64 429	303	16 302	81 034

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2007	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	211 532	3 218	11 334	226 084
<i>Zwiększenia:</i>	<i>22 308</i>	<i>403</i>	<i>27 615</i>	<i>50 326</i>
– przeniesienie z nakładów	22 271	118	–	22 389
– zakupy	35	1	27 615	27 651
– przejęcie między grupami	–	156	–	156
– inne	2	128	–	130
<i>Zmniejszenia:</i>	<i>(10 594)</i>	<i>(104)</i>	<i>(22 453)</i>	<i>(33 151)</i>
– przeniesienie z nakładów	–	–	(22 389)	(22 389)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(10 438)	(104)	–	(10 542)
– przejęcie między grupami	(156)	–	–	(156)
– inne	–	–	(64)	(64)
Saldo na dzień 31 grudnia	223 246	3 517	16 496	243 259
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	160 487	2 354	–	162 841
<i>Zmiany stanu:</i>	<i>19 777</i>	<i>642</i>	<i>–</i>	<i>20 419</i>
– amortyzacja za rok obrotowy	28 222	632	–	28 854
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(8 334)	(101)	–	(8 435)
– przejęcie między grupami	(111)	111	–	–
Saldo na dzień 31 grudnia	180 264	2 996	–	183 260
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	51 045	864	11 334	63 243
Saldo na dzień 31 grudnia	42 982	521	16 496	59 999

28 Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2008	31.12.2007
Środki trwałe, w tym:	429 287	418 793
– grunty i budynki	311 003	315 759
– rzeczowe środki trwałe	118 284	103 034
Środki trwałe w budowie	20 148	8 344
Rzeczowe aktywa trwałe razem	449 435	427 137

Poniżej przedstawiono zmiany stanu rzeczowego majątku trwałego w roku 2008 i 2007:

2008	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	425 206	521 954	8 344	955 504
<i>Zwiększenia:</i>	<i>9 751</i>	<i>53 909</i>	<i>74 764</i>	<i>138 424</i>
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	9 327	53 623	–	62 950
– zakupy	–	286	74 764	75 050
– inne	424	–	–	424
<i>Zmniejszenia:</i>	<i>(6 492)</i>	<i>(39 382)</i>	<i>(62 960)</i>	<i>(108 834)</i>
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	–	–	(62 950)	(62 950)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(6 492)	(38 949)	–	(45 441)
– inne	–	(433)	(10)	(443)
Saldo na dzień 31 grudnia	428 465	536 481	20 148	985 094

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2008	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwale	Środki trwale w budowie	Ogółem
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	109 447	418 920	–	528 367
Zmiany stanu:	8 015	(723)	–	7 292
– amortyzacja za rok obrotowy	10 325	37 298	–	47 623
– odpisy z tytułu utraty wartości	–	78	–	78
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(2 439)	(37 769)	–	(40 208)
– inne	129	(330)	–	(201)
Saldo na dzień 31 grudnia	117 462	418 197	–	535 659
Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2007 r.	311 003	118 284	20 148	449 435

2007	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwale	Środki trwale w budowie	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	413 540	557 715	6 538	977 793
Zwiększenia:	13 378	29 869	42 385	85 632
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	10 744	29 448	–	40 192
– zakupy	–	252	42 385	42 637
– inne	2 634	169	–	2 803
Zmniejszenia:	(1 712)	(65 630)	(40 579)	(107 921)
– przeniesienie ze środków trwałych w budowie	–	–	(40 192)	(40 192)
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(1 712)	(65 630)	–	(67 342)
– inne	–	–	(387)	(387)
Saldo na dzień 31 grudnia	425 206	521 954	8 344	955 504
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	98 979	438 312	–	537 291
Zmiany stanu:	10 468	(19 392)	–	(8 924)
– amortyzacja za rok obrotowy	10 984	44 002	–	54 986
– odpisy z tytułu utraty wartości	–	3 124	–	3 124
– sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(478)	(60 193)	–	(60 671)
– inne (rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości)	(38)	(6 325)	–	(6 363)
Saldo na dzień 31 grudnia	109 447	418 920	–	528 367
Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2007 r.	315 759	103 034	8 344	427 137

29 Inne aktywa

	31.12.2008	31.12.2007
Przejęte aktywa do zbycia:	–	313
– środki trwale w budowie	–	191
– nieruchomości	–	122
Pozostałe, w tym:	67 909	122 815
– rozrachunki z dłużnikami	8 869	77 444
– pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	18 963	15 379
– przychody do otrzymania z tytułu prowizji	10 347	10 734
– rozliczenia z tytułu kart płatniczych	28 597	16 964
– pozostałe	1 133	2 294
Inne aktywa razem	67 909	123 128

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przyjęty w toku działań restrukturyzacyjnych lub windykacyjnych majątek przeznaczony jest na potrzeby Banku lub do sprzedaży. Informacja o przejętych składnikach majątkowych analizowana jest pod kątem możliwości wykorzystania majątku na potrzeby wewnętrzne Banku. W okresach 12 miesięcznych, zakończonych odpowiednio dnia 31 grudnia 2008 roku oraz dnia 31 grudnia 2007 roku majątek przejęty w toku działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych w całości przeznaczony został do sprzedaży, jednak nie spełnia on wymogów MSSF 5 i w związku z tym nie został zaklasyfikowany jako Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.

30 Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2008	31.12.2007
Środki na rachunkach bieżących	265 332	674 959
Depozyty terminowe	831 297	1 000 985
Kredyty i pożyczki otrzymane	52 514	53 989
Inne zobowiązania	86	74
Zobowiązania wobec innych banków razem	1 149 229	1 730 007

Depozyty są depozytami o stałych i zmiennych stopach procentowych.

Zobowiązania wobec innych banków według terminów wymagalności

	31.12.2008	31.12.2007
Do 1 miesiąca	690 938	1 467 924
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	357 594	80 561
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	43 704	118 092
Powyżej 1 roku do 5 lat	52 155	53 730
Depozyty innych banków	1 144 391	1 720 307
Odsetki	4 838	9 700
Zobowiązania wobec innych banków	1 149 229	1 730 007

31 Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2008	31.12.2007
Pozostałe podmioty finansowe:	320 562	49 366
Rachunki bieżące	22 582	18 868
Lokaty terminowe	292 075	23 020
Inne zobowiązania	5 905	7 478
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	4 751	4 632
– pozostałe	1 154	2 846
Klienci indywidualni:	10 529 797	7 853 482
Rachunki bieżące	4 447 203	2 665 950
Lokaty terminowe	6 072 163	5 177 371
Inne zobowiązania	10 431	10 161
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	7 145	6 604
– pozostałe	3 286	3 557

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	31.12.2008	31.12.2007
Klienci korporacyjni:	5 731 025	5 409 795
Rachunki bieżące	2 773 233	2 820 426
Lokaty terminowe	2 799 779	2 452 642
Inne zobowiązania	158 013	136 727
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	60 264	87 871
– pozostałe	97 749	48 856
Klienci sektora budżetowego:	1 559 597	2 229 589
Rachunki bieżące	1 090 319	1 344 887
Lokaty terminowe	467 240	877 073
Inne zobowiązania	2 038	7 629
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	112	109
– pozostałe	1 926	7 520
Zobowiązania wobec klientów razem	18 140 981	15 542 232

Zobowiązania wobec klientów według terminów wymagalności

	31.12.2008	31.12.2007
Do 1 miesiąca	12 673 536	11 287 055
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 342 190	2 228 557
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 879 215	1 740 345
Powyżej 1 roku do 5 lat	1 129 907	227 248
Powyżej 5 lat	7 203	7 729
Depozyty klientów	18 032 051	15 490 934
Odsetki	108 930	51 298
Zobowiązania wobec klientów	18 140 981	15 542 232

32 Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

W 2008 r. Bank zawarł z trzema bankami finansującymi pakiet umów programu emisji bankowych papierów wartościowych (Certyfikatów Depozytowych) na okaziciela w formie materialnej denominowanych w PLN. W ramach programu możliwa jest emisja krótko- i średnioterminowych papierów wartościowych w kwocie do 2,5 mld zł. Certyfikaty Depozytowe emitowane przez Bank mogą być nabywane na rynku pierwotnym wyłącznie przez banki finansujące. Certyfikaty Depozytowe są emitowane w transzach. Ostatnia data emisji bankowych papierów wartościowych emitowanych w ramach tego programu nie może przekroczyć 30 marca 2013 r.

	Średnia stopa procentowa (%) w 2008	Średnia stopa procentowa (%) w 2007	31.12.2008	31.12.2007
Certyfikaty depozytowe:				
– certyfikat depozytowy Quatro o oprocentowaniu zmiennym z terminem wykupu – rok od daty zakupu, nienotowany	X	X	1 777	2 528
– pozostałe certyfikaty depozytowe	6,8778	X	615 500	–
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe razem (bez odsetek)	X	X	617 277	2 528
Odsetki, dyskonto, prowizje	X	X	(4 726)	155
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe razem	X	X	612 551	2 683

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	2008	2007
Stan na początek okresu	2 683	3 653
<i>Zwiększenia:</i>	<i>1 843 521</i>	–
– emisje certyfikatów depozytowych	1 810 500	–
– wykupione dyskonto od certyfikatów depozytowych	19 117	
– naliczone dyskonto od certyfikatów depozytowych	9 963	
– naliczone odsetki od certyfikatów depozytowych	3 786	
– inne	155	
<i>Zmniejszenia:</i>	<i>(1 233 653)</i>	<i>(970)</i>
– wykup certyfikatów depozytowych	(1 195 000)	–
– wykup papierów Quatro	(751)	(931)
– sprzedane dyskonto od certyfikatów depozytowych	(35 443)	–
– wykupione odsetki od certyfikatów depozytowych	(2 358)	–
– wykupione odsetki od papierów Quatro	(30)	(39)
– prowizje i opłaty od certyfikatów depozytowych rozliczane wg ESP	(71)	–
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	612 551	2 683

33 Pozostałe zobowiązania

	31.12.2008	31.12.2007
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	74 429	53 258
Rozrachunki z wierzycielami	69 852	109 303
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	88 164	84 379
– w tym świadczenia pracownicze	70 243	76 332
Przychody przyszłych okresów	8 727	19 078
Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne	25 508	9 338
Pozostałe zobowiązania razem	266 680	275 356

Pozycja „Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów” obejmuje koszty rzeczowe do zapłacenia oraz koszty osobowe wraz z pochodnymi do zapłacenia.

Pozycja „Przychody przyszłych okresów” obejmuje głównie przychody pobierane z góry związane z gospodarką własną.

34 Rezerwy

	31.12.2008	31.12.2007
Rezerwa restrukturyzacyjna	7 812	18 479
Na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe	4 018	2 952
Na sprawy sądowe	27 511	16 904
Pozostałe rezerwy, w tym:	29 368	55 669
– rezerwa zgodnie z decyzją UOKiK	9 650	9 650
– rezerwa w odniesieniu do transakcji przelewu wierzytelności z sekurytyzacji	3 763	16 053
– rezerwa na potencjalne zobowiązania z tytułu udzielania kredytów preferencyjnych	9 701	17 496
Rezerwy razem	68 709	94 004

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Rezerwa restrukturyzacyjna	31.12.2008	31.12.2007
Wartość bilansowa na początek okresu	18 479	14 590
Utworzone rezerwy w ciągu okresu	2 048	12 486
Kwoty wykorzystane w ciągu okresu	(5 630)	(7 964)
Rozwiązanie rezerwy	(7 085)	(633)
Wartość bilansowa na koniec okresu	7 812	18 479

Rezerwy na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe	31.12.2008	31.12.2007
Wartość bilansowa na początek okresu	2 952	23 234
Utworzenie rezerwy	11 861	–
Rozwiązanie rezerwy	(10 881)	(20 282)
Inne zmiany	86	–
Wartość bilansowa na koniec okresu	4 018	2 952

Rezerwy na sprawy sądowe	31.12.2008	31.12.2007
Wartość bilansowa na początek okresu	16 904	10 687
Utworzenie rezerwy	4 913	6 217
Kwoty wykorzystane w ciągu okresu	(1 545)	–
Rozwiązanie rezerwy	(9 353)	–
Przeniesienie rezerwy	16 592	–
Wartość bilansowa na koniec okresu	27 511	16 904

Pozostałe rezerwy	31.12.2008	31.12.2007
Wartość bilansowa na początek okresu	55 669	22 306
Utworzenie rezerwy	15 448	17 310
Kwoty wykorzystane w ciągu okresu	(13 983)	–
Rozwiązanie rezerwy	(11 174)	–
Przeniesienie rezerwy	(16 592)	16 053
Wartość bilansowa na koniec okresu	29 368	55 669

- Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku łączna wartość postępowań, w których Grupa jest pozwany wynosiła 63 049 tys. zł, a kwota łącznej wartości postępowań z powództwa Grupy wynosiła 72 678 tys. zł.

Z udziałem BGŻ S.A. nie toczą się postępowania, których wartość stanowi co najmniej 10% jego kapitałów własnych przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

W lutym 2008 roku zostały podjęte starania o zawarcie ugody z powodem w związku z toczącym się przeciwko Bankowi postępowaniem sądowym dotyczącym lokat terminowych, które potwierdzane były certyfikatami na okaziciela lub imiennymi na początku lat 90-tych o zapłatę kwoty 8,7 mln zł wraz z odsetkami ustawowymi. Starania te zakończyły się zawarciem ugody dnia 10 marca 2008 roku, zgodnie z którą w zamian za zrzeczenie się roszczeń Bank został zobowiązany do zapłaty 1,5 mln zł. Ugoda została wykonana, a postępowanie sądowe prawomocnie umorzone.

Bank rozwiązał rezerwę na ryzyko związane z postępowaniem sądowym i na pozostałe przychody operacyjne w 2008 r. z tego tytułu zaliczył kwotę 9 187 tys. zł.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- Na mocy decyzji z dnia 29 grudnia 2006 roku, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na Bank karę w wysokości 9.649.500 zł za ustalanie wraz z innymi bankami wysokości opłat pobieranych za transakcje dokonywane kartami płatniczymi Visa i MasterCard, a nadto nakazał natychmiastowego zaniechania stosowania tego porozumienia. W powyższej sprawie zostało złożone odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie wraz z zażaleniem na postanowienie w przedmiocie rygoru natychmiastowej wykonalności. Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, uwzględniając wniosek BGŻ S.A., wstrzymał wykonanie decyzji z dnia 29 grudnia 2006 roku. W konsekwencji ten sam sąd wydał postanowienie z dnia 22 września 2008 r. o umorzeniu postępowania w przedmiocie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności ww. decyzji. Podczas rozprawy w dniu 12 listopada 2008 roku sąd ogłosił wyrok, w którym zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził brak stosowania praktyk ograniczających konkurencję (kara nienależna). Od powyższego orzeczenia Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł apelację, a bank przygotował odpowiedź na apelację, w konsekwencji sprawa jest w toku. Bank uważa, iż brak jest wystarczających przesłanek do rozwiązania rezerwy ze względu na nieprawomocne rozstrzygnięcie sądu I instancji.
- W październiku 2006 r. Bank zawarł Umowę przelewu wierzytelności z BISON Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Warszawie (sekurytyzacja I).
Łącznie na dzień 31.12.2008 r. z tytułu sekurytyzacji I pozostała do rozliczenia kwota wierzytelności z tytułu kapitału – 32.256 tys. zł z ceną sprzedaży w wysokości 3.763 tys. zł, na którą utworzono rezerwy w tej wysokości.
W dniu 30.10.2007 r. Bank zawarł Umowę przelewu wierzytelności z BISON Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Warszawie (sekurytyzacja II).
Cała transakcja została rozliczona w I kwartale 2008 r. Na przychody Banku wpłynęła kwota 12 028 tys. zł.
- W 2001 roku spółka zależna BFN ACTUS („Spółka”) nabyła za kwotę 12.000 tys. złotych nieruchomość położoną we Wrocławiu-Marszowice. Umowa zawierała zobowiązanie odkupu tejże nieruchomości w ciągu 2 lat przez Spółdzielnię Mieszkaniową za cenę 19.000 tys. złotych. Umowa była zabezpieczona gwarancją bankową w wysokości 3.800 tys. złotych wystawioną przez bank trzeci, która została zrealizowana. W związku z realizacją gwarancji bankowej Spółdzielnia Mieszkaniowa wystąpiła w 2003 roku z pozwem przeciwko Spółce o zwrot przedmiotowej gwarancji.
W wyroku I instancji z 2007 roku Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo Spółdzielni Mieszkaniowej. Zasadził od BFN ACTUS na rzecz Spółdzielni kwotę 3.800 tys. złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 03.12.2002 roku oraz łącznie kwotę 107 tys. złotych kosztów zastępstwa procesowego oraz zwrotu wpisu sądowego.
W październiku 2008 roku odbyła się rozprawa apelacyjna. Sąd Apelacyjny zmienił częściowo zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w ten sposób, że datę początkową naliczania odsetek ustawowych od kwoty 3.800 tys. złotych ustalił na dzień 9 kwietnia 2003 roku, oddalając żądanie zasądzenia odsetek ustawowych w pozostałym zakresie. W pozostałej części apelację oddalił. Wyrok jest prawomocny. W dniu 18 stycznia 2009 roku minął termin do wniesienia skargi kasacyjnej. Spółka BFN ACTUS poniechała wnoszenia kasacji.
W związku ze sprawą Grupa utworzyła rezerwę na zobowiązanie w wysokości 3,8 mln złotych kwoty podstawowej oraz 2,6 mln złotych odsetek naliczonych do dnia 31.12.2008 roku.
W dniu 15.01.2009 r. Spółka złożyła w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu pozew wraz z wnioskiem o wydanie orzeczenia nakazu zapłaty przez SM INCO na rzecz BFN ACTUS kwoty 12 591 tys. zł wraz z ustawowymi odsetkami.
W dniu 26.02.2009 r. komornik wezwał BFN ACTUS do zapłaty długu w terminie 14 dni od otrzymania wezwania, tj. do 12.03.2009 r. pod rygorem przystąpienia do opisu i oszacowania. Wierzytelność nie została spłacona w powyższym terminie, jednak intencją Spółki i Banku jest niedopuszczenie do sprzedaży nieruchomości w drodze licytacji.
W odniesieniu do powyższej sprawy Bank utworzył adekwatne rezerwy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

35 Odroczonego podatek dochodowy

W roku obrotowym nastąpiły następujące zmiany w odroczonym podatku dochodowym:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007	Wpływ na wynik za 2008 r.
Odsetki do zapłacenia naliczone od zobowiązań	144 389	62 464	81 925
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych do wartości godziwej	1 408 876	254 042	1 154 834
Kwoty odpisów (niebędących kosztami uzyskania przychodu), wobec których przewidziane jest uprawdopodobnienie	42 371	30 712	11 659
Przychody pobierane z góry oraz rozliczane wg zamortyzowanego kosztu z uwzgl. efektywnej stopy procentowej	150 569	121 125	29 444
Rezerwa na odprawy jubileuszowe, emerytalne, niewykorzystane urlopy oraz rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	38 034	45 036	(7 002)
Pozostałe rezerwy na koszty osobowe	74 139	80 193	(6 054)
Rezerwy na koszty rzeczowe	17 531	8 047	9 484
Odpisy aktualizujące wartość papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	12 169	10 937	1 232
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	11 055	12 535	(1 480)
Razem aktywa, w tym:	1 899 133	625 091	1 274 042
Podstawa aktywa rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych)	1 886 964	614 154	1 272 810
Podstawa aktywów rozpoznanych z kapitałem z aktualizacji wyceny	12 169	10 937	1 232

Na podstawie dotychczasowych działań Grupy w zakresie uprawdopodobnienia odpisów z tytułu utraty wartości należności kredytowych dla celów podatku dochodowego od osób prawnych, wyliczenie aktywa podatkowego na dzień 31 grudnia 2008 roku w wysokości 42 341 tys. zł przedstawia najlepszy szacunek możliwych do uprawdopodobnienia dla celów podatku dochodowego od osób prawnych kwot odpisów w dającej się przewidzieć przyszłości.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007	Wpływ na wynik za 2008 r.
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od należności	(139 703)	(118 904)	(20 799)
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od obligacji restrukturyzacyjnych	(183 141)	(229 881)	46 740
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych do wartości godziwej	(990 352)	(314 475)	(675 877)
Wycena gruntu	(64 754)	(37 067)	(27 687)
Koszty transakcyjne od udzielonych kredytów i pożyczek	(14 224)	(11 605)	(2 619)
Odpisy aktualizujące wartość papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(2 415)	(6 836)	4 421
Razem rezerwa, w tym:	(1 394 589)	(718 768)	(675 821)
Podstawa rezerwy rozpoznana z rachunkiem zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych)	(1 392 174)	(711 932)	(680 242)
Podstawa rezerwy rozpoznanej z kapitałem z aktualizacji wyceny	(2 415)	(6 836)	4 421
Prezentowane jako:			
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	108 166		–
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12 303		17 799

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

36 Działalność zaniechana

W grudniu 2008 r. została zlikwidowana spółka zależna Korporacja Leasingowa Sp. z o. o., która w 2007 r. wchodziła w skład Grupy Kapitałowej BGŻ S.A.

37 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy na świadczenia pracownicze szacowane są metodą aktuarialną Prognozowanych Uprawnień Jednostkowych, wymaganą przez Międzynarodowy Standard Rachunkowości nr 19 i stanowią wartość bieżącą zobowiązań wynikających z odpraw emerytalnych, odpraw rentowych i nagród jubileuszowych nagromadzonych do dnia bilansowego.

Do wyliczenia rezerw na świadczenia pracownicze metodą aktuarialną przyjęto poniższe założenia:

- finansowe, zawierające następujące parametry:
 - realna stopa wzrostu wynagrodzeń,
 - poziom inflacji,
 - stopa dyskontowa (nominalna),
- demograficzne, zawierające następujące parametry:
 - śmiertelność populacji kobiet i mężczyzn (na podstawie danych GUS),
 - ryzyko przejścia na rentę,
 - wiek pracowników,
 - oczekiwany staż zatrudnienia w BGŻ,
 - wiek emerytalny.

Przy wyliczeniu rezerwy na niewykorzystane urlopy uwzględnia się:

- liczbę dni urlopu zaległego,
- wymiar urlopu,
- liczbę dni wykorzystanego bieżącego urlopu,
- przeciętne wynagrodzenie zasadnicze wynikające z umów o pracę w Banku,
- stawkę dzienną (współczynnik do ustalenia ekwiwalentu za urlop – 1/21).

Kwoty ujęte w bilansie:

	31.12.2008	31.12.2007
Nagrody jubileuszowe	3 941	5 457
Odprawy emerytalne	16 953	15 465
Niewykorzystane urlopy	10 063	7 527
	30 957	28 449

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

	Ogółem	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne	Niewykorzystane urlopy
Stan na 1.01.2008	28 449	5 457	15 465	7 527
Utworzenie rezerw	9 582	46	2 106	7 430
Rozwiązanie rezerw	(7 074)	(1 450)	(730)	(4 894)
Przeksięgowanie rezerw	–	(112)	112	–
Stan na 31.12.2008	30 957	3 941	16 953	10 063

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Ogółem	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne	Niewykorzystane urlopy
Stan na 1.01.2007	28 839	6 692	13 201	8 946
Utworzenie rezerw	2 390	–	2 337	53
Rozwiązanie rezerw	(2 780)	(1 308)	–	(1 472)
Przebieganie rezerw	–	73	(73)	–
Stan na 31.12.2007	28 449	5 457	15 465	7 527

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty:

	31.12.2008	31.12.2007
Koszty utworzenia rezerw	(9 582)	(2 390)
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw	7 074	2 780
Ogółem, ujęte w rachunku zysków i strat	(2 508)	390

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu Grupa przyjęła parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wynagrodzeń w przyszłości, a mianowicie:

Główne przyjęte założenia aktuarialne:	2008	2009
– stopa dyskonta	5,5%	5,5%
– przewidywana inflacja	2,5%	2,5%
– przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	3,5%	3,5%

38 Zobowiązania warunkowe

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych

	31.12.2008	31.12.2007
Zobowiązania udzielone		
Zobowiązania udzielone instytucjom finansowym, w tym:	10 809	138 446
– niewykorzystane limity udzielonych kredytów	10 341	138 202
– gwarancje	468	244
Zobowiązania udzielone jednostkom niefinansowym, w tym:	3 613 136	3 289 829
– niewykorzystane limity udzielonych kredytów, w tym:	2 827 942	2 633 299
– przedsiębiorstwa	1 875 284	1 793 288
– gospodarstwa domowe	951 023	839 039
– pozostałe	1 635	972
– gwarancje	785 194	656 530
Zobowiązania udzielone dla sektora budżetowego	10 276	9 364
	3 634 221	3 437 639
Transakcje wymiany F/X	640 276	15 018 276
	4 274 497	18 455 915

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	31.12.2008	31.12.2007
Zobowiązania otrzymane		
Zobowiązania otrzymane od instytucji finansowych	2 021 102	20 743
Zobowiązania otrzymane od sektora niefinansowego	1 380	–
Zobowiązania otrzymane od sektora budżetowego	69	105
	2 022 551	20 848
Pochodne instrumenty finansowe (wartości nominalne)		
Zobowiązania z tytułu obrotu papierami wartościowymi	71 912	30 000
Inne instrumenty pochodne sprzedane	26 892 742	29 535 615
Inne instrumenty pochodne nabyte	26 877 898	30 891 661
Opcje do otrzymania	3 134 741	1 734 234
Opcje do wydania	3 052 692	1 689 391
	60 029 985	63 880 901
Inne zobowiązania		
Papiery wartościowe otrzymane stanowiące gwarancje	137 606	137 606
Inne zobowiązania otrzymane	1 996 310	1 676 156
	2 133 916	1 813 762
Ogółem zobowiązania udzielone, otrzymane i pochodne instrumenty finansowe	68 460 949	84 171 426
Rezerwy na gwarancje, poręczenia, niewykorzystane linie kredytowe	(4 018)	(2 952)

Zobowiązania udzielone i otrzymane według terminów zapadalności

	31.12.2008	31.12.2007
Do 1 miesiąca	2 668 605	2 544 991
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	120 276	112 762
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	320 880	188 996
Powyżej 1 roku do 5 lat	513 531	589 791
Powyżej 5 lat	10 929	1 099
Zobowiązania udzielone	3 634 221	3 437 639
Do 1 miesiąca	21 449	20 105
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	154	–
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	82	–
Powyżej 1 roku do 5 lat	2 000 866	743
Powyżej 5 lat	–	–
Zobowiązania otrzymane	2 022 551	20 848

Bank posiadał następujące aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych oraz zobowiązań strony trzeciej.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Banku

	<u>31.12.2008</u>
Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG	
– wartość nominalna zabezpieczenia	43 000
– rodzaj zabezpieczenia	bony skarbowe
– termin wykupu zabezpieczenia	11.03.2009
– wartość bilansowa zabezpieczenia	42 525
Zabezpieczenie wykonywanych przez BM BGŻ S.A. operacji papierami wartościowymi zdeponowane w KDPW w ramach funduszu gwarancyjnego giełdy	
– środki pieniężne	916
Zabezpieczenie rozliczeń transakcji pochodnych	
– wartość nominalna zabezpieczenia	191 738
– rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call”
	<u>31.12.2007</u>
Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG	
– wartość nominalna zabezpieczenia	41 000
– rodzaj zabezpieczenia	bony skarbowe
– termin wykupu zabezpieczenia	03.09.2008
– wartość bilansowa zabezpieczenia	37 532
Zabezpieczenie wykonywanych przez BM BGŻ S.A. operacji papierami wartościowymi zdeponowane w KDPW w ramach funduszu gwarancyjnego giełdy	
– środki pieniężne	3 953
Zabezpieczenie rozliczeń transakcji pochodnych	
– wartość nominalna zabezpieczenia	3 260
– rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call”

Zobowiązania udzielone w podziale na warunkowe i bezwarunkowe prezentuje poniższa tabela:

	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2007</u>
Zobowiązania udzielone		
Niewykorzystane limity udzielonych kredytów	2 845 224	2 777 449
– warunkowe	1 282 607	1 545 279
– bezwarunkowe	1 562 617	1 232 170
Gwarancje	788 997	660 190
– warunkowe	4 712	4 640
– bezwarunkowe	784 285	655 550
Ogółem zobowiązania udzielone	3 634 221	3 437 639

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

39 Kapitał podstawowy

	Liczba posiadanych akcji (mln)	Kapitał podstawowy
Stan na 1 stycznia 2007	37	37 004
Emisja akcji	6	6 133
Stan na 31 grudnia 2007/1 stycznia 2008	43	43 137
Zwiększenia/zmniejszenia	–	–
Stan na 31 grudnia 2008	43	43 137

Kapitał podstawowy Banku wg stanu na 31.12.2008 roku wynosi 43 137 tys. zł i jest podzielony na akcje imienne po 1,00 zł nominalnej wartości każda, z czego:

- 21 297 584 należy do Rabobanku International Holding B.V. w Utrechcie,
- 16 072 151 należy do Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Skarbu,
- 4 303 695 należy do Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.,
- 1 463 334 należy do innych osób prawnych i fizycznych.

Akcje imienne serii „B” w liczbie 7 807 300 są akcjami uprzywilejowanymi. Przywilej obejmuje prawo uzyskania wypłaty pełnej sumy nominalnej przypadającej na akcje w razie likwidacji Banku, po zaspokojeniu wierzycieli, w pierwszej kolejności przed wypłatami przypadającymi na akcje zwykłe, które to wypłaty wobec wykonania przywileju mogą nie pokryć sumy nominalnej tych akcji. Większość akcji serii „B” posiada Rabobank International Holding B.V., tj. 7 785 594 akcje.

Głównych akcjonariuszy Banku przedstawia poniższa tabela:

31.12.2008		31.12.2007	
Skarb Państwa	37,26%	Skarb Państwa	37,32%
Rabobank International Holding B.V.	49,37%	Rabobank International Holding B.V.	36,07%
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	0,00%	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	12,87%
Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.	9,98%	Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.	9,98%
Pozostali akcjonariusze	3,39%	Pozostali akcjonariusze	3,76%

W 2008 r. wystąpiły następujące zmiany w kapitale akcyjnym BGŻ S.A.:

1. W dniu 4 kwietnia 2008 r. Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na wykonywanie za pośrednictwem, podmiotu zależnego Rabobank International Holding B.V. prawa do ponad 50% i nie więcej niż 66% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy BGŻ S.A.

W wyniku realizacji umowy pomiędzy holenderskim Rabobankiem oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR), 21 kwietnia 2008 r. Rabobank nabył wszystkie akcje należące do EBOR. Według stanu na 31 grudnia 2008 r. Rabobank International Holding B.V. posiadał 49,37% głosów, a Cooperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. posiadał 9,98% głosów, tj. łącznie oba podmioty posiadały prawo do wykonywania 59,35% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy BGŻ S.A.

2. Od 2 stycznia 2008 r. Bank, w imieniu Ministra Skarbu Państwa, wznowił zawieranie umów nieodpłatnego zbycia akcji Banku S.A. osobom uprawnionym na podstawie Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających znowelizowanej w dniu 16 lutego 2007 r. oraz Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 2 sierpnia 2007 r. zmieniającej rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu podziału 15% akcji Banku Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna stanowiących własność Skarbu Państwa pomiędzy osoby uprawnione. Działania podjęte w 2008 roku dotyczyły 52 476 akcji Banku, które nie zostały objęte

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

przez osoby uprawnione lub ich spadkobierców w latach 2004–2005. W 2004 r. Minister Skarbu Państwa przeznaczył 2 263 215 akcji do nieodpłatnego zbycia na rzecz 37,1 tys. uprawnionych pracowników Banku BGŻ, banków zrzeszających i banków spółdzielczych.

Od wznowienia procesu do końca 2008 r. zawarto 504 umowy na 26.508 akcji (z czego, ze względu na wypełnienie obowiązków wynikających z Kodeksu Spółek Handlowych 6 umów opiewających na 366 akcji zostało zarejestrowanych w akcjonariacie Banku 19 stycznia 2009 r.). Według stanu na koniec 2008 r. udział Skarbu Państwa w kapitale podstawowym BGŻ S.A. wynosił 37,26%.

40 Kapitały rezerwowe i niepodzielony wynik finansowy

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitałach rezerwowych

	31.12.2008	31.12.2007
Kapitał zapasowy		
Stan na 1 stycznia	1 548 637	1 152 342
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	194 390	102 428
Zamiana obligacji zamiennych na akcje	–	293 867
Stan na 31 grudnia	1 743 027	1 548 637
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto		
Stan na 1 stycznia	90 000	90 000
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	–	–
Stan na 31 grudnia	90 000	90 000
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny – instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży		
Stan na 1 stycznia	(3 327)	6 776
Zysk/Strata netto z tytułu zmiany wartości godziwej	(5 648)	(12 471)
Podatek dochodowy odroczone	1 074	2 368
Stan na 31 grudnia	(7 901)	(3 327)
Pozostałe kapitały rezerwowe		
Stan na 1 stycznia	25 000	25 000
Stan na 31 grudnia	25 000	25 000
Pozostałe kapitały rezerwowe	31.12.2008	31.12.2007
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	90 000	90 000
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny – instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	(7 901)	(3 327)
Pozostałe kapitały rezerwowe	25 000	25 000
	107 099	111 673

41 Dywidenda na akcję

Podstawą do podziału wyniku jest jednostkowy wynik Banku.

W Banku za rok 2007 nie była wypłacana dywidenda. Zarząd Banku nie będzie rekomendował wypłacenia dywidendy za 2008 r.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

42 Podział zysku

Zysk Banku za 2007 rok został przeniesiony na kapitał zapasowy. Zarząd zaproponuje Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy przeniesienie zysku netto za 2008 rok w całości na kapitał zapasowy. Ostateczną decyzję w sprawie podziału zysku za 2008 rok podejmie Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku.

43 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2008	31.12.2007
Kasa i środki w Banku Centralnym (Nota 18)	1 291 385	498 442
Rachunki bieżące banków i inne należności	12 804	24 751
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	547 356	1 322 251
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych razem	1 851 545	1 845 444

44 Informacje dodatkowe do rachunku przepływów pieniężnych

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanych w działalności operacyjnej.

	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007
Zmiana stanu należności od banków		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	917 968	2 211 968
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(786 766)	(1 370 673)
Zmiana stanu należności od banków razem	131 202	841 295

	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych		
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych wynikająca z sald bilansowych	(596)	(930)
Inne (spłata odsetek)	(30)	(345)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych razem	(626)	(1 275)

	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007
Przeływ z działalności operacyjnej – inne korekty		
Bilansowa zmiana stanu innych aktywów	52 990	(33 665)
Zmiana odpisów na inwestycyjne papiery wartościowe	(177)	(599)
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	(27 687)	(49 313)
Pozostałe korekty	(7 918)	(7 498)
Przeływ z działalności operacyjnej – inne korekty – razem	17 208	(91 075)

	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007
Zmiana stanu innych zobowiązań		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych pozostałych zobowiązań	(8 677)	(44 775)
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych zobowiązań z tytułu innych podatków dochodowego	(9 170)	9 170
Zmiana stanu innych zobowiązań razem	(17 847)	(35 605)

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Rok zakończony 31.12.2008	Rok zakończony 31.12.2007
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		
Otrzymane dywidendy	(3 242)	(2 132)
Zmiana na należnych odsetkach od inwestycyjnych papierów wartościowych	(7 183)	(5 181)
Zmiana na należnych odsetkach od papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(43 749)	(33 807)
Zmiana na odsetkach od pożyczki podporządkowanej	–	(485)
Zmiana stanu odsetek i udziałów w zyskach razem	(54 174)	(41 605)

45 Współczynnik wypłacalności**Ryzyko adekwatności kapitałowej**

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie przez Bank regulacji ostrożnościowych w zakresie wymogów kapitałowych z tytułu ponoszonego ryzyka, skwantyfikowanych w postaci współczynnika wypłacalności.

Głównymi narzędziami zarządzania adekwatnością kapitałową są:

- Wybór optymalnych pod względem wysokości wymaganych kapitałów metod pomiaru wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z uchwałą nr 4/2004 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 8 września 2004 roku oraz z uchwałą 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 roku.
- Wewnętrzne procedury określające: klasyfikację nowych operacji do portfela handlowego albo bankowego, ustalanie pozycji pierwotnych dla operacji zaliczanych do portfela handlowego oraz bankowego, ustalanie wyniku rynkowego zrealizowanego na pozycjach pierwotnych portfela handlowego, ustalanie straty zrealizowanej na pozycjach pierwotnych zaliczonych do portfela bankowego, stosowanie technik estymacyjnych cen wykorzystywanych do obliczania wyniku rynkowego zrealizowanego na pozycjach zaliczonych do portfela handlowego.

Baza kapitałowa i współczynnik wypłacalności w ujęciu skonsolidowanym

	31.12.2008
Wymogi kapitałowe	
– wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	1 382 129
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia – dostawy	–
– wymogi kapitałowe dla ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych, ryzyka cen instrumentów dłużnych, walutowego i cen towarów	5 187
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	140 846
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	10 708
Całkowity wymóg kapitałowy	1 538 870
Składniki funduszy	
– kapitał akcyjny	43 137
– kapitał zapasowy	1 743 027
– kapitał rezerwowy łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	196 948
– zysk netto bieżącego okresu oraz zysk w trakcie zatwierdzania	213 024
– pomniejszenie zysku netto bieżącego okresu oraz zysku w trakcie zatwierdzania w części niezwyfikowanej przez biegłego rewidenta	(128 733)
– fundusz ogólnego ryzyka	90 000
– fundusze własne z aktualizacji wyceny	(10 720)
– zmniejszenie funduszy o wartości niematerialne	(81 034)
– zmniejszenie funduszy o zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe	(21 143)
– kapitał krótkoterminowy	50 262
Razem fundusze własne	2 094 768
Współczynnik wypłacalności	10,9%

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego

Do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank BGŻ stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA). Kalkulacja wymogu kapitałowego sporządzana jest zgodnie z załącznikiem nr 14 do uchwały nr 1/2007 KNB z 13 marca 2007 r. Wymóg kapitałowy obliczany jest jako 15% średniego wyniku z trzech lat, przy czym:

- wynik za rok 2005 r. wyniósł 925 149 tys. zł,
- wynik za rok 2006 r. wyniósł 821 626 tys. zł,
- wynik za rok 2007 r. wyniósł 1 070 138 tys. zł.

Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka operacyjnego – w układzie skonsolidowanym – w 2008 r. wynosił 140 846 tys. zł.

W 2008 roku po raz pierwszy obowiązywały nowe zasady w zakresie współczynnika wypłacalności (Bazylea II). Współczynnik wypłacalności w układzie skonsolidowanym był wyliczony wg metody standardowej.

	31.12.2007
Kwota wymogu kapitałowego, w tym:	1 237 771
– ryzyko kredytowe	1 221 091
– ryzyko rynkowe	11 679
– ryzyko inne	5 001
Fundusze własne i kapitał krótkoterminowy	1 752 588
– kapitał akcyjny	43 137
– kapitał zapasowy	1 548 637
– kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny zaliczany do funduszy własnych	(3 327)
– pozostałe kapitały rezerwowe	115 000
– zobowiązania podporządkowane	–
– pożyczki podporządkowane udzielone innym bankom i zaangażowanie kapitałowe	(1 750)
– wartości niematerialne	(59 999)
– zysk (strata) z lat ubiegłych	94 210
– kapitał krótkoterminowy	16 680
Współczynnik wypłacalności (%)	11,3%

Współczynnik wypłacalności był wyliczany zgodnie z regulacjami Narodowego Banku Polskiego obowiązującymi odpowiednio na dzień 31.12.2008 roku oraz 31.12.2007 roku.

Wartości bilansowe i zobowiązania udzielone narażone na ryzyko kredytowe

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Wielkość ważona ryzykiem
31.12.2008		
Pozycje bilansowe	21 809 530	15 174 977
Zobowiązania udzielone	3 632 199	1 440 490
Instrumenty pochodne	1 175 258	661 144
Razem	26 616 987	17 276 611

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Należności bilansowe

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Wielkość ważona ryzykiem
31.12.2007		
Kasa	261 161	–
Należności	16 083 137	13 651 786
Papiery wartościowe, udziały	2 679 779	279 453
Rzeczowe aktywa trwałe	476 450	476 450
Pozostałe	514 341	67 718
Razem – portfel bankowy	20 014 868	14 475 407
Papiery wartościowe – portfel handlowy	139 862	1 440
Ogółem należności bilansowe	20 154 730	14 476 847

Zobowiązania udzielone

Typ instrumentu	Wartość bilansowa	Wielkość ważona ryzykiem
31.12.2007		
Zobowiązania kredytowe	2 602 729	58 981
Zobowiązania gwarancyjne	659 737	656 611
Akredytywy udzielone	42 083	20 944
Transakcje terminowe opcyjne	132 033	26 406
Razem – portfel bankowy	3 436 582	762 942
Razem portfel handlowy	14 042 403	39 343
Ogółem zobowiązania udzielone	17 478 985	802 285

Stopień narażenia na maksymalne ryzyko kredytowe (wartość netto)

	31.12.2008	31.12.2007
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 291 385	498 442
Należności od banków	798 698	1 716 741
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	530 173	139 014
Pochodne instrumenty finansowe	1 004 905	326 690
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	–	–
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	1 877 442	1 395 110
Kredyty i pożyczki od klientów:	15 188 764	12 592 790
– przedsiębiorstwa	6 048 678	5 614 156
– gospodarstwa domowe	8 841 855	6 689 878
– instytucje sektora budżetowego	197 713	223 871
– pozostałe podmioty	68 876	19 456
– pozostałe należności	31 642	45 429
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	1 822 475	1 752 611
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	750 589	938 010
Inne aktywa	802 937	674 311
Razem	24 067 368	20 033 719
Zobowiązania warunkowe nieodwołalne	2 346 902	1 887 720

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Jak wspomniano w pkt 2.14.2 niniejszego sprawozdania, w wycenie instrumentów pochodnych uwzględniane jest także ryzyko kredytowe. W 2008 roku w rachunku zysków i strat Banku ujęto odpis z tego tytułu w kwocie 24 777 tys. zł. Łączna kwota ekspozycji, dla których utworzono odpis, wyniosła na dzień 31 grudnia 2008 roku 334 918 tys. zł, natomiast zabezpieczenia tych transakcji w formie depozytów pieniężnych na ten dzień wyniosły łącznie 15 110 tys. zł.

W przypadku upłynięcia daty wymagalności instrumentu pochodnego bądź jego przedterminowego rozliczenia uwzględniany jest w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. W 2008 roku wysokość tego odpisu wynosi 22 266 tys. zł.

46 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Grupa prezentuje transakcje z podmiotami powiązаныmi z Bankiem i głównymi udziałowcami Banku.

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BGŻ S.A. na dzień 31.12.2008 r.

	SKARB PAŃSTWA	RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V.	COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN- BOERENLEENBANK B.A.	RAZEM	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Aktywa	2 485 270	3	–	2 485 273	10,34%
Rachunek bieżący	123	–	–	123	–
Dłużne papiery wartościowe	2 429 080	–	–	2 429 080	10,11%
Odsetki	37 259	–	–	37 259	0,15%
Inne należności	18 808	3	–	18 811	0,08%
Zobowiązania	1 091 979	–	–	1 091 979	4,54%
Środki w rachunku bieżącym	258 001	–	–	258 001	1,07%
Zobowiązania z tytułu odsetek	3 926	–	–	3 926	0,02%
Depozyty i inne zobowiązania	830 052	–	–	830 052	3,45%
Koszty	96 692	–	126	96 818	0,05%
Z tytułu odsetek	74 292	–	–	74 292	0,04%
Inne	22 400	–	126	22 526	0,01%
Przychody	122 868	–	143	123 011	0,06%
Z tytułu odsetek	105 860	–	–	105 860	0,05%
Z tytułu prowizji	716	–	–	716	–
Inne	16 292	–	143	16 435	0,01%
Zobowiązania udzielone	–	–	–	–	–
Zobowiązania udzielone nieodwołalne	–	–	–	–	–

Przedstawione transakcje ze Skarbem Państwa (jednostki budżetowe) dotyczą w szczególności ministerstw, urzędów wojewódzkich, sądów, agencji rządowych (m.in. Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa, z którą Bank prowadzi rozliczenia w zakresie dopłat do kredytów preferencyjnych).

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BGŻ S.A. na dzień 31.12.2007 r.

	SKARB PAŃSTWA	RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V.	EUROPEJSKI BANK ODBUDOWY I ROZWOJU	RAZEM	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Aktywa	1 773 974	9 346	–	1 783 320	8,79%
Rachunek bieżący	141	7 967	–	8 108	0,04%
Dłużne papiery wartościowe	1 730 207	–	–	1 730 207	8,53%
Odsetki	27 944	–	–	27 944	0,14%
Inne należności	15 682	1 379	–	17 061	0,08%
Zobowiązania	1 351 105	–	54 253	1 405 358	6,93%
Środki w rachunku bieżącym	152 526	–	–	152 526	0,75%
Kredyty i pożyczki otrzymane	–	–	53 730	53 730	0,27%
Zobowiązania z tytułu odsetek	292	–	523	815	–
Depozyty i inne zobowiązania	1 198 287	–	–	1 198 287	5,91%
Koszty	43 651	2 486	1 037	47 174	0,12%
Z tytułu odsetek	43 651	2 430	1 032	47 113	0,12%
Inne	–	56	5	61	–
Przychody	93 491	58	–	93 549	0,24%
Z tytułu odsetek	93 491	–	–	93 491	0,24%
Z tytułu prowizji	–	–	–	–	–
Inne	–	58	–	58	–
Zobowiązania udzielone	–	2 568 654	–	2 568 654	3,05%
Zobowiązania z tytułu operacji instrumentami finansowymi	–	2 568 654	–	2 568 654	3,05%
Zobowiązania udzielone nieodwołalne	–	–	–	–	–

Transakcje z podmiotami powiązаныmi na dzień 31.12.2008 r.

	GRUPA RABOBANK (bez RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V. i COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN-BOERENLEENBANK B.A.)	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Aktywa	104 031	0,54%
Kredyty i pożyczki	65	–
Lokaty	90 000	0,38%
Odsetki	16	0,06%
Dłużne papiery wartościowe	–	0,04%
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	13 877	0,06%
Inne należności	73	–
Zobowiązania	164 485	0,84%
Środki w rachunku bieżącym	7 000	0,03%
Depozyty terminowe	20 862	0,24%
Zobowiązania z tytułu odsetek	77	–
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	136 483	0,57%
Inne	63	–

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	GRUPA RABOBANK (bez RABOBANK INTERNATIONAL HOLDING B.V. i COOPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN-BOERENLEENBANK B.A.)	Udział % w sumie bilansowej/ wyniku finansowym BGŻ S.A.
Koszty	485 218	0,24%
Z tytułu odsetek	124	–
Z tytułu instrumentów pochodnych	484 496	0,24%
Inne	598	–
Przychody	253 711	0,13%
Z tytułu odsetek	792	–
Z tytułu prowizji	–	–
Z tytułu instrumentów pochodnych	252 919	0,13%
Inne	–	–
Zobowiązania warunkowe	7 753 523	11,34%
Zobowiązania udzielone	–	0,01%
Zobowiązania otrzymane	2 000 000	2,92%
Instrumenty pochodne	5 753 523	8,41%

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi i będącymi udziałowcami BGŻ S.A. nie odbiegają od warunków rynkowych.

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

W 2008 r. wynagrodzenie członków Zarządu jednostek wchodzących w skład Grupy wyniosło 8 263 tys. zł (2007 r.: 6 652 tys. zł), a Rad Nadzorczych wchodzących w skład Grupy wyniosło 661 438 tys. zł (2007 r.: 684 tys. zł).

Ponadto poza wynagrodzeniem Zarząd jednostek wchodzących w skład Grupy ma prawo do dodatkowych świadczeń, w skład których w szczególności wchodzi ubezpieczenie na życie i świadczenia medyczne.

Wysokość kredytów i pożyczek udzielonych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie korzystali z kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń w BGŻ S.A. w latach 2007 i 2008.

47. Istotne wydarzenia w 2008 rokuZwiększenie udziałów Grupy Rabobank w Banku

W wyniku realizacji umowy pomiędzy holenderskim Rabobankiem oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, w dniu 21 kwietnia 2008 r. Rabobank nabył wszystkie akcje należące do EBOR, stanowiące 12,87% kapitału podstawowego BGŻ S.A. Według stanu na koniec 2008 r. podmioty Grupy Rabobank posiadały łącznie prawo do wykonywania 59,35% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy BGŻ S.A.

Finansowanie Banku

W dniu 14 marca 2008 r. Bank zawarł z Pekao S.A., BRE Bank S.A. i Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. pakiet umów programu emisji bankowych papierów wartościowych na okaziciela w PLN – „Certyfikaty Depozytowe”. W ramach programu przewidziano możliwość emisji krótkoterminowych oraz średnioterminowych papierów wartościowych w wysokości do 2,5 mld zł. Ostatnia data emisji bankowych papierów wartościowych nie może przekroczyć 30 marca 2013 r.

W dniu 21 maja 2008 r. Bank zawarł umowę z Rabobank w sprawie udostępnienia pomocniczej linii kredytowej, wartość linii po podpisaniu aneksu 16 października 2008 r. wynosi 2 mld zł.

Działania te zostały podjęte w celu spełnienia przez Bank w wymaganym terminie minimalnych poziomów wskaźników płynności wprowadzonych uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego nr 9/2007.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

BGŻ Leasing

W dniu 1 lipca 2008 r. na podstawie umowy warunkowego nabycia udziałów Bank objął od De Lage Landen, 49% udziałów w BGŻ Leasing Sp. z o.o. za kwotę 19,6 mln zł. Za pośrednictwem BGŻ Leasing Bank świadczy usługi z zakresu leasingu finansowego i operacyjnego.

48. Zdarzenia po dacie bilansu

W dniu 22 stycznia 2009 r. zgodnie z Uchwałą nr 1/1/OK/2009 Zarządu NBP z dnia 8 stycznia 2009 r. nastąpił przedterminowy wykup przez Narodowy Bank Polski 10-letnich obligacji przeznaczonych na zamianę części obligacji nabytych przez banki w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej wyemitowanych w dniu 28 lutego 2002 r. Wcześniejszemu wykupowi podlegały obligacje w wartości nominalnej 414 230 tys. zł.

Grupa Kapitałowa Banku Gospodarki Żywnościowej S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2008 r.

– dane wyrażone w tysiącach złotych

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

.....
Jacek Bartkiewicz
Prezes Zarządu

.....
Hieronymus Jacobus Nijsen
Pierwszy Wiceprezes Zarządu

.....
Michał Gajewski
Wiceprezes Zarządu

.....
Andrzej Chmielecki
Wiceprezes Zarządu

.....
Victor Hendrik Cuyckens
Wiceprezes Zarządu

.....
Witold Okarma
Wiceprezes Zarządu

.....
Katarzyna Romaszewska-Rosiak
Dyrektor Zarządzający
ds. Finansów i Sprawozdawczości
Główny Księgowy Banku

Warszawa, dnia 23 marca 2008 roku

EMITENT

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.
ul. Kasprzaka 10/16
01-211 Warszawa

AKCJONARIUSZ SPRZEDAJĄCY

Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej
reprezentowany przez
Ministra Skarbu Państwa
ul. Krucza 36 / Wspólna 6
00-522 Warszawa

GLOBALNI KOORDYNATORZY, WSPÓLPROWADZĄCY KSIĘGĘ POPYTU

UBS Limited
1 Finsbury Avenue
Londyn EC2M 2PP
Wielka Brytania

Citigroup Global Markets Limited
Citigroup Centre,
Canada Square,
Londyn, E14 5LB,
Wielka Brytania

Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.
ul. Senatorska 16
00-923 Warszawa
Polska

GLOBALNI KOORDYNATORZY

Bank Handlowy w Warszawie S.A.
ul. Senatorska 16
00-923 Warszawa
Polska

WSPÓLPROWADZĄCY KSIĘGĘ POPYTU

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.
Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego
w Warszawie
ul. Puławska 15
02-515 Warszawa
Polska

Banco Espirito Santo de Investimento S.A.
Spółka Akcyjna Oddział w Polsce
ul. Złota 59
00-120 Warszawa
Polska

WSPÓŁOFERUJĄCY

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.
Oddział – Dom Maklerski PKO Banku Polskiego w Warszawie
ul. Puławska 15
02-515 Warszawa
Polska

Bank Gospodarki Żywnościowej – Biuro Maklerskie
ul. Żurawia 6/12
00-503 Warszawa
Polska

DORADCA FINANSOWY EMITENTA

Deutsche Bank AG London
1 Great Winchester Street
Londyn, EC2N 2DB
Wielka Brytania

DORADCY PRAWNI EMITENTA

w zakresie prawa polskiego:

Baker & McKenzie
Gruszczyński i Wspólnicy
Kancelaria Prawna Sp.k.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
Polska

w zakresie prawa angielskiego i amerykańskiego:

Baker & McKenzie LLP
100 New Bridge Street
Londyn EC4V 6JA
Wielka Brytania

DORADCY PRAWNI GLOBALNYCH KOORDYNATORÓW ORAZ WSPÓLPROWADZĄCYCH KSIĘGĘ POPYTU

w zakresie prawa polskiego:

Linklaters. C. Wiśniewski i Wspólnicy Sp.k.
Warsaw Towers
ul. Sienna 39
00-121 Warszawa
Polska

w zakresie prawa angielskiego i amerykańskiego:

Linklaters LLP
One Silk Street
Londyn EC2Y 8HQ
Wielka Brytania

DORADCY PRAWNI AKCJONARIUSZA SPRZEDAJĄCEGO

w zakresie prawa polskiego:

Weil, Gotshal & Manges – Paweł Rymarz Sp.k.
ul. Emilli Plater 53
00-113 Warszawa
Polska

K&L Gates Jamka Sp.k.
Al. Jana Pawła II 25
00-854 Warszawa
Polska

w zakresie prawa angielskiego:

Weil, Gotshal & Manges LLP
One South Place
Londyn, EC2M 2WG
Wielka Brytania

w zakresie prawa amerykańskiego:

Weil, Gotshal & Manges LLP
767 Fifth Avenue
Nowy Jork, NY 10153
Stany Zjednoczone

BIEGLY REWIDENT

Ernst & Young Audit Sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa